॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ವಿನಯಪಿಟಕೇ

ಪಾಚಿತ್ಯಾದಿಯೋಜನಾ

ಪಾಚಿತ್ತಿಯಯೋಜನಾ

ಮಹಾಕಾರುಣಿಕಂ ನಾಥಂ, ಅಭಿನತ್ವಾ ಸಮಾಸತೋ।
ಪಾಚಿತ್ಯಾದಿವಣ್ಣನಾಯ, ಕರಿಸ್ಸಾಮತ್ಥಯೋಜನಂ॥

೫. ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಣ್ಡಂ

೧. ಮುಸಾವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

ಖುದ್ದಕಾನನ್ತಿ ಸುಖುಮಾಪತ್ತಿಪಕಾಸಕತ್ತಾ ಅಪ್ಪಕಾನಂ, ಗಣನತೋ ವಾ ಪಚುರತ್ತಾ ಬಹುಕಾನಂ। ಯೇಸಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಯೇಸ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಸಙ್ಗಹೋ"ತಿ ಪದೇ ಸಾಮ್ಯತ್ಥಛಟ್ಠೀ। ಸಙ್ಗಹೀಯತೇ **ಸಙ್ಗಹೋ** । "ನವಹಿ ವಗ್ಗೇಹೀ"ತಿಪದಂ "ಸಙ್ಗಹೋ, ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಪದದ್ವಯೇ ಕರಣಂ। **ದಾನೀ**ತಿ ಕಾಲವಾಚಕೋ ಸತ್ತಮ್ಯನ್ತನಿಪಾತೋ ಇದಾನಿ-ಪರಿಯಾಯೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಖುದ್ದಕಾನಂ, ಅಯಂ ವಣ್ಣನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭವತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಿ-ಸದ್ದೋ ಏಕಂಸತ್ಥೇ ಅನಾಗತಕಾಲಿಕೋ ಹೋತಿ "ನಿರಯಂ ನೂನ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಏತ್ಥ ಮೇ ನತ್ಥಿ ಸಂಸಯೋ"ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೩೩೧) ವಿಯ। ಕಿಞ್ಚಾಪೇತ್ಥ ಹಿ ಯಥಾ ಏಕಂಸವಾಚಕೋ ನೂನಸದ್ದೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಏವಂ "ಭವತೀ"ತಿ ಪದೇ, ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಅಯಂ ವಣ್ಣನಾ ನೂನ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಅಥ ವಾ ಅವಸ್ಸಮ್ಭಾವಿಯತ್ಥೇ ಅನಾಗತಕಾಲವಾಚಕೋ ಹೋತಿ "ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಾಮಹ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೦೯-೧೧೪) ವಿಯ। ಕಾಮಞ್ಚೇತ್ಥ ಯಥಾ ಅವಸ್ಸಮ್ಭಾವಿಯತ್ಥವಾಚಕೋ ಧುವಸದ್ದೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಏವಂ "ಭವತೀ"ತಿ ಪದೇ, ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಧುವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಯಂ ವಣ್ಣನಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧. **"ತತ್ಥ"**ತಿ ಪದಂ "ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದೇ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೋ, ತೇಸು ನವಸು ವಗ್ಗೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ ವಾ, ತೇಸು ಖುದ್ದಕೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಕ್ಯಾನಂ ಪುತ್ತೋ**ತಿ ಭಗಿನೀಹಿ ಸಂವಾಸಕರಣತೋ ಲೋಕಮರಿಯಾದಂ ಭಿನ್ದಿತುಂ, ಜಾತಿಸಮ್ಭೇದತೋ ವಾ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣನ್ತೀತಿ **ಸಕ್ಯಾ**। ಸಾಕವನಸಣ್ಡೇ ನಗರಂ ಮಾಪೇನ್ತೀತಿ ವಾ ಸಕ್ಯಾ, ಪುಬ್ಬರಾಜಾನೋ। ತೇಸಂ ವಂಸೇ ಭೂತತ್ತಾ ಏತರಹಿಪಿ ರಾಜಾನೋ ಸಕ್ಯಾ ನಾಮ, ತೇಸಂ ಪುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಬುದ್ಧಕಾಲೇ"ತಿ ಪದಂ "ಪಬ್ಬಜಿಂಸೂ"ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। ಸಕ್ಯಕುಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **"ವಾದಕ್ಖಿತ್ತೋ"**ತ್ಯಾದಿನಾ ವಾದೇನ ಖಿತ್ತೋ, ವಾದಮ್ಹಿ ವಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯತ್ರ ಯತ್ರಾ**ತಿ ಯಸ್ಸಂ ಯಸ್ಸಂ ದಿಟ್ಠಿಯಂ ಪವತ್ತತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅವಜಾನಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಸ್ಸವೇನ ವಿಯೋಗಂ ಕತ್ವಾ। ಅವಸದ್ದೋ ಹಿ ವಿಯೋಗತ್ಥವಾಚಕೋ। "ಅಪಜಾನಿತ್ವಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಪಟಿಞ್ಞಾತಂ ಅಪನೀತಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೋಸ**ನ್ತಿ ಅಯುತ್ತಿದೋಸಂ, ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಥೇನ್ತೋ ಕಥೇನ್ತೋ**ತಿ ಅನ್ತಸದ್ದೋ ಮಾನಸದ್ದಕಾರಿಯೋ। ಕಥಿಯಮಾನೋ ಕಥಿಯಮಾನೋತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಜಾನಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಾತಂ ಕತ್ವಾ। **ಆನಿಸಂಸ**ನ್ತಿ ನಿದ್ದೋಸಂ ಗುಣಂ। ಪಟಿಪುಬ್ಬೋ ಚರಸದ್ದೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪಟಿಚರತಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ರೂಪಂ ನಿಚ್ಚಂ ವಾ ಅನಿಚ್ಚಂ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅನಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವದತಿ। ಕಸ್ಮಾತಿ ವುತ್ತೇ "ಜಾನಿತಬ್ಬತೋ"ತಿ ವದತಿ। ಯದಿ ಏವಂ

ನಿಬ್ಬಾನಮ್ಪಿ ಜಾನಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಅನಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ಸಿಯಾತಿ ವುತ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ಹೇತುಮ್ಹಿ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಹಂ "ಜಾನಿತಬ್ಬತೋ"ತಿ ಹೇತುಂ ನ ವದಾಮಿ, "ಜಾತಿಧಮ್ಮತೋ"ತಿ ಪನ ವದಾಮಿ। ತಯಾ ಪನ ದುಸ್ಸುತತ್ತಾ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರತಿ। "ಕುರುನ್ದಿಯ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। **ಏತಸ್ಸಾತಿ** "ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಜಾನಿತಬ್ಬತೋ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ। **ತತ್ರಾತಿ** ಕುರುನ್ದಿಯಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪಟಿಜಾನನಾವಜಾನನಸ್ಸ। "ಪಟಿಚ್ಛಾದನತ್ಥ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಭಾಸತೀ"ತಿಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। "ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ"ನ್ತಿಪದಂ "ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। "ದಿವಾಟ್ಠಾನಾದೀಸೂ"ತಿ ಪದಂ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ಇದಂ "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮಪದೇಸೇ"ತಿ ಪದೇ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೋ।

೩. ಸಮ್ಮಾ ವದತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಸಂವಾದನಂ,** ಉಜುಜಾತಿಕಚಿತ್ತಂ, ನ ಸಂವಾದನಂ **ವಿಸಂವಾದನಂ,** ವಞ್ಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯವಸಪ್ಪವತ್ತಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿಸಂವಾದನಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ। "ವಾಚಾ"ತ್ಯಾದಿನಾ ವಚತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ವಾಚಾತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ । **ಹೀತಿ** ದಳ್ಹೀಕರಣಜೋತಕಂ, ತದಮಿನಾ ಸಚ್ಚನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ವಾಚಾಯೇವಾ"ತಿ ಪದಂ "ಬ್ಯಪ್ಪಥೋ"ತಿ ಪದೇ ತುಲ್ಯತ್ಥಂ, "ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। ಪಥಸದ್ದಪರತ್ತಾ ವಾಚಾಸದ್ದಸ್ಸ ಬ್ಯಾದೇಸೋ ಕತೋ। ಸುದ್ಧಚೇತನಾ ಕಥಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಂಸಮುಟ್ಠಿತಸದ್ದಸಹಿತಾತಿ** ತಾಯ ಚೇತನಾಯ ಸಮುಟ್ಠಿತೇನ ಸದ್ದೇನ ಸಹ ಪವತ್ತಾ ಚೇತನಾ ಕಥಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಏವ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ದಸ್ಸೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ನಿದಸ್ಸನಂ, ಕರಣಂ ವಾ। "ದಸ್ಸೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದಂ "ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹಾ"ತಿ ಪದದ್ವಯೇ ಪುಬ್ಬಕಾಲಕಿರಿಯಾ। **ಅನ್ತೇತಿ** "ವಾಚಾ"ತಿಆದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಅವಸಾನೇ। **"ಆಹಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ವತ್ತಮಾನ-ತಿವಚನಸ್ಸ ಅಕಾರೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಕಾಲವಾಚಕೇನ "ಇದಾನೀ"ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜಿತತ್ತಾ। "ತತ್ಥಾ"ತಿ ಪದಂ "ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಅದಿಟ್ಠಂ ದಿಟ್ಠಂ ಮೇ"ತಿಆದೀಸು। "ಪಾಳಿಯ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ದೇಸನಾ ಕತಾ"ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। ನಿಸ್ಸಿತವಿಞ್ಞಾಣವಸೇನ ಅವತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯಪಸಾದವಸೇನ "ಚಕ್ಖುನಾ ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಓಳಾರಿಕೇನೇವಾ"ತಿ।

೪. **ತಸ್ಸಾತಿ** "ತೀಹಾಕಾರೇಹೀ"ತಿಆದಿವಚನಸ್ಸ। "ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪದಂ "ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। **ಹೀತಿ** ವಿಸೇಸಜೋತಕಂ, ವಿಸೇಸಂ ಕಥಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕೇ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

೯. **ಆದೀನಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ।

೧೧. ಮನ್ದಸದ್ದೋ ಜಳತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಮನ್ದತ್ತಾ ಜಳತ್ತಾ"ತಿ। ಯೋ ಪನ ಅಞ್ಞಂ ಭಣತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಸಾಮಣೇರೇನಾ"ತಿ ಪದಂ "ವುತ್ತೋ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। ಅಪಿಸದ್ದೋ ಪುಚ್ಛಾವಾಚಕೋ, "ಪಸ್ಸಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಅಪಿ ಪಸ್ಸಿತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅದಿಟ್ಠಂ ದಿಟ್ಠಂ ಮೇ"ತಿಆದಿವಚನತೋ ಅಞ್ಞಾ ಪೂರಣಕಥಾಪಿ ತಾವ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಞಾ ಪೂರಣಕಥಾ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ। ಅಪ್ಪತಾಯ ಊನಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಪೂರಣವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ಕಥಾ **ಪೂರಣಕಥಾ**। ಏಸಾ ಪೂರಣಕಥಾ ನಾಮ ಕಾತಿ ಆಹ "ಏಕೋ"ತಿಆದಿ। ಏಸಾ ಹಿ ಗಾಮೇ ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ತೇಲಂ ವಾ ಪೂವಖಣ್ಡಂ ವಾ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಾ ಲಭಿತ್ವಾ ವಾ ಬಹುಕಂ ಕತ್ವಾ ಪೂರಣವಸೇನ ಕಥಿತತ್ತಾ ಪೂರಣಕಥಾ ನಾಮ। ಬಹುಕಾನಿ ತೇಲಾನಿ ವಾ ಪೂವೇ ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ಲಭನ್ತೋಪಿ ಅಪ್ಪಕಂ ಕತ್ವಾ ಊನವಸೇನ ಕಥಿತತ್ತಾ ಊನಕಥಾಪಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಪನ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಬಹುಕಾಯ ಪೂರಣಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಊನವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ಕಥಾ **ಊನಕಥಾತಿ** ವಿಗ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಓಮಸವಾದ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨. ದುತಿಯೇ ಮಸಧಾತು ವಿಜ್ಝನತ್ಥೇ ಪವತ್ತತಿ "ಓಮಟ್ಠಂ ಉಮ್ಮಟ್ಠ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೧) ವಿಯಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಓಮಸನ್ತೀತಿ ಓವಿಜ್ಝನ್ತೀ"ತಿ।

೧೩. "ಇದಂ ವತ್ಥು"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಆಹರೀ"ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। ನನ್ದಿತಬ್ಬೋತಿ **ನನ್ದೋ** ವಣ್ಣಬಲಾದಿ, ಸೋ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ನನ್ದೀ। ವಿಸಾಲಾನಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ವಿಸಾಣಾನಿ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ವಿಸಾಲೋ,** ನನ್ದೀ ಚ ಸೋ ವಿಸಾಲೋ ಚೇತಿ **ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿನಾ। **ಸೋ**ತಿ ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ, "ಆಹಾ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಯುಞ್ಜಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ। **ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾಲೇಪೀ**ತಿ ಪಿ-ಸದ್ದೋ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥವಾಚಕೋ, ಪಗೇವ ದ್ವಿಹೇತುಕ ತಿಹೇತುಕ ಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। "ತೇನ ಚಾ"ತಿ ಚಕಾರಸ್ಸ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥತ್ತಾ "ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮೇನ ಚಾ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತೀತಿ ಆಹ "ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮೇನ ಚಾ"ತಿ। **ಅತ್ತನೋ**ತಿ ನನ್ದಿವಿಸಾಲಸ್ಸ।

೧೫. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಿಸ್ಸಂ ಪದಭಾಜನಿಯಂ, "ಆಹಾ"ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। "ಯಸ್ಮಾ"ತಿ ಪದಂ ವಿಭಜಿತುಕಾಮೋ"ತಿ ಪದೇ ಹೇತು। ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂಯೇವ "ಹೀನೇನಾಪೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪದಭಾಜನಿಯಂ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಇದಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ವೇಣುಕಾರಜಾತೀ**ತಿ ವಿಲೀವಕಾರಜಾತಿ। **ನೇಸಾದಜಾತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇವಟ್ಟಜಾತಿಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ।

ಪು ವುಚ್ಚತಿ ಕರೀಸಂ, ತಂ ಕುಸತಿ ಅಪನೇತೀತಿ **ಪುಕ್ಕುಸೋ**। ಪುಪ್ಫಂ ವುಚ್ಚತಿ ಕರೀಸಂ, ಕುಸುಮಂ ವಾ, ತಂ ಛಡ್ಡೇತೀತಿ **ಪುಪ್ಫಛಡ್ಡಕೋ**।

ಕುಟತಿ ಛಿನ್ದತೀತಿ **ಕೋಟ್ಠೋ,** ಸೋಯೇವ **ಕೋಟ್ಠಕೋ**। ಯಕಾರಭಕಾರೇ ಏಕತೋ ಯೋಜೇತ್ವಾ "ಯಭಾ"ತಿ ಯೋ ಅಕ್ಕೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಏಸೋ ಹೀನೋ ನಾಮ ಅಕ್ಕೋಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬. **ಸಬ್ಬಪದೇಸೂ**ತಿ ನಾಮಾದೀಸು ಸಬ್ಬಪದೇಸು। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಅಲಿಕ**ನ್ತಿ ಅಸಚ್ಚಂ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೋಪಿ ವದತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೬. **ಪರಿಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿಮುಖಂ ಕಥನಂ ಅಪನೇತ್ವಾ। ದವಂ ಪರಿಹಾಸಂ ಕಾಮೇತೀತಿ **ದವಕಾಮೋ,** ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ದವಕಮ್ಯಂ,** ತಂಯೇವ **ದವಕಮ್ಯತಾ**। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಾರಸ್ಸ ಸದಿಸತ್ಥಮಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿಆದಿ। ಯದಿ ಹಿ ಸದಿಸತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಸಾಮಣೇರೋವ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಮ ಸಿಯಾ ಸಣ್ಠಾನೇನ ಚ ಪುರಿಸಭಾವೇನ ಚ ಸದಿಸತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞತ್ಥೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಸಬ್ಬ**ಸದ್ದೋ ಅನವಸೇಸತ್ಥೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಉಪಾದಾಯ ವಚನತ್ಥಜಾನನಾಜಾನನಪಕತಿಕಾನಂ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಗಹಿತತ್ತಾ।

೩೫. ಅತ್ಥಪುರೇಕ್ಖಾರೋ ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಿಕ್ಖಾಪದಮಪೇಕ್ಖಿಯ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗವಸೇನ "ಕಿರಿಯ"ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಆಪತ್ತಿಮಪೇಕ್ಖಿಯ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ "ಕಿರಿಯಾ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ವಜ್ಜಕಮ್ಮಸದ್ದಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಮಪೇಕ್ಖನ್ತಾಪಿ ಆಪತ್ತಿ, ಮಪೇಕ್ಖನ್ತಾಪಿ ನಿಯತನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗತ್ತಾ ನಪುಂಸಕಾಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ನ ವುತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪೇಸುಞ್ಞಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೬. ತತಿಯೇ "ಜಾತಭಣ್ಡನಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಅಗ್ಯಾಹಿತೋತಿಆದೀಸು ವಿಯ ವಿಸೇಸನಪರನಿಪಾತವಸೇನ "ಭಣ್ಡನಜಾತಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಸಞ್ಜಾತಭಣ್ಡನಾನ"ನ್ತಿ। "ಪುಬ್ಬಭಾಗೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಿನಾ ಚಾ"ತಿಆದಿನಾ। ವಿರುದ್ಧಂ ವದತಿ ಏತೇನಾತಿ **ವಿವಾದೋ,** ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಕಥಾ , ತಂ ಆಪನ್ನಾತಿ **ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ,** ತೇಸಂ। ಪಿಸತಿ ಸಞ್ಚುಣ್ಣೇತೀತಿ **ಪಿಸುಣೋ,** ಪುಗ್ಗಲೋ, ತಸ್ಸ ಇದನ್ತಿ **ಪೇಸುಞ್ಞಂ,** ವಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪೇಸುಞ್ಞನ್ತಿ ಪಿಸುಣವಾಚ"ನ್ತಿ।

೩೭. **ಭಿಕ್ಖುಪೇಸುಞ್ಞೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಂಹಟೇ ಪೇಸುಞ್ಞವಚನೇತಿ ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸೋ।

೩೮. “ದಿಸ್ವಾ”ತಿ ಪದಂ “ಭಣನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದೇ ಪುಬ್ಬಕಾಲಕಿರಿಯಾ, ದಸ್ಸನಂ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತಿಯಂ।

೪. ಪದಸೋಧಮ್ಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೪. ಚತುತ್ಥೇ ಪಟಿಮುಖಂ ಆದರೇನ ಸುಣನ್ತೀತಿ **ಪತಿಸ್ಸಾ,** ನ ಪತಿಸ್ಸಾ **ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸವಾ”ತಿ।

೪೫. “ಪದಸೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ಸೋ-ಪಚ್ಚಯೋ ವಿಚ್ಛತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ಆಹ “ಪದಂ ಪದ”ನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಚತುಬ್ಬಿಧೇಸು। ಪದಂ ನಾಮ ಇಧ ಅತ್ಥಜೋತಕಂ ವಾ ವಿಭತ್ಯನ್ತಂ ವಾ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಲೋಕಿಯೇಹಿ ಲಕ್ಖಿತೋ ಗಾಥಾಯ ಚತುತ್ಥಂಸೋ ಪಾದೋವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ “ಪದನ್ತಿ ಏಕೋ ಗಾಥಾಪಾದೋ”ತಿ। ಅನು ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತಪದತ್ತಾ ದುತಿಯಪಾದೋ **ಅನುಪದಂ** ನಾಮ। ಅನು ಸದಿಸಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ **ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ “ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನ”ನ್ತಿಆದಿನಾ। ಬ್ಯಞ್ಜನಸದ್ದೋ ಪದ-ಪರಿಯಾಯೋ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಪದಂ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಪುರಿಮಪದೇನ ಪನ ಸದಿಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಪದಮೇವ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಂ ನಾಮ।

ವಾಚೇನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಾಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಏಕಮೇಕಂ ಪದ”ನ್ತಿ ಪದಂ “ನಿಟ್ಠಾಪೇತೀ”ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। “ಥೇರೇನಾ”ತಿ ಪದಂ “ವುತ್ತೇ”ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ, “ಏಕತೋ”ತಿ ಪದೇ ಸಹತ್ಥೋ। ಸಾಮಣೇರೋ ಅಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಭಣತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮತ್ತಮೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಸದ್ದೋ ಮತ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಅವಧಾರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನ ಪಕಾರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। “ಅನಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಚ “ಅನಿಚ್ಚಾ”ತಿ ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಸತಿಪಿ ಲಿಙ್ಗವಿಸೇಸತ್ತೇ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿಮೋಕ್ಖೋ ನತ್ಥೀತಿ ಆಹ “ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ”ತಿ।

ಬ್ರಹ್ಮಜಾಲಾದೀನೀತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಸುತ್ತಾದೀನಿ ದೀಘಸುತ್ತಾನಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೦ ಆದಯೋ) ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಚಸದ್ದೇನ ಓಘತರಣಸುತ್ತಾದೀನಿ ಸಂಯುತ್ತಸುತ್ತಾನಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧) ಚ ಚಿತ್ತಪರಿಯಾದಾನಸುತ್ತಾದೀನಿ ಅಙ್ಗುತ್ತರಸುತ್ತಾನಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨ ಆದಯೋ) ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। **ಸೋ**ತಿ ದೇವತಾಭಾಸಿತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥವಾಚಕೋ, ಪನಸದ್ದೋ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥವಾಚಕೋ। **ಮೇಣ್ಡಕಮಿಲಿನ್ದಪಞ್ಹೇಸೂ**ತಿ ಮೇಣ್ಡಕಪಞ್ಹೇ ಚ ಮಿಲಿನ್ದಪಞ್ಹೇ ಚ। **ಯ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆರಮ್ಮಣಕಥಾ ಬುದ್ಧಿಕಕಥಾ ದಣ್ಡಕಕಥಾ ಞಾಣವತ್ಥುಕಥಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ ಪೇಯ್ಯಾಲವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಇಮಾಯೋ ಪಕರಣಾನಿ ನಾಮಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಾದೀಸು ವತ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಹಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತಂ।

೪೮. **ತತ್ರಾ**ತಿ “ಏಕತೋ ಉದ್ದಿಸಾಪೇನ್ತೋ”ತಿ ವಚನೇ। **ಉದ್ದಿಸಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಆಚರಿಯಂ ದೇಸಾಪೇನ್ತಿ ಬಹುಕತ್ತಾರಮಪೇಕ್ಖಿಯ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ। **ದ್ವೇಪೀ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ।

ಉಪಚಾರನ್ತಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೂಪಚಾರಂ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಪಲಾಯನಕಗನ್ಥ**ನ್ತಿ ಪರಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪಕರಣಂ। ಸಾಮಣೇರೋ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಓಪಾತೇತೀತಿ ಅವಪಾತೇತಿ, ಗಳಿತಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುತ್ತೇಪೀ**ತಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಸುತ್ತೇಪಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಗುಣಗನ್ಥಂ। **ಪರಿಸಙ್ಕಮಾನ**ನ್ತಿ ಸಾರಜ್ಜಮಾನಂ। ಯಂ ಪನ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನತ್ತಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನತ್ತಾತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಸಹಸೇಯ್ಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೯. ಪಞ್ಚಮೇ ಮುಟ್ಠಾ ಸತಿ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮುಟ್ಠಸ್ಸತೀ**। ನತ್ಥಿ ಸಮ್ಪಜಾನಂ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಅಸಮ್ಪಜಾನಾ**। **ಭವಙ್ಗೋತಿಣ್ಣಕಾಲೇ**ತಿ ನಿದ್ದೋಕ್ಕಮನಕಾಲೇ।

೫೦. "ಪಕತಿಯಾ"ತಿ ಪದಂ "ದೇನ್ತೀ"ತಿ ಪದೇ ವಿಸೇಸನಂ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಗಾರವೇನಾ"ತಿ ಪದಞ್ಚ "ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಾಯಾ"ತಿ ಪದಞ್ಚ "ದೇನ್ತೀ"ತಿ ಪದೇ ಹೇತು। ಸೀಸಸ್ಸ ಉಪಧಾನಂ **ಉಸ್ಸೀಸಂ,** ತಸ್ಸ ಕರೀಯತೇ **ಉಸ್ಸೀಸಕರಣಂ** , ತಂಯೇವ ಅತ್ಥೋ ಪಯೋಜನಂ **ಉಸ್ಸೀಸಕರಣತ್ಥೋ,** ತದತ್ಥಾಯ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ, "ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಾಯಾ"ತಿ ವಚನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಿದಸ್ಸನನ್ತಿ ಸೇಸೋ। ಅಥ ವಾ **ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಾಯಾ**ತಿ ಪಚ್ಚತ್ತೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। "ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೫ ಆದಯೋ) ವಿಯ। ಇದಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಾಯ ಅಯಂ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಾ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭಾವೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸ ನಯೋ "ತತ್ರಿದಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತ್ತಸ್ಮಿ"ನ್ತಿಆದೀಸುಪಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಖಿಪನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ರಾಹುಲಂ। **ಅಥಾ**ತಿ ಖಿಪನತೋ ಪಚ್ಛಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ವತ್ಥು। ಸಮ್ಮುಞ್ಚನಿಕಚವರಛಡ್ಡನಕಾನಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಯಸ್ಮತಾ ರಾಹುಲೇನ ಪಾತಿತಂ ನು ಖೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪರಿಭೋಗಾ ಅಞ್ಞೇಸ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾ।

೫೧. **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಸಯನಂ **ಸೇಯ್ಯಾ,** ಕಾಯಪಸಾರಣಕಿರಿಯಾ, ಸಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸೇಯ್ಯಾ,** ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿ। ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಏಕಸೇಸೇನ ವಾ ಸಾಮಞ್ಞನಿದ್ದೇಸೇನ ವಾ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ "ಸಹಸೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ದ್ವೀಸು ಸೇಯ್ಯಾಸು। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ದ್ವೇ ಸೇಯ್ಯಾ ದಸ್ಸಿತಾ, ತಸ್ಮಾ। "ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಾ"ತಿಆದಿನಾ ಲಕ್ಖಣಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಾಕಟವೋಹಾರ**ನ್ತಿ ಲೋಕೇ ವಿದಿತಂ ವಚನಂ। **ದುಸ್ಸಕುಟಿಯ**ನ್ತಿ ದುಸ್ಸೇನ ಛಾದಿತಕುಟಿಯಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಯಥಾವುತ್ತೇ ಪಞ್ಚವಿಧಚ್ಛದನೇಯೇವ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ಕೋ ದೋಸೋತಿ ಆಹ "ಪಞ್ಚವಿಧಚ್ಛದನೇಯೇವಾ"ತಿಆದಿ। ಯಂ ಪನ ಸೇನಾಸನಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾಕಾರೇನ ವಾ**ತಿ ಇಟ್ಠಕಸಿಲಾದಾರುನಾ ವಾ। **ಅಞ್ಞೇನ ವಾ**ತಿ ಕಿಲಞ್ಜಾದಿನಾ ವಾ। **ವತ್ಥೇನಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಇಟ್ಠಕಾದಿನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತಾಯ ಸೇಯ್ಯಾಯ। ಉಪರೀತಿ ವಾ ಸಮನ್ತತೋತಿ ವಾ ಯೋಜನಾ। ಏಕೇನ ದ್ವಾರೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪಾಸಾದಸ್ಸ ವಳಞ್ಜಿತಬ್ಬತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಏಕೂಪಚಾರೋ"ತಿ। ಸತಗಬ್ಭಂ ವಾ ಚತುಸ್ಸಾಲಂ ಏಕೂಪಚಾರಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತಂ ಸೇಯ್ಯಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತಾಯಂ ಸೇಯ್ಯಾಯಂ। ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಾಮಣೇರಾ ಸಚೇ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಚೇ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸಾಮಣೇರಾ"ತಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚಾಸನ್ನವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿಪಿ ಸಹಸೇಯ್ಯಾನಂ ಆಪತ್ತಿಸಮ್ಭವತೋ। ತೇತಿ ಸಾಮಣೇರಾ। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ಏಸೋ ಏವ ನಯೋ, ನ ಅಞ್ಞೋ ನಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ಏಸೋ ಇವ ನಯೋ, ಏಸೋ ಏತಾದಿಸೋ ನಯೋ ಇವ ಅಯಂ ನಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಪಿ ಚಾತಿ ಏಕಂಸೇನ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಚತುಕ್ಕ**ನ್ತಿ ಏಕಾವಾಸಏಕಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಏಕಾವಾಸನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ, ನಾನಾವಾಸಏಕಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ, ನಾನಾವಾಸನಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಚತುಸಮೂಹಂ, ಚತುಪರಿಮಾಣಂ ವಾ। **ಯೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। **ಹಿ**ಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ, ತಂ ವಚನಂ ವಿತ್ಥಾರಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಮಯಾ ವುಚ್ಚತೇತಿ ವಾ। **ದೇವಸಿಕ**ನ್ತಿ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ। **ಣಿಕ**ಪಚ್ಚಯೋ ಹಿ ವಿಚ್ಛತ್ಥವಾಚಕೋ। ಯೋಪಿ ಸಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಆಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ತತ್ರಾ**ತಿ "ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇನಾಪೀ"ತಿ ವಚನೇ।

> "ಅಪದಾನಂ ಅಹಿಮಚ್ಛಾ, ದ್ವಿಪದಾನಞ್ಚ ಕುಕ್ಕುಟೀ।
> ಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಮಜ್ಜಾರೀ, ವತ್ಥು ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಿಮಾ"ತಿ॥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೫)।

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ"ತಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ। **ಗೋಧಾತಿ** ಕುಣ್ಡೋ। **ಬಿಳಾಲೋತಿ** ಆಖುಭುಜೋ। **ಮಙ್ಗುಸೋತಿ** ನಕುಲೋ।

ಅಸಮ್ಬದ್ಧಭಿತ್ತಿಕಸ್ಸ ಕತಪಾಸಾದಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತುಲಾತಿ** ಏತ್ಥ ತುಲಾ ನಾಮ ಥಮ್ಭಾನ, ಮುಪರಿ ದಕ್ಖಿಣುತ್ತರವಿತ್ಥಾರವಸೇನ ಠಪಿತೋ ದಾರುವಿಸೇಸೋ ಥಲತಿ ಥಮ್ಭೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾತೀತಿ ಕತ್ವಾ। ತಾ ಪನ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ತಿಸ್ಸೋ, ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಪನ ಪಞ್ಚಸತ್ತನವಾದಯೋ। ನಾನೂಪಚಾರೇ ಪಾಸಾದೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ವಾಳಸಙ್ಘಾಟಾದೀಸೂತಿ ವಾಳರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೇಸು ಸಙ್ಘಾಟಾದೀಸು। ಆದಿಸದ್ದೇನ ತುಲಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಸಙ್ಘಾಟೋ** ನಾಮ ತುಲಾನ, ಮುಪರಿ ಪುಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಾಯಾಮವಸೇನ ಠಪಿತೋ ಕಟ್ಠವಿಸೇಸೋ ಸಮ್ಮಾ ಘಟೇನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗೋಪಾನಸ್ಯಾದಯೋತಿ ಕತ್ವಾ। ತೇ ಪನ ತಯೋ ಹೋನ್ತಿ। **ನಿಬ್ಬಕೋಸಬ್ಭನ್ತರೇತಿ** ಛದನಕೋಟಿಅಬ್ಭನ್ತರೇ। ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ವಾ ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನೇ। ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಉಪಚಾರೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಗಬ್ಭೂಪಚಾರಾ** ಸಬ್ಬಗಬ್ಭಾ, ತೇ ಪವಿಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಿಪನ್ನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಮುಖೇ। ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ, ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಕರೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ನನು ಪಮುಖೇ ಛನ್ನಮೇವ ಅತ್ಥಿ, ನೋ ಪರಿಚ್ಛನ್ನನ್ತಿ ಆಹ "ಗಬ್ಭಪರಿಕ್ಖೇಪೋ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ।

ಯಂ ಪನ ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಜಗತೀತಿ** ಪಥವಿಯಾ ಚ ಮನ್ದಿರಾಲಿನ್ದವತ್ಥುಸ್ಸ ಚ ನಾಮಮೇತಂ। ಇಧ ಪನ ಮನ್ದಿರಾಲಿನ್ದವತ್ಥುಸಙ್ಖಾತಾ ಭೂಭೇದಾ ಗಹಿತಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ। ಕಸ್ಮಾ ಪಾಳಿಯಾ ನ ಸಮೇತೀತಿ ಆಹ "ದಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಾಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ। ಯೇಪಿ ಮಹಾಪಾಸಾದಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸುಪೀತಿ** ಮಹಾಪಾಸಾದೇಸುಪಿ।

ಸುಧಾಛದನಮಣ್ಡಪಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥ **"ಸುಧಾ"**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಛದನಮಣ್ಡಪಸ್ಸಾಪಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ। ಮಣ್ಡಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸೂರಿಯರಸ್ಮಿ, ತಂ ಪಾತಿ ರಕ್ಖತಿ, ತತೋ ವಾ ಜನನ್ತಿ **ಮಣ್ಡಪಂ**। ನನು ಏಕೂಪಚಾರಂ ಹೋತಿ ಪಾಕಾರಸ್ಸ ಛಿದ್ದತ್ತಾತಿ ಆಹ "ನ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ವಳಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಏವಾತಿ ಏವಕಾರೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ತೇನಾಹ "ನ ವಳಞ್ಜನೂಪಚ್ಛೇದನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ವಾ "ಸದ್ದನ್ತರತ್ಥಾಪೋಹನೇನ ಸದ್ದೋ ಅತ್ಥಂ ವದತೀ"ತಿ (ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧; ದೀ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧; ಮ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.ಮೂಲಪರಿಯಾಯಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ; ಸಂ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧.ಓಘತರಣಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ; ಅ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧.ರುಪಾದಿವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತತ್ತಾ "ನ ವಳಞ್ಜನೂಪಚ್ಛೇದನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಕವಾಟನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ದ್ವಾರಮೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅಸತಿ ಚ ದ್ವಾರೇ ಕವಾಟಸ್ಸಾಭಾವತೋ। ಸಂವರಣವಿವರಣಕಾಲೇ ಕವತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋತೀತಿ **ಕವಾಟಂ**।

ತತ್ರಾತಿ "ಏಕೂಪಚಾರತ್ತಾ"ತಿ ವಚನೇ। **ಯಸ್ಸಾತಿ** ಪರವಾದಿನೋ। ಅನುಯೋಗೋ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಿಹಿತದ್ವಾರೇ ಗಬ್ಭೇ। **ಸೋತಿ** ಪರವಾದೀ। ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿ ಇತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನತಾ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಪಚ್ಚಾಗಮಿಸ್ಸತೀತಿ** ಪತಿ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಪುನ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತೇನೇವಾತಿ "ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಾ"ತಿಆದಿಅಕ್ಖರಪದಮತ್ತೇನೇವ, ನ ಅತ್ಥವಸೇನ। "ಏವಞ್ಚ ಸತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಬ್ಯಾಪಿತದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತೋತಿ** ಅನಾಪತ್ತಿತೋ, ಪರಿಹಾಯೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅನಿಯತೇಸು ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅನಿಯತೇಸು। **ಇಧಾಪೀತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಪಿ। **ಯಂ ಯನ್ತಿ** ಸೇನಾಸನಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಸೇನಾಸನೇಸು, ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೩. ದ್ವೀಸು ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೇಸು ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೋವ ಯುತ್ತೋತಿ ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತೋ।

ಇಮಿನಾಪೀತಿ ಸೇನಮ್ಬಮಣ್ಡಪೇನಾಪಿ। **ಏತನ್ತಿ** ಜಗತಿಯಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತತಂ। **ಯಥಾತಿ** ಯಂಸದ್ದತ್ಥೋ ತತಿಯನ್ತನಿಪಾತೋ, ಯೇನ ಸೇನಮ್ಬಮಣ್ಡಪೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ದುತಿಯಸಹಸೇಯ್ಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೫. ಛಟ್ಠೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ವಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಆವಸಥೋ,** ಆವಸಥೋ ಚ ಸೋ ಅಗಾರಞ್ಚೇತಿ **ಆವಸಥಾಗಾರ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ವಸನಾಗಾರ"ನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾತಿ ವಚನಸೇಸೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಸಾಟಕನ್ತಿ** ಉತ್ತರಸಾಟಕಂ, ನಿವತ್ಥವತ್ಥನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಅಚ್ಛಾಗಮ್ಮಾತಿ** ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಪದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ "ಪವತ್ತೋ"ತಿ। ಯಥಾ ಓಮಸವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಅಕ್ಕೋಸೇತುಕಾಮತಾಯ ಖತ್ತಿಯಂ "ಚಣ್ಡಾಲೋ"ತಿ ವದತೋ ಅಲಿಕಂ ಭಣತೋಪಿ ಮುಸಾವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಓಮಸವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದೇನೇವ ಆಪತ್ತಿ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸಹ ಸಯತೋ ಪಠಮಸಹಸೇಯ್ಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಇಮಿನಾವ ಆಪತ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೬೦. ಸತ್ತಮೇ **ಮಹಾದ್ವಾರೇತಿ** ಬಹಿ ಠಿತೇ ಮಹಾದ್ವಾರೇ। ಆಗಮ್ಮ, ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಓವರಕೋ ಆವಸಥೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಓವರಕದ್ವಾರೇ"ತಿ। **ಸುನಿಗ್ಗತೇನಾತಿ** ಸುಟ್ಠು ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗತೇನ ಸದ್ದೇನ। "ಅಞ್ಞಾತು"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ "ನ ಞಾತು"ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಆಜಾನಿತು"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ನಕಾರವಿಕಾರೋ ಅಇತಿ ನಿಪಾತೋ ನ ಹೋತಿ, ಆಇತಿ ಉಪಸಗ್ಗೋತಿ ಪನ ದಸ್ಸೇತಿ। "ವಿಞ್ಞುನಾ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಅವತ್ವಾ "ಪುರಿಸವಿಗ್ಗಹೇನಾ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸವಿಗ್ಗಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇನ ಯಕ್ಖೇನ ಪೇತೇನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಠಿತಾಯ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ದೇಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಯಕ್ಖೇನಾತಿ** ಯಕ್ಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಠಿತಾಯ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ದೇಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸ ನಯೋ "ನ ಪೇತೇನ, ನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ।

೬೬. ಛಪ್ಪಞ್ಚವಾಚಾಹೀತಿ ಏತ್ಥ "ಪಞ್ಚಾ"ತಿ ವಾಚಾಸಿಲಿಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಕಸ್ಸಚಿ ಪಯೋಜನಸ್ಸಾಭಾವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಛಪ್ಪಞ್ಚವಾಚಾಹೀ"ತಿ ಪದೇ। ಏಕೋ ಗಾಥಾಪಾದೋ ಏಕಾ ವಾಚಾತಿ ವದನ್ತೋ ಚುಣ್ಣಿಯೇ ವಿಭತ್ಯನ್ತಂ ಏಕಂ ಪದಂ ಏಕಾ ವಾಚಾ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅತ್ಥಜೋತಕಪದಂ ವಾ ವಾಕ್ಯಪದಂ ವಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। "ಏಕಂ ಪದಂ ಪಾಳಿತೋ, ಪಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ದ್ವೇ ಪದಾನಿ ಪಾಳಿತೋ, ಚತ್ತಾರಿ ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ"ತಿಆದಿನಯೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಛಪದಾನತಿಕ್ಕಮೋಯೇವ ಹಿ ಪಮಾಣಂ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸೇ ಲಿಙ್ಗಸ್ಸಾಪಿ ವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಹೋತಿ "ತಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಸತಿ ಚ ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸೇ "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಭಾವೇನ ಪವತ್ತಾ। "ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸಾ"ತಿ ನಿಯತಪುಲ್ಲಿಙ್ಗಾಪೇಕ್ಖನಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವತೋ ಅತ್ಥವಸೇನ "ಏಕಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಭಾವೇನ ವುತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಭೇದಲಿಙ್ಗನಿಸ್ಸಿತೋ ವಿಸೇಸನವಿಸೇಸ್ಯೋಪಿ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತುಮ್ಹಾಕನ್ತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೋ। "ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಆಭೋಗೋಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ಪಠಮ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಪಠಮನ್ತಿ** ಚ ಪಠಮಮೇವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ನ ಪಚ್ಛಾ"ತಿ। ಪುಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖು ಕಥೇತೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಭೂತಾರೋಚನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೬೭. ಅಟ್ಠಮೇ **ತತ್ಥಾತಿ** ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಇಧಾತಿ** ಭೂತಾರೋಚನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಪಯುತ್ತವಾಚಾತಿ** ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಯುತ್ತಾ ವಾಚಾ। **ತಥಾತಿ** ತತೋ ಗುಣಾರೋಚನಕಾರಣಾ, ಅರಿಯಾ ಸಾದಿಯಿಂಸೂತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯತಸದ್ದಾನಂ ನಿಚ್ಚಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಯೇ"ತಿಆದಿ। **ಸಬ್ಬೇಪೀ**ತಿ ಪುಥುಜ್ಜನಾರಿಯಾಪಿ। **ಭೂತ**ನ್ತಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ। ಕಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಟಿಜಾನಿಂಸು, ನನು ಅರಿಯೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಾನಂ ಅನಾರೋಚಿತತ್ತಾ ನ ಪಟಿಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಅರಿಯಾನಮ್ಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಅರಿಯಾನಮ್ಪಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋ ಯಸ್ಮಾ ಭೂತೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ "ಭೂತಂ ಭಗವಾ"ತಿ ಪಟಿಜಾನಿಂಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಸ್ಮಾ ಭಾಸಿತೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅರಿಯಾ ಪಟಿಜಾನಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನಾದೀನವದಸ್ಸಿನೋ**ತಿ ದೋಸಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನಧಮ್ಮಾ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಅರಿಯೇಹಿ, ಭಾಸಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞೇ**ತಿ ಪುಥುಜ್ಜನಾ। **ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕೇನೇವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುಥುಜ್ಜನಾರಿಯಾನಂ ಸಙ್ಗಹಣೇ ಪವತ್ತೇನೇವ। **ಸಿಕ್ಖಾಪದವಿಭಙ್ಗೇಪೀ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಪದಭಾಜನಿಯೇಪಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕೇ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

೭೭. ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಸುತಾದಿಗುಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತರಾ ವಾ**ತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ವಾ। **ಅತಿಕಡ್ಢಿಯಮಾನೇನಾ**ತಿ ಅತಿನಿಪ್ಪೀಳಿಯಮಾನೇನ। **ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಪನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇತಿ-ಸದ್ದೋ ಆದ್ಯತ್ಥೋ। ತೇನ "ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾನ**ನ್ತಿ ಮಗ್ಗಪಞ್ಞಾಯ, ಫಲಪಞ್ಞಾಯ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ। **ಅನಾಪತ್ತೀ**ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ, ಆಪತ್ತಿಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾರೋಚನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೮. ನವಮೇ **ತತ್ರಾ**ತಿ ತಸ್ಸಂ "ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿಪಾಳಿಯಂ, ತಾಸು ವಾ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾಸು। **ವಿಚಾರಣಾ**ತಿ ವೀಮಂಸನಾ। **ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸದ್ದೇ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸದ್ದತ್ಥಭಾವೇ । ಏತ್ಥ ಹಿ ಸದ್ದೇ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ಅವಿನಾಭಾವತೋ ಸದ್ದೇನ ಅತ್ಥೋಪಿ ವುತ್ತೋ, ವಿನಾಪಿ ಭಾವಪಚ್ಚಯೇನ ಭಾವತ್ಥಸ್ಸ ಞಾತಬ್ಬತ್ತಾ ಭಾವೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸದ್ದತ್ಥಭಾವೇ"ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸದ್ದೇ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। ಏತಂ ಪರಿಮಾಣಂ ಯಸ್ಸಾತಿ **ಏತಂ,** "ತೇರಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ"ತಿ ವಚನಂ। ಏತಂ ಏವ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ "ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಾನೀ"ತಿ ಇದನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪಾಳಿಯಂ। ಕಸ್ಸಚಿ ವಿಮತಿ ಭವೇಯ್ಯ, ಕಿಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಆಪತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ ಸಮಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಏವಂ ಸತೀ"ತಿಆದಿ। **ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ ಚಾ**ತಿ ಚಸದ್ದೋ ಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥೋ, ನ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪಜ್ಜನತಂ, "ಅಸುದ್ಧೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಓಮಸವಾದಸ್ಸಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಾ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಾಳಿಯಂ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾವೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಕಾರೋ ಅಟ್ಠಾನಯೋಗೋ, ಪಮಾಣನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಕಾರಣಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ನ ಅಞ್ಞಾ ವಿಚಾರಣಾ"ತಿ। ಅಥ ವಾ **ಅಞ್ಞಾ**ತಿ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಮೇತಂ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಿಚಾರಣಾ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಏವಕಾರೋ ಠಾನಯೋಗೋವ। **ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಚಾ**ತಿ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಾಲೇಪಿ ಚ।

ಏತನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ಪಮಾಣತಂ। ಸಂವರತ್ಥಾಯ ಏವ, ಅನಾಪಜ್ಜನತ್ಥಾಯ ಏವ ಚ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತೇನಾಹ "ನ ತಸ್ಸ"ತ್ಯಾದಿ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ ನಾಮ ನ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಸುವುತ್ತಮೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೦. **ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿ, ಸಙ್ಘೇನ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕತ್ಥಚೇ**ತಿ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಠಾನೇ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। "ವುತ್ತತ್ತಾ"ತಿ ಪದಂ "ಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಪದೇ ಹೇತು। **ಏಸಾ**ತಿ ಏಸೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಹಿತೇಸಿತಾಯಾ**ತಿ ಹಿತಸ್ಸ ಏಸಿತಾಯ, ಅತ್ಥಸ್ಸ ಇಚ್ಛಿತಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೧. **ಸೇಸಾನೀ**ತಿ ಆದಿಮ್ಹಿ ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದತೋ ಸೇಸಾನಿ ಉಪರಿ ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ। **ಘಟೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಪಥವೀಖಣನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೬. ದಸಮೇ ಭಗವಾ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಥವಿಯಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ಪಾಸಾಣಾದೀಸು। **ಮುಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣತೋತಿ** ಖಟಕಪಮಾಣತೋ। **ಸಾತಿ** ಅದಡ್ಢಪಥವೀ। **ಹತ್ಥಿಕುಚ್ಛಿಯ**ನ್ತಿ ಏವಂನಾಮಕೇ ಠಾನೇ। ಏಕಪಚ್ಛಿಪೂರಂ ಪಥವಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸಂಯೇವಾತಿ** ಅಪ್ಪಪಂಸುಅಪ್ಪಮತ್ತಿಕಾಪದಾನಂ ಏವ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಾಸಾಣಾದಿಪಞ್ಚಕಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಕುಸೀತಂ। **ಆಣಾಪೇತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಆಣ ಪೇಸನೇ"ತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಣಧಾತುಯೇವ ಪೇಸನಸಙ್ಖಾತಂ ಹೇತ್ವತ್ಥಂ ವದತಿ, ನ ಣಾಪೇಪಚ್ಚಯೋ, ಸೋ ಪನ ಧಾತ್ವತ್ಥೇಯೇವ ವತ್ತತಿ। ನ ಹಿ ತಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವುತ್ತೋ ಅಭಿಧೇಯ್ಯೋ ಅತ್ಥಿ ಧಾತ್ವತ್ಥತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಭಿಧೇಯ್ಯಸ್ಸಾಭಾವಾ। **ತಾವಾತಿ** ಪಠಮಂ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ, ತತೋ ವಾ।

ಪೋಕ್ಖರಂ ಪದುಮಂ ನೇತೀತಿ **ಪೋಕ್ಖರಣೀ**। "ಸೋಧೇನ್ತೇಹೀ"ತಿ ಪದಂ "ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತುಂ ಅಪನೇತು"ನ್ತಿ ಪದೇಸು ಭಾವಕತ್ತಾ। **ಯೋತಿ** "ತನುಕದ್ದಮೋ"ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಯೋ ತನುಕದ್ದಮೋತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುಟೇಹೀತಿ** ಘಟೇಹಿ। **ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತು**ನ್ತಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ, ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಾ ಸಿಞ್ಚಿತುಂ। **ತತ್ರಾತಿ** ಸುಕ್ಖಕದ್ದಮೇ, "ಯೋ"ತಿ ಪದೇ ಅವಯವೀಆಧಾರೋ। **ಯೋತಿ** ಸುಕ್ಖಕದ್ದಮೋ।

ತಟನ್ತಿ ಕೂಲಂ। **ಉದಕಸಾಮನ್ತಾತಿ** ಉದಕಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ। **ಓಮಕಚತುಮಾಸ**ನ್ತಿ ಚತುಮಾಸತೋ ಊನಕಂ। **ಓವಟ್ಠ**ನ್ತಿ ದೇವೇನ ಓವಸ್ಸಿತಂ ಹೋತಿ ಸಚೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪತತೀತಿ** ತಟಂ ಪತತಿ। **ಉದಕೇಯೇವಾತಿ** ಪಕತಿಉದಕೇಯೇವ। **ಉದಕಸ್ಸಾತಿ** ವಸ್ಸೋದಕಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠಿಯಂ। **ಪಠಮಮೇವಾತಿ** ಸೋಣ್ಡಿಖಣನತೋ ಪಠಮಂ ಏವ। **ಉದಕೇ ಪರಿಯಾದಿಣ್ಣೇತಿ** ಉದಕೇ ಸುಕ್ಖೇ। **ಪಚ್ಛಾತಿ** ಉದಕಪೂರತೋ ಪಚ್ಛಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸೋಣ್ಡಿಯಂ। **ಉದಕೇಯೇವಾತಿ** ಮೂಲಉದಕೇಯೇವ। **ಉದಕ**ನ್ತಿ ಆಗನ್ತುಕಉದಕಂ। **ಅಲ್ಲೀಯತೀತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಲಗ್ಗತಿ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ಸುಖುಮರಜಮ್ಪಿ। **ಅಕತಪಬ್ಭಾರೇತಿ** ವಳಞ್ಜೇನ ಅಕತೇ ಪಬ್ಭಾರೇ। ಉಪಚಿಕಾಹಿ ವಮೀಯತಿ, ಘರಗೋಳಿಕಾದಯೋ ವಾ ಸತ್ತೇ ವಮತೀತಿ **ವಮ್ಮಿಕೋ**।

ಗಾವೀನಂ ಖುರೋ ಕಣ್ಟಕಸದಿಸತ್ತಾ **ಗೋಕಣ್ಟಕೋ** ನಾಮ, ತೇನ ಭಿನ್ನೋ ಕದ್ದಮೋ "ಗೋಕಣ್ಟಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಚ್ಛದನಂ ವಾ ವಿನಟ್ಠಚ್ಛದನಂ ವಾ ಪುರಾಣಸೇನಾಸನಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋತಿ** ಪುರಾಣಸೇನಾಸನತೋ, ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅವಸೇಸ**ನ್ತಿ ವಿನಟ್ಠಚ್ಛದನತೋ। ಅವಸೇಸಂ ಇಟ್ಠಕಂ ಗಣ್ಹಾಮಿ ಇತಿ ಸಞ್ಞಾಯಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ತೇನಾತಿ** ಇಟ್ಠಕಾದಿನಾ। **ಯಾ ಯಾತಿ** ಮತ್ತಿಕಾ। **ಅತಿನ್ತಾತಿ** ಅನಲ್ಲಾ, ಅಕಿಲಿನ್ನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಸ್ಮಿನ್ತಿ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇ। **ಸಬ್ಬೋತಿ** ಸಕಲೋ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜಸ್ಸ। "ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇಹೀ"ತಿ ಪದಂ "ಅಪನಾಮೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। ಕಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ಉದಕೇನಾ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

ತತ್ಥಾತಿ ಮತ್ತಿಕಾಪಾಕಾರೇ। **ಅಞ್ಞಮ್ಪೀತಿ** ಮಣ್ಡಪಥಮ್ಭತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ। **ತೇನ ಅಪದೇಸೇನಾತಿ** ತೇನ ಪಾಸಾಣಾದಿಪವಟ್ಟನಲೇಸೇನ।

ಪಸ್ಸಾವಧಾರಾಯಾತಿ ಮುತ್ತಸೋತಾಯ। **ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಯಾತಿ** ಕತ್ತರದಣ್ಡೇನ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಕತ್ತರಯತಿ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಾನಂ ಸಿಥಿಲಭಾವೇನ ಸಿಥಿಲೋ ಹುತ್ವಾ ಭವತೀತಿ ಕತ್ವಾ **ಕತ್ತರೋ** ವುಚ್ಚತಿ ಜಿಣ್ಣಮನುಸ್ಸೋ, ತೇನ ಏಕನ್ತತೋ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಕತ್ತರೇನ ಗಹಿತಾ ಯಟ್ಠಿ, ಕತ್ತರಸ್ಸ ಯಟ್ಠೀತಿ ವಾ ಕತ್ವಾ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿ ವುಚ್ಚತಿ ಕತ್ತರದಣ್ಡೋ। ದನ್ತಜಪಠಮಕ್ಖರೇನ ಸಞ್ಞಾಯಿತಬ್ಬೋ। **ವೀರಿಯಸಮ್ಪಗ್ಗಹಣತ್ಥ**ನ್ತಿ ವೀರಿಯಸ್ಸ ಸುಟ್ಠು ಪಗ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ, ವೀರಿಯಸ್ಸ ಉಕ್ಖಿಪನತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಚಿ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೭. **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ಇಟ್ಠಕಕಪಾಲಾದೀಸುಪಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತೇಸಂ ಅನುಪಾದಾನತ್ತಾತಿ** ತೇಸಂ ಇಟ್ಠಕಾದೀನಂ ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ಅನಿನ್ಧನತ್ತಾ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತಾನೀತಿ** ಇಟ್ಠಕಾದೀನಿ। **ಅವಿಸಯತ್ತಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅನೋಕಾಸತ್ತಾ। **ತಿಣುಕ್ಕನ್ತಿ** ತಿಣಮಯಂ ಉಕ್ಕಂ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಏವ। ಅರೀಯತಿ ಅಗ್ಗಿನಿಪ್ಫಾದನತ್ಥಂ ಘಂಸೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅರಣೀ,** ಹೇಟ್ಠಾ ನಿಮನ್ಥನೀಯದಾರು। ಸಹ ಧನುನಾ ಏತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಸಹಿತೋ,** ಉಪರಿ ನಿಮನ್ಥನದಾರು। ಅರಣೀ ಚ ಸಹಿತೋ ಚ ಅರಣೀಸಹಿತೋ, ತೇನ ಅಗ್ಗಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾ ಕರಿಯಮಾನೇ ನ ಡಯ್ಹತಿ, ತಥಾ ಕರೋಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೮. **ಆವಾಟಂ ಜಾನಾತಿ** ಆವಾಟಂ ಕಾತುಂ, ಖಣಿತುಂ ವಾ ಜಾನಾಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಏವಂ ಮಹಾಮತ್ತಿಕಂ ಜಾನ, ಥುಸಮತ್ತಿಕಂ ಜಾನಾ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯಥಾಲಾಭಂ ಸಮ್ಪದಾನವಾಚಕಪದಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ಸಾತಿ** ಪಥವೀ। **ತೇನಾತಿ** ಪವಟ್ಟನಾದಿನಾತಿ। ದಸಮಂ।

ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

೨. ಭೂತಗಾಮವಗ್ಗೋ

೧. ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೮೯. ದುತಿಯವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ **ತಸ್ಸಾತಿ** ದೇವತಾಯ। **ಉಕ್ಖಿತ್ತಂ ಫರಸುನ್ತಿ** ಉದ್ಧಂ ಖಿತ್ತಂ ಕುಠಾರಿಂ। **ನಿಗ್ಗಹೇತುನ್ತಿ** ಸಣ್ಠಾತುಂ, ನಿವತ್ತೇತುಂ ವಾ। **ಚಕ್ಖುವಿಸಯಾತೀತೇತಿ** ಪಸಾದಚಕ್ಖುಸ್ಸ ಗೋಚರಾತಿಕ್ಕನ್ತೇ। **ಮಹಾರಾಜಸನ್ತಿಕಾತಿ** ವೇಸ್ಸವಣಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ। **ಥನಮೂಲೇಯೇವಾತಿ** ಥನಸಮೀಪೇಯೇವ। **ಹಿಮವನ್ತೇತಿ** ಹಿಮಉಗ್ಗಿರಣೇ ವನೇ, ಹಿಮಯುತ್ತೇ ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಹಿಮವನ್ತೇ, ದೇವತಾಸನ್ನಿಪಾತೇ ವಾ। **ರುಕ್ಖಧಮ್ಮೋತಿ** ರುಕ್ಖಸಭಾವೋ। ರುಕ್ಖಧಮ್ಮೋ ಚ ನಾಮ ಛೇದನಭೇದನಾದೀಸು ರುಕ್ಖಾನಂ ಅಚೇತನತ್ತಾ ಕೋಪಸ್ಸ ಅಕರಣಂ, ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಧಮ್ಮೇ ಠಿತಾ ದೇವತಾ ರುಕ್ಖಧಮ್ಮೇ ಠಿತಾ ನಾಮ, ಛೇದನಭೇದನಾದೀಸು ರುಕ್ಖಸ್ಸ ವಿಯ ರುಕ್ಖಟ್ಠಕದೇವತಾಯ ಅಕೋಪನಂ ರುಕ್ಖಧಮ್ಮೇ ಠಿತಾ ನಾಮಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಾಸು ಸನ್ನಿಪಾತದೇವತಾಸು। **ಇತೀತಿ** ಇಮಸ್ಸ ಅಲಭನಸ್ಸ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಲಭನೇ ವಾ, ಆದೀನವನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಗವತೋ ಚಾತಿ** ಚ-ಸದ್ದೋ "ಪುಬ್ಬಚರಿತ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಇಮಞ್ಚ ಆದೀನವಂ ಅದ್ದಸ, ಭಗವತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಞ್ಚ ಅನುಸ್ಸರೀತಿ ವಾಕ್ಯಸಮ್ಪಿಣ್ಡನವಸೇನ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ತೇನಾತಿ** ದಸ್ಸನಾನುಸ್ಸರಣಕಾರಣೇನ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ದೇವತಾಯ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ಪಿತಾ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಸಪಿತಿಕೋ,** ಪುತ್ತೋ। (**ತಾವಾತಿ** ಅತಿವಿಯ, ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖನ್ತಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ) "ಮರಿಯಾದಂ ಬನ್ಧಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖನ್ತಿಯಾ ಅಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಏತದಹೋಸೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯೋತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಜನೋ। **ವೇತಿ** ಏಕನ್ತೇನ। **ಉಪ್ಪತಿತನ್ತಿ** ಉಪ್ಪಜ್ಜನವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಉಪರಿ ಪತಿತಂ। **ಭನ್ತನ್ತಿ** ಭಮನ್ತಂ ಧಾವನ್ತಂ, **ವಾರಯೇತಿ** ನಿವಾರೇಯ್ಯ ನಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತನ್ತಿ** ಜನಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಸಾರಥಿ ಭನ್ತಂ ರಥಂ ವಾರಯೇ ಇವ, ತಥಾ ಯೋ ವೇ ಉಪ್ಪತಿತಂ ಕೋಧಂ ವಾರಯೇ, ತಂ ಅಹಂ ಸಾರಥಿಂ ಇತಿ ಬ್ರೂಮಿ। ಇತರೋ ಕೋಧನಿವಾರಕತೋ ಅಞ್ಞೋ ರಾಜಉಪರಾಜಾದೀನಂ ಸಾರಥಿಭೂತೋ ಜನೋ ರಸ್ಮಿಗ್ಗಾಹೋ ರಜ್ಜುಗ್ಗಾಹೋ ನಾಮಾತಿ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಯ ವೇಜ್ಜೋ **ವಿಸಟಂ** ವಿತ್ಥತಂ **ಸಪ್ಪವಿಸಂ** ಸಪ್ಪಸ್ಸ ಆಸೀವಿಸಸ್ಸ ವಿಸಂ ಗರಳಂ **ಓಸಧೇಹಿ** ಭೇಸಜ್ಜೇನ, ಮನ್ತೇನ ಚ ವಿನೇತಿ ಇವ, ತಥಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಉಪ್ಪತಿತಂ ಕೋಧಂ ಮೇತ್ತಾಯ ವಿನೇತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು **ಉರಗೋ** ಭುಜಗೋ **ಪುರಾಣಂ** ಪುರೇ ಭವಂ **ಜಿಣ್ಣಂ** ಪುರಾಣತ್ತಾ ಜಿಣ್ಣಂ ತಚಂ ಜಹಾತಿ ಇವ, ತಥಾ **ಓರಪಾರಂ** ಅಪಾರಸಙ್ಖಾತಂ ಪಞ್ಚೋರಮ್ಭಾಗಿಯಸಂಯೋಜನಂ ಜಹಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

ತತ್ರಾತಿ ದ್ವೀಸು ಗಾಥಾಸು। ವತ್ಥು ಪನ ವಿನಯೇ ಆರೂಳ್ಹನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಥಾ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ। **ಯಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯೇನ ದೇವಪುತ್ತೇನ। **ಪರಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹಿತೋ। **ಸೋ**ತಿ ದೇವಪುತ್ತೋ। **ತತೋ**ತಿ ಉಪಗಮನತೋ। ಯದಾ ಹೋತಿ, ತದಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಹೇಸಕ್ಖದೇವತಾಸೂ**ತಿ ಮಹಾಪರಿವಾರಾಸು ದೇವತಾಸು, ಮಹಾತೇಜಾಸು ವಾ। **ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತೀ**ತಿ ಅಪೇನ್ತಿ। ದೇವತಾ ಯಮ್ಪಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇಯೇವ। **ಉಪಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ, ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಅಥ ವಾ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಉಪಟ್ಠಾನಂ,** ಭಗವತೋ ಸಮೀಪಟ್ಠಾನಂ, ತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನನ್ತಿ ತಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

೯೦. "ಭವನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿರೂಳ್ಹೇ ಮೂಲೇ ನೀಲಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಮಾನಕೇ ತರುಣರುಕ್ಖಗಚ್ಛಾದಿಕೇ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಹುವತ್ಥು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪನ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಮಹನ್ತರುಕ್ಖಗಚ್ಛಾದಿಕೇ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಹುವತ್ಥು"ನ್ತಿ ಚ ಹಿಯ್ಯತ್ತನಿಸಞ್ಞಾತಾಯ ತ್ಥುಂ-ವಿಭತ್ತಿಯಾ ಹೂ-ಧಾತುಸ್ಸ ಊಕಾರಸ್ಸ ಉವಾದೇಸೋ ಹೋತಿ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ಅಹುವತೀ"ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಅಪಾಠೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಜಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಭೂ-ಧಾತುಸ್ಸ ಸತ್ತತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ , "ವಡ್ಢನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಡ್ಢನತ್ಥಭಾವಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಭೂತಗಾಮೋ"ತಿ ನಾಮಂ। ಪೀಯತೇ ಯಥಾಕಾಮಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೀಯತೇ, ಪಾತಬ್ಬಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾ **ಪಾತಬ್ಯಂ,** ಪಾಸದ್ದೋ ಯಥಾಕಾಮಪರಿಭುಞ್ಜನತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ - "ಛೇದನಭೇದನಾದೀಹಿ ಯಥಾರುಚಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ।

೯೧. "ಇದಾನೀ"ತಿ ಪದಂ "ಆಹಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಾಲಸತ್ತಮೀ। **ಯಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಬೀಜೇ। **ತ**ನ್ತಿ ಬೀಜಂ। **ಪಞ್ಚ ಬೀಜಜಾತಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಜಾತಸದ್ದಸ್ಸ ತಬ್ಭಾವತ್ಥತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಏವಂ ವುತ್ತಂ। ತಬ್ಭಾವತ್ಥಸ್ಸ "ಮೂಲೇ ಜಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಅಸಂಸನ್ದನತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ಸಙ್ಗಹಕಾರೇನ "ನ ಸಮೇನ್ತೀ"ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ಮತೇನ ಸತಿ ಜಾತಸದ್ದಸ್ಸ ತಬ್ಭಾವತ್ಥಭಾವೇ "ಮೂಲೇ ಜಾಯನ್ತೀ"ತಿಆದೀಸು ಮೂಲೇ ಮೂಲಾನಿ ಜಾಯನ್ತೀತಿ ದೋಸೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಆಹ "ನ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತಾನೀ**ತಿ ರುಕ್ಖಾದೀನಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಭೂತಗಾಮೋ ನಾಮ ಪಞ್ಚ ಬೀಜಜಾತಾನೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಬೀಜಜಾತಾನೀ"ತಿ ನಾಮಂ। ಬೀಜೇಸು ಜಾತಾನಿ **ಬೀಜಜಾತಾನೀ**ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮೂಲೇ ಜಾಯನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಸಮೇತಿ। **ಏತೇನಾ**ತಿ "ಬೀಜತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಸಙ್ಗಹೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಯೇಹೀ"ತಿ ಪದಂ "ಜಾತತ್ತಾ"ತಿ ಪದೇ ಅಪಾದಾನಂ, ಹೇತು ವಾ "ವುತ್ತಾನೀ"ತಿ ಪದೇ ಕರಣಂ, ಕತ್ತಾ ವಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಬೀಜಾನಂ। ರುಕ್ಖಾದೀನಂ ವಿರುಹನಂ ಜನೇತೀತಿ **ಬೀಜಂ।** "ಬೀಜತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಕಾರಿಯೋಪಚಾರೇನ ಕಾರಣಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಕಾರಣೂಪಚಾರಂ ಪದೀಪೇತಿ। ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಯಾನಿ ವಾ ಪನ ಗಚ್ಛವಲ್ಲಿರುಕ್ಖಾದೀನಿ **ಅತ್ಥಿ** ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ತಾನಿ ಗಚ್ಛವಲ್ಲಿರುಕ್ಖಾದೀನಿ ಜಾಯನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾಯನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಾನೀ**ತಿ ಗಚ್ಛವಲ್ಲಿರುಕ್ಖಾದೀನಿ । **ತಞ್ಚ** ಮೂಲಂ, ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಹಲಿದ್ದಾದಿ ಚ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಏತಂ ಮೂಲಬೀಜಂ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಬೀಜೇಸು, ಖನ್ಧಬೀಜೇಸು ವಾ।

೯೨. **ಸಞ್ಞಾವಸೇನಾ**ತಿ "ಬೀಜ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾವಸೇನ। "ತತ್ಥಾ"ತಿ ಪದಂ "ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। "ಯಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ಕಾರಣೋಪಚಾರೇನ ಕಾರಿಯಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಫಲೂಪಚಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಂ ಬೀಜಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂತಿ ಯೋಜನಾ। ಯದೇತಂ ಆದಿಪದನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ತೇನಾ**ತಿ ಆದಿಪದೇನ। ರವೀಯತಿ ಭಗವತಾ ಕಥೀಯತೀತಿ **ರುತಂ,** ಪಾಳಿ, ತಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ **ಯಥಾರುತಂ,** ಪಾಳಿಅನತಿಕ್ಕನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥಾತಿ "ಬೀಜೇ ಬೀಜಸಞ್ಞೀ"ತಿಆದಿಪದೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಾ। ಉದಕೇ ಠಾತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಉದಕಟ್ಠೋ,** ಏವಂ ಥಲಟ್ಠೋಪಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉದಕಟ್ಠಥಲಟ್ಠೇಸು। ಸಾಸಪಸ್ಸ ಮತ್ತಂ ಪಮಾಣಂ ಅಸ್ಸ ಸೇವಾಲಸ್ಸಾತಿ **ಸಾಸಪಮತ್ತಿಕೋ।** ತಿಲಸ್ಸ ಬೀಜಪಮಾಣಂ ಅಸ್ಸ ಸೇವಾಲಸ್ಸಾತಿ **ತಿಲಬೀಜಕೋ।** ಪಮಾಣತ್ಥೇ ಕೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಖಪಣಕಾದಯೋ ಸೇವಾಲೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ ತಿಲಬೀಜಪಮಾಣೋ ಜಲಸಣ್ಠಿತೋ ನೀಲಾದಿವಣ್ಣಯುತ್ತೋ ಸೇವಾಲೋ **ತಿಲಬೀಜಂ** ನಾಮ, ಸಪತ್ತೋ ಅಪ್ಪಕಣ್ಡೋ

ಉಕ್ಖಲಿಪಿಧಾನಾದಿಪಮಾಣೋ ಸಮೂಲೋ ಏಕೋ ಸೇವಾಲವಿಸೇಸೋ **ಸಙ್ಖೋ** ನಾಮ, ಭಮರಸಣ್ಠಾನೋ ನೀಲವಣ್ಣೋ ಏಕೋ ಸೇವಾಲವಿಸೇಸೋ **ಪಣಕೋ** ನಾಮ। ಉದಕಂ ಸೇವತೀತಿ **ಸೇವಾಲೋ। ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸೇವಾಲೇಸು। **ಯೋ**ತಿ ಸೇವಾಲೋ। ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಸೇವಾಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ಮೂಲೇ ವಾ ನಳೇ ವಾ ಪತ್ತೇ ವಾ। **ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ**ತಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ। "ಹತ್ಥೇಹೀ"ತಿ ಪದಂ "ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಕರಣಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಸೇವಾಲಸ್ಸ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಯೂಹನಮತ್ತೇನ। ಯೋ ಸೇವಾಲೋ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ತಂ ಸೇವಾಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಸ್ಸಾವನನ್ತರೇನಾ**ತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನಛಿದ್ದೇನ। ಉಪ್ಪಲಾನಿ ಅಸ್ಮಿಂ ಗಚ್ಛೇತಿ **ಉಪ್ಪಲಿನೀ।** ಪದುಮಾನಿ ಅಸ್ಮಿಂ ಗಚ್ಛೇತಿ **ಪದುಮಿನೀ,** ಇನೋ, ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಜೋತಕೋ ಈ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಉದಕೇಯೇವ। **ತಾನೀ**ತಿ ವಲ್ಲಿತಿಣಾನಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಅನನ್ತಕೋ**ತಿ ಸಾಸಪಮತ್ತಿಕೋ ಸೇವಾಲೋ। ಸೋ ಹಿ ನತ್ಥಿ ಅತ್ತತೋ ಅನ್ತೋ ಲಾಮಕೋ ಸೇವಾಲೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಕತ್ವಾ "ಅನನ್ತಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅತ್ತನಾಯೇವ ಹಿ ಸುಖುಮೋ, ತತೋ ಸುಖುಮೋ ಸೇವಾಲೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಭಾವೇ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ "ಸಮ್ಪುಣ್ಣಭೂತಗಾಮಂ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ವಚನಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೋ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಆದಿಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ವಚನಾಪೇಕ್ಖೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ನ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ನ ಸಮೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾಗತೇ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಅನನ್ತಕಸೇವಾಲಾದಿಂ। ಗಚ್ಛಿಸ್ಸತೀತಿ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ "ಗಚ್ಛಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಚನಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೋ ಪುರಿಮಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ವಚನಾಪೇಕ್ಖೋ।

ಅಭೂತಗಾಮಮೂಲತ್ತಾ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಬೀಜಗಾಮಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಬೀಜಗಾಮೋ ತಿವಿಧೋ ಹೋತಿ - ಯೋ ಸಯಂ ಭೂತಗಾಮತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಭೂತಗಾಮಂ ಜನೇತಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠಿಆದಿಕೋ। ಯೋ ಪನ ಸಯಂ ಭೂತಗಾಮತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಭೂತಗಾಮಂ ನ ಜನೇತಿ, ತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದಿಖಾಣು। ಯೋ ಪನ ಸಯಮ್ಪಿ ಭೂತಗಾಮತೋ ಅಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಭೂತಗಾಮಂ ನ ಜನೇತಿ। ಪಾನೀಯಘಟಾದೀನಂ ಬಹಿ ಸೇವಾಲೋತಿ। ಭೂತಗಾಮೋ ಪನ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಹೋತಿ - ಯೋ ಸಯಂ ಬೀಜಗಾಮತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಬೀಜಗಾಮಂ ಜನೇತಿ, ಏತರಹಿ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಾದಿಕೋ। ಯೋ ಪನ ಸಯಂ ಬೀಜಗಾಮತೋ ಅಹುತ್ವಾವ ಅಞ್ಞಂ ಬೀಜಗಾಮಂ ಜನೇತಿ, ಆದಿಕಪ್ಪಕಾಲೇ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಾದಿಕೋ। ಯೋ ಪನ ಸಯಂ ಬೀಜಗಾಮತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಬೀಜಗಾಮಂ ನ ಜನೇತಿ, ನೀಲವಣ್ಣೋ ಫಲಿತಕದಲೀರುಕ್ಖಾದಿಕೋ। ಯೋ ಪನ ಸಯಮ್ಪಿ ಬೀಜಗಾಮತೋ ಅಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಬೀಜಗಾಮಂ ನ ಜನೇತಿ, ಇಧ ವುತ್ತೋ ಅನನ್ತಕಸೇವಾಲಾದಿಕೋತಿ। ತತ್ಥ ಚತುತ್ಥಂ ಭೂತಗಾಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಅಭೂತಗಾಮಮೂಲಕತ್ತಾ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಬೀಜಸ್ಸಾ"ತಿ। ಅಯಂ ಪನ ತತಿಯಬೀಜಗಾಮಸ್ಸ ಚ ಚತುತ್ಥಭೂತಗಾಮಸ್ಸ ಚ ವಿಸೇಸೋ - ತತಿಯಬೀಜಗಾಮೇ ಮೂಲಪಣ್ಣಾನಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಚತುತ್ಥಭೂತಗಾಮೇ ತಾನಿ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತೀತಿ। ಮೂಲಪಣ್ಣಾನಂ ಅಪಞ್ಞಾಯನತ್ತಾ ಬೀಜಗಾಮೋತಿ ವುತ್ತೋ, ತೇಸಂ ಪಞ್ಞಾಯನತ್ತಾ ಭೂತಗಾಮೋತಿ ವುತ್ತೋ। ಇತರಥಾ ಹಿ ವಿರೋಧೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ। ಅತ್ತನೋ ವಾದೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಭಾವತೋ ಗರುಕಂ, ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಆದೀನಂ ವಾದೇ ದುಕ್ಕಟಮತ್ತಭಾವತೋ ಲಹುಕಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಠಾನಂ।

ಏವಂ ಉದಕಟ್ಠಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಥಲಟ್ಠಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಥಲಟ್ಠೇ"ತಿಆದಿ। ಥಲಟ್ಠೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಹರಿತಖಾಣೂಸು। **ಉದ್ಧಂ ವಡ್ಢತೀ**ತಿ ನವಸಾಖಾನಿಗ್ಗಮನೇನ ಛಿನ್ನತೋ ಉಪರಿ ವಡ್ಢತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಖಾಣು। ಫಲಿತಾಯ ಕದಲಿಯಾ ಖಾಣು ಬೀಜಗಾಮೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಫಲಂ ಸಞ್ಜಾತಂ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಫಲಿತಾ। ತಥಾ**ತಿ "ಭೂತಗಾಮೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಾ"ತಿ ಪದಾನಿ ಆಕಡ್ಢತಿ। **ಯದಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ರತನಪ್ಪಮಾಣಾಪೀ**ತಿ ಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ। **ಅಥಾ**ತಿ ಅಪಾದಾನತ್ಥೋ, ತತೋ ರಾಸಿಕರಣತೋ ಅಞ್ಞನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭೂಮಿಯಂ ನಿಖಣನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಮೂಲೇಸು ಚೇವ ಪಣ್ಣೇಸು ಚಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋವ, ನ ವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಮೂಲಮತ್ತೇಸು ಪನಾ"ತಿಆದಿ।

ಬೀಜಾನೀತಿ ಮೂಲಾದಿಬೀಜಾನಿ। ಠಪಿತಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಉಪರೀ"ತಿ ಪದೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಮೂಲಾನಿ ಚಾತಿ ಅತ್ಥಂ ನಯೇನ ಞಾಪೇತಿ। ನ ಅಙ್ಕುರೇ ನಿಗ್ಗತಮತ್ತೇಯೇವ , ಅಥ ಖೋ ಹರಿತೇ ನೀಲಪಣ್ಣವಣ್ಣೇ ಜಾತೇಯೇವ ಭೂತಗಾಮಸಙ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಹರಿತೇ"ತಿಆದಿ। ತಾಲಟ್ಠೀನಂ ಮೂಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದನ್ತಸೂಚಿ ವಿಯಾ**ತಿ ಹತ್ಥಿದನ್ತಸೂಚಿ ವಿಯ। ಯಥಾ

ಅಸಮ್ಪುಣ್ಣಭೂತಗಾಮೋ ತತಿಯೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ನ ಆಗತೋ, ನ ಏವಂ ಅಮೂಲಕಭೂತಗಾಮೋ। ಸೋ ಪನ ಆಗತೋಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಅಮೂಲಕಭೂತಗಾಮೇ"ತಿ। ಅಮೂಲಿಕಲತಾ ವಿಯ ಅಮೂಲಕಭೂತಗಾಮೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವನ್ದಾಕಾತಿ ರುಕ್ಖಾದನೀ। ಸಾ ಹಿ ಸಯಂ ರುಕ್ಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜಾಯನ್ತೀಪಿ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಯಾನಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಅದನತ್ತಾ ಭಕ್ಖನತ್ತಾ ವದೀಯತಿ ಥುತೀಯತೀತಿ "ವನ್ದಾಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಞ್ಞಾ ವಾ**ತಿ ವನ್ದಾಕಾಯ ಅಞ್ಞಾ ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ವನ್ದಾಕಾದಿಂ। **ತತೋ**ತಿ ರುಕ್ಖತೋ। **ವನ**ನ್ತಿ ಖುದ್ದಕೋ ಗಚ್ಛೋ। **ಪಗುಮ್ಬೋ**ತಿ ಮಹಾಗಚ್ಛೋ। **ದಣ್ಡಕೋ**ತಿ ರುಕ್ಖೋ ದಣ್ಡಯೋಗತೋ। **ತಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಅಮೂಲಿಕಲತಾಯಪಿ। **ಅಯಮೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ವನ್ದಾಕಾದಿಕಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವಿಯ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಪತ್ತಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಏಕಪತ್ತೋ ಸಞ್ಜಾಯನ್ತೋಪಿ ಅಗ್ಗಬೀಜಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾ"ತಿ ಪದಂ "ಲಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ನಿದಾಘಸಮಯೇ**ತಿ ಗಿಮ್ಹಕಾಲೇ। **ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗನ್ತಿ ನ ವೋಹರಿತಬ್ಬೋ। ವೋಹರಿತುಂ ನ ಅರಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕತಂ, "ಸಚೇ…ಪೇ॰… ಪಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಾ।

ಅಹಿಂ ಸಪ್ಪಂ ಛಾದೇತೀತಿ **ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಂ,** ತಂಯೇವ **ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಂ।** ಯಥಾಕಥಞ್ಚಿ ಹಿ ಬ್ಯುಪ್ಪತ್ತಿ, ರುಳ್ಹಿಯಾ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯೋ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ತತೋ ವಿಕೋಪನತೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕೇ। ಹೇಟ್ಠಾ "ಉದಕಪಪ್ಪಟಕೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಧ "ರುಕ್ಖಪಪ್ಪಟಿಕಾಯಪೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಪ್ಪಟಕಸದ್ದೋ ದ್ವಿಲಿಙ್ಗೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಪಪ್ಪಟಿಕಂ। ರಿತಂ ನಿಯ್ಯಾಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ "ಲಗ್ಗ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಹತ್ಥಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇನಾ**ತಿ ಹತ್ಥಲೋಲೇನ। "ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸಾಪೀ"ತಿ ಪದೇ ಹೇತು।

ವಾಸತ್ಥಿಕೇನಾತಿ ವಾಸಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ। "ಓಚಿನಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ಉಪ್ಪಾಟೇನ್ತೇಹೀ**ತಿ ಉದ್ಧರನ್ತೇಹಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ। ಸಾಖಂ ಗಹಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಠಪಿತಸ್ಸ ಸಿಙ್ಗೀವೇರಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಭಿಜ್ಜನಕನ್ತಿ ಭಿಜ್ಜನಯುತ್ತಂ, ಭಿಜ್ಜನಾರಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಚಙ್ಕಮಿತಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವತ್ತಸೀಸೇನ ಚಙ್ಕಮನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಭಿಜ್ಜತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಣ್ಠಿಪಿ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದಾರುಮಕ್ಕಟಕ**ನ್ತಿ ಮಕ್ಕಟಸ್ಸ ಹತ್ಥೋ **ಮಕ್ಕಟೋ** ಉಪಚಾರೇನ, ಮಕ್ಕಟೋ ವಿಯಾತಿ **ಮಕ್ಕಟಕೋ,** ಸದಿಸತ್ಥೇ ಕೋ। ದಾರುಸಙ್ಖಾತೋ ಮಕ್ಕಟಕೋ **ದಾರುಮಕ್ಕಟಕೋ।** ತಂ ಆಕೋಟೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನಿಯಾಮಿತತ್ತಾ**ತಿ ಇಮನ್ತಿ ಅನಿಯಾಮಿತತ್ತಾ ವಚನಸ್ಸ। ಇದಂ ಮಹಾಸಾಮಞ್ಞಂ, ವಿಸೇಸಸಾಮಞ್ಞಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ವಚನಂ।

"ಇಮಂ ಜಾನಾತಿಆದೀಸೂ"ತಿ ಪದಂ "ಏವಮತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। **ಇಮಂ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಂ ಜಾನಾತಿ** ಇಮಂ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಂ ಯೋಜಿತುಂ ಜಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ "ಇಮಂ ಜಾನಾ"ತಿಆದಿವಚನಮತ್ತೇನ। **ಕಪ್ಪಿಯ**ನ್ತಿ ಸಮಣವೋಹಾರೇನ, ವೋಹಾರಸ್ಸ ವಾ ಯುತ್ತಂ ಅನುರೂಪಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನೇ। **ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಮೇವಾ**ತಿ ಫಲತೋ ನಿಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಕತಂ ಬೀಜಂ ಏವ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸುತ್ತೇ। ಕರೋನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "**ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ವತ್ವಾವಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಠಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಸತ್ಥನಖಾನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಲೋಹಮಯಸತ್ಥಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಯತಮ್ಬಾದಿಲೋಹಮಯಸ್ಸ ಸತ್ಥಸ್ಸ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾದೀನಂ ನಖೇಹಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಅಸ್ಸಾದೀನಂ ಖುರೇಹಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಹತ್ಥಿನಖೇಹಿ। **ಯೇಹೀ**ತಿ ನಖೇಹಿ। **ತತ್ಥಜಾತಕೇಹಿಪೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ಥೇ ಜಾತಕೇಹಿಪಿ, ನಖೇಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ। "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋನ್ತೇನಾ"ತಿಆದಿವಚನಮಪೇಕ್ಖತಿ। "ಉಚ್ಛುಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಚ್ಛುಮೇವ ವಿಜ್ಝತಿ, ಪಗೇವ। "ದಾರುಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಚ್ಛುಂ ವಿಜ್ಝತಿ, "ದಾರುಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಾರುಮೇವ ವಾ ವಿಜ್ಝತಿ, ವಟ್ಟತಿ ಏಕಾಬದ್ಧತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ರಜ್ಜುಂ ವಾ ವಲ್ಲಿಂ ವಾ। ಸಬ್ಬಂ ಖಣ್ಡನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಮರಿಚಪಕ್ಕೇಸು।

ಕಟಾಹನ್ತಿ ಏಕಾಯ ಭಾಜನವಿಕತಿಯಾ ನಾಮಮೇತಂ। ಇಧ ಪನ ಬೀಜಾನಂ ಭಾಜನಭಾವೇನ ತಂಸದಿಸತ್ತಾ ಫಲಫೇಗ್ಗುಪಿ "ಕಟಾಹ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಏಕಾಬದ್ಧನ್ತಿ ಕಟಾಹೇನ ಏಕತೋ ಆಬದ್ಧಂ।

ತಾನೀತಿ ತಿಣಾನಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ರುಕ್ಖಪವಟ್ಟನಾದಿನಾ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಠಪನಪಾತನಟ್ಠಾನೇ। "ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾಯ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದೇ ಸಾಮಞ್ಞಾಧಾರೋ। ಭಿಕ್ಖು ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓಪಾತೇ**ತಿ ಆವಾಟೇ। ಸೋ ಹಿ ಅವಪತನಟ್ಠಾನತ್ತಾ "ಓಪಾತೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ರುಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟರುಕ್ಖಂ। **ಭೂಮಿ**ನ್ತಿ ಓಪಾತಥಿರಭೂಮಿಂ। **ಜೀವಿತಹೇತೂ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ, ಜೀವಿತಕಾರಣಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿ ಪದಂ "ನಿಕ್ಖಾಮೇತು"ನ್ತಿ ಪದೇ ಭಾವಕತ್ತಾ, ಕಾರಿತಕತ್ತಾ ವಾ। "ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ ವಾ "ಓಪಾತಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ ವಾ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವೇ, ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವಸ್ಸ ವಾ। **ಏತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸುತ್ತಸ್ಸ। ಪರೋ ಪನ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಕರೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತಮ್ಪೀ**ತಿ ಕಾರುಞ್ಞಮ್ಪಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅಞ್ಞವಾದಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೪. ದುತಿಯೇ **ಅನಾಚಾರ**ನ್ತಿ ಅಚರಿತಬ್ಬಂ ಕಾಯವಚೀದ್ವಾರವೀತಿಕ್ಕಮಂ। ಸಬ್ಬನಾಮಸ್ಸ ಅನಿಯಮತ್ಥತ್ತಾ ಇಧ ವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಅಞ್ಞೇನ ವಚನೇನ ಅಞ್ಞಂ ವಚನ"ನ್ತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು, ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕೋ**ತಿ ಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಕಿ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ಆಪತ್ತಿಂ। **ಕಿಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಕಿಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। **ಕಿ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ। **ಕ**ನ್ತಿ ಕಂ ಪುಗ್ಗಲಂ। **ಕಿ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ವಚನಂ।

ಏತ್ಥಾತಿ "ಕೋ ಆಪನ್ನೋ"ತಿಆದಿಪಾಳಿಯಂ। "ಭಿಕ್ಖೂಹೀ"ತಿ ಪದಂ "ವುತ್ತೋ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ಅಸಾರುಪ್ಪ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಸಾರುಪ್ಪಂ। **ಏಸೋ**ತಿ ಏಸೋ ಅತ್ಥೋ, ವಿಭವೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ ವತ್ಥು। ಭಣನ್ತೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಸನೇ। **ಸೋತ**ನ್ತಿ ಸೋತದ್ವಾರಂ। **ಚಕ್ಖು**ನ್ತಿ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಂ।

೯೮. **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತತ್ಥತೋ ಅಞ್ಞಂ ಅಪುಚ್ಛಿತಮತ್ಥಂ। ಭಾವಪ್ಪಧಾನೋಯಂ ಕತ್ತುನಿದ್ದೇಸೋತಿ ಆಹ "ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರಣಸ್ಸೇತಂ ನಾಮ"ನ್ತಿ। **ತುಣ್ಹೀಭಾವಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಭಾಸನಸ್ಸ। ಆತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಉತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ಆಹ "ಆರೋಪೇತೂ"ತಿ। ಏವಂ "ಅರೋಪಿತೇ"ತಿ ಏತ್ಥಪಿ। ತೇನಾಹ "ಅನಾರೋಪಿತೇ"ತಿ।

೧೦೧. **ತ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞವಾದಕವಿಹೇಸಕರೋಪನಕಮ್ಮಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭವೇಯ್ಯ, ಹೋತಿ ವಾ।

೧೦೨. **ಕಿ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ವಚನಂ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಾದಿಸೋ ಬ್ಯಾಧಿ ಮುಖೇ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ತತೋ ಕಥಿತಕಾರಣಾತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಉಜ್ಝಾಪನಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೩. ತತಿಯೇ **ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಕಾರಿತಕಮ್ಮತ್ತಾ ಕರಣತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ"ತಿ। ಓಕಾರವಿಪರೀತೋ ಉಕಾರೋತಿ ಚ ಝೇಸದ್ದೋ ಞಾಣತ್ಥೋತಿ ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅವಜಾನಾಪೇನ್ತೀ"ತಿ। "ತಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಅವಜಾನಾಪೇನ್ತೀ"ತಿ ಪದೇ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ। ಅನೇಕತ್ಥತ್ತಾ ಧಾತೂನಂ ಝೇಸದ್ದೋ ಓಲೋಕನತ್ಥೋ ಚ ಚಿನ್ತನತ್ಥೋ ಚ ಹೋತಿ, ತೇನಾಹ "ಓಲೋಕಾಪೇನ್ತೀ"ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಪೇನ್ತೀ"ತಿ ಪದೇ। **ಛನ್ದಾಯಾ**ತಿ ಛನ್ದತ್ಥಂ। ಯೇಸಂ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಚ ಪಞ್ಞಪೇತಿ, ಭತ್ತಾನಿ ಚ ಉದ್ದಿಸತಿ, ತೇಸಂ ಅತ್ತನಿ ಪೇಮತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ "ಛನ್ದಾಯಾತಿ ಛನ್ದೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಮಿನಾ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸನಯೋ ವುತ್ತೋ। ಪರೇಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪೇಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಕ್ಖಪಾತೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಕ್ಖೇ ಪಾತಾಪನೇನ।

೧೦೫. ಉಜ್ಝಾಪೇನ್ತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಉಜ್ಝಾಪನಕಂ।** ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಖಿಯ್ಯನಕ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇನ ವಚನೇನಾ"ತಿಆದಿ।

೧೦೬. ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತಂ ಮಙ್ಕುಕತ್ತುಕಾಮೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತ"ನ್ತಿಆದಿ। ಸಮ್ಬುಜ್ಝನಂ **ಸಮ್ಬನ್ಧೋ,** ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಅಯಸಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ। "ವಸೇನಾ"ತಿ ಪದಂ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದೇ ವಿಸೇಸನಂ। ಯಸ್ಮಾ ವಿಸೇಸೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಕತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** "ಖಿಯ್ಯನಕ"ನ್ತಿ ಪದಂ। **ಸೋ ಚ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಉಜ್ಝಾಪನಕೋ ಚ ಖಿಯ್ಯನಕೋ ಚ ಸೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು। **ಅಥಾತಿ** ತಸ್ಮಾ ಉಜ್ಝಾಪನಕಖಿಯ್ಯನಕಕರತ್ತಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭವೇಯ್ಯ।

"ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಉಜ್ಝಾಪೇತೀ"ತಿ ಪದೇ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ, "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಉಜ್ಝಾಪೇತೀ"ತಿ ಕಾರಿತಕಿರಿಯಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ। "ಖಿಯ್ಯತೀ"ತಿ ಸುದ್ಧಕಿರಿಯಾಯ ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ತಸ್ಸ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ। "ಸಙ್ಘೇನ ಅಸಮ್ಮತ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ನ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇನ ಅಸಮ್ಮತಂ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪನ ಅಸಮ್ಮತನ್ತಿ ಆಹ "ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾ"ತಿಆದಿ। ದ್ವೇ ತಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮನಿತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಸಮ್ಮತನ್ತಿ ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯತ್ರಾ"ತಿಆದಿ। **ಯತ್ರಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸಮ್ಮುತಿಯೋ ದಾತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಪುಬ್ಬವೋಹಾರವಸೇನ ಸಮ್ಮತನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಿಞ್ಚಾಪೀ"ತಿಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವೇ ಠಿತಂ। **ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ವಿಯತ್ತಸ್ಸ। ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಕತೋತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಪಠಮಸೇನಾಸನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೮. ಚತುತ್ಥೇ ಹಿಮಮೇವ ಹಿಮನ್ತೋ, ಹಿಮನ್ತೇ ನಿಯುತ್ತೋ **ಹೇಮನ್ತಿಕೋ,** ಕಾಲೋತಿ ಆಹ "ಹೇಮನ್ತಕಾಲೇ"ತಿ। ಓತಾಪೇನ್ತಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಾಲಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಸದ್ದತ್ತಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಪೇಕ್ಖೋತಿ ಆಹ "ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚೀ"ತಿ। **ಹಿಮವಸ್ಸೇನಾತಿ** ಹಿಮೇನ ಚ ವಸ್ಸೇನ ಚ।

೧೧೦. "ವಸ್ಸಿಕೋ"ತಿ ನ ಸಙ್ಖ್ಯೇತಾತಿ **ಅವಸ್ಸಿಕಸಙ್ಕೇತಾ।** "ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ "ಅವಸ್ಸಿಕಸಙ್ಕೇತೇ"ತಿ ವಿಸೇಸಿತತ್ತಾ ಹೇಮನ್ತಿಕಗಿಮ್ಹಿಕಮಾಸಾಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಚತ್ತಾರೋ ಹೇಮನ್ತಿಕೇ"ತಿಆದಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ। ನ ಊಹದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಕಾಕಾ ವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ "ಅಞ್ಞೇ ವಾ ಸಕುನ್ತಾ"ತಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅನುಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ, ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಸ್ಮಿನ್ತಿ** ರುಕ್ಖೇ, ಕತ್ವಾ ವಸನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ಏವಾತಿ ಸಮ್ಭವತೋ ಆಹ "ಯೇಸು ಜನಪದೇಸೂ"ತಿಆದಿ । **ತೇಸುಪೀತಿ** ಜನಪದೇಸುಪಿ। ಅವಸ್ಸಿಕಸಙ್ಕೇತೇ ಏವಾತಿ ಸಮ್ಭವತೋ ಆಹ "ಯತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯೇಸು ಜನಪದೇಸು। "ವಿಗತವಲಾಹಕಂ ವಿಸುದ್ಧಂ ನಭಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಚೇ ಅವಿಗತವಲಾಹಕಂ ಅವಿಸುದ್ಧಂ ನಭಂ ಹೋತಿ, ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। "ಏವರೂಪೇ ಕಾಲೇ"ತಿ ಪದಂ "ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ।

ಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕೇನಾಪೀತಿ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಧುತಙ್ಗಯುತ್ತೇನಾಪಿ। ಪಿಸದ್ದೋ ರುಕ್ಖಮೂಲಿಕಸ್ಸ ಅಪೇಕ್ಖಕೋ। ವತ್ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಸ್ಸ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕಸ್ಸ। ಹಿಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಪುಗ್ಗಲಿಕಮಞ್ಚಕೇಯೇವ। ಸಙ್ಘಿಕಂ ಮಞ್ಚನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವೀತಮಞ್ಚಕೋತಿ** ವಾಯಿತಮಞ್ಚಕೋ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ವೀತಮಞ್ಚಕೇ। ಪುರಾಣಮಞ್ಚಕೋ ನಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ಅನಗ್ಘೋತಿ ಆಹ "ಪುರಾಣಮಞ್ಚಕೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ। ಚಮ್ಮೇನ ಅವನಹಿತಬ್ಬೋತಿ **ಓನದ್ಧೋ,** ಸೋ ಏವ **ಓನದ್ಧಕೋ।** ಗಹೇತ್ವಾ ಚ ಪನ

ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸಮಯೇತಿ** ವಸ್ಸಿಕಸಙ್ಖಾತೇ ಅಕಾಲೇ। **ಚತುಗ್ಗುಣೇನಾಪೀತಿ** ಚತುಪಟಲೇನಪಿ। ವಟ್ಟನ್ತಿ ವಲಾಹಕಾ ಆವಟ್ಟನ್ತಿ ಅಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇತಿ ವಟ್ಟುಲೋ, ಸೋ ಏವ ವಟ್ಟಲಿಕೋ, ಸತ್ತಾಹಂ ವಟ್ಟಲಿಕೋ, ಸತ್ತಾಹೋ ವಾ ವಟ್ಟಲಿಕೋ **ಸತ್ತಾಹವಟ್ಟಲಿಕೋ,** ಸೋ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತಾನೀತಿ ಸತ್ತಾಹವಟ್ಟಲಿಕಾದೀನಿ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಸತ್ತಾಹತೋ ಊನಾಧಿಕಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಕಾಯಾನುಗತಿಕತ್ತಾತಿ** ಕಾಯಂ ಅನುಗಮಕತ್ತಾ ಕಾಯಸದಿಸತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪಣ್ಣಕುಟೀಸೂತಿ ಪಣ್ಣೇನ ಛಾದಿತಕುಟೀಸು। **ಸಭಾಗಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ಸಭಾಗಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಸನ್ತಿಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನೋವಸ್ಸಕೇ ಠಾನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಲಗ್ಗೇತ್ವಾತಿ** ಲಮ್ಬೇತ್ವಾ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। "ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಂ, "ಠಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। **ಧೋವಿತ್ವಾತಿ** ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಂ ಸುದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ। **ಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದೀಸೂತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪರಿವೇಣಾದೀನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ।

ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸಾಲಾಯಂ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಠಾನೇ। **ಪಾಕತಿಕಟ್ಠಾನೇತಿ** ಪಕತಿಯಾ ಗಹಿತಟ್ಠಾನೇ। **ತತ್ರ ತತ್ರೇವಾತಿ** ತೇಸು ತೇಸು ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದೀಸುಯೇವ । **ಅಸನಸಾಲನ್ತಿ** ಅಸನ್ತಿ ಭಕ್ಖನ್ತಿ ಅಸ್ಸಂ ಸಾಲಾಯನ್ತಿ **ಅಸನಾ,** ಅಸನಾ ಚ ಸಾ ಸಾಲಾ ಚೇತಿ **ಅಸನಸಾಲಾ,** ಭೋಜನಸಾಲಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ, ತಸ್ಮಿಂ "ವತ್ತಂ ಜಾನಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪಾಠೇ ವಾ। **ಮಜ್ಝತೋತಿ** ಪವಿತ್ತತೋ, ಸುದ್ಧಟ್ಠಾನತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾದಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖಾತಿ** ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪಾದಟ್ಠಾನಂ ಅಭಿಮುಖಾ। **ವಾಲಿಕಾ ಹರಿತಬ್ಬಾತಿ** ಪಂಸು ಚ ವಾಲಿಕಾ ಚ ಅಪನೇತಬ್ಬಾ। ಸಮ್ಮುಞ್ಚನೀಸಲಾಕಾಯ ಪರಂ ಪೇಲ್ಲೇತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಬಹೀತಿ** ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬತಲತೋ ಬಹಿ।

೧೧೧. **ಮಸಾರಕೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಇತಿಸದ್ದೋ ನಾಮಪರಿಯಾಯೋ, ಮಸಾರಕೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಬುನ್ದಿಕಾಬದ್ಧೋತೀತಿಆದೀಸುಪಿ। ಪಾದೇ ಮಸಿತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಟನಿಯೋ ಪವೇಸೇತಬ್ಬಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಮಸಾರಕೋ।** ಬುನ್ದೋ ಏವ **ಬುನ್ದಿಕೋ,** ಪಾದೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಆಬದ್ಧಾ ಬನ್ಧಿತಾ ಅಟನೀ ಯಸ್ಸಾತಿ **ಬುನ್ದಿಕಾಬದ್ಧೋ।** ಕುಳೀರಸ್ಸ ಪಾದೋ ವಿಯ ಪಾದೋ ಯಸ್ಸಾತಿ **ಕುಳೀರಪಾದಕೋ,** ಯಥಾ ಕುಳೀರೋ ವಙ್ಕಪಾದೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ವಙ್ಕಪಾದೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಆಹಚ್ಚ ಅಙ್ಗೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪವೇಸಿತೋ ಪಾದೋ ಯಸ್ಸಾತಿ **ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೋ। ಆಣೀನ್ತಿ** ಅಗ್ಗಖಿಲಂ। ಮಞ್ಚತಿ ಪುಗ್ಗಲಂ ಧಾರೇತೀತಿ **ಮಞ್ಚೋ।** ಪೀಠತಿ ವಿಸಮದುಕ್ಖಂ ಹಿಂಸತೀತಿ **ಪೀಠಂ। ಪಣವೋತಿ** ಏಕೋ ತೂರಿಯವಿಸೇಸೋ, ತಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಞ್ಹಿ ಏತರಹಿ ಬುದ್ಧಪಟಿಮಸ್ಸ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸಣ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ। **ತನ್ತಿ** ಕೋಚ್ಛಂ। ಕರೋನ್ತಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತನ್ತಿ** ಕೋಚ್ಛಂ ಮಹಗ್ಘಂ ಹೋತಿ, ಮಹಗ್ಘತ್ತಾ ಭದ್ದಪೀಠನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಯೇನಾತಿ** ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। "ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದೇನ ಪಮಾಣಮಜ್ಝಿಮಂ ನಿವತ್ತೇತಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ "ಅನಾಪುಚ್ಛಂ ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಪದೇ। ಥೇರೋ ಆಣಾಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಣಾಪೇತೀತಿ** ಚ ಆಣ-ಧಾತುಯಾ ಏವ ಪೇಸನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಹೇತ್ವತ್ಥಸ್ಸ ವಾಚಕತ್ತಾ ಣಾಪೇಸದ್ದೋ ಸ್ವತ್ಥೋವ। **ಸೋತಿ** ದಹರೋ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಥೇರೇನ ವುತ್ತೋ, ತಥಾ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ, ಮಞ್ಚಪೀಠೇ ವಾ। **ತತೋತಿ** ಠಪನಕಾಲತೋ। ಪರಿಬುನ್ಧೇತಿ ಹಿಂ ಸೇತೀತಿ **ಪಲಿಬೋಧೋ,** ಪರಿಸದ್ದೋ ಉಪಸಗ್ಗೋ, ಸೋ ವಿಕಾರವಸೇನ ಅಞ್ಞಥಾ ಜಾತೋ। ಸೋ ಪಲಿಬೋಧೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಆವಾಸಾದಿಕೋ, ಇಧ ಪನ ಸನ್ಥರಾಪಿತಮಞ್ಚಾದಿಕೋ। **ಸಾಯನ್ತಿ** ಸಾಯನ್ಹೇ, ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಥೇರೋ ಭಣತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಮಞ್ಚಪೀಠೇ। "ಬಾಲೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನುಗ್ಗಹಿತವತ್ತೋ"ತಿ। ಅನುಗ್ಗಹಿತಂ ವತ್ತಂ ಯೇನಾತಿ **ಅನುಗ್ಗಹಿತವತ್ತೋ,** ಥೇರೋ। **ತಜ್ಜೇತೀತಿ** ಉಬ್ಬೇಜೇತಿ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ದಹರೇ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಥೇರಸ್ಸ।

ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇಯೇವಾತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಪೇಸನಕ್ಖಣೇಯೇವ। ದಹರೋ ವದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಥೇರೋ"ತಿ ಪದಂ "ವತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಪದದ್ವಯೇ ಕತ್ತಾ, "ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। ನನ್ತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ, "ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ"ತಿಪದಮಪೇಕ್ಖಿಯ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। ನನ್ತಿ

ದಹರಂ ವಾ। “ವತ್ವಾ”ತಿ ಪದಮಪೇಕ್ಖಿಯ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಮಞ್ಚಪೀಠೇಯೇವ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಥೇರಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ। **ಭೋಜನಸಾಲತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತೋತಿ** ಭೋಜನಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಪಞ್ಞಾಪನಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ, ಥೇರೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ದಿವಾಟ್ಠಾನೇಯೇವ। **ಯತ್ರಿಚ್ಛತೀತಿ** ಯಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತುಮಿಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತರಸನ್ನಿಪಾತೇತಿ** ಸಕಲಂ ಅಹೋರತ್ತಂ ಅಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಅನ್ತರೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಆಗನ್ತುಕಾ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ಗಣ್ಹನತೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ । **ಯೇಹೀತಿ** ಆವಾಸಿಕೋ ವಾ ಹೋತು, ಆಗನ್ತುಕೋ ವಾ, ಯೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ। **ತೇತಿ** ನಿಸಿನ್ನಕಭಿಕ್ಖೂ। ಉದ್ಧಂ ಪಾಳಿಪಾಠಂ ಸಾರೇತಿ ಪವತ್ತೇತೀತಿ **ಉಸ್ಸಾರಕೋ**। ಧಮ್ಮಕಥಾಯಂ ಸಾಧೂತಿ **ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ**। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಉಸ್ಸಾರಕೇ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೇ ವಾ। **ಅಹೋರತ್ತನ್ತಿ** ಅಹೋ ಚ ರತ್ತಿ ಚ ಅಹೋರತ್ತಂ, ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗಪದಂ। **ಇತರಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಪಠಮಂ ನಿಸಿನ್ನಭಿಕ್ಖುತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಟ್ಠೇಯೇವಾತಿ** ಲೇಡ್ಡುಪಾತಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಉಪಚಾರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಠಿತೇಯೇವ, ಅನಾದರೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಆಪತ್ತಿವಾರಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇಸು।

೧೧೨. ಚಿಮಿಲಿಕಂ ವಾತಿಆದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ಚಿಮಿಲಿಕತ್ಥರಣಂ। ಉತ್ತರಿ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಉತ್ತರತ್ಥರಣನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಉತ್ತರತ್ಥರಣಂ ನಾಮಾ”ತಿಆದಿ। **ಭೂಮಿಯನ್ತಿ** ಸುಧಾದಿಪರಿಕಮ್ಮೇನ ಅಕತಾಯಂ ಪಕತಿಭೂಮಿಯಂ। **ಚಮ್ಮಖಣ್ಡೋತಿ** ಏತ್ಥ ಚಮ್ಮಂಯೇವ ಅನ್ತೇ ಖಣ್ಡತ್ತಾ ಭಿನ್ನತ್ತಾ ಚಮ್ಮಖಣ್ಡೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ನನು ಸೀಹಚಮ್ಮಾದೀನಿ ನ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಆಹ “ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಪರಿಹರಣೇಯೇವಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ, ಪುಗ್ಗಲಿಕನ್ತಿ ವಾ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ತಂ ಠಾನಂ ಹರಣೇಯೇವ। ಪಾದೋ ಪುಞ್ಛೀಯತಿ ಸೋಧೀಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಪಾದಪುಞ್ಛನೀತಿ** ಕತ್ವಾ ರಜ್ಜುಪಿಲೋತಿಕಾಯೋ ಪಾದಪುಞ್ಛನೀತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಆಹ “ಪಾದಪುಞ್ಛನೀ ನಾಮಾ”ತಿಆದಿ। ಮಯಸದ್ದಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಫಲಕಪೀಠನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಫಲಕಪೀಠಂ ನಾಮ ಫಲಕಮಯಂ ಪೀಠ”ನ್ತಿ। ಫಲಕಞ್ಚ ಪೀಠಞ್ಚ **ಫಲಕಪೀಠನ್ತಿ** ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಅಥ ವಾ”ತಿ। **ಏತೇನಾತಿ** “ಫಲಕಪೀಠ”ನ್ತಿ ಪದೇನ। “ಸಙ್ಗಹಿತ”ನ್ತಿ ಪದೇ ಕರಣಂ, ಕತ್ತಾ ವಾ। **ಬೀಜನಿಪತ್ತಕನ್ತಿ** ಚತುರಸ್ಸಬೀಜನೀಯೇವ ಸಕುಣಪತ್ತಸದಿಸತ್ತಾ ಬೀಜನಿಪತ್ತಕಂ, ಸದಿಸತ್ಥೇ ಕೋ। “ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ”ತಿ ಪದಂ “ಪಚಿತ್ವಾ”ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। **ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾಯನ್ತಿ** ಅಗ್ಗಿನಾ ಪಚನಸಾಲಾಯಂ। **ಪಬ್ಭಾರೇತಿ** ಲೇಣಸದಿಸೇ ಪಬ್ಭಾರೇ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ।

ಯಸ್ಮಿನ್ತಿ ಪುಗ್ಗಲೇ। “ಅತ್ತನೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಮಿವ ಹೋತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೩. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಲಜ್ಜೀ ಹೋತಿ, ತಥಾರೂಪಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಲಜ್ಜೀ ಹೋತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅತ್ತನೋ ಪಲಿಬೋಧಂ ವಿಯ ಮಞ್ಞತೀ”ತಿ। **ಯೋತಿ** ಆಪುಚ್ಛಕೋ ಭಿಕ್ಖು। “ಕೇನಚಿ ಉಪದ್ದುತಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಚೇಪಿ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ಹಿಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ। ವುಡ್ಢತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಂ ಪದೇಸನ್ತಿ** ಸೇನಾಸನಟ್ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ। **ಆಪದಾಸೂತಿ** ವಿಪತ್ತೀಸೂತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ದುತಿಯಸೇನಾಸನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೬. ಪಞ್ಚಮೇ **ಮಞ್ಚಕಭಿಸೀತಿ** ಮಞ್ಚೇ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬೋ ಮಞ್ಚಕೋ, ಸೋಯೇವ ಭಿಸೀತಿ ಮಞ್ಚಕಭಿಸಿ। ಏವಂ ಪೀಠಕಭಿಸಿಪಿ। ಪಾವಾರೋ ಕೋಜವೋತಿ ದ್ವೇಯೇವ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣನ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಆಹ “ಪಾವಾರೋ”ತಿಆದಿ। **ವುತ್ತನ್ತಿ** ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತಂ। **ದುತಿಯಾತಿಕ್ಕಮೇತಿ** ದುತಿಯಪಾದಾತಿಕ್ಕಮೇ। **ಸೇನಾಸನತೋತಿ** ಸಚೇ ಏಕಂ ಸೇನಾಸನಂ ಹೋತಿ, ತತೋ। ಅಥ ಬಹೂನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಸೇನಾಸನತೋ। ಏಕೋ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೋ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಉಪಚಾರೋ ಹೋತಿ, ಏಕೋ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹೋತಿ ಆಹ “ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾ”ತಿ।

ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖು, ಸಾಮಣೇರೋ, ಆರಾಮಿಕೋ ಚಾತಿ ತಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ನ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ। ಅಥ ಸಾಮಣೇರೋ, ಆರಾಮಿಕೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಹೋನ್ತಿ, ಸಾಮಣೇರಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆರಾಮಿಕೋವ ನ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಸತೀ"ತಿಆದಿ। ತೀಸುಪಿ ಅಸನ್ತೇಸು ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಸತೀ"ತಿಆದಿ। **ಯೇನಾತಿ** ಉಪಾಸಕೇನ, "ಕಾರಿತೋ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ವಿಹಾರಸಾಮಿಕಸ್ಸ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಸತಿ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಾಸಾಣೇಸೂತಿ** ಪಾಸಾಣಫಲಕೇಸು। **ಸಚೇ ಉಸ್ಸಹತೀತಿ** ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಉಸ್ಸಹನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಠಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಪೀತಿ** ಉಪಾಸಕಾಪಿ, ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದಾರುಭಣ್ಡಾದೀಸು।

ಪರಿಚ್ಛೇದಾಕಾರೇನ ವೇಣೀಯತಿ ದಿಸ್ಸತೀತಿ **ಪರಿವೇಣಂ**। "ಅಥ ಖೋ"ತಿ ಪದಂ "ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದೇ ಅರುಚಿಲಕ್ಖಣಂ। "ಆಸನ್ನೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಚಾರಸದ್ದಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಅಞ್ಞರೋಪನತ್ಥೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಯಸ್ಮಾ ವಮ್ಮಿಕರಾಸಿಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಪಚಿನನ್ತೀತಿ **ಉಪಚಿಕಾ,** ತಾಹಿ ನಿಮಿತ್ತಭೂತಾಹಿ ಪಲುಜ್ಜತಿ ನಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇನಾಸನನ್ತಿ** ವಿಹಾರಂ। **ಖಾಯಿತು**ನ್ತಿ ಖಾದಿತುಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ। ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ವಿಹಾರೇ ಅಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರೂಪಚಾರೇ ಪಞ್ಞಾಪನಸ್ಸ ವಿಸೇಸಫಲಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಹ "ವಿಹಾರೂಪಚಾರೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ವಿಹಾರೂಪಚಾರೇ ಪಞ್ಞಪಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೮. "ಗಚ್ಛನ್ತೇನಾ"ತಿ ಪದಂ "ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ತಥೇವಾತಿ** ಯಥಾ ಪುರಿಮಭಿಕ್ಖು ಕರೋತಿ, ತಥೇವ। ವಸನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ರತ್ತಿಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ರತ್ತಿಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ।

ಯಾ ದೀಘಸಾಲಾ ವಾ ಯಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ವಾ ಉಪಚಿಕಾನಂ ಉಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ತತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ದೀಘಸಾಲಾದಿಕೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ , ಯಸ್ಮಾ ವಾ, ಸನ್ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಿಲುಚ್ಚಯೋತಿ** ಪಬ್ಬತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಲೇಣಂ **ಸಿಲುಚ್ಚಯಲೇಣಂ,** ಪಬ್ಬತಗುಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪಚಿಕಾಸಙ್ಕಾ**ತಿ ಉಪಚಿಕಾನಂ ಉಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಆಸಙ್ಕಾ। **ತತೋತಿ** ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠಿಯಂ ವಾ ಪಾಸಾಣಥಮ್ಭೇಸು ವಾ ಕತಸೇನಾಸನಾದಿತೋ। ಆಗನ್ತುಕೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನುವತ್ತನ್ತೋ ವಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖು। ಪುನ **ಸೋತಿ** ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖುಯೇವ। **ತತೋತಿ** ಗಹೇತ್ವಾ ಇಸ್ಸರಿಯೇನ ವಸನತೋ। **ಉಭೋಪೀತಿ** ಆವಾಸಿಕೋಪಿ ಆಗನ್ತುಕೋಪಿ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ। **ತೇಸೂತಿ** ದ್ವೀಸು ತೀಸು। **ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸಾತಿ** ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ। **ಆಭೋಗೇನಾತಿ** ಆಭೋಗಮತ್ತೇನ ಮುತ್ತಿ ನತ್ಥಿ, ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಞ್ಞತೋತಿ** ಅಞ್ಞಾವಾಸತೋ। **ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಆನೀತಾವಾಸೇಯೇವ। **ತೇನಾತಿ** ವುಡ್ಢತರೇನ, "ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇತಿ** ವುಡ್ಢತರೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇಪಿ ಇತರಸ್ಸ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಆಪುಚ್ಛಿತತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ನಟ್ಠಂ ವಾತಿ** ನಟ್ಠೇ ವಾ ಸೇನಾಸನೇ ಸತಿ ಗೀವಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾತಿ** ಅವಿಸ್ಸಾಸಿಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ನಟ್ಠಾನೀತಿ** ನಟ್ಠೇಸು ಮಞ್ಚಪೀಠೇಸು ಸನ್ತೇಸು।

ವುಡ್ಢತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಚ ಇಸ್ಸರಿಯೋ ಚ ಯಕ್ಖೋ ಚ ಸೀಹೋ ಚ ವಾಳಮಿಗೋ ಚ ಕಣ್ಹಸಪ್ಪೋ ಚ **ವುಡ್ಢ...ಪೇ॰... ಕಣ್ಹಸಪ್ಪಾ,** ತೇ ಆದಯೋ ಯೇಸಂ ತೇತಿ **ವುಡ್ಢ...ಪೇ॰... ಕಣ್ಹಸಪ್ಪಾದಯೋ,** ತೇಸು। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪೇತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। "ಪಲಿಬುದ್ಧೋ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಉಪದ್ದುತೋ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅನುಪಖಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೯. ಭಟ್ಠೇ **ರೂಮ್ಭಿತ್ವಾತಿ** ನಿವಾರೇತ್ವಾ, ಆವರಣಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಸ್ಸಗ್ಗೇನಾತಿ** ವಸ್ಸಗಣನಾಯ। **ಅನುಪಖಜ್ಜಾತಿ** ಏತ್ಥ ಖದ ಹಿಂಸಾಯನ್ತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೫ ದಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತತ್ತಾ ಖದಸದ್ದೋ ಹಿಂಸತ್ಥೋ ಹೋತಿ। ಅನುಸಮೀಪಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಖದನಂ ಹಿಂ ಸನಂ ನಾಮ ಅನುಸಮೀಪಂ ಪವಿಸನಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನುಪವಿಸಿತ್ವಾ"ತಿ।

೧೨೦. “ಜಾನ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಜಾನನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯೋ ಅಯ”ನ್ತಿ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಜಾನನಹೇತುನಾ ಏವ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** “ಜಾನ”ನ್ತಿಪದಸ್ಸ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ। ಸಜ್ಝೋ ಪನ ದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಸ್ಸಾತಿ** ವುಡ್ಢಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ವುಡ್ಢಗಿಲಾನಾದೀಸು। ಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ದೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಗಿಲಾನೋ”ತಿ ಪದಂ “ನ ಪೀಳೇತಬ್ಬೋ, ಅನುಕಮ್ಪಿತಬ್ಬೋ”ತಿಪದದ್ವಯೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। “ಕಾಮಞ್ಚಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥಜೋತಕತ್ತಾ ಪನಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥಜೋತಕೋ।

೧೨೧. ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಂ ಉಪಚಾರೋ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯತೋತಿ** ಯತೋ ಕುತೋಚಿ ಠಾನತೋ। ಯಾವ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ಅತ್ಥಿ, ತಾವ ಉಪಚಾರೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಚಾರೇ ಠಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಪಚಾರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

“ಅಭಿನಿಸೀದತಿ ವಾ ಅಭಿನಿಪಜ್ಜತಿ ವಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದಸ್ಸ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಅಭಿನಿಸೀದನಮತ್ತೇನಾ”ತಿಆದಿ।

೧೨೨. **ಇತೋತಿ** ವಾರತೋ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯವಾರೇ। ಯಥಾ ವುತ್ತೋ, ಏವನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥೇವಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಏವ ವಿಹಾರಪರಿವೇಣೇಸು। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ಇಧಾಪೀತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ತತ್ಥಾತಿ** ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಪುಗ್ಗಲೇ।

೧೨೩. ಪಾಳಿಯಂ “ಆಪದಾಸೂ”ತಿಪದಂ “ಪವಿಸತೀ”ತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ಆಪದಾಸೂತಿಆದೀ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ನಿಕ್ಕಡ್ಢನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೬. ಸತ್ತಮೇ ಯೇ ಪಾಸಾದಾ ವಾ ಯಾನಿ ವಾ ಚತುಸ್ಸಾಲಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಚತುಭೂಮಕಾ**। ಏವಂ ಪಞ್ಚಭೂಮಕಾ। **ಕೋಟ್ಠಕಾನೀತಿ** ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಾನಿ। “ಪಾಸಾದಾ”ತಿಪದಮಪೇಕ್ಖಿಯ ವುತ್ತಂ “ಯೇ”ತಿಪದಂ, “ಚತುಸ್ಸಾಲಾನೀ”ತಿಪದೇ ಅಪೇಕ್ಖಿತೇ “ಯಾನೀ”ತಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಹೋತಿ। ಸೇನಾಸನೇಸು ಏಕೇನ ಪಯೋಗೇನ ಬಹುಕೇ ದ್ವಾರೇ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಾನಾಪಯೋಗೇಹಿ ನಾನಾದ್ವಾರೇ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ದ್ವಾರಗಣನಾಯಾ”ತಿಇಮಿನಾ ಪಯೋಗಗಣನಾಯಾತಿಪಿ ಅತ್ಥಂ ಞಾಪೇತಿ ಅತ್ಥತೋ ಪಾಕಟತ್ತಾ। **ಅನಾಮಸಿತ್ವಾತಿ** ಅಫುಸಿತ್ವಾ।

ಏತ್ತಕಾನೀತಿ ಏತಪಮಾಣಾನಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಯಮಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಗಾಳ್ಹನ್ತಿ** ದಳ್ಹಂ।

೧೨೭. **ಇಧಾಪೀತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಪಿಸದ್ದೋ** ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದಾಪೇಕ್ಖೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। **ಯತ್ರಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

೧೨೮. **ಸೋತಿ** ಭಣ್ಡನಕಾರಕಕಲಹಕಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಪಕ್ಖನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪಕ್ಖಂ। ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಯಮಾನಪುಗ್ಗಲಪಕ್ಖೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ನಿಕ್ಕಡ್ಢತಿ ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇತಿ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ನಿಕ್ಕಡ್ಢಕಪುಗ್ಗಲಪಕ್ಖೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ವೇಹಾಸಕುಟಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೯. ಅಟ್ಠಮೇ ಅಚ್ಛನ್ನತಲತ್ತಾ ಉಪರಿ ವೇಹಾಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಉಪರಿವೇಹಾಸಾ,** ಸಾ ಚ ಸಾ ಕುಟಿ ಚೇತಿ **ಉಪರಿವೇಹಾಸಕುಟೀತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಉಪರಿಅಚ್ಛನ್ನತಲಾಯಾ”ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಕುಟಿಯಾ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ

“ದ್ವಿಭೂಮಿಕಕುಟಿಯಾ ವಾ”ತಿಆದಿ। “ಮಞ್ಚ”ನ್ತಿ ಪದಂ “ಅಭೀ”ತಿಉಪಸಗ್ಗೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ”ತಿ। “ನಿಸೀದತೀ”ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದೇನ ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ವಾ”ತಿಆದಿ। **ಏತ**ನ್ತಿ “ಮಞ್ಚ”ನ್ತಿಪದೇ ಏತಂ ವಚನಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಅಥ ವಾ **ಏತ**ನ್ತಿ “ಮಞ್ಚ”ನ್ತಿಪದಂ ಉಪಯೋಗವಚನವನ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಪಚ್ಛಿಮಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಅಭೀತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಪದಾಲಙ್ಕಾರಮತ್ತೋ ಪದವಿಭೂಸನಮತ್ತೋತಿ ಆಹ “ಅಭೀತಿ ಇದಂ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ಪದಸೋಭಣತ್ಥ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕಾರತ್ಥಂ ವಿಭೂಸನತ್ಥಂ ಪದಸ್ಸ ಫುಲ್ಲಿತತ್ಥನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ನಿಪತಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನೀತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಧಾತ್ವತ್ಥಾನುವತ್ತಕೋತಿ ಆಹ “ಪತಿತ್ವಾ”ತಿ। ಅಥ ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ಆಹ “ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಾ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ನೀತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಧಾತ್ವತ್ಥವಿಸೇಸಕತಂ ದೀಪೇತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪತಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। **ಆಣೀ**ತಿ ಅಗ್ಗಖೀಲಾ।

೧೩೧. ಯಾ ಕುಟಿ ಸೀಸಂ ನ ಘಟ್ಟೇತಿ, ಸಾ **ಅಸೀಸಘಟ್ಟಾ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ಪಮಾಣಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸಾ”ತಿಇಮಿನಾ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಸಬ್ಬಹೇಟ್ಠಿಮಾಹೀ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಠಿತಾಹಿ। **ತುಲಾಹೀ**ತಿ ಗೇಹಥಮ್ಭಾನಮುಪರಿ ವಿತ್ಥಾರವಸೇನ ಠಿತೇಹಿ ಕಟ್ಠವಿಸೇಸೇಹಿ। ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಚ ತುಲಾಯ ಸರೂಪಂ ಪಾಕಟಂ। ಕೇಚಿ ಪನ ತುಲಾಯ ಸರೂಪಂ ಅಞ್ಞಥಾ ವದನ್ತಿ। **ಏತೇನಾ**ತಿ “ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಸೀಸಘಟ್ಟಾ”ತಿವಚನೇನ ದಸ್ಸಿತಾ **ಹೋತೀ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಯಾ ಕಾಚಿ ಕುಟಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಪರೀ**ತಿ ದ್ವಿಭೂಮಿಕಕುಟಿಯಂ ಭೂಮಿತೋ ಉಪರಿ ಭೂಮಿಯಂ। **ಅಚ್ಛನ್ನತಲಾ**ತಿ ಅನುಲ್ಲೋಚತಲಾ, ಅವಿತಾನತಲಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಧ ಪನಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

೧೩೩. **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಯಾಯ**ನ್ತಿ ಯಾ ಅಯಂ ಕುಟಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಸಂ ಸೀಸಘಟ್ಟಕುಟಿಯಂ। ಅನೋಣತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಕುಟಿಯಾ। **ಅಪರಿಭೋಗ**ನ್ತಿ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ನ ಪರಿಭುಞ್ಜನಾರಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪತಾಣೀ**ತಿ ಪತನಸ್ಸ ನಿವಾರಣಾ ಆಣಿ ಅಗ್ಗಖೀಲಾ। ಸಾ ಹಿ ಆಬನ್ಧಂ ನಯತಿ ಪವತ್ತೇತೀತಿ **ಆಣೀ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಮಞ್ಚಪೀಠೇ । **ನ ನಿಪ್ಪತನ್ತೀ**ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನ ಪತನ್ತಿ। **ಆಹಚ್ಚಪಾದಕೇ**ತಿ ಅಙ್ಗೇ ಆಹನಿತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪವೇಸಿತಪಾದಕೇ। **ನಾಗದನ್ತಕಾದೀಸೂ**ತಿ ನಾಗಸ್ಸ ದನ್ತೋ ವಿಯಾತಿ ನಾಗದನ್ತಕೋ, ಸದಿಸತ್ಥೇ ಕೋ, ಸೋ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತೇತಿ ನಾಗದನ್ತಕಾದಯೋ, ತೇಸು। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಭಿತ್ತಿಖೀಲಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಮಹಲ್ಲಕವಿಹಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೩೫. ನವಮೇ **ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟಸ್ಸಾ**ತಿ ದ್ವಾರಬಾಹಾಯ। ಸಾ ಹಿ ಪಿಟ್ಠೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕವಾಟಾನಂ ಸಂ ಏಕತೋ ಘಾಟೋ ಘಟನಂ ಸಮಾಗಮೋ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವುತ್ತವಚನಂ। ಏವಂ “ತದೇವಾ”ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಭಗವತಾಪೀ**ತಿ ನ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ಏವ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ಭಗವತಾಪಿ ಕತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ದ್ವಾರಬನ್ಧೇನ ಅಗ್ಗಳಸ್ಸ ಅವಿನಾಭಾವತೋ “ಅಗ್ಗಳಟ್ಠಪನಾಯಾ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಅಗ್ಗಳೇನ ಸಹ ದ್ವಾರಬನ್ಧಟ್ಠಪನಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಸಕವಾಟಕದ್ವಾರಬನ್ಧಟ್ಠಪನಾಯಾ”ತಿ। **ಅಗ್ಗಳೋ**ತಿ ಕವಾಟಫಲಕೋ। **ಇಮಮೇವತ್ಥ**ನ್ತಿ ಮಯಾ ವುತ್ತಂ ಇಮಂ ಏವ ಅತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ “ಅಗ್ಗಳಟ್ಠಪನಾಯಾ”ತಿವಚನೇ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಭಗವತೋ ಅಭಿಸನ್ಧಿ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ। **ಕಮ್ಪತೀ**ತಿ ಭುಸಂ ಕಮ್ಪತಿ। **ಚಲತೀ**ತಿ ಈಸಂ ಚಲತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಸಿಥಿಲಪತನಹೇತುನಾ। ಮಾತಿಕಾಯಂ, ಪದಭಾಜನೀಯಞ್ಚ “ಅಗ್ಗಳಟ್ಠಪನಾಯಾ”ತಿಪದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಭಾವತೋ ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ತತ್ಥಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಅಗ್ಗಳಟ್ಠಪನಾಯಾ”ತಿವಚನೇ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅತ್ಥಸ್ಸ ಕಾರಣಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿ ಅತ್ಥುಪ್ಪತ್ತಿ, ಸಾಯೇವ **ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತೀ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ತ್ಥಕಾರಸ್ಸ ಟ್ಠಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। ಅಧಿಕಾರತೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯಂ ಪನ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಸ್ಸಾತಿ** ಮಹಾವಿಹಾರಸ್ಸ। **ಉಪರೀತಿ** ದ್ವಾರತೋ ಉಪರಿ। **ತೀಸು ದಿಸಾಸೂತಿ** ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು, ಉಪರೀತಿ ತೀಸು ದಿಸಾಸು। **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ಖುದ್ದಕೇ ವಿಹಾರೇಪಿ। **ಸಾತಿ** ಭಿತ್ತಿ। **ಅಪರಿಪೂರಉಪಚಾರಾಪೀತಿ** ಸಮನ್ತಾ ಕವಾಟಪಮಾಣೇನ ಅಪರಿಪೂರಉಪಚಾರಾಪಿ। **ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನಾತಿ** ಉಕ್ಕಂಸಪಮಾಣೇನ। ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಅತಿರೇಕಂ ನ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೀಸು ದಿಸಾಸು ಏವ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬೋ ನ ಹೋತಿ, ಲೇಪೋಕಾಸೇ ಸತಿ ಅಧೋಭಾಗೇಪಿ ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ವಿಹಾರಸ್ಸ। ಆಲೋಕಂ ಸನ್ಧೇನ್ತಿ ಪಿದಹನ್ತೀತಿ **"ಆಲೋಕಸನ್ಧೀ"**ತಿ ವುತ್ತೇ ವಾತಪಾನಕವಾಟಕಾಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಾತಪಾನಕವಾಟಕಾ ವುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ। ವಾತಂ ಪಿವತೀತಿ **ವಾತಪಾನಂ,** ದ್ವಾರಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಠಿತಾ ಕವಾಟಕಾ **ವಾತಪಾನಕವಾಟಕಾ। ತೇತಿ** ವಾತಪಾನಕವಾಟಕಾ ಪಹರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಮ್ಹಿ। **ಸಬ್ಬದಿಸಾಸೂತಿ** ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು, ಹೇಟ್ಠಾ, ಉಪರೀತಿ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು। "ತಸ್ಮಾ"ತಿಪದಂ "ಲಿಮ್ಪಿತಬ್ಬೋ ವಾ ಲೇಪಾಪೇತಬ್ಬೋ ವಾ"ತಿಪದದ್ವಯೇ ಹೇತು। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಪರಿಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿಪದೇ।

ಇಮಿನಾತಿ ಸೇತವಣ್ಣಾದಿನಾ। **ಸಬ್ಬಮೇತನ್ತಿ** ಏತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸೇತವಣ್ಣಾದಿಕಂ।

ಯನ್ತಿ ಕಿಚ್ಚಂ। ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸದ್ದನ್ತರಬ್ಯವಹಿತೋಪಿ ದ್ವತ್ತಿಸದ್ದೋ ಪರಿಯಾಯಸದ್ದೇನ ಸಮಾಸೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಛದನಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಪರಿಯಾಯ"ನ್ತಿ। ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಪರಿಯಾಯಾ ಸಮಾಹಟಾತಿ **ದ್ವತ್ತಿಪರಿಯಾಯಂ** , ಸಮಾಹಾರೇ ದಿಗು, ತಿಸದ್ದೇ ಪರೇ ದ್ವಿಸ್ಸ ಅಕಾರೋ ಹೋತಿ। **ಪರಿಕ್ಖೇಪೋತಿ** ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ। ಅಪತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧವಾಚಕತ್ತಾ "ಅಹರಿತೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಅಪಹರಿತೇ"ತಿ ಪದೇ। "ಹರಿತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆದಿಕಪ್ಪಕಾಲೇ ಅಪರಣ್ಣತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪವತ್ತಂ ಅನ್ನಂ **ಪುಬ್ಬಣ್ಣಂ,** ಅಪರಸ್ಮಿಂ ಪುಬ್ಬಣ್ಣತೋ ಪಚ್ಛಾ ಪವತ್ತಂ ಅನ್ನಂ **ಅಪರಣ್ಣಂ,** ನಕಾರದ್ವಯಸ್ಸ ಣಕಾರದ್ವಯಂ ಕತ್ವಾ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ ಏವ।

ವುತ್ತನ್ತಿ ವಪಿತಂ, ಯಥಾ "ಸುಮೇಧಭೂತೋ ಭಗವಾ"ತಿಏತ್ಥ ಬೋಧಿಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತೋಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುಮೇಧಭೂತೋ "ಭಗವಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಅವಸ್ಸಮ್ಭಾವಿಯತ್ತಾ, ಏವಂ ಹರಿತಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತಂ "ಹರಿತ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಅವಸ್ಸಮ್ಭಾವಿಯತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಯಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತೇ"ತಿಆದಿನಾ।

ಅಹರಿತೇಯೇವಾತಿ ಹರಿತವಿರಹೇ ಏವ ಖೇತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ಅಹರಿತಖೇತ್ತೇಪಿ। "ಪಿಟ್ಠಿವಂಸಸ್ಸಾ"ತಿಪದಂ "ಪಸ್ಸೇ"ತಿಪದೇ ಸಾಮ್ಯತ್ಥಛಟ್ಠೀ, ಇಮಿನಾ ಪಕತಿಗೇಹಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಕೂಟಾಗಾರಕಣ್ಣಿಕಾಯಾ"ತಿಪದಂ "ಉಪರಿ, ಥೂಪಿಕಾಯಾ"ತಿಪದೇ ಸಾಮ್ಯತ್ಥಛಟ್ಠೀ, ಇಮಿನಾ ಏಕಕೂಟಯುತ್ತೇ ಮಾಳಾದಿಕೇ ದಸ್ಸೇತಿ। ಠಿತಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಿಸಿನ್ನಕಂ ಯಂಕಞ್ಚಿ ಜನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಠಿತಟ್ಠಾನಸ್ಸ। **ಅನ್ತೋತಿ** ಅಬ್ಭನ್ತರೇ, **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ **ಅಯಂ** ಓಕಾಸೋ ಪತನೋಕಾಸೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೬. **ಛಾದಿತಂ ನಾಮಾತಿ** ಏತ್ಥ ಛಾದಿತಸದ್ದೋ ಭಾವತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತೇನಾಹ "ಛಾದನ"ನ್ತಿ। **ಉಜುಕಮೇವಾತಿ** ಛದನುಟ್ಠಾಪನತೋ ಉದ್ಧಂ ಉಜುಕಂ ಏವ। **ತನ್ತಿ** ಛಾದನಂ। **ಅಪನೇತ್ವಾಪೀತಿ** ನಾಸೇತ್ವಾಪಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಲಬ್ಭತಿ, ತಸ್ಮಾ, ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಕ್ಖೇಪೇನಾತಿ** ಪರಿವಾರೇನ ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಧಾಪೀತಿ** ಪರಿಯಾಯಛಾದನೇಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನಾತಿ** ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಹುತ್ವಾ। **ಛದನುಪರೀತಿ** ಛದನಸ್ಸ ಉಪರಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। "ತತೋ ಚೇ ಉತ್ತರಿ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತತೋ ದ್ವತ್ತಿಪರಿಯಾಯತೋ ಉಪರೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಿಣ್ಣಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ವಾ"ತಿಆದಿ।

೧೩೭. ಕರೇನ ಹತ್ಥೇನ ಲುನಿತಬ್ಬೋ, ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬೋ, ಲಾತಬ್ಬೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ವಾ **ಕರಳೋತಿ** ಕತೇ ಅತ್ಥಪಕರಣಾದಿತೋ ತಿಣಮುಟ್ಠಿ ಏವಾತಿ ಆಹ "ತಿಣಮುಟ್ಠಿಯ"ನ್ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಸಪ್ಪಾಣಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೪೦. ದಸಮೇ “**ಜಾನ**”ನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಾದಿಗಣೋತಿ ಆಹ “ಜಾನನ್ತೋ”ತಿ। ಸಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಪಾಣೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸಪಾಣಕಂ**। **ಏತ**ನ್ತಿ ಉದಕಂ। ಸಯಂ ಜಾನನ್ತೋಪಿ ಪರೇನ ಜಾನಾಪೇನ್ತೋಪಿ ಜಾನಾತಿಯೇವ ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ಯಥಾ ತಥಾ ವಾ”ತಿ। **ಸಪಾಣಕಂ ಉದಕ**ನ್ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ತೇನಾಹ “ತೇನ ಉದಕೇನಾ”ತಿ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಪಥವಿಖಣನಸಿಕ್ಖಾಪದಾದಿಕೇ।

ತತ್ಥಾತಿ “ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ ವಾ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಯ್ಯ ವಾ”ತಿಪದೇ। **ಧಾರ**ನ್ತಿ ಸೋತಂ। **ಮಾತಿಕಂ ಪಮುಖ**ನ್ತಿ ಮಾತಿಕಂ ಅಭಿಮುಖಂ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಅಞ್ಞತೋ ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ ನೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಸಪಾಣಕಂ ಉದಕ”ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಚನಸ್ಸಪಿ ವಿಸೇಸೇ ಅವಟ್ಠಾನತೋ, ವಿಸೇಸತ್ಥಿನಾ ಚ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅನುಪಯೋಜಿತಬ್ಬತೋ ಇಧ ವಿಸೇಸಉದಕನ್ತಿ ಸನ್ಧಾಯಭಾಸಿತತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಇದಂ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ಇದಂ ಪನ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಉದಕಂ “ಗಚ್ಛತೀ”ತಿಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಉದಕೇತಿ। ದಸಮಂ।

ಭೂತಗಾಮವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

೩. ಓವಾದವಗ್ಗೋ

೧. ಓವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೧೪೪. ಭಿಕ್ಖುನಿವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಥೇರಾನಂ। ಮಹಾಕುಲೇಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕುಲಧೀತರೋ ವಿಜ್ಜಮಾನಗುಣಂ ಕಥಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಞಾತಿಮನುಸ್ಸಾನ”ನ್ತಿಪದಂ “ಕಥಯನ್ತೀ”ತಿಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। **ಕುತೋ**ತಿ ಕಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಥೇರಾನಂ ಗುಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಕಥೇತು”ನ್ತಿಪದಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ವಿಜ್ಜಮಾನಗುಣೇ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಅವತ್ವಾ “ವಟ್ಟನ್ತೀ”ತಿಪದಮಪೇಕ್ಖಿಯ “ವಿಜ್ಜಮಾನಗುಣಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತತೋ**ತಿ ಕಥನಕಾರಣಾ ಅಭಿಹರಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಅಭಿಹರಣಹೇತುನಾ।

ತೇಸನ್ತಿ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ। **ತಾಸೂ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಸು। “ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ”ತಿಪದಂ “ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ”ತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಉಪಸಙ್ಕಮನಂ ಲಾಭತಣ್ಹಾಯ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಛಬ್ಬಗ್ಗೀಸು ಉಪಸಙ್ಕಮನಂ ಚಲಚಿತ್ತತಾಯ ಹೋತೀತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೂಪಸಙ್ಕಮನ್ತಾನಂ ವಿಸೇಸೋ। ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತಾ ಕಥಾ **ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಾ** ನಿರತ್ಥಕಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತಿರಚ್ಛಾನಕಥನ್ತೀ”ತಿ। **ಸಗ್ಗಮಗ್ಗಗಮನೇಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಮೋಕ್ಖಗಮನೇ ಪನ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ರಾಜಾನೋ ಆರಬ್ಭ ಪವತ್ತಾ ಕಥಾ **ರಾಜಕಥಾ**। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಚೋರಕಥಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೪೭. **ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭವೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅದಿಟ್ಠಂ ಸಚ್ಚಂ ಯೇಹೀತಿ **ಅದಿಟ್ಠಸಚ್ಚಾ,** ತೇಸಂ ಭಾವೋ **ಅದಿಟ್ಠಸಚ್ಚತ್ತಂ,** ತಸ್ಮಾ ಅದಿಟ್ಠಸಚ್ಚತ್ತಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನೇಸ**ನ್ತಿ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ। **ಅಞ್ಞೇನೇವ ಉಪಾಯೇನಾ**ತಿ ಅಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿತೋ ಅಞ್ಞೇನೇವ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಸಙ್ಖಾತೇನ ಕಾರಣೇನ ಕತ್ತುಕಾಮೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರತೋ**ತಿ ಪರಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಾ, ಉಪರೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕರೋನ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಪರಿಬಾಹಿರೇ ಕರೋನ್ತೋ ಏವ ಹುತ್ವಾ ಆಹಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಯಸ್ಮಾ ನ ಭೂತಪುಬ್ಬಾನಿ, ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ಪರಿಬಾಹಿರಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ಥಾತಿ “ಅನುಜಾನಾಮೀ”ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಸೀಲವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವನ್ತುಸದ್ದೋ ಪಸಂಸತ್ಥೇ ಚ ಅತಿಸಯತ್ಥೇ ಚ ನಿಚ್ಚಯೋಗತ್ಥೇ ಚ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕಸ್ಸ। **ತ**ನ್ತಿ ಸೀಲಂ। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸದ್ದಾನಂ ಕಮ್ಮಧಾರಯಭಾವಂ, ತೇಹಿ ಚ ಸಂವುತಸದ್ದಸ್ಸ

ತಪ್ಪುರಿಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋವಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಏವಸದ್ದೇನ ಕಮ್ಮಧಾರಯಭಾವಂ, ಏನಸದ್ದೇನ ಚ ತಪ್ಪುರಿಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ವತ್ತತೀತಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಪವತ್ತೇತಿ। ಕಾರಿತಪಚ್ಚಯೋ ಹಿ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೋ। ಇಮಿನಾ ಇರಿಯಾಪಥವಿಹಾರ ದಿಬ್ಬವಿಹಾರ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರ ಅರಿಯವಿಹಾರೇಸು ಚತೂಸು ವಿಹಾರೇಸು ಅತ್ತಭಾವವತ್ತನಂ ಇರಿಯಾಪಥವಿಹಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತೀ"ತಿವಚನಂ। **ವಿಭಙ್ಗೇ**ತಿ ಝಾನವಿಭಙ್ಗೇ।

"ಸೀಲ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ಅಟ್ಠ ಪದಾನಿ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಾನಿ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ - ಸೀಲಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಾ ಆದಿ ಚರಣಂ ಸಂಯಮೋ ಸಂವರೋ ಮೋಕ್ಖಂ ಪಮೋಕ್ಖನ್ತಿ। **ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ। "ಉಪೇತೋ"ತಿಆದೀನಿ ಸತ್ತ ಪದಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವೇವಚನಾನಿ। ತತ್ಥ **ಉಪಪನ್ನೋ**ತಿ ಯುತ್ತೋ ಅನುಯುತ್ತೋ। **ಸಮನ್ನಾಗತೋ**ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ಅನು ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆಗತೋತಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಸಂಸದ್ದೋ ಸಮನ್ತತ್ಥವಾಚಕೋ, ಅನುಸದ್ದೋ ನಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ಥವಾಚಕೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ। **ಪಾಲೇತೀ**ತಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಬಾಧನತೋ ರಕ್ಖತಿ। **ಯಪೇತೀ**ತಿ ಅತ್ತಭಾವೋ ಪವತ್ತತಿ। **ಯಾಪೇತೀ**ತಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಪವತ್ತಾಪೇತಿ। ಯಪ ಯಾಪನೇ। ಯಾಪನಂ ಪವತ್ತನನ್ತಿ ಹಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು ವುತ್ತಂ (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೮ ಪಕಾರನ್ತಧಾತು)। **ವಿಹರತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕೋ ಆಕಾರತ್ಥವಾಚಕೋ ಇತಿಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಇತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಇತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವಾ ಯೋಜನಾ।

ಆಚಾರಗೋಚರಸದ್ದಾನಂ ದ್ವನ್ದಭಾವಂ, ತೇಹಿ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನಸದ್ದಸ್ಸ ತಪ್ಪುರಿಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಚಸದ್ದೇನ ದ್ವನ್ದಭಾವಂ, ಏನಸದ್ದೇನ ಚ ತಪ್ಪುರಿಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಣುಸದ್ದೋ** ಅಪ್ಪತ್ಥೋ, **ಮತ್ತಸದ್ದೋ** ಪಮಾಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇಸೂ"ತಿ। "ದಸ್ಸನಸೀಲೋ"ತಿಇಮಿನಾ **"ದಸ್ಸಾವೀ"**ತಿಏತ್ಥ ಆವೀಸದ್ದಸ್ಸ ತಸ್ಸೀಲತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಮಾದಾಯಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಪುಬ್ಬಆಪುಬ್ಬಸ್ಸ ದಾಸದ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ತಂ ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದ"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ "ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸೂ"ತಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಥ ವಾ **ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸೂ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಮೇತಂ। "ತಂ ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದ"ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ ಪನ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಸಮಾದಾಯಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಆಪುಬ್ಬಸ್ಸ ದಾಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಯಕಾರಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಸಾಧುಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ। ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೋ**ತಿ ಕುಲಪುತ್ತೋ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕಸ್ಸ। ಯಂ ತಂ ಬಹು ಸುತಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ನ ಸುತಮತ್ತಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಞ್ಜೂಸಾಯ**ನ್ತಿ ಪೇಳಾಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸಧನತ್ತಂ ಮಞ್ಞತೇ ಇಮಾಯಾತಿ "ಮಞ್ಜೂಸಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಮಞ್ಜೂಸಾಯಂ ರತನಂ ಸನ್ನಿಚಿತಂ ವಿಯ ಸುತಂ ಸನ್ನಿಚಿತಂ ಅಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇತಿ ಯೋಜನಾ, **ಏತೇನಾ**ತಿ "ಸನ್ನಿಚಿತ"ನ್ತಿಪದೇನ, ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ**ತಿ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಸನ್ನಿಚಿತರತನಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಸನ್ನಿಚಿತರತನಸ್ಸ ಇವ। **ತ**ನ್ತಿ "ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ"ತಿಆದಿವಚನಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ"ತಿಆದಿವಚನೇ। ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಗುಣಾ**ತಿ ಉಜುಕಾ। ಉಜುಕೋ ಹಿ ಅಜಿಮ್ಹತ್ತಾ ಪಕಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋ ಗುಣೋತಿ ಅತ್ಥೇನ "ಪಗುಣೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅನುಪೇಕ್ಖಿತಾ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಇಕ್ಖಿತಾ, ಪಸ್ಸಿತಾ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥತೋ**ತಿ ಅಭಿಧೇಯ್ಯತ್ಥತೋ, ಅಟ್ಠಕಥಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾರಣತೋ**ತಿ ಧಮ್ಮತೋ, ಪಾಳಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಟ್ಠಿ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಸದ್ದವೇವಚನತ್ತಾ "ಪಞ್ಞಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸುಪಚ್ಚಕ್ಖಕತಾ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಅಕ್ಖಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಪಟಿಮುಖಂ ಕತಾ।

"ಬಹುಸ್ಸುತೋ"ತಿ ಏತ್ಥ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ತಿವಿಧಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಯಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ನಿಸ್ಸಯತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ **ನಿಸ್ಸಯಮುಚ್ಚನಕೋ**। ಪರಿಸಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತೀತಿ **ಪರಿಸುಪಟ್ಠಾಕೋ**। ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದತೀತಿ **ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕೋ**। **ತತ್ಥಾ**ತಿ

ತಿವಿಧೇಸು ಬಹುಸ್ಸುತೇಸು। ನಿಸ್ಸಯಮುಚ್ಚನಕೇನ ಏತ್ತಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಸಮ್ಪದಾಯಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ। ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಪಞ್ಚವಸ್ಸೋ**। ತೇನ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಾನಂ ಅನ್ತೇ ಲಾಮಕೇ ಪವತ್ತೇನ। **ಪಗುಣಾ**ತಿ ಅಜಿಮ್ಹಾ ಉಜುಕಾ। **ವಾಚುಗ್ಗತಾ**ತಿ ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। ಯಸ್ಸ ಹಿ ಪಾಳಿಪಾಠಾ ಸಜ್ಝಾಯನಕಾಲೇ ಪಗುಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ವಾಚುಗ್ಗತಾ। ಯಸ್ಸ ವಾ ಪನ ವಾಚುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಪಗುಣಾ। ತಸ್ಮಾ ತಾನಿ ಪದಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಕಾರಣವೇವಚನಾನಿ। **ಪಕ್ಖದಿವಸೇಸೂ**ತಿ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಕಾಳಪಕ್ಖಪರಿಯಾಪನ್ನೇಸು ದಿವಸೇಸು। **ಧಮ್ಮಸಾವನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಪರಿಸಾನಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸಾವನತ್ಥಾಯ ಸುಣಾಪನತ್ಥಾಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸಾವನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯುಪಚ್ಚಯಪರತ್ತಾ ಕಾರಿತಪಚ್ಚಯೋ ಲೋಪೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಾ ಸಾವೀಯತೇ ಸುಣಾಪೀಯತೇ **ಸಾವನ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಭಾಣವಾರಾ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮ್ಪತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ। **ಪರಿಕಥನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಪರಿಸ್ಸಙ್ಗೇನ ಆಲಿಙ್ಗನೇನ ಕಥನತ್ಥಂ, ಅಪ್ಪಸದ್ದಸಙ್ಖಾತಾಯ ವಾಚಾಯ ಕಥನತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಕಥಾಮಗ್ಗೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ವತ್ಥುಕಥಾಯೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ನ ಸುತ್ತಸಙ್ಖಾತೋ ಪಾಳಿಪಾಠೋ। ಅನು ಪಚ್ಛಾ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಾ ದಾಯಕಾ ಮೋದನ್ತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಅನುಮೋದನಾ**। ಝಾನಂ ವಾ ಮಗ್ಗೋ ವಾ ಫಲಂ ವಾ **ಸಮಣಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ। ತಸ್ಸ ಕರಣತ್ಥಂ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಅಪಟಿಹತೋತಿ **ಚಾತುದ್ದಿಸೋ,** ಅಪಟಿಹತತ್ಥೇ ಣಪಚ್ಚಯೋ।

ಪರಿಸುಪಟ್ಠಾಪಕೇನ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಭಿವಿನಯೇ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ। **ದ್ವೇ ವಿಭಙ್ಗಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗೋ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೋ ಚ। ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಪರಿಸುಪಟ್ಠಾಪಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರಿಸಾಯ ಅತ್ಥಾಯ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿಸಾಯ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಭಿಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕೇ ಏವ, ನ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕೇ। **ತಯೋ ವಗ್ಗಾ**ತಿ ಸಗಾಥಾವಗ್ಗೋ ನಿದಾನವಗ್ಗೋ ಖನ್ಧವಗ್ಗೋತಿ ತಯೋ ವಗ್ಗಾ। **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। **ಏಕ**ನ್ತಿ ಏಕಂ ನಿಪಾತಂ। **ತತೋ ತತೋ**ತಿ ನಿಕಾಯತೋ। **ಸಮುಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ। **ನ ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ನ ಕಥಿತಂ। ಯಸ್ಸ ಪನ ನತ್ಥಿ, ಸೋ ನ ಲಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸುತ್ತನ್ತೇ ಚಾ**ತಿ ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕೇ ಪನ। **ಉಗ್ಗಹಿತೋ**ತಿ ಸರೂಪಕಥನೇನ ಗಹಿತೋ, ಉಚ್ಚಾರಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ**ತಿ ದಿಸಾಸು ಠಿತಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಆದೀನಂ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ। **ಯೇನ ಕಾಮಂ ಗಮೋ**ತಿ ಯಥಾಕಾಮಂ ಗಮೋ।

ಚತೂಸು ನಿಕಾಯೇಸೂತಿ ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯತೋ ಅಞ್ಞೇಸು ದೀಘನಿಕಾಯಾದೀಸು। **ಏಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ । **ಏಕನಿಕಾಯೇನಾ**ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಕಾಯೇ ಲದ್ಧನಯೇನ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚತುಪ್ಪಕರಣಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ। **ನಾನತ್ಥ**ನ್ತಿ ನಾನಾಪಯೋಜನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಂ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕಪಮಾಣೇನ ಪಗುಣೇನ। **ಹೋತೀ**ತಿ ಇತಿಸದ್ದೋ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ। ಇತಿ ಪರಿಸಮಾಪನಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸಾತಿ ಆದಿ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕತೋ ಇತರಸ್ಮಿಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿವಚನೇ। ಯಥಾ ಯೇನಾಕಾರೇನ ಆಗತಾನಿ, ತಂ ಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪದಪಚ್ಚಾಭಟ್ಠಸಙ್ಕರದೋಸವಿರಹಿತಾನೀ**ತಿ ಪದಾನಂ ಪಚ್ಚಾಭಟ್ಠಸಙ್ಕರಭೂತೇಹಿ ದೋಸೇಹಿ ವಿರಹಿತಾನಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಪದಪಚ್ಚಾಭಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆಭಸ್ಸನಂ ಗಳನಂ, ಚುತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪದಸಙ್ಕರ**ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ವಿಪತ್ತಿ, ವಿನಾಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಸುತ್ತಸೋ"**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಖನ್ಧಕಪರಿವಾರಸುತ್ತಂ ಏವ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಖನ್ಧಕಪರಿವಾರತೋ"ತಿ। **ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ಯಞ್ಜನಸದ್ದೋ ಅಕ್ಖರಸ್ಸ ಚ ಪದಸ್ಸ ಚ ವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಅಕ್ಖರಪದಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಚಾ"ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

"ಸಿಥಿಲಧನಿತಾದೀನ"ನ್ತಿಪದಂ "ವಚನೇನಾ"ತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ, "ವಚನೇನಾ"ತಿಪದಂ "ಸಮ್ಪನ್ನಾಗತೋ"ತಿಪದೇ ಹೇತು, "ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ"ತಿಪದಾನಿ "ವಾಚಾಯಾ"ತಿಪದೇ ವಿಸೇಸನಾನಿ। **ಸಿಥಿಲಧನಿತಾದೀನ**ನ್ತಿ

ಆದಿಸದ್ದೇನ ನಿಗ್ಗಹಿತವಿಮುತ್ತಸಮ್ಬನ್ಧವವತ್ಥಿತದೀಘ ರಸ್ಸ ಗರು ಲಹು ಸಙ್ಖಾತಾ ಅಟ್ಠ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯಥಾವಿಧಾನವಚನೇನಾ**ತಿ ಅಕ್ಖರಚಿನ್ತಕಾನಂ ಯಥಾ ಸಂವಿದಹನವಚನೇನ। ವಾಚಾಯೇವ ಕರೀಯತಿ ಕಥೀಯತಿ ಉಚ್ಚಾರೀಯತಿ **ವಾಕ್ಕರಣಂ** ಚಕಾರಸ್ಸ ಕಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। **ಹೀ**ತಿ ತದೇವ ಯುತ್ತಂ। ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಸ್ಮಾ ಸರಸಮ್ಪತ್ತಿರತೋ, ತಸ್ಮಾ ಹೀಳೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸರಸಮ್ಪತ್ತಿರಹಿತ"ನ್ತಿಪದಂ "ವಚನ"ನ್ತಿಪದೇ ವಿಸೇಸನಭಾವೇನ ವಿಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ "ಹೀಳೇತೀ"ತಿಪದೇ ಹೇತುಭಾವೇನ ಸಮ್ಬಜ್ಝನತೋ ಹೇತುಅನ್ತೋಗಧವಿಸೇಸನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬಾಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। "ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಜಾತಿ ಗೋತ್ತ ರೂಪ ಭೋಗಾದಿನಾತಿಅತ್ಥಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಕಾರಣಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚ। **ತಜ್ಜೇತ್ವಾ**ತಿ ಉಬ್ಬೇಜೇತ್ವಾ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। **ಗಿಹಿಕಾಲೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸ್ಸ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಅನಜ್ಝಾಪನ್ನಪುಬ್ಬೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹಿ** ತದೇವ ಯುತ್ತಂ। "ಮಾತುಗಾಮೋ"ತಿಪದಂ "ನ ಕರೋತೀ"ತಿಪದೇ ಸುದ್ಧಕತ್ತಾ, "ಉಪ್ಪಾದೇತೀ"ತಿಪದೇ ಹೇತುಕತ್ತಾ। ಠಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಪಿ**ಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ। **ವಿಸಭಾಗೇಹೀ**ತಿ ವಿರುದ್ಧೇಹಿ ವತ್ಥಾರಮ್ಮಣೇಹಿ। **ಅಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಅನನುರೂಪಟ್ಠಾನೇ। **ಛನ್ದರಾಗ**ನ್ತಿ ಬಲವತಣ್ಹಂ। **ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಹೇತುನಾ।

"ಏತ್ಥ ಚಾ"ತಿಆದಿಮ್ಹಿ ಅಯಂ ಪನ ಸಙ್ಗಹೋ -

"ಸೀಲವಾ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಸ್ವಾಗತೋ ಚ ಸುವಾಚಕೋ।
ಪಿಯೋ ಪಟಿಬಲೋ ಚಾಪಿ, ನಜ್ಝಾಪನ್ನೋ ಚ ವೀಸತೀ"ತಿ॥

೧೪೮. **ವತ್ಥುಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ। ಕಕಾರಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಗರುಧಮ್ಮಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಗರುಕೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹೀ"ತಿ। **ತೇ**ತಿ ಗರುಧಮ್ಮಾ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। "ಏಕತೋ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ವಿಸೇಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ। **ಯಥಾವತ್ಥುಕಮೇವಾ**ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ। ತಞ್ಹಿ ವತ್ಥುಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಕಾರಣಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ಪವತ್ತತ್ತಾ "ಯಥಾವತ್ಥುಕ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೪೯. **ಪಾತೋ**ತಿ ಪಗೇವ, ಪಠಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಸಮ್ಮಟ್ಠಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಸಮ್ಮಜ್ಜನೇ ದೋಸಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಅಸಮ್ಮಟ್ಠಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ತಪ್ಪಾಕಟೀಕರಣಜೋತಕೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಪರಿವೇಣಂ। ದಿಸ್ವಾ ಭವೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಅಸೋತುಕಾಮಾನಂ ವಿಯ ಭವನಹೇತುನಾ। ಪರಿವೇಣಸಮ್ಮಜ್ಜನಸ್ಸ ಆನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಉಪಟ್ಠಾನಸ್ಸ ತಮೇವ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನ್ತೋ ಗಾಮತೋ ಪನಾ"ತಿ ಆದಿ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯೇ।

ಸಾಖಾಭಙ್ಗಮ್ಪೀತಿ ಭಞ್ಜಿತಬ್ಬಸಾಖಮ್ಪಿ। **ದುತಿಯೋ**ತಿ ವಿಞ್ಞೂ ಪುರಿಸೋ ದುತಿಯೋ। ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಿಸೀದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿ। "ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವತ್ವಾ ವಿಸೇಸತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ದ್ವಾರೇ"ತಿ। ಓಸರನ್ತಿ ಅವಸರನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಓಸರಣಂ,** ತಞ್ಚ ತಂ ಠಾನಞ್ಚೇತಿ **ಓಸರಣಟ್ಠಾನಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। **ಸಮಗ್ಗತ್ಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಪುಬ್ಬೋ ಚ ಆಪುಬ್ಬೋ ಚ ಗಮುಸದ್ದೋ ಹೋತಿ, ತತೋ ಹಿಯ್ಯತ್ತನೀಸಙ್ಖಾತಂ ತ್ಥವಚನಂ ವಾ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಚಮೀಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಥವಚನಸ್ಸ ತ್ಥತ್ತಂ ವಾ ಹೋತಿ, ಸಂಯೋಗಪರತ್ತಾ ಆ ಉಪಸಗ್ಗೋ ರಸ್ಸೋ ಚ ಹೋತಿ, ಇತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಮ್ಮಾ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ। ತತ್ಥ "ಸಮ್ಮಾ"ತಿಪದೇನ ಸಂಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಆ"ಇತಿಪದೇನ ಆತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಂ, "ಗತ"ಇತಿಪದೇನ ಗಮುಧಾತುಂ, "ತ್ಥ"ಇತಿಪದೇನ ಹಿಯ್ಯತ್ತನೀಸಙ್ಖಾತಂ ತ್ಥವಚನಂ ವಾ, ಪಞ್ಚಮೀಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಥವಚನಸ್ಸ ತ್ಥತ್ತಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥತ್ಥೋ - ಸಮಂ ತುಮ್ಹೇ ಆಗತತ್ಥಾತಿ। ಪಞ್ಚಮೀಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಥವಚನಸ್ಸ ತ್ಥತ್ತಕಾಲೇ ಸಮಂ ತುಮ್ಹೇ ಆಗಾ ಅತ್ಥ ಭವಥಾತಿ। "ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿಪದೇನ **"ವತ್ತನ್ತೀ"**ತಿ ಏತ್ಥ ವತುಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಪಗುಣಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ"ತಿಪದೇಹಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಾಳೀ**ತಿ ಗರುಧಮ್ಮಪಾಳಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಸಂ ಪಾಳಿಯಂ, ತೇಸು ವಾ ಅಭಿವಾದನಾದೀಸು ಚತೂಸು। **ಮಗ್ಗಸಮ್ಪದಾನ**ನ್ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಓಕಾಸದಾನಂ। **ಬೀಜನ**ನ್ತಿ ಬೀಜನಿಯಾ ವಿಧೂಪನಂ। **ಪಾನೀಯಾಪುಚ್ಛನ**ನ್ತಿ ಪಾನೀಯಸ್ಸ ಆಪುಚ್ಛನಂ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪರಿಭೋಜನೀಯಾಪುಚ್ಛನಾದಿಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏತ್ಥ ಚಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಚತೂಸು ಅಭಿವಾದನಾದೀಸು। "ಅನ್ತೋ ಗಾಮೇ ವಾ"ತಿಆದೀನಿ ಛ ಪದಾನಿ "ಕಾತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿಪದೇ ಆಧಾರೋ। **ರಾಜುಸ್ಸಾರಣಾಯಾ**ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆನುಭಾವೇನ ಜನಾನಂ ಉಸ್ಸಾರಣಾಯ। ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಸನ್ನಿಪತತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಮಹಾಸನ್ನಿಪಾತಂ,** ತಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಸನ್ನಿಪಾತೇ ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಉಟ್ಠಾನಂ। **ತಂ ತ**ನ್ತಿ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ।

ಸಕ್ಕತ್ವಾತಿ ಚಿತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ, ಸಂ ಆದರಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ "ಯಥಾ ಕತೋ"ತಿಆದಿ। **ತಿಣ್ಣಂ ಕಿಚ್ಚಾನ**ನ್ತಿ "ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ"ತಿಸಙ್ಖಾತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಕಿಚ್ಚಾನಂ। ಅನೀಯಸದ್ದೋ ಕಮ್ಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ನ ಅತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬೋ"ತಿ।

ನತ್ಥಿ ಭಿಕ್ಖು ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ** ಆವಾಸೋ, ಸೋ ಕಿತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ, ಯೋ ಆವಾಸೋ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಸಚೇ"ತಿ ಆದಿ। "ಉಪಸ್ಸಯತೋ"ತಿಪದಂ "ಅಬ್ಭನ್ತರೇ"ತಿಪದೇ ಅಪಾದಾನಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಆವಾಸೇ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ತತೋ**ತಿ ಅಡ್ಢಯೋಜನಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತಆವಾಸತೋ। **ಪರ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ, ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಪಚ್ಛಾಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಭತ್ತತೋ ಪಚ್ಛಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಆವಾಸೇ। "ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ"ತಿಪದಂ "ವದನ್ತೀ"ತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। **ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣೇ**ತಿ ಅಡ್ಢಯೋಜನಬ್ಭನ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣೇ। **ಸಾಖಾಮಣ್ಡಪೇಪೀ**ತಿ ಸಾಖಾಯ ಛಾದಿತಮಣ್ಡಪೇಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಆವಾಸೇ ಪನ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವುತ್ಥಾ**ತಿ ವಸಿತಾ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏಕರತ್ತಂ ವಸಿತಮತ್ತೇನ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸಭಿಕ್ಖುಕೇ ಆವಾಸೇ। ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೀಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಯಾಚಿತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಕ್ಖಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಸಳ್ಹೀಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಸ್ಸ। "ತೇರಸಿಯ"ನ್ತಿಪದೇನ ಅವಯವಿಅವಯವಭಾವೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಮಯ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಹೇ। **ಯತೋ**ತಿ ಯೇನ ಉಜುನಾ ಮಗ್ಗೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇನಾಹ "ತೇನ ಮಗ್ಗೇನಾ"ತಿ। **ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ಉಜುಮಗ್ಗತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಜಿಮ್ಹಮಗ್ಗೇನ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಅಯಂ ಆವಾಸೋ। **ತತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆವಾಸತೋ, ಭಿಕ್ಖುನಿಉಪಸ್ಸಯತೋ ವಾ, ಇದಮೇವ ಯುತ್ತತರಂ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಸ್ಸಯತೋ ಗಾವುತಮತ್ತೇ"ತಿ। **ಖೇಮಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ಅಭಯಟ್ಠಾನೇ। ತಞ್ಹಿ ಖೀಯನ್ತಿ ಭಯಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಖೇಮಂ,** ಖೇಮಞ್ಚ ತಂ ಠಾನಞ್ಚೇತಿ ಖೇಮಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಕತ್ವಾ "ಖೇಮಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತಾಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹೀ**ತಿ ಅಡ್ಢಯೋಜನಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ವಸನ್ತೀಹಿ। **ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ**ತಿ ಗಾವುತಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ವಸನ್ತಿಯೋ। **ಅನ್ತರಾ**ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನಸ್ಸ, ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನತೋ ವಾ ಅನ್ತರೇ ವೇಮಜ್ಝೇ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ। ಠಿತೇ ಮಗ್ಗೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ "ಸನ್ತಿಕಾ"ತಿಪದಂ "ಆಗತ"ಇತಿಪದೇ ಅಪಾದಾನಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಉಪಸ್ಸಯೇ। ಇತಿ ಯಾಚಿತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾಚಿತಬ್ಬತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಚಾತುದ್ದಸೇತಿ ಆಸಳ್ಹೀಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಸ್ಸ ಚತುದ್ದಸನ್ನಂ ದಿವಸಾನಂ ಪೂರಣೇ ದಿವಸೇ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। "ಓವಾದ"ನ್ತಿಪದಂ "ಅನು"ಇತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। **ಅನುಜೀವನ್ತಿಯೋ**ತಿ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವನಂ ವುತ್ತಿಂ ಕರೋನ್ತಿಯೋ। ವುತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದುತಿಯದಿವಸೇ**ತಿ ಆಸಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಿಯಂ। **ಅಥಾ**ತಿ ಪಕ್ಕಮನಾನನ್ತರಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಕ್ಕನ್ತತ್ತಾ ಅಪಸ್ಸನೇ। "ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಆಭೋಗಂ ಅಕತ್ವಾ ವಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಸಭಿಕ್ಖುಕಾವಾಸಂ ಗನ್ತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸಾ**ತಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಾಪತ್ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪದಾದಿನಾ ಕೇನಚಿ ನಿಮಿತ್ತೇನ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಕ್ಕನ್ತಾದಿಕಾರಣಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕಾವಾಸೇ ವಸನ್ತಿಯಾ ಕಿಂ ಅಭಿಕ್ಖುಕಾವಾಸೇವ ಪವಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಪವಾರೇನ್ತಿಯಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ।

ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಸದ್ದೋ ವಿಚ್ಛತ್ಥವಾಚಕೋ ಕಮ್ಮಪ್ಪವಚನೀಯೋ, ತೇನ ಪಯೋಗತ್ತಾ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಅದ್ಧಮಾಸೇ ಅದ್ಧಮಾಸೇ"ತಿ। **ಪಚ್ಚಾಸೀಸಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪತಿಪುಬ್ಬೋ ಚ ಆಪುಬ್ಬೋ ಚ ಸಿಧಾತು

ಇಚ್ಛತ್ಥೇತಿ ಆಹ "ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಸಿಧಾತುಯಾ ದ್ವೇಭಾವೋ ಹೋತಿ। ಆಪುಬ್ಬೋ ಸಿಸಿ ಇಚ್ಛಾಯನ್ತಿಪಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಉಪೋಸಥಪುಚ್ಛಕ"ನ್ತಿವಚನೇ। **ಪಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಪಕ್ಖಸ್ಸ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಓವಾದಸ್ಸ ಯಾಚನಂ **ಓವಾದೋ** ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ, ಸೋಯೇವ ಅತ್ಥೋ ಪಯೋಜನಂ **ಓವಾದತ್ಥೋ,** ತದತ್ಥಾಯ। **ಪಾಟಿಪದದಿವಸತೋತಿ** ದುತಿಯದಿವಸತೋ। ಸೋ ಹಿ ಚನ್ದೋ ವುದ್ಧಿಞ್ಚ ಹಾನಿಞ್ಚ ಪಟಿಮುಖಂ ಪಜ್ಜತಿ ಏತ್ಥ, ಏತೇನಾತಿ ವಾ **ಪಾಟಿಪದೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ ವುತ್ತನಯೇನ। ಭಗವಾ ಪಞ್ಞಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾತಿ** ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಕಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ। **ನಿರನ್ತರನ್ತಿ** ಅಭಿಕ್ಖಣಂ, "ಪಞ್ಞಪೇತೀ"ತಿಪದೇ ಭಾವನಪುಂಸಕಂ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರೋ। **ಏವಞ್ಚ ಸತೀತಿ** ಏವಂ ಬಹೂಪಕಾರೇ ಸತಿ ಚ। **ಯನ್ತಿ** ಯಂ ಧಮ್ಮಂ। **ಸಾತ್ಥಿಕನ್ತಿ** ಸಪಯೋಜನಂ। **ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠನ್ತಿ** ಅನುಸಿಟ್ಠಿಯಾ ಅನುರೂಪಂ। ಸಬ್ಬಾಯೇವ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ।

ಓವಾದಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಓವಾದಂ ಯಾಚಿತುಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರಾಮಂ ಗಚ್ಛತಿ। **ನ ಓವಾದೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ** ಓವಾದಂ ಯಾಚಿತುಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರಾಮೋ ನ ಗನ್ತಬ್ಬೋ। **ಓವಾದೋತಿ** ಚ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಇತರಥಾ ಹಿ ಸದ್ದಪಯೋಗೋ ವಿರುಜ್ಝೇಯ್ಯ। **ಓವಾದಂ ಗನ್ತುನ್ತಿ** ಓವಾದಂ ಯಾಚನತ್ಥಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರಾಮಂ ಗನ್ತುಂ।

"ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ"ತಿಪದಂ "ಯಾಚಿತ್ವಾ"ತಿಪದೇ ದುತಿಯಾಕಮ್ಮಂ। "ಪೇಸೇತಬ್ಬಾ"ತಿಪದೇ ಪಠಮಾಕಮ್ಮಂ। **ಓವಾದೂಪಸಙ್ಕಮನನ್ತಿ** ಓವಾದಸ್ಸ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮನಂ। **ಆರಾಮನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರಾಮಂ। **ತತೋತಿ** ಗಮನತೋ ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಓವಾದಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ತನ್ತಿ** ಸಮ್ಮತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ।

ಉಸ್ಸಹತೀತಿ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ಪಾಸಾದಿಕೇನಾತಿ** ಪಸಾದಂ ಆವಹೇನ ಪಸಾದಜನಕೇನ ಕಾಯವಚೀಮನೋಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮ್ಪಾದೇತೂತಿ** ತಿವಿಧಂ ಸಿಕ್ಖಂ ಸಮ್ಪಾದೇತು। **ಏತ್ತಾವತಾತಿ** ಏತ್ತಕೇನ "ಪಾಸಾದಿಕೇನ ಸಮ್ಪಾದೇತೂ"ತಿ ವಚನಮತ್ತೇನ। **ಹೀತಿ** ಫಲಜೋತಕೋ। **ಏತನ್ತಿ** "ತಾಹೀ"ತಿವಚನಂ।

ಏತ್ಥ ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲವಸೇನ ವಚನವಾರೋ ತಿವಿಧೋ ಹೋತಿ, ತಂ ತಿವಿಧಂ ವಚನವಾರಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲವಸೇನ ತೀಹಿ ವಚನವಾರೇಹಿ ಗುಣಿತಂ ಕತ್ವಾ ನವ ವಚನವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ ಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ರಾಯಂ ವಚನಕ್ಕಮೋ"ತಿ। **ತತ್ರಾತಿ** ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ। ವಚನಾಕಾರೋ ಪಾಕಟೋವ।

ಏಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಾ ಬಹೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಸ್ಸಯೇಹಿ ಓವಾದತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೇ ವಚನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಚ ಅಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿ।

ತೇನಾಪೀತಿ ಓವಾದಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇನಾಪಿ "ಓವಾದ"ನ್ತಿಪದಂ "ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇನಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। ಪುನ "ಓವಾದ"ನ್ತಿಪದಂ "ಅಪಟಿಗ್ಗಹೇತು"ನ್ತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। ಬಲತಿ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಮತ್ತೇನ ಜೀವತಿ, ನ ಪಞ್ಞಾಜೀವಿತೇನಾತಿ **ಬಾಲೋ।** ಗಿಲಾಯತಿ ರುಜತೀತಿ **ಗಿಲಾನೋ।** ಗಮಿಸ್ಸತಿ ಗನ್ತುಂ ಭಬ್ಬೋತಿ **ಗಮಿಕೋ।** ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಗನ್ತುಂ ಭಬ್ಬೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಮಿಸ್ಸತಿ ಗಮನಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಮಿಕೋ ನಾಮ। ಅಥ ವಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಗನ್ತುಂ ಭಬ್ಬತ್ತಾ ಗಮಿಸ್ಸತಿ ಗಮನಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಮಿಕೋ ನಾಮಾತಿ। "ಭಬ್ಬೋ"ತಿ ಚ ಹೇತುಅನ್ತೋಗಧವಿಸೇಸನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ಬಾಲಾದೀಸು ತೀಸು ಪುಗ್ಗಲೇಸು। **ದುತಿಯಪಕ್ಖದಿವಸೇತಿ** ಪಾಟಿಪದತೋ ದುತಿಯಪಕ್ಖದಿವಸೇ। **ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇತಿ** ಉಪೋಸಥಗೇಹೇ। ತಞ್ಹಿ ಉಪೋಸಥಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಉಪೋಸಥೋ ವಾ ಗಯ್ಹತಿ ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ **"ಉಪೋಸಥಗ್ಗ"**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ। "ಅನಾರೋಚೇತು"ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಞಾಪಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಅಪಚ್ಚಾಹರಿತು"ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ತಮೇವ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪರಮ್ಪಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ಓವಾದಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। **ನೋ ಚಸ್ಸಾತಿ** ನೋ ಚೇ ಅಸ್ಸ। **ಸಭಂ ವಾತಿ** ಸಮಜ್ಜಂ ವಾ। ಸಾ ಹಿ ಸಹ ಭಾಸನ್ತಿ ಏತ್ಥ, ಸನ್ತೇಹಿ ವಾ ಭಾತಿ ದಿಬ್ಬತೀತಿ **“ಸಭಾ”**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಸಭಂ ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಭಾದಿಕೇ। ಏವಂ “ತತ್ಥಾ”ತಿಪದೇಪಿ।

ಚತುದ್ದಸನ್ನಂ ಪೂರಣೋ **ಚಾತುದ್ದಸೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ, ಸಮೀಪತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ಅಜ್ಜತನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅಸ್ಮಿಂ ಅಹನಿ ಅಜ್ಜ, ಇಮಸದ್ದತೋ ಅಹನೀತಿ ಅತ್ಥೇ ಜ್ಜಪಚ್ಚಯೋ, ಇಮಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಅಕಾರೋ, ಅಜ್ಜ ಏವ ಅಜ್ಜತನಾ, ಸ್ವತ್ಥೋ ಹಿ ತನಪಚ್ಚಯೋ। ಅಪರಸ್ಮಿಂ ಅಹನಿ **ಅಪರಜ್ಜ,** ಅಪರಸದ್ದತೋ ಅಹನೀತಿ ಅತ್ಥೇ ಜ್ಜಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ತಮ್ಯನ್ತೋಯೇವ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪವಾರಣೇ, “ಅನುಜಾನಾಮೀ”ತಿಆದಿವಚನೇ ವಾ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ।

ಕೋಲಾಹಲನ್ತಿ ಕೋತೂಹಲಂ। **ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಯಾಚಿತಬ್ಬಾತಿ** ಸಙ್ಘೇನ ಪಠಮಂ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಯಾಚಿತಬ್ಬಾ।

ತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಚನೀಯೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ** ವಜ್ಜಾವಜ್ಜಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತಿ।

ಉಭಿನ್ನನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। **ಯಥಾಠಾನೇಯೇವಾತಿ** ಯಂ ಯಂ ಠಾನಂ ಯಥಾಠಾನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಯಥಾಠಾನೇಯೇವ। **ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನಾತಿ** ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ। ಅವಪುಬ್ಬೋ ವರಸದ್ದೋ ಪಿಹಿತತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಪಿಹಿತೋ”ತಿ। **ವಚನಂಯೇವಾತಿ** ಓವಾದವಚನಂಯೇವ। **ಪಥೋತಿ** ಜೇಟ್ಠಕಟ್ಠಾನೇ ಠಾನಸ್ಸ ಕಾರಣತ್ತಾ ಪಥೋ। **ದೋಸಂ ಪನಾತಿ** ಅಭಿಕ್ಕಮನಾದೀಸು ಆದೀನವಂ ಪನ। **ಅಙ್ಘೇನ್ತೀತಿ** ಮಕ್ಖೇನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪನ ಓವದಿತುಂ ಅನುಸಾಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಙ್ಘನ್ತಿ ಓವಾದತೋ ಅಙ್ಘಂ। **ಏಸೋತಿ** ಗರುಧಮ್ಮೋ।

೧೫೦. “ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ”ತಿ ಏತ್ಥ ಕತಮಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇತಿಆದೀಸೂ”ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇಸು।

೧೫೧. ಉದ್ದೇಸಂ ದೇನ್ತೋ ಭಣತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಓಸಾರೇತೀತಿ** ಕಥೇತಿ। **ಚತುಪರಿಸತೀತಿ** ಚತುಪರಿಸಸ್ಮಿಂ। **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸುಣನಕಾರಣೇನಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅತ್ಥಙ್ಗತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೫೩. ದುತಿಯೇ **ಪರಿಯಾಯ**ಸದ್ದೋ ವಾರತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ವಾರೇನಾ”ತಿ। ವಾರೋತಿ ಚ ಅನುಕ್ಕಮೋಯೇವಾತಿ ಆಹ “ಪಟಿಪಾಟಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ। ಅಧಿಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಅಧಿಚೇತೋತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಧಿಚಿತ್ತವತೋ”ತಿಆದಿ। ಅಧಿಚಿತ್ತಂ ನಾಮ ಇಧ ಅರಹತ್ತಫಲಚಿತ್ತಮೇವ, ನ ವಿಪಸ್ಸನಾಪಾದಕಭೂತಂ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಚಿತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಅರಹತ್ತಫಲಚಿತ್ತೇನಾ”ತಿ। “ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ”ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೪೫; ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೦೫; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೪೯೭; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೦೫; ಮಹಾನಿ॰ ೧೦) ಹಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಪಾದಕಭೂತಂ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಚಿತ್ತಂ “ಅಧಿಚಿತ್ತ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ನ ಪಮಜ್ಜತೋತಿ** ನ ಪಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ। **ಸಾತಚ್ಚಕಿರಿಯಾಯಾತಿ** ಸತತಕರಣೇನ। ಉಭೋ ಲೋಕೇ ಮುನತಿ ಜಾನಾತೀತಿ **ಮುನೀತಿ** ಚ, ಮೋನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಞಾಣಂ ಮುನನಟ್ಠೇನ ಜಾನನಟ್ಠೇನ, ತಮಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಮುನೀತಿ** ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಮುನಿನೋತೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ಯೋ ಮುನತಿ…ಪೇ॰… ಮುನನೇನ ವಾ”ತಿಇಮಿನಾ ಪಠಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಮೋನಂ ವುಚ್ಚತಿ…ಪೇ॰… ವುಚ್ಚತೀ”ತಿಇಮಿನಾ ದುತಿಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮುನ ಗತಿಯನ್ತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೫ ಪಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತತ್ತಾ “ಯೋ ಮುನತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಭೂವಾದಿಗಣಿಕೋ ಮುನಧಾತುಯೇವ, ನ ಕೀಯಾದಿಗಣಿಕೋ ಮುಧಾತೂತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ಮುನ ಞಾಣೇತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೭

ಕಿಯಾದಿಗಣಿಕ) ವುತ್ತತ್ತಾ "ಮುನಾತೀ"ತಿ ಕೀಯಾದಿಗಣಿಕೋವ। ಧಾತ್ವನ್ತನಕಾರಲೋಪೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। "ಮೋನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಞಾಣ"ನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ ಞಾಣಂ ನಾಮ ಅರಹತ್ತಞಾಣಮೇವ। ಮೋನಸ್ಸ ಪಥೋ **ಮೋನಪಥೋ**ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ತತಿಂಸ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಾವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಆಹ "ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇಸೂ"ತಿ। ಅಥ ವಾ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾದಯೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಆಹ "ತೀಸು ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಸೂ"ತಿ। **ಪುಬ್ಬಭಾಗಪಟಿಪದ**ನ್ತಿ ಅರಹತ್ತಞಾಣಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪವತ್ತಂ ಸೀಲಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಸಙ್ಖಾತಂ ಪಟಿಪದಂ। **ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ**ತಿ ಅರಹತ್ತಞಾಣಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಅಧಿಚೇತಸೋ…ಪೇ॰… ಸಿಕ್ಖತೋ"ತಿ ವಚನೇ। "ತಾದಿನೋ"ತಿಪದಂ "ಮುನಿನೋ"ತಿಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ತಾದಿಸಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಮುನಿನೋ"ತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಸೋಕಾ ನ ಭವನ್ತಿ ತಾದಿನೋ"ತಿ ವಚನೇ। ರಾಗಾದಯೋ ಉಪಸಮೇತೀತಿ **ಉಪಸನ್ತೋ**ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ರಾಗಾದೀನ"ನ್ತಿ। ಸತಿ ಅಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಸತಿಮಾ**ತಿ ಕತ್ವಾ ಮನ್ತುಸದ್ದೋ ನಿಚ್ಚಯೋಗತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಸತಿಯಾ ಅವಿರಹಿತಸ್ಸಾ"ತಿ।

ನ ಕಸೀಯತಿ ನ ವಿಲೇಖೀಯತೀತಿ **ಅಕಾಸೋ,** ಸೋಯೇವ **ಆಕಾಸೋ**। ಅನ್ತರೇನ ಛಿದ್ದೇನ ಇಕ್ಖಿತಬ್ಬೋತಿ **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೋ**। ಆಕಾಸೋ ಹಿ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಅಜಟಾಕಾಸೋ, ಕಸಿಣುಗ್ಘಾಟಿಮಾಕಾಸೋ, ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಕಾಸೋ, ರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದಾಕಾಸೋತಿ। ತತ್ಥ ಅಜಟಾಕಾಸೋವ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತೋ "ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ"ತಿ ವಿಸೇಸಿತತ್ತಾ। ತೇನಾಹ "ನ ಕಸಿಣುಗ್ಘಾಟಿಮೇ, ನ ಪನ ರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದೇ"ತಿ। ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಕಾಸೋಪಿ ರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದಾಕಾಸೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। "ಮ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಅವಮಞ್ಞನ್ತೀ"ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। **ಏತ್ತಕಮೇವಾ**ತಿ ಏತಪ್ಪಮಾಣಂ "ಅಧಿಚೇತಸೋ"ತಿಆದಿಸಙ್ಖಾತಂ ವಚನಮೇವ, ನ ಅಞ್ಞಂ ಬುದ್ಧವಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಥೇರೋ। **ಹನ್ದಾ**ತಿ ವಸ್ಸಗ್ಗತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಮಮ ಆನುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಪಸ್ಸಥ ಗಣ್ಹಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವುಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ತತೋ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ। **ಅನ್ತರಾಪಿ ಧಾಯತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದಸ್ಸ ಅಟ್ಠಾನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನ್ತರಧಾಯತಿಪೀ"ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ಸೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪೇತೀ"ತಿ ಏತ್ಥಪಿ। **ಥೇರೋ**ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಥೇರೋ। ಇದಂ ಪದಂ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ತಞ್ಚೇವ ಭಣತೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಭಾತುಥೇರಸ್ಸಾ**ತಿ ಜೇಟ್ಠಕಭಾತುಭೂತಸ್ಸ ಮಹಾಪನ್ಥಕಥೇರಸ್ಸ।

ಪದ್ಮನ್ತಿ ಗಾಥಾಯಂ ತಯೋ ಪಾದಾ ಇನ್ದವಜಿರಾ, ಚತುತ್ಥಪಾದೋ ಉಪೇನ್ದವಜಿರೋ। ತಸ್ಮಾ ಪದ್ಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಮಕಾರೇ ಪರೇ ದುಕಾರುಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಪರಕ್ಖರಂ ನೇತ್ವಾ "ಪದ್ಮ"ನ್ತಿ ದ್ವಿಭಾವೇನ ಲಿಖಿತಬ್ಬಂ। **ಅವೀತಗನ್ಧ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ವೀ**ತಿ ದೀಘುಚ್ಚಾರಣಮೇವ ಯುತ್ತಂ। ಪಙ್ಕೇ ದವತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಪದುಮಂ**। ಕೋಕಂ ದುಗ್ಗನ್ಧಸ್ಸ ಆದಾನಂ ನುದತಿ ಅಪನೇತೀತಿ **ಕೋಕನುದಂ**। ಸುನ್ದರೋ ಗನ್ಧೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಸುಗನ್ಧಂ**। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಯಥಾ ಕೋಕನುದಸಙ್ಖಾತಂ ಸುಗನ್ಧಂ ಪಾತೋ ಪಗೇವ ಬಾಲಾತಪೇನ ಫುಲ್ಲಂ ವಿಕಸಿತಂ ಅವೀತಗನ್ಧಂ ಹುತ್ವಾ ವಿರೋಚಮಾನಂ ಪದುಮಂ ಸಿಯಾ, ತಥಾ ಅಙ್ಗೀರಸಂ ಅಙ್ಗತೋ ಸರೀರತೋ ನಿಚ್ಛರಣಪಭಸ್ಸರರಸಂ ಹುತ್ವಾ ವಿರೋಚಮಾನಭೂತಂ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ತಪನ್ತಂ ಆದಿಚ್ಚಂ ಇವ ತೇಧಾತುಕೇ ತಪನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಾತಿ।

ಪಗುಣನ್ತಿ ವಾಚುಗ್ಗತಂ। **ತತೋ**ತಿ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತೋ। ನನ್ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ। **ಥೇರೋ**ತಿ ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಥೇರೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ**ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ। **ಅಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। ಭಗವಾ ಆಹಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಆಸಯಾನುಸಯಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣಸಙ್ಖಾತೇನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಾನಂ ಚಕ್ಖುನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ। **ಅಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆರೋಚನಕಾಲೇ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ, ದತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ರಜಂ ಮಲಂ ಹರತಿ ಅಪನೇತೀತಿ **ರಜೋಹರಣಂ,** ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಂ। **ಸೋ**ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಸ್ಸ, "ಅನ್ತ"ನ್ತಿಪದೇ ಅವಯವಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಸುದ್ಧಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಅಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡೇ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಂವೇಗ**ನ್ತಿ ಸನ್ತಾಸಂ ಭಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಭಕಾಲೇ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ। "ತ"ನ್ತಿಪದಂ "ಮಮಾಯನಭಾವ"ನ್ತಿಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೯೨. ತತಿಯೇ “ಓವದತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ವಿಸೇಸತೋ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಅಟ್ಠಹಿ ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ ಓವದನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ। **ಇತೋತಿ** ಇಮಸ್ಮಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಮ್ಹಾ। **ಯತ್ಥ ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಸಬ್ಬತ್ಥ** ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ತತಿಯಂ।

ಪಕಿಣ್ಣಕಕಥಾ

ಏತ್ಥಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಇದಂ ಪಕಿಣ್ಣಕಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೀಣಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಸಮ್ಮತತ್ತಾ ಏಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಸೂರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗತತ್ತಾ ಏಕಂ, ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತತ್ತಾ ಏಕನ್ತಿ ತೀಣಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ। **ಕಥನ್ತಿ** ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಸಮ್ಮತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಅಞ್ಞೇನ ಧಮ್ಮೇನಾತಿ** ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಞ್ಞೇನ ಧಮ್ಮೇನ। **ದಿವಾ ಪನಾತಿ** ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನತೋ ತಸ್ಸ ಅನತ್ಥಙ್ಗತೇಯೇವಾತಿ।

೪. ಆಮಿಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೯೪. ಚತುತ್ಥೇ ಬಹುಂ ಮಾನಂ ಕತಂ ಯೇಹೀತಿ **ಬಹುಕತಾ**। ಬಹುಕತಾ ಹುತ್ವಾ ನ ಓವದನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ನ ಬಹುಕತಾ”ತಿಆದಿ। **ಧಮ್ಮೇತಿ** ಸೀಲಾದಿಧಮ್ಮೇ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ** “ನ ಬಹುಕತಾ”ತಿಪದಸ್ಸ, ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ ವಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। “ಕತ್ತುಕಾಮೋತಿ ಆದೀನ”ನ್ತಿಪದಂ “ಅತ್ಥೋ”ತಿಪದೇ ವಾಚಕಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಸಮ್ಮತೋ ನಾಮ ಠಪಿತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಮ್ಮುತಿನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸಮ್ಮುತಿಂ। ಪಚ್ಛಾ ಸಾಮಣೇರಭೂಮಿಯಂ ಠಿತೋತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಚೀವರದಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೯೬. ಪಞ್ಚಮೇ **ರಥಿಕಾಯಾತಿ** ರಚ್ಛಾಯ। ಸಾ ಹಿ ರಥಸ್ಸ ಹಿತತ್ತಾ ರಥಿಕಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸನ್ದಿಟ್ಠಾತಿ** ಸಮೋಧಾನವಸೇನ ದಸ್ಸೀಯಿತ್ಥಾತಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಾ। ದಿಟ್ಠಮತ್ತಕಾ ಮಿತ್ತಾತಿ ಆಹ “ಮಿತ್ತಾ”ತಿ। **ಸೇಸನ್ತಿ** ವುತ್ತವಚನತೋ ಸೇಸಂ ವಚನಂ। **ತತ್ರಾತಿ** ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಹೀತಿ** ವಿಸೇಸಜೋತಕಂ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಚೀವರದಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಚೀವರಸಿಬ್ಬನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೭೫. ಛಟ್ಠೇ **ಉದಾಯೀತಿ** ಏತ್ಥ ಮಹಾಉದಾಯೀ, ಕಾಳುದಾಯೀ, ಲಾಳುದಾಯೀತಿ ತಯೋ ಉದಾಯೀ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸು ತತಿಯೋವಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ “ಲಾಳುದಾಯೀ”ತಿ। ಪಭಾವೇನ ಠಾತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಪಟ್ಠೋತಿ** ಕತೇ ಪಟಿಬಲೋವ ಲಬ್ಭತಿ। ತೇನಾಹ “ಪಟಿಬಲೋ”ತಿ। **ನಿಪುಣೋತಿ** ಕುಸಲೋ। “ಪಟಿಭಾನೇನ ಕತಚಿತ್ತ”ನ್ತಿಇಮಿನಾ **“ಪಟಿಭಾನಚಿತ್ತ”**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಪದಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋತಿ** ಲಾಳುದಾಯೀ ಅಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಚೀವರಸ್ಸ। “ಯಥಾಸಂಹಟ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಸದ್ದೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಯಥಾಸಂಹಟಮೇವಾ”ತಿ।

೧೭೬. ಯಂ ಚೀವರಂ ನಿವಾಸಿತುಂ ವಾ ಪಾರುಪಿತುಂ ವಾ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತಂ ಚೀವರಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವಂ ಹೀತಿ** ಏವಮೇವ। “ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿಇಮಿನಾ “ಸಯಂ ಸಿಬ್ಬತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆರಾತಿ** ಸೂಚಿ। ಸಾ ಹಿ ಅರತಿ ನಿಸ್ಸಙ್ಗವಸೇನ ಗಚ್ಛತಿ ಪವಿಸತೀತಿ “ಆರಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಥೋ ಗಮನಂ **ಆರಾಪಥೋ,** ತಸ್ಮಿಂ, ಆರಾಪಥಸ್ಸ ನೀಹರಣಾವಸಾನತ್ತಾ “ನೀಹರಣೇ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸತಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪೀತಿ** ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ। **ಆಣತ್ತೋತಿ** ಆಣಾಪೀಯತೀತಿ ಆಣತ್ತೋ। “ಆಣಾಪಿತೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಣಾಪೇಸದ್ದಸ್ಸ ಲೋಪಂ, ಇಕಾರಸ್ಸ ಚ ಅಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, “ಆದತ್ತೇ”ತಿ ಆಖ್ಯಾತಪದೇ ತೇವಿಭತ್ತಿಯಾ ವಿಯ

ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಚ ದ್ವಿಭಾವಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ "ಸಕಿಂ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತೋ"ತಿ। **ಅಥ ಪನಾತಿ** ತತೋ ಅಞ್ಞಥಾ ಪನ। **ಆಣತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಆಣಾಪಿತಸ್ಸ। ಸಮ್ಬಹುಲಾನಿಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯೇಪಿ ನಿಸ್ಸಿತಕಾ ಸಿಬ್ಬನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಸು ಸಿಬ್ಬನ್ತೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ। **ತೇಸಮ್ಪೀತಿ** ನಿಸ್ಸಿತಕಾನಮ್ಪಿ। ಞಾತಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹೀ"ತಿಪದಂ "ಸಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತೀ"ತಿಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಸಿಬ್ಬಾಪನೇಪಿ। "ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ"ತಿಪದಂ "ವಞ್ಚೇತ್ವಾ"ತಿಪದೇ ಸುದ್ಧಕಮ್ಮಂ, "ಸಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತೀ"ತಿಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ಇತರೇಸನ್ತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನನ್ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಂವಿಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೮೧. ಸತ್ತಮೇ "ತಾಸಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಚ್ಛಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀನ"ನ್ತಿ ಪದಾನಿ "ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಛಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀನಂ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ। ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಪಚ್ಛಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯೋತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸಂ ಕತ್ವಾ "ದೂಸೇಸು"ನ್ತಿಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಆಹ "ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚೋರಾ ದೂಸಯಿಂಸೂ"ತಿ। ಅಥ ವಾ ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸಮಕತ್ವಾ "ಅಚ್ಛಿನ್ದಿಂಸೂ"ತಿ ಪದೇ "ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿಪದಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ "ದೂಸೇಸು"ನ್ತಿಪದೇ "ಸೀಲ"ನ್ತಿ ಪಾಠಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೮೨-೩. ಸಂಪುಬ್ಬೋ, ವಿಪುಬ್ಬೋ ಚ ಧಾಧಾತು ತ್ವಾಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ"ತಿ। **ಕುಕ್ಕುಟೋತಿ** ತಮ್ಬಚೂಳೋ। ಸೋ ಹಿ ಕುಕತಿ ಆಹಾರತ್ಥಂ ಪಾಣಕಾದಯೋ ಆದದಾತೀತಿ ಕುಕ್ಕುಟೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ಗಾಮೋ। ಅಧಿಕರಣೇ **ಣೋತಿ** ಆಹ "ಸಮ್ಪದನ್ತಿ ಏತ್ಥಾ"ತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಚ ಏತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ। ಉತ್ತರಪದಸ್ಸ ಅಧಿಕರಣತ್ಥತ್ತಾ ಪುಬ್ಬಪದೇನ ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸೋತಿ ಆಹ "ಕುಕ್ಕುಟಾನ"ನ್ತಿಆದಿ। ಏವಂ ಣಸದ್ದಸ್ಸ ಅಧಿಕರಣತ್ಥಂ, ಪುಬ್ಬಪದೇನ ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಣಸದ್ದಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥಂ, ಪುಬ್ಬಪದೇನ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅಥ ವಾ"ತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಪಾಠೇ। **ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾತಿ** ಉಡ್ಡಿತ್ವಾ ಉದ್ಧಂ ಆಕಾಸಂ ಲಙ್ಘಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಪಾಠೇ। **ದ್ವಿಧಾತಿ** ಪದಗಮನಪಕ್ಖಗಮನವಸೇನ ದ್ವಿಪಕಾರೇನ। "ಉಪಚಾರೋ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಗಾಮನ್ತರೋ ನ ಹೋತಿ, ಏಕಗಾಮೋಯೇವ ಪನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಆಪತ್ತಿಪಿ ಏಕಾಯೇವ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಚ್ಚೂಸೇತಿ** ಪಭಾತೇ। ಸೋ ಹಿ ಪಟಿವಿರುದ್ಧಂ ತಿಮಿರಂ ಉಸೇತಿ ನಾಸೇತೀತಿ ಪಚ್ಚೂಸೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಸ್ಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ರವನ್ತಸ್ಸ। "ವಚನತೋ"ತಿಪದಂ "ಆಪತ್ತಿಯೇವಾ"ತಿಪದೇ ಞಾಪಕಹೇತು। **ರತನಮತ್ತನ್ತರೋತಿ** ಕುಕ್ಕುಪಮಾಣೇನ ಬ್ಯವಧಾನೋ।

ತತ್ರಾತಿ "ಗಾಮನ್ತರೇ ಗಾಮನ್ತರೇ"ತಿ ವಚನೇ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರೋ। **ಉಭೋಪೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಪಿ ಸಂವಿದಹನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ವದನ್ತೀತಿ** ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ ನ ಕಥಯನ್ತಿ। ಚತುನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮಾಗಮಟ್ಠಾನಂ **ಚತುಕ್ಕಂ,** ದ್ವಿನ್ನಂ, ತಿಣ್ಣಂ, ಚತುಕ್ಕತೋ ಅತಿರೇಕಾನಂ ವಾ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮ್ಬದ್ಧಟ್ಠಾನಂ **ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ।** **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ಉಪಚಾರೋಕ್ಕಮನೇಪಿ। **ಗಾಮತೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ಗಾಮತೋ। ಯಾವ ನ ಓಕ್ಕಮನ್ತಿ, ತಾವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸನ್ಧಾಯಾತಿ** ಆರಬ್ಭ। **ಅಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ। **ದ್ವೇಪೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ವಚನಂ।

ಹೀತಿ ವಿಸೇಸೋ। "ಗಾಮನ್ತರೇ ಗಾಮನ್ತರೇ"ತಿ ಪುರಿಮಸ್ಮಿಂ ನಯೇ ಅತಿಕ್ಕಮೇ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಓಕ್ಕಮನೇ ಆಪತ್ತೀತಿ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ।

೧೮೪. **ಗತಪುಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಗತಪುಬ್ಬಾ ಅತ್ಥ ಭವಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಹಿ ಗಚ್ಛಾಮಾತಿ ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ವಾ ವದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚೇತಿಯವನ್ದನತ್ಥನ್ತಿ** ಥೂಪಸ್ಸ ವನ್ದಿತುಂ।

೧೮೫. **ವಿಸಙ್ಕೇತೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೋ, ದ್ವಾರವಿಸಙ್ಕೇತೋ, ಮಗ್ಗವಿಸಙ್ಕೇತೋತಿ ತಿವಿಧೋ। ತತ್ಥ ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೇನೇವ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ "ವಿಸಙ್ಕೇತೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ದ್ವಾರವಿಸಙ್ಕೇತೇನ ವಾ ಮಗ್ಗವಿಸಙ್ಕೇತೇನ ವಾ ಆಪತ್ತಿಮೋಕ್ಖೋ ನತ್ಥಿ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪುರೇಭತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಚಕ್ಕಸಮಾರುಳ್ಹಾ**ತಿ ಇರಿಯಾಪಥಚಕ್ಕಂ ವಾ ಸಕಟಚಕ್ಕಂ ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಆರುಳ್ಹಾ। **ಜನಪದಾ**ತಿ ಜನಕೋಟ್ಠಾಸಾ। **ಪರಿಯಾಯನ್ತೀ**ತಿ ಪರಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯನ್ತಿ ಚ ಆಯನ್ತಿ ಚಾತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ನಾವಾಭಿರುಹನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೮೮. ಅಟ್ಠಮೇ ಸಹ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಥವನಂ ಅಭಿತ್ಥವನಂ **ಸನ್ಥವೋ,** ಸಙ್ಗಮೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಮಿತ್ತಭಾವೇನ ಸನ್ಥವೋ **ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೋ,** ಲೋಕೇಹಿ ಅಸ್ಸಾದೇತಬ್ಬೋ ಚ ಸೋ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೋ ಚೇತಿ **ಲೋಕಸ್ಸಾದಮಿತ್ತಸನ್ಥವೋ,** ತಸ್ಸ ವಸೋ ಪಭೂ, ತೇನ ವಾ ಆಯತ್ತೋತಿ **ಲೋಕಸ್ಸಾದಮಿತ್ತಸನ್ಥವವಸೋ,** ತೇನ। **ಉದ್ಧಂ** ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಉದ್ಧಂಗಾಮಿನೀ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉದ್ಧ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಉದ್ಧ**ನ್ತಿ ಚ ಇಧ ಪಟಿಸೋತತೋ। ತೇನಾಹ "ನದಿಯಾ ಪಟಿಸೋತ"ನ್ತಿ। "ಉದ್ಧಂಗಾಮಿನಿ"ನ್ತಿಮಾತಿಕಾಪದಂ "ಉಜ್ಜವನಿಕಾಯಾ"ತಿಪದಭಾಜನಿಯಾ ಸಂಸನ್ದೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಯೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। **ಉದ್ಧಂ ಜವನತೋ**ತಿ ಪಟಿಸೋತಂ ಗಮನತೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಹೇತುನಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ "ಉದ್ಧಂಗಾಮಿನಿ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ। ಅನುಸೋತಂ ಇಧ ಅಧೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಅನುಸೋತ"ನ್ತಿ। **ಅಸ್ಸಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಪುರಿಮಾಪೇಕ್ಖೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಉದ್ಧಂಗಾಮಿನಿಂ ವಾ ಅಧೋಗಾಮಿನಿಂ ವಾ"ತಿವಚನೇ। **ಯನ್ತಿ** ನಾವಂ ಹರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮ್ಮುಟಿಪಾದನತ್ಥ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಮುಖಂ ಪಾದನತ್ಥಂ, ಉಜುಪಜ್ಜಾಪನತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನಾವಾಯಂ। "ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿಪದಭಾಜನಿಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಅಞ್ಞತ್ರಾ"ತಿ ಮಾತಿಕಾಪದೇ ಅಪೇಕ್ಖಿತೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಮ್ಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ।

೧೮೯. ಏಕಂ ತೀರಂ ಅಗಾಮಕಂ ಅರಞ್ಞಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅದ್ಧಯೋಜನಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಜ್ಝೇನ ಗಮನೇಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಅಗಾಮಕಅರಞ್ಞತೀರಪಸ್ಸೇನ ಗಮನೇ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಕೇವಲಂ ನದಿಯಾ**ತಿ ಕೇವಲಂ ನದಿಯಾ ಏವ ಅನಾಪತ್ತಿ ನಾತಿ ಯೋಜನಾ, ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ಸಮುದ್ದಾದೀಸು ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

೧೯೧. ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೋ, ತಿತ್ಥವಿಸಙ್ಕೇತೋ, ನಾವಾವಿಸಙ್ಕೇತೋತಿ ತಿವಿಧೋ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ। ತತ್ಥ ಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತೇನ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ "ವಿಸಙ್ಕೇತೇನ ಅಭಿರುಹನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞೇನ ವಿಸಙ್ಕೇತೇನ ಆಪತ್ತಿಯೇವ, ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇಧಾಪೀ"ತಿಆದೀತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪರಿಪಾಚಿತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೯೨. ನವಮೇ **ಮಹಾನಾಗೇಸೂ**ತಿ ಮಹಾಅರಹನ್ತೇಸು **ತಿಟ್ಠಮಾನೇಸು** ಸನ್ತೇಸು, ಚೇತಕೇ ಪೇಸ್ಸಭೂತೇ ನವಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಮನ್ತೇತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಇತರಥಾ**ತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸತೋ ವಾ ಪಾಠಸೇಸತೋ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಪಕಾರೇನ। ಅನ್ತರಂ ಮಜ್ಝಂ ಪತ್ತಾ ಕಥಾ **ಅನ್ತರಕಥಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅವಸಾನ"ನ್ತಿಆದಿ। ಪಕಿರೀಯಿತ್ಥಾತಿ **ಪಕತಾ,** ನ ಪಕತಾ **ವಿಪ್ಪಕತಾ**ತಿ ವುತ್ತೇ ಕರಿಯಮಾನಕಥಾವಾತಿ ಆಹ "ಕರಿಯಮಾನಾ ಹೋತೀ"ತಿ। **ಅದ್ಧಕ್ಖಿಕೇನಾ**ತಿ ಉಪಡ್ಢಚಕ್ಖುನಾ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಥೇರೇಹಿ।

೧೯೪. **ಲದ್ಧಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಲದ್ಧಾರಹಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖುನಿಪರಿಪಾಚಿತ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ। ಸಮ್ಮಾ ಆರಭಿತಬ್ಬೋತಿ **ಸಮಾರಮ್ಭೋ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಮಾರದ್ಧಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। **ಪಟಿಯಾದಿತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿಪಾಚಿತಸ್ಸ ಭತ್ತಸ್ಸ। ಗಿಹೀನಂ ಸಮಾರಮ್ಭೋತಿ **ಗಿಹಿಸಮಾರಮ್ಭೋ,** ಕತ್ವತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ತತೋ**ತಿ ತತೋ ಭತ್ತತೋ। **ಅಞ್ಞತ್ರಾ**ತಿ ವಿನಾ। ತಮತ್ಥಂ ವಿವರನ್ತೋ ಆಹ

“ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ರಪೇತ್ವಾ”ತಿ। ಪದಭಾಜನೇ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಞಾತಕಪವಾರಿತೇಹೀ”ತಿಪದಂ “ಅಸಮಾರದ್ಧೋ”ತಿಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ಅತ್ಥತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಅಪರಿಪಾಚಿತಅತ್ಥತೋ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾರದ್ಧೋವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ।

೧೯೫. **ಪಟಿಯಾದಿತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಯತ್ತಂ। ಪಕತಿಯಾ ಪಟಿಯತ್ತಂ **ಪಕತಿಪಟಿಯತ್ತ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಕತಿಯಾ”ತಿಆದಿ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

೧೯೭. **ಭಿಕ್ಖುನಿಪರಿಪಾಚಿತೇಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಅಪರಿಪಾಚಿತೇ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತೀತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ರಹೋನಿಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೯೮. ದಸಮೇ **ಪಾಳಿಅತ್ಥೋ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾಳಿಸದ್ದೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಸದ್ದೇ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ “ಪಾಳಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ”ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। “ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದ”ನ್ತಿಪದಂ “ಏಕಪರಿಚ್ಛೇದ”ನ್ತಿಪದೇ ತುಲ್ಯತ್ಥಕತ್ತಾ, “ಪಞ್ಞತ್ತ”ನ್ತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। **ಉಪರೀ**ತಿ ಅಚೇಲಕವಗ್ಗೇತಿ। ದಸಮಂ।

ಓವಾದವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

೪. ಭೋಜನವಗ್ಗೋ

೧. ಆವಸಥಪಿಣ್ಡಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೨೦೩. ಭೋಜನವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ ಆವಸಥೇ ಪಞ್ಞತ್ತೋ ಪಿಣ್ಡೋ **ಆವಸಥಪಿಣ್ಡೋ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಮನ್ತಾ”ತಿಆದಿ। **ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಪರಿವುತಂ ಆವಸಥನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅದ್ಧಂ ಪಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ **ಅದ್ಧಿಕಾ**। ಗಿಲಾಯನ್ತಿ ರುಜನ್ತೀತಿ **ಗಿಲಾನಾ**। ಗಬ್ಭೋ ಕುಚ್ಛಿಟ್ಠಸತ್ತೋ ಏತಾಸನ್ತಿ **ಗಬ್ಭಿನಿಯೋ**। ಮಲಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀತಿ **ಪಬ್ಬಜಿತಾ,** ತೇಸಂ ಯಥಾನುರೂಪನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠೋ,** ತಂ। ಅನೇಕಗಬ್ಭಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನೇಕಪಮುಖಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಆವಸಥಂ ಕತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಆವಸಥೇ। **ತೇಸಂ ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅದ್ಧಿಕಾದೀನಂ। ಹಿಯ್ಯೋಸದ್ದಸ್ಸ ಅತೀತಾನನ್ತರಾಹಸ್ಸ ಚ ಅನಾಗತಾನನ್ತರಾಹಸ್ಸ ಚ ವಾಚಕತ್ತಾ ಇಧ ಅನಾಗತಾನನ್ತರಾಹವಾಚಕೋತಿ ಆಹ “ಸ್ವೇಪೀ”ತಿ। ಕುಹಿಂ ಗತಾ ಇತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **“ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತೋ”**ತಿಪದಸ್ಸ ನಾಮಧಾತುಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೋ”ತಿ।

೨೦೬. “ಅದ್ಧಯೋಜನಂ ವಾ ಯೋಜನಂ ವಾ”ತಿಇಮಿನಾ “ಪಕ್ಕಮಿತು”ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಗನ್ತು”ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಕಮುಸದ್ದಸ್ಸ ಪದವಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅನೋದಿಸ್ಸಾ”ತಿಪದಸ್ಸ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “ಅನುದ್ದಿಸಿತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಾಸಂ ಡೇತೀತಿ **ಪಾಸಣ್ಡೋ,** ಸತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತೇಸು ದಿಟ್ಠಿಪಾಸಂ ಖಿಪತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ತಣ್ಹಾಪಾಸಂ, ದಿಟ್ಠಿಪಾಸಞ್ಚ ಡೇತಿ ಉಡ್ಡೇತೀತಿ **ಪಾಸಣ್ಡೋ,** ತಂ ಪಾಸಣ್ಡಂ। **ಯಾವತತ್ಥೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಯಾವತಾ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತಾವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಯಾವದತ್ಥೋ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। ದಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ। **ಸಕಿಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏಕದಿವಸಂ ಸಕಿಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ “ಏಕದಿವಸಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಏಕಕುಲೇನ ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ನಾನಾಕುಲೇಹಿ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ನಾನಾಕುಲಾನಿ ಏಕತೋ ಅಹುತ್ವಾ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯೋಪಿ ಪಿಣ್ಡೋ ಛಿಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಅಸದ್ಧಿಯಾದಿಪಾಪಚಿತ್ತತ್ತಾ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ।

೧೦೮. **ಅನುವಸಿತ್ವಾತಿ** ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಸಿತ್ವಾ। ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಗಚ್ಛನ್ತತ್ತಾ "ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ ಇದಂ ತಾವ ಯುತ್ತಂ ಹೋತು, ಗತಟ್ಠಾನೇ ಪನ ಗಮಿತತ್ತಾ ಕಥಂ? ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸಮೀಪೋಪಿ ಅತೀತೋ ತೇನ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಯುತ್ತಂ। "ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛಸೀ"ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೩೦) ವಿಯ। ತಂಸಮೀಪೋಪಿ ಹಿ ತಾದಿಸೋ। ನಾನಾಟ್ಠಾನೇಸು ನಾನಾಕುಲಾನಂ ಸನ್ತಕೇ ಪಕತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿಭಾವತೋ ನಾನಾಟ್ಠಾನೇಸು ಏಕಕುಲಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ। ಆರದ್ಧಸ್ಸ ವಿಚ್ಛೇದತ್ತಾ "ಪುನ ಏಕದಿವಸಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಲಭತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಓದಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವಾ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೯. ದುತಿಯೇ ಪಹೀನಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸ್ಸ ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸೋ ಕಿರಾ"ತಿಆದಿ। **ಸೋತಿ** ದೇವದತ್ತೋ। "ಅಹೋಸೀ"ತಿ ಚ "ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಅಜಾತಸತ್ತುನಾತಿ** ಅಜಾತಸ್ಸೇಯೇವ ಪಿತುರಾಜಸ್ಸ ಸತ್ತುಭಾವತೋ ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ, "ಮಾರಾಪೇತ್ವಾ"ತಿಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ರಾಜಾನನ್ತಿ** ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಾಜಂ, "ಮಾರಾಪೇತ್ವಾ"ತಿಪದೇ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ। **ಅಭಿಮಾರೇತಿ** ಅಭಿನಿಲೀಯಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಮಾರಣತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೇ ಧನುಧರೇ। **ಗೂಳ್ಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋತಿ** ಗುಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ। **ಪರಿಕಥಾಯಾತಿ** ಪರಿಗುಹನಾಯ ಕಥಾಯ। "ರಾಜಾನಮ್ಪೀ"ತಿಪದಂ "ಮಾರಾಪೇಸೀ"ತಿಪದೇ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ। **ಪವಿಜ್ಝೀತಿ** ಪವಟ್ಟೇಸಿ। **ತತೋತಿ** ತತೋ ವುತ್ತತೋ ಪರಂ ಉಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಗರೇ ನಿವಸನ್ತೀತಿ **ನಾಗರಾ**। **ರಾಜಾತಿ** ಅಜಾತಸತ್ತುರಾಜಾ। **ಸಾಸನಕಣ್ಟಕನ್ತಿ**ಸಾಸನಸ್ಸ ಕಣ್ಟಕಸದಿಸತ್ತಾ ಸಾಸನಕಣ್ಟಕಂ। **ತತೋತಿ** ನೀಹರತೋ। **ಉಪಟ್ಠಾನಮ್ಪೀತಿ** ಉಪಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ, ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯಪಿ ವಾ। **ಅಞ್ಞೇಪೀತಿ** ರಾಜತೋ ಅಞ್ಞೇಪಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ದೇವದತ್ತಸ್ಸ। **ಕಿಞ್ಚಿ** ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ "ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಕಿಞ್ಚಿ** ವಾ ಅಭಿವಾದನಾದಿ "ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕುಲೇಸು ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನಸ್ಸ ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಾ ಮೇ"ತಿಆದಿ। **ಪೋಸೇನ್ತೋ** ಹುತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೦. ಭತ್ತಂ ಅನಧಿವಾಸೇನ್ತಾನಂ ಕಸ್ಮಾ ಚೀವರಂ ಪರಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಆಹ "ಭತ್ತಂ ಅಗಣ್ಹನ್ತಾನ"ನ್ತಿಆದಿ।

೧೧೨. ಚೀವರಕಾರಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭತ್ತೇನ ಕಸ್ಮಾ ನಿಮನ್ತೇನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಗಾಮೇ"ತಿಆದಿ।

೧೧೫. **ನಾನಾವೇರಜ್ಜಕೇತಿ** ಏತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಇದಂ **ರಜ್ಜಂ,** ವಿಸದಿಸಂ ರಜ್ಜಂ **ವಿರಜ್ಜಂ,** ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ವಿರಜ್ಜಂ **ನಾನಾವಿರಜ್ಜಂ**। ನಾನಾವಿರಜ್ಜೇಹಿ ಆಗತಾ **ನಾನಾವೇರಜ್ಜಕಾ**। ಮಜ್ಝೇ ವುದ್ಧಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ಅಞ್ಞರಜ್ಜೇಹಿ ಆಗತೇ"ತಿ। **ಅಞ್ಞರಜ್ಜೇಹೀತಿ** ರಾಜಗಹತೋ ಅಞ್ಞೇಹಿ ರಜ್ಜೇಹಿ। ರಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ರಜ್ಜನ್ತಿ** ವುತ್ತೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಅನಾಸನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ನಾನಾವೇರಜ್ಜಕೇಇತಿಪಿ ಪಾಠೋ"ತಿ।

೧೧೮. **ಗಣಭೋಜನೇತಿ** ಗಣಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ಗಣಭೋಜನಂ, ಗಣಭೋಜನಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ಗಣಭೋಜನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಗಣಭೋಜನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ರತ್ತೂಪರತೋ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೦; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೯೩) ವಿಯ ಏಕಸ್ಸ ಭೋಜನಸದ್ದಸ್ಸ ಲೋಪೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ನನು ಉಪೋಸಥೇ ವಿಯ ದ್ವೇ ತಯೋ ಗಣೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಇಧ ಗಣೋ ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋ"ತಿಆದಿ। ತೇನ ದ್ವೇ ತಯೋ ಗಣೋ ನಾಮ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಪನ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ತದುತ್ತರಿ ಗಣೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಂ ಪನೇತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಏತಸದ್ದೋ ವಚನಾಲಙ್ಕಾರೋ ದ್ವೀಸು ಸಬ್ಬನಾಮೇಸು ಪುಬ್ಬಸ್ಸೇವ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಧಾನತ್ತಾ। **ಪಸವತೀತಿ** ವಡ್ಢತಿ, ಜಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇವಚನೇನ ವಾತಿ** "ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತೇಮಿ, ಭೋಜನೇನ ನಿಮನ್ತೇಮೀ"ತಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ವಾ। **ಭಾಸನ್ತರೇನ ವಾತಿ** ಮೂಲಭಾಸಾತೋ ಅಞ್ಞಾಯ ಭಾಸಾಯ ವಾ। ಏಕತೋ ನಿಮನ್ತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ,

ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಪಮಾಣನ್ತಿ** ಕಾರಣಂ। “ಚತ್ತಾರೋ”ತಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸಂ ಕತ್ವಾ “ವಿಹಾರೇ”ತಿಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಠಿತೇಸುಯೇವಾತಿ** ಪದಂ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೋ। ಏಕೋ ನಿಮನ್ತಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾಟೇಕ್ಕನ್ತಿ** ಪತಿಏಕಸ್ಸ ಭಾವೋ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ, ವಿಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕತೋ ವಾ ನಾನಾತೋ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಛವಿಸಙ್ಖಾತತೋ ಬಾಹಿರಚಮ್ಮತೋ ಅಬ್ಭನ್ತರಚಮ್ಮಸ್ಸ ಥೂಲತ್ತಾ “ಮಹಾಚಮ್ಮಸ್ಸಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಥಾಲಂ ಏತೇಸಂ ಪಾದಾನಂ ಸಞ್ಜಾತನ್ತಿ **ಥಾಲಿತಾ,** ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಹಟಮತ್ತೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಲೇಸೇನ ಕಪ್ಪನ್ತಿ ಪವತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ **ಲೇಸಕಪ್ಪಿಯಂ**।

ಸುತ್ತಞ್ಚಾತಿ ಸೂಚಿಪಾಸಪವೇಸನಸುತ್ತಞ್ಚ। ನನು ವಿಸುಂ ಚೀವರದಾನಸಮಯೋ ವಿಯ ಚೀವರಕಾರಸಮಯೋಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಕಸ್ಮಾ “ಯದಾ ತದಾ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ವಿಸುಂ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ವಿಸುಂ ಚೀವರದಾನಸಮಯೋ ವಿಯ ಚೀವರಕಾರಸಮಯೋ ನಾಮ ಯಸ್ಮಾ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ “ಯದಾ ತದಾ”ತಿ ಮಯಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಕರೋತಿ, ತೇನ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೂಚಿವೇಠನಕೋತಿ** ಸಿಬ್ಬನತ್ಥಾಯ ದ್ವೇ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡೇ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸೂಚಿಯಾ ವಿಜ್ಝನಕೋ। **ವಿಚಾರೇತೀತಿ** ಪಞ್ಚಖಣ್ಡಸತ್ತಖಣ್ಡಾದಿವಸೇನ ಸಂವಿದಹತಿ। **ಛಿನ್ದತೀತಿ** ಸತ್ಥಕೇನ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಛಿನ್ದತಿ। **ಮೋಘಸುತ್ತನ್ತಿ** ಮುಯ್ಹನಂ ಮೋಘೋ, ಅತ್ಥತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಛಟ್ಟೇತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಮುಯ್ಹನಚಿತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ಛಿನ್ದನಂ ಸುತ್ತನ್ತಿ ಮೋಘಸುತ್ತಂ। **ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟನ್ತಿ** ದುಪಟ್ಟಚೀವರೇ ಮೂಲಪಟ್ಟಸ್ಸ ಉಪರಿ ಠಪಿತಪಟ್ಟಂ। **ಪಚ್ಚಾಗತನ್ತಿ** ಪಟ್ಟಚೀವರಾದೀಸು ಲಬ್ಭತಿ। **ಬನ್ಧತೀತಿ** ಮೂಲಪಟ್ಟೇನ ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ ಬನ್ಧತಿ। **ಅನುವಾತನ್ತಿ** ಚೀವರಂ ಅನುಪರಿಯಾಯಿತ್ವಾ ವೀಯತಿ ಬನ್ಧೀಯತೀತಿ ಅನುವಾತಂ, ತಂ ಛಿನ್ದತಿ। **ಘಟ್ಟೇತೀತಿ** ದ್ವೇ ಅನುವಾತನ್ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಬಜ್ಝತಿ। **ಆರೋಪೇತೀತಿ** ಚೀವರಸ್ಸ ಉಪರಿ ಆರೋಪೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಚೀವರೇ। **ಸುತ್ತಂ ಕರೋತೀತಿ** ಸೂಚಿಪಾಸಪವೇಸನಸುತ್ತಂ ವಟ್ಟೇತಿ। **ವಲೇತೀತಿ** ವಟ್ಟಿತ್ವಾ ಸುತ್ತವೇಠನದಣ್ಡಕೇ ಆವಟ್ಟೇತಿ। **ಪಿಪ್ಫಲಿಕನ್ತಿ** ಸತ್ಥಕಂ। ತಞ್ಹಿ ಪಿಯಮ್ಪಿ ಫಾಲೇತೀತಿ ಪಿಪ್ಫಲಿ, ಸಾಯೇವ ಪಿಪ್ಫಲಿಕನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಪಿಪ್ಫಲಿಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ **ನಿಸೇತಿ** ನಿಸಾನಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಪನ ಕಥೇತಿ, ಏತಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಸ್ಸ ದ್ವಿಗಾವುತತ್ತಾ “ಅದ್ಧಯೋಜನಬ್ಭನ್ತರೇ ಗಾವುತೇ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಭಿರೂಳ್ಹೇನ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। “ಸನ್ನಿಪತನ್ತೀ”ತಿ ಬಹುಕತ್ತುವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಅಕುಸಲಂ ಪರಿವಜ್ಜೇತೀತಿ **ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ** , ಪಬ್ಬಜ್ಜವೇಸಂ ವಾ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಜತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ**। ವಿನಾ ಭಾವಪಚ್ಚಯೇನ ಭಾವತ್ಥಸ್ಸ ಞಾತಬ್ಬತೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಭಾವೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ, ತಂ ಸಮಾಪನ್ನೋತಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸಮಾಪನ್ನೋ। ಅಥ ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಸು ಸಮಾಪನ್ನೋ ಪರಿಯಾಪನ್ನೋತಿ **ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸಮಾಪನ್ನೋ**। “ಏತೇಸ”ನ್ತಿಪದಂ “ಯೇನ ಕೇನಚೀ”ತಿಪದೇ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೋ।

೨೨೦. ಯೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಭುಞ್ಜನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** “ದ್ವೇ ತಯೋ ಏಕತೋ”ತಿವಚನೇ। ಅನಿಮನ್ತಿತೋ ಚತುತ್ಥೋ ಯಸ್ಸ ಚತುಕ್ಕಸ್ಸಾತಿ **ಅನಿಮನ್ತಿತಚತುತ್ಥಂ,** ಅನಿಮನ್ತಿತೇನ ವಾ ಚತುತ್ಥಂ ಅನಿಮನ್ತಿತಚತುತ್ಥಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ಚತುತ್ಥೇಸು। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ನಿಮನ್ತೇತೀತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನೇನ ನಿಮನ್ತೇತಿ। **ತೇಸೂತಿ** ಚತೂಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। **ಸೋತಿ** ಉಪಾಸಕೋ। **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ನಾಗತಭಿಕ್ಖುತೋ ಅಞ್ಞಂ, ನಿಮನ್ತಿತಭಿಕ್ಖುತೋ ವಾ। **ತಙ್ಖಣಪ್ಪತ್ತನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪುಚ್ಛನಕಥನಕ್ಖಣೇ ಪತ್ತಂ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ, ಗೇಹೇ ವಾ। **ತೇಹೀತಿ** ಕರಣಭೂತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ।

ಸೋತಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ। **ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತಮ್ಪೀತಿ** ಸಯಂ ನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಮ್ಪಿ। **ಲಚ್ಛಥಾತಿ** ಲಭಿಸ್ಸಥ।

ಸೋಪೀತಿ ಸಾಮಣೇರೋಪಿ, ನ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಗಿಲಾನಚತುತ್ಥೇ, ತೇಸು ಚತೂಸು ವಾ। ಗಿಲಾನೋ ಇತರೇಸಂ ಪನ ಗಣಪೂರಕೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಗಣಪೂರಕತ್ತಾತಿ ಸಮಯಲದ್ಧಸ್ಸ ಗಣಪೂರಕತ್ತಾ। **ಚತುಕ್ಕಾನೀತಿ** ಚೀವರದಾನಚತುತ್ಥಂ ಚೀವರಕಾರಚತುತ್ಥಂ ಅದ್ಧಾನಗಮನಚತುತ್ಥಂ ನಾವಾಭಿರುಹನಚತುತ್ಥಂ ಮಹಾಸಮಯಚತುತ್ಥಂ, ಸಮಣಭತ್ತಚತುತ್ಥನ್ತಿ ಛ ಚತುಕ್ಕಾನಿ। ಪುರಿಮೇಹಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಏಕಾದಸ ಚತುಕ್ಕಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸೂತಿ** ತೀಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು, ಗತೇಸು ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಭುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತೇಸುಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ। ಕಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನಾಪತ್ತಿ, ನನು ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕತೋ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಭೋಜನಾನಂಯೇವಾತಿ** ನ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಫಲಾಫಲಾದೀನಂ। **ತಾನಿ ಚಾತಿ** ಯೇಹಿ ಭೋಜನೇಹಿ ವಿಸಙ್ಕೇತಂ ನತ್ಥಿ, ತಾನಿ ಚ ಭೋಜನಾನಿ। **ತೇಹೀತಿ** ಚತೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ । **ತಾನೀತಿ** ಯಾಗುಆದೀನಿ। **ಇತೀತಿ** ತಸ್ಮಾ ಅನಾಪತ್ತಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕೋಚಿ ಪೇಸಿತೋ ಅಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸೋ ವದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕತ್ತುಕಾಮೇನ ಪೇಸಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾತಿ ವಾತಿ** ವಾಸದ್ದೋ "ಓದನಂ ಗಣ್ಹಥ, ಭೋಜನಂ ಗಣ್ಹಥ, ಅನ್ನಂ ಗಣ್ಹಥ, ಕುರಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವಚನಾನಿಪಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ನಿಮನ್ತನಂ ಸಾದಿಯನ್ತೀತಿ **ನೇಮನ್ತನಿಕಾ**। ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಧುತಙ್ಗೇ ನಿಯುತ್ತಾತಿ **ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾ**। ಪುನದಿವಸೇ ಭನ್ತೇತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹರಿತ್ವಾತಿ** ಅಪನೇತ್ವಾ। **ತತೋತಿ** ತತೋ ವದನತೋ ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಕ್ಖೇಪನ್ತಿ** ವಿವಿಧಂ ಖೇಪಂ। **ತೇತಿ** ಅಸುಕಾ ಚ ಅಸುಕಾ ಚ ಗಾಮಿಕಾ। ಭನ್ತೇತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋಪೀತಿ** ಅಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸೋಪಿ, ನ ಗಾಮಿಕಾಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಸ್ಮಾ ನ ಲಭಾಮಿ ಭನ್ತೇತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ "ಕಥಂ ನಿಮನ್ತೇಸುಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ತತೋತಿ** ತಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ। **ಏಸಾತಿ** ಏಸೋ ಗಾಮೋ। **ತನ್ತಿ** ಭುಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಚರಥಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಂ ಏತೇನಾತಿ** ಏತೇನ ಪುಚ್ಛನೇನ ಕಿಂ ಪಯೋಜನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪುಚ್ಛನೇ। ಮಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ಥಾತಿ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದುತಿಯದಿವಸೇತಿ** ನಿಮನ್ತನದಿವಸತೋ ದುತಿಯದಿವಸೇ। **ಧುರಗಾಮೇತಿ** ಪಧಾನಗಾಮೇ, ಅನ್ತಿಕಗಾಮೇ ವಾ। ಭಾವೋ ನಾಮ ಕಿರಿಯತ್ತಾ ಏಕೋಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕತ್ತಾರಂ ವಾ ಕಮ್ಮಂ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ವಾ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಬಹುವಚನೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತೇನ ವುತ್ತಂ "ನ ದುಬ್ಬಚೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ತೇಸೂತಿ** ಗಾಮಿಕೇಸು ಭೋಜೇನ್ತೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸನಸಾಲಾಯನ್ತಿ** ಭೋಜನಸಾಲಾಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಅಸತಿ ಭುಞ್ಜತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಅಸನಾ, ಸಲನ್ತಿ ಪವಿಸನ್ತಿ ಅಸ್ಸನ್ತಿ ಸಾಲಾ, ಅಸನಾ ಚ ಸಾ ಸಾಲಾಚೇತಿ ಅಸನಸಾಲಾತಿ ಅತ್ಥೇನ "ಅಸನಸಾಲಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಅಥ ಪನಾತಿ ತತೋ ಅಞ್ಞಥಾ ಪನ। ಅಪಾದಾನತ್ಥೋ ಹಿ ಅಥಸದ್ದೋ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅನ್ತರವೀಥಿಆದೀಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಕಚ್ಚೇವಾತಿ** ಪಠಮಂ ಕತ್ವಾ ಏವ। ಭಿಕ್ಖೂಸು ಗಾಮತೋ ಅನಿಕ್ಖನ್ತೇಸು ಪಗೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** "ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಪಹಿಣತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯೇ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾ ಭೋಜೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿವತ್ತಥಾತಿ ವುತ್ತಪದೇತಿ** "ನಿವತ್ತಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಕಿರಿಯಾಪದೇ। **ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಹೋತೀತಿ** ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅತ್ಥಾಯ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿವತ್ತಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** "ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ನಿವತ್ತಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾತಿ** "ನಿವತ್ತಥ ಭನ್ತೇ"ತಿ ಭನ್ತೇಸದ್ದೇನ ಅಬ್ಯವಹಿತಂ ಕತ್ವಾ। **ನಿಸೀದಥ ಭನ್ತೇ, ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾತಿ** ಭನ್ತೇಸದ್ದೇನ ಬ್ಯವಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತೇ "ನಿಸೀದಥಾ"ತಿಪದೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಥ ಭನ್ತೇಸದ್ದೇನ ಬ್ಯವಹಿತಂ ಅಕತ್ವಾ "ನಿಸೀದಥ, ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಇಚ್ಚೇತಂ ನಯಂ ಅತಿದಿಸತಿ "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿಇಮಿನಾತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪರಮ್ಪರಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೨೨೧. ತತಿಯೇ "ನ ಖೋ...ಪೇ॰... ಕರೋನ್ತೀ"ತಿಪಾಠಸ್ಸ ಅತ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇನ ನಿಯಾಮೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಯೇನ ನಿಯಾಮೇನಾ"ತಿಇಮಿನಾ "ಯಥಯಿಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಯಥಾಸದ್ದಸ್ಸ ಯಂಸದ್ದತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇನಾತಿ** ತೇನ ನಿಯಾಮೇನ। ಇಮಿನಾ ಯಥಾಸದ್ದಸ್ಸ ನಿಯಮನಿದ್ದಿಟ್ಠಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಞಾಯತೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಕಿರಿಯಾಪಾಠಸೇಸಂ

ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಾಸನಂ ವಾ ದಾನಂ ವಾ"ತಿಪದೇಹಿ ಇದಂಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೇ ಸಙ್ಘೇ**ತಿ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಚೇತಾನಿ ಭುಮ್ಮವಚನಾನಿ, ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪರಿತ್ತ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಓರಕಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಲಾಮಕ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಪರಿತ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಪರಿವಾರತ್ಥಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಕಿರೋ ಏವ ಪತಿಭಾವೇ ನಿಯುತ್ತೋ **ಕಿರಪತಿಕೋ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಿರಪತಿಕೋತಿ ಏತ್ಥಾ"ತಿ ಆದಿ। **ಸೋ**ತಿ ಕಿರಪತಿಕೋ। ಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಚಾರವಸೇನಾ**ತಿ ವೋಹಾರವಸೇನ, ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ, ಪಧಾನವಸೇನ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಂ ಬದರಾಯೇವ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಪನ ಬಹೂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾ ಪಟಿಯತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಬದರೇನ ಮಿಸ್ಸೋ **ಬದರಮಿಸ್ಸೋ,** ಬದರಸಾಳವೋತಿ ಆಹ "ಬದರಸಾಳವೇನಾ"ತಿ। ಬದರಚುಣ್ಣೇನ ಮಿಸ್ಸೋ ಮಧುಸಕ್ಕರಾದಿ **"ಬದರಸಾಳವೋ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೨೨೨. ಉದ್ಧಂ ಸೂರೋ ಉಗ್ಗತೋ ಅಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇತಿ **ಉಸ್ಸೂರೋ**ತಿ ವುತ್ತೇ ಅತಿದಿವಾಕಾಲೋತಿ ಆಹ "ಅತಿದಿವಾ"ತಿ।

೨೨೬. ಅಯಂ ಭತ್ತವಿಕಪ್ಪನಾ ನಾಮ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸೂ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯದಿ ಪನ ಸಮ್ಮುಖಾಪಿ ವಿಕಪ್ಪಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತದಾ ಅತ್ತನಾ ಸಹ ಠಿತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಸ್ಮಾ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತೀತಿ ಆಹ "ಸಾ ಚಾಯ"ನ್ತಿಆದಿ। ಸಾ ಅಯಂ ವಿಕಪ್ಪನಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾ ಭಗವತೋ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ಭಗವತಿ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಸಙ್ಘೇನ ಕತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೨೯. "ದ್ವೇ ತಯೋ ನಿಮನ್ತನೇ"ತಿಪದಾನಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸಾನೀತಿ ಆಹ "ದ್ವೇ ತೀಣಿ ನಿಮನ್ತನಾನೀ"ತಿ। ನಿಮನ್ತಿತಬ್ಬೋ ಏತೇಹೀತಿ **ನಿಮನ್ತನಾನಿ** ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಕುಲಾನಿ ಆಕಿರನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನ**ನ್ತಿ ಸೂಪೋ ಚ ಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ। **ಅನಾಪತ್ತಿ** ಏಕತೋ ಮಿಸ್ಸಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮೂಲನಿಮನ್ತನ**ನ್ತಿ ಪಠಮನಿಮನ್ತನಂ ಭೋಜನಂ। **ಅನ್ತೋ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ। **ಏಕಮ್ಪಿ ಕಬಳ**ನ್ತಿ ಏಕಮ್ಪಿ ಆಲೋಪಂ। **ಯಥಾ ತಥಾ ವಾ**ತಿ ಯೇನ ವಾ ತೇನ ವಾ ಆಕಾರೇನ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಭೋಜನೇ। **ರಸಂ ವಾ**ತಿ ಖೀರತೋ ಅಞ್ಞಂ ರಸಂ ವಾ। ಯೇನ ಖೀರರಸೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥತಂ ಭತ್ತಂ ಏಕರಸಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಖೀರಂ ವಾ ತಂ ರಸಂ ವಾ ಆಕಿರನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಂಸದ್ದೋ ಹಿ ಉತ್ತರವಾಕ್ಯೇ ಠಿತೋ ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯೇ ತಂಸದ್ದಂ ಅವಗಮಯತಿ। ಖೀರೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಭತ್ತಂ **ಖೀರಭತ್ತಂ**। ಏವಂ ರಸಭತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞೇಪೀ**ತಿ ಖೀರಭತ್ತರಸಭತ್ತದಾಯಕತೋ ಅಞ್ಞೇಪಿ। **ಅನಾಪತ್ತಿ** ಭತ್ತೇನ ಅಮಿಸ್ಸಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। "ಭುಞ್ಜನ್ತೇನಾ"ತಿಪದಂ "ಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿಪದೇ ಭಾವಕತ್ತಾ। **ಸಪ್ಪಿಪಾಯಾಸೇಪೀ**ತಿ ಸಪ್ಪಿನಾ ಚ ಪಾಯಾಸೇನ ಚ ಕತೇ ಭತ್ತೇಪಿ।

ತಸ್ಸಾತಿ ಮಹಾಉಪಾಸಕಸ್ಸ। ಆಪತ್ತೀತಿ ಚ ವಟ್ಟತೀತಿ ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಾನಂ ಯುತ್ತಭಾವಂ ಮಹಾಪಚ್ಚರಿವಾದೇನ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯ"ನ್ತಿಆದಿ। ದ್ವೇ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಾ ಹಿ ಸನ್ಧಾಯಭಾಸಿತಮತ್ತಮೇವ ವಿಸೇಸಾ, ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಏಕಾ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕೋವಾ**ತಿ ಕುಮ್ಭಿಯಾ ಏಕೋವ। **ಪರಮ್ಪರಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಪರಸ್ಸ ಪರಸ್ಸ ಭೋಜನಂ। **ನಿಮನ್ತಿತಮ್ಹಾ**ತಿ ಅಹಂ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಅಮ್ಹಿ ನನೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಮಹಾಉಪಾಸಕಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಪಿ।

ಸೋತಿ ಅನುಮೋದಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಂ। **ಅಞ್ಞೋ**ತಿ ಅಞ್ಞತರೋ। **ಕಿ**ನ್ತಿ ಕಸ್ಮಾ। **ನಿಮನ್ತಿತತ್ತಾ**ತಿ ನಿಮನ್ತಿತಭಾವತೋ।

ಸಕಲೇನ ಗಾಮೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋಪಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾವ ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ಕಪ್ಪತಿ, ನ ವಿಸುಂ ವಿಸುನ್ತಿ ಆಹ "ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ"ತಿ। **ಪೂಗೇಪೀ**ತಿ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಸಮೂಹೇಪಿ। "ನಿಮನ್ತಿಯಮಾನೋ"ತಿಪದಸ್ಸ ನಿಮನ್ತನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ। **ಯದಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ಯಂ ಅಗ್ಗೇನ ಯೇನ ಕೋಟ್ಠಾಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ದ್ವೀಸು ಥೇರವಾದೇಸು ಮಹಾಸುಮತ್ಥೇರವಾದೋವ ಯುತ್ತೋತಿ ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತೋತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಕಾಣಮಾತಾಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೦. ಚತುತ್ಥೇ "ನಕುಲಮಾತಾತಿ"ಆದೀಸು (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೬೭; ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೬೭) ನಕುಲಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಮಾತಾ **ನಕುಲಮಾತಾ**ತಿ ಚ ನಕುಲಞ್ಚ ಭಗವತೋ ತಂ ಮಾತಾ ಚಾತಿ ನಕುಲಮಾತಾತಿ ಚ ಅತ್ಥೋ ಸಮ್ಭವತಿ, "ಉತ್ತರಮಾತಾತಿ"ಆದೀಸು ಉತ್ತರಾಯ ಮಾತಾ **ಉತ್ತರಮಾತಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋಯೇವ ಸಮ್ಭವತಿ। ತೇಸು "ಉತ್ತರಮಾತಾ"ತಿಪದಸ್ಸೇವ "ಕಾಣಮಾತಾ"ತಿಪದಸ್ಸ ಕಾಣಾಯ ಮಾತಾ **ಕಾಣಮಾತಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋಯೇವ ಸಮ್ಭವತೀತಿ ಆಹ "ಕಾಣಾಯ ಮಾತಾ"ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಧೀತುಯಾ "ಕಾಣಾ"ತಿನಾಮೇನ ವಿಸ್ಸುತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾ ಕಿರಾ"ತಿಆದಿ। **ಸಾ**ತಿ ದಾರಿಕಾ ವಿಸ್ಸುತಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ। **ಯೇ ಯೇ**ತಿ ಪುರಿಸಾ। "ರಾಗೇನ ಕಾಣಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಕಣನ್ತಿ ನಿಮಿಲನ್ತಿ ರಾಗೇನ ಪುರಿಸಾ ಏತಾಯಾತಿ **ಕಾಣಾ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಾಣಾಯ। **ಆಗತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭಾವತ್ಥೇ ತೋತಿ ಆಹ "ಆಗಮನ"ನ್ತಿ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ "ಕಿಸ್ಮಿಂ ವಿಯಾ"ತಿಪದಸ್ಸ, ಕಾಣಮಾತಾಯ ವಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ । **ರಿತ್ತಾ**ತಿ ತುಚ್ಛಾ, ಸುಞ್ಞಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಸ್ಮಿಂ ಗಮನೇ"ತಿಇಮಿನಾ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅರಿಯಸಾವಿಕಾ"ತಿಆದಿನಾ ಅರಿಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಪಟಿವಿಭತ್ತಭೋಗಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಅಥ ಖೋ ಸಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಾಸೀ"ತಿ। **ಕಾಣಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ಮಾತಾಯೇವ ಮಗ್ಗಫಲಭಾಗಿನೀ ಅಹೋಸಿ, ಅಥ ಖೋ ಕಾಣಾಪಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೋಸೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋಪಿ ಪುರಿಸೋ**ತಿ ಕಾಣಾಯ ಪತಿಭೂತೋ ಸೋಪಿ ಪುರಿಸೋ। **ಪಕತಿಟ್ಠಾನೇಯೇವಾ**ತಿ ಜೇಟ್ಠಕಪಜಾಪತಿಟ್ಠಾನೇಯೇವ।

೧೨೧. **ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ವತ್ಥುಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪೂವವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯವತ್ಥುಂ। **ಅರಿಯಸಾವಕತ್ತಾ**ತಿ ಅರಿಯಭೂತಸ್ಸ ಸಾವಕಸ್ಸ ಭಾವತೋ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕಭಾವತೋ।

೧೨೨. ಪಹೇಣಕಪಣ್ಣಾಕಾರಸದ್ದಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವೇವಚನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಪಹೇಣಕತ್ಥಾಯಾತಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। **ಇಧಾ**ತಿ "ಪೂವೇಹಿ ವಾ"ತಿಪದೇ, ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಾ। **ಬದ್ಧಸತ್ತೂ**ತಿ ಮಧುಸಕ್ಖರಾದೀಹಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಸತ್ತು। **ಥೂಪೀಕತ**ನ್ತಿ ಥೂಪೀಕತಂ ಕತ್ವಾ।

"ದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಪೂರೇ"ತಿಪದಸ್ಸ ವಿಸೇಸನುತ್ತರಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪೂರೇ ಪತ್ತೇ"ತಿ। ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಪತ್ತಾತಿ **ದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಾ,** ವಾಸದ್ದತ್ಥೇ ಸಙ್ಖ್ಯೋಭಯಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋ, ತಿಸದ್ದಪರತ್ತಾ ದ್ವಿಸ್ಸ ಚ ಅಕಾರೋ ಹೋತಿ, ದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಾ ಚ ತೇ ಪೂರಾ ಚಾತಿ **ದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಪೂರಾ,** ತೇ ದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಪೂರೇ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ರ ಮಯಾ"ತಿಆದಿ। **ತೇನಾಪೀ**ತಿ ದುತಿಯೇನಾಪಿ। ಪಠಮಭಿಕ್ಖು ಏಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದುತಿಯಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಆರೋಚನಞ್ಚ ದುತಿಯಭಿಕ್ಖು ಏಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತತಿಯಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಆರೋಚನಞ್ಚ ಅತಿದಿಸನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯೇನಾ**ತಿ ಪಠಮಭಿಕ್ಖುನಾ। ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪಟಿಕ್ಕಮನ**ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಸನಸಾಲಾವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಅಸನಸಾಲ"ನ್ತಿ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಸಂ ಅಸನಸಾಲಾಯಂ। ಮುಖೋಲೋಕನಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ಅತ್ತನೋ"ತಿಆದಿ। **ಅಞ್ಞತ್ಥಾ**ತಿ ಪಟಿಕ್ಕಮನತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

"ಸಂವಿಭಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಸಂವಿಭಜನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಚೇ ತಯೋ"ತಿಆದಿ। **ಯಥಾಮಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಮಿತ್ತಸ್ಸ। **ಅಕಾಮಾ**ತಿ ನ ಕಾಮೇನ। ಕಾರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ।

೧೨೫. **ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ**ತಿ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅನ್ತರೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೋ, ಸುಖುಚ್ಚಾರಣತ್ಥಂ ಮಜ್ಝೇ ದೀಘೋ, ತಸ್ಮಿಂ। ಬಹುಮ್ಪಿ ದೇನ್ತಾನಂ ಏತೇಸಂ ಞಾತಕಪವಾರಿತಾನಂ ಬಹುಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾನಂ ವಚನಂ ಪಾಳಿಯಾ ನ ಸಮೇತೀತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಠಮಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೨೩೭. ಪಞ್ಚಮೇ **ಪವಾರಿತಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಪವಾರಣಾ, ಪಚ್ಚಯಪವಾರಣಾ, ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾ, ಯಾವದತ್ಥಪವಾರಣಾ ಚಾತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಾಸು ಪವಾರಣಾಸು ಯಾವದತ್ಥಪವಾರಣಾ ಚ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪವಾರಣಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನಾ"ತಿಆದಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪವಾರಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಯನ್ತಿ** ತತಿಯನ್ತನಿಪಾತೋ "ಪವಾರಿತಾ"ತಿಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚಸದ್ದೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ ಯಾವದತ್ಥಪವಾರಣಾಯ ಚ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಪವಾರಣಾಯ ಚಾತಿ। ಪಟಿಮುಖಂ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ವಿಸನ್ತಿ ಪವಿಸನ್ತೀತಿ **ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಾತಿ** ವುತ್ತೇ ಆಸನ್ನಗೇಹವಾಸಿಕಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಸಾಮನ್ತಘರವಾಸಿಕೇ"ತಿ।

೨೩೮. ಉದ್ಧಗ್ಗಮೋ ರವೋ **ಓರವೋ,** ಸೋಯೇವ ಸದ್ದೋ **ಓರವಸದ್ದೋ,** ಕಾಕಾನಂ ಓರವಸದ್ದೋ **ಕಕೋರವಸದ್ದೋತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಾಕಾನ"ನ್ತಿಆದಿ।

೨೩೯. ತವನ್ತುಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತೀತತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ತತ್ಥ ಚಾ"ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಭುತ್ತವಾ"ತಿಪದೇ। ಯಸ್ಮಾ ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಜ್ಝೋಹರಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ "ಭುತ್ತಾವೀ"ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಙ್ಖಾದಿತ್ವಾತಿ** ದನ್ತೇಹಿ ಚುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ। **ತೇನಾತಿ** ತೇನ ಹೇತುನಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** "ಭುತ್ತಾವೀ"ತಿಪದಸ್ಸ। ಪವಾರೇತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ **ಪವಾರಿತೋ** ಭಿಕ್ಖೂತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕತಪವಾರಣೋ"ತಿ। **ಸೋಪಿ ಚಾತಿ** ಸೋ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** "ಪವಾರಿತೋ"ತಿಪದಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಅಸನಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। ಯಸ್ಮಾ ಭುತ್ತಾವೀತಿಪಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅಸನಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಪದಭಾಜನಿಯಾ "ಭುತ್ತಾವೀ"ತಿ ಮಾತಿಕಾಪದಸ್ಸ ಅಸಂಸನ್ದನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅಸನಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಇಮಿನಾ"ತಿಆದಿ। **ಯಞ್ಚಾತಿ** ಯಞ್ಚ ಭೋಜನಂ। **ದಿರತ್ತಾದೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪಞ್ಚಾದಿವಚನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏತನ್ತಿ** "ಭುತ್ತಾವೀ"ತಿಪದಂ।

"ಅಸನಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿಆದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಞಾಧಾತುಯಾ ಖಾಯನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಹತ್ಥಪಾಸೇ"ತಿಪದಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೋ ಹತ್ಥಪಾಸೋ ನಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ "ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೇ"ತಿ। ವಾಚಾಯ ಅಭಿಹರಣಂ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಂ। ತೇನಾಹ "ಕಾಯೇನಾ"ತಿ। **ಅಭಿಹರತೀತಿ** ಅಭಿಮುಖಂ ಹರತಿ। **ತನ್ತಿ** ಭೋಜನಂ। **ಏತನ್ತಿ** ಪಞ್ಚಙ್ಗಭಾವಂ, "ಪಞ್ಚಹಿ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ವಚನಂ ವಾ।

ತತ್ರಾತಿ "ಅಸನಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಅಸ್ನಾತೀತಿ** ಕೀಯಾದಿಗಣತ್ತಾ, ತಸ್ಸ ಚ ಏಕಕ್ಖರಧಾತುತ್ತಾ ಸಕಾರನಕಾರಾನಂ ಸಂಯೋಗೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ತನ್ತಿ** ಭೋಜನಂ। ಉನ್ದತಿ ಪಸವತಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಆಯುಬಲಂ ಜನೇತೀತಿ **ಓದನೋ।** ಯವಾದಯೋ ಪೂತಿಂ ಕತ್ವಾ ಕತತ್ತಾ ಕುಚ್ಛಿತೇನ ಮಸೀಯತಿ ಆಮಸೀಯತೀತಿ **ಕುಮಾಸೋ।** ಸಚತಿ ಸಮವಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಭವತೀತಿ **ಸತ್ತು।** ಬ್ಯಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಮಾರೇತಬ್ಬೋತಿ **ಮಚ್ಛೋ।** ಮಾನೀಯತಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೇಹೀತಿ **ಮಂಸಂ। ತತ್ಥಾತಿ** ಓದನಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು। ಸಾರೋ ಅಸ್ಸತ್ಥಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಧಞ್ಞಾನನ್ತಿ **ಸಾಲಿ।** ವಹತಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಜೀವಿತನ್ತಿ **ವೀಹಿ।** ಯವತಿ ಅಮಿಸ್ಸಿತೋಪಿ ಮಿಸ್ಸಿತೋ ವಿಯ ಭವತೀತಿ **ಯವೋ।** ಗುಧತಿ ಪರಿವೇಠತಿ ಮಿಲಕ್ಖಭೋಜನತ್ತಾತಿ **ಗೋಧುಮೋ।** ಸೋಭನಸೀಸತ್ತಾ ಕಮನೀಯಭಾವಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಕಙ್ಗು।** ಮಹನ್ತಸೀಸತ್ತಾ, ಮಧುರರಸನಾಳತ್ತಾ ಚ ವರೀಯತಿ ಪತ್ಥೀಯತಿ ಜನೇಹೀತಿ **ವರಕೋ।** ಕೋರಂ ರುಧಿರಂ ದೂಸತಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನನ್ತಿ **ಕುದ್ರೂಸಕೋ।** ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಓದನೋ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸತ್ತಸು ಧಞ್ಞೇಸು। **ಸಾಲೀತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಇತಿಸದ್ದೋ ನಾಮಪರಿಯಾಯೋ। ಸಾಲೀ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ವೀಹೀತೀ"ತಿಆದೀಸುಪಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ ತಿಣಧಞ್ಞಜಾತೀಸು। ನೀವಾರೋ ಸಾಲಿಯಾ ಅನುಲೋಮೋ, ವರಕಚೋರಕೋ ವರಕಸ್ಸ ಅನುಲೋಮೋ। **ಅಮ್ಬಿಲಪಾಯಾಸಾದೀಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಖೀರಭತ್ತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ। **ಓಧೀತಿ** ಅವಧಿ, ಮರಿಯಾದೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೋ ಹಿ ಅವಹೀಯತಿ ಚಜೀಯತಿ ಅಸ್ಮಾತಿ ಓಧೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಯೋಪಿ ಪಾಯಾಸೋ ವಾ ಯಾಪಿ ಅಮ್ಬಿಲಯಾಗು ವಾ ಓಧಿಂ ನ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸೋ ಪವಾರಣಂ ನ ಜನೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಯೇನ ಖೀರೇನ ಕತತ್ತಾ **ಪಾಯಾಸೋ।** ಪಾತಬ್ಬಸ್ಸ, ಅಸಿತಬ್ಬಸ್ಸ ಚಾತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬ್ಯುಪ್ಪತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಸಮ್ಭವತೋ ವಾ **ಪಾಯಾಸೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಉದ್ಧನತೋ**ತಿ ಚುಲ್ಲಿತೋ। ಸಾ ಹಿ ಉಪರಿ ಧೀಯನ್ತಿ ಠಪಿಯನ್ತಿ ಥಾಲ್ಯಾದಯೋ ಏತ್ಥಾತಿ ಉದ್ಧನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ। **ಘನಭಾವ**ನ್ತಿ ಕಥಿನಭಾವಂ। ಏತ್ಥಾಪಿ ವಾಕ್ಯೇ "ಯೋ ಸೋ"ತಿ ಪದಾನಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಅಬ್ಭುಣ್ಹಕಾಲೇ। **ನಿಮನ್ತನೇ**ತಿ ನಿಮನ್ತನಟ್ಠಾನೇ। ಭತ್ತೇ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಾಪನಂ ಗಚ್ಛತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ಯಾಗು।** ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತನುಕಾ ಹೋತಿ, ತಥಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉದಕಾದೀಸೂ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಕಿಞ್ಚಿಕಖೀರಾದಯೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ಯಾಗುಸಙ್ಗಹಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ಕಸ್ಮಾ? ಉದಕಾದೀನಂ ಪಕ್ಕುಥಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತಸ್ಮಿಂ ವಾ**ತಿ ಸಭತ್ತೇ, ಪಕ್ಕುಥಿತಉದಕಾದಿಕೇ ವಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಾ**ತಿ ಪಕ್ಕುಥಿತಉದಕಾದಿತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಉದಕಾದಿಕೇ ವಾ। **ಯತ್ಥ** ಯಸ್ಮಿಂ ಉದಕಾದಿಕೇ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ತಂ ಪವಾರಣಂ ಜನೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸುದ್ಧರಸಕೋತಿ ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡನ್ಹಾರೂಹಿ ಅಮಿಸ್ಸೋ ಸುದ್ಧೋ ಮಚ್ಛಾದಿರಸಕೋ। **ರಸಕಯಾಗೂ**ತಿ ರಸಕಭೂತಾ ದ್ರವಭೂತಾ ಯಾಗು। **ಘನಯಾಗೂ**ತಿ ಕಥಿನಯಾಗು। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಘನಯಾಗುಯಂ। **ಪುಪ್ಫಿಅತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫಂ ಫುಲ್ಲಂ ಇಮಸ್ಸ ಖಜ್ಜಕಸ್ಸಾತಿ ಪುಪ್ಫೀ, ಪುಪ್ಫಿನೋ ಅತ್ಥೋ ಪಯೋಜನಂ ಪುಪ್ಫಿಅತ್ಥೋ, ತದತ್ಥಾಯ ಕತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇ ತಣ್ಡುಲೇ**ತಿ ತೇ ಸೇದಿತತಣ್ಡುಲೇ। ಅಚುಣ್ಣತ್ತಾ ನೇವ ಸತ್ತುಸಙ್ಖ್ಯಂ, ಅಪಕ್ಕತ್ತಾ ನ ಭತ್ತಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಸೇದಿತತಣ್ಡುಲೇಹಿ। ತೇ ತಣ್ಡುಲೇ ಪಚನ್ತಿ, ಕರೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಯವೇಹೀ"ತಿ ಬಹುವಚನೇನ ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿಪಿ ಗಹಿತಾನಿ। ಏಸ ನಯೋ ಸಾಲಿವೀಹಿಯವೇಹೀತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಥುಸೇ**ತಿ ಧಞ್ಞತಚೇ। **ಪಲಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ । **ತ**ನ್ತಿ ಚುಣ್ಣಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಖರಪಾಕಭಜ್ಜಿತಾನ**ನ್ತಿ ಖರೋ ಪಾಕೋ ಖರಪಾಕೋ, ಖರಪಾಕೇನ ಭಜ್ಜಿತಾ ಖರಪಾಕಭಜ್ಜಿತಾ, ತೇಸಂ। ನ ಪವಾರೇನ್ತಿ ಅಸತ್ತುಸಙ್ಗಹತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಕುಣ್ಡಕಮ್ಪೀ**ತಿ ಕಣಮ್ಪಿ। ಪವಾರೇತಿ ಸತ್ತುಸಙ್ಗಹತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಲಾಜೇಹಿ। **ಸುದ್ಧಖಜ್ಜಕ**ನ್ತಿ ಪಿಟ್ಠೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಿತಂ ಸುದ್ಧಂ ಫಲಾಫಲಾದಿಖಜ್ಜಕಂ। ಯಾಗುಂ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ದೇನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಾನೀ**ತಿ ದ್ವೇ ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡಾನಿ। ನ ಪವಾರೇತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡಾನಂ ಅಖಾದಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತತೋ**ತಿ ದ್ವೇಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ತೇಸು ವಾ। **ಸೋ**ತಿ ಖಾದಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಪವಾರಣಪಹೋನಕಂ ಭೋಜನಂ।

ಅವತ್ಥುತಾಯಾತಿ ಪವಾರಣಾಯ ಅವತ್ಥುಭಾವತೋ। ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂ ಹೀ"ತಿ। **ಹಿ**ಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಮಂಸಂ। **ಇದಂ ಪನಾ**ತಿ ಇದಂ ಮಂಸಂ ಪನ। ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮಂಸಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವತೋ ಅಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಠಿತತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮ್ಪಿ ಮಂಸಭಾವಂ ನ ಜಹಾತಿ। ನನು ಖಾದಿತಮಂಸಂ ಪನ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವತೋ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಠಿತತ್ತಾ ಖಾದಿಯಮಾನಮ್ಪಿ ಮಂಸಭಾವಂ ಜಹಾತೀತಿ ಆಹ "ಯಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಕುಲದೂಸಕಕಮ್ಮೇಞ್ಚ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇಞ್ಚ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾರೋಚನಞ್ಚ ಸಾದಿತರೂಪಿಯಞ್ಚ **ಕುಲ...ಪೇ॰... ರೂಪಿಯಾನಿ,** ತಾನಿ ಆದೀನಿ ಯೇಸಂ ಕುಹನಾದೀನನ್ತಿ **ಕುಲ...ಪೇ॰... ರೂಪಿಯಾದಯೋ,** ತೇಹಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ವಾರೇಸು।

ಏವನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನನಿದಸ್ಸನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಭೋಜನಂ। **ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ। ಯೇನ ಅಜ್ಝೋಹಟಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ ಪವಾರೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕತ್ಥಚೇ**ತಿ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪತ್ತಾದಿಕೇ। **ತಸ್ಮಿಂ ಚೇ ಅನ್ತರೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಚೇ। **ಅಞ್ಞತ್ರಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಪತ್ತೇ ವಿಜ್ಜಮಾನಭೋಜನಂ ಅನಜ್ಝೋಹರಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಯಥಾ, ಏವನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಪದೇಸು। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಕುರುನ್ದೀಯಂ। **ಆನಿಸದಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಗಮ್ಮ ನಿಸೀದತಿ ಏತೇನಾತಿ ಆನಿಸದೋ, ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮನ್ತತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಣ್ಹಿಅನ್ತತೋ**ತಿ ಪಸತಿ ಠಿತಕಾಲೇ ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ವಾ ಭೂಮಿಂ ಫುಸತೀತಿ ಪಣ್ಹಿ, ತಸ್ಸ ಅನ್ತತೋ। "ದಾಯಕಸ್ಸಾ"ತಿಪದಂ "ಪಸಾರಿತಹತ್ಥ"ನ್ತಿ ಪದೇನ ಚ "ಅಙ್ಗ"ನ್ತಿ ಪದೇನ ಚ ಅವಯವೀಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹತ್ಥಪಾಸೋ**ತಿ

ಹತ್ಥಸ್ಸ ಪಾಸೋ ಸಮೀಪೋ ಹತ್ಥಪಾಸೋ, ಹತ್ಥೋ ಪಸತಿ ಫುಸತಿ ಅಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇತಿ ವಾ **ಹತ್ಥಪಾಸೋ,** ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥೋ ಪದೇಸೋ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸೇ।

ಉಪನಾಮೇತೀತಿ ಸಮೀಪಂ ನಾಮೇತಿ। **ಅನನ್ತರನಿಸಿನ್ನೋಪೀ**ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಅನನ್ತರೇ ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ವದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭತ್ತಪಚ್ಛಿ**ನ್ತಿ ಭತ್ತೇನ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಪಚ್ಛಿಂ। **ಈಸಕ**ನ್ತಿ ಭಾವನಪುಂಸಕಂ। ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಾ ಅಪನಾಮೇತ್ವಾ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ದೂರೇ**ತಿ ನವಾಸನೇ। **ಇತೋ**ತಿ ಪತ್ತತೋ। ಗತೋ ದೂತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪರಿವೇಸನಾಯಾತಿ ಪರಿವೇಸನತ್ಥಾಯ, ಭತ್ತಗ್ಗೇ ವಾ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಅಸ್ಮಿಂ ಪರಿವೇಸನೇ। **ತ**ನ್ತಿ ಭತ್ತಪಚ್ಛಿಂ। **ಫುಟ್ಠಮತ್ತಾವಾ**ತಿ ಫುಸಿಯಮತ್ತಾವ। ಕಟಚ್ಛುನಾ ಉದ್ಧಟಭತ್ತೇ ಪನ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿವೇಸಕಸ್ಸ। **ಅಭಿಹಟೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ**ತಿ ಅಭಿಹಟಸ್ಸ ಭತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಭಾವತೋ।

"ಕಾಯೇನ ವಾಚಾಯ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀ"ತಿ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಕಾಯವಾಚಾಪಟಿಕ್ಖೇಪೇಸು। **ಮಛ್ಛಿಕಬೀಜನಿ**ನ್ತಿ ಮಕ್ಖಿಕಾನಂ ಉತ್ತಾಸನಿಂ ಬೀಜನಿಂ। ಖಕಾರಸ್ಸ ಹಿ ಛಕಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಮಚ್ಛಿಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ "ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೦೩)। ಏತ್ಥ ಹಿ "ಸಕ್ಖಿಕತ್ವಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಖಕಾರಸ್ಸ ಛಕಾರೋ ಹೋತಿ।

ಏಕೋ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪನೇತ್ವಾ**ತಿ ಪತ್ತತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ವಚನೇ। **ಕಥ**ನ್ತಿ ಕೇನಾಕಾರೇನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವದನ್ತಸ್ಸ ನಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಾಮಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ "ಅತ್ಥೀ"ತಿಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಅತ್ಥಿ ನಾಮಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತೋಪೀ**ತಿ ಪತ್ತತೋಪಿ। **ತತ್ರಾಪೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಚನೇಪಿ।

ಸಮಂಸಕನ್ತಿ ಮಂಸೇನ ಸಹ ಪವತ್ತಂ। **ರಸ**ನ್ತಿ ದ್ರವಂ। **ತ**ನ್ತಿ ವಚನಂ। ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಮಚ್ಛೋ ಚ ರಸೋ ಚ ಮಚ್ಛೇನ ಮಿಸ್ಸೋ ರಸೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಸಮ್ಭವತೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುಂ। **ಮಂಸಂ ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ "ಮಂಸಸ್ಸ ರಸಂ ಮಂಸರಸ"ನ್ತಿ ಮಂಸಪದತ್ಥಸ್ಸ ಪಧಾನಭಾವಂ ಅಕತ್ವಾ, ರಸಪದತ್ಥಸ್ಸೇವ ಪಧಾನಭಾವಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಆಪುಚ್ಛನ್ತನ್ತಿ "ಮಂಸರಸಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಪುಚ್ಛನ್ತಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಂಸಂ। **ಕರಮ್ಬಕೋ**ತಿ ಮಿಸ್ಸಕಾಧಿವಚನಮೇತಂ। ಯಙ್ಕಿಞ್ಚಿ ಅಞ್ಞೇನ ಅಞ್ಞೇನ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೋ "ಕರಮ್ಬಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ವಚನತ್ಥೋ - ಕರೋತಿ ಸಮೂಹಂ ಅವಯವಿನ್ತಿ **ಕರೋ,** ಕರೀಯತಿ ವಾ ಸಮೂಹೇನ ಅವಯವಿನಾತಿ **ಕರೋ,** ಅವಯವೋ, ತಂ ವಕತಿ ಆದದಾತೀತಿ **ಕರಮ್ಬಕೋ,** ಸಮೂಹೋ। "ಕದಮ್ಬಕೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವ ಅನುಮತತ್ತಾ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ। ಅಭಿಧಾನೇಪಿ ಏವಮೇವ ಅತ್ಥಿ। ಅತ್ಥೋ ಪನ ಅಞ್ಞಥಾ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ಥೇ ರಕಾರಸ್ಸ ದಕಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಮಂಸೇನ ಮಿಸ್ಸೋ, ಲಕ್ಖಿತೋ ವಾ ಕರಮ್ಬಕೋ **ಮಂಸಕರಮ್ಬಕೋ। ನ ಪವಾರೇತೀ**ತಿ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಮಿಸ್ಸಕತ್ತಾ ನ ಪವಾರೇತಿ। **ಪವಾರೇತೀ**ತಿ ಮಂಸೇನ ಮಿಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಪವಾರೇತಿ।

ಯೋ ಪನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಸೋ ಪವಾರಿತೋವ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಮನ್ತನೇ**ತಿ ನಿಮನ್ತನಟ್ಠಾನೇ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಕುರುನ್ದಿಯಂ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ಭತ್ತೇನ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಯಾಗುಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ದುದ್ದಸ**ನ್ತಿ ದುಕ್ಕರಂ ದಸ್ಸನಂ। **ಇದಞ್ಚಾ**ತಿ "ಮಿಸ್ಸಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿವಚನಞ್ಚ। **ನ ಸಮಾನೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಮಂ ನ ಆನೇತಬ್ಬಂ, ಸಮಾನಂ ವಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಇದಂ ಪನಾ**ತಿ ಮಿಸ್ಸಕಂ ಪನ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಮಿಸ್ಸಕೇ। **ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ರಸಖೀರಸಪ್ಪೀನಿ ಆವೇಣಿಂ ಕತ್ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ರಸಾದಿಂ।

ಕದ್ದೀಯತಿ ಮದ್ದೀಯತೀತಿ **ಕದ್ದಮೋ**। ಉನ್ದತಿ ಪಸವತಿ ವಡ್ಢತೀತಿ **ಉದಕಂ**। ಉನ್ದತಿ ವಾ ಕ್ಲೇದನಂ ಕರೋತೀತಿ **ಉದಕಂ,** ನಿಲೀನೇ ಸತ್ತೇ ಗುಪತಿ ರಕ್ಖತೀತಿ **ಗುಮ್ಬೋ,** ಗುಹತಿ ಸಂವರತೀತಿ ವಾ **ಗುಮ್ಬೋ**। **ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೇನಾ**ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆಯನ್ತೇನ। **ತ**ನ್ತಿ ನಾವಂ ವಾ ಸೇತುಂ ವಾ। **ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕ**ನ್ತಿ ಅಹಸ್ಸ ಮಜ್ಝಂ ಮಜ್ಝನ್ಹಂ, ಅಹಸದ್ದಸ್ಸ ನ್ಹಾದೇಸೋ, ಮಜ್ಝನ್ಹಂ ಏವ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಂ। **ಪೋತ್ಥಕೇಸು** ಪನ ಮಜ್ಝನ್ತಿಕನ್ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಪಾಠೋಯೇವ। ಯೋ ಠಿತೋ ಪವಾರೇತಿ, ತೇನ ಠಿತೇನೇವ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆನಿಸದ**ನ್ತಿ ಪೀಠೇ ಫುಟ್ಠಆನಿಸದಮಂಸಂ। **ಅಚಾಲೇತ್ವಾ**ತಿ ಅಚಾವೇತ್ವಾ। ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ಉಪರಿ ಚ ಪಸ್ಸೇಸು ಚ ಅಮೋಚೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ವಿಯ ಠಾನಾಚಾವನಂ ನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಸಂಸರಿತು**ನ್ತಿ ಸಂಸಬ್ಬಿತುಂ। **ನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಂ।

ಅತಿರೇಕಂ ರಿಚತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಅತಿರಿತ್ತಂ,** ನ ಅತಿರಿತ್ತಂ **ಅನತಿರಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ಅತಿರಿತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಅಧಿಕ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಅತಿರಿತ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಅತಿಸುಞ್ಞತ್ಥಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಅಧಿ ಹುತ್ವಾ ಏತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಅಧಿಕಂ**। **ತಂ ಪನಾ**ತಿ ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಪನ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಅಕಪ್ಪಿಯಕತ"ನ್ತಿಆದಿವಚನೇ। ವಿತ್ಥಾರೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬೇಸು ವತ್ಥೂಸು। ಯಂ ಫಲಂ ವಾ ಯಂ ಕನ್ದಮೂಲಾದಿ ವಾ ಅಕತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಂ ವಾ**ತಿ ಕುಲದೂಸಕಕಮ್ಮಾದೀಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಂ ವಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೋ**ತಿ ವಿನಯಧರೋ ಭಿಕ್ಖು। ತೇನ ಕತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಪವಾರಿತೇನ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಿತೇನ ಕತ"ನ್ತಿವಚನತೋ ಭುತ್ತಾವಿನಾ ಅಪವಾರಿತೇನ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಿತೇನ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ। ತಸ್ಮಾ ಪಾತೋ ಅದ್ಧಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ದ್ವೀಸು ಏಕೋ ಪವಾರಿತೋ, ತಸ್ಸ ಇತರೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಅತ್ತನಾ ಅಭುತ್ವಾಪಿ "ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಕಾತುಂ ಲಭತಿ ಏವ। **ಯ**ನ್ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ। "ತದುಭಯಮ್ಪೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಅತಿರಿತ್ತಞ್ಚ ಅತಿರಿತ್ತಞ್ಚ **ಅತಿರಿತ್ತಂ,** ನ ಅತಿರಿತ್ತಂ **ಅನತಿರಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತಸ್ಸೇವಾತಿ ಅನತಿರಿತ್ತಸ್ಸೇವ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅನತಿರಿತ್ತೇ, "ಕಪ್ಪಿಯಕತ"ನ್ತಿ ಆದೀಸು ಸತ್ತಸು ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರೇಸು ವಾ। **ಅನನ್ತರೇ**ತಿ ವಿನಯಧರಸ್ಸ ಅನನ್ತರೇ ಆಸನೇ। ಪತ್ತತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಭುಞ್ಜನಟ್ಠಾನೇಯೇವ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ। **ತೇನಾ**ತಿ ಭತ್ತಂ ಆನೇನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ನಿಸಿನ್ನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ ಆನೇತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ "ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಆಹ "ಕಸ್ಮಾ"ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಕಾರಣಂ। ಯಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತ್ವಾತಿ ಮಯಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭತ್ತಂ ಆನೇನ್ತಸ್ಸ। **ಯೇನಾ**ತಿ ವಿನಯಧರೇನ। ಪುನ **ಯೇನಾ**ತಿ ಏವಮೇವ। **ಯಞ್ಚಾ**ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಞ್ಚ। ಯೇನ ವಿನಯಧರೇನ ಪಠಮಂ ಅಕತಂ, ತೇನೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। ಯಞ್ಚ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಪಠಮಂ ಅಕತಂ, ತಞ್ಞೇವ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ । **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪಠಮಭಾಜನೇ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಪಠಮಭಾಜನಂ ಸುದ್ಧಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಕತಮ್ಪಿ ನಿದ್ದೋಸಮೇವ। **ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಪವಾರಿತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ।

ಕುಣ್ಡೇಪೀತಿ ಉಕ್ಖಲಿಯಮ್ಪಿ। ಸಾ ಹಿ ಕುಡತಿ ಓದನಾದಿಂ ದಾಹಂ ಕರೋತೀತಿ ಕುಣ್ಡೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಅತಿರಿತ್ತಕತಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ। **ಯೇನ ಪನಾ**ತಿ ವಿನಯಧರೇನ ಪನ। ಭಿಕ್ಖುಂ ನಿಸೀದಾಪೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಙ್ಗಲನಿಮನ್ತನೇ**ತಿ ಮಙ್ಗಲತ್ಥಾಯ ನಿಮನ್ತನಟ್ಠಾನೇ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಮಙ್ಗಲನಿಮನ್ತನೇ। **ಕರೋನ್ತೇನಾ**ತಿ ಕರೋನ್ತೇನ ವಿನಯಧರೇನ।

ಗಿಲಾನೇನ ಭುಞ್ಜಿತಾವಸೇಸಮೇವ ನ ಕೇವಲಂ ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಂ ನಾಮ, ಗಿಲಾನಂ ಪನ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಆಭತಂ ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಮೇವ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ಕೇವಲ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಗಿಲಾನ**ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಗಿಲಾನಂ। ಯಂ ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಅಸಂಸಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನಾಹಾರತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಪಿಪಾಸಚ್ಛೇದನಆಬಾಧವೂಪಸಮತ್ಥಾಯ।

೧೪೧. ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇತಿ ಏತ್ಥ ಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಪಿಪಾಸಾಯ ಸತೀ"ತಿ ಚ "ಆಬಾಧೇ ಸತೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। **ತೇನ ತೇನಾತಿ** ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಚ ಯಾವಜೀವಿಕೇನ ಚ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಆಬಾಧಸ್ಸ। ಇದಂ ಪದಂ "ಉಪಸಮನತ್ಥ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮುಧಾತುಯಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಯುಪಚ್ಚಯೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ದುತಿಯಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೪೨. ಛಟ್ಠೇ ನ ಆಚರಿತಬ್ಬೋತಿ **ಅನಾಚಾರೋತಿ** ವುತ್ತೇ ಪಣ್ಣತ್ತಿವೀತಿಕ್ಕಮೋತಿ ಆಹ "ಪಣ್ಣತ್ತಿವೀತಿಕ್ಕಮ"ನ್ತಿ। "ಕರೋತೀ"ತಿಇಮಿನಾ "ಅತ್ತಾನಮಾಚರತೀ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಚರಸದ್ದೋ ಕರಸದ್ದತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪನನ್ಧೀತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪಸದ್ದೋ ಉಪನಾಹತ್ಥೋ, ನಹಧಾತು ಬನ್ಧನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪನಾಹ"ನ್ತಿಆದಿ। ಜನಿತೋ ಉಪನಾಹೋ ಯೇನಾತಿ ಜನಿತಉಪನಾಹೋ। ಇಮಿನಾ **"ಉಪನನ್ಧೋ"**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಉಪನಹತೀತಿ ಉಪನನ್ಧೋತಿ ಕತ್ತುತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೪೩. ಅಭಿಹಟ್ಠುನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತುಂಪಚ್ಚಯೋ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ"ತಿ। ಪದಭಾಜನೇ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಾಧಾರಣಮೇವ ಅತ್ಥನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ತೀಹಾಕಾರೇಹೀತಿ** ಸಾಮಂ ಜಾನನೇನ ಚ ಅಞ್ಞೇಸಮಾರೋಚನೇನ ಚ ತಸ್ಸಾರೋಚನೇನ ಚಾತಿ ತೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ। ಆಸಾದೀಯತೇ ಮಙ್ಕುಂ ಕರೀಯತೇ **ಆಸಾದನಂ,** ತಂ ಅಪೇಕ್ಖೋ **ಆಸಾದನಾಪೇಕ್ಖೋತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆಸಾದನ"ನ್ತಿಆದಿ।

ಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಅಭಿಹಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತರಸ್ಸಾತಿ** ಅಭಿಹಾರಕತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭುತ್ತಸ್ಸಾತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ವಿಕಾಲಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೪೭. ಸತ್ತಮೇ **ಗಿರಿಮ್ಹೀತಿ** ಪಬ್ಬತಮ್ಹಿ। ಸೋ ಹಿ ಹಿಮವಮನಾದಿವಸೇನ ಜಲಂ, ಸಾರಭೂತಾನಿ ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾದಿವತ್ಥೂನಿ ಗಿರತಿ ನಿಗ್ಗಿರತೀತಿ ಗಿರೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಗ್ಗಸಮಜ್ಜೋತಿ** ಉತ್ತಮಸಮಜ್ಜೋ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಅಗ್ಗೋ ಸಮಜ್ಜೋ ಅಗ್ಗಸಮಜ್ಜೋ, ಗಿರಿಮ್ಹಿ ಪವತ್ತೋ ಅಗ್ಗಸಮಜ್ಜೋ **ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜೋತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಮಜ್ಜೋತಿ** ಚ ಸಭಾ। ಸಾ ಹಿ ಸಮಾಗಮಂ ಅಜನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಜನಾ ಏತ್ಥಾತಿ ಸಮಜ್ಜೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಗಿರಿಸ್ಸ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ಗಿರಿಸ್ಸ ಅಗ್ಗೋ ಕೋಟಿ **ಗಿರಗ್ಗೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಪವತ್ತೋ ಸಮಜ್ಜೋ **ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜೋತಿ** ಅತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಸೋತಿ** ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜೋ। ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭೂಮಿಭಾಗೇತಿ** ಅವಯವಿಆಧಾರೋ, ಸನ್ನಿಪತತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಟಞ್ಚ ನಾಟಕಞ್ಚ **ನಟನಾಟಕಾನಿ**। "ನಚ್ಚಂ ಗೀತಂ ವಾದಿತಞ್ಚಾ"ತಿ ಇದಂ ತಯಂ "ನಾಟಕ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತೇಸನ್ತಿ** ನಟನಾಟಕಾನಂ। **ದಸ್ಸನತ್ಥನ್ತಿ** ದಸ್ಸನಾಯ ಚ ಸವನಾಯ ಚ। ಸವನಮ್ಪಿ ಹಿ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಅಪಞ್ಞತ್ತೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ** ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ತಾವ ಅಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ। **ತೇತಿ** ಸತ್ತರಸವಗ್ಗಿಯಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜಂ। **ಅಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ನೇಸನ್ತಿ** ಸತ್ತರಸವಗ್ಗಿಯಾನಂ ಅದಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಲಿಮ್ಪೇತ್ವಾತಿ** ವಿಲೇಪನೇಹಿ ವಿವಿಧಾಕಾರೇನ ಲಿಮ್ಪೇತ್ವಾ।

೧೪೯. "ವಿಕಾಲೇ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ ವಿಸೇಸಕಾಲೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಕಾಲೋ"ತಿಆದಿ। **ಸೋ ಚಾತಿ** ಭೋಜನಕಾಲೋ ಚ। ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಭೋಜನಕಾಲಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ ಏವ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** "ವಿಕಾಲೇ"ತಿಪದಸ್ಸ। "ವಿಕಾಲೋ ನಾಮ…ಪೇ॰… ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ"ತಿ ಪದಭಾಜನೇನ ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಯಾವ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾ ಕಾಲೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ ನಯೇನ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ। **ತತೋತಿ** ಠಿತಮಜ್ಝನ್ಹಿಕತೋ। ಸೂರಿಯಸ್ಸ ಅತಿಸೀಘತ್ತಾ ವೇಗೇನ ಠಿತಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಂ ವೀತಿವತ್ತೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೇನ ಪನ ನ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಕಾಲತ್ಥಮ್ಭೋತಿ** ಕಾಲಸ್ಸ ಜಾನನತ್ಥಾಯ ಥಮ್ಭೋ। **ಕಾಲನ್ತರೇತಿ** ಕಾಲಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ।

ಅವಸೇಸಂ ಖಾದನೀಯಂ ನಾಮಾತಿ ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯನ್ತಿ** ಖಾದನೀಯಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವನಮೂಲಾದಿಪಭೇದಂ ಯಮ್ಪಿ ಖಾದನೀಯಂ ಅತ್ಥಿ, ತಮ್ಪಿ ಆಮಿಸಗತಿಕಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇಯ್ಯಥಿದನ್ತಿ** ಪುಚ್ಛಾವಾಚಕನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋ। ಇದಂ ಖಾದನೀಯಂ ಸೇಯ್ಯಥಾ ಕತಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದಮ್ಪೀತಿ** ಇದಂ ದ್ವಾದಸವಿಧಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಪೂವಾದಿಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ದ್ವಾದಸಸು ಖಾದನೀಯೇಸು, ಆಧಾರೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಮೂಲತಿ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ ಏತ್ಥ, ಏತೇನಾತಿ ವಾ **ಮೂಲಂ**। ಖಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಖಾದನೀಯಂ**। ಮೂಲಮೇವ ಖಾದನೀಯಂ **ಮೂಲಖಾದನೀಯಂ,** ತಸ್ಮಿಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಮೂಲಕಮೂಲಾದೀನಿ ಲೋಕಸಙ್ಕೇತೋ ಪದೇಸತೋಯೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ತಂ ತಞ್ಹಿ ನಾಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ಅತಿಸಮ್ಮೂಳ್ಹಕಾರಣತ್ತಾ ಸಹ ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನ ವಚನತ್ಥಂ ವಕ್ಖಾಮ। ಸೂಪಸ್ಸ ಹಿತಂ **ಸೂಪೇಯ್ಯಂ,** ಸೂಪೇಯ್ಯಂ ಪಣ್ಣಂ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಾ,** ತೇಸಂ ಮೂಲಾನಿ **ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಮೂಲಾನಿ**। ಆಮೀಯತಿ ಅನ್ತೋ ಪವೇಸೀಯತೀತಿ **ಆಮಿಸೋ,** ಆಕಾರೋ ಅನ್ತೋಕರಣತ್ಥೋ, ಆಮಿಸಸ್ಸ ಗತಿ ವಿಯ ಗತಿ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಆಮಿಸಗತಿಕಾನಿ । ಏತ್ಥಾತಿ** ಮೂಲೇಸು। **ಜರಡ್ಢನ್ತಿ** ಜರಭೂತಂ ಉಪಡ್ಢಂ। **ಅಞ್ಞಮ್ಪೀತಿ** ವಜಕಲಿಮೂಲತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ।

ಯಾನಿ ಪನ ಮೂಲಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ, ತಾನಿ ಯಾವಜೀವಿಕಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಖಾದನೀಯತ್ಥನ್ತಿ** ಖಾದನೀಯಸ್ಸ, ಖಾದನೀಯೇ ವಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ, ಖಾದನೀಯೇನ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಿಚ್ಚಂ, ಪಯೋಜನಂ ವಾತಿ ಖಾದನೀಯತ್ಥಂ। "ಖಾದನೀಯೇ"ತಿಇಮಿನಾ "ತತ್ಥ ವುತ್ತಾಭಿಧಮ್ಮತ್ಥಾ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಖಾದನೀಯತ್ಥಪದಸ್ಸ ಉತ್ತರಪದತ್ಥಪಧಾನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ ಖಾದನೀಯಸ್ಸ, ಖಾದನೀಯೇ ವಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ, ಖಾದನೀಯೇನ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ಜಿಘಚ್ಛಾಹರಣಮೇವ। ಯಞ್ಹಿ ಪೂವಾದಿಖಾದನೀಯಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಜಿಘಚ್ಛಾಹರಣಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಂ ಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ, ಪಯೋಜನಂ ವಾ ನೇವ ಫರನ್ತಿ, ನೇವ ನಿಪ್ಫಾದೇನ್ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ನ ಭೋಜನೀಯೇ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತೀ"ತಿಏತ್ಥಾಪಿ।

ತೇಸನ್ತಿ ಮೂಲಾನಂ ಅನ್ತೋ, ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥಭೋಜನೀಯತ್ಥೇಸು ಫರಮಾನೇಸು ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ಜನಪದೇಸು ಫರನ್ತಿಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ "ತೇಸು ತೇಸು ಜನಪದೇಸೂ"ತಿ ವಿಚ್ಛಾಪದಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ಬಹೂಸು ಜನಪದೇಸು ಪಥವೀರಸಆಪೋರಸಸಮ್ಪತ್ತಿವಸೇನ ಖಾದನೀಯತ್ಥಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರಮಾನಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ ಪಥವೀರಸಆಪೋರಸವಿಪತ್ತಿವಸೇನ ಅಫರಮಾನಂ ಭವೇಯ್ಯ, ವಿಕಾರವಸೇನ ಪನ ತತ್ಥ ಪವತ್ತತ್ತಾ ತಂ ಜನಪದಂ ಪಮಾಣಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪಕತಿಆಹಾರವಸೇನಾತಿ** ಅಞ್ಞೇಹಿ ಯಾವಕಾಲಿಕ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಿತಂ ಅತ್ತನೋ ಪಕತಿಯಾವ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಕರಣವಸೇನ। "ಮನುಸ್ಸಾನ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ತಿರಚ್ಛಾನಾದೀನಂ ಖಾದನೀಯತ್ಥಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರಮಾನಮ್ಪಿ ನ ಪಮಾಣನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತನ್ತಿ** ಮೂಲಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ನಾಮಸಞ್ಞಾಸೂತಿ** ನಾಮಸಙ್ಖಾತಾಸು ಸಞ್ಞಾಸು।

ಯಥಾ ಮೂಲೇ ಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ಏವಂ ಕನ್ದಾದೀಸುಪಿ ಯಂ ಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ನ ಕೇವಲಂ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತಾನಂ ಹಲಿದ್ದಾದೀನಂ ಮೂಲಂಯೇವ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ತಚಾದಯೋಪೀತಿ ಆಹ "ಯಞ್ಚೇತ"ನ್ತಿಆದಿ। ಯಂ ಏತಂ ಅಟ್ಠವಿಧನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏವಂ ಮೂಲಖಾದನೀಯೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕನ್ದಖಾದನೀಯೇ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕನ್ದಖಾದನೀಯೇ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಕನ್ದಖಾದನೀಯೇತಿ** ಕಂ ಸುಖಂ ದದಾತೀತಿ ಕನ್ದೋ, ಪದುಮಾದಿಕನ್ದೋ, ಸುಖಸ್ಸ ಅದಾಯಕಾ ಪನ ಕನ್ದಾ ರುಳ್ಹೀವಸೇನ ಕನ್ದಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಕನ್ದೋ ಏವ ಖಾದನೀಯಂ ಕನ್ದಖಾದನೀಯಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ

ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಉಪರಿಪಿ। **ಯನ್ತಿ** ಕನ್ದಂ। ಇಮಿನಾ ತಂಸದ್ದಾನಪೇಕ್ಖೋ ಯಂಸದ್ದೋಪಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಞಾಪೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಕನ್ದಖಾದನೀಯೇ। ತರುಣೋ, ಸುಖಖಾದನೀಯೋತಿ ವಿಸೇಸನಪದಾನಿ ಯಥಾವಚನಂ ಉಪರಿಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। ಏವಮಾದಯೋ ಫರಣಕಕನ್ದಾ ಯಾವಕಾಲಿಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಧೋತೋತಿ ವಿಸರಸೋ ಉದಕೇನ ಅಧೂನಿತೋ। **ತೇತಿ** ಕನ್ದಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಮೂಲೇ ಅಲತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಮುಳಾಲೋ,** ಉದಕತೋ ವಾ ಉದ್ಧಟಮತ್ತೇ ಮಿಲತಿ ನಿಮಿಲತೀತಿ **ಮುಳಾಲಂ**। ಏವಮಾದಿ ಫರಣಕಮುಳಾಲಂ ಯಾವಕಾಲಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪೀತಿ** ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ತಂ ಮುಳಾಲಂ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಮಸತಿ ವಿಜ್ಝತೀತಿ **ಮತ್ಥಕೋ**। ಏವಮಾದಿ ಮತ್ಥಕೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಜರಡ್ಢಬುನ್ದೋತಿ** ಜರಭೂತಅಡ್ಢಸಙ್ಖಾತೋ ಪಾದೋ।

ಖನೀಯತಿ ಅವದಾರೀಯತೀತಿ **ಖನ್ಧೋ,** ಖಾಯತೀತಿ ವಾ **ಖನ್ಧೋ**। "ಅನ್ತೋಪಥವೀಗತೋ"ತಿಪದಂ "ಸಾಲಕಲ್ಯಾಣಿಖನ್ಧೋ"ತಿಪದೇನೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಞೇಹಿ। ಏವಮಾದಿ ಖನ್ಧೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅವಸೇಸಾತಿ** ತೇಹಿ ದಣ್ಡಕಾದೀಹಿ ಅವಸೇಸಾ।

ತಚತಿ ಸಂವರತಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತೀತಿ **ತಚೋ**। **ಸರಸೋತಿ** ಏತ್ಥ ಏವಕಾರೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಸರಸೋ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇಸಂ ಸಙ್ಗಹೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಏತನ್ತಿ** ಕಸಾವಭೇಸಜ್ಜಂ, "ಅನುಜಾನಾಮಿ ...ಪೇ॰... ಭೋಜನೀಯತ್ಥ"ನ್ತಿ ವಚನಂ ವಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಕಸಾವಭೇಸಜ್ಜೇ। **ಏತೇಸಮ್ಪೀತಿ** ಮತ್ಥಕಖನ್ಧತ್ತಚಾನಮ್ಪಿ।

ಪತತೀತಿ **ಪತ್ತಂ**। **ಏತೇಸನ್ತಿ** ಮೂಲಕಾದೀನಂ। ಏವರೂಪಾನಿ ಪತ್ತಾನಿ ಚ ಏಕಂಸೇನ ಯಾವಕಾಲಿಕಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಾ ಲೋಣೀ ಆರೋಹತಿ, ತಸ್ಸಾ ಲೋಣಿಯಾ ಪತ್ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೀಪವಾಸಿನೋತಿ** ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪವಾಸಿನೋ , ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ವಾ। ಯಾನಿ ವಾ ಫರನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ನಿಮ್ಬಾದೀನಂ। ಇದಂ ಪದಂ ಪುಬ್ಬಪರಾಪೇಕ್ಖಕಂ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಜ್ಝೇ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪಣ್ಣಾನಂ ಅನ್ತೋ ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪುಪ್ಫತಿ ವಿಕಸತೀತಿ **ಪುಪ್ಫಂ**। ಏವಮಾದಿ ಪುಪ್ಫಂ ಯಾವಕಾಲಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪುಪ್ಫಸ್ಸ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಏವಮೇವ।

ಫಲತೀತಿ **ಫಲಂ**। **ಯಾನೀತಿ** ಫಲಾನಿ। ಫರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನೇಸನ್ತಿ** ಫಲಾನಂ ಪರಿಯನ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ, ತಾನಿ ಯಾವಜೀವಿಕಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸಮ್ಪೀತಿ** ಫಲಾನಮ್ಪಿ ಪರಿಯನ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಸೀಯತಿ ಖಿಪೀಯತಿ, ಭಙ್ಗೀಯತೀತಿ ವಾ **ಅಟ್ಠಿ**। ಏವಮಾದೀನಿ ಫರಣಕಾನಿ ಅಟ್ಠೀನಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಅಟ್ಠೀನಂ।

ಪಿಸೀಯತಿ ಚುಣ್ಣಂ ಕರೀಯತೀತಿ **ಪಿಟ್ಠಂ**। ಏವಮಾದೀನಿ ಫರಣಕಾನಿ ಪಿಟ್ಠಾನಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಧೋತಕನ್ತಿ** ಉದಕೇನ ಅಧೂನಿತಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಪಿಟ್ಠಾನಂ।

ನಿರನ್ತರಂ ಅಸತಿ ಸಮ್ಬಜ್ಝತೀತಿ **ನಿಯ್ಯಾಸೋ**। **ಸೇಸಾತಿ** ಉಚ್ಛುನಿಯ್ಯಾಸತೋ ಸೇಸಾ। ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತನಿಯ್ಯಾಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ನಿಯ್ಯಾಸಖಾದನೀಯೇ। ಸಙ್ಗಹಿತಾನಂ ನಿಯ್ಯಾಸಾನಂ ಪರಿಯನ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವನ್ತಿಆದಿ** ನಿಗಮನಂ।

ವುತ್ತಮೇವಾತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಪರಮಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಮೇವಾತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೨೫೨. ಅಟ್ಠಮೇ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಜಾತೋ **ಅಬ್ಭನ್ತರೋ। ಮಹಾಥೇರೋ**ತಿ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಥಿರಗುಣೇಹಿ ಯುತ್ತೋ। ಇಮಿನಾ "ಬೇಲಟ್ಠೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾನಾಮಸ್ಸ ಸಞ್ಞಿನಾಮಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಧಾನಘರೇ**ತಿ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾನಂ ಪದಹನಟ್ಠಾನಘರಸಙ್ಖಾತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ। **ಸುಕ್ಖಕುರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸೋಸನಕುರತ್ತಾ ನ ಸುಕ್ಖಕುರಂ ಹೋತಿ, ಕೇವಲಂ ಪನ ಅಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನತ್ತಾತಿ ಆಹ "ಅಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಓದನ"ನ್ತಿ। ಸೋಸನಕುರಮ್ಪಿ ಯುತ್ತಮೇವ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಉದಕೇನ ತೇಮೇತ್ವಾ"ತಿ। "ಓದನ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಕುರಸದ್ದಸ್ಸ ಓದನಪರಿಯಾಯತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಓದನಞ್ಹಿ ಕರೋತಿ ಆಯುವಣ್ಣಾದಯೋತಿ **"ಕುರ"**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಬೇಲಟ್ಠಸೀಸೋ। **ತಞ್ಚ ಖೋ**ತಿ ತಞ್ಚ ಸುಕ್ಖಕುರಂ ಆಹರತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಚ್ಚಯಗಿದ್ಧತಾಯಾ**ತಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಚ್ಚಯೇ ಲುದ್ಧತಾಯ। ಥೇರೋ ಭುಞ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಏಕಾಹಾರಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಮತ್ತಟ್ಠಿತತ್ತಾ "ಸತ್ತಾಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತತೋ**ತಿ ಭುಞ್ಜನತೋ ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚತ್ತಾರಿಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೇನ ಅಧಿಕಾನಿಪಿ ಸತ್ತಾಹಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ।

೨೫೩. **ಇತೀ**ತಿ ಇದಂ ತಯಂ। "ಸನ್ನಿಧಿ ಕಾರೋ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಮಾಸೋ ವಿಸೇಸನಪರನಿಪಾತವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। "ಸನ್ನಿಧಿಕಿರಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕರೀಯತೀತಿ **ಕಾರೋ**ತಿ ಕಮ್ಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏಕರತ್ತ**ನ್ತಿ ಅನ್ತಿಮಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ವುತ್ತಂ ತದಧಿಕಾನಮ್ಪಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ "ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ।

ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚಯತ್ತಾ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಅಸಮಾನಮ್ಪಿ ಸುದ್ಧಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ವಾ"ತಿ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಚ ಗಹಣೇ ಚ। ಅಜ್ಝೋಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗಹಣೇ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಂ ಪತ್ತಂ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಘಂಸನ್ತಸ್ಸ ಲೇಖಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸೋ ಪತ್ತೋ ದುದ್ಧೋತೋ ಹೋತಿ ಸಚೇತಿ ಯೋಜನಾ ಉತ್ತರವಾಕ್ಯೇ ಯಂಸದ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯೇ ತಂಸದ್ದಸ್ಸ ಗಮನೀಯತ್ತಾ। **ಗಣ್ಠಿಕಪತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಬನ್ಧನಪತ್ತಸ್ಸ। **ಸೋ**ತಿ ಸ್ನೇಹೋ। ಪಗ್ಘರತಿ ಸನ್ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾದಿಸೇ**ತಿ ದುದ್ಧೋತೇ, ಗಣ್ಠಿಕೇ ವಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಧೋವಿತಪತ್ತೇ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಾ**ತಿ ನ ವೋಹರಿತಬ್ಬಾ, ವೋಹರಿತುಂ ನ ಯುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತತೋ**ತಿ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸೇಸೂತಿ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೋ। **ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ**ತಿ ಪಿಪಾಸಸಙ್ಖಾತೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ। **ಅನತಿರಿತ್ತಕತ**ನ್ತಿ ಅತಿರಿತ್ತೇನ ಅಕತಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕಮೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ**ತಿ ಸಾಮಿಸನಿರಾಮಿಸಸಙ್ಖಾತೇ ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ। **ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸೂ**ತಿ ವಿಕಾಲಸನ್ನಿಧಿಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಯಾಮಕಾಲಿಕಪಚ್ಚಯಸಙ್ಖಾತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ವಿಕಪ್ಪೇಸು।

೨೫೫. **ಆಮಿಸಸಂಸಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಆಮಿಸೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ।

೨೫೬. ಚತುಬ್ಬಿಧಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಸರೂಪಞ್ಚ ವಚನತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿಕಾಲಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಯಾವಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಯಾವ...ಪೇ॰... ಕಾಲಿಕ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸದ್ಧಿಂ...ಪೇ॰... ಪಾನ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಯಾಮಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಯಾವ...ಪೇ॰... ಕಾಲಿಕ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಪ್ಪಿಆದಿ ಪಞ್ಚವಿಧಂ ಭೇಸಜ್ಜ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸತ್ತಾಹಂ...ಪೇ॰... ಕಾಲಿಕ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಠಪೇತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಮ್ಪೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಯಾವಜೀವಿಕಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಯಾವ...ಪೇ॰... ಜೀವಿಕ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಬ್ಬವಚನತ್ಥೋ ಲಹುಕಮತ್ತಮೇವ, ಗರುಕೋ ಪನೇವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಯಾವ

ಯತ್ತಕೋ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೋ ಕಾಲೋ **ಯಾವಕಾಲೋ,** ಸೋ ಅಸ್ಸತ್ಥೀ, ತಂ ವಾ ಕಾಲಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಯಾವಕಾಲಿಕಂ**। ಯಾಮೋ ಕಾಲೋ **ಯಾಮಕಾಲೋ,** ಸೋ ಅಸ್ಸತ್ಥಿ, ತಂ ವಾ ಕಾಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ**। ಸತ್ತಾಹೋ ಕಾಲೋ **ಸತ್ತಾಹಕಾಲೋ,** ಸೋ ಅಸ್ಸತ್ಥಿ, ತಂ ವಾ ಕಾಲಂ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ**। ಯಾವ ಯತ್ತಕೋ ಜೀವೋ **ಯಾವಜೀವೋ,** ಸೋ ಅಸ್ಸತ್ಥಿ, ಯಾವಜೀವಂ ವಾ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಯಾವಜೀವಿಕ**ನ್ತಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧೇಸು ಕಾಲಿಕೇಸು। **ಸತಕ್ಖತ್ತು**ನ್ತಿ ಅನೇಕವಾರಂ। ಯಾವ ಕಾಲೋ ನಾತಿಕ್ಕಮತಿ, ತಾವ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಹೋರತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಣೀತಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೨೫೭. ನವಮೇ ಪಕಟ್ಠಭಾವಂ ನೀತನ್ತಿ **ಪಣೀತ**ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಣೀತಸದ್ದೋ ಉತ್ತಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಉತ್ತಮಭೋಜನಾನೀ”ತಿ। ಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಮ ನ ಮಧುರಗುಣೋ, ಅಥ ಖೋ ಮಧುರಗುಣಯುತ್ತಂ ಭೋಜನಮೇವಾತಿ ಆಹ “ಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತ”ನ್ತಿ। **ಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಕೇನಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। “ಸುರಸ”ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಸಾದೀಯತಿ ಅಸ್ಸಾದೀಯತೀತಿ **ಸಾದೂ**ತಿ ವಚನತ್ಥಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೨೫೯. “ಯೋ ಪನ…ಪೇ॰… ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸುದ್ಧಾನೀ**ತಿ ಓದನೇನ ಅಸಂಸಟ್ಠಾನಿ। ಓದನಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। “ಪಣೀತಸಂಸಟ್ಠಾನೀ”ತಿಇಮಿನಾ ಪಣೀತೇಹಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀಹಿ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ **ಪಣೀತಭೋಜನಾನೀ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಸತ್ತಧಞ್ಞನಿಬ್ಬತ್ತಾನೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಭೋಜನಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಸಪ್ಪಿನಾ ಭತ್ತ”ನ್ತಿಆದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವಿಕಪ್ಪಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ತೀಸುಪಿ ವಿಕಪ್ಪೇಸು “ಭತ್ತ”ನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪನೇ ಆಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾಸಂ ಕತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪನೇ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಪ್ಪಿಭತ್ತಂ ದೇಹೀ”ತಿಆದಿ।

ಇತೋತಿ ಗಾವಿತೋ ಲದ್ಧೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಸಙ್ಕೇತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಕೇತತೋ ಞಾಪಿತತೋ ವಿಗತಂ ವಿರಹಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಇಮಿನಾ ವಿಸಙ್ಕೇತಸ್ಸ ಗುಣದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಕಪ್ಪಿಯಸಪ್ಪಿನಾ ದೇಹೀತಿ ಕಪ್ಪಿಯಸಪ್ಪಿನಾ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಭತ್ತಂ ದೇಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಯೇನ ಯೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ಯೇನ ಸಪ್ಪಿಆದಿನಾ। **ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ವಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತ**ಸಪ್ಪಿ** ನಾಮ ಗೋಸಪ್ಪಿ, ಅಜಿಕಾಸಪ್ಪಿ, ಮಹಿಂಸಸಪ್ಪಿ, ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಿ ಚ। **ನವನೀತಂ** ನಾಮ ಏವಮೇವ। **ತೇಲಂ** ನಾಮ ತಿಲತೇಲಂ, ಸಾಸಪತೇಲಂ, ಮಧುಕತೇಲಂ, ಏರಣ್ಡತೇಲಂ, ವಸಾತೇಲಞ್ಚ। **ಮಧು** ನಾಮ ಮಕ್ಖಿಕಾಮಧು। **ಫಾಣಿತಂ** ನಾಮ ಉಚ್ಛುಮ್ಹಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। **ಮಚ್ಛೋ** ನಾಮ ಉದಕಚರೋ। ಪಾಳಿಅನಾಗತೋ ಮಚ್ಛೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಮಂಸಂ ನಾಮ ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಮಂಸಂ। **ಖೀರದಧೀನಿ** ಸಪ್ಪಿಸದಿಸಾನೇವ। ವುತ್ತಂ ಯಥಾ ಏವಂ “ನವನೀತಭತ್ತಂ ದೇಹೀ”ತಿಆದೀಸುಪಿ ಸೂಪೋದನವಿಞ್ಞತ್ತಿದುಕ್ಕಟಮೇವ **ಹೋತೀ**ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಸೋ ಚಾ**ತಿ ಸೋ ಚತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ। **ಕಿಂ** ಪಯೋಜನಂ। ನತ್ಥೇವ ಪಯೋಜನನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಭೋಜನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕರಸ**ನ್ತಿ ಏಕಕಿಚ್ಚಂ। **ತತೋ**ತಿ ನವಪಣೀತಭೋಜನತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಬ್ಬಾನೀತಿ ನವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೧೬೧. **ಉಭಯೇಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಮ್ಪಿ। ಸಬ್ಬೇತಿ ಚೇತ್ಥ ಯೋ ನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಬಲಾಯುವಡ್ಢನತ್ಥಂ ಸಬ್ಬತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಸಬ್ಬಿ,** ಘತಂ। ತತಿಯಕ್ಖರೇನೇವ ಸಜ್ಝಾಯಿತಬ್ಬಂ ಲಿಖಿತಬ್ಬಞ್ಚ । ಕಸ್ಮಾ? ತತಿಯಕ್ಖರಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಸಬ್ಬ ಗತಿಯನ್ತಿ ಗತಿಅತ್ಥಸ್ಸ ಸಬ್ಬಧಾತುಸ್ಸ ಧಾತುಪಾಠೇಸು ಆಗತತ್ತಾತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದನ್ತಪೋನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೬೩. ದಸಮೇ **ದನ್ತಕಟ್ಠ**ನ್ತಿ ದನ್ತಪೋನಂ। ತಞ್ಹಿ ದನ್ತೋ ಕಸೀಯತಿ ವಿಲೇಖೀಯತಿ ಅನೇನಾತಿ "ದನ್ತಕಟ್ಠ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆದಿನಾ ಸಬ್ಬಮೇವ ಪಂಸುಕೂಲಂ **ಸಬ್ಬಪಂಸುಕೂಲಂ,** ತಮಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **"ಸಬ್ಬಪಂಸುಕೂಲಿಕೋ"**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುಸಾನೇತಿ** ಆಳಹನೇ। ತಞ್ಹಿ ಛವಾನಂ ಸಯನಟ್ಠಾನತ್ತಾ "ಸುಸಾನ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ನಿರುತ್ತಿನಯೇನ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸುಸಾನೇ। ಪುನ **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಏವಮೇವ। ಅಯ್ಯಸರೂಪಞ್ಚ ವೋಸಾಟಿತಕಸರೂಪಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅಯ್ಯವೋಸಾಟಿತಕಾನೀತಿ ಏತ್ಥಾ"ತಿ। ತತ್ಥ "ಅಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಪಿತಾಮಹಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಅಯ್ಯಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ವೋ...ಪೇ॰... ಭೋಜನೀಯಾನೀ"ತಿಇಮಿನಾ ವೋಸಾಟಿತಕಸರೂಪಂ। ಅಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಪಿತಿಪಿತಾಮಹಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ, ತೇ ವಾ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಛಡ್ಡಿತಾನಿ ವೋಸಾಟಿತಕಸಙ್ಖತಾನಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾನಿ **ಅಯ್ಯವೋಸಾಟಿತಕಾನೀ**ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಮನುಸ್ಸಾ ಠಪೇನ್ತಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯನ್ತಿ** ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಞಾತಕಾನಂ। **ಪಿಣ್ಡಂ ಪಿಣ್ಡಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಂ ಸಙ್ಘಾಟಂ ಕತ್ವಾ। **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ವುತ್ತಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯತೋ ಅಞ್ಞಂ। **ಉಮ್ಮಾರೇಪೀ**ತಿ ಸುಸಾನಸ್ಸ ಇನ್ದಖೀಲೇಪಿ। ಸೋ ಹಿ ಉದ್ಧಟೋ ಕಿಲೇಸಮಾರೋ ಏತ್ಥಾತಿ **"ಉಮ್ಮಾರೋ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ಪುತ್ತಂ ಚುಮ್ಬಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಓವರಕಸ್ಸ ಇನ್ದಖೀಲೇ ಠತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಮಾತರಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನಲಾಟೇ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಯನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಚೇ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಂ, ಮಾತಾ ತಸ್ಸ ಪಬುಜ್ಝೇಯ್ಯ, ಪಬುಜ್ಝಮಾನಾಯ ಅನ್ತರಾಯೋ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನನ್ತರಾಯಭಯೇನ ಪುತ್ತದಾರೇ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಇನ್ದಖೀಲತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಸ್ಮಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಠತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರೇಸು ಅಪೇಕ್ಖಾಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಮಾರಸ್ಸ ಉದ್ಧಟಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಸೋ ಇನ್ದಖೀಲೋ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನ **"ಉಮ್ಮಾರೋ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಅಞ್ಞೋ ಪನ ರೂಳ್ಹಿವಸೇನ। **ಥಿರೋ**ತಿ ಥದ್ಧೋ। **ಘನಬದ್ಧೋ**ತಿ ಘನೇನ ಬದ್ಧೋ। ಕಥಿನೇನ ಮಂಸೇನ ಆಬದ್ಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಠತಿ ಥೂಲೋ ಭವತೀತಿ **ವಠೋ,** ಮುದ್ಧಜದುತಿಯೋಯಂ, ಸೋ ಅಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ವಠರೋ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಠರೋತಿ ಥೂಲೋ"ತಿ। "ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಮಾ"ತಿಇಮಿನಾ "ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಏತ್ಥ ಮನಧಾತು ಸಲ್ಲಕ್ಖಣತ್ಥೋ, ಮಕಾರಸ್ಸೇಕಾರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ।

೧೬೪. **ಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಅವಿಪರೀತಂ। **ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ**ತಿ ಆಹಾರಸದ್ದಸ್ಸ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾದೀಸು ನಿರೂಳ್ಹಭಾವಂ ಅಮಞ್ಞಿತ್ವಾ। ಭಗವಾ ಪನ ಠಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಥಾಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ । ಪಿತಾ ಪುತ್ತಸಙ್ಖಾತೇ ದಾರಕೇ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಭಗವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೫. **ಏತದೇವಾ**ತಿ ತಿಣ್ಣಮಾಕಾರಾನಮಞ್ಞತರವಸೇನ ಅದಿನ್ನಮೇವ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಮಾತಿಕಾಯಂ "ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಪದಭಾಜನೇಯೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ದಿನ್ನನ್ತಿ ಇದ"ನ್ತಿಆದಿ। "ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಉದ್ಧಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ "ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ। ನಿದ್ದೇಸೇ ಚ "ಕಾಯೇನ...ಪೇ॰... ದೇನ್ತೇ"ತಿ ಉದ್ಧಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವನ್ತಿ** ಇಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ದದಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏವನ್ತಿ** ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಾಕಾರೇಹಿ । ಆದೀಯಮಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ರಥರೇಣುಮ್ಪೀ**ತಿ ರಥಿಕವೀಥಿಯಂ ಉಟ್ಠಿತಪಂಸುಮ್ಪಿ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಪಠಮಪವಾರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಏವಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಏತಂ ಆಹಾರಂ ದಿನ್ನಂ ನಾಮ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಏತಮೇವಾ"ತಿ ಏವಸ್ಸ ಸಮ್ಭವತೋ ತಸ್ಸ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ನ ಇದ"ನ್ತಿಆದಿ। ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ನ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥಾತಿ "ಕಾಯೇನಾ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ನತ್ಥು ಕರೀಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ನತ್ಥುಕರಣೀ,** ತಾಯ। ನಾಸಾಪುಟೇನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಕಲ್ಲಕೋ**ತಿ ಗಿಲಾನೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಕಾಯೇನ ಪಟಿಬದ್ಧೋ **ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೋ** ಕಟಚ್ಛುಆದೀತಿ ಆಹ "ಕಟಚ್ಛುಆದೀಸೂ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಪಾತಿಯಮಾನ**ನ್ತಿ ಪಾತಾಪಿಯಮಾನಂ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। "ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ತ**ನ್ತಿ ದಾತಬ್ಬವತ್ಥುಂ।

ತತ್ಥಾತಿ "ಹತ್ಥಪಾಸೋ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿವಚನೇ। ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಠಿತೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। **ಭೂಮಟ್ಠಸ್ಸಾ**ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತಸ್ಸ। **ಆಕಾಸಟ್ಠಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಕಾಸೇ ಠಿತಸ್ಸ। "ಹತ್ಥಂ ಅಙ್ಗ"ನ್ತಿ ಪದೇಹಿ ಅವಯವಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ**ತಿ "ಭೂಮಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಸೀಸೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। **ಪಕ್ಖೀ**ತಿ ಸಕುಣೋ। ಸೋ ಹಿ ಪಕ್ಖಯುತ್ತತ್ತಾ ಪಕ್ಖೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಹತ್ಥೀ**ತಿ ಕುಞ್ಜರೋ। ಸೋ ಹಿ ಸೋಣ್ಡಸಙ್ಖಾತಹತ್ಥಯುತ್ತತ್ತಾ ಹತ್ಥೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅದ್ಧೇನ ಅಟ್ಠಮಂ ರತನಮಸ್ಸಾತಿ **ಅದ್ಧಟ್ಠಮರತನೋ,** ಹತ್ಥೀ, ತಸ್ಸ। **ತೇನಾ**ತಿ ಹತ್ಥಿನಾ।

ಏಕೋ ದಾಯಕೋ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓಣಮತೀ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ನಮತಿ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏಕದೇಸಸಮ್ಪುಟಿಚ್ಛನಮತ್ತೇನ। **ತತೋ**ತಿ ಸಮ್ಪುಟಿಚ್ಛನತೋ। **ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ**ತಿ ವಿವರಿತ್ವಾ। **ಕಾಜೇನಾ**ತಿ ಬ್ಯಾಭಙ್ಗಿಯಾ। ಸಾ ಹಿ ಕಚತಿ ಬನ್ಧತಿ ವಿವಿಧಂ ಭಾರಂ ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ **ಕಾಚೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಚಕಾರಸ್ಸ ಜಕಾರೇ ಕತೇ ಕಾಜೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವ। ತಿಂಸ ಹತ್ಥಾ ರತನಾನಿ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ತಿಂಸಹತ್ಥೋ,** ವೇಣು। **ಗುಳಕುಮ್ಭೋ**ತಿ ಫಾಣಿತೇನ ಪೂರಿತೋ ಘಟೋ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವಾ**ತಿ ಕುಮ್ಭೇಸು ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ಠಿತೇಸುಪಿ ಅಭಿಹಾರಕಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತತ್ತಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಉಚ್ಛುಯನ್ತದೋಣಿತೋ**ತಿ ಉಚ್ಛುಂ ಪೀಳನಯನ್ತಸ್ಸ ಅಮ್ಬಣತೋ।

ಬಹೂ ಪತ್ತಾ ಠಪಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಠಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಹತ್ಥಪಾಸೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಠತ್ವಾ ಫುಸಿತ್ವಾ "ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಠಿತೇನ ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇನ ವಾ ನಿಪನ್ನೇನ ವಾ ದಾಯಕೇನ ದಿಯ್ಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪಥವಿಯಂ ಠಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಂ ಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ಯಂ ಪತ್ತಂ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ಯೇಸು ಕೇಸುಚೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ತಂ ವಚನಂ।

ತತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಜಾತೋ **ತತ್ಥಜಾತೋ,** ಅಲುತ್ತಸಮಾಸೋಯಂ, ಸೋಯೇವ **ತತ್ಥಜಾತಕೋ,** ತಸ್ಮಿಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ತತ್ಥಜಾತಕೇ ನ ರುಹತಿ ಯಥಾ, ಏವಂ ನ ರುಹತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸುಟ್ಠು ಹರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಂಹಾರಿಯಂ, ತಂಯೇವ **ಸಂಹಾರಿಮಂ** ಯಕಾರಸ್ಸ ಮಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ನ ಸಂಹಾರಿಮಂ **ಅಸಂಹಾರಿಮಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। **ತೇಪೀ**ತಿ ತೇ ಅಸಂಹಾರಿಮಾಪಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತತ್ಥಜಾತಕಸಙ್ಖೇಪೂಪಗಾ**ತಿ ತತ್ಥಜಾತಕೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಖೇಪಂ ಪಕ್ಖೇಪಂ ಉಪಗತಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಇದಞ್ಚ ವಾಕ್ಯನ್ತರತ್ತಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತಾನೀ**ತಿ ತಿನ್ತಿಣಿಕಾದಿಪಣ್ಣಾನಿ। **ಸನ್ಧಾರೇತು**ನ್ತಿ ಸಮ್ಮಾ ಧಾರೇತುಂ। ಠಿತೋ ದಾಯಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಲದ್ಧಸ್ಸ ಲದ್ಧಸ್ಸ ವತ್ಥುಸ್ಸ ಸನ್ನಿಧಿಟ್ಠಾನತ್ತಾ, ಪಕ್ಖಿತ್ತಟ್ಠಾನತ್ತಾ ವಾ ಥವೀಯತಿ ಪಸಂಸೀಯತೀತಿ **ಥವಿಕಾ,** ತತೋ। **ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ "ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ"ತಿ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ ವಾಸದ್ದೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ। ತೇಸು ತೇಸು ವತ್ಥೂಸು ರಜ್ಜತಿ ಲಗ್ಗತೀತಿ **ರಜೋ,** ತಂ। ವಿನಯೇ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ದುಕ್ಕಟಂ **ವಿನಯದುಕ್ಕಟಂ। ತಂ ಪನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಂ ಪನ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ದೇಥಾ**ತಿ ಮಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ಮಮ ದೇಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ತತೋ ತತೋತಿ ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಾ ಠಾನಾ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ।

ಸೋ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಸೋ ದಿಯ್ಯಮಾನೋ ಭಿಕ್ಖು ದಾಯಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಮ**ನ್ತಿ ಸರಜಪತ್ತಂ। **ತೇನಾ**ತಿ ದಿಯ್ಯಮಾನಭಿಕ್ಖುನಾ। **ತಥಾ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ದಾಯಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪ್ಲವತೀ**ತಿ ಉಪರಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಪ್ಲು ಗತಿಯನ್ತಿ ಹಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೭ ಳಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಉಇತಿ ಉಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ಥದಸ್ಸನತ್ಥಂ "ಉಪರೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಪಕಾರಲಕಾರಸಂಯೋಗೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಪೋತ್ಥಕೇಸು** ಪನ "ಉಪ್ಪಿಲವತೀ"ತಿ ಲಿಖನ್ತಿ, ಸೋ ಅಪಾಠೋ। **ಕಞ್ಜಿಕ**ನ್ತಿ ಬಿಲಙ್ಗಂ। ತಞ್ಹಿ ಕೇನ ಜಲೇನ ಅಞ್ಜಿಯಂ ಅಭಿಬ್ಯತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾತಿ "ಕಞ್ಜಿಯ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಮೇವ ಕಞ್ಜಿಕಂ ಯಕಾರಸ್ಸ ಕಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। ತಂ ಪವಾಹೇತ್ವಾ, ಅಪನೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಸುಕ್ಖಮೇವ ಭತ್ತಂ ಭಜಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ಸೇವಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನಾತಿ **ಸುಕ್ಖಭತ್ತಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। **ಪುರತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪುರತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ವಾ। **ಫುಸಿತಾನೀ**ತಿ ಬಿನ್ದೂನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನೇಸುಪಿ ಫುಸನ್ತೀತಿ ಫುಸಿತಾನೀತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

ಉಳುಙ್ಕೋತಿ ಕೋಸಿಯಸಕುಣನಾಮೋ ದೀಘದಣ್ಡಕೋ ಏಕೋ ಭಾಜನವಿಸೇಸೋ, ತೇನ। **ಥೇವಾ**ತಿ ಫುಸಿತಾನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನೇಸುಪಿ ಫುಸಿತತ್ತಾ ಥವೀಯನ್ತಿ ಪಸಂಸೀಯನ್ತೀತಿ "ಥೇವಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಚರುಕೇನಾ**ತಿ ಚರೀಯತಿ ಭಕ್ಖೀಯತೀತಿ ಚರು, ಹಬ್ಯಪಾಕೋ, ತಂ ಕರೋತಿ ಅನೇನಾತಿ ಚರುಕಂ, ಥಾಲ್ಯಾದಿಕಂ ಖುದ್ದಕಭಾಜನಂ, ತೇನ ಆಕಿರಿಯಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಾಳವಣ್ಣಕಾಮೇಹಿ ಮಾನೀಯತೀತಿ **ಮಸಿ**। ಖಾದತೀತಿ **ಛಾರೋ** ಖಕಾರಸ್ಸ ಛಕಾರಂ, ದಕಾರಸ್ಸ ಚ ರಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ಖಾರರಸೋ, ಸೋ ಇಮಿಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಛಾರಿಕಾ**। **ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ**ತಿ ಉದ್ಧಂ ಗನ್ತ್ವಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

ಫಾಲೇತ್ವಾತಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ। ದೇನ್ತಾನಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾಯಾಸಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾಯಾಸೇನ। **ತಥಾಪೀ**ತಿ ತೇನ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಗಹಣಾಕಾರೇನಪಿ।

ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾತಿ "ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮನಸಿಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। **ಸೋ**ತಿ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ**ತಿ ಆಭೋಗಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ಅನಾದರ**ನ್ತಿ ಅನಾದರೇನ, ಕರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಅನಾದರಂ ಹುತ್ವಾತಿ ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಕೇಚೀ**ತಿ ಅಭಯಗಿರಿವಾಸಿನೋ। ಕಾಯೇನ ಪಟಿಬದ್ಧೋ **ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೋ,** ತೇನ ಪಟಿಬದ್ಧೋ **ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಪಟಿಬದ್ಧೋ** , ತೇನ। **ವಚನಮತ್ತಮೇವಾ**ತಿ "ಪಟಿಬದ್ಧಪಟಿಬದ್ಧ"ನ್ತಿ ಏಕಂ ಅತಿರೇಕಂ ಪಟಿಬದ್ಧವಚನಮತ್ತಮೇವ ನಾನಂ, ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಯಮ್ಹೀ**ತಿ ಯಮ್ಹಿ ವತ್ಥು। **ತತ್ರಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಟ್ಟನೇ। **ತನ್ತಿ** ಅನುಜಾನನಂ।

ನೇಯ್ಯೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ನೇತ್ವಾ ಞಾತೋ ಅತ್ಥೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ನೇಯ್ಯತ್ಥಂ**। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸುತ್ತೇ, ಸುತ್ತಸ್ಸ ವಾ। **ಯನ್ತಿ** ವತ್ಥು ಪತತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಗಳಿತ್ವಾ**ತಿ ಭಸ್ಸಿತ್ವಾ। **ಸುದ್ಧಾಯಾ**ತಿ ನಿರಜಾಯ। **ಸಾಮ**ನ್ತಿ ಸಯಂ। **ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ವಾ**ತಿಆದೀಸು ತಯೋ ವಾಸದ್ದಾ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥಾ। ಪುಞ್ಛಿತಾದೀಸು ಹಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಿಚ್ಚೇ ಕತೇ ಇತರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ, "ಆಹರಾಪೇತುಮ್ಪೀ"ತಿಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। "ಕಸ್ಮಾ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಾ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। ವದನ್ತೇನ ಭಗವತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸುತ್ತವಚನೇಸು। "ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ತಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ದಾಯಕೇಹೀ"ತಿ ವಚನೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ನೀತತ್ಥೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನ ಇತತ್ಥೋ ಞಾತತ್ಥೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ನೀತತ್ಥಮಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನೇಯ್ಯತ್ಥ, ಮಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ ಚಾ"ತಿ ಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ಪರಿಭುಞ್ಜನಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದುತಿಯದಿವಸೇಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ಅಪರದಿವಸೇಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ನೇಯ್ಯತ್ಥೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ನೇತ್ವಾ ಇಯ್ಯತ್ಥೋ ಞಾತತ್ಥೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರೋ। **ದನ್ತಾತಿ** ದಸನಾ। ತೇ ಹಿ ದಂಸೀಯನ್ತಿ ಭಕ್ಖೀಯನ್ತಿ ಏತೇಹೀತಿ "ದನ್ತಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಸತ್ಥಂಯೇವ **ಸತ್ಥಕಂ** ಖುದ್ದಕಟ್ಠೇನ, ತೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ಥಕೇನ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಮಲಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಲೋಹಗನ್ಧಮತ್ತಂ। **ಪರಿಹರನ್ತೀ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಹರನ್ತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ತಂ ಸತ್ಥಕಂ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಯಸ್ಮಾ ನ ಪರಿಹರನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಸೇವ ನಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಗ್ಗಹಿತಪಚ್ಚಯಾ, ಸನ್ನಿಧಿಪಚ್ಚಯಾ ವಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ತಕ್ಕಖೀರೇಸು। **ನೀಲಿಕಾತಿ** ನೀಲವಣ್ಣಾ ಸ್ನೇಹಾ। **ಆಮಕತಕ್ಕಾದೀಸೂತಿ** ಅಪಕ್ಕೇಸು ತಕ್ಕಖೀರೇಸು।

ಕಿಲಿಟ್ಠಉದಕನ್ತಿ ಸಮಲಂ ಉದಕಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। ಪತ್ತಗತಂ ಓದನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಉಗ್ಗಹಿತಕೋತಿ** ಅವಗಹಿತಕೋ। "ಉಞ್ಞಾತೋ"ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೧೨) ವಿಯ ಉಕಾರೋ ಓಕಾರವಿಪರೀತೋ ಹೋತಿ, ಅಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗಹಿತತ್ತಾ ದುಗ್ಗಹಿತಕೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏತೇನಾತಿ ಓದನೇನ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ** ಹತ್ಥತೋ ಅಮುತ್ತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಸಾಪೇಕ್ಖೇ ಸತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಏತ್ತೋತಿ** ಇತೋ ಪತ್ತತೋ। ಸಾಮಣೇರೋ ಪಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ಪತ್ತತೋ। **ಕೇಚೀತಿ** ಅಭಯಗಿರಿವಾಸಿನೋ। **ತ**ನ್ತಿ "ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಆಚರಿಯಾನಂ ವಚನಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಪೂವಭತ್ತಾದಿ।

ಅತ್ತನೋ ವಾತಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ವಾ। **ಸಾಮಣೇರಾತಿ** ಆಮನ್ತನಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಭಾಜನೇತಿ** ಯಾಗುಪಚನಕಭಾಜನೇ। **ಯಾಗುಕುಟ**ನ್ತಿ ಯಾಗುಯಾ ಪೂರಿತಂ ಕುಟಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಯಾಗುಕುಟಂ। "ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತು"ನ್ತಿ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ಗೀವಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಆವಜ್ಜೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆವಜ್ಜೇತೀತಿ** ಪರಿಣಾಮೇತಿ।

ಪಟಿಗ್ಗಹಣೂಪಗಂ ಭಾರನ್ತಿ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸಂಹಾರಿಮಂ ಭಾರಂ। ಬಲವತಾ ಸಾಮಣೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಲಘಟಂ ವಾತಿ** ತೇಲೇನ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಘಟಂ ವಾ। **ಲಗ್ಗೇನ್ತೀತಿ** ಲಮ್ಬೇನ್ತಿ। ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

ನಾಗಸ್ಸ ದನ್ತೋ ವಿಯಾತಿ **ನಾಗದನ್ತಕೋ,** ಸದಿಸತ್ಥೇ ಕೋ। ಅಙ್ಕೀಯತೇ ಲಕ್ಖೀಯತೇ ಅನೇನಾತಿ **ಅಙ್ಕುಸೋ,** ಗಜಮತ್ಥಕಮ್ಹಿ ವಿಜ್ಝನಕಣ್ಡಕೋ। ಅಙ್ಕುಸೋ ವಿಯಾತಿ **ಅಙ್ಕುಸಕೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಅಙ್ಕುಸಕೇ ವಾ ಲಗ್ಗಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಣ್ಠತೋತಿ** ಗಣ್ಠನ್ತಸ್ಸ। ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ **ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೋ,** ತಸ್ಮಿಂ। **ತ**ನ್ತಿ ತೇಲಥಾಲಕಂ।

ಆರೋಹನ್ತೇಹಿ ಚ ಓರೋಹನ್ತೇಹಿ ಚ ನಿಚ್ಚಂ ಸೇವೀಯತೀತಿ **ನಿಸ್ಸೇಣೀ,** ತಸ್ಸಾ ಮಜ್ಝಂ **ನಿಸ್ಸೇಣಿಮಜ್ಝಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। ಕಣ್ಣೇ ಉಟ್ಠಿತಂ **ಕಣ್ಣಿಕಂ,** ಕಣ್ಣಮಲಂ, ಕಣ್ಣಿಕಂ ವಿಯ ಕಣ್ಣಿಕಂ, ಯಥಾ ಹಿ ಕಣ್ಣಮಲಂ ಕಣ್ಣತೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಪವತ್ತತಿ, ಏವಂ ತೇಲಾದಿತೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಪವತ್ತತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಘನಚುಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಕಥಿನಚುಣ್ಣಂ। **ತಂಸಮುಟ್ಠಾನಮೇವ ನಾಮಾತಿ** ತತೋ ತೇಲಾದಿತೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಮೇವ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಕಣ್ಣಿಕಾದಿ। ಇದಂ ಪದಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖಂ।

ಯೋತ್ತೇನಾತಿ ರಜ್ಜುನಾ। ಅಞ್ಞೋ ದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪವಿಸನ್ತೇ ಚ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇ ಚ ವರತಿ ಆವರತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ವತಿ,** ತಂ। **ಉಚ್ಛೂತಿ** ರಸಾಲೋ। ಸೋ ಹಿ ಉಸತಿ ವಿಸಂ ದಾಹೇತೀತಿ ಉಚ್ಛೂತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ। **ತಿಮ್ಬರುಸಕ**ನ್ತಿ ತಿನ್ದುಕಂ। ತಞ್ಹಿ ತೇಮೇತಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅದ್ದೇತಿ ರಸೇನಾತಿ **ತಿಮ್ಬೋ,** ರುಸತಿ ಖುದ್ದಿತಂ ನಾಸೇತೀತಿ **ರುಸಕೋ,** ತಿಮ್ಬೋ ಚ ಸೋ ರುಸಕೋ ಚಾತಿ "ತಿಮ್ಬರುಸಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ। **ವತಿದಣ್ಡಕೇಸೂತಿ** ವತಿಯಾ ಅತ್ಥಾಯ ನಿಕ್ಖಣಿತೇಸು ದಣ್ಡಕೇಸು। **ಮಯಂ ಪನಾತಿ** ಸಙ್ಗಹಕಾರಾಚರಿಯಭೂತಾ ಬುದ್ಧಘೋಸನಾಮಕಾ ಮಯಂ ಪನ,

ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ನ ಪುಥುಲೋ ಪಾಕಾರೋ**ತಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪಾಸಾನತಿಕ್ಕಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಹತ್ಥಸತಮ್ಪೀ**ತಿ ರತನಸತಮ್ಪಿ।

ಸೋತಿ ಸಾಮಣೇರೋ। ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಪರೋ**ತಿ ಸಾಮಣೇರೋ।

ಫಲಂ ಇಮಿಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಫಲಿನೀ,** ಇನಪಚ್ಚಯೋ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಜೋತಕೋ ಈ, ತಂ ಸಾಖನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಫಲಿನಿಸಾಖನ್ತಿ ಸಮಾಸತೋಪಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ। **ಮಚ್ಛಿಕವಾರಣತ್ಥ**ನ್ತಿ ಮಧುಫಾಣಿತಾದೀಹಿ ಮಕ್ಖನಟ್ಠಾನೇ ನಿಲೀಯನ್ತೀತಿ ಮಕ್ಖಿಕಾ, ತಾಯೇವ **ಮಚ್ಛಿಕಾ** ಖಕಾರಸ್ಸ ಛಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ತಾಸಂ ನಿವಾರಣಾಯ। **ಮೂಲಪಟಿಗ್ಗಹಮೇವಾ**ತಿ ಮೂಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮೇವ, ಪಠಮಪಟಿಗ್ಗಹಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಭಿಕ್ಖು ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅರಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಕೇನಿಪಾತೇನ। ತಞ್ಹಿ ಅರತಿ ನಾವಾ ಗಚ್ಛತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಅರಿತ್ತಂ,** ತೇನ। **ತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾರಹಂ ಭಣ್ಡಂ । **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾ**ತಿ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ತಸ್ಮಿಮ್ಪೀ**ತಿ ಚಾಟಿಕುಣ್ಡಕೇಪಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ।

ಪಾಥೇಯ್ಯತಣ್ಡುಲೇತಿ ಪಥಸ್ಸ ಹಿತೇ ತಣ್ಡುಲೇ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ। **ಇತರೇಹೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗಹಿತತಣ್ಡುಲೇಹಿ। ಸಬ್ಬೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗಹಿತೇಹಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ತಣ್ಡುಲೇಹಿ ಯಾಗುಪಚನೇ ನ ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಾರಣ**ನ್ತಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಭುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಅಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಭುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಕಾರಣಂ।

ಭತ್ತಂ ಪಚಿತುಕಾಮೋ ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ಆರೋಪೇತಬ್ಬಂ, ಅಗ್ಗಿ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ** ಮೂಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ತತೋ**ತಿ ಅಗ್ಗಿಜಾಲನತೋ।

ತತ್ತೇ ಉದಕೇತಿ ಉದಕೇ ತಾಪೇ। **ತತೋ**ತಿ ತಣ್ಡುಲಪಕ್ಖಿಪನತೋ।

ಪಿಧಾನನ್ತಿ ಉಕ್ಖಲಿಪಿಧಾನಂ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಹತ್ಥಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏವ। **ದಬ್ಬಿಂ ವಾ**ತಿ ಕಟಚ್ಛುಂ ವಾ। ಸೋ ಹಿ ದರೀಯತಿ ವಿಲೋಳೀಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ ದಬ್ಬೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ತತ್ರಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಠಪನೇ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಲೋಲಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ। **ತತೋ**ತಿ ಪತ್ತತೋ। ಪುನ **ತತೋ**ತಿ ಸಾಖಾದಿತೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಫಲರುಕ್ಖೇ।

ವಿತಕ್ಕಂ ಸೋಧೇತುನ್ತಿ "ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಿತಕ್ಕಂ ಸೋಧೇತುಂ। **ತತೋ**ತಿ ಅಮ್ಬಫಲಾದಿತೋ।

ಪುನ **ತತೋ**ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಮತ್ಥಾಯ ಗಹಿತತೇಲಾದಿತೋ। **ತೇ**ತಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ। **ತತೋಯೇವಾ**ತಿ ತೇಹಿಯೇವ ತಣ್ಡುಲೇಹಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏತ್ಥಾತಿ ತಾಪಿತಉದಕೇ। ಅಮುಞ್ಚನ್ತೇನೇವ ಹತ್ಥೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಙ್ಗನ್ತಿ ವಿನಾಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ **ಅಙ್ಗಾರಾ**। ದರೀಯನ್ತಿ ಫಲೀಯನ್ತೀತಿ **ದಾರೂನಿ**।

ವುತ್ತೋ ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಗವತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಸದ್ದಂ ಕರೋತೀತಿ **ಗುಳೋ,** ಗುಳತಿ ವಿಸತೋ ಜೀವಿತಂ ರಕ್ಖತೀತಿ ವಾ **ಗುಳೋ,** ತಂ ಭಾಜೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಲೋಲಸಾಮಣೇರಸ್ಸ।

ಧೂಮಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಟ್ಟೀಯತಿ ವಟ್ಟಿತ್ವಾ ಕರೀಯತೀತಿ ಧೂಮವಟ್ಟಿ, ತಂ। ಮುಖೀಯತಿ ವಿಪರೀಯತೀತಿ **ಮುಖಂ**। ಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸೀಸಂ, ತಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಕಣ್ಠೋ**।

ಭತ್ತುಗ್ಗಾರೋತಿ ಉದ್ಧಂ ಗಿರತಿ ನಿಗ್ಗಿರತೀತಿ ಉಗ್ಗಾರೋ, ಭತ್ತಮೇವ ಉಗ್ಗಾರೋ ಭತ್ತುಗ್ಗಾರೋ, ಉಗ್ಗಾರಭತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದನ್ತನ್ತರೇತಿ** ದನ್ತವಿವರೇ।

ಉಪಕಟ್ಠೇ ಕಾಲೇತಿ ಆಸನ್ನೇ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಕಾಲೇ। **ಕಕ್ಖಾರೇತ್ವಾತಿ** ಸಞ್ಛಿತ್ವಾ। ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ದ್ವೇ ತಯೋ ಖೇಳಪಿಣ್ಡೇ ಪಾತೇತ್ವಾ”ತಿ। ಫಳುಸಞ್ಞಾತಂ ಸಿಙ್ಗಂ ವಿಸಾಣಂ ಅಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೀತಿ **ಸಿಙ್ಗೀ,** ಸೋಯೇವ ಕಟುಕಭಯೇಹಿ ವಿರಮಿತಬ್ಬತ್ತಾ **ಸಿಙ್ಗೀವೇರೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। ಅಙ್ಕೀಯತಿ ರುಕ್ಖೋ ನವಂ ಉಗ್ಗತೋತಿ ಲಕ್ಖೀಯತಿ ಏತೇಹೀತಿ **ಅಙ್ಕುರಾ,** ಸಮಂ ಲೋಣೇನ ಉದಕಂ, ಸಮಂ ವಾ ಉದಕೇನ ಲೋಣಂ ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ **ಸಮುದ್ದೋ,** ತಸ್ಸ ಉದಕಂ ಅವಯವೀಅವಯವಭಾವೇನಾತಿ **ಸಮುದ್ದೋದಕಂ,** ತೇನ ಅಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಫಾಣತಿ ಗುಳತೋ ಥದ್ಧಭಾವಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಫಾಣಿತಂ**। ಕರೇನ ಹತ್ಥೇನ ಗಹಿತಬ್ಬಾತಿ **ಕರಕಾ,** ವಸ್ಸೋಪಲಂ, ಕರೇನ ಗಣ್ಹಿತುಮರಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತಕಟ್ಠಿನಾತಿ** ಕತಕನಾಮಕಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ ರುಕ್ಖವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅಟ್ಠಿನಾ। **ತನ್ತಿ** ಉದಕಂ। **ಕಪಿತ್ಥೋತಿ** ಏಕಸ್ಸ ಅಮ್ಬಿಲಫಲಸ್ಸ ರುಕ್ಖವಿಸೇಸಸ್ಸ ನಾಮಂ।

ಬಹಲನ್ತಿ ಆವಿಲಂ। **ಸನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ವಿಸನ್ದಿತ್ವಾ। **ಕಕುಧಸೋಬ್ಭಾದಯೋತಿ** ಕಕುಧರುಕ್ಖಸಮೀಪೇ ಠಿತಾ ಸೋಬ್ಭಾದಯೋ। **ರುಕ್ಖತೋತಿ** ಕಕುಧರುಕ್ಖತೋ। **ಪರಿತ್ತನ್ತಿ** ಅಪ್ಪಕಂ।

ಪಾನೀಯಘಟೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ವಾಸಮತ್ತಂ ಉದಕಂ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಠಪಿತಪುಪ್ಫವಾಸಿತಪಾನೀಯೇಯೇವ । ಠಪಿತಂ ದನ್ತಕಟ್ಠನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನಾದರೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

ಕಿಂ ಮಹಾಭೂತಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಿಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಂ ಪನಾತಿ** ಮಹಾಭೂತಂ ಪನ। **ಅಙ್ಗಲಗ್ಗನ್ತಿ** ಅಙ್ಗೇಸು ಲಗ್ಗಂ, ಮಹಾಭೂತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಸೇದೇ। **ಸುಝಾಪಿತನ್ತಿ** ಅಙ್ಗಾರಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಸುಟ್ಠು ಝಾಪಿತಂ।

ಚತ್ತಾರೀತಿ ಪಥವೀ ಛಾರಿಕಾ ಗೂಥಂ ಮುತ್ತನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ। **ಮಹಾವಿಕಟಾನೀತಿ** ಮಹನ್ತಾನಿ ಸಪ್ಪದಟ್ಠಕ್ಖಣಸಙ್ಖಾತೇ ವಿಕಾರಕಾಲೇ ಕತ್ತಬ್ಬಾನಿ ಓಸಧಾನಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** “ಅಸತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇ”ತಿ ವಚನೇ। **ಕಾಲೋದಿಸ್ಸಂ ನಾಮಾತಿ** ಬ್ಯಾಧೋದಿಸ್ಸ, ಪುಗ್ಗಲೋದಿಸ್ಸ, ಕಾಲೋದಿಸ್ಸ, ಸಮಯೋದಿಸ್ಸ, ದೇಸೋದಿಸ್ಸ, ವಸೋದಿಸ್ಸ, ಭೇಸಜ್ಜೋದಿಸ್ಸಸಙ್ಖಾತೇಸು ಸತ್ತಸು ಓದಿಸ್ಸೇಸು ಕಾಲೋದಿಸ್ಸಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಸಮಂ।

ಭೋಜನವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

೫. ಅಚೇಲಕವಗ್ಗೋ

೧. ಅಚೇಲಕಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೧೯೯. ಅಚೇಲಕವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ ಪರಿವಿಸತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪರಿವೇಸನ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿವೇಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪಬ್ಬಜಸದ್ದಾ ಸಮಾನಾತಿ ಆಹ "ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸಮಾಪನ್ನೋತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಸಮಾಪನ್ನೋ"ತಿ। ತಿತ್ಥೇನ ಸಮಂ ಪೂರತೀತಿ ಸಮತಿತ್ಥಿಕಂ, ನದೀಆದೀಸು ಉದಕಂ, ಸಮತಿತ್ಥಿಕಂ ವಿಯಾತಿ **ಸಮತಿತ್ಥಿಕಂ,** ಪತ್ತಭಾಜನೇಸು ಯಾಗುಭತ್ತಂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ದಾಪೇತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ದಾಧಾತುಯಾ ಸಮ್ಪದಾನಸ್ಸ ಸುವಿಜಾನಿತತ್ತಾ ತಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಮೇವ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾ"ತಿ।

೧೭೩. "ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿಇಮಿನಾ **"ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮೀಪತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಭಾಜನೇ। **ಇತೋ**ತಿ ಪತ್ತತೋ। **ಇಧಾ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಭಾಜನೇ। ನನ್ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಸ್ಸಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಉಯ್ಯೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೭೪. ದುತಿಯೇ ಪಟಿಕ್ಕಮನಅಸನಸಾಲಸದ್ದಾನಂ ಪರಿಯಾಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಅಸನಸಾಲಾಯಪೀ"ತಿ। ಭತ್ತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ **ಭತ್ತವಿಸ್ಸಗ್ಗೋ**ತಿ ಕತೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ಆಹ **"ಭತ್ತಕಿಚ್ಚ"**ನ್ತಿ। ಸಮ್ಭೂಧಾತುಸ್ಸ ಪಪುಬ್ಬಅಪಧಾತ್ವತ್ಥತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ನ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ।

೧೭೬. ವುತ್ತಾವಸೇಸನ್ತಿ ವುತ್ತೇಹಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಹಸಿತುಕಾಮತಾದೀಹಿ ಅವಸೇಸಂ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಉಯ್ಯೋಜಿತಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ। **ಅತ್ಥತೋ**ತಿ ವಿಜಹನ್ತವಿಜಹಿತಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅವಿನಾಭಾವಸಙ್ಖಾತಅತ್ಥತೋ। **ಇತರೇನಾ**ತಿ ಉಯ್ಯೋಜಕಭಿಕ್ಖುನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಂ ವಾ ಸವನೂಪಚಾರಂ ವಾ"ತಿವಚನೇ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೋ, ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಸವನೂಪಚಾರೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। "ತಥಾ"ತಿಇಮಿನಾ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಪಮಾಣಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಕುಟ್ಟಾದೀಹಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮಸ್ಸ। "ವುತ್ತಪಕಾರಮನಾಚಾರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ನ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪಚ್ಚಯೋ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞಸದ್ದಸ್ಸ ಅಪಾದಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಕಾರಣ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಪಚ್ಚಯಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ।

೧೭೭. ಕಲಿಸದ್ದಸ್ಸ ಪಾಪಪರಾಜಯಸಙ್ಖಾತೇಸು ದ್ವೀಸು ಅತ್ಥೇಸು ಪಾಪಸಙ್ಖಾತೋ ಕೋಧೋತಿ ಆಹ "ಕಲೀತಿ ಕೋಧೋ"ತಿ। "ಆಣ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಸಾಸನಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ಆಣಾ ಚ ಸಾಸನಂ ಞೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಕೋಧವಸೇನ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಸ್ಸ ಠಾನಂ ನಿಸಜ್ಜಂ ಆಲೋಕಿತಂ ವಿಲೋಕಿತಂ ಪಸ್ಸಥ ಭೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಮಿನಾಪೀ**ತಿ ಅಮನಾಪವಚನಂ ವಚನೇನಾಪೀತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಸಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೭೯. ತತಿಯೇ "ಸಯನಿಯಘರೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಯಕಾರಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ "ಸಯನಿಘರೇ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ **"ಸಯನಿಘರೇ"**ತಿ। **ಯತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ತೋಸದ್ದೋ ಪಠಮಾದೀಸು ಅತ್ಥೇಸು ದಿಸ್ಸತಿ। "ಯತೋನಿದಾನ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಸು॰ ನಿ॰ ೨೭೫) ಪಠಮತ್ಥೇ। "ಅನ್ತರಾಯೇ ಅಸೇಸತೋ"ತಿಆದೀಸು (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ ೭) ದುತಿಯತ್ಥೇ । "ಅನಿಚ್ಚತೋ"ತಿಆದೀಸು (ಪಟ್ಠಾ॰ ೧.೧.೪೦೯) ತತಿಯತ್ಥೇ। "ಮಾತಿತೋ ಪಿತಿತೋ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೩೧೧) ಪಞ್ಚಮ್ಯತ್ಥೇ। "ಯಂ ಪರತೋ ದಾನಪಚ್ಚಯಾ"ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೮೫) ಛಟ್ಠ್ಯತ್ಥೇ। "ಪುರತೋ ಪಚ್ಛತೋ"ತಿಆದೀಸು (ಪಾಚಿ॰ ೫೭೬) ಸತ್ತಮ್ಯತ್ಥೇ। "ಪದಮತೋ"ತಿಆದೀಸು ಕಾರಣತ್ಥೇ ದಿಸ್ಸತಿ। ಇಧಾಪಿ ಕಾರಣತ್ಥೇಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ"ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಾ ದಿನ್ನಾ, ತಸ್ಮಾ ಗಚ್ಛಥ ಭನ್ತೇ ತುಮ್ಹೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖಂ। **ವೋ**ತಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ। "ಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಅತ್ಥಪಕರಣಾದಿತೋ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋವಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ **"ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ"**ತಿ, ರಾಗೇನ ಪರಿಭವಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೦. **ಸಭೋಜನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಕಾರೋ ಸಹಸದ್ದಕಾರಿಯೋ ಚ ಅಕಾರುಕಾರಾನಂ ಅಸರೂಪತ್ತಾ ಅಕಾರತೋ ಉಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪೋ ಚ ತೀಸು ಪದೇಸು ಪಚ್ಛಿಮಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ತುಲ್ಯತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಸಮಾಸೋ ಚ ಪುಬ್ಬಪದೇನ ಸಹ ಭೇದನಿಸ್ಸಿತಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋ ಚ ಹೋತಿ, ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಹ ಉಭೋಹಿ ಜನೇಹೀ"ತಿ। ಅಥ ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಭೋಜನಂ,** ಸಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಭೋಜನಂ ಅಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇತಿ **ಸಭೋಜನನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಥ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತೇನೇವಾತಿ** ತೇನೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** "ಸಭೋಜನೇ"ತಿಪದಸ್ಸ। **ಘರೇತಿ** ಏತ್ಥ ಪುಬ್ಬೋ ಸಯನಿಸದ್ದೋ ಲೋಪೋತಿ ಆಹ "ಸಯನಿಘರೇ"ತಿ। ಇಮಿನಾ "ದತ್ತೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಪುಬ್ಬಪದಲೋಪಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟೋ ನಾಮ ನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಅಥ ಖೋ ಸಯನಿಘರಗಬ್ಭಸ್ಸೇವಾತಿ ಆಹ "ತಸ್ಸ ಸಯನಿಘರಗಬ್ಭಸ್ಸಾ"ತಿ। **ಯಥಾ ವಾ ತಥಾ ವಾತಿ** ಯೇನ ವಾ ತೇ ನ ವಾ ಆಕಾರೇನ। **ಕತಸ್ಸಾತಿ** ಪಿಟ್ಠಿವಂಸಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅನಾರೋಪೇತ್ವಾ ವಾ ಕತಸ್ಸಾತಿ। ತತಿಯಂ।

೧೮೪. ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮೇಸು ಯಥಾ ಚ ಸಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಮುಟ್ಠಾನಂ, ಏವಮೇವ ತಾನಿಪೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾನಿ।

೬. ಚಾರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೯೪. ಛಟ್ಠೇ ಕಸ್ಮಾ ತೇಹಿ "ದೇಥಾವುಸೋ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ನನು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ಏತ್ಥ ತಂ ಕಿರಾ"ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅಭಿಹಟಂ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ।

೧೯೫. ಇದಂ ಪನ ವಚನಂ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಸಾದಞ್ಞಥತ್ತನ್ತಿ** ಪಸಾದಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇನಾಕಾರೇನ ಭಾವೋ। **ನನ್ತಿ** ಖಾದನೀಯಂ। "ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಮಂಸೂ"ತಿಇಮಿನಾ "ಉಸ್ಸಾರಿಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಉಕಾರಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹತ್ಥತಞ್ಚ ಸರಧಾತುಸ್ಸ ಗತ್ಯತ್ಥತಞ್ಚ ಅಜ್ಜತನಿಉಂವಿಭತ್ತಿಯಾ ತ್ಥತ್ತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ, ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾರಿಂಸು ಅಗಮಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೮. **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಠಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋತಿ** ಚಿತ್ತುಪ್ಪನ್ನತೋ। **ಯನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಂ। **ಪಕತಿವಚನೇನಾತಿ** ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಕತ್ವಾ ಪವತ್ತೇನ ಸಭಾವವಚನೇನ। **ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇತಿ** ವಚನಸ್ಸ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧತ್ತಾ ಅಯುತ್ತಭಾವಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಆಹ "ಅಪಿ ಚ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಾ"ತಿ।

೨೦೧. ಗಾಮಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ಆರಾಮೋ ತಿಟ್ಠತೀತಿ **ಅನ್ತರಾರಾಮೋ** ವಿಹಾರೋ, ತಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನ್ತೋಗಾಮೇ"ತಿಆದೀತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಮಹಾನಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೨೦೨. ಸತ್ತಮೇ "ಭಗವತೋ"ತಿಪದಂ "ಚೂಳಪಿತುಪುತ್ತೋ"ತಿಪದೇ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, "ಮಹಲ್ಲಕತರೋ"ತಿಪದೇ ಅಪಾದಾನಂ। **ಚೂಳಪಿತುಪುತ್ತೋತಿ** ಸುದ್ಧೋದನೋ, ಸಕ್ಕೋದನೋ, ಸುಕ್ಕೋದನೋ, ಧೋತೋದನೋ, ಅಮಿತೋದನೋತಿ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಭಾತರೋ, ಅಮಿತಾ, ಪಾಲಿತಾತಿ ದ್ವೇ ಭಗಿನಿಯೋ। ತೇಸು ಭಗವಾ ಚ ನನ್ದೋ ಚ ಜೇಟ್ಠಭಾತುಭೂತಸ್ಸ ಸುದ್ಧೋದನಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ, ಆನನ್ದೋ ಕನಿಟ್ಠಭಾತುಭೂತಸ್ಸ ಅಮಿತೋದನಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ, ಮಹಾನಾಮೋ ಚ ಅನುರುದ್ಧೋ ಚ ತತಿಯಸ್ಸ ಸುಕ್ಕೋದನಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ। ಸಕ್ಕೋದನಧೋತೋದನಾನಂ ಪುತ್ತಾ ಅಪಾಕಟಾ। ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅಮಿತಾಯ ನಾಮ ಭಗಿನಿಯಾ ಪುತ್ತೋ, ಪಾಲಿತಾಯ ಪುತ್ತಧೀತರಾ ಅಪಾಕಟಾ। ತಸ್ಮಾ ಚೂಳಪಿತುನೋ ಸುಕ್ಕೋದನಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಚೂಳಪಿತುಪುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ದ್ವೀಸು**

ಫಲೇಸೂತಿ ಹೇಟ್ಠಿಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಫಲೇಸು। **ಉಸ್ಸನ್ನ**ಸದ್ದೋ ಬಹುಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಬಹೂ"ತಿ। **ವಜತೋತಿ** ಗೋಟ್ಠತೋ। ತಞ್ಹಿ ಗಾವೋ ಗೋಚರಟ್ಠಾನತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿವಾಸತ್ಥಾಯ ವಜನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ ವಜೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೩೦೯. **ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪವಾರಣಸಮಯೇ। "ಏತ್ತಕೇಹೀ"ತಿಪದಸ್ಸ ನಾಮವಸೇನ ವಾ ಪರಿಮಾಣವಸೇನ ವಾ ದುವಿಧಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ನಾಮವಸೇನ ಪರಿಮಾಣವಸೇನಾ"ತಿ। ತೇಸು ನಾಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏತಂ ನಾಮಂ ಏತೇಸಂ ಭೇಸಜ್ಜಾನನ್ತಿ **ಏತ್ತಕಾನೀತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಪರಿಮಾಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏತಂ ಪರಿಮಾಣಂ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಏತ್ತಕಾನೀತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। "ಅಞ್ಞಂ ಭೇಸಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞಸದ್ದಸ್ಸ ಅಪಾದಾನಂ ನಾಮಂ ವಾ ಪರಿಮಾಣಂ ವಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ಸಬ್ಬಿನಾ ಪವಾರಿತೋ"ತಿಆದಿ।

೩೧೦. **ಯೇತಿ** ದಾಯಕಾ, ಪವಾರಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಉಯ್ಯುತ್ತಸೇನಾಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೧೧. ಅಟ್ಠಮೇ "ಅಭಿಮುಖ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಅಭಿಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಉಯ್ಯಾತೋ"**ತಿಪದಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಯಾತೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಗರತೋ ನಿಗ್ಗತೋ"ತಿ। "ಕತಉಯ್ಯೋಗ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಯುಞ್ಜತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಉಯ್ಯುತ್ತಾತಿ** ದಸ್ಸೇತಿ। ಧಾತೂನ, ಮನೇಕತ್ಥತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತ"ನ್ತಿ।

೩೧೪. ದ್ವಾದಸ ಪುರಿಸಾ ಇಮಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನೋತಿ **ದ್ವಾದಸಪುರಿಸೋ,** ಆವುಧೋ ಹತ್ಥೇಸು ಏತೇಸನ್ತಿ **ಆವುಧಹತ್ಥಾ। ನಿನ್ನನ್ತಿ** ನಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ, **ಪಸ್ಸತೋ** ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸೇನಾವಾಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೧೯. ನವಮೇ "ತಿಟ್ಠತು ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವಸನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಾಸದ್ದೋ "ಚಙ್ಕಮತು ವಾ"ತಿಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಕಿಞ್ಚಿ ಇರಿಯಾಪಥ**ನ್ತಿ ಚತೂಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಇರಿಯಾಪಥಂ। ಯಥಾ ರುದ್ಧಮಾನೇ ಸಞ್ಚಾರೋ ಛಿಜ್ಜತಿ, ಏವಂ ರುದ್ಧಾ ಸಂವುತಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ರುದ್ಧೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **"ಪಲಿಬುದ್ಧೋ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಪರಿಪುಬ್ಬಸ್ಸ ಬುಧಿಧಾತುಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಉಯ್ಯೋಧಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೨೨. ದಸಮೇ **ಯುಜ್ಝನ್ತೀತಿ** ಸಂಪಹರನ್ತಿ। "ಬಲಸ್ಸ ಅಗ್ಗಂ ಏತ್ಥಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಜಾನನ್ತೀ"ತಿಪದಂ ಅತ್ಥಸಮ್ಪುಣ್ಣತ್ಥಾಯ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ। **ಅಗ್ಗನ್ತಿ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ।** ಬಲಂ ಗಣೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಬಲಗ್ಗ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। ತೇನಾಹ "ಬಲಗಣನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। ಇದಞ್ಹಿ ವಚನಂ ಅಮ್ಬುಸೇಚನಗರುಸಿನನಯೇನ ವುತ್ತಂ। ಕಥಂ? "ಬಲಗಣನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವದನ್ತೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ "ಬಲಸ್ಸ ಅಗ್ಗಂ ಜಾನನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಬಲಗ್ಗ"ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ ಚ ಞಾಪೀಯತಿ, "ಬಲಂ ಗಣೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಬಲಗ್ಗ"ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಚ ದಸ್ಸೀಯತಿ। ವಿಯೂಹೀಯತೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೀಯತೇ **ಬ್ಯೂಹೋ,** ಸೇನಾಯ ಬ್ಯೂಹೋ **ಸೇನಾಬ್ಯೂಹೋತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಸೇನಾಯ ವಿಯೂಹ"ನ್ತಿಆದಿನಾ। ಅಣತಿ ಭೇರವಸದ್ದಂ ಕರೋತೀತಿ **ಅಣೀಕಂ,** ಮುದ್ಧಜಣಕಾರೋ, ಹತ್ಥೀಯೇವ ಅಣೀಕಂ **ಹತ್ಥಾಣೀಕಂ।** ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ಯೋ ಹತ್ಥೀ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೋ, ತೇನ ಹತ್ಥಿನಾತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ದಸಮಂ।

ಅಚೇಲಕವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

೬. ಸುರಾಪಾನವಗ್ಗೋ

೧. ಸುರಾಪಾನಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೩೧೬. ಸುರಾಪಾನವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ ಭದ್ದಾ ವತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಭದ್ದವತಿಕಾತಿ** ಚ, ಭದ್ದಾ ವತಿ ಭದ್ದವತಿ, ಸಾ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೀತಿ **ಭದ್ದವತಿಕಾತಿ** ಚ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸೋ"ತಿಆದಿ। **ಸೋತಿ** ಗಾಮೋ ಲಭೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ **ಪಥಾವಿನೋತಿ** ಕತೇ ಅದ್ಧಿಕಾಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಅದ್ಧಿಕಾ"ತಿ। ಅದ್ಧಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ **ಅದ್ಧಿಕಾ**। "ಪಥಿಕಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। **"ತೇಜಸಾ ತೇಜ"**ನ್ತಿಪದಾನಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಪೇಕ್ಖಾನಿ ಚ ಹೋನ್ತಿ , ಪದಾನಂ ಸಮಾನತ್ತಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಚ ಸಮಾನೋತಿ ಮಞ್ಞಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಞ್ಚ ತಸ್ಸ ಅಸಮಾನತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅತ್ತನೋ ತೇಜಸಾ ನಾಗಸ್ಸ ತೇಜ"ನ್ತಿ। "ಆನುಭಾವೇನಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಪನ ತೇಜಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಪೋತಸ್ಸ ಪಾದೋ **ಕಪೋತೋ** ಉಪಚಾರೇನ, ತಸ್ಸ ಏಸೋ **ಕಾಪೋತೋ,** ವಣ್ಣೋ। ಕಾಪೋತೋ ವಿಯ ವಣ್ಣೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಕಾಪೋತಿಕಾತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಪೋತಪಾದಸಮವಣ್ಣರತ್ತೋಭಾಸಾ"ತಿ। **ಪಸನ್ನ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಪಸಾದಸದ್ದಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತುಂ "ಸುರಾಮಣ್ಡಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಸ್ಸ ಸತೋತಿ** ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಸ್ಸ ಸಮಾನಸ್ಸ ಸಾಗತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೧೮. "ಮಧುಕಪುಪ್ಫಾದೀನಂ ರಸೇನ ಕತೋ"ತಿಇಮಿನಾ ಪುಪ್ಫಾನಂ ರಸೇನ ಕತೋ ಆಸವೋ **ಪುಪ್ಫಾಸವೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಸ ನಯೋ "ಫಲಾಸವೋ"ತಿಆದೀಸುಪಿ। ಸುರಾಮೇರಯಾನಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸುರಾ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। **ಪಿಟ್ಠಕಿಣ್ಣಪಕ್ಖಿತ್ತಾತಿ** ಪಿಟ್ಠೇನ ಚ ಕಿಣ್ಣೇನ ಚ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ ಕತಾ ವಾರುಣೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಿಣ್ಣಾತಿ** ಚ ಸುರಾಯ ಬೀಜಂ। ತಞ್ಹಿ ಕಿರನ್ತಿ ನಾನಾಸಮ್ಭಾರಾನಿ ಮಿಸ್ಸೀಭವನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಕಿಣ್ಣಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಸಾಯೇವ ಮಣ್ಡೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಸುರನಾಮಕೇನ ಏಕೇನ ವನಚರಕೇನ ಕತಾತಿ **ಸುರಾ**। ಮದಂ ಜನೇತೀತಿ **ಮೇರಯಂ**।

೩೧೯. **ಲೋಣಸೋವೀರಕ**ನ್ತಿ ಏವಂನಾಮಕಂ ಪಾನಂ। **ಸುತ್ತ**ನ್ತಿಪಿ ಏವಮೇವ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸೂಪಸಂಪಾಕೇ। ತೇಲಂ ಪನ ಪಚನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನತ್ಥಿ ತಿಖಿಣಂ ಮಜ್ಜಂ ಏತ್ಥಾತಿ ಅತಿಖಿಣಮಜ್ಜಂ, ಅತಿಖಿಣಮಜ್ಜೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ತೇಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಂ ಪನಾತಿ** ತೇಲಂ ಪನ। ತಿಖಿಣಂ ಮಜ್ಜಂ ಇಮಸ್ಸ ತೇಲಸ್ಸಾತಿ **ತಿಖಿಣಮಜ್ಜಂ**। **ಯತ್ಥಾತಿ** ತೇಲೇ। **ಅರಿಟ್ಠೋತಿ** ಏವಂನಾಮಕಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಅರಿಟ್ಠಂ, "ಸನ್ಧಾಯಾ"ತಿಪದೇ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಅಮಜ್ಜಂ ಅರಿಟ್ಠ"ನ್ತಿವಚನಂ, "ವುತ್ತ"ನ್ತಿಪದೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೨೦. ದುತಿಯೇ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಪತುಜ್ಜನಂ ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದೋ, ಸೋಯೇವ **ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೋತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಙ್ಗುಲೀಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಉತ್ತನ್ತೋತಿ** ಅವತಪನ್ತೋ। ಅವತಪನ್ತೋತಿ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಕಿಲಮನ್ತೋಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಕಿಲಮನ್ತೋ"ತಿ। ಕಿಲಮನ್ತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಸ್ಸಾಸಗಹಣೇನ ಪಸ್ಸಾಸೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಸಞ್ಚಾರೋ"ತಿ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಮ್ಪೀತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಹಸಧಮ್ಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೩೫. ತತಿಯೇ ಪಕಾರೇನ ಕರೀಯತಿ ಠಪೀಯತೀತಿ **ಪಕತಂ** ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂ ಭಗವತಾ"ತಿಆದಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೩೩೬. ಹಸಸಞ್ಜಾತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಭಾವೋ **ಹಸಧಮ್ಮೋತಿ** ವುತ್ತೇ ಅತ್ಥತೋ ಕೀಳಿಕಾಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಕೀಳಿಕಾ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ।

೩೩೭. **ಗೋಪ್ಫಕಾನನ್ತಿ** ಚರಣಗಣ್ಠಿಕಾನಂ। ತೇ ಹಿ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಠಪನಕಾಲೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೂಪರಿ ಠಪನತೋ ಗೋಪೇಯನ್ತೀತಿ ಗೋಪ್ಫಾ, ತೇ ಏವ ಗೋಪ್ಫಕಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಪಾದಸ್ಸ ಹಿ ಉಪರಿ ಪಾದಂ ಠಪನಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಸ ಉಪರಿ ಏಕೋ ನ ಠಪೇತಬ್ಬೋ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ "ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯಾ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೯೮; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೪೨೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೬)। ಓಟ್ಠಜೋ ದುತಿಯೋ। **ಓರೋಹನ್ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೩೮. **ಥಿಯಾರಿತ್ತಾದೀಹೀತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಲಜ್ಜಾಕಾರಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಕೇಚಿ ವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪತನುಪ್ಪತನವಾರೇಸೂತಿ** ಪತನವಾರ ಉಪ್ಪತನವಾರೇಸು। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಸಂ ಖಿತ್ತಕಥಲಾಯಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ , ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಠಪೇತ್ವಾ ಕೀಳನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲಿಖಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ** ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ವಿರಹಿತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಅತ್ಥಜೋತಕಂ ಅಕ್ಖರಂ ಲಿಖನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಅನಾದರಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೪೨. ಚತುತ್ಥೇ **ಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ ತನ್ತಿಯೇವಾತಿ ಆಹ "ತನ್ತೀ"ತಿ। **ಪವೇಣೀತಿ** ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। "ತಂ ವಾ ನ ಸಿಕ್ಖಿತುಕಾಮೋ"ತಿ ಏತ್ಥ ತಂಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಮಾವಿಕಾತುಂ ವುತ್ತಂ "ಯೇನ ಪಞ್ಞತ್ತೇನಾ"ತಿ। ವಿನಯೇ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನಾ"ತಿ ಆಹ "ಸುತ್ತೇ ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ವಾ ಆಗತೇನಾ"ತಿ।

೩೪೪. **ಪವೇಣಿಯಾತಿ** ಉಪಾಲಿಆದಿಕಾಯ ಆಚರಿಯಪರಮ್ಪರಸಙ್ಖಾತಾಯ ತನ್ತಿಯಾ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಕುರುನ್ದಿವಾದಮಹಾಪಚ್ಚರಿವಾದಸಙ್ಖಾತಂ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ವಚನಂ। **ಪವೇಣಿಯಾ ಆಗತೇತಿ** ಪವೇಣಿಯಾ ಆಗತಸಙ್ಖಾತೇ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೇತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೩೪೫. ಪಞ್ಚಮೇ **ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೇತಿ** ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಪಾರಾಜಿಕೇತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಜೋತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೫೦. ಛಟ್ಠೇ ಜನಪದಸ್ಸ ನಾಮತ್ತಾ ಬಹುವಚನವಸೇನ "ಭಗ್ಗೇಸೂ"ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಸುಸುಮಾರಸಣ್ಠಾನೋ ಪಬ್ಬತಸಙ್ಖಾತೋ ಗಿರಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸುಸುಮಾರಗಿರಿ,** ಏತಸ್ಸ ವಾ ಮಾಪಿತಕಾಲೇ ಸುಸುಮಾರೋ ಗಿರತಿ ಸದ್ದಂ ನಿಗ್ಗಿರತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸುಸುಮಾರಗಿರೀತಿ** ಅತ್ಥಮನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ವುತ್ತಂ "ನಗರಸ್ಸ ನಾಮ"ನ್ತಿ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ವನಂ ಪನ। "ಮಿಗಾನ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಮಿಗಾನಂ ಅಭಯೋ ದೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಮಿಗದಾಯೋತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೫೨. "ಜೋತಿಕೇ"ತಿಪದಸ್ಸ ಜೋತಿಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ಕರಣಂ **ಜೋತಿಕನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಜೋತಿಕರಣೇ"ತಿ।

೩೫೪. "ಸಮಾದಹಿತುಕಾಮತಾಯಾ"ತಿಪದಂ "ಅರಣಿಸಣ್ಠಾಪನತೋ"ತಿಪದೇ ಹೇತು। **ಜಾಲಾತಿ** ಸಿಖಾ। ಸಾ ಹಿ ಜಲತಿ ದಿಬ್ಬತೀತಿ ಜಾಲಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಪತಿಲಾತಂ ಉಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಏತ್ಥ "ಪತಿತಾಲಾತ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ತಕಾರಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಸನ್ಧಿವಸೇನ ಪತಿಲಾತನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಅಲಾತಂ ಪತಿತಂ ಉಕ್ಖಿಪತೀ"ತಿ। **ಅಲಾತನ್ತಿ** ಉಮ್ಮುಕ್ಕಂ। ತಞ್ಹಿ ಆದಿತ್ತಂ ಹುತ್ವಾ ಅತಿಉಣ್ಹತ್ತಾ ನ ಲಾತಬ್ಬಂ ನ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಲಾತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅವಿಜ್ಝಾತನ್ತಿ** ಝಾಯನತೋ ಡಯ್ಹನತೋ ಅವಿಗತಂ ಅಲಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಝಾಯನಂ ಡಯ್ಹನಂ ಝಾತಂ, ವಿಗತಂ ಝಾತಂ ಇಮಸ್ಸಾಲಾತಸ್ಸಾತಿ **ವಿಜ್ಝಾತಂ**।

೩೫೬. ಪದೀಪಾದೀನೀತಿ ಪದೀಪಜೋತಿಕಾದೀನಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಾಸು ದುಟ್ಠವಾಳಮಿಗಅಮನುಸ್ಸಸಞ್ಞಾತಾಸು ಆಪದಾಸು ನಿಮಿತ್ತಭೂತಾಸು। ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನನ್ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ನಹಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೬೬. ಸತ್ತಮೇ ಪಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನ ಕೇವಲಂ ಸಉದಕಾಯ ನದಿಯಾ ಏವ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸುಕ್ಖಾಯ ನದಿಯಾಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸುಕ್ಖಾಯಾ"ತಿಆದಿ। **ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾತಿ** ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ। ಆವಾಟಾಯೇವ ಖುದ್ದಕಟ್ಠೇನ **ಆವಾಟಕಾ,** ತೇಸೂತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುಬ್ಬಣ್ಣಕರಣಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೬೮. ಅಟ್ಠಮೇ ಅಲಭೀತಿ **ಲಭೋತಿ** ವಚನತ್ಥೇ ಅಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ ಣಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸ್ವತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಲಭೋಯೇವ ಲಾಭೋ"ತಿ। ಅಪಚ್ಚಯಮಕತ್ವಾ ಪಕತಿಯಾ ಣಪಚ್ಚಯೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸದ್ದನ್ತರೋಪಿ ಅತ್ಥನ್ತರಾಭಾವಾ ಸಮಾಸೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ನವಚೀವರಲಾಭೇನಾತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ"ತಿ। **ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪನ್ತಿ** "ನವ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಗ್ಗಹೀತಸ್ಸ ವಿನಾಸಂ। ನಿಗ್ಗಹೀತಞ್ಹಿ ನಾಸಂ ಅನುಗತತ್ತಾ **"ಅನುನಾಸಿಕ"**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನ, ಮಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಪದದ್ವಯೇತಿ** "ನವ"ನ್ತಿ ಚ "ಚೀವರಲಾಭೇನಾ"ತಿ ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಮನ್ತರೇ "ಠಿತೇ ಪನಾ"ತಿ ಚ "ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿ ಚ ಪದದ್ವಯೇ। ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ನಿಪಾತೋತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ಅಲಭೀತಿ **ಲಭೋತಿ** ವಚನತ್ಥಸ್ಸ ಅಭಿಧೇಯ್ಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿಆದಿ। ಪದಭಾಜನೇ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯನ್ತಿ** ಯಂ ಚೀವರಂ। "ಚೀವರ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚೀವರಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂ ನಿವಾಸೇತುಂ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ಚಮ್ಮಕಾರನೀಲನ್ತಿ** ಚಮ್ಮಕಾರಾನಂ ತಿಫಲೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಅಯಗೂಥಸ್ಸ ನೀಲಂ। ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಕರೀಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ದುಬ್ಬಣ್ಣಕರಣಂ,** ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುನ್ತಿ ಆಹ "ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಂ ಸನ್ಧಾಯಾ"ತಿ। ಆದಿಯನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಆದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕೋಣೇಸೂತಿ** ಅನ್ತೇಸು। ವಾಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। **ಅಕ್ಖಿಮಣ್ಡಲಮತ್ತಂ ವಾತಿ** ಅಕ್ಖಿಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ವಾ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಟ್ಟೇ ವಾತಿ** ಅನುವಾತಪಟ್ಟೇ ವಾ। **ಗಣ್ಠಿಯಂ ವಾತಿ** ಗಣ್ಠಿಕಪಟ್ಟೇ ವಾ। **ಪಾಳಿಕಪ್ಪೋತಿ** ದ್ವೇ ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಾ ತತೋ ಅಧಿಕಾ ವಾ ಬಿನ್ದುಆವಲೀ ಕತ್ವಾ ಕತೋ ಕಪ್ಪೋ। **ಕಣ್ಣಿಕಕಪ್ಪೋತಿ** ಕಣ್ಣಿಕಂ ವಿಯ ಬಿನ್ದುಗೋಚ್ಛಕಂ ಕತ್ವಾ ಕತೋ ಕಪ್ಪೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಗ್ಘಿಯಕಪ್ಪಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಾಸು ಅಟ್ಠಕಥಾಸು। ಏಕೋಪಿ ಬಿನ್ದು ವಟ್ಟೋಯೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ **"ಏಕಂ ವಟ್ಟಬಿನ್ದು"**ನ್ತಿ।

೩೭೧. ಅಗ್ಗಳಾದೀನೀತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅನುವಾತಪರಿಭಣ್ಡೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ವಿಕಪ್ಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೭೪. ನವಮೇ **ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯೋ ಚೀವರಸಾಮಿಕೋಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಚೀವರಸಾಮಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ। ದುತಿಯಸ್ಸ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯೋ ವಿನಯಧರೋಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಯೇನಾ"ತಿಆದಿ। "ಅವಿಸ್ಸಾಸನ್ತೋ"ತಿಪದಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅವಿಸ್ಸಾಸೇನಾ"ತಿ। **ತೇನಾತಿ** ವಿನಯಧರೇನಾತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಚೀವರಾಪನಿಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೭೭. ದಸಮೇ "ಅಪನೇತ್ವಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಅಪಇತ್ಯುಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಿಧೇನ್ತೀತಿ** ನಿಗೂಹಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತಿ। **ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ** ಹಸಂ, ಹಸನತ್ಥಾಯ ವಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪತ್ತತ್ಥವಿಕಾದಿ"ನ್ತಿ। ಪತ್ತಸ್ಸ

ಪಾಳಿಯಮಾಗತತ್ತಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ಥವಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ನ ಪತ್ತೋ ಚ ಥವಿಕಾ ಚಾತಿ। "ಸಮಣೇನ ನಾಮಾ"ತಿಪದಂ "ಭವಿತು"ನ್ತಿಪದೇ ಭಾವಕತ್ತಾತಿ। ದಸಮಂ।

ಸುರಾಪಾನವಗ್ಗೋ ಛಟ್ಠೋ।

೭. ಸಪ್ಪಾಣಕವಗ್ಗೋ

೧. ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಪಾಣಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೩೮೨. ಸಪ್ಪಾಣಕವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ ಉಸುಂ ಅಸತಿ ಖಿಪತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಇಸ್ಸಾಸೋ**ತಿ ಕತೇ ಧನುಯೇವ ಮುಖ್ಯತೋ ಇಸ್ಸಾಸೋ ನಾಮ, ಧನುಗ್ಗಹಾ- ಚರಿಯೋ ಪನ ಉಪಚಾರೇನ। ಉಸುಂ ಅಸತಿ ಖಿಪತೀತಿ **ಇಸ್ಸಾಸೋ**ತಿ ಕತೇ ಧನುಗ್ಗಹಾಚರಿಯೋ ಇಸ್ಸಾಸೋ ನಾಮ, ಇಧ ಪನ ಉಪಚಾರತ್ಥೋ ವಾ ಕತ್ತುತ್ಥೋ ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಧನುಗ್ಗಹಾಚರಿಯೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಇಸ್ಸಾಸಸ್ಸ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಗಿಹಿಕಾಲೇ"ತಿ। **ವೋರೋಪಿತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿ ಅವ ಪುಬ್ಬಸ್ಸ ರುಹಧಾತುಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ವಿಯೋಜಿತಾ"ತಿ।

ಯಸ್ಮಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪಿತಾ"ತಿವಚನಂ। ಕಸ್ಮಾ ವೋಹಾರಮತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ, ನನು ಯತೋ ಕುತೋಚಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಂಚಿ ವಿಯೋಜಿತೇ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ವಿಯ ವಿಸುಂ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಪಾಣತೋ ಜೀವಿತೇ ವಿಯೋಜಿತೇ ಪಾಣಜೀವಿತಾಪೀತಿ ಆಹ "ನ ಹೇತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಏತ್ಥಾತಿ "ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪಿತಾ"ತಿವಚನೇ ದಸ್ಸೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಞ್ಚಿ ಜೀವಿತಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧೋ - ಸೀಸಾಲಙ್ಕಾರೇ ಸೀಸತೋ ವಿಯೋಜಿತೇ ಸೀಸಂ ಅಲಙ್ಕಾರತೋ ವಿಸುಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಯಥಾ, ಏವಂ ಜೀವಿತೇ ಪಾಣತೋ ವಿಯೋಜಿತೇ ಜೀವಿತಂ ಪಾಣತೋ ವಿಸುಂ ನ ತಿಟ್ಠತಿ ನಾಮಾತಿ। **ಅಞ್ಞದತ್ಥೂ**ತಿ ಏಕಂಸೇನ। "ಪಾಣ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೋಪಿ ಮನುಸ್ಸಪಾಣಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಟ್ಠಾನೇ ಗಹಿತತ್ತಾ ಇಧ ಪಾರಿಸೇಸಞಾಯೇನ ತಿರಚ್ಛಾನಪಾಣೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋಯೇವ ಪಾಣೋ"ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಪಾಣಂ। ಮಹನ್ತೇ ಪನ ಪಾಣೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೮೫. ಸೋಧೇನ್ತೋ ಅಪನೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಙ್ಗುಲೋ**ತಿ ಮನುಸ್ಸರತ್ತಪೋ ಏಕೋ ಕಿಮಿವಿಸೇಸೋ। ಸೋ ಹಿ ರತ್ತಪಿವನತ್ಥಾಯ ಮಙ್ಗತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಇಮಂ ಚಿಮಞ್ಚ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ "ಮಙ್ಗುಲೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪದಕ್ಖರಾನಞ್ಚ ಅವಿಪರಿತತ್ಥಂ, ಸೋತೂನಞ್ಚ ಸಜ್ಝಾಯೋಪದೇಸಲಭನತ್ಥಂ ಕತ್ಥಚಿ ಠಾನೇ ವಚನತ್ಥೋ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತಸ್ಸ ಬೀಜಮೇವ ಖುದ್ದಕಟ್ಠೇನ **ಮಙ್ಗುಲಬೀಜಕಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಙ್ಗುಲಬೀಜಕಂ। ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಸಪ್ಪಾಣಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೮೭. ದುತಿಯೇ ಸಹ ಪಾಣೇಹೀತಿ **ಸಪ್ಪಾಣಕಂ** ಉದಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇ ಪಾಣಕಾ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಪತ್ತಪೂರಮ್ಪಿ ಉದಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ತಾದಿಸೇನಾ**ತಿ ಸಪ್ಪಾಣಕೇನ। ಧೋವತೋಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉದಕಸೋಣ್ಡಿ**ನ್ತಿ ಸಿಲಾಮಯಂ ಉದಕಸೋಣ್ಡಿಂ। **ಪೋಕ್ಖರಣಿ**ನ್ತಿ ಸಿಲಾಮಯಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ। ಉಟ್ಠಾಪಯತೋಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ಸೋಣ್ಡಿಪೋಕ್ಖರಣೀಹಿ। **ಉದಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಉದಕೇನ, ಪೂರೇ ಘಟೇ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉದಕೇ। **ಉದಕೇ**ತಿ ಉದಕಸಣ್ಠಾನಕಪದೇಸೇ ಆಸಿಞ್ಚಿತಉದಕೇ। **ಪತಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಸೋಣ್ಡಿಪೋಕ್ಖರಣೀಹಿ ಗಹಿತಉದಕಂ ಪತಿಸ್ಸತೀತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಉಕ್ಕೋಟನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೯೨. ತತಿಯೇ "ಉಚ್ಚಾಲೇನ್ತೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಉಕ್ಕೋಟೇನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ಉಪುಬ್ಬಸ್ಸ ಕುಟಧಾತುಸ್ಸ ಉಚ್ಚಾಲನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ ಧಾತೂನ, ಮನೇಕತ್ಥತ್ತಾ। ಯಂ ಯಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ **ಯಥಾಪತಿಟ್ಠಿತಂ,** ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಯಥಾಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವೋ,** ತೇನ।

೩೯೩. **ಯೋ ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಯೋ ಸಮಥಧಮ್ಮೋ। **ಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏನಸದ್ದೇನ "ಯಥಾಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಂಇತಿಕಾರಿಯಸ್ಸ ಕಾರಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಿನಾ "ಯಥಾಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ "ನಿಹತಾಧಿಕರಣ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಹತಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸತ್ಥಾರಾ"ತಿಪದಂ "ವುತ್ತಂ" ಇತಿಪದೇ ಕತ್ತಾ। ನತ್ಥಿ ಹತಂ ಹನನಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ನಿಹತ**ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಅತ್ಥತೋ ವೂಪಸಮನಮೇವಾತಿ ಆಹ "ವೂಪಸಮಿತ"ನ್ತಿ।

೩೯೫. ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮಕಮ್ಮಮೇವ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇನ ಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖು। **ಸೇಸಪದಾನಿಪೀ**ತಿ "ಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ವೇಮತಿಕೋ"ತಿಆದೀನಿ ಸೇಸಪದಾನಿಪಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ವುತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಪರಿವಾರೇ ಏವ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ, ವಿಭಙ್ಗೇ ವಾತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೩೯೯. ಚತುತ್ಥೇ **ಅತ್ಥುದ್ಧಾರವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಾನಿ** ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸದ್ದತ್ಥಭಾವೇನ ಸದಿಸತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **"ಧುರ"**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಲಕ್ಖಣವನ್ತತ್ತಾ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಧುರೇ"ತಿ। ಧುರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏವಂ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ನಾರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ವತ್ಥು, ಪುಗ್ಗಲತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದುತಿಯಸ್ಸ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ದುತಿಯೋಪಿ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ತತಿಯಸ್ಸ। ಯಾವ ಕೋಟಿ ನ ಛಿಜ್ಜತಿ, ತಾವ ಆಪಜ್ಜತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ವತ್ಥುಪುಗ್ಗಲೋಯೇವಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಪುಗ್ಗಲೋಯೇವ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಪರಮಭಿಕ್ಖು। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ದುತಿಯಸ್ಸ। **ಸೋ**ತಿ ದುತಿಯೋ ಆರೋಚೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಪರಮಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ದುತಿಯಸ್ಸ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಪಠಮಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ। ವತ್ಥುಪುಗ್ಗಲಂ ಉಪನಿಧಾಯ "ತತಿಯೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ದುತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

೪೦೦. **ಪಞ್ಚಾಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇ**ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿಕೇ ಪಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇ। **ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ ನಾಮಾ**ತಿ ಅಧಿಭವಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಚರಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಅಜ್ಝಾಚಾರೋ ನಾಮಾತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೦೨. ಪಞ್ಚಮೇ **ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ**ತಿ ಕರಸಾಖಾಯೋ। ತಾ ಹಿ ಅಙ್ಗನ್ತಿ ಹತ್ಥತೋ ಪಞ್ಚಧಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಲಿಖನ್ತಸ್ಸ ಉಪಾಲಿಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಬಹುಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಕಾರಣೇನ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಾಲಿಸ್ಸ। **ಉರೋ**ತಿ ಹದಯಂ। ತಞ್ಹಿ ಉಸತಿ ಚಿತ್ತತಾಪೋ ದಹತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಉರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ರೂಪಸುತ್ತ**ನ್ತಿ ಹೇರಞ್ಞಿಕಾನಂ ರೂಪಸುತ್ತಂ, ಯಥಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಾನಂ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತನ್ತಿ। **ಅಕ್ಖೀನೀ**ತಿ ಚಕ್ಖೂನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ಅಕ್ಖನ್ತಿ ವಿಸಯೇಸು ಬ್ಯಾಪೀಭವನ್ತಿ, ರೂಪಂ ವಾ ಪಸ್ಸತಿ ಇಮೇಹೀತಿ ಅಕ್ಖೀನೀತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಮಕಸೇನ ಸೂಚಿಮುಖಾನಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ಡಂಸೇನ ಪಿಙ್ಗಲಮಕ್ಖಿಕಾಯೋವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ **"ಡಂಸಾತಿ ಪಿಙ್ಗಲಮಕ್ಖಿಕಾಯೋ"**ತಿ। ಪಿಙ್ಗಲಮಕ್ಖಿಕಾಯೋ ಹಿ ಡಂಸನಟ್ಠೇನ ಖಾದನಟ್ಠೇನ **ಡಂಸಾ**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ದುಕ್ಕರೋ ಖಮೋ ಏತಾಸನ್ತಿ **ದುಕ್ಖಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದುಕ್ಖಮಾನ"ನ್ತಿ। ವೇದನಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಸಾತಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅಮಧುರಾನ"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಮಧುರತ್ತಾ ನ ಸಾದಿತಬ್ಬಾತಿ **ಅಸಾತಾ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಾಣಸದ್ದಜೀವಿತಸದ್ದಾನಂ ಪರಿಯಾಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಜೀವಿತಹರಾನ"ನ್ತಿ। ಪಾಣಂ ಹರನ್ತಿ ಅಪನೇನ್ತೀತಿ **ಪಾಣಹರಾ,** ತಾಸಂ ವೇದನಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೦೪. ವಿಜಾಯನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಗಬ್ಭಗಹಣಕಾಲತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ"ತಿ। ಗಬ್ಭೇ ಸಯಿತಕಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವೀಸತಿಮಂ ವಸ್ಸಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಸ್ಸಾತಿ **ಗಬ್ಭವೀಸೋ** ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಯಥಾಹಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ ಸಚ್ಚಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತೇನಾಕಾರೇನ ಭಗವಾ ಆಹಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಯಥಾ ಕಿಂ ವಚನಂ ಭಗವಾ ಆಹಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಗಬ್ಭವೀಸೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಮ್ಹೀ**ತಿ ಅಸ್ಮಿ। ನುಸದ್ದೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ಯನ್ತಿ** ಯಾದಿಸಂ ಪಠಮಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪಠಮಂ ವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। **ತನ್ತಿ** ಪಠಮಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಠಮಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸತ್ತಸ್ಸ। **ಸಾವ ಜಾತೀ**ತಿ ಸಾ ಏವ ಪಟಿಸನ್ಧಿ, ಗಬ್ಭೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಪಾಳಿಯಂ, ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೋ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಮಹಾಪವಾರಣಾಯಾ**ತಿ ಅಸ್ಸಯುಜಪುಣ್ಣಮಿಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಪೂಜಿತಪವಾರಣತ್ತಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತತೋ**ತಿ ಪವಾರಣಾಯ ಜಾತಕಾಲತೋ। **ತನ್ತಿ** ಮಹಾಪವಾರಣಂ। **ಪಾಟಿಪದೇ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ, ಪವಾರಣದಿವಸಪಾಟಿಪದದಿವಸೇಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಾಯನವಡ್ಢನ**ನ್ತಿ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ವಸಿತಮಾಸೇಸು ಅಧಿಕೇಸು ಹಾಯನಞ್ಚ ಊನೇಸು ವಡ್ಢನಞ್ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಪೋರಾಣಕತ್ಥೇರಾ ಪನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಅನನ್ತರೇ ವುತ್ತಂ ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ। **ನಿಕ್ಖಮನೀಯೋ**ತಿ ಸಾವಣಮಾಸೋ। ಸೋ ಹಿ ಅನ್ತೋವೀಥಿತೋ ಬಾಹಿರವೀಥಿಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ ಸೂರಿಯೋ ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ "ನಿಕ್ಖಮನೀಯೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ**ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗಮನದಿವಸೇ। **ತಂ** ಉಪಸಮ್ಪಾದನಂ। **ಕಸ್ಮಾ**ತಿ ಪುಚ್ಛಾ। ಏತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಪರಿಹಾರೋ **ವುಚ್ಚತೇ** ಮಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವೀಸತಿಯಾ ವಸ್ಸೇಸೂ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವೀಸತಿಯಾ ವಸ್ಸೇಸು। ತಿಂಸರತ್ತಿದಿವಸ್ಸ ಏಕಮಾಸತ್ತಾ "ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಉಕ್ಕಡ್ಢನ್ತೀ**ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಅಧಿಕಮಾಸಸ್ಸ ನಾಸನತ್ಥಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪರಿ ಕಡ್ಢನ್ತಿ। **ತತೋ**ತಿ ಛಮಾಸತೋ ಅಪನೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸ"ನ್ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ಹಿಸದ್ದತ್ಥೋ, ಸಚ್ಚನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಗಬ್ಭಮಾಸಾನಮ್ಪಿ ಗಣನೂಪಗತ್ತಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಛ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ಜಾತೋಪಿ ನ ಜೀವತೀತಿ **ಸುತ್ತನ್ತಅಟ್ಠಕಥಾಸು** (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೪-೧೫; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೨೦೫) ವುತ್ತಂ।

೪೦೬. **ದಸವಸ್ಸಚ್ಚಯೇನಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದತೋ ದಸವಸ್ಸಾತಿಕ್ಕಮೇನ। **ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತೀ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ। **ತನ್ತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯಭೂತಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಪುಗ್ಗಲಂ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೋ ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಸೋವ ಸಚೇ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತಿ, ನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಇತ್ವಾ ಪನ ಪುನ ಅನುಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೇ ಸಗ್ಗನ್ತರಾಯೋಪಿ ಮಗ್ಗನ್ತರಾಯೋಪಿ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೦೭. ಛಟ್ಠೇ "ಪಟಿಯಾಲೋಕ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಲೋಕಸದ್ದೇನ ಸೂರಿಯೋ ವುತ್ತೋ ಉಪಚಾರೇನ। ಸೂರಿಯೋ ಹಿ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸತೋ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಂ ಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸೂರಿಯಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಆಲೋಕಸ್ಸ ಪಟಿಮುಖಂ **"ಪಟಿಯಾಲೋಕ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಛಿಮಂ ದಿಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। **ಕಮ್ಮಿಕಾ**ತಿ ಕಮ್ಮೇ ಯುತ್ತಾ ಪಯುತ್ತಾ।

೪೦೯. ರಾಜಾನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಕಂ “ರಾಜಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಉಪಚಾರೇನ, ಅಥ ವಾ ರಞ್ಞೋ ಏಸೋ “ರಾಜಾ”ತಿ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಕಂ “ರಾಜಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಥೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಥೇನೇತ್ವಾ “ಸಕ್ಕಚ್ಚ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾಚಿ॰ ೬೦೬) ವಿಯ ನಿಗ್ಗಹೀತಾಗಮೋ ಹೋತಿ। ರಾಜಾನಂ, ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಕಂ ವಾ ಥೇಯ್ಯಂ ಥೇನೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ರಾಜಾನಂ ವಾ ಥೇನೇತ್ವಾ”ತಿಆದಿ।

೪೧೧. ಚತೂಸು ವಿಸಙ್ಕೇತೇಸು ದ್ವೀಹಿ ಅನಾಪತ್ತಿ, ದ್ವೀಹಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಂವಿಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೧೨. ಸತ್ತಮೇ **“ಪಧೂಪೇನ್ತೋ”**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಪುಬ್ಬ ಧೂಪಧಾತು ಪರಿಭಾಸನತ್ಥೇ ವತ್ತತೀತಿ ಆಹ “ಪರಿಭಾಸನ್ತೋ”ತಿ। ತ್ವಂ ಸಮಣೋಪಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛಸಿ, ತುಯ್ಹೇವೇಸೋ ದೋಸೋ, ನೇತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ತಾನಂಯೇವ ಪರಿಭಾಸನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। “ನಿಕ್ಖಾಮೇಸೀ”ತಿಇಮಿನಾ **“ನಿಪ್ಪಾತೇಸೀ”**ತಿಏತ್ಥ ನಿಪುಬ್ಬ ಪತಧಾತು ಗತ್ಯತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತೀತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅರಿಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೧೭. ಅಟ್ಠಮೇ **ಗನ್ಧೇತಿ** ಗಿಜ್ಝೇ। ತೇ ಹಿ ಗಿಧನ್ತಿ ಕುಣಪಂ ಅಭಿಕಙ್ಖನ್ತೀತಿ “ಗನ್ಧಾ”ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ । **ಗದ್ಧೇತಿಪಿ** ಪಾಠೋ, ಸೋಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ ಯಥಾ “ಯುಗನನ್ಧೋ, ಯುಗನದ್ಧೋ”ತಿ ಚ “ಪಟಿಬನ್ಧೋ ಪಟಿಬದ್ಧೋ”ತಿ ಚ। **ಬಾಧಯಿಂಸೂತಿ** ಹನಿಂಸು। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಅರಿಟ್ಠಸ್ಸ।

ತದ್ಧಿತೇನ ವುತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ “ತೇ”ತಿಆದಿ। **ತೇತಿ** ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಞ್ಚವಿಧೇಸು ಅನ್ತರಾಯಿಕೇಸು। “ತಥಾ”ತಿಪದೇನ “ಕಮ್ಮನ್ತರಾಯಿಕಂ ನಾಮಾ”ತಿ ಪದಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕಕಮ್ಮಂ ಪನ। **ಮೋಕ್ಖಸ್ಸೇವಾತಿ** ಮಗ್ಗನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸೇವ। ಮಗ್ಗೋ ಹಿ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೇನ **ಮೋಕ್ಖೋ** ನಾಮ। ಝಾನಮ್ಪೇತ್ಥ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ನೀವರಣೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚನತ್ತಾ। ನಿಬ್ಬಾನಂ ವಿಮುಚ್ಚೇತಿ ಅತ್ಥೇನ **ಮೋಕ್ಖೋ** ನಾಮ। ಫಲಮ್ಪೇತ್ಥ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿತತ್ತಾ। **ನಿಯತಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಧಮ್ಮಾತಿ** ನಿಯತಭಾವಂ ಪತ್ತಾ, ನಿಯತವಸೇನ ವಾ ಪವತ್ತಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸಙ್ಖಾತಾ ಧಮ್ಮಾ। ತೇ ಪನ ನತ್ಥಿಕಅಹೇತುಕ ಅಕಿರಿಯವಸೇನ ತಿವಿಧಾ। ಪಣ್ಡಕಾದಿಗಹಣಸ್ಸ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತತ್ತಾ ‘ಪಟಿಸನ್ಧಿಧಮ್ಮಾ”ತಿಪದೇನ ಅಹೇತುಕದ್ವಿಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಧಮ್ಮಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ವಿಪಾಕನ್ತರಾಯಿಕಭಾವತೋ। ತೇಪಿ ಮೋಕ್ಖಸ್ಸೇವ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಸಗ್ಗಸ್ಸ। **ತೇ ಪನಾತಿ** ಅರಿಯೂಪವಾದಾ ಪನ। ತಾವದೇವ ಉಪವಾದನ್ತರಾಯಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಾಪೀತಿ** ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪನ್ನಾ ಆಪತ್ತಿಯೋಪಿ। ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ವಾ ಪಟಿಜಾನಾತೀ”ತಿ। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ನ ವುಟ್ಠಾತಿ ವಾ”ತಿ। ಲಹುಕಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ನ ದೇಸೇತಿ ವಾ”ತಿ।

ತತ್ರಾತಿ ಪಞ್ಚವಿಧೇಸು ಅನ್ತರಾಯಿಕೇಸು। **ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಅರಿಟ್ಠೋ ಗನ್ಧಬಾಧಿಪುಬ್ಬೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಸೇಸನ್ತರಾಯಿಕೇತಿ** ಆಣಾವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತರಾಯಿಕತೋ ಸೇಸೇ ಚತುಬ್ಬಿಧೇ ಅನ್ತರಾಯಿಕೇ। **ಇಮೇ ಆಗಾರಿಕಾತಿ** ಅಗಾರೇ ವಸನಸೀಲಾ ಇಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ಫುಸನ್ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ವಟ್ಟನ್ತಿಯೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ರಸೇನ ರಸಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ಉಪಾದಿಣ್ಣಕರಸೇನ ಅನುಪಾದಿಣ್ಣಕರಸಂ, ಅನುಪಾದಿಣ್ಣಕರಸೇನ ವಾ ಉಪಾದಿಣ್ಣಕರಸಂ ಸಮಾನೇತ್ವಾ। ಯೋನಿಸೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ಛನ್ದರಾಗೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸಚ್ಛನ್ದರಾಗೋ,** ಸೋಯೇವ ಪರಿಭೋಗೋ **ಸಚ್ಛನ್ದರಾಗಪರಿಭೋಗೋ,** ತಂ। **ಏಕಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಸಮಾನಂ ಕತ್ವಾ। ಘಟೇನ್ತೋ ವಿಯ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಿಂಸದ್ದೋ** ಗರಹತ್ಥೋ, ಕಸ್ಮಾ ಭಗವತಾ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ನ ಪಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ

ಬನ್ಧನ್ತೋ ಯಥಾ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋತಿ, ತಥಾ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತೋ ಭಗವಾ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕೇ। **ಆಸನ್ತಿ** ಭಬ್ಬಾಸಂ। **ಆಣಾಚಕ್ಕೇತಿ** ಆಣಾಸಙ್ಖಾತೇ ಚಕ್ಕೇ।

ಅಟ್ಠಿಯೇವ **ಅಟ್ಠಿಕಂ** ಕುಚ್ಛಿತತ್ಥೇನ, ಕುಚ್ಛಿತತ್ಥೇ ಹಿ ಕೋ। ಅಟ್ಠಿಕಮೇವ ಖಲೋ ನೀಚಟ್ಠೇನ ಲಾಮಕಟ್ಠೇನಾತಿ **ಅಟ್ಠಿಕಙ್ಖಲೋ** ನಿಗ್ಗಹೀತಾಗಮಂ ಕತ್ವಾ। ತೇನ ಉಪಮಾ ಸದಿಸಾತಿ **ಅಟ್ಠಿಕಙ್ಖಲೂಪಮಾ**। "ಅಟ್ಠೀ"ತಿ ಚ "ಕಙ್ಖಲ"ನ್ತಿ ಚ ಪದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಣ್ಣೇನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೩.೪೧೭; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨.೪೧೭; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೨; ಮ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೩.೪೨)। **ಅಙ್ಗಾರಕಾಸೂಪಮಾತಿ** ಅಙ್ಗಾರರಾಸಿಸದಿಸಾ, ಅಙ್ಗಾರೇಹಿ ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಆವಾಟಸದಿಸಾ। **ಅಸಿಸೂನೂಪಮಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಸೀತಿ** ಖಗ್ಗೋ। ಸೋ ಹಿ ಅಸತೇ ಖಿಪತೇ ಅನೇನಾತಿ "ಅಸೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸೂನಾತಿ** ಅಧಿಕೋಟ್ಟನಂ। ತಞ್ಹಿ ಸುನತಿ ಸಙ್ಖುಣ್ಣಭಾವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಏತ್ಥಾತಿ "ಸೂನಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಸಿನಾ ಸೂನಾತಿ **ಅಸಿಸೂನಾ,** ತಾಯ ಉಪಮಾ ಸದಿಸಾತಿ **ಅಸಿಸೂನೂಪಮಾ**। **ಸತ್ತಿಸೂಲೂಪಮಾತಿ** ಸತ್ತಿಯಾ ಚ ಸೂಲೇನ ಚ ಸದಿಸಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಿಸ್ಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ। **ಮಜ್ಝಿಮಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ಅಲಗದ್ದೂಪಮಸುತ್ತೇ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೩೪ ಆದಯೋ) ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂಸದ್ದಘೋಸದ್ದಾನಮನ್ತರೇ ವಿಯಸದ್ದಸ್ಸ ಬ್ಯಾದೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಏವಂ ವಿಯ ಖೋ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಉಕ್ಖಿತ್ತಸಮ್ಭೋಗಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೨೪. ನವಮೇ ಅನುಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅನುಲೋಮವತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕತಾ ಓಸಾರಣಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅನುಲೋಮವತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕತೋ ಓಸಾರಣಸಙ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ **ಅನುಧಮ್ಮೋತಿ** ದಸ್ಸೇತಿ। **ಓಸಾರಣಾತಿ** ಪವೇಸನಾ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸ ಅಕಟಾನುಧಮ್ಮತ್ತಾ ಏವ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** "ಅಕಟಾನುಧಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ।

ದದತೋ ವಾ ಗಣ್ಹತೋ ವಾತಿ ವಾಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಕಣ್ಟಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೨೮. ದಸಮೇ ಅರಿಟ್ಠಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಿಯ ಏತಸ್ಸಾಪಿ ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಮನಸಿಕರೋನ್ತಸ್ಸ। ಸಂವಾಸಸ್ಸ ನಾಸನಾ **ಸಂವಾಸನಾಸನಾ**। ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ನಾಸನಾ **ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾ**। ದಣ್ಡಕಮ್ಮೇನ ನಾಸನಾ **ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಾ**। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಿವಿಧಾಸು ನಾಸನಾಸು। **ದೂಸಕೋ...ಪೇ॰... ನಾಸೇಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅಯಂ ನಾಸನಾ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಯನ್ತಿ** ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಾ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ, "ನಾಸೇತೂ"ತಿ ಪದೇ ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ, "ಏವಞ್ಚ ಪನ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಆದಿವಚನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿರೇತಿ** ಆಮನ್ತನಪದಂ ಪರಸದ್ದೇನ ಸಮಾನತ್ಥನ್ತಿ ಆಹ "ಪರಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನಜ್ಝತ್ತಿಕಭೂತ"ಇತಿ ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಚನೀಕಭೂತ" ಇತಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಅಮಾಮಕ"ಇತಿಪದೇನ "ಪರ"ಇತಿಪದಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಮ್ಹೇ ನಮಮಾಯಕ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ವಾ ನಮಮಾಯಿತಬ್ಬ ಇತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಮ್ಹಾಮಕ"ಇತಿಪಿ ಹಕಾರಯುತ್ತೋ ಪಾಠೋ। ಅಮ್ಹೇಹಿ ಆಮಕಇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ತೇತಿ** ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತವ ರೂಪಸದ್ದೇ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ಪಸ್ಸಾಮಾತಿ** ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ನ ಸುಣಾಮ।

೪೨೯. **ತೇನಾತಿ** ಸಾಮಣೇರೇನ। "ಕಾರಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮನ್ತಿ। ದಸಮಂ।

ಸಪ್ಪಾಣಕವಗ್ಗೋ ಸತ್ತಮೋ।

೮. ಸಹಧಮ್ಮಿಕವಗ್ಗೋ

೧. ಸಹಧಮ್ಮಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೪೩೪. ಸಹಧಮ್ಮಿಕವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ **ಯನ್ತಿ** ಯಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ। "ಸಿಕ್ಖಮಾನೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಮಾನಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅನಾಗತತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಿಕ್ಖಿತುಕಾಮೇನಾ"ತಿ। "ಸಿಕ್ಖಮಾನೇನಾ"ತಿಪದಂ "ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿಪದೇ ಏವ ನ ಕೇವಲಂ ಕಾರಕವಿಸೇಸನಂ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ "ಅಞ್ಞಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿಪದೇಸುಪಿ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಹುತ್ವಾ"ತಿ। **ಪದತ್ಥತೋತಿ** ಪದತೋ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಚ, ಪದಾನಂ ಅತ್ಥತೋ ವಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ವಿಲೇಖನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೩೮. ದುತಿಯೇ ವಿನಯೇ ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ಕಥಾ **ವಿನಯಕಥಾತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿನಯಕಥಾ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ವಿನಯಕಥಂ। ಪದಭಾಜನೇನ ವಣ್ಣನಾ ವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ। ಪರಿಯಾಪುಣನಂ **ಪರಿಯತ್ತಿ,** ವಿನಯಸ್ಸ ಪರಿಯತ್ತಿ **ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿ,** ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಮೂಲಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಸ್ಸಾತಿ **ವಿನಯಪರಿಯತ್ತಿಮೂಲಕೋ,** ತಂ। ವಿನಯಧರೋ ಲಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರೋ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಭಗವಾ ಭಾಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ವಿನಯಧರಸ್ಸ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ಅಲಜ್ಜಿತಾತಿ**ಆದೀಸು ಕರಣತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। ಅಲಜ್ಜಿತಾಯಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಕಥಂ ಅಲಜ್ಜಿತಾಯಾ"ತಿಆದಿ। **ಚಾತಿ** ಸಚ್ಚಂ । "ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾ"ತಿ ಪದಂ ತೀಸು ವಾಕ್ಯೇಸು ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಪರಿಗೂಹತಿ, ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅಗತಿಗಮನಞ್ಚ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮನ್ದೋತಿ** ಬಾಲೋ। **ಮೋಮೂಹೋತಿ** ಅತಿಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ। **ವಿರಾಧೇತೀತಿ** ವಿರಜ್ಝಾಪೇತಿ। **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇತಿ** "ಕಪ್ಪತಿ ನು ಖೋ, ನೋ"ತಿ ವಿನಯಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ। **ಅಯಂ ಪನಾತಿ** ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪನ ವೀತಿಕ್ಕಮತಿಯೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಚ್ಛಮಂಸೇನ ಸೂಕರಮಂಸಸ್ಸ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನೇನ ಸದಿಸತ್ತಾ, ದೀಪಿಮಂಸೇನ ಚ ಮಿಗಮಂಸಸ್ಸ ಸದಿಸತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಅಚ್ಛಮಂಸಂ ಸೂಕರಮಂಸ"ನ್ತಿಆದಿ।

ಆಪತ್ತಿಂಚ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸಾಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೋ ಅವುತ್ತವಾಕ್ಯಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ಕತ್ತಬ್ಬಞ್ಚ ನ ಹಿ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವನ್ತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ಏವಂ ಅವಿನಯಧರಸ್ಸ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಿನಯಧರಸ್ಸ ಗುಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿನಯಧರೋ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಸೋತಿ** ವಿನಯಧರೋ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರೋ। **ಪರೂಪವಾದ**ನ್ತಿ ಪರೇಸಂ ಉಪವಾದಂ। **ಸುದ್ಧನ್ತೇತಿ** ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ। **ತತೋತಿ** ಪತಿಟ್ಠಾನತೋ ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ವಿನಯಧರಸ್ಸ। **ಏವನ್ತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ವಿನಯಧರಸ್ಸ। **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತಾನನ್ತಿ** ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇನ ಅಭಿಭೂತಾನಂ। **ಸೋತಿ** ವಿನಯಧರೋ। **ತೇಹೀತಿ** ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತೇಹಿ। ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ಅವಿನಯಧರಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ಭಯಂ ಸಾರಜ್ಜಂ।

ಪಟಿಪಕ್ಖಂ, ಪಟಿವಿರುದ್ಧಂ ವಾ ಅತ್ಥಯನ್ತಿ ಇಚ್ಛನ್ತೀತಿ **ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ,** ಣ್ಯಸದ್ದೋ ಬಹುಲಂ ಕತ್ತಾಭಿಧಾಯಕೋ, ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ **ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ। ತತ್ಥಾತಿ** ದುವಿಧೇಸು ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇಸು। **ಇಮೇತಿ** ಮೇತ್ತಿಯಭುಮ್ಮಜಕವಡ್ಢಲಿಚ್ಛವಿನೋ। ಅಞ್ಞೇಪಿ ಯೇ ವಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅರಿಟ್ಠಭಿಕ್ಖು ಚ ಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರೋ ಚ ವೇಸಾಲಿಕವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾ ಚ **ಅರಿಟ್ಠ...ಪೇ॰... ವಜ್ಜೀಪುತ್ತಕಾ।** ತೇ ಚ ಸಾಸನಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರೂಪಹಾರೋ ಚ ಅಞ್ಞಾಣೋ ಚ ಕಙ್ಖಾಪರವಿತರಣೋ ಚ **ಪರೂ...ಪೇ॰... ವಿತರಣಾ।** ತೇ ಆದಯೋ ಯೇಸಂ ವಾದಾನನ್ತಿ **ಪರೂ...ಪೇ॰... ವಿತರಣಾದಯೋ।** ತೇ ಏವ ವಾದಾ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಪರೂ...ಪೇ॰... ವಿತರಣಾದಿವಾದಾ।** ತೇ ಚ ಸಾಸನಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಬುದ್ಧಸಾಸನಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಕತಪಗ್ಗಹಾ

ಮಹಾಸಙ್ಘಿಕಾದಯೋ ಚ ಸಾಸನಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಾದೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಕಥಾವತ್ಥುಪಕರಣೇ ಆಗತಾ ವಾದಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। **ಮಹಾಸಙ್ಘಿಕಾದಯೋತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ದೀಪವಂಸೇ ಆಗತಾ ಗಣಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ಆದಿಮ್ಹಿ "ವಿಪರೀತದಸ್ಸನಾ"ತಿ ಪದಂ ಸಬ್ಬಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। "ಸಹಧಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಹ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ ನಿಗ್ಗಯ್ಹಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಿವಿಧೇಸು ಸದ್ಧಮ್ಮೇಸು। ಮಹಾವತ್ತಾನಿ ಸನ್ತಿ, ಅಯಂ ಸಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಚತ್ತಾರಿ ಫಲಾನಿ ಚಾತಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚಕಾರೇನ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ ತಾಸಮ್ಪಿ ಅಧಿಗಮಸಾಸನಭಾವತೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಿವಿಧೇಸು ಸದ್ಧಮ್ಮೇಸು। **ಕೇಚಿ ಥೇರಾತಿ** ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾ ಕೇಚಿ ಥೇರಾ। "ಯೋ ಖೋ"ತಿ ಕಣ್ಠಜದುತಿಯಕ್ಖರೇನ ಪಠಿತಬ್ಬೋ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ಯೋ ವೋ"ತಿ ವಕಾರೇನ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಯುತ್ತೋ। ಕಸ್ಮಾ? "ಸೋ ವೋ"ತಿ ಪರತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಾಕ್ಯೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮಾನಸುತಿಸದ್ದಾನಂ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ ಚ। **ಕೇಚಿ ಥೇರಾತಿ** ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾ ಕೇಚಿ ಥೇರಾ ಆಹಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತರೇ ಪನ ಥೇರಾತಿ** ಧಮ್ಮಕಥಿಕಥೇರೇಹಿ ಚ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಥೇರೇಹಿ ಚ ಅಞ್ಞೇ ಥೇರಾ। **ತೇತಿ** ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಜಮ್ಬುದೀಪಸ್ಸ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ **ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೋ,** ತಸ್ಮಿಂ। ಜಮ್ಬುದೀಪಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ವೇಮಜ್ಝೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ **ಮಜ್ಝಿಮೋ।** ಅಥ ವಾ ಮಜ್ಝಾನಂ ಸುದ್ಧಾನಂ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ನಿವಾಸೋ **ಮಜ್ಝಿಮೋ,** ತಸ್ಮಿಂ। ವೀಸತಿ ವಗ್ಗಾ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ವೀಸತಿವಗ್ಗೋ,** ಸೋಯೇವ ಗಣೋ **ವೀಸತಿವಗ್ಗಗಣೋ,** ತಂ। **ಏವನ್ತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ತಸ್ಸಾಧೇಯ್ಯೋತಿ ತಸ್ಸಾಯತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪವಾರಣಾ ಆಧೇಯ್ಯಾ, ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಆಧೇಯ್ಯಂ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಆಧೇಯ್ಯಾ, ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಆಧೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯೇಪಿ ಇಮೇ ನವ ಉಪೋಸಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಾಪಿ ಚ ಇಮಾ ನವ ಪವಾರಣಾಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ವಿನಯಧರಸ್ಸ। **ತಾಸನ್ತಿ** ನವಪವಾರಣಾನಂ।

ಯಾನಿಪಿ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ ತಾನಿ ವಿನಯಧರಾಯತ್ತಾನೇವಾತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ।

ಯಾಪಿ ಚ ಅಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಅಞ್ಞೋತಿ** ವಿನಯಧರತೋ ಪರೋ। **ಸೋ ಏವಾತಿ** ವಿನಯಧರೋ ಏವ। "ಉಪಜ್ಝ"ನ್ತಿ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ, "ಸಾಮಣೇರೇನಾ"ತಿ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। **ಏತ್ಥ ಚಾತಿ** ಉಪೋಸಥಾದೀಸು ಚ। ನಿಸ್ಸಯದಾನಞ್ಚ ಸಾಮಣೇರೂಪಟ್ಠಾನಞ್ಚ ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಾನಿಸಂಸೇ ಲಭತೀತಿಪಿ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ।

ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾತಿ "ಪಞ್ಚಾತಿ ಚ…ಪೇ॰… ಏಕಾದಸಾ"ತಿ ಚ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕತ್ವಾ, ಸತ್ತ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಭಾಸತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಥೋಮೇತೀತಿ** ಸಮ್ಮುಖಾ ಥೋಮೇತಿ। **ಪಸಂಸತೀತಿ** ಪರಮ್ಮುಖಾ ಪಸಂಸತಿ। "ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಅದ್ಧನಿ ದೀಘೇ ಸಾಧೂತಿ **ಅದ್ಧನಿಯಂ** ಅದ್ಧಕ್ಖಮಂ ಅದ್ಧಯೋಗ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಾಧುಅತ್ಥೇ ನಿಯಪಚ್ಚಯೋ (ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇ ೪.೩೩.೭೩)।

ಥೇರಾ ಚ ನವಾ ಚ ಮಜ್ಝಿಮಾ ಚ ಬಹೂ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿಯಾಪುಣನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೩೯. "ಉದ್ದಿಸ್ಸಮಾನೇ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮರೂಪತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಉದ್ದಿಸಿಯಮಾನೇ"ತಿ। **ಸೋ ಪನಾತಿ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ ಪನ। ಯಸ್ಮಾ ಉದ್ದಿಸ್ಸಮಾನೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉದ್ದಿಸನ್ತೇ ವಾತಿ** ಉದ್ದಿಸಿಯಮಾನೇ ವಾ। **ಉದ್ದಿಸಾಪೇನ್ತೇ ವಾತಿ** ಉದ್ದಿಸಾಪಿಯಮಾನೇ ವಾ। ಅನ್ತಸದ್ದೋ ಹಿ ಮಾನಸದ್ದಕಾರಿಯೋ। **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। ನನ್ತಿ ತಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ।

ಚಸದ್ದೋ ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಪದಸ್ಸ ದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪುಬ್ಬಪದೇ ಕಕಾರಲೋಪೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಾಕಾನಂ। **ಹೇತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಏತಾನೀತಿ** ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಾನಿ। **ಯೇತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ। "ಯಾವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ, ತಾವ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ ಇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ ಇಮಸ್ಸ ನಯಸ್ಸ ಪಾರಸೇಸೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬತ್ತಾ। ಗರುಕಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ ಲಹುಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಥ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ಅತಿವಿಯಾತಿ** ಅತಿ ಇ ಏವ। ಇಕಾರೋ ಹಿ ಸನ್ಧಿವಸೇನ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೋ। ವಿಯಸದ್ದೋ ಏವಕಾರತ್ಥವಾಚಕೋ "ವರಮ್ಹಾಕಂ ಭುಸಾಮಿವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ (ಜಾ॰ ೧.೩.೧೦೮) ಇವಸದ್ದೋ ವಿಯ, ಅತಿ ಹುತ್ವಾ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **"ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮೀಪೇ ಸಾಮಿವಚನನ್ತಿ (ರುಪಸಿದ್ಧಿಯಂ ೩೧೬ ಸುತ್ತೇ) ಆಹ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ವಿನಯೇ। **ವಿವಣ್ಣೇತೀತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ತಸ್ಸೇವ ವಿವಣ್ಣಮತ್ತಮೇವ, ಅಥ ಖೋ ನಿನ್ದತಿಯೇವಾತಿ ಆಹ "ನಿನ್ದತೀ"ತಿ। **ಗರಹತೀತಿ** ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। ಅಥ ವಾ **ನಿನ್ದತೀತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ ನಿನ್ದತಿ। **ಗರಹತೀತಿ** ಪರಮ್ಮುಖಾ ಗರಹತೀತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಮೋಹನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೪೪. ತತಿಯೇ ಅನುಸದ್ದೋ ಪಟಿಪಾಟಿಅತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಕತ್ವಾ ವಿಚ್ಛತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಅನುಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅದ್ಧಮಾಸೇ ಅದ್ಧಮಾಸೇ"ತಿ। **ಸೋತಿ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ। ಉಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥೇ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಅನುಪೋಸಥಿಕಂ**। ಏತ್ಥಾಪಿ ಹಿ ಅನುಸದ್ದೋ ವಿಚ್ಛತ್ಥವಾಚಕೋ। **ಸೋತಿ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ। ಉದ್ದಿಸಿಯಮಾನೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾಚಾರೇ"ತಿ ಪದೇನ "ತತ್ಥಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಯಂ ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿ ಪದೇನ ಯಂಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಥಾಧಮ್ಮೋತಿ** ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಸದ್ದೇನ ಧಮ್ಮೋ ಚ ವಿನಯೋ ಚ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ "ಧಮ್ಮೋ ಚ ವಿನಯೋ ಚಾ"ತಿ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ। **ಸಾಧು**ಸದ್ದೋ ಸುನ್ದರತ್ಥೋ, **ಕ**ಸದ್ದೋ ಪದಪೂರಣೋತಿ ಆಹ "ಸುಟ್ಠೂ"ತಿ। ಅಟ್ಠಿನ್ತಿ ಚ "ಕತ್ವಾ"ತಿ ಚ ದ್ವೇ ಪದಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ। "ಅಟ್ಠಿಕತ್ವಾ"ತಿ ವಾ ಏಕಂ ಪದಂ। ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬನಯೇ ಅತ್ಥೋ ಯಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಅಟ್ಠಿ** ತ್ಥಕಾರಸ್ಸ ಟ್ಠಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ತಂ ಅಟ್ಠಿಂ। **ಕತ್ವಾತಿ** ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಉತ್ತರಪದೇನ ಸಮಾಸೋ ನ ಹೋತಿ। **ಅಟ್ಠಿಕಭಾವ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಇಕಸದ್ದೇನ "ಅಟ್ಠೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಈಪಚ್ಚಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಭಾವ"ನ್ತಿಪದೇನ ಭಾವಪಚ್ಚಯೇನ ವಿನಾ ಭಾವತ್ಥಸ್ಸ ಞಾಪೇತಬ್ಬತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅತ್ಥೋ ಪನೇವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ - ಅಟ್ಠಿಭಾವಂ ಕತ್ವಾತಿ। ಪಚ್ಛಿಮನಯೇ ಅತ್ಥೋ ಯಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಅಟ್ಠಿಕೋ** ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತ್ಥಕಾರಸ್ಸ ಟ್ಠಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। ಅತ್ಥಯಿತಬ್ಬೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ವಾ **ಅಟ್ಠಿಕೋ,** ಅಟ್ಠಿಕಇತಿ ನಾಮಸದ್ದತೋ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। "ಅಟ್ಠಿಕತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಪದಂ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ। ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಕರಧಾತು ವಾ ಭೂಧಾತು ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇಭುಂ ವುತ್ತಂ "ಕತ್ವಾ ಹುತ್ವಾ"ತಿ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಟ್ಠಿಕತ್ವಾತಿ ಅಟ್ಠಿಕಭಾವಂ ಕತ್ವಾ, ಅಟ್ಠಿಕೋ ಹುತ್ವಾ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಪಹಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೪೯. ಚತುತ್ಥೇ ಕಸ್ಮಾ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಸತ್ತರಸವಗ್ಗಿಯಾನಂ ಪಹಾರಂ ದೇನ್ತಿ, ನನು ಅಕಾರಣೇನ ಪಹಾರಂ ದೇನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಆವುಸೋ"ತಿಆದಿ। ಇಮಿನಾ ಯಥಾ ವದನ್ತಿ, ತಥಾ ಅಕತತ್ತಾ ಪಹಾರಂ ದೇನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೫೧. **ಸಚೇಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೇನ ಸಚೇ ಅಮರತಿ, ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಹಾರೇನಾತಿ** ಪಹಾರಹೇತುನಾ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ। **ಅಯನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ನ ವಿರೋಚತೀತಿ** ನ ಸೋಭತಿ।

೪೫೨. "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಾರಸ್ಸ ಅಞ್ಞತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾತಿ** ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ವಾ।

೪೫೩. "ಕೇನಚೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಮನುಸ್ಸೇನ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ತತೋತಿ** ವಿಹೇಠನತೋ, ಇಮಿನಾ ಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಅಪಾದಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಅತ್ತನೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪತ್ಥಯಮಾನೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ಪದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮುಗ್ಗರೇನ ವಾತಿ** ಚತುಹತ್ಥದಣ್ಡಸ್ಸ ಅದ್ಧೇನ ದಣ್ಡೇನ ವಾ। **ಸೋತಿ** ಚೋರಾದಿಕೋತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ತಲಸತ್ತಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೫೪. ಪಞ್ಚಮೇ **ತಲನ್ತಿ** ಹತ್ಥತಲಂ। ತಞ್ಹಿ ತಲತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಗಹಿತವತ್ಥು ಪತಿಟ್ಠಾತಿ ಏತ್ಥಾತಿ "ತಲ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸತ್ತೀತಿ** ಕುನ್ತೋ। ಸೋ ಹಿ ಸಕತಿ ವಿಜ್ಝಿತುಂ ಸಮತ್ಥೇತೀತಿ "ಸತ್ತೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಲಮೇವ ಸತ್ತಿಸದಿಸತ್ತಾ **ತಲಸತ್ತಿಕಂ,** ಸದಿಸತ್ಥೇ ಕೋ, ತಂ ತಲಸತ್ತಿಕಂ ಉಪಚಾರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ "ಕಾಯಮ್ಪೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಾಯತೋ ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥುಮ್ಪಿ ತಲಸತ್ತಿಕಸಙ್ಖಾತೇನ ಕಾಯೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಗ್ಗಿರತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಮ್ಪೀ"ತಿ। **"ಪಹಾರಸಮುಚ್ಚಿತಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಪುಬ್ಬೋ ಚ ಉಪುಬ್ಬೋ ಚ ಚಿಸದ್ದೋ ಪಗುಣನಸಙ್ಖಾತೇ ಪರಿಚಿತೇ ವತ್ತತೀತಿ ಆಹ "ಪಹಾರಪರಿಚಿತಾ"ತಿ। ಪಹಾರೇನ ಸಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಚ್ಚಿತಾ ಪರಿಚಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಮೇವತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ...ಪೇ॰... ಅತ್ಥೋ"ತಿ। ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಸಜ್ಝಾಯನನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪಹಾರಸ್ಸ ಉಬ್ಬಿಗಾ"ತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ತಸ್ಸ ಪಾಠಸ್ಸ। **ಪಹಾರಸ್ಸಾತಿ** ಪಹಾರತೋ। ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। "ಭೀತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಉಬ್ಬಿಗಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪುಬ್ಬ ವಿಜಧಾತುಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೫೭-೮. **ವಿರದ್ಧೋತಿ** ಪಣ್ಣಕೋ ಹುತ್ವಾ। **ಪುಬ್ಬೇತಿ** ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ವುತ್ತೇಸು ವತ್ಥೂಸೂತಿ** "ಚೋರಂ ವಾ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಂ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತೇಸು ವತ್ಥೂಸೂತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಮೂಲಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೫೯. ಛಟ್ಠೇ **ತೇತಿ** ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ। ಚೋದೇನ್ತಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಕಿಣ್ಣದೋಸತ್ತಾತಿ** ತೇಸಂ ಆಕುಲಆದೀನವತ್ತಾ। **ಏವನ್ತಿ** ಚೋದಿಯಮಾನೇ। **ಅತ್ತಪರಿತ್ತಾಣನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ತಾಣಂ ರಕ್ಖನಂ ಕರೋನ್ತಾ ಚೋದೇನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೬೪. ಸತ್ತಮೇ ಉಪಪುಬ್ಬದಹಧಾತುಸ್ಸ ಸಕಮ್ಮಿಕತ್ತಾ ಕಾರಿತನ್ತೋಗಧಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೀ"ತಿ। **"ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಾರಸ್ಸ ಸದಿಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾ"ತಿ। ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ಹಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸದಿಸೋ ಹೋತಿ ಸಣ್ಠಾನೇನ ಚ ಪುರಿಸಭಾವೇನ ಚ। ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪದಹತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಿಸಿನ್ನಂ ಮಞ್ಞೇ, ನಿಪನ್ನಂ ಮಞ್ಞೇ, ಭುತ್ತಂ ಮಞ್ಞೇ, ಪೀತಂ ಮಞ್ಞೇ, ಕತಂ ಮಞ್ಞೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಸಿನ್ನನ್ತಿ** ನಿಸೀದಿತಂ। **ನಿಪನ್ನನ್ತಿ** ನಿಪಜ್ಜಿತನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಉಪಸ್ಸುತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೭೧. ಅಟ್ಠಮೇ "ಅಧಿಕರಣಜಾತಾನ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಧಿಕರಣಸ್ಸ ಪಕರಣತೋ ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಭಾವಞ್ಚ ವಿಸೇಸನಪರಪದಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪ್ಪನ್ನವಿವಾದಾಧಿಕರಣಾನ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಉಪ್ಪನ್ನಸದ್ದೇನ ಜಾತಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ । ವಿವಾದಸದ್ದೇನ ಅಧಿಕರಣಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸುಯ್ಯತೀತಿ **ಸುತಿ** ವಚನಂ, ಸುತಿಯಾ ಸಮೀಪಂ **ಉಪಸ್ಸುತಿ** ಠಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸುತಿಸಮೀಪ"ನ್ತಿ। "ಸಮೀಪ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಯತ್ಥಾ"ತಿಆದಿನಾ "ಉಪಸ್ಸುತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಸದ್ದಸ್ಸ ಪಧಾನತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಮನ್ತೇನ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪಯೋಗವಚನಸ್ಸ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಮನ್ತಯಮಾನೇ"ತಿ।

೪೭೩. “**ವೂಪಸಮಿಸ್ಸಾಮೀ**”ತಿ ಏತ್ಥ ಇಧಾತುಯಾ ಗತ್ಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ವೂಪಸಮಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। **ಅಕಾರಕಭಾವ**ನ್ತಿ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ। ಸೋತುಕಾಮತಾಯ ಗಮನವಸೇನ ಸಿಯಾ ಕಿರಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪರತೋಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಕಮ್ಮಪಟಿಬಾಹನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೭೪. ನವಮೇ **ಮಯ**ನ್ತಿ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯನಾಮಕಾ ಅಮ್ಹೇ। **ಕತತ್ತಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತತ್ತಾ। **ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಭೂತೋ ಸಭಾವೋ। **ಏತೇಸೂ**ತಿ ಚತೂಸು ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇಸೂತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಛನ್ದಂ ಅದತ್ವಾಗಮನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೮೧. ದಸಮೇ ಚೋದೇತಿ ಪರಸ್ಸ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತೀತಿ **ಚೋದಕೋ**। ತೇನ ಚ ಚೋದಕೇನ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತಬ್ಬೋತಿ **ಚುದಿತೋ,** ಸೋಯೇವ **ಚುದಿತಕೋ,** ತೇನ ಚ। “**ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ**ತಿ ಚ ವಿನಯಧರೋ। ಸೋ ಹಿ ಚೋದಕಚುದಿತಕಾನಂ ಮತಂ ಅನುಮಿನೇತ್ವಾ ವಿದತಿ ಜಾನಾತೀತಿ ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ। **ಏತ್ತಾವತಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಪಮಾಣೇನಾತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ದುಬ್ಬಲಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೮೪. ಏಕಾದಸಮೇ “ಅಲಜ್ಜೀತಾ”ತಿಆದೀಸು (ಪರಿ॰ ೨೯೫) ವಿಯ ಯಕಾರಲೋಪೇನ ನಿದ್ದೇಸೋತಿ ಆಹ “ಯಥಾಮಿತ್ತತಾಯಾ”ತಿ। “ಯೋ ಯೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಥಾಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಚ್ಛತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾವುಡ್ಢನ್ತಿಆದೀಸು (ಚೂಳವ॰ ೩೧೧ ಆದಯೋ) ವಿಯ ಯೋ ಯೋ ಮಿತ್ತೋ “**ಯಥಾಮಿತ್ತ**”ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಸಬ್ಬಪದೇಸೂ**ತಿ “ಯಥಾಸನ್ದಿಟ್ಠತಾ”ತಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪದೇಸೂತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಪರಿಣಾಮನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೪೮೯. ದ್ವಾದಸಮೇ **ಯ**ನ್ತಿ ಪದತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯತ್ಥಸಙ್ಖಾತಂ ಯಂ ವಚನಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಿಂಸಕಕಣ್ಡೇ। **ಇಧಾ**ತಿ ದ್ವೇನವುತಿಕಣ್ಡೇ, ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಾ। **ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾತಿ। ದ್ವಾದಸಮಂ।

ಸಹಧಮ್ಮಿಕವಗ್ಗೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

೯. ರತನವಗ್ಗೋ

೧. ಅನ್ತೇಪುರಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೪೯೪. ರಾಜವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ **ಪರಿತ್ತಕೋ**ತಿ ಗುಣೇನ ಖುದ್ದಕೋ। ಪಾಸಾದವರಸದ್ದಸ್ಸ ಉಪರಿಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಪಾಸಾದವರಸ್ಸ ಉಪರಿ ಗತೋ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಾಸಾದವರಸ್ಸ ಉಪರಿ **ಉಪರಿಪಾಸಾದವರಂ,** ತಂ ಗತೋ ಉಪಗತೋತಿ **ಉಪರಿಪಾಸಾದವರಗತೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಯ್ಯಾನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। “ಕಾರಣಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ವಾಹಸಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಅಯ್ಯೇಹಿ।

೪೯೭. ಅನ್ತರನ್ತಿ ಖಣಂ, ಓಕಾಸಂ ವಾ ವಿವರಂ ವಾ। **ಘಾತೇತುನ್ತಿ** ಹನಿತುಂ। ಇಚ್ಛತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಪತ್ಥಧಾತುಯಾ ಯಾಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ರಾಜನ್ತೇಪುರಂ ಹತ್ಥಿಸಮ್ಮದ್ದ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಚನತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹತ್ಥಿಸಮ್ಮದ್ದನ್ತಿ** ಹತ್ಥಿಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನಂ। ಅಸ್ಸೇಹಿ ಸಮ್ಮದ್ದೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಸ್ಸಸಮ್ಮದ್ದೋ**। ರಥೇಹಿ ಸಮ್ಮದ್ದೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ರಥಸಮ್ಮದ್ದೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸನ್ತೋ ಆಹ "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ। "ಸಮ್ಮತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಠಮಕ್ಖರೇನ ಪಾಠಸ್ಸ ಸಮ್ಬಾಧಸ್ಸ ಅವಾಚಕತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಾಠೇ। "ಹತ್ಥೀನಂ ಸಮ್ಮದ್ದ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉತ್ತರಪದಸ್ಸ ಸಮ್ಮದ್ದನಂ **ಸಮ್ಮದ್ದನ್ತಿ** ಭಾವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪುರಿಮಪದೇನ ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸಞ್ಚ। ಪುರಿಮಪಾಠೇ ಪನ ಉತ್ತರಪದಸ್ಸ ಅಧಿಕರಣತ್ಥಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಪದೇನ ತತಿಯಾಸಮಾಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪಚ್ಛಿಮಪಾಠೇ "ಹತ್ಥಿಸಮ್ಮದ್ದ"ನ್ತಿಆದಿಪದಸ್ಸ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸಞ್ಚ "ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಹತ್ಥಿಸಮ್ಮದ್ದೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। **ರಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ** ರಜನೀಯಾನಿ, ರಜಿತುಂ ಅರಹಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಕಾಲೇ ಪುರಿಮಪಾಠೇ ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ। ಪಚ್ಛಿಮಪಾಠೇ ಪನ ಮುಖ್ಯತೋವ ಯುಜ್ಜತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೇಪುರೇ"ತಿ।

೪೯೮. ಅವಸಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಖತ್ತಿಯಾಭಿಸೇಕೇನ ಅಭಿಸಿತ್ತಸ್ಸ। **ಇತೋತಿ** ಸಯನಿಘರತೋ। ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚಮೀಬಾಹಿರಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ರಞ್ಞೋ ರತಿಜನನಟ್ಠೇನ **ರತನಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಮಹೇಸೀ। **ಮಹೇಸೀತಿ** ಚ ಸಾಭಿಸೇಕಾ ದೇವೀ। ನಿಪುಬ್ಬ ಗಮುಧಾತುಸ್ಸ ನಿಪುಬ್ಬಕಮುಧಾತುಯಾ ಪರಿಯಾಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ನಿಗ್ಗತನ್ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತ"ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ರತನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೦೨. ದುತಿಯೇ **ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾತಿ** ಸತಿವಿಪ್ಪವಾಸೇನ ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾ। **ಪುಣ್ಣಪತ್ತನ್ತಿ** ತುಟ್ಠಿದಾಯಂ। ತಞ್ಹಿ ಮನೋರಥಪುಣ್ಣೇನ ಪತ್ತಬ್ಬಭಾಗತ್ತಾ "ಪುಣ್ಣಪತ್ತ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸತತೋ ಪಞ್ಚ ಕಹಾಪಣಾ"ತಿ। ಇಧ ಪನ ಕಹಾಪಣಾನಂ ಪಞ್ಚಸತತ್ತಾ ಪಞ್ಚವೀಸಕಹಾಪಣಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। **ಆಭರಣ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕಾರಸದ್ದೇನ ಪರಿಯಾಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅಲಙ್ಕಾರ"ನ್ತಿ। "ಮಹಾಲತಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ಯೋ ವಾ ಸೋ ವಾ ಅಲಙ್ಕಾರೋ, ಅಥ ಖೋ ವಿಸೇಸಾಲಙ್ಕಾರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮಾನಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಮಹಾಲತಾ**। ಲತಾಗಹಣೇನ ಹಿ ಮಾಲಾಪಿ ಗಹಿತಾ। ನವಹಿ ಕೋಟೀಹಿ ಅಗ್ಘಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ನವಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕಂ,** ನವಕೋಟಿಸಙ್ಖಾತಂ ಅಗ್ಘಂ ಅರಹತೀತಿ ವಾ **ನವಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕಂ**।

೫೦೪. ಅನ್ತೇ ಸಮೀಪೇ ವಸನಸೀಲತ್ತಾ ಪರಿಚಾರಿಕೋ **"ಅನ್ತೇವಾಸೀ"**ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಆಹ "ಪರಿಚಾರಿಕೋ"ತಿ।

೫೦೬. ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾತಿ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾ। ಸಙ್ಘ...ಪೇ॰... ನವಕಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅವಸೇಸನ್ತಿ** ಜಾತರೂಪರಜತತೋ ಅವಸೇಸಂ। **ಮಾತುಕಣ್ಣಪಿಳನ್ಧನತಾಲಪಣ್ಣಮ್ಪೀತಿ** ಮಾತುಯಾ ಕಣ್ಣೇ ಪಿಳನ್ಧಿತತಾಲಪಣ್ಣಮ್ಪಿ, ಪಟಿಸಾಮೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇದನ್ತಿ** ಭಣ್ಡಂ। **ಪಲಿಬೋಧೋ ನಾಮಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪಲಿಬೋಧೋ ನಾಮ। **ಛನ್ದೇನಪೀತಿ** ವಡ್ಢಕೀಆದೀನಂ ಛನ್ದಹೇತುನಾಪಿ। **ಭಯೇನಪೀತಿ** ರಾಜವಲ್ಲಭಾನಂ ಭಯಹೇತುನಾಪಿ। **ಬಲಕ್ಕಾರೇನಾತಿ** ಕರಣಂ ಕಾರೋ, ಬಲೇನ ಕಾರೋ ಬಲಕ್ಕಾರೋ, ತೇನ, ಬಲಕ್ಕಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾತೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಮಹಾರಾಮೇ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ, ಸಙ್ಕಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಹಾಜನಸಞ್ಚರಣಟ್ಠಾನೇಸೂತಿ** ಬಹೂನಂ ಜನಾನಂ ಸಞ್ಚರಣಸಙ್ಖಾತೇಸು ಠಾನೇಸು। ನಗಹೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪಲಿಬೋಧೋ ನ ಹೋತೀ"ತಿ।

ಯಸ್ಮಾ ಪಲಿಬೋಧೋ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಏಕೋ**ತಿ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ।

ರೂಪಸದ್ದೋ ಭಣ್ಡಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ। ಭಣ್ಡಂ ರೂಪಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಣ್ಡಿಕ**ನ್ತಿ ಭಣ್ಡೇನ ನಿಯುತ್ತಂ ಪುಟಕಂ। **ಗಣೇತ್ವಾ**ತಿ ಗಣನಂ ಕತ್ವಾ। **ನಿಮಿತ್ತನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇತಿಸದ್ದೋ ನಾಮಪರಿಯಾಯೋ। ಲಞ್ಛನಾದಿ ನಿಮಿತ್ತಂ ನಾಮಾತಿ ಹಿ ಯೋಜನಾ। ಲಞ್ಛನಾದೀತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ನೀಲಪಿಲೋತಿಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಲಾಖಾಯಾ**ತಿ ಜತುನಾ।

ಪತಿರೂಪಾ ನಾಮ ಇಧ ಲಜ್ಜಿಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕಾತಿ ಆಹ "ಲಜ್ಜಿನೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕಾ"ತಿ। **ಥಾವರ**ನ್ತಿ ಜಙ್ಗಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಥಾವರಂ। **ಅದ್ಧುನೋ**ತಿ ಕಾಲಸ್ಸ। **ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ। ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅರಿಯಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಏಸಾ ಅರಿಯಾನ ಯಾಚನಾ"ತಿ (ಜಾ॰ ೧.೭.೫೯) ವುತ್ತನಯೇನ ಯಾಚಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೦೭. **ರತನಸಮ್ಮತ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗನ್ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ವಿಕಾಲಗಾಮಪ್ಪವಿಸನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೦೮. ತತಿಯೇ "ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತಂ ಕಥ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **"ತಿರಚ್ಛಾನಕಥ"**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ತುಲ್ಯನಿಸ್ಸಿತಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ರಾಜಪಟಿಸಂಯುತ್ತ**ನ್ತಿ ರಾಜೂಹಿ ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ।

೫೧೨. ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಠಮಪವಿಸನಗಾಮೇ। **ತಂ ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ತಂ ಇಚ್ಛಿತಕಮ್ಮಂ। **ಅನ್ತರಾ**ತಿ ಗಾಮವಿಹಾರಾನಮನ್ತರೇ। ಧಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ।

ಕುಲಘರೇ ವಾತಿ ಞಾತಿಕುಲಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲಘರೇ ವಾ। **ತೇಲಭಿಕ್ಖಾಯ ವಾ**ತಿ ತೇಲಯಾಚನತ್ಥಾಯ ವಾ। **ಪಸ್ಸೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಸ್ಸೇ ಸಮೀಪೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಗಾಮಮಜ್ಝಮಗ್ಗೇನ। **ಅನೋಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾ, ಅಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಸೂಚಿಘರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೧೭. ಚತುತ್ಥೇ ಕಕಾರಸ್ಸ ಪದಪೂರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ **"ಭೇದನಮೇವ ಭೇದನಕ"**ನ್ತಿ। ಅಸ್ಸತ್ಥಿಅತ್ಥೇ ಅಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ "ತಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ। ಪಠಮಂ ಸೂಚಿಘರಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅರಣಿಧನುಕೇ**ತಿ ಅರಣಿಯಾ ಧನುಕೇ। **ವೇಧಕೇ**ತಿ ಕಾಯಬನ್ಧನವೇಧಕೇತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೨೨. ಪಞ್ಚಮೇ ಭೇದನಮೇವ ಭೇದನಕಂ, ತಮಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಭೇದನಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ವುತ್ತನಯಮೇವಾ"ತಿ।

ನಿಖಣಿತ್ವಾತಿ ಪಮಾಣಾತಿರೇಕಂ ನಿಖಣಿತ್ವಾ। **ಉತ್ತಾನಂ ವಾ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಹೇಟ್ಠುಪರಿ ಪರಿವತ್ತನಂ ವಾ ಕತ್ವಾ। **ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಲಮ್ಬಣವಸೇನ ಠಪೇತ್ವಾತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ತೂಲೋನದ್ಧಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೧೬. ಛಟ್ಠೇ **ಏತ್ಥಾತಿ** ಮಞ್ಚಪೀಠೇ। ಅವನಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಓನದ್ಧಂ,** ತೂಲೇನ ಓನದ್ಧಂ **ತೂಲೋನದ್ಧನ್ತಿ** ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। **ತೂಲಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ** ಮಞ್ಚಪೀಠೇ ಚಿಮಿಲಿಕಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸುಪರಿ ತೂಲಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ನಿಸೀದನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೩೧. ಸತ್ತಮೇ **ಕತ್ಥಾತಿ** ಕಿಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಕೇ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ವಾ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ, ಪಣೀತಭೋಜನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ವಾ। "ಯಥಾ ನಾಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸೇಯ್ಯಥಾಪೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಪುರಾಣೋ ಚಮ್ಮಕಾರೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪುರಾಣಾಸಿಕೋಟ್ಠೋ"ತಿ ಪದಸ್ಸ। ಚಮ್ಮಕಾರೋ ಹಿ ಅಸಿನಾ ಚಮ್ಮಂ ಕುಟತಿ ಛಿನ್ದತೀತಿ **"ಅಸಿಕೋಟ್ಠೋ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವತ್ಥುಪ್ಪನ್ನಕಾಲಮುಪನಿಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಪುರಾಣೋ"ತಿ । ತಮೇವೂಪಮಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ **"ಯಥಾ ಹೀ"**ತಿ। **ಹೀತಿ** ತಪ್ಪಾಕಟೀಕರಣಂ, ತಂ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಚಮ್ಮಕಾರೋ ಕಡ್ಢತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿತ್ಥತನ್ತಿ** ವಿಸಾಲಂ। **ಸೋಪೀತಿ** ಉದಾಯೀಪಿ। ತಂ ನಿಸೀದನಂ ಕಡ್ಢತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನಾತಿ** ಕಡ್ಢನಹೇತುನಾ। **ತನ್ತಿ** ಉದಾಯಿಂ। **ಸನ್ಥತಸದಿಸನ್ತಿ** ಸನ್ಥತೇನ ಸದಿಸಂ। **ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೇತಿ** ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ, ಫಾಲೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಕಣ್ಡುಪಟಿಚ್ಛಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೩೭. ಅಟ್ಠಮೇ **"ಕತ್ಥಾ"**ತಿಆದೀನಿ ವುತ್ತನಯಾನೇವ।

೫೩೯. "ಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿ। "ನಾಭಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನಾಭಿಯಾ ಅಧೋ **ಅಧೋನಾಭೀತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಂ ಉಪರೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಂ ಉಬ್ಭ **ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲನ್ತಿ**। ಉಬ್ಭಸದ್ದೋ ಹಿ ಉಪರಿಪರಿಯಾಯೋ ಸತ್ತಮ್ಯನ್ತನಿಪಾತೋ। ಕಣ್ಡುಖಜ್ಜುಸದ್ದಾನಂ ವೇವಚನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **"ಕಣ್ಡೂತಿ ಖಜ್ಜೂ"**ತಿ। ಕಣ್ಡತಿ ಭೇದನಂ ಕರೋತೀತಿ **ಕಣ್ಡು**। ಖಜ್ಜತಿ ಬ್ಯಧನಂ ಕರೋತೀತಿ **ಖಜ್ಜು**। ಕೇಸುಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು "ಕಚ್ಛೂ"ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಯುತ್ತೋ।

ಲೋಹಿತಂ ತುಣ್ಡಂ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಲೋಹಿತತುಣ್ಡಿಕಾ**। ಪಿಳಯತಿ ವಿಬಾಧಯತೀತಿ **ಪಿಳಕಾ**। ಆ ಭುಸೋ ಅಸುಚಿಂ ಸವತಿ ಪಗ್ಘರಾಪೇತೀತಿ **ಅಸ್ಸಾವೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಸುಚಿಪಗ್ಘರಣ"ನ್ತಿ। ಅರಿಸಞ್ಚ ಭಗನ್ದರಾ ಚ ಮಧುಮೇಹೋ ಚ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ದುನ್ನಾಮಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ ಅರಿ ವಿಯ ಈಸತಿ ಅಭಿಭವತೀತಿ **ಅರಿಸಂ**। ಭಗಂ ವುಚ್ಚತಿ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಂ, ತಂ ದರತಿ ಫಾಲೇತೀತಿ **ಭಗನ್ದರಾ,** ಗೂಥಸಮೀಪೇ ಜಾತೋ ವಣವಿಸೇಸೋ। ಮಧು ವಿಯ ಮುತ್ತಾದಿಂ ಮಿಹತಿ ಸೇಚತೀತಿ **ಮಧುಮೇಹೋ,** ಸೋ ಆಬಾಧೋ ಮುತ್ತಮೇಹೋ ಸುಕ್ಕಮೇಹೋ ರತ್ತಮೇಹೋತಿ ಅನೇಕವಿಧೋ। **ಥುಲ್ಲಸದ್ದೋ** ಮಹನ್ತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಮಹಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೪೨. ನವಮೇ ವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾತಿ **ವಸ್ಸಿಕಾ,** ವಸ್ಸಿಕಾ ಚ ಸಾ ಸಾಟಿಕಾ ಚೇತಿ **ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾತಿ**। ನವಮಂ।

೧೦. ನನ್ದತ್ಥೇರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೪೭. ದಸಮೇ "ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗುಲೇಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚತುರೋ ಅಙ್ಗುಲಾ **ಚತುರಙ್ಗುಲಾತಿ** ಅಸಮಾಹಾರದಿಗುಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಊನಕಪ್ಪಮಾಣೋತಿ** ಭಗವತೋ ಲಾಮಕಪಮಾಣೋ। ಇಮಿನಾ **ಓಮಕಸದ್ದಸ್ಸ** ಲಾಮಕತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ। ದಸಮಂ।

ರತನವಗ್ಗೋ ನವಮೋ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಖುದ್ದಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಕಣ್ಡಂ

೧. ಪಠಮಪಾಟಿದೇಸನೀಯಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

ಖುದ್ದಕಾನಂ ಅನನ್ತರಾ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರೇಹಿ ಠಪಿತಾ, ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಯಂ ವಣ್ಣನಾ ಭವತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೫೨. ಪಠಮಪಾಟಿದೇಸನೀಯೇ ತಾವ ಅತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಟಿಆಗಮನಕಾಲೇ**ತಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಟ್ಠಾನತೋ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ, ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ವಾ ಆಗಮನಕಾಲೇ। **ಸಬ್ಬೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಗ್ಗಹೀತಲೋಪವಸೇನ ಸನ್ಧಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ಸಬ್ಬಮೇವಾ”ತಿ। “ಕಮ್ಪಮಾನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಪುಬ್ಬವಿಧಧಾತುಯಾ ಕಮ್ಪನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಪೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪಪುಬ್ಬಇಧಾತು ಗತ್ಯತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಅಪಗಚ್ಛಾ”ತಿ।

೫೫೩. ಪಟಿದೇಸೇತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪಟಿದೇಸೇತಬ್ಬಾಕಾರದಸ್ಸನಂ**। ದ್ವಿನ್ನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಪರಿಯಾಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ರಥಿಕಾತಿ ರಚ್ಛಾ”ತಿ। ರಥಸ್ಸ ಹಿತಾ **ರಥಿಕಾ**। ಣ್ಯಪಚ್ಚಯೇ ಕತೇ **“ರಚ್ಛಾ”**ತಿ (ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇ ೪.೭೨ ಸುತ್ತೇ) ವುಚ್ಚತಿ। ರಚ್ಛನ್ತರೇನ ಅನಿಬ್ಬಿದ್ಧಾ ರಚ್ಛಾ **ಬ್ಯೂಹೋ** ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ಅನಿಬ್ಬಿಜ್ಝಿತ್ವಾ”ತಿಆದಿ। ಬ್ಯೂಹೇತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ ಜನೇ ಅಙ್ಗತ್ಥ ಗನ್ತುಮಪದಾನವಸೇನಾತಿ **ಬ್ಯೂಹೋ**। ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ನಾಮ ಮಗ್ಗಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ “ಮಗ್ಗಸಮೋಧಾನಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ। ಸಿಙ್ಘತಿ ಮಗ್ಗಸಮೋಧಾನಂ ಕರೋತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ**। **ಏತೇಸೂ**ತಿ ರಥಿಕಾದೀಸು। **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಪಾಟಿದೇಸನೀಯೇ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। “ವಚನತೋ”ತಿ ಪದಂ “ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ಪದೇ ಞಾಪಕಹೇತು। ದದಮಾನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಸೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಪಮಾಣಂ, ತಸ್ಮಾ।

ಇದನ್ತಿ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಮ್ಭಿನ್ನೇ ಏಕರಸೇ ಕಾಲಿಕತ್ತಯೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೫೬. “ದಾಪೇತೀ”ತಿ ಹೇತುತ್ಥಕಿರಿಯಾಯ ಕಾರಿತಕತ್ತುಕಾರಿತಕಮ್ಮಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚೀ”ತಿ। **ಅಞ್ಞೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞೇನ। “ತಾಯ ಏವ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕೇನಚೀ”ತಿ ಪದಾನಿ “ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ”ತಿಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಾನೀತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೫೮. ದುತಿಯೇ **ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ** ಅನ್ತರಘರತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಆಪತ್ತಿ ಭವೇಯ್ಯ** ವೋಸಾಸಮಾನತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ದೇನ್ತಿಯಾ ಪನ ನೇವ ಇಮಿನಾ, ನ ಪುರಿಮೇನ ಆಪತ್ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭತ್ತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೭೨. ತತಿಯೇ **“ಉಭತೋ”**ತಿ ಏತ್ಥ ಕರಣತ್ಥೇ ತೋತಿ ಆಹ “ದ್ವೀಹೀ”ತಿ। “ಉಭತೋಪಸನ್ನ”ನ್ತಿ ಬ್ಯಾಸೋಪಿ ಸಮಾಸೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವ, ಸಮಾಸೇ ತೋಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅಲೋಪೋ ಹೋತಿ। “ಉಭತೋ”ತಿಪದಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಉಪಾಸಕೇನಪಿ ಉಪಾಸಿಕಾಯಪೀ”ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಉಭತೋ ಪಸನ್ನಂ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ತಸ್ಮಿಂ ಕಿರಾ”ತಿಆದಿ। ಯಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ…ಪೇ॰… ಸೋತಾಪನ್ನಾಯೇವ ಹೋನ್ತಿ ಕಿರ, ತಸ್ಮಾ “ಉಭತೋಪಸನ್ನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। “ಸಚೇಪೀ”ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನತೋ ಅಧಿಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಹಾಯನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಯಸ್ಮಾ”**ತಿಆದಿನಾ।

೫೭೯. “ಘರತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ”ತಿ ಏತ್ಥ **“ನೀಹರಿತ್ವಾ”**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಆಸನಸಾಲಂ ವಾ ವಿಹಾರಂ ವಾ”ತಿ। “ಆನೇತ್ವಾ”ತಿಇಮಿನಾ ನೀಪುಬ್ಬಹರಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದ್ವಾರೇತಿ** ಅತ್ತನೋ ಗೇಹದ್ವಾರೇತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಪಾಟಿದೇಸನೀಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೫೭೦. ಚತುತ್ಥೇ **ಅವರುದ್ಧ**ಸದ್ದೋ ಪರಿರುದ್ಧಸದ್ದಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ **“ಪರಿರುದ್ಧಾ** ಹೋನ್ತೀ”ತಿ। ಆರಞ್ಞಕಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ರುದ್ಧಾ ಆವುತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭೩. “ಪಞ್ಚನ್ನ”ನ್ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಸಾಮಿವಚನಭಾವಞ್ಚ “ಯಂಕಿಞ್ಚೀ”ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೀಯೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ”ತಿ। “ಪೇಸೇತ್ವಾ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿಇಮಿನಾ ಪಟಿಸಂವಿದಿತಾಕಾರದಸ್ಸನಂ। “ಆರಾಮ”ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಆರಾಮೋ ಏವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ “ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನಾರಾಮಞ್ಚಾ”ತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನಾರಾಮಸ್ಸ। **“ಕಸ್ಮಾ”**ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ “ಪಟಿಮೋಚನತ್ಥ”ನ್ತಿ ವಿಸಜ್ಜನಾಯ ಸಮೇತುಂ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಕಿಮತ್ಥನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಮೋಚನತ್ಥ**ನ್ತಿ ತದತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। ಪಟಿಮೋಚನಸಙ್ಖಾತಾಯ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತ್ಥಸದ್ದೋ ಚ ಪಯೋಜನವಾಚಕೋ। ಪಯೋಜನಾಯಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ “ಪಟಿಮೋಚನತ್ಥ”ನ್ತಿ ವಿಸಜ್ಜನಾಯಂ। “ಕಸ್ಮಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ ಸಮೇತುಂ ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪಟಿಮೋಚನಸಙ್ಖಾತಾ ಅತ್ಥಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತ್ಥಸದ್ದೋ ಚ ಕಾರಣವಾಚಕೋ। ಕಾರಣಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಪುಚ್ಛಾವಿಸಜ್ಜನಾನಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಸಮಸಙ್ಖಾತೋ ವಿಚಯೋ ಹಾರೋ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಅಮ್ಹಾಕ**ನ್ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಪಟಿಹರನ್ತಾನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ। **ಅಮ್ಹೇತಿ** ಚೋರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಮ್ಹೇ।

“ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಏತಿಸ್ಸಾ ಯಾಗುಯಾ”ತಿ। **ಅಞ್ಞಾನಿಪೀತಿ** ಪಟಿಸಂವಿದಿತಕುಲತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಕುಲಾನಿ। **ತೇನಾತಿ** ಪಟಿಸಂವಿದಿತಕುಲೇನ। ಕುರುನ್ದಿವಾದೇ ಯಾಗುಯಾ ಪಟಿಸಂವಿದಿತಂ ಕತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂವಾದೀನಿ ಆಹರನ್ತಿ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೫೭೫. **ಏಕಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪಟಿಸಂವಿದಿತಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಚತುನ್ನಂ ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪೀತಿ** ಚತುಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುತೋ ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ। **ಅಧಿಕಮೇವಾತಿ** ಪರಿಭುತ್ತತೋ ಅತಿರೇಕಮೇವ। **ಯಂ ಪನಾತಿ** ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಪನ, ಯಮ್ಪಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ವನತೋ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೇನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **“ತತ್ಥಜಾತಕ”**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಆರಾಮೇ”ತಿ। ಅಞ್ಞೇನ ದಿನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನನ್ತಿ ಮೂಲಖಾದನೀಯಾದಿಂ। **ಪಟಿಸಂವಿದಿತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಸುಟ್ಠು ಜಾನಾಪಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಪಾಟಿದೇಸನೀಯವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಸೇಖಿಯಕಣ್ಡಂ

೧. ಪರಿಮಣ್ಡಲವಗ್ಗ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖೇನ ತೀಸು ಸಿಕ್ಖಾಸು ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖೇನ **ತಾದಿನಾ** ಅಟ್ಠಹಿ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ತಾದಿನಾ, ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ವಾ ಅವಿಕಾರಟ್ಠೇನ ತಾದಿನಾ ಭಗವತಾ **ಯಾನಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ "ಸೇಖಿಯಾನೀ"ತಿ ಭಾಸಿತಾನಿ, **ದಾನಿ ತೇಸಮ್ಪಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಅಯಮ್ಪಿ ವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಭವತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೭೬. **ತತ್ಥಾತಿ** ಸೇಖಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಅತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸಮನ್ತತೋ"ತಿಇಮಿನಾ ಪರಿತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ನಾಭಿಮಣ್ಡಲಂ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉದ್ಧಂಸದ್ದೋ ಚ ಅಧೋಸದ್ದೋ ಚ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಉದ್ಧ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಮತ್ತನ್ತಿ** ಭಾವನಪುಂಸಕಂ, ನಿವಾಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಮತ್ತತೋ। ಯಥಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ **ಹೋತಿ**, ಏವಂ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಿದಂ ಪಮಾಣನ್ತಿ** ತಸ್ಸ ನಿವಾಸನಸ್ಸ ಇದಂ ಪಮಾಣಂ। **ತಾದಿಸಸ್ಸಾತಿ** ದೀಘತೋ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಸ್ಸ ತಿರಿಯಂ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಸ್ಸ ನಿವಾಸನಸ್ಸ। ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದನತ್ಥಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಚೀವರೇಸು। **ನ ತಿಟ್ಠತೀತಿ** ವಿರಳತ್ತಾ ನ ತಿಟ್ಠತಿ। **ತಿಟ್ಠತೀತಿ** ಘನತ್ತಾ ತಿಟ್ಠತಿ।

ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ಚಾತಿಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣತ್ಥೋ, ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇವಲಂ ಏವಂ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸೇವ ದುಕ್ಕಟಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ತಥಾ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೇ ಪನ ನಿವಾಸನದೋಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞೇತಿ** ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ನಿವಸನತೋ ಅಞ್ಞೇ । **ತೇ ಸಬ್ಬೇತಿ** ಸಬ್ಬೇ ತೇ ನಿವಾಸನದೋಸಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಭಙ್ಗೇ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಖನ್ಧಕೇಯೇವ।

ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ಅಸತಿಯಾ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅಜಾನನಂ ದುವಿಧಂ ನಿವಾಸನವತ್ತಸ್ಸ ಅಜಾನನಂ, ಆರೂಳ್ಹೋರೂಳ್ಹಭಾವಸ್ಸ ಅಜಾನನನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಆರೂಳ್ಹೋರೂಳ್ಹಭಾವಸ್ಸ ಅಜಾನನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ನಿವಾಸನವತ್ತಸ್ಸ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಆಪತ್ತಿತೋ ಅಮೋಕ್ಖನಂ ಪನ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಯುಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸುಕ್ಖಾ ಜಙ್ಘಾ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಸುಕ್ಖಜಙ್ಘೋ**। ಮಹನ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಿಕಮಂಸಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಮಹಾಪಿಣ್ಡಿಕಮಂಸೋ**। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

ವಣೋತಿ ಅರು। ತಞ್ಹಿ ವಣತಿ ಗತ್ತವಿಚುಣ್ಣನಂ ಕರೋತೀತಿ ವಣೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಾಳಮಿಗಾ ವಾ ಚೋರಾ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೋ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ತೇನ ಅಞ್ಞಾಪಿ ಉದಕಚಿಕ್ಖಲ್ಲಾದಯೋ ಆಪದಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ।

೫೭೭. **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಭಙ್ಗೇ, ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಾ। **ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇತಿ** ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ನಿಗ್ಗತೇ ದ್ವೇ ಕಣ್ಣೇ। **ಅವಿಸೇಸೇನಾತಿ** "ಅನ್ತರಘರೇ"ತಿ ಚ "ಆರಾಮೇ"ತಿ ಚ ವಿಸೇಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞೇನ। **ವಿಹಾರೇಪೀತಿ** ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಥೇರುಪಟ್ಠಾನಾದಿಕಾಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೫೭೮. ಕಾಯೇಕದೇಸೇ ಕಾಯಸದ್ದೋ ವತ್ತತೀತಿ ಆಹ "ಜಾಣುಮ್ಪಿ ಉರಮ್ಪೀ"ತಿ। "ನ ಸೀಸಂ ಪಾರುತೇನಾ"ತಿಇಮಿನಾ "ಸುಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನಾ"ತಿಪದಸ್ಸ ಅತಿಬ್ಯಾಪಿತದೋಸಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಗಣ್ಠಿಕನ್ತಿ** ಪಾಸೋ। ಸೋ ಹಿ ಗನ್ಥೇತಿ ಬನ್ಧತೀತಿ ವಾ, ಗನ್ಥೇತಿ ಬನ್ಧತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವಾ ಕತ್ವಾ ಗನ್ಥಿಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ನ್ಥಕಾರಸ್ಸ ಣ್ಠಕಾರೇ ಕತೇ **ಗಣ್ಠಿಕೋ,** ತಂ ಗಣ್ಠಿಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ। **ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇತಿ**

ಚೀವರಸ್ಸ ದ್ವೇ ಕೋಣೇ। **ಗಲವಾಟಕತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಗಲೋ**ತಿ ಕಣ್ಠೋ। ಸೋ ಹಿ ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜಲೇಯ್ಯಪೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಅಸನಂ ಗಲತಿ ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪತತಿ ಇತೋತಿ ಗಲೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಆವಾಟೋಯೇವ ಖುದ್ದಕಟ್ಠೇನ **ಆವಾಟಕೋ,** ಖುದ್ದಕತ್ಥೇ ಕೋ। ಗಲೇ ಠಿತೋ ಆವಾಟಕೋ ಗಲವಾಟಕೋ। ಅಕಾರತೋ ಹಿ ಆಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪೋ "ಪಪ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೧.೧.೨) ವಿಯ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಪಆಪನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, ಅಕಾರತೋ ಆಕಾರಸ್ಸ ಚ ಲೋಪೋ। ಪವದ್ಧಂ ಆಪಂ ಪಪಂ, ಮಹನ್ತಂ ಉದಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೀಸಂ ವಿವರಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೭೯. ವಾಸಂ ಉಪಗತೋತಿ ವಾ ವಾಸೇನ ಉಪಗತೋತಿ ವಾ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ **"ವಾಸತ್ಥಾಯ ಉಪಗತಸ್ಸಾ"**ತಿ।

೫೮೦. ಹತ್ಥಪಾದೇ ಅಕೀಳನ್ತೋ ಸುಸಂವುತೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಹತ್ಥಂ ವಾ ಪಾದಂ ವಾ ಅಕೀಳಾಪೇನ್ತೋ"ತಿ।

೫೮೨. ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖೂತಿ ಏತ್ಥ ಓಸದ್ದೋ ಹೇಟ್ಠಾಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಹೇಟ್ಠಾ ಖಿತ್ತಚಕ್ಖೂ"ತಿ। "ಹುತ್ವಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯುಗಯುತ್ತಕೋ**ತಿ ಯುಗೇ ಯುತ್ತಕೋ। ದಮಿಯಿತ್ಥಾತಿ **ದನ್ತೋ।** ಆಭುಸೋ ಜಾನಾತಿ ಕಾರಣಾಕಾರಣನ್ತಿ **ಆಜಾನೇಯ್ಯೋ। ಏತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಚತುಹತ್ಥಪಮಾಣಂ। ಯೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಪರಿಸ್ಸಯಭಾವ"ನ್ತಿ ಚ "ಪರಿಸ್ಸಯಾಭಾವ"ನ್ತಿ ಚ ದ್ವೇ ಪಾಠಾ ಯುಜ್ಜನ್ತಿಯೇವ।

೫೮೪. ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣೇತಿ ಇಮಂ ಪಕಾರಂ ಇತ್ಥಂ ಚೀವರುಕ್ಖಿಪನಂ, ಭವತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಭೂತೋ, ಭಿಕ್ಖು। ಲಕ್ಖೀಯತಿ ಅನೇನಾತಿ ಲಕ್ಖಣಂ, ಚೀವರಂ। ಇತ್ಥಂ ಭೂತೋ ಇತ್ಥಮ್ಭೂತೋ, ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಂ ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣಂ, ತಸ್ಮಿಂ। ಕರಣವಚನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣಂ ನಾಮ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಸ್ಸ ಸಭಾವೋತಿ ಆಹ "ಏಕತೋ ವಾ…ಪೇ॰… ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। **ಅನ್ತೋಇನ್ದಖೀಲತೋ**ತಿ ಗಾಮಸ್ಸ ಅನ್ತೋಇನ್ದಖೀಲತೋತಿ। ಪಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೨. ಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕವಗ್ಗ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೫೮೬. ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಜಗ್ಘನಂ ಹಸನಂ **ಉಜ್ಜಗ್ಘೋ,** ಸೋಯೇವ **ಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕಾ,** ತಾಯ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸನ್ತೋ"ತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಉಜ್ಜಗ್ಘಿಕಾಯಾ"ತಿಪದೇ।

೫೮೮. ಕಿತ್ತಾವತಾತಿ ಕಿತ್ತಕೇನ ಪಮಾಣೇನ, ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಥೇರೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ವವತ್ಥಪೇತೀ**ತಿ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕಥೇತೀತಿ ವವತ್ಥಪೇತಿ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನ ಪಮಾಣೇನ।

೫೯೦. ನಿಚ್ಚಲಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಉಜುಟ್ಠಪನಂ ಕಾಯಪಗ್ಗಹೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ನಿಚ್ಚಲಂ ಕತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಬಾಹುಪಗ್ಗಹಸೀಸಪಗ್ಗಹೇಸುಪೀತಿ। ದುತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

೩. ಖಮ್ಭಕತವಗ್ಗ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೫೯೬. ಖಮ್ಭೋ ಕತೋ ಯೇನಾತಿ **ಖಮ್ಭಕತೋ। ಖಮ್ಭೋ**ತಿ ಚ ಪಟಿಬದ್ಧೋ। ಕತ್ಥ ಪಟಿಬದ್ಧೋತಿ ಆಹ "ಕಟಿಯಂ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ। ಸಸೀಸಂ ಅವಗುಣ್ಠಯತಿ ಪರಿವೇಠತೀತಿ **ಓಗುಣ್ಠಿತೋ**ತಿ ಆಹ "ಸಸೀಸಂ ಪಾರುತೋ"ತಿ।

೬೦೦. ಉದ್ಧಂ ಏಕಾ ಕೋಟಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಮನಾಯಾತಿ **ಉಕ್ಕುಟಿಕಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಕ್ಕುಟಿಕಾ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಉಕ್ಕುಟಿಕಾಯಾ"ತಿಪದೇ।

೭೦೧. ಹತ್ಥಪಲ್ಲತ್ಥಿಕದುಸ್ಸಪಲ್ಲತ್ಥಿಕೇಸು ದ್ವೀಸು ದುಸ್ಸಪಲ್ಲತ್ಥಿಕೇ ಆಯೋಗಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಪಿ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಆಹ "ಆಯೋಗಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಪಿ ದುಸ್ಸಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾ ಏವಾ"ತಿ।

೭೦೨. ಸತಿಯಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚನ್ತಿ ಆಹ "ಸತಿಂಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ।

೭೦೩. **ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದೇನ್ತೇಪೀತಿ** ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೇಪಿ। ಪತ್ತೇ ಸಞ್ಞಾ ಪತ್ತಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ಅಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಪತ್ತಸಞ್ಞೀ।** "ಕತ್ವಾ" ತಿಇಮಿನಾ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೭೦೪. **ಸಮಸೂಪಕಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸೂಪಪಿಣ್ಡಪಾತಾನಂ ಸಮಉಪಡ್ಢಭಾವಂ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ಸಮಸೂಪಕೋ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ। ಭತ್ತಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಭಾಗಪಮಾಣೋ ಸೂಪೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಸಮಸೂಪಕೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಓಲೋಣೀ ಚ ಸಾಕಸೂಪೇಯ್ಯಞ್ಚ ಮಚ್ಛರಸೋ ಚ ಮಂಸರಸೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ತತ್ಥ **ಓಲೋಣೀತಿ** ಏಕಾ ಬ್ಯಞ್ಜನವಿಕತಿ। **ಸಾಕಸೂಪೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಸೂಪಸ್ಸ ಹಿತಂ **ಸೂಪೇಯ್ಯಂ,** ಸಾಕಮೇವ ಸೂಪೇಯ್ಯಂ ಸಾಕಸೂಪೇಯ್ಯಂ। ಇಮಿನಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸಾಕಸೂಪೇಯ್ಯಬ್ಯಞ್ಜನವಿಕತಿ ಗಹಿತಾ। **ಮಚ್ಛರಸಮಂಸರಸಾದೀನೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅವಸೇಸಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಬ್ಯಞ್ಜನವಿಕತಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ರಸಾನಂ ರಸೋ **ರಸರಸೋತಿ** ಕತ್ವಾ "ರಸರಸೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೭೦೫. ಸಮಪುಣ್ಣಂ ಸಮಭರಿತನ್ತಿ ವೇವಚನಮೇವ। ಥೂಪಂ ಕತೋ **ಥೂಪೀಕತೋತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಥೂಪೀಕತೋ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥಾತಿ "ಥೂಪೀಕತ"ನ್ತಿಆದಿವಚನೇ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಅಭಯತ್ಥೇರತಿಪಿಟಕಚೂಳನಾಗತ್ಥೇರಾನಂ। ಇತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು, ತೇಸಞ್ಚ ಥೇರಾನಂ ವಾದಂ ಆರೋಚೇಸುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಥೇರೋತಿ** ಚೂಳಸುಮನತ್ಥೇರೋ। **ಏತಸ್ಸಾತಿ** ತಿಪಿಟಕಚೂಳನಾಗತ್ಥೇರಸ್ಸ । **ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುನ್ತಿ** ಸತ್ತ ವಾರೇ। **ಕುತೋತಿ** ಕಸ್ಸಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಯಾವಕಾಲಿಕೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ। ಆಮಿಸಜಾತಿಕಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ವಾ ಫಲಾಫಲಂ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಞ್ಚ ಖೋತಿ** ತಞ್ಚ ಸಮತಿತ್ಥಿಕಂ। **ಇತರೇನ ಪನಾತಿ** ನಾಧಿಟ್ಠಾನುಪಗೇನ ಪತ್ತೇನ ಪನ। ಯಂ ಪೂವಉಚ್ಛುಖಣ್ಡಫಲಾಫಲಾದಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಓರೋಹತಿ, ತಂ ಪೂವಉಚ್ಛುಖಣ್ಡಫಲಾಫಲಾದೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪೂವವಟಂಸಕೋತಿ** ಏತ್ಥ **ವಟಂಸಕೋತಿ** ಉತ್ತಂಸೋ। ಸೋ ಹಿ ಉದ್ಧಂ ತಸೀಯತೇ ಅಲಙ್ಕರೀಯತೇತಿ ವಟಂಸೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಉಕಾರಸ್ಸ ವಕಾರಂ, ತಕಾರಸ್ಸ ಚ ಟಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ಸೋಯೇವ ವಟಂಸಕೋ, ಮುದ್ಧನಿ ಪಿಲನ್ಧಿತೋ ಏಕೋ ಅಲಙ್ಕಾರವಿಸೇಸೋ। ಪೂವಮೇವ ತಂಸದಿಸತ್ತಾ ಪೂವವಟಂಸಕೋ, ತಂ। ಪುಪ್ಫವಟಂಸಕೋ ಚ ತಕ್ಕೋಲಕಟುಕಫಲಾದಿವಟಂಸಕೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ, ತೇ।

ಇಧಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ನನು ಸಬ್ಬಥೂಪೀಕತೇಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಥೂಪೀಕತೇಸೂತಿ। ತತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

೪. ಸಕ್ಕಚ್ಚವಗ್ಗ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೭೦೮. **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಓಧಿನ್ತಿ** ಅವಧಿಂ ಮರಿಯಾದಂ।

೭೧೦. **ಥೂಪಕತೋತಿ** ಥೂಪಮೇವ ಥೂಪಕಂ, ತತೋ ಥೂಪಕತೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮತ್ಥಕತೋ"ತಿ।

೭೧೧. **ಮಾಘಾತಸಮಯಾದೀಸೂತಿ** "ಪಾಣೇ ಮಾ ಘಾತೇಥಾ"ತಿ ರಾಜಾನೋ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಮಾಘಾತೋ, ಸೋಯೇವ ಸಮಯೋ ಮಾಘಾತಸಮಯೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾರಣಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೭೧೫. ತೇಸನ್ತಿ ಮಯೂರಣ್ಡಕುಕ್ಕುಟಣ್ಡಾನನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥೋ ವಗ್ಗೋ।

೫. ಕಬಳವಗ್ಗ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೭೧೭. ''ಮುಖದ್ವಾರ''ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ''ಅನಾಹಟೇ''ತಿ ಚ ''ವಿವರಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚ ದ್ವೀಸು ಕಿರಿಯಾಸು ಸಮ್ಬನ್ಧಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ ''ಅನಾಹರಿತೇ ಮುಖದ್ವಾರ''ನ್ತಿ।

೭೧೮. ಸಕಲಂ ಹತ್ಥನ್ತಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

೭೧೯. ಸಕಬಳೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಕಬಳಸದ್ದೇನ ವಚನಸ್ಸ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಕಾರಣಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೭೨೦. ಪಿಣ್ಡುಕ್ಖೇಪಕನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಚ್ಛತ್ಥೇ ಕಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ ''ಪಿಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ''ತಿ। ತ್ವಾಸದ್ದೇನ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೭೨೪. ''ಅವಕಿರಿತ್ವಾ''ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಿತ್ಥಾವಕಾರಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅವಪುಬ್ಬೋ ಕಿರಧಾತುಯೇವ, ನ ಕರಧಾತೂತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೭೨೬. ''ಚಪುಚಪೂ''ತಿ ಏವಂ ಸದ್ದನ್ತಿ ''ಚಪುಚಪೂ''ತಿ ಏವಂ ಅನುಕರಣರವನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೬. ಸುರುಸುರುವಗ್ಗ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೭೨೭. ''ಸುರುಸುರೂ''ತಿ ಏವಂ ಸದ್ದನ್ತಿ ''ಸುರುಸುರೂ''ತಿ ಏವಂ ಅನುಕರಣರವಂ। ದವನಂ ಕೀಳನನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವಚನತ್ಥೇನ ಪರಿಹಾಸೋ **ದವೋ** ನಾಮಾತಿ ಆಹ ''ದವೋತಿ ಪರಿಹಾಸವಚನ''ನ್ತಿ। **ತನ್ತಿ** ಸೋ ದವೋ। ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಹೇಸ। **ನ ಕಾತಬ್ಬಂ** ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಿಲಕಬುದ್ಧೋತಿ** ಸಿಲಾಯ ಕತೋ, ಸಿಲೇನ ನಿಯುತ್ತೋ ವಾ ಬುದ್ಧೋ। **ಅಪಟಿಬುದ್ಧೋತಿ** ಅಪಟಿವಿದ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋ, ಪರಿಹಾಸವಚನಮೇತಂ। **ಗೋಧಮ್ಮೋತಿ** ಗುನ್ನಂ ಧಮ್ಮೋ। **ಅಜಧಮ್ಮೋತಿ** ಅಜಾನಂ ಧಮ್ಮೋ। **ಮಿಗಸಞ್ಞೋತಿ** ಮಿಗಾನಂ ಸಞ್ಞೋ। **ಪಸುಸಞ್ಞೋತಿ** ಪಸೂನಂ ಸಞ್ಞೋ।

೭೨೮. ''ಭುಞ್ಜನ್ತೇನಾ''ತಿ ಪದಂ ''ನಿಲ್ಲೇಹಿತು''ನ್ತಿ ಪದೇ ಭಾವಕತ್ತಾ।

೭೩೦. ಏವಂನಾಮಕೇತಿ ''ಕೋಕನುದ''ನ್ತಿ ಏವಂ ನಾಮಂ ಅಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸಾತಿ **ಏವಂನಾಮಕೋ,** ಪಾಸಾದೋ, ತಸ್ಮಿಂ। ''ಪದುಮಸಣ್ಠಾನೋ''ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸದಿಸೂಪಚಾರೇನ ''ಕೋಕನುದೋ''ತಿ ನಾಮಲಭನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇನಾತಿ** ಪದುಮಸಣ್ಠಾನತ್ತಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಪಾಸಾದಸ್ಸ। **ಪುಗ್ಗಲಿಕಮ್ಪೀತಿ** ಪರಪುಗ್ಗಲಸನ್ತಕಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ''ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮ್ಪೀ''ತಿ ಅತ್ತಪುಗ್ಗಲಸನ್ತಕಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಗಯ್ಹಮಾನತ್ತಾ। **ಸಙ್ಖಮ್ಪೀತಿ** ಪಾನೀಯಸಙ್ಖಮ್ಪಿ। **ಸರಾವಮ್ಪೀತಿ** ಪಾನೀಯಸರಾವಮ್ಪಿ। **ಥಾಲಕಮ್ಪೀತಿ** ಪಾನೀಯಥಾಲಕಮ್ಪಿ।

೭೩೧. ''ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ''ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾಪಾದಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ ''ಸಿತ್ಥಾನಿ ಉದಕತೋ''ತಿ। **ಭಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾನಿ ಕತ್ವಾ। **ಬಹೀತಿ** ಅನ್ತರಘರತೋ ಬಹಿ।

೭೩೪. ಸೇತಚ್ಛತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಸೇತಸದ್ದೋ** ಪಣ್ಡರಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ ''ಪಣ್ಡರಚ್ಛತ್ತ''ನ್ತಿ। **ವತ್ಥಪಲಿಗುಣ್ಠಿತನ್ತಿ** ವತ್ಥೇಹಿ ಸಮನ್ತತೋ ವೇಠಿತಂ। ಸೇತಂ ಛತ್ತಂ **ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ।** ಕಿಳಞ್ಜೇಹಿ ಕತಂ ಛತ್ತಂ **ಕಿಳಞ್ಜಚ್ಛತ್ತಂ।** ಪಣ್ಣೇಹಿ ಕತಂ ಛತ್ತಂ **ಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತಂ।** ಮಣ್ಡಲೇನ ಬದ್ಧಂ **ಮಣ್ಡಲಬದ್ಧಂ।** ಸಲಾಕಾಹಿ ಬದ್ಧಂ **ಸಲಾಕಬದ್ಧಂ। ತಾನೀತಿ** ತೀಣಿ ಛತ್ತಾನಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। ಯಮ್ಪಿ ಏಕಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏತೇಸೂತಿ ತೀಸು ಛತ್ತೇಸು। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ। **ಸೋ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಗಹಟ್ಠೋ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ। **ಛತ್ತಪಾದುಕಾಯ ವಾ**ತಿ ಛತ್ತದಣ್ಡನಿಕ್ಖೇಪನಾಯ ಪಾದುಕಾಯ ವಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ।

೬೩೫. **ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಮಾಣಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ। "ಚತುಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೋ"ತಿಇಮಿನಾ ಚತುಹತ್ಥತೋ ಊನಾತಿರೇಕೋ ದಣ್ಡೋ ನ ದಣ್ಡೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ದಣ್ಡೋ ಪಾಣಿಮ್ಹಿ ಅಸ್ಸಾತಿ ವಚನತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸನ್ತೋ ಆಹ "ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ"ತಿ।

೬೩೬. **"ಸತ್ಥಪಾಣಿಮ್ಹೀ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸಿ ಏವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ "ಅಸಿ"ನ್ತಿ। **ಅಸಿ**ನ್ತಿ ಖಗ್ಗಂ।

೬೩೭. "ಆವುಧಂ ನಾಮ ಚಾಪೋ ಕೋದಣ್ಡೋ"ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತವಚನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆವುಧಪಾಣಿಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ಸಬ್ಬಾಪಿ ಧನುವಿಕತಿ ಆವುಧನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾ ಅಸಿಂ ಸನ್ನಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಸತ್ಥಪಾಣೀತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಧನುಂ ಕಣ್ಠೇ ಪಟಿಮುಕ್ಕೋ ಆವುಧಪಾಣೀತಿ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ, ಇಮಿನಾ ಆವುಧೋ ಪಾಣಿನಾ ಗಹಿತೋಯೇವ ಆವುಧಪಾಣಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತೀತಿ। ಛಟ್ಠೋ ವಗ್ಗೋ।

೭. ಪಾದುಕವಗ್ಗ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೬೩೮. **ಅಙ್ಗುಲನ್ತರ**ನ್ತಿ ಪಾದಙ್ಗುಲವಿವರಂ। **ಪಾದುಕ**ನ್ತಿ ಉಪಾಹನವಿಸೇಸೋ। ಸೋ ಹಿ ಪಜ್ಜತೇ ಇಮಾಯಾತಿ ಪಾದುಕಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸಾ ಬಹುಪಟಲಾ ಚಮ್ಮಮಯಾ ವಾ ಹೋತಿ ಕಟ್ಠಮಯಾ ವಾ। **ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಾದುಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ।

೬೪೦. ದ್ವೀಹಿ ಜನೇಹಿ ಗಹಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಂಸೇನಾ**ತಿ ವೇಣುನಾ, ಯಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ**ತಿ ವಿಪತ್ತಿಂ ಕರಿತ್ವಾ। **ದ್ವೇಪೀ**ತಿ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಧಮ್ಮಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸಙ್ಖಾತಾ ಉಭೋಪಿ ಜನಾ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೬೪೧. **ಸಯನಗತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಯನಂ ಗತಸ್ಸ, ಸಯನೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ದೇಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೪೨. ತೀಸು ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಸು ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯಾ"ತಿಆದಿ।

೬೪೩. ಯಥಾ ವೇಠಿಯಮಾನೇ ಕೇಸನ್ತೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ವೇಠಿತಸೀಸಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೪೭. ಛಪಕಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಚಣ್ಡಾಲಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ವೇವಚನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಚಣ್ಡಾಲಸ್ಸಾ"ತಿ। ಚಣ್ಡಾಲೋ ಹಿ ಸಂ ಸುನಖಂ ಪಚತೀತಿ **ಛಪಕೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಸಕಾರಸ್ಸ ಛಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। ಛಪಕಸ್ಸ ಏಸಾ **ಛಪಕೀ,** ಚಣ್ಡಾಲಭರಿಯಾ। **ಯತ್ರಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತ್ರಪಚ್ಚಯೋ ಪಚ್ಚತ್ತೇ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಯೋ ಹಿ ನಾಮಾ"ತಿ। ಯೋ ರಾಜಾ ಉಚ್ಚೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮನ್ತಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ ನಾಮ, ಅಯಂ ರಾಜಾ ಯಾವ ಅತಿವಿಯ ಅಧಮ್ಮಿಕೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **"ಸಬ್ಬಮಿದ"**ನ್ತಿ ಅಯಂ ಸದ್ದೋ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋತಿ ಆಹ "ಸಬ್ಬೋ ಅಯ"ನ್ತಿ । "ಲೋಕೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಇಧಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚರಿಮಸದ್ದೋ ಅನ್ತಿಮಪರಿಯಾಯೋ। **ಅನ್ತಿಮೋ**ತಿ ಚ ಲಾಮಕೋ। **ಲಾಮಕೋ**ತಿ ಚ ನಾಮ ಇಧ ವಿಪತ್ತೀತಿ ಆಹ "ಸಙ್ಕರ"ನ್ತಿ। **ಸಙ್ಕರ**ನ್ತಿ ವಿಪತ್ತಿಂ। "ನಿಮ್ಮರಿಯಾದೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸಙ್ಕರಂ ಗತೋ"ತಿ ಪದಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚರಿಮಂ ಗತಂ **ಚರಿಮಗತಂ,** ಸಬ್ಬೋ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಚರಿಮಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಧ ಚ ಜಾತಕೇ (ಜಾ॰ ೧.೪.೩೩) ಚ ಕೇಸುಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು "ಚಮರಿಕತ"ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಯುತ್ತೋಯೇವ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇಯೇವ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ರಾಜಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಿಸ್ಸಂ ಗಾಥಾಯಂ। **ಪಾಳಿಯಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಆಚಾರಪಕಾಸಕಗನ್ಧಸಙ್ಖಾತಾಯ ಪಾಳಿಯಾ। **ನ ಪಸ್ಸರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ರೇಸದ್ದೋ ಅನ್ತಿಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋತಿ ಆಹ "ನ ಪಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। **ಯೋ ಚಾಯ**ನ್ತಿ ಯೋ ಚ ಅಯಂ। **ಅಯಂ**ಸದ್ದೋ ಪದಾಲಙ್ಕಾರಮತ್ತೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧೀಯತೀ**ತಿ ಅಜ್ಝಾಯತಿ, ಸಿಕ್ಖತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾತೋ ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಾಥಾಯ। **ಭೋ**ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತಿ। "ಭುತ್ತೋ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮವಾಚಕಭಾವಮಾವಿಕಾತುಂ ವುತ್ತಂ "ಮಯಾ"ತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಓದನಸ್ಸ। ಇಮಿನಾ ಸುಚಿ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಮಂಸಂ **ಸುಚಿಮಂಸಂ,** ತೇನ ಉಪಸೇಚನಮಸ್ಸಾತಿ **ಸುಚಿಮಂಸೂಪಸೇಚನೋ**ತಿ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಆಚಾರಧಮ್ಮೋ। **ಬದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ**ತಿ ಥದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ । **ವಣ್ಣ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನಾದಿಕೇ ಅಞ್ಞೇ ಅತ್ಥೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪಸತ್ಥೋ"ತಿ। **ಥೋಮಿತೋ**ತಿ ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ।

ಅಥಾತಿ ಅನನ್ತರೇ। ನನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಾಥಾದ್ವಯಸ್ಸ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ**ತಿ ಪುರೋಹಿತಂ ಆಲಪತಿ। **ಸಮ್ಪತೀ**ತಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇ। "ಯಾ ವುತ್ತಿ ವಿನಿಪಾತೇನ, ಅಧಮ್ಮಚರಣೇನ ವಾ"ತಿ ಪದಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ನಿಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ।

ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮಸದ್ದೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ। **ಅಞ್ಞೇಪೀ**ತಿ ರಾಜಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಅಪರೇಪಿ। "ಪಚನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅವಿನಾಭಾವತೋ "ಭುಞ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಪಚನ್ತಿ ಚೇವ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ ಚಾ"ತಿ। "ನ ಕೇವಲ"ನ್ತಿಆದಿನಾ **ಅಞ್ಞೇಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತ್ವಂ ಆಚರಿಸ್ಸಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುನ **ತ್ವ**ನ್ತಿ ತಂ, ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ, "ಮಾ ಭಿದಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। "ಪಾಸಾಣೋ"ತಿಇಮಿನಾ **ಅಸ್ಮ**ಸದ್ದೋ ಪಾಸಾಣಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಭಿನ್ದನಹೇತುನಾ।

೬೪೮. ಅತ್ತನೋ ಕಙ್ಖಾಠಾನಸ್ಸ ಪುಚ್ಛನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ನ ಕಥೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

೬೪೯. ಸಮಧುರೇನಾತಿ ಸಮಂ ಧುರೇನ, ಸಮಂ ಮುಖೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೫೧. ಯಂ ಮೂಲಂ ವಾ ಯಾ ಸಾಖಾ ವಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಖನ್ಧೇ**ತಿ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಖನ್ಧೇ। **ನಿಕ್ಖಮತೀ**ತಿ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವೋ ನಿಕ್ಖಮತಿ। **ತಿಣಣ್ಡುಪಕ**ನ್ತಿ ತಿಣೇನ ಕತಂ, ತಿಣಮಯಂ ವಾ ಅಣ್ಡುಪಕಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಖೇಳೇಸು।

೬೫೩. ಅಧಿಪ್ಪೇತಉದಕಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪರಿಭೋಗಉದಕಮೇವಾ"ತಿ। ಸತ್ತಮೋ ವಗ್ಗೋ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಸೇಖಿಯೇಸು। **ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಪಟಿಚ್ಛಾದನೇ**ತಿ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಓದನೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ। ಸಮತ್ತಾ ಸೇಖಿಯಾ।

೮. ಸತ್ತಾಧಿಕರಣಸಮಥ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೬೫೫. ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜತೀತಿ **ಸಙ್ಖ್ಯಾಪರಿಚ್ಛೇದೋ**। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಾನಮಧಿಕರಣಾನಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಖನ್ಧಕಪರಿವಾರಾನಂ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ತೇಸು ಏವ ಖನ್ಧಕಪರಿವಾರೇಸು। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸೂತಿ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಜಾದಿಲಞ್ಛಿತನಾಮೇನ ನೇಕಾನಂ ವಾಚಿತೋ ಮಯಾ।

ಸಾಧುಂ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ, ಸಮತ್ತೋ ಯೋಜನಾನಯೋತಿ।

ಭಿಕ್ಖುನೀವಿಭಙ್ಗೋ

೧. ಪಾರಾಜಿಕಕಣ್ಡಅತ್ಥಯೋಜನಾ

ಏವಂ ಭಿಕ್ಖುವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ, ಕತ್ವಾನ ಯೋಜನಾನಯಂ।
ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ, ಕರಿಸ್ಸಂ ಯೋಜನಾನಯಂ॥

ಯೋತಿ ವಿಭಙ್ಗೋ। **ವಿಭಙ್ಗಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿಭಙ್ಗೋ ಅಸ್ಸ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ। **ಯತೋ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ ಅನನ್ತರಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಯೋ ವಿಭಙ್ಗೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋ ಅಸ್ಸ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ ಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಪತ್ತೋ ಯತೋ, ತತೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ ಅಪುಬ್ಬಪದವಣ್ಣನಂ ಕಾತುಂ ತಾವ ಪಾರಾಜಿಕೇ ಅಯಂ ಸಂವಣ್ಣನಾ ಹೋತೀತಿ। ಅಪುಬ್ಬಾನಂ ಪದಾನಂ ವಣ್ಣನಾ **ಅಪುಬ್ಬಪದವಣ್ಣನಾ,** ತಂ।

೧. ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೬೫೬. "ತೇನ…ಪೇ॰… ಸಾಳ್ಹೋ"ತಿ ಏತ್ಥ "ಏತ್ಥಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ದಬ್ಬಗುಣಕಿರಿಯಾಜಾತಿನಾಮಸಙ್ಖಾತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಸದ್ದೇಸು ಸಾಳ್ಹಸದ್ದಸ್ಸ ನಾಮಸದ್ದಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಾಳ್ಹೋತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮ"ನ್ತಿ। **ಮಿಗಾರಮಾತುಯಾ**ತಿ ವಿಸಾಖಾಯ। ಸಾ ಹಿ ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿನಾ ಮಾತುಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತತ್ತಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ನಾಮ। ನವಕಮ್ಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ **ನವಕಮ್ಮಿಕ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನವಕಮ್ಮಾಧಿಟ್ಠಾಯಿಕ"ನ್ತಿ। "ಪಣ್ಡಿಚ್ಚೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಪಣ್ಡಾ ವುಚ್ಚತಿ ಪಞ್ಞಾ, ಸಾ ಸಞ್ಜಾತಾ ಇಮಿಸ್ಸಾತಿ **ಪಣ್ಡಿತಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವೇಯ್ಯತ್ತಿಕೇನಾ**ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ಅಞ್ಜತಿ ಪಾಕಟಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ವಿಯತ್ತೋ,** ಪುಗ್ಗಲೋ, ತಸ್ಸ ಇದಂ ವೇಯ್ಯತ್ತಿಕಂ, ಞಾಣಂ, ತೇನ। "ಪಣ್ಡಾ"ತಿ ವುತ್ತಪಞ್ಞಾಯ "ಮೇಧಾ"ತಿ ವುತ್ತಪಞ್ಞಾಯ ವಿಸೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪಾಳಿಗಹಣೇ"ತಿಆದಿ। "ಮೇಧಾ"ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಪಞ್ಞಾ "ಪಣ್ಡಾ"ತಿ ವುತ್ತಪಞ್ಞಾಯ ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ ಸತಿಸಹಾಯತ್ತಾ। **ತತ್ರುಪಾಯಾಯಾ**ತಿ ಅಲುತ್ತಸಮಾಸೋ "ತತ್ರಮಜ್ಝತ್ತತಾ"ತಿಆದೀಸು (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಯೇವಾಪನಕವಣ್ಣನಾ) ವಿಯ। "ಕಮ್ಮೇಸೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ । **ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮುಪಪರಿಕ್ಖಾಯಾ**ತಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸು ವಿಚಾರಣಾಯ। ಚಸದ್ದೇನ "ಕತಾಕತ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪರಿವೇಸನಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಿಸನ್ತಿ ಪವಿಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಪರಿವೇಸನಂ, ತಮೇವ ಠಾನಂ ಪರಿವೇಸನಟ್ಠಾನಂ, ತಸ್ಮಿಂ। **ನಿಕೂಟೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೂಟಸಙ್ಖಾತಸಿಖರವಿರಹಿತೇ ಓಕಾಸೇತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕೋಣಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತೇ ಗಮ್ಭೀರೇ"ತಿ। ವಿತ್ಥೂಪಸಗ್ಗೋ ವಿಕಾರವಾಚಕೋ, ಸರಸದ್ದೋ ಸದ್ದವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ವಿಪ್ಪಕಾರಸದ್ದೋ"ತಿ। ಚರತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಚರಣಂ** ಪಾದೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಉಟ್ಠಿತೋ ಗಿಲಾನೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಚರಣಗಿಲಾನಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಾದರೋಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ"ತಿ।

೬೫೭. "ತಿನ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅವಸ್ಸುತ**ಸದ್ದೋ ಇಧ ಕಿಲಿನ್ನತ್ಥೇ ಏವ ವತ್ತತಿ, ನ ಅಞ್ಞತ್ಥೇತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ "ಅವಸ್ಸುತಾ"ತಿಪದಸ್ಸ। ಪದಭಾಜನೇ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪದಭಾಜನೇ। ವತ್ಥಂ ರಙ್ಗಜಾತೇನ ರತ್ತಂ ವಿಯ, ತಥಾ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಸುಟ್ಠು ರತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ ಏತಿಸ್ಸಮತ್ಥೀತಿ **ಅಪೇಕ್ಖವತೀ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಟಿಬದ್ಧಂ ಚಿತ್ತಂ ಇಮಿಸ್ಸನ್ತಿ **ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಟಿಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತಚಿತ್ತಾ ವಿಯಾ"ತಿ। **ದುತಿಯಪದವಿಭಙ್ಗೇಪೀ**ತಿ "ಅವಸ್ಸುತೋ"ತಿ ದುತಿಯಪದಭಾಜನೇಪಿ। ಪುಗ್ಗಲಸದ್ದಸ್ಸ ಸತ್ತಸಾಮಞ್ಞವಾಚಕತ್ತಾ ಪುರಿಸಸದ್ದೇನ ವಿಸೇಸೇತಿ। **ಅಧೋಉಬ್ಭ** ಇತಿ ನಿಪಾತಾನಂ ಛಟ್ಠಿಯಾ ಸಮಸಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅಕ್ಖಕಾನಂ ಅಧೋ"ತಿಆದಿ। ನನು ಯಥಾ ಇಧ "ಅಕ್ಖಕಾನಂ ಅಧೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಪದಭಾಜನೇಪಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಕಸ್ಮಾ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಪದಭಾಜನೇ"ತಿಆದಿ। **ಪದಪಟಿಪಾಟಿಯಾ**ತಿ "ಅಧೋ"ತಿ ಚ "ಅಕ್ಖಕ"ನ್ತಿ ಚ ಪದಾನಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ

ಅಧಕ್ಖಕಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲೇಸು। **ಸಾಧಾರಣಪಾರಾಜಿಕೇಹೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸಾಧಾರಣೇಹಿ ಪಾರಾಜಿಕೇಹಿ। **ನಾಮಮತ್ತ**ನ್ತಿ ನಾಮಮೇವ।

೬೫೯. **ಏವ**ನ್ತಿ ಇಮಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ವಿಭಜಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಉಭತೋಅವಸ್ಸುತೇ"ತಿಆದಿವಚನೇ। "ಉಭತೋಅವಸ್ಸುತೇ"ತಿ ಪಾಠೋ ಮೂಲಪಾಠೋಯೇವ, ನಾಞ್ಞೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ವಿಸೇಸಮಕತ್ವಾ "ಉಭತೋಅವಸ್ಸುತೇತಿ ಉಭತೋ ಅವಸ್ಸುತೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಉಭತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಭಸರೂಪಞ್ಚ ತೋಸದ್ದಸ್ಸ ಛಟ್ಠ್ಯತ್ಥೇ ಪವತ್ತಿಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೇವ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಚಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೀಪುರಿಸಸದ್ದೇಹಿ ಉಭಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಯಾ"ತಿ ಚ "ಸ"ಇತಿ ಚ ದ್ವೀಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ತೋಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಛಟ್ಠ್ಯತ್ಥಂ, ಉಭಿನ್ನಂ ಅವಸ್ಸುತಭಾವೇ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಾವಪಚ್ಚಯೇನ ವಿನಾ ಭಾವತ್ಥೋ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಅವಸ್ಸುತಭಾವೇ"ತಿ। **ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇನಾ**ತಿ "ಅಧಕ್ಖಕಂ, ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲ"ನ್ತಿ ಯೇನ ಯೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇನ। **ಅತ್ತನೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। **ತಸ್ಸ ವಾ**ತಿ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ। **ಇಧಾಪೀ**ತಿ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಕಾಯಾಮಸನೇಪಿ।

ತತ್ರಾತಿ ತೇಸು ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀಸು। **ನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ** "ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಚೋಪಯಮಾನಾಪೀ**ತಿ ಅಚಾಲಯಮಾನಾಪಿ, ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ, ತೇನ ಚೋಪಯಮಾನಾ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏವಂ ಪನ ಸತೀ**ತಿ ಚಿತ್ತೇನೇವ ಅಧಿವಾಸಯಮಾನಾಯ ಸತಿ ಪನ। **ಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನತಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಭಾವೋ। **ತಬ್ಬಹುಲನಯೇನಾ**ತಿ "ವನಚರಕೋ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೧೧; ೩.೧೩೩), ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೋ"ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೧೮) ವಿಯ ತಸ್ಸಂ ಕಿರಿಯಾಯಂ ಬಹುಲತೋ ಸಮುಟ್ಠಾನನಯೇನ। **ಸಾ**ತಿ ಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನತಾ।

೬೬೦. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಬ್ಭಕ್ಖಕಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲೇಸು।

೬೬೧. **"ಏಕತೋ ಅವಸ್ಸುತೇ"**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ತೋಪಚ್ಚಯೋ ಛಟ್ಠ್ಯತ್ಥೇ ಹೋತಿ। ಸಾಮಞ್ಞವಚನಸ್ಸಾಪಿ ವಿಸೇಸೇ ಅವಟ್ಠಾನತೋ, ವಿಸೇಸತ್ಥಿನಾ ಚ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅನುಪಯೋಜಿತಬ್ಬತೋ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏವಾ"ತಿ। **ತತ್ರಾ**ತಿ "ಏಕತೋ ಅವಸ್ಸುತೇ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **"ತಥೇವಾ"**ತಿಇಮಿನಾ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಅವಸ್ಸುತೋತಿ ಅತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಚತೂಸೂ**ತಿ ಮೇಥುನರಾಗ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗಗೇಹಸಿತಪೇಮ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾತೇಸು ಚತೂಸು। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ।

೬೬೩. ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ಇತಿ ವಾ ಇತ್ಥೀ ಇತಿ ವಾ ಅಜಾನನ್ತಿಯಾ ವಾತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೬೬೪. ದುತಿಯೇ **ಕಚ್ಚಿ ನೋ ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ನೋ**ಸದ್ದೋ ನುಸದ್ದತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಕಚ್ಚಿ ನು ಸಾ"ತಿ। **ಪರಿವಾರವಿಪತ್ತೀ**ತಿ ಪರಿಜನಸ್ಸ ವಿನಾಸನಂ। **"ಅಕಿತ್ತೀ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮ್ಮುಖಾ ನಿನ್ದಂ ಗಹೇತ್ವಾ **"ಅಯಸೋ"**ತಿಇಮಿನಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ನಿನ್ದಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪರಮ್ಮುಖಗರಹಾ ವಾ"ತಿ।

೬೬೬. "ಯಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನಾ"ತಿಇಮಿನಾ "ಸಾ ವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚತುನ್ನ**ನ್ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಚತೂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಪಾರಾಜಿಕಾನಂ ಪಚ್ಛಾ। **ಇಮಸ್ಮಿಂ ಓಕಾಸೇ**ತಿ ಪಠಮತತಿಯಪಾರಾಜಿಕಾನಮನ್ತರೇ ಠಾನೇ। **ಠಪಿತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರೇಹಿ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೭೯. ತತಿಯೇ **ಅಸ್ಸಾತಿ** "ಧಮ್ಮೇನ ವಿನಯೇನಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ। ಪದಭಾಜನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಞತ್ತಿಸಮ್ಪದಾ ಚೇವ ಅನುಸಾವನಸಮ್ಪದಾ ಚ ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಞತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಪದಾಯ ಚಾ"ತಿ। **ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನಾತಿ** ಚ ಸತ್ಥು ಆಣಾಯ। **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸಙ್ಘೇ। "ವಚನಂ ನಾದಿಯತೀ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ **ಸಙ್ಘಂ ವಾ ನಾದಿಯತೀತಿ** ಏತ್ಥ ನಾದಿಯನಂ ನಾಮ ನಾನುವತ್ತನಮೇವಾತಿ ಆಹ "ನಾನುವತ್ತತೀ"ತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸಙ್ಘಾದೀಸು। **ಅಯಂ ತಾವ ಸಂವಾಸೋತಿ** ಸಹ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸಂವಾಸೋತಿ** ಅತ್ಥೇನ ಅಯಂ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮ। "ಸಹ ಅಯನಭಾವೇನಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಸಹ ಅಯನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ **ಸಹಾಯಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ। **ಯೇಹಿ ಚಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಚ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸ। **ತೇನಾತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇನ। **ಅತ್ತನೋತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸಾತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೭೫. ಚತುತ್ಥೇ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಅವಸ್ಸುತಾ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಅವಸ್ಸುತಾವಾಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಆಹ "ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಅವಸ್ಸುತಾ"ತಿ । "ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾ"ತಿಪದಂ ನ ಹತ್ಥಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ಗಹಣಸದ್ದೇನೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೇನಾ"ತಿಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ಗಹಣಂ, "ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣ"ನ್ತಿ ವುತ್ತವಚನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಮೇವಾತಿ ಆಹ "ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **"ಅಞ್ಞಮ್ಪೀ"**ತಿ ಹತ್ಥಗಹಣತೋ ಇತರಮ್ಪಿ। **ಅಪಾರಾಜಿಕಕ್ಖೇತ್ತೇತಿ** ಉಬ್ಭಕ್ಖಕೇ ಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲೇ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** "ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಸೇವನತ್ಥಾಯಾ"ತಿಪದೇ। **ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೋತಿ** ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೋ ಏವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ನ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೋ"ತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಗಹಣೇ। **ಸಾಧಕನ್ತಿ** ಞಾಪಕಂ।

ತಿಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋತಿ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ತೀಸು ಇತ್ಥೀಸೂತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ, ತಿಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ ಉಪಗನ್ತ್ವಾತಿ ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಪರತೋಪಿ। ಯಂ ಮೇಥುನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ನ ಸೇವೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ನ ಸೇವೇತಿ** ಚ ನ ಸೇವತಿ। ತಿಕಾರಸ್ಸ ಹಿ ಏಕಾರೋ। **ತಯೋ ಪುರಿಸೇತಿ** ತೀಸು ಪುರಿಸೇಸು, ತೇ ವಾ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ । **ತಯೋ ಚ ಅನರಿಯಪಣ್ಡಕೇತಿ** ತೀಸು ಅನರಿಯಸಙ್ಖಾತೇಸು ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೇಸು ಚ ಪಣ್ಡಕೇಸು ಚ, ತೇ ವಾ ಉಪಗನ್ತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನ ಚಾಚರೇ ಮೇಥುನಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಮಿಂ ಮೇಥುನಂ ನ ಚ ಆಚರತಿ। ಇದಂ ಅನುಲೋಮಪಾರಾಜಿಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಛೇಜ್ಜಂ ಸಿಯಾ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಮೇಥುನಧಮ್ಮಕಾರಣಾ ಛೇಜ್ಜಂ ಸಿಯಾ, ಪಾರಾಜಿಕಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುಸಲೇಹೀತಿ** ಪಞ್ಹಾವಿಸಜ್ಜನೇ ಛೇಕೇಹಿ, ಛೇಕಕಾಮೇಹಿ ವಾ। ಅಯಂ ಪಞ್ಹೋ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತೋ।

ಪಞ್ಹಾವಿಸಜ್ಜನತ್ಥಾಯ ಚಿನ್ತೇನ್ತಾನಂ ಸೇದಮೋಚನಕಾರಣತ್ತಾ **"ಸೇದಮೋಚನಗಾಥಾ"**ತಿ ವುತ್ತಾ। **ವಿರುಜ್ಝತೀತಿ** "ನ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೋ"ತಿ ವಚನೇನ "ಛೇಜ್ಜಂ ಸಿಯಾ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಚ್ಚಯಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಿರುಜ್ಝತಿ, ನ ಸಮೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತಿ ಚೇ ವದೇಯ್ಯ, ನ ವಿರುಜ್ಝತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗಭೂತೋ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೋವ ಉಪಚಾರೇನ ತತ್ಥ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸದ್ದೇನ ವುತ್ತೋ, ನ ದ್ವಯಂದ್ವಯಸಮಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಹಿಸದ್ದೋ** ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ। ಪರಿವಾರೇಯೇವ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಣ್ಣಾವಣ್ಣೋತಿ** ಸುಕ್ಕವಿಸಟ್ಠಿ। **ಧನಮನುಪ್ಪಾದಾನನ್ತಿ** ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ । **"ಇಮಿನಾ ಪರಿಯಾಯೇನಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಲೇಸೇನ ಸಮೀಪೂಪಚಾರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತೇನುಪಾಯೇನಾತಿ** "ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಂ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿಪದೇ ವುತ್ತಉಪಾಯೇನ। **ಸಬ್ಬಪದೇಸೂತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು "ಸಙ್ಘಾಟಿಕಣ್ಣಗ್ಗಹಣಂ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದೀಸು ಪದೇಸು। **ಅಪಿ ಚಾತಿ** ಏಕಂಸೇನ, ವಿಸೇಸಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। "ಏವಂನಾಮಕಂ ಠಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಇತ್ಥಂನಾಮಂ ಇಮಸ್ಸ ಠಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ।

೭೭೬. **ಏಕನ್ತರಿಕಾಯ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೇನ ದ್ವನ್ತರಿಕಾದೀನಿಪಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। **ಯೇನ ತೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ವಾ ತೇನ ವಾ। ದ್ವಿತಿಚತುಪ್ಪಞ್ಚಛವತ್ಥೂನಿ ಪೇಯ್ಯಾಲವಸೇನ ವಾ ವಾಸದ್ದೇನ ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಅಪಿ ಚಾ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಿಯ್ಯೋ, ವತ್ತಬ್ಬವಿಸೇಸಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಆಪತ್ತಿಯೋ ದೇಸೇತ್ವಾ"ತಿ ವಚನೇ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಪರಿವಾರೇ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ। ದೇಸಿತಾ ಆಪತ್ತಿ ಗಣನೂಪಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕಂ** ವತ್ಥುಂ ಆಪನ್ನಾ **ಯಾ** ಭಿಕ್ಖುನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ "ಇಮಞ್ಚ ವತ್ಥುಂ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಚ ವತ್ಥುಂ ನಾಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ। ಯಾ ಪನ ಸಉಸ್ಸಾಹಾವ ದೇಸೇತೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

ಸಾಧಾರಣಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸಾಧಾರಣಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಉದ್ದಿಟ್ಠಾ ಖೋ ಅಯ್ಯಾಯೋ"ತಿಆದಿವಚನೇ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ ಪಾರಾಜಿಕಕಣ್ಡವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಣ್ಡಂ

೧. ಪಠಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

ಪಾರಾಜಿಕಾನನ್ತರಸ್ಸಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ ಅನನ್ತರೇ ಠಪಿತಸ್ಸ, ಸಙ್ಗೀತಸ್ಸ ವಾ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಣ್ಡಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯಂ** ಈದಿಸಾ **ಅನುತ್ತಾನತ್ಥವಣ್ಣನಾ** ಅನುತ್ತಾನಾನಂ ಪದಾನಂ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಣ್ಣನಾ **ದಾನಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂಕಾಲೇ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೭೮. ಪಠಮೇ ಉದಕಂ ವಸಿತಂ ಅಚ್ಛಾದನಂ ಅನೇನ ಕತನ್ತಿ **ಉದೋಸಿತೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಭಣ್ಡಸಾಲಾ ಉದೋಸಿತಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉದೋಸಿತನ್ತಿ ಭಣ್ಡಸಾಲಾ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಹಿ **ಉದ**ಸದ್ದೋ ಉದಕಪರಿಯಾಯೋ। ಸಂಯೋಗೋ ನ ಯ್ದ್ಧ ಯೇವ। **ಭಣ್ಡಸಾಲಾ**ತಿ ಯಾನಾದೀನಂ ಭಣ್ಡಾನಂ ಠಪನಸಾಲಾ। **ಅಚ್ಚಾವದಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅತೀತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಅತಿಕ್ಕಮನತ್ಥೋ, ಆತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಧಾತ್ವತ್ಥಾನುವತ್ತಕೋತಿ ಆಹ "ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವದಥಾ"ತಿ।

೭೭೯. ಉಸ್ಸಯವಸೇನ ವದನಂ **ಉಸ್ಸಯವಾದೋ, ಸೋ**ಯೇವ **ಉಸ್ಸಯವಾದಿಕಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಸ್ಸಯವಾದಿಕಾ"ತಿಆದಿ। "ಮಾನುಸ್ಸಯವಸೇನ ಕೋಧುಸ್ಸಯವಸೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಸ್ಸಯಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾ**ತಿ ಉಸ್ಸಯವಾದಿಕಾ। **ಅತ್ಥತೋ**ತಿ ಸರೂಪತೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪದಭಾಜನೇ। ಅಡ್ಡನಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜನಂ **ಅಡ್ಡೋ**ತಿ ಕತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಜನಾನಂ ಅಡ್ಡೋ ವೋಹಾರಿಕಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಾರಣಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ಅಡ್ಡೋತಿ ವೋಹಾರಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ, ಮುದ್ಧಜತತಿಯಕ್ಖರೋಯೇವ। **ಯನ್ತಿ** ಅಡ್ಡಂ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಂಚಿ ಠಾನೇ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಡ್ಡಕಾರಕಾನಂ ವೋಹಾರಂ ಜಾನನ್ತೀತಿ **ವೋಹಾರಿಕಾ,** ಅಕ್ಖದಸ್ಸಾ, ತೇಸಂ। **ದ್ವೀಸು ಜನೇಸೂ**ತಿ ಅಡ್ಡಕಾರಕೇಸು ಜನೇಸು ದ್ವೀಸು। **ಯೋ ಕೋಚೀ**ತಿ ಅಡ್ಡಕಾರಕೋ ವಾ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಯೋ ಕೋಚಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ "ಏಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಠಾನಂ ಆಗತೇಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಥಾ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ। **ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀ। **ಸೋ**ತಿ ಉಪಾಸಕೋ।

"ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇನಾ"ತಿಪದಂ "ಕಥಾಪೇತೀ"ತಿಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಇತರೇಸು । ವೋಹಾರಿಕೇಹಿ ಕತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗತಿಗತ**ನ್ತಿ ಚಿರಕಾಲಪತ್ತಂ। **ಸುತಪುಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಸುತಂ। **ಅಥಾ**ತಿ ಸುತಪುಬ್ಬತ್ತಾ ಏವ। **ತೇ**ತಿ ವೋಹಾರಿಕಾ, ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪಠಮನ್ತಿ ಸಮನುಭಾಸನತೋ ಪುಬ್ಬಂ। **ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಆಪಜ್ಜನಂ। **ಏತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ। **ಅಯಂ ಹೀ**ತಿ ಅಯಂ ಏವ, ವಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪದಭಾಜನೇ। **ಸಹ ವತ್ಥುಜ್ಝಾಚಾರಾ**ತಿ ವತ್ಥುಜ್ಝಾಚಾರೇನ ಸಹ, ವಾಕ್ಯಮೇವ, ನ ಸಮಾಸೋ। **ವತ್ಥುಜ್ಝಾಚಾರಾ**ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ । ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸಹ ವತ್ಥುಜ್ಝಾಚಾರೇನಾ"ತಿ। **ಭಿಕ್ಖುನಿ**ನ್ತಿ ಆಪತ್ತಿಮಾಪನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ। **ಸಙ್ಘತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಮ್ಹಾ। ಅನೀಯಸದ್ದೋ ಹೇತುಕತ್ತಾಭಿಧಾಯಕೋತಿ ಆಹ "ನಿಸ್ಸಾರೇತೀತಿ ನಿಸ್ಸಾರಣೀಯೋ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘತೋ ನಿಸ್ಸರತಿ, ನಿಸ್ಸಾರಿಯತಿ ವಾ ಅನೇನಾತಿ **ನಿಸ್ಸಾರಣೀಯೋ**ತಿ ಕರಣತ್ಥೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪದಭಾಜನೇ। **ಯ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ। **ಸೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। ಪದಭಾಜನಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ಕಾರಣೋಪಚಾರೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಕೇನಚೀ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೇನ, ನ ನಿಸ್ಸಾರೀಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಕರಣಭೂತೇನ, ಹೇತುಭೂತೇನ ವಾ। **ಸೋ**ತಿ ಧಮ್ಮೋ।

ಅಡ್ಡಕಾರಕಮನುಸ್ಸೇಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಯ**ನ್ತಿ ಸಾಮಂ। **ತತೋ**ತಿ ಗಮನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಕತಂ ಆರೋಚೇತೂತಿ ಯೋಜನಾ।

ಧಮ್ಮಿಕನ್ತಿ ಧಮ್ಮೇನ ಸಭಾವೇನ ಯುತ್ತಂ। **ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ। **ತ**ನ್ತಿ ಆಕಾರಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಅನೋದಿಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖತೀ"ತಿ ವಚನೇ।

ಧುತ್ತಾದಯೋತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಚೋರಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸಾ**ತಿ ಆಚಿಕ್ಖನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖನಂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಗಾಮದಾರಕಾದೀನಂ। **ದಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಧನದಣ್ಡಂ। **ಗೀವಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಇಣಂ ಹೋತಿ। ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇ ಸತಿಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನಾಚಾರಂ ಚರನ್ತಸ್ಸ।

ಕೇವಲಂ ಹೀತಿ ಕೇವಲಮೇವ। **ತ**ನ್ತಿ ರಕ್ಖಂ। **ಕಾರಕೇ**ತಿ ಅನಾಚಾರಸ್ಸ ಕಾರಕೇ। **ತೇಸ+?**ನ್ತಿ ಕಾರಕಾನಂ।

ತೇಸನ್ತಿ ಹರನ್ತಾನಂ। "ಅನತ್ಥಕಾಮತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಯಾದಿನಾ ವುತ್ತೇ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಲದ್ಧದೋಸಜೋತಕೋ। **ಅತ್ತನೋ ವಚನಕರಂ...ಪೇ॰... ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ಆದಿಯಿಸ್ಸತೀತಿ ವುತ್ತೇ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ದಣ್ಡೇ ಗಹಿತೇಪಿ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋ ದಣ್ಡಗಹಣಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ। **ದಾಸದಾಸೀವಾಪಿಆದೀನ**ನ್ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಖೇತ್ತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ।

ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ ಅತೀತಂ ಆರಬ್ಭ ಆಚಿಕ್ಖನೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಏವ। "ಆಯತಿಂ ಅಕರಣತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನಾಗತಂ ಆರಬ್ಭ ಓದಿಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಕೇನ ಏವಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ ಅತೀತೇ ಕತಪುಬ್ಬಂ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಸಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

ವೋಹಾರಿಕಾ ದಣ್ಡೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದಣ್ಡೇನ್ತೀ**ತಿ ವಧದಣ್ಡೇನ ಚ ಧನದಣ್ಡೇನ ಚ ಆಣಂ ಕರೋನ್ತಿ।

ಯೋ ಚಾಯನ್ತಿ ಯೋ ಚ ಅಯಂ। ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಯೋ ಅಯಂ ನಯೋ ವುತ್ತೋ, ಏಸೇವ ನಯೋ ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ನಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಮೇವ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖೂನೋಪಿ ಹೀ"ತಿಆದಿ। "ತಥಾ"ತಿಇಮಿನಾ "ಓದಿಸ್ಸಾ"ತಿಪದಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ತೇ ಚಾ**ತಿ ತೇ ಚ ವೋಹಾರಿಕಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೬೮೨. ದುತಿಯೇ ವರಿತಬ್ಬಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ವರಂ,** ತಮೇವ ಭಣ್ಡನ್ತಿ **ವರಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಹಗ್ಘಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ। "ಮುತ್ತಾ"ತಿಆದಿನಾ ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೭೮೩. ಆಪುಬ್ಬೋ ಲೋಕಸದ್ದೋ ಅಭಿಮುಖಂ ಲೋಕನತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಉಪುಬ್ಬೋ ಉದ್ಧಂ ಲೋಕನತ್ಥೋ, ಓಪುಬ್ಬೋ ಅಧೋ ಲೋಕನತ್ಥೋ, ವಿಪುಬ್ಬೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವೀತಿಹರಣಲೋಕನತ್ಥೋ, ಅಪಪುಬ್ಬೋ ಆಪುಚ್ಛನತ್ಥೋ। ಇಧ ಪನ ಅಪಪುಬ್ಬತ್ತಾ ಆಪುಚ್ಛನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ"ತಿ। ಮಲ್ಲಗಣ ಭಟಿಪುತ್ತ ಗಣಾದಿಕನ್ತಿಆದೀಸು **ಮಲ್ಲಗಣೋ** ನಾಮ ನಾರಾಯನಭತ್ತಿಕೋ ಗಣೋ। **ಭಟಿಪುತ್ತಗಣೋ** ನಾಮ ಕುಮಾರಭತ್ತಿಕೋ ಗಣೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಗಾಮನಿಗಮೇ ಅನುಸಾಸಿತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಗಣಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಥ ವಾ **ಮಲ್ಲಗಣೋತಿ** ಮಲ್ಲರಾಜೂನಂ ಗಣೋ। ತೇ ಹಿ ಗಣಂ ಕತ್ವಾ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸನ್ತಿ, ತೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಮಲ್ಲಗಣೋ"ತಿ। **ಭಟಿಪುತ್ತಗಣೋತಿ** ಲಿಚ್ಛವಿಗಣೋ ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನ ವುತ್ತೋ। ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜೂನಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬರಾಜಾನೋ ಭಟಿನಾಮಕಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವಂಸೇ ಪವತ್ತಾ ಏತರಹಿ ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಾನೋಪಿ ಭಟಿಪುತ್ತಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಜಟಿಲೋ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೇ ನದಿಸೋತೇನ ವುಯ್ಹಮಾನೇ ನದಿತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಸ್ಸಮೇ ಪುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಭರಣತ್ತಾ ಪೋಸನತ್ತಾ **ಭಟೀತಿ** ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತತ್ತಾ ಲಿಚ್ಛವಿಗಣೋ **ಭಟಿಪುತ್ತೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। ತೇಪಿ ಗಣಂ ಕತ್ವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸನ್ತಿ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಭಟಿಪುತ್ತಗಣೋ"ತಿ। **ಧಮ್ಮಗಣೋ** ನಾಮ ಸಾಸನಧಮ್ಮಭತ್ತಿಕೋ ಗಣೋ। **ಗನ್ಧಿಕಸೇಣೀತಿ** ಗನ್ಧಕಾರಾನಂ ಸಮಜಾತಿಕಾನಂ ಸಿಪ್ಪಿಕಾನಂ ಗಣೋ। **ದುಸ್ಸಿಕಸೇಣೀತಿ** ದುಸ್ಸಕಾರಾನಂ ಸಮಜಾತಿಕಾನಂ ಪೇಸಕಾರಾನಂ ಗಣೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ತಚ್ಛಕಸೇಣಿರಜಕಸೇಣಿಆದಯೋ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। **ಯತ್ಥ ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತೇ ಏವಾತಿ** ಗಣಾದಯೋ ಏವ। ಪುನ **ತೇತಿ** ಗಣಾದಯೋ। **ಇದನ್ತಿ** "ಗಣಂ ವಾ"ತಿಆದಿವಚನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ರಾಜಾದೀಸು। ಸಙ್ಘಾಪುಚ್ಛನಮೇವ ಪಧಾನಕಾರಣನ್ತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋವಾ"ತಿ। **ಕಪ್ಪಗತಿಕನ್ತಿ** ಕಪ್ಪಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಕಪ್ಪಗತಾ, ಸಾ ಏವ ಕಪ್ಪಗತಿಕಾ, ತಂ।

ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಪಕ್ಕನ್ತಾಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಸ್ಸಿತಕಪರಿಸಾಯಾತಿ** ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಪರಿಸಾಯ। **ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿಯಾತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೬೯೨. ತತಿಯೇ ದುತಿಯೇನ ಪಾದೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಘರೂಪಚಾರತೋ ಪಠಮಲೇಡ್ಡುಪಾತೋ। ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಅಪಿ ಚೇತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಉಪಚಾರೇ ವಾತಿ** ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನೇ ವಾ। **ತತೋತಿ** ಗಾಮನ್ತರತೋ, ಖಣ್ಡಪಾಕಾರೇನ ವಾ ವತಿಛಿದ್ದೇನ ವಾ ಪವಿಸಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಮ್ಬದ್ಧಾ ವತಿ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಸಮ್ಬದ್ಧವತಿಕಾ,** ದ್ವೇ ಗಾಮಾ। **ವಿಹಾರನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಹಾರಂ। **ತತೋ ಪನ ಗಾಮತೋತಿ** ತತೋ ಇತರಗಾಮತೋ ಪನ, ನಿಕ್ಖನ್ತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಸ್ಸಾರಣಾ ವಾತಿ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಸ್ಸಾರಣಾ ವಾ।

ಜನಾತಿ ಗಾಮಭೋಜಕಾ ಜನಾ। **ಏಕಂ ಗಾಮನ್ತಿ** ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಇಚ್ಛಿತಂ ಏಕಂ ಗಾಮಂ। **ತತೋತಿ** ಗಾಮತೋ। "ಕಸ್ಮಾ"ತಿ ಇಮಾಯ ಪುಚ್ಛಾಯ "ವಿಹರತೋ ಏಕಂ ಗಾಮಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛತಿ। "ವಿಹಾರಸ್ಸ ಚತುಗಾಮಸಾಧಾರಣತ್ತಾ"ತಿಇಮಿನಾ ವಿಸಜ್ಜನೇನ ತಂ ಪುಚ್ಛಂ ವಿಸಜ್ಜೇತಿ।

ಯತ್ಥಾತಿ ಯಸ್ಸಂ ನದಿಯಂ। ಉತ್ತರನ್ತಿಯಾ ಏಕದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ತೇಮಿಯತಿ, ಸಾ ನದೀ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾ ನಿವಸಿಯಮಾನಾಯ ತಿಮಣ್ಡಲಪಟಿಚ್ಛಾದನಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ನಿವತ್ಥಾಯಾತಿ ಯೋಜನಾ । ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಉತ್ತರನ್ತಿಯಾ ಅನ್ತರವಾಸಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಂಚಿ ಠಾನೇ। "ಸೇತುನಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಪದಸಾ ಉತ್ತರನ್ತಿಯಾ ಏವ ಆಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉತ್ತರಣಕಾಲೇತಿ** ನದಿತೋ ಉತ್ತರಣಕಾಲೇ। **ಆಕಾಸಗಮನನ್ತಿ** ಇದ್ಧಿಯಾ ಗಮನಂ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿಆದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅಕ್ಕಮನ್ತಿಯಾತಿ** ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿಯಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ**

ದ್ವೀಸು ತೀಸು ಭಿಕ್ಖುನೀಸು। **ಓರಿಮತೀರಮೇವಾತಿ** ಅಪಾರತೀರಮೇವ। **ತಮೇವ ತೀರ**ನ್ತಿ ಓರಿಮತೀರಮೇವ। **ಪಚ್ಚುತ್ತರತೀತಿ** ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಉತ್ತರತಿ।

ಕುರುಮಾನಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಕರೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಜಾನನ್ತಿಯಾ ಏವ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅನಾದರೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಅಥ ಪನಾತಿ** ಅಥಸದ್ದೋ ಯದಿಪರಿಯಾಯೋ, ಕಿರಿಯಾಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಅಥ ಅಚ್ಛತಿ, ಅಥ ನ ಓತರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಚ್ಛತೀತಿ** ವಸತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಇಧಾತಿ** "ಏಕಾ ವಾ ರತ್ತಿಂ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯಾ"ತಿಪದೇ।

ಏವಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಮೇವಾತಿ ಏವಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೇನ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಮೇವ। **ತಂ ಪನೇತ**ನ್ತಿ ತಂ ಪನ ಅರಞ್ಞಂ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಆಪನ್ನಹೇತುನಾ ಏವ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ**ನ್ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ। ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಪವಿಸನ್ತೀಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ನಿದ್ಧಾರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಸವನೂಪಚಾರೇಸು। ಯತ್ಥ ಓಕಾಸೇ ಠಿತಂ ದುತಿಯಿಕಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಓಕಾಸೋ **ದಸ್ಸನೂಪಚಾರೋ ನಾಮಾತಿ** ಯೋಜನಾ। **ಸಾಣಿಪಾಕಾರನ್ತರಿಕಾಪೀತಿ** ಸಾಣಿಪಾಕಾರೇನ ಬ್ಯವಹಿಕಾಪಿ। ಯತ್ಥ ಓಕಾಸೇ ಠಿತಾ…ಪೇ॰… ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ, ಸೋ ಓಕಾಸೋ **ಸವನೂಪಚಾರೋ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಸದ್ದೇನಾತಿ** ಮಗ್ಗೇ ಮೂಳ್ಹಾನಂ ಸದ್ದೇನ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾರೋಚನಸದ್ದೇನಾತಿ** ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಆರೋಚನಾನಂ ಸದ್ದೇನ। ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಸದ್ದೇನ ಸದ್ದಾಯನ್ತಿಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ ವಿಯ ಚ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾರೋಚನಸದ್ದೇನ ಸದ್ದಾಯನ್ತಿಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ ವಿಯ ಚ "ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಸದ್ದಾಯನ್ತಿಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸದ್ದಾಯನ್ತಿಯಾತಿ** ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ। ನಾಮಧಾತು ಹೇಸಾ। **ಏವರೂಪೇತಿ** "ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಸದ್ದೇನ ವಿಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತೇ ಏವರೂಪೇ।

ತಿತ್ಥಾಯತನಂ ಸಙ್ಕನ್ತಾ ವಾತಿ ತಿತ್ಥೀನಂ ವಾಸಟ್ಠಾನಂ ಸಙ್ಕನ್ತಾ ವಾ। ಇಮಿನಾ **"ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಕ್ಖಸದ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖವಾಚಕತ್ತಾ ತೇನ ಸಾಸನಪಟಿಪಕ್ಖಾ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಏವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಿತ್ಥಿಯಾ** ಹಿ ಸಾಸನಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತೀತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೬೯೪. ಚತುತ್ಥೇ ಪಾದಸ್ಸ ಠಪನಕಂ ಪೀಠಂ **ಪಾದಪೀಠಂ**। ಪಾದಸ್ಸ ಠಪನಕಾ ಕಥಲಿಕಾ **ಪಾದಕಥಲಿಕಾತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಾದಪೀಠಂ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। **ಅನಞ್ಞಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಯಕಾರೋ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋತಿ ಆಹ "ಅಜಾನಿತ್ವಾ"ತಿ। **ನೇತ್ಥಾರವತ್ತೇತಿ** ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮತೋ ನಿತ್ಥರಣಕಾರಣೇ ವತ್ತೇ। "ವತ್ತಮಾನ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ "ವತ್ತನ್ತಿ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತಪಚ್ಚಯಂ ನಯೇನ ದಸ್ಸೇತೀತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೦೧. ಪಞ್ಚಮೇ **"ಏಕತೋ ಅವಸ್ಸುತೇ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ "ಏಕತೋ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏವ ಗಹೇತಬ್ಬಭಾವಞ್ಚ ತೋಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಛಟ್ಠುತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಞ್ಚ ಅವಸ್ಸುಭಪದೇ ಭಾವತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅವಸ್ಸುತಭಾವೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅವಸ್ಸುತಭಾವೋ"ತಿ ವಚನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಅವಚನಂ। **ಪಾಳಿಯಾತಿ** ಇಮಾಯ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಾಳಿಯಾತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೦೫. ಛಟ್ಠೇ **ಯತೋ ತ್ವ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣತ್ಥೇ ತೋಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ **"ಯಸ್ಮಾ"**ತಿ। **ಕಸ್ಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಉಯ್ಯೋಜಿತಾಸು ಕಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನ ದೇತೀತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ನ

ದೇತಿ। **ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿತಾ ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ಹತ್ಥತೋ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ತೇನ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ** ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ಹತ್ಥತೋ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ। **ಆಪಜ್ಜತಿ ಗರುಕಂ, ನ ಲಹುಕನ್ತಿ** ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾ ಗರುಕಮೇವ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ನ ಲಹುಕಂ। **ತಞ್ಚಾತಿ** ತಂ ಆಪಜ್ಜನಞ್ಚ। **ಪರಿಭೋಗಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾಯ ಪರಿಭೋಗಸಙ್ಖಾತಾ ಕಾರಣಾತಿ ಅಯಂ ಗಾಥಾಯತ್ಥೋ।

ಇತರಿಸ್ಸಾ ಪನಾತಿ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। **ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ** ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಯುಗಳಭಾವೇನ ಸದಿಸತ್ತಾ ಇಮಂ ಉಪಾದಾಯ ಪಠಮನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸತ್ತಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೦೯. ಸತ್ತಮೇ **ಯಾವತತಿಯಕಪದತ್ಥೋತಿ** "ಯಾವತತಿಯಕ"ನ್ತಿ ಉಚ್ಚಾರಿತಸ್ಸ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಟ್ಠಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೧೫. ಅಟ್ಠಮೇ **ಕಿಸ್ಮಿಂಚಿದೇವ ಅಧಿಕರಣೇತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣೇಯ್ಯಸ್ಸ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯೇನ ಅವಿನಾಭಾವತೋ ಆಹ "ಚತುನ್ನ"ನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ನಿದ್ಧಾರಣಸಮುದಾಯನಿದ್ಧಾರಣೇಯ್ಯಭಾವೇನ ವುತ್ತಂ, ನನು ಪದಭಾಜನೇ ಚತ್ತಾರಿಪಿ ಅಧಿಕರಣಾನಿ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಆಹ "ಪದಭಾಜನೇ ಪನಾ"ತಿಆದೀತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನವಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೨೩. ನವಮೇ **ಸಂಸಟ್ಠ**ಸದ್ದೋ ಮಿಸ್ಸಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಮಿಸ್ಸೀಭೂತಾ"ತಿ। "ಅನನುಲೋಮೇನಾ"ತಿಇಮಿನಾ **"ಅನನುಲೋಮಿಕೇನಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಇಕಸದ್ದೋ ಸ್ವತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕೋಟ್ಟನಞ್ಚ** ಪಚನಞ್ಚ ಗನ್ಧಪಿಸನಞ್ಚ ಮಾಲಾಗನ್ಥನಞ್ಚ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಅನನುಲೋಮಿಕೇ ಕಾಯಿಕೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಾಸನಾಹರಣಞ್ಚ ಪಟಿಸಾಸನಹರಣಞ್ಚ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಞ್ಚ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಅನನುಲೋಮಿಕೇ ವಾಚಸಿಕೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏತಾಸನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। **ಸಿಲೋಕೋತಿ** ಯಸೋತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದಸಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೨೭. ದಸಮೇ **ಏವಾಚಾರಾತಿ** ಏತ್ಥ ನಿಗ್ಗಹಿತಲೋಪವಸೇನ ಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ "ಏವಂಆಚಾರಾ"ತಿ। "ಯಾದಿಸೋ"ತಿಆದಿನಾ ಏವಂಸದ್ದಸ್ಸ ನಿದಸ್ಸನಾದೀಸು (ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೧೧೮೬ ಗಾಥಾಯಂ) ಏಕಾದಸಸು ಅತ್ಥೇಸು ಉಪಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** "ಏವಂಸದ್ದಾ ಏವಂಸಿಲೋಕಾ"ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಪದೇಸು। **ಉಞ್ಞಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಓಕಾರವಿಪರೀತೋ ಉಕಾರೋತಿ ಆಹ "ಅವಞ್ಞಾಯಾ"ತಿ। "ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಜಾನನಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವಸದ್ದೋ ನೀಚತ್ಥೋ, ಞಾಧಾತು ಅವಬೋಧನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪರಿಭವಞ್ಞಾಯಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಪದಲೋಪವಸೇನ **"ಪರಿಭವೇನಾ"**ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಪರಿಭವಿತ್ವಾ ಜಾನನೇನಾ"ತಿ। **ಅಕ್ಖನ್ತಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಹನಖನ್ತಿಯೇವಾಧಿಪ್ಪೇತಾ, ನೇವ ಅನುಲೋಮಖನ್ತಿ, ನ ದಿಟ್ಠಿನಿಜ್ಝಾನಕ್ಖನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಸಹನತಾಯಾ"ತಿ। **ವೇಭಸ್ಸಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಸೇಸೇನ ಭಾಸೇತಿ ಓಭಾಸೇತೀತಿ ವಿಭಾಸೋ ಆನುಭಾವೋ, ವಿಭಾಸೋ ಇಮಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ವಿಭಸ್ಸೋ ಸಙ್ಘೋ, ಬಹ್ವತ್ಥೇ ಚ ಅತಿಸಯತ್ಥೇ ಚ ಸಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೀತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಮನ್ತುಪಚ್ಚಯತ್ಥತ್ತಾ "ಲೋಮಸೋ"ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೫೭) ವಿಯ, ಬಹುಲಆನುಭಾವೋ ಅತಿಸಯಆನುಭಾವೋ ಸಙ್ಘೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸಂಯೋಗಪರತ್ತಾ ಆಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸೋ। ವಿಭಸ್ಸಸ್ಸ ಭಾವೋ ವೇಭಸ್ಸಿಯಂ, ಬಹುಲಆನುಭಾವೋ ಅತಿಸಯಆನುಭಾವೋಯೇವ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬಲವಭಸ್ಸಭಾವೇನಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ಬಲವಇತಿ ಪದೇನ ಮನ್ತುಅತ್ಥೇ ಪವತ್ತಸ್ಸ ಸಪ್ಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಬಹ್ವತ್ಥಞ್ಚ

ಅತಿಸಯತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ, ಭಾವಇತಿ ಪದೇನ ಣಿಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥಂ, ಏನಇತಿ ಪದೇನ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಸ್ಸ ಕರಣತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಮೇವತ್ಥಮಾವಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ತನೋ ಬಲವಪ್ಪಕಾಸನೇನಾ"ತಿ। ತತ್ಥ **ಅತ್ತನೋತಿ** ಅತ್ತಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ। **ಬಲವಪ್ಪಕಾಸನೇನಾತಿ** ಬಹುಆನುಭಾವಪ್ಪಕಾಸನೇನ, ಅತಿಸಯಆನುಭಾವಪ್ಪಕಾಸನೇನ ವಾ। ಬಲವಪ್ಪಕಾಸನಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಪರೇಸಂ ಸಮುತ್ರಾಸನಮೇವಾತಿ ಆಹ "ಸಮುತ್ರಾಸನೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। **ದುಬ್ಬಲಭಾವೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಭಾವಇತಿಪದೇನ ಣ್ಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥಂ, ಏನಇತಿಪದೇನ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಸ್ಸ ಕರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** "ಉಞ್ಞಾಯಾ"ತಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪದೇಸು। ಚಸದ್ದೋ ಉತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ಆಹ "ಏವಂ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ। **ವಿವಿಚ್ಚಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ವೀತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ವಿನಾಸದ್ದತ್ಥೋ, ವಿಚಧಾತು ಸತ್ತತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ವಿನಾ ಹೋಥಾ"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಅನನ್ತರಾ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಹಾವಿಭಙ್ಗತೋ ಆಹರಿತಾನಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ನವ ಪಠಮಾಪತ್ತಿಕಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಧಮ್ಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಉದ್ದಿಟ್ಠಾ ಖೋ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಪನಾತಿ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ

ಸತ್ತರಸಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಕಣ್ಡಂ

೧. ಪಠಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

ತಿಂಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಗವತಾ ಪಕಾಸಿತಾ, ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ **ದಾನಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಯಂ ಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಭವತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೩೩. ಪಠಮೇ **ಆಮತ್ತಿಕಾಪಣನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಆಮತ್ತಸದ್ದೋ ಭಾಜನಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಭಾಜನಾನೀ"ತಿ। ಭಾಜನಾನಿ ಹಿ ಅಮನ್ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ **"ಅಮತ್ತಾನೀ"**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಅಮತ್ತಾನಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೀತಿ **"ಆಮತ್ತಿಕಾ"**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ತಾನೀ"**ತಿಆದಿ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಆಮತ್ತಿಕಾನಂ। **ತಂ ವಾತಿ** ಆಮತ್ತಿಕಾಪಣಂ ವಾ।

೭೩೪. "ಸನ್ನಿಧಿ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಂನಿಪುಬ್ಬೋ ಚಿಸದ್ದೋ ಉಚಿನನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹಿ**ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸಜೋತಕೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೇ। **ಇಧಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ।

ಇದಮ್ಪೀತಿ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೋ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖತೀತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೩೮. ದುತಿಯೇ ಅಹತಚೋಳಾನಮ್ಪಿ ಸೇದಮಲಾದಿಕಿಲಿನ್ನೇ ವಿರೂಪತ್ತಾ "ಜಿಣ್ಣಚೋಳಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಅಪಿ ಅಯ್ಯಾಹೀ"ತಿಇಮಿನಾ "ಅಪ ಅಯ್ಯಾಹೀ"ತಿಪದವಿಭಾಗಂ ನಿವತ್ತೇತಿ।

೭೪೦. ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಏತಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವಂ ಪಟಿಲದ್ಧನ್ತಿ** ಏವಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಂ। **ಯಥಾದಾನೇಯೇವಾತಿ** ಯಥಾ ದಾಯಕೇಹಿ ದಿನ್ನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ದಾನೇಯೇವ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ, ಅಕಾಲಚೀವರೇಯೇವ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೪೩. ತತಿಯೇ **ಹನ್ದ**ಸದ್ದೋ ವವಸ್ಸಗ್ಗತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋತಿ ಆಹ "ಹನ್ದಾತಿ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ। ಬಹೂನಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಂಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಸಙ್ಘರಿತ್ವಾತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೪೮. ಚತುತ್ಥೇ ಕಿಣಾತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಕಯ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಮೂಲಂ ಕಯಂ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಮೂಲೇನಾ"ತಿ। **ಸಾ**ತಿ ಥುಲ್ಲನನ್ದಾ, ಆಹ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಞಾಧಾತುಯಾ ಅವಬೋಧನತ್ಥತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ **ಞಾ**ಧಾತುಯಾ ಯಾಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಾಚಿತ್ವಾ ವಾ"ತಿ।

೭೫೧. **ಯ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಿತೇಲಾದಿ। **ತಞ್ಞೇವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಿತೇಲಾದಿಮೇವ। **ಯಮಕ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಿಂ ಸಹ ತೇಲೇನ ಯುಗಳಂ ಕತ್ವಾ। **ವೇಜ್ಜೇನಾ**ತಿ ಭಿಸಕ್ಕೇನ। ಸೋ ಹಿ ಆಯುಬ್ಬೇದಸಙ್ಖಾತಂ ವಿಜ್ಜಂ ಜಾನಾತೀತಿ **ವೇಜ್ಜೋ**ತಿ ಚ ರೋಗಞ್ಚ ತಸ್ಸ ನಿದಾನಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಞ್ಚ ವಿದತಿ ಜಾನಾತೀತಿಪಿ **ವೇಜ್ಜೋ**ತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। **ತತೋ**ತಿ ವೇಜ್ಜೇನ ವುತ್ತಕಾರಣಾ। **ಕಹಾಪಣಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಹಾಪಣೇನ, ಆಭತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೫೩. ಪಞ್ಚಮೇ **ಸಾ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ। **ಅದ್ಧಾ**ತಿ ಏಕಂಸೇನ। "**ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ**"ತಿ ಏತ್ಥ ಚಿತಿಸದ್ದೋ ಜಾನನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೫೮. ಛಟ್ಠೇ ಛನ್ದಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಗಹಿತಂ **ಛನ್ದಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಛನ್ದಕ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಧಮ್ಮಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಪುಞ್ಞಕರಣೀಯಂ। **ಧಮ್ಮ**ಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಪುಞ್ಞವಾಚಕೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುಂ। **ಪರೇಸ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ। "**ಏತ**"ನ್ತಿ "ಛನ್ದಕ"ನ್ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ। "ಅಞ್ಞಸ್ಸತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೇನಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ **ಅಞ್ಞದತ್ಥೋ,** ದಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ, ತದತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೋ **ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಞ್ಞಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದಿನ್ನೇನಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ **ಅಞ್ಞುದ್ದಿಸಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ **ಸಙ್ಘಿಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೭೬೧. **ಯದತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಯೇಸಂ ಚೀವರಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ। ಯಸದ್ದೇನ ಸಮಾಸಭಾವತೋ ಪುಬ್ಬೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮೋ ಹೋತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಚೀವರಾದಿಕಂ। **ತುಮ್ಹೇಹೀ**ತಿ ದಾಯಕೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಉಪದ್ದವೇಸೂ**ತಿ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಾದಿಉಪಸಗ್ಗೇಸು। **ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ**ತಿ ಚೀವರಂ ವಾ ಅಞ್ಞೇ ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದಿಕೇತಿ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸತ್ತಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೬೪. ಸತ್ತಮೇ **ಸಞ್ಞಾಚಿಕೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಸದ್ದಸ್ಸ ಸಯಮತ್ಥೇ ಪವತ್ತಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಯಂ ಯಾಚಿತಕೇನಾ"ತಿ। **ಏತದೇವಾ**ತಿ "ಸಞ್ಞಾಚಿಕೇನಾ"ತಿ ಪದಮೇವ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಟ್ಠಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೬೯. ಅಟ್ಠಮೇ **ಗಣಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಗಣಸ್ಸ। ಇಮಿನಾ **"ಮಹಾಜನಿಕೇನಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನಿಗಣೋವ ಮಹಾಜನೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ದೀಪೇತೀತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನವಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೭೪. ನವಮೇ **ಇತೋ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದತೋ। **ಅಧಿಕತರ**ನ್ತಿ ಅತಿರೇಕತರನ್ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದಸಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೭೮. ದಸಮೇ "ವಿನಸ್ಸತೀ"ತಿಇಮಿನಾ **"ಉನ್ದ್ರಿಯತೀ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಉದಿಧಾತುಯಾ ನಸ್ಸನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ ಧಾತೂನಮನೇಕತ್ಥತ್ತಾ। **ಪರಿಪತತೀ**ತಿ ಪರಿಗಲಿತ್ವಾ ಪತತಿ। ಇಮಿನಾ ನಸ್ಸನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ತಕಮೇವಾ**ತಿ ಏತಂ ಪರಿಮಾಣಂ ದ್ವಿಪದಮೇವಾತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ಏಕಾದಸಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೮೪. ಏಕಾದಸಮೇ **ಗರುಪಾವುರಣಂ** ನಾಮ ಸೀತಕಾಲೇ ಪಾವುರಣವತ್ಥನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸೀತಕಾಲೇ ಪಾವುರಣ"ನ್ತಿ। ಸೀತಕಾಲೇ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಥೂಲಪಾವುರಣಂ ಪಾರುಪನ್ತಿ। "ಚತುಕ್ಕಂಸಪರಮ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಕಂಸ**ಸದ್ದೋ ಭುಞ್ಜನಪತ್ತೇ ಚ ಸುವಣ್ಣಾದಿಲೋಹವಿಸೇಸೇ ಚ ಚತುಕಹಾಪಣೇ ಚಾತಿ ತೀಸು ಅತ್ಥೇಸು ದಿಸ್ಸತಿ, ಇಧ ಪನ ಚತುಕಹಾಪಣೇ ವತ್ತತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಂಸೋ ನಾಮ ಚತುಕ್ಕಹಾಪಣಿಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಚತುಕ್ಕಂಸಸಙ್ಖಾತಂ ಪರಮಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಚತುಕ್ಕಂಸಪರಮಂ,** ಸೋಳಸಕಹಾಪಣಗ್ಘನಕಂ ಪಾವುರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ದ್ವಾದಸಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೮೯. ದ್ವಾದಸಮೇ **ಲಹುಪಾವುರಣಂ** ನಾಮ ಉಣ್ಹಕಾಲೇ ಪಾವುರಣವತ್ಥನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಣ್ಹಕಾಲೇ ಪಾವುರಣ"ನ್ತಿ। ಉಣ್ಹಕಾಲೇ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಸುಖುಮಪಾವುರಣಂ ಪಾರುಪನ್ತೀತಿ। ದ್ವಾದಸಮಂ।

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಂ ತಿಂಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೇ"ತಿಆದಿ। ಚೀವರವಗ್ಗತೋ ಅಪನೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕಾನೀ**ತಿ ಅಞ್ಞದತ್ಥಿಕಪದೇನ ವುತ್ತಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ। **ಏಕತೋಪಞ್ಞತ್ತಾನೀ**ತಿ ಏಕಸ್ಸೇವ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ, **ಉಭತೋಪಞ್ಞತ್ತಾನೀ**ತಿ ಉಭಯೇಸಂ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಉದ್ದಿಟ್ಠಾ ಖೋ"ತಿಆದಿವಚನೇತಿ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ

ತಿಂಸಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಪಾಚಿತ್ತಿಯಕಣ್ಡಂ

೧. ಲಸುಣವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

ತಿಂಸಕಾನನ್ತರಂ ತಿಂಸಕಾನಂ ಅನನ್ತರೇ ಕಾಲೇ **ಛಸಟ್ಠಿಸತಸಙ್ಗಹಾ** ಛಉತ್ತರಸಟ್ಠಿಅಧಿಕಸತೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಗೀತಾ, **ದಾನಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತೇಸಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಯಂ ವಣ್ಣನಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೯೩. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಛಸಟ್ಠಿಸತಸಙ್ಗಹೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ದ್ವೇ ತಯೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ಆಹ “ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ”ತಿ। **ಫೋಟಲಕೇ**ತಿ ಕನ್ದೇ, ಮಿಞ್ಜೇ ವಾ। **ಏತ**ನ್ತಿ “ಗಣ್ಡಿಕೇ”ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ। “ಪಮಾಣ”ನ್ತಿಇಮಿನಾ **ಮತ್ತ**ಸದ್ದೋ ಪಮಾಣತ್ಥೋವ, ನ ಅಪ್ಪತ್ಥೋ, ನಾಪಿ ಅವಧಾರಣತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಲಸುಣ**ನ್ತಿ ಸೇತವಣ್ಣಮೂಲಂ ಮಹಾಕನ್ದಂ। ಮಹಾಕನ್ದೋ ಹಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಸಮ್ಪಾಕಾದೀಸು ಆಮಗನ್ಧಾನಂ ಅಭಿಭವನತ್ತಾ ಲಸೀಯತಿ ಕನ್ತೀಯತೀತಿ **ಲಸುಣ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸುವಣ್ಣಹಂಸಯೋನಿನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯೇನ ಪತ್ತೇನ ಯುತ್ತಂ ಹಂಸಯೋನಿಂ। **ಜಾತಿಸ್ಸರೋ**ತಿ ಜಾತಿಂ ಭವಂ ಸರತಿ ಜಾನಾತೀತಿ ಜಾತಿಸ್ಸರೋ। **ಅಥಾ**ತಿ ಜಾತಿಸ್ಸರಸ್ಸ ನಿಪ್ಫನ್ನತ್ತಾ। ನಿಪ್ಫನ್ನತ್ಥೋ ಹಿ ಅಥಸದ್ದೋ। **ಪುಬ್ಬಸಿನೇಹೇನಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭವೇ ಭಾವಿತೇನ ಸಿನೇಹೇನ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಪಜಾಪತಿಯಾ ಚ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಧೀತರಾನಞ್ಚ। **ತಂ ಪನಾ**ತಿ ಪತ್ತಂ ಪನ।

೭೯೫. **ಮಗಧೇಸೂ**ತಿ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಠಿತೇಸು ಜನಪದೇಸು। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಇಧಾ**ತಿ “ಲಸುಣಂ ಖಾದೇಯ್ಯಾ”ತಿಪದೇ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಮಾಗಧಕಮ್ಪಿ। **ಗಣ್ಡಿಕಲಸುಣಮೇವಾ**ತಿ ಗಣ್ಡೋ ಫೋಟೋ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಗಣ್ಡಿಕಂ। ಗಣ್ಡಸದ್ದೋ ಹಿ ಫೋಟಪರಿಯಾಯೋ, ಬಹುತ್ಥೇ ಇಕಪಚ್ಚಯೋ। ಬಹುಗಣ್ಡಿಕಲಸುಣನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಗಣ್ಡಸದ್ದೋ ಹಿ ಫೋಟೇ ಚ ಕಪೋಲೇ ಚಾತಿ ದ್ವೀಸು ಅತ್ಥೇಸು ವತ್ತತಿ, ಇಧ ಪನ ಫೋಟೇ ವತ್ತತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ ಓಟ್ಠಜೇನ ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೇನ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಬಹೂಸು ಹಿ ಪುಬ್ಬಪೋತ್ಥಕೇಸು ಕಣ್ಠಜೋ ತತಿಯಕ್ಖರೋ ಚ ಓಟ್ಠಜೋ ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಅಕ್ಖರಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। **ನ ಏಕದ್ವಿತಿಮಿಞ್ಜಕ**ನ್ತಿ ಏಕಮಿಞ್ಜೋ ಪಲಣ್ಡುಕೋ ನ ಹೋತಿ, ದ್ವಿಮಿಞ್ಜೋ ಭಞ್ಜನಕೋ ನ ಹೋತಿ, ತಿಮಿಞ್ಜೋ ಹರಿತಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಖಾದಿತ್ವಾ**ತಿ ದನ್ತೇಹಿ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ।

೭೯೭. **ಪಲಣ್ಡುಕೋ**ತಿ ಸುಕನ್ದಕೋ ಏಕೋ ಲಸುಣವಿಸೇಸೋ। **ಭಞ್ಜನಕಾ**ದೀನಿ ಲೋಕಸಙ್ಕೇತೋಪದೇಸತೋ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚಾಪಲಸುಣಸ್ಸ। **ಸಭಾವೇನೇವಾ**ತಿ ಸೂಪಸಮ್ಪಾಕಾದಿಂ ವಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವತೋ ಏವ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಾಗಧಕಂ, ಪಕ್ಖಿಪಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ಯೇಸು ಕೇಸುಚೀತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೭೯೯. ದುತಿಯೇ ಸಂದಸ್ಸನಂ ಬಾಧತಿ ನಿಸೇಧೇತಿ ಅಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇತಿ **ಸಮ್ಬಾಧ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋಕಾಸೋ ಸಮ್ಬಾಧೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋಕಾಸೇ”ತಿ। **ಉಭೋ ಉಪಕಚ್ಛಕಾ**ತಿ ದ್ವೇ ಬಾಹುಮೂಲಾ। ತೇ ಹಿ ಉಪರಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ಥುಂ ಕಚತಿ ಬನ್ಧತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಉಪಕಚ್ಛಕಾ**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಮುತ್ತಕರಣ**ನ್ತಿ ಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೋ। ಸೋ ಹಿ ಮುತ್ತಂ ಕರೋತಿ ಅನೇನಾತಿ ಮುತ್ತಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಲೋಮೋ ಕತ್ತೀಯತಿ ಛಿನ್ದೀಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ಕತ್ತರಿ,** ತಾಯ ವಾ, ಸುಟ್ಠು ದಳ್ಹಂ ಲೋಮಂ ಡಂಸತೀತಿ **ಸಣ್ಡಾಸೋ,** ಸೋಯೇವ **ಸಣ್ಡಾಸಕೋ,** ತೇನ ವಾ, ಖುರತಿ ಲೋಮಂ ಛಿನ್ದತೀತಿ **ಖುರೋ,** ತೇನ ವಾ ಸಂಹರಾಪೇನ್ತಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಂಹರಾಪೇನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಅಪನೇನ್ತಿಯಾತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೦೩. ತತಿಯೇ **ಮುತ್ತಕರಣತಲಘಾತನೇ**ತಿ ಮುತ್ತಕರಣಸ್ಸ ತಲಂ ಹನನಂ ಪಹರಣಂ ಮುತ್ತಕರಣತಲಘಾತನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಮುತ್ತಕರಣತಲಘಾತನೇ ನಿಮಿತ್ತಭೂತೇ। **ತಾವ ಮಹನ್ತ**ನ್ತಿ ಅತಿವಿಯ ಮಹನ್ತಂ। **ಕೇಸರೇನಾಪೀ**ತಿ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖೇನಾಪಿ। ಸೋ ಹಿ ಕೇ ಜಲೇ ಸರತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಕೇಸರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೮೦೫. **ಗಣ್ಡಂ ವಾ**ತಿ ಪೀಳಕಂ ವಾ। **ವಣಂ ವಾ**ತಿ ಅರುಂ ವಾತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೦೬. ಚತುತ್ಥೇ ರಞ್ಞೋ ಓರೋಧಾ **ರಾಜೋರೋಧಾ,** ಪುರಾಣೇ ರಾಜೋರೋಧಾ **ಪುರಾಣರಾಜೋರೋಧಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪುರಾಣೇ"ತಿಆದಿ। "ಗಿಹಿಭಾವೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಾಣೇತಿ ಏತ್ಥ ಣಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚಿರಾಚಿರ**ನ್ತಿ ನಿಪಾತಪಟಿರೂಪಕಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಚಿರೇನ ಚಿರೇನಾ"ತಿ। "ಸಕ್ಕೋಥಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಥಂ ತುಮ್ಹೇ ರಾಗಚಿತ್ತಂ ಪಟಿಹನಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ **ಧಾರೇಥ** ಧಾರೇತುಂ ಸಕ್ಕೋಥಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನಾರೋಚಿತೇಪೀ**ತಿ ಭೂತತೋ ಅನಾರೋಚಿತೇಪಿ।

೮೦೭. **ಜತುನಾ**ತಿ ಲಾಖಾಯ। **ಪಟ್ಠದಣ್ಡಕೇ**ತಿ ಪಟುಭಾವೇನ ಠಾತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಪಟ್ಠೋ,** ಸೋಯೇವ ದಣ್ಡೋ **ಪಟ್ಠದಣ್ಡೋ,** ತಸ್ಸ ಪವೇಸನಂ ಪಟ್ಠದಣ್ಡಕಂ, ತಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿತ್ತಭೂತೇ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಜತುಮಟ್ಠಕೇ"ತಿ ಏತಂ ವಚನನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೧೦. ಪಞ್ಚಮೇ **"ಅತಿಗಮ್ಭೀರ"**ನ್ತಿಪದಂ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನನ್ತಿ ಆಹ "ಅತಿಅನ್ತೋ ಪವೇಸೇತ್ವಾ"ತಿ। "ಉದಕೇನ ಧೋವನಂ ಕುರುಮಾನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **"ಉದಕಸುದ್ಧಿಕ"**ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಉದಕೇನ ಸುದ್ಧಿಯಾ ಕರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೮೧೨. **ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬಪರಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗುಲಾನಿ ಚ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಾನಿ ಚ ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬಂ, ಉತ್ತರಪದೇ ಪುಬ್ಬಪದಲೋಪೋ। ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬಂ ಪರಮಂ ಪಮಾಣಂ ಏತಸ್ಸ ಉದಕಸುದ್ಧಿಕಸ್ಸಾತಿ ದ್ವಙ್ಗುಲಪಬ್ಬಪರಮಂ। ವಿತ್ಥಾರತೋ ದ್ವಙ್ಗುಲಪರಮಂ, ಗಮ್ಭೀರತೋ ದ್ವಿಪಬ್ಬಪರಮನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ "ವಿತ್ಥಾರತೋ"ತಿಆದಿ। ಅಙ್ಗುಲಂ ಪವೇಸೇನ್ತಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। "ಚತುನ್ನಂ ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಚತುನ್ನಂ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೧೫. ಛಟ್ಠೇ ಭತ್ತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ **ಭತ್ತವಿಸ್ಸಗ್ಗೋ**ತಿ ವುತ್ತೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭತ್ತಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ। ಪಾನೀಯಸದ್ದೇನ ಪಾನೀಯಥಾಲಕಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ , ವಿಧೂಪನಸದ್ದೇನ ಬೀಜನೀ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, **ಉಪ**ಸದ್ದೋ ಸಮೀಪತ್ಥೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನಾ"ತಿಆದಿ। **"ಅಚ್ಚಾವದತೀ"**ತಿಪದಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವದನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಪುಬ್ಬೇಪೀ"ತಿಆದಿನಾ।

೮೧೭. "ಸುದ್ಧಉದಕಂ ವಾ ಹೋತೂ"ತಿಆದಿನಾ "ಪಾನೀಯೇನಾ"ತಿ ವಚನಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದಧಿಮತ್ಥೂ**ತಿ ದಧಿಮಣ್ಡಂ ದಧಿನೋ ಸಾರೋ, ದಧಿಮ್ಹಿ ಪಸನ್ನೋದಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ರಸೋ**ತಿ ಮಚ್ಛರಸೋ ಮಂಸರಸೋ। "ಅನ್ತಮಸೋ ಚೀವರಕಣ್ಣೋಪೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ವಿಧೂಪನೇನಾ"ತಿ ವಚನಂ ನಿದಸ್ಸನಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೮೧೯. **ದೇತೀ**ತಿ ಸಯಂ ದೇತಿ। **ದಾಪೇತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ದಾಪೇತಿ। **ಉಭಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಾನೀಯವಿಧೂಪನದ್ವಯಮ್ಪೀತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸತ್ತಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೧೧. ಸತ್ತಮೇ “ಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ನಾಮಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ದುಕ್ಕಟೇಸು ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಪುಬ್ಬಪಯೋಗದುಕ್ಕಟಂ ಏತ್ತಕಮೇವ, ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಬಹು ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತಸ್ಮಾ”ತಿಆದಿ। **ಸಙ್ಘಟ್ಟನೇಸುಪೀತಿ** ವಿಲೋಳನೇಸುಪಿ। **ದನ್ತೇಹಿ ಸಙ್ಖಾದತೀತಿ** ದನ್ತೇಹಿ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕರೋತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ, ಅಞ್ಞಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅಞ್ಞಾಯಾ”ತಿಪದಂ “ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ಮಾತರಮ್ಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೋ ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿಯಾ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಾಯ ವಾತಿ** ವಿಞ್ಞಾಪಿತಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ। **ತನ್ತಿ** ಆಮಕಧಞ್ಞಂ। **ತನ್ತಿ** ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ ವುತ್ತವಚನಂ। **ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರುದ್ಧನ್ತಿ** ಪುಬ್ಬಾಪರತೋ ವಿರುದ್ಧಂ। “ಅಞ್ಞಾಯ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಕಟಮೇವಾ”ತಿ ಪುಬ್ಬವಚನೇ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ವುತ್ತಂ, ಪುನ “ಅಞ್ಞಾಯ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿ ಚ ಪಚ್ಛಿಮವಚನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರುದ್ಧನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

೮೧೨. ಲಬ್ಭಮಾನಂ ಆಮಕಧಞ್ಞನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಯಂಕಿಞ್ಚೀತಿ** ಮುಗ್ಗಮಾಸಾದೀಹಿ ವಾ ಲಾಬುಕುಮ್ಭಣ್ಡಾದೀಹಿ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ತಿಲಾದಿಂ ವಾತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೧೪. ಅಟ್ಠಮೇ **ನಿಬ್ಬಿಟ್ಠರಾಜಭಟೋತಿ** ಏತ್ಥ ಉತ್ತರಪದಸ್ಸ ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಪದೇನ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ನಿಬ್ಬಿಟ್ಠೋ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ರಞ್ಞೋ ಭತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ರಞ್ಞೋ ಭಟೋ **ರಾಜಭಟೋತಿ** ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಏತೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಂ। **ನಿಬ್ಬಿಟ್ಠೋತಿ** ನಿವಿಟ್ಠೋ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೇಣೀತಿ** ರಞ್ಞೋ ದಾತಬ್ಬಸ್ಸ ಆಯಸ್ಸೇತಮಧಿವಚನಂ। **ಏತೇನಾತಿ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ। **ತತೋತಿ** ಠಾನನ್ತರತೋ। ಭಟಸಙ್ಖಾತಾಯ ಕೇಣಿಯಾ ಪಥತ್ತಾ ಕಾರಣತ್ತಾ ಠಾನನ್ತರಂ **ಭಟಪಥನ್ತಿ** ಆಹ “ತಂಯೇವ ಠಾನನ್ತರ”ನ್ತಿ।

೮೧೯. **ಚತ್ತಾರಿಪಿ ವತ್ಥೂನೀತಿ** ಉಚ್ಚಾರಾದೀನಿ। **ಪಾಟೇಕ್ಕನ್ತಿ** ಪಟಿವಿಸುಂ ಏಕೇಕಮೇವ। **ಉಚ್ಚಾರಂ ವಾತಿಆದೀಸು** ವಾಸದ್ದೇನ ದನ್ತಕಟ್ಠಾದಯೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ “ದನ್ತಕಟ್ಠ…ಪೇ॰… ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವಾ”ತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಉಚ್ಚಾರಾದೀಸೂತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನವಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೨೦. ನವಮೇ **ರೋಪಿಮಹರಿತಟ್ಠಾನೇತಿ** ರೋಪಿಮಟ್ಠಾನೇ ಚ ಹರಿತಟ್ಠಾನೇ ಚ। ರೋಪಿಯತಿ ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ ರೋಪಿಯಂ, ತಂಯೇವ **ರೋಪಿಮಂ** ಯಕಾರಸ್ಸ ಮಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। **ಏತಾನೀತಿ** ಉಚ್ಚಾರಾದೀನಿ। **ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। **ಯತ್ಥ ಪನಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಖೇತ್ತೇತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೨೫. ದಸಮೇ **ಸೋಣ್ಡಾ ವಾತಿ** ಸುರಾಸೋಣ್ಡಾ ವಾ। **ಮೋರೋತಿ** ಮಯೂರೋ। **ಸುವೋತಿ** ಸುಕೋ। **ಮಕ್ಕಟೋತಿ** ವಾನರೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಸಪ್ಪಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಮಕ್ಕಟಾದಯೋಪಿ ನಚ್ಚನ್ತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸಂಯತಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ** ವಾಚಸಿಕಕಮ್ಮೇ ಅಸಂಯತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಧಮ್ಮಭಾಣಕಗೀತಂ ವಾ ಹೋತೂತಿ ಯೋಜನಾ। ತನ್ತಿಯಾ ಗುಣೇನ ಬದ್ಧಾ **ತನ್ತಿಬದ್ಧಾ**। “ಭಿ”ನ್ತಿಸಙ್ಖಾತೋ ರಾಸದ್ದೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಭೇರಿ**। ಕುಟೇನ ಕತಾ ಭೇರಿ **ಕುಟಭೇರಿ,** ತಾಯ ವಾದಿತಂ **ಕುಟಭೇರಿವಾದಿತಂ,** ತಂ ವಾ। **ಉದಕಭೇರೀತಿ** ಉದಕೇನ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ ಭೇರಿ, ತಾಯ ವಾದಿತಮ್ಪಿ ಹೋತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೩೯. **ತೇಸಂಯೇವಾತಿ** ಯೇಸಂ ನಚ್ಚಂ ಪಸ್ಸತಿ, ತೇಸಂಯೇವ। ಯದಿ ಪನ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತೇ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಪಸ್ಸತಿ ಸುಣಾತಿ, ಪಾಟೇಕ್ಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಞ್ಞತೋತಿ** ಅಞ್ಞತೋ ದೇಸತೋ, ಪಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಓಲೋಕೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಅಪೇಕ್ಖಿತೇ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ತೋಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ಅಞ್ಞಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞತೋ ವಾದೇನ್ತೇ ಪಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಭಿಕ್ಖುನೀ ನ ಲಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಞ್ಞೇ ವತ್ತುಮ್ಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಹಾರನ್ತಿ** ಪೂಜಂ। **ಉಪಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಪಾರಿಚರಿಯಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಸಯಂ ನಚ್ಚಾದೀಸು।

೮೩೭. **ಅನ್ತರಾರಾಮೇ ವಾತಿ** ಆರಾಮಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ವಾ। **ಬಹಿಆರಾಮೇ ವಾತಿ** ಆರಾಮಸ್ಸ ಬಹಿ ವಾ। **ಅಞ್ಞೇನ ವಾತಿ** ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀಹಿ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ। **ತಾದಿಸೇನಾತಿ** ಯಾದಿಸೋ ಚೋರಾದಿಉಪದ್ದವೋ, ತಾದಿಸೇನಾತಿ। ದಸಮಂ।

ಲಸುಣವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

೨. ಅನ್ಧಕಾರವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೮೩೯. ಅನ್ಧಕಾರವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ **ಅಪ್ಪದೀಪೇತಿ** ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಆಲೋಕಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪದೀಪಚನ್ದಸೂರಿಯಅಗ್ಗೀಸೂ"ತಿಆದಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** "ಅಪ್ಪದೀಪೇ"ತಿಪದಸ್ಸ।

೮೪೧. ನರಹೋಅಸ್ಸಾದಾಪೇಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ಚ ರಸ್ಸಾದತೋ ಅಞ್ಞವಿಹಿತಾವ ಹುತ್ವಾ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ "ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ಸಲ್ಲಪತಿ ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದಾನೇನ ವಾ** ನಿಮಿತ್ತಭೂತೇನ, **ಪೂಜಾಯ ವಾ** ನಿಮಿತ್ತಭೂತಾಯ ಮನ್ತೇತೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೪೨. ದುತಿಯೇ ಇದಮೇವ ಪದಂ ನಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೪೯. ತತಿಯೇ "ಇದಮೇವಾ"ತಿ ಪದಂ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। **ತಾದಿಸಮೇವಾತಿ** ಪಠಮಸದಿಸಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೫೦. ಚತುತ್ಥೇ ಕಣ್ಣಸ್ಸ ಸಮೀಪಂ **ನಿಕಣ್ಣಂ,** ತಮೇವ **ನಿಕಣ್ಣಿಕನ್ತಿ** ವುತ್ತೇ ಕಣ್ಣಮೂಲನ್ತಿ ಆಹ "ಕಣ್ಣಮೂಲಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। "ಕಣ್ಣಮೂಲೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ನಿಕಣ್ಣಿಕ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಹರಣತ್ಥಾಯಾತಿ** ಆಹರಾಪನತ್ಥಾಯಾತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೫೪. ಪಞ್ಚಮೇ **ತೇಸನ್ತಿ** ಘರಸಾಮಿಕಾನಂ। **ಘರಮ್ಪೀತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ಆಸನಮೇವ, ಘರಮ್ಪಿ ಸೋಧೇಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋತಿ** ಪರಿವಿತಕ್ಕನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೫೮. ಚೋರಾ ವಾ ಉಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೬೦. ಛಟ್ಠೇ **ಅಭಿನಿಸೀದೇಯ್ಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅಭಿಸದ್ದೋ ಉಪಸಗ್ಗಮತ್ತೋವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ **ಅಭಿನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ। ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸತ್ತಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೬೪. ಸತ್ತಮೇ **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಕಲಂ ವತ್ತಬ್ಬವಚನನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೬೯. ಅಟ್ಠಮೇ ಅನುತ್ತಾನವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನವಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೭೫. ನವಮೇ **ಅಭಿಸಪೇಯ್ಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಪಧಾತುಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸನತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಕತ್ವಾ ಕರಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಪಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ। **ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಮ್ಹೀತಿ** ಅಹಂ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಅಮ್ಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತತೂತಿ** ಏಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತತೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಈದಿಸಾ ಹೋತೂತಿ** ಮಮ ಸದಿಸಾ ಹೋತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಣಾತಿ** ಏಕಕ್ಖಿಕಾಣಾ, ದ್ವಕ್ಖಿಕಾಣಾ ವಾ। **ಕುಣೀತಿ** ಹತ್ಥಪಾದಾದಿವಙ್ಕಾ।

೮೭೮. **ಏದಿಸಾತಿ** ವಿರೂಪಾದಿಜಾತಿಕಾ। **ವಿರಮಸ್ಸೂತಿ** ವಿರಮಾಹಿ। **ಅದ್ಧಾತಿ** ಧುವನ್ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೭೯. ದಸಮೇ ಅನುತ್ತಾನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ದಸಮಂ।

ಅನ್ಧಕಾರವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

೩. ನಗ್ಗವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೮೮೩. ನಗ್ಗವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ **ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ಚಿಣ್ಣೇನಾತಿ** ಚಿಣ್ಣೇನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ಕಿಂ ನು ಖೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಚರಣೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚಿಣ್ಣಸದ್ದಸ್ಸ ಚರಣಂ **ಚಿಣ್ಣನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ನ ಅಞ್ಞಂ ಚೀವರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಏವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥಾಪೋಹನಂ ವಾತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೮೭. ದುತಿಯೇ ಅನುತ್ತಾನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೯೩. ತತಿಯೇ **ಅನನ್ತರಾಯಿಕಿನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ನತ್ಥಿ ಅನ್ತರಾಯೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಅನನ್ತರಾಯಾ, ಸಾ ಏವ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಿನೀತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನನ್ತರಾಯಾ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೮೯೮. ಚತುತ್ಥೇ **ಪಞ್ಚಾಹ**ನ್ತಿ ಸಮಾಹಾರದಿಗು, ಣಿಕಪಚ್ಚಯೋ ಸ್ವತ್ಥೋ। **ಸಙ್ಘಾಟಿಚಾರೋ**ತಿಏತ್ಥ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸಙ್ಘಾಟಿ ನಾಮ, ಚಾರಸದ್ದೋ ಕಿಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ವಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸಙ್ಘಟಿತಟ್ಠೇನಾ**ತಿ ಸಂಹರಿತಟ್ಠೇನ। ಇಮಿನಾ "ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸಙ್ಘಾಟಿ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಂ ವಿಸಜ್ಜೇತಿ। "ಪರಿವತ್ತನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಚಾರಸದ್ದೋ ಕಿಮತ್ಥೋ"ತಿ ಚೋದನಂ ಪರಿಹರತಿ। **ಪಞ್ಚಸೂ**ತಿ ತಿಚೀವರಂ ಉದಕಸಾಟಿಕಾ ಸಂಕಚ್ಚಿಕಾತಿ ಪಞ್ಚಸೂತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೦೩. ಪಞ್ಚಮೇ "ಚೀವರಸಙ್ಕಮನೀಯ"ನ್ತಿಏತ್ಥ ಸಙ್ಕಮೇತಬ್ಬಂ ಪಟಿದಾತಬ್ಬನ್ತಿ **ಸಙ್ಕಮನೀಯ**ನ್ತಿ ಕಮುಧಾತುಸ್ಸ ಪಟಿದಾನತ್ಥಞ್ಚ ಅನೀಯಸದ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮತ್ಥಞ್ಚ, 'ಚೀವರಞ್ಚ ತಂ ಸಙ್ಕಮನೀಯಞ್ಚೇ'ತಿ **ಚೀವರಸಙ್ಕಮನೀಯ**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸನಪರಪದಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಙ್ಕಮೇತಬ್ಬಂ ಚೀವರ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ಸಙ್ಕಮೇತಬ್ಬಂ ಚೀವರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮತ್ಥಞ್ಚ ವಿಸೇಸನಪರಪದಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪಟಿದಾತಬ್ಬಚೀವರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮುಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯವಸೇನಾತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೦೯. ಛಟ್ಠೇ "ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಕ್ಖಾರ"ನ್ತಿಏತ್ಥ ಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂಕಿಞ್ಚೀ"ತಿಆದಿ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಅಞ್ಞತರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಿತ್ತಕಂಅಗ್ಘನಕ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ಪಮಾಣೇನ ಅಗ್ಘೇನ ಅರಹಂ ಚೀವರಂ। **ದಾತುಕಾಮತ್ಥಾ**ತಿ ತುಮ್ಹೇ ದಾತುಕಾಮಾ ಭವಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತಿಪಾಹೇನಾ**ತಿ ಕತಿಪಯಾನಿ ಅಹಾನಿ ಕತಿಪಾಹಂ, ಯಕಾರಲೋಪೋ। **ಕತಿಪಯ**ಸದ್ದೋಹಿ ದ್ವಿತಿವಾಚಕೋ ರೂಳ್ಹೀಸದ್ದೋ , ತೇನ ಕತಿಪಾಹೇನ। **ಸಮಗ್ಘ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ। **ಸಂ**ಸದ್ದೋ ಹಿ ಅಪ್ಪತ್ಥವಾಚಕೋತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸತ್ತಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೧೧. ಸತ್ತಮೇ **"ವಿಪಕ್ಕಮಿಂಸೂ**"ತಿ ಏತ್ಥ ವಿವಿಧಂ ಠಾನಂ ಪಕ್ಕಮಿಂಸೂತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಅಗಮಂಸೂ"ತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಆಗಮನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೯೧೫. **ಕತಿಪಾಹೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಕತಿಪಾಹೇನ ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ। **ತತೋ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಚೀವರುಪ್ಪಜ್ಜನಕಾಲೇತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೧೬. ಅಟ್ಠಮೇ ಯೇ ನಾಟಕಂ ನಾಟೇನ್ತಿ, ತೇ **ನಟಾ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ನಟಕಂ ನಾಟೇನ್ತೀತಿ **ನಟಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯೇ ನಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇ ನಾಟಕಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಸಯಂ ನಟನ್ತೀತಿ **ನಾಟಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ। **ವಂಸವರತ್ತಾದೀಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಂಸೋ** ನಾಮ ವೇಣು। **ವರತ್ತಾ** ನಾಮ ನದ್ಧಿಕಾ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ರಜ್ಜುಆದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಯೇ ಲಙ್ಘನಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇ **ಲಙ್ಘಕಾ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಾಯಾಕಾರಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಾಯಾ ನಾಮ ಮಯನಾಮಕೇನ ಅಸುರೇನ ಸುರೇ ಚಲಯಿತುಂ ಕತತ್ತಾ ಮಯಸ್ಸ ಏಸಾತಿ ಮಾಯಾ, ತಂ ಕರೋತೀತಿ ಮಾಯಾಕಾರೋ, ಮಯನಾಮಕೋ ಅಸುರೋಯೇವ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ ರೂಳ್ಹೀವಸೇನ "ಮಾಯಾಕಾರಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಸೋಕೇನ ಝಾಯನಂ ಡಯ್ಹನಂ **ಸೋಕಜ್ಝಾಯಂ,** ಸುರಾನಂ ಸೋಕಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋತೀತಿ **ಸೋಕಜ್ಝಾಯಿಕೋ,** ಮಯನಾಮಕೋ ಅಸುರೋಯೇವ। ಅಞ್ಞೇ ಪನ ರೂಳ್ಹೀವಸೇನ "ಸೋಕಜ್ಝಾಯಿಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸೋಕಜ್ಝಾಯಿಕಾ ನಾಮ ಮಾಯಾಕಾರಾ"ತಿ। **ಕುಮ್ಭಥುಣಿಕಾ ನಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಸ್ಸಟ್ಠತ್ತಾ ಥವೀಯತೀತಿ **ಥುಣೋ,** ಸದ್ದೋ। ಕುಮ್ಭಸ್ಸ ಥುಣೋ **ಕುಮ್ಭಥುಣೋ**। ತೇನ ಕೀಳನ್ತೀತಿ **ಕುಮ್ಭಥುಣಿಕಾ,** ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಘಟಕೇನ ಕೀಳನಕಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ। **ಬಿಮ್ಬಿಸಕ**ನ್ತಿ ಚತುರಸ್ಸಅಮ್ಬಣತಾಳನಂ, ತಂ ವಾದೇನ್ತೀತಿ **ಬಿಮ್ಬಿಸಕವಾದಕಾ**ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನವಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೨೧. ನವಮೇ **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಯೇ "ನ ಮಯಂ ಅಯ್ಯೇ ಸಕ್ಕೋಮಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತೇಸಂ। **ದಸ್ಸತೀ**ತಿ ಅಚ್ಛಾದೇಸ್ಸತೀತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೨೭. ದಸಮೇ **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಥಿನಸ್ಸ। **ಉಬ್ಭಾರಮೂಲಕೋ**ತಿ ಉದ್ಧಾರಮೂಲಕೋ। **ಸದ್ಧಾಪರಿಪಾಲನತ್ಥ**ನ್ತಿ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಯ ಪರಿಪಾಲನತ್ಥನ್ತಿ। ದಸಮಂ।

ನಗ್ಗವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

೪. ತುವಟ್ಟವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೯೩೩. ತುವಟ್ಟವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ "ತುವಟ್ಟ ನಿಪಜ್ಜಾಯ"ನ್ತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೮ ಟಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತತ್ತಾ "ತುವಟ್ಟೇಯ್ಯುನ್ತಿ ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೩೭. ದುತಿಯೇ **ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣ**ನ್ತಿಏತ್ಥ ಉತ್ತರಪದಾನಂ ದ್ವನ್ದಭಾವಂ, ಪುಬ್ಬಪದೇನ ಚ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಏಕ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಚೇವ, ಚಸದ್ದೇಹಿ ದ್ವನ್ದಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ, "ಏತಾಸ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಭಾವಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಾ"ತಿ ಏತಂ ನಾಮನ್ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೪೧. ತತಿಯೇ **ಉಳಾರಕುಲಾ**ತಿ ಜಾತಿಸೇಟ್ಠಕುಲಾ, ಇಸ್ಸರಿಯಭೋಗಾದೀಹಿ ವಾ ವಿಪುಲಕುಲಾ। **ಗುಣೇಹೀ**ತಿ ಸೀಲಾದಿಗುಣೇಹಿ। "ಉಳಾರಾತಿ ಸಮ್ಭಾವಿತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಇತಿಲೋಪತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

"ಅಭಿಭೂತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **"ಅಪಕತಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಕರಧಾತು ಸಬ್ಬಧಾತ್ವತ್ಥವಾಚೀಪಿ ಇಧ ಅಪಪುಬ್ಬತ್ತಾ ವಿಸೇಸತೋ ಅಭಿಭವನತ್ಥೇ ವತ್ತತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತಾಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। "ಸಞ್ಞಾಪಯಮಾನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಞ್ಞಾಪನಂ **ಸಞ್ಞತ್ತೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ

ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೇತೂದಾಹರಣಾದೀಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಉಪಮಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ವಿವಿಧೇಹಿ ನಯೇಹಿ ಞಾಪನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿವಿಧೇಹಿ ಞಾಪನಂ **ವಿಞ್ಞತ್ತೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೯೪೩. ಚಙ್ಕಮನೇ ಪದವಾರಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ನಿವತ್ತನಗಣನಾಯಾ"ತಿ। **ಪದಾದಿಗಣನಾಯಾ**ತಿ ಪದಅನುಪದಾದಿಗಣನಾಯಾತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೪೯. ಚತುತ್ಥೇ ಅನುತ್ತಾನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೫೨. ಪಞ್ಚಮೇ ಆಣತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇದಞ್ಚ ಪಚ್ಚಾಸನ್ನವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಯಂಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಆಣಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬-೯. ಛಟ್ಠಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೫೫. ಛಟ್ಠ-ಸತ್ತಮ-ಅಟ್ಠಮ-ನವಮೇಸು ಅನುತ್ತಾನವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಛಟ್ಠ ಸತ್ತಮ ಅಟ್ಠಮ ನವಮಾನಿ।

೧೦. ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೭೩. ದಸಮೇ **ಅಹುನ್ದರಿಕಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ, ದೇಸೇ ವಾ ಸಮ್ಬಾಧಸ್ಸ ನಾಮಮೇತನ್ತಿ ಆಹ "ಅಹುನ್ದರಿಕಾತಿ ಸಮ್ಬಾಧಾ"ತಿ।

೯೭೫. ಯಥಾ "ಉತ್ತರಿಛಪ್ಪಞ್ಚವಾಚಾಹೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೨-೬೫) ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಸದ್ದೋ ನ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥೋ, ವಾಚಾಸಿಲಿಟ್ಠತ್ಥಂ ಲೋಕವೋಹಾರವಸೇನ ವುತ್ತೋ, ನ ಏವಮಿಧ, ಇಧ ಪನ ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ, ಪಞ್ಚ ಯೋಜನಾನಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಪವಾರೇತ್ವಾ…ಪೇ॰… ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ। **ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಪಟಿನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ। ದಸಮಂ।

ತುವಟ್ಟವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

೫. ಚಿತ್ತಾಗಾರವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೯೭೮. ಚಿತ್ತಾಗಾರವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ ರಞ್ಞೋ ಕೀಳನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಾರಂ **ರಾಜಾಗಾರ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ರಞ್ಞೋ ಕೀಳನಘರ"ನ್ತಿ। ಚಿತ್ತಂ ಅಗಾರಂ **ಚಿತ್ತಾಗಾರಂ। ಆರಾಮ**ನ್ತಿ ನಗರತೋ ನಾತಿದೂರಆರಾಮೋತಿ ಆಹ "ಉಪವನ"ನ್ತಿ। **ಉಯ್ಯಾನ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಪನ್ನಪುಪ್ಫಫಲತಾಯ ಉದ್ಧಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಯನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ। **ಪೋಕ್ಖರಣಿ**ನ್ತಿ ಪೋಕ್ಖರಂ ಪದುಮಂ ನೇತೀತಿ ಪೋಕ್ಖರಣೀ। **ಪಞ್ಚಪೀ**ತಿ ರಾಜಾಗಾರಾದೀನಿ ಪಞ್ಚಪಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಗಮನೇ ಚ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸನೇ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬೇಸು।

೯೮೧. "ಅಜ್ಝಾರಾಮೇ"ತಿಆದಿನಾ ಆರಾಮೇ ಠಿತಾಯ ಆರಾಮತೋ ಬಹಿ ಕತೇ ರಾಜಾಗಾರಾದಿಕೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಾನೀ**ತಿ ರಾಜಾಗಾರಾದೀನೀತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೮೨. ದುತಿಯೇ ಅನುತ್ತಾನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೮೮. ತತಿಯೇ **ಯತ್ತಕನ್ತಿ** ಯತ್ತಕಂ ಸುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಛಿತನ್ತಿ** ಕಡ್ಢಿತಂ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ತತ್ತಕೇ ಸುತ್ತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಕ್ಕಮ್ಹೀತಿ** ಏತ್ಥ **ತಕ್ಕೋತಿ** ಏಕೋ ಅಯೋಮಯೋ ಸುತ್ತಕನ್ತನಸ್ಸ ಉಪಕರಣವಿಸೇಸೋ। ಸೋ ಹಿ ತಕೀಯತಿ ಸುತ್ತಂ ಬನ್ಧೀಯತಿ ಏತ್ಥ, ಏತೇನಾತಿ ವಾ ತಕ್ಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಕನ್ತನತೋತಿ** ಕನ್ತೀಯತೇ ಕಪ್ಪಾಸಾದಿಭಾವಸ್ಸ ಛಿನ್ದೀಯತೇ ಕನ್ತನಂ, ತತೋ।

೯೮೯. **ದಸಿಕಸುತ್ತಾದಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ದಸಾತಿ** ವತ್ಥಸ್ಸಾವಯವೋ। ಸೋ ಹಿ ದಿಯ್ಯತಿ ಅವಖಣ್ಡೀಯತೀತಿ ದಸಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸಂ ದಸಾಯಂ ಪವತ್ತಂ **ದಸಿಕಂ,** ತಮೇವ ಸುತ್ತಂ **ದಸಿಕಸುತ್ತಂ।** ಆದಿಸದ್ದೇನ ವಕ್ಖಮಾನಂ ದುಕ್ಕನ್ತಿತಸುತ್ತಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೯೨. ಚತುತ್ಥೇ **ಆದಿಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಧೋವನಾದೀನಿ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ। **ಖಾದನೀಯಾದೀಸೂತಿ** ಪೂವಖಾದನೀಯಾದೀಸು। **ರೂಪಗಣನಾಯಾತಿ** ಪೂವಾದೀನಂ ಸಣ್ಠಾನಗಣನಾಯ।

೯೯೩. **ಯಾಗುಪಾನೇತ್ತ** ಯಾಗುಸಙ್ಖಾತೇ ಪಾನೇ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ। **ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾತಿ** ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅತ್ತನೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೯೬. ಪಞ್ಚಮೇ **ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೀತಿ** ಅಧಿಕರಣಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೀ ಭಿಕ್ಖುನೀತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೯೯೯. ಛಟ್ಠೇ ಅನುತ್ತಾನವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ।

೭. ಸತ್ತಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೦೭. ಸತ್ತಮೇ "ಪುನ ಪರಿಯಾಯೇ"ತಿ ಏತ್ಥ **ಪರಿಯಾಯ**ಸದ್ದೋ ವಾರವೇವಚನೋತಿ ಆಹ "ಪುನ ವಾರೇ"ತಿ। **ಮಹಗ್ಘಚೀವರನ್ತಿ** ಮಹಗ್ಘಂ ಆವಸಥಚೀವರನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೦೮. ಅಟ್ಠಮೇ **ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯೇನ ನ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ, ಅಥ ಖೋ ತಾವಕಾಲಿಕಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ರಕ್ಖನತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದಿ।

೧೦೧೨. **ಪಟಿಜಗ್ಗಿಕನ್ತಿ** ರಕ್ಖಣಕಂ। **ವಚೀಭೇದನ್ತಿ** “ಪಟಿಜಗ್ಗಾಹೀ”ತಿ ವಚೀಭೇದಂ। **ರಟ್ಠೇತಿ** ವಿಜಿತೇ। ತಞ್ಹಿ ರಠನ್ತಿ ಗಾಮನಿಗಮಾದಯೋ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ರಟ್ಠನ್ತಿ** ವುಚ್ಚತೀತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನವಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೧೫. ನವಮೇ ಸಿಪ್ಪಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ “ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಸಿಪ್ಪಞ್ಚ ರಥಸಿಪ್ಪಞ್ಚ ಧನುಸಿಪ್ಪಞ್ಚ ಥರುಸಿಪ್ಪಞ್ಚಾ”ತಿ। ತತ್ಥ **ಥರುಸಿಪ್ಪನ್ತಿ** ಅಸಿಕೀಳನಸಿಪ್ಪಂ। ಮನ್ತಸದ್ದೋಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ “ಆಥಬ್ಬಣಮನ್ತೋ ಚ ಖೀಲನಮನ್ತೋ ಚ ವಸೀಕರಣಮನ್ತೋ ಚ ಸೋಸಾಪನಮನ್ತೋ ಚಾ”ತಿ। ತತ್ಥ **ಆಥಬ್ಬಣಮನ್ತೋತಿ** ಆಥಬ್ಬಣವೇದೇನ ವಿಹಿತೋ ಪರೂಪಘಾತಕರೋ ಮನ್ತೋ। **ಖೀಲನಮನ್ತೋತಿ** ಸಾರದಾರುಖೀಲಂ ಮನ್ತೇನ ಜಪ್ಪಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಂ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಧಾರಣಮನ್ತೋ। **ವಸೀಕರಣಮನ್ತೋತಿ** ಮನ್ತೇನ ಜಪ್ಪಿತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಉಮ್ಮತ್ತಭಾವಮಾಪನ್ನಕರಣೋ ಮನ್ತೋ। **ಸೋಸಾಪನಮನ್ತೋತಿ** ಪರಸ್ಸ ಮಂಸಲೋಹಿತಾದಿಸೋಸಾಪನಮನ್ತೋ। **ಅಗದಪಯೋಗೋತಿ** ಭುಸವಿಸಸ್ಸ ಪಯೋಜನಂ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಪರೂಪಘಾತಕರಣೇ ಸಿಪ್ಪೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯಕ್ಖಪರಿತ್ತನ್ತಿ** ಯಕ್ಖೇಹಿ ಸಮನ್ತತೋ ತಾಣಂ। **ನಾಗಮಣ್ಡಲನ್ತಿ** ಸಪ್ಪಾನಂ ಪವೇಸನನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಮಣ್ಡಲಬನ್ಧಮನ್ತೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ವಿಸಪಟಿಹನನಮನ್ತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೧೮. ದಸಮೇ ಅನುತ್ತಾನವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ದಸಮಂ।

ಚಿತ್ತಾಗಾರವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

೬. ಆರಾಮವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೧೦೨೫. ಆರಾಮವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ **ಉಪಚಾರನ್ತಿ** ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಆರಾಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಂ ಉಪಚಾರಂ।

೧೦೨೬. “ಸೀಸಾನುಲೋಕಿಕಾ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಮೇವ ಸೀಸನ್ತಿ ಆಹ “ಭಿಕ್ಖುನೀನ”ನ್ತಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೨೮. ದುತಿಯೇ **ಅಬ್ಭನ್ತರೋತಿ** ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಜಾತೋ ವಾ। “ಸಙ್ಕಾಮೇಸೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಂಹರೀತಿ** ಏತ್ಥ ಹರಧಾತುಯಾ ಸಙ್ಕಮನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ್ಹಾಪಿತಾತಿ** ಕಪ್ಪಕಾ। ತೇ ಹಿ ನಹಾಪೇನ್ತಿ ಸೋಚಾಪೇನ್ತೀತಿ ನ್ಹಾಪಿತಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ತನ್ತಿ** ಕಾಸಾವನಿವಾಸನನ್ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩-೪. ತತಿಯ-ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೩೬. ತತಿಯಚತುತ್ಥೇಸು ಅನುತ್ತಾನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ತತಿಯಚತುತ್ಥಾನಿ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೪೩. ಪಞ್ಚಮೇ “ಕುಲೇ ಮಚ್ಛರೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ಮಚ್ಛರನಂ **ಮಚ್ಛರೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। “ತಂ ಕುಲಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಂ ಅಪ್ಪಸನ್ನ”ನ್ತಿ ಕುಲಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ”ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೪೫. “ಸನ್ತಂಯೇವ ಆದೀನವ”ನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಯಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಕುಲಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ದ್ವೀಸು ಅಞ್ಞತರಮೇವ ನ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ದ್ವಯಮ್ಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತೀತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೪೮. ಛಟ್ಠೇ **ಓವಾದಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನ ಯೋ ವಾ ಸೋ ವಾ ಓವಾದೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಗರುಧಮ್ಮೋಯೇವಾತಿ ಆಹ “ಗರುಧಮ್ಮತ್ಥಾಯಾ”ತಿ। ಸಹ ವಸತಿ ಏತ್ಥ, ಏತೇನಾತಿ ವಾ **ಸಂವಾಸೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾಪುಚ್ಛನತ್ಥಾಯಾ”ತಿ। “ಪುಚ್ಛನತ್ಥಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **“ಸಂವಾಸಾಯಾ”**ತಿ ಏತ್ಥ ಉತ್ತರಪದಲೋಪಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ, ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ವಾತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭-೯. ಸತ್ತಮ-ಅಟ್ಠಮ-ನವಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೫೩. ಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮೇಸು ಅನುತ್ತಾನವಚನಂ ನತ್ಥಿ। ಕೇವಲಂ ಪನ “ಇಮಿಸ್ಸಾಪೀ”ತಿ ಪದಂ ವಿಸೇಸೋ, ಇಮಿಸ್ಸಾಪಿ ಪಾಳಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮಾನಿ।

೧೦. ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೬೧. ದಸಮೇ ದ್ವೇ ಕಾಯಾ ಉಪರಿಮಕಾಯೋ ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯೋತಿ। ತತ್ಥ ಕಟಿತೋ ಉದ್ಧಂ ಉಪರಿಮಕಾಯೋ, ಹೇಟ್ಠಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯೋ। ತತ್ಥ “ಪಸಾಖೇ”ತಿ ಇದಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯಸ್ಸ ನಾಮನ್ತಿ ಆಹ “ಅಧೋಕಾಯೇ”ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ತತೋ**ತಿ ಅಧೋಕಾಯತೋ। ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚಮೀಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾ ಪಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತಾ ವಿಯ ಉಭೋ ಊರೂ ಪಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೬೫. **ಫಾಲೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಇತಿ**ಸದ್ದೋ ಆದ್ಯತ್ಥೋ। ತೇನ “ಧೋವಾ”ತಿಆದೀನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪದಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಆಣತ್ತಿದುಕ್ಕಟಾನೀ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ದುಕ್ಕಟೇಸು ವಿನಯದುಕ್ಕಟಮೇವ। **ಸೇಸೇಸೂ**ತಿ ಭಿನ್ದನತೋ ಸೇಸೇಸು ಫಾಲನಾದೀಸೂತಿ। ದಸಮಂ।

ಆರಾಮವಗ್ಗೋ ಛಟ್ಠೋ।

೭. ಗಬ್ಭಿನಿವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೧೦೬೯. ಗಬ್ಭಿನಿವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ ಕುಚ್ಛಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಸತ್ತೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೀತಿ **ಕುಚ್ಛಿಪವಿಟ್ಠಸತ್ತಾ**। “ಕುಚ್ಛಿ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಇಮಿನಾ **ಗಬ್ಭಿನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಗಬ್ಭಸದ್ದೋ ಕುಚ್ಛಿಟ್ಠಸತ್ತವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಗಬ್ಭಸದ್ದೋ (ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೯೪೪ ಗಾಥಾಯಂ) ಹಿ ಕುಚ್ಛಿಟ್ಠಸತ್ತೇ ಚ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಚ ಓವರಕೇ ಚ ವತ್ತತೀತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೭೩. ದುತಿಯೇ ಥಞ್ಞಂ ಪಿವತೀತಿ **ಪಾಯನ್ತೋ,** ದಾರಕೋ, ಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪಾಯನ್ತೀ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಥಞ್ಞಂ ಪಾಯಮಾನಿ"ನ್ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೭೭. ತತಿಯೇ **ನಿತ್ಥರಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ವಟ್ಟದುಕ್ಖತೋ ನಿತ್ಥರಿಸ್ಸತಿ।

೧೦೭೯. **ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರಮತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ವೇರಮಣೀ**ತಿ ಅತ್ಥೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೇರಮಣಿ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಸಿಕ್ಖಾಪದ"ನ್ತಿ। ಯಂ ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ "ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿ"ನ್ತಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬೇಸು ವಾಕ್ಯೇಸು। ಪಬ್ಬಜಿತಾಯ ಸಾಮಣೇರಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತಾಸೂ**ತಿ ಛಸು ಸಿಕ್ಖಾಸೂತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೮೪. ಚತುತ್ಥೇ "ವುಟ್ಠಾನಸಮ್ಮುತೀ"ತಿ ಪದಂ "ಹೋತೀ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ, "ದಾತಬ್ಬಾಯೇವಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫-೯. ಪಞ್ಚಮಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೦೯೫. ಪಞ್ಚಮಾದೀಸು ನವಮಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಅನುತ್ತಾನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮಾನಿ।

೧೦. ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೧೭. ದಸಮೇ **ವೂಪಕಾಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಸಧಾತುಯಾ ಗತ್ಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಗಬ್ಭಿನಿವಗ್ಗೋ ಸತ್ತಮೋ।

೮. ಕುಮಾರಿಭೂತವಗ್ಗೋ

೧-೨-೩. ಪಠಮ-ದುತಿಯ-ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೧೧೧೯. ಕುಮಾರಿಭೂತವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮದುತಿಯತತಿಯೇಸು ಯಾ ಪನ ತಾ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬಪಠಮಾ ದ್ವೇ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾ**ತಿ ಗಬ್ಭಿನಿವಗ್ಗೇ ಸಬ್ಬಾಸಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾನಂ ಪಠಮಂ ವುತ್ತಾ ದ್ವೇ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾ। **ತಾ ಪನಾ**ತಿ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ಪನ। **ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಇಚ್ಚೇವ ವತ್ತಬ್ಬಾ**ತಿ ಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮೇಸು ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವತ್ತಬ್ಬಾ। "ಗಿಹಿಗತಾ"ತಿ ವಾ "ಕುಮಾರಿಭೂತಾ"ತಿ ವಾ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ, ವದನ್ತಿ ಚೇ, ಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಗಿಹಿಗತಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಗಿಹಿಗತಾ ನಾಮ ಪುರಿಸನ್ತರಗತಾ ವುಚ್ಚತಿ। ಸಾ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಸಸಙ್ಖಾತೇನ ಗಿಹಿನಾ ಗಮಿಯಿತ್ಥ, ಅಜ್ಝಾಚಾರವಸೇನ, ಗಿಹಿಂ ವಾ ಗಮಿತ್ಥ, ತಸ್ಮಾ ಗಿಹಿಗತಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಯಂ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕುಮಾರಿಭೂತಾ** ನಾಮ ಸಾಮಣೇರಾ ವುಚ್ಚತಿ। ಸಾ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಗಿಹಿಗತತ್ತಾ ಕುಮಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಭೂತಾ, ಕುಮಾರಿಭಾವಂ ವಾ ಭೂತಾ ಗತಾ, ತಸ್ಮಾ ಕುಮಾರಿಭೂತಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತಿಸ್ಸೋಪೀ**ತಿ

ಗಿಹಿಗತಾ ಕುಮಾರಿಭೂತಾ ಮಹಾಸಿಕ್ಖಮಾನಾತಿ ತಿಸ್ಸೋಪಿ। **ಸಿಕ್ಖಮಾನಾತಿ** ಸಿಕ್ಖಂ ಮಾನೇತೀತಿ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾತಿ। ಪಠಮ ದುತಿಯ ತತಿಯಾನಿ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೩೬. ಚತುತ್ಥೇ ಅನುತ್ತಾನವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

ಪಞ್ಚಮೇ ಏತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ "ಸಙ್ಘೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಯಂ ವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬-೭-೮. ಛಟ್ಠ-ಸತ್ತಮ-ಅಟ್ಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

ಛಟ್ಠಸತ್ತಮಟ್ಠಮೇಸು ಅನುತ್ತಾನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಛಟ್ಠಸತ್ತಮಟ್ಠಮಾನಿ।

೯. ನವಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೫೮. ನವಮೇ **ಅನ್ತೋತಿ** ಅಬ್ಭನ್ತರೇ। ಇಮಿನಾ ಆತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸೋಕ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅನ್ತೋ ವಾಸೇತಿ ಪವೇಸೇತೀತಿ **ಆವಾಸಾ** । ಸೋಕಂ ಆವಾಸಾ **ಸೋಕಾವಾಸಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಘರಂ ಘರಸಾಮಿಕಾ ಆವಿಸನ್ತಿ ವಿಯ, ಏವಂ ಅಯಮ್ಪಿ ಸೋಕಂ ಆವಿಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ। **ಯನ್ತಿ** ಸೋಕಂ। **ಸ್ವಾಸ್ಸಾತಿ** ಸೋ ಅಸ್ಸಾ। **ಸೋತಿ** ಸೋಕೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ। **ಆವಾಸೋತಿ** ಆವಾಸೋಕಾಸೋ। "ಏದಿಸಾ ಅಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಜಾನನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೬೨. ದಸಮೇ **ಅನಾಪುಚ್ಛಾತಿ** ಏತ್ಥ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯೋ ಲೋಪೋತಿ ಆಹ "ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ"ತಿ। **ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುನ್ತಿ** ದ್ವೇ ವಾರೇ। **ಸಕಿನ್ತಿ** ಏಕವಾರಂ।

೧೧೬೩. ಅಪುಬ್ಬಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಅಪುಬ್ಬಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ। ದ್ವೀಸುಪಿ ಠಾನೇಸೂತಿ** ವಾಚಾತೋ ಚ ಕಾಯವಾಚಾತೋ ಚಾತಿ ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸುಪಿ। **ಅನನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಚ ಸಾಮಿಕೇನ ಚ ನ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ಏಕಾದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೬೭. ಏಕಾದಸಮೇ **ತತ್ಥಾತಿ** "ಪಾರಿವಾಸಿಯಛನ್ದದಾನೇನಾ"ತಿ ವಚನೇ। **ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ।

ಏಕಂ ಅಜ್ಝೇಸನ್ತೀತಿ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮಕಥನತ್ಥಾಯ ನಿಯ್ಯೋಜೇನ್ತಿ। **ಅಞ್ಞಂ ಪನಾತಿ** ಉಪೋಸಥಿಕತೋ ಅಞ್ಞಂ ಪನ।

ತತ್ರಾತಿ ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। ಸುಭಾಸುಭಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಪಠತೀತಿ **ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠಕೋ। ದಾರುಣನ್ತಿ** ಕಕ್ಖಳಂ। **ತೇತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। "ನಕ್ಖತ್ತಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತಂ, ಅತ್ಥೋ ಬಾಲಂ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿಜಾತಕಪಾಳಿ (ಜಾ॰ ೧.೧.೪೯)। ಅಯಂ

ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ನಕ್ಖತ್ತಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತಂ ಬಾಲಂ ಅತ್ಥೋ ಹಿತಂ ಉಪಚ್ಚಗಾ ಉಪಸಮೀಪೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಗಾತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ದ್ವಾದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೭೦. ದ್ವಾದಸಮೇ **ನಪ್ಪಹೋತೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನಿವಾಸಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ। ದ್ವಾದಸಮಂ।

೧೩. ತೇರಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೭೫. ತೇರಸಮೇ **ಏಕಂ ವಸ್ಸನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ವಸ್ಸಸದ್ದೋ ಸಂವಚ್ಛರಪರಿಯಾಯೋ, ಉಪಯೋಗವಚನಞ್ಚ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ"ತಿ। ತೇರಸಮಂ।

ಕುಮಾರಿಭೂತವಗ್ಗೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

೯. ಛತ್ತುಪಾಹನವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

೧೧೮೧. ಛತ್ತವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ **ಕದ್ದಮಾದೀನೀತಿ** ಚಿಕ್ಖಲ್ಲಾದೀನಿ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಉದಕಾದೀನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಗಚ್ಛಾದೀನೀತಿ** ಖುದ್ದಪಾದಪಾದೀನಿ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾನಿ ಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೮೪. ದುತಿಯೇ **ಯಾನೇನಾತಿ** ಯನ್ತಿ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಸುಖೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಯಾನನ್ತಿ**। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೯೧. ತತಿಯೇ "ವಿಪ್ಪಕಿರಿಯಿಂಸೂ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದಸ್ಸ ಕತ್ತುನಾ ಅವಿನಾಭಾವತೋ ಕತ್ತಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಮಣಯೋ"ತಿ। **ಮಣಯೋತಿ** ಚ ರತನಾನೀತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೯೪. ಚತುತ್ಥೇ **ಸೀಸೂಪಗಾದೀಸೂತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಗೀವೂಪಗಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯಂ ಯನ್ತಿ** ಅಲಙ್ಕಾರನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೧೯೯. ಪಞ್ಚಮೇ **ಗನ್ಧೇನ ಚಾತಿ** ಗನ್ಧೇತಿ ಅತ್ತನೋ ವತ್ಥುಂ ಸೂಚೇತಿ ಪಕಾಸೇತೀತಿ ಗನ್ಧೋ। **ವಣ್ಣಕೇನ ಚಾತಿ** ವಿಲೇಪನೇನ ಚ। ತಞ್ಹಿ ವಣ್ಣಯತಿ ಛವಿಸೋಭಂ ಪಕಾಸೇತೀತಿ ವಣ್ಣಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಚಸದ್ದೇನ ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದೀಪೇತೀತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೦೨. ಛಟ್ಠೇ ಅನುತ್ತಾನವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸತ್ತಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೦೮. ಸತ್ತಮೇ **ಉಮ್ಮದ್ದನೇ**ತಿ ಉಪ್ಪೀಳಿತ್ವಾ ಮದ್ದನೇ। **ಸಂಬಾಹನೇಪೀ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಬಾಹನೇಪೀತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮-೧೦. ಅಟ್ಠಮಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೧೦. ಅಟ್ಠಮಾದೀಸು ತೀಸು ಅನುತ್ತಾನವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಅಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾನಿ।

೧೧. ಏಕಾದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೧೪. ಏಕಾದಸಮೇ **ಅಭಿಮುಖಮೇವಾ**ತಿ ಅಭಿಮುಖೇ ಏವ। ಮುಖಸ್ಸ ಹಿ ಅಭಿ **ಅಭಿಮುಖ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಸತ್ತಮಿಯಾ ಅಂಕಾರೋ। ಇಮಿನಾ **ಪುರತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ತೋಪಚ್ಚಯೋ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಚಾರ**ನ್ತಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೂಪಚಾರನ್ತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ದ್ವಾದಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೧೬. ದ್ವಾದಸಮೇ "ಅನೋಕಾಸಕತ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಅಯುತ್ತಸಮಾಸಭಾವಞ್ಚ ವಿಸೇಸನಪರಪದಬಾಹಿರಸಮಾಸಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅಕತಓಕಾಸ"ನ್ತಿ। ಓಕಾಸೋ ನ ಕತೋ ಯೇನಾತಿ **ಅನೋಕಾಸಕತೋ,** ಭಿಕ್ಖು, ತಂ। "ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅನೋದಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ। ದ್ವಾದಸಮಂ।

೧೩. ತೇರಸಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ

೧೨೨೬. ತೇರಸಮೇ **ಉಪಚಾರೇಪೀ**ತಿ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಉಪಚಾರೇಪಿ।

೧೨೨೭. "ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಿಕಾಯಾ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ವಿಸೇಸೋಯೇವಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ "ಸಙ್ಕಚ್ಚಿಕಚೀವರಮೇವಾ"ತಿ। ಸಮನ್ತತೋ ಪುರಿಸಾನಂ ದಸ್ಸನಂ ಕನ್ತೀಯತಿ ಛಿನ್ದೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸಙ್ಕಚ್ಚಿ,** ಅಧಕ್ಖಕಉಬ್ಭನಾಭಿಟ್ಠಾನಂ, ಸಙ್ಕಚ್ಚೇ ನಿವಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಸಂಕಚ್ಚಿಕಂ,** ತಮೇವ ಚೀವರನ್ತಿ **ಸಙ್ಕಚ್ಚಿಕಚೀವರ**ನ್ತಿ। ತೇರಸಮಂ।

ಛತ್ತುಪಾಹನವಗ್ಗೋ ನವಮೋ।

ಸಬ್ಬಾನೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ತೇಹಿ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಸತಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ, ಅಪನೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ರಾತಿ ತೇಸು ಖುದ್ದಕೇಸು। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ದಸಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸೂತಿ।

ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ ಖುದ್ದಕವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಸಿಕ್ಖಾಪದ-ಅತ್ಥಯೋಜನಾ

ಖುದ್ದಕಾನಂ ಅನನ್ತರಾ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾ ನಾಮ ಅಟ್ಠ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಙ್ಖೇಪೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರೂಳ್ಹಾ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರೇಹಿ, ತೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯನಾಮಕಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಙ್ಖೇಪೇನೇವ ಏಸಾ ವಣ್ಣನಾ ಪವತ್ತತೇತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೨೮. **ಯಾನಿ** ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಸು ಪಾಟಿದೇಸನೀಯೇಸು। **ಪಾಳಿವಿನಿಮುತ್ತಕೇಸೂ**ತಿ ಪಾಳಿತೋ ವಿನಿಮುತ್ತಕೇಸು। **ಸಬ್ಬೇಸೂ**ತಿ ಅಖಿಲೇಸು ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀಸೂತಿ।

ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಪನಾತಿ ಪಕ್ಖನ್ತರಜೋತಕೋ। ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾನಂ। ಪುನ **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಸೇಖಿಯಅಧಿಕರಣಸಮಥಧಮ್ಮಾನಂ।

ತನ್ತಿ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ, ವಿದೂ **ವದನ್ತೀ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ತೇಸಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾನಂ ಅನನ್ತರಾ ಯೇ ಚ ಸೇಖಿಯಾ ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿ ಯೇ ಚ ಧಮ್ಮಾ, ಚಸದ್ದೋ ಉತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, **ಅಧಿಕರಣವ್ಹಯಾ** ಅಧಿಕರಣಸಮಥನಾಮಕಾ ಸತ್ತ ಯೇ ಚ ಧಮ್ಮಾ ಭಗವತಾ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾ, ತೇಸಂ ಸೇಖಿಯಅಧಿಕರಣಸಮಥಧಮ್ಮಾನಂ ಯೋ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವಿಭಙ್ಗೇ ಮಯಾ ವುತ್ತೋ, ತಾದಿಸಮೇವ ತಂ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಿಭಙ್ಗೇಪಿ ವಿದೂ ವದನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸೇಖಿಯಅಧಿಕರಣಸಮಥಧಮ್ಮಾನಂ ಯಾ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ತತ್ಥ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೇ ವಿಸುಂ ಮಯಾ ನ ವುತ್ತಾ। ಇಮಾ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ **ಇಧಾ**ಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಿಭಙ್ಗೇಪಿ, ಪಿಸದ್ದೋ ಉತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಮಯಾ ನ ವುತ್ತಾಯೇವಾತಿ। ನಕಾರೋ ದ್ವೀಸು ಕಿರಿಯಾಸು ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

"ಸಬ್ಬಾಸವಪಹಂ ಮಗ್ಗಂ, ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಚಿಮಿನಾ।
ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸಸನ್ತಾನೇ, ಸತ್ತಾ ಪಸ್ಸನ್ತು ನಿಬ್ಬುತಿ"ನ್ತಿ॥

ಅಯಂ ಗಾಥಾ ಏತರಹಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ನತ್ಥಿ, ಟೀಕಾಸು ಪನ ಅತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಾ ಏವಮೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - **ಇಮಿನಾ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಚ** ವಿಭಙ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಕತೇನ ಇಮಿನಾ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಚ ಅಞ್ಞೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಚ। ಚಸದ್ದೋ ಹಿ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। **ಸತ್ತಾ** ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ **ಸಬ್ಬಾಸವಪಹಂ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆಸವಾನಂ ವಿಘಾತಕಂ **ಮಗ್ಗಂ** ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ **ಸಸನ್ತಾನೇ** ಅತ್ತನೋ ನಿಯಕಜ್ಝತ್ತೇ **ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ** ಜನೇತ್ವಾ **ನಿಬ್ಬುತಿಂ** ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಞಾಣಾಲೋಚನೇನ ಪಸ್ಸನ್ತೂತಿ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಜಾದಿಲಞ್ಛಿತನಾಮೇನ, ನೇಕಾನಂ ವಾಚಿತೋ ಮಯಾ।
ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ, ಸಮತ್ತೋ ಯೋಜನಾನಯೋತಿ॥

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಮಹಾವಗ್ಗಯೋಜನಾ

೧. ಮಹಾಖನ್ಧಕಂ

೧. ಬೋಧಿಕಥಾ

ಏವೂಭತೋವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ , ಕತ್ವಾನ ಯೋಜನಾನಯಂ।
ಮಹಾವಗ್ಗಖನ್ಧಕಸ್ಸ, ಕರಿಸ್ಸಂ ಯೋಜನಾನಯಂ॥

ಉಭಿನ್ನನ್ತಿ ಉಭಯೇಸಂ। **ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನ**ನ್ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖವಿಭಙ್ಗಾನಂ। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಗಹಣೇನ ಹೇತ್ಥ ತೇಸಂ ವಿಭಙ್ಗೋಪಿ ಗಹಿತೋ ಅಭೇದೇನ ವಾ ಉತ್ತರಪದಲೋಪವಸೇನ ವಾ। **ಖನ್ಧಕ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಣತ್ತಿಸಮೂಹಂ। ಖನ್ಧಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಾಚಕೋ। ವಿನಯಪಣ್ಣತ್ತಿಯೋ ವುಚ್ಚನ್ತಿ "ಖನ್ಧೋ"ತಿ। ತೇಸಂ ಸಮೂಹೋ **ಖನ್ಧಕೋ।** ಅಥವಾ **ಖನ್ಧೋ**ತಿ ರಾಸಿ। ಖನ್ಧಸದ್ದೋ ಹಿ ರಾಸತ್ಥವಾಚಕೋ। ವಿನಯಪಣ್ಣತ್ತಿರಾಸಿ ವುಚ್ಚತಿ "ಖನ್ಧೋ"ತಿ। ಕಕಾರೋ ಪಕಾಸಕವಾಚಕೋ। ಖನ್ಧಾನಂ ವಿನಯಪಣ್ಣತ್ತಿರಾಸೀನಂ ಕೋ ಪಕಾಸಕೋತಿ **ಖನ್ಧಕೋ,** ತಂ ಖನ್ಧಕಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಉಭಿನ್ನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಂ ಸಙ್ಗೀತಿಸಮನನ್ತರಂ **ಖನ್ಧಕೋವಿದಾ** ಖನ್ಧಕೇಸು ಕುಸಲಾ ಮಹಾಥೇರಾ ಯಂ ಖನ್ಧಕಂ ಸಙ್ಗಾಯಿಂಸು, ತಸ್ಸ ಖನ್ಧಕಸ್ಸ ದಾನಿ ಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಯಸ್ಮಾ ಸಮ್ಪತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಖನ್ಧಕಸ್ಸ ಅಯಂ ಅನುತ್ತಾನತ್ಥವಣ್ಣನಾ ಹೋತೀತಿ।

ಯೇ ಅತ್ಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಹಿಸದ್ದೋ ಪದಾಲಙ್ಕಾರೋ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಪದಾನಂ। **ತೇ**ತಿ ತೇ ಅತ್ಥೇ। **ಭವೇ**ತಿ ಭವೇಯ್ಯ, ಭವಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಾನಂ। **ಕಿ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ಪಯೋಜನಂ। **ತೇ**ತಿ ಅತ್ಥೇ, ಞಾತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥವಾ **ತೇ**ತಿ ಅತ್ಥಾ, ಅವಣ್ಣಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ಅತ್ಥಾನಮೇವ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಪದಭಾಜನೀಯೇ ಯೇಸಂ ಪದಾನಂ ಯೇ ಅತ್ಥಾ ಭಗವತಾ ಪಕಾಸಿತಾ, ತೇಸಂ ಪದಾನನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ತೇ ಅತ್ಥೇ ಪುನ ವದೇಯ್ಯಾಮ ಚೇ, ಕದಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಸಂವಣ್ಣನಾಯ ಪರಿನಿಟ್ಠಾನಂ ಭವೇ, ನ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯೇ ಚೇವ ಅತ್ಥಾ ಉತ್ತಾನಾ, ತೇಸಂ ಸಂವಣ್ಣನಾಯ ಕಿಂ ಪಯೋಜನಂ, ನ ಪಯೋಜನನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯಾನುಸನ್ಧೀಹಿ** ಚ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಚ ಅನುಸನ್ಧಿನಾ ಚ ಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಚ ಯೇ ಪನ ಅತ್ಥಾ ಅನುತ್ತಾನಾ, ತೇ ಅತ್ಥೇ, ಅತ್ಥಾ ವಾ ಅವಣ್ಣಿತಾ ಯಸ್ಮಾ ಞಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂಯೇವ ಅತ್ಥಾನಂ ಅಯಂ ಸಂವಣ್ಣನಾನಯೋ ಹೋತೀತಿ। ಇತಿಸದ್ದೋ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ।

೧. "ತೇನ…ಪೇ॰… ವೇರಞ್ಜಾಯ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೧) ಕರಣವಚನೇ ವಿಸೇಸಕಾರಣಮತ್ಥಿ ವಿಯ, **"ತೇನ…ಪೇ॰… ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಸದಿಸೋಪಮಾಯಂ। **ಕಿಞ್ಚಾಪಿ**ಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥಜೋತಕೋ, **ಪನ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥಜೋತಕೋ। "ಕರಣವಚನೇನೇವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಕಾರೇನ ಉಪಯೋಗವಚನಂ ವಾ ಭುಮ್ಮವಚನಂ ವಾ ನಿವಾರೇತಿ। **ಅಭಿಲಾಪೋ**ತಿ ಅಭಿಮುಖಂ ಅತ್ಥಂ ಲಪತೀತಿ ಅಭಿಲಾಪೋ, ಸದ್ದೋ। **ಆದಿತೋ**ತಿ ವೇರಞ್ಜಕಣ್ಡತೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ತೇನ ಸಮಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯ"ನ್ತಿಆದಿವಚನಂ। "ಅಞ್ಞೇಸುಪೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಇತೋ ಪರೇಸೂ"ತಿ।

ಯದಿ ವಿಸೇಸಕಾರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ಪನೇತಸ್ಸ ವಚನೇ ಪಯೋಜನನ್ತಿ ಚೋದೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಿಂ ಪನೇತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ಏತಸ್ಸಾ**ತಿ "ತೇನ ಸಮಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯ"ನ್ತಿಆದಿವಚನಸ್ಸ। ನಿದಾನದಸ್ಸನಂ ಪಯೋಜನಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತುಮಾಹ **"ಯಾ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। ಯಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚೇವ ಯಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ಭಗವತೋ ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಾನಿ ಚ ಅನುಞ್ಞಾತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾನೀ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾದೀನಿ। **ಅಭಿಸಮ್ಬೋಧಿ**ನ್ತಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಪದಟ್ಠಾನಂ

ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪದಟ್ಠಾನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಞ್ಚ। **ಬೋಧಿಮಹಾಮಣ್ಡೇತಿ** ಮಹನ್ತಾನಂ ಮಗ್ಗಞಾಣಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಾನಂ ಪಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವನ್ತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ಯಂ "ತೇನ ಸಮಯೇನ ಉರುವೇಲಾಯ"ನ್ತಿಆದಿವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ। **ಉರುವೇಲಾಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉರುಸದ್ದೋ ಮಹನ್ತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಮಹಾವೇಲಾಯ"ನ್ತಿ। "ವಾಲಿಕರಾಸಿಮ್ಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವೇಲಾಸದ್ದಸ್ಸ ರಾಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಕಾಲಸೀಮಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಯದಿ ಪನ "ಉರೂ"ತಿ ವಾಲಿಕಾಯ ನಾಮಂ, "ವೇಲಾ"ತಿ ಮರಿಯಾದಾಯ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ನನು ಉರುಯಾ ವೇಲಾತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ವೇಲಾತಿಕ್ಕಮನಹೇತು ಆಹಟಾ ಉರು ಉರುವೇಲಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ವೇಲಾಯ ಅತಿಕ್ಕಮೋ **ವೇಲಾ** ಉತ್ತರಪದಲೋಪವಸೇನ, ವೇಲಾಯ ಆಹಟಾ ಉರು **ಉರುವೇಲಾ** ಪದವಿಪರಿಯಾಯವಸೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಉರುವೇಲಾಯ"ನ್ತಿಪದೇ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತೀತೇ ಕಿರಾ"ತಿಆದಿ। ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ನ ಸಮಣಪಬ್ಬಜ್ಜಂ। **ಕತಿಕವತ್ತ**ನ್ತಿ ಕರಣಂ ಕತಂ, ಕತೇನ ಪವತ್ತಂ ಕತಿಕಂ, ತಮೇವ ವತ್ತಂ ಕತಿಕವತ್ತಂ। ಅಕಂಸು ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೋತಿ** ಯೋ ಕೋಚಿ। **ಅಞ್ಞೋತಿ** ಅತ್ತನಾ ಅಪರೋ। ಸೋ ಆಕಿರತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪತ್ತಪುಟೇನಾತಿ** ಪಣ್ಣೇನ ಕತೇನ ಪುಟೇನ। **ತತೋತಿ** ಕತಿಕವತ್ತಕರಣತೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ। **ತತೋತಿ** ಮಹಾವಾಲಿಕರಾಸಿಜನನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನನ್ತಿ ತಂ ಪದೇಸಂ। **ತನ್ತಿ** ಮಹಾವಾಲಿಕರಾಸಿಂ।

"ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸ್ಸತ್ಥರುಕ್ಖಸ್ಸ ಉಪಚಾರವಸೇನ ಬೋಧೀತಿ ನಾಮಲಭನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬೋಧಿ ವುಚ್ಚತಿ ಚತೂಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಞಾಣ"ನ್ತಿಆದಿ। ಇಮಿನಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಬುಜ್ಝತೀತಿ **ಬೋಧೀತಿ** ವಚನತ್ಥೇನ ಚತೂಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ ಬೋಧಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಬೋಧಿಮ್ಹಿ, ಬೋಧಿಯಂ ವಾ। ಸಮೀಪತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ರುಕ್ಖೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಮಗ್ಗಞಾಣಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮೂಲೇತಿ** ಆಸನ್ನೇ। **ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ** ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪವಸೇನ ಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ "ಪಠಮಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ। "ಹುತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪಠಮ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಭಾವನಪುಂಸಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬಪಠಮಂಯೇವಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಜನಾನಂ ಪಠಮಮೇವ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕೋ ಏವ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ **ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೋತಿ** ಅವಧಾರಣಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕೇನೇವ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನಾ"ತಿ। "ಸಕಿಂ…ಪೇ॰… ಆಭುಜಿತೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವಧಾರಣಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಲ್ಲಙ್ಕೋತಿ** ಚ ಊರುಬದ್ಧಾಸನಂ। **ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೀತಿ** ಏತ್ಥ ತದಙ್ಗಾದೀಸು (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೧೦೪) ಪಞ್ಚಸು ವಿಮುತ್ತೀಸು ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಙ್ಖಾತಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಏವಾಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಆಹ "ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖ"ನ್ತಿ। **ಫಲಸಮಾಪತ್ತೀತಿ** ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ। ಸಾ ಹಿ ವಿರುದ್ಧೇಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚಿತಟ್ಠೇನ **ವಿಮುತ್ತೀತಿ** ವುಚ್ಚತಿ, ತಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಸುಖಂ **ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ,** ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಿಕಂ ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖಂ। ಅಥವಾ ತಾಯ ಜಾತಂ ಸುಖಂ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ, ಸಕಲಕಿಲೇಸದುಕ್ಖೂಪಸಮಸುಖಂ । "ಪಟಿಸಂವೇದಯಮಾನೋ"ತಿಇಮಿನಾ "ಪಟಿಸಂವೇದೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಣೀಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕತ್ತುತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸುಟ್ಠು ವದತಿ ಅನುಭವತೀತಿ **ಪಟಿಸಂವೇದೀ।** ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪಚ್ಚಯಾಕಾರನ್ತಿ ಅವಿಜ್ಜಾದಿಪಚ್ಚಯಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಾಕಾರಂ। ಕಸ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರೋ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಚಯಾಕಾರೋ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। "ಅಞ್ಞಮಞ್ಞ"ನ್ತಿಇಮಿನಾ "ಪಟಿಚ್ಚಾ"ತಿಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಸಹಿತೇ"ತಿಇಮಿನಾ ಸಂಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ। "ಧಮ್ಮೇ"ತಿಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಿಸ್ಸಂ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮ"ನ್ತಿಪದೇ, ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮೇಸು ವಾ। ಸ್ವೇವ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರೋ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅತ್ತನಾ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಕರಣತೋ"ತಿಇಮಿನಾ ಅನುಲೋಮಸದ್ದಸ್ಸ ಸಭಾವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸ್ವೇವಾತಿ** ಪಚ್ಚಯಾಕಾರೋ ಏವ। **ತಂ ಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ। **ತಸ್ಸ ಅಕರಣತೋತಿ** ಅತ್ತನಾ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಅಕರಣತೋ। ಇಮಿನಾ ಪಟಿಲೋಮಸದ್ದಸ್ಸ ಸಭಾವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪುರಿಮನಯೇನೇವಾತಿ** "ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ। **ವಾತಿ** ಅಥವಾ। **ಪವತ್ತಿಯಾತಿ** ಸಂಸಾರಪವತ್ತಿಯಾ। **ಅನುಲೋಮೋತಿ** ಅನುಕೂಲೋ, ಅನುರೂಪೋ ವಾ। **ಇತರೋತಿ** "ಅವಿಜ್ಜಾಯತ್ವೇವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತೋ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪವತ್ತಿಯಾ। **ಪಟಿಲೋಮೋತಿ** ಪಟಿವಿರುದ್ಧೋ, **ಏತ್ಥಾತಿ**

“ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮ”ನ್ತಿಪದೇ। **ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ಏವಾತಿ ಸಮ್ಭವತೋ ತಸ್ಸ ಫಲಂ ವಾ “ಸದ್ದನ್ತರತ್ಥಾಪೋಹನೇನ ಸದ್ದೋ ಅತ್ಥಂ ವದತೀ”ತಿ ವಚನತೋ (ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧; ದೀ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧; ಮ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.ಮೂಲಪರಿಯಾಯಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ; ಸಂ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧.ಓಘತರಣಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ; ಅ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧.ರೂಪಾದಿವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ) ಸದ್ದನ್ತರತ್ಥಾಪೋಹನಂ ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಆದಿತೋ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ಯಾವ**ಸದ್ದೋ ಅವಧಿವಚನೋ। ಯಾವ ಅನ್ತಂ ಪಾಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತೋ**ತಿ ಇಮೇಹಿ ವುತ್ತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಅತ್ಥೇಹಿ। **“ಮನಸಾಕಾಸೀ”**ತಿ ಏತ್ಥ ಇಕಾರಲೋಪವಸೇನ ಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ “ಮನಸಿ ಅಕಾಸೀ”ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಮನಸಾಕಾಸೀ”ತಿಪದೇ। **ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಆಕಾರಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ”ತಿಆದಿಪಾಠೇ ಅವಯವತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಮಾಸಮಜ್ಝೇ ತಸದ್ದೇನ ಪುಬ್ಬಪದಸ್ಸೇವ ಲಿಙ್ಗವಚನಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಆಹ “ಅವಿಜ್ಜಾ ಚ ಸಾ ಪಚ್ಚಯೋ ಚಾ”ತಿ । ವಾಕ್ಯೇ ಪನ ತಸದ್ದೇನ ಪರಪದಸ್ಸೇವ ಲಿಙ್ಗವಚನಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। “ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ”ತಿಪದಂ “ಸಮ್ಭವನ್ತೀ”ತಿಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ತಸ್ಮಾ ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ ಸಮ್ಭವನ್ತೀ”ತಿ। **ಸಬ್ಬಪದೇಸೂ**ತಿ “ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣ”ನ್ತಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪದೇಸು।

ಯಥಾ ಪನಾತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ ಪನ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಆಕಾರಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಅವಿಜ್ಜಾಯ…ಪೇ॰… ನಿರೋಧೋ”ತಿಆದಿವಾಕ್ಯೇ। **ಅವಿಜ್ಜಾಯತ್ವೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಭದ್ದಿಯೋತ್ವೇವಾ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ “ಭದ್ದಿಯೋ ಇತಿ ಏವಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ ಕತ್ತಬ್ಬೋ, ನ ಏವಂ “ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಇತಿ ಏವಾ”ತಿ, ಅಥ ಖೋ “ಅವಿಜ್ಜಾಯ ತು ಏವಾ”ತಿ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಅವಿಜ್ಜಾಯ ತು ಏವಾ”ತಿ। “ಪ ಅತಿಮೋಕ್ಖಂ ಅತಿಪಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ವಿಯ ಉಪಸಗ್ಗಬ್ಯತ್ತಯೇನ ವುತ್ತಂ, ಏವಮಿಧ ನಿಪಾತಬ್ಯತ್ತಯೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಏವಸದ್ದೇನ ಸತ್ತಜೀವಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ। ತುಸದ್ದೋ ಪಕ್ಖನ್ತರತ್ಥಜೋತಕೋ। ಅನುಲೋಮಪಕ್ಖತೋ ಪಟಿಲೋಮಸಙ್ಖಾತಂ ಪಕ್ಖನ್ತರಂ ಮನಸಾಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಸದ್ದೋ ಅಯುತ್ತಸಮಾಸೋ, ಉತ್ತರಪದೇನ ಚ ತತಿಯಾಸಮಾಸೋತಿ ಆಹ “ವಿರಾಗಸಙ್ಖಾತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಅಸೇಸನಿರೋಧಾ”ತಿ। ತತ್ಥ ಅಸೇಸಸದ್ದಂ ವಿರಾಗಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಮಕತ್ವಾ ನಿರೋಧಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಗಹಣಂ **ಅಯುತ್ತಸಮಾಸೋ** ನಾಮ। “ಮಗ್ಗೇನಾ”ತಿಇಮಿನಾ ವಿರಾಗಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮಗ್ಗೋ ಹಿ ವಿರಜ್ಜನಟ್ಠೇನ **ವಿರಾಗೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಗ್ಗೇನ ನಿರೋಧತ್ತಾ ಅನುಪ್ಪಾದನಿರೋಧೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಅನುಪ್ಪಾದನಿರೋಧೋ ಹೋತೀ”ತಿ। **ಅನುಪ್ಪಾದನಿರೋಧೋ**ತಿ ಚ ಅನುಪ್ಪಾದೇನ ನಿರೋಧೋ ಸಮುಚ್ಛೇದವಸೇನ ನಿರುದ್ಧತ್ತಾ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧೋ, ಏವಂ ತಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಏವಮೇತಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿವಚನೇ। ಕೇವಲಸದ್ದೋ ಸಕಲಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಸಕಲಸ್ಸಾ”ತಿ, ಅನವಸೇಸಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥವಾ ಸತ್ತಜೀವಾದೀಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಿತತ್ತಾ ಅಮಿಸ್ಸತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಸುದ್ಧಸ್ಸ ವಾ”ತಿ। “ಸತ್ತವಿರಹಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸುದ್ಧಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಖನ್ಧಸದ್ದೋ ರಾಸತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ಆಹ “ದುಕ್ಖರಾಸಿಸ್ಸಾ”ತಿ।

ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ ಏತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಯ್ವಾಯ”ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ಅವಿಜ್ಜಾದಿವಸೇನ…ಪೇ॰… ನಿರೋಧೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಯ್ವಾಯಂ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಮುದಯೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿದಿತವೇಲಾಯ**ನ್ತಿ ಪಾಕಟವೇಲಾಯಂ ಪಸಿದ್ಧಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಮಂ ಉದಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಇಮಸದ್ದೋ ವುಚ್ಚಮಾನಾಪೇಕ್ಖೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ವಿದಿತೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಜಾನನತಾಯಾ**ತಿ ಪಕಾರೇನ ಜಾನನಭಾವಸ್ಸ। **ಸೋಮನಸ್ಸಯುತ್ತಞಾಣಸಮುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಏಕುಪ್ಪಾದಾದಿವಸೇನ ಯುತ್ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ, ಯುತ್ತಂ ವಾ ಞಾಣಸಙ್ಖಾತಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಉದಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಉದಾನ**ನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಉದಾನಂ? ಉದಾನಟ್ಠೇನ, ಮೋದನಟ್ಠೇನ, ಕೀಳನಟ್ಠೇನ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಮಿದಂ ಉದಾನಂ ನಾಮ? ಪೀತಿವೇಗಸಮುಟ್ಠಾಪಿತೋ ಉದಾಹಾರೋ। ಯಥಾ (ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ) ಹಿ ಯಂ ತೇಲಾದಿಮಿನಿತಬ್ಬವತ್ಥು ಮಾನಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ವಿಸನ್ದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ತಂ “ಅವಸೇಕೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಞ್ಚ ಜಲಂ ತಳಾಕಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ತಂ “ಓಘೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಏವಮೇವಂ ಯಂ ಪೀತಿವೇಗಸಮುಟ್ಠಾಪಿತಂ ವಿತಕ್ಕವಿಪ್ಫಾರಂ ಹದಯಂ

ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಸೋ ಅಧಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಅಸಣ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಚೀದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕನಿರಪೇಕ್ಖೋ ಉದಾಹಾರವಿಸೇಸೋ "ಉದಾನ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಅತ್ತಮನವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇಸೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉದಧಾತುಸ್ಸ ಉದಾಹಾರತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತಸ್ಸಾತಿ ಉದಾನಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯದಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ದಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತ್ಥವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ"ತಿ। **ಹವೇ**ತಿ "ಬ್ಯತ್ತ"ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಬ್ಯತ್ತಂ ಪಾಕಟನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾತುಭವನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾತುನಿಪಾತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ "ಹವೇ"ತಿ ನಿಪಾತೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಭೂಧಾತುಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ। **ಅನುಲೋಮ ಪಟಿಲೋಮ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರ ಪಟಿವೇಧಸಾಧಕಾ**ತಿ ಅನುಲೋಮತೋ ಚ ಪಟಿಲೋಮತೋ ಚ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರಸ್ಸ ಪಟಿವಿಜ್ಝನಸ್ಸ ಸಾಧಕಾ। **ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಬೋಧಿಯಾ ಮಗ್ಗಞಾಣಸ್ಸ ಪಕ್ಖೇ ಭವಾ ಸತ್ತತಿಂಸ ಧಮ್ಮಾ। ಅಥವಾ ಪಾತುನಿಪಾತೇನ ಸಹ "ಭವನ್ತೀ"ತಿಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಕಾಸನ್ತೀ"ತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಯೇ ಹವೇಸದ್ದೋ ಏಕಂಸತ್ಥವಾಚಕೋ। **ಹವೇ** ಏಕಂಸೇನಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಭಿಸಮಯವಸೇನಾ**ತಿ ಮಗ್ಗಞಾಣವಸೇನ । ಮಗ್ಗಞಾಣಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಭಿಮುಖಂ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಸಮೇಚ್ಚ ಅಯತಿ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಅಭಿಸಮಯೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

"ಕಿಲೇಸಸನ್ತಾಪನಟ್ಠೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಭುಸೋ ಕಿಲೇಸೇ ತಾಪೇತೀತಿ **ಆತಾಪೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನ ವೀರಿಯಸಾಮಞ್ಞಂ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವೀರಿಯಮೇವಾತಿ ಆಹ "ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವೀರಿಯವತೋ"ತಿ। ಇಮಿನಾ **ಆತಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಈಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ವನ್ತುಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನಲಕ್ಖಣೇನ ಚಾ**ತಿ ಕಸಿಣಾದಿಆರಮ್ಮಣಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ನಿಜ್ಝಾನಸಭಾವೇನ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೇನ ಝಾನೇನ ಚ। **ಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನಲಕ್ಖಣೇನ ಚಾ**ತಿ ಅನಿಚ್ಚಾದಿಲಕ್ಖಣಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ನಿಜ್ಝಾನಸಭಾವೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾಮಗ್ಗಫಲಸಙ್ಖಾತೇನ ಝಾನೇನ ಚ। "ಬಾಹಿತಪಾಪಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಾಹಿತೋ ಅಣೋ ಪಾಪೋ ಅನೇನಾತಿ **ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಣಸದ್ದೋ ಹಿ ಪಾಪಪರಿಯಾಯೋ। "ಖೀಣಾಸವಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಥಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಥ ಅಸ್ಸ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಾ ಏತಾ ಕಙ್ಖಾ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಕೋ ನು ಖೋ...ಪೇ॰... ಅವೋಚಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೨) ನಯೇನ ಚ ತಥಾ "ಕತಮಂ ನು ಖೋ...ಪೇ॰... ಅವೋಚಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೩೫) ನಯೇನ ಚ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರೇ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನೋ ಕಲ್ಲೋ ಪಞ್ಹೋ**ತಿ ಅಯುತ್ತೋ ಪಞ್ಹೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಹೋ ಏಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಥಾ**ತಿ ಏವಂ, ತತೋ ಅಞ್ಞಥಾ ವಾ। ಯಾ ಚ ಸೋಳಸ ಕಙ್ಖಾ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೨೦) ಆಗತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಪಟಿವಿದ್ಧತ್ತಾ ಕಙ್ಖಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋಳಸ ಕಙ್ಖಾ**ತಿ ಅತೀತವಿಸಯಾ ಪಞ್ಚ, ಅನಾಗತವಿಸಯಾ ಪಞ್ಚ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಿಸಯಾ ಛಾತಿ ಸೋಳಸವಿಧಾ ಕಙ್ಖಾ। **ವಪಯನ್ತೀ**ತಿ ವಿ ಅಪಯನ್ತಿ, ಇಕಾರಲೋಪೇನಾಯಂ ಸನ್ಧಿ। ವಿತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಧಾತ್ವತ್ಥಾನುವತ್ತಕೋ, ಅಪಯನ್ತಿ - ಸದ್ದೋ ಅಪಗಮನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅಪಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ। "ನಿರುಜ್ಝನ್ತೀ"ತಿಇಮಿನಾ ಅಪಗಮನತ್ಥಮೇವ ಪರಿಯಾಯನ್ತರೇನ ದೀಪೇತಿ। "ಕಸ್ಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಯತೋ ಪಜಾನಾತಿ ಸಹೇತುಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ವಾಕ್ಯಸ್ಸ ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯಕಾರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಹೇತುಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಹ ಅವಿಜ್ಜಾದಿಹೇತುನಾತಿ ಸಹೇತು, ಸಙ್ಖಾರಾದಿಕೋ ಪಚ್ಚಯುಪ್ಪನ್ನಧಮ್ಮೋ। ಸಹೇತು ಚ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಚಾತಿ ಸಹೇತುಧಮ್ಮೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅವಿಜ್ಜಾದಿಕೇನಾ"ತಿಆದಿ । "ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಜಾನಾತೀತಿ ಏತ್ಥ ಞಾಧಾತುಯಾ ಅವಬೋಧನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಮಾರಣತೋಸನಾದಿಕೇ ಅತ್ಥೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಇತೀ**ತಿ ತಸ್ಮಾ, ವಪಯನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨. **ಪಚ್ಚಯಕ್ಖಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಖಯಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ದುತಿಯಉದಾನೇ। ಖೀಯನ್ತಿ ಪಚ್ಚಯಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಖಯಂ,** ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಖಯಸಙ್ಖಾತಂ ನಿಬ್ಬಾನ"ನ್ತಿ। "ಅಞ್ಞಾಸೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅವೇದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿದಧಾತುಯಾ ಞಾಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅನುಭವನಲಾಭಾದಿಕೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। ತಸ್ಮಾ ವಪಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ**ತಿ ಪಠಮಉದಾನೇ ವುತ್ತಸದಿಸಾ। **ಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಾ, ಚತುಅರಿಯಸಚ್ಚಧಮ್ಮಾ ವಾ।

೩. ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೇನ ಮಗ್ಗೇನ ವಿದಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ತತಿಯಉದಾನೇ। ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇಹಿ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇಹಿ ವಾ ಯಸ್ಸ ಅರಿಯಮಗ್ಗಸ್ಸ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮಾ ಪಾತುಭೂತಾ, ತೇನ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇನ ವಾ ವಿಧೂಪಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತನಿಪಾತೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ। **ಮಾರಸೇನ**ನ್ತಿ ಕಾಮಾದಿಕಂ ದಸವಿಧಂ ಮಾರಸೇನಂ। "ವಿಧಮೇನ್ತೋ"ತಿಇಮಿನಾ **ವಿಧೂಪಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಧೂಪಧಾತುಯಾ ವಿಧಮನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಲಿಮ್ಪನತ್ಥಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ। "ವಿದ್ಧಂ ಸೇನ್ತೋ"ತಿಇಮಿನಾ **ವಿಧಮೇನ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಧಮುಧಾತುಯಾ ಧಂಸನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸದ್ದತ್ಥಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ। **"ಸೂರಿಯೋವ** ಓಭಾಸಯ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ "ಸೂರಿಯೋ ಇವಾ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾ"ತಿಆದಿ। **ಸೂರಿಯೋ**ತಿ ಆದಿಚ್ಚೋ। ಸೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕಾನಂ ಸೂರಂ ಜನೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೂರಿಯೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ**ತಿ ಅಭಿಮುಖಂ ಉದ್ಧಂ ಆಕಾಸಂ ಗತೋ, ಅಬ್ಭಂ ವಾ ಆಕಾಸಂ ಉಗ್ಗತೋ। **ಅಬ್ಭ**ಸದ್ದೋ ಹಿ ಆಕಾಸಪರಿಯಾಯೋ। ಆಕಾಸೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಆಭುಸೋ ಭಾತಿ ದಿಪ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಾ **"ಅಬ್ಭ"**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಓಪಮ್ಮಸಂಸನ್ದನಂ - ಯಥಾ ಸೂರಿಯೋ ಓಭಾಸಯನ್ತೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ। ಯಥಾ ಸೂರಿಯೋ ಅನ್ಧಕಾರಂ ವಿಧಮೇನ್ತೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಾರಸೇನಮ್ಪಿ ವಿಧೂಪಯನ್ತೋತಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಏತೇಸು ತೀಸು ಉದಾನೇಸು। ಪಠಮಂ ಉದಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಖನ್ಧಕಪಾಳಿಯಾ ಉದಾನಪಾಳಿಂ ಸಂಸನ್ದನ್ತೋ ಆಹ "ಉದಾನೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ । ಉದಾನೇ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಉದಾನೇ ವುತ್ತವಚನಂ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಚ್ಚಯೇನಾ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕಮೇನ, ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ಆಹ "ತದಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ತದಾ**ತಿ "ಸ್ವೇ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರತ್ತಿಂ ಉಪ್ಪಾದಿತಮನಸಿಕಾರಕಾಲೇ। ಭಗವಾ ಮನಸಾಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಉದಾನಗಾಥಾ ಆನುಭಾವದೀಪಿಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರಪಜಾನನಪಚ್ಚಯಕ್ಖಯಾಧಿಗಮಸ್ಸ। **ಏಕೇಕಮೇವಾ**ತಿ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮೇಸು ಏಕೇಕಮೇವ। **ಪಠಮಯಾಮಞ್ಞೇವಾ**ತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ನಿರನ್ತರಂ ಪಠಮಯಾಮಕಾಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಧ ಪನಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಕೇ ಪನ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಗವಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಭಗವಾ ಉದಾನೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಸಾಖಪುಣ್ಣಮಾಯಾ**ತಿ ವಿಸಾಖಾಯ ಯುತ್ತಾಯ ಪುಣ್ಣಮಾಯ। "ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಸಮಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬಞ್ಞುತ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಭಾವಂ, ಅನಾವರಣಞಾಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ**ತಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ। **ತಂ ದಿವಸ**ನ್ತಿ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ವಾ, ತಂ ದಿವಸಂ ಕಾಲನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಂ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಯಥಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ಏವಂ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ। "ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ...ಪೇ॰... ನಿಸೀದೀ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ ತಂ ಸತ್ತಾಹನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇಯೇವ।

೨. ಅಜಪಾಲಕಥಾ

೪. **ನ ಭಗವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಕಾರೋ "ಉಪಸಙ್ಕಮೀ"ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ನ ಉಪಸಙ್ಕಮೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ**ತಿ ತತೋ ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸಮಾಧಿತೋ। ಅನನ್ತರಮೇವ ಅನುಪಸಙ್ಕಮನಂ ಉಪಮಾಯ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಇಚ್ಚೇವಂ ವುತ್ತಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅತ್ಥಜಾತಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಭುತ್ವಾ ಸಯತೀ"ತಿ ವಾಕ್ಯೇ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಉಪಮೇಯ್ಯಜೋತಕೋ। **ಇಧಾಪೀ**ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಂ "ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ"ತಿಆದಿಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ದೀಪಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ।

ಅಪರಾನಿಪೀತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸತ್ತಾಹತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ। **ತತ್ರಾ**ತಿ "ಅಪರಾನಿಪೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। ಭಗವತಿ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಿರ**ಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ । **ಕಿಂ ನು ಖೋ**ತಿ ಪರಿವಿತಕ್ಕನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ಏಕಚ್ಚಾನ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖಾನಂ ಏಕಚ್ಚಾನಂ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ದೇವತಾನಂ। **ಬಲಾಧಿಗಮಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಬಲೇನ ತೇಜಸಾ ಅಧಿಗಮಟ್ಠಾನಂ। **ಅನಿಮಿಸೇಹೀ**ತಿ ಉಮ್ಮಿಸೇಹಿ।

ಸತ್ತಾಹನ್ತಿ ಕಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ವಾ। ಏವಞ್ಚಿ ಸತಿ "ಕಾಲ"ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ತಂ ಠಾನ**ನ್ತಿ ಅನಿಮಿಸೇಹಿ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಓಲೋಕಿಯಮಾನಟ್ಠಾನಂ। **ಅಥಾ**ತಿ ಅನಿಮಿಸಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅನನ್ತರೇ। **ರತನಚಙ್ಕಮೇ**ತಿ ರತನಮಯೇ ಚಙ್ಕಮೇ। **ತಂ ಠಾನ**ನ್ತಿ ಚಙ್ಕಮಟ್ಠಾನಂ। **ತತೋ**ತಿ ಚಙ್ಕಮಸತ್ತಾಹತೋ। **ರತನಘರ**ನ್ತಿ ರತನಮಯಂ ಗೇಹಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ರತನಘರೇ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ವಿಚಿನನ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ರತನಘರೇ, ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕೇ ವಾ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ತಂ ಠಾನ**ನ್ತಿ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕವಿಚಿನನಟ್ಠಾನಂ।

ಏವನ್ತಿಆದಿ ಪುಬ್ಬವಚನಸ್ಸ ನಿಗಮವಸೇನ ಪಚ್ಛಿಮವಚನಸ್ಸ ಅನುಸನ್ಧಿನಿದಸ್ಸನಂ। **ತೇನಾ**ತಿ ಅಜಪಾಲಾನಂ ನಿಸೀದನಕಾರಣೇನ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಸ। "ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೋತ್ವೇವ ನಾಮ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಚಾರವಸೇನ ನಾಮಲಭನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಜಪಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಲನ್ತಿ ನಿವಾಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಜಪಾಲೋ,** ಉಣ್ಹಕಾಲೇ ವಾ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠೇ ಅಜೇ ಅತ್ತನೋ ಛಾಯಾಯ ಪಾಲೇತೀತಿ **ಅಜಪಾಲೋ,** ಅಜಪಾಲೋ ಚ ಸೋ ನಿಗ್ರೋಧೋ ಚೇತಿ **ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಾನಿಪಿ ಪಕರಣನ್ತರೇಸು (ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪) ದಸ್ಸಿತಾನಿ। **ತತ್ರಾಪೀ**ತಿ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೇಪಿ। **ಬೋಧಿತೋ**ತಿ ಬೋಧಿರುಕ್ಖತೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೇ। ಭಗವತಿ ನಿಸಿನ್ನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಸೋ**ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ। **ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕೋ ನಾಮಾ**ತಿ ದಿಟ್ಠಸುತಮುತಸಙ್ಖಾತೇಸು ತೀಸು ಮಙ್ಗಲಿಕೇಸು ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕೋ ನಾಮ ಕಿರಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಮಾನವಸೇನ...ಪೇ॰... ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಹುಂಹು"ನ್ತಿ ಕರೋತೀತಿ **ಹುಂಹುಙ್ಕೋ,** ಹುಂಹುಙ್ಕೋ ಜಾತಿ ಸಭಾವೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಹುಂಹುಙ್ಕಜಾತಿಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತೇನಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ। **ಸಿಖಾಪ್ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉದಾನಸ್ಸ। **ಯೋ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ, ಪಟಿಜಾನಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ನ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವಧಾರಣಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಬಾಹಿತಪಾಪಧಮ್ಮತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಾಹಿತೋ ಪಾಪೋ ಧಮ್ಮೋ ಅನೇನಾತಿ **ಬಾಹಿತಪಾಪಧಮ್ಮೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಹುಂಹುಙ್ಕಾರಪಹಾನೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನತ್ಥಿ ಹುಂಹುಙ್ಕಾರೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ನಿಹುಂಹುಙ್ಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ರಾಗಾದಿಕಸಾವಾಭಾವೇನಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ನತ್ಥಿ ರಾಗಾದಿಕಸಾವೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ನಿಕ್ಕಸಾವೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಭಾವನಾನುಯೋಗಯುತ್ತಚಿತ್ತತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯತಂ ಅನುಯುತ್ತಂ ಅತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಯತತ್ತೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಯತಸದ್ದೋ ವೀರಿಯವಾಚಕೋ, ಯತಧಾತುಯಾ ನಿಪ್ಫನ್ನೋ, ಅತ್ತಸದ್ದೋ ಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯೋ। ಯತಸದ್ದಸ್ಸ ಯಮುಧಾತುಯಾ ಚ ನಿಪ್ಫನ್ನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸೀಲಸಂವರೇನ ವಾ"ತಿಆದಿ। "ಸಞ್ಞತಚಿತ್ತತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಮತಿ ಸಂಯಮತೀತಿ **ಯತಂ,** ಯತಂ ಅತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಯತತ್ತೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಚ್ಚಾನಿ ವಿದನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೀತಿ **ವೇದಾನೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಮಗ್ಗಞಾಣಾನಿ ವೇದಾನಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಚತುಮಗ್ಗಞಾಣಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ವೇದೇಹೀ"ತಿ। "ಚತುಮಗ್ಗಞಾಣಸಙ್ಖಾತಾನ"ನ್ತಿ ವಿಭತ್ತಿಪರಿಣಾಮಂ ಕತ್ವಾ "ವೇದಾನ"ನ್ತಿಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಅನ್ತ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ತಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಅವಸಾನೇ ಜಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅನ್ತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪುನ **ಅನ್ತ**ನ್ತಿ ಅರಹತ್ತಫಲಂ। ತಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪವತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅನ್ತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಮಗ್ಗಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ವುಸಿತತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವುಸಿತಂ ಮಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅನೇನಾತಿ **ವುಸಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಧಮ್ಮೇನ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಂ ವದೇಯ್ಯಾ**ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹನ್ತಿ ಏತಂ ವಾದಂ ಧಮ್ಮೇನ ವದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। **ಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಭೂತೇನ ಸಭಾವೇನ। **ಲೋಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸತ್ತಲೋಕೋವಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ "ಸಕಲೇ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೇ"ತಿ।

೩. ಮುಚಲಿನ್ದಕಥಾ

೫. ಅಕಾಲಮೇಘೋತಿ ಏತ್ಥ ವಪ್ಪಾದಿಕಾಲಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ನ ಅಕಾಲೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಅಸಮ್ಪತ್ತತ್ತಾ ಅಕಾಲೋತಿ ಆಹ "ಅಸಮ್ಪತ್ತೇ ವಸ್ಸಕಾಲೇ"ತಿ। "ಉಪ್ಪನ್ನಮೇಘೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಮೇಘೋ **ಅಕಾಲಮೇಘೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಮಾಸೇ**ತಿ ಜೇಟ್ಠಮೂಲಮಾಸೇ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಮೇಘೇ। **ಸೀತವಾತದುದ್ದಿನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸೀತೇನ

ವಾತೇನ ದೂಸಿತಂ ದಿನಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಟ್ಟಲಿಕಾಯಾತಿ ಸೀತವಾತದುದ್ದಿನೀತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾ ಚ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಸಾ ಚ ಪನ ಸತ್ತಾಹವಟ್ಟಲಿಕಾ ಸೀತವಾತದುದ್ದಿನೀ ನಾಮ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಸಮೀಪೇ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮುಚಲಿನ್ದಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ **ಮುಚಲಿನ್ದೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮುಚಲಿನ್ದೋ**ತಿ ಚ ನಿಚುಲೋ। ಸೋ ನೀಪೋತಿ ಚ ಪಿಯಕೋತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। ನಾಗಸ್ಸ ಭೋಗೋ ಏಕೋಪಿ ಸತ್ತಾಭುಜತ್ತಾ "ಭೋಗೇಹೀ"ತಿ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ನಾಗರಾಜೇ ಠಿತೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರಗಬ್ಭಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ। ಠಾನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ಪರಿದೀಪೇತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಠಾನಕಾರಣಪರಿದೀಪನಂ** "ಮಾ ಭಗವನ್ತಂ ಸೀತ"ನ್ತಿಆದಿವಚನಂ। **ಸೋ**ತಿ ನಾಗರಾಜಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಪಾಳಿಯಂ "ಬಾಧಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಮಾ ಸೀತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಬಾಧಯಿತ್ಥಾ"ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಮಾ ಭಗವನ್ತಂ ಸೀತ"ನ್ತಿಆದಿವಚನೇ। ಸತ್ತಾಹವಟ್ಟಲಿಕಾಯ ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಮ್ಹೀ**ತಿ ಉಣ್ಹಮ್ಹಿ। **ನ**ನ್ತಿ ಭಗವನ್ತಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ। **ಉಬ್ಬಿದ್ಧ**ನ್ತಿ ಉದ್ಧಂ ಬಿದ್ಧಂ। ವಿದ್ಧಬಿದ್ಧಸದ್ದಾ ಹಿ ಪರಿಯಾಯಾ। ಆಕಾಸಂ ಮೇಘಪಟಲಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಆಸನ್ನಂ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಮೇಘಪಟಲವಿಗಮೇ ದೂರಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ಮೇಘವಿಗಮೇನ ದೂರೀಭೂತ"ನ್ತಿ। **ವಿಗತವಲಾಹಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಗತಸದ್ದೋ ಅಪಗತತ್ಥವಾಚಕೋ, ವಲಾಹಕಸದ್ದೋ ಮೇಘಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಅಪಗತಮೇಘ"ನ್ತಿ। ಇನ್ದನೀಲಮಣಿ ವಿಯ ದಿಬ್ಬತೀತಿ **ದೇವೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಆಕಾಸೋ ದೇವೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ದೇವನ್ತಿ ಆಕಾಸ"ನ್ತಿ। **ಅತ್ತನೋ ರೂಪ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ನಾಗಸಣ್ಠಾನಂ। ಇಮಿನಾ **ಸಕವಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಕಸದ್ದೋ ಅತ್ತವಾಚಕೋ, ವಣ್ಣಸದ್ದೋ ಸಣ್ಠಾನವೇವಚನೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸುಖೋ ವಿವೇಕೋತಿ ಏತ್ಥ ತದಙ್ಗ ವಿಕ್ಖಮ್ಭನ ಸಮುಚ್ಛೇದ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕಸಙ್ಖಾತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವಿವೇಕೇಸು ನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತೋ ನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕೋ ಚ ಕಾಯಚಿತ್ತಉಪಧಿವಿವೇಕಸಙ್ಖಾತೇಸು ತೀಸು ವಿವೇಕೇಸು ನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತೋ ಉಪಧಿವಿವೇಕೋ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತೋ ಉಪಧಿವಿವೇಕೋ"ತಿ। "ಚತುಮಗ್ಗಞಾಣಸನ್ತೋಸೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ತುಟ್ಠಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸನ್ತೋಸಾದಿಕೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಸುತಧಮ್ಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸುತಸದ್ದೋ ವಿಸ್ಸುತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಪಕಾಸಿತಧಮ್ಮಸ್ಸಾ"ತಿ, ಪಾಕಟಸಚ್ಚಧಮ್ಮಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಸ್ಸತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಂಸಚಕ್ಖುಸ್ಸ ಕರಣಭಾವೇನ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ಞಾಣಚಕ್ಖುನಾ"ತಿ। "ಅಕುಪ್ಪನಭಾವೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ಯಾಪಾದಸದ್ದಸ್ಸ ದೋಸವಾಚಕಭಾವೋ ಚ ಣ್ಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥೋ ಚ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಏತೇನಾ**ತಿ "ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜ"ನ್ತಿಪದೇನ। **ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗೋ**ತಿ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಮೇತ್ತಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವೋ। **ಪಾಣಭೂತೇಸು ಸಂಯಮೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾಣಭೂತಸದ್ದಾ ವೇವಚನಭಾವೇನ ಸತ್ತೇಸು ಏವ ವತ್ತನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಸತ್ತೇಸು ಚಾ"ತಿ। **ಕರುಣಾಪುಬ್ಬಭಾಗೋ**ತಿ ಸಂಯಮಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಕರುಣಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವೋ। **ಯಾ**ತಿ ಯಾ ವಿರಾಗತಾ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಕಾಮರಾಗಸ್ಸ ಅನವಸೇಸಪಹಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಏತೇನ ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಕಥಿತೋ"ತಿ। ಯಾಥಾವಮಾನಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ನಿರುದ್ಧತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಅಸ್ಮಿ...ಪೇ॰... ಕಥಿತ"ನ್ತಿ। **ಇತೋ**ತಿ ಅರಹತ್ತತೋ।

೪. ರಾಜಾಯತನಕಥಾ

೬. **ಪಾಚೀನಕೋಣೇ**ತಿ ಪುರತ್ಥಿಮಅಸ್ಸೇ, ಪುಬ್ಬದಕ್ಖಿಣದಿಸಾಭಾಗೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಾಜಾಯತನರುಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಖೀರಿಕಾರುಕ್ಖಂ। **ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕತರೇನ ಸಮಯೇನಾ"ತಿ। ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ದೇವರಾಜಸದ್ದಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇ ಪಜಾಪತಿಆದಯೋ ದೇವರಾಜಾನೋ ನಿವತ್ತೇತುಂ "ಸಕ್ಕೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಹರೀತಕಂ। ಪರಿಭುತ್ತಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಭಗವತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಿಸಿನ್ನೇ ಭಗವತಿ।

"ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೇನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರಾಜಾಯತನಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ, ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಕ್ಕಲಜನಪದತೋ**ತಿ ಉಕ್ಕಲನಾಮಕಾ ಜನಪದಮ್ಹಾ। ಯಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಭಗವಾ ವಿಹರತಿ, ತಂ ದೇಸನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ತಂ ದೇಸಂ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ"ತಿಪದೇ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ವಾಣಿಜಾನಂ। ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಸದ್ದಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವೇವಚನತ್ತಾ "ಞಾತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಾಲೋಹಿತಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ಸಿದ್ಧೋತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಞಾತಿಭೂತಪುಬ್ಬಾ

ದೇವತಾ"ತಿ। **ಸಾತಿ** ದೇವತಾ। **ನೇಸನ್ತಿ** ವಾಣಿಜಾನಂ। **ತತೋತಿ** ಅಪವತ್ತನಕಾರಣಾ। **ತೇತಿ** ವಾಣಿಜಾ । **ಇದನ್ತಿ** ಅಪವತ್ತನಂ। **ಬಲಿನ್ತಿ** ಉಪಹಾರಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ವಾಣಿಜಾನಂ। "ಸಬ್ಬಿಮಧುಫಾಣಿತಾದೀಹಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖಂ, ತಸ್ಮಾ ಮಜ್ಝೇ ವುತ್ತಂ। **ಪತಿಮಾನೇಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ಮಾನ ಪೂಜಾಯಂ ಪೇಮನೇತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೮ ನಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪೂಜನಪೇಮನಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಉಪಟ್ಠಹನನ್ತಿ ಆಹ "ಉಪಟ್ಠಹಥಾ"ತಿ। **ತಂ ವೋತಿ** ಏತ್ಥ ತಂಸದ್ದೋ ಪತಿಮಾನನವಿಸಯೋ, ವೋಸದ್ದೋ ತೀಸು ವೋಸದ್ದೇಸು ತುಮ್ಹಸದ್ದಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋ ವೋಸದ್ದೋ, ಸೋ ಚ ಚತುತ್ಥ್ಯತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ತಂ ಪತಿಮಾನಂ ತುಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ। **ವೋಕಾರೋ** ಹಿ ತಿವಿಧೋ ತುಮ್ಹಸದ್ದಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋ, ಯೋವಚನಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋ, ಪದಪೂರಣೋತಿ। ತತ್ಥ ತುಮ್ಹಸದ್ದಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಪಚ್ಚತ್ತಉಪಯೋಗಕರಣಸಮ್ಪದಾನಸಾಮಿವಚನವಸೇನಾತಿ। ತತ್ಥ ತುಮ್ಹಸದ್ದಕಾರಿಯೋ ಸಮ್ಪದಾನವಚನೋ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತೋ। ತೇನಾಹ "ತುಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ। "ಯ"ನ್ತಿಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣ"ನ್ತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭವೇಯ್ಯ। ಯೋ ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಗವತೋ। **ಸೋತಿ** ಪತ್ತೋ। ಸುಜಾತಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಏವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನಾದರೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ತೇನಾತಿ** ಅನ್ತರಧಾಯಹೇತುನಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಗವತೋ। **ಹತ್ಥೇಸೂತಿ** ಕರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। ಹತ್ಥೇಹೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಮ್ಹೀತಿ** ಕೇನ।

ಇತೋತಿ ಆಸಳ್ಹೀಮಾಸಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಪಞ್ಚಮಿತೋ। **ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲನ್ತಿ** ಏತಂ ಪಮಾಣಂ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸದಿವಸಕಾಲಂ। **ಜಿಘಚ್ಛಾತಿ** ಘಸಿತುಮಿಚ್ಛಾ। **ಪಿಪಾಸಾತಿ** ಪಾತುಮಿಚ್ಛಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಗವತೋ। ಚೇತಸಾ-ಚೇತೋಸದ್ದಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ತೇಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅತ್ತನೋ"ತಿ ಚ "ಭಗವತೋ"ತಿ ಚ। ಇಮೇಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಸದ್ದಾನಮಸದಿಸತ್ತಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋಪಿ ಅಸದಿಸೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅತ್ತನೋತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನಂ। ಸಮಾಸೋಯೇವ ಅವಯವೀಪಧಾನೋ ಹೋತಿ, ವಾಕ್ಯಂ ಪನ ಅವಯವಪಧಾನೋಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹೀ"ತಿ। ಪಾಳಿಯಂ "ಆಗನ್ತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। "ಸಿಲಾಮಯೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಿಲಾಮಯಮೇವ **ಸೇಲಾಮಯನ್ತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇದನ್ತಿ** "ಸೇಲಾಮಯೇ ಪತ್ತೇ"ತಿ ವಚನಂ। **ಯೇತಿ** ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಸಿಲಾಮಯೇ ಪತ್ತೇ। **ತತೋತಿ** ಇನ್ದನೀಲಮಣಿಮಯಪತ್ತಉಪನಾಮನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನಂ। ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ, ಅಧಿಟ್ಠಿಯಮಾನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕಸದಿಸೋತಿ** ಏಕಂಸೇನ ಸದಿಸೋ। ಅಧಿಟ್ಠಿತೇ ಪತ್ತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪತ್ತೇತಿ** ಚ ಕರಣತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। ಪತ್ತೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚಗ್ಘೇತಿ** ಏತ್ಥ ಏಕಾರೋ ಸ್ಮಿಂವಚನಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಚಗ್ಘಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ। ಪಟಿ ಅಗ್ಘನ್ತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಸದ್ದೋ ಪಾಟೇಕ್ಕತ್ಥೋ, "ಅಗ್ಘ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಮಹಗ್ಘತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಮಹಗ್ಘಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಚತ್ತಾರೋ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ನ ಮಹಗ್ಘಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಪನ ಮಹಗ್ಘಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಥ ವಾ ಸಉಪಸಗ್ಗೋ **ಪಚ್ಚಗ್ಘಸದ್ದೋ** ಅಭಿನವಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಅಭಿನವೇ"ತಿ। **ಅಭಿನವೋತಿ** ಚ ಅಚಿರತನವತ್ಥುಸ್ಸ ನಾಮಂ। ಅಚಿರತನವತ್ಥು ಅಚಿರತನತ್ತಾ ಅಬ್ಭುಣ್ಹಂ ವಿಯ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ **"ಅಬ್ಭುಣ್ಹೇ"**ತಿ। "ತಙ್ಖಣೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇತಿ। **ದ್ವೇವಾಚಿಕಾತಿ**ಪದಸ್ಸ ಸಮಾಸವಸೇನ ಚ ತದ್ಧಿತವಸೇನ ಚ ನಿಪ್ಫನ್ನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದ್ವೇ ವಾಚಾ"ತಿಆದಿ। **ಪತ್ತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಏಕೋ ಇತಿಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ದ್ವೇವಾಚಿಕಾಇತಿ ಅತ್ಥೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇತಿ** ವಾಣಿಜಾ। **ಅಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ತೇತಿ** ಕೇಸೇ। **ತೇಸನ್ತಿ** ವಾಣಿಜಾನಂ। **ಪರಿಹರಥಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅಭಿವಾದನಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ, ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಹರಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇತಿ** ವಾಣಿಜಾ। **ಅಮತೇನೇವಾತಿ** ಅಮತೇನ ಇವ, ಅಭಿಸಿತ್ತಾ ಇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫. ಬ್ರಹ್ಮಯಾಚನಕಥಾ

೭. ಭಗವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೇ। **ಆಚಿಣ್ಣಸಮಾಚಿಣ್ಣೋತಿ** ಆಚರಿತೋ ಸಮ್ಮಾಚರಿತೋ, ನ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಆಚಿಣ್ಣೋ, ಅಥ ಖೋ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಆಚಿಣ್ಣಸಮಾಚಿಣ್ಣೋ, ಅತಿಆಚಿಣ್ಣೋ ನಿಚ್ಚಾಚಿಣ್ಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಙ್ಖೇಪೇನ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಜಾನನ್ತಿ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಧಮ್ಮದೇಸನನ್ತಿ** ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ,

ಧಮ್ಮದೇಸನತ್ಥಾಯ ವಾ ಭಗವನ್ತಂ, ಭಗವನ್ತಂ ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ। **ತತೋ**ತಿ ಯಾಚನಕಾರಣಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಗರುಕೋ ಯಸ್ಮಾ, ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೀ**ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ಪರಿವಿತಕ್ಕನಾಕಾರಪಾಠೇ। "ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣೇಸು ಅಲ್ಲೀಯ"ನ್ತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಅಲ್ಲೀಯನ್ತಿ ಅಭಿರಮಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ಲಗ್ಗನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಆಲಯಾ** ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಲ್ಲೀಯನ್ತೀ**ತಿ ಲಗ್ಗನ್ತಿ। "ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಅಲ್ಲೀಯನ್ತೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಏವಂ ಸತಿ ಅಲ್ಲೀಯನ್ತಿ ಅಭಿರಮಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ಸೇವಿಯನ್ತೀತಿ **ಆಲಯಾ** ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಅಲ್ಲೀಯನ್ತೀ**ತಿ ಸೇವನ್ತಿ। **ತೇ**ತಿ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ। **"ಯದಿದ"**ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಯಂ ಇದನ್ತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ "ಯ"ನ್ತಿ ಚ "ಇದ"ನ್ತಿ ಚ ಸಬ್ಬನಾಮಪದನ್ತಿ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ಯದಿದನ್ತಿ ನಿಪಾತೋ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ತೀಸು ಲಿಙ್ಗೇಸು ದ್ವೀಸು ಚ ವಚನೇಸು ವಿನಾಸಂ, ವಿಕಾರಂ ವಾ ವಿಸದಿಸಂ ವಾ ನಅಯನತ್ತಾ ನಗಮನತ್ತಾ ಅಬ್ಯಯಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅತ್ಥೋ ಪನ ಸಬ್ಬನಾಮತ್ಥೋಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಯದಿದ"ನ್ತಿನಿಪಾತಸ್ಸ, ಅತ್ಥೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಠಾನ**ನ್ತಿ "ಠಾನಂ"ಇತಿಪದಂ। **ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದ**ನ್ತಿ "ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದೋ"ಇತಿಪದಂ। ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಇಮೇಸ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಖಾರಾದೀನಂ ಪಚ್ಚಯುಪ್ಪನ್ನಾನಂ। **ಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ಅವಿಜ್ಜಾದಿಕಾರಣಾ। "ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಏವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸ್ವತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ "ದೇವತಾ"ತಿಆದೀಸು (ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಏವಮಿಚ್ಚಾದಿಪಾಠವಣ್ಣನಾ) ವಿಯ।

ಸೋ ಮಮಸ್ಸ ಕಿಲಮಥೋತಿ ಏತ್ಥ ತಂಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಾ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ದೇಸನಾ ನಾಮಾ"ತಿ, ಇಮಿನಾ "ದೇಸೇಯ್ಯಂ, ನ ಆಜಾನೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಮೇವ ಕಿರಿಯಾಪದಾನಂ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ನ ಏಕಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಪದಸ್ಸ। **ಸೋ**ತಿ ದೇಸನಾಸಙ್ಖಾತೋ ಕಾಯವಚೀಪಯೋಗೋ, ಇಮಿನಾ ವಾಕ್ಯವಿಸಯೇ ತಸದ್ದೋ ಉತ್ತರಪದಸ್ಸೇವ ಲಿಙ್ಗವಚನಾನಿ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸಮಾಸಮಜ್ಝೇ ಪನ ತಸದ್ದೋ ಪುಬ್ಬಪದಸ್ಸೇವ ಲಿಙ್ಗವಚನಾನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಅವಿಜ್ಜಾ ಚ ಸಾ ಪಚ್ಚಯೋ ಚಾ"ತಿ (ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಬೋಧಿಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ) ಚ "ಅಭಿಧಮ್ಮೋ ಚ ಸೋ ಪಿಟಕಞ್ಚಾ"ತಿ ಚ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಪಠಮಮಹಾಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನಕಥಾ) ಆದಿ । **ಕಿಲಮಥೋ**ತಿ ಕಾಯಕಿಲಮನಹೇತು। ಕಿಲಮತಿ ಅನೇನಾತಿ ಕಿಲಮಥೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭವೇಯ್ಯ। **ಸಾ**ತಿ ಕಾಯವಚೀಪಯೋಗಸಙ್ಖಾತಾ ದೇಸನಾ। **ವಿಹೇಸಾ**ತಿ ಕಾಯವಿಹಿಂಸಾಹೇತು। ವಿಹಿಂಸತಿ ಇಮಾಯಾತಿ ವಿಹೇಸಾ। ಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಿಲಮಥೋ ವಾ ವಿಹೇಸಾ ವಾ ನತ್ಥಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ । "ಪಟಿಭಂಸೂ"ತಿ ಏತ್ಥ ಪಟೀತಿ ಕಮ್ಮಪ್ಪವಚನೀಯಯೋಗತ್ತಾ "ಭಗವನ್ತ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಭಗವತೋ"ತಿ। **"ಅನು ಅಚ್ಛರಿಯಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ನ ಅಚ್ಛರಿಯಾ"ತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ನಿವತ್ತೇತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಅಚ್ಛರಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಭಂಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಟಿಸದ್ದೋ ಪಟಿಭಾನತ್ಥೋ, ಭಾಧಾತು ಖಾಯನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪಟಿಭಾನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಞಾಣಸ್ಸ ಗೋಚರಾ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ। "ಗೋಚರಾ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಖಾಯನಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಗೋಚರಭಾವೇನ ಭವನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಮೇತಿ ಮಮ, ಮಯಾ ವಾ, ಅಧಿಗತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಕಾಸಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅರಿಯಮಗ್ಗಸೋತಸ್ಸ ಪಟಿ **ಪಟಿಸೋತ**ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ನಿಬ್ಬಾನಮೇವಾತಿ ಆಹ "ಪಟಿಸೋತಂ ವುಚ್ಚತಿ ನಿಬ್ಬಾನ"ನ್ತಿ। **ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿ**ನ್ತಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ। ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಮಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತಮೋಖನ್ಧೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಮಸದ್ದೋ ಅವಿಜ್ಜಾಪರಿಯಾಯೋ, ಖನ್ಧಸದ್ದೋ ರಾಸತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅವಿಜ್ಜಾರಾಸಿನಾ"ತಿ। "ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆವುಟಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವುಧಾತು ಆವರಣತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕತಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪತ್ಯುಪಸಗ್ಗೋ ಅಭಾವತ್ಥೋ, ತಾಪಚ್ಚಯೋ ಭಾವತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ನಿರುಸ್ಸುಕ್ಕಭಾವೇನಾ"ತಿ।

೮. **ಲೋಕೇ**ತಿ ಸತ್ತಲೋಕೇ। **ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ**ತಿ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನೋ। **ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖಜಾತಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪ್ಪಂ ರಜಂ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಏತೇಸನ್ತಿ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖಾ, ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖಾ ಜಾತಿ ಸಭಾವೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖಜಾತಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಞ್ಞಾಮಯೇ"ತಿಆದಿ। "ಪಞ್ಞಾಮಯೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಂಸಮಯೇತಿ ಅತ್ಥಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಏತೇಸ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಾನಂ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸಾ**ತಿ ತುಪಚ್ಚಯಯೋಗೇ ಛಟ್ಠೀಕಮ್ಮಂ। ಆಪುಬ್ಬೋ ಞಾಧಾತು ಪಟಿವಿಜ್ಝನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತಾರೋ"ತಿ।

ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ಮಲಂ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಸಮಲಾ,** ಪೂರಣಕಸ್ಸಪಾದಿಕಾ ಛ ಸತ್ಥಾರೋ, ತೇಹಿ। “ರಾಗಾದೀಹೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಲಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅವಾಪುರೇತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅವಪುಬ್ಬೋ ಚ ಆಪುಬ್ಬೋ ಚ ಪುರಧಾತು ವಿವರಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ವಿವರ ಏತ”ನ್ತಿ। ವಕಾರಸ್ಸ ಪಕಾರಂ ಕತ್ವಾ “ಅಪಾಪುರೇತ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ । ಅಮತಸದ್ದಸ್ಸ ಸಲಿಲಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸಾ”ತಿ। ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಸುಣನ್ತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಮಲೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಸದ್ದೋ ಅಭಾವತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಅಭಾವತೋ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ನತ್ಥಿ ಮಲಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ವಿಮಲೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ । “ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಪದತ್ಥಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಬುಜ್ಝಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಅನುಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮ”ನ್ತಿ।

“ಸೇಲಮಯೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಿಲಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ **ಸೇಲೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖುಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಭಗವಾ ತ್ವಮ್ಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಧಮ್ಮಸದ್ದೋ ಪಞ್ಞಾಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಧಮ್ಮಮಯಂ ಪಞ್ಞಾಮಯ”ನ್ತಿ। ಅಪೇತೋ ಸೋಕೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಅಪೇತಸೋಕೋ,** ಭಗವಾ। ಸೋಕಂ ಅವತರತೀತಿ **ಸೋಕಾವತಿಣ್ಣಾ,** ಜನತಾ। ಸೋಕಾವತಿಣ್ಣಞ್ಚ ಜಾತಿಜರಾಭಿಭೂತಞ್ಚಾತಿ ಚಸದ್ದೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಇಮಿನಾ ಚಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಭಗವಾ”ತಿಪದಂ “ವೀರೋ”ತಿಆದೀಸು ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। “ವೀರಿಯವನ್ತತಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವೀರಂ ಯಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ವೀರೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸದ್ದಸತ್ಥೇಸು ಆಲಪನಪದೇಸು ವಿಗ್ಗಹೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಇದಂ ಆಲಪನಾವತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಇಧ ಪನ ತೇಸಮತ್ಥದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ವಿಗ್ಗಹೋ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। “ದೇವಪುತ್ತ…ಪೇ॰… ವಿಜಿತತ್ತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಜಿತೋ ಮಾರೇಹಿ ಸಂಗಾಮೋ ಅನೇನಾತಿ **ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಖನ್ಧಮಾರೋ ಮಚ್ಚುಮಾರೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಾರಾನಂ ಏಕತೋ ವಿಜಿತತ್ತಾ। “ಸತ್ತವಾಹೋ”ತಿ ಪಠಮಕ್ಖರೇನ ಚ “ಸತ್ಥವಾಹೋ”ತಿ ದುತಿಯಕ್ಖರೇನ ಚ ಯುತ್ತೋ। ತತ್ಥ ಸತ್ಥವಾಹೋ ವಿಯಾತಿ **“ಸತ್ಥವಾಹೋ”**ತಿ ಉಪಚಾರೇನ ವುತ್ತೇ ದುತಿಯಕ್ಖರೇನ ಯುತ್ತೋ, ಸತ್ತೇ ವಹಹೀತಿ **ಸತ್ತವಾಹೋ**ತಿ ಮುಖ್ಯತೋ ವುತ್ತೇ ಪಠಮಕ್ಖರೇನ ಯುತ್ತೋ। ಇಧ ಪನ ಪಠಮಕ್ಖರೇನ ಯುತ್ತೋತಿ ಆಹ “ಸತ್ತೇ ವಹತೀತಿ ಸತ್ತವಾಹೋ”ತಿ। ನತ್ಥಿ ಇಣಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಅಣಣೋ** ಭಗವಾ।

೯. **ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಕ್ಖು ದುವಿಧಂ ಮಂಸಚಕ್ಖುಞಾಣಚಕ್ಖುವಸೇನ। ತತ್ಥಾಪಿ ಮಂಸಚಕ್ಖು ದುವಿಧಂ ಪಸಾದಚಕ್ಖುಸಸಮ್ಭಾರಚಕ್ಖುವಸೇನ। ತತ್ಥ ಪಸಾದರೂಪಂ ಪಸಾದಚಕ್ಖು ನಾಮ, ಭಮುಕಟ್ಠಿಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಮಂಸಪಿಣ್ಡೋ ಸಸಮ್ಭಾರಚಕ್ಖು ನಾಮ। ಞಾಣಚಕ್ಖು ಪನ ಪಞ್ಚವಿಧಂ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೩) ದಿಬ್ಬಧಮ್ಮಪಞ್ಞಾಬುದ್ಧಸಮನ್ತಚಕ್ಖುವಸೇನ। ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಅಭಿಞ್ಞಾಞಾಣಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖು ನಾಮ, ಹೇಟ್ಠಿಮಮಗ್ಗತ್ತಯಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖು ನಾಮ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಂ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖು ನಾಮ, ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣಞ್ಚ ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಞ್ಚ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖು ನಾಮ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು ನಾಮ। ಇಧ ಪನ “ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಥಾವುತ್ತದ್ವೇಞಾಣಾನಿಯೇವಾತಿ ಆಹ “ಇನ್ದ್ರಿಯ…ಪೇ॰… ಞಾಣೇನ ಚಾ”ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಾನಂ। **ಸದ್ಧಾದೀನೀ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ವೀರಿಯಸತಿಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತಿಕ್ಖಾನೀ**ತಿ ತಿಖಿಣಾನಿ। **ಮುದೂನೀ**ತಿ ಸುಖುಮತರಾನಿ। **ಆಕಾರಾ**ತಿ ಕಾರಣಾ। ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ದುಕಾನಿ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸವಸೇನ ವುತ್ತಾನಿ। ಸುಖೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬಾತಿ **ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯಾ,** ತಥಾ **ದುವಿಞ್ಞಾಪಯಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯೇ ಕಥಿತಕಾರಣ”ನ್ತಿಆದಿ । ಪರಲೋಕೋ ಚ ವಜ್ಜಞ್ಚ **ಪರಲೋಕವಜ್ಜಾನಿ,** ತಾನಿ ಭಯತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೀತಿ **ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯೇ”ತಿಆದಿ। ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ದುಕಾನಿ ಕಿತವಸೇನ ವುತ್ತಾನಿ, ಇಧ ಪಚ್ಛಿಮದುಕೇ “ನ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ”ತಿ ದುತಿಯಪದಂ ನ ವುತ್ತಂ, ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಮಗ್ಗಪಾಳಿಯಂ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೧೧) ಪನ ಯುಗಳವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಉಪ್ಪಲಾನಿ ಏತ್ಥ ಸನ್ತೀತಿ **ಉಪ್ಪಲಿನೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಗಚ್ಛೋ ವಾ ಲತಾ ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ವಾ ವನಂ ವಾ “ಉಪ್ಪಲಿನೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಇಧ ಪನ “ವನ”ನ್ತಿ ಆಹ “ಉಪ್ಪಲವನೇ”ತಿ। ನಿಮುಗ್ಗಾನೇವ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪೋಸಯನ್ತೀ**ತಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಇಮಿನಾ ಅನ್ತೋನಿಮುಗ್ಗಾನೇವ ಹುತ್ವಾ ಪೋಸಯನ್ತೀತಿ **ಅನ್ತೋನಿಮುಗ್ಗಪೋಸೀನೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಉದಕೇನ ಸಮ”ನ್ತಿ

ಇಮಿನಾ ಉದಕೇನ ಸಮಂ **ಸಮೋದಕಂ,** ಸಮೋದಕಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಾನೀತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಚ್ಚುಗ್ಗಮ್ಮಾ**ತಿಪದಸ್ಸ ಅತಿಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನ ಆರೋಪಿತಾತಿ **ಪಾರುತಾ,** ನ ಪಾರುತಾ **ಅಪಾರುತಾ**। ಅಪಾರುತಾ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ವಿವರಣಾತಿ ಆಹ “ವಿವಟಾ”ತಿ **ಸೋತಿ** ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ । **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಪಚ್ಛಿಮಪದದ್ವಯೇ**ತಿ ಗಾಥಾಯ ಉತ್ತಮಪದದ್ವಯೇ। **ಅಯಮೇವತ್ಥೋ**ತಿ ಅಯಂ ವಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। **ನ ಭಾಸಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉತ್ತಮಪುರಿಸತ್ತಾ “ಅಹ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। “ದೇವಮನುಜೇಸು”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಏಕಸೇಸವಸೇನ **“ಮನುಜೇಸೂ”**ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸೂ”ತಿ।

೬. ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಕಥಾ

೧೦. **ಠಾನುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಕಾರಣೇನ ಉಪ್ಪತ್ತಿಯಾ। ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ ಜಾತಿ ಸಭಾವೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಜಾತಿಕೋ**। “ಞಾಣ”ನ್ತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತೇಪಿ ಅತ್ಥತೋ ಅನಾವರಣಞಾಣಮೇವಾತಿ ಆಹ “ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣ”ನ್ತಿ। **ಇತೋ**ತಿ “ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪರಿವಿತಕ್ಕದಿವಸತೋ, ಹೇಟ್ಠಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದೇವತಾ ಪನ ಆಳಾರಸ್ಸ ಕಾಲಙ್ಕರಣಮೇವ ಜಾನಾತಿ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವಂ। ಭಗವಾ ಪನ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ। “ಪರಿಹೀನತ್ತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಮಹಾಜಾನಿಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಹಾಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಳಾರಸ್ಸ। ಮಹತೀ ಜಾನಿಅಸ್ಸಾತಿ “ಮಹಾಜಾನಿಕೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಕಕಾರಸ್ಸ ಯಕಾರಂ ಕತ್ವಾ **“ಮಹಾಜಾನಿಯೋ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಕ್ಖಣೇ**ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯ ಅನೋಕಾಸೇ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಿಯ್ಯೋ**ತಿ ಅನನ್ತರಾತೀತಾಹೇ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ಉದಕೋ ರಾಮಪುತ್ತೋಪಿ। ಪಿಸದ್ದೋ ಆಳಾರಾಪೇಕ್ಖೋ। ತತ್ಥ ಆಳಾರೋ ಕಾಲಾಮೋ ಯಾವಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಝಾನಲಾಭೀ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಉದಕೋ ರಾಮಪುತ್ತೋ ಯಾವನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಝಾನಲಾಭೀ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **“ಬಹುಕಾರಾ”**ತಿ ಚ “ಬಹೂಪಕಾರಾ”ತಿ ಚ ಪಾಠಸ್ಸ ದ್ವಿಧಾ ಯುತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಬಹುಕಾರಾತಿ ಬಹೂಪಕಾರಾ”ತಿ। ಪೇಸಿತತ್ತಭಾವಂ ಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ **ಪಹಿತತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ತಸದ್ದೋ ಕಾಯವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧. ಅನ್ತರಾಸದ್ದೇನ ಯುತ್ತತ್ತಾ “ಗಯಂ, ಬೋಧಿ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ “ಗಯಾಯ ಚ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ।

ಗಾಥಾಯ ಚತೂಸು ಸಬ್ಬಸದ್ದೇಸು ದುತಿಯೋ **ಸಬ್ಬ**ಸದ್ದೋ ಅನವಸೇಸತ್ಥೋ, ಸೇಸಾ ಸಾವಸೇಸತ್ಥಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಬ್ಬಂ ತೇಭೂಮಕಧಮ್ಮ”ನ್ತಿಆದಿ। ವಚನತ್ಥೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋವ। ಅರಹತ್ತಫಲಸ್ಸಾಪಿ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ”ತಿ। **ಸಯಂ**ಸದ್ದೋ ಅತ್ತಪರಿಯಾಯೋ, **ಅಭಿಞ್ಞಾಯ**ಸದ್ದೋ ತು ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತೋತಿ ಆಹ “ಅತ್ತನಾವ ಜಾನಿತ್ವಾ”ತಿ। “ಸಬ್ಬಂ ಚತುಭೂಮಕಧಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಞಾಧಾತುಯಾ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅಯಂ ಮೇ ಆಚರಿಯೋ”ತಿ ಉದ್ದಿಸನಾಕಾರದಸ್ಸನಂ।

“ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಲೋಕಿಯಧಮ್ಮೇ ಪನ ಆಚರಿಯೋ (ಮಿ॰ ಪ॰ ೪.೫.೧೧) ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಟಿ**ಸದ್ದೋ ಪಟಿಭಾಗತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಪಟಿಭಾಗಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ। ಸದಿಸಪುಗ್ಗಲೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೀತಿಭೂತೋ**ತಿ ಸೀತಿ ಹುತ್ವಾ ಭೂತೋ, ಸೀತಿಭಾವಂ ವಾ ಪತ್ತೋ।

ಕಾಸೀನನ್ತಿ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಜನಪದಾನಂ ನಾಮಂ। ಜನಪದಸಮೂಹಸ್ಸ ರಟ್ಠನಾಮತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ”ತಿ। “ನಗರ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪುರ**ಸದ್ದೋ ನಗರಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಟಿಲಾಭಾಯಾ**ತಿ ಪಟಿಲಾಭಾಪನತ್ಥಾಯ। “ಭೇರಿ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ದುನ್ದುಭಿ**ಸದ್ದೋ ಭೇರಿವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಭೇರಿ ಹಿ “ದುಂದು”ನ್ತಿಸದ್ದೇನ ಉಭಿ ಪೂರಣಮೇತ್ಥಾತಿ **ದುನ್ದುಭೀ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ದಕಾರರಕಾರಾನಂ ಸಂಯೋಗಂ ಕತ್ವಾ ದುನ್ದ್ರಭೀತಿಪಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಪಾಠೋಯೇವ। "ಪಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಪಹಾರಸದ್ದೇನ **ಆಹಞ್ಛ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಪುಬ್ಬಹನಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸ್ಸಾಮಿಸದ್ದೇನ ಅಜ್ಜತನಿಇಂವಿಭತ್ತಿಯಾ ಅನಾಗತಕಾಲೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ, ಇತಿಸದ್ದೇನ ಗಮನಾಕಾರವಾಚಕಸ್ಸ ಇತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಲೋಪಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅನನ್ತಜಿನೋತಿ ಅನನ್ತಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಪದಟ್ಠಾನಭೂತೇನ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾರೀನಂ ಜಿತವಾ, ಏತೇನ ಫಲೂಪಚಾರೇನ ಅನನ್ತಜಿನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹುವೇಯ್ಯ ಪಾವುಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಹುವೇಯ್ಯ ಅಪಿ ಆವುಸೋ"ತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಹುಧಾತು ಸತ್ತತ್ಥವಾಚಕೋ, ಅಪಿಸದ್ದೋ ಏವಂನಾಮವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ ಆವುಸೋ "ಏವಂ ನಾಮ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ವಕಾರಸ್ಸ ಪಕಾರಂ ಕತ್ವಾ **"ಹುಪೇಯ್ಯಾ"**ತಿ ಪಾಠೋಪಿ ಯುಜ್ಜತಿಯೇವ।

೧೨. "ಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಾಹುಲ್ಲಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ **ಬಾಹುಲ್ಲಿಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಧಾನತೋ**ತಿ ದುಕ್ಕರಚರಿಯಾಯ ಪದಹನತೋ। "ಭಟ್ಠೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಿಬ್ಭನ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಪುಬ್ಬಭಮುಧಾತುಯಾ ಅನವಟ್ಠಾನತ್ಥೋ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಭಟ್ಠೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸೋತಸದ್ದಸ್ಸ ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಾದಿವಾಚಕತ್ತಾ "ಸೋತಿನ್ದ್ರಿಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಇರಿಯಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇರಿಯನಂ ಚರಣಂ ಇರಿಯಾತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದುಕ್ಕರಚರಿಯಾಯಾ"ತಿ। **ಅಭಿಜಾನಾಥ ನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ನೋ**ಸದ್ದೋ ನುಸದ್ದತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅಭಿಜಾನಾಥ ನೂ"ತಿ। **ವಾಕ್ಯ**ನ್ತಿ ವಾಚಕಂ। **ಸಞ್ಞಾಪೇತು**ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾಪನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅಹಂ ಬುದ್ಧೋ"ತಿ।

೧೩. **ಇತೋ**ತಿ "ಚಕ್ಖುಕರಣೀ"ತಿಆದಿತೋ। **ಪದತ್ಥತೋ**ತಿ ಪದತೋ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಚ, ಪದಾನಂ ಅತ್ಥತೋ ವಾ। **ಇತೋ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತತೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಸುತ್ತನ್ತಕಥ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತನ್ತವಸೇನ ವುತ್ತವಚನಂ।

೧೮. **ದೇವತಾಕೋಟೀಹೀ**ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ದೇವತಾಕೋಟೀಹಿ। ಪತಿಟ್ಠಿತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಾವ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಉಪಸಮ್ಪದಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯. ದುತಿಯದಿವಸೇ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ದುತಿಯದಿವಸೇ"ತಿಆದಿ ಪಾಟಿಪದದಿವಸಂ ಉಪನಿಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಪಕ್ಖಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಸಳ್ಹೀಮಾಸಕಾಳಪಕ್ಖಸ್ಸ। ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನತ್ತಸುತ್ತೇನಾ**ತಿ ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಸುತ್ತನ್ತೇನ (ಮಹಾವ॰ ೨೦; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೫೯)।

ಪಞ್ಚಮಿಯಾ ಪಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಪಞ್ಚಮಿಯಾ। **ಲೋಕಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಲೋಕೇ। **"ಮನುಸ್ಸಅರಹನ್ತೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ದೇವಅರಹನ್ತೋ ಬಹೂತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೭. ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಥಾ

೩೦. **ಪೋರಾಣಾನುಪೋರಾಣಾನ**ನ್ತಿ ಪುರಾಣೇ ಚ ಅನುಪುರಾಣೇ ಚ ಭವಾನಂ। **ಏಕಸಟ್ಠೀ**ತಿ ಏಕೋ ಚ ಸಟ್ಠಿ ಚ, ಏಕೇನ ವಾ ಅಧಿಕಾ ಸಟ್ಠಿ ಏಕಸಟ್ಠಿ।

ತತ್ರಾತಿ ತೇಸು ಏಕಸಟ್ಠಿಮನುಸ್ಸಅರಹನ್ತೇಸು। **ಪುಬ್ಬಯೋಗೋ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತೋ ಉಪಾಯೋ, ಪುಬ್ಬೂಪನಿಸ್ಸಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಗ್ಗಬನ್ಧೇನಾ**ತಿ ಸಮೂಹಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧೇನ। **ತೇ**ತಿ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸ ಜನಾ। **ಝಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ**ತಿ ಡಯ್ಹಿಸ್ಸಾಮ। **ನೀಹರಿಂಸೂ**ತಿ ಗಾಮತೋ ನೀಹರಿಂಸು। **ತೇಸೂ**ತಿ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸಜನೇಸು। ಪಞ್ಚ ಜನೇ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೇಸಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಜನೇಹಿ ಅವಸೇಸಾ। **ಸೋ**ತಿ ಯಸೋ ದಾರಕೋ। **ತೇಪೀ**ತಿ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸರೀರೇ। **ತೇ ಸಬ್ಬೇಪೀ**ತಿ ಯಸಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತುಭರಿಯಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಸಹಾಯಕಾ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗೇನ।

ಆಮನ್ತೇಸೀತಿ ಕಥೇಸಿ।

೩೧. ದಿಬ್ಬೇಸು ವಿಸಯೇಸು ಭವಾ **ದಿಬ್ಬಾ** ಲೋಭಪಾಸಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದಿಬ್ಬಾ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। **ಲೋಭಪಾಸಾ**ತಿ ಲೋಭಸಙ್ಖಾತಾ ಬನ್ಧನಾ। **ಅಸವನತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕರಣತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಅಸವನತಾಯಾ"ತಿ। **ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇನ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀತಿ ಆಹ "ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮತೋ"ತಿ। **ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮತೋ**ತಿ ಮಗ್ಗಫಲಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅಧಿಗಮತೋ।

೩೩. ಅನ್ತಂ ಲಾಮಕಂ ಕರೋತೀತಿ **ಅನ್ತಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಲಾಮಕಾ"ತಿ। "ಹೀನಸತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನ್ತಕಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಆಮನ್ತನಪದಮೇತಂ। **ತನ್ತಿ** ರಾಗಪಾಸಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಸೋ**ತಿ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ। ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಚರನ್ತಾನಂ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾನಮ್ಪಿ ಬನ್ಧನತ್ತಾ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಚರತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ರಾಗಪಾಸೋ "ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರೋ"ತಿ ಮಾರೇನ ಪಾಪಿಮತಾ ವುತ್ತೋ।

೩೪. **ನಾನಾಜನಪದತೋ**ತಿ ಏಕಿಸ್ಸಾಪಿ ದಿಸಾಯ ನಾನಾಜನಪದತೋ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ…ಪೇ॰… ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿಆದಿಮ್ಹಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರತೋ**ತಿ ಪರಸ್ಮಿಂ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪಾಳಿಂ (ಮಹಾವ॰ ೮೯) ಆದಿಂ ಕತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇ**ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಪುಗ್ಗಲೇ। **ಸೋಪಿ ಚಾ**ತಿ ಸೋಪಿ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ। ಅನುಞ್ಞಾತೋಯೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಚ, ಅಥ ವಾ ತೇಸಞ್ಚ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ। ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಹೇಸ। ಅನುಜಾನನಲಕ್ಖಣಂ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏವನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತನಯೇನ। ಚಸದ್ದೋ ವಾಕ್ಯಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕೇಸೋ ಹೋತಿ ಚ, ಸಚೇ ಏಕಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ಥಿ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞೇಪೀ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅಪರೇಪಿ। **ಭಣ್ಡೂ**ತಿ ಮುಣ್ಡೋ, ಸೋಯೇವ ಕಮ್ಮಂ **ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಂ**। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಸ್ಸ। **ಓಕಾಸೋ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಖಣೋ। "ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಚೇ"ತಿಆದಿ।

ಅವುತ್ತೋಪೀತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೋ ವುತ್ತೋ ಪನ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಾಜೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಸಾಮಣೇರಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಉಪಸಮ್ಪದಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ। ತತ್ಥ ಕೇಸಮಸ್ಸುಹರಣಂ **ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಾ** ನಾಮ ವಕ್ಕಲಾದಿಗಹಣತೋ ಪಠಮಮೇವ ವಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ। **ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಾ**ತಿಪಿ ತಸ್ಸಾಯೇವ ನಾಮಂ। ಕೇಸಮಸ್ಸುಹರಣಮೇವ **ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪಬ್ಬಜ್ಜಾ** ನಾಮ ಕಾಸಾಯಾದಿಗಹಣತೋ ಪಠಮಮೇವ ವಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ। ಕೇಸಮಸ್ಸುಹರಣಞ್ಚ ಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಞ್ಚ **ಸಾಮಣೇರಪಬ್ಬಜ್ಜಾ** ನಾಮ ಸರಣಗಹಣತೋ ಪಠಮಮೇವ ವಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ। **ಉಪಸಮ್ಪದಪಬ್ಬಜ್ಜಾ** ತಿವಿಧಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಉಪಸಮ್ಪದಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಸರಣಗಹಣೂಪಸಮ್ಪದಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥವಾಚಿಕೂಪಸಮ್ಪದಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ। ತತ್ಥ **ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂಪಸಮ್ಪದಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಂ** ಕೇಸಮಸ್ಸುಹರಣಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಏಕತೋವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ "ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಭಗವತೋ ವಚನೇನ ಅಭಿನಿಪ್ಫನ್ನತ್ತಾ। **ಸರಣಗಹಣೂಪಸಮ್ಪದಪಬ್ಬಜ್ಜಾ** ಸಾಮಣೇರಪಬ್ಬಜ್ಜಸದಿಸಾಯೇವ। ಕೇಸಮಸ್ಸುಹರಣಞ್ಚ ಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಞ್ಚ ಸರಣಗಹಣಞ್ಚ **ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥವಾಚಿಕೂಪಸಮ್ಪದಪಬ್ಬಜ್ಜಾ** ನಾಮ ಕಮ್ಮವಾಚಾಗಹಣತೋ ಪಠಮಮೇವ ವಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ। ತತ್ಥ ಸಾಮಣೇರಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಾಜೇತೀ"ತಿ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಟ್ಠಾನನಿಯಮಂ ಕತ್ವಾ। ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಮ್ಮೇ ಅತ್ತನೋ ಇಸ್ಸರಿಯಮಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಹರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಂ ಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಂ ಸರಣದಾನನ್ತಿ ತೀಣಿ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನಿಯೇವ। ಕೇಚಿ "ಸರಣಾನಿ ಪನ ಸಯಂ ದಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಪಾಠಂ ಠಪೇತ್ವಾ, ದಹರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸರಣಾನಿ ನ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ದಹರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುತ್ತಾ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ಲಭನತ್ತಾ ಚ। ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಚೇ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಞ್ಚ ಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಞ್ಚ ಅಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜತ್ಥಂ ಸರಣಾನಿಯೇವ ದೇತಿ,

ನ ರುಹತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ। ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ರುಹತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಅಪತ್ತಚೀವರಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಸಿದ್ಧಿತೋ, ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ಚ। **ಖಣ್ಡಸೀಮ**ನ್ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಟ್ಠಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ। **ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ**ತಿ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಕಾಸಾಯಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ"ತಿ ಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸರಣದಾನಸ್ಸ ಅರುಹತ್ತಾ "ಸರಣಾನಿ ಪನ ಸಯಂ ದಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪುರಿಸಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಆಣತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಣತ್ತಿಯಾ। **ಯೇನ ಕೇನಚೀ**ತಿ ಗಹಟ್ಠಪಬ್ಬಜಿತೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ।

"ಭಬ್ಬರೂಪೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಹೇತುಕೋ"ತಿ। **ಸಹೇತುಕೋ**ತಿ ಮಗ್ಗಫಲಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯೇಹಿ ಸಹ ಪವತ್ತೋ। **ಯಸಸ್ಸೀ**ತಿ ಪರಿವಾರಯಸೇನ ಚ ಕಿತ್ತಿಯಸೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಓಕಾಸಂ ಕತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಓಕಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಏವ। **ಸಯಮೇವಾ**ತಿ ನ ಅಞ್ಞೋ ಆಣಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ಏತ್ತೋಯೇವಾ**ತಿ ದಸ್ಸನಟ್ಠಾನತೋಯೇವ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ। **ಖಜ್ಜು ವಾ**ತಿ ಕಣ್ಡುವನಂ ವಾ। "ಕಚ್ಛು ವಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಪಾಮಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿಳಕಾ ವಾ**ತಿ ಫೋಟಾ ವಾ। **ಏತ್ತಕೇನಾ**ತಿ ಏತಪಮಾಣೇನ ಘಂಸಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಪನಮತ್ತೇನ। **ಅನಿವತ್ತಿಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಅನಿವತ್ತನಸಭಾವಾ। **ಕತಞ್ಞೂ**ತಿ ಕತಸ್ಸೂಪಕಾರಸ್ಸ ಜಾನನಸೀಲಾ। **ಕತವೇದಿನೋ**ತಿ ಕತಞ್ಞೂಪಕಾರಸ್ಸ ವೇದಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ।

ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಥಾತಿ ಯಾವದತ್ಥಂ ಸುಪಿತ್ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಕೇಳಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ವಿಹರಾಹೀತಿಆದಿಕಾ ಕಥಾ। ನಕಥೇತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಥೇತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಥಖ್ವಸ್ಸಾ"ತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ। ಆಚಿಕ್ಖನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಚಾ"ತಿಆದಿ। **ವಣ್ಣ...ಪೇ॰... ವಸೇನಾ**ತಿ ವಣ್ಣೋ ಚ ಸಣ್ಠಾನಞ್ಚ ಗನ್ಧೋ ಚ ಆಸಯೋ ಚ ಓಕಾಸೋ ಚ, ತೇಸಂ ವಸೇನ, ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಫಲಜೋತಕೋ, ಆಚಿಕ್ಖನಸ್ಸ ಫಲಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖೋ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಪುಬ್ಬಭವೇ, ಪಬ್ಬಜನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ವಾ। ಕಣ್ಟಕವೇಧಾಪೇಕ್ಖೋ ಪರಿಪಕ್ಕಗಣ್ಡೋ ವಿಯ ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ। **ಇನ್ದಾಸನೀ**ತಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವಜಿರಾವುಧೋ। ಸೋ ಹಿ ಇನ್ದೇನ ಅಸೀಯತಿ ಖಿಪೀಯತೀತಿ ಇನ್ದಾಸನೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇನ್ದಾಸನಿ ಪಬ್ಬತೇ ಚುಣ್ಣಯಮಾನಾ ವಿಯ ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸೇ ಚುಣ್ಣಯಮಾನಂಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಖುರಗ್ಗೇಯೇವಾ**ತಿ ಖುರಸ್ಸ ಕೋಟಿಯಮೇವ। ಖುರಕಮ್ಮಪರಿಯೋಸಾನೇಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಪತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ।

ಗಿಹಿಗನ್ಧನ್ತಿ ಗೇಹೇ ಠಿತಸ್ಸ ಜನಸ್ಸ ಗನ್ಧಂ। **ಅಥಾಪೀ**ತಿ ಯದಿಪಿ ಅಚ್ಛಾದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ। **ಆಚರಿಯೋ ವಾ**ತಿ ಸರಣದಾನಾಚರಿಯೋ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೋ ವಾ ಓವಾದಾಚರಿಯೋ ವಾ। **ತಂಯೇವ ವಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಮೇವ ವಾ। **ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾವಾ**ತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಭಿಕ್ಖುನಾ ಏವ।

ಅನಾಣತ್ತಿಯಾತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಅನಾಣತ್ತಿಯಾ। ಇಮಿನಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಅನಾಣತ್ತೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ನಿವಾಸನಾದೀನಿ ನ ಕಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭಿಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಭಿಕ್ಖುನಾ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸೇವ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಮೂಲಕೇ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಮೂಲಕೇ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನೇ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಸಮ್ಪದಟ್ಠಾನೇ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಅಥಾ**ತಿ ವನ್ದಾಪನತೋ ಪಚ್ಛಾ, ವನ್ದಾಪನಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾ ವಾ। "ಏವಂ ವದೇಹೀ"ತಿ ಪಾಳಿನಯನಿದಸ್ಸನಮುಖೇನ "ಯಮಹಂ ವದಾಮಿ, ತಂ ವದೇಹೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾನಯಂ ನಿದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಥಾ**ತಿ ತದನನ್ತರಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ, ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಪದಮ್ಪೀ**ತಿ ತೀಸು ವಾಕ್ಯಪದೇಸು ಏಕಂ ವಾಕ್ಯಪದಮ್ಪಿ, ನವಸು ವಾ ವಿಭತ್ಯನ್ತಪದೇಸು ಏಕಪದಮ್ಪಿ। **ಏಕಕ್ಖರಮ್ಪೀ**ತಿ ಚತುವೀಸತಕ್ಖರೇಸು ಏಕಕ್ಖರಮ್ಪಿ।

ಏಕತೋ ಸುದ್ಧಿಯಾತಿ ಏಕಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯಸ್ಸ ಠಾನಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸುಜ್ಝನೇನ। **ಉಭತೋ ಸುದ್ಧಿಯಾವಾ**ತಿ ಉಭಯೇಸಂ ಸರಣದಾನಾಚರಿಯಸಾಮಣೇರಾನಂ ಸುಜ್ಝನೇನ ಏವ। **ಠಾನಕರಣಸಮ್ಪದ**ನ್ತಿ ಉರಆದಿಟ್ಠಾನಾನಞ್ಚ

ಸಂವುತಾದಿಕರಣಾನಞ್ಚ ಸಮ್ಪದಂ। **ವತ್ತುನ್ತಿ** ಠಾನಕರಣಸಮ್ಪದಂ ವತ್ತುಂ। ನ **ಸಕ್ಕೋತೀತಿ** ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇಮಾನೀತಿ ಸರಣಾನಿ। ಚಸದ್ದೋ ಉಪನ್ಯಾಸೋ, ಪನಸದ್ದೋ ಪದಾಲಙ್ಕಾರೋ। **ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧಾನೀತಿ** ಏಕತೋ ಸಮ್ಬನ್ಧಾನಿ। ಅನುನಾಸಿಕನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಕಾಲೇ "ಬುದ್ಧಂ"ಇತಿ "ಸರಣಂ"ಇತಿ ಪದಾನಞ್ಚ "ಸರಣಂ"ಇತಿ "ಗಚ್ಛಾಮಿ"ಇತಿ ಪದಾನಞ್ಚ ಅನ್ತರಾ ವಿಚ್ಛೇದಮಕತ್ವಾ ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧಮೇವ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ ತಿಣ್ಣಂ ಪದಾನಮನ್ತರಾ ಬ್ಯವಧಾನಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಕ್ಖರಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ। **ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ** ವಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ। ಮಕಾರನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಕಾಲೇ ತಿಣ್ಣಂ ಪದಾನಮನ್ತರಾ ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧಮಕತ್ವಾ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏವ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ತಿಣ್ಣಂ ಪದಾನಮನ್ತರಾ ಬ್ಯವಧಾನಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಸ್ಸ ಮಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವತೋ। ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ವಚನಂ, "ನತ್ಥೀ"ತಿಪದೇ ಕತ್ತಾ, "ನ ವುತ್ತ"ನ್ತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। **ತಥಾತಿ** "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಆಕಾರೇನ, ಅವದನ್ತಸ್ಸ ಸರಣಂ ನ ಕುಪ್ಪತಿ, ಬುಕಾರದಕಾರಾದೀನಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಂ ಠಾನಕರಣಸಮ್ಪದಂ ಹಾಪೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಸರಣಂ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

"ತಿಕ್ಖತ್ತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಕಿಂ ವಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ತಿಕ್ಖತ್ತುತೋ ಅಧಿಕಂ ಪನ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಾಸು ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಾಸು। **ಪರತೋತಿ** ಪರಸ್ಮಿಂ। **ಸಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಾ। ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಪನ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಏವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರತೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಪುಬ್ಬಾಪೇಕ್ಖೋ। **ಸಾತಿ** ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ। **ಏತ್ತಾವತಾತಿ** ಏತ್ತಕೇನ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಕಾಸಾಯಚ್ಛಾದನಸರಣದಾನೇನ। **ಹೀತಿ** ಫಲಜೋತಕೋ।

ಏಸಾತಿ ಏಸೋ ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಗತಿಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಣ್ಡಿತಜಾತಿಕೋ"ತಿ। **ಅಥಾತಿ** ಏವಂ ಸತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇತಿ** ಸಾಮಣೇರಭೂಮಿಯಂ ಠಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ। ಯಥಾ ಭಗವತಾ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾನಿ, ತಥಾ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತನ್ತಿ** "ಅನುಜಾನಾಮಿ...ಪೇ॰... ಜಾತರೂಪ ರಜತಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ವೇರಮಣೀ"ತಿ ವಚನಂ।

ತನ್ತಿ ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತವಚನಂ। **ಯಥಾಪಾಳಿಯಾವಾತಿ** ಏವಸದ್ದೋ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನತ್ಥೋ, ತೇನ ಯಥಾಪಾಳಿಯಾವ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬಾನಿ। ಯಥಾಪಾಳಿಂ ವಿಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ ಏವ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ವಾದಂ ನಿವಾರೇತಿ। ಯಥಾಪಾಳಿಂ ವಿಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ "ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ"ತಿ ಉದ್ದಿಸನ್ತೋಪಿ ನಿದ್ದೋಸೋಯೇವ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತಾನೀತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। **ಯಾವಾತಿ** ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ನ ಕುಸಲೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸನ್ತಿಕಾವಚರೋಯೇವಾತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸಮೀಪೇ ಅವಚಾರೋವ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ** ದಸಸಿಕ್ಖಾಪದವಿನಿಮುತ್ತಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಪರಾಮಾಸಾದಿಞ್ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಪರಾಮಾಸಾದಿಞ್ಚ। **ತೇನಾಪೀತಿ** ಸಾಮಣೇರೇನಾಪಿ। **ನಾಸನಙ್ಗಾನೀತಿ** ಲಿಙ್ಗನಾಸನಅಙ್ಗಾನಿ। **ಸಾಧುಕಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಾಧುಕಂ ಅಸಿಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಞ್ಚ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೦. ದುತಿಯಮಾರಕಥಾ

೩೫. ಮಯ್ಹನ್ತಿಪದಸ್ಸ "ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ ಸಚ್ಛಿಕತಾ"ತಿಪದೇಸು ಛಟ್ಠೀಕತ್ತುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಯಾ ಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। "ಅಥ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ "ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ "ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಾ, ಯೋನಿಸೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ"ತಿಪದೇಸು ಸಮ್ಬನ್ಧಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಾ, ಯೋನಿಸೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ತೇನ ಹೇತುನಾ"ತಿ। "ಪುನಾ"ತಿಆದಿನಾ "ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿಪದಂ "ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಾ, ಯೋನಿಸೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ"ತಿಪದೇಸು ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಸಾಮಿಭಾವೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪುನ "ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ, ಸಚ್ಛಿಕತಾ"ತಿ ಪದೇಸು ಕತ್ತುತ್ಥೇ ಸಾಮಿಭಾವೇನ ವಿಭತ್ತಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧. ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಕಥಾ

೩೬. ಭದ್ದಂ ರೂಪಞ್ಚ ಚಿತ್ತಞ್ಚ ಏತೇಸಮತ್ಥೀತಿ **ಭದ್ದಕಾ**। ವಗ್ಗಬನ್ಧನಂ **ವಗ್ಗೋ** ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ, ವಗ್ಗೇನ ಚರನ್ತೀತಿ **ವಗ್ಗಿಯಾ**। ಭದ್ದಕಾ ಚ ತೇ ವಗ್ಗಿಯಾ ಚಾತಿ **ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಾ** ಕಕಾರಲೋಪೇನಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಾ"ತಿಆದಿ। "ವೋಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತುಮ್ಹಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಯೋವಚನಸ್ಸ ಚ ಕಾರಿಯಭಾವಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ತೇ**ತಿ ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಸೀಲರಕ್ಖನಂ। **ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಉಪಚಿತಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ।

೧೨. ಉರುವೇಲಪಾಟಿಹಾರಿಯಕಥಾ

೩೮. **ಪರಿಯಾದಿಯೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದಾಧಾತುಸ್ಸ ಪರೀತಿ ಚ ಆತಿ ಚ ಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ಅಭಿಭವನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅಭಿಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

೩೯. **ಪಚ್ಛಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ**ತಿ ಸಜ್ಜೇತಿತೋ ಪರಂ ಪೋತ್ಥಕಾರೂಳ್ಹೇಹಿ ಠಪಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೪. "ಏವಂ ವದನ್ತೋ ವಿಯ ಓಣತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಆಹರಹತ್ಥೋ"ತಿಪದಸ್ಸ ತದ್ಧಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಮುಖತ್ತಾ ಮನ್ದಂ ಹೀನಂ ಅತಿಮುಖಮೇತಾಸನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಅಗ್ಗಿಕಪಾಲಾ **ಮನ್ದಾಮುಖಿಯೋ**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಅಗ್ಗಿಭಾಜನಾನಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ।

೫೦. ಯಸ್ಮಾ ಯೋ ನಾಗದಮನಕಾಲೋ ಚಿರಂ ಪತತಿ ಪವತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ **ಚಿರಪತಿಕೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಚಿರಪತಿಕಾ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಚಿರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ"ತಿ।

೫೧. **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು "ಜಟಾಮಿಸ್ಸ"ನ್ತಿಆದಿಪದೇಸು। **ಖಾರಿಕಾಜ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಮಣ್ಡಲುಆದಿಕಾ ತಾಪಸಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಖಾರೀತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಖಾರಿಸಙ್ಖಾತೇನ ಭಾರೇನ ಪೂರಿತೋ ಕಾಜೋ ಖಾರಿಕಾಜೋತಿ ಅತ್ಥಂ ಏಕದೇಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಖಾರಿಭಾರೋ"ತಿ।

೧೩. ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸಮಾಗಮಕಥಾ

೫೫. **ಲಟ್ಠಿ**ಸದ್ದೋ ತರುಣರುಕ್ಖವಾಚಕೋ "ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾಯ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨), ಇಧಾಪಿ ತರುಣತಾಲರುಕ್ಖೋ ಲಟ್ಠಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಾಲುಯ್ಯಾನೇ"ತಿ। **ವಟರುಕ್ಖೇ**ತಿ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೇ। ಏತ್ಥ "ವಟ"ಇತಿ ಇಮಿನಾ ವಟರುಕ್ಖೋ ಬಹುಮೂಲತ್ತಾ ಸುಟ್ಠು ಪತಿಟ್ಠಾತೀತಿ ಅತ್ಥೇನ **ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠೋ** ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ರುಕ್ಖೇ"ಇತಿ ಇಮಿನಾ **ಚೇತಿಯ**ಸದ್ದೋ ಚೇತಿಯರುಕ್ಖೇ ವತ್ತತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ದೇವಾಲಯಞ್ಚ ಥೂಪಞ್ಚ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಟರುಕ್ಖಸ್ಸ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠೇ ಚೇತಿಯೇ"ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ। ಲೋಕವೋಹಾರವಸೇನ ದಸಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖಾತೇ ಸಙ್ಖ್ಯಾವಿಸೇಸೇ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಯುಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ನಿಯುತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ದಸಸಹಸ್ಸಂ ನಿಯುತಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕನಿಯುತಂ ದಸಸಹಸ್ಸಾನೀ"ತಿ। **"ನಹುತ"**ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋ ಅಯುತ್ತೋ ನಹುತಸಙ್ಖಾತೇನ ಸಙ್ಖ್ಯಾವಿಸೇಸೇನ ಮಿಸ್ಸೀಭಾವೇನ ಪಸಜ್ಜತ್ತಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ದ್ವಾದಸನಿಯುತಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾನಂ।

"ಕಿಸಸರೀರತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿಸೋ ಕೋ ಅತ್ತಾ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಕಿಸಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಕಾರೋ ಹೇತ್ಥ ಅತ್ತವಾಚಕೋ। "ಓವಾದಕೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಓವದಾನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯುಪಚ್ಚಯೋ ಕತ್ತುತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಗಾಥಾಬನ್ಧತ್ತಾ ಅಕಾರಸ್ಸ ದೀಘೋ। "ಅಥ

ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ಕಿಸಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇ ಓವದಾನೋ **ಕಿಸಕೋವದಾನೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇದನ್ತಿ** ಇದಂ ಅತ್ಥಜಾತಂ, ಅಯಮತ್ಥೋ ವಾ। ತ್ವಂ ಪಹಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ತುವಂ। **ಇತಿ** ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕಾಮಿತ್ಥಿಯೋತಿ ಏಕಾರಲೋಪವಸೇನ ಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ "ಕಾಮೇ ಇತ್ಥಿಯೋ ಚಾ"ತಿ। **ಉಪಚೀಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಮಖನ್ಧಕಿಲೇಸಅಭಿಸಙ್ಖಾರಸಙ್ಖಾತೇಸು ಚತೂಸು ಉಪಧೀಸು ಖನ್ಧುಪಧಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ "ಖನ್ಧುಪಧೀಸೂ"ತಿ।

ಕೋಚರಹೀತಿ ಏತ್ಥ **ಕೋ**ಸದ್ದೋ "ಕೋ ತೇ ಬಲಂ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧೮೮೦) ವಿಯ ಕ್ವಸದ್ದತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಕ್ವಚರಹೀ"ತಿ। ನಿಪಾತೋಯೇವೇಸ।

ಪದಸದ್ದಸ್ಸ ಚರಣಪದಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ನಿಬ್ಬಾನಪದ"ನ್ತಿ। "ಸನ್ತಸಭಾವತಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸನ್ತೋ ಸಭಾವೋ ಇಮಸ್ಸ ಪದಸ್ಸಾತಿ **ಸನ್ತಂ**। ನತ್ಥಿ ಉಪಧಯೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅನುಪಧಿಕಂ**। ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನಮೇತ್ಥಾತಿ **ಅಕಿಞ್ಚನಂ**। ತೀಸು ಭವೇಸು ನ ಸಜ್ಜತೀತಿ **ಅಸತ್ತಂ**। ಅಞ್ಞಥಾ ನ ಭವತೀತಿ **ಅನಞ್ಞಥಾಭಾವಿ**। ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚಿ ನ ನೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ "ಸನ್ತ"ನ್ತಿಆದಿಪದೇನ। **ಮೇ**ತಿ ಮಮ, ಮನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥ** ದೇವಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಮೇ ಮನೋ ರತೋ ನಾಮಾತಿ ಕಿಂ ವಕ್ಖಾಮಿ। **ಇತಿ** ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೬. ತಞ್ಚಾತಿ ಸಾವಕಭಾವಞ್ಚ।

೫೭. ಅಸ್ಸಾಸಕಾತಿ ಏತ್ಥ ಆಪುಬ್ಬೋ ಸಾಸಧಾತು ಆಪುಬ್ಬ ಸಿಸಧಾತುನಾ ಸದಿಸೋ, "ಮೇ"ತಿ ಛಟ್ಠೀಯೋಗತ್ತಾ ಣ್ವುಪಚ್ಚಯೋ ಚ ಭಾವತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಆಸಿಸನಾ"ತಿ। "ಪತ್ಥನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಪುಬ್ಬಸಿಸಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ರತನತ್ತಯೇ। **ನಿಚ್ಛಯಗಮನಮೇವಾ**ತಿ "ಸರಣ"ಇತಿನಿಚ್ಛಯೇನ ಜಾನನಮೇವ ಗತೋ। **ಅತ್ತಸನ್ನಿಯ್ಯಾತನ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತಾನಂ ರತನತ್ತಯೇ ಸನ್ನಿಯ್ಯಾತನಂ। ಇಮಿನಾ ಅತ್ತಸನ್ನಿಯ್ಯಾತನ, ಪಣಿಪಾತ, ತಪ್ಪರಾಯನ, ಸಿಸ್ಸಭಾವೂಪಗಮನಸಙ್ಖಾತೇಸು ಚತೂಸು ಸರಣಗಮನೇಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೫೦; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೬; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಸರಣಗಮನಗಮಕವಿಭಾವನಾ) ಅತ್ತಸನ್ನಿಯ್ಯಾತನಸರಣಗಮನಂ ದೀಪೇತಿ। **ಅಯನ್ತಿ** ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ರಾಜಾ। **ತನ್ತಿ** ನಿಯತಸರಣತಂ। **ಪಣಿಪಾತಗಮನಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಣೀ**ತಿ ಕರೋ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಾದಪದಸದ್ದಾ ದೀಘರಸ್ಸವಸೇನ ಹುತ್ವಾ ಚರಣಂ ವದನ್ತಿ, ಏವಂ ಪಾಣಿಪಣಿಸದ್ದಾ ಕರಂ ವದನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ಪಣೀತಿ ಕರೋ"ತಿ। ಪತನಂ **ಪಾತೋ,** ಪಣಿನೋ ಪಾತೋ **ಪಣಿಪಾತೋ**। ಅತ್ಥತೋ ಅಞ್ಜಲಿಪಣಮನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಗಮನಞ್ಚ ಗಚ್ಛನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಪಣಿಪಾತಸರಣಗಮನಂ ದೀಪೇತಿ। ಚಸದ್ದೋ "ಪಾಕಟ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಪಾಕಟಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೋತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮. ಸಿಙ್ಗೀನಿಕ್ಖಸವಣ್ಣೋತಿ ಏತ್ಥ ಸಿಙ್ಗೀಸಙ್ಖಾತೋ ನಿಕ್ಖೋ ಸಿಙ್ಗೀನಿಕ್ಖೋ, ತೇನ ಸಮಾನೋ ವಣ್ಣೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸಿಙ್ಗೀನಿಕ್ಖಸವಣ್ಣೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣನಿಕ್ಖೇನ ಸಮಾನವಣ್ಣೋ"ತಿ। ತತ್ಥ "ಸುವಣ್ಣ"ಇತಿಪದೇನ ನಿಕ್ಖಸದ್ದಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪಞ್ಚಸುವಣ್ಣಾದಯೋ ಅತ್ಥೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। "ಸಮಾನ"ಇತಿಪದೇನ ಸವಣ್ಣೋತಿ ಏತ್ಥ ಸಕಾರೋ ಸಮಾನಸದ್ದಸ್ಸೇವ ಕಾರಿಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬೇಸೂ**ತಿ ಅಖಿಲೇಸು ಚಕ್ಖಾದಿಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು। **ದನ್ತೋ**ತಿ ದಮಿತೋ। ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಮೇವತ್ಥಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಭಗವತೋ ಹೀ"ತಿಆದಿ।

೫೯. ಓಣೀತೋ ಪತ್ತತೋ ಪಾಣಿ ಯೇನಾತಿ **ಓಣೀತಪತ್ತಪಾಣೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪತ್ತತೋ ಚಾ"ತಿಆದಿ। "ಅಪನೀತಪಾಣಿ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಓಣೀತಸದ್ದೋ ಅಪನೀತತ್ಥೋ, ಪಾಣಿಸದ್ದೇನ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಭಗವನ್ತ"ನ್ತಿ ಇಮಂ ಕಮ್ಮಂ "ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏಕಮನ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅನ್ತಸದ್ದೋ ಸಮೀಪಪದೇಸತ್ಥೋ, ಕೋಟಿದೇಸತ್ಥೋ ವಾ ಹೋತಿ , ಉಪಯೋಗವಚನಞ್ಚ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕಸ್ಮಿಂ

ಪದೇಸೇ"ತಿ। ಅತ್ಥಿಕಪಯೋಗೇ ಕರಣಸ್ಸ ಸಮ್ಭವತೋ ಆಹ "ಬುದ್ಧಾಭಿವಾದನಗಮನೇನ ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಗಮನೇನ ವಾ"ತಿ। **ಅಪ್ಪಾಕಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಪಟಿಸೇಧತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅನಾಕಿಣ್ಣ"ನ್ತಿ। "ಅಬ್ಬೋಕಿಣ್ಣ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಅಪ್ಪನಿಗ್ಘೋಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಅಪ್ಪಸದ್ದ"ನ್ತಿಪದೇನ ವಚನಸದ್ದಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ಪಾರಿಸೇಸನಯೇನ ನಗರನಿಗ್ಘೋಸಸದ್ದೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ನಗರನಿಗ್ಘೋಸಸದ್ದೇನ ಅಪ್ಪನಿಗ್ಘೋಸ"ನ್ತಿ। ತೀಸು ಪಾಠೇಸು ಪಠಮೇನ ಪಾಠೇನ ಜನಸ್ಸ ವಾತೋ **ಜನವಾತೋ,** ತೇನ ವಿರಹಿತಂ **ವಿಜನವಾತ**ನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ದುತಿಯೇನ ಜನಸ್ಸ ವಾದೋ **ಜನವಾದೋ,** ತೇನ ವಿರಹಿತಂ **ವಿಜನವಾದ**ನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತಿಯೇನ ಜನಸ್ಸ ಪಾತೋ ಸಞ್ಚರಣಂ **ಜನಪಾತೋ,** ತೇನ ವಿರಹಿತಂ **ವಿಜನಪಾತ**ನ್ತಿ ವಿಕಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ರಹಸ್ಸಂ ಕರೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ರಾಹಸ್ಸೇಯ್ಯಕಂ।** ಮನುಸ್ಸಾನಂ ರಾಹಸ್ಸೇಯ್ಯಕಂ **ಮನುಸ್ಸರಾಹಸ್ಸೇಯ್ಯಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಮನುಸ್ಸಾನ"ನ್ತಿಆದಿನಾ।

೧೪. ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಥಾ

೬೦. "ತೇತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ। ಅಗಮಂಸು ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜೇ। **ಅಥಾ**ತಿ ಪರಿವಿತಕ್ಕನಾನನ್ತರಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ। **ಪಾರ**ನ್ತಿ ಪರತೀರಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಾದೇ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಅಯಂ ವಾದೋ ಏತ್ತಕೋಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ। ತ್ವಞ್ಚ ಅಹಞ್ಚ **ಅಮ್ಹೇ,** ತೇಸು। ನಾಮತುಮ್ಹಸಞ್ಞಾತೇಸು ಹಿ ತೀಸು ಸದ್ದೇಸು ಏಕಸೇಸೇನ ಕತ್ತಬ್ಬೇಸು ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸೇವ ಏಕಸೇಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಕತಿಕಕರಣಹೇತುನಾ।

ಸಂಖೇಪೇನ ವುತ್ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇದಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಅತ್ಥೀಕೇಹೀ**ತಿ ಅಮತೇನ ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ। **ಉಪಞ್ಞಾತಂ ಮಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಅಮತಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಞಾತೋ। ಞಾತೋ ಚೇವ ಉಪಗತೋ ಚಾತಿ ಸಹ ಉಪಸಗ್ಗೇನ ಪದಂ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಉಪಸಗ್ಗತ್ಥೋ ಚ ಧಾತುತ್ಥೋ ಚ ವಿಸುಂಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಞಾಪೇತಿ। ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಉಪಞ್ಞಾತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಮಗ್ಗಂ ಮಗ್ಗನ್ತೋ ಅನುಬನ್ಧೇಯ್ಯನ್ತಿ ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಥ ವಾ"ತಿಆದಿ। ಮಗ್ಗಫಲಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಞಾಣೇಹಿ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ **ಉಪಞ್ಞಾತಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ। **ಮಗ್ಗಧಾಥುಯಾ** ಅನ್ವೇಸನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ"ತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತೋಪಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಮಣ್ಡಲುತೋ**ತಿ ಕುಣ್ಡಿಕತೋ। ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರೇಸಞ್ಚ ಅಕಥನೇನ ಅನ್ತರೇ ವಿವರಂ ಪಟಿಸನ್ಧಹತೀತಿ **ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ,** ತಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ನ ತ್ಯಾಹಂ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿಪದೇ। ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ತಕಂ ಪಞ್ಹಂ। **ಇಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ। **ಅವಿಸಯಭಾವ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅವಿಸಯಭಾವಂ।

ಹೇತುಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಭವನ್ತೀತಿ **ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ ನಾಮ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ"ತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ "ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ"ತಿ ಪದೇನ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ। "ತೇಸಂ ಹೇತು ನಾಮ ಸಮುದಯಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಹಿನೋತಿ ಏತಸ್ಮಾ ಫಲನ್ತಿ **ಹೇತೂ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಹೇತು ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಞ್ಚಾ**ತಿ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಞ್ಚ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಚ್ಚಾನ"ನ್ತಿ। ಅಪವತ್ತಿವಸೇನ ನಿರುಜ್ಝತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ನಿರೋಧೋ। ತಞ್ಚಾ**ತಿ ನಿರೋಧಞ್ಚ। **ತೇನಾ**ತಿ "ತೇಸಞ್ಚ ಯೋ ನಿರೋಧೋ"ತಿಪದೇನ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಂ ಗಾಥಾಯಂ, ಚತೂಸು ಸಚ್ಚೇಸು ವಾ। **ನಯತೋ**ತಿ ನಾನನ್ತರಿಕನಯತೋ, ಅವಿನಾಭಾವನಯತೋ ವಾ, ನೇತ್ತಿದೇಸನಾಹಾರನಯತೋ ವಾ। ತಮೇವತ್ಥಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ನಿರೋಧೇ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸನಯೇನ ವಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಥ ವಾ"ತಿಆದಿ। ನಿರೋಧೋ ಚ ನಿರೋಧೂಪಾಯೋ ಚ **ನಿರೋಧೋ**ತಿ ಏಕದೇಸಸರೂಪೇಕಸೇಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ತೇಸಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೇನ ಚಸದ್ದೇನ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಅಯಂ ನಯೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನ ವುತ್ತೋ। **ತಮೇವತ್ಥ**ನ್ತಿ ಚತುಸಚ್ಚಸಙ್ಖಾತಂ ತಮೇವತ್ಥಂ। **ಪಟಿಪಾದೇನ್ತೋ**ತಿ ನಿಗಮೇನ್ತೋ।

“ಸಚೇಪೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಯದೀ**ತಿ ಪದಸ್ಸತ್ಥಂ ವಣ್ಣೇತಿ। “ಏತ್ತಕಮೇವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ತಾವದೇವಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸತ್ಥಂ ವಣ್ಣೇತಿ। “ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಏವಕಾರಸ್ಸ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇತೋ**ತಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲತೋ। **“ಇದಂ…ಪೇ॰… ಪತ್ತಬ್ಬ”**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ “ಏತ್ತಕಮೇವಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಏಸೋ ಏವ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಏಸೇವ ಧಮ್ಮೋ”ತಿಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ವಣ್ಣೇತಿ। **ಪಚ್ಚಬ್ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಪತಿಅವಪುಬ್ಬೋ ಇಧಾತು ಪಟಿವಿದ್ಧತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಪಟಿವಿದ್ಧತ್ಥಾ”ತಿ। **ತುಮ್ಹೇಹೀ**ತಿ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಇಮಿನಾ “ಪಚ್ಚಬ್ಯತ್ಥಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಹಿಯ್ಯತ್ತನೀಪರಸ್ಸಪದಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಬಹುವಚನತ್ಥವಿಭತ್ತಿಂ ದೀಪೇತಿ। **ಕಪ್ಪನಹುತೇಹೀ**ತಿ ಕಪ್ಪಾನಂ ನಹುತೇಹಿ, ಕೋಟಿಪಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸತೇಹಿ ನಹುತೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಬ್ಭತೀತ**ನ್ತಿ ಅಭಿಅತೀತಂ। ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅದಿಟ್ಠಮೇವ ಹುತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಾಪಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೨. ಆರಮ್ಮಣಭೂತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಗಮ್ಭೀರತ್ತಾ ಆರಮ್ಮಣಿಕಭೂತಂ ಞಾಣಮ್ಪಿ ಗಮ್ಭೀರಮೇವಾಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ಆಹ “ಗಮ್ಭೀರಸ್ಸ ಚ ಞಾಣಸ್ಸಾ”ತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಸಣ್ಹವತ್ಥಸ್ಸ ಸಿಬ್ಬನತ್ಥಾಯ ಸಣ್ಹಸೂಚಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ। ಉಪಧೀನಂ ಸಮ್ಮಾ ಖಯಟ್ಠೇನ ನಿಬ್ಬಾನಂ **ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯಂ** ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇತಿ ನಿಬ್ಬಾನೇ”ತಿ। **ತದಾರಮ್ಮಣಾಯಾ**ತಿ ತಂನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣಾಯ। **ವಿಮುತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಫಲವಿಮುತ್ತಿಯಾ। **ಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣೇ**ತಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣೇ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು। ಅಡ್ಢಮಾಸೇನ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅತೀತೇತಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಮತ್ಥಕೇ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಭಾವಂ ಪತ್ಥೇಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಮೇ**ತಿ ಮುನೀನಂ ಠಾನೇ। ತಙ್ಹಿ ಆ ಕೋಧಂ, ಆ ಭುಸೋ ವಾ ರಾಗಾದಯೋ ಸಮೇನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಸ್ಸಮೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಿಂ। ಪತ್ಥಯಿತ್ವಾ ಚ ಪೇಸೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ನೀಲುಪ್ಪಲಮಣ್ಡಪೇ। **ತೇಸೂ**ತಿ ತಾಪಸಸೇಟ್ಠೇಸು।

೬೩. **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಕುಲಾನಂ। “ವಿಧವಭಾವಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಧವಾಯ ಭಾವೋ **ವೇಧಬ್ಯ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿಧವಾ**ತಿ ಚ ಪತಿಸುಞ್ಞಾ। ಸಾ ಹಿ ಧವೇನ ವಿಗತಾತಿ “ವಿಧವಾ”ತಿ ಚ, ವಿಗತೋ ಧವೋ ಇಮಿಸ್ಸಾತಿ “ವಿಧವಾ”ತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। **ಉಭಯೇನಾಪೀ**ತಿ ಪುತ್ತಪಬ್ಬಜ್ಜಪತಿಪಬ್ಬಜ್ಜಸಙ್ಖಾತೇನ ದುವಿಧೇನಪಿ।

ಸಞ್ಚಯಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಯೂಪಚಾರೇನ ನಿಸ್ಸಯೇ ನಿಸ್ಸಿತೂಪಚಾರೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನೀ”ತಿ। ಅಥ ವಾ ಣಪಚ್ಚಯೋ ತಸ್ಸೇದಮತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನೀ”ತಿ। **“ಮಗಧಾನ”**ನ್ತಿ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಜನಪದಸ್ಸ ನಾಮನ್ತಿ ಆಹ “ಮಗಧಾನಂ ಜನಪದಸ್ಸಾ”ತಿ। **ಗಿರಿಬ್ಬಜ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಜೋ ವಿಯಾತಿ **ವಜೋ,** ಗಿರಿ। ವಜಸದಿಸೋ ಗಿರಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಗಿರಿಬ್ಬಜಂ ಪದಹೇಟ್ಠುಪರಿಯವಸೇನ, ನಗರಂ। “ಮಹಾವೀರಿಯವನ್ತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಹನ್ತೋ ವೀರೋ ಏತೇಸಂ ತಥಾಗತಾನನ್ತಿ **ಮಹಾವೀರಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಧಮ್ಮೇನ ನಯಮಾನಾನಂ ಕಾ ಉಸೂಯಾ ವಿಜಾನತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಚ್ಚಾಯನನಯೇನ (ಕಚ್ಚಾಯನೇ ೨೭೭ ಸುತ್ತೇ) ಉಸೂಯಪಯೋಗೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ ಹೋತೀತಿ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ “ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ವಾ”ತಿ। **ವಿಜಾನನ್ತಾನ**ನ್ತಿ ವಿಜಾನನ್ತೇಸು ತಥಾಗತೇಸು, ವಿಜಾನನ್ತೇ ವಾ।

೧೫. ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಕಥಾ

೬೪. **ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಜ್ಜಾವಜ್ಜಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಝಾಯತೀತಿ **ಉಪಜ್ಝಾಯೋ,** ಸೋ ನತ್ಥಿ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಾ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಜ್ಜಾವಜ್ಜ”ನ್ತಿಆದಿ। “ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಕಪತ್ತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಉದ್ದಿಸ್ಸ, ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಉತ್ತಿಟ್ಠೋ,** ಸೋಯೇವ ಪತ್ತೋ **ಉತ್ತಿಟ್ಠಪತ್ತೋ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ನ ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದೀಸು (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೮) ಪನ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಂ “ಉತ್ತಿಟ್ಠ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಉದ್ದಿಸ್ಸ, ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಾ ತಿಟ್ಠನಂ **ಉತ್ತಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। “ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಪತ್ತ”ನ್ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ “ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಸಞ್ಞಿನೋ”ತಿಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ “ತಸ್ಮಾ ಉತ್ತಿಟ್ಠಪತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತ”ನ್ತಿಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಕಪತ್ತತ್ತಾ ಉತ್ತಿಟ್ಠಪತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಕಿಂಸಞ್ಞಿನೋತಿ ಆಹ "ತಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಸಞ್ಞಿನೋ"ತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ತಸ್ಮಿಂ ಏವ ಉತ್ತಿಟ್ಠಪತ್ತೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಪರಿಭೋಗಭಾವೇನ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಅವಸಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ, ಅವಭದ್ದೇತಬ್ಬತ್ತಾ ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಸಞ್ಞಿನೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಕಪತ್ತತ್ತಾ ಉತ್ತಿಟ್ಠಪತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪನ ಅವಸಜ್ಜಿತಪತ್ತತ್ತಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಪತ್ತನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಉತ್ತಿಟ್ಠ ಪತ್ತನ್ತಿಪದಂ ವಾಕ್ಯಮೇವ, ನ ಸಮಾಸೋತಿಪಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಥ ವಾ"ತಿಆದಿ। "ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉತ್ತಿಟ್ಠಾತಿ ಏತ್ಥ ತ್ವಾಲೋಪೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಗಹೇತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಗೇಹಸಿತಪೇಮವಸೇನಾತಿ** ಗೇಹೇ ನಿಸ್ಸಿತಪೇಮವಸೇನ, ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಪೇಮವಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಗಾರವಾ ಹುತ್ವಾ ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ। "ಸಭಾಗಜೀವಿಕಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಭಾಗವುತ್ತಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ವುತ್ತಿಸದ್ದೋ ಜೀವಿಕತ್ಥೋಯೇವ, ನ ವಿವರಣಾದ್ಯತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯಭಾವಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ ಏತೇಹೀತಿ **ಉಪಜ್ಝಾಯಭಾವಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಾನಿ,** ತಾನಿಯೇವ ವೇವಚನಾನಿ **ಉಪಜ್ಝಾಯಭಾವಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನವೇವಚನಾನಿ। ತಿಕ್ಖತ್ತು**ನ್ತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಸಕಿಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಪದಸ್ಸ ವಸೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಗಹಣಟ್ಠಾನೇ। ಯದಿದಂ ವಾಚಾಯ ವಾ ಸಾವನಂ, ಯದಿದಂ ಕಾಯೇನ ವಾ ಅತ್ಥವಿಞ್ಞಾಪನಂ ಅತ್ಥಿ, ಇದಮೇವ ಸಾವನಅತ್ಥವಿಞ್ಞಾಪನಮೇವ ಉಪಜ್ಝಾಯಗಹಣನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಾಧೂತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ**ನ್ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಪಞ್ಚಸು ಪದೇಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಕಿಸ್ಮಿಂಚಿ ವುತ್ತೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಕೇಸಞ್ಚಿ ವಚನಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಗಹಣೇ। "ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಂ ಅಙ್ಗ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಯಾಚನದಾನಾನಿಯೇವ ಅಙ್ಗಾನಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನಾಪಿ ಞಾತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮಿನಾ ಪದೇನಾತಿ** "ಸಾಧೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪದೇನ।

ತತ್ರಾಯಂ ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಯಂ ವುತ್ತಂ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಕಿರಿಯಾವಿಸಯಭಾವಮೇವ ದೀಪೇತಿ, ನ ದಬ್ಬವಿಸಯಭಾವಂ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ। **ಧೋತಪಾದಪರಿಹರಣತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಧೋತಸ್ಸ ಪಾದಸ್ಸ ಪಂಸುಮಕ್ಖನಾದೀನಂ ಪರಿಹರಣತ್ಥಾಯ। **ತಾ**ತಿ ಉಪಾಹನಾಯೋ। **ಕಾಲಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲತೋಯೇವ, ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ತತೋ**ತಿ ತೇಹಿ ತೀಹಿ ದನ್ತಕಟ್ಠೇಹಿ, ವಿಭತ್ತಿಅಪಾದಾನಮೇತಂ। ತೇಸು ವಾ ತೀಸು ದನ್ತಕಟ್ಠೇಸು। **ಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ। **ಅಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಗಹಣೇ।

ತತೋತಿ ಸೀತುಣ್ಹೋದಕೇಹಿ, ಸೀತುಣ್ಹೋದಕೇಸು ವಾ। **ವಳಞ್ಜೇತೀ**ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ। **ಉದಕ**ನ್ತಿ ಮುಖಧೋವನೋದಕಂ। "ವಚ್ಚಕುಟಿತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿಯಮಾನೇ। **ಅಸುಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಜನಸದ್ದತೋ ಅತುಚ್ಛಂ। **ಆಸನ**ನ್ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಆಸನಂ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಆಸನೇ। ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಕ್ಲಾಪೋ ಅಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಅತ್ಥೀತಿ **ಉಕ್ಲಾಪೋ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕೇನಚಿ ಕಚವರೇನ ಸಂಕಿಣ್ಣೋ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಸಙ್ಕಾರೋ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋ ಕಲಾಪೋ ಸಮೂಹೋ **ಉಕ್ಲಾಪೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಉಕ್ಲಾಪೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕಚೇಯತಿ ಬನ್ಧೀಯತಿ ಅಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇತಿ **ಕಚೋ,** ಸೋ ವರೀಯತಿ ಇಚ್ಛೀಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಕಚವರೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಕಚವರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಹತ್ಥೇನಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೋ ಪಿಲೋತಿಕೇನಪೀತಿಆದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಏಕತೋ ಕತ್ವಾತಿ ಏಕತೋ ಸಮಾನಪಟಲಂ ಕತ್ವಾ। ಕಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಾಟೇತಿ ಆಹ "ಸಬ್ಬಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। "ಸಙ್ಘಟಿತತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಂಹರಿತಬ್ಬಾತಿ **ಸಙ್ಘಾಟೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಸಂಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕೇನ ವಾ ಪದವೀತಿಹಾರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪತ್ತೋಯೇವ ಉಣ್ಹಭಾರಿಕೇಸು ಪರಿಯಾಪನ್ನೋತಿ **ಪತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನೋ,** ಪತ್ತೇ ಪರಿಯಾಪನ್ನೋ ಯಾಗುಆದಿಕೋ **ಪತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನೋ**ತಿಪಿ ಯುಜ್ಜತಿಯೇವ। **ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಟ್ಠಾನೇ। ಯಾಗುಯಾ ವಾ ಲದ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ। **ಸೋ ಪತ್ತೋ**ತಿ ಉಣ್ಹಾದೀಸು ಪರಿಯಾಪನ್ನೋ ಸೋ ಪತ್ತೋ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ವಾ**ತಿ ಆರಾಮಾದೀಸು ವಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ। ವಚನೇ ಅನಿಟ್ಠಿತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ "ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಭಣಮಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತನಕಾರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ। ಇಮಿನಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೇಸು "ನಾತಿದೂರೇ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದೀಸು ನಕಾರಪಟಿಸಿದ್ಧೇಸು ಆಪತ್ತಿ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೇ**ತಿ "ನ ಚ ಉಣ್ಹೇ ಚೀವರಂ

ನಿದಹಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದೀಸು ಯೇಸು ಕೇಸುಚಿ। **ಅಯನ್ತಿ** ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಆಪತ್ತಿಸಾಮನ್ತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಾಮನ್ತಾ ಆಪತ್ತಿಸಾಮನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆಪತ್ತಿಯಾ ಆಸನ್ನ"ನ್ತಿ। "ಆಸನ್ನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಾಮನ್ತಾ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಆಸನ್ನವೇವಚನತಞ್ಚ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ಈದಿಸಂ ವಚನಂ ಭನ್ತೇ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಗಾಮತೋ ಪಠಮತರನ್ತಿ ಗಾಮತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪಠಮತರಂ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯೇನೇವ। ನಿವತ್ತನ್ತೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ತಿನ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸೇದಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಸೇದೇನ ಸೀದತೀತಿ **ಸಿನ್ನನ್ತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅತಿರೇಕಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ**ತಿಪದಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಉದ್ಧಂ ಉದ್ಧಂ ಸಾರೇತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಚ್ಛಿಮವಾಕ್ಯಸ್ಸ ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯಕಾರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ। ಮಜ್ಝೇ ಭಙ್ಗಸ್ಸ ದೋಸಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಸಮಂ ಕತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। **ತತೋತಿ** ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಸಂಹರಣತೋ, ನಿಚ್ಚಂ ಭಿಜ್ಜಮಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಜ್ಝೇ ಭಙ್ಗತೋ ವಾ, ದುಬ್ಬಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತನ್ತಿ** "ಚತುರಙ್ಗುಲಂ ಕಣ್ಣಂ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ"ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ ಸಂಹರಿಯಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚೀವರಭೋಗಸ್ಸ ಓರೋ ಅನ್ತೋ **ಓಭೋಗೋತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಾಯಬನ್ಧನ"ನ್ತಿಆದಿ।

ಯೋತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। "ಗಾಮೇಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮನೇ ವಾ"ತಿ। **ಪಟಿಕ್ಕಮನೇ ವಾತಿ** ಭೋಜನಸಾಲಾಯಂ ವಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ। ಲದ್ಧಾ ಭಿಕ್ಖಾ ಯೇನಾತಿ **ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖೋ,** ತಸ್ಸ ವಾ। ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ। ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಲದ್ಧೋಪೀತಿ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಆಹರಿಯತೂತಿ** ಏತ್ಥ ತುವಿಭತ್ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯಂ ಹೋತಿ, ಆಹರಿಯತು ಕಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಲೋತಿ** ಭೋಜನಕಾಲೋ। ಭುಞ್ಜಿತ್ಥಾತಿ **ಭುತ್ತೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಕಟ್ಠೋತಿ** ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸ್ಸ ಆಸನ್ನೋ।

ಅನನ್ತರಹಿತಾಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತರಧಾಯತೀತಿ **ಅನ್ತರಹಿತೋ,** ತಟ್ಟಿಕಚಮ್ಮಖಣ್ಡಾದಿ, ನತ್ಥಿ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತಭೂಮೀನಮನ್ತರೇತಿ **ಅನನ್ತರಹಿತೋತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನತ್ಥತಾಯಾ"ತಿ। ಕಾಳವಣ್ಣಕತಾ ವಾ ಸುಧಾಬದ್ಧಾ ವಾ ನಿರಜಮತ್ತಿಕಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ಪತ್ತಂ। **ಧೋತವಾಲಿಕಾಯಪೀತಿ** ಸುದ್ಧವಾಲಿಕಾಯಪಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಂಸುರಜಸಕ್ಖರಾದೀಸು। ಪುನ **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಣ್ಣಾಧಾರಕೇಸು। ಇದಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಭಿಮುಖೇನಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಮುಖೇನ। **ಸಣಿಕನ್ತಿ** ಸಿನ್ನಂ । **ಅನ್ತೇ ಪನಾತಿ** ಚೀವರಸ್ಸ ಕೋಟಿಯಂ ಪನ। ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸ ಭೋಗೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಚುಣ್ಣಂ ಸನ್ನೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚುಣ್ಣಸಮೋಧಾನೇನ ನೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಿಣ್ಡೇ ಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ। "ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿದ್ಧೂಮೇ ಠಾನೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಏಕಮನ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೇ ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಜನ್ತಾಘರೇತಿ** ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಜಲತಿ ದಿಬ್ಬತಿ ಅಗ್ಗಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಜನ್ತಾ,** ಜನೇತಿ ಸರೀರಸೇದಮೇತ್ಥಾತಿ ವಾ **ಜನ್ತಾ,** ಸಾ ಏವ ಘರಂ ಜನ್ತಾಘರನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಿಂ। ಪರಿಪೂಜಾವಸೇನ ಕರೀಯತೀತಿ **ಪರಿಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಅತ್ಥೇನ ಅಙ್ಗಾರದಾನಾದಿಕಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ।

"ನ ಕೇನಚಿ ಗೇಲಞ್ಞೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ಉಸ್ಸಹನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। ಅಗಿಲಾನೇನ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನಾಪಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನಾದರೇನಾತಿ** ವತ್ತಕರಣಸ್ಸ ಅನಾದರೇನ। **ನಕಾರಪಟಿಸಂಯುತ್ತೇಸೂತಿ** ಪಟಿಸೇಧವಾಚಕೇನ ನಕಾರೇನ ಪಟಿಸಂಯುತ್ತೇಸು। **ಪದೇಸೂತಿ** "ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಭಣಮಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕಥಾ ಓಪಾತೇತಬ್ಬಾ"ತಿಆದೀಸು ವಾಕ್ಯೇಸು। **ಭೂಮಿಯನ್ತಿ** ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಭಿತ್ತಿಯಮ್ಪಿ ಅಪಟಿಘಂಸಿತಬ್ಬತ್ತಾ। "ಪಿಠಸಙ್ಘಾಟಞ್ಚಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕವಾಟಪೀಠನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಪೀಠಸದ್ದೇನ ಪಿಠಸಙ್ಘಾಟಂ ವುಚ್ಚತಿ ಉತ್ತರಪದಲೋಪವಸೇನ ವಾ

ಏಕದೇಸವೋಹಾರವಸೇನ ವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅಚ್ಛುಪನ್ತೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಪ್ಪಟಿಘಂಸನ್ತೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಘಂಸಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಮ್ಮಾ ತಾಯತಿ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಪರಞ್ಚ ಅನೇನಾತಿ **ಸನ್ತಾನಂ,** ತಮೇವ **ಸನ್ತಾನಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥೇನ ಕೀಟಕುಲಾವಕಮಕ್ಕಟಕಸುತ್ತಾದಿ ಸನ್ತಾನಕಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸನ್ತಾನಕ”ನ್ತಿಆದಿ। **ಉಲ್ಲೋಕತೋ**ತಿ ವಿತಾನತೋ। ತಞ್ಹಿ ಉದ್ಧಂ ಲುಚೀಯತೇ ಬನ್ಧೀಯತೇತಿ ಉಲ್ಲೋಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಚಕಾರಸ್ಸ ಕಕಾರಮಕತ್ವಾ “ಉಲ್ಲೋಚ”ನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೋಸದ್ದೇನ ಆಕಾರಸ್ಸ ಸ್ಯಾವಚನಸ್ಸ ಕಾರಿಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಪಹರಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಪನೇತಬ್ಬಂ। **“ಅವಹರಿತಬ್ಬ”**ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಹೇಟ್ಠಾ ಹರಿತಬ್ಬಂ ಪಾತೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಭಾಗಾತಿ ಏತ್ಥ ಭಾಗಸದ್ದಸ್ಸ ದ್ವನ್ದತೋ ಪರತ್ತಾ ಪುಬ್ಬಪದೇಸುಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಭಾಗಾ ಚ ಕಣ್ಣಭಾಗಾ ಚಾ”ತಿ। ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅನ್ತರಬಾಹಿರಾ”ತಿಆದಿ। “ವಾತಪಾನಕವಾಟಕಾನೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಸದ್ದಸ್ಸ ವಾತಪಾನಕವಾಟಕಪರಿಯಾಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಕೋಣಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಣ್ಣಸದ್ದಸ್ಸ ಕೋಣವೇವಚನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಯಥಾ ಪಠಮ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪಠಮಪಞ್ಞತ್ತಮೇವ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಞಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇದಂ ಪತಿರೂಪಂ ಪಠಮಪಞ್ಞತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪಠಮಪಞ್ಞತ್ತೇ ಅಪತಿರೂಪೇ ಅಞ್ಞಥಾಪಿ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಂ। **ಏತದತ್ಥಮೇವಾ**ತಿ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಏವ। ಸಚೇ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ, ಏವಂ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಭಿತ್ತಿಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಪನಂ। ಕಟೇಸು ಕಿಳಞ್ಜೇಸು ಸಾರತ್ತಾ ಉತ್ತಮತ್ತಾ **ಕಟಸಾರಕೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಂಹರಿತ್ವಾ। **ಪುರತ್ಥಿಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಕಾರಲೋಪೇನ ನಿದ್ದೇಸೋತಿ ಆಹ “ಪುರತ್ಥಿಮಾಯಾ”ತಿ।

ವೂಪಕಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ಕಸಧಾತು ಗತ್ಯತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಅಞ್ಞತ್ಥ ನೇತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞತ್ಥಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ। **ವಿವೇಚೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದಿಟ್ಠಿಗತತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವಿವೇಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। “ಅಞ್ಞೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ “ಥೇರ”ನ್ತಿಆದಿನಾ। ಸೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಾಚಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞೇನ ದಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪರಿವಾಸೋ ದಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ**ತಿ ಕೇನ ಏವ ಉಪಾಯೇನ ದದೇಯ್ಯ ನುಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತಿಸದ್ದೋ ಹಿ ಅವಧಾರಣತ್ಥೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಪಿ ಇಮಮೇವ ನಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ “ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು “ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಪಟಿಕಸ್ಸೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದಿವಾಕ್ಯೇಸು। ಸತ್ತಸು ಕಮ್ಮೇಸು ತಿವಿಧಸ್ಸ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಸ್ಸ ಗರುಕತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಂ ಅಕತ್ವಾ”ತಿ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇನ ಹೀ”ತಿಆದಿ।

ತೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಯಾಚಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಚೇ ಕರೋನ್ತಿಯೇವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಚೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿಯೇವ। ಪುನ **ಸಚೇ ಕರೋನ್ತಿಯೇವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಚೇ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿಯೇವ। **ಅಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ಕತೇ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ ಯಾಚನೇನ। ನನ್ತಿ ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ।

ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಪಿಣ್ಡುಕ್ಖೇಪಕ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾಚಿ॰ ೬೧೦) ವಿಯ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕನ್ತಿಪದಂ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ, ಕಪಚ್ಚಯೋ ಚ ವಿಚ್ಛತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಸಮ್ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ”ತಿ। **ಯದೀ**ತಿ ಯಾವ। ಯದಿಸದ್ದೋ ಹಿ ಯಾವಪರಿಯಾಯೋ, ತೇನ ವುತ್ತಂ “ನ ತಾವ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಯಾವ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ರಜನಂ ಗಲತಿ, ನ ತಾವ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲೇನಾ**ತಿ ವಿಸಭಾಗೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಕರಣಭೂತೇನ। **ನ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ನ ಅಞ್ಞೇನೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ। ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪನ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ “ಪಿಣ್ಡಾಯ ವಾ”ತಿಆದಿ।

“ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನಾಪುಚ್ಛಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಕಾರೋ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭಿಕ್ಖಾಚಾರನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಣಟ್ಠಾನಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿವೇಣನ್ತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪರಿವೇಣಂ। **ಪಸ್ಸತೀತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಪಸ್ಸತಿ।

ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ವಾತಿ ಅಸುಭದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ವಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಏವ ನ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಸಙ್ಕಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಪಕ್ಕಮನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ಕಮ್ಮಂ। ಅನನುಜಾನನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ಯಾವತತಿಯ”ನ್ತಿ। **ತನ್ತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ। **“ನ ಸಮ್ಮುಜ್ಜತೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಚೇ ಸಮ್ಮುಜ್ಜತಿ, ನ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕೇವಲನ್ತಿ** ವಿನಾ ಉದ್ದೇಸಾದಿಸಮ್ಮುಜ್ಜನೇಹಿ। ಏವರೂಪೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ನಿವಾರೇನ್ತೇಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಗೇಲಞ್ಞತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವುಟ್ಠಾನಸದ್ದಸ್ಸ ಅವಧಿಅಪೇಕ್ಖತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ। **ಅಞ್ಞೋತಿ** ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

೧೯. ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತಕಥಾ

೬೭. ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉದ್ದೇಸಾದೀಹೀತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪರಿಪುಚ್ಛಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಙ್ಗಹಸದ್ದಸ್ಸ ಸಙ್ಖೇಪಗಹಣೇಸುಪಿ ವುತ್ತಿತೋ “ಅನುಗ್ಗಹೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾ **ಸಙ್ಗಹೋ** ಚ ಪರಮ್ಮುಖಾ **ಅನುಗ್ಗಹೋ** ಚ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಆಮಿಸೇನ ವಾ ಸಙ್ಗಹೋ, ಧಮ್ಮೇನ ವಾ ಅನುಗ್ಗಹೋ। ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕತ್ಥಾಯ ವಾ ಸಙ್ಗಹೋ, ಸಮ್ಪರಾಯಿಕತ್ಥಾಯ ವಾ ಅನುಗ್ಗಹೋ। ಲೋಕಿಯತ್ಥಾಯ ವಾ ಸಙ್ಗಹೋ, ಲೋಕುತ್ತರತ್ಥಾಯ ವಾ ಅನುಗ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಯಂ ವುತ್ತಂ “ಉದ್ದೇಸೇನ ಪರಿಪುಚ್ಛಾಯ ಓವಾದೇನ ಅನುಸಾಸನೀಯಾ”ತಿ। ತತ್ಥ ಉದ್ದಿಸನಂ **ಉದ್ದೇಸೋತಿ** ವಚನತ್ಥೇನ ಪಾಳಿವಾಚನಾ ಉದ್ದೇಸೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಉದ್ದೇಸೋತಿ ಪಾಳಿವಾಚನಾ”ತಿ। “ಪಾಳಿಯಾ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ವಾ ಪಾಳಿಯಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಪುಚ್ಛನಂ **ಪರಿಪುಚ್ಛಾತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವತ್ಥುಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಚಾರಿತ್ತವಾರಿತ್ತವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। **ಇದನ್ತಿ** ಚಾರಿತ್ತಂ। ಪುನ **ಇದನ್ತಿ** ವಾರಿತ್ತಂ। “ವಚನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಓವದನಂ **ಓವಾದೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಓತಿಣ್ಣೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ “ಇದಂ ಕರೋಹಿ, ಇದಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾ”ತಿ ವಚನಂ **ಅನುಸಾಸನೀ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಚನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನುಸಾಸನೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅನುಸದ್ದಸ್ಸ ನಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಪಕತಿಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅತಿರಿತ್ತಪತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋ”ತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು “ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಹೋತೀ”ತಿಆದೀಸು ಪದೇಸು। **ಅಞ್ಞೋಪೀತಿ** ಪತ್ತಚೀವರೇಹಿ ಅಞ್ಞೋಪಿ। **ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೋತಿ** ಛತ್ತುಪಾಹನಾದಿ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೋ। **ಇಧಾತಿ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ತೇ। **ನಯೇನಾತಿ** ಞಾಯೇನ। **ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಉಪಾಯಪರಿಯೇಸನನ್ತಿ** ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನತ್ಥಾಯ ವಾ ಉಪಾಯಸ್ಸ ಪರಿಯೇಸನಂ। **ಇತೋತಿ** “ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಪಾಳಿತೋ। **ಚೀವರಂ ರಜನ್ತೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ರಜನ್ತೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ ನ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಏವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ಉಪಾಯಂ ಸುತ್ವಾ ರಜನ್ತೇನಾ”ತಿ। **ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ಉಪಾಯನ್ತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ಲದ್ಧಂ ಉಪಾಯಂ।

ನಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾದಿಕಥಾ

೬೮. ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತನ್ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಮ್ಹಿ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ। **ಸೋತಿ** ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ। **ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ** ಅಸ್ಸ, ಸೋ ವಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಣಾಮೇತಬ್ಬೋತಿ** ಏತ್ಥ ಪಪುಬ್ಬ ನಮುಧಾತು ಅತ್ಥಪಕರಣಾದಿವಸೇನ ಇಧ ಅಪಸಾದನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬೋ”ತಿ। **ಅಧಿಮತ್ತನ್ತಿ** ಅಧಿಕಪ್ಪಮಾಣಂ। **ಗೇಹಸಿತಪೇಮನ್ತಿ** ಮೇತ್ತಾಸಿನೇಹಂ। **ವುತ್ತಪಟಿಪಕ್ಖನಯೇನಾತಿ** ಕಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ವುತ್ತೇನ ಪಟಿಪಕ್ಖೇನ ನಯೇನ। **ಅಲಂ ಪಣಾಮೇತುನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅಲಂಸದ್ದಸ್ಸ ಅರಹತ್ಥಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇಸು ದ್ವೀಸು ಅತ್ಥೇಸು ಅರಹತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಯುತ್ತೋ ಪಣಾಮೇತು”ನ್ತಿ।

ಸಾತಿಸಾರೋ ಹೋತೀತಿ ಏತ್ಥ ಪಕತಿಭಾವಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸರಣಂ ಪವತ್ತನಂ **ಅತಿಸಾರೋ,** ದೋಸೋ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ಸೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಸಾತಿಸಾರೋ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸದೋಸೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ತಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ। **ಆಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ। **ತ**ನ್ತಿ ವತ್ತಂ।

ತೇಸನ್ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ। **ವತ್ತ**ನ್ತಿ ಬಹುಕಾನಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ ವತ್ತಂ। **ಸಾದಿಯನಂ ವಾ…ಪೇ॰… ಬಾಲೋ ಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಬಾಲಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಾದಿಯನಂ ವಾ ಅಸಾದಿಯನಂ ವಾ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। ಸಾದಿಯನಸ್ಸ ವಾ ಅಸಾದಿಯನಸ್ಸ ವಾ ಅಜಾನನತ್ತಾ ಬಾಲೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಜಾನನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಬಾಲೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಬಾಲತ್ತಾ ಸಾದಿಯನಂ ವಾ ಅಸಾದಿಯನಂ ವಾ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಬಹುಕೇಸು ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇಸು। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಇತರೇಸಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ।

ರಾಧಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥುಕಥಾ

೬೯. ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಜಾನಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಜಾನನ್ತೋ ಪುಚ್ಛೀ"ತಿ ಆಸಙ್ಕಂ ನಿವಾರೇತಿ। ಭಗವಾ ಅನುಞ್ಞಾತುಕಾಮೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪನ**ಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ, ತಥಾ ಜಾನನ್ತೋಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲಹುಕ**ನ್ತಿ ಹೇತುಅನ್ತೋಗಧವಿಸೇಸನಂ। ಲಹುಕತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಗವತೋ, ಅಜ್ಝಾಸಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ"ತಿವಚನಸ್ಸ ಯುತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬುದ್ಧಾನಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಅಯಞ್ಚಾ**ತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಚ। **ಅಗ್ಗೋ**ತಿ ಕೋಟಿಉಕ್ಕಂಸೋ। **ಸೇಟ್ಠೋ**ತಿ ಪವರೋ ಉತ್ತಮೋ।

"ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಬಲೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ಯತ್ತಪಟಿಬಲಾನಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಬ್ಯತ್ತೋ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಸ ಸಾಟ್ಠಕಥಂ ವಿನಯಪಿಟಕವಾಚುಗ್ಗತಂ ಪವತ್ತತಿ, ಅಯಂ **ಬ್ಯತ್ತೋ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ । **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಂ ವಾಚುಗ್ಗತಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಸುಗ್ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಸಾಟ್ಠಕಥಾಯ ಸುಟ್ಠು ಗಹಿತಂ। **ಅಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಪುರಿಮಭಿಕ್ಖುಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಬ್ಯತಿರೇಕಾನ್ವಯವಸೇನ **ಪಟಿಬಲಂ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಯೋ ಪನ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಆಹ "ಕಾಸಸೋಸಸೇಮ್ಹಾದಿನಾ ವಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಕಾಸೋ ಚ ಸೋಸೋ ಚ ಸೇಮ್ಹೋ ಚ, ತೇ ಆದಯೋ ಯಸ್ಸ ಗೇಲಞ್ಞಸ್ಸಾತಿ **ಕಾಸಸೋಸಸೇಮ್ಹಾದಿ,** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಏಳಮೂಗಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಓಟ್ಠೋ ಚ ದನ್ತೋ ಚ ಜಿವ್ಹಾ ಚ, ತಾ ಆದಯೋ ಯೇಸಂ ತಾಲುಆದೀನನ್ತಿ **ಓಟ್ಠದನ್ತಜಿವ್ಹಾದಯೋ,** ತೇಸಂ। **ಪದಬ್ಯಞ್ಜನೇಹೀ**ತಿ ಪದಅಕ್ಖರೇಹಿ। **ಬ್ಯಞ್ಜನ**ಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಅಕ್ಖರವಾಚಕೋ। **ಹಾಪೇತೀ**ತಿ ಗಲತ್ತಾ ಹಾಪೇತಿ। **ಅಞ್ಞಥಾ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ಸಿಥಿಲಾದಿನಾ ಆಕಾರೇನ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **ಅಞ್ಞಥಾ ವದತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇನ ಧನಿತಾದಿಆಕಾರೇನ ವದತಿ। **ತಬ್ಬಿಪರೀತೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಪಟಿಬಲಸ್ಸ ವಿಪರೀತೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ಜಾನಾಪೇತಬ್ಬತೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ಆಕಾರಂ ಧಾತುಕಮ್ಮಮೇತಂ, **ಸಙ್ಘೋ**ತಿ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಮೇತಂ। ಇಧ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ ಕಿತೋ ವದತಿ।

೭೧. **ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಮನನ್ತರಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸಮನನ್ತರಾತಿ ಅತ್ಥಂ ನಿವಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾವ ಸಮನನ್ತರಾ"ತಿ। ಏವಸದ್ದೇನ ಚಿರಕಾಲಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಉಲ್ಲುಮ್ಪತೂ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪುಬ್ಬಲುಪಧಾತುಯಾ ಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ವಾ ಅತ್ಥಾತಿಸಯವಸೇನ ವಾ ಧಾತೂನಮನೇಕತ್ಥತ್ತಾ ಇಧ ಉಪುಬ್ಬಧರಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥೇ ವತ್ತತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಉದ್ಧರತೂ"**ತಿ। ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ, ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾ ಧರತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಕುಸಲಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಅಕುಸಲಾ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹಾವಧಿನಾ ಉತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಕುಸಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹಾಧಾರೇನ ಧರಧಾತುಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಉಕ್ಖಿಪನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾಮಣೇರಭಾವಾ ವಾ

ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ”ತಿ। “ಪಟಿಚ್ಚಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಪಾದಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮೀಪೇ ಆದಿಯಿತ್ವಾತಿ ಸದ್ದತ್ಥಮಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಕೇತತ್ಥವಸೇನ ಪಾಕಟತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಸಙ್ಕೇತತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೩. **ಅಧಿಟ್ಠಿತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅಧಿ ನಿಚ್ಚವಸೇನ ಠಾತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಾತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ನಿಚ್ಚಪ್ಪವತ್ತಿನೀ”ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯಾ ನಿಸ್ಸಯಾತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ”ತಿಆದಿ। “ಚತ್ತಾರೋ”ತಿಆದಿನಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅತ್ತಭಾವೋ ಸೇತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ನಿಸ್ಸಾಯಾತಿ** ಅವುತ್ತಕಮ್ಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೮. ಆಚರಿಯವತ್ತಕಥಾ

೭೫. **ಕಿನ್ತಾಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಏಕಾರಲೋಪವಸೇನ ಸನ್ಧಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ಕಿಂತೇ ಅಯ”ನ್ತಿ। “ಓವದಿತಬ್ಬೋತಿ”ಇಮಿನಾ **ಓವದಿಯೋತಿ** ಏತ್ಥ ಣ್ಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **“ತದತ್ಥಾಯಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಯದಿದಂ ಗಣಬನ್ಧಿಕ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರವಾಕ್ಯೇ ಯಂಸದ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯೇ ತಂಸದ್ದಂ ಞಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಬಾಹುಲ್ಲಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೬. **ಸೋತಿ** ಪಸೂರೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ। **ತೇನಾತಿ** ಉದಾಯಿತ್ಥೇರೇನ। **ಸಹಧಮ್ಮಿಕನ್ತಿ** ಸಹ ಧಮ್ಮೇನ ಕಾರಣೇನ। ಬ್ಯತ್ತೋ ತಾವ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೋ ಹೋತು, ಪಟಿಬಲೋ ಪನ ಕಥಂ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಯೋ ಪನಾ”ತಿಆದಿ । ಯೋ ಪನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚಾತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಏತನ್ತಿ** ಪಟಿಬಲತ್ತಂ, “ಪಞ್ಚಹಿ…ಪೇ॰… ವಿನೇತು”ನ್ತಿವಚನಂ ವಾ।

೭೭. **ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೇಸೂತಿ** ತಿತ್ಥಿಯಸಙ್ಖಾತಂ ಸಾಸನಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖಂ ಸಙ್ಕಮನ್ತೇಸು। **ಆಚಾರಸಮಾಚಾರಸಿಕ್ಖಾಪನಕನ್ತಿ** ಅತಿವಿಯ ಚರಿತಬ್ಬಂ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಸೀಲಂ ಸಿಕ್ಖಾಪನಕಂ। ಇಮಿನಾ ಆಚಾರಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತೀತಿ **ಆಚರಿಯೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಾಮಮತ್ತಮೇವಾತಿ** “ಆಚರಿಯೋ”ತಿ ವಾ “ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ”ತಿ ವಾ ನಾಮಮತ್ತಮೇವ। **ನಾನನ್ತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ವಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕತೋ ವಾ ನಾನಂ।

೨೦. ಪಣಾಮನಾಖಮಾಪನಾಕಥಾ

೮೦. ಯಂ ಲಕ್ಖಣಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಿಸ್ಸಯನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಾಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹೀತಿ** ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಚ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಚ। **ಏತೇಸನ್ತಿ** ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಾಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ। **ಏತೇಸೂತಿ** ಏತೇಸು ತೀಸು ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು। **ಆಚರಿಯಸ್ಸಾತಿ** ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯಸ್ಸ, ಉಪಸಮ್ಪದನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಚರಿಯಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮೀಪೇತಿ** ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ಧಮ್ಮಾಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ಆಸನ್ನೇ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಆಚರಿಯಮ್ಹಿ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ। **ಆಚರಿಯೇನಾಪೀತಿ** ನಿಸ್ಸಯಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಧಮ್ಮಾಚರಿಯೇನಾಪಿ। ಓವಾದಾಚರಿಯೋ ತೇಸು ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। **ತೇಸೂತಿ** ಚತೂಸು ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು।

೨೧. ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಕಥಾ

ಆಣತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ

೮೩. “ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪಸ್ಸದ್ಧೀಸೂ”ತಿ ಸಮೂಹಾಧಾರೋ। “ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ವಾತಿಆದೀಸೂ”ತಿ ಅವಯವಾಧಾರೋ। “ವಿಪ್ಪವಸಿತುಕಾಮೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿರಾಲಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏವಂ ಗತೇತಿ** ಏವಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ಗತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಜ್ಝದಾಪೀತಿ** ಅಜ್ಝಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಾಲೇ। ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಪವಾಸಿತಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಸಮ್ಭೋಗಪರಿಭೋಗೋತಿ** ಅತ್ತನಾ ವಾ

ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ವಾ ಏಕೋ ಪಚ್ಚಯಸಮ್ಭೋಗೋ ಚ ಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೋ ಚ। **ಏಕದಿವಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ, ದ್ವಿಹಾದಿಕಂ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥಿ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿಹರಣಂ ಅಪನಯನಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಲಜ್ಜೀ ಪೇಸಲೋ**ತಿ ಲಜ್ಜೀ ಹುತ್ವಾ ಪಿಯಸೀಲೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತದಹೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪಕ್ಕನ್ತಅಹನಿ ಏವ। **ತಥಾ**ತಿ ಯಥಾ "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಲಹುಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ, ತಥಾ "ಅಹಂ ಲಹುಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಚೇ ವದತೀ**ತಿ ಸಚೇ ಆಚರಿಯೋ ವದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಸಭಾಗತ**ನ್ತಿ ಲಜ್ಜಿಪೇಸಲಭಾವಂ।

ಯಾವ ಆಗಮನಾತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಯಾವ ಆಗಮನಾ। ನನ್ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ। "ವಾಸೇನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಗತಟ್ಠಾನೇ। **ತೇನಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ। **ಪವತ್ತೀ**ತಿ ಪವತ್ತನಂ। ನದೀಪೂರೇನ ವಾ ಉಪದ್ದುತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನದೀಪೂರತ್ತಾ ಉದಕೋಸಕ್ಕನಂ ಆಗಮೇತಿ, ಚೋರಾದೀನಂ ಉಪದ್ದುತತ್ತಾ ಸಹಾಯೇ ಪರಿಯೇಸತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ।

"ನಿಸ್ಸಯಪಣಾಮನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಣಾಪನಂ **ಆಣತ್ತೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ನಿಸ್ಸಯಪಣಾಮನಾ ಆಣತ್ತೀತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಿಸ್ಸಯಪಣಾಮನಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಯಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯಸ್ಸ ಪಣಾಮನಾ। ತಸ್ಮಾ ಪಣಾಮಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಆಪುಚ್ಛೇತಿಆದಿನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ "ಮಾ ಮಂ ಸುಸಾನಗಮನಂ ಆಪುಚ್ಛೇ"ತಿಆದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ। **ಖಮಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ತಿತಿಕ್ಖಾಪೇತಬ್ಬೋ।

ತಾವಾತಿ ಮಹಾಥೇರೇಹಿ, ಮಹಾಥೇರಾನಂ ವಾ ಪರಮಂ। **ಅಞ್ಞತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವಿಹಾರತೋ ಅಞ್ಞಂ ವಿಹಾರಂ। **ಅಪ್ಪೇವಾ**ತಿ ಅಪಿ ಏವ ನಾಮ ಖಮೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರೇವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತ್ಥೇವ। **ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಾದಿದೋಸೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಞಾತಿವಿಯೋಗಾದಿದೋಸೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ತಂಯೇವಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ವಸಿತಂ ತಮೇವ ಠಾನಂ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸಮೋಧಾನೇ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಸಮೋಧಾನವಿನಿಚ್ಛಯೋ

ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾತಿ =೦೦ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ತತ್ರಾಪೀ**ತಿ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸುಪಿ। **ಕದಾ**ತಿ ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ಸಾಯನ್ಹೇ ವಾ ರತ್ತಿಂವಾ**ತಿ ಅಜ್ಜ ಸಾಯನ್ಹೇ ವಾ ರತ್ತಿಂ ವಾ। **ತಂಖಣೇಯೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಪುಟಿಚ್ಛನಕ್ಖಣೇಯೇವ।

ಸೋ ಚಾತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ। **ತತೋ**ತಿ ಗಾಮತೋ। **ಸುಗತೋ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಗತೋ, ನಿಸ್ಸಯೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಥಾಪೀ**ತಿ ಪುನ ಚ ಪರಂ। ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನೇ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆಚರಿಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ"ತಿಆದಿ। **ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿಕ್ಕಮೇ**ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಅತಿಕ್ಕಮೇ ಸತಿ, ಅತಿಕ್ಕಮನಹೇತು ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ **ಉಪಚಾರಸೀಮಾ** ನಾಮ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋಯೇವ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಂ।

ಸಾಯನ್ಹೇ ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ವಾತಿ ಅಜ್ಜ ಸಾಯನ್ಹೇ ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ವಾ। **ಸ್ವೇ**ತಿ ಸುವೇ।

ಬಹಿಸೀಮನ್ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹಿ। **ತತೋ**ತಿ ಬಹಿಸೀಮತೋ। **ದ್ವಿನ್ನಂ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾನ**ನ್ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕತೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾನಂ। **ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ**ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ।

ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಮ್ಹಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋ ಏವ। **ಪಣಾಮೇತೀತಿ** ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಪಣಾಮೇತಿ। **ಸಾಲಯೋತಿ** ಆಚರಿಯೇ ಸಾಪೇಕ್ಖೋ। "ನಿರಾಲಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ನ ದಾನೀ"ತಿಆದಿ। **ಏವಮ್ಪೀತಿ** ಧುರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇಪಿ। ಉಭಿನ್ನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಸತಿ, ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಹೇತು ವಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಣಾಮಿತೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಆಚರಿಯನ್ತಿ** ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯಂ। ಚೇತಿಯಂ ವಾ ವನ್ದನ್ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಂ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೂರತ್ತಾತಿ** ದೂರಭಾವತೋ। **ಉಪರಿಪಾಸಾದೇತಿ** ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿ। **ತನ್ತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಂ। ನಿಸಿನ್ನಂ ಉಪಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸವನವಸೇನ ಸಮೋಧಾನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸದ್ದನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೩. ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಪಞ್ಚಕಕಥಾ

೮೪. ಇದಾನಿ =೦೧ ಯಂ ಲಕ್ಖಣಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಖೇಪತೋತಿ** ಅಙ್ಗಾನಿ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಸಮಾಸತೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಯಂ "ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿಆದಿಮಾಹ, ತತ್ಥ। **ಅಗುಣಙ್ಗೇಹೀತಿ** ಗುಣವಿರಹಿತೇಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ। **ಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯೇನ ಹುತ್ವಾ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಹುತ್ವಾ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಏತೇಸು ಪಞ್ಚಕೇಸು। **ಆದೀಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಪುಬ್ಬೋ ನಿದಸ್ಸನತ್ಥೋ ಇತಿಸದ್ದೋ ಲೋಪೋ ಹೋತಿ। ಇತಿಆದೀಸೂತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಯುತ್ತವಸೇನಾತಿ** ಅನನುರೂಪವಸೇನ। **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಪರೇ ಚ ಸಮಾದಪೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದಿಕೇ। **ಪರಿಹರತೀತಿ** ಪರಿಸಂ ಪರಿಸ್ಸಯತೋ ಹರತಿ ಅಪನೇತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। "ಸೀಲಾದೀಹೀ"ತಿಪದಂ "ಪರಿಹಾಯತಿಯೇವಾ"ತಿಪದೇ ಅಪಾದಾನಂ, "ನ ವಡ್ಢತೀ"ತಿಪದೇ ಕರಣಂ। **ತಸ್ಮಾತಿ**ಆದಿ ಲದ್ಧಗುಣಂ। **ತೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಾ। ಕಸ್ಮಾ ಆಪತ್ತಿಅಙ್ಗವಸೇನ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ನ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಖೀಣಾಸವಸ್ಸೇವ। **ನ ವದೇಯ್ಯಾತಿ** ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ನ ವದೇಯ್ಯ। ಯದಿ ನ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸೇವ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯಭಾವೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಖೀಣಾಸವಪಞ್ಚಕೋ ವುತ್ತೋತಿ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಯಸ್ಮಾ ನ ಪರಿಹಾಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯಾತಿ ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದಸಙ್ಖಾತಂ ಅನ್ತಂ ಲಾಮಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಗಣ್ಹಾಪೇತೀತಿ ವಾ ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ, ತಾಯ। **ದಿಟ್ಠಿಯಾತಿ** ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ। **ಯತ್ತಕಂ ಸುತನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸಿಕ್ಖಾಪದೇ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೭-೧೪೭) ವುತ್ತಂ ಯತ್ತಕಂ ಸುತಂ। **ತೇನಾತಿ** ಸುತೇನ ಖು। ಯಂ ಆಪತ್ತಾದಿ ತೇನ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋತಿ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇದಂ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಆಪನ್ನೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿಪದಂ "ಆಪನ್ನೋ"ತಿಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಾಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಸೀಲತೋ ಅಭಿವಿಸೇಸೇನ ಸಮ್ಮಾ ಚರಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಆಭಿಸಮಾಚಾರಂ,** ಖನ್ಧಕಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಸೀಲಂ, ತಂ ಆರಬ್ಭ ಪಞ್ಞತ್ತಾ **ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಾ,** ಖನ್ಧಕಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಿಕ್ಖಾ, ತಾಯ। **ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಕಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಮಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಆದಿ ಮರಿಯಾದೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಪವತ್ತಾ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಾ =೦೨, ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಿಕ್ಖಾ, ತಾಯ। **ಸೇಕ್ಖಪಣ್ಣತ್ತಿಯನ್ತಿ** ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ಸಿಕ್ಖಾ, ಸಾ ಏವ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಸೇಕ್ಖಪಣ್ಣತ್ತಿ। ಅಥ ವಾ ಸಿಕ್ಖನಂ ಸಿಕ್ಖಾ, ತಾಯ ಸಿಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞಪೀಯತೀತಿ ಸೇಕ್ಖಪಣ್ಣತ್ತಿ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಪರಿಯಾಪನ್ನಸಿಕ್ಖಾಯೇವ, ತಸ್ಸಂ। **ಅಭಿಧಮ್ಮೇತಿ** ಏತ್ಥ ಸುತ್ತನ್ತಪಾಳಿತೋ ಅಭಿ ಅತಿರೇಕೋ, ಅಭಿವಿಸಿಟ್ಠೋ ವಾ ಧಮ್ಮೋ ಅಭಿಧಮ್ಮೋತಿ ವುತ್ತೇ ನಾಮರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದಕಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕನ್ತಿ ಆಹ "ನಾಮರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದೇ"ತಿ।

ಅಭಿವಿನಯೇತಿ ಏತ್ಥ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಕಾಯವಾಚಂ ವಿನೇತೀತಿ ಅಭಿವಿನಯೋ, ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಕಾಯವಾಚಂ ವಿನೇತಿ ಏತ್ಥ, ಏತೇನಾತಿ ವಾ ಅಭಿವಿನಯೋತಿ ವುತ್ತೇ ವಿನಯಪಿಟಕನ್ತಿ ಆಹ "ಸಕಲೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ"ತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಪದೇಸು, ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಾ ಪದಾನಂ। ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣಸದ್ದೇನ **"ಧಮ್ಮತೋ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಸದ್ದಸ್ಸ ಸಭಾವತ್ಥಾದಯೋ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಕಾರಣತ್ಥತಂ ದೀಪೇತಿ, ಏನಸದ್ದೇನ ತೋಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ವಿಸೇಸನತ್ಥಂ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚತುತ್ಥೇ**ತಿ ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಕೇ। ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಕತೋ ತೀಣಿ ಪದಾನಿ, ಪಞ್ಚಮಪಞ್ಚಕತೋ ದ್ವೇ ಪದಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಕಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ "ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಚಕಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಸು ಪಞ್ಚಕೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಇತಿ ಸೋಳಸಪಞ್ಚಕವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೪. ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಛಕ್ಕಕಥಾ

೮೫. ತನ್ತಿ ಊನದಸವಸ್ಸಪದಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಛಕ್ಕೇಸು। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಛಕ್ಕೇಸು। "ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ವಿಭಙ್ಗವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಆಹ "ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತಾನೀ"ತಿ। ಮಾತಿಕಾವಿಭಙ್ಗವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ವಿಭಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ **ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ,** ವಾಚುಗ್ಗತವಸೇನ ಸುನ್ದರಾ ಪವತ್ತಿ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನಿ,** ಸುತ್ತತೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನತೋ ಸುಟ್ಠು ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಾನೀತಿ **ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಾತಿಕಾವಿಭಙ್ಗವಸೇನಾ"ತಿಆದಿ।

೧೫. ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬವತ್ಥುಕಥಾ

೮೬. ಯೋ ಪನಾತಿ ಯೋ ಪನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೋ। **ಅಞ್ಞೋಪೀ**ತಿ ಪಸೂರತೋ ಅಪರೋಪಿ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೇ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಯೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಞ್ಞೋಪೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಅಯನ್ತಿ** ಪರಿವಾಸೋ। **ನಗ್ಗಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಆಜೀವಕಸ್ಸ ವಾ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ ವಾ"ತಿ। ತತ್ಥ **ಆಜೀವಕೋ** ಉಪರಿ ಏಕಮೇವ ವತ್ಥಂ ಉಪಕಚ್ಛಕೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪರಿದಹತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ನಗ್ಗೋ। **ಅಚೇಲಕೋ** ಪನ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ನಗ್ಗೋಯೇವ। **ಸೋಪೀ**ತಿ =೦೩ ನಗ್ಗಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋಪಿ। **ವಾಲಕಮ್ಬಲಾದೀನನ್ತಿ** ವಾಲೇನ ಕತಂ ಕಮ್ಬಲಂ, ಆದಿಸದ್ದೇನ ಕೇಸಕಮ್ಬಲಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ನಗ್ಗಪರಿಬ್ಬಾಜಕತೋ ಅಪರಸ್ಸ। **ಪಣ್ಡರಙ್ಗಾದಿಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಣ್ಡರಂ ಸೇತವತ್ಥಂ ಅಙ್ಗೇ ಸರೀರೇ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಪಣ್ಡರಙ್ಗೋ,** ಆದಿಸದ್ದೇನ ನೀಲಙ್ಗಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಏವನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೇಸಮಸ್ಸುಓರೋಪನಾದಿನಾ। ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೇ, ನಿಸಿನ್ನೇಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನಾದರೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಸ್ಸ। **ನಯಿಮೇ**ತಿ ನ ಇಮೇ, ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಂ।

೮೭. "ಏವಂ ಖೋ...ಪೇ॰... ಅನಾರಾಧಕೋ"ತಿ ಅಯಂ ಕಥಾ ಮಾತಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಸ್ಸ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಮಾತಿಕಾಯ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ವಿಭಙ್ಗೇ। **ಅತಿಕಾಲೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ವತ್ತಕರಣವೇಲಾಯೇವ ಅತಿಕಾಲೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವತ್ತಕರಣವೇಲಾಯಮೇವಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಕರಣವಚನನ್ತಿಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಕುಲಘರೇಸುಯೇವ। **ಅಞ್ಞದತ್ಥೂ**ತಿ ಏಕಂಸೇನ, "ಕರೋನ್ತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತೋ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸಮ್ಪಾದಕೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನಾರಾಧಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆರಾಧಸದ್ದಸ್ಸ ಸಾಧನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೋಸನತ್ಥಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ।

ಅಜ್ಝಾಚಾರತ್ಥಿಕಾ ವಿಸನ್ತಿ ಪವಿಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವೇಸಿಯಾ,** ಸೋಭಣರೂಪಸಙ್ಖಾತಂ ವೇಸಂ ಧಾರೇತೀತಿ ವಾ **ವೇಸಿಯಾ**। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸುಲಭಜ್ಝಾಚಾರಾ"ತಿಆದಿ। ಆಮಿಸೋಯೇವ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಟ್ಠೇನಾತಿ **ಆಮಿಸಕಿಞ್ಜಕ್ಖೋ,** ವಿಸೇಸನಪರಪದೋ। ಅಥ ವಾ ಆಮಿಸೋ ಚ ತತೋ ಅಞ್ಞೋ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖೋ ಚ **ಆಮಿಸಕಿಞ್ಜಕ್ಖಂ,** ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪದಾನಂ **ಆಮಿಸಕಿಞ್ಜಕ್ಖಸಮ್ಪದಾನಂ**। **ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಸದ್ದೋ** ಕೇಸರಸ್ಸೇವ ಮುಖ್ಯತೋ ವಾಚಕೋ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಸ್ಸ ಪನ ರೂಳ್ಹೀವಸೇನ। **ವಿಧವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಧವಸದ್ದೋ ಪತಿನೋಯೇವ ವಾಚಕೋ, ನ ರುಕ್ಖವಿಸೇಸಸ್ಸಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮತಪತಿಕಾ ವಾ"ತಿಆದಿ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಮತವಸೇನ ವಾ ಪವುತ್ಥವಸೇನ ವಾ ವಿಗತೋ ಧವೋ ಏತಾಸಂ, ಧವೇನ ವಾ ವಿಗತಾತಿ **ವಿಧವಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಾತಿ** ವಿಧವಾ। ಯೋಬ್ಬನಪತ್ತತ್ತಾ ವಾ ಯೋಬ್ಬನಾತೀತತ್ತಾ ವಾ ಥುಲ್ಲಾ ಮಹನ್ತಾ ಕುಮಾರಿಕಾತಿ **ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋಬ್ಬನಪತ್ತಾ"ತಿಆದಿ। **ಪಣ್ಡಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಸಿತ್ತಪಣ್ಡಕಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಪಣ್ಡಕೇಸು ನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕೋವಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ "ನಪುಂಸಕಾ"ತಿ। **ಸಮಾನಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಮಾನಪಬ್ಬಜ್ಜಾ। **ತತೋತಿ** ವಿಸ್ಸಾಸತೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ವೇಸಿಯಾದೀಸು। **ತಾಸನ್ತಿ** ವೇಸಿಯಾನಂ। **ಸೋತಿ** ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು =೦೪ ವಿಧವಾದೀಸು। ಗನ್ತಬ್ಬತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಗನ್ತಬ್ಬತ್ತಂ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ।

ಉಚ್ಚಾವಚಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ಉದ್ಧಂ ಚಯತಿ ವಡ್ಢತೀತಿ **ಉಚ್ಚಂ,** ಚಯತೋ ಅವಗತೋ ವಿಯೋಗೋತಿ **ಅವಚಂ**। ಉಚ್ಚಞ್ಚ ಅವಚಞ್ಚ **ಉಚ್ಚಾವಚಾನೀತಿ** ವಚನತ್ಥೇನ ಮಹನ್ತಖುದ್ದಕತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಮಹನ್ತಖುದ್ದಕಾನೀ"ತಿ। "ಕಮ್ಮಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕರಣೀಯಾನೀ"ತಿಪದಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಂದಸ್ಸನೇನ ಚ ಕತ್ತಬ್ಬಾನೀತಿ **ಕರಣೀಯಾನೀತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಮಹನ್ತಖುದ್ದಕೇಸು ಕಮ್ಮೇಸು । **ತತ್ಥ ನ ದಕ್ಖೋತಿ** ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ತೇಸು ತೇಸು ನವಕಮ್ಮೇಸೂ"ತಿ। "ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನತ್ಥಿ ಅಲಸೋ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅನಲಸೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ರಾತಿ** ಏತ್ಥ ತ್ರಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ತಮ್ಯತ್ಥೇ ವಿಚ್ಛಾಜೋತಕೋತಿ ಆಹ "ತೇಸು ತೇಸೂ"ತಿ। "ಠಾನುಪ್ಪತ್ತಿಕಾಯ ವೀಮಂಸಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇದಮೇವ"ನ್ತಿಆದಿ। "ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇ ಉಪ್ಪನ್ನಪಞ್ಞಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಠಾನುಪ್ಪತ್ತಿಕಾಯಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಠಾನಸದ್ದೋ ತಙ್ಖಣತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಲಂ ಕಾತುನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಲಂಸದ್ದೋ** ಭೂಸನವಾರಣಪರಿಯತ್ತಸಙ್ಖಾತೇಸು ತೀಸು ಅತ್ಥೇಸು ಪರಿಯತ್ತತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ।

ತಿಬ್ಬಚ್ಛನ್ದೋತಿ ತಿಖಿಣಛನ್ದೋ। "ಬಲವಚ್ಛನ್ದೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಲೋಕಿಯಸಮಾಧಿಭಾವನಾಯಾತಿ** ಲೋಕಿಯಾಯ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾಯ ಸಮಾಧಿಭಾವನಾಯ।

ಇಧಾಗತೋತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಆಗತೋ। **ತಿತ್ಥಾಯತನಸಾಮಿಕಸ್ಸಾತಿ** ತರನ್ತಿ ಉಪ್ಲವನ್ತಿ ಸತ್ತಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ತಿತ್ಥಂ,** ದ್ವಾಸಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ತಮೇವ ಆಯತನಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಿಕಾನನ್ತಿ **ತಿತ್ಥಾಯತನಂ**। ಅಥ ವಾ ತಿತ್ಥಮೇತೇಸಮತ್ಥೀತಿ **ತಿತ್ಥಿನೋ,** ತೇಸಮಾಯತನಂ ತಿತ್ಥಾಯತನಂ, ತಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ತಿತ್ಥಾಯತನಸಾಮಿಕೋ, ತಸ್ಸ। **ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ **ದಿಟ್ಠಿಸದ್ದೋ** ಲದ್ಧಿಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಾಯ ಲದ್ಧಿಯಾ"ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಸಾ ಲದ್ಧಿ "ಖನ್ತೀ"ತಿ ಚ "ರುಚೀ"ತಿ ಚ "ಆದಾಯೋ"ತಿ ಚ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಆಹ "ಇದಾನೀ"ತಿಆದಿ। ಸಾಯೇವ ಲದ್ಧಿ ಖಮತಿ ಚೇವ ರುಚ್ಚತಿ ಚ ಗಹಿತಾ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸ ತಿತ್ಥಕರಸ್ಸಾತಿ** ಕತ್ವತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ತಿತ್ಥಾಯತನಸಾಮಿಕಸ್ಸ। **ಭಞ್ಞಮಾನಾಯಾತಿ** ಭಣಿಯಮಾನಾಯ। **ಅನಭಿರದ್ಧೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅನಭಿರಾಧಿತೋ ಅಪರಿತೋಸಿತಚಿತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ನೋ ಪಗ್ಗಹಿತಚಿತ್ತೋ"ತಿ। **ಯದಿದನ್ತಿ** ಯಂ ಇದಂ "ಅನತ್ತಮನತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಅತ್ತಮನತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ "ಇದ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಅನಿಯಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇಮೇತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ। ಯಞ್ಚ ಅನತ್ತಮನತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಸ್ಸ ಏವ ಅನತ್ತಮನತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇದನ್ತಿ** ದ್ವೇ ಅತ್ತಮನತ್ತಾನಿ, ದ್ವೇ ಅನತ್ತಮನತ್ತಾನೀತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಇದಂ ಧಮ್ಮಜಾತಂ। **ಸಙ್ಘಾಟನೀಯನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಟಿತಬ್ಬಂ, ಸನ್ನಿಚಯಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅನಾರಾಧಕೇ"ತಿಆದಿನಾ **ಅನಾರಾಧನೀಯಸ್ಮಿನ್ತಿ** =೦೫ ಏತ್ಥ ನ ಆರಾಧೇತಿ ವತ್ತಂ

ಅನೇನ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ **ಅನಾರಾಧನೀಯ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ। **ಲಿಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಕಾರಣಂ। **ಲಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ಚಿಹನಂ। **ಇತೋ**ತಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗತೋ ನೀಹಟೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೇನಾ**ತಿ ಕಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ವುತ್ತವಿಪರೀತೇನ।

ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇ ಅಟ್ಠಙ್ಗಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಾತಿಕಾಲೇನ ಗಾಮಪವೇಸನಂ ನಾತಿದಿವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮನ"ನ್ತಿಆದಿ। ಕಣ್ಹಪಕ್ಖೇಪಿ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಬ್ಬಾನಿ। "ಪರಿತೋಸಕೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆರಾಧಕ**ಸದ್ದಸ್ಸ ತೋಸನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ಪನ "ಸಮ್ಪಾದಕೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಾಧನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಉಪಸಮ್ಪದಮಾಳಕೇಪೀತಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದಟ್ಠಾನೇ ಏಕಕೂಟಯುತ್ತೇ ಅನೇಕಕೋಣೇ ಪತಿಸ್ಸಯವಿಸೇಸೇಪಿ। ಸೋ ಹಿ ಏಕಕೂಟಂ ಕತ್ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಕೋಣೇಹಿ ಮಲೀಯತಿ ವಿಭೂಸೀಯತೀತಿ **ಮಾಳೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿವಚನಂ ಅಸದಿಸೂಪಮಾಯ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಯಥಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಸ್ಸ। ಪರಿವಸನ್ತೋ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ತರಾ**ತಿ ಚತುಮಾಸಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ। **ಕುಪ್ಪನಸಭಾವೋ**ತಿ ನಸ್ಸನಸಭಾವೋ। **ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ**ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ನಾಮರೂಪಂ ವವತ್ಥಪೇತೀ**ತಿ "ಇದಂ ನಾಮಂ, ಇದಂ ರೂಪ"ನ್ತಿ ವವತ್ಥಪೇತಿ। **ಲಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ನಮನರುಪ್ಪನಲಕ್ಖಣಂ, ಅನಿಚ್ಚಾದಿಲಕ್ಖಣಂ ವಾ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಿವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಪಹಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಸಮೂಹತಾನಿ...ಪೇ॰... ಸಲ್ಲ"ನ್ತಿ। **ಅಬ್ಬುಳ್ಹ**ನ್ತಿ ಆವಹಿಯಿತ್ಥಾತಿ ಅಬ್ಬುಳ್ಹಂ, ಉದ್ಧಂ ವಹಿಯಿತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಹಿ ಉದ್ಧಙ್ಗಮತ್ಥೋ। **ತಂದಿವಸಮೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಪಟಿಲಭನದಿವಸೇಯೇವ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ತದಹೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸೋತಾಪನ್ನಭವನಅಹನಿ ಏವ।

ತಸ್ಸಾತಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಸ್ಸ। ಪಾಳಿಯಂ ಪತ್ತಸ್ಸ ಅನಾಗತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಪತ್ತಮ್ಪಿ ತಥೇವಾ"ತಿ। ಯಥಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಮೂಲಕಂ ಚೀವರಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಂ, ಪತ್ತಮ್ಪಿ ತಥೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ। **ಇಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಸ್ಸ। **ಅಞ್ಞೇ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ ಅಪರೇ। **ತೇಹಿಪೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿಪಿ। **ವಿಲೋಮಾ**ತಿ ಪಟಿಲೋಮಾ। **ಆಯತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಧೀನಂ। **ಆಯತ್ತಜೀವಿಕತ್ತಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಆಯತ್ತಜೀವಿಕತ್ತಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ। **ವಚನಕರೋ**ತಿ ವಚನಂ ಕರೋ। ವಾಕ್ಯೇಪಿ ಸಮಾಸೇಪಿ ವಚನಸದ್ದಸ್ಸ "ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಮೇವ ಅಪೇಕ್ಖತ್ತಾ "ವಚನಕರೋ"ತಿ ಸಮಾಸೋ ಹೋತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಆಯತ್ತಜೀವಕತ್ತಾ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ವಚನಕರಹೇತುನಾ।

ಅಗ್ಗಿಪರಿಚರಣಕಾತಿ ೯೦೯ ಅಗ್ಗಿಪೂಜಕಾ। ಇಮಿನಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರನ್ತೀತಿ **ಅಗ್ಗಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಾಪಸಾ**ತಿ ಜಟಾಧರಾ। ತೇ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಜಟಾ ಚ ತಪೋ ಚ ಏತೇಸಮತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ "ಜಟಿಲಾ"ತಿ ಚ "ತಾಪಸಾ"ತಿ ಚ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಏತೇ**ತಿ ಜಟಿಲಕಾ। "ಕಿರಿಯಂ ನ ಪಟಿಬಾಹನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ಥಿ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ"ತಿ। **ಏತದೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಏವ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ। **ಏತೇಸ**ನ್ತಿ ಜಟಿಲಾನಂ। **ಸಾಸನೇ**ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಞಾತೀನಂ, ಇಮಂ ಪರಿಹಾರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇ**ತಿ ಞಾತಯೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಞಾತಿಸೇಟ್ಠಸ್ಸಾ**ತಿ ಞಾತಿಯೇವ ಸೇಟ್ಠೋ, ಞಾತೀನಂ ವಾತಿ ಞಾತಿಸೇಟ್ಠೋ, ತಸ್ಸ, ಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯. ಪಞ್ಚಾಬಾಧವತ್ಥುಕಥಾ

೮೮. ಮಗಧೇಸೂತಿ ಏತ್ಥ ಬಹುವಚನಪದೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಜನಪದಸ್ಸ ನಾಮನ್ತಿ ಆಹ "ಮಗಧನಾಮಕೇ ಜನಪದೇ"ತಿ। **ಅಮನುಸ್ಸಾನಞ್ಚಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಅಞ್ಞಸತ್ತಾನಞ್ಚ। ಉಸ್ಸನ್ನಸದ್ದೋ ಚ ಉಸ್ಸದಸದ್ದೋ ಚ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಉಸ್ಸನ್ನಾ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತಾ"ತಿ। "ಫಾತಿಪ್ಪತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಕುಟ್ಠಾದೀಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಆಬಾಧೇಹಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ಕುಟ್ಠಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಆಬಾಧೇಸು। ಆಬಾಧಿಕಂ ಆಭುಸೋ ಬಾಧತಿ ಪೀಳೇತೀತಿ **ಆಬಾಧೋ,** ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಂ ಕುಟತಿ ಛಿನ್ದತೀತಿ **ಕುಟ್ಠಂ**। "ರತ್ತಕುಟ್ಠಂ ವಾ"ತಿಆದೀಸು ವಾಸದ್ದೇನ ಸೇತಕುಟ್ಠಾದೀನಿಪಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಕೀಟಿಭ ದದ್ದು ಖಜ್ಜು ಆದಿಪ್ಪಭೇದಮ್ಪೀತಿ** ಕೀಟಿಭೋ ಚ ದದ್ದು ಚ ಖಜ್ಜು ಚ ಕೀಟಿಭದದ್ದುಖಜ್ಜುಯೋ , ತಾ ಆದಯೋ ಯೇಸಂ ಕುಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಕೀಟಿಭದದ್ದುಖಜ್ಜುಆದಯೋ, ತೇಸಂ ಪಭೇದೋ ಕೀಟಿಭದದ್ದು ಖಜ್ಜುಆದಿಪ್ಪಭೇದೋ, ತಮ್ಪಿ। ತತ್ಥ **ಕೀಟಿಭೋತಿ** ಕೀಟ ಇಭೋತಿ ಪದವಿಭಾಗೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ **ಕೀಟೋತಿ** ಕಿಮಿ। ಇಮಿನಾ ಕೀಟಕುಲಾವಕಂ "ಕೀಟೋ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಕೀಟೋ ವಿಯಾತಿ **ಕೀಟೋ,** ಕುಟ್ಠವಿಸೇಸೋ। **ಇಭೋತಿ** ಗಜೋ। ಇಮಿನಾ ಗಜಸ್ಸ ಸಬಲಂ "ಇಭೋ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಇಭೋ ವಿಯಾತಿ **ಇಭೋ,** ಕುಟ್ಠವಿಸೇಸೋ। ಕೀಟೋಯೇವ ಇಭೋ **ಕೀಟಿಭೋ,** ಕುಟ್ಠಾಬಾಧವಿಸೇಸೋ, ಯಂ ಲೋಕೇ **"ಕುಟ್ಠಾಬಾಧ ವಿಸೇಸೋ"**ಇತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। **ದದ್ದೂತಿ** ಕಚ್ಛು। ಸಾ ಹಿ ಸರೀರಂ ದಂಸತಿ ವಿದಂಸತಿ, ಹಿಂಸತೀತಿ ವಾ **ದದ್ದುತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। ಏಕಸ್ಸ ದಕಾರಸ್ಸ ರಕಾರಂ ಕತ್ವಾ "ದದ್ದು"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಯಂ ಲೋಕೇ **"ಪ್ವೇ?"**ಇತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। **ಖಜ್ಜೂತಿ** ಕಣ್ಡುವನಂ। ತಞ್ಹಿ ಸರೀರಂ ಖಜ್ಜತಿ ಬ್ಯಥತಿ ಖದತಿ, ಹಿಂಸತೀತಿ ವಾ ಖಜ್ಜೂತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಂ ಲೋಕೇ **"ಖಜ್ಜ"**ಇತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। "ಕಚ್ಛೂ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋ ಅಪಾಠೋ ದದ್ದುಸದ್ದೇನ ತಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ। **ತನ್ತಿ** ಕುಟ್ಠಂ। **ಪಕತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇತಿ** ಪಕತಿಯಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ, ಯಥಾನಿವತ್ಥಪಾರುತಟ್ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ವಿಸೇಸತೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಸಚೇ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಕತಿವಣ್ಣೇತಿ** =೦೭ ಪಕತಿಛವಿಯಂ। ಯಥಾ ಅವಣಾ ಛವಿ ಹೋತಿ, ತಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವಣವತ್ಥುಂ ಸನ್ಧಾಯ ನ ವುತ್ತಂ।

ಮೇದಗಣ್ಡೋತಿ ಮೇದೋ ಅಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೀತಿ **ಮೇದೋ,** ಗಣ್ಡತಿ ಫೋಟೋ ಭವತೀತಿ **ಗಣ್ಡೋ,** ಮೇದೋಯೇವ ಗಣ್ಡೋ ಮೇದಗಣ್ಡೋ। ಯಂ ಲೋಕೇ "ಮೇದಗಣ್ಡೋಇತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। **ಕೋಲಟ್ಠೀತಿ** ಕೋಲಂ ವುಚ್ಚತಿ ಬದರಫಲಂ, ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠಿ ಕೋಲಟ್ಠಿ। ಅವಡ್ಢನಕಪಕ್ಖೇ ಠಿತೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಞ್ಛವಿನ್ತಿ** ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಛವಿಂ, ಸಞ್ಜಾತಛವಿಂ ವಾ। **ಉಣ್ಣಿಗಣ್ಡಾತಿ** ಉದ್ಧಂ ನಮನ್ತೀತಿ ಉಣ್ಣಿಯೋ, ತಾಯೇವ ಗಣ್ಡಾ ಉಣ್ಣಿಗಣ್ಡಾ। ಯೇ ಲೋಕೇ "ಉಣ್ಣಿಗಣ್ಡಾ" ಇತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸರೀರಪದೇಸೇ। **ಖೀರಪೀಳಕಾತಿ** ಖೀರಂ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೀತಿ ಖೀರಾ, ತಾ ಏವ ಪೀಳಕಾ ಖೀರಪೀಳಕಾ। ಯಾ ಲೋಕೇ "ಖೀರಪೀಳಕಾ" ಇತಿ ಚ ಇತಿ ಚ ವೋಹರನ್ತಿ। **ತಾಸೂತಿ** ಪೀಳಕಾಸು। ಖೀರಪೀಳಕಾ ನಾಮ ಗಣ್ಡಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಖರಪೀಳಕಾತಿ** ಖರಸಭಾವಾ ಪೀಳಕಾ। ಖರಸಭಾವತ್ತಾ ತೇನ ಸತ್ತಾ ಮರಣಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಮರಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ। ಯಾ ಲೋಕೇ ಇತಿ "ಖೀರಪೀಳಕಾ" ವೋಹರನ್ತಿ। ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾ ನಾಮ ಗಣ್ಡಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪದುಮಸ್ಸ ಕಣ್ಣಿಕಾ ವಿಯ **ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾ**। ಯಾ ಲೋಕೇ **"ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾ"**ಇತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। ಸಾಸಪಬೀಜಕಾ ನಾಮ ಗಣ್ಡಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಾಸಪಸ್ಸ ಬೀಜಂ ಪಮಾಣಮೇತಾಸನ್ತಿ **ಸಾಸಪಬೀಜಕಾ**। ಯಾ ಲೋಕೇ "ಸಾಸಪಬೀಜಕಾ" ಇತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। **ತಾ ಸಬ್ಬಾತಿ** ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಪೀಳಕಾ, ಗಣ್ಡಜಾತಿಯೋ ವಾ। **ತಾಸೂತಿ** ಪೀಳಕಾಸು, ಗಣ್ಡಜಾತೀಸು ವಾ।

ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಪತ್ತವಣ್ಣನ್ತಿ ಪದುಮಂ ನಾಮ ರತ್ತಂ, **ಪುಣ್ಡರೀಕಂ** ನಾಮ ಸೇತಂ, ತೇಸಂ ಪುಪ್ಫಪತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವಿಯ ವಣ್ಣಮೇತಸ್ಸಾತಿ ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಪತ್ತವಣ್ಣಂ, ಸಬ್ಬಕುಟ್ಠಂ। ಯಂ ಲೋಕೇ "ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಪತ್ತವಣ್ಣಂ, ಸಬ್ಬಕುಟ್ಠಂ" ಇತಿ ವೋಹರನ್ತಿ। **ಯೇನಾತಿ** ಕುಟ್ಠೇನ। ಗುನ್ನಂ ಸರೀರಂ ಸಬಲಂ ವಿಯ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸರೀರಂ ಸಬಲಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಕಿಲಾಸೇ। **ಸೋಸಬ್ಯಾಧೀತಿ** ಖಯರೋಗೋ। ಸೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಮಂಸಲೋಹಿತಾದೀನಿ ಸೋಸಾಪೇತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಸೋಸೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। ಯಂ ಲೋಕೇ "ಸಾಂಸ" ಇತಿ ಚ "ಸೋಸಬ್ಯಾಧಿ" ಇತಿ ಚ ವೋಹರನ್ತಿ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಸೋಸಬ್ಯಾಧಿಮ್ಹಿ। **ಅಪಮಾರೋತಿ** ಅಪಸ್ಮಾರೋ। ಸೋ ಹಿ ಸಾರತೋ ಅಪಗತತ್ತಾ "ಅಪಮಾರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಸಕಾರಸ್ಸ ಮಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। ಯಂ ಲೋಕೇ "ಅಪಮಾರ" ಇತಿ ಚ **"ಅರೂ?"**ಇತಿ ಚ ವೋಹರನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದ್ವೀಸು ಉಮ್ಮಾದೇಸು। ಆಧಾರೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। ದುತ್ತಿಕಿಚ್ಛೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭. ರಾಜಭಟವತ್ಥುಕಥಾ

೯೦. **ಉಚ್ಚಿನಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ಚಿಧಾತುಯಾ ವಡ್ಢನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಡ್ಢೇಥಾ”ತಿ। **ಸೋತಾಪನ್ನತ್ತಾತಿ** ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ =೦೮ ಸೋತಾಪನ್ನಭಾವತೋ। **ಘಾತೇಥಾತಿ** ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಥ। **ಹನಥಾತಿ** ಪಹರಥ। **ತತೋತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯತೋ। ಆಚರಿಯೋ ಸೇಟ್ಠೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ಆಚರಿಯತೋ। **ಇದನ್ತಿ** ವಚನಂ, ಆಗತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆಹಂಸು ವೋಹಾರಿಕಾ ಮಹಾಮತ್ತಾ ಮುಸಾವಾದೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಮಚ್ಚೋತಿ** ಸಬ್ಬರಾಜಕಿಚ್ಚೇಸು ಅಮಾ ಸಹ ರಞ್ಞಾ ಭವತೀತಿ ಅಮಚ್ಚೋ। **ಅಮಾ**ಸದ್ದೋ ಸಹತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। “ಅಮಾ”ತಿ ನಿಪಾತತೋ ಭವತ್ಥೇ ಅಚ್ಚಪಚ್ಚಯೋ (ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇ ೪.೧೩ ಸುತ್ತೇ)। **ಮಹಾಮತ್ತೋತಿ** ಮಹನ್ತೋ ಮತ್ತಾ ಇಸ್ಸರಿಯಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮಹಾಮತ್ತೋ। **ಮತ್ತಾ**ಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಇಸ್ಸರಿಯವಾಚಕೋ। **ಸೇವಕೋತಿ** ರಾಜಾನಂ ಸೇವತಿ ಭಜತೀತಿ ಸೇವಕೋ। **ಭತ್ತವೇತನಭಟೋತಿ** ಭತ್ತವೇತನಾನಮತ್ಥಾಯ ಭಟೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ರಾಜಭಟಸ್ಸ। **ಪುತ್ತನತ್ತಭಾತುಕಾದಯೋತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯೋ ಪನಾತಿ** ರಾಜಭಟೋ ಪನ। **ನಿಯ್ಯಾತೇತೀತಿ** ಅಪ್ಪೇತಿ। **ತಂ ಠಾನನ್ತಿ** ತಂ ರಾಜಭಟಟ್ಠಾನಂ। **ಯೇನ ವಾತಿ** ಕಮ್ಮಕಾರೇನ ವಾ। **ಯಂಕಮ್ಮಕಾರಣಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಣಾ। **ಯೋ ವಾತಿ** ರಾಜಭಟೋ ವಾ। **ಪಬ್ಬಜಸ್ಸೂತಿ** ಪಬ್ಬಾಜೇಹಿ।

೧೮. ಚೋರವತ್ಥುಕಥಾ

೯೧. **ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋತಿ** ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ ಪುಬ್ಬೇ ದಿಟ್ಠೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ಚೋರೋ। **ಸೋತಿ** ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ। ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ವಚನಂ ಸುಣನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇತಿ** ಮನುಸ್ಸಾ। **ಉಬ್ಬಿಜ್ಜನ್ತಿಪೀತಿ** ಕಾಯೇನ ಉಬ್ಬಿಜ್ಜನ್ತಿಪಿ। **ಉತ್ತಸನ್ತಿಪೀತಿ** ಚಿತ್ತೇನ ಉತ್ತಸನ್ತಿಪಿ। ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನ ಪಬ್ಬಾಜಿತೋ, ನನು ಭಗವತಾ ಪನ ಸಯಂ ಪಬ್ಬಾಜಿತೋ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಭಗವಾ ಸಯಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮೀತಿ** ಚ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ, ಧಮ್ಮೇನ ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಇಸ್ಸರೋ, ಅಧಿಪತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಕರಣತ್ಥಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದಿವಚನೇ। “ಧಜಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ಧಜಸ್ಸ ಬನ್ಧನಂ ಧಜಬನ್ಧೋ, ಧಜಬನ್ಧೋ ವಿಯಾತಿ **ಧಜಬನ್ಧೋ,** ಧಜಬನ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಚರತೀತಿ **ಧಜಬನ್ಧೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಧಜಬನ್ಧೋ, ತಸ್ಮಾ। **ಯೋತಿ** ಚೋರೋ। **ಪನ್ಥದುಹನಂ ವಾತಿ** ಪನ್ಥೇ ದುಹನಂ ವಾ। **ಪಞ್ಞಾಯತಿ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೋ ವಾಕ್ಯಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಞ್ಹಿ ವಿಚರತಿಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದನ್ತಿ** ಚೋರಕಮ್ಮಂ। **ರಜ್ಜನ್ತಿ** ರಾಜಭಾವಂ। **ಸೋತಿ** ರಾಜಪುತ್ತೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ರಾಜಪುತ್ತೇ। **ಪುಬ್ಬೇತಿ** ಪುಬ್ಬಕಾಲೇ। **ತನ್ತಿ** ಚೋರಂ। **ಏವನ್ತಿ** ಇಮಿನಾಕಾರೇನ, ಜಾನನ್ತಿ ಚೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅದಿಸ್ಸಮಾನಾತಿ** ಅತ್ತಾನಂ ಅಪಞ್ಞಾಯಮಾನಾ। ಇದಂ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದಿಚೋರೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ನ ಅಮ್ಬಲಬುಜಾದಿಚೋರೇ। **ಪಚ್ಛಾಪೀತಿ** ಥೇಯ್ಯಕರಣತೋ ಪಚ್ಛಾಪಿ। **ತೇಪೀತಿ** ಚೋರೇಪಿ।

೯೨. **ಭಯೇನಾತಿ** ಭಯತೋ। **ಏತೇ ಪನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ ಪನ। **ಲದ್ಧಾಭಯತ್ತಾತಿ** ರಾಜತೋ ಲದ್ಧೋ ಅಭಯೋ ಇಮೇಹೀತಿ ಲದ್ಧಾಭಯಾ, ತೇಸಂ ಭಾವೋ ಲದ್ಧಾಭಯತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ। **ಕಾರಭೇದಕೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಕಾರ**ಸದ್ದೋ ರುಕ್ಖವಿಸೇಸೇ =೦೯ ಚ ಸಕ್ಕಾರೇ ಚ ಬನ್ಧನಾಲಯೇ ಚ ಪವತ್ತತಿ, ಇಧ ಪನ ಬನ್ಧನಾಲಯೇತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕಾರಂ ವುಚ್ಚತಿ ಬನ್ಧನಾಗಾರ”ನ್ತಿ। ಬನ್ಧನಾಗಾರಞ್ಹಿ ಕರೋನ್ತಿ ತಂ ಪವೇಸಿತೇ ಜನೇ ಹಿಂಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ “ಕಾರಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಇಧಾತಿ** “ಕಾರಭೇದಕೋ”ತಿಪದೇ। ದೀಪಬನ್ಧನಂ ವಾ ಹೋತೂತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ನ ಕೇವಲಂ ಬನ್ಧನಾಗಾರಂಯೇವ ಕಾರಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅನ್ದುಬನ್ಧನಾದೀನಿಪಿ ಕಾರಾಯೇವ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯೋತಿ** ಚೋರೋ। **ಏತೇಸೂತಿ** ಬನ್ಧನೇಸು। **ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ವಾತಿ** ರಜ್ಜುಬನ್ಧನಂ ನಿಬ್ಬೇಠೇತ್ವಾ ವಾ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ನ ಕೇವಲಂ ಕಾರಾಯ ಭಿನ್ದನತೋ ಏವ ಕಾರಭೇದಕೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಛಿನ್ದನಮುಞ್ಚನವಿವರಣೇಹಿಪಿ ಕಾರಭೇದಕೋಯೇವ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದೀಪನ್ತರನ್ತಿ** ಬನ್ಧನದೀಪತೋ ಅನ್ತರಂ ಅಞ್ಞಂ ದೀಪನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚಕ್ಕವಾಳಬನ್ಧನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಳನ್ತರಂ ಗತೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನ ವುತ್ತೋ। **ಸೋತಿ** ನಚೋರಕೋ। **ಗಾಮನಿಗಮಪಟ್ಟನಾದೀನೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಟ್ಟನನ್ತಿ** ನಾವಾಪಟ್ಟನಂ, ಸಕಟಪಟ್ಟನಞ್ಚ। **ಕೇಣಿಯಾತಿ** ರಞ್ಞೋ ದಾತಬ್ಬಆಯೇನ। ತನ್ತಿ

ಕೇಣಿಂ। **ನಿಧಾನನ್ತಿ** ನಿಕ್ಖಣಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಧನಂ। **ಉಪಸಂಹರಿತ್ವಾತಿ** ರಾಜಾದೀನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಹರಿತ್ವಾ। **ತನ್ತಿ** ಕಸಿಕಮ್ಮಾದೀಹಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಂ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಬನ್ಧಾಪಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ।

೯೩. **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಯೋ ಕೋಚಿ ಪಲಾತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಜನಂ, ಲಿಖಾಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಣ್ಣೇ ವಾತಿ** ಕುಸೇ ವಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಜನಸ್ಸ। **ದಣ್ಡನ್ತಿ** ಧನದಣ್ಡಂ। **ಲಿಖಿತಕೋತಿ** ಲಿಖಿತಬ್ಬೋತಿ ಲಿಖಿತೋ, ಸೋಯೇವ ಲಿಖಿತಕೋ।

೯೪. ಯೋ ಪನ ಕಸಾಹಿ ಹಞ್ಞತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕಸಾಹಿ ಹಞ್ಞತೀತಿ **ಕಸಾಹತೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಯಮೇವ ತೇ ದಣ್ಡೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕತಂ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಕತದಣ್ಡಕಮ್ಮೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಲ್ಲವಣೋತಿ** ತಿನ್ತವಣೋ। **ಘಾತೇತ್ವಾತಿ** ಹನಿತ್ವಾ ಪಹರಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಣ್ಡಿಗಣ್ಡಿಯೋತಿ** ಫೋಟಫೋಟಾ। **ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾಸೂತಿ** ಗಣ್ಡೀಸು ಪಕತಿಸರೀರೇನ ಸಮಂ ನಿಸಿನ್ನಾಸು।

೯೫. ಕತದಣ್ಡಕಮ್ಮಭಾವೋ ತಾವ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಹೋತು, ಕಥಂ ಪನ ಲಕ್ಖಣಾಹತಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಯಸ್ಸ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ತೇನಾತಿ** ತಾಪೇನ। **ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ** ಸಞ್ಞಾಣಂ। **ಸೋತಿ** ಜನೋ। **ಭುಜಿಸ್ಸೋತಿ** ಭುಜೋ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಭುಜಿಸ್ಸೋ (ಮ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೧೬)। ಪರೇಹಿ ಅಪಾಲಿತೋ ಚ ಅನಜ್ಝೋಹರಾಪಿತೋ ಚ ಹುತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ಪಾಲನೇನ ಚ ಭೋಜನಂ ಅಜ್ಝೋಹರಣೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಲಕ್ಖಣಾಹತಸ್ಸ। **ವಣಾತಿ** ಅರೂನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ವಣನ್ತಿ ಗತ್ತಾನಿ ವಿಚುಣ್ಣಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಣಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ರೂಳ್ಹಾತಿ** ತರುಣಮಂಸೇನ ರುಹಾ। ತಿಮಣ್ಡಲವತ್ಥಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಾಹತಸ್ಸ ಜನಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೩. ಇಣಾಯಿಕವತ್ಥುಕಥಾ

೯೬. **ಇಣಾಯಿಕೋ ನಾಮಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಇಣನ್ತಿ** ಉದ್ಧಾರೋ। ಸೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಏತಿ ವುದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಧಾರೇತೀತಿ ವಾ ಇಣಾಯಿಕೋ। **ಯಂ ವಾತಿ** ಜನಂ ವಾ ಆಠಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಠಪೇತ್ವಾತಿ** ಚ ಪೇಸನತ್ಥಾಯ ಧನಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಕಾರೋ** ಹಿ ಪೇಸನತ್ಥವಾಚಕೋ। **ಸೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಪುರಿಮಜನೇ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। "ಧಾರೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಯಿಕಪಚ್ಚಯೋ ಧಾರಣತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಞ್ಞೇತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅಞ್ಞೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತೇತಿ** ಅಞ್ಞೇ ಞಾತಕಾ, ತಂ ಆಠಪೇತುಂ ಯಸ್ಮಾ ನ ಇಸ್ಸರಾ, ತಸ್ಮಾ ನ ಇಣಾಯಿಕೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತರನ್ತಿ** ನಇಣಾಯಿಕತೋ ಅಞ್ಞಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಜನಸ್ಸ। ನನ್ತಿ ತಂ ಜನಂ। **ತೇಸೂತಿ** ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾದೀಸು। **ತಥಾರೂಪಸ್ಸಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆರೋಚೇತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಹೇತುಕೋ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸಹೇತುಕೋತಿ** ಭಬ್ಬೋ। **ಸೋತಿ** ಉಪಟ್ಠಾಕೋ । **ಪಟಿಪಜ್ಜತೀತಿ** ಪಟಿದದಾತಿ। **ಏತನ್ತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ। **ಅಜಾನಿತ್ವಾತಿ** ಇಣಾಯಿಕಭಾವಮಜಾನಿತ್ವಾ। **ಪಸ್ಸನ್ತೇನಾತಿ** ಇಣಾಯಿಕಂ ಪಸ್ಸನ್ತೇನ। "ಅಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಗೀವಾ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅದಸ್ಸೇನ್ತಸ್ಸ ಗೀವಾ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋಪೀತಿ "ಕಿಂ ತ್ವಂ ಇಣಾಯಿಕೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋಪಿ। **ತನ್ತಿ** ಇಣಾಯಿಕಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ। **ತನ್ತಿ** ಇಣಸಾಮಿಕಂ। **ಸೋತಿ** ಇಣಸಾಮಿಕೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ಇಣಾಯಿಕೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ವಚನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಇಣಾಯಿಕಸ್ಸ ಪಬ್ಬಾಜನೇ। **ಸಾಮೀಚೇತಿ** ಅನುಧಮ್ಮತಾ।

ನನ್ತಿ ಇಣಾಯಿಕಂ। **ಸೋತಿ** ಇಣಸಾಮಿಕೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಥೇರಸ್ಸ। ಗೀವಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಚ್ಛತೂತಿ** ಆಸತು ಉಪವೇಸತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋತಿ** ಇಣಾಯಿಕೋ। **ಈದಿಸೋತಿ** ಸಹೇತುಕೋ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತಿಆರಾಧಕೋತಿ**

ವತ್ತಾಚಾರೇನ ಥೇರಸ್ಸ ಅತಿತೋಸಕೋ।

೩೪. ದಾಸವತ್ಥುಕಥಾ

೯೭. **ದಾಸಾ**ತಿ ಚೇಟಕಾ। ತೇ ಹಿ ಸಾಮಿಕೇಹಿ ದುಕ್ಖೇ ವಾ ದುಟ್ಠಕಮ್ಮೇ ವಾ ಅಸೀಯನ್ತಿ ಖಿಪೀಯನ್ತೀತಿ ದಾಸಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚತೂಸು ದಾಸೇಸು। "ಘರದಾಸಿಯಾ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಘರದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಜಾತೋ **ಅನ್ತೋಜಾತೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಧನಂ ದತ್ವಾ ಕೀತೋ **ಧನಕ್ಕೀತೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಧನಕ್ಕೀತೋ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। ಧನೇನ ಕೀತೋ ಧನಕ್ಕೀತೋತಿ ವಚನತ್ಥೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವ। **ದಾಸಚಾರಿತ್ತ**ನ್ತಿ ದೇಸಕಾಲವಸೇನ ದಾಸಾನಂ ಚಾರಿತ್ತಂ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ, ಕಾಲೇ ವಾ।

ಕರಮರಾನೀತೋ ನಾಮಾತಿ ಏತ್ಥ **ಕರಮರೋ**ತಿ ವನ್ದಿ। ಸೋ ಹಿ ಸತ್ತೂನಂ ಕರೇನ ಹತ್ಥೇನ ಮರಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಕರಮರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕರಮರಭಾವೇನ ಆನೀತೋ ಕರಮರಾನೀತೋ। ತಿರೋರಟ್ಠಾ ಆಹರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಲಾಪೇತ್ವಾ ವಾ**ತಿ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ವಾ। **ತತೋ**ತಿ ಕಸ್ಮಾಚಿ ಗಾಮತೋ। ಮನುಸ್ಸಾ ಏವ **ಮಾನುಸ್ಸಕಾನಿ**। ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಂ ಸಾಧಾರಣಭಾವೇನ ಸಾಮಞ್ಞಭಾವತೋ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಧನಾನಿಯೇವ ಆಹರನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಮಾನುಸ್ಸಕಾನಿಪೀತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಮಾನುಸ್ಸಕೇಸು। ಏವರೂಪೋ ಕರಮರಾನೀತೋ ದಾಸೋ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣೇನಾ**ತಿ ಬನ್ಧನಾಗಾರಸೋಧನಕಾಲೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಧಾರಣೇನ।

ದಾಸಬ್ಯನ್ತಿ ದಾಸಸ್ಸ ಭಾವೋ ದಾಸಬ್ಯಂ, ತಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ದಾಸಭಾವ"ನ್ತಿ। "ಸಯಮೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಾಮಂ**ಸದ್ದೋ ಸಯಮತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭುಜಿಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋ**ತಿ ರಞ್ಞೋ ಭುಜಿಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋ। **ವಣ್ಣದಾಸೀಹೀ**ತಿ ನಗರಸೋಭಿನೀಹಿ। ತಾ ಹಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನದಾಸಿಭಾವತೋ ವಣ್ಣದಾಸೀತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಭುಜಿಸ್ಸಿತ್ಥೀನಂ। **ಪಣ್ಣ**ನ್ತಿ ದಾಸಿಪಣ್ಣಂ। **ಭಟಿಪುತ್ತಕಗಣಾದೀನ**ನ್ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಮಲ್ಲಪುತ್ತಗಣಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಇಮಿನಾ ಬಹುಸಾಮಿಕದಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಭಟಿಪುತ್ತಕಗಣಾದೀಹಿ। **ಅದಿನ್ನಾ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಬಹೂಸು ಸಾಮಿಕೇಸು ಏಕೇನಪಿ ಅದಿನ್ನಾ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಾ। **ತೇಪೀ**ತಿ ಆರಾಮಿಕದಾಸೇಪಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆರಾಮಿಕದಾಸಪಬ್ಬಾಜನೇ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯ"ನ್ತಿಆದಿ। "ತಕ್ಕ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಆಸಿತ್ತಕ"ಇತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। "ಸೀಸೇ"ತಿ ಪದಂ "ಆಸಿತ್ತಕ"ಇತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ। ಕೇಸುಚಿ ಜನಪದೇಸು ದೇಸಚಾರಿತ್ತವಸೇನ ಸೀಸೇ ತಕ್ಕಸ್ಸ ಆಸಿಞ್ಚನಂ ದಾಸಾನಂ ಭುಜಿಸ್ಸಕರಣನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। "ಆರಾಮಿಕಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವಚನಂ ದಾಸಾನಂ ಭುಜಿಸ್ಸವಚನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ವೋಹಾರೇನಾ**ತಿ "ಆರಾಮಿಕಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವಾ "ಆರಾಮಿಕದಾಸಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವಾ "ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ವೋಹಾರೇನ। ದ್ವೀಸು ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದೇಸು ಕುರುನ್ದಿವಾದಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸೋಯೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸಾ**ತಿ ದುಕ್ಖಂ ಗತಮನುಸ್ಸಾ। **ಏತೇ**ತಿ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೇ। **ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದಾಸಭಾವಂ ಉಪಗತಕಾಲೇ ಜಾತಂ ಪುತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ಪನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ದಾಸಭಾವಂ ಉಪಗತಾ, ನ ಪುತ್ತೋ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ"ತಿಪದಂ "ಞಾತಕಾ ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ವಾ"ತಿಪದೇಸು ಸಾಮಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ, "ದೇನ್ತೀ"ತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಇಮ**ನ್ತಿ ದಾಸಂ। **ಅಭಿರಮಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಅಭಿರಮಿಸ್ಸತಿ। **ವಿಬ್ಭಮಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ವಿನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಭಮಿಸ್ಸತಿ। ಇತಿ ವತ್ವಾ ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿಸ್ಸಾಮಿಕದಾಸೋ**ತಿ ಪರಿಗ್ಗಾಹಕಸಾಮಿಕವಿರಹಿತೋ ದಾಸೋ । ನಿಸ್ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದಾಸಸ್ಸ ರಾಜಾ ಸಾಮೀ, ತಸ್ಮಾ ರಞ್ಞಾ ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತೇ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪರಿಗ್ಗಹಿತೇ ರಾಜಾನಂ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಜಾನನ್ತೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ದಾಸಭಾವಮಜಾನನ್ತೋ।

ಅನುರಾಧಪುರಾತಿ ಅನುರಾಧನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ**ತಿ ಪುತ್ತೋ। **ಇಧಾ**ತಿ ರೋಹಣೇ। ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ। **ಅತಿಚ್ಛಥಾ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಚ್ಛಥ, ಇಧ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಇದಂ

ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಠಾತುಮಿಚ್ಛಥಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತೇ**ತಿ ಘರಸಾಮಿಕಾ। ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಾ ವಸಾಪೇಸುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೫. ಕಮ್ಮಾರಭಣ್ಡುವತ್ಥುಆದಿಕಥಾ

೯೮. **ತುಲಾಧಾರಮುಣ್ಡಕೋ**ತಿ ಮಾನಭಣ್ಡಧಾರೋ ಮುಣ್ಡಕೋ। ಇಮಿನಾ **ಕಮ್ಮಾರಭಣ್ಡೂ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮಾರಸದ್ದೋ ತುಲಾಧಾರಪರಿಯಾಯೋ, ಭಣ್ಡುಸದ್ದೋ ಮುಣ್ಡಕಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತುಲಾಧಾರೋ ಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರವಿಕತಿಕರಣತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಅರತಿ ಜಾನಾತೀತಿ **ಕಮ್ಮಾರೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಮುಣ್ಡಕೋ ಭಣ್ಡೀಯತಿ "ಮುಣ್ಡೋ"ತಿ ಪರಿಭಾಸೀಯತೀತಿ **ಭಣ್ಡೂ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಸುವಣ್ಣಕಾರಪುತ್ತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಪಲೋಕೇತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪಪುಬ್ಬೋ ಲೋಕಸದ್ದೋ ಆಪುಚ್ಛನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಆಪುಚ್ಛಿತು"ನ್ತಿ। "ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತದತ್ಥೇ ಚತುತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ರಾ**ತಿ "ಸಙ್ಘಂ ಅಪಲೋಕೇತು"ನ್ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಸೀಮಾಪರಿಯಾಪನ್ನೇ**ತಿ ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ವಾ ಪರಿಯಾಪನ್ನೇ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನಂ। **ಏತ್ಥ ಚಾ**ತಿ ಆಪುಚ್ಛನೇ ಚ। **ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಸು ವಾಕ್ಯೇಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ವಾಕ್ಯಂ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಪಿಸದ್ದೇನ "ಇಮಸ್ಸ ಮುಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವಾಕ್ಯಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ತೇಸನ್ತಿ ವೀಸತಿಆದೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। "ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ವಾ ಸಾಮಣೇರೇ ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಆಸನ್ನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಗಿಹಿಮ್ಪಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕಸ್ಮಾ? "ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಂ ವಿನಾ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ।

ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ, ಸುಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ಆಹ "ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ।

ಆಪುಚ್ಛಿತಂ ಪಗೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ**ನ್ತಿ ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ವಾ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತಾಯಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಂ। **ಯೋ ಪನಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖೋ ಪನ। **ವಿಬ್ಭನ್ತಕೋ ವಾ**ತಿ ನವವಿಬ್ಭನ್ತಕೋ ವಾ। ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ದ್ವಙ್ಗುಲಕೇಸೋ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ದ್ವಙ್ಗುಲಕೇಸೋ ವಾ"ತಿ। ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಅತಿರಿತ್ತೋ ಕೇಸೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ದ್ವಙ್ಗುಲಾತಿರಿತ್ತಕೇಸೋ**। ಏಕಸಿಖಾಮತ್ತಧರೋಪಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೦. **ಮಾರಬ್ಯಾಧಿನಾ**ತಿ ಮಾರಣಾಬಾಧೋ। ಸೋ ಹಿ ಸತ್ತಾನಂ ಮಾರಣಟ್ಠೇನ, ವಿವಿಧಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಆದಹಟ್ಠೇನ ಮಾರಬ್ಯಾಧೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಮಿನಾ **ಅಹಿವಾತಕರೋಗೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಹಿವಿಸಸದಿಸೇನ ವಾತೇನ ಪವತ್ತೋ ರೋಗೋ ಅಹಿವಾತಕರೋಗೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯತ್ರ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯತ್ರಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ। ಸೋ ರೋಗೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ದ್ವಿಪದೇ ಚತುಪ್ಪದೇ ಪಠಮಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಗೇಹಸಾಮಿಕೇ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ **ಧಮ್ಮಪದಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಸಾಮಾವತೀವತ್ಥು) ವುತ್ತಂ। **ತಥಾ**ತಿ ಯಥಾ ಅಞ್ಞೋ ಭಿತ್ತಿಂ ವಾ ಛದನಂ ವಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ತಿರೋಗಾಮಾದಿಗತೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಮುಚ್ಚತಿ, ತಥಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಕುಲೇ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಮುಚ್ಚಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಾಕುಡ್ಡೇಪಕನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಕೇ ಉಡ್ಡಾಪೇತೀತಿ ಕಾಕುಡ್ಡೇಪಕೋ, ಕಾಕೇ ವಾ ಉಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಕಾಕುಡ್ಡೇಪಕೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋ ವಾಮಹತ್ಥೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಉಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಉದ್ಧಂ ಆಕಾಸಂ ಗಮನಾಪೇತ್ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಕಾಕುಡ್ಡೇಪಕಂ।

೧೦೧. **ಇತ್ತರ**ಸದ್ದೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಾಚಕೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕೋತಿ ಆಹ "ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ"ತಿ। "ಕತಿಪಾಹಮೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೦. ನಿಸ್ಸಯಮುಚ್ಚನಕಕಥಾ

೧೦೩. ಓಗಣೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಓತ್ಥುಪಸಗ್ಗೋ ಲಾಮಕತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ಆಹ “ಪರಿಹೀನಗಣೇನಾ”ತಿ। ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸ್ಸಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ “ಸಚಾಯಂ ವುಡ್ಢತರ”ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅಯನ್ತಿ** ಅಬ್ಯತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಉಪಸಮ್ಪದಾಯಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ। **ಆಯಸ್ಮತೋತಿ** ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ, ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಆಯಸ್ಮತೋ ವಾ ಓವಾದನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು। **ಆಪುಚ್ಛನೇಸೂತಿ** ದಿಸಾಪಕ್ಕಮನಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಆಪುಚ್ಛನೇಸು। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಿಸ್ಸಯವಸನಟ್ಠಾನೇ। **ತನ್ತಿ** ತತ್ತಕಂ ಸುತಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸುತಸ್ಸ।

೪೧. ರಾಹುಲವತ್ಥುಕಥಾ

೧೦೫. ಕಪಿಲವತ್ಥೂತಿ ಏತ್ಥ **ಕಪಿಲೋತಿ** ಕಳಾರವಣ್ಣೋ ಇಸಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ವಸತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥು, ಅಸ್ಸಮೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಾಪಿತತ್ತಾ ನಗರಮ್ಪಿ ಕಪಿಲವತ್ಥೂತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೬೭; ಸು॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೬೨) ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಯನ್ತಿ** ವಕ್ಖಮಾನಕಥಾ। **ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಸುದ್ಧೋದನೋತಿ** ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ನಾಮಂ। ಅಥ ವಾ ಸುದ್ಧಂ ಓದನಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಸುದ್ಧೋದನೋ, ಸೋಯೇವ ಮಹಾರಾಜಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ। ವಿಹರತಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ। **ರಾಜಗಹನ್ತಿ** ರಾಜಗಹನಗರಂ। **ಸಾಧೂತಿ** ಆಯಾಚನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಆಯಾಚಾಮೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮೇತಿ** ಮಮ, ಪುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅನಾದರೇ ವಾ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಸೋತಿ** ಅಮಚ್ಚೋ। **ಸಾಧೂತಿ** ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಏವನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸೀದನಕಾಲೇ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ। **ತತೋತಿ** ಯಾಚನಕಾರಣಾ । ನನ್ತಿ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಂ ಅಮಚ್ಚಂ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ರಾಜಗಹೇಯೇವ। **ತೇಪೀತಿ** ಅಟ್ಠ ದೂತಾಪಿ। **ತೇತಿ** ನವ ದೂತಾ।

ಅಥಾತಿ ತತೋ ಪಚ್ಛಾ। **ಏಕದಿವಸಜಾತಕನ್ತಿ** ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಜಾತಕಂ। **ಸೋತಿ** ಕಾಳುದಾಯೀಅಮಚ್ಚೋ। **ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ “ಅಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾಪೀ”ತಿ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ತಥೇವಾತಿ** ಯಥಾ ನವ ದೂತಾ ಸಪರಿವಾರಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ತಥೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋತಿ** ಕಾಳುದಾಯೀ। **ಸಮ್ಭತೇಸೂತಿ** ಸಮ್ಭರಿತೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಾಪಿತೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮೇಸೂತಿ** ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಏತೇಸನ್ತಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮನ್ತಾ, ತೇಸು। **ಸುಪುಪ್ಫಿತೇಸೂತಿ** ಸುನ್ದರಪುಪ್ಫಸಞ್ಜಾತೇಸು। **ಪಟಿಪಜ್ಜನಕ್ಖಮೇತಿ** ಪಟಿಪಜ್ಜನತ್ಥಾಯ ಖಮೇ ಯೋಗ್ಯೇ। ಗಮನವಣ್ಣಂ ಸಂವಣ್ಣೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಟ್ಠಿಮತ್ತಾಹೀತಿ** (ಬು॰ ವಂ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನಕಥಾ ೨) ಸಟ್ಠಿಪಮಾಣಾಹಿ। **ಏತನ್ತಿ** ಏತಂ ಸಂವಣ್ಣಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ಕಿನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿತುಂ ಕಾಲೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನ ಹೀತಿ** ಉಯ್ಯೋಜನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಭಗವಾ ಪಕ್ಕಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿವುತೋತಿ** ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ವುತೋ ಆವುತೋ ನಿವುತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅತುರಿತಚಾರಿಕನ್ತಿ** ಅಜವನಚಾರಿಕಂ।

ಏವನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ। ಭಗವತಿ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ಚ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಕ್ಖನ್ತದಿವಸತೋತಿ** ಫಗ್ಗುಣಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಪಾಟಿಪದದಿವಸತೋ। **ಉತ್ತಮಭೋಜನರಸಸ್ಸಾತಿ** ಉತ್ತಮಭೋಜನರಸೇನ। **ದಸ್ಸಥಾತಿ** ದದೇಯ್ಯಾಥ। **ತೇನೇವಾತಿ** ಸದ್ಧಾಯ ಉಪ್ಪಾದನಕಾರಣೇನೇವ। ನನ್ತಿ ಕಾಳುದಾಯಿಂ। ಭಗವಾ ಠಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತದಗ್ಗನ್ತಿ** ಏಸೋ ಅಗ್ಗೋ। **ಯದಿದನ್ತಿ** ಯೋ ಅಯಂ। **ಏತದಗ್ಗೇತಿ** ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ।

ಸಾಕಿಯಾಪಿ ಖೋ ಪಹಿಣಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಞಾತಿಸೇಟ್ಠನ್ತಿ** ಞಾತೀನಂ ಸೇಟ್ಠಂ, ಞಾತಿಯೇವ ವಾ ಸೇಟ್ಠಂ, ಭಗವನ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಗ್ರೋಧಸಕ್ಕಸ್ಸಾತಿ** ನಿಗ್ರೋಧನಾಮಕಸ್ಸ ಸಕ್ಕಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾತಿ** ನಿಗ್ರೋಧಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। **ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನನ್ತಿ** ಪಟಿಮುಖಂ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಗಮನಂ। **ತತೋತಿ** ಪಹಿಣತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । ರಾಜಕುಮಾರೇ ಚ ರಾಜಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ಚ ಪಹಿಣಿಂಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ರಾಜಕುಮಾರರಾಜಕುಮಾರಿಕಾನಂ। **ತತ್ರಾತಿ** ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ। ಮಾನೋ ಜಾತಿ ಸಭಾವೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮಾನಜಾತಿಕಾ,** ಮಾನೇನ, ಮಾನೋ ವಾ ಥದ್ಧೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮಾನಥದ್ಧಾ।** **ತೇತಿ** ಸಾಕಿಯಾ, ಆಹಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತೇಸೂತಿ ಸಾಕಿಯೇಸು। **ನೇತಿ** ಞಾತಯೋ। **ವುಟ್ಠಾಯಾತಿ** ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಞಾತೀನಂ। **ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇತಿ** ಕಣ್ಡನಾಮಕೇನ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೇನ ರೋಪಿಮಸ್ಸ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಸ್ಸ ಆಸನ್ನೇ। **ರಾಜಾತಿ** ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ। **ವೋತಿ** ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಪಾದೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ವನ್ದನಾ। **ಜಮ್ಬುಚ್ಛಾಯಾಯಾತಿ** ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖಸ್ಸ ಛಾಯಾಯ। ಇತಿ ಆಹಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಿಖಾಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಅಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ, ಕೋಟಿಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋತಿ** ನಿಸೀದನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸನ್ತಿ** ಪದುಮವನೇ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಸದಿಸಂ। **ತಮ್ಬವಣ್ಣನ್ತಿ** ಲೋಹಿತವಣ್ಣಂ। **ತನ್ತಿ** ಅಪತನಂ ಭಗವಾ ಕಥೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ದುತಿಯದಿವಸೇತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಪತ್ತದಿವಸತೋ ದುತಿಯೇ ದಿವಸೇ। **ಇನ್ದಖೀಲೇತಿ** ನಗರಸ್ಸ ಉಮ್ಮಾರೇ। **ಕಥನ್ತಿ** ಕೇನಾಕಾರೇನ ಚರಿಂಸು ನು ಖೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಗಮಂಸು ಕಿಂ ಚರಿಂಸು ಕಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಪದಾನಚಾರನ್ತಿ** ಘರಪಟಿಪಾಟಿಖಣ್ಡನವಿರಹಿತೇನ ಸಹ ಪವತ್ತಂ ಚಾರಂ। **ತತೋತಿ** ಆವಜ್ಜನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯಮೇವ ವಂಸೋತಿ** ಪುಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅಯಮೇವ ವಂಸೋ। **ಅಯಂ ಪವೇಣೀತಿ** ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। **ಅನುಸಿಕ್ಖನ್ತಾತಿ** ಅನು ಪಟಿಭಾಗಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತಾ। **ನಿವಿಟ್ಠಗೇಹತೋತಿ** ನಿವಾಸನತ್ಥಾಯ ವಿಸಿತಗೇಹತೋ। **ಅಯ್ಯೋತಿ** ಅಧಿಪೋ ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋತಿ** ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ ಸಿದ್ಧೋ ಅತ್ಥೋ ಅಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೀತಿ **ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ,** ಸೋಯೇವ ಕುಮಾರೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ। **ಸೀಹಪಞ್ಜರನ್ತಿ** ವಾತಪಾನಂ। ತಞ್ಹಿ ಸೀಹರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಪಞ್ಜರತ್ತಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ದಸ್ಸನಬ್ಯಾವಟೋತಿ** ದಸ್ಸನೇ, ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ವಾ ಬ್ಯಾವಟೋ। ರಾಹುಲಮಾತಾಪಿ ದೇವೀ ಆರೋಚೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಪಾಲಹತ್ಥೋತಿ** ಕಪಾಲೋ ಹತ್ಥೇಸು ಅಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿ ಕಪಾಲಹತ್ಥೋ, ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಾನಾವಿರಾಗಸಮುಜ್ಜಲಾಯಾತಿ** ನಾನಾಠಾನೇಸು ವಿರಾಗಾಯ ಸಮುಜ್ಜಲಾಯ। ವಿರೋಚಮಾನಂ ಭಗವನ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಉಣ್ಹೀಸತೋತಿ ಸಿರೋವೇಠನತೋ। ತಞ್ಹಿ ಉಪರಿಸೀಸೇ ನಹತಿ ಬನ್ಧತಿ, ನಹೀಯತಿ ಬನ್ಧೀಯತೀತಿ ವಾ **ಉಣ್ಹೀಸೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ನರಸೀಹಗಾಥಾಹಿ ನಾಮಾತಿ** ನರಸೀಹಗಾಥಾನಾಮಕಾಹಿ। ತಾ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ನರೋಯೇವ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಸೀಹೋ ಸೇಟ್ಠೋ, ನರಾನಂ, ನರೇಸು ವಾ ಸೀಹೋ ಸೇಟ್ಠೋತಿ **ನರಸೀಹೋ,** ತಸ್ಸ ಪಕಾಸಕಾ ಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನರಸೀಹಗಾಥಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ರಞ್ಞೋತಿ** ಸಸ್ಸುರರಞ್ಞೋ, ಮಾತುಲರಞ್ಞೋ ವಾ। **ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋತಿ** ಚಲನಚಿತ್ತೋ। **ಸಣ್ಠಾಪಯಮಾನೋತಿ** ಸುಟ್ಠು ಠಾಪಯಮಾನೋ। **ತುರಿತತುರಿತನ್ತಿ** ತುರಿತತೋ ತುರಿತಂ, ಅತಿಸೀಘನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಂ ಭನ್ತೇತಿ** ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಭನ್ತೇ। **ಅಹುವತ್ಥಾತಿ** ಹಿಯ್ಯತ್ತನೀಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಸಙ್ಖಾತಾಯ ತ್ಥವಿಭತ್ತಿಯಾ ಹೂಧಾತುಸ್ಸ ಊಕಾರಸ್ಸ ಉವಾದೇಸೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂಸಞ್ಞಿನೋ ಅಹುವತ್ಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಂಸಚಾರಿತ್ತಮೇತನ್ತಿ** ಏತಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಂ ವಂಸತೋ ಪವೇಣಿತೋ ಚಾರಿತ್ತಂ। **ತತ್ಥ ಚಾತಿ** ಮಹಾಸಮ್ಮತಖತ್ತಿಯವಂಸೇ ಚ। **ಅಯನ್ತಿ** ಮಹಾಸಮ್ಮತಖತ್ತಿಯವಂಸೋ। **ಅನ್ತರವೀಥಿಯನ್ತಿ** ವೀಥಿಯಾ ಮಜ್ಝೇ। ಠಿತೋವ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಉತ್ತಿಟ್ಠೇತಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ, ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ತಿಟ್ಠನೇ। **ಧಮ್ಮಂ ಸುಚರಿತನ್ತಿ** ಸುಟ್ಠು ಚರಿತಬ್ಬಂ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಸಙ್ಖಾತಂ ಧಮ್ಮಂ। **ಚರೇತಿ** ಚರೇಯ್ಯ। **ಧಮ್ಮಚಾರೀತಿ** ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಸಙ್ಖಾತಂ ಧಮ್ಮಂ ಚರಣಸೀಲೋ ಸಮಣೋ। **ಸುಖಂ ಸೇತೀತಿ** ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಇರಿಯಾಪಥಾಪಿ ಲಕ್ಖಣಹಾರವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ಸಮಾನಕಿಚ್ಚತ್ತಾ। ಅಸ್ಮಿಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ ಲೋಕೇತಿ ಯೋಜನಾ।

ನ ತಂ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರೇತಿ ವೇಸಿಯಾದಿಗೋಚರಸಙ್ಖಾತಂ ದುಟ್ಠು ಚರಿತಬ್ಬಂ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ನ ಚರೇಯ್ಯ।

ಏತ್ಥ ಚ ಪಠಮಗಾಥಂ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ದುತಿಯಗಾಥಂ ಪಿತುನಿವೇಸನೇ ಕಥೇತ್ವಾ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ, ರಾಜಾನಂ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಂ ಸುತ್ವಾತಿ ಪುನ ಅಪರಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪.೯೮ ಆದಯೋ; ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ನನ್ದತ್ಥೇರವತ್ಥು) ಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಂ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪.ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ) ಸುತ್ವಾ। **ಮರಣಸಮಯೇ**ತಿ ಮರಣಾಸನ್ನಕಾಲೇ, ಮರಣಸಮಯಸಮೀಪೇ ವಾ, ಸಮೀಪತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪರಿವಿಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬಂ ಇತ್ಥಾಗಾರ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೋ ಓರೋಧೋ। ಸೋ ಹಿ ಇತ್ಥೀನಂ ಅಗಾರನ್ತಿ **ಇತ್ಥಾಗಾರ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಮಿನಾ ವಚನತ್ಥೇನ ಅಗಾರಮೇವ ಮುಖ್ಯತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ರಾಜಿತ್ಥಿಯೋ ಪನ ಉಪಚಾರೇನಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಾ ಪನಾ**ತಿ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಪನ। **ಪರಿಜನೇನಾ**ತಿ ಪರಿವಾರೇನ। ನನ್ತಿ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಂ। "ರಾಜಾನ"ನ್ತಿಪದಂ "ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ"ತಿಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ, "ಪತ್ತ"ನ್ತಿಪದಂ ತತ್ಥೇವ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ। **ರಾಜಧೀತಾಯಾ**ತಿ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧರಞ್ಞೋ ಧೀತಾಯ। **ಸಾ**ತಿ ರಾಜಧೀತಾ। **ಗೋಪ್ಫಕೇಸೂ**ತಿ ಚರಣಗಣ್ಠೀಸು ಭಗವನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಭಗವತೋ ಗೋಪ್ಫಕೇ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ರಾಜಾ ಕಥೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನಚ್ಛರಿಯ**ನ್ತಿ ನ ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿತುಂ ನ ಯೋಗ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ರಾಜಧೀತಾ ಯಂ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖಿ, ಇದಂ ಅನಚ್ಛರಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತಂದಿವಸಮೇವಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದುತಿಯದಿವಸೇಯೇವ। **ಕೇಸವಿಸಜ್ಜನ**ನ್ತಿ ರಾಜಚೂಳಾಮಣಿಬನ್ಧನತ್ಥಂ ಕುಮಾರಕಾಲೇ ಬನ್ಧಿತಸಿಖಾವೇಣಿಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಕೇಸಸ್ಸ ವಿಸಜ್ಜನಂ, ಮೋಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟ್ಟಬನ್ಧೋ**ತಿ ಅಸುಕೋ ನಾಮ ರಾಜಾತಿ ನಲಾಟೇ ಸುವಣ್ಣಮಯಸ್ಸ ಪಟ್ಟಸ್ಸ ಬನ್ಧನಂ। **ಘರಮಙ್ಗಲ**ನ್ತಿ ಅಭಿನವಘರಂ ಪವೇಸನಮಙ್ಗಲಂ। **ಆವಾಹಮಙ್ಗಲ**ನ್ತಿ ಆವಾಹೇ ಪವತ್ತಂ ಮಙ್ಗಲಂ। **ಛತ್ತಮಙ್ಗಲ**ನ್ತಿ ರಾಜಛತ್ತುಸ್ಸಾಪನಕಾಲೇ ಪವತ್ತಂ ಮಙ್ಗಲಂ। **ಮಙ್ಗಲಂ ವತ್ವಾ**ತಿ ಮಙ್ಗಲಸಂಯುತ್ತಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ। **ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ**ತಿ ಜನಪದಮ್ಹಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ತುವಟ್ಟಂ ಖೋ**ತಿ ಖಿಪ್ಪಮೇವ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ನನ್ದರಾಜಕುಮಾರೋಪಿ। **ಇತೀ**ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ದುತಿಯದಿವಸೇ**ತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಪತ್ತದಿವಸತೋ ದುತಿಯೇ ದಿವಸೇ। ಧಮ್ಮಪದಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ನನ್ದತ್ಥೇರವತ್ಥು; ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ನನ್ದತ್ಥೇರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ) ಪನ "ತತಿಯದಿವಸೇ ನನ್ದಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಪತ್ತದಿವಸತೋಯೇವ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ। ಏತಂ ಸಮಣಂ ಪಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ರೂಪಸಙ್ಖಾತೋ ವಣ್ಣೋ ವಿಯ ವಣ್ಣೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವಣ್ಣೋ, ತಂ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಅಯಂ ಸಮಣೋ। **ತ್ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ತೇ ಅಸ್ಸ। **ತೇ**ತಿ ನಿಧಯೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಮಣಸ್ಸ। **ನ**ನ್ತಿ ಸಮಣಂ। **ಯಾಚಾ**ತಿ ಯಾಚಾಹಿ। ಅಯಂ ದ್ವಿಕಮ್ಮಿಕಧಾತು। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಪುತ್ತೋ ಪಿತುಸನ್ತಕಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ, ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ಮೇ ದೇಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನುರೂಪಂ ವಚನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧೀತಿ ಭಗವತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ।

ನ ವಿಸಹತೀತಿ ನ ಸಮತ್ಥೇತಿ। ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಪಿತುಸನ್ತಕಂ ಯಂ ಧನಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಟ್ಟಾನುಗತ**ನ್ತಿ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಂ ಅನುಗತಂ। **ಸವಿಘಾತಕ**ನ್ತಿ ವಿಘಾತಕೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವೇರೇಹಿ ಸಹಿತಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಕುಮಾರಸ್ಸ। **ನ**ನ್ತಿ ಕುಮಾರಂ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಕುಮಾರೋ। **ದಾಯಜ್ಜ**ನ್ತಿ ದಾಯಸಙ್ಖಾತಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಧನಂ ಆದದಾತೀತಿ **ದಾಯಾದೋ,** ಪುತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ಇದನ್ತಿ **ದಾಯಜ್ಜಂ,** ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಧನಂ।

"ಕಥಾಹಂ ಭನ್ತೇ ರಾಹುಲಕುಮಾರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಮೀ"ತಿ ಕಸ್ಮಾ ಆಹ, ನನು ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ತೀಹಿ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಆಹ "ಇದಾನೀ"ತಿಆದಿ। ಯಾ ಸಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದತೋ। ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಮತೀ**ತಿ ವಿವಿಧಾ ಇಚ್ಛಾ। **ಇಮಞ್ಚ ಪನತ್ಥ**ನ್ತಿ ಇಮಮೇವ ವಿಮತಿಸಙ್ಖಾತಮತ್ಥಂ। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭಗವತೋ ತಂ ಅಜ್ಝಾಸಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

“ಅಥ ಖೋ…ಪೇ॰… ಪಬ್ಬಾಜೇಸೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಕೇಸಚ್ಛೇದನಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋಯೇವ ಕರೋತೀತಿ ಆಹ “ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ”ತಿಆದಿ। **ಓವಾದಾಚರಿಯೋತಿ** ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಾದೀಸು ಸೇಖಿಯವತ್ತೇಸು, ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕೇಸು ಚ ಓವಾದಕೋ ಆಚರಿಯೋ। ಅಥ ಕಸ್ಮಾ “ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ರಾಹುಲಕುಮಾರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸೀ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಸಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಾಯಂ। **ನ ಆಚರಿಯೋ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯೋ ಚ ಓವಾದಾಚರಿಯೋ ಚ ನ ಇಸ್ಸರೋ।

ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೇನ ಹದಯೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣೇ ಕರಣವಚನಂ। ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೋ ಹದಯೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಹಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಂ ವಚನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ। **ಅವಿಸೇಸೇನಾ**ತಿ “ಧನ”ನ್ತಿ ವಾ “ಅಞ್ಞ”ನ್ತಿ ವಾ “ಸಾವಜ್ಜ”ನ್ತಿ ವಾ “ಅನವಜ್ಜ”ನ್ತಿ ವಾ ವಿಸೇಸಮಕತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞೇನ। **ನ ಚ ಬುದ್ಧಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಅಪಟಿರೂಪಮೇವ, ಅಥ ಖೋ ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ನ ಆಚಿಣ್ಣನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯನ್ತಿ** ಯಂ ವರಂ। **ತಥಾ ನನ್ದೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಥಾಸದ್ದಸ್ಸ ಉಪಮೇಯ್ಯತ್ಥಜೋತಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯಥೇವ ಕಿರಾ”ತಿಆದಿ। ಯಥೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು, ಏವಂ ನನ್ದಮ್ಪಿ ರಾಹುಲಮ್ಪಿ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ ಯಥಾ ಭಗವತಿ ಮೇ ಭನ್ತೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಅನಪ್ಪಕಂ ದುಕ್ಖಂ ಅಹೋಸಿ, ತಥಾ ನನ್ದೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಅನಪ್ಪಕಂ ದುಕ್ಖಂ ಅಹೋಸಿ, ತಥಾ ರಾಹುಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಅಧಿಮತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನೇಮಿತ್ತಕಾ**ತಿ ಸುಭಾಸುಭನಿಮಿತ್ತಂ ಕಥೇನ್ತೀತಿ ನೇಮಿತ್ತಕಾ। **ಪುತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಸ್ಸ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಹೇತು ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಾರಣಾ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ। **ತತೋ**ತಿ ಭಗವತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜತೋ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ನನ್ದಮ್ಪಿ। **ಇತೀ**ತಿ ಈದಿಸಂ। ಭಗವತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಮಹನ್ತಂ ಇಚ್ಛಾವಿಘಾತಸದಿಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ರಾಹುಲಮ್ಪಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಹೇತುನಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ರಞ್ಞೋ। ಉಪ್ಪಜ್ಜೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತೋ**ತಿ ಸೋಕುಪ್ಪತ್ತಿತೋ ವರಯಾಚನತೋ ವಾ।

ಸೋತಿ ರಾಜಾ। **ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮಾ**ತಿ ಯೋ ನಾಮ। ಅಹಮ್ಪಿ ನಾಮ ಯೋ ಯಾದಿಸೋ ಬುದ್ಧಮಾಮಕೋ ಧಮ್ಮಮಾಮಕೋ ಸಙ್ಘಮಾಮಕೋ ಸಮಾನೋ, ಸೋ ತಾದಿಸೋ ಅಹಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞೇ**ತಿ ಮಯಾ ಅಪರೇ। **ದುಕ್ಖನ್ತಿ** ಞಾತಿವಿಯೋಗದುಕ್ಖಂ। **ನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಾರಣನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಗರಹಉಪವಾದಅಕ್ಕೋಸತೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ಕಾರಣಂ।

ತತ್ಥಾತಿ “ಅನನುಞ್ಞಾತೋ”ತಿಆದಿವಚನೇ। ಜನೇತೀತಿ **ಜನನೀ,** ಮಾತಾ। ಜನೇತೀತಿ **ಜನಕೋ,** ಪಿತಾ। ಇಮಿನಾ ಪೋಸಾವನಿಕಮಾತಾಪಿತರೋ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಮಾತಾ ವಾ ಮತಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋ ಏವ ವಾ**ತಿ ಪುತ್ತೋ ಏವ ವಾ। **ಅನುಞ್ಞಾತೋಮ್ಹೀತಿ ವದತೀ**ತಿ ಸಚ್ಚೇನ ವಾ ಅಲಿಕೇನ ವಾ “ಅನುಞ್ಞಾತೋಮ್ಹೀ”ತಿ ವದತಿ। ಮಾತಾ ವಾ ಸಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಿತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಿತಾ ಅಸ್ಸ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ। **ವಿಪ್ಪವುತ್ಥೋ**ತಿ ಮಾತುಯಾ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ಪವಾಸೋ।

ಚೂಳಮಾತಾದೀನನ್ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಮಹಾಮಾತಾದೀನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪೋಸನಕಾ**ತಿ ವಡ್ಢನಕಾ। **ತೇಸುಪೀ**ತಿ ಪೋಸನಕಮಾತಾಪಿತರೇಸುಪಿ।

ಯಂ ಪನ ಪುತ್ತಂ ನಾನುಜಾನನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಜೀವಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಜೀವಸ್ಸ ಏವ, ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ನ ದೇಸನ್ತರಗಮನಾದೀನಮತ್ಥಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂನಂ।

ಮಹಾಕನ್ತಾರೋತಿ ಕೇನ ಉದಕೇನ ತರಿತಬ್ಬೋತಿ **ಕನ್ತಾರೋ,** ನಿರುದಕಕನ್ತಾರೋವ ಮುಖ್ಯತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ವಾಳಕನ್ತಾರೋ ಚೋರಕನ್ತಾರೋ ಅಮನುಸ್ಸಕನ್ತಾರೋ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಕನ್ತಾರೋ ಮರುಕನ್ತಾರೋತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಕನ್ತಾರಾ ರೂಳ್ಹೀವಸೇನ। ಮಹನ್ತೋ ಕನ್ತಾರೋ **ಮಹಾಕನ್ತಾರೋ।**

ಯಾವತಕೇತಿ ಏತ್ಥ ಯಾವಸದ್ದೋ ಪಮಾಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಯತ್ತಕೇ"ತಿ।

೪೭. ಸಿಕ್ಖಾಪದದಣ್ಡಕಮ್ಮವತ್ಥುಕಥಾ

೧೦೬. **ನಾಸನವತ್ಥೂತಿ** ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, ಕಾರಣನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಚ್ಛಿಮಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ದಣ್ಡಕಮ್ಮವತ್ಥೂತಿ** ದಣ್ಡಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಣಂ।

೧೦೭. **ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಚನಸ್ಸ ಪಟಿಮುಖಂ ಆದರೇನ ಅಸವನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಜೇಟ್ಠಕಟ್ಠಾನೇ ನ ಠಪೇನ್ತಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖೂ ಜೇಟ್ಠಕಟ್ಠಾನೇ"ತಿಆದಿ। "ಸಮಾನಜೀವಿಕಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಸಭಾಗವುತ್ತಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಸಭಾಗ**ಸದ್ದೋ ಸಮಾನಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋ, **ವುತ್ತಿ**ಸದ್ದೋ ಜೀವಿಕಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪರಿಸಕ್ಕತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಸಕ್ಕ ಗತಿಯನ್ತಿಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೬ ಳಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪರಿಪುಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಸದ್ದೋ ಗತ್ಯತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪರಕ್ಕಮತೀ"ತಿ। **ಕಿನ್ತೀತಿ** ಕಿಮೇವ। **ಇತಿ**ಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಏವಸದ್ದತ್ಥೋ, ಕೇನ ಏವ ಉಪಾಯೇನಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಚೇವಾತಿ** ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಚೇವ। **ಭೇದೇತೀತಿ** ಭೇದಾಪೇತಿ। **ಆವರಣಂ ಕಾತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆವರಣಸದ್ದೋ ನಿವಾರಣಸದ್ದವೇವಚನೋತಿ ಆಹ "ನಿವಾರಣಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಪರಿವೇಣೇ, ಸೇನಾಸನೇ ವಾ। **ವಸ್ಸಗ್ಗೇನಾತಿ** ವಸ್ಸಗಣನಾಯ। (**ತಸ್ಸಾತಿ** ಪರಿವೇಣಸೇನಾಸನಸ್ಸ। **ಉಪಚಾರೇತಿ** ಆಸನ್ನೇ)। **ಮುಖದ್ವಾರಿಕ**ನ್ತಿ ಮುಖಸಙ್ಖಾತೇನ ದ್ವಾರೇನ ಅಜ್ಝೋಹರಿತಬ್ಬಂ। "ವದತೋಪೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಚೀಪಯೋಗೇನ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ನಿಕ್ಖಿಪತೋಪೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾಯಪಯೋಗೇನ। **ಅನಾಚಾರಸ್ಸಾತಿ** ದಣ್ಡಕಮ್ಮೇ ಅನಾಚಾರಸ್ಸ। **ಏತ್ತಕೇ ನಾಮ ದಣ್ಡಕಮ್ಮೇತಿ** ಏತ್ತಕೇ ನಾಮ ಉದಕಾಹರಾಪನಾದಿಸಙ್ಖಾತೇ ದಣ್ಡಕಮ್ಮೇ। **ಇದನ್ತಿ** ಯಾಗುಭತ್ತಾದಿಂ। **ಲಚ್ಛಸೀತಿ** ಲಭಿಸ್ಸಸಿ। "ಏತ್ತಕೇ ನಾಮ ದಣ್ಡಕಮ್ಮೇ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಯುತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಗವತಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ದಣ್ಡಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ದಣ್ಡೇನ್ತಿ ದಮೇನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ **ದಣ್ಡೋ,** ಸೋಯೇವ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಆವರಣಾದಿ। **ಅಪರಾಧಾನುರೂಪ**ನ್ತಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ಅಪರಾಧಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ಉದಕದಾರುವಾಲಿಕಾದಿಆಹರಾಪಣಮ್ಪಿ। **ತಜ್ಜ ಖೋತಿ** ತಜ್ಜ ಕರಣಂ। **ಓರಮಿಸ್ಸತೀತಿ** ಕಾಯೇನ ಓರಮಿಸ್ಸತಿ। **ವಿರಮಿಸ್ಸತೀತಿ** ವಾಚಾಯ ವಿರಮಿಸ್ಸತಿ। **ಉಣ್ಹಪಾಸಾಣೇ ವಾತಿ**ಆದೀಸು ವಾಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ತತಾಪನಪರಿತಾಪನಾದೀನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೪೮. ಅನಾಪುಚ್ಛಾವರಣವತ್ಥುಆದಿಕಥಾ

೧೦೮. **ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। ಸಬ್ಬಥಾ ಕಿಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ತುಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿಆದಿ। **ದಣ್ಡಕಮ್ಮಮಸ್ಸಾತಿ** ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಅಸ್ಸ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। ಸದ್ಧಿಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ವಿಹರನ್ತೀತಿ **ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾ।** ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯಾದೀನಂ ಅನ್ತೇ ಸಮೀಪೇ ವಸನ್ತೀತಿ **ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ,** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯೇವ।

ಅಪಲಾಳೇನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ಲಳ ಉಪಸೇವಾಯನ್ತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು ವುತ್ತತ್ತಾ (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೮ ಳಕಾರನ್ತಧಾತು) ಥೇರೇ ಲಳತೋ ಉಪಸೇವತೋ ಅಪಗಮೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಇಧ ಪನ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತುಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಅಪಲಾಳೇತಬ್ಬಾತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಲಳತೋ ಉಪಸೇವತೋ ಅಪಗಮೇತಬ್ಬಾ। ಪರಿಸಭೂತೇ ಸಾಮಣೇರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆದೀನವ**ನ್ತಿ ದುಸ್ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನಸ್ಸ ದೋಸಂ। ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಆಗತೇನ ತಯಾ ಗೂಥಮಕ್ಖನಂ ಕತಂ ವಿಯ ದುಸ್ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೇನ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಕತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ದುಸ್ಸೀಲ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಪುರಿಮಪಚ್ಛಿಮಪದಾಪೇಕ್ಖಂ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಪದಾಪೇಕ್ಖಕಾಲೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ, ಪಚ್ಛಿಮಪದಾಪೇಕ್ಖಕಾಲೇ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। **ಸೋತಿ** ಸಾಮಣೇರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ನಿಸ್ಸಯಂ ವಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ತೀಸು ನಾಸನಾಸೂತಿ ಸಂವಾಸಲಿಙ್ಗದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಸಙ್ಖಾತಾಸು ತೀಸು ನಾಸನಾಸು। **ಯೋತಿ** ಸಾಮಣೇರೋ। **ನಾನಾಆಪತ್ತಿಯೋತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಕುನ್ಥಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಮ್ಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಾಣಖಾದಕೇಹಿ ಸತ್ತೇಹಿ ಕುಥಿಯತಿ ಹಿಂಸಿಯತೀತಿ ಕುನ್ಥೋ, ಕುಂ ಪಥವಿಂ ವಾ ಧಾರೇತೀತಿ **ಕುನ್ಥೋ**।

ಕಿಮಿಯೇವ ಪಿಲ್ಲಿಕಂ ಪೋತಕಂ **ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಂ** ಮಿಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ। ಪಿಲ್ಲಿಕಸದ್ದೋ ಹಿ ಪೋತಕಪರಿಯಾಯೋ। ಕಿಮೀನಂ, ಕಿಮೀಸು ವಾ ಪಿಲ್ಲಿಕಂ **ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಂ**। **ನಾಸೇತಬ್ಬತಂಯೇವಾತಿ** ಲಿಙ್ಗೇನ ನಾಸೇತಬ್ಬಭಾವಮೇವ। **ತಾವದೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಮಾರಣಭಿನ್ದನಕ್ಖಣೇಯೇವ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ** ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಆಕಿಣ್ಣದೋಸೋವಾತಿ** ಲಿಙ್ಗನಾಸನದೋಸೇನ ಚ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನದೋಸೇನ ಚ ಆಕುಲದೋಸೋವ। **ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾತಿ** ವಿರಾಧೇತ್ವಾ। ಯಥಾನಿವತ್ಥಪಾರುತಸ್ಸೇವ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಸರಣಗಮನಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಾಚಾನಂ ಸದಿಸತ್ತಾ। ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ವಿಯ ಇಮಿನಾಪಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವನ್ತಿ** ಏವಮಿಜ್ಝನೇ, ಸಮಾದಿನ್ನೇ ವಾ। **ದಳ್ಹೀಕರಣತ್ಥನ್ತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ದಳ್ಹೀಕರಣತ್ಥಂ। **ಪತಿಟ್ಠಾಪನತ್ಥನ್ತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾಪನತ್ಥಂ। **ಲಚ್ಛತೀತಿ** ಲಭಿಸ್ಸತಿ। ಸಙ್ಘೇನ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾತಿ** ಸಙ್ಘಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। ಇಮಿನಾ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ತಿಣಸಲಾಕಮತ್ತೇನಾಪಿ ವತ್ಥುನಾ ಅಸಮಣೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾತಿ** ವಿಕಾರೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜನತೋ। **ಭಣಿತೇತಿ** ಭಣನೇ। **ಜಾನಿತ್ವಾತಿ** ಜಾನಿತ್ವಾ ಏವ। ಏವಕಾರೋ ಹೇತ್ಥ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ, ತೇನ ವುತ್ತಂ "ನ ಅಜಾನಿತ್ವಾ"ತಿ। ಯಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಠಪನತ್ಥಾಯಾತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಠಪನತ್ಥಾಯ। **ಅಯನ್ತಿ** ಪಾರಾಜಿಕೋ। **ವಿಸೇಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯತೋ ವಿಸೇಸೋ।

ಪಟಿಪಕ್ಖವಸೇನಾತಿ "ಅನರಹಂ ಅಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿಆದಿನಾ ಚ "ದ್ವಾಕ್ಖಾತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಚ "ದುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ"ತಿಆದಿನಾ ಚ ಪಟಿವಿರುದ್ಧವಸೇನ ಗರಹನ್ತೋ ಸಾಮಣೇರೋ ನಿವಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಣ್ಡಕನಾಸನಾಯಾತಿ** ಕಣ್ಡಕನಾಮಕಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಾಯ। **ತಂ ಲದ್ಧಿನ್ತಿ** ಅವಣ್ಣಭಾಸನದಿಟ್ಠಿಂ। **ಅಚ್ಚಯನ್ತಿ** ಅತಿಕ್ಕಮಂ, ದೋಸಂ ವಾ। **ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ** "ಅಚ್ಚಯೋ ಮಂ ಭನ್ತೇ ಅಚ್ಚಗಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ದೇಸಾಪೇತಬ್ಬಾ। **ತಂ ಯುತ್ತನ್ತಿ** "ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ತಂ ವಚನಂ ಪತಿರೂಪಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಇಧಾತಿ** ಖನ್ಧಕೇ, "ಸಾಮಣೇರಂ ನಾಸೇತು"ನ್ತಿವಚನೇ ವಾ।

"ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದಾನಞ್ಹೀ"ತಿಆದಿ। ಅಞ್ಞತರದಿಟ್ಠಿಕೋ ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ದಸಸು ನಾಸನಙ್ಗೇಸು। **"ಕಾಮ"**ನ್ತಿಪದೇನ ಪುನರುತ್ತಿನಿರತ್ಥಕದೋಸಾರೋಪನೇನ ಗರಹಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಪನಾ"**ತಿಪದೇನ ತೇಸಂ ದೋಸಾನಂ ಪಹಾನೇನ ಸಮ್ಭಾವನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಸಾಮಣೇರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಉಪಸಮ್ಪಾದನಂ ವಟ್ಟತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಮ್ಪೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಿ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಗರಹತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪಗೇವ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ। **ಏತಮತ್ಥನ್ತಿ** ಏತಾದಿಸಮತ್ಥಂ।

೪೭. ಪಣ್ಡಕವತ್ಥುಕಥಾ

೧೦೯. ದಹರತರುಣಸದ್ದಾನಂ ವೇವಚನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **"ದಹರೇ...ಪೇ॰... ತರುಣೇ"**ತಿ। **ಮೋಳಿಗಲ್ಲಸದ್ದೋ** ಥೂಲಸರೀರವಾಚಕೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕೋತಿ ಆಹ "ಮೋಳಿಗಲ್ಲೇತಿ ಥೂಲಸರೀರೇ"ತಿ। **ಹತ್ಥಿಭಣ್ಡೇತಿ** ಏತ್ಥ ಹತ್ಥಿಸಙ್ಖಾತಂ ಭಣ್ಡಂ ಏತೇಸನ್ತಿ ಹತ್ಥಿಭಣ್ಡಾತಿ ವುತ್ತೇ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕಾತಿ ಆಹ "ಹತ್ಥಿಗೋಪಕೇ"ತಿ। ಅಭಿಧಾನೇ (ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೩೬೭ ಗಾಥಾಯಂ) ಪನ "ಹತ್ಥಿಮೇಣ್ಡೋ"ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ।

ಪಣ್ಡಕೋತಿ ಪಡತಿ ವಿಕಲಭಾವಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಪಣ್ಡಕೋ। ಸಂಖೇಪೇನ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "**ತತ್ಥಾ**"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ। **ಅಸುಚಿನಾ**ತಿ ಸಮ್ಭವೇನ। **ಆಸಿತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಸಿಞ್ಚಿತಬ್ಬಸ್ಸ। ಇಮಿನಾ ಅಸುಚಿನಾ ಮುಖೇ ಆಸಿಞ್ಚಿತಬ್ಬೋತಿ **ಆಸಿತ್ತೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಡಕೋ। **ಅಜ್ಝಾಚಾರ**ನ್ತಿ ಮೇಥುನಜ್ಝಾಚಾರಂ। "ಉಸೂಯಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯಾ"ತಿಇಮಿನಾ ಉಸೂಯತೀತಿ **ಉಸೂಯೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಕ್ಕಮೇನಾ**ತಿ ವಾಯಾಮೇನ। **ಬೀಜಾನೀ**ತಿ ಅಣ್ಡಾನಿ। ಇಮಿನಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಏತಸ್ಮಾ ಬೀಜಾನಿ ಅಪನೀತಾನೀತಿ **ಓಪಕ್ಕಮಿಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಕ್ಖೇ ಪವತ್ತೋ ಪಣ್ಡಕೋ **ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋ,** ಪಕ್ಖೇ ಪರಿಳಾಹವೂಪಸಮೋ ಪಣ್ಡಕೋ **ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕಚ್ಚೋ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬವಚನತ್ಥೇ **ಪಕ್ಖೇ**ತಿ ಕಾಲಪಕ್ಖೇತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಪಚ್ಛಿಮವಚನತ್ಥೇ **ಪಕ್ಖೇ**ತಿ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಅಕುಸಲವಿಪಾಕಾನುಭಾವೇನಾ"ತಿ ಪದಂ "ಪಣ್ಡಕೋ ಹೋತೀ"ತಿಪದೇಯೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ। **ನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕೋ**ತಿ ಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಸಾತಿಸಯಂ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇ ನ ಪುಂಸಕೇತಿ ಅಭಿಮದ್ದನಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ **ನಪುಂಸಕೋ**। ನ ಪುಮಾ ನ ಇತ್ಥೀತಿ **ನಪುಂಸಕೋ**ತಿ ಕತ್ವಾ ನಪುಮನಇತ್ಥಿಸದ್ದಸ್ಸ ನಿರುತ್ತಿನಯೇನ ನಪುಂಸಕಕರಣಮ್ಪಿ ವದನ್ತಿ। ನಪುಂಸಕೋಯೇವ ಪಣ್ಡಕೋ ನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕೋ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಪಣ್ಡಕೇಸು। **ತೇಸುಪೀ**ತಿ ಓಪಕ್ಕಮಿಕಾದೀಸು ತೀಸುಪಿ। "ಯಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಕ್ಖೇ ಪಕ್ಖೇ ಪಣ್ಡಕಭಾವಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಪಣ್ಡಕೇಸು। **ಸೋಪೀ**ತಿ ಪಣ್ಡಕೋಪಿ। **ಇತೋ**ತಿ ಪಣ್ಡಕವಾರತೋ। "**ಏಸೇವ ನಯೋ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಮೇವ ಅತಿದಿಸತಿ।

೪೮. ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕವತ್ಥುಕಥಾ

೧೧೦. **ಪಾರಿಜಞ್ಞಪತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿಹಾಯತೀತಿ ಪರಿಜಾನಿ, ಇಸ್ಸರಿಯಭೋಗಾದಿ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಪಾರಿಜಞ್ಞಂ, ಇಸ್ಸರಿಯಭೋಗಾದಿಕ್ಖಯೋ, ತಂ ಪತ್ತೋತಿ ಪಾರಿಜಞ್ಞಪತ್ತೋ, ತಸ್ಸ। "**ಪಾರಿಜುಞ್ಞಪತ್ತಸ್ಸಾ**"ತಿಪಿ ಉಕಾರೇನ ಸಹ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ। **ಖೀಣಕೋಲಞ್ಞೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕುಲೇ ಜಾತಾ ಕೋಲಞ್ಞಾ, ಣ್ಯಪಚ್ಚಯೋ, ನಕಾರಾಗಮೋ। ಖೀಣಾ ಕೋಲಞ್ಞಾ ಅಸ್ಸಾತಿ ಖೀಣಕೋಲಞ್ಞೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಾತಿಪಕ್ಖಪಿತಿಪಕ್ಖತೋ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಮಾತಿಪಕ್ಖಪಿತಿಪಕ್ಖತೋ**ತಿ ಮಾತುಯಾ ಪಕ್ಖೋ ಮಾತಿಪಕ್ಖೋ, ಪಿತುನೋ ಪಕ್ಖೋ ಪಿತಿಪಕ್ಖೋ, ಮಾತಿಪಕ್ಖೋ ಚ ಪಿತಿಪಕ್ಖೋ ಚ ಮಾತಿಪಕ್ಖಪಿತಿಪಕ್ಖಾ। **ಫಾತಿಂ ಕಾತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಫಾ-ಧಾತು ವಡ್ಢನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ವಡ್ಢೇತು"ನ್ತಿ। "ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಪುಬ್ಬಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ಯುಜಸದ್ದೋ ಪುಚ್ಛನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋತಿ ಥೇನನಂ ಥೇಯ್ಯಂ ನಕಾರಸ್ಸ ಯಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ಥೇಯ್ಯಾಯ ಸಂವಾಸಕೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ। ಏತ್ಥ ಚ ನ ಕೇವಲಂ ವಸ್ಸಗಣನಾದಿಕೋಯೇವ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಥೇಯ್ಯಾಯ ಲಿಙ್ಗಗಹಣಮ್ಪಿ ಸಂವಾಸೋಯೇವ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ತಿವಿಧಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಯೋ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಲಿಙ್ಗಂ ಥೇನೇತೀತಿ **ಲಿಙ್ಗಥೇನಕೋ,** ಏಸೇವ ನಯೋ ಇತರೇಸುಪಿ। ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯೋ**ತಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ। **ಲಿಙ್ಗಮತ್ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮತ್ತಸದ್ದೇನ ಸಂವಾಸಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ।

ವಿದೇಸನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ದೇಸತೋ ವಿಯೋಗಂ ದೇಸಂ। ವಿಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ವಿಯೋಗತ್ಥವಾಚಕೋ। ಅಥ ವಾ ವಿ ದೂರಂ ದೇಸಂ। ವಿಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ದೂರತ್ಥವಾಚಕೋ। **ಮುಸಾ**ತಿ ಅಭೂತತ್ಥೇ ದುತಿಯನ್ತನಿಪಾತೋ, ಅಭೂತಂ ವಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಬಾಹತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇ ನಿವಾರೇತಿ। **ಸಂವಾಸಥೇನಕೋ ನಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೋ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮ, ನನು ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಕೋತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಗಣನಾದಿಕೋ"ತಿಆದಿ। **ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಗಣನಾದಿಕೋ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಸಾದಿಯನಂ ಆಸನಪಟಿಬಾಹನಂ ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾದೀಸು ಸನ್ದಿಸ್ಸನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಕಿರಿಯಭೇದೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಂ ಏಕತೋ ವಸಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಸಂವಾಸೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಕಿರಿಯಭೇದೋ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಟ್ಠಾನೇ ಪನ ಏಕಕಮ್ಮಾದಿಕೋ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಚೇವ ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಭಯಥೇನಕೋತಿ** ಏತ್ಥ ಉಭಯಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಟ್ಠಾನೇ। **ರಾಜ...ಪೇ॰... ಭಯೇಹಿ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭಯಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ರಾಜಭಯೇನ ಚ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಭಯೇನ ಚ ಕನ್ತಾರಭಯೇನ ಚ ರೋಗಭಯೇನ ಚ ವೇರಿಭಯೇನ ಚಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚೀವರಗಹಣತ್ಥ**ನ್ತಿ ಚೀವರಾಹರಣತ್ಥಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಹೇತ್ವತ್ಥಂ ವಾ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥಂ ವಾ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಅಯಂ ಗಾಥಾ ವಿಭತ್ತಿಯಾ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿತ್ತಾ ಭಗ್ಗರೀತಿಸಙ್ಖಾತಾ ಅಲಙ್ಕಾರದೋಸಾ ನ ಮುತ್ತಾ। **ಲಿಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಸಮಣಲಿಙ್ಗಂ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ।

ನಾಧಿವಾಸೇತೀತಿ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ। **ಯಾವಾ**ತಿ ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ, ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಇಧ ಯೋ ರಾಜ...ಪೇ॰... ಭಯೇನ ವಾ ಚೀವರಗಹಣತ್ಥಂ ವಾ ಲಿಙ್ಗಂ ಆದಿಯತಿ, ಸೋ ಸುದ್ಧಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ ಯಾವ ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ತಾವ ಏಸೋ “ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮಾ”ತಿ ನ ವುಚ್ಚತೀತಿ।

ತತ್ರಾತಿ ತಾಸು ಗಾಥಾಸು। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಲಿಙ್ಗೇ ಗಹಿಯಮಾನೇ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಜನೇ। **ಅನೋಸರಿತ್ವಾವಾ**ತಿ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾವ। **ಲಿಙ್ಗಂ ಅಪನೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಯಂ ಗಹಿತಂ ಸಮಣಲಿಙ್ಗಂ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ। **ಪಬ್ಬಜಿತಾಲಯ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾಯಂ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಸಂವಾಸಥೇನಕೇ।

ಸಬ್ಬಪಾಸಣ್ಡಿಯಭತ್ತಾನೀತಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಪಾಸಣ್ಡಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಾನಿ ಭತ್ತಾನಿ।

ಸತ್ಥೇ ವಹತೀತಿ **ಸತ್ಥವಾಹೋ**। ವಿರಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ವೇರಂ,** ತಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ **ವೇರಿಕೋ**। ಕಾಯೇನ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಾನೀತಿ **ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಯಾನಿ**। ತನ್ತಿ ತುವಂ। **ಹೀನಾಯಾವತ್ತಭಾವ**ನ್ತಿ ಹೀನಾಯ ಗಿಹಿಭಾವಾಯ ಆವತ್ತಭಾವಂ।

ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾತಿ ಪಬ್ಬಜವಿಯೋಗಂ ಕತ್ವಾ। **ತಮತ್ಥ**ನ್ತಿ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತಸಙ್ಖಾತಮತ್ಥಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಹಾಸಾಮಣೇರಸ್ಸ।

ಮಹನ್ತೋ ವಾತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ। ಪಗೇವ ದಹರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಬ್ಯತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋ**ತಿ ಸಾಮಣೇರೋ।

ವಚ್ಛಗೋರಕ್ಖಾದೀನೀತಿ ಏತ್ಥ **ವಚ್ಛೋ**ತಿ ತರುಣಗೋಣೋ। ಸೋ ಹಿ ಮಾತುಸನ್ತಿಕೇ ವಸತೀತಿ **ವಚ್ಛೋ**। ಮಾತುಯಾ ವಿಯೋಗಕಾಲೇ ವಾ ವಸ್ಸತೀತಿ ವಚ್ಛೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಮಿನಾ ದಮ್ಮಗವಜರಗ್ಗವಾಪಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಗಹಿತಾ। **ಗೋ** ವುಚ್ಚತಿ ಖೇತ್ತಭೂಮಿ। ವಚ್ಛೋ ಚ ಗೋ ಚ **ವಚ್ಛಗವಾ,** ತೇಸಂ ರಕ್ಖನಂ ವಚ್ಛಗೋರಕ್ಖೋ, ಸೋ ಆದಿ ಯೇಸಂ ಕಸಿಕಮ್ಮಾದೀನನ್ತಿ ವಚ್ಛಗೋರಕ್ಖಾದೀನಿ। “ಸೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಹಟ್ಠಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ಸೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇಯೇವಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಕಾಲೇಯೇವ। **ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ**ತಿ ವಿನಯೇ ವುತ್ತಸ್ಸ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ। **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಹೋತಿ** ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಅಪನೀತತ್ತಾ।

ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ **ಹೋತಿ** ಸಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತತ್ತಾ। **ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತಿ** ಕಾಸಾಯೇ ಸಉಸ್ಸಾಹತ್ತಾ। **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಹೋತಿ** ಕಾಸಾಯೇ ಧುರಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ।

ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ **ಹೋತಿ** ಸಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತತ್ತಾ। **ನೇವ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಹೋತಿ** ಕಾಸಾಯೇ ಸಉಸ್ಸಾಹತ್ತಾ। **ಮೇಥುನಸೇವನಾದೀಹೀ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಹೋತಿ** ಕಾಸಾಯೇ ಧುರಸ್ಸ

ನಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ। **ಓವಟ್ಟಿಕನ್ತಿ** ಅಧೋವಟ್ಟೇನ ಕರಣಂ। **ರಕ್ಖತಿ ತಾವಾತಿ** ತಾವ ರಕ್ಖತಿ ವೀಮಂಸನೇನ ನಿವಾಸಿತತ್ತಾ। **ಲಿಙ್ಗನ್ತಿ** ಸಮಣಲಿಙ್ಗಂ। **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಹೋತಿ** ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ।

ವೀಮಂಸತಿ ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ ವಾ ರಕ್ಖತಿಯೇವ ಓದಾತವತ್ಥಸ್ಸ ಅನ್ತೋಕಾಸಾಯಭಾವತೋ। "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾಪೀ"ತಿಆದಿ।

ವುಡ್ಢಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾಳಿಯಮ್ಪೀತಿ** ಪನ್ತಿಯಮ್ಪಿ। ಸೇನೋ ಮಂಸಪೇಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ ವಿಯ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡೇ ಪತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತಿ** ವಸ್ಸಾನಂ ಅಗಣನತ್ತಾ।

೪೮. ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಕಥಾ

೧೧೦. ಪಕ್ಕಮತೀತಿ **ಪಕ್ಕನ್ತೋ,** "ಪವಿಟ್ಠೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮುಧಾತುಯಾ ಪದವಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಇಚ್ಛಾಕನ್ತಿಅತ್ಥೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಸೋತಿ** ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೇ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ। "ತಿತ್ಥಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬೇವ ಲದ್ಧಿಗಹಿತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಲಿಙ್ಗೇ ಆದಿನ್ನಮತ್ತೇ"ತಿ। **ಕುಸಚೀರಾದೀನೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಕುಸೋ** ವುಚ್ಚತಿ ಸಲಾಕಾ। **ಚೀರೋತಿ** ಪನ್ತಿ, ಆವಲೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕುಸೇ ರಜ್ಜುನಾ ಆವುನಿತ್ವಾ ಕತೋ ಚೀರೋ **ಕುಸಚೀರೋ,** ಸೋ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತಾನೀತಿ ಕುಸಚೀರಾದೀನಿ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಫಲಕಚೀರಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಕುಸತಿಣೇಹಿ ಕತೋ ಚೀರೋ **ಕುಸಚೀರೋತಿಪಿ** ವದನ್ತಿ। **ನಗ್ಗೋತಿ** ಅಚೇಲಕೋ। **ಆಜೀವಕೋತಿ** ಅಚೇಲಕವತಮಾದಾಯ ಜೀವತೀತಿ ಆಜೀವಕೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಆಜೀವಕಾನಂ। ಓವದಿತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕಿನ್ತಿ ಕಿಂ ವತಂ। **ಉಳುಙ್ಕಾಪೇತೀತಿ** ಅಪನಯಾಪೇತಿ। **ಮೋರಪಿಞ್ಛಾದೀನೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಿಞ್ಛಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಪಕ್ಖೋ। ಸೋ ಹಿ ಪಿಞ್ಛತಿ ಆಕಾಸೇ ಗಚ್ಛತಿ ಅನೇನಾತಿ ಪಿಞ್ಛನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪಿಛಿ ಗತಿಯನ್ತಿ ಧಾತುಪಾಠೋ। ಮೋರಸ್ಸ ಪಿಞ್ಛಂ ಮೋರಪಿಞ್ಛಂ, ತಂ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತಾನೀತಿ ಮೋರಪಿಞ್ಛಾದೀನಿ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಉಲೂಕಪಿಞ್ಛಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯಾವ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತೀತಿ** ಯಾವ ಲದ್ಧಿಂ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ। **ನನ್ತಿ** ವೀಮಂಸಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ। **ಲದ್ಧೀತಿ** ತಿತ್ಥಿಯಲದ್ಧಿ। **ರಕ್ಖತೀತಿ** ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕತೋ ರಕ್ಖತಿ। ಲದ್ಧಿಯಾ ಅಭಾವೇನ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಚ್ಛಿದ್ದಚೀವರೋತಿ** ಏತ್ಥ ಆಕಾರೋ ಕೋಧತ್ಥೋ, ಅಡ್ಡತ್ಥೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಛಿದ್ದಸದ್ದೋ ದೂಸನತ್ಥೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಆಕೋಧೇನ ಅಡ್ಡೇನ ವಾ ಛಿದ್ದೋ ದೂಸಿತೋತಿ **ಅಚ್ಛಿದ್ದೋತಿ** ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಅಚ್ಛಿನ್ನೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಅಚ್ಛಿದ್ದಂ ಚೀವರಮೇತಸ್ಸಾತಿ ಅಚ್ಛಿದ್ದಚೀವರೋ। **ತಿತ್ಥಾಯತನನ್ತಿ** ತಿತ್ಥೀನಂ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ, ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಉಪಸ್ಸಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೯. ತಿರಚ್ಛಾನಗತವತ್ಥು

೧೧೧. ದೇವಸಮ್ಪತ್ತಿಸದಿಸಂ ಇಸ್ಸರಿಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋಪಿ ಸೋ ನಾಗೋ ಕಸ್ಮಾ ನಾಗಯೋನಿಯಾ ಅಟ್ಟೀಯತೀತಿ ಆಹ **"ಕಿಞ್ಚಾಪೀ"**ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅನುಭೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಿಞ್ಚಾಪಿಸದ್ದೋ** ಹೇತ್ಥ ಸಮ್ಭಾವನಾಜೋತಕೋ, ಪನಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥಜೋತಕೋ। **ಕುಸಲವಿಪಾಕೇನಾತಿ** ಅಹೇತುಕಕುಸಲವಿಪಾಕೇನ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ನಾಗಸ್ಸ। **ಸಜಾತಿಯಾತಿ** ಸಮಾನಜಾತಿಯಾ ನಾಗಿಯಾ। **ಉದಕಸಞ್ಚಾರಿಮಣ್ಡೂಕಭಕ್ಖನ್ತಿ** ಉದಕೇ ಸಞ್ಚರಣಸೀಲಂ ಮಣ್ಡೂಕಸಙ್ಖಾತಂ ಭಕ್ಖಂ ಪಾತುಭವತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋತಿ** ನಾಗೋ। **ಅಟ್ಟೀಯತೀತಿ** ಅರಮಣಂ ಪೀಳಿಯತಿ। **ಹರಾಯತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಹರೇಧಾತು ಲಜ್ಜನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಲಜ್ಜತೀ"ತಿ। ಏಕಾರನ್ತೋ ಧಾತು ಭೂವಾದಿಗಣಿಕೋ (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೭ ರಕಾರನ್ತಧಾತು)। **ಜಿಗುಚ್ಛತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಗುಪಧಾತುಯಾ

ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅತ್ತಭಾವ”ನ್ತಿ। “ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ”ತಿಪದಸ್ಸ “ನಿಕ್ಖನ್ತೇ”ತಿಪದೇನ ಯೋಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನನ್ತಿ ಆಹ “ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ **ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ಸಾಮಿಯೋಗತ್ತಾ “ನಿಕ್ಖನ್ತೇ”ತಿ ಏತ್ಥ ಭಾವತ್ಥೇ ಮಾನಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ “ನಿಕ್ಖಮನೇ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇತಿ ಏತ್ಥ ನ ಅನ್ತಪಚ್ಚಯೋ, ಮಾನಪಚ್ಚಯಸ್ಸೇವ ಅನ್ತಭಾವಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ**ತಿ ಸತಿವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ। **ಕಪಿಮಿದ್ಧವಸೇನೇವಾ**ತಿ ಕಪಿನೋ ಮಿದ್ಧವಸೇನ ಏವ। ಅಥ ವಾ ಕಪಿಮಿದ್ಧವಸೇನ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ಇವ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಟಿನಿಪಜ್ಜೀ**ತಿ ಪುನ ನಿಪಜ್ಜಿ। **ವಿಸ್ಸರಮಕಾಸೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಸದ್ದೋ ವಿರೂಪತ್ಥಜೋತಕೋ, ಸರಸದ್ದೋ ಸದ್ದವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಿರೂಪಂ ಮಹಾಸದ್ದಮಕಾಸೀ”ತಿ।

“ಅಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ತುಮ್ಹೇ ಖೋತ್ಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ತುಮ್ಹೇ ಖೋ ಅತ್ಥಾ”ತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಓಕಾರತೋ ಪರಸ್ಸ ಅಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅಕಾರಸ್ಸಾಲೋಪ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಅಕಾರಸ್ಸ ಅಲೋಪಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಇಮಿನಾ “ತುಮ್ಹೇ ಖೋ ಅತ್ಥಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅಕಾರೇ ಪರೇ ಓಕಾರಸ್ಸ ವಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಖ್ವತ್ಥಾ”ತಿ ಪಾಠೋ ದಸ್ಸಿತೋ। ಕಸ್ಮಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅವಿರೂಳ್ಹಿಧಮ್ಮಾತಿ ಆಹ “ಝಾನ...ಪೇ॰... ಅಭಬ್ಬತ್ತಾ”ತಿ। “ಭವಥಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅತ್ಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸಧಾತು ಸತ್ತತ್ಥವಾಚಕೋ ಥವಿಭತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಜಾತಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮಾನಾ ಜಾತಿ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಸಜಾತೀತಿ ವುತ್ತೇ ನಾಗೀ ಏವಾತಿ ಆಹ “ನಾಗಿಯಾ ಏವಾ”ತಿ। **ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಆದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಪೇತಿತ್ಥಿದೇವಿತ್ಥಿಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। “ದ್ವೇಮೇ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಚ್ಚಯಾ”ತಿ ದೇಸನಾ ಸಾವಸೇಸದೇಸನಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏತ್ಥ ಚಾ”ತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ತಿರಚ್ಛಾನಗತವತ್ಥುಮ್ಹಿ। **ಅಭಿಣ್ಹ**ನ್ತಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಪುನಪ್ಪುನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಅಪಾಯಪರಿಯಾಪನ್ನೋ ದುಗ್ಗತಿಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋವಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ “ನಾಗೋ ವಾ ಹೋತೂ”ತಿಆದಿ।

೫೦. ಮಾತುಘಾತಕಾದಿವತ್ಥುಕಥಾ

೧೧೨. **ನಿಕ್ಖನ್ತಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಇಮಸ್ಸ ಪಾಪಕಮ್ಮಸ್ಸಾ”ತಿ ಛಟ್ಠೀಯೋಗತ್ತಾ ಭಾವತ್ಥೇ ತಿಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ “ನಿಕ್ಖಮನ”ನ್ತಿ। **ಅಪವಾಹನ**ನ್ತಿ ಅಪಾಯಪಟಿಸನ್ಧಿವಹನತೋ ಅಪಗಮನಂ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಭೂತೇನ ಯೇನ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ ಹುತ್ವಾ ಭೂತಾ, ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀಭಾವಂ ವಾ ಭೂತಾ ಪತ್ತಾ। ಇಮಿನಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಆದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ। “ಜನಿಕಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪೋಸಾವನಿಕಮಾತಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಸಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ಮಾತಾಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ಪುತ್ತೇನಾಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸತಾ**ತಿ ಸನ್ತೇನ। ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನೇವ ಸತಾ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋ ಏವ ಹುತ್ವಾ ವೋರೋಪಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನನ್ತರೇ ಭವೇ ಫಲಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತೀತಿ **ಆನನ್ತರಿಯಂ,** ಮಾತುಘಾತಕಕಮ್ಮಂ, ತೇನ ಜಾತಿಸಾಮಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅಜನಿಕಂ ಘಾತೇನ್ತೋ ಚ ಜನಿಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಭೇದಂ ಘಾತೇನ್ತೋ ಚ ನ ಅನನ್ತರಿಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ನ ವಾರಿತಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯೇನ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಪೋಸೇತಿ ವಡ್ಢೇತೀತಿ ಪೋಸಾಪನಿಯಾ, ಸಾ ಏವ **ಪೋಸಾವನಿಕಾ** ಪಕಾರಸ್ಸ ವಕಾರಂ, ಯಕಾರಸ್ಸ ಚ ಕಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ಪೋಸಾವನಿಕಾ ಚ ಸಾ ಮಾತಾ ಚೇತಿ **ಪೋಸಾವನಿಕಮಾತಾ। ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ। ಇದಂ ಪದಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖಂ। ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬಪದೇ ಭಾವಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಪಚ್ಛಿಮಪದೇ ಸಾಮಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಬ್ಬಥಾ ಏಸೇವ ನಯೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ಸಚೇಪೀ”ತಿಆದಿ। **ವೇಸಿಯಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ । ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ। “ಅಯಂ ಮೇ ಪಿತಾ”ತಿ ಅಜಾನನಮೇವ ಹಿ ಪಮಾಣಂ। **ಅನೇನಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುತ್ತೇನ। “ಪಿತುಘಾತಕೋತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಾತುಘಾತಕೇಪಿ “ಅಯಂ ಮೇ ಮಾತಾ”ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಘಾತೇನ್ತೋಪಿ ಮಾತುಘಾತಕೋತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೪. ಸಙ್ಖೇಪೇನ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಅಪಬ್ಬಜಿತ**ನ್ತಿ ಗಿಹಿಭೂತಂ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪಿ ವಾರಿತಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಅರಹನ್ತಘಾತಕಸ್ಸ। **ಅವಸೇಸ**ನ್ತಿ ಅರಹನ್ತತೋ ಅವಸೇಸಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಅರಿಯಘಾತಕಸ್ಸ। **ಆನನ್ತರಿಯೋ ನ ಹೋತಿ** ತಿರಚ್ಛಾನಗತತ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ವಾರಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ ನೇತಬ್ಬೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಮಾತುಘಾತಕಾದಿಕಮ್ಮೇಸು। **ವಧಾಯಾ**ತಿ ತದತ್ಥೇ ಚತುತ್ಥೀತಿ ಆಹ "ವಧತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। "ಮಾರೇತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ವಧತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಹನಧಾತು ಹಿಂಸನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ನೀಯನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಓನೀಯನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಓತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಧಾತ್ವತ್ಥಾನುವತ್ತಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಂ ಪನ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥೋತಿ ಯೋಜನಾ। **"ಸಚಾ ಚ ಇತಿ ಅಯಂ ನಿಪಾತೋ ವುತ್ತೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಯಪೀಳಿತತ್ತಾ ಚ ನಿರುತ್ತೀಸು ಅಕುಸಲತ್ತಾ ಚ ದವಾಭಣನೇನ ರವಾಭಣನೇನ ಅಯಂ ನಿಪಾತೋ ಚೋರೇಹಿ ವುತ್ತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ಸಚೇ ಚ ಇಚ್ಚೇವ ವಾ ಪಾಠೋ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತೇಹಿ ತಥಾ ವುತ್ತೇಪಿ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾಲೇ ವಾ ಪೋತ್ಥಕಾರೂಳ್ಹಕಾಲೇ ವಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಙ್ಗೀತತ್ತಾ, ಪೋತ್ಥಕಾರೂಳ್ಹತ್ತಾ ಚ ಯಥಾಭೂತೋ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಪದೇಸು। ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಸಚಜ್ಜ ಮಯ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸ್ಸ। "ಸಚೇ ಅಜ್ಜ ಮಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕಾರಲೋಪಸನ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಚೇಜ್ಜ ಮಯ"ನ್ತಿ ಅಕಾರಲೋಪಸನ್ಧಿನಾಪಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ।

೧೧೫. **ಪಕತತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಕತಿಯಾ ಸೀಲಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ತಾ ಸಭಾವೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಪಕತತ್ತಾ, ತಂ। ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೇನ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಾರಾಜಿಕತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಸೀಲವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತೀ"ತಿ। ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂಯೇವ ಭಿಕ್ಖುನಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಇಚ್ಛಮಾನನ್ತಿ ಓದಾತವತ್ಥವಸನಂ ಇಚ್ಛಮಾನಂ। ಯಸ್ಮಾ ಅಭಿಕ್ಖುನೀ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀದೂಸಕೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೀಲವಿಪನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುನಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯೋ ದೇವದತ್ತೋ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದತಿ ವಿಯ, ಭಿನ್ದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉದ್ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮತೋ ವಿರಹಿತಂ। **ಉಬ್ಬಿನಯ**ನ್ತಿ ವಿನಯತೋ ವಿರಹಿತಂ। **ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ ಅಪಲೋಕನಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ।

ಯೋ ದೇವದತ್ತೋ ಲೋಹಿತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ ವಿಯ, ಉಪ್ಪಾದೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದುಟ್ಠಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತಂ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತಂ ನಾಮ, ಅಥ ಖೋ ವಧಕಚಿತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ವಧಕಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿ। **ಸರೀರೇ**ತಿ ಸರೀರಬ್ಭನ್ತರೇ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಹಿ ಅಭೇಜ್ಜಕಾಯತ್ತಾ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನ ಚಮ್ಮಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಲೋಹಿತಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಯೋ ಪನ ಜೀವಕೋ ಫಾಸುಂ ಕರೋತಿ ವಿಯ, ಫಾಸುಂ ಕರೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಲೋಹಿತಙ್ಕಾ**ತಿ ಪೂತಿಲೋಹಿತಙ್ಕ।

೫೪. ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕವತ್ಥುಕಥಾ

೧೧೬. **ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತುಪ್ಪಾದನಕಮ್ಮತೋ ಚಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಇತ್ಥಿ...ಪೇ॰... ಕಮ್ಮತೋ ಚಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಭಯಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಭತೋ ಕಮ್ಮತೋ ಪವತ್ತನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಬ್ಯಞ್ಜನ**ನ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಜನಸ್ಸ। **ಕರೋತಿಪಿ ಕಾರೇತಿಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕರಧಾತುಯಾ ಸುದ್ಧಕಮ್ಮಕಾರಿತಕಮ್ಮಾನಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ವೀತಿಕ್ಕಮ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸುದ್ಧಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಪರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ। ತಸ್ಸ ದುವಿಧಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದುವಿಧೋ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಇತ್ಥಿಭಾವೇನ ಲಕ್ಖಿತೋ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ **ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ**। ಏಸ ನಯೋ ಇತರತ್ಥಾಪಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ದುವಿಧೇಸು ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೇಸು। **ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಪಾಕಟಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಸಭಾವತೋ ಪಾಕಟಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। ಪುನ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಪಾಕಟ**ನ್ತಿ ರಾಗವಸೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಪಾಕಟಂ। **ಪರಂ ಗಣ್ಹಾಪೇತೀ**ತಿ ಪರಮೇವ ಗಣ್ಹಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಕಾರಣಂ। **ಏತೇಸ**ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾನಂ। **ಕುರುನ್ದಿಯಂ**

ಪನ ವುತ್ತಂ, ಕಿಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೇ। **ವಿಚಾರಣಕ್ಕಮೋತಿ** ವೀಮಂಸನಾನುಕ್ಕಮೋ। "ತತ್ಥ ವಿಚಾರಕ್ಕಮೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ವಿಚಾರಣಕ್ಕಮೋ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಹಟ್ಠಕಥಾಯ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಇಧ ಪನ ಕಿಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಇದಮಿಧ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಇದನ್ತಿ** ನಪಬ್ಬಜೂಪಸಮ್ಪದಕಾರಣಂ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಿಸ್ಸಂ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ।

೫೫. ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಾದಿವತ್ಥುಕಥಾ

೧೧೭. **ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ಅನಿಯಮನಿದ್ದೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇನ ಸಮಯೇನಾ"ತಿ। **ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ** "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಉಪಜ್ಝಾಯವಿರಹಿತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅಕಾರಸ್ಸ ವಿರಹತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯವಿರಹಿತಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **"ಏವ"ನ್ತಿ**ಆದಿನಾ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಜ್ಝಂ ಅಗಾಹಾಪೇತ್ವಾತಿ** "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ ಭನ್ತೇ ಹೋಹೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೫; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೪) ಉಪಜ್ಝಂ ಅಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ। ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಕಾರಕಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಮ್ಮಂ ಪನಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಂ ಪನ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ನ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ವಚನಂ ಅತಿದಿಸತಿ।

೫೬. ಅಪತ್ತಕಾದಿವತ್ಥುಕಥಾ

೧೧೮. ಯೋ ಪಿಣ್ಡೋ ಹತ್ಥೇಸು ಲಬ್ಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತದತ್ಥಾಯಾತಿ** ತಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ। **ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತಿತ್ಥಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿಸದ್ದೋ ಉಪಮತ್ಥೋ, ತಿತ್ಥಿಯಸದ್ದೋ ಆಜೀವಕನಾಮಕೇ ತಿತ್ಥಿಯೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾಪಿ ಆಜೀವಕನಾಮಕಾ ತಿತ್ಥಿಯಾ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಆಜೀವಕಸಙ್ಖಾತೇ ತಿತ್ಥಿಯೇ ಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನೇಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತೇತಿ** ಆಜೀವಕಾ। **ಕಮ್ಮಂ ಪನ ನ ಕುಪ್ಪತೀತಿ** ಪತ್ತಚೀವರೇಸು ಅಸನ್ತೇಸುಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ "ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಪರಿಕಿತ್ತಿತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಯಾಚಿತಕೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಯಾಚಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಗಹಿತೋ **ಯಾಚಿತಕೋತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಾಚಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇನಾ"ತಿ। "ಈದಿಸೇನ ಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ। ನಿರಪೇಕ್ಖೇಹಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾದೀಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾತಿ** ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯೇನ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ। ಅನಧಿಟ್ಠಾನುಪಗಾನಂ ಪತ್ತಚೀವರಾನಂ ಅಪತ್ತಚೀವರತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪಗಂ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ। **ಪಣ್ಡುಪಲಾಸನ್ತಿ** ಸಮಣುದ್ದೇಸಭಾವಾಪೇಕ್ಖಂ। ಸೋ ಹಿ ರುಕ್ಖಿವಸೇನ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಥ ವಾ ಯಥಾ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ ನ ಹರಿತೋ, ನಾಪಿ ಸುಕ್ಖೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸೋಪಿ ಪಬ್ಬಜಾಪೇಕ್ಖೋ ನ ಗಿಹೀ ಹೋತಿ, ನಾಪಿ ಸಾಮಣೇರೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಮಣುದ್ದೇಸಭಾವಾಪೇಕ್ಖೋ "ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ವಸನ್ತಸ್ಸ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನಾಮಟ್ಠಪಿಣ್ಡಪಾತನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅನಾಮಸಿತಬ್ಬಗ್ಗಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ। **ಸಾಮಣೇರಭಾಗಸಮಕೋತಿ** ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಲದ್ಧೇನ ಭಾಗೇನ ಸಮಂ ಪವತ್ತೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಪಣ್ಡುಪಲಾಸಸ್ಸ। ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ ವಿಯ, ಅಸ್ಸ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೭. ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಿವತ್ಥುಕಥಾ

೧೧೯. ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಿವತ್ಥೂಸು ಹತ್ಥಾ ಛಿನ್ನಾ ಯಸ್ಸಾತಿ **ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನೋತಿ**ಆದಿವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ಮಣಿಬನ್ಧೇತಿ** ಪಕೋಟ್ಠನ್ತೇ। ಸೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಮಣಿಸಙ್ಖಾತಂ ಅಲಙ್ಕಾರವಿಕತಿಂ ಬನ್ಧತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಣಿಬನ್ಧೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕಪ್ಪರೇತಿ** ಕಫೋಣಿಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಪರೇಸಂ ಪಿಟ್ಠೀಸು ಕಪತಿ ಹಿಂಸತಿ ಅನೇನಾತಿ "ಕಪ್ಪರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಸ್ಸ ಹತ್ಥಾ ಛಿನ್ನಾ

ಹೋನ್ತಿ, ಅಯಂ ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ಏಕೋ ವಾ ಪಾದೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಹೇಟ್ಠಾ "ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಹತ್ಥಾ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಚತೂಸು ಹತ್ಥಪಾದೇಸು ದ್ವೇ ವಾತಿ** ಏಕೋ ಹತ್ಥೋ, ಏಕೋ ಪಾದೋತಿ ದ್ವೇ ವಾ। **ಕಣ್ಣಾತಿ** ಸದ್ದಗ್ಗಹಾ। ತೇ ಹಿ ಕಣ್ಣತಿ ಸವತಿ ಏತೇಹೀತಿ ಕಣ್ಣಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಕಣ್ಣಬದ್ಧೇತಿ** ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಸ್ಸ ಆಬದ್ಧೇ। **ಸಙ್ಘಾಟೇತುನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಟನಂ ಕಾತುಂ, ಆಬನ್ಧನಂ ಕಾತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಜಪದಕೇತಿ** ಅಜಪದಸಣ್ಠಾನೇ ಠಾನೇ। **ನಾಸಾತಿ** ಘಾನಾನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ನಾಸತಿ ಅಬ್ಯತ್ತಸದ್ದಂ ಕರೋತಿ ಏತಾಹೀತಿ ನಾಸಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ನಾಸಿಕಾತಿ** ನಾಸಾಯೇವ। **ಸಣ್ಠಾಪೇತುನ್ತಿ** ಸುಟ್ಠು ಠಪೇತುಂ, ಪಕತಿಯಾ ಠಪೇತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಖಸೇಸನ್ತಿ** ನಖೋಯೇವ ಸೇಸೋ ಛಿನ್ನಙ್ಗುಲಿತೋತಿ ನಖಸೇಸೋ, ತಂ। ಅಗ್ಗೇ ಪುರೇ ಉಟ್ಠಹತೀತಿ **ಅಙ್ಗುಟ್ಠೋ**। "ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ನಖಸೇಸಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ"ತಿ ವಚನಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಕಣ್ಡರನಾಮಕಾತಿ** ಮಹಾಸಿರನಾಮಕಾ। ತೇ ಹಿ ಕಂ ಸರೀರಂ ಧಾರೇನ್ತೀತಿ **ಕಣ್ಡರಾತಿ** ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಧಕಾರಸ್ಸ ಡಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। **ಯೇಸೂತಿ** ಕಣ್ಡರೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ।

ಯಸ್ಸ ವಗ್ಗುಲಿಪಕ್ಖಕಾ ವಿಯ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಸಮ್ಬನ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಫಣಹತ್ಥಕೋ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತನ್ತಿ** ಫಣಹತ್ಥಕಂ। ಛಳಙ್ಗುಲಾದಯೋಪಿ ಫಣಹತ್ಥಕೇಯೇವ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಯಸ್ಸಪಿ ಛ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ"ತಿಆದಿ। ಯಸ್ಸಪಿ ಛ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಫಣಹತ್ಥಕೋ ನಾಮ ಉಪಚಾರೇನ।

ಖುಜ್ಜೋತಿ ಏತ್ಥ ಖುಜ್ಜೋ ಸರೀರೋ ಯಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಖುಜ್ಜೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಖುಜ್ಜಸರೀರೋ"ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಖುಜ್ಜೋತಿ ಆಹ "ಉರಸ್ಸ ವಾ"ತಿಆದಿ। ಯಸ್ಸ ಪನ ವಙ್ಕಂ, ಅಯಮ್ಪಿ ಖುಜ್ಜೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಙ್ಕನ್ತಿ** ಚ ಕುಟಿಲಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಬ್ರಹ್ಮುಜುಗತ್ತೋತಿ** ಉಜುಂ ಗತ್ತಂ ಉಜುಗತ್ತಂ, ಬ್ರಹ್ಮನೋ ಉಜುಗತ್ತಂ ವಿಯ ಉಜುಗತ್ತಂ ಇಮಸ್ಸ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸಾತಿ ಬ್ರಹ್ಮುಜುಗತ್ತೋ, ಮಹಾಪುರಿಸೋ।

ಸಂಖೇಪೇನ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಜಙ್ಘವಾಮನಸ್ಸ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। **ಯೇಸನ್ತಿ** ಉಭಿನ್ನಂ ಕಾಯಾನಂ। **ಭೂತಾನನ್ತಿ** ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಸಾಚಕಪೇತಾನಂ। ಅತ್ತಭಾವೋ ಹೋತಿ ವಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿವಟುಮೋತಿ** ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ವಟ್ಟುಲಸರೀರೋ।

ಗಲಗಣ್ಡೀತಿ ಏತ್ಥ ಗಲೇ ಗಣ್ಡೋ ಯಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಗಲಗಣ್ಡೀತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ಏತನ್ತಿ** "ಗಲಗಣ್ಡೀ"ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಗಲಗಣ್ಡಿಪಬ್ಬಾಜನೇ। **ಯನ್ತಿ** ವಚನಂ।

ಸಿಪದೀತಿ ಏತ್ಥ ಸಿಥಿಲಂ ಪದಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಸಿಪದೀತಿ ವುತ್ತೇ ಭಾರಪಾದೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಭಾರಪಾದೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। ಭಾರಂ ಪಾದಂ ಯಸ್ಸಾತಿ **ಭಾರಪಾದೋ**। ಏತೇ ದ್ವೇ ಥೂಲಪಾದರೋಗೀಸು ವತ್ತನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಞ್ಜಾತಪಿಳಕೋತಿ** ಸಞ್ಜಾತಫೋಟೋ। **ಉಪನಾಹನ್ತಿ** ಭುಸಂ ಬನ್ಧನಂ। **ಉದಕಆವಾಟೇತಿ** ಉದಕೇನ ಪುಣ್ಣಾಯಂ ಕಾಸುಯಂ। **ಉದಕವಾಲಿಕಾಯಾತಿ** ಉದಕತಿನ್ತೇನ ಮರುನಾ। ಯಥಾ ಸಿರಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಏವಂ ಮಿಲಾಪೇತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಈದಿಸನ್ತಿ** ಸಿರಾಪಞ್ಞಾಯನಜಙ್ಘತೇಲನಾಳಿಕಸಭಾವಂ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಾಲೇ ಕರೋತಿ, ತಥಾ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪಾಪರೋಗೀತಿ ಏತ್ಥ ಪಾಪರೋಗಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅರಿಸ"ಇತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಅರಿಸೋ ಚ ಭಗನ್ದರೋ ಚ ಪಿತ್ತಞ್ಚ ಸೇಮ್ಹೋ ಚ ಕಾಸೋ ಚ ಸೋಸೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ, ತೇ ಆದಯೋ ಯೇಸಂ ತೇತಿ ಅರಿಸ…ಪೇ॰… ಸೋಸಾದಯೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೇ ಆಬಾಧೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ ಪಿತ್ತಸೇಮ್ಹಸದ್ದೇಹಿ ತಂಸಮುಟ್ಠಾನೋ ರೋಗೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। "ನಿಚ್ಚಾತುರೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಪರೋಗೀತಿ ಏತ್ಥ ಮನ್ತುತ್ಥೇ ಪವತ್ತಸ್ಸ ಈಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಯೋಗತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪರಿಸದೂಸನೋತಿ ಏತ್ಥ **ಇತಿಸದ್ದೋ** ನಾಮಪರಿಯಾಯೋ, ಪರಿಸದೂಸನೋ ನಾಮಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಅತ್ತನೋ ವಿರೂಪತಾಯ ಪರಿಸಂ ದೂಸೇತಿ, ಅಯಂ ಪರಿಸದೂಸನೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಛಸರೀರದೋಸಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಸದೂಸನಭಾವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತಿದೀಘೋ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ಅತಿದೀಘೋ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನ ಕೇವಲಂ ಪರೇಸಂ ದ್ವಙ್ಗುಲಾದಿಮತ್ತದೀಘೋ, ಅಥ ಖೋ ದಿಗುಣಾದಿದೀಘೋವಾಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ "ಅಞ್ಞೇಸ"ನ್ತಿಆದಿ। **ನಾಭಿಪದೇಸೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ನಾಭಿಪದೇಸೋ। ಯಥಾ ಹಿ ಅತಿದೀಘೇ ಪರವಚನೇನ ಅತಿದೀಘಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ತಥಾ ಅತಿರಸ್ಸಾದೀಸುಪಿ ಅತಿರಸ್ಸಸರೂಪನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಮಹೋದರೋ**ತಿ ಮಹಾಉದರೋ। **ಕಪ್ಪಸೀಸೋ ವಾ**ತಿ ಹತ್ಥಿಸೀಸೋ ವಿಯ ಯುಗಸೀಸೋ ವಾ। **ಕಪ್ಪಸದ್ದೋ** ಹೇತ್ಥ ಯುಗತ್ಥವಾಚಕೋ। **ಕಣ್ಣಿಕಕೇಸೋ ವಾ**ತಿ ಕಣ್ಣಿಕಸದಿಸೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। "ಜಾತಿಪಲಿತೇಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಜರಾವಾತೇನ ಪಹತಂ ಪಲಿತಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಪಕತಿತಮ್ಬಕೇಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಕತಿಸದ್ದೇನ ಕೇನಚಿ ಪಯೋಗೇನ ತಮ್ಬಕೇಸಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಆವಟ್ಟಸೀಸೋ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆವಟ್ಟೋ, ಕೇಸಾವಟ್ಟೋ, ಸೋ ಏತಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಅತ್ಥೀತಿ ಆವಟ್ಟಸೀಸೋ। **ಉದ್ಧಗ್ಗೇಹೀ**ತಿ ಉದ್ಧಂ ಕೋಟೀಹಿ। **ಜಾಲಬದ್ಧೇನ ವಿಯಾ**ತಿ ಜಾಲೇನ ಬದ್ಧೇನ ಇವ।

ಸಮ್ಬದ್ಧಭಮುಕೋ ವಾತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಮ್ಬದ್ಧಭಮುಕೋ ವಾ। **ಮಕ್ಕಟಭಮುಕೋ**ತಿ ಮಕ್ಕಟಸ್ಸ ಭಮು ವಿಯ ಭಮು ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮಕ್ಕಟಭಮುಕೋ। **ವಾಸಿಕೋಣೇನಾ**ತಿ ತಚ್ಛನೀಕೋಟಿಯಾ। **ವಿಸಮಚಕ್ಕಲೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಕ್ಕಾಕಾರೇನ ಲಾತಿ ಪವತ್ತತಿ, ಚಕ್ಕಾಕಾರಂ ವಾ ಲಾತಿ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ **ಚಕ್ಕಲೋ**। **ಕೇಕರೋ**ತಿ ವಲಿರೋ। ಸೋ ಹಿ ಕುಚ್ಛಿತಂ ಕರೋತೀತಿ ಕೇಕರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕಕ್ಕಟಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಕಕ್ಕಟಸ್ಸ ಇವ। **ಮೂಸಿಕಕಣ್ಣೋ**ತಿ ಆಖುಕಣ್ಣೋ। **ಜತುಕಕಣ್ಣೋ**ತಿ ವಗ್ಗುಲಿಕಣ್ಣೋ। **ಅವಿದ್ಧಕಣ್ಣೋ**ತಿ ಅಛಿದ್ದಕಣ್ಣೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಸೋ**ತಿ ಅವಿದ್ಧಕಣ್ಣೋ। ಕಣ್ಣೇ ಭಗನ್ದರೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಕಣ್ಣಭಗನ್ದರೋ,** ಸೋಯೇವ ಕಣ್ಣಭಗನ್ದರಿಕೋ। ಗಣ್ಡೋ ಕಣ್ಣೇ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಗಣ್ಡಕಣ್ಣೋ**। **ಪಗ್ಘರಿತಪುಬ್ಬೇನಾ**ತಿ ಪಗ್ಘರಿತಪೂಯೇನ। ಟಙ್ಕಿತೋ ಕಣ್ಣೋ ಯಸ್ಸಾತಿ **ಟಙ್ಕಿತಕಣ್ಣೋ**। **ಗೋಭತ್ತನಾಳಿಕಾಯಾ**ತಿ ಗುನ್ನಂ ಭತ್ತಪಾನತ್ಥಂ ಕತಾಯ ನಾಳಿಕಾಯ। ಬಿಳಾರಕ್ಖಿ ವಿಯ ಅತಿಪಿಙ್ಗಲಂ ಅಕ್ಖಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅತಿಪಿಙ್ಗಲಕ್ಖಿ**। ಮಧುವಣ್ಣೋ ವಿಯ ಪಿಙ್ಗಲಂ ಅಕ್ಖಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಮಧುಪಿಙ್ಗಲಕ್ಖಿ**। **ನಿಪ್ಪಖುಮಕ್ಖೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಖುಮಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಅಕ್ಖಮ್ಹಿ ಜಾತಂ ಲೋಮಂ। ತಞ್ಹಿ ಅಕ್ಖಿನೋ ಪಕ್ಖದ್ವಯೇ ಜಾತತ್ತಾ ಪಖುಮನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ನತ್ಥಿ ಪಖುಮಂ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ನಿಪ್ಪಖುಮಕ್ಖಿ। ಅಸ್ಸುಪಗ್ಘರಣಂ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅಸ್ಸುಪಗ್ಘರಣಕ್ಖಿ**। ಪುಪ್ಫಂ ಸಞ್ಜಾತಂ ಯಸ್ಸ ಅಕ್ಖಿನೋತಿ **ಪುಪ್ಫಿತಂ**। ಪುಪ್ಫಿತಂ ಅಕ್ಖಿ ಯಸ್ಸಾತಿ **ಪುಪ್ಫಿತಕ್ಖಿ**। **ಅಕ್ಖಿಪಾಕೇನಾ**ತಿ ಅಕ್ಖಿನೋ ದಲಪರಿಯನ್ತೇಸು ಪಚ್ಚನಕೇನ ರೋಗೇನ।

ಚಿಪಿಟನಾಸಿಕೋತಿ ಅನುನ್ನತನಾಸಿಕೋ। **ಸುಕತುಣ್ಡಸದಿಸಾಯಾ**ತಿ ಸುವಾನಂ ಮುಖೇನ ಸದಿಸಾಯ।

ಪಟಙ್ಗಮಣ್ಡೂಕಸ್ಸೇವಾತಿ ಪಟಙ್ಗನಾಮಕಸ್ಸ ಮಣ್ಡೂಕಸ್ಸ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಇವ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಕ್ಖಲಿಮುಖವಟ್ಟಿಸದಿಸೇಹೀ**ತಿ ಉಕ್ಖಲಿಯಾ ಮುಖವಟ್ಟಿನಾ ಸದಿಸೇಹಿ। **ಭೇರಿಚಮ್ಮಸದಿಸೇಹೀ**ತಿ ಭೇರಿಯಾ ಮುಖೇ ನಹಿತಚಮ್ಮೇನ ಸದಿಸೇಹಿ। **ಏಳಮುಖೋ**ತಿ ಏಳಾಯ ನಿಚ್ಚಪಗ್ಘರಿತಂ ಮುಖಮೇತಸ್ಸೇತಿ ಏಳಮುಖೋ। **ಉಪ್ಪಕ್ಕಮುಖೋ**ತಿ ಉಪ್ಪಕ್ಕಂ ಕುಥಿಕಂ ಮುಖಮೇತಸ್ಸಾತಿ ಉಪ್ಪಕ್ಕಮುಖೋ। **ಸಙ್ಖತುಣ್ಡಕೋ**ತಿ ಸಙ್ಖಸ್ಸ ತುಣ್ಡೇನ ಸದಿಸೋ ಓಟ್ಠೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸಙ್ಖತುಣ್ಡಕೋ।

ಅಟ್ಠಕದನ್ತಸದಿಸೇಹೀತಿ ಅಟ್ಠಕನಾಮಕಸ್ಸ ನಙ್ಗಲಸ್ಸ ದನ್ತೇಹಿ ಸದಿಸೇಹಿ। ದನ್ತೇ ಪಿದಹಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದನ್ತನ್ತರೇ**ತಿ ದನ್ತವಿವರೇ, ದನ್ತಮಜ್ಝೇ ವಾ। **ಕಲನ್ದಕದನ್ತೋ ವಿಯಾ**ತಿ ಕಾಳಕಾನಂ ದನ್ತೋ ವಿಯ।

ಮಹಾಹನುಕೋತಿ ಮಹನ್ತೋ ಹನು ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮಹಾಹನುಕೋ। **ಚಿಪಿಟಹನುಕೋ**ತಿ ಅನುನ್ನತಹನುಕೋ। **ನಿಮ್ಮಸ್ಸುದಾರಿಕೋ**ತಿ ನತ್ಥಿ ಮಸ್ಸು ಚ ದಾರಿ ಚ ಏತಸ್ಸಾತಿ ನಿಮ್ಮಸ್ಸುದಾರಿಕೋ। **ಭಟ್ಠಅಂಸಕೂಟೋ**ತಿ ಭಟ್ಠೋ ಪತಿತೋ ಅಂಸಕೂಟೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಭಟ್ಠಅಂಸಕೂಟೋ। **ಗೋಧಾಗತ್ತೋ**ತಿ ಗೋಧಾಯ ಗತ್ತಂ ವಿಯ ಗತ್ತಂ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಗೋಧಾಗತ್ತೋ ।

ಸಬ್ಬಂಪೇತನ್ತಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಏತಂ "ಕಚ್ಛುಗತ್ತೋ"ತಿಆದಿವಚನಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಕಚ್ಛುಗತ್ತೋ"ತಿಆದಿವಚನೇ। ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಭಟ್ಠಕಟಿಕೋತಿ ಭಟ್ಠಾ ಪನ್ನಾ ಕಟಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಭಟ್ಠಕಟಿಕೋ। ಅಚ್ಛುಗ್ಗತೇಹಿ ಆನಿಸದಮಂಸೇಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಾತಣ್ಡಿಕೋ**ತಿ ವಾತೇನ ಪೂರಿತೋ ಅಣ್ಡಕೋಸೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ವಾತಣ್ಡಿಕೋ। **ಸಙ್ಘಟ್ಟನಜಾಣುಕೋ**ತಿ ಅನ್ತೋ ನತತ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಘಟ್ಟನಂ ಜಾಣು ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸಙ್ಘಟ್ಟನಜಾಣುಕೋ। **ವಿಕಟೋ**ತಿ ತಿರಿಯಗಮನಪಾದೋ। ಉಪಡ್ಢಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಸಹ ಭೇದೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸೋ ದುವಿಧೋ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ದುವಿಧೋ ಸೋ ಉಪಡ್ಢಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಸೋ ಉಪಡ್ಢಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಓರೂಳ್ಹಾಹಿ ಮಹನ್ತೀಹಿ ಜಙ್ಘಪಿಣ್ಡಿಕಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಾ ಉಪರಿ ಆರೂಳ್ಹಾಹಿ ಮಹನ್ತೀಹಿ ಜಙ್ಘಪಿಣ್ಡಿಕಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಾತಿ ದುವಿಧೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಿಟ್ಠಿಕಪಾದೋ**ತಿ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಉಟ್ಠಿತೋ ಪಾದೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಪಿಟ್ಠಿಕಪಾದೋ। **ಗಣ್ಡಿಕಙ್ಗುಲಿ ವಾ**ತಿ ಗಣ್ಡೇನ ಉಟ್ಠಿತೋ ಅಙ್ಗುಲಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಗಣ್ಡಿಕಙ್ಗುಲಿ। **ಸಬ್ಬೋಪೇಸಾ**ತಿ ಏಸ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಜನೋ। ಪರಿಸಂ ದೂಸೇತೀತಿ **ಪರಿಸದೂಸನೋ**।

ಪುಬ್ಬಾದೀಹೀತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಚಕ್ಖುಪಸಾದಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಕರಾನಿ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ವತ್ಥೂನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। ದ್ವೀಹಿ ವಾ ಅಕ್ಖೀಹಿ, ಏಕೇನ ವಾ ಅಕ್ಖಿನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಭಯಮ್ಪೀ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾನಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ವಚನಂ। ಪಾಳಿಯಂ "ಅನ್ಧಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಕಾಣಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಪರಿಯಾಯೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಹಿ "ಜಚ್ಚನ್ಧೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದ್ವೇಅಕ್ಖಿಕಾಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಕುಣೀ**ತಿ ಕುಣನಂ ಸಂಕೋಚನಂ ಕುಣಂ, ತಮೇತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಕುಣೀ। **ಖಞ್ಜೋ**ತಿ ಖಞ್ಜತಿ ಗತಿವೇಕಲ್ಲಭಾವೇನ ಪವತ್ತತೀತಿ ಖಞ್ಜೋ। **ಕುಣ್ಡಪಾದಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಕುಣ್ಡೋ**ತಿ ಖಞ್ಜಸ್ಸೇವ ನಾಮಂ। ಖಞ್ಜೋ ಹಿ ಕುಡತಿ ಗಮನಂ ಪಟಿಹನತೀತಿ ಕುಣ್ಡೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಕುಣ್ಡಪಾದಕೋ? ಕಸ್ಮಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾದಮಜ್ಝೇನ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋತಿ ಆಹ "ಮಜ್ಝೇ ಸಂಕುಟಿತಪಾದತ್ತಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಹಿ ಕುಣ್ಡಪಾದಸ್ಸ ಚ ಪಿಟ್ಠಿಪಾದಮಜ್ಝೇನ ಚಙ್ಕಮನಸ್ಸ ಚ ಹೇತುಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಅನನ್ತರವಾಕ್ಯೇಪಿ। **ಸಬ್ಬೋಪೇಸಾ**ತಿ ಏಸ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಜನೋ।

ಪಕ್ಖಹತೋತಿ ಏತ್ಥ ಏಕೋ ಪಕ್ಖೋ ಹತೋ ವಿನಾಸೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಪಕ್ಖಹತೋತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕೋ ಹತ್ಥೋ ವಾ"ತಿಆದಿ। "ಪಕ್ಖಪಾತೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋ ಅಪಾಠೋಯೇವ। **ಪಕ್ಖ**ಸದ್ದೋ ಹಿ ಕೋಟ್ಠಾಸವಾಚಕೋ, ನ ಪಙ್ಗುಲಪರಿಯಾಯೋ, **ಪೀಠಸಪ್ಪೀ ವುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಪೀಠೇನ ಸಪ್ಪತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ ಪೀಠಸಪ್ಪೀ ವುಚ್ಚತಿ। "ಜಿಣ್ಣಭಾವೇನ ದುಬ್ಬಲೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಜೀರಣಂ ಜರಾ, ತಾಯ ದುಬ್ಬಲೋ **ಜರಾದುಬ್ಬಲೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಬಲವಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕರೋಗಾನಮಭಾವೇನ ಬಲವಾ ಹೋತಿ, "ವಚೀಭೇದೋ ನಪ್ಪವತ್ತತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮುಖಮತ್ತಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ ಪವತ್ತತಿ, ನ ವಚೀಭೇದೋ ಏತ್ಥ ಜನೇತಿ **ಮೂಗೋ**ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಸ್ಸ ವಚೀಭೇದೋ ನ ಪವತ್ತತಿ, ಅಯಂ ಮೂಗೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಮ್ಮನ**ನ್ತಿ ಖಲಿತವಚನಂ। ಯೋ ಏಕಮೇವ ಅಕ್ಖರಂ ಚತುಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ವದತಿ, ತಸ್ಸೇತಮಧಿವಚನಂ।

ಬಧಿರೋತಿ ಸುತಿಹೀನೋ। ಸೋ ಹಿ ಹನನಂ ಸೋತಪಸಾದಸ್ಸ ನಾಸನಂ ವಧೋ, ತಂ ಈರತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಬಧಿರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯೋ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ನ ಸುಣಾತಿ, ಅಯಂ ಬಧಿರೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ನಟ್ಠಪಸಾದತಂ ದಸ್ಸೇತಿ । **ಉಭಯದೋಸವಸೇನಾ**ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಅನ್ಧಮೂಗಬಧಿರಪಬ್ಬಾಜನೇ ತಿದೋಸವಸೇನಪಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ತೇ**ತಿ ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಯೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಜನೇ। ಓಸಾರಣಂ ಅಪತ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸಙ್ಘೋ ಓಸಾರೇತಿ ಚೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಓಸಾರೇತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘೇ ಪವೇಸೇತಿ।

೫೮. ಅಲಜ್ಜೀನಿಸ್ಸಯವತ್ಥುಕಥಾ

೧೨೦. “ಅಲಜ್ಜೀನಂ ಓವಾದ”ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜಿತೇ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಮ್ಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। ತಂ ನಯಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। “ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಭಾಗತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಮಾನೋ ಸೀಲಾದಿಗುಣಸಙ್ಖಾತೋ ಭಾಗೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಭಿಕ್ಖುಸಭಾಗೋ,** ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಭಿಕ್ಖುಸಭಾಗತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಲಜ್ಜಿಭಾವ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಾವಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನವಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಅಭಿನವಟ್ಠಾನಂ। ಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಥೇರೋತಿ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕೋ ಥೇರೋ। **ಗಹೇತುಕಾಮೋ**ತಿ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗಹೇತುಕಾಮೋ। **ಆಚಾರ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಆಚಾರಂ। **ತದಹೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಗತಅಹನಿ ಏವ। ಆಭೋಗಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ, ಅರುಣುಗ್ಗಮನಸ್ಸ ಚ ಅಜಾನನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ। ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ಅಜಾನನ್ತೋಪಿ ಆಭೋಗಸ್ಸ ಅಕತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿ। “ದ್ವೇ ತೀಣಿ ದಿವಸಾನೀ”ತಿ ಪದೇನ ಚತು ಪಞ್ಚ ಛ ದಿವಸಾನಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ ಲಕ್ಖಣಹಾರನಯೇನ ಅನಿಸ್ಸಿತೇನ ವಸಿತಬ್ಬಭಾವೇನ ಸಮಾನಫಲತ್ತಾ। ತೇನಾಹ “ಸತ್ತಾಹಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। **ಲದ್ಧಪರಿಹಾರೋ**ತಿ ಲದ್ಧೋ ಪರಿಹಾರೋ ಆಪತ್ತಿಅಪನಯನಂ ಯೇನಾತಿ ಲದ್ಧಪರಿಹಾರೋ।

೫೯. ಗಮಿಕಾದಿನಿಸ್ಸಯವತ್ಥುಕಥಾ

೧೨೧. “ಕರಣೀಯನಿಸ್ಸಯೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಸ್ಸಯಗಹಣಂ **ನಿಸ್ಸಯೋ** ಉತ್ತರಪದಲೋಪವಸೇನ, ಸೋ ಕರಣೀಯೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ನಿಸ್ಸಯಕರಣೀಯೋ**ತಿ ವಿಸೇಸನಪರನಿಪಾತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಿಸ್ಸಯಂ ಅಲಭಮಾನೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ನಿಸ್ಸಯಸ್ಸ ಅಲಭನಂ ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ಅತ್ತನಾ”ತಿಆದಿ। **ವುತ್ಥಪುಬ್ಬ**ನ್ತಿ ವಸಿತಪುಬ್ಬಂ। **ಏಕರತ್ತಂ ವಸನ್ತೇನಾಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ದ್ವಿರತ್ತಾದಿಕೇ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿಸ್ಸಮನ್ತೋ ವಾ ಸತ್ಥಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ವಾ ಹುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಾವಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಾವಾಯ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ।

ಯಾಚಿಯಮಾನೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಬಹುಕತ್ತುಪಸಙ್ಗತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ತೇನ ಗಿಲಾನೇನಾ”ತಿ। “ಮಾನೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಾಚಿತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾದೀನಿ ನಿವತ್ತೇತಿ।

ಫಾಸು ಹೋತೀತಿ ಏತ್ಥ ಆವಾಸಸಪ್ಪಾಯಾದಿವಸೇನ ಫಾಸು ಹೋತೀತಿ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ “ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾನಂ ಪಟಿಲಾಭವಸೇನಾ”ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಇಮಂ ಪರಿಹಾರ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಪರಿಹಾರಂ। ಥಾಮಗತಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಾಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಮಥೋ ವಾ ತರುಣೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ತರುಣಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಿಕಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ತಂ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಯತ್ತಕೋ ಕಾಲೋ ಆಸಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಾ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ತಕಂ ಕಾಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಆಸಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಾ”ತಿ ಏತ್ಥ “ಯಾವಾ”ತಿ ನಿಪಾತಪಯೋಗತ್ತಾ ಅಭಿವಿಧಿಅವಧ್ಯತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ।

೧೨೨. ಪಾಳಿಯಂ **ಗೋತ್ತೇನಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ನಾಮೇನೇವ, ಅಥ ಖೋ ಗೋತ್ತೇನಪಿ ಸಾವೇತುನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಸ್ಮಾ “ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಿಪ್ಪಲಿಸ್ಸಾ”ತಿ ನಾಮಂ ಸಾವೇತ್ವಾತಿಪಿ “ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸಾ”ತಿ ಗೋತ್ತಂ ಸಾವೇತ್ವಾಪಿ ಅನುಸಾವೇತಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿ। ಇಮಿನಾ “ಕೋನಾಮೋ ತೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ? ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ ಭನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ನಾಮಾ”ತಿಆದೀಸು ಗೋತ್ತಮ್ಪಿ ನಾಮೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ।

೧೨೩. **ಏಕಾನುಸಾವನೇ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಭಾವಂ ನಿವತ್ತೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏಕತೋ ಅನುಸಾವನೇ”ತಿ। ತತ್ಥ **ಏಕತೋ**ತಿ ಏಕಕ್ಖಣೇ, ಏಕಪಹಾರೇನ ವಾ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ “ಏಕಕ್ಖಣೇ”ತಿ ಚ “ಏಕಪಹಾರೇನೇವಾ”ತಿ ಚ। ಇಮಿನಾ ಏಕತೋ ಅನುಸಾವನಮೇತೇಸನ್ತಿ **ಏಕಾನುಸಾವನಾ**ತಿ ಅಸಮಾನಾಧಿಕರಣಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏಕೇನಾ**ತಿ

ಏಕೇನ ಅನುಸಾವನಾಚರಿಯೇನ। **ಏಕಸ್ಸಾತಿ** ಏಕಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ। “ಏಕಕ್ಖಣೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಏಕತೋ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತು”ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತುಂ।

ಪುರಿಮನಯೇನೇವಾತಿ “ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸ, ಅಞ್ಞೇನ ಇತರಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। **ಏಕತೋ ಅನುಸಾವನೇ ಕಾತು**ನ್ತಿ “ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸ, ಅಞ್ಞೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ, ಇತರೇನ ಇತರಸ್ಸಾ”ತಿ ಏವಂ ತೀಹಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ ತಿಣ್ಣಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಾನಂ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಅನುಸಾವನೇ ಕಾತುಂ। **ತಞ್ಚ ಖೋತಿ** ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ “ಅನುಸಾವನೇ ಕಾತು”ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥವಿಸಯತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಅನುಸಾವನಕಿರಿಯ”ನ್ತಿ। **ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಏಕೇನಾಚರಿಯೇನ ದ್ವೇ ಅನುಸಾವೇತಿ, “ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಚಾ”ತಿ ಅನುಸಾವೇತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ತಯೋ ಅನುಸಾವೇತಿ, “ಅಯಂ ಬುದ್ಧರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಅಯಂ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಅಯಂ ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತೋ ಚಾ”ತಿ ಅನುಸಾವೇತಬ್ಬಾ। ಯಥಾ ಏಕೇನಾಚರಿಯೇನ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಏಕತೋ ಅನುಸಾವೇತಬ್ಬಾ, ಏವಂ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಏಕೋ ಅನುಸಾವೇತಬ್ಬೋತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಏಕೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಕರಣಭೂತೇನ, ಏಕೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಹುತ್ವಾತಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ। “ಏಕಪಹಾರೇನೇವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **“ಏಕತೋ”**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ಕಮ್ಮವಾಚಾತಿ** ದ್ವೀಹಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ ದ್ವೇ, ತೀಹಿ ಆಚರಿಯೇಹಿ ತಿಸ್ಸೋ ಕಮ್ಮವಾಚಾ। ಏಕೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಅನುಸಾವನೇ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯಾ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ನಾನುಪಜ್ಝಾಯೇನ ಅನುಸಾವನೇ ಪನ ನಾನಾಚರಿಯಾ ಏವ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಚೇ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋತಿ** ಕಮ್ಮವಾಚಾಚರಿಯಭೂತೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ । **ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಜ್ಝಾಯಭೂತಸ್ಸ ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸ। **ಇದ**ನ್ತಿ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯೇನ ಏಕಸ್ಸಾಚರಿಯಸ್ಸಾನುಸಾವನಂ। **ಏಸ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋತಿ** “ನ ತ್ವೇವ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯೇನಾ”ತಿ ಏಸೋ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ।

೬೩. ಉಪಸಮ್ಪದಾವಿಧಿಕಥಾ

೧೨೬. **ತಂ ಉಪಜ್ಝ**ನ್ತಿ ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ। “ಉಪಜ್ಝಾ”ತಿ ಚ “ಉಪಜ್ಝಾಯೋ”ತಿ ಚ ಹಿ ಅತ್ಥತೋ ಏಕಂ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನಂ ಯಥಾ “ಸಭಾ ಸಭಾಯ”ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಸದ್ದೋ ರಾಜಾದಿಗಣೋ (ರೂಪಸಿದ್ಧಿ ೫೯೯ ಸುತ್ತೇ; ಸದ್ದನೀತಿ ೧೧೪೦ ಸುತ್ತೇ), ಉಪಜ್ಝಾಯಸದ್ದೋ ಪುರಿಸಾದಿಗಣೋ। ಸಭಾಸದ್ದೋ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗೋ, ಸಭಾಯಸದ್ದೋ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗೋ ವಾ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋ ವಾ। **“ವಿತ್ಥಾಯನ್ತೀ”**ತಿ ಸದ್ದೋ ನಾಮಧಾತೂತಿ ಆಹ “ವಿತ್ಥದ್ಧಗತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ। ವಿತ್ಥಸದ್ದೋ ಹಿ ದಬ್ಬವಾಚಕತ್ತಾ ನಾಮಸದ್ದೋ, ವಿಕಾರೇನ ಥದ್ಧೋ ಗತ್ತೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ವಿತ್ಥಾ,** ದ್ಧಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ, ತತೋ ಆಯಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ಅನ್ತರಾಯಜಾತಂ। **ತವ ಸರೀರೇತಿ** ತುಯ್ಹಂ ಕಾಯೇ। “ನಿಬ್ಬತ್ತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ “ಜಾತ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಜನಧಾತುಯಾ ಜನನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ವಿಜ್ಜಮಾನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಜನೀಧಾತುಯಾ ಪಾತುಭಾವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸನ್ತ**ನ್ತಿ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಂ। **ಇತಿಆದಿ** ಕಥೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೪. ಚತ್ತಾರೋನಿಸ್ಸಯಾದಿಕಥಾ

೧೨೮. **ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಮನನ್ತರಮೇವಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಸಮನನ್ತರಮೇವ, ನ ಕಾಲನ್ತರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಪೋರಿಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪೋರಿಸಸದ್ದೋ ಉಪರಿ ವಿತ್ಥತೇ ಭುಜಪಮಾಣೇ ಚ ಪೋಸಪಮಾಣೇ ಚ ವತ್ತತಿ। ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಮಾಣಾ **ಪೋರಿಸಾ,** ಪಮಾಣತ್ಥೇ ಣಪಚ್ಚಯೋ। **ಛಾಯಾತಿ** ಆತಪಾಭಾವೋ। **ಮೇತಬ್ಬಾತಿ** ಪಮೇತಬ್ಬಾ। “ವಸ್ಸಾನೋ”ತಿಆದಿ **“ಉತುಪಮಾಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಚಿಕ್ಖಣಾಕಾರದಸ್ಸನಂ। ಉತುನೋ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ನಿವಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏತ್ಥ ಚಾ”ತಿಆದಿ। ಅರತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಉತು** , ಪಮಿಯತಿ ಸಂವಚ್ಛರೋ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪಮಾಣಂ।** ಯತ್ತಕೇಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಸ್ಸಾತಿ** ದಿವಸಭಾಗಸ್ಸ। ಯೋ ಉತು ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ, ತಸ್ಸ ಉತುನೋತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। “ಉತುಪಮಾಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ದಿವಸಭಾಗೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ಪದಾನಂ ಅಪರಮ್ಪಿ ಅತ್ಥವಿಕಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಅಥ ವಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅಯಂ ನಾಮ ಉತೂತಿ** ಅಯಂ ಉತು ವಸ್ಸಾನೋ ನಾಮಾತಿ ವಾ ಹೇಮನ್ತೋ ನಾಮಾತಿ ವಾ

ಗಿಮ್ಹೋ ನಾಮಾತಿ ವಾ। **ಪುಬ್ಬನ್ಹೋತಿ** ಅಹಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೋ ಪುಬ್ಬನ್ಹೋ। ತತ್ಥ ಪಚ್ಛಿಮನಯೋವ ಪಾಸಂಸತರೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಪುರಿಮನಯೇ ಉತುಪರಿಪುಣ್ಣೇ ದಿವಸಭಾಗಾಚಿಕ್ಖಣಸ್ಸ ಅಭಾವಾ, ಪಚ್ಛಿಮನಯೇ ಪನ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ವಾ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಂ ವಾ ಉತುಪಮಾಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನದಿವಸಭಾಗೋವ "ಪುಬ್ಬನ್ಹೋ"ತಿ ವಾ "ಸಾಯನ್ಹೋ"ತಿ ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋ। **ಸಂಗೀತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಸಂ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಗಾಯಿತಬ್ಬಾ ಕಥೇತಬ್ಬಾತಿ ಸಂಗೀತೀತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇದಮೇವ ಸಬ್ಬಂ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಕಿನ್ತಿ** ಕಿಂ ಉತುಂ। **ಇದಂ ನಾಮಾತಿ** ಇದಂ ನಾಮ ಉತುಂ। **ವದೇಯ್ಯಾಸೀತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ವುಡ್ಢನವಕಭಾವಾದಿಞಾಪನತ್ಥಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸಿ।

೧೨೯. **ದುತಿಯನ್ತಿ** ಸಹಾಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ಸಾಮಣೇರಂ ವಾ ಪುರಿಸಂ ವಾ। **ಅಕರಣೀಯಾನೀತಿ** ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಅಕತ್ತಬ್ಬಾನಿ। **ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಣ್ಡೂತಿ** ಸೇತಪೀತಮಿಸ್ಸೋ ವಣ್ಣೋ, **ಪಲಾಸಸದ್ದೋ** ಪಣ್ಣವಾಚಕೋ, ನ ಹರಿತವಾಚಕೋ, ನಾಪಿ ಕಿಂಸುಕದುಮವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಣ್ಡುವಣ್ಣೋ ಪಣ್ಣೋ"ತಿ। **ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋತಿ** ಸಮಾಸೋಪಿ ಬ್ಯಾಸೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವ। ಸಮಾಸಕಾಲೇ ಪಣ್ಡು ಯಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಪಣ್ಡು, ಸೋಯೇವ ಪಲಾಸೋ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋತಿ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಪುಪ್ಫಫಲಾದಿಂ ಬನ್ಧತೀತಿ **ಬನ್ಧನನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥೇನ ಬನ್ಧನಸದ್ದೋ ವಣ್ಟಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ವಣ್ಟತೋ"ತಿ। **ಪುಥುಸಿಲಾತಿ** (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೯೦) ಏತ್ಥ ಪುಥುಸದ್ದೋ ಮಹನ್ತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಮಹಾಸಿಲಾ"ತಿ।

೧೩೦. **ತಸ್ಸಾತಿ** ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಸಾಮಗ್ಗೀತಿ** ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀ। **ತೇನಾತಿ** ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಾರಹೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಸಮ್ಭೋಗೇತಿ** ಆಮಿಸೇನ ಚ ಧಮ್ಮೇನ ಚ ಸಮ್ಭೋಗಹೇತು। ಏತ್ಥ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ ಆಪತ್ತಿಭಾವತೋ। **ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಕಭಾವತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಅಲಜ್ಜಿಲಕ್ಖಣಾಭಾವತೋ ದುಕ್ಕಟೇನ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ದ್ವಾಸತ್ತತಿಅಧಿಕವತ್ಥುಸತಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಮಹಾಖನ್ಧಕಸ್ಸ

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೯೮. ಸನ್ನಿಪಾತಾನುಜಾನನಾದಿಕಥಾ

೧೩೨. ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ತರನ್ತಿ ಓತರನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ತಿತ್ಥಂ,** ಉದಕತಿತ್ಥಂ, ತಿತ್ಥಂ ವಿಯಾತಿ **ತಿತ್ಥಂ,** ಲದ್ಧೀತಿ ಆಹ "ತಿತ್ಥಂ ವುಚ್ಚತಿ ಲದ್ಧೀ"ತಿ। ಲದ್ಧಿ ಹಿ ಬಹೂನಂ ಲದ್ಧಿಕಾನಂ ಓತರಣಟ್ಠಾನತ್ತಾ ತಿತ್ಥಂ ನಾಮ। **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ಸಾಸನಿಕಲದ್ಧಿತೋ ಅಞ್ಞಂ। **ಏತೇಸನ್ತಿ** ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ। **ಇತೋತಿ** ಇಮಸ್ಮಾ ಸಾಸನಿಕಲದ್ಧಿತೋ। **ಯನ್ತಿ** ಯಂ ಧಮ್ಮಜಾತಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ। **ತೇ ಲಭನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ತಸದ್ದೋ ಮನುಸ್ಸವಿಸಯೋತಿ ಆಹ "ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ"ತಿ। **ಮೂಗಸೂಕರಾತಿ** ಏತ್ಥ ಥೂಲಸರೀರಸ್ಸ ಸೂಕರಸ್ಸ ಸದ್ದಮತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಭಾವತೋ ಮೂಗಸೂಕರೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಥೂಲಸರೀರಸೂಕರಾ"ತಿ।

೧೩೪. **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಸೋತಿ** ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದೋ। **ಕಿನ್ತಿ** ಕಿಂ ಆಪತ್ತಿ। **ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಪದಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಆಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತೀ"ತಿ। ಸಾ ಚ ಖೋ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಮುಸಾವಾದಲಕ್ಖಣೇನ ನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕೇನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಭಗವತೋ ಪನ ವಚನೇನಾ"ತಿ। **ವಚನೇನಾತಿ** ಚ "ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದೇ ಕಿಂ ಹೋತಿ? ದುಕ್ಕಟಂ

ಹೋತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೩೫) ವಚನೇನ। **ಅಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ** ಆವಿ ಕತ್ತಬ್ಬಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಕರಣೇನ ಅಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಾ।

ಮನುಜೇನಾತಿ ಮನುಸ್ಸೇನ। **ವಾಚಾತಿ** ವಾಚಾಯ। ಯಕಾರಸ್ಸ ಹಿ ಲೋಪೋ। **ಗಿರನ್ತಿ** ಸದ್ದಂ। **ಪರೇತಿ** ಅಞ್ಞೇ ಪುಗ್ಗಲೇ। **ವಾಚಸಿಕನ್ತಿ** ವಾಚಾತೋ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಭಿಕ್ಖು ಕೇನಚಿ ಆಸನ್ನೇ ಠಿತೇನ ಮನುಜೇನ ವಾಚಾಯ ಅನಾಲಪನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪರೇ ದೂರೇ ಠಿತೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸನ್ಧಾಯ ಗಿರಂ ಮಹಾಸದ್ದಂ ನೋ ಚ ಭಣೇಯ್ಯ, ಏವಮ್ಪಿ ವಾಚಸಿಕಮೇವ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ।

ಅನ್ತರಾಯಿಕೋತಿ ಏತ್ಥ ಕರೋತ್ಯತ್ಥೇ ಣಿಕಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ "ಅನ್ತರಾಯಕರೋ"ತಿ। "ಕಿಮತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕಿಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ತದತ್ಥೇ ಚತುತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಹೇತ್ವತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು "ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯಾ"ತಿಆದೀಸು। **ಇತೀತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ಉದ್ದೇಸತೋ ಚಾತಿ** "ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ"ತಿಆದಿಉದ್ದೇಸತೋ ಚ। **ನಿದ್ದೇಸತೋ ಚಾತಿ** "ಪಾತಿಮೋಕ್ಖನ್ತಿ ಆದಿಮೇತ"ನ್ತಿಆದಿನಿದ್ದೇಸತೋ ಚ।

೧೩೬. **ದೇವಸಿಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಣಿಕಪಚ್ಚಯೋ ವಿಚ್ಛತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ"ತಿ। **ತತಿಯೇ ಚ ಸತ್ತಮೇ ಚ ಪಕ್ಖೇತಿ** ಏಕಸ್ಸ ಉತುನೋ ಅಟ್ಠಸು ಪಕ್ಖೇಸು ತತಿಯೇ ಚ ಸತ್ತಮೇ ಚ ಪಕ್ಖೇ। "ವಚನತೋ"ತಿ ಪದಂ "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪದೇ ಞಾಪಕಹೇತು। **ತಥಾರೂಪೇ ಪಚ್ಚಯೇತಿ** ತಥಾರೂಪೇ ವಿಕತಿಚಾರಿತ್ತಸಙ್ಖಾತೇ ಪಚ್ಚಯೇ। **ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಅನುಮತಿಂ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। **ವಚನತೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಞಾಪಕಹೇತುಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಏತನ್ತಿ** "ಯಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಚಾತುದ್ದಸೇ ವಾ ಪನ್ನರಸೇ ವಾ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಚನಂ।

೭೧. ಸೀಮಾನುಜಾನನಕಥಾ

೧೩೮. **ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾತಿ** ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾನಿ। ನಿಕಾರಸ್ಸ ಹಿ ಆಕಾರೋ। **ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತೋತಿ** ಏಸೋ ಪಬ್ಬತೋ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಪರತೋಪಿ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ? ಪಾಸಾಣೋ ಭನ್ತೇ, ಏಸೋ ಪಾಸಾಣೋ ನಿಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ಕೇವಲಂ ಪನ ವನಉದಕೇಸು "ಏತಂ ವನಂ, ಏತಂ ಉದಕ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ನದಿಯಂ "ಏಸಾ ನದೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ। **ಏತ್ಥ ಪನಾತಿ** ಏತಿಸ್ಸಂ ಉತ್ತರಾಯಂ ಅನುದಿಸಾಯಂ ಪನ। **ಹೀತಿ** ಫಲಜೋತಕೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ವಚನೇ। **ಸೀಮಮಣ್ಡಲನ್ತಿ** ಸೀಮಬಿಮ್ಬಂ। **ಸಮ್ಬನ್ಧನ್ತೇನಾತಿ** ಪುರಿಮನಿಮಿತ್ತೇನ ಪಚ್ಛಿಮನಿಮಿತ್ತಂ ಸಮ್ಬನ್ಧನ್ತೇನ। ಇಮಿನಾ ಏಕನ್ತರಿಕಾದಿವಸೇನ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ನಿಮಿತ್ತೇನಪಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಭಾವತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪುರಿಮನಿಮಿತ್ತೇನ ಪಚ್ಛಿಮನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಸತಿ ಅಜ್ಜ ಏಕಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸ್ವೇ ಏಕಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ ಏವಂ ಕಾಲನ್ತರೇಪಿ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

ಪಬ್ಬತೋತಿ ಏತ್ಥ ಪಬ್ಬಂ ವುಚ್ಚತಿ ಘಳು, ತಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪಬ್ಬತೋ।** ವಾಲಿಕರಾಸಿಸ್ಸ ಸುದ್ಧಪಂಸುಪಬ್ಬತಪಸಙ್ಗತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ವಾಲಿಕರಾಸಿ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। **ಇತರೋಪೀತಿ** ವಾಲಿಕರಾಸಿತೋ ಅಞ್ಞೋಪಿ ತಿವಿಧೋ ಪಬ್ಬತೋ। **ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣತೋತಿ** ಅಡ್ಢಟ್ಠಮರತನಹತ್ಥಿಪಮಾಣತೋ। **ಚತೂಸು ದಿಸಾಸೂತಿ** ವಿಹಾರಸ್ಸ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು। **ಚತೂಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೇನ ತತೋ ಅಧಿಕಾನಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। ಏಕೇನ ವಾ ನಿಮಿತ್ತೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೋತಿ** ಪಬ್ಬತನಿಮಿತ್ತತೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಏಕೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತನ್ತಿ** ಪಬ್ಬತಂ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಏಕಸ್ಸೇವ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಕಿತ್ತಿತತ್ತಾ। ಯೋ ಪಬ್ಬತೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಪಬ್ಬತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನ್ತೋತಿ** ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ।

ತತಿಯಭಾಗಂ ವಾತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೇನ ಪಠಮಭಾಗೋಪಿ ಏಕದೇಸೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ತತ್ತಕಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ। ತತಿಯಭಾಗಾದಿತೋ ಅಪರಂ ಸಬ್ಬಪಬ್ಬತಂ ಅನ್ತೋಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ"ತಿಆದಿ।

ಪಾಸಾಣನಿಮಿತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಸತಿ ಘನಭಾವೇನ ಬನ್ಧತೀತಿ **ಪಾಸಾಣೋ।** ಅಯಗುಳೋಪಿ ಪಾಸಾಣಸಙ್ಖ್ಯಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ ತೇನ ತಸ್ಸ ಸದಿಸತ್ತಾ। **ಅಯಗುಳೋಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೇನ ತಮ್ಬಕಂಸವಟ್ಟಲೋಹಸುವಣ್ಣರಜತಾದಯೋಪಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯೋ ಕೋಚೀತಿ** ಸಿಲಾಪವಾಳಮಣಿಆದೀಸು ಯೋ ಕೋಚಿ। ದ್ವತ್ತಿಂಸಪಲಗುಳಪಿಣ್ಡಪರಿಮಾಣತಾ ಸಣ್ಠಾನತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ನ ತುಲಿತ್ವಾ ಗಣನವಸೇನ। ಖುದ್ದಕತರೋ ಪಾಸಾಣೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೋ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ವಾ ಯೋ ಉಟ್ಠಿತಪಾಸಾಣೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ - ಉತ್ತರವಾಕ್ಯೇ ತಸದ್ದಸ್ಸ ಅನಿಯಮನಿದ್ದೇಸವಚನತ್ತಾ **"ಪಾಸಾಣಸಙ್ಖ್ಯಂಯೇವಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಕಾರೇನ "ನ ಪಬ್ಬತಸಙ್ಖ್ಯ"ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಹತೋ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಸ್ಸಾತಿ** ಆಯಾಮವಿತ್ಥಾರುಬ್ಬೇಧತೋ ಮಹನ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಸ್ಸ ವಿಯ। **ತನ್ತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಂ। **ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಕಿತ್ತೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಹೀತಿ** ಲದ್ಧದೋಸಜೋತಕೋ। **ತನ್ತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಂ। **ಸೀಮಾಯಾತಿ** ಸೀಮತೋ। **ವಿಹಾರೋಪೀತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ನಿಮಿತ್ತಮೇವ, ವಿಹಾರೋಪಿ। ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ನ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣ"ನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ವನನಿಮಿತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ವನಿಯತಿ ಮಯೂರಕೋಕಿಲಾದೀಹಿ ಸತ್ತೇಹಿ ಸಮ್ಭಜಿಯತೀತಿ **ವನಂ,** ವನನ್ತಿ ಸಮ್ಭಜನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವಾ **ವನಂ।** ತಚೋ ಏವ ಸಾರೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ತಚಸಾರೋ,** ತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದಯೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ವೇಣುಆದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅನ್ತೋ ಸಾರೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಅನ್ತೋಸಾರಾ,** ಸಾಕಸಾಲಾದಯೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಖದಿರಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅನ್ತೋಸಾರಮಿಸ್ಸಕಾನನ್ತಿ** ಅನ್ತೋಸಾರೇಹಿ ರುಕ್ಖೇಹಿ ಮಿಸ್ಸಕಾನಂ। **ರುಕ್ಖಾನಂ ವನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅವಯವಅವಯವಿಭಾವೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಮಿನಾ **ತಿಣವನಂ ರುಕ್ಖವನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ತಿಣಾನಂ ವನ"ನ್ತಿ ವಾ "ರುಕ್ಖಾನಂ ವನ"ನ್ತಿ ವಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಿಣಮೇವ ವನಂ, ರುಕ್ಖೋಯೇವ ವನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಪಞ್ಚ ವಾ ರುಕ್ಖಾತಿ **ಚತುಪಞ್ಚರುಕ್ಖಾ,** ತೇ ಮತ್ತಂ ಪಮಾಣಮೇತ್ಥಾತಿ **ಚತುಪಞ್ಚರುಕ್ಖಮತ್ತಂ** ವನಂ, **ತತೋತಿ** ಚತುಪಞ್ಚರುಕ್ಖಮತ್ತತೋ। **ಏಕದೇಸನ್ತಿ** ವನಸ್ಸ ಏಕದೇಸಂ। **ವನಮಜ್ಝೇತಿ** ವನಸ್ಸ ವೇಮಜ್ಝೇ, ವನಸ್ಸೂಪರೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ರುಕ್ಖನ್ತರೇಸು ಏವ ಹಿ ವಿಹಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ। **ಏಕದೇಸನ್ತಿ** ವನಸ್ಸ ಏಕದೇಸಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ವನೇ। "ಠಿತವನ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಂ, "ನ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ।

ರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ರುಕ್ಖಿಯತಿ ಫಲಾದಿಕಾಮೇಹಿ ಸಂವರಿಯತಿ ರಕ್ಖಿಯತೀತಿ **ರುಕ್ಖೋ,** ಮಹಿಯಂ ರುಹತೀತಿ ವಾ **ರುಕ್ಖೋ। ಜೀವಮಾನಕೋತಿ** ಲೋಕವೋಹಾರವಸೇನ ಮೂಲಙ್ಕುರಾದಿಹರಿತಸಙ್ಖಾತಜೀವಮಾನಕೋ । **ಪರಿಣಾಹತೋತಿ** ವಿಸಾಲಭಾವತೋ। **ಸೂಚಿದಣ್ಡಕಪಮಾಣೋತಿ** ಸೂಚಿಯಾ ಲೇಖನಿಯಾ ದಣ್ಡಭೂತವೇಳುಪಮಾಣೋ। ಸೋ ವೇಳು ಕನಿಟ್ಠಙ್ಗುಲಿಪಮಾಣೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ತತೋತಿ** ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲುಬ್ಬೇಧಸೂಚಿದಣ್ಡಕಪಮಾಣಪರಿಣಾಹರುಕ್ಖತೋ। **ವಂಸನಳಕಸರಾವಾದೀಸೂತಿ** ವಂಸೋ ಚ ನಳಕೋ ಚ ಸರಾವೋ ಚ ವಂಸನಳಕಸರಾವಾ, ತೇ ಆದಯೋ ಯೇಸಂ ಕಪಾಲಾದೀನನ್ತಿ ವಂಸನಳಕಸರಾವಾದಯೋ, ತೇಸು। **ತತೋತಿ** ವಂಸಾದಿತೋ। **ತಂಖಣಮ್ಪೀತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿತ್ತಕ್ಖಣೇಪಿ। **ಅಕಾರಣನ್ತಿ** ಅಪಮಾಣಂ। **ಏತನ್ತಿ** ನವಮೂಲಸಾಖಾನಿಗ್ಗಮನಂ। **ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಸಾಮಞ್ಞನಾಮೇನಪಿ ವಿಸೇಸನಾಮೇನಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಬ್ಬತಾದೀಸುಪಿ "ಪಬ್ಬತೋ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞನಾಮೇನಪಿ "ವಙ್ಕಪಬ್ಬತೋ ವೇಪುಲ್ಲಪಬ್ಬತೋ"ತಿ ವಿಸೇಸನಾಮೇನಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಮಗ್ಗನಿಮಿತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಗ್ಗಿಯತಿ ಪಥಿಕೇಹಿ, ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೇಹಿ ವಾ ಅನ್ವೇಸಿಯತೀತಿ **ಮಗ್ಗೋ।** ಯೋ ಯಾದಿಸೋ ಜಙ್ಘಮಗ್ಗೋ ವಾ ಸಕಟಮಗ್ಗೋ ವಾ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಗಾಮನ್ತರಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೋ ತಾದಿಸೋ

ಜಙ್ಘಮಗ್ಗೋ ವಾ ಸಕಟಮಗ್ಗೋ ವಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಕ್ಕಮಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। ಯೋ ಜಙ್ಘಮಗ್ಗೋ ಓತರತಿ, ಸೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅವಳಞ್ಜಾ**ತಿ ಅಪರಿಭೋಗಾ। ಗಮನಂ ಜನೇತೀತಿ **ಜಙ್ಘೋ**। ಜಣ್ಣುಗೋಪ್ಫಕಾನಂ ಮಜ್ಝಪದೇಸೋ। ಸಹ ಅತ್ಥೇನ ಪಣಿಯಧನೇನಾತಿ **ಸತ್ಥೋ,** ಜಙ್ಘೇನ ವಿಚರನ್ತೋ ಸತ್ಥೋ **ಜಙ್ಘಸತ್ಥೋ**। ಸಕತಿ ಸಮತ್ಥೇತಿ ಭಾರಂ ವಹಿತುನ್ತಿ **ಸಕಟೋ,** ತೇನ ವಿಚರನ್ತೋ ಸತ್ಥೋ **ಸಕಟಸತ್ಥೋ**। ಜಙ್ಘಸತ್ಥೋ ಚ ಸಕಟಸತ್ಥೋ ಚ ಜಙ್ಘಸಕಟಸತ್ಥಾ, ತೇಹಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತ**ನ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತಂ।

ಕೋಣನ್ತಿ ವಿಹಾರಕೋಣಂ। ಗತಂ ಪನ ಮಗ್ಗನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಭಾಗೇ**ತಿ ವಿಹಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ಪರಭಾಗೇ। **ದಸಸು ನಾಮೇಸೂ**ತಿ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ಆಗತೇಸು "ಮಗ್ಗೋ ಪನ್ಥೋ ಪಥೋ ಪಜ್ಜೋ"ತಿಆದೀಸು, ಅಭಿಧಾನಾದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೭೩; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೬) ಚ ಆಗತೇಸು "ಮಗ್ಗೋ ಪನ್ಥೋ ಪಥೋ ಅದ್ಧಾ"ತಿಆದೀಸು ದಸಸು ಮಗ್ಗನಾಮೇಸು। **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ನಾಮೇನಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಬ್ಬತಾದೀಸುಪಿ "ಪಬ್ಬತೋ ಗಿರಿ ಸೇಲೋ ಅದ್ದಿ ನಗೋ ಅಚಲೋ ಸಿಲುಚ್ಚಯೋ ಸಿಖರೀ ಭೂಧರೋ"ತಿಆದೀಸು ಅನೇಕೇಸು ನಾಮೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ನಾಮೇನ ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ವಮ್ಮಿಕನಿಮಿತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಪಚಿಕಾಹಿ ವಮಿಯತಿ, ಸರಬೂಘರಗೋಲಿಕಾದಯೋ ಸತ್ತೇ ವಮತೀತಿ ವಾ **ವಮ್ಮಿಕೋ**। **ತಂದಿವಸಜಾತೋ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತಿತದಿವಸೇ ಜಾತೋ। **ತತೋ**ತಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲುಬ್ಬೇಧಗೋವಿಸಾಣಪಮಾಣವಮ್ಮಿಕತೋ।

ನದೀನಿಮಿತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ನದತಿ ಸನ್ದತೀತಿ ನದೀ, ನದನ್ತೋ ಏತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ವಾ **ನದೀ**। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ನದಿಯಾ, ಸೋತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಏಕಪಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಏಕಮಾಸೇ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ವಸ್ಸನ್ತಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ವಿಗತಮತ್ತೇ ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಈದಿಸೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸ"ನ್ತಿಆದಿಅತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ತಿಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ, ಉಪರಿ ನಾಭಿಮಣ್ಡಲನ್ತಿ ತಿಮಣ್ಡಲಂ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ತಿತ್ಥೇ ವಾ ಅತಿತ್ಥೇ ವಾ। ಉದಕೇನ ತೇಮಿಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ, ತಿನ್ತಿಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಂ ನಿಮಿತ್ತೇಯೇವ ಅಯಂ ನದೀ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ನದೀಪಾರಗಮನಾದಿಕೇಪೀತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ"ತಿಆದಿ। ಇದಂ "ನದೀಪಾರಗಮನೇಪೀ"ತಿ ಪದೇನೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ।

ಯಾ ಪನಾತಿ ನದೀ ಪನ, ಗತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ನದಿಂ। **ವತಿ**ನ್ತಿ ಪಾಳಿಂ। **ರುಕ್ಖಪಾದೇ**ತಿ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲೇ। ಉದಕಞ್ಚ ಆವರಣಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪವತ್ತತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ। ಅಪವತ್ತಮಾನಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾಲೇತಿ ಗಿಮ್ಹಸದಿಸೇ ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾಲೇ। "ನಿರುದಕಭಾವೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಆವರಣಭಾವೇನಾ"ತಿ ವಿಸೇಸನಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಸಾ**ತಿ ಉದಕಮಾತಿಕಾ। ಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಂ ಪವತ್ತತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ನೀಹಟತ್ತಾ, ಸಯಞ್ಚ ಅಗಮನತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಯಾ ಪನಾ**ತಿ ಉದಕಮಾತಿಕಾ ಪನ। **ಮೂಲೇ**ತಿ ಪಠಮಕಾಲೇ। ಕಾಲನ್ತರೇನ ನದೀ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಉದಕಮಾತಿಕಂ।

ಉದಕನಿಮಿತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಉದತಿ ಪಸವತೀತಿ **ಉದಕಂ**। ಭೂಮಿಗತಮೇವ ಉದಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಞ್ಚಾ**ತಿ ಭೂಮಿಗತಉದಕಞ್ಚ। ಆವಾಟ...ಪೇ॰... ಸಮುದ್ದಾದೀಸು ಠಿತಂ ಅಪವತ್ತನಕಉದಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಕ್ಖೇಪಿಮ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಹಿತಂ। **ತ**ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ಸೂಕರಖತಾಯಪೀ**ತಿ ಸೂಕರೇಹಿ ಖತಾಯ ವಾಪಿಯಾಪಿ। **ತಂಖಣಞ್ಞೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿತ್ತೇ ಕಿತ್ತನಕ್ಖಣೇಯೇವ। ಆವಾಟೋಯೇವ ಖುದ್ದಕಟ್ಠೇನ **ಆವಾಟಕಂ**। **ತ**ನ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತಸಞ್ಞಾಕರಣಂ। **ಕಾತುಞ್ಚಾ**ತಿ ಸಯಂ ಕಾತುಞ್ಚ। **ಕಾರಾಪೇತುಞ್ಚಾ**ತಿ ಪರೇಹಿ ಕಾರಾಪೇತುಞ್ಚ। ಕಸ್ಮಾ ಲಾಭಸೀಮಾಯಂ ನ ವಟ್ಟತಿ? ಲಾಭಸೀಮಾ ಹಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪೀಳನಂ ಕರೋತೀತಿ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ನಯತೋ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ"ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾಯಂ।

ಅಟ್ಠದಿಸಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ವುತ್ತಾನೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಾತಿ ಸೀಮಾ।** ಏಕೇನ ವಾ ನಿಮಿತ್ತೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಿಣ್ಣಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಕಿತ್ತನೇ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಠಿತದಿಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಸತಕಿತ್ತನೇ ಸೀಮಾಯ ಅಟ್ಠದಿಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಏಕಿಸ್ಸಾಯಪಿ ದಿಸಾಯ ಬಹುನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ತಿಣ್ಣಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮಾಗಮಟ್ಠಾನೇ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಣ್ಠಾನಾ, ತಿಕೋಣಾ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಚತುರಸ್ಸಾತಿ** ಸಮಚತುರಸ್ಸಾ। **ಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠಾನೇ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಣ್ಠಾನಾ। ಅಡ್ಢಚನ್ದಮುದಿಙ್ಗಾದಿಸಣ್ಠಾನಾ ಪನ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಠಿತಸಣ್ಠಾನೇನ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಸೀಮಂ। ಬನ್ಧಿತುಕಾಮೇಹಿ ನಿಸ್ಸಙ್ಘಾರಸಮಯೇ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾನ**ನ್ತಿ ಬದ್ಧಾ ಸೀಮಾ ಏತೇಸೂತಿ **ಬದ್ಧಸೀಮಾ,** ತೇ ಏವ ವಿಹಾರಾತಿ ಬದ್ಧಸೀಮವಿಹಾರಾ, ತೇಸಂ। **ದಿಸಾಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖೂನ**ನ್ತಿ ದಿಸಾಸು ಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಏಕಗಾಮಖೇತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಜ್ಝ**ನ್ತಿ ಏಕತೋ। **ಅಞ್ಞಾನಿಪೀತಿ** ಸೀಮಬನ್ಧಗಾಮಖೇತ್ತತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ। **ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರೋ** ಪನ ಆಹಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋತಿ** ತೇಹಿ ನಾನಾಗಾಮಖೇತ್ತೇಹಿ। **ಆಗನ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಾಮೀಚಿದಸ್ಸನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ "ಆಗಮನಮ್ಪಿ ಅನಾಗಮನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಏಕಸೀಮಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ "ಅನ್ತೋನಿಮಿತ್ತಗತೇಹಿ ಆಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

ಏವಂ ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಸನ್ತೇಸು ಸೀಮಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ।

ಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಸಮ್ಪದಾದೀನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭಣ್ಡುಕಮ್ಮಾಪುಚ್ಛನಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೮; ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೪೪) ಸನ್ಧಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಗಹಣಂ ವುತ್ತಂ। **ಖಣ್ಡಸೀಮಾತಿ** ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತಂ ಖಣ್ಡಿತಂ ವಿಯ ಛಿನ್ದಿತಂ ವಿಯ ಪವತ್ತಾ ಸೀಮಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ। **ವತ್ತಂ ಜಾನಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವತ್ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಸೀಮ**ನ್ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ ಬನ್ಧಿಯಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಸ್ಸಾ ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ಸಾತಿ** ಖಣ್ಡಸೀಮಾ। ಅಬ್ಭಾನಕಮ್ಮೇ ಸದ್ಧಿಂ ಕಮ್ಮಾರಹೇನ ವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ। **ತತೋತಿ** ಏಕವೀಸತಿಭಿಕ್ಖುತೋ। **ಗಣ್ಹನ್ತೀಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೋ ಸಹಸ್ಸತೋ ಓರಂ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಹಸ್ಸತೋ ಅಧಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀಪಿ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ಖಣ್ಡಿತೇ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯೇವ ನಾಮ। **ತ**ನ್ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ।

ತತ್ರಾತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಮಹಾಸೀಮಾಸು ಆಧಾರೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಅಥಾತಿ** ಅನನ್ತರಂ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಇಮಾಯ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮನಿಯಮಾನೇ। **ಹೀತಿ** ಫಲಜೋತಕೋ। **ಸೀಮ**ನ್ತಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಂ। **ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ** ಪಠಮಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂ ಅಸಮೂಹನಿತ್ವಾ ಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣಾತಿ** ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ಅನ್ತರೇ ವೇಮಜ್ಝೇ ಠಪಿತಾ ಪಾಸಾಣಾ। **ಚತುರಙ್ಗುಲಪಮಾಣಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಏಕಙ್ಗುಲಿಪಮಾಣಾಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಮನ್ತಾತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಸಮನ್ತಾ। **ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೇಹೀತಿ** ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಖಣ್ಡಸೀಮಪರಿಯಾಯನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ತೇಹಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಾಸಾಣೇಹಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಠಮಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ತಾಸು ಯಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತಂ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಯಥಿಚ್ಛಿತಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟನ್ತೋಪಿ ಪೋರಾಣಾಚಿಣ್ಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಏವಂ ಸನ್ತೇಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಉಭಿನ್ನಮ್ಪೀತಿ** ದ್ವೀಸು ಸೀಮಾಸು ಠಿತಾನಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

ಚಸದ್ದೋ ವಾಕ್ಯಾರಮ್ಭಜೋತಕೋ। ಏಸಾ ಸೀಮಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು। **ನಿಮಿತ್ತಪಾಸಾಣಾ ಯಥಾಠಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಸ್ಸುಪರಿ ನಿಮಿತ್ತಪಾಸಾಣಂ ಠಪಿತಮತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಂ ಪನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಪಾಸಾಣಂ ತತ್ಥ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಠಾನಾ ನ ಚಾವೇನ್ತಿ, ತಥಾ ಠಪೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ

ಯಥಾಠಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ನ ಸೀಮಾತಿ** ಸೀಮಾಯ ಪಥವಿಸನ್ಧಾರಕಂ ಉದಕಂ ಪರಿಯನ್ತಂಕತ್ವಾ ಗತತ್ತಾ ಸೀಮಾ ನ ಝಾಯತಿ।

ಕುಟಿಗೇಹೇಪೀತಿ ಏತ್ಥ ಕುಟೀತಿ ಚ ಗೇಹನ್ತಿ ಚ ಅಗಾರಸ್ಸೇವ ನಾಮಂ। ಅಗಾರಞ್ಹಿ ಸೀತಾದಿದುಕ್ಖಸ್ಸ ಕುಟನಟ್ಠೇನ ಛಿನ್ದನಟ್ಠೇನ ಚ ನಾನಾದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಸ್ಸ ಗಹಣಟ್ಠೇನ ಚ ಕುಟಿಗೇಹನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕುಟಿ ಏವ ಗೇಹಂ ಕುಟಿಗೇಹಂ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ। **ಭಿತ್ತಿಂ ಅಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ** ಇದಂ ಇಟ್ಠಕದಾರುಮಯಂ ಭಿತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಸಿಲಾಮಯಾ ಭಿತ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತೂಪಗಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಭಿತ್ತಿಪಿ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ। **ಅನ್ತೋ ಕರಿತ್ವಾತಿ** ಕುಟಿಗೇಹಸ್ಸ ಭಿತ್ತಿಯಾ ವಾ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ। **ಪಮುಖೇತಿ** ಕುಟಿಗೇಹಸ್ಸ ಆಲಿನ್ದೇ। **ನಿಬ್ಬೋದಕಪತನಟ್ಠಾನೇತಿ** ನಿಗ್ಗಲಿತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ಪತನಟ್ಠಾನೇ। ಏವಂ ಸಮ್ಮತಾಯ ಸೀಮಾಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಕುಟ್ಟಂ ಅಕಿತ್ತೇತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅನ್ತೋತಿ** ಲೇಣಸ್ಸ, ಕುಟ್ಟಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ತೋ। **ಓಕಾಸೇತಿ** ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಕಾಸೇ। **ಏವನ್ತಿ** ಇಮಿನಾಕಾರೇನ ಸಮ್ಮನಿಯಮಾನೇ। **ಅನ್ತೋತಿ** ಭಿತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತೋ।

ಹೇಟ್ಠಾ ನ ಓತರತೀತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಆಕಾಸತಲತ್ತಾ ನ ಓತರತಿ। ನನು ಥಮ್ಭೇ ಅನುಸಾರಿತ್ವಾ ಓತರಣೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಕಸ್ಮಾ ನ ಓತರತೀತಿ? ಥಮ್ಭಾನಮುಪರಿ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಕಾಸಾಭಾವತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಹೇಟ್ಠಾ ಓತರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ತುಲಾನನ್ತಿ** ಥಮ್ಭಾನಮುಪರಿ ತಿರಿಯವಸೇನ ಠಿತಾನಂ ರುಕ್ಖವಿಸೇಸಾನಂ। **ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾತಿ** ಭೂಮಿತೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ। **ತುಲಾರುಕ್ಖೇಹೀತಿ** ತುಲಾಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ರುಕ್ಖೇಹಿ। "ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ಕೇವಲಂ ತುಲಾರುಕ್ಖೇಹೇವ ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಚತುನ್ನಂ ಭಿತ್ತೀನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಮ್ಪಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೇಟ್ಠಾಪಿ ಓತರತೀತಿ** ಭಿತ್ತೀನಮುಪರಿ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಕಾಸಪಹೋನಕತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। **ಸಚೇ ಥಮ್ಭಮತ್ಥಕೇ…ಪೇ॰… ಹೋತೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಬಹೂಹಿ ಥಮ್ಭೇಹಿ ಕತಪಾಸಾದಸ್ಸ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಥಮ್ಭಮತ್ಥಕೇ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಕಾಸೇ ಸತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಓತರತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಿಯ್ಯೂಹಕಾದೀಸೂತಿ** ನಾಗದನ್ತಕಾದೀಸು। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಭಿತ್ತಿಖಿಲಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಭಿತ್ತಿ ಚಾತಿ** ಇಟ್ಠಕದಾರುಮಯಾ ಭಿತ್ತಿ ಚ। ಸಚೇ ಸಿಲಾಮಯಾ ಭಿತ್ತಿ ಚ ಥಮ್ಭಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ, ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ। **ಭಿತ್ತಿಲಗ್ಗೇತಿ** ಭಿತ್ತೀಸು ಲಗ್ಗೇ, ಭಿತ್ತೀನಂ ವಾ ಲಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ। **ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದಸ್ಸಾತಿ** ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ "ಠಿತ"ಇತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದಸ್ಸ ವಾ ಥಮ್ಭಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಹೇಟ್ಠಾ ಸಮ್ಮತಾಯ ಸೀಮಾಯ ಉಪರಿ ಆರೋಹನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ನಿಬ್ಬೋದಕಪತನಟ್ಠಾನೇತಿ** ಛದನಕೋಟಿಯಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಲೇ। ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತಿ ವಿಯ ಬನ್ಧನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನಾತಿ** ತೇನೇವ ತಲಪರಿಚ್ಛೇದೇನ। **ತಾಲಮೂಲಪಬ್ಬತೇಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ತಾಲಮೂಲಂ ನಾಮ ಹೇಟ್ಠಾ ಮಹನ್ತಂ ಹುತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತನುಕಂ ಹೋತಿ, ತೇನ ಸದಿಸೇ ಪಬ್ಬತೇಪಿ। **ವಿತಾನಸಣ್ಠಾನೋತಿ** ಉಲ್ಲೋಚಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನೋ। ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ನಿಗ್ಗತಸಾಖರುಕ್ಖಸಣ್ಠಾನೋ ವಾ ಖುಜ್ಜರುಕ್ಖಸಣ್ಠಾನೋ ವಾ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಪಬ್ಬತೋ ವಿತಾನಸಣ್ಠಾನೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ **ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೋ** ವಾ ಹೋತಿ ಪಣವಸಣ್ಠಾನೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ಮುದಿಙ್ಗೋ ಮಜ್ಝೇ ಥೂಲೋ ಹೋತಿ, ಮೂಲೇ ಚ ಅನ್ತೇ ಚ ತನುಕೋ। ಪಣವೋ ಮಜ್ಝೇ ತನುಕೋ ಹೋತಿ, ಮೂಲೇ ಚ ಅಗ್ಗೇ ಚ ಥೂಲೋ। ತೇಸಂ ಸಣ್ಠಾನೋ ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೋ ವಾ ಪಣವಸಣ್ಠಾನೋ ವಾ। **ಹೇಟ್ಠಾ ವಾತಿ** ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಸ್ಸ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ವಾ। **ಮಜ್ಝೇ ವಾತಿ** ಪಣವಸಣ್ಠಾನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ವಾ। **ದ್ವೇ ಕೂಟಾನೀತಿ** ದ್ವೇ ಸಿಖರಾನಿ। **ಕೂಟನ್ತರನ್ತಿ** ಕೂಟಾನಂ ಮಜ್ಝಂ। **ಚಿನಿತ್ವಾ ವಾತಿ** ಇಟ್ಠಕಸಿಲಾಹಿ ಚಿನಿತ್ವಾ ವಾ। **ಪೂರೇತ್ವಾ ವಾತಿ** ಪಂಸುವಾಲಿಕಾಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ವಾ।

ಸಪ್ಪಫಣಸದಿಸೋತಿ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ಫಣೇನ ಸದಿಸೋ, ಖುಜ್ಜೋ ಪಬ್ಬತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಕಾಸಪಬ್ಭಾರನ್ತಿ** ಭಿತ್ತಿಯಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಆಕಾಸಸಙ್ಖಾತಂ ಪಬ್ಭಾರಂ। **ಸೀಮಪ್ಪಮಾಣೋತಿ** ಸದ್ಧಿಂ ಅನ್ತೋಸುಸಿರೇನ ಸೀಮಪ್ಪಮಾಣೋ। **ಅಗ್ಗಕೋಟನ್ತಿ** ಅಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಂ ಕೋಟಂ। ಸಚೇ ಪನ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಅನ್ತೋಲೇಣಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪರಿಮಸ್ಸಾತಿ** ಅನ್ತೋಲೇಣಸ್ಸ ಉಪರಿ ಠಿತಸ್ಸ।

ಪಾರತೋತಿ ಬಾಹಿರತೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಬಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓರತೋ**ತಿ ಅನ್ತತೋ। ಲೇಣಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿತ್ತಕಂ ಮಹನ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಮತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತ"ನ್ತಿ। ಕಿತ್ತಕಂ ಖುದ್ದಕನ್ತಿ ಆಹ "ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಸೀಮಾಪರಿಮಾಣ"ನ್ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಖುದ್ದಕಂ ಲೇಣಂ । **ಅತಿಖುದ್ದಕ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಸೀಮಾಪರಿಮಾಣಾಭಾವತೋ ಅತಿಖುದ್ದಕಂ। **ತತೋ**ತಿ ಉಪರಿಸೀಮತೋ। **ಬಹೀ**ತಿ ಸೀಮತೋ ಬಹಿ। "**ಯದಿ ಸೀಮಪ್ಪಮಾಣಂ, ಸೀಮಾ ಹೋತಿಯೇವಾ**"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯದಿ ನ ಸೀಮಪ್ಪಮಾಣಂ, ನ ಸೀಮಾ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತನ್ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಂ। **ಪೂರೇತ್ವಾ**ತಿ ಇಟ್ಠಕಮತ್ತಿಕಾದೀಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ। **ಅಟ್ಟಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ**ತಿ ಅಟ್ಟಾಲಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ। **ಉಮಙ್ಗನದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಕಾರೋ ಓಕಾರವಿಪರೀತೋ, ತಸ್ಮಾ ಪಥವಿಯಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಉಮಙ್ಗಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಉಮಙ್ಗಾಚ ಸಾ ನದೀ ಚೇತಿ **ಉಮಙ್ಗನದೀ**। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉಮಙ್ಗನದಿಯಂ। **ಹೇಟ್ಠಾಪಥವಿತಲೇ ಠಿತೋ**ತಿ ಸೀಮಾಯ ಹೇಟ್ಠಾಪಥವಿತಲೇ ಇದ್ಧಿಯಾ ಠಿತೋ।

ಸೀಮಾಮಾಳಕೇತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಮಾಳಕೇ। **ವಟರುಕ್ಖೋ**ತಿ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೋ। **ತತೋ**ತಿ ವಟರುಕ್ಖತೋ। **ನಿಗ್ಗತಪಾರೋಹೋ**ತಿ ಪವದ್ಧಂವ ಹುತ್ವಾ ರುಕ್ಖೋ ಆರೋಹತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪಾರೋಹೋ,** ಏಕೋ ಮೂಲವಿಸೇಸೋ। ನಿಗ್ಗತೋ ಪಾರೋಹೋ ನಿಗ್ಗತಪಾರೋಹೋ। **ಮಹಾಸೀಮಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸೋಧನಂ ನಾಮ ಮಹಾಸೀಮಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನಂ, ಸೀಮತೋ ವಾ ಬಹಿಕರಣಂ। **ಬಹಿದ್ಧಾ**ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಸೀಮಾಹಿ ಬಹಿದ್ಧಾ। "ಬಹಿಟ್ಠಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಬಹಿ ಠಿತಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಾಹಚ್ಚಾ**ತಿ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಪಥವೀತಲಂ ವಾ ತತ್ಥಜಾತರುಕ್ಖಾದೀನಿ ವಾ ನ ಆಹನಿತ್ವಾ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ, ಏವಂ ತಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೀಮಾಮಾಳಕೇ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಮಾಳಕೇ।

ಸೀಮಾಮಾಳಕೇತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ಅಙ್ಗಣೇ। **ಸೀಮಾಮಾಳಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಸೀಮಾಮಾಳಕಸ್ಸ। **ವೇಹಾಸಟ್ಠಿತಸಾಖಾಯಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕತಟ್ಠಾನೇ ಸೀಮಾಮಾಳಕೇ ಉಟ್ಠಿತಾಯ ವೇಹಾಸೇ ಠಿತಾಯ ಸಾಖಾಯ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದಾ ವಾ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುರಿಮನಯೇಪೀ**ತಿ "ಸೀಮಾಮಾಳಕೇ ವಟರುಕ್ಖೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತೇ ಪುರಿಮನಯೇಪಿ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಪುರಿಮನಯೇ। **ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಸೀಮಾಹಿ ಉಟ್ಠಿತರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾ ವಾ ತತೋ ನಿಗ್ಗತಪಾರೋಹೋ ವಾ ದ್ವೀಸು ಸೀಮಾಸು ಪಥವೀತಲಂ ವಾ ತತ್ಥ ಜಾತರುಕ್ಖಾದೀನಿ ವಾ ಆಹಚ್ಚ ಠಿತತ್ತಾ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಆನೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಿಕಮ್ಮಿಕಾಯ ನೀಧಾತುಯಾ ಅಪಧಾನಕಮ್ಮಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಪಧಾನಕಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ । **ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಅಬ್ಭಂ ಆಕಾಸಂ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಪಬ್ಬತೇ। ಕಸ್ಮಾ ಆನೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಬಜ್ಝಮಾನಾಯೇವ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಬಜ್ಝಮಾನಾಯೇವಾ**ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಬಜ್ಝಮಾನಾಯೇವ। ಇಮಿನಾ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾ ಪಮಾಣರಹಿತಂ ದೇಸಂ ಓತರತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಂಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಪಬ್ಬತಾದಿ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಸ್ಮಿಂಚಿ ಠಾನೇ। **ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧೇನಾ**ತಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧೇನ। **ಇತೀ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಆನೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೦. ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ **ತಿಯೋಜನಂ**। "ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರಮ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಅತಿರೇಕಉತ್ತಮತ್ಥೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಏತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೀಮಾಯ। ಸಮ್ಮನನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕೋಣತೋ** ಮಿನಿತಂ ಕೋಣನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಆಪತ್ತಿಞ್ಚಾ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಞ್ಚ।

ಪಾರಯತೀತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತಿ। "ಕಿತಕಾಭಿಧೇಯ್ಯಲಿಙ್ಗಾ"ತಿ (ಕಚ್ಚಾಯನಸಾರೇ ೪೫ ಗಾಥಾಯಂ) ವಚನತೋ ಅಭಿಧೇಯ್ಯಭೂತಂ ಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ **ಪಾರಾ**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ನದಿಯಾ**ತಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ನದಿನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ನದಿಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಮಾನಂ ಸೀಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನದಿಪಾರಸೀಮಾಯಂ। **ಯತ್ಥಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯತ್ಥ ಅಸ್ಸಾತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯತ್ಥ ನದಿಯಾ"ತಿಆದಿ। "ನದಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಂಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಧುವನಾವಾ**ತಿ

ಏತ್ಥ ಧುವಸದ್ದೋ ನಿಚ್ಚತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ನಿಚ್ಚಸಞ್ಚರಣನಾವಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಧುವೇನ ನಿಚ್ಚೇನ ಸಞ್ಚರಣನಾವಾ **ಧುವನಾವಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ ಹೋತಿ**, ಭವೇಯ್ಯ ವಾ। ನಾವಾಯ ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯಾತಿ** ನಾವಾ। **ಪಾಜನಪುರಿಸೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಾಜನಂ ನಾಮ ಏಕೋ ನಾವಾಯ ಗಮನೂಪಕರಣವಿಸೇಸೋ। ಸೋ ಹಿ ಪಜತಿ ನಾವಾ ಗಚ್ಛತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪಾಜನನ್ತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। ಜಕಾರಸ್ಸ ಚಕಾರಂ ಕತ್ವಾ **ಪಾಚನನ್ತಿಪಿ** ಯುಜ್ಜತೇವ। ತಸ್ಸ ಗಾಹಕೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಾ ನಾವಾ ನೀತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉದ್ಧಂ ವಾ ಅಧೋ ವಾತಿ** ನದಿಯಾ ಪಟಿಸೋತಂ ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಸೋತಂ ವಾ। **ಥೇನೇಹಿ ವಾತಿ** ಚೋರೇಹಿ ವಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಟಾ, ಪನ ತಥಾಪಿ ಅವಸ್ಸಂ ಲಬ್ಭನೇಯ್ಯಾ, ಧುವನಾವಾವ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾತೇನ ವಾತಿ** ಮಾಲುತೇನ ವಾ "ಭಿನ್ನ"ಇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವೀಚೀಹೀತಿ** ತರಙ್ಗೇಹಿ। ತರಙ್ಗೋ ಹಿ ವಿಚಿತ್ತಾಕಾರೇನ ಚಿನೋತಿ ವಡ್ಢತೀತಿ ವೀಚೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನದೀಮಜ್ಝಂ ನೀತಾ, ಪನ ತಥಾಪಿ ಅವಸ್ಸಂ ಆಹರಿತಬ್ಬಾ, ಧುವನಾವಾವ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಓಗತೇತಿ** ಓತರಿತ್ವಾ ಗತೇ। **ಥಲಂ ಉಸ್ಸಾರಿತಾತಿ** ಥಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಾರಿತಾ ಪಾಪಿತಾ ನಾವಾಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಸಙ್ಖತಪದರಾತಿ** ಸಙ್ಖತವಿರಹಿತಫಲಕಾ ವಾ। **ಧುವನಾವಾವ ಹೋತೀತಿ** ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಕಾಲೇ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಚರಣನಾವತ್ತಾ ಧುವನಾವಾವ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತತ್ರಾತಿ** "ಧುವನಾವಾ"ತಿವಚನೇ। **ನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ ಸೀಮಾ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಗಚ್ಛತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೀಮಾಯ ಪನ ಅವಿನಾಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ "ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾವ ನಾವಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಸ್ಮಾ।

ಯತ್ಥಾತಿ ನದಿಪಾರಸೀಮಸಮ್ಮನನಟ್ಠಾನೇ। **ರುಕ್ಖಸಙ್ಘಾಟಮಯೋತಿ** ರುಕ್ಖಸಮೂಹೇನ ಕತೋ। **ಪದರಬದ್ಧೋತಿ** ಫಲಕೇಹಿ ಬದ್ಧೋ। **ಸಞ್ಚರಣಯೋಗ್ಗೋತಿ** ಸಞ್ಚರಣಕ್ಖಮೋ। ಪಾಳಿಯಂ "ಅಸ್ಸಾ"ತಿ ಠಾನೇ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಅಸ್ಸಾ"ತಿಪದಸ್ಸ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋಯೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ತಂಖಣಞ್ಞೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ। ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಪದಿಕಸೇತೂತಿ** ಏಕೇನ ಪದೇನ ಗಮನಯೋಗ್ಗೋ ಏಕಪದಿಕೋ, ಸೋಯೇವ ಸೇತೂತಿ ಏಕಪದಿಕಸೇತು। ಅಕಪ್ಪಿಯಸೇತುಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ತೇನಾತಿ** ಸೇತುನಾ। ಸಞ್ಚರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯತ್ಥಾತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ನದಿಪಾರಸೀಮಸಮ್ಮನನಟ್ಠಾನೇ। **ಅಭಿಮುಖತಿತ್ಥೇಯೇವಾತಿ** ಸೀಮಾಯ ಅಭಿಮುಖತಿತ್ಥೇ ಏವ। ಧುವನಾವಾ ವಾ ಧುವಸೇತು ವಾ ಅಭಿಮುಖತಿತ್ಥತೋ ಈಸಕಂ ಉದ್ಧಂ ಆರೋಹನ್ತೋಪಿ ಅಧೋ ಓರೋಹನ್ತೋಪಿ ಕಪ್ಪತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ"ತಿಆದಿ। **ಈಸಕನ್ತಿ** ಏಕಉಸಭ ದ್ವಿಉಸಭಾದಿವಸೇನ ಮನಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಂ। **ಉದ್ಧಂ ವಾತಿ** ಅಭಿಮುಖತಿತ್ಥತೋ ಉಪರಿ ವಾ। **ಅಧೋ ವಾತಿ** ತತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವಾ। **ಗಾವುತಮತ್ತಬ್ಭನ್ತರೇತಿ** ಗಾವುತಪಮಾಣಸ್ಸ ಠಾನಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ।

ಸಹನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನವಿಧಿನಾ ಸಮ್ಮನಿತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇಮಞ್ಚ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ದ್ವೀಸು ತೀರೇಸು ಠಾತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಏಕಸ್ಮಿಂ ತೀರೇ ಠತ್ವಾ"ತಿ। **ತತೋತಿ** ನಿಮಿತ್ತತೋ। **ಅತ್ತಾನನ್ತಿ** ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನಂ ವಿನಯಧರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನಾತಿ** ಪರಿಯಾಯನ್ತೇನ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ತತ್ತಕಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ। **ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇತಿ** ಅಧೋಸೋತೇ ನದಿತೀರೇ ಠಿತಸ್ಸ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ। **ತತೋತಿ** ನಿಮಿತ್ತತೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ತತ್ತಕಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ। ಸಮ್ಮುಖಾ ನದಿತೀರೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಘಟೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಅಥಾತಿ** ನಿಮಿತ್ತಕಿತ್ತನತೋ ಪಚ್ಛಾ। "ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಠಿತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಹತ್ಥಪಾಸಗತೇ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಏಕಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ ಬ್ಯಾಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮನಿತಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಸಕಲಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ ಅಬ್ಯಾಪೇತ್ವಾ ಏಕದೇಸೇ ಸಮ್ಮನಿತಂ ಹೋತಿ, ನಿಮಿತ್ತತೋ ಬಹಿ ಠಿತೇ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಹತ್ಥಪಾಸಗತೇ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮನಿತಬ್ಬಾ। **ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಸೀಮಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಂ। "ಠಪೇತ್ವಾ ನದಿ"ನ್ತಿವಚನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನದೀ ಪನ ಬದ್ಧಸೀಮಸಙ್ಖ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ।

ದೀಪಕೋ ಹೋತೀತಿ ಏತ್ಥ **ದೀಪೋತಿ** ಅನ್ತರದೀಪೋ। ಸೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಜಲಮಜ್ಝೇ ದಿಪ್ಪತಿ, ಯಸ್ಮಾ ಚ ದ್ವಿಧಾ ಆಪೋ ಏತ್ಥ ಸನ್ದತಿ, ತಸ್ಮಾ ದೀಪೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋಯೇವ ಖುದ್ದಕಟ್ಠೇನ **ದೀಪಕೋ।** ಕಕಾರೋ ಹಿ ಖುದ್ದಕತ್ಥವಾಚಕೋ। **ತನ್ತಿ** ದೀಪಕಂ। **ಅತ್ತನಾತಿ** ವಿನಯಧರೇನ। **ಓರಿಮನ್ತೇ ಚ ಪಾರಿಮನ್ತೇ ಚಾತಿ** ಅಧೋಸೋತೇ ನದಿತೀರೇ ಠಿತಸ್ಸ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಓರಿಮನ್ತೇ ಚ ಪಾರಿಮನ್ತೇ ಚ। ಪರತೀರೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ ನಿಮಿತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ನದಿಯಾ ಓರಿಮತೀರೇ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ"ತಿ। **ತತೋತಿ** ನಿಮಿತ್ತತೋ। ಸಮ್ಮುಖಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾರಿಮನ್ತೇ ಚ ಓರಿಮನ್ತೇ ಚಾತಿ** ಪರತೀರೇ ಉಪರಿಸೋತೇ ಠಿತಸ್ಸ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪಾರಿಮನ್ತೇ ಚ ಓರಿಮನ್ತೇ ಚ। **ಪಠಮಕಿತ್ತಿತನಿಮಿತ್ತೇನಾತಿ** ಓರಿಮತೀರೇ ಉಪರಿಸೋತೇ ಪಠಮಂ ಕಿತ್ತಿತೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ। ಏಕಾ ಸೀಮಾ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಏಕಸೀಮೋ,** ದೀಪಕೋ। "ತೀರದ್ವಯಞ್ಚಾ"ತಿ ಪದಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಏಕಸೀಮ"ನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ವಚ್ಚಮನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಏಕಸೀಮಾ"ತಿಪಿ ನಿಚ್ಚಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ।

ಉದ್ಧಂ ವಾ ಅಧೋ ವಾತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। **ಅಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕತರೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಹಾರಸೀಮಪರಿಚ್ಛೇದನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಉಜುಕಮೇವಾತಿ** ಸಚೇ ದೀಪಕೋ ಅಧೋ ಅಧಿಕತರೋ ಹೋತಿ, ಓರಿಮತೀರೇ ಅಧೋಸೋತೇ ಠಿತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸೀಮಪರಿಚ್ಛೇದನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಉಜುಕಮೇವ । **ಸಿಖರನ್ತಿ** ಸಿಙ್ಗಂ। ತಞ್ಹಿ ಸಿಖಂ ಮತ್ಥಕಂ ರಾತಿ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಿಖರನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತತೋತಿ** ದೀಪಕಸ್ಸ ಪಾರಿಮನ್ತನಿಮಿತ್ತತೋ। ಪರತೀರನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಯಂ ದೀಪಕಸ್ಸ ವಿಹಾರಸೀಮಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಅಧೋ ಅಧಿಕತರೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಉದ್ಧಂ ಅಧಿಕತರೇಪಿ ಇಮಿನಾನುಸಾರೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸೋ ನ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಪಬ್ಬತಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ಪಬ್ಬತೇನ ಸಮಂ ಠಾನಂ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಪಬ್ಬತಸಣ್ಠಾನಾ।

ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ಅಧೋಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। **ಉಭೋಪಿ ಸಿಖರಾನೀತಿ** ಉದ್ಧಂ ಸಿಖರಂ, ಅಧೋ ಸಿಖರನ್ತಿ ಉಭೋಪಿ ಸಿಖರಾನಿ। **ಮುದಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ಮೂಲೇ ಚ ಅಗ್ಗೇ ಚ ತನುಕಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಥೂಲಸ್ಸ ಮುದಿಙ್ಗಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನಾ।

ಸಬ್ಬಪಠಮೇನ ನಯೇನಾತಿ ಉದ್ಧಂ ಅಧಿಕನಯಸ್ಸ, ಅಧೋ ಅಧಿಕನಯಸ್ಸ, ಉದ್ಧಂಅಧೋಅಧಿಕನಯಸ್ಸ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನಯಾನಂ ಪಠಮೇನ ವಿಹಾರಸೀಮದೀಪಕಾನಂ ಸಮೇನ ನಯೇನ। **ಪಣವಸಣ್ಠಾನಾತಿ** ಮೂಲೇ ಚ ಅಗ್ಗೇ ಚ ಥೂಲಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇತನುಕಸ್ಸ ಪಣವಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನಾ।

೭೨. ಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದಿಕಥಾ

೧೪೧. **ಅನುಪರಿವೇಣಿಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅನುಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಚ್ಛತ್ಥಂ, ಪರಿವೇಣಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪರಿವೇಣೇ"ತಿ। ಪರಿವೇಣಸದ್ದೋ ಹಿ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋ, ಇಧ ಪನ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತಂ। "ಸಙ್ಕೇತಂ ಅಕತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಸಙ್ಕೇತೇನಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನತ್ತಂ ದೀಪೇತಿ। "ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಮೂಹನಿತ್ವಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಕರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೪೨. **ಯತೋತಿ** ಏತ್ಥ ತೋಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಾರಣತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ"ತಿ। "ಹತ್ಥಪಾಸೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ನಿಸಿನ್ನೇ ಅಕತೋವಸ್ಸ ಉಪೋಸಥೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ವತ್ಥುವಸೇನಾತಿ** ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನ। ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಪಮುಖಸ್ಸ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ವಾ ಮಾಳಕಾದೀಸು ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿಮಿತ್ತುಪಗಾ ವಾ ಅನಿಮಿತ್ತುಪಗಾ ವಾತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ಅಟ್ಠಸು ನಿಮಿತ್ತೇಸು ವುತ್ತಾ ನಿಮಿತ್ತುಪಗಾ ವಾ ಅನಿಮಿತ್ತುಪಗಾ ವಾ ಪಬ್ಬತಾದಯೋ ವಾ ಅಞ್ಞೇ ವಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ।

ಪಠಮತರಂ ನ ಆಗಚ್ಛತಿ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಉಪೋಸಥೇ ಘೋಸಿಯಮಾನೇ ಪಠಮತರಂ ನ ಆಗಚ್ಛತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ವಿಹಾರಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪೋರಾಣಕೇ ಆವಾಸೇ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪೋರಾಣಕೇ ಆವಾಸೇ। **ಅಸಮ್ಬಾಧೋತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ

ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಪಹೋನಕೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಚ್ಛಾ ಉಟ್ಠಿತೇ ಆವಾಸೇ।

ಸಬ್ಬೇಸಂ ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಥೇರಸ್ಸ ವಿಹಾರೇ। **ಸೋತಿ** ಥೇರಸ್ಸ ವಿಹಾರೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರೇ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಂ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಆವಾಸಂ। "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಥೇರಸ್ಸ।

೭೪. ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾನುಜಾನನಕಥಾ

೧೪೩. **ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಂ ನಾಮಾತಿ** ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ನಾಮಂ। **ತನ್ತಿ** ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಂ। **ಥೇರೋತಿ** ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ। **ತತೋತಿ** ಅನ್ಧಕವಿನ್ದತೋ। ಇಮಿನಾ "ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪೋಸಥನ್ತಿ** ತದತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಉಪೋಸಥತ್ಥಾಯಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಾ ರಾಜಗಹಂ ಆಗಮನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ರಾಜಗಹಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ। ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಾ ವಿಹಾರಂ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ "ಅಟ್ಠಾರಸ ಮಹಾವಿಹಾರಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ನೇಸನ್ತಿ** ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಂ ಮಹಾವಿಹಾರಾನಂ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಮಗ್ಗಿದಾನತ್ಥನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಮಗ್ಗಿದಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಕಿಚ್ಚಂ ಸಿದ್ಧಂ। ತಸ್ಮಾ ಪಾಳಿಯಂ "ಉಪೋಸಥಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಸಿಪ್ಪಿನಿಯಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ನದಿಂ ತರನ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ ನದಿಯಾ ನಾಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮನಂ ವೂಳ್ಹೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಮನನ್ತಿ** ನಿಪಾತೋ ಈಸಕತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಈಸಕ"ನ್ತಿ। "ಅಪ್ಪಮತ್ತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಈಸಕ"ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ವೂಳ್ಹಭಾವೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಾವಪಚ್ಚಯೇನ ವಿನಾ ಭಾವತ್ಥೋ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚಣ್ಡೇನಾತಿ** ಖರೇನ। **ತತ್ಥಾತಿ** ನದಿಯಂ। **ಅಮನಸಿಕರೋನ್ತೋತಿ** "ಚಣ್ಡಸೋತ"ನ್ತಿ ಆಭೋಗಂ ಅಕರೋನ್ತೋ। **ನ ಪನ ವೂಳ್ಹೋತಿ** ನ ಪನ ಮಹಾವೂಳ್ಹೋ। **ಉದಕಬ್ಭಾಹತಾನೀತಿ** ಉದಕೇನ ಅಭಿಆಹತಾನಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಥೇರಸ್ಸ। **ಅಲ್ಲಾನೀತಿ** ತಿನ್ತಾನಿ।

೧೪೪. **ಪುರಿಮಕಮ್ಮವಾಚಾತಿ** "ಸಮ್ಮತಾ ಸಾ ಸೀಮಾ ಸಙ್ಘೇನ ತಿಚೀವರೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾ"ತಿ ಪುರೇ ವುತ್ತಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ। **ಅಯಮೇವಾತಿ** "ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚಾ"ತಿಪದಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಾ ಅಯಮೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಾ। **ಅಯನ್ತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮವಾಚಾ। **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ವಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಾಯೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯದಿ ಏವನ್ತಿ** ಯದಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಯಂ ಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮವಾಚಾ ವಟ್ಟನಂ ಸಿಯಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ। **ಏತಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಕಮ್ಮವಾಚಾಯ। **ನ ಲಭೇಯ್ಯಾತಿ** ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ವಸನತ್ತಾ ತಿಚೀವರಪರಿಹಾರಂ ನ ಲಭೇಯ್ಯ। ಕಿಂ ನ ಲಭತಿಯೇವಾತಿ ಆಹ "ಅತ್ಥಿ ಚಸ್ಸ ಪರಿಹಾರೋ"ತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ। **ದ್ವೇಪಿ ಸೀಮಾಯೋತಿ** ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮಾ ಚ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ಚಾತಿ ದ್ವೇಪಿ ಸೀಮಾಯೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀಸು। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೀಮಾಯ। **ಏಸೇವ ನಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸೀಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾಪಿ ಅನ್ತೋಪವಿಸಿತ್ವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಮನೇ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಏತೇತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ। ಸಾಮಞ್ಞತ್ತಾ ಹಿ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗೇನ ವುತ್ತಂ। **ಏತ್ಥ ಚಾತಿ** "ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚಾ"ತಿಪದೇ ಚ। ಸಙ್ಗಹೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಕಸ್ಮಾ? ಗಾಮೇನ ನಿಗಮನಗರಾನಂ ಏಕಲಕ್ಖಣತ್ತಾ।

ಪರಿಕ್ಖೇಪೋಕಾಸೋತಿ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹೋಕಾಸೋ। **ತೇಸೂತಿ** ಗಾಮಗಾಮೂಪಚಾರೇಸು। **ಪರಿಹಾರನ್ತಿ** ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಆಪತ್ತಿಅಪನಯನಂ। "ಇತೀ"ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಸು। **ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ। **ವಿಸುನ್ತಿ** ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸೀಮತೋ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದ್ವೀಸು ಸೀಮಾಸು। **ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾಯಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ। **ತನ್ತಿ** ಗಾಮಂ। **ಸಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ। **ಸಮ್ಮತಾಯ ಸೀಮಾಯಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಮತಾಯ ಸತಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಮ್ಮತತೋ ಪಚ್ಛಾತಿ ವಾ ಯೋಜನಾ। **ನಿವಿಸತೀತಿ** ನಿವಾಸತ್ಥಾಯ ವಿಸತಿ ಪವಿಸತಿ। **ಸೋಪೀತಿ** ಗಾಮೋಪಿ। **ಸೀಮಸಙ್ಖ್ಯಂಯೇವಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪಾಸಸೀಮವೋಹಾರಮೇವ। ಅಧಿಟ್ಠಿತತೇಚೀವರಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿಹಾರಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಯಥಾ ಪಚ್ಛಾ ನಿವಿಟ್ಠೋ ಗಾಮೋ ಸೀಮಸಙ್ಖ್ಯಂಯೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗೇಹಾನಿ ಕತಾನಿ, "ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಲಯೋಪಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಲಯೋಪೀತಿ** ಅಪೇಕ್ಖೋಪಿ। **ಅಪವಿಟ್ಠಾತಿ** ಗೇಹಾನಿ ಅಪವಿಟ್ಠಾ। **ಗೇಹಮೇವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾತಿ** ಗೇಹಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಏವ। ಇಮಿನಾ ಗೇಹೇ ಛಡ್ಡಿತೇ ಸಬ್ಬಂ ಛಡ್ಡಿತಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪವಿಟ್ಠಂ ವಾ ಅಗತಂ ವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಕುಲಂ ಅತ್ಥಿ ಸಚೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ "ಏಕಮ್ಪಿ ಕುಲಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ವಾ"ತಿ ಇದಂ ನವಗಾಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। "ಏಕಮ್ಪಿ ಕುಲಂ ಅಗತಂ ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಪೋರಾಣಕಗಾಮಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ತತ್ರಾತಿ "ವತ್ತಂ ಜಾನಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿವಚನೇ। **ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ**ನ್ತಿ ಮಹಾಸೀಮಾಯ। ಸಾ ಏವ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಬಹುಲಪಯೋಜನಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಇತರಾಯಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಾಸು ದ್ವೀಸು ಸೀಮಾಸು। **ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇಸು ಠತ್ವಾತಿ** ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದೀನಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಅನೋಕಾಸತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಖಣ್ಡಸೀಮಙ್ಹಿ ಸಮ್ಮನನ್ತಾ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದಿಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿವಿತ್ತೋಕಾಸೇ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತಂ ಖಣ್ಡಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮನನ್ತಿ। **ಸಮೂಹನಿತು**ನ್ತಿ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಂ ಸಮೂಹನಿತುಂ। **ಪಟಿಬನ್ಧಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೇವಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪವಾಸಂಯೇವ ಜಾನಿತ್ವಾ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಅಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಪಟಿಬನ್ಧಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೇವ। **ಸೀಮಸಮ್ಭೇದ**ನ್ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾನಂ ಸಮ್ಭೇದಂ। **ಸಾಸನನ್ತರಧಾನೇನ ವಾತಿ** ಸತ್ಥು ಆಣಾಯ ಅನ್ತರಧಾನೇನ ವಾ। **ಸಾಧುಕಂ ಪನಾತಿ** ನಿಕ್ಕಙ್ಖಂ ಪನ।

೭೮. ಗಾಮಸೀಮಾದಿಕಥಾ

೧೪೭. ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ಸೇಸಕಮ್ಮವಸೇನ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕತಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ಗೋಬಲಿಬದ್ದನಯೇನ ವಾ ಪಾರಿಸೇಸನಯೇನ ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಏಕೂಪೋಸಥಭಾವಂ। "ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಟ್ಠಪಿತಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಠಪಧಾತುಯಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ನಗರಂ ಕೇನ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಆಹ "ಗಾಮಗ್ಗಹಣೇನ ಚೇತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ"ತಿ ಪಾಠೇ, ಗಾಮಗ್ಗಹಣೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ **ಏತ್ಥಾತಿ** ಗಾಮನಿಗಮನಗರೇಸು, ನಗರಮ್ಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಗಾಮಾದೀನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾತಿ** ಗಾಮನಿಗಮನಗರೇಸು। **ಗಾಮಭೋಜಕಾತಿ** ಗಾಮಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೀತಿ ಗಾಮಭೋಜಕಾ। **ಬಲಿ**ನ್ತಿ ಕರಂ। ಸೋ ಹಿ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಗಾಮಭೋಜಕಾ ಬಲನ್ತಿ ಜೀವನ್ತಿ ಅನೇನಾತಿ ಬಲೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಾಮಖೇತ್ತೇ**ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆಣಾ ಖಿಪಿಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಖೇತ್ತಂ,** ಗಾಮೋಯೇವ ಖೇತ್ತಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ। **ಅಯಮ್ಪೀತಿ** ಅಯಂ ಪದೇಸೋಪಿ। **ಸೋಪೀತಿ** ಪದೇಸೋಪಿ। ವಿಸುಂಗಾಮೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೋಪಿ ವಿಸುಂಗಾಮೋ ಗಾಮಸೀಮಾ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ವಿಸುಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನೋ ಗಾಮೋ **ವಿಸುಂಗಾಮೋ। ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ವಿಸುಂ ಗಾಮೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಸಾ ಚಾತಿ** ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾ ಚ। **ಇತರಾತಿ** ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮತೋ ಅಞ್ಞಾ ಪಕತಿಗಾಮನಗರನಿಗಮಸೀಮಾ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏವನ್ತಿ "ಅಸಮ್ಮತಾಯ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿನಾ ಪಾಠೇನ। **ತ**ನ್ತಿ ಸೀಮಪರಿಚ್ಛೇದಂ। **ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ**ತಿ ರಾಜೂಹಿ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ। "ಅಟವಿಪದೇಸೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನತ್ಥಿ ಗಾಮೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಗಾಮಕೋತಿ** ವಚನತ್ಥಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿಞ್ಝಾಟವಿಸದಿಸೇತಿ** ವಿಗತಂ ಅಗ್ಗಿನೋ ಝಾಯನಮೇತ್ಥಾತಿ ವಿಞ್ಝಾ, ಚೋರಾದಯೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಆಭುಸೋ ಟವನ್ತಿ ಪೀಳಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಆಟವಿ।** ವಿಞ್ಝಾ ಚ ಸಾ ಆಟವಿ ಚೇತಿ **ವಿಞ್ಝಾಟವಿ,** ತಾಯ ಸದಿಸೇ ವಿಞ್ಝಾಟವಿಸದಿಸೇ। ಏತ್ಥ ಪುರಿಮನಯೇ ಗಾಮಾದೀಹಿ ಆಸನ್ನೋ ವಾ ಹೋತು, ಅನಾಸನ್ನೋ ವಾ ತೇಹಿ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಅಟವಿಪದೇಸೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಪಚ್ಛಿಮನಯೇ ದೂರೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನಾಗಮನಪಥೋ ಆಟವಿಪದೇಸೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಸಮನ್ತಾತಿ** ಸಮನ್ತತೋ। **ಅಯಂ ಸೀಮಾತಿ** ಅಯಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸತ್ತಸು ಅಬ್ಭನ್ತರೇಸು। ಸಮನ್ತಾ ಠಿತಸ್ಸ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ವಾ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಅನ್ತೋಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಜಾತಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಅಟ್ಠವೀಸಹತ್ಥಪಮಾಣಂ।

ಯಾ ಕಾಚಿ ನದೀ ಅಸೀಮಾವ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನದೀಸೀಮಲಕ್ಖಣಪತ್ತಾ**ತಿ ನದೀಸೀಮಲಕ್ಖಣಂ ಪತ್ತಾ। ಇಮಿನಾ ಸೀಮಲಕ್ಖಣಂ ಅಪತ್ತಾ ನದೀ ಬನ್ಧಿಯಮಾನಾ ಸೀಮಾವ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಾವಧಾರಣೇನ "ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಬನ್ಧನಭಾವೇನಾತಿ ಅತ್ಥಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನದಿಯಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಜಾತಸ್ಸರಸಮುದ್ದೇಸು। **ಯೇನ ಕೇನಚೀ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇನಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ। ಖಣಿತ್ವಾ ಅಕತೋ **ಸಯಂಜಾತೋ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇದಂ ಹೇತುಅನ್ತೋಗಧವಿಸೇಸನಂ। ಖಣಿತ್ವಾ ಅಕತತ್ತಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಯಂಜಾತೋ**ತಿ ಸಯಮೇವ ಜಾತೋತಿ ಏವಕಾರೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಖಣಿತ್ವಾ ಅಕತೋ"ತಿ। **ಸೋಬ್ಭೋ**ತಿ ಸಂ ಉಭೋತಿ ಪದವಿಭಾಗೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಸಂಸದ್ದೋ ಸಮನ್ತತ್ಥವಾಚಕೋ, ಉಭಸದ್ದೋ ಪೂರಣತ್ಥವಾಚಕೋ। ತಸ್ಮಾ ಸಮನ್ತತೋ ಆಗತೇನ ಉದಕೇನ ಉಭತಿ ಪೂರತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸೋಬ್ಭೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸಮನ್ತತೋ ಆಗತೇನ ಉದಕೇನ ಪೂರಿತೋ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸು, ಆಧಾರೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಯಂ**ಸದ್ದೋ ಠಾನವಿಸಯೋತಿ ಆಹ "ಯಂ ಠಾನ"ನ್ತಿ। **ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ "ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನಾ"ತಿ। "ಸಮನ್ತತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಮನ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕರಣತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಿಪಿಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ**। "ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಕ್ಖಧುತ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಕ್ಖೋ**ತಿ ಪಾಸಕೋ। ಸೋ ಹಿ ಅಕತಿ ಕುಟಿಲಂ ಗಚ್ಛತಿ ಅನೇನಾತಿ ಅಕ್ಖೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಧವನ್ತಿ ಮರಿಯಾದಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಕೀಳಾದಿಪಸುತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ **ಧುತ್ತಾ,** ಅಕ್ಖೇಸು ಧುತ್ತಾ ಅಕ್ಖಧುತ್ತಾ । **ದಾರುಗುಳ**ನ್ತಿ ಸಾರದಾರುಮಯಂ ಗುಳಂ। "ವಾಲುಕಂ ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಪದೇಸೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ।

ಏತ್ಥಾತಿ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸು। **ಮುಖದ್ವಾರ**ನ್ತಿ ಸಮುದ್ದಾದೀನಂ ಮುಖಸಙ್ಖಾತಂ ದ್ವಾರಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಾಯ ನದಿಯಂ। ಥೇರವಾದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। "ಯೋಜನಂ...ಪೇ॰... ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಯಂ ಪನ ವಚನಂ ಮಹಾಸುಮತ್ಥೇರೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾಪೀ**ತಿ ಯೋಜನನದಿಯಮ್ಪಿ। ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾಕಾರಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಗವತಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ನದಿಯಾ ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ನದಿಯಾ ಗಮ್ಭೀರಪಮಾಣಮೇವ, ನ ಆಯಾಮವಿತ್ಥಾರಪಮಾಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ನ ಯೋಜನಂ ವಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಂ ವಾ"ತಿ ವಚನಮ್ಪಿ ಇದಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಆಯಾಮವಿತ್ಥಾರಪಮಾಣಂ ನ ವುತ್ತಂ, ಪಭವತೋ ಪನ ಯಾವ ಮುಖದ್ವಾರಾ ಆಯಾಮವಿತ್ಥಾರವಸೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಪಹೋನಕನದೀಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಯಾ ನದೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ತಿಮಣ್ಡಲ"ನ್ತಿಆದಿಕಸ್ಸ ಇಮಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ। **ಪಭವತೋ**ತಿ ಸಮುದಾಗಮತೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನದಿಯಂ। ಸಬ್ಬೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಠಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ಏಕಉದಕುಕ್ಖೇಪತೋ।

ಕಿತ್ತಕಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಸಮತಿತ್ಥಿಕಾ"ತಿ। ತಿತ್ಥೇನ ಸಮಂ ಪರಿಪೂರತೀತಿ **ಸಮತಿತ್ಥಿಕಾ। ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ "ಅನಿವಾಸೇತ್ವಾಪೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ಅನಿವಾಸೇನ್ತೋಪಿ ವತ್ಥೇನ ಅವಿನಾಭಾವತೋ ಅಞ್ಞಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ನಾವಾಯ ಠತ್ವಾ ಕರಿಯಮಾನೇ ಕಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾಪಿ ನಾವಾಯ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। "ಕಸ್ಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಮತ್ತಂ। ಏವಂ ಸತಿ... ಪೇ॰... ಅನುಸಾವನಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ನಾವಾಯ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ತಸ್ಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ಲದ್ಧಗುಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ನಾವಾಯಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನ್ತೋನದಿಯ"ನ್ತಿಆದಿ।

ರುಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ಜಾತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ। ಸಾಖಾ ವಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೀಮಂ ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ**ತಿ ವಿಹಾರಸೀಮಗಾಮಸೀಮಾಸು ಠಿತಾನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಾನಯನಬಹಿಕರಣವಸೇನ ಸೀಮಂ ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ। ಜಾತರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪವಿಟ್ಠಸಾಖಾಯ ವಾ ಪಾರೋಹೇ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಬಹಿನದಿತೀರೇ ಜಾತರುಕ್ಖಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಖಾಣುಕೇ।

ತಸ್ಸಾತಿ ಪಾಸಾಣದೀಪಕಸ್ಸ। **ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ನದೀನಿಮಿತ್ತಟ್ಠಾನೇ "ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮) ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ। **ಸೋತಿ** ಪಾಸಾಣದೀಪಕೋ। ಪುನ **ಸೋತಿ** ಪಾಸಾಣದೀಪಕೋಯೇವ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

ಆವರಣನ್ತಿ ಪಾಳಿಂ। **ತನ್ತಿ** ಆವರಣಂ। ಆವರಣೇನ ವಾ ಕೋಟ್ಟಕಬನ್ಧೇನ ವಾ ಹೇತುಭೂತೇನ, ಪಚ್ಛಿಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕೋಚಿ** ಆವರಣಪ್ಪದೇಸೋ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಆವರಣಪ್ಪದೇಸೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। "**ಹೇಟ್ಠಾಪಾಳಿ** ಬದ್ಧಾ"ತಿ ಇದಂ ನದಿಂ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ತಳಾಕಕರಣಾಕಾರದಸ್ಸನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ನದಿಯಂ, ತಳಾಕೇ ವಾ। **ಛಡ್ಡಿತಮೋದಕನ್ತಿ** ತಳಾಕರಕ್ಖನತ್ಥಂ ಏಕೇನ ವಾರಿಮಗ್ಗೇನ ಛಡ್ಡಿತಂ ಉದಕಂ। **ದೇವೇ ಅವಸ್ಸನ್ತೇತಿ** ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾಲತ್ತಾ ವಸ್ಸನ್ತಕಾಲೇಪಿ ದೇವೇ ಅವಸ್ಸನ್ತೇ। **ಸಾತಿ** ನದಿತೋ ನೀಹಟಮಾತಿಕಾ। **ಕಾಲನ್ತರೇನಾತಿ** ಅಞ್ಞೇನ ಕಾಲೇನ। **ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾತಿ** ಗಾಮನಿಗಮಾನಂ ಉಪರಿ ಪತಿತ್ವಾ। **ಪವತ್ತತೀತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪಕಾರೇ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಅಬ್ಭೋಚ್ಛಿನ್ನಾ ಸನ್ದತಿ। **ವಿಹಾರಸೀಮನ್ತಿ** ವಿಹಾರಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಬದ್ಧಸೀಮಂ।

ಸಮುದ್ದೇಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನದಿಮಪೇಕ್ಖತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪದೇಸೇ। **ಓತರಿತ್ವಾತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ತರಿತ್ವಾ। "ಓಸರಿತ್ವಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। **ಸಣ್ಠಹನ್ತೀತಿ** ಉದಕೇನ ಸಮಂ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। **ಸೋತಿ** ಪದೇಸೋ। **ಉದಕನ್ತತೋತಿ** ಉದಕಕೋಟಿತೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸಮುದ್ದೇ। **ಬಾಧತೀತಿ** ಪೀಳಯತಿ। **ತೇಸೂತಿ** ನಾವಾಅಟ್ಟಕೇಸು। **ತನ್ತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಂ। **ಊಮಿಯೋತಿ** ವೀಚಿಯೋ। ತಾ ಹಿ ಪರಂಪರಾವಸೇನ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಾವಿಞ್ಞಾಣಕೇ ಮಿಯನ್ತಿ ಹಿಂಸನ್ತಿ, ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೀತಿ ವಾ ಊಮಿಯೋತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಉದಕೇನೇವ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ಓತ್ಥರೀಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋತಿ** ದೀಪಕಪಬ್ಬತೋ। "ದೂರೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಚ್ಛವಧಾನಂ ಅನಾಗಮನಪಥೇ"ತಿ। **ಮಚ್ಛವಧಾನನ್ತಿ** ಕೇವಟ್ಟಾನಂ। ತೇ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಮಚ್ಛೇ ಹನನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಚ್ಛವಧಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। "ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾನ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಮಚ್ಛೇ ಬನ್ಧನ್ತೀತಿ **ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಅನಾಗಮನಪಥೇತಿ** ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತದಹೇವ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ನ ಆಗಮನಪಥಿಕೇ ದೇಸೇ। ನತ್ಥಿ ಆಗಮನಪಥೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅನಾಗಮನಪಥೋ,** ದೇಸೋ। ತಸ್ಮಿಂ "ಅಗಮನಪಥೇ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋ ಅಯುತ್ತೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಅಗಮನಪಥಸ್ಸ ನಾಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ। ಗನ್ತ್ವಾ ಹಿ ಪುನ ಅನಾಗಮನಪಥೋಯೇವಾಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮಚ್ಛವಧಾನಂ। **ಗಮನಪರಿಯನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಗಮನಕೋಟಿಯಾ । **ಓರತೋತಿ** ಓರಭಾಗೇ ಠಿತೋ ದೀಪಕೋ ವಾ ಪಬ್ಬತೋ ವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಓರಭಾಗೇ ಠಿತೇಸು ದೀಪಕಪಬ್ಬತೇಸು। **ಓತ್ಥರಿತ್ವಾತಿ** ಪಕತಿಉದಕೇನ ಓತ್ಥರಿತ್ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಓತ್ಥರಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಸಮುದ್ದೇ।

ಕರೋನ್ತೇಹಿಪಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಸರೇ। **ಅಯನ್ತಿ** ಅಯಂ ಸರೋ, ನ ಜಾತಸ್ಸರೋ **ಹೋತಿ**। ಅಯಂ ಸರೋ ಗಾಮಖೇತ್ತಸಙ್ಖ್ಯಮೇವ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸರೇ। **ಯತ್ಥ ಪನಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಪನ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಜಾತಸ್ಸರಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪದೇಸೇ। ಸಚೇ ಗಮ್ಭೀರಂ ಉದಕಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಟ್ಟಕೇ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಜಾತಸ್ಸರೇ, ಠಿತೇಸು ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣದೀಪಕೇಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಹೋನಕಜಾತಸ್ಸರೋತಿ** ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಪಹೋನಕೋ ಜಾತಸ್ಸರೋ। "ಸುಕ್ಖತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತದೇವ ಸಮತ್ಥೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ನಿರುದಕೋ"ತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಜಾತಸ್ಸರೇ। ಸಚೇ ನಿರುದಕಮತ್ತೇನ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಕದಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನೇತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏತ್ಥಾತಿ** ಜಾತಸ್ಸರೇ। **ಪೋಕ್ಖರಣೀಆದೀನೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಉದಕಮಾತಿಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯದಾ ಖಣನ್ತಿ, ತದಾತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। "ತಂ ಠಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಖಣನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, "ಏತ್ಥಾ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಬ್ಬೋಯೇವ ಜಾತಸ್ಸರೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ನ ಕೇವಲಂ ಅಜಾತಸ್ಸರಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಗಾಮಖೇತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಗಾಮಸೀಮಾಸಙ್ಖ್ಯಮೇವ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ।

ನನ್ತಿ ಜಾತಸ್ಸರಂ। **ಪೂರೇತ್ವಾತಿ** ಮತ್ತಿಕಾದೀಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ। **ಪಾಳಿನ್ತಿ** ಆವರಣಂ। **ಸಬ್ಬಮೇವ** ನನ್ತಿ ಸಕಲಮೇವ ತಂ ಜಾತಸ್ಸರಂ। **ಲೋಣೀಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಸೋಬ್ಭೋಯೇವ ಜಾತಸ್ಸರಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಅಥ ಖೋ ಲೋಣೀಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉದಕಟ್ಠಾನೋಕಾಸೇತಿ** ಉದಕಸ್ಸ ಠಾನೇ ಓಕಾಸೇ।

೧೪೮. ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ “ಸೀಮಾಯ ಸೀಮ”ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ತೇಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಅತ್ತನೋ ಪರೇಸ”ನ್ತಿ। “ಬದ್ಧಸೀಮ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ “ಸೀಮ”ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ವಿಸೇಸತೋ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಚೇ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಸನ್ನತ್ತಾ ಸಂಸಟ್ಠೋ ವಿಟಪೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪಾ। “ಸಂಸಟ್ಠವಿಟಪಾ”ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ, ಮೂಲಾನಿಪಿ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತೇಸೂ**ತಿ ದ್ವೀಸು ರುಕ್ಖೇಸು। **ವಿಹಾರಸೀಮಾ ಚಾ**ತಿ ಪೋರಾಣಕವಿಹಾರಸೀಮಾ ಚ। **ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ। ಅಥ ಪಚ್ಛಾತಿ ಏತ್ಥ “ಪಚ್ಛಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಥಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಂ ಕೇ ಅಕಂಸೂತಿ ಆಹ “ಏವಂ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಅಕಂಸೂ”ತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಕರಣೇನ।

ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪರೇಸ”ನ್ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ। **ಪದೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಪಹೋನಕಂ ಏಕದೇಸಂ। ಅನ್ತಮಸೋ ಏಕಸ್ಸಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಠತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ಪಹೋನಕಂ ಪದೇಸಂ। ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಅಪ್ಪಹೋನಕಪದೇಸಂ ಅನ್ತೋ ಕರಿತ್ವಾ ಬನ್ಧನ್ತಾ **ಸೀಮಾಯ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಭಿನ್ದನ್ತಿ** ನಾಮ। **ಸೀಮಾಯ ಉಪಚಾರೋ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾಯ ಸೀಮಾಯ ಉಪಚಾರೋ। **“ವಡ್ಢನ್ತೋ ಸೀಮಾಸಙ್ಕರಂ ಕರೋತೀ”**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಚೇ ಅವಡ್ಢನಕೋ ಪಾಸಾಣೋ ಹೋತಿ, ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸೀಮಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೭೭. ಉಪೋಸಥಭೇದಾದಿಕಥಾ

೧೪೯. ಪನ್ನರಸಿಕಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತತ್ತಾ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಸ್ಸೇವ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಚಾತುದ್ದಸೋ”ತಿ।

“ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗ”ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಧಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಚತುನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಉಪೋಸಥಮಕತ್ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಕರಣಞ್ಚ ತಿಣ್ಣಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಮಕತ್ವಾ ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಕರಣಞ್ಚ। **ವಗ್ಗಂ** ನಾಮ ಸಬ್ಬೇವ ಅಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಹರಣಂ। ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ನಾಮ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂಯೇವ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನ ಗಣಮಜ್ಝಂ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ। **ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಧಮ್ಮಂ** ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಸಮಗ್ಗಂ** ನಾಮ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸನ್ನಿಪತನಂ। **ಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಧಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಚತುನ್ನಂ ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಉಪೋಸಥಕರಣಞ್ಚ ತಿಣ್ಣಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಕರಣಞ್ಚ। **ವಗ್ಗಂ** ವುತ್ತನಯಮೇವ।

೭೮. ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಥಾ

೧೫೦. ಇಮಂ ನಿದಾನನ್ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಇಮಂ ನಿದಾನಂ। **ಸುತಾ ಖೋ ಪನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸುಯ್ಯಿತ್ಥಾತಿ **ಸುತಾ,** ಸುಯ್ಯನ್ತೀತಿ ವಾ **ಸುತಾ,** ಪಾರಾಜಿಕುದ್ದೇಸಾದಯೋ। ಸುತಾ ಚ ಸುತಾ ಚ **ಸುತಾ**ತಿ ಸರೂಪೇಕಸೇಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಅವಸೇಸ**ನ್ತಿ ನಿದಾನುದ್ದೇಸಾದಿತೋ ಅವಸೇಸಂ ಪಾರಾಜಿಕುದ್ದೇಸಾದಿ। **ಸುತೇನಾ**ತಿ ಸುತಸದ್ದೇನ। “ಅತ್ಥೇ ಅಸಮ್ಭವತೋ ಸದ್ದೇ ವುತ್ತವಿಧಾನಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಹಿ ಪರಿಭಾಸತೋ “ಸುತೇನಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಸದ್ದೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ತೇನ ನಯೇನಾ**ತಿ ತೇನ ನಿದಾನುದ್ದೇಸನಯೇನ।

ಅಟವಿಮನುಸ್ಸಭಯನ್ತಿ ಅಟವಿಯಂ ನಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಯಂ, ವನಚರಕಭಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಾಜನ್ತರಾಯೋ**ತಿಆದೀಸು ಏವಂ ವಿಸೇಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ದವದಾಹೋ**ತಿ ದಾಯಂ ದಹತೀತಿ ದವದಾಹೋ ಆಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸಂ, ಯಕಾರಸ್ಸ ಚ ವಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। **ನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಂ। ಏಕಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಠಮೋ ವಾ ಉದ್ದೇಸೋ**ತಿ ನಿದಾನುದ್ದೇಸೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಉದ್ದೇಸೇಸು। **ಯಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಉದ್ದೇಸೇ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ಉದ್ದೇಸೋಪಿ। **ಸುತೇನೇವ ಸಾವೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಸುತಪದೇನೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾವೇತಬ್ಬೋತಿ ಏವಸದ್ದೋ “ನ ವಿತ್ಥಾರೇನಾ”ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠಾತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ಇಸುಧಾತುಸ್ಸ ಇಚ್ಛಾಕನ್ತಿತೋ ಅಞ್ಞಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನಾಣತ್ತಾ, ಅಯಾಚಿತಾ ವಾ"ತಿ। ಏತ್ಥ "ಅನಾಣತ್ತಾ"ತಿ ಇದಂ ಥೇರೇನ ಅನಾಣತ್ತಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ । "ಅಯಾಚಿತಾ"ತಿ ಇದಂ ಸಮ್ಮುತಿಲದ್ಧೇನ ನವಕೇನ ಅಯಾಚಿತಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠಾ ಧಮ್ಮಂ ಭಾಸನ್ತೀ"ತಿ ವಚನೇ। **ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೇ**ತಿ ಧಮ್ಮಕಥನತ್ಥಾಯ ಅಜ್ಝೇಸತೀತಿ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸಕೋ, ತಸ್ಮಿಂ। ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಾ ತೇನ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಹುತ್ವಾ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾರಪಟಿಪಾಟಿಯಾ**ತಿ ವಾರಾನುಕ್ಕಮೇನ। **ದೇಹೀತಿ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇತಿ-ವಾ-ಸದ್ದೋ "ಭಣ" ಇತಿಪದೇನ ಚ "ಕಥೇಹಿ" ಇತಿಪದೇನ ಚ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। "ಭಣ" ಇತಿ ವಾ "ಕಥೇಹಿ"ಇತಿ ವಾ "ದೇಹಿ"ಇತಿ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ । **ತೇಹಿಪಿ ವಿಧೀಹೀ**ತಿ ಓಸಾರಣಕಥನಸರಭಞ್ಞಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ತೀಹಿ ಸಜ್ಜನೇಹಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಓಸಾರಿಯತೇ ಉಚ್ಚಾರಿಯತೇ **ಓಸಾರಣಂ,** ಅತ್ಥಸ್ಸ ಕಥಿಯತೇ **ಕಥನಂ,** ಸುತ್ತಸ್ಸ ಚ ತದತ್ಥಸ್ಸ ಚ ಸರೇನ ಭಣಿಯತೇ **ಸರಭಞ್ಞಂ। ಓಸಾರೇಹೀ**ತಿ ಸುತ್ತಂ ಉಚ್ಚಾರೇಹಿ। **ಕಥೇಹೀ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇಹಿ। **ಸರಭಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಚ ತದತ್ಥಸ್ಸ ಚ ಸರೇನ ಭಣನಂ। ನನ್ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ। **ಸಜ್ಝಾಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ**ತಿ "ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅಜ್ಝೇಸನಟ್ಠಾನೇ।

ನಿಸ್ಸಿತಕೇತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದಯೋ। **ಸೋ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ, "ವತ್ತಬ್ಬೋ"ತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ, "ವದತೀ"ತಿಆದೀಸು ಪದೇಸು ಕತ್ತಾ। **ಆರದ್ಧ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಆರದ್ಧಂ। **ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಧಮ್ಮಸವನಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಓಸಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಠಮಂ ಸುತ್ತಂ ಓಸಾರೇತ್ವಾ। **ಪುನ ಕಥೇನ್ತೇನಾ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇನ್ತೇನ। **ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾಯೇವ ವಾ**ತಿ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರಾ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಏವ ವಾ। **ಕಥೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಜಾತಂ ಕಥೇತಬ್ಬಂ। **ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ...ಪೇ॰... ನಯೋ**ತಿ ಪಠಮಂ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪುನ ಸುತ್ತಞ್ಚ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಸರೇನ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಪುನ ಆಗತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಉಪನಿಸಿನ್ನಕಥಾಯಪೀತಿ ಸಮೀಪೇ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಕಥಾಯಪಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇನ। **ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಜಾನನಭಿಕ್ಖುನಾ। ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಭಣತಿ, ತುಣ್ಹೀ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಪುಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನುಮೋದನಾದೀಸುಪೀ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಧಮ್ಮಕಥಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಅನುಜಾನಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ವಿಹಾರಅನ್ತರಘರೇಸು।

ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಸಯಂ ಇಸ್ಸರೇನ ಅಯನಂ ಉಚ್ಚಾರಣಂ, ಕೇನಚಿ ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋ ಸಯಂ ಅಧಿಇಸ್ಸರೇನ ಅಯನಂ ಉಚ್ಚಾರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಥೇರೋ**ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರೋ ಥೇರೋ। **ವಿಸ್ಸಮಿಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಖೇದವಿರಹಿತಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪಠಮಥೇರಮ್ಪಿ ಪುನ ಆಗತತ್ಥೇರಮ್ಪಿ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಏಕೇನ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇನ ಅನುಞ್ಞಾತೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ಥೇರತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಥೇರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಪುನ ಆಗತಂ ಥೇರಂ। **ಅತ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮನಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಚ್ಚತ್ತೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ । ಕಿಂ ಸಮ್ಮತೇನ ಪರಿಸಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಪುಚ್ಛನ್ತೇನ ಪನಾ"ತಿಆದಿ।

೧೫೩. **ಮೇ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ। **ಇತೋ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲತೋ, ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುರಮ್ಹಾಕ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಪುರೇ ಅಮ್ಹಾಕನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಪುರೇಸದ್ದೋ ಪಠಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪಠಮಂ ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ। **ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ**ಸದ್ದೋ ಪಗೇವಪರಿಯಾಯೋ, "ಪಠಮತರಮೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭೂತಮೇವಾ**ತಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಮೇವ, ತಥಮೇವ ವಾ।

೮೨. ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಪಟಿಕ್ಕೋಸನಾದಿಕಥಾ

೧೫೪. **ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಅಭೂತಕಮ್ಮಂ। **ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕುಸಧಾತು ಅಪನಯನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ವಾರೇತು"ನ್ತಿ। **ದಿಟ್ಠಿ**ನ್ತಿ ಲದ್ಧಿಂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಚತುನ್ನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ। **ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ ಭಣಿಯಮಾನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ನ ಸುಣನ್ತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಸುಣನ್ತಿ। **ಥೇರಾಧೀನ**ನ್ತಿ ಥೇರೇನ ಅಧೀನಂ ಆಬನ್ಧನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಥೇರಾಯತ್ತ**ನ್ತಿ ಥೇರೇನ ಆಯತ್ತಂ, ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೇ।

೮೩. ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಅಜ್ಝೇಸನಾದಿಕಥಾ

೧೫೫. ನವವಿಧಞ್ಚಾತಿ ದಿವಸವಸೇನ ತಿವಿಧಂ, ಕಾರಕವಸೇನ ತಿವಿಧಂ, ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರವಸೇನ ತಿವಿಧಞ್ಚಾತಿ ನವಕೋಟ್ಠಾಸಞ್ಚ, ನವಪಕಾರಞ್ಚ ವಾ। **ಚತುಬ್ಬಿಧ**ನ್ತಿ "ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗ"ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ। **ದುವಿಧ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀವಸೇನ ದುವಿಧಂ। **ನವವಿಧ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಪಞ್ಚವಿಧಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಚತುಬ್ಬಿಧನ್ತಿ ನವವಿಧಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಯೋ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖು ಬ್ಯತ್ತೋ ಪಟಿಬಲೋ"ತಿ ಪಾಠೇ। **ಸುವಿಸದಾ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಬ್ಯತ್ತಾ, ಸುದ್ಧಾ ವಾ। **ಏತ್ತಕಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಗರಹಾಯಂ, ಅಧಿಕೇ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಾಮನ್ತಾ ಆವಾಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಸಾಮನ್ತಂ ಆವಾಸ"ನ್ತಿ। **ಯೋ ಸಕ್ಕೋತೀ**ತಿ ಬಹೂಸು ನವೇಸು ಯೋ ಸಕ್ಕೋತಿ।

೮೪. ಪಕ್ಖಗಣನಾದಿಉಗ್ಗಹಣಾನುಜಾನನಕಥಾ

೧೫೬. ಕತಿನಂ ಪೂರಣೀತಿ ಕತಿನಂ ತಿಥೀನಂ ಪೂರಣೀ। **ಕೋ ದಿವಸೋ**ತಿ ಕಿತ್ತಕೋ ದಿವಸೋ। **ಅಯ್ಯಾಯತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಯ್ಯೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಯತ್ತಂ ಆಬದ್ಧಂ। **ಸಂಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ಪುನ ಸಲಾಕಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ। ಅಯಂ ಪಾಠೋ ಕೇಸುಚಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಪೋತ್ಥಕೇಸು ನತ್ಥಿ। **ಕಾಲವತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ವನ್ತುಪಚ್ಚಯೋ ಸ್ವತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಕಾಲಸ್ಸೇವಾ"ತಿ। ಏವಸದ್ದೋ ಪನ ಸಮ್ಭವತೋ ಯುಜ್ಜಿಯತಿ। **ಪಗೇವಾ**ತಿ ಪಾತೋವ।

೧೫೮. ಸಾಯಮ್ಪೀತಿ ಸಾಯನ್ಹೇಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಸರಣಕಾಲಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ।

೧೫೯. ಆಣಾಪೇತುನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನಾಣಾಪೇತಬ್ಬಭಿಕ್ಖೂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಆಣಾಪೇತಬ್ಬಭಿಕ್ಖೂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದಿ। ಸದಾಕಾಲಮೇವ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾದೀಸೂ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಗಣವಾಚಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವಾರೇನಾ**ತಿ ಪರಿಯಾಯೇನ। **ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿ**ನ್ತಿ ಯಟ್ಠಿಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಂ ವಾ ಮುಟ್ಠಿಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಂ ವಾ। ಸಮಂ, ಸುಟ್ಠು ವಾ ಮುಞ್ಚತಿ ಸೋಧೇತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ಸಮ್ಮುಞ್ಜನೀ,** ತಾಲುಜೋ ಪರಮೋ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಮ್ಪಿ।

೧೬೦. ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। **ಪುನ ಆಹರಿತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಸಜ್ಝಿಕಾವಾಸಂ ಆಸನಾನಿ ಪುನ ಆಹರಿತಬ್ಬಾನಿ। **ತಟ್ಟಿಕಾಯೋಪೀ**ತಿ ವೇಣುಆದಿಮಯಾ ತಟ್ಟಿಕಾಯೋಪಿ।

೧೬೧. ಕಪಲ್ಲಿಕಾ ವಾತಿ ಕಪಾಲೇಸು ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಪದೀಪಕಪಾಲಾ ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ತೇಲಾದಿಂ। **ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಅನವಜ್ಜಪರಿಯೇಸನೇನ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಾನಿ।

೮೬. ದಿಸಂಗಮಿಕಾದಿವತ್ಥುಕಥಾ

೧೬೩. ಸಂಗಹೇತಬ್ಬೋತಿಆದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಕಿರಿಯಾಪದಾನಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಂಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿ। ಸಂಗಹಸದ್ದಸ್ಸ ಸಙ್ಖೇಪಗಹಣೇಸುಪಿ ವತ್ತನತೋ ಇಧ "ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥೇ"ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತಂ "ಅನುಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ತಥಾಕರಣವಸೇನಾ"ತಿ। **ಉಪಲಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಲಾಪೇತಬ್ಬೋ ಕಥಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಉಪ ಅಚ್ಚನೇನ ಪೂಜನೇನ ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ। "ಸಬ್ಬೇಸಂ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತದೇವ ಸಮತ್ಥೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಇಧ ನೇವ ಥೇರಾ, ನ ದಹರಾ ಮುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಬಹುಸ್ಸುತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಏವಮ್ಪಿ ಸತೀ**ತಿ ಏವಂ ಅಸಾದಿಯನೇಪಿ ಸತಿ। **ಸಾಯಂ ಪಾತ**ನ್ತಿ ಸಾಯಞ್ಚ ಪಾತೋ ಚ ಸಾಯಂಪಾತಂ। **ಉಪಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ

ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಂ, ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ ವಾ। **ತೇನಾತಿ** ಬಹುಸ್ಸುತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮಹಾಥೇರಾನಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಸದ್ಧಿಂಚರಾತಿ** ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚರನ್ತೀತಿ ಸದ್ಧಿಂಚರಾ। **ಅಥಾಪೀತಿ** ಯದಿಪಿ। ಏಕೋ ವಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ವದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೋ ಚ ಅಹಞ್ಚಾತಿ **ಮಯಂ**। ನಾಮತುಮ್ಹಅಮ್ಹಸದ್ದೇಸು ಹಿ ಏಕಸೇಸೇನ ಕತ್ತಬ್ಬೇಸು ಪರೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ವಿಹರನ್ತಾತಿ ವದನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸೋ ಆವಾಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಮತ್ಥಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬೋ, ಕಿಂ ಅನುದಿವಸಂ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಉಪೋಸಥಕರಣತ್ಥಾಯ ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸಂ ಗನ್ತಬ್ಬೋ"ತಿ। **ಸೋ ಚ ಖೋತಿ** ಆವಾಸೋ। **ಉತುವಸ್ಸೇಯೇವಾತಿ** ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹೇಯೇವ। ಉತುವಸ್ಸೇಯೇವ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಞಾತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಸ್ಸಾನೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಯನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಸೋತಿ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅಪರಸ್ಮಿಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇ। **ಮಾಸದ್ವಯನ್ತಿ** ಸಾವಣಮಾಸಪುಣ್ಣಮಿತೋ ಯಾವ ಅಸ್ಸಯುಜಪುಣ್ಣಮೀ, ತಾವ ಮಾಸದ್ವಯಂ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ಇದಂ ಪುರಿಮವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಪಕ್ಕಮನಾದಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅನನ್ತರಮೇವ ಪಕ್ಕಮನಾದಿಂ ಕರೋತಿ, ಮಾಸತ್ತಯಮ್ಪಿ ವಸಿತಬ್ಬಂ।

೮೭. ಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾನಕಥಾ

೧೬೪. **ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀತಿ** ಪಟಿವಚನಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತುಮಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ। **ಉಭಯಥಾತಿ** ಉಭಯೇಹಿ ಕಾಯವಾಚಾಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ। ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬೇತಿ** ಅಖಿಲಾ ಗಿಲಾನಾ। **ಹತ್ಥಪಾಸೇತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಮ್ಹಿ। **ಸಚೇ ದೂರೇ ಹೋನ್ತೀತಿ** ಸಚೇ ಬಹೂ ಗಿಲಾನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದೂರೇ ಹೋನ್ತಿ। **ತಂ ದಿವಸನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಅಪ್ಪಹೋನಕದಿವಸೇ।

ತತ್ಥೇವ ಪಕ್ಕಮತೀತಿ ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ಥಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ "ತತೋವಾ"ತಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಹಾರಟ್ಠಾನತೋ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮುಧಾತುಯಾ ಪದವಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಕತ್ಥಚೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ। **ಸಾಮಣೇರೋ ಪಟಿಜಾನಾತೀತಿ**ಆದೀಸು ಪಟಿಜಾನನಾಕಾರತ್ಥಸ್ಸ ಇತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಲೋಪಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾಮಣೇರೋ ಅಹ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಟಿಜಾನಾತೀ"ತಿಆದಿ। **ಭೂತಂಯೇವಾತಿ** ವಿಜ್ಜಮಾನಂಯೇವ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು "ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕೋ ಪಟಿಜಾನಾತೀ"ತಿಆದೀಸು।

ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತುನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು "ಸಙ್ಘಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಬ್ಭಮತೀ"ತಿಆದೀಸು। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಹರಣೇ। **ಬಹೂನಮ್ಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೇನ ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸಾಪಿ, ಬಹೂಹಿ ಏಕಸ್ಸಾಪಿ, ಬಹೂಹಿ ಬಹೂನಮ್ಪಿ ಆಹಟಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಆಹಟಾವ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋತಿ** ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಹಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಯೇಸನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಹಾರಕಸ್ಸೇವ। **ಇತರಾ ಪನಾತಿ** ಇತರೇಸಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಪನ। **ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಬಿಳಾಲೋತಿ** ಆಖುಭುಜೋ। ಸೋ ಹಿ ಬಿಳಾಸಯಂ ಆಖುಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಲತಿ ಸಮತ್ಥೇತೀತಿ ಬಿಳಾಲೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸಙ್ಖಲಿಕಾತಿ** ಏತಂ ಸತ್ತಾನಂ ಬನ್ಧನೂಪಕರಣವಿಸೇಸಸ್ಸ ನಾಮಂ। ಬಿಳಾಲಸ್ಸ ಸಙ್ಖಲಿಕಾ ತೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಸಮ್ಬನ್ಧಿಭಾವೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾತಿ ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾ। ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ। ತಾಯ ಸದಿಸಾ ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ಪನೇತ್ಥ ಓಪಮ್ಮಸಂಸನ್ದನಂ - ಯಥಾ ಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಪಠಮಂ ವಲಯಂ ದುತಿಯಂಯೇವ ವಲಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ನ ತತಿಯಂ, ಏವಮೇವ ಪಠಮಂ ದಿನ್ನಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ದುತಿಯಮೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ, ನ ತತಿಯನ್ತಿ।

ಆಗನ್ತ್ವಾತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ। ಪಾಳಿಯಂ **ಸುತ್ತೋ ನ ಆರೋಚೇತೀತಿ**ಆದೀಸು ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। ಸುತ್ತೇನ ನಾರೋಚೇತೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಹಾರಕಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತೀತಿ ಅನ್ವಯತ್ಥಂ ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿತೋ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ

“ಸಚೇ…ಪೇ॰… ಆಪಜ್ಜತೀ”ತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಉಭಿನ್ನಮ್ಪೀತಿ** ಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾಯಕಸ್ಸ, ತಂಹಾರಕಸ್ಸ ಚಾತಿ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ।

೮೮. ಛನ್ದದಾನಕಥಾ

೧೬೫. ಛನ್ದದಾನೇಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಪೋಸಥೋ ಕತೋ ಹೋತೀತಿ** ಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾಯಕಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಉಪೋಸಥೋ ಕತೋ ಹೋತಿ। **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಂ। ಯಂ ಪನ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಮ್ಮಮ್ಪೀತಿ** ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಮ್ಮಮ್ಪಿ। ಏತ್ಥ ಚ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಅತ್ತನೋ ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಸಚೇ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಯೇವ ದಾತಬ್ಬಾ। ಅಥ ಅಞ್ಞಂ ಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಛನ್ದೋಯೇವ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯದಿ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಞ್ಚ ಅಞ್ಞಕಮ್ಮಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಚ ಛನ್ದೋ ಚ ದಾತಬ್ಬೋ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ತದಹುಪೋಸಥೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದೇನ್ತೇನ ಛನ್ದಮ್ಪಿ ದಾತು”ನ್ತಿ। **ಸೀಮಾಯ ವಾತಿ** ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ವಾ। **ಅಚ್ಛಿತುನ್ತಿ** ಉಪವೇಸಿತುಂ। “ಆಸ ಉಪವೇಸನೇ”ತಿ ಹಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೬ ಸಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತಂ। **ಸಾಮಗ್ಗೀ ವಾತಿ** ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗೀ ವಾ।

೧೬೭. ಸರತಿಪಿ ಉಪೋಸಥಂ, ನಪಿ ಸರತೀತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದಸ್ಸ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಏಕದಾ ಸರತಿ, ಏಕದಾ ನ ಸರತೀ”ತಿ। “ಏಕನ್ತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ನೇವ ಸರತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಏವಸದ್ದಸ್ಸ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀತಿ** ಸಮ್ಮುತಿಲದ್ಧೋಪಿ ಅಲದ್ಧೋಪಿ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತಿ।

೯೧. ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಾದಿಕಥಾ

೧೬೮. “ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ”ತಿ ಪದಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ **ಸೋ ದೇಸೋತಿ** ಏತ್ಥ “ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏತನ್ತಿ** “ಸೋ ದೇಸೋ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬೋ”ತಿಆದಿವಚನಂ। **ತೇನಾತಿ** ತೇನ ಹೇತುನಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ “ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ…ಪೇ॰… ವುಚ್ಚತಿ” ಇತಿ ಆಹೂತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀತಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಕರಣಂ। **ಪದೀಪೋತಿ** ಪದೀಪುಜ್ಜಲನಂ। **ಉದಕನ್ತಿ** ಉದಕಟ್ಠಪನಂ। **ಆಸನೇನಾತಿ** ಆಸನಪಞ್ಞಾಪನೇನ। “ಇತೀ”ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। **ಉಪೋಸಥಸ್ಸಾತಿ** ನವವಿಧಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕರಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತಾನೀತಿ** ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ। **ವುಚ್ಚತೀತಿ** ಕಥಿಯತಿ। ಇದಂ “ಏತಾನೀ”ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚ “ಪುಬ್ಬಕರಣ”ನ್ತಿ ಆಕಾರಸ್ಸ ಚ ಅಭೇದತ್ತಾ ಆಸನ್ನಂ ಆಕಾರಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಏಕವಚನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। “ಅಕ್ಖಾತಾನೀ”ತಿ ಇದಂ ಪನ “ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರೀ”ತಿ ಕಮ್ಮಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉತುಕ್ಖಾನನ್ತಿ ಛನ್ದಕ್ಖಾನಞ್ಚ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಕ್ಖಾನಞ್ಚ ಉತುಕ್ಖಾನಞ್ಚ। **ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ಅಕ್ಖಾನಂ। **ಓವಾದೋತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಯಾಚಿತಸ್ಸ ಓವಾದಸ್ಸ ಅಕ್ಖಾನಂ। **ಏತಾನೀತಿ** ಏತಾನಿ ಪಞ್ಚ। **ಪುಬ್ಬಕರಣತೋ ಪಚ್ಛಾತಿ** ಪುಬ್ಬಕರಣಸ್ಸ ಕರಣತೋ ಪಚ್ಛಾ। ಏತ್ಥ ಚ “ಪುಬ್ಬಕರಣತೋ ಪಚ್ಛಾ ಕತ್ತಬ್ಬಾನೀ”ತಿ ಇದಂ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರಸ್ಸೇವ ವಿಸೇಸನಂ, ನ ಅತ್ಥಸ್ಸ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ **ಪುಬ್ಬಕರಣಂ** ನಾಮ, ಉಪೋಸಥಕರಣತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ **ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ** ನಾಮಾತಿ।

ಉಪೋಸಥೋತಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸೋ। **ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಯತ್ತಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ। **ಕಮ್ಮಪತ್ತಾತಿ** ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪತ್ತಾ ಯುತ್ತಾ ಅನುರೂಪಾ। ತಾವತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಾ ಚ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋತಿ** ವತ್ಥುಸಭಾಗಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ। **ವಜ್ಜನೀಯಾತಿ** ವಜ್ಜೇತಬ್ಬಾ। **ಪುಗ್ಗಲಾತಿ** ಗಹಟ್ಠಾದಿಪುಗ್ಗಲಾ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥಸೀಮಮಾಳಕೇ। ಏತಾನಿ ಚತ್ತಾರೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ।

ಆಗತೇಹಿ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪನ್ನರಸೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತನಯೇನೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಥ ಖೋ "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಉಪೋಸಥೋ ಪನ್ನರಸೋ"ತಿಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೯೧. ಆಪತ್ತಿಪಟಿಕಮ್ಮವಿಧಿಕಥಾ

೧೬೯. ಭಗವತಾ...ಪೇ॰... ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಇದಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಯಸ್ಸ ಸಿಯಾ ಆಪತ್ತೀ"ತಿಆದಿವಚನೇನೇವ ಚಾ"ತಿಆದಿಹೇತುತ್ತಯೇನ "ನ ಸಾಪತ್ತಿಕೇನ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಯಥಾರುತಂ ಅಪಞ್ಞತ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ಥತೋ ಸಿದ್ಧಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಹೇತುತ್ತಯಂ "ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದೀಸೂತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯದುಕ್ಕಟದುಬ್ಭಾಸಿತಾಪತ್ತಿಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **"ತಂ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"**ತಿ ಇದಂ ಸುವುತ್ತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಿಂ। **ತುಮ್ಹಮೂಲೇತಿ** ತುಮ್ಹಂ ಸನ್ತಿಕೇ। ನಿಗ್ಗಹಿತಲೋಪಞ್ಹಿ ವಾಕ್ಯಮೇವ, ನ ಸಮಾಸೋ। "ತುಮ್ಹ" ಇತಿ ಚ "ತುಯ್ಹ" ಇತಿ ಚ ನವಕತ್ಥೇರಾನಂ ವತ್ತಬ್ಬಾಕಾರದಸ್ಸನಮತ್ತಮೇವ, ನ ಇಚ್ಛಿತತ್ಥವಿಪತ್ತಿದಸ್ಸನಂ। **ವುತ್ತಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಪಾಳಿನಯೇನೇವ ಸುವುತ್ತಂ, ಇಮಿನಾ ನಯೇನಪಿ ಸುವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಇದಞ್ಚ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವತ್ತಬ್ಬಾಕಾರಂ ಪನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। "ಆಮ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇದಂ ಪನ ಸುವುತ್ತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ತಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಪಾಳಿನಯಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಆಯತಿಂ ಸಂವರೇಯ್ಯಾಸೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪನ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಗರೂಸು ಬಹುವಚನಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಸಂವರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇನ ಆಪತ್ತಿದೇಸಕೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ರಾತಿ "ಯದಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ"ತಿ ಪಾಠೇ। ಸೂರಿಯೇ ಮೇಘಚ್ಛನ್ನೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, **ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ** ಭೋಜನಸಙ್ಖಾತಂ ವತ್ಥುಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ। **ತಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಯೋ।

ಸಭಾಗಾ ಆಪತ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವೀಸು ವತ್ಥುಸಭಾಗಆಪತ್ತಿಸಭಾಗಾಸು ವತ್ಥುಸಭಾಗಾವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ"ತಿಆದಿ। ಯಂ ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಮಾನೋ ಭಾಗೋ ಏತಾಸನ್ತಿ **ಸಭಾಗಾ। ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಆಪತ್ತಿಸಭಾಗಾಪಿ ವತ್ಥುವಿಸಭಾಗತ್ತಾ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸುದೇಸಿತಾವಾತಿ** ಆಪತ್ತಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ವುಟ್ಠಾತಿಯೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಅಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪನಸದ್ದೋ** ಗರಹತ್ಥಜೋತಕೋ ಸುದೇಸಿತಾಯ ಗರಹಾಕಾರೇನ ಪವತ್ತತ್ತಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸುದೇಸಿತಾವ, ಪನ ತಥಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ದುಕ್ಕಟಂ। **ನಾನಾವತ್ಥುಕನ್ತಿ** ದೇಸನಾಪಟಿಗ್ಗಹಣವಸೇನ ನಾನಾವತ್ಥುಕಂ।

೧೭೦. ಸಭಾಗೋಯೇವ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ನ ವಿಸಭಾಗೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ವಿಸಭಾಗಸ್ಸ। **ಇತೋತಿ** ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತತೋ।

೯೫. ಅನಾಪತ್ತಿಪನ್ನರಸಕಾದಿಕಥಾ

೧೭೧. **ತೇ ನ ಜಾನಿಂಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಜಾನನಾಕಾರದಸ್ಸನತ್ಥಂ "ಸೀಮಂ ಓಕ್ಕನ್ತಾತಿ ವಾ ಓಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಓಕ್ಕನ್ತಾತಿ ವಾತಿ** ಪವಿಸಿತ್ಥ ಇತಿ ವಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಚತುನ್ನಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಾನಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ವಗ್ಗಾ ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞಿನೋತಿ** ಏತ್ಥ ಕಸ್ಮಾ ವಗ್ಗಾ, ಕಸ್ಮಾ ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞಿನೋತಿ ಆಹ "ತೇಸ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತೇಸನ್ತಿ** ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಸೀಮಂ ಓಕ್ಕನ್ತತ್ತಾತಿ** ಸೀಮಂ ಪವಿಸಿತತ್ತಾ, ವಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಮಗ್ಗೋ ಇತಿ ಸಞ್ಞಾ ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ಏತೇಸಮತ್ಥೀತಿ **ಸಮಗ್ಗಸಞ್ಞಿನೋ।**

೧೭೫. **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತಾತಿ** ಪದಸ್ಸ "ಇಚ್ಛಾಪಕತೋ"ತಿ ಪದೇನ ಸಮಾನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಯಥಾ"ತಿಆದಿ। **ಪುಬ್ಬಭಾಗೇತಿ** ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ। **ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾಪೀತಿ** ಕಪ್ಪತೇವಾತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾಪಿ। "ಅಭಿಭೂತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಕತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಪುಬ್ಬಕರಧಾತುಯಾ ಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ಅಭಿಭವನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೭೬. ಯಥಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವಗ್ಗಾವಗ್ಗಸಞ್ಞೀಪನ್ನರಸಕಾದೀಸು ದುಕ್ಕಟಂ ವುತ್ತಂ, ಏವಮಕತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ "ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿ ಆಹ "ಅಕುಸಲಬಲವತಾಯಾ"ತಿ।

೧೦೦. ಸೀಮೋಕ್ಕನ್ತಿಕಪೇಯ್ಯಾಲಕಥಾ

೧೭೭. ಆವಾಸಿಕೇನಆಗನ್ತುಕಪೇಯ್ಯಾಲೇ ಸಬ್ಬಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವೇದಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ಸಹ ಉಪಮಾಯ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾ"ತಿಆದಿ। ಆಗನ್ತುಕೇನಆವಾಸಿಕಪೇಯ್ಯಾಲೇ ಪನ ಆನೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುರಿಮಪೇಯ್ಯಾಲೇ**ತಿ ಆವಾಸಿಕೇನಆಗನ್ತುಕಪೇಯ್ಯಾಲೇ। ಆಗನ್ತುಕೇನಆಗನ್ತುಕಪೇಯ್ಯಾಲೇ ಪನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಚ **ಪೇಯ್ಯಾಲ**ನ್ತಿ ಸದಿಸನಯಸ್ಸ ಚ ತಂಜಾನನಞಾಣಸ್ಸ ಚ ಪಾತಬ್ಬಂ ರಕ್ಖನಂ **ಪೇಯ್ಯಂ,** ಪೇಯ್ಯಂ, ಪೇಯ್ಯೇ ವಾ, ಪೇಯ್ಯಾಯ ವಾ ಅಲತಿ ಸಮತ್ಥೇತೀತಿ ಪೇಯ್ಯಾಲನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

೧೭೮. ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಚಾತುದ್ದಸೋ ಹುತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಪನ್ನರಸೋತಿ ಆಹ "ಯೇಸ"ನ್ತಿಆದಿ । ತತ್ಥ **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ತಿರೋರಟ್ಠತೋ**ತಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ರಟ್ಠಸ್ಸ ಅಞ್ಞರಟ್ಠತೋ। **ತಿರೋಜನಪದತೋ**ತಿ ಏಕರಟ್ಠೇಪಿ ಅಞ್ಞಜನಪದತೋ। **ಚಾತುದ್ದಸಿಕಂ ಅಕಂಸೂ**ತಿ ಸಞ್ಞಾನಾನತ್ತವಸೇನ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಂ ಅಕಂಸು। **ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅನುಮತಿಂ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ "ನ ಚಾತುದ್ದಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ನ ವಾರಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಅಕಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಮುಧಾತು ಇಚ್ಛತ್ಥೋ, ಕರಣತ್ಥೇ ಚ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ನ ಅನಿಚ್ಛಾಯ ದಾತಬ್ಬಾ"ತಿ।

೧೦೧. ಲಿಙ್ಗಾದಿದಸ್ಸನಕಥಾ

೧೭೯. "ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಆಕಾರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆವಾಸಿಕಾಕಾರ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು "ಆವಾಸಿಕಲಿಙ್ಗ"ನ್ತಿಆದೀಸು। **ಯೇನಾ**ತಿ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿನಾ, ಗಣ್ಹತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ। **ಆಚಾರಸಣ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಆಚಾರಸಣ್ಠಿತಿಂ। ಸೋ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಕೋ **ಆಕಾರೋ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯ**ನ್ತಿ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ, ಗಮಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಲೀನೇ ಆವಾಸಿಕೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಂ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿ **ಲಿಙ್ಗಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಲೀನೇತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಜಾನಾಪೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಗಮಯತೀ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಞಾಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ। **ತೇ**ತಿ ಆವಾಸಿಕಾ। ತಂ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿ **ನಿಮಿತ್ತಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿನಾ। **ತೇ**ತಿ ಆವಾಸಿಕಾ ಉದ್ದಿಸಿಯನ್ತಿ, ಸೋ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಕೋ **ಉದ್ದೇಸೋ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಆಕಿರಿಯನ್ತಿ ಪಕಾಸಿಯನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ **ಆಕಾರೋ,** ಲೀನೇ ಗಮಯತಿ ಬೋಧೇತೀತಿ **ಲಿಙ್ಗಂ**। ನಿಮಿಯನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜ ಞಾಯನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ **ನಿಮಿತ್ತಂ,** ಉದ್ದಿಸಿಯನ್ತಿ ಅಪದಿಸಿಯನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ **ಉದ್ದೇಸೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬಮೇತ**ನ್ತಿ "ಆವಾಸಿಕಾಕಾರ"ನ್ತಿಆದಿ ಏತಂ ಸಬ್ಬಂ। **ಯಥಾಯೋಗ**ನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಯೋಗಾನುರೂಪಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾಕಾರಾದೀಸು। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇದ"ನ್ತಿ ನ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಞ್ಞಾತಂ, ತದೇವ **ಅಞ್ಞಾತಕಂ,** ನಿಸೀದನಾದಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಅಜಾನನಂ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಅಸನ್ತಕತ್ತಾ, ಅಞ್ಞೇಸಮೇವ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ। **ಉದಕನಿಸ್ಸೇಕ**ನ್ತಿ ಸಿಞ್ಚನವಿರಹಿತಂ ಉದಕಂ। **ಬಹುವಚನಸ್ಸಾ**ತಿ "ಧೋತಾನ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಛಟ್ಠೀಬಹುವಚನಸ್ಸ। **ಏಕವಚನ**ನ್ತಿ "ಧೋತಸ್ಸಾ"ತಿ ಏಕವಚನಂ । ಪಚ್ಛಿಮಪಾಠೇ ಮಲಂ ಧುನಾತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಧೋತಂ,** ಧೋತಞ್ಚ ತಂ ಉದಕಞ್ಚೇತಿ **ಧೋತಉದಕಂ,** ತಮೇವ ನಿಸ್ಸೇಕಂ ಧೋತಉದಕನಿಸ್ಸೇಕಂ।

೧೮೦. **ಸಮಾನಸಂವಾಸಕದಿಟ್ಠಿ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಇತಿಲೋಪಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾ ಏತೇತಿ ದಿಟ್ಠಿ"ನ್ತಿ। **ಏತೇ**ತಿ ಆವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ। "ಲದ್ಧಿ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ನ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಾನಾಸಂವಾಸಕಭಾವ**ನ್ತಿ ತೇಸಂ

ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕಭಾವಂ। “ಮದ್ದಿತು”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ನಾಭಿವಿತರನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಭಿಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅಭಿಭವಿತು”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ ತದೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನಾನಾಸಂವಾಸಕಭಾವಸ್ಸ ಮದ್ದನಂ ನಾಮ ಲದ್ಧಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪನನ್ತಿ ಆಹ “ತಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ನ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇನ್ತೀ”ತಿ।

೧೦೩. ನಗನ್ತಬ್ಬಗನ್ತಬ್ಬವಾರಕಥಾ

೧೮೧. **ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತಸ್ಮಿಮಾವಾಸೇತಿ ಸಭಿಕ್ಖುಕೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ”ತಿಆದಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಆವಾಸಂ। **ತದಹೇವಾ**ತಿ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಏವ। ಇಮಿನಾ ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತದಹೇವ ಗನ್ತುಂ, ಸೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅಕತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕತ್ವಾ ಪನ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **“ಅಞ್ಞತ್ರಾ”**ತಿ ನಿಪಾತೋ “ವಿನಾ”ತಿ ನಿಪಾತಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ವಿನಾ”ತಿ। ಅತ್ತಚತುತ್ಥೇನ ವಾ ಅತ್ತಪಞ್ಚಮೇನ ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ **“ಅತ್ತಚತುತ್ಥೇನ ವಾ”**ತಿ ಇದಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। “ಅತ್ತಪಞ್ಚಮೇನ ವಾ”ತಿ ಇದಂ ಪವಾರಣಾಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ವಿಹಾರೇ**ತಿ ವಿಹಾರಸೀಮಾಯ ಮಹಾಸೀಮಾಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಞ್ಚ ವಿಹಾರಸೀಮಾನಂ ಅಭೇದೇನ ವುತ್ತಂ। **ಸೀಮಾಪೀ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಪಿ। **ನ ಗನ್ತಬ್ಬಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಗರುಕತ್ತಾ ನ ಗನ್ತಬ್ಬಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾದೀಸು। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಗಣುಪೋಸಥಟ್ಠಾನತೋ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಟ್ಠಾನತೋ ಪನ ನ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವಿಸ್ಸಟ್ಠಉಪೋಸಥಾ ಆವಾಸಾಪಿ ಅಞ್ಞಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆರಞ್ಞಕೇನಾಪೀ**ತಿ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕಕೇನ ನಿವಾಸೇನಪಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಞ್ಞವಿಹಾರೇ। **ಉಪೋಸಥ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಞ್ಚ ಗಣುಪೋಸಥಞ್ಚ।

೧೮೨. **ಯ**ನ್ತಿ ಆವಾಸಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಂ ಆವಾಸಂ। ಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಇತಿ ಜಾನೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ। ಇಮಿನಾ ನೇವ ಕತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನೇವ ಕತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಇತಿ ಜಾನೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೪. ವಜ್ಜನೀಯಪುಗ್ಗಲಸನ್ದಸ್ಸನಕಥಾ

೧೮೩. **ಹತ್ಥಪಾಸೂಪಗಮನಮೇವಾ**ತಿ ಉಪೋಸಥಸಙ್ಘಾದೀನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಸ್ಸ ಉಪಗಮನಮೇವ। ಇದಂ ಪಾರಿವಾಸಿಯಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾನಂ ನಾಮ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಯಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾನಸ್ಸ। **ಅನುಪೋಸಥೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಾರಸ್ಸ ಅಞ್ಞತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ”ತಿ। ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಉಪೋಸಥೇಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ। ಯಾ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀ ಕರಿಯತಿ, ತಥಾರೂಪಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕೋಸಮ್ಬಕಭಿಕ್ಖೂ**ನನ್ತಿ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ನಿವಾಸೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। ಸಾಮಗ್ಗೀ ವಿಯ ಯಾ ಸಾಮಗ್ಗೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಠಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಞ್ಞತ್ರಾ**ತಿ ನಿಪಾತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯೇ ಪನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಪನ ಸಮಗ್ಗಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪೋಸಥೇಯೇವಾ**ತಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಯೇವ।

ಇತಿ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧೦೭. ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾನುಜಾನನಕಥಾ

೧೮೪. ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ “ಅನನುಞ್ಞಾತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಪಞ್ಞತ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಞಾಧಾತುಯಾ ಅನುಜಾನನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಅಸಂವಿಹಿತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಞಾಧಾತುಯಾ ಠಪನತ್ಥಂ। **ತೇಧಾ**ತಿ ತೇ ಇಧ। **ಇಧ**ಸದ್ದೋ ಸಾಸನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ದೇಸಞ್ಚ ಪದಪೂರಣಞ್ಚ ಉಪಾದಾಯ ವತ್ತತಿ, ಇಧ ಪನ ಪದಪೂರಣೇತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಇಧಸದ್ದೋ ನಿಪಾತಮತ್ತೋ”ತಿ। ಸಂಹನನಂ **ಸಙ್ಘಾತೋ,** ವಿನಾಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ “ವಿನಾಸ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ। **ಸಕುನ್ತಕ**ಸದ್ದೋ ಸಕುಣಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಸಕುಣಾ”ತಿ। **ಸಕುಣಾ**ತಿ ಚ ವಿಹಙ್ಗಮಾ। ತೇ ಹಿ ಆಕಾಸೇ ಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀತಿ ಸಕುಣಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

ಸಂಕಸಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ “ಸಂ ಕಸೇ ಅಚ್ಛನೇ”ತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೯ ಸಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಂಪುಬ್ಬೋ ಕಸೇಧಾತು ಅಚ್ಛನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ವಸಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। ಏಕಾರನ್ತೋಯಂ ಧಾತು। **ನಿಬದ್ಧವಾಸ**ನ್ತಿ ನಿಚ್ಚವಾಸಂ। **ವಸ್ಸಾನನಾಮಕೇ**ತಿ ವಸ್ಸಾನಉತುನಾಮಕೇ। ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಚತುಮಾಸತ್ತಾ “ತೇಮಾಸೇ”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನೀಧಾತು ಗಮನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ವಸ್ಸೂಪಗಮನಾನೀ”ತಿ। **ಅಪರಜ್ಜೂ**ತಿ ಪುಣ್ಣಮಿತೋ ಅಪರಂ ಅಹನ್ತಿ ಅಪರಜ್ಜು, ಅಹತ್ಥೇ ಜ್ಜುಪಚ್ಚಯೋ, ಅತ್ಥತೋ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೋ। ಅಯಂ ಅಪರಜ್ಜುಸದ್ದೋ ಪಠಮನ್ತನಿಪಾತೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಸಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಿಯಾ। ಅಸಮಾನಾಧಿಕರಣವಿಸಯೋ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋಯಂ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ಸತಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಪರಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ**ತಿ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾವಣಮಾಸಪುಣ್ಣಮಿಯಾ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಚ ಅಪರಜ್ಜುಗತಾ, ಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಾಸಗತಾ, ತಸ್ಮಾ। “ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ ಅಪರಜ್ಜುಗತಾಯ ಆಸಳ್ಹಿಯಾ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಪುರಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಸಳ್ಹಿಯಾ**ತಿ ಆಸಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಿಯಾ। ಪಚ್ಛಿಮನಯೇಪಿ ಮಾಸಗತಾಯ ಆಸಳ್ಹಿಯಾ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಆಸಳ್ಹಿಯಾ**ತಿ ಆಸಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಆಸಳ್ಹೀಸಙ್ಖಾತಾಯ ಸಾವಣಪುಣ್ಣಮಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇಯೇವ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಕಿಂ ವಾ**ತಿಆದೀಸು ವಾಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। **ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ನಿಚ್ಚಾರೇತ್ವಾ, ಉಚ್ಚಾರೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಘೋಸಕ್ಖರಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಪರೋ ಕ್ವಚಿ ಘೋಸತ್ತಮಾಪಜ್ಜತಿ “ನಿಕ್ಖಮತೀ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। ತಸ್ಮಾ ಪರಸ್ಸ ಚಕಾರಸ್ಸ ಛಕಾರಂ ಕತ್ವಾ “ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೦೮. ವಸ್ಸಾನೇಚಾರಿಕಾಪಟಿಕ್ಖೇಪಾದಿಕಥಾ

೧೮೫. **ಆಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಅನಪೇಕ್ಖಗಮನೇನ ಉಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮೇ ಸಾಪೇಕ್ಖಗಮನೇನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅರುಣುಟ್ಠಾಪನೇ ಆಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ವಿಹಾರಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಗನ್ತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತೇನ ವಿಹಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ವಿಹಾರಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಚೇ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ತಂ ದಿವಸ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೂಪಗಮನದಿವಸೇ। **ಸತಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಸತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಾಪಧಾನತ್ತಾ ಏಕವಚನನ್ತಿ ಸದ್ದಸತ್ಥೇಸು ವುತ್ತಂ । **ಏಕಾ ಏವ ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮನೇಯೇವ ಏಕಾ ಏವ ಆಪತ್ತಿ। ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಾಯೇನ ಅನುಪಗತೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ವಸ್ಸನಾಮೋ ಇಮಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ವಸ್ಸೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಸ್ಸನಾಮಕ”ನ್ತಿ। “ಪಠಮಂ ಮಾಸ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಪದಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಠಮಂ ಮಾಸ**ನ್ತಿ ಚತೂಸು ವಸ್ಸಮಾಸೇಸು ಪಠಮಂ ಮಾಸಂ। **ಉಕ್ಕಡ್ಢಿತುಕಾಮೋ**ತಿ ಉಪರಿ ಕಡ್ಢಿತುಕಾಮೋ। **ಆಸಳ್ಹೀಮಾಸಮೇವ,** ನ ಸಾವಣಮಾಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜುಣ್ಹ**ಸದ್ದೋ ಚನ್ದಪಭಾಯುತ್ತೋ ಮಾಸೋತಿ ಆಹ “ಮಾಸೇ”ತಿ। ಚನ್ದಪಭಾಯುತ್ತೋ ಮಾಸೋತಿ ಆಹ “ಮಾಸೇ”ತಿ। ಚನ್ದಪಭಾಯುತ್ತೋ ಹಿ ಮಾಸೋ ಜೋತತಿ ದಿಪ್ಪತೀತಿ **ಜುಣ್ಹೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಮಾ “ಮಾಸೇ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಪುಣ್ಣಮಿಯುತ್ತೋ ಮಾಸೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಕಾಚಿ ಪರಿಹಾನಿ ನಾಮಾ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೀಲಾದೀನಂ ಹಾಯನಂ ನಾಮ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪೀ**ತಿ ವಸ್ಸೂಪಗಮನತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ। **ಧಮ್ಮಿಕೇ**ತಿ ಧಮ್ಮೇನ ಯುತ್ತೇ।

೧೦೯. ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯಾನುಜಾನನಕಥಾ

೧೮೭. ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। “ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸತ್ತಮೀಸಮಾಸಞ್ಚ ಅನೀಯಸದ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಯಂ ಕತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ । ತತ್ಥ “ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸತ್ತಮೀಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಕತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮತ್ಥಂ। “ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ **ಸತ್ತಾಹ**ನ್ತಿ ಉತ್ತರಪದಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಹಿತೇ ಗನ್ತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಹಿತೇಸದ್ದಸ್ಸ ಕತ್ತುಕಮ್ಮಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಭಿಕ್ಖುಆದೀಹಿ

ದೂತೇ"ತಿ। ತತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖುಆದೀಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕತ್ತಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ದೂತೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಂ। **ಸತ್ತಾಹನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಉತ್ತರಪದಲೋಪಞ್ಚ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇಯೇವಾ"ತಿ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಹಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ। "ನ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸತ್ತಾಹೇಯೇವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಸದ್ದಸ್ಸ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೮೯. ರಸೋ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೀತಿ **ರಸವತೀತಿ** ವುತ್ತೇ ಭತ್ತಗೇಹಂ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಭತ್ತಗೇಹಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। **ಭತ್ತಗೇಹನ್ತಿ** ಭತ್ತಪಚನಗೇಹಂ। **ಪುರಾಯಂ ಸುತ್ತನ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಪುರಾ ಅಯನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಪುರಾಸದ್ದೋ ಯಾವಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಯಾವ ಅಯಂ ಸುತ್ತನ್ತೋ"ತಿ। ನ **ಪಲುಜ್ಜತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಲುಜಧಾತು ವಿನಾಸತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ನ ವಿನಸ್ಸತೀ"ತಿ। **ಪರಿಸಜ್ಝತನ್ತಿ** ಪರಿಸಜ್ಝರಿತಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಪಹಿತೇಸು। **ಇಮಿನಾವ ಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಏವ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ತಿವಾಕ್ಯಸಙ್ಖಾತೇನ ವಚನೇನ। **ಏತೇಸನ್ತಿ** ಏತೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ವಾಕ್ಯಾನಂ। **ವೇವಚನೇನಾತಿ** "ಯಞ್ಞಞ್ಚ ಯಜಿತುಂ, ಸುತ್ತಞ್ಚ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ, ಸಮಣೇ ಚ ದಸ್ಸಿತು"ನ್ತಿ ಪರಿಯಾಯೇನ। **ಸತ್ತಸೂತಿ** ಉಪಾಸಕ ಉಪಾಸಿಕ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಿಕ್ಖಮಾನ ಸಾಮಣೇರ ಸಾಮಣೇರೀ ಸಙ್ಖಾತಾಸು ಸತ್ತಸು।

೧೧೦. ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಪ್ಪಹಿತೇಪಿ ಅನುಜಾನನಕಥಾ

೧೯೩. **ಪಗೇವ ಪಹಿತೇತಿ** ಇಮಿನಾ "ಅಪಹಿತೇಪಿ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತಬ್ಬಭಾವಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖು ಗಿಲಾನೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿ। **ದಸಹೀತಿ** "ಸಙ್ಘೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಕತಂ ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಇದಂ ಅಙ್ಗಂ ಏಕಂ ಕತ್ವಾ ದಸಹಿ। **ನವಹೀತಿ** ಪರಿವಾಸಾರಹಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ನವಹಿ। **ಚತೂಹೀತಿ** ಗಿಲಾನಅನಭಿರತಿಕುಕ್ಕುಚ್ಚದಿಟ್ಠಿಗತಉಪ್ಪನ್ನಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಚತೂಹಿ। ಇತಿ ಇಮೇಹಿ ಛಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಪಿ ಛಹೀತಿ** ಏತ್ಥ ಛನ್ನಂ ಸರೂಪಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆದಿತೋ"ತಿಆದಿ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। **ಸಾಮಣೇರಿಯಾ** ಸನ್ತಿಕಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರತೋತಿ** ಪರಸ್ಮಾ, ಪರಸ್ಮಿಂ ವಾ। ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೇ ಞಾತಕಾ ವಾ ಯೇ ಅಞ್ಞಾತಕಾ ವಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇಸಮ್ಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ವಚನಂ।

೧೧೧. ಪಹಿತೇಯೇವಅನುಜಾನನಕಥಾ

೧೯೯. **ಭಿಕ್ಖುಗತಿಕೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು ಏವ ಗತಿ ಪತಿಟ್ಠಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಭಿಕ್ಖುಗತಿಕೋತಿ ವುತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಕೋ ಪುರಿಸೋತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸನಕಪುರಿಸೋ"ತಿ। **ಪಲುಜ್ಜತೀತಿ** ವಿನಸ್ಸತಿ। **ಭಣ್ಡಂ ಭೇದಾಪಿತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಭಣ್ಡಸದ್ದೋ ಪರಿಕ್ಖಾರತ್ಥೋ ಏವ, ನ ಮೂಲಧನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ। **ಭೇದಾಪಿತನ್ತಿ** ಚುರಾದಿಗಣಿಕಧಾತುಂ "ಭಿನ್ದಾಪಿತ"ನ್ತಿ ರುಧಾದಿಗಣಿಕಧಾತುಯಾ ವಣ್ಣೇತಿ। **ದಜ್ಜಾಹನ್ತಿ** ಏಕಾರಲೋಪಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ "ದಜ್ಜೇ ಅಹ"ನ್ತಿ। "ದಜ್ಜೇಹ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಅಕಾರಲೋಪಸನ್ಧಿ। **ದಜ್ಜೇತಿ** ದದೇಯ್ಯಂ, ದದಾಮಿ ವಾ। **ಸಙ್ಘಕರಣೀಯೇನಾತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬೇನ ಕಿಚ್ಚೇನ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂಕಿಞ್ಚೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚೇತಿಯಛತ್ತವೇದಿಕಾದೀಸೂತಿ** ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಛತ್ತೇ ಚ ವೇದಿಕಾಯ ಚ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಸುಧಾಲಿಮ್ಪಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸಙ್ಘಕರಣೀಯಸ್ಸ। ನಿಪ್ಫಾದನತ್ಥಂ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏತ್ಥಾತಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ। "ಅನಿಮನ್ತಿತೇನಾ"ತಿ ಪದಂ "ಗನ್ತು"ನ್ತಿ ಪದೇ ಭಾವಕತ್ತಾ। **ಗನ್ತುನ್ತಿ** ಗಮಿತುಂ, ಗಮನಂ ವಾ "ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ಪಠಮಂಯೇವಾತಿ** ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತೋ ಪಠಮಮೇವ। ಸನ್ನಿಪತಿತಬ್ಬಂ ಇತಿ ಕತಿಕಾ ಕತಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಣ್ಡಕನ್ತಿ** ಚೀವರಾದಿಭಣ್ಡಕಂ। **ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಸಯಮೇವ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಂ ವಿಹಾರಂ। "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ಚ ಆಪತ್ತಿ ಚ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅತ್ಥಾಯಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ "ಭಣ್ಡಕಂ ಧೋವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ನನ್ತಿ** ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ। **ವಟ್ಟತೀತಿ** ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆಣಾಯ

ಸತ್ತಾಹೇ ಅನತಿಕ್ಕನ್ತೇ ವಟ್ಟತಿ, ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋ ಚ ಆಪತ್ತಿ ಚ ನ ಹೋತಿ। ಸತ್ತಾಹೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತಿ, ನ ಆಪತ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೧೩. ಅನ್ತರಾಯೇ ಅನಾಪತ್ತಿವಸ್ಸಚ್ಛೇದಕಥಾ

೨೦೧. **ಅವಿದೂರೇ**ತಿ ಆಸನ್ನೇ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಗಾಮೇ। **ಸತ್ತಾಹವಾರೇನಾ**ತಿ ಸತ್ತಾಹೇ ಏಕವಾರೇನ। **ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ವಿಹಾರೇ ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ತತ್ರೇವಾ**ತಿ ಗಾಮೇಯೇವ। **ಮಯ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪುನ **ಮಯ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಲಾಕಭತ್ತಾದಿಂ। **ವಸ್ಸಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ವಸ್ಸಗಣನಾಯ।

ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕನ್ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಚೀವರಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। ಯೇಸಂ ಪಾಪಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಹಾರೇ**ತಿ ವುಟ್ಠಿತಗಾಮವಿಹಾರೇ। ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಕಂ ಭಣ್ಡನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಧಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನೇ। ಯಂ ಚೀವರಾದಿವೇಭಙ್ಗಿಯಭಣ್ಡಂ ಅತ್ಥಿ, ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ವುಟ್ಠಿತಗಾಮವಿಹಾರೇ ಏವ। **ಇತೋ**ತಿ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಆದಿತೋ। ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಂ ಹತ್ಥೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತುಪ್ಪಾದೇಪೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದಿನ್ನಖೇತ್ತವತ್ಥುಆದಿತೋ ಉಪ್ಪಾದೇ ಪಚ್ಚಯೇಪಿ। "ತತ್ಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಭಾಜೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಯುತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಙ್ಘಿಕಞ್ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ವಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಾಯ ವಾ। **ಉಭಯತ್ಥಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಸೀಮಬಹಿಸೀಮ ಸಙ್ಖಾತೇಸು ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು ಠಿತಂ ವೇಭಙ್ಗಿಯಭಣ್ಡನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೪. ಸಙ್ಘಭೇದೇ ಅನಾಪತ್ತಿವಸ್ಸಚ್ಛೇದಕಥಾ

೨೦೨. **ಭಿನ್ನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತೀತತ್ಥೇ ಅಯುತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಿನ್ನೇ ಸಙ್ಘೇ ಕರಣೀಯಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ। **ಯೋ ಪನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘೋ ಪನ। ಇದಂ "ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿಪದೇ ಕತ್ತಾ, "ಆಸಙ್ಕಿತೋ"ತಿಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। "ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಭಿನ್ನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅನಾಗತತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ನ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಭಿನ್ನಭಾವಂ। **ಏತಾ ಪನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಪನ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಸಮ್ಬಹುಲಾಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ"ತಿ ವಚನಂ।

೧೧೫. ವಜಾದೀಸು ವಸ್ಸೂಪಗಮನಕಥಾ

೨೦೩. "ಗೋಪಾಲಕಾನಂ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗೋಪಾಲಕಾ ಗಾವೋ ವಿಯ ವಜೇ ನಿವಸನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಉಪಕಟ್ಠಸದ್ದೋ ಆಸನ್ನಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಆಸನ್ನಾಯಾ"ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಕುಟಿಕಾಯಂ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಂ ಕುಟಿಕಾಯಂ। ಅವಿಹಾರತ್ತಾ "ಇಧಾತಿ"ಸಾಮಞ್ಞವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ತಿಕ್ಖತ್ತು**ನ್ತಿ ಇದಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಹೇಟ್ಠಾ ಹಿ "ಸಕಿಂ ವಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಕಿಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಸಾಲಾಸಙ್ಖೇಪೇನ ಠಿತಸಕಟಮ್ಪಿ। "ಆಲಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ವಚೀಭೇದೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಲಯೋ**ತಿ ಚ ಸತ್ಥೇ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಲ್ಲೀಯನಂ। **ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನೇಯೇವ ಸತ್ಥೇ**ತಿ ಅನಾದರೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಸತ್ಥೇಯೇವ। ಸತ್ಥೋ ಅತಿಕ್ಕಮತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪತ್ಥಿತಟ್ಠಾನೇ। **ವಿಪ್ಪಕಿರತೀ**ತಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಗಚ್ಛತಿ । ಸಚೇ ಅಗಾಮಕೇ ಠಾನೇ ವಿಪ್ಪಕಿರತಿ, ಪುರಿಮಂ ಗಾಮಂ ಸನ್ನಿವತ್ತಿತಬ್ಬಂ। ನ ಅಞ್ಞಗಾಮಂ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। **ತತೋ**ತಿ ಗಾಮತೋ।

ಉಪಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ “ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಸಮುದ್ದೇಯೇವ। **ಕೂಲನ್ತಿ** ತೀರಂ। ತಞ್ಹಿ ಕುಲತಿ ಉದಕಂ ಆವರತೀತಿ **ಕೂಲನ್ತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಯಞ್ಚಾತಿ** ನಾವಾಯಂ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಭಿಕ್ಖು। **ಅನುತೀರಮೇವಾತಿ** ಅನುಕ್ಕಮೇನ, ಅನುಸಾರೇನ ವಾ ತೀರಮೇವ। **ಅಞ್ಞತ್ಥಾತಿ** ಪಠಮಲದ್ಧಗಾಮತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಪಠಮಲದ್ಧಗಾಮೇಯೇವ।

ಇತೀತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ಪವಾರೇತುಞ್ಚ ಲಭತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೋ ವಾಕ್ಯಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। **ಪುರಿಮೇಸು ಚ ಪನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೋ ಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥೋ, ಪನಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ। **ಅನಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ** ಅನಾಪತ್ತಿಮತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ।

೧೧೬. ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಗನ್ತಬ್ಬಟ್ಠಾನಕಥಾ

೧೦೪. **ರುಕ್ಖಸುಸಿರೇಯೇವಾತಿ** ರುಕ್ಖಸ್ಸ ವಿವರೇ ಏವ। ವಿವರಞ್ಹಿ ಸು ಸಂ ಇರತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಸುಸಿರೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ಪದರಚ್ಛದನನ್ತಿ** ಫಲಕೇಹಿ ಛಾದಿತಂ। **ಪವಿಸನದ್ವಾರನ್ತಿ** ಪವಿಸನನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರಂ। ಪವಿಸನಞ್ಚ ನಿಕ್ಖಮನಞ್ಚ **ಪವಿಸನನ್ತಿ** ವಿರೂಪೇಕಸೇಸೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಖಾಣುಮತ್ಥಕೇತಿ** ಖಾಣುನೋ ಉಪರಿ। **ವಿಟಭೀತಿ** ವಿಟಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವೇಧನಂ ಅಪತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ವಿಟಪೋ, ಪಕಾರಸ್ಸ ಭಕಾರಂ, ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಜೋತಕಈಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ವಿಟಭೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಟ್ಟಕೇ। **ಯಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ, ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಛದನಾನನ್ತಿ** ತಿಣಪಣ್ಣಇಟ್ಠಕಾಸಿಲಾಸುಧಾಸಙ್ಖಾತಾನಂ (ಚೂಳವ॰ ೩೦೩) ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಛದನಾನಂ। ಇದಞ್ಚ ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಪದರಚ್ಛದನಾದೀನಮ್ಪಿ ಗಹಿತತ್ತಾ। **ದ್ವಾರಬನ್ಧನನ್ತಿ** ದ್ವಾರೇನ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಛವಕುಟಿಕಾತಿ** ಛವಾನಂ ಸಯನಟ್ಠಾನೇ ಸುಸಾನೇ ಕತಾ ಕುಟಿಕಾ ಛವಕುಟಿಕಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚಾದೀತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ಟಙ್ಕಿತಪೀಠಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಛವಕುಟಿಯಂ। **ಅಞ್ಞಂ ಕುಟಿಕನ್ತಿ** ಛವಕುಟಿತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕುಟಿಕಂ। **ಆವರಣನ್ತಿ** ಭಿತ್ತಿಂ। **ದ್ವಾರನ್ತಿ** ಪವಿಸನನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರಂ। **ಛತ್ತಕುಟಿಕಾ ನಾಮೇಸಾತಿ** ಏಸಾ ಛತ್ತೇನ ಕತಾ ಕುಟಿಕಾ ನಾಮ। ಮಹನ್ತೇನ ಕಪಲ್ಲೇನ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೭. ಅಧಮ್ಮಿಕಕತಿಕಾಕಥಾ

೧೦೫. **ಅಞ್ಞಾಪೀತಿ** “ಅನ್ತರಾವಸ್ಸಂ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಕತಿಕಾಯ ಅಞ್ಞಾಪಿ। ಕತಿಕಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಅಧಮ್ಮಿಕಕತಿಕಾಯ। **ವುತ್ತನ್ತಿ** ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೨೮) ವುತ್ತಂ।

೧೧೮. ಪಟಿಸ್ಸವದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಕಥಾ

೧೦೭. **ಪಟಿಸ್ಸವೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಿಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಪಟಿಸ್ಸುತೇಯೇವ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ನ ಕೇವಲ”ನ್ತಿಆದಿ। **ಏತಸ್ಸೇವಾತಿ** ವಸ್ಸಾವಾಸಸ್ಸೇವ। **ಏವಮಾದಿನಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ “ಪಟಿಸ್ಸವೇ”ತಿ ಏತ್ಥ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। “ಪಟಿಸ್ಸವೇಪೀ”ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸ ತಸ್ಸಾತಿ** ಕಮ್ಮಸ್ಸ। **ತಞ್ಚ ಖೋತಿ** ತಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಂ ವಿಸಂವಾದನಪಚ್ಚಯಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಠಮಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ “ಪಚ್ಛಾಪೀ”ತಿ ಪದಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಪಠಮಮ್ಪಿ ಹಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಪಚ್ಛಾಪಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೋ ತದಹೇವ ಅಕರಣೀಯೋತಿಆದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪುರಿಮಿಕಾ ಚ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪುರೇ ಭವಾ ಪುರಿಮಾ, ಸಾ ಏವ ಪುರಿಮಿಕಾ, ಪಾಟಿಪದತಿಥಿ। ನಾನಾಸೀಮಾಯ ದ್ವೀಸು ಆವಾಸೇಸು ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದುತಿಯೇ “ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಠಮಾವಾಸಸ್ಸ ಉಪಚಾರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತೇ ಪಠಮಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಸ್ಸ ಪಸ್ಸಮ್ಭನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ಪುರಿಮಿಕಾ ಚ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”ತಿ। **ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾತಿ** ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಮನವಿಹಾರೇ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ। **ತದಹೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಅಹನಿ ಏವ, ಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸಾಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಿಸದ್ದಸ್ಸ** ಗರಹತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕೋ ಪನ

ವಾದೋ"ತಿಆದಿ। **ಆಲಯೋತಿ** ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಲ್ಲೀಯನಂ। **ಅಸತಿಯಾತಿ** ಸತಿಪಮುಟ್ಠೇನ। **ವಸ್ಸಂ ನ ಉಪೇತೀತಿ** "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೪) ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ನ ಉಪೇತಿ।

ಸತ್ತಾಹನ್ತಿ ಸತ್ತಾಹೇನ, ಅನಾಗತಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನವಮಿತೋತಿ** ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖನವಮಿತೋ, ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖನವಮಿತೋ ವಾ। **ಮಾ ವಾ ಆಗಚ್ಛತು, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ವಸ್ಸಂವುತ್ಥತ್ತಾ ಮಾ ವಾ ಆಗಚ್ಛತು, ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಪವಾರಣಾಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧೨೦. ಅಫಾಸುಕವಿಹಾರಕಥಾ

೨೦೯. ಪವಾರಣಾಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಅಲ್ಲಾಪೋತಿ** ಏತ್ಥ ಆತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಆದಿಕಮ್ಮತ್ಥಂ, ಲಪಧಾತುಯಾ ಚ ಕಥನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಠಮವಚನ"ನ್ತಿ। ಆದಿತೋ, ಆದಿಮ್ಹಿ ವಾ ಲಪನಂ ಕಥನಂ, ಲಪತಿ ಅನೇನಾತಿ ವಾ **ಅಲ್ಲಾಪೋ** ಸಂಯೋಗೇ ಪರೇ ರಸ್ಸೋ। ಸಂ ಪುನ ಲಪನಂ, ಲಪತಿ ವಾ ಅನೇನಾತಿ **ಸಲ್ಲಾಪೋ। ಹತ್ಥವಿಲಙ್ಘಕೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಪುಬ್ಬೋ ಲಘಿಧಾತು ಉಕ್ಖಿಪನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಹತ್ಥುಕ್ಖೇಪಕೇನಾ"ತಿ। **ಪಸುಸಂವಾಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಸೂತಿ** ಸಬ್ಬಚತುಪ್ಪದಾ। ತೇ ಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಸನ್ತಿ ಬಾಧನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾದೀಹಿ ವಾ ಪಸೀಯನ್ತಿ ಬಾಧೀಯನ್ತೀತಿ ಪಸವೋತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಪಸೂನಂ ವಿಯ ಸಂವಾಸ**ನ್ತಿ ಪಸೂನಂ ಸಂವಾಸೋ ವಿಯ ಸಂವಾಸೋತಿ **ಪಸುಸಂವಾಸೋ,** ತಂ ಪಸುಸಂವಾಸಂ। ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಸವೋಪಿ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ತಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತೇಪೀತಿ** ಭಿಕ್ಖವೋಪಿ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅಕಂಸು, ತಸ್ಮಾ। **ನೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಏಳಕಸಂವಾಸಸಪತ್ತಸಂವಾಸೇಸು। **ಮೂಗಬ್ಬತ**ನ್ತಿ ಮೂಗಸ್ಸ ವತಂ ವಿಯ ವತನ್ತಿ ಮೂಗಬ್ಬತಂ, ಸುಞ್ಞವಚನವತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿತ್ಥಿಯಸಮಾದಾನ**ನ್ತಿ ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಸಮಾದಾತಬ್ಬಂ। **ವತಸಮಾದಾನ**ನ್ತಿ ಸಮಾದಾತಬ್ಬಂ ವತಂ। **ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾನುಲೋಮತಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಾಸದ್ದಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನುಲೋಮಭಾವೋ"ತಿ। ಇಮಿನಾ "ದೇವತಾ"ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೧; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.ಏವಮಿಚ್ಚಾದಿಪಾಠವಣ್ಣನಾ; ಸು॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.ಅಙ್ಗಲಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ) ವಿಯ ತಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸ್ವತ್ಥಂ "ಜನತಾ"ತಿಆದೀಸು (ಪೇ॰ ವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೭೦) ವಿಯ ಸಮೂಹತ್ಥಞ್ಚ ನಿವತ್ತೇತಿ। "ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವತ್ತು"ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಯುತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವದನ್ತು ಮ"ನ್ತಿಆದಿ। ವದನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವತ್ತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಆಪತ್ತೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಭಾವೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನತಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಪಞ್ಚಮೀಸಮಾಸಞ್ಚ ತಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। "ವಿನಯ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಕರಣಂ **ಪುರೇಕ್ಖಾರೋ,** ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಪುರೇಕ್ಖಾರತಾ,** ವಿನಯಂ ಪುರೇಕ್ಖಾರತಾ **ವಿನಯಪುರೇಕ್ಖಾರತಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ಪುರಸದ್ದಸ್ಸ ಏಕಾರತ್ತಂ ಸದ್ದಸತ್ಥೇಸು (ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಬ್ಯಾಕರಣೇ ೫.೧೩೪ ಸುತ್ತೇ) ವದನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಯುತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವದನ್ತುಮ"ನ್ತಿಆದಿ (ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಬ್ಯಾಕರಣೇ ೫.೧೩೪ ಸುತ್ತೇ)।

೨೧೦. **ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕಾತಿ** "ಸಙ್ಘೋ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ತೇವಾಚಿಕಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಾಹಕಾ। **ಇತ್ತೀತಿ** ಞಾಪೇತಿ ಸಙ್ಘಂ ಏತಾಯ ವಚನಾಯಾತಿ ಇತ್ತಿ। ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕಭಾವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏವಞ್ಹಿ ವುತ್ತೇ"ತಿಆದಿ। **ತೇವಾಚಿಕ**ನ್ತಿ ತಿಸ್ಸೋ ವಾಚಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ತೇವಾಚಿಕಂ, ತೀಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾ ತೇವಾಚಿಕಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕ**ನ್ತಿ ಸಮಾನಂ ವಸ್ಸಂ ಏತೇಸನ್ತಿ ಸಮಾನವಸ್ಸಾ, ತೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಂ। **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ದ್ವೇವಾಚಿಕಏಕವಾಚಿಕಂ।

೨೧೧. **ಅಚ್ಛನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆಸಧಾತುಯಾ ಉಪವೇಸನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಿಸಿನ್ನಾವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। "ನ ಉಟ್ಠಹನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಏವಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತದಮನ್ತರಾತಿ** ಏತ್ಥ "ತದನ್ತರಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಾಚಾಸಿಲಿಟ್ಠವಸೇನ ಮಕಾರಾಗಮಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತನ್ತಿ

ಆಹ “ತದನ್ತರಾ”ತಿ। ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಪವಾರಿತಕಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತರಾ। **“ಯಾವ ಪವಾರೇನ್ತೀ”**ತಿ ಪದಸ್ಸ ನಿಯಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ತಾವತಕಂ ಕಾಲ”ನ್ತಿ। **ಯಾವಾತಿ** ನಿಪಾತಸ್ಸ ಪಯೋಗತ್ತಾ “ತದಮನ್ತರಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಅಭಿವಿಧಿಅವಧ್ಯತ್ಥೇ ಪಞ್ಚಮೀವಿಭತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೨೧. ಪವಾರಣಾಭೇದಕಥಾ

೨೧೨. **ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾಯಾತಿ** ಭಣ್ಡನಕಾರಕೇಹಿ ಉಪದ್ದುತತ್ತಾ ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢಿತಾಯ ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖಚಾತುದ್ದಸಿಕಾಯ। “ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ”ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪವಾರಣಾಕಮ್ಮೇಸೂತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, “ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಂ ಪವಾರಣಾಕಮ್ಮ”ನ್ತಿಆದೀಸು ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಧಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಙ್ಘೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಸಙ್ಘಪವಾರಣಮಕತ್ವಾ ಗಣಪವಾರಣಾಯ ಕರಣಂ, ಗಣೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಗಣಪವಾರಣಮಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಪವಾರಣಾಯ ಕರಣಞ್ಚ। ವಗ್ಗಂ ನಾಮ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ವಸನ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಏಕತೋ ಅಸನ್ನಿಪತನಂ।

ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಧಮ್ಮಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಸಮಗ್ಗಂ** ನಾಮ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಏಕತೋ ಸನ್ನಿಪತನಂ।

ಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಧಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಙ್ಘೋ ಹುತ್ವಾ ಸಙ್ಘಪವಾರಣಾಯ ಕರಣಂ, ಗಣೋ ಹುತ್ವಾ ಗಣಪವಾರಣಾಯ ಕರಣಞ್ಚ। **ವಗ್ಗಂ** ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಂ** ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। **ಇತಿಸದ್ದೋ** ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ।

೨೧೩. **ಏವಂ ದಿನ್ನಾಯಾತಿ** ಏವಂ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದಿನ್ನಾಯ। **ಪವಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। **ತಿಸ್ಸೋತಿ** ತಿಸ್ಸನಾಮಕೋ। ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ವದತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ತಿಸ್ಸನಾಮಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ। ಸಙ್ಘೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ ವದತೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ವುಡ್ಢತರೋತಿ** ಪವಾರಣಾದಾಯಕೋ ತಂಹಾರಕತೋ ವುಡ್ಢತರೋ। **ಹೀತಿ** ಲದ್ಧಗುಣೋ। **ತೇನಾತಿ** ಪವಾರಣಾಹಾರಕೇನ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪವಾರಣಾದಾಯಕಸ್ಸ।

ಇಧಾಪಿ ಚಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪವಾರಣಾಕ್ಖನ್ಧಕೇಪಿ ಚ। ಅಪಿಸದ್ದೋ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಅವಸೇಸಕಮ್ಮತ್ಥಾಯಾತಿ** ಪವಾರಣಾಕಮ್ಮತೋ ಅವಸೇಸಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಮತ್ಥಾಯ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪವಾರಣಾಯ ಆಹಟಾಯ ಸತಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸ ಚಾತಿ** ಪವಾರಣಾದಾಯಕಸ್ಸ ಚ। **ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ** ಪವಾರಣಾದಾಯಕಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ। **ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಪವಾರಣಾಕಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಮ್ಮಂ ಪನ। **ತೇನ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಪವಾರಣಾದಾಯಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪನ। ಏತ್ಥ ಚ ತದಹುಪವಾರಣಾಯ ಅತ್ತನೋ ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಸಚೇ ಪವಾರಣಾಕಮ್ಮಮೇವ ಹೋತಿ, ಪವಾರಣಾಯೇವ ದಾತಬ್ಬಾ। ಅಥ ಅಞ್ಞಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಛನ್ದೋಯೇವ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯದಿ ಪವಾರಣಾಕಮ್ಮಞ್ಚ ಅಞ್ಞಕಮ್ಮಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಪವಾರಣಾ ಚ ಛನ್ದೋ ಚ ದಾತಬ್ಬೋ । ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ತದಹು ಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಣಂ ದೇನ್ತೇನ ಛನ್ದಮ್ಪಿ ದಾತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೩)। **ತೇನಾತಿ** ದಾನಹೇತುನಾ।

೨೧೮. **ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪವಾರಣಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಾಳಿನಯತೋ ಅಞ್ಞಂ ಅಟ್ಠಕಥಾನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಚೇ”ತಿಆದಿ।

೨೧೯. **ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ** ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೯) ವುತ್ತನಯಮೇವ।

೨೨೨. **ಪುನ ಪವಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ನ ಕೇವಲಂ ಪವಾರಣಾಯೇವ ಪುನ ಕಾತಬ್ಬಾ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾದೀನಿಪಿ ಪುನ ಕಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪುನ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚ”ನ್ತಿಆದಿ।

೨೨೮. ಏಸೇವ ನಯೋತಿ “ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ”ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ವಚನಸ್ಸ। **ಞತ್ತಿನ್ತಿ** “ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ”ತಿ ಞತ್ತಿಂ। **ಪಚ್ಛಿಮೇಹೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸಂ ಉಪಗತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ। **ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇತಿ** ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಗಣ್ಹನಟ್ಠಾನೇ ಗೇಹೇ। **ದ್ವೇ ಞತ್ತಿಯೋತಿ** ಪವಾರಣಾಞತ್ತಿ ಚ ಉಪೋಸಥಞತ್ತಿ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಞತ್ತಿಯೋ। **ಇದಞ್ಚಾತಿ** ಇದಂ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಪನ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪುರಿಮಿಕಪಚ್ಛಿಮಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಂಸಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ। **ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತೇಹೀತಿ** ವಿಭತ್ತಅಪಾದಾನಂ ಅನುಮೇಯ್ಯವಿಸಯಅಪಾದಾನಂ, ಥೋಕತರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಸಹಾದಿಯೋಗೋ ವಾ, ಸಮಸಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮಸಮಾತಿ** ಸಮೇನ, ಸಮತೋ ವಾ ಸಮಾ ಸಮಸಮಾ, ಅತಿರೇಕಸಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಞ್ಚಿ ಊನಂ ವಾ ಅಧಿಕಂ ವಾ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಇತೀತಿ** ಇದಂ ಲಕ್ಖಣಂ।

ಸೋತಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಇತರೇನಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕೇನ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಪುರಿಮಿಕಾನಂ। **ಏಕೇನಾತಿ** ಪುರಿಮಿಕೇನ। **ಏಕಸ್ಸಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕಸ್ಸ। ಪುನ **ಏಕೇನಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕೇನ। “ಏಕಸ್ಸಾ”ತಿ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬೋ, ಪುರಿಮಿಕಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪುರಿಮವಸ್ಸೂಪಗತೇಹಿ ಅಧಿಕತರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಥೋಕತರೇಹೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸೂಪಗತೇಹಿ ಥೋಕತರೇಹಿ ಪುರಿಮವಸ್ಸೂಪಗತೇಹೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕತ್ತಿಕಾಯಾತಿ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಾಯ। **ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ ಪವಾರಣಾಯಾತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಪೂರಣಿಯಾ ಪವಾರಣಾಯ। **ಪವಾರಣಾಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ** ಸಮಸಮಾ ಹುತ್ವಾಪಿ ಪವಾರಣಾದಿವಸತ್ತಾ ಪವಾರಣಾಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ತೇಹೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕೇಹಿ। **ಇತರೇಹೀತಿ** ಪುರಿಮಿಕೇಹಿ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾನಂ। **ಥೋಕತರಾ ವಾತಿ** ಏಕಾದಿನಾ ಥೋಕತರಾ ವಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಪುರಿಮಿಕಾನಂ। **ತೇಹೀತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕೇಹಿ।

೨೩೩. ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಕೀದಿಸೀ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ “ಕೋಸಮ್ಬಕಸಾಮಗ್ಗೀಸದಿಸಾವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ”ತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಸಾಮಗ್ಗೀಪವಾರಣಾಯಂ। **ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇತಿ** ಪತ್ತಚೀವರಾದಿಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇ ವಿವಾದೇ। **ಪವಾರಣಾಯಮೇವಾತಿ** ಪವಾರಣಾದಿವಸೇಯೇವ। ಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಸಾಮಗ್ಗೀಪವಾರಣಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ “ಸಾಮಗ್ಗೀಪವಾರಣ”ನ್ತಿಆದಿ। **ಪಠಮಪವಾರಣನ್ತಿ** ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಿಂ। **ಯಾವ ಕತ್ತಿಕಚಾತುಮಾಸಿನೀ ಪುಣ್ಣಮಾತಿ** ಅಯಂ ಅವಧಿ ಅನಭಿವಿಧಿಅವಧಿ ನಾಮ। ಕಸ್ಮಾ? ಕತ್ತಿಕಚಾತುಮಾಸಿನಿಪುಣ್ಣಮಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ। **ಏತ್ಥನ್ತರೇತಿ** ಏತಸ್ಮಿಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪುಣ್ಣಮಿನಮನ್ತರೇ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಪಮಾಣೇ ದಿವಸೇ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ತತೋತಿ** ಏತ್ಥನ್ತರಸಙ್ಖಾತಾ ಅಟ್ಠವೀಸದಿವಸತೋ।

೧೪೦. ದ್ವೇವಾಚಿಕಾದಿಪವಾರಣಾಕಥಾ

೨೩೪. ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇನ್ತೇನಾಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ಪವಾರೇನ್ತೇನ ಏವ ದ್ವೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಖೋ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇನ್ತೇನಾಪಿ ದ್ವೇವಾಚಿಕಞತ್ತಿಯೇವ ಠಪೇತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥ ಚಾತಿ** “ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಂ ಪವಾರೇತು”ನ್ತಿ ಪಾಠೇ ಚ। **ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಾತಿ** ಗಣನವಸೇನ ಸಮಾನಂ ವಸ್ಸಂ ಏತೇಸನ್ತಿ ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಾ, ಸಮಾನೇ ವಸ್ಸೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀತಿ ವಾ ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಾ। **ಏಕತೋತಿ** ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ, ಏಕಪಹಾರೇನ ವಾ।

೧೪೧. ಪವಾರಣಾಟ್ಠಪನಕಥಾ

೨೩೬. ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ **ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕಂ**। ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಠಪನಂ **ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ**। **ತತ್ಥಾತಿ** ದ್ವೀಸು ಪವಾರಣಾಟ್ಠಪನೇಸು । ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕೇ ಠಪಿತಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಾವ ರೇಕಾರೋ ಅತ್ಥಿ, ತಾವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಭಾಸಿಯಿತ್ಥಾತಿ **ಭಾಸಿತಾ**। ಲಪಿಯಿತ್ಥಾತಿ **ಲಪಿತಾ**। ನ ಪರಿಯೋಸಿಯಿತ್ಥಾತಿ **ಅಪರಿಯೋಸಿತಾ**। **ಏತ್ಥನ್ತರೇತಿ** ಏತಸ್ಮಿಂ ಸುಕಾರರೇಕಾರಾನಂ ಅನ್ತರೇ। **ಏಕಪದೇಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ** ಏಕಕ್ಖರೇಪೀತಿ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಠಪಿತಾತಿ** “ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಾಪತ್ತಿಕೋ, ತಸ್ಸ ಪವಾರಣಂ ಠಪೇಮೀ”ತಿ ಞತ್ತಿಯಾ ಠಪಿತಾ। **ಯ್ಯಕಾರೇತಿ** “ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಯ್ಯಕಾರೇ। **ತತೋತಿ**

ಯ್ಯಕಾರತೋ। ಪುಗ್ಗಲಿಕಟ್ಠಪನೇ ಪನ ಅಟ್ಠಪಿತಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಂಕಾರತೋತಿ** “ಸಜ್ಝಂ ಭನ್ತೇ”ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಕಾರತೋ। **ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮೋತಿ** ತೀಸು ವಾರೇಸು ತತಿಯವಾರೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಕ್ಖರಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಟಿಕಾರೋ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥನ್ತರೇತಿ** ಏತಸ್ಮಿಂ ಸಂಕಾರಟಿಕಾರಾನಂ ಅನ್ತರೇ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಪರಿಯೋಸಿತಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ। “ಏಸೇವ ನಯೋ”ತಿ ವುತ್ತವಚನಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏತಾಸುಪಿ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏತಾಸುಪೀತಿ** ದ್ವೇವಾಚಿಕಏಕವಾಚಿಕಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಾಸುಪಿ। ಪಿಸದ್ದೋ ತೇವಾಚಿಕಮಪೇಕ್ಖತಿ। **ಠಪನಖೇತ್ತನ್ತಿ** ಠಪನಸ್ಸ ಭೂಮಿ। **ಇತಿಸದ್ದೋ** ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ।

೨೩೭. **ಅನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅನುಯುಞ್ಜಸದ್ದೋ ಪುಚ್ಛನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ”ತಿ। **ಪರತೋತಿ** ಪರಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖನ್ಧಕೇತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೩೭) ಅತ್ಥೋ। **ಅಲಂ ಭಿಕ್ಖು ಮಾ ಭಣ್ಡನನ್ತಿಆದೀನೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ “ಮಾ ಕಲಹಂ, ಮಾ ವಿವಾದ”ನ್ತಿವಚನಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ವಚನಾನಿ ವತ್ವಾ ಓಮದ್ದಿತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಚನೋಮದ್ದನಾತಿ** ವಚನೇನೇವ ಓಮದ್ದನಾ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪವಾರಣಾಟ್ಠಪನಟ್ಠಾನೇ। **ಅನುದ್ಧಂಸಿತಂ ಪಟಿಜಾನಾತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಟಿಜಾನನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಮೂಲಕೇನ ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಅನುದ್ಧಂಸಿತೋ ಅಯಂ ಮಯಾ”ತಿ। “ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಸಂವಾಸನಾಸನಾನಿ ನಿವತ್ತೇತಿ।

೨೩೮. **ಏತನ್ತಿ** “ಅಸುಕಾ ಆಪತ್ತೀ”ತಿ ವಚನಂ। **ಕಲಹಸ್ಸ ಮುಖನ್ತಿ** ಕಲಹಸ್ಸ ಉಪಾಯೋ।

೧೪೩. ವತ್ಥುಟ್ಠಪನಾದಿಕಥಾ

೨೩೯. ಚೋರಾ ಅಗಮಂಸು ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪೋಕ್ಖರಣಿತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು, ಏವಮಾಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ಥೇನಾತಿ** ವಸನ್ತೇನ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಂ ಪುಗ್ಗಲನ್ತಿ** ವತ್ಥುಕತಂ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** “ವತ್ಥುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಪಾಠೇ । ಇಮಿನಾ ವತ್ಥುನಾ ಅಪದಿಸಾಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನನ್ತಿ** ಪುಗ್ಗಲಂ। **ಅನುವಿಜ್ಜಿತ್ವಾತಿ** ಅನುಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ, ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪೂಜೇಸಿ, ಪಿವೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ತದನುರೂಪೋತಿ** ತೇಸಂ ಪೂಜನಪಿವನಾನಂ ಅನುರೂಪೋ। **ಸೋತಿ** ಚೋದಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತಂ ಗನ್ಧನ್ತಿ** ತಂ ಸರೀರಗನ್ಧಂ। ಯಂ ಪುಗ್ಗಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಠಪೇಸೀತಿ** ಪವಾರಣಾಯ ಠಪೇಸಿ। **ಅಯಮಸ್ಸಾತಿ** ಅಯಂ ದೋಸೋ ಅಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ।

ಇದಾನೇವ ನನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ನ”ನ್ತಿ ಪದಂ “ಪುಗ್ಗಲ”ನ್ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ನಂ ಪುಗ್ಗಲನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಭಯನ್ತಿ** ವತ್ಥುಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲಞ್ಚಾತಿ ಉಭಯಂ। **ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯಾತಿ** ಯುತ್ತಂ ಕಥೇತುಂ। ಕಸ್ಮಾ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪವಾರಣತೋ ಪುಬ್ಬೇ, ಪಚ್ಛಾ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇದಞ್ಹಿ ಉಭಯನ್ತಿ** ವತ್ಥುಪುಗ್ಗಲಸಙ್ಖಾತಂ ಇದಮೇವ ಉಭಯಂ। ಪವಾರಣಾಯ ಪುಬ್ಬೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಕ್ಕೋಟೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಚಾಲೇನ್ತಸ್ಸ।

೧೪೪. ಭಣ್ಡನಕಾರಕವತ್ಥುಕಥಾ

೨೪೦. **ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾತಿ** ಛಸು ಪಕ್ಖೇಸು ಪೋಟ್ಠಪಾದಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಕಾಳಪಕ್ಖಸಙ್ಖಾತಾ ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾ। **ತತಿಯೋತಿ** ಸಾವಣಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖೋ ತತಿಯೋ। **ತತಿಯಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ **ತತಿಯೋತಿ** ಸಾವಣಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖೋ। **ಚತುತ್ಥೋತಿ** ಪೋಟ್ಠಪಾದಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೋ। **ಪಞ್ಚಮೋತಿ** ತಸ್ಸೇವ ಕಾಳಪಕ್ಖೋ। “ತತಿಯ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಮಾ ವಾ”ತಿ ಪದಾನಿ “ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ”ತಿ ಪದೇಹಿ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಚತುತ್ಥೇ ವಾ ಕತೇತಿ** ಚತುತ್ಥಪಕ್ಖೇ ವಾ

ಪನ್ನರಸಿಭಾವೇನ ಕತೇ। **ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ**ತಿ ತತಿಯಪಕ್ಖೇ ಚ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ। **ಇಮೇ**ತಿ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾ। **ತೇ**ತಿ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾ।

ಅಸಂವಿಹಿತಾತಿ ಏತ್ಥ **ಅ**ಕಾರಸ್ಸ ವಿರಹತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಂವಿದಹನವಿರಹಿತಾ"ತಿ। ತತ್ಥ **ಸಂವಿದಹನವಿರಹಿತಾ**ತಿ ಸಂವಿದಹನರಕ್ಖವಿರಹಿತಾ। **ಆಗಮನಜಾನನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾನಂ ಆಗಮನಸ್ಸ ಜಾನನತ್ಥಾಯ। **ಕಿಲನ್ತತ್ಥಾ**ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಕಿಲನ್ತಾ ಭವಥ। "ಸಮ್ಮೋಹಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಿಕ್ಖಿತ್ವಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಮತ್ಥಾಯ ನ ಲಭೇಥಾತಿ ಆಹ "ಬಹಿಸೀಮಂ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ। "ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾನಂ…ಪೇ॰… ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಲಭನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯನ್ತಿ** ಆಗಮಂ ಜುಣ್ಹಂ। **ಕೋಮುದಿಯಾ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ**ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಕುಮುದಾನಮತ್ಥಿತಾಯ ಕೋಮುದೀ, ಚತುನ್ನಂ ವಸ್ಸಿಕಾನಂ ಮಾಸಾನಂ ಪೂರಣತ್ತಾ ಚಾತುಮಾಸಿನೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತದಾ ಹಿ ಕುಮುದಾನಿ ಸುಪುಪ್ಫಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕುಮುದಾನಂ ಸಮೂಹಾ, ಕುಮುದಾನಿ ಏವ ವಾ **ಕೋಮುದಾ,** ತೇ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೀತಿ **ಕೋಮುದೀ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಕುಮುದವತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ । **ಅವಸ್ಸಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಧುವಂ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಕೋಮುದಿಂ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಂ।

೧೪೫. ಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹಕಥಾ

೨೪೧. **ಅಞ್ಞತರೋ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ನಾಮ ಕೋತಿ ಆಹ "ತರುಣಸಮಥೋ ವಾ ತರುಣವಿಪಸ್ಸನಾ ವಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ತರುಣಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಫಾಸುಂ ವಿಹರತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಫಾಸುವಿಹಾರೋ**ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪರಿಬಾಹಿರಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಸ್ಮಾ ಇಮಮ್ಹಾ ಫಾಸುವಿಹಾರಾ ಪರಿಬಾಹಿರಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಅನಿಬದ್ಧರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾದಿಭಾವೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅನಿಬದ್ಧರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾದಿಭಾವೇನಾ**ತಿ ಅನಿಬದ್ಧದಿವಾಟ್ಠಾನಾದಿಭಾವೇನ ಹೇತುಭೂತೇನ, ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅನಿಬದ್ಧಚಙ್ಕಮಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಛನ್ದದಾನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಏಕಜ್ಝಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಾಕ್ಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞತ್ಥಾಪೋಹನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಇಮೇಸು ತೀಸು ಛನ್ದದಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಯಂ ಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹೋ ನಾಮ ನ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತರುಣಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಲಾಭೀ ಏಕಪುಗ್ಗಲೋ ವಾ ಹೋತೂತಿ ಯೋಜನಾ। "ಏಕಸ್ಸಪಿ ದಾತಬ್ಬೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಯಂ ಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹೋ ಏಕಸ್ಸ ದಿನ್ನೋಪಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಿನ್ನೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹೇ ದಿನ್ನೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಗನ್ತುಕಾ**ತಿ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಾಪಿ ಆಗನ್ತುಕಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ದಿನ್ನಪವಾರಣಾಸಙ್ಗಹಾನಂ। **ಅನ್ತರಾಪೀ**ತಿ ಕೋಮುದಿಯಾ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ ಅನ್ತರಾಪಿ।

ಇತಿ ಪವಾರಣಾಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಚಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧೪೬. ಸೋಣಕೋಳಿವಿಸವತ್ಥುಕಥಾ

೨೪೨. ಚಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಇಸ್ಸರಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಇಸ್ಸರಿಯಂ,** ಅಧಿಪತಿನೋ ಭಾವೋ **ಆಧಿಪಚ್ಚಂ,** ಇಸ್ಸರಿಯಞ್ಚ ಆಧಿಪಚ್ಚಞ್ಚ, ತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇಸ್ಸರಭಾವೇನ ಚ ಅಧಿಪತಿಭಾವೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತ"ನ್ತಿ। "ರಾಜಭಾವ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ರಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಭಾವೋ ರಜ್ಜನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ರಞ್ಞಾ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ರಞ್ಞೋ ಇದಂ **ರಜ್ಜ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಕೋಳಿವೀಸೋತಿ ಗೋತ್ತ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾವಾದವಸೇನ

ವುತ್ತಂ , ಅಪದಾನೇ ಪನ ತಸ್ಸ ಜಾತಕ್ಖಣೇ ಪಿತರಾ ಕೋಟಿವೀಸಧನಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ “ಕೋಳಿವೀಸೋ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ

“ಜಾತಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಸುತ್ವಾ, ಪಿತು ಛನ್ದೋ ಅಯಂ ಅಹು।
ದದಾಮಹಂ ಕುಮಾರಸ್ಸ, ವೀಸಕೋಟೀ ಅನೂನಕಾ”ತಿ॥

ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿನಯೇನ “ಕೋಟಿವೀಸೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ “ಚಕ್ಕವಾಳ”ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಟಕಾರಸ್ಸ ಳಕಾರಂ ಕತ್ವಾ **ಕೋಳಿವೀಸೋ**ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಅಞ್ಜನವಣ್ಣಾನೀ**ತಿ ಅಞ್ಜನಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ವಿಯ ವಣ್ಣೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣಾನಿ। ಲೋಮಾನಿ ಜಾತಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ**ತಿ ಸೋಣೋ। ಠಪೇಸಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಪುರಿಸೇಹಿ। **ಪಣ್ಣಸಾಲ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಣೇನ ಛಾದಿತಂ, ತೇನ ಚ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಾಲಂ। **ಉಣ್ಣಪಾವಾರಣ**ನ್ತಿ ಉಣ್ಣಮಯಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ। **ಪಾದಪುಞ್ಛನಿಕ**ನ್ತಿ ಪಾದಂ ಪುಞ್ಛತಿ ಸೋಧೇತಿ ಅನೇನಾತಿ ಪಾದಪುಞ್ಛನಿಯಂ, ತದೇವ ಪಾದಪುಞ್ಛನಿಕಂ। **ಸಬ್ಬೇವಾ**ತಿ ಸೋಣೇನ ಸಹ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಪುರಿಸಾ ಏವ। **ತಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಸೋಣಸ್ಸ ಚ। **ಪುಬ್ಬಯೋಗೋ**ತಿ ಪುಬ್ಬೂಪಾಯೋ।

ಅಸೀತಿಗಾಮಿಕಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ಗಾಮೇಸು ವಸನ್ತೀತಿ ಗಾಮಿಕಾ, ತೇಸಂ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಸೀತಿಗಾಮಿಕಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇಸೂ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ಕುಲಪುತ್ತಾನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವಸನ್ಯತ್ಥೇ ಪವತ್ತಸ್ಸ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ದನ್ತರೋಪಿ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಸದ್ದಾನಂ ಸಮಾಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕೇನಚಿದೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಕೇನಚಿ ಇವಾ”ತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ದಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಮತ್ತೋ, ಇವಸದ್ದೋ ಉಪಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ವಿಯಾ”ತಿ। ಅಥ ವಾ “ನ ಪನಾ”ತಿಆದಿನಾ ಏವಫಲಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ “ಕೇನಚಿ ಏವಾ”ತಿ ಪದಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಏವತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೋಣಸ್ಸ। ದಸ್ಸನಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಕಿಞ್ಚಿ ಕರಣೀಯಂ ನ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ರಾಜಾ**ತಿ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ರಾಜಾ, ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕೇ ಅತ್ಥೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸದ್ದೋ ಇಧಲೋಕತ್ಥೋ, ಇಕಸದ್ದೋ ಹಿತತ್ಥೇ ಪವತ್ತೋತಿ ಆಹ “ಇಧಲೋಕಹಿತೇ”ತಿ। “ಅಮ್ಹಾಕ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **“ಸೋ ನೋ ಭಗವಾ**”ತಿ ಏತ್ಥ **ನೋ**ಸದ್ದೋ ಅಮ್ಹಸದ್ದಕಾರಿಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೋ ಭಗವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೇ**ತಿ ಪರಲೋಕಹಿತೇ।

“ಜಾನಾಪೇಮೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **“ಪಟಿವೇದೇಮೀ**”ತಿ ಏತ್ಥ ವಿದಧಾತುಯಾ ಞಾಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಟಿಕಾಯ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಟಿಕಾಸದ್ದೋ ಅಡ್ಢೇನ್ದುಪಾಸಾಣವಾಚಕೋತಿ ಆಹ “ಅಡ್ಢಚನ್ದಪಾಸಾಣೇ”ತಿ। ಸೋ ಹಿ ಪಟತಿ ಅಡ್ಢಭಾವಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಪಟಿಕಾ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪಟಿಕಾಸದ್ದೋಯಂ ಅತ್ಥರಣವಿಸೇಸೇಪಿ ವತ್ತತಿ। **ಯಸ್ಸ ದಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇಸಂ ಹಿತಕರಣೀಯತ್ಥಸ್ಸಾ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಯಂ ಯಂಸದ್ದೋ ನ ತಂಸದ್ದಾಪೇಕ್ಖೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಥ ವಾ **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಯೋ ಅಸ್ಸ। ಅಸ್ಸ ತೇಸಂ ಹಿತಕರಣೀಯತ್ಥಸ್ಸ ಯೋ ಕಾಲೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಕಾಲಂ ಭಗವಾ ಜಾನಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅಸೀತಿಗಾಮಿಕಸಹಸ್ಸಾನಂ। **ಪಚ್ಛಾಯಾಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಕಾರೋ ಪಚ್ಚನ್ತತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ಆಹ “ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ಛಾಯಾಯ”ನ್ತಿ। **ಸಮ್ಮನ್ನಾಹರನ್ತೀ**ತಿ ಸಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮನಸಾಗತಂ ಅಭಿಮುಖಂ ಹರನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೀ”ತಿ। “ಪಸಾದವಸೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಕೋಧವಸೇನಾ”ತಿಆದೀನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। “ಪುನ ವಿಸಿಟ್ಠತರ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಭಿಯ್ಯೋಸೋ ಮತ್ತಾಯಾ**ತಿ ನಿಪಾತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸೋಣಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಥಾ

೧೪೩. “ಮಕ್ಖಿತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಫುರತಿ ವಿಪ್ಫರತಿ ಬ್ಯಾಪೇತೀತಿ **ಫುಟೋ**ತಿ ವುತ್ತೇ ಫುರಧಾತುಯಾ ವಿಪ್ಫಾರಣಂ ನಾಮ ಮಕ್ಖಿತತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಇಮಿನಾ ಗಾವೋ ಆಹನನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಗವಾಘಾತನ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇಭಿ। **ತನ್ತಿಸ್ಸರೇ**ತಿ ತನ್ತಿಯಾ ಗುಣಸ್ಸ ಸರೇ। **ವಾದನಕುಸಲೋ**ತಿ ವಾದನೇ ಕುಸಲೋ। **ಖರಮುಚ್ಛಿತಾ**ತಿ ಖರೇನ ಮುಚ್ಛಿತಾ।

“ಸರಸಮ್ಪನ್ನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸರೋ ಏತಿಸ್ಸಮತ್ಥೀತಿ **ಸರವತೀ,** ವೀಣಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಮ್ಮಞ್ಞಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮಸದ್ದತೋ ಖಮತ್ಥೇ ಞ್ಞಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ “ಕಮ್ಮಕ್ಖಮಾ”ತಿ। **ಮನ್ದಮುಚ್ಛನಾತಿ** ಮನ್ದೇನ ಮುಚ್ಛನಾ। **ಸಮೇ ಗುಣೇತಿ** ಏತ್ಥ **ಸಮೋ** ನಾಮ ಮಜ್ಝಿಮೋ, **ಗುಣೋ** ನಾಮ ಮುಖ್ಯತೋ ವೀಣಾಯ ಜಿಯಾ, ಉಪಚಾರತೋ ಸರೋತಿ ಆಹ “ಮಜ್ಝಿಮೇ ಸರೇ”ತಿ। **ವೀರಿಯಸಮಥ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವೀರಿಯಞ್ಚ ಸಮಥೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ವೀರಿಯಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಸಮಥ”ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ವೀರಿಯೇನ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಸಮಥಂ **ವೀರಿಯಸಮಥ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ವೀರಿಯಂ ಸಮಥೇನ ಯೋಜೇಹೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವೀರಿಯೇನ ಸಮಥಂ ಯೋಜೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಞ್ಚ ಸಮತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸದ್ಧಾದೀನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಅಞ್ಞಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸದ್ಧಾದೀನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನ”ನ್ತಿ। “ಸಮಭಾವ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಾಪಚ್ಚಯೋ ಭಾವತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** “ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮತ”ನ್ತಿಪಾಠೇ, ಸದ್ಧಾದೀಸು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ವಾ। **ತತ್ಥ ಚ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾಹೀತಿ** ಏತ್ಥ ಭಾವೇನಭಾವಲಕ್ಖಣೇ ಥಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಥೇ ಸತೀ”ತಿ। ಆದಾಸೇ ಸತಿ ಮುಖಬಿಮ್ಬೇನ ಕತ್ತುಭೂತೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಇವ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಥೇ ಸತಿ ಯೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಕತ್ತುಭೂತೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಮಥಸ್ಸ ನಿಮಿತ್ತಂ **ಸಮಥನಿಮಿತ್ತಂ,** ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮಭಾವೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ಸಮಥನಿಮಿತ್ತಾದೀನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಏಕಸೇಸೇನ ವಾ ಸಾಮಞ್ಞನಿದ್ದೇಸೇನ ವಾ “ನಿಮಿತ್ತ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೪೪. **ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ “ಅರಹಾ ಅಹ”ನ್ತಿ ಜಾನಾಪೇತೀತಿ ಆಹ “ಅರಹಾ ಅಹ”ನ್ತಿ ಜಾನಾಪೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। **ಛ ಠಾನಾನೀತಿ** ಏತ್ಥ ಠಾನಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಛ ಕಾರಣಾನೀ”ತಿ । “ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ”ತಿಆದಿನಾ **ಅಧಿಮುತ್ತೋತಿ** ಪದಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸದ್ದತ್ಥೋ ಪನ ಅಧಿಮುಚ್ಚತೀತಿ **ಅಧಿಮುತ್ತೋತಿ** ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಅರಹತ್ತಂ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರೋ। **ಅಸಮ್ಮೋಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆಕಾರತ್ಥವಾಚಕೋ **ಇತಿ**ಸದ್ದೋ ಪುಬ್ಬಪದೇಸುಪಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ “ನೇಕ್ಖಮಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

“ಪಟಿವೇಧರಹಿತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕೇವಲಂ ಸದ್ಧಾಮತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಮತ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ನಿವತ್ತೇತಬ್ಬತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಟಿವೇಧಪಞ್ಞಾಯಾತಿ** ಮಗ್ಗಪಞ್ಞಾಯ। “ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೇವಲಸದ್ದಸ್ಸ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಟಿಚಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಟಿಸದ್ದೋ ಅನುಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ಥೋ, ಚಿಧಾತು ವಡ್ಢನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕರಣೇನ ವಡ್ಢಿ”ನ್ತಿ, ಮಗ್ಗಪಟಿವೇಧೇನ ವೀತರಾಗತ್ತಾಯೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ನಿನ್ನಮಾನಸೋಯೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಿಹಾರೇ ನಿನ್ನಮಾನಸೋ ಏವ।

ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸಿಲೋಕನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಲಭನಂ **ಲಾಭೋ,** ಸುಟ್ಠು ಕರಣಂ **ಸಕ್ಕಾರೋ,** ಸಿಲೋಕನಂ ವಣ್ಣಭಣನಂ **ಸಿಲೋಕೋ,** ಲಾಭೋ ಚ ಸಕ್ಕಾರೋ ಚ ಸಿಲೋಕೋ ಚ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸಿಲೋಕನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಚತುಪಚ್ಚಯಲಾಭಞ್ಚಾ”ತಿಆದಿ। **ತೇಸಂಯೇವಾತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯಾನಮೇವ। “ಸೀಲಞ್ಚ ವತಞ್ಚಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸೀಲಬ್ಬತ**ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಭುಸಸದ್ದಸ್ಸ ಕಲಿಙ್ಗರತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಬಲವನ್ತೋ”ತಿ “ಖೀಣಾಸವಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ನೇವಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಗಹೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪರಿಪುಬ್ಬಆಪುಬ್ಬದಾಧಾತುಯಾ ಗಹಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। ಕಿಲೇಸಾ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಕಿಲೇಸಾನಂ। **ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಇಞ್ಜನಂ ಕಮ್ಪನಂ ಇಞ್ಜಂ, ನ ಇಞ್ಜಂ ಅನೇಞ್ಜಂ, ತಮೇವ ಆನೇಞ್ಜಂ, ತಂ ಪತ್ತನ್ತಿ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಚಲನಪ್ಪತ್ತ”ನ್ತಿ। **ವಯಞ್ಚಾತಿ ಚ**ಸದ್ದೋ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ವಯಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪಾದಮ್ಪೀ”ತಿ।

ಉಪಾದಾನಕ್ಖಯಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಾದಾನಕ್ಖಯಂ ಅಧಿಮುತ್ತಸ್ಸಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನ”ನ್ತಿ। “ಉಪ್ಪಾದಞ್ಚ ವಯಞ್ಚಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆಯತನುಪ್ಪಾದ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪ್ಪಾದಸದ್ದೇನ ವಯೋಪಿ ಅವಿನಾಭಾವತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಮ್ಮಾತಿ** ನಿಪಾತೋ ಞಾಯತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಹೇತುನಾ ನಯೇನಾ”ತಿ। **ಸನ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸನ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಖೇದಾದೀಸುಪಿ

ಪವತ್ತತ್ತಾ ಇಧ ನಿಬ್ಬುತತ್ಥೇ ವತ್ತತೀತಿ ಆಹ “ನಿಬ್ಬುತಚಿತ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ। **ಅನುನಯಪಟಿಘೇಹೀ**ತಿ ಅನು ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ಚಿತ್ತಂ ನೇತೀತಿ **ಅನುನಯೋ,** ರಾಗೋ, ಆರಮ್ಮಣೇ ಪಟಿಹಞ್ಞತೀತಿ **ಪಟಿಘೋ,** ದೋಸೋ, ಅನುನಯೋ ಚ ಪಟಿಘೋ ಚ ಅನುನಯಪಟಿಘಾ, ತೇಹಿ। ಇಟ್ಠೇ ಅನುನಯೋ, ಅನಿಟ್ಠೇ ಪಟಿಘೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೧೪೮. ದಿಗುಣಾದಿಉಪಾಹನಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೨೪೫. ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬನಾಮಸುದ್ಧನಾಮವಸೇನ ದುವಿಧೋ। ತೇಸು ಇಧ ಸುದ್ಧನಾಮಂ, ತಂ ಪನ ಬಾಲೇ ಚ ದಾರಕೇ ಚ ಅರಹತ್ತೇ ಚ ಪವತ್ತತಿ, ಇಧ ಪನ ಅರಹತ್ತೇತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅರಹತ್ತಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೀ”ತಿ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಸಭಾವೇನ। **ಅರಹಾತಿ ಞಾಯತೀ**ತಿ ಅರಹಾಇತಿ ಅತ್ಥೋ ಞಾಯತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಸಭಾವೋ। **ಸುತ್ತವಣ್ಣನಾತೋಯೇವಾ**ತಿ ಅಙ್ಗುತ್ತರಟ್ಠಕಥಾತೋ ಏವ। **ನ ಉಪನೀತೋ**ತಿ ನ ಉಪರಿ ನೀತೋ। **ಏಕಚ್ಚೇ ಮೋಘಪುರಿಸಾ**ತಿ ಏಕಚ್ಚೇಸದ್ದೋ ಅಞ್ಞೇಪರಿಯಾಯೋ, ಮೋಘಸದ್ದೋ ತುಚ್ಛವೇವಚನೋತಿ ಆಹ “ಅಞ್ಞೇ ಪನ ತುಚ್ಛಪುರಿಸಾ”ತಿ। “ಹಸಮಾನಾ ವಿಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಹಸಮಾನಕಂ ಮಞ್ಞೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಞ್ಞೇಸದ್ದೋ ವಿಯತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸನ್ತಮೇವಾ**ತಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಂಯೇವ। **ಏಕಪಲಾಸಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಲಾಸಸದ್ದೋ ಪಣ್ಣವಾಚಕೋ। ಪಟಲಂ ನಾಮ ಪಣ್ಣಂ ವಿಯ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಏಕಪಟಲ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಸೀತಿಸಕಟವಾಹೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸೀತಿ ಪದಂ ಸಕಟಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಅಸೀತಿಸಕಟೇಹಿ ವಹಿತಬ್ಬೇತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। “ದ್ವೇ ಸಕಟಭಾರಾ ಏಕೋ ವಾಹೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಾಹಾನಂ ಚತ್ತಾಲೀಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸತ್ತಹತ್ಥಿಕಞ್ಚ ಅನೀಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನೀಕಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಛ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಚಾ”ತಿಆದಿ। ಸತ್ತನ್ನಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಸಮೂಹೋ **ಸತ್ತಹತ್ಥಿಕಂ**। ಸತ್ತಅನೀಕತ್ತಾ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸಹತ್ಥಿನೋ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸು ಸತ್ತ ಹತ್ಥಿನೋ, ದ್ವಾಚತ್ತಾಲೀಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ। **ದ್ವಿಗುಣಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಗುಣಸದ್ದೋ ಪಟಲತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ದ್ವಿಪಟಲಾ”ತಿ। **ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಿಗುಣತಿಗುಣಾನಂ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ಪಾರಿಸೇಸತೋ ಗುಣಙ್ಗುಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಚತುಪಟಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ। **ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ**ತಿ ಪಟಲಪಟಲಾ ಉಪಾಹನಾ, ಬಹುಪಟಲಾ ಉಪಾಹನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಕಾರೇನ ಸಹ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಗಕಾರೋ ಸಜ್ಝಾಯಿತಬ್ಬೋ ಚ ಲಿಖಿತಬ್ಬೋ ಚ। ಇದಾನಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ ಉಕಾರೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।

೧೪೯. ಸಬ್ಬನೀಲಿಕಾದಿಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೨೪೬. ಸಬ್ಬಾವ ನೀಲಿಕಾತಿ ಸಬ್ಬಾವ ಉಪಾಹನಾಯೋ ನೀಲಿಕಾ, ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಸು ನೀಲಮೇತಾಸನ್ತಿ **ಸಬ್ಬನೀಲಿಕಾ**ತಿಪಿ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥ ಚಾ**ತಿ ತೇಸು ನೀಲಿಕಾದೀಸು ಚ। ಉಮ್ಮಾರಪುಪ್ಫಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ವಿಯ ವಣ್ಣೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಉಮ್ಮಾರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾ**। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅದ್ದೋ**ತಿ ಅಲ್ಲೋ। **ಅರಿಟ್ಠೋ**ತಿ ಫೇಣಿಲರುಕ್ಖೋ ವಾ ಕಾಕೋ ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಅದ್ದೋ ಅಲ್ಲೋ ಅರಿಟ್ಠೋ ಫೇಣಿಲರುಕ್ಖೋ, ಕಾಕೋ ವಾತಿ ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠೋ, ತದೇವ ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕೋ, ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ವಿಯ ವಣ್ಣೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಾ । **ಏತಾಸೂ**ತಿ ಸಬ್ಬನೀಲಿಕಾದೀಸು। **ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ। **ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇನಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನೇ। ಸಬ್ಬನೀಲಾದಿಕೇ ಭಿನ್ನೇ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

“ಯಾಸಂ ವದ್ಧಾಯೇವ ನೀಲಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ನೀಲಕಾ ವದ್ಧಿಕಾ ಏತಾಸನ್ತಿ **ನೀಲಕವದ್ಧಿಕಾ**ತಿ ಛಟ್ಠೀಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವದ್ಧಿಕಾ**ತಿ ಚ ನದ್ಧಿ। ಸಾ ಹಿ ಉಪಾಹನತಲತೋ ವದ್ಧಯತೀತಿ ವದ್ಧಿಕಾತಿ ಚ ಉಪಾಹನತಲಂ ಬನ್ಧತಿ ಇಮಾಯಾತಿ ವದ್ಧಿಕಾತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಪೀತಕವದ್ಧಿಕಾದೀಸು। **ಏತಾಯೋಪೀ**ತಿ ನೀಲಕವದ್ಧಿಕಾದಿಕಾ ಉಪಾಹನಾಯೋಪಿ। **ತಲೇ**ತಿ ಉಪಾಹನಾಯ ತಲೇ। “ಖಲ್ಲಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಖಲ್ಲಕೇನ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾತಿ **ಖಲ್ಲಕಬದ್ಧಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯೋನಕಉಪಾಹನಾ**ತಿ ಯೋನಕಜಾತೀನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪಾಹನಾ। **ಪಲಿಗುಣ್ಠೇತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ವೇಠೇತ್ವಾ। “ಉಪರಿ… ಪೇ॰… ಜಙ್ಘ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುಟಬದ್ಧತೋ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೂಲಪಿಚುನಾ**ತಿ ತೂಲಸಙ್ಖಾತೇನ ಪಿಚುನಾ। “ತಿತ್ತಿರಪತ್ತಸದಿಸಾ”ತಿ

ಇಮಿನಾ ತಿತ್ತಿರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ವಿಯ **ತಿತ್ತಿರಪತ್ತಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಿತ್ತಿರೋ**ತಿ ಚ ಏಕೋ ಸಕುಣವಿಸೇಸೋ। **ಕಣ್ಣಿಕಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ವದ್ಧಿಕಾನಂ ಏಕತೋ ಸಮಾಗಮಟ್ಠಾನೇ। "ಮೇಣ್ಡ...ಪೇ॰... ಕತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮೇಣ್ಡಸ್ಸ ವಿಸಾಣೇನ ಸದಿಸಾ ವದ್ಧಿಕಾ ಏತಾಸನ್ತಿ **ಮೇಣ್ಡವಿಸಾಣವದ್ಧಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಮೇಣ್ಡಅಜಸಿಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೇ ವದ್ಧೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಾ, ತಥೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ವಿಚ್ಛಿಕಾ...ಪೇ॰... ಕತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಚ್ಛಿಕಾಯ ಅಳೋ **ವಿಚ್ಛಿಕಾಳೋ,** ಸೋ ವಿಯ ವದ್ಧಿಕಾ ಏತಾಸನ್ತಿ **ವಿಚ್ಛಿಕಾಳಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಳಸದ್ದೋ "ಅಳಚ್ಛಿನ್ನೋ"ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ೧೧೯) ಅಙ್ಗುಟ್ಠವಾಚಕೋ, ಇಧ ಪನ ನಙ್ಗುಟ್ಠವಾಚಕೋ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ನಙ್ಗುಟ್ಠಸಣ್ಠಾನೇ"ತಿ। **ತಲೇಸೂ**ತಿ ಉಪಾಹನಾಯ ತಲೇಸು। "ಮೋರ...ಪೇ॰... ಸಿಬ್ಬಿಕಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮೋರಪಿಞ್ಛೇಹಿ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ, ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಾ **ಮೋರಪಿಞ್ಛಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚಿತ್ರಾ ಉಪಾಹನಾಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಿತ್ರಸದ್ದೋ ವಿಚಿತ್ರತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ವಿಚಿತ್ರಾ"ತಿ। **ಏತಾಸೂ**ತಿ ಖಲ್ಲಕಬದ್ಧಾದೀಸು। **ವಳಞ್ಜೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾ। ವಳಜಿ ಪರಿಭೋಗೇತಿ ಧಾತುಪಾಠೋ (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೫ ಜಕಾರನ್ತಧಾತು)। ತಾಲುಜೋ ತತಿಯೋ। **ತೇಸು ಪನಾ**ತಿ ಖಲ್ಲಕಾದೀಸು ಪನ। **ಸತಿ** ಸನ್ತೇಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೀಹಚಮ್ಮೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಾತಿ **ಸೀಹಚಮ್ಮಪರಿಕ್ಖತಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿಯನ್ತೇಸೂ"ತಿಆದಿ। **ಪಕ್ಖಿಬಿಳಾಲೋ**ತಿ ತುಲಿಯೋ। ಸೋ ಹಿ ಪಕ್ಖಯುತ್ತತ್ತಾ ಚ ಬಿಳಾಲಮುಖಸದಿಸಮುಖತ್ತಾ ಚ ಪಕ್ಖಿಬಿಳಾಲೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಮಿನಾ **ಉಲೂಕಚಮ್ಮಪರಿಕ್ಖತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಲೂಕಸದ್ದೋ ಪಕ್ಖಿಬಿಳಾಲಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಉಲೂಕಚಮ್ಮಪರಿಕ್ಖತಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಏತಾಸುಪೀ**ತಿ ಸೀಹಚಮ್ಮಪರಿಕ್ಖತಾದೀಸುಪಿ। ಯಾ ಕಾಚಿ ಉಪಾಹನಾಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೪೭. **ಓಮುಕ್ಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅವತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ವಿಯೋಗತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಪನೀತ"ನ್ತಿ। ಪುರಾಣಂ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೧. ಅಜ್ಝಾರಾಮೇ ಉಪಾಹನಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೨೪೮. "ಯೇನ ಸಿಪ್ಪೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ಅಭಿ ಅಧಿಕಂ ಜೀವನ್ತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಅಭಿಜೀವನಂ,** ಕಿಂತಂ? ಸಿಪ್ಪನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಿಪ್ಪಸ್ಸ । **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ। ಯಂಸದ್ದೋ ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೋತಿ ಆಹ "ಯೇ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಯಂನಿಪಾತೋ**ತಿ ಯಂಇತಿ ನಿಪಾತೋ ಯದಿಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥೇ ಪವತ್ತತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಚರಿಯಾ ಏವಾ**ತಿ ಏವಸದ್ದೇನ ಆಚರಿಯಮತ್ತಭಾವಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಸೋ**ತಿ ಅವಸ್ಸಿಕೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಛಬ್ಬಸ್ಸಂ। **ನಿಸ್ಸಾಯ ವಚ್ಛತೀ**ತಿ ಅವಸ್ಸಿಕಸ್ಸ ಚತುವಸ್ಸಕಾಲೇ ಛಬ್ಬಸ್ಸಸ್ಸ ದಸವಸ್ಸಿಕತ್ತಾ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯಮತ್ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ಮಹನ್ತತರಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತರಾ। ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಮತ್ತಂ ಪಮಾಣಮೇತೇಸನ್ತಿ **ಉಪಜ್ಝಾಯಮತ್ತಾ।**

೨೪೯. ಪಾದತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಖೀಲಸದಿಸೇನ ಮಂಸೇನ ಪವತ್ತೋ ಆಬಾಧೋ **ಪಾದಖೀಲಾಬಾಧೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಾದತೋ"ತಿಆದಿ। ಪಾದತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೫೦. **ತಿಣಪಾದುಕಾ**ತಿಆದೀಸು ತಿಣೇನ ಕತಾ ಪಾದುಕಾ ತಿಣಪಾದುಕಾತಿ ವಚನತ್ಥಾದಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇನ ಕೇನಚಿ ತಿಣೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। "ಭೂಮಿಯಂ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಾ"ತಿಆದಿನಾ ನ ಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಾತಿ **ಅಸಙ್ಕಮನೀಯಾ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೨೫೧. **ಅಙ್ಗಜಾತೇನೇವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತೇನ ಏವ। **ಅಙ್ಗಜಾತ**ನ್ತಿ ಗಾವೀನಂ ಅಙ್ಗಜಾತಂ। **ಓಗಾಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಓತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ದಳ್ಹತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ।

೧೫೨. ಯಾನಾದಿಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೨೫೩. **ಇತ್ಥಿಯುತ್ತೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ರೂಳ್ಹೀವಸೇನ ಧೇನುಪಿ ಇತ್ಥೀ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಧೇನುಯುತ್ತೇನಾ"ತಿ। **ಪುರಿಸನ್ತರೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪುರಿಸೋ ಏವ ಅನ್ತರೋ ಅಞ್ಞೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪುರಿಸನ್ತರಂ** ಯಾನಂ। ಪುರಿಸನ್ತರೋ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಸಾರಥೀತಿ ಆಹ "ಪುರಿಸಸಾರಥಿನಾ"ತಿ, ಯಾನೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಙ್ಗಾಮಹಿಯಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಗಙ್ಗಾ ಚ ಮಹೀ ಚ ಗಙ್ಗಾಮಹೀ, ತತ್ಥ ಕೀಳಿಕಾ ಗಙ್ಗಾಮಹಿಯಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಗಙ್ಗಾಮಹೀಕೀಳಿಕಾಯಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ಹಿ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾ ಯಾನೇಹಿ ಉದಕಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತಿ। **ಪುರಿಸಯುತ್ತಂ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪುರಿಸಯುತ್ತಞ್ಚ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕಞ್ಚಾ"ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಪುರಿಸಯುತ್ತನ್ತಿ** ಪುರಿಸೇನ ಯುಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಪುರಿಸಯುತ್ತಂ ಯಾನಂ। **ಹತ್ಥವಟ್ಟಕನ್ತಿ** ಹತ್ಥೇನ ವಟ್ಟೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕಂ ಯಾನಂ। **ಯಾನುಗ್ಘಾತೇನಾತಿ** ಯಾನಸ್ಸ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಗಮನೇನ। ಹನಧಾತು ಹಿ ಗತ್ಯತ್ಥೋ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಾನಂ ಅಭಿರುಹನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। "ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಾನುಗ್ಘಾತೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಕರಣವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪೀಠಕಸಿವಿಕನ್ತಿ** ಪೀಠೇನ ಸಹ ಕತಂ ಸಿವಿಕಂ। **ಪಟಪೋಟಲಿಕನ್ತಿ** ಪಟಮಯಂ ಪೋಟಲಿಕಂ।

೧೫೪. ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೨೫೪. ಉಚ್ಚಂ ಆಸಯನಂ **ಉಚ್ಚಾಸಯನಂ**। ಮಹನ್ತಂ ಆಸಯನಂ **ಮಹಾಸಯನಂ**। ಆಸನ್ದಿಆದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಾಸನನ್ತಿ** ದೀಘಾಸನಂ। ತಞ್ಹಿ ಆಗಮ್ಮ ಸದತಿ ನಿಸೀದತೀತಿ ಏತ್ಥ, ಆಯತಂ ವಾ ಸುಟ್ಠುಂ ದದಾತೀತಿ **ಆಸನ್ದೀತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ವಾಳರೂಪಾನೀತಿ** ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದಿವಾಳರೂಪಾನಿ। ಪಾದೇಸು ವಾಳರೂಪಾನಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝೇಯತಿ ಲಕ್ಖೀಯತೀತಿ **ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ**। **ಗೋನಕೋತಿ** ಗವತಿ ದೀಘಲೋಮೇಹಿ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಗೋನಕೋ। **ಕೋಜವೋತಿ** ಕುಯಂ ಭೂಮಿಯಂ ಜವತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಕೋಜವೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಗೋನಕಸ್ಸ। ಲೋಮಾನಿ ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಾನಚಿತ್ರಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋತಿ** ವಾನೇನ ಸಿಬ್ಬನೇನ ಸಞ್ಜಾತಂ ಚಿತ್ರರೂಪಮೇತ್ಥಾತಿ ವಾನಚಿತ್ರಂ, ಉಣ್ಣಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ **ಉಣ್ಣಾಮಯೋ,** ಸೋಯೇವ ಅತ್ಥರಣೋ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋ, ವಾನಚಿತ್ರಞ್ಚ ತಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋ ಚೇತಿ ವಾನಚಿತ್ರಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋ। **ಸೇತತ್ಥರಣೋತಿ** ಸೇತತ್ತಿಕೇಹಿ ಸೇವೀಯತೀತಿ ಸೋತೋ, ಸೋಯೇವ ಅತ್ಥರಣೋ ಸೇತತ್ಥರಣೋ। ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೇನ ಪಟತಿ ಸೇತಭಾವಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಪಟಿಕಾತಿ** ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪಟಿಕಾಸದ್ದೋಯಂ ಅಡ್ಢೇನ್ದುಪಾಸಾಣೇಪಿ ಪವತ್ತತಿ। **ಘನಪುಪ್ಫಕೋತಿ** ಘನಂ ಕಥಿನಂ ಪುಪ್ಫಮೇತ್ಥಾತಿ ಘನಪುಪ್ಫಕೋ। ಇಮಿನಾ ಘನಪುಪ್ಫಸಞ್ಜಾತಂ ಪಟಲಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪಟಲಿಕಾತಿ** ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋತಿ** ಅತ್ಥರಣೋ। **ಆಮಲಕಪಟೋತಿ** ಆಮಲಕಪುಪ್ಫಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೋ ಪಟೋ। **ತೂಲಿಕಾತಿ** ತೂಲಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕತಾ ತೂಲಿಕಾ। **ವಿಕತಿಕಾತಿ** ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದಿರೂಪೇಹಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೫) ವಿಚಿತ್ತಾಕಾರೇನ ಕರೀಯತೀತಿ ವಿಕತಿಕಾ। **ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಉದ್ದಲೋಮೀತಿ** ಉಭತೋದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। **ಏಕನ್ತಲೋಮೀತಿ** ಏಕತೋದಸಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ **"ಉದ್ದಲೋಮೀತಿ** ಏಕತೋ ಉಗ್ಗತಲೋಮಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ, **ಏಕನ್ತಲೋಮೀತಿ** ಉಭತೋ ಉಗ್ಗತಲೋಮಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ದ್ವೇ ಅಟ್ಠಕಥಾಯೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿಸದಿಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾನಯೇನ ವಚನತ್ಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ಉಟ್ಠಿತಂ ದ್ವೀಹಿ ಪಕ್ಖೇಹಿ, ದ್ವೀಸು ವಾ ದಸಾಸಞ್ಜಾತಂ ಲೋಮಮೇತ್ಥಾತಿ **ಉದ್ದಲೋಮೀ**। ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮಂ ಕತ್ವಾ "ಉನ್ದಲೋಮೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೇ ದಸಾಸಞ್ಜಾತಂ ಲೋಮಮೇತ್ಥಾತಿ **ಏಕನ್ತಲೋಮೀತಿ**। **ಕೋಸೇಯ್ಯಕಟ್ಟಿಸ್ಸಮಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಕೋಸೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಕೋಸಿಯಸುತ್ತಂ। **ಕಟ್ಟಿಸ್ಸನ್ತಿ** ಕಟ್ಟಿಸ್ಸನಾಮಕಂ ವಾಕಂ। ಇಮಿನಾ ಕೋಸೇಯ್ಯಞ್ಚ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಞ್ಚ **ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಾನೀತಿ** ವಿರೂಪೇಕಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸೇಹಿ ಪಕತಂ ಅತ್ಥರಣಂ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸುದ್ಧಕೋಸೇಯ್ಯನ್ತಿ** ರತನಅಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಂ ಸುದ್ಧಕೋಸೇಯ್ಯಂ। ಇಮಿನಾ ಸುದ್ಧಕಟ್ಟಿಸ್ಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸೋಳಸ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ಠತ್ವಾ ನಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಕುತ್ತಕನ್ತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸೋಳಸನ್ನ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಅಜಿನಚಮ್ಮೇಹೀತಿ** ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮೇಹಿ, ಕತಇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪವೇಣೀತಿ** ದುಪಟ್ಟತಿಪಟ್ಟಾದೀಹಿ ಪರಂಪರವಸೇನ ಕತತ್ತಾ "ಪವೇಣೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಜಿನಚಮ್ಮಾನಿ ಹಿ ಸುಖುಮತರಾನಿ, ತಸ್ಮಾ ದುಪಟ್ಟತಿಪಟ್ಟಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಪವೇಣಿವಸೇನ ಕತಾನಿ। ತಸ್ಮಾ

ವುತ್ತಂ “ಅಜಿನಪವೇಣೀ”ತಿ। “ಕದಲಿಮಿಗಚಮ್ಮಂ ನಾಮಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಚಮ್ಮಂ ಕದಲಿಮಿಗಇತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಉತ್ತರಪದಲೋಪವಸೇನ ವಾ ಉಪಚಾರೇನ ವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪವರಸದ್ದೋ** ಉತ್ತಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಉತ್ತಮಪಚ್ಚತ್ಥರಣ”ನ್ತಿ। **ತನ್ತಿ** ಕದಲಿಮಿಗಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ। **ಸಉತ್ತರಚ್ಛದ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಕಾರೋ ಸಹಸದ್ದಕಾರಿಯೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಹ ಉತ್ತರಚ್ಛದೇನಾ”ತಿ। “ಉಪರೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಉತ್ತರಸದ್ದಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಾದಯೋ ನಿವತ್ತೇತಿ। “ಸದ್ಧಿ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹಸದ್ದಸ್ಸ ತುಲ್ಯತ್ಥಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। “ಸೇತ… ಪೇ॰… ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ರತ್ತವಿತಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ ಸತಿಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ । ಕಸ್ಮಾ? ರತ್ತವಿತಾನಸ್ಸ ಅಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ। **ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉಭಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಸೀಸೂಪಧಾನಞ್ಚ ಪಾದೂಪಧಾನಞ್ಚಾ”ತಿ। ಸೀಸೋ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಉಪಧಾನಂ,** ಉಪ ಭುಸಂ ವಾ ಸುಖಂ ಧಾರೇತೀತಿ **ಉಪಧಾನಂ,** ಬಿಬ್ಬೋಹನಂ। ಸಚೇ ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ, ತಂ ಉಪಧಾನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೫. ಸಬ್ಬಚಮ್ಮಪಟಿಕ್ಖೇಪಾದಿಕಥಾ

೨೫೫. ದೀಪಿಪೋತಕೋತಿ ದೀಪಿಪೋತೋ ವಿಯಾತಿ ದೀಪಿಪೋತಕೋ ವಚ್ಛೋ। **ಭಿತ್ತಿದಣ್ಡಕಾದೀಸೂತಿ** ಭಿತ್ತಿಸಮ್ಬನ್ಧೇಸು ದಣ್ಡಕಾದೀಸು। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಭಿತ್ತಿಥಮ್ಭಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೨೫೬. ಯೋ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಅನುಪಾಹನೋ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತುಂ, ಸೋ ಗಿಲಾನೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೭. ಸೋಣಕುಟಿಕಣ್ಣವತ್ಥುಕಥಾ

೨೫೭. ಏತೇನಾತಿ “ಕುರರಘರೇ”ತಿ ಪಾಠೇನ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಸ್ಸ। **ಪಪಾತನಾಮಕೇತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಮಹಾತಟೋ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಪಾತನಾಮಕೋ ಹೋತಿ। **ಏತೇನಾತಿ** “ಪಪಾತಕೇ ಪಬ್ಬತೇ”ತಿ ಪಾಠೇನ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಸ್ಸ। ಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಕಣ್ಣೇ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಕುಟಿಕಣ್ಣೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕಂ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ಪಿಳನ್ಧತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪಿಳನ್ಧನಂ,** ಅಲಙ್ಕಾರೋ । ದನ್ತಜೋ ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೋ। “ಪಸಾದಜನಕ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಸಾದಂ ಜನೇತೀತಿ **ಪಾಸಾದಿಕೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಸಾದನೀಯ**ನ್ತಿ ಪಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ಪಸಾದಿತುಂ ಅರಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥವಚನ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ವುಚ್ಚತಿ ಅನೇನಾತಿ ಅತ್ಥವಚನಂ। ಪಾಳಿಯಂ ಇದಾನಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು “ಪಸಾದನೀಯ”ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ನತ್ಥಿ। “ಪಾಸಾದಿಕ”ನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ “ದಸ್ಸನೀಯ”ನ್ತಿ ಪಾಠೋಯೇವ ಅತ್ಥಿ। **ಉತ್ತಮದಮಥಸಮಥ**ನ್ತಿಏತ್ಥ ದಮಥಸದ್ದಸ್ಸ ಞಾಣತ್ಥಞ್ಚ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರತ್ಥಞ್ಚ ಸಮಥಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮಾಧತ್ಥಞ್ಚ ಚಿತ್ತೂಪಸಮತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಉತ್ತಮಂ ದಮಥಞ್ಚಾ”ತಿಆದಿ। ಚಸದ್ದೇನ ದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿಸೂಕಾಯಿಕವಿಪ್ಫನ್ದಿತಾನ**ನ್ತಿ ವಿಸೂಕಾಯ ಪಟಿಪಕ್ಖಾಯ ಪವತ್ತಾನಂ ದಿಟ್ಠಿಚಿತ್ತಸಞ್ಜಾತಾನಂ ವಿವಿಧಚಲನಾನಂ। “ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಯತಿನ್ದ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಯತ**ಸದ್ದೋ ವೀರಿಯವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಾಗ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ನತ್ಥಿ ಆಗು ಪಾಪಮೇತಸ್ಸಾತಿ ನಾಗೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಆಗುವಿರಹಿತ”ನ್ತಿ ಕಿಂ ದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಆಹ “ಮಮ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ”ತಿ। ಕಣ್ಹಾ ಮತ್ತಿಕಾ ಉತ್ತರಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಕಣ್ಹುತ್ತರಾ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕಣ್ಹಮತ್ತಿಕುತ್ತರಾ”ತಿ। “ಉಪರೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಉತ್ತರಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಗುನ್ನಂ ಖುರೇಹೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಗುನ್ನಂ ಖುರಕಣ್ಟಕಸದಿಸತ್ತಾ **ಗೋಕಣ್ಟಕಾ** ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇ ಗೋಕಣ್ಟಕೇ ರಕ್ಖಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಖರಾ ಭೂಮಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತೇಹೀತಿ** ಏರಗೂಆದೀಹಿ ಚತೂಹಿ ತಿಣೇಹಿ। **ತನ್ತಿ** ಏರಗೂತಿಣಂ। **ತೇನಾತಿ** ಮೋರಗೂತಿಣೇನ। ಜನ್ತುಸ್ಸ ವಣ್ಣೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಸೀತಿ** ಏತ್ಥ ಕಿಂ ನಾಮ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಸೀತಿ ಆಹ “ಭಿಸಿಂ ವಾ ಕಟಸಾರಕಂ ವಾ ಪಞ್ಞಪೇಸೀ”ತಿ। ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸೋಣಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಕಿಂ ಆರೋಚೇಸೀತಿ ಆಹ “ಆವುಸೋ”ತಿಆದಿ। ಸತ್ಥಾ ವಸಿತುಕಾಮೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೫೮. “ತಸ್ಸ ಸೋಣಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಟಿಭಾತು ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ತ”ನ್ತಿಪದಂ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತನ್ತಿ** ತವ। **ಅಟ್ಠಕವಗ್ಗಿಕಾನೀತಿ** ಅಟ್ಠಪಮಾಣೋ, ಅಟ್ಠಸಮೂಹೋ ವಾ ವಗ್ಗೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕವಗ್ಗಿಕಾನಿ। ಕಾಮಸುತ್ತಾದೀನಿ (ಸು॰ ನಿ॰

೭೭೨ ಆದಯೋ) ಸೋಳಸ ಸುತ್ತಾನಿ। **ಯೋತಿ** ಪುಗ್ಗಲೋ, ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅರಿಯೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ಸುಚಿಸಮನ್ನಾಗತೋಯೇವ ಪಾಪೇ ನ ರಮತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅರಿಯೋಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತ"ನ್ತಿ ಪಾಠತೋ ಯಾವ "ಸುಚೀತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಾಠಾ ಕೇಸುಚಿಯೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಪೋತ್ಥಕೇಸು ಅತ್ಥಿ। **ಅಯಂ ಖ್ವಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಸ್ಸ**ಸದ್ದೋ ಆಖ್ಯಾತೋತಿ ಆಹ "ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ। **ಪರಿದಸ್ಸೇಸೀತಿ** ಪಞ್ಚ ವರಾನಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಯಂ ವಚನಂ ಮೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಜಾನಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ಅಯಂ ಕಾಲೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೫೯. **ವಿನಯಧರಪಞ್ಚಮೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯಪಞ್ಚಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಅನುಸ್ಸಾವನಾಚರಿಯಪಞ್ಚಮೇನಾ"ತಿ। **ಉಪಾಹನಕೋಸಕೋತಿ** ಉಪಾಹನಾಯ ಪಕ್ಖಿಪನೋಕಾಸೋ ಕೋಸಕೋ। ಏಳಕಚಮ್ಮಅಜಚಮ್ಮೇಸು ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಮಿಗಚಮ್ಮೇ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಟ್ಟತಿ । ತಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಿಗಚಮ್ಮೇ"ತಿಆದಿ। **ಏತೇಸಂಯೇವಾತಿ** ಏಣಿಮಿಗಾದೀನಂ ಛನ್ನಮೇವ। **ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪನಾತಿ** ಛಹಿ ಮಿಗೇಹಿ ಅವಸೇಸಾನಂ ಪನ। ತೇಸಂ ಚಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಗಾಥಾಯಂ ಮಕ್ಕಟೋ ಚ ಕಾಳಸೀಹೋ ಚ ಸರಭೋ ಚ ಕದಲಿಮಿಗೋ ಚ ಕೇಚಿ ಯೇ ವಾಳಮಿಗಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮಕ್ಕಟಾದೀನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ಗಾಥಾಯ, ಮಕ್ಕಟಾದೀಸು ವಾ। "ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಅಚ್ಛತರಚ್ಛಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಾಳಮಿಗಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ತಕಾಯೇವ ವಾಳಮಿಗಾತಿ ಆಹ "ನ ಕೇವಲ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಏತೇಸಂಯೇವಾತಿ** ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಅಚ್ಛತರಚ್ಛಾನಮೇವ। ನ ಚಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇಸನ್ತಿ** ಛನ್ನಂ ಏಣಿಮಿಗಾದೀನಂ। **ತೇತಿ** ಛ ಏಣಿಮಿಗಾದಿಕೇ। **ಹಿ** ಸಚ್ಚಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಏತೇಸಂ ವಾಳಮಿಗಾನಂ ಚಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಹರಿತ್ವಾ ವಾ ನ ದಿನ್ನನ್ತಿ** ಆಹರಿತ್ವಾ ವಾ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ನ ದಿನ್ನಂ। "ಗಣನಂ ನ ಉಪೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಣನಂ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ **ಗಣನೂಪಗನ್ತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಧಿಟ್ಠಿತಞ್ಚಾತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಪನ। **ಯದಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ತತೋತಿ** ಕಾಲತೋ।

ಇತಿ ಚಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧೬೦. ಪಞ್ಚಭೇಸಜ್ಜಾದಿಕಥಾ

೨೬೦. ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಸರದಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ **ಸಾರದಿಕೋತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸರದಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇನಾ"ತಿ। "ಪಿತ್ತಾಬಾಧೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಬಾಧಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಿತ್ತಾಬಾಧಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಸ್ಮಿಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ತೇನಾತಿ** ಹೇತುನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಕೋಟ್ಠಬ್ಭನ್ತರಗತನ್ತಿ** ಕೋಟ್ಠಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಗತಂ। ಅನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸನಂ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಆಹಾರತ್ಥನ್ತಿ** ಆಹಾರಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಂ, ಆಹಾರೇನ ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಿಚ್ಚಂ।

೨೬೧. **ನಚ್ಛಾದೇನ್ತೀತಿ** ತಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ನಚ್ಛಾದೇನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಭೋಜನಾನಂ ಅಜೀರಣತ್ತಾ । ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ಜೀರನ್ತೀ"ತಿ। ನಚ್ಛಾದತ್ತಾ ನ ವಾತರೋಗಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ನ ಜೀರನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನಚ್ಛಾದನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ನ ವಾತ...ಪೇ॰... ಸಕ್ಕೋನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸೇವ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। "ಸಿನಿದ್ಧಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಿನಿಹನ್ತೀತಿ **ಸೇನೇಹಿಕಾನೀತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭತ್ತಚ್ಛನ್ನಕೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಭತ್ತಸ್ಸ ಅಚ್ಛನ್ನಕಂ ನಾಮ ಭತ್ತಸ್ಸ ಅರೋಚಕಂ ಭತ್ತಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ಅನುಪ್ಪಾದಕನ್ತಿ ಆಹ "ಭತ್ತಾರೋಚಕೇನಾ"ತಿ।

೨೬೨. **ಅಚ್ಛವಸನ್ತಿಆದೀಸು** ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಾಳಿಯಂ "ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ಸಂಸಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ ಕತ್ವಾ "ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಆದೀಸೂ"ತಿಆದಿ। **ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಸತ್ತಾಹಕಾಲ"ನ್ತಿ।

೧೬೧. ಮೂಲಾದಿಭೇಸಜ್ಜಕಥಾ

೨೬೩. **ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯೋಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಅಚ್ಛವಸನ್ತಿಆದೀಸು ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಇಧಾ**ತಿ ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಯಂ ಯ**ನ್ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ। **ಪಿಸನಸಿಲಾ**ತಿ ಪಿಸತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪಿಸನಾ,** ಸಾಯೇವ ಸಿಲಾತಿ ಪಿಸನಸಿಲಾ। ಇಮಿನಾ ಅಚಲಂ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದತೀತಿ **ನಿಸದೋ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಿಸನಪೋತಕೋ**ತಿ ಪಿಸತಿ ಅನೇನಾತಿ ಪಿಸನೋ, ಸೋಯೇವ ಪೋತಕೋತಿ ಪಿಸನಪೋತಕೋ, ಇಮಿನಾ ನಿಸದತೋ ಪೋತಕೋತಿ **ನಿಸದಪೋತಕೋ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹಿಙ್ಗುಜಾತಿಯೋ**ತಿ ಹಿಙ್ಗುಕುಲಾನಿ।

ಸಾಮುದ್ದನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮುದ್ದೇ ಸನ್ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಸಾಮುದ್ದನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಮುದ್ದತೀರೇ"ತಿಆದಿ। "ತೀರೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮುದ್ದೇತಿ ಏತ್ಥ ಸತ್ತಮೀವಿಭತ್ತಿಯಾ ಸಮೀಪತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಕತಿಲೋಣ**ನ್ತಿ ಸಭಾವಲೋಣಂ, ನ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪಬ್ಬತೇ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಿನ್ಧುನಾಮಕೇ ಪಬ್ಬತೇ ಉಟ್ಠಹತೀತಿ **ಸಿನ್ಧವ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಬ್ಭಿತೋ ಭೂಮಿತೋ ಈರತಿ ಉಗ್ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಉಬ್ಭಿರ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭೂಮಿತೋ ಅಙ್ಕುರಂ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಕಥಾನಯೇನ ಓಟ್ಠಜೋ ತತಿಯಕ್ಖರೋಯೇವ ಯುಜ್ಜತಿ, ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೋಯೇವ ದಿಸ್ಸತಿ। "ಉಬ್ಭಿದ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಬಿಲ**ನ್ತಿ **ಕೋಟ್ಠಾಸೋ**। ತಸ್ಮಾ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇಹಿ ಬಿಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚಿತಂ ಬಿಲನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚಿತ"ನ್ತಿ। ಅಭಿಧಾನೇ ಪನ (ಅಭಿಧಾನೇ ೪೬೧ ಗಾಥಾಯಂ) "ಬಿಲಾಲ"ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಬಿಲಂ।

೨೬೪. ಅಸ್ಸಾದೀನಂ ಕಾಯಗನ್ಧೋ ವಿಯ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಾಯಗನ್ಧೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಕಣ್ಡುವಾಬಾಧಭಿಕ್ಖುಆದಯೋಪಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಛಕಣಸದ್ದಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೀನಂ ಮಲೇಪಿ ಪವತ್ತನತೋ ವುತ್ತಂ "ಗೋಮಯ"ನ್ತಿ। **ಪಾಕತಿಕಚುಣ್ಣಮ್ಪೀ**ತಿ ಅಪಕ್ಕರಜನಚುಣ್ಣಮ್ಪಿ। **ಏತಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಾಕತಿಕಚುಣ್ಣಮ್ಪಿ।

ತನ್ತಿ ಆಮಕಮಂಸಂ, ನ ಖಾದೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಆಮಕಲೋಹಿತಂ ವಾ, ನ ಪಿವೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಮನುಸ್ಸೋ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಸದಿಸೋ ಭೂತೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಆಮಕಮಂಸಲೋಹಿತಂ।

೨೬೫. **"ಅಞ್ಜನ"**ನ್ತಿ ನಾಮಂ ಸಾಮಞ್ಞನ್ತಿ ಆಹ "ಅಞ್ಜನನ್ತಿ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಕವಚನಮೇತ"ನ್ತಿ। **ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಕವಚನ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಞ್ಜನಾನಂ ಸಙ್ಗಾಹಕವಚನಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಅಞ್ಜನ"ನ್ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ। ಅಞ್ಜತಿ ಚಕ್ಖುಂ ಮಕ್ಖೇತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಅಞ್ಜನಂ,** ಅಞ್ಜತಿ ಚಕ್ಖುಂ ಬ್ಯತ್ತಂ ಕರೋತೀತಿ ವಾ **ಅಞ್ಜನಂ,** ತಾಲುಜೋ ತತಿಯಕ್ಖರೋ। **ಕಪಲ್ಲ**ನ್ತಿ ಕಪಲ್ಲೇ ಪವತ್ತಂ। ಕಪಾಲಞ್ಹಿ ದೀಪಸಿಖಾಯ ಉಪರಿ ನಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪವತ್ತಂ ಮಸಿ "ಕಪಲ್ಲ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದೀಪಸಿಖತೋ ಗಹಿತಮಸೀ"ತಿ। **ಅಞ್ಜನೂಪಪಿಸನೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಜನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪನೇತುಂ ಪಿಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಞ್ಜನೂಪಪಿಸನನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಪಿಸಿತೇಹೀ"ತಿ। "ಏಕತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸದ್ಧಿ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಅಞ್ಜನೂಪಪಿಸನಂ ಚುಣ್ಣಂ ನ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ ನ ಹೋತಿ, ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಯೇ "ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಖ್ಯಾತಪದಂ ಕಿರಿಯಾನ್ತರಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। ಆಖ್ಯಾತೇಸುಪಿ ಹಿ ಕತ್ತುತ್ತಞ್ಚ ಕಮ್ಮತ್ತಞ್ಚ ಲಬ್ಭತಿ। **ಚನ್ದನ**ನ್ತಿಆದೀನಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನೇವ।

ಅಟ್ಠಿಮಯನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತಿಬ್ಯಾಪಿತದೋಸಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಮನುಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ। **ಸಲಾಕಟ್ಠಾನಿಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಲಾಕಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಸಲಾಕಟ್ಠಾನಿಯನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಸುಸಿರದಣ್ಡಕಾದಿಕೇ। **ಸಲಾಕನ್ತಿ** ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಂ। **ಓದಹನ್ತೀತಿ** ಠಪೇನ್ತಿ। **ಅಂಸಬದ್ಧಕೋತಿ** ಅಂಸೇ ಬದ್ಧತಿ ಅನೇನಾತಿ ಅಂಸಬದ್ಧಕೋ। **ಯಮಕನತ್ಥುಕರಣಿನ್ತಿ** ನತ್ಥು ಕರೀಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ ನತ್ಥುಕರಣೀ, ಯಮಕಾ ನತ್ಥುಕರಣೀ ಯಮಕನತ್ಥುಕರಣೀ।

೧೯೭. ತಂ ಸಬ್ಬಂ ತೇಲಪಾಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅತಿ ವಿಯ ಖಿತ್ತಮಜ್ಜಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತಿ ವಿಯ ಖಿಪೀಯನ್ತಿ ಪಕ್ಖಿಪೀಯನ್ತೀತಿ ಅತಿಖಿತ್ತಾನಿ, ತಾನಿಯೇವ ಮಜ್ಜಾನಿ ಅತಿಖಿತ್ತಮಜ್ಜಾನೀತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪಣ್ಣಸೇದನ್ತಿ ಪಣ್ಣೇಹಿ ಸೇದಂ। **ಅಙ್ಗಾರಾನನ್ತಿ** ಅಙ್ಗಾರೇಹಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ಪಂಸುವಾಲಿಕಾದೀಸು। **ವಾತಹರಣಪಣ್ಣಾನೀತಿ** ವಾತಸ್ಸ ಅಪನಯನಾನಿ ಉದ್ದಾಲಾದೀನಿ ಪಣ್ಣಾನಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ಪಣ್ಣೇಸು। **ನಾನಾಪಣ್ಣಭಙ್ಗಕುಥಿತನ್ತಿ** ನಾನಾಪಣ್ಣಾನಿಯೇವ ಭಞ್ಜಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ನಾನಾಪಣ್ಣಭಙ್ಗಂ, ತೇನ ಕುಥಿತಂ ನಾನಾಪಣ್ಣಭಙ್ಗಕುಥಿತಂ। **ಉಣ್ಹೋದಕಸ್ಸಾತಿ** ಉಣ್ಹೋದಕೇನ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಉದಕಕೋಟ್ಠಕೇ।

ಪಬ್ಬೇ ಪಬ್ಬೇತಿ ಫಳುಮ್ಹಿ ಫಳುಮ್ಹಿ। **ಯೇನಾತಿ** ಪಜ್ಜೇನ। ತಂ ಪಜ್ಜಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಪಾದಾನಂ ಸಪ್ಪಾಯಭೇಸಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾದಸ್ಸ ಹಿತಂ ಪಜ್ಜನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಿಲಕಕ್ಕೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಕ್ಕಸದ್ದಸ್ಸ ಚುಣ್ಣವಾಚಕತ್ತಾ "ಪಿಟ್ಠೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಬಳೇನ ಪಕ್ಖಿಪನಂ **ಕಬಳಿಕಂ**। ಸತ್ತುಪಿಣ್ಡಸ್ಸ ಭತ್ತಕಬಳಸದಿಸತ್ತಾ **ಸತ್ತುಪಿಣ್ಡನ್ತಿ** ವುತ್ತಂ। **ಆಣಿ ವಿಯಾತಿ** ಖೀಲಾ ವಿಯ। **ಖಾರೇನಾತಿ** ಲೋಣಸಕ್ಖರಿಕಮಯೇನ ಖಾರೇನ। ವಿಕಾಸಂ ರುನ್ಧತೀತಿ **ವಿಕಾಸಿಕಂ,** ತೇಲರುನ್ಧನಪಿಲೋತಿಕಂ। **ವಣಕಮ್ಮನ್ತಿ** ವಣಸ್ಸ, ವಣೇ ವಾ ಕಮ್ಮಂ।

೧೯೮. ಸಪ್ಪದಟ್ಠಕಾಲೇಯೇವ ಕಿಂ ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ನ ಕೇವಲ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಇದನ್ತಿ** ಮಹಾವಿಕಟಂ, ಪರಿಭುಞ್ಜೇಕಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ಅಞ್ಞೇಸು ಪನಾತಿ** ಸಪ್ಪದಟ್ಠತೋ ಅಞ್ಞೇಸು ಪನ। ಸಚೇ ಭೂಮಿಪತ್ತೋ ಗೂಥೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೯. **ವಸೀಕರಣಪಾನಕಸಮುಟ್ಠಿತರೋಗೋತಿ** ಕನ್ತಿಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ವಸಂ ಕರೋತಿ ಅನೇನಾತಿ ವಸೀಕರಣಂ, ಭೇಸಜ್ಜಂ, ಪಿವತೇ ಪಾನಂ, ತಂಯೇವ ಪಾನಕಂ, ವಸೀಕರಣಸ್ಸ ಪಾನಕಂ ವಸೀಕರಣಪಾನಕಂ, ತೇನ ಸಮುಟ್ಠಿತೋ ರೋಗೋ ವಸೀಕರಣಪಾನಕಸಮುಟ್ಠಿತರೋಗೋ। ಇಮಿನಾ **ಘರದಿನ್ನಕಾಬಾಧೋತಿ** ಏತ್ಥ ಘರಣಿಯಾ ದಿನ್ನೇನ ವಸೀಕರಣಪಾನಕೇನ ಸಮುಟ್ಠಿತೋ ಆಬಾಧೋ ಘರದಿನ್ನಕಾಬಾಧೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೀತಾಯ ಆಲೋಳೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಸೀತಾಲೋಳಂ,** ಉದಕಂ। ಸೀತಾಸದ್ದೋ ನಙ್ಗಲಲೇಖಾಸಙ್ಖಾತಂ ಫಾಲಪದ್ಧತಿಂ ಮುಖ್ಯತೋ ವದತಿ, ಫಾಲಪದ್ಧತಿಕರೇ ಫಾಲೇ ಲಗ್ಗಮತ್ತಿಕಂ ಉಪಚಾರತೋ ವದತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸೀತಾಯ ಆಲೋಳೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಙ್ಗಲೇನಾ"ತಿಆದಿ।

ವಿಪಕ್ಕಗಹಣಿಕೋತಿ ವಿಸೇಸೇನ ಪಾಚಾಪನಗಹಣಿಕೋ। **ಮುತ್ತಹರೀತಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಮುತ್ತ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಗೋಮುತ್ತಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಗೋಮುತ್ತಪರಿಭಾವಿತಂ ಹರೀತಕ"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಮುತ್ತೇನ ಪರಿಭಾವಿತಂ ಹರೀತಕಂ ಮುತ್ತಹರೀತಕನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಣ್ಡುಲಕಸಟೋತಿ** ತಣ್ಡುಲಧೋವನೋದಕಕಸಟೋ ಧೋತಸಿನಿದ್ಧೋ, **ಸೋವ** ಮುಗ್ಗಪಚಿತಪಾನೀಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಮಂಸರಸೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಂಸರಸೋ ಮಂಸೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಪಟಿಚ್ಛಾದನೀಯನ್ತಿ** ವುಚ್ಚತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೬೩. ಗುಳಾದಿಅನುಜಾನನಕಥಾ

೨೭೨. ಹೀತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಪಕ್ಕತ್ತಾತಿ** ಮುಗ್ಗಾನಂ ಪಕ್ಕಭಾವತೋ। **ತೇತಿ** ಮುಗ್ಗಾ।

೨೭೪. ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ಅನ್ತೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ಉಣ್ಹಯಾಗುಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ಆಮಿಸಂ ಪಚಿತುನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉತ್ತಣ್ಡುಲಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಕತಣ್ಡುಲತೋ ವಿಯೋಗೋತಿ ಉತ್ತಣ್ಡುಲೋ, ಉಕಾರೋ ಹಿ ವಿಯೋಗತ್ಥವಾಚಕೋ, ಅಪಕ್ಕತಣ್ಡುಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉತ್ತಣ್ಡುಲಮಯಂ ಭತ್ತನ್ತಿ ಉತ್ತಣ್ಡುಲಭತ್ತಂ। ಸಚೇಪಿ ಕುಥಿತೇಸು ಖೀರತಕ್ಕಾದೀಸು ಅಗ್ಗಿಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಬಿಳಾಲಾದೀನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಸಮೂಹೋ ರೂಳ್ಹೀವಸೇನ **ಉಕ್ಕಪಿಣ್ಡಕೋತಿ** ವುಚ್ಚತೀತಿ ಆಹ “ಬಿಳಾಲಮೂಸಿಕಗೋಧಾಮಙ್ಗುಸಾ”ತಿ। ವಿಘಾಸಾದಭಾವೇನ ನಿಹತಮಾನತ್ತಾ ಕಾಯವಾಚಂ ದಮೇತೀತಿ **ದಮಕೋ** ವಿಘಾಸಾದೋತಿ ಆಹ “ವಿಘಾಸಾದಾ”ತಿ।

೨೭೬. ತತೋ ನೀಹಟನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯತ್ಥಾ”ತಿಆದಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ನೀಹಟ**ನ್ತಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಹರಿತಂ।

೨೭೮. ವನಟ್ಠಂ ಪೋಕ್ಖರಟ್ಠನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವನೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ **ವನಟ್ಠೋ, ಪೋಕ್ಖರೇ** ತಿಟ್ಠತೀತಿ **ಪೋಕ್ಖರಟ್ಠೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವನೇ ಜಾತಾ”ತಿಆದಿ। “ಪದುಮಿನಿಗಚ್ಛೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪೋಕ್ಖರಸದ್ದೋ ಪದುಮವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಸ್ಸ ಬೀಜಂ ಅಙ್ಕುರಂ ನ ಜನೇತಿ, ತಂ ಫಲಂ **ಅಬೀಜಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೭. ಸತ್ಥಕಮ್ಮಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೨೭೯. ದುಕ್ಖೇನ ರುಪತೀತಿ **ದುರೋಪಯೋತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ದುಕ್ಖೇನ ರುಹತೀ”ತಿ। **ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸತ್ಥೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ **ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ,** ವತ್ಥಿಪೀಳನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ **ವತ್ಥಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯಥಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ”ತಿಆದಿ। “ಸೂಚಿಯಾ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ಸತ್ಥಕಮ್ಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಸತ್ಥ”ನ್ತಿ ಪದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಸತ್ಥೇನ ವಾ”ತಿ ಪದಂ “ಛಿನ್ದನಂ ವಾ ಫಾಲನಂ ವಾ”ತಿಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। “ಸೂಚಿಯಾ ವಾ ಕಣ್ಟಕೇನ ವಾ ಸತ್ತಿಕಾಯ ವಾ”ತಿಪದಾನಿ “ವಿಜ್ಝನಂ ವಾ”ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। “ಪಾಸಾಣಸಕ್ಖಲಿಕಾಯ ವಾ ನಖೇನ ವಾ”ತಿ ಪದಾನಿ “ಲೇಖನಂ ವಾ”ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಸತ್ಥೇನ ಛಿನ್ದನಾದಿಕಮ್ಮಂ। **ಏತ್ಥ ಚಾತಿ** ಸತ್ಥಕಮ್ಮವತ್ಥಿಕಮ್ಮೇಸು। **ತತ್ಥ ಪನಾತಿ** ಸಮ್ಬಾಧೇ ಪನ। **ತೇನಾತಿ** ಖಾರಾದಿನಾ। ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇ ಯಾಯ ಭೇಸಜ್ಜಮಕ್ಖಿತಾದಾನವಟ್ಟಿಯಾ ಖಾರಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ಯಾಯ ವೇಳುನಾಳಿಕಾಯ ತೇಲಂ ವಾ ಪವೇಸೇನ್ತಿ, ಸಾ ಭೇಸಜ್ಜಮಕ್ಖಿತಾದಾನವಟ್ಟಿ ವಾ ಸಾ ವೇಳುನಾಳಿಕಾ ವಾ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೮೦. ತಂ ದಿವಸನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ। ಕಿಞ್ಚಿ ಸತ್ಥನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಮಾಯಾತಿ** ಸುಪ್ಪಿಯಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದೇಯ್ಯಂ ಕಿಮ್ಪಿ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯತ್ರ ನಾಮಾತಿ** ಏತ್ಥ ತ್ರಪಚ್ಚಯೋ ಕಾರಣತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ ನಾಮಾ”ತಿ। “ವೀಮಂಸೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಟಿವೇಕ್ಖೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಟಿಅವಪುಬ್ಬೋ ಇಕ್ಖಧಾತು ವೀಮಂಸನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸುಕಮಂಸ**ನ್ತಿ ಅಸುಕಂ ಮಂಸಂ, ಅಸುಕಸ್ಸ ವಾ ಸತ್ತಸ್ಸ ಮಂಸಂ।

೧೯೮. ಹತ್ಥಿಮಂಸಾದಿಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೨೮೧. ಅರಞ್ಞಕೋಕಾ ನಾಮಾತಿ ಸಸಬಿಳಾಲಾದಯೋ ಸತ್ತೇ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಕುಕತಿ ಆದದಾತೀತಿ **ಕೋಕೋ** ಅರಞ್ಞೇ ಜಾತೋ ಕೋಕೋ **ಅರಞ್ಞಕೋಕೋ, ಸುನಖಸದಿಸಾತಿ** ಗಾಮಸುನಖೇನ ಸದಿಸಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅರಞ್ಞಕೋಕಾನಂ। **ಯೋ ಪನಾತಿ** ಸುನಖೋ ಪನ, ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಾಮಸುನಖಿಯಾತಿ** ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಕೋಕೇನಾತಿ** ಸಹಾದಿಯೋಗೇ ಕರಣವಚನಂ। ತಾನಿ ಪದಾನಿ “ಸಂಯೋಗೇನಾ”ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸುನಖಸ್ಸ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಾದೀಸು। **ಸಜಾತಿಕತಾಯಾ**ತಿ ಸಮಾನಜಾತಿಕಭಾವತೋ। **ಅನುಪದ್ದವತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಅನುಪದ್ದವತ್ಥಂ, ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಮಂಸೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯೇನ, ಸೇಸೇ ದುಕ್ಕಟೇನ ಆಪತ್ತಿ। **ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಂ ಪನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಮಂಸಂ ಪನ।

೧೭೦. ಯಾಗುಮಧುಗೋಳಕಾದಿಕಥಾ

೨೮೨. **ಏಕಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕತೋ ಅಸಹಾಯತ್ಥೇ ಕಪಚ್ಚಯೋತಿ ಆಹ "ನತ್ಥಿ ಮೇ ದುತಿಯೋ"ತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ। **ವಯಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಕತ್ವಾ, ಪಟಿಯಾದಾಪೇಸಿ ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನುಮೋದನಗಾಥಾಯಾ**ತಿ ಅನುಮೋದನಪಕಾಸಕಾಯ ಗಾಥಾಯ। "ಪತ್ಥಯತಂ ಇಚ್ಛತ"ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಅಲಮತ್ಥಪಯೋಗೇ ಸಮ್ಪದಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಅಲಮೇವ ದಾತುನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ"ತಿ। **ಸೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ "ದಾತು"ನ್ತಿಭಾವಸ್ಸ ಕತ್ತುಭಾವೇನ ಸೋ ಏವ ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೮೩. ಯಾ ಯಾಗು ಪವಾರಣಂ ಜನೇತಿ, ಸಾ ಯಾಗು **ಭೋಜ್ಜಯಾಗು** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯ**ನ್ತಿ ಕಾಲಂ। "ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಯದಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಗ್ಗಸದ್ದೋ ಆದ್ಯತ್ಥೋ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನತ್ಥೇ ಕರಣವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಗ್ಗನಿಬ್ಬತ್ತಕಪುಞ್ಞ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಗ್ಗಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಫಲೂಪಚಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಗುಳೋ।

೨೮೪. **ತಥಾರೂಪೇನಾ**ತಿ ತಥಾಸಭಾವೇನ। ಗುಳಸ್ಸ ಅನುರೂಪಸಭಾವೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೩. ಪಾಟಲಿಗಾಮವತ್ಥುಕಥಾ

೨೮೫. ಯಥಾ ಸಬ್ಬಂ ಸನ್ಥತಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ತಥಾ ಸಬ್ಬಸನ್ಥರಿಸನ್ಥತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೮೬. **ಸುನಿಧೋ ಚ ವಸ್ಸಕಾರೋ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚಕಾರೇಹಿ ದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಯಮುಖಪಚ್ಛಿನ್ದನತ್ಥ**ನ್ತಿ ಸುಙ್ಕಮುಖಸ್ಸ ಪಚ್ಛೇದನತ್ಥಂ। "ಘರವತ್ಥೂನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವತ್ಥುಸದ್ದಸ್ಸ ಕಾರಣದಬ್ಬತ್ಥೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭೂಭೇದತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ। ತಾ ದೇವತಾ ನಾಮೇನ್ತಿ ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಥಾನುರೂಪ**ನ್ತಿ ಯಂ ಯಂ ಭೋಗಬಲಾನುರೂಪಂ। **ಲೋಕೇ**ತಿ ಸತ್ತಲೋಕೇ। **ಸದ್ದೋ**ತಿ ಕಿತ್ತಿಘೋಸೋ। **ತೇನೇವಾ**ತಿ ತೇನ ಸದ್ದಸ್ಸ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತಹೇತುನಾ ಏವ। "ಓಸರಣಟ್ಠಾನಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅರಿಯಂ ಆಯತನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಯತನಸದ್ದೋ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠಾನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯತ್ತಕಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯಟ್ಠಾನಂ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ವಾಣಿಜಾನಂ… ಪೇ… ಕಯವಿಕ್ಕಯಟ್ಠಾನಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಣಿಜಾ ಪತನ್ತಿ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವಣಿಪ್ಪತೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ವಣಿಜಪತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಜಕಾರಲೋಪೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಪಾಳಿಯಂ "ತೇಸ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ತೇಸಂ ಅರಿಯಾಯತನವಾಣಿಜಪತಾನ"ನ್ತಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಚ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ನಿದ್ಧಾರಣತ್ಥೇ ವಾ ವಿಭತ್ತಅಪಾದಾನತ್ಥೇ ವಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪುರಂ । **ಪುಟಭೇದನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪುಟಂ ಭಿನ್ದನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಪುಟಭೇದನ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಣ್ಡಿಕಭೇದನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। "ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ ವಾಸದ್ದೋ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ರ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ರಾ**ತಿ ಪಾಟಲಿಪುತ್ತೇ, ತೀಸು ವಾ ಅಗ್ಗಿಉದಕಮಿಥುಭೇದೇಸು। "ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಭೇದಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಮಿಥುಭೇದಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಿಥುಸದ್ದಸ್ಸ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವೇವಚನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಳುಮ್ಪಕುಲ್ಲಸದ್ದಾನಂ ಅತ್ಥೇ ಸಮಾನೇಪಿ ಕರಣವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಳುಮ್ಪ"ನ್ತಿಆದಿ। ಉಳು ವುಚ್ಚತಿ ಉದಕಂ, ತತೋ ಪಾತಿ ರಕ್ಖತೀತಿ **ಉಳುಮ್ಪೋ**। ಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ಉದಕಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಉಲತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಕುಲ್ಲೋ**।

ಅಣ್ಣವನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಣ್ಣವೋ ನಾಮ ಕಿಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ನಾಮನ್ತಿ ಆಹ “ಅಣ್ಣವ”ನ್ತಿಆದಿ। “ಅಣ್ಣವ”ನ್ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ ಉದಕಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅಧಿವಚನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಣ್ಣೋ ವುಚ್ಚತಿ ಉದಕಂ, ತಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೀತಿ **ಅಣ್ಣವೋ**। ಸರಸದ್ದಸ್ಸ ಅಕಾರಾದಿಮ್ಹಿ ಚ ಕಣ್ಣೇ ಚ ಪವತ್ತನತೋ ವುತ್ತಂ “ಸರನ್ತಿ ಇಧ ನದೀ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ”ತಿ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಂ ಗಾಥಾಯಂ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಜಾತಂ।

ಯೇತಿ ಅರಿಯಾ। **ತೇ**ತಿ ಅರಿಯಾ, ತರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಸಜ್ಜಪಲ್ಲಲಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಸಜ್ಜಸದ್ದೋ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತೋ, ಪಲ್ಲಲಸದ್ದೋ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನವಾಚಕೋತಿ ಆಹ “ವಿಸಜ್ಜ…ಪೇ॰… ನಿನ್ನಟ್ಠಾನಾನೀ”ತಿ। ಅಯಂ ಪನ ಜನೋ ಕುಲ್ಲಂ ಬನ್ಧತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತಿಣ್ಣಾ ಮೇಧಾವಿನೋ ಜನಾ ಇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೭. **ಅನನುಬೋಧಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ಆಹ “ಅಬುಜ್ಝನೇನಾ”ತಿ। **ಸನ್ಧಾವಿತಂ ಸಂಸರಿತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ಮಯಾ ಚ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಚಾ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ಕತ್ತುತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅಥ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಂಸಿತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸರಧಾತುಯಾ ರಕಾರೋ ಲೋಪೋತಿ ಆಹ “ಸಂಸರಿತ”ನ್ತಿ। “ತಣ್ಹಾರಜ್ಜೂ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಭವತೋ ಭವಂ ನೇತೀತಿ **ಭವನೇತ್ತೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ತಣ್ಹಾರಜ್ಜು ಭವನೇತ್ತಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೮೯. ವಣ್ಣವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಾನಿ ಸಾಮಞ್ಞವಸೇನ “ನೀಲಾ”ತಿ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಆಹ “ನೀಲಾತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಕ”ನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ನೀಲಾ”ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಲಿಚ್ಛವೀನಂ। ಪಕತಿವಣ್ಣಾ ನೀಲಾ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ**ನ್ತಿ “ನೀಲಾ”ತಿಆದಿವಚನಂ। **ಪಟಿವತ್ತೇಸೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವತುಧಾತು ಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ವಾ ಅತ್ಥಾತಿಸಯವಸೇನ ವಾ ಪಹರಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಪಹಾರೇಸೀ”ತಿ। “ಸಜನಪದ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಾಹಾರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಹಾರಸದ್ದೋ ಜನಪದತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಜನಪದೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ನಗರಸ್ಸ ಪರಿವಾರಭಾವೇನ ಆಹರಿತಬ್ಬೋ, ಇಮಸ್ಮಾ ಚ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಬಲಿಂ ಆಹರನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಆಹಾರೋತಿ ವುತ್ತೋ। ಸಜನಪದಂ ವೇಸಾಲಿಂ ದಜ್ಜೇಯ್ಯಾಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಫೋಟೇಸು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಫುಟಧಾತು ಸಞ್ಚಲನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಚಾಲೇಸು”ನ್ತಿ। **ಇತ್ಥಿಕಾಯಾ**ತಿ ಇತ್ಥೀಯೇವ ಪುರಿಸತೋ ಖುದ್ದಕಟ್ಠೇನ ಇತ್ಥಿಕಾ, ತಾಯ।

೧೭೮. ಸೀಹಸೇನಾಪತಿವತ್ಥುಕಥಾ

೧೯೦. **ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಅನುಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಕಾರಣಸ್ಸ ಅನುಕಾರಣ”ನ್ತಿ। “ಪರೇಹೀ”ತಿ ಪದಂ “ವುತ್ತ”ಇತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। “ವುತ್ತಕಾರಣೇನಾ”ತಿಪದಂ “ಸಕಾರಣೋ”ತಿಪದೇ ಕರಣಂ। ಕೋಚಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಾದೋತಿ ಯೋಜನಾ। “ವಿಞ್ಞೂಹೀ”ತಿ ಪದಂ “ಗರಹಿತಬ್ಬ”ಇತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। “ಗರಹಿತಬ್ಬಕಾರಣ”ನ್ತಿ ಪದಂ “ನ ಆಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ । **ಅನಬ್ಭಕ್ಖಾತುಕಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಭಿತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಅಭಿಭವನತ್ಥೋ ಆಪುಬ್ಬೋ ಖಾಧಾತು ಪಕಥನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ನ ಆಚಿಕ್ಖಿತುಕಾಮಾ”ತಿ।

೧೯೩. **ಅನುವಿಚ್ಚಕಾರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುವಿಚ್ಚಸದ್ದೋ ವಿಚಧಾತು ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತೋತಿ ಆಹ “ಅನುವಿಚಿತ್ವಾ”ತಿ। “ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಚಧಾತುಯಾ ಞಾಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ **ಕಾರ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಟಾಕ**ನ್ತಿ ಧಜಪಟಾಕಂ। “ಆಹಿಣ್ಡೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರಿಯಾಯೇಯ್ಯು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪರಿಪುಬ್ಬಆಪುಬ್ಬ ಯಾಧಾತುಯಾ ಗತ್ಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಾಳಿಯಂ “ಪರಿಹರೇಯ್ಯು”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಆಹಿಣ್ಡೇಯ್ಯು**ನ್ತಿ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಿ। ಮುದ್ಧಜೋ ತತಿಯಕ್ಖರೋ । **ಓಪಾನಭೂತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಓಪಾನೋ ವಿಯ ಭೂತೋ ಓಪಾನಭೂತೋತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಟಿಯತ್ತಉದಪಾನೋ ವಿಯ ಠಿತ”ನ್ತಿ। “ಉದಪಾನೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಓಪಾನಸದ್ದೋ ಉದಪಾನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉದಪಾನೋ ಹಿ ಸಬ್ಬೇ ಜನಾ ಓಸರಿತ್ವಾ ಪಿವನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಓಪಾನೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಇಮೇಸ**ನ್ತಿ ನಿಗಣ್ಠಾನಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ದಾನಂ ದಾತಬ್ಬಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ಮಾ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉದ್ದಿಸ್ಸಾ**ತಿ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಸದ್ದೋ “ಕತ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಪದೇನ ಸಮಾಸೋತಿ ಆಹ “ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಕತ”ನ್ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ **“ಪಟಿಚ್ಚಕಮ್ಮ**”ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ।

೧೯೪. ಪಟಿಚ್ಚಕಮ್ಮನ್ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಧಿವಚನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೋತಿ** ಯೋ ಕೋಚಿ ಜನೋ। ವಧಕಸ್ಸ ಪಾಣಘಾತಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ ವಿಯ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ನ ಜೀರನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಜರಧಾತು ಗತ್ಯತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ನ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ।

೧೭೯. ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಅನುಜಾನನಕಥಾ

೧೯೫. ಬಹಾರಾಮಕೋಟ್ಠಕೇತಿ ಏತ್ಥ ಸಮೀಪತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಬಹಾರಾಮಕೋಟ್ಠಕಸಮೀಪೇತಿ ಆರಾಮಕೋಟ್ಠಕಸ್ಸ ಬಹಿ ಸಮೀಪೇತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। **ಅಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ವಸನ್ತಿ। **ಏತನ್ತಿ** "ಪಚ್ಚನ್ತಿಮ"ನ್ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ। **ಧುರವಿಹಾರೋಪೀ**ತಿ ಪಧಾನವಿಹಾರೋಪಿ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಅನುಪಗೇಯೇವಾ**ತಿ ಪಾತೋಯೇವ। **ಓರವಸದ್ದನ್ತಿ** ಉಚ್ಚರವಸಙ್ಖಾತಂ ಸದ್ದಂ। **ಕಪಿಲಸುತ್ತಪರಿಯೋಸಾನೇ**ತಿ ಸುತ್ತನಿಪಾತೇ (ಸು॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.ಕಪಿಲಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ) ಸಙ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಕಪಿಲಸುತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇ। ಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಕೇವಟ್ಟಪುರಿಸಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೋ ವಿಹಾರೋ ಕರಿಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭೂಮಿಯಾ ಗತಿ ವಿಯ ಗತಿ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಭೂಮಿಗತಿಕಾ**। ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೇಹಿ ಬಹೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಯನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ತಂ ಪನಾತಿ** "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ವಚನಂ ಪನ। **ಅವತ್ವಾಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ತಥಾ "ವತ್ವಾಪೀ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಸೂ**ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ತೀಸು ಅಟ್ಠಕಥಾಸು। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಕುಟಿಯಂ। "ಸಮಕಾಲಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಚನಂ ದಳ್ಹೀಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ವಚನೇ**ತಿ "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವಚನೇ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಥಮ್ಭೇ। **ತೇನೇವಾ**ತಿ ಅಕತಭಾವೇನೇವ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಬಹೂಸು।

ಯತೋತಿ ಇಟ್ಠಕಸಿಲಾಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡತೋ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ**ತಿ "ಬಹೂಹಿ ಸಮ್ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। **ಇಟ್ಠಕಾದಯೋ**ತಿ "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಇಟ್ಠಕಾದಯೋ। ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಥಾ**ತಿ ಯಥಾ ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ। ಥಮ್ಭಾದೀನಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಞ್ಚ "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಸಾವನಞ್ಚ ಅನ್ತಂ ಪರಿಯೋಸಾನಮೇತಿಸ್ಸಾತಿ **ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ**।

ತಾಸೂತಿ ದ್ವೀಸು ಗೋನಿಸಾದಿಕಾಸು। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಕುಟಿಯಂ। ನೇವ ಆರಾಮೋ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುನ **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಕುಟಿಯಂ। **ಅಯನ್ತಿ** ಕುಟಿ। **ಉಭಯತ್ಥಾಪೀ**ತಿ ಆರಾಮವಿಹಾರಗೋನಿಸಾದಿಕಾಸು ದ್ವೀಸುಪಿ। ಬಹುತರಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋಯೇವ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಡ್ಢಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಬಹುತರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಆರಾಮೇ। ಗಾವೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ನಿಸೀದನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಗೋನಿಸಾದಾ** ಗೋಸಾಲಾ। ಗೋನಿಸಾದಾ ವಿಯಾತಿ **ಗೋನಿಸಾದಿಕಾ** ಕುಟಿ।

ಮನುಸ್ಸಾ ವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಸಾ**ತಿ ಕುಟಿ। **ವುತ್ತೇಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೇ, "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವಾಕ್ಯಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಅನ್ಧಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಸೇಸಸಹಧಮ್ಮಿಕದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಸೇಸಸಹಧಮ್ಮಿಕದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ। ಪುನಪಿ ವುತ್ತಂ, ಕಿಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಹೋತೀ"ತಿ। **ಅಪೀ**ತಿ ತದಞ್ಞೇಸಂ। **ತನ್ತಿ** ವಚನಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕಮೇವ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸನ್ತಕಮೇವ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ಸುವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಗಹಪತೀನಂ ಸನ್ತಕಂ **ಗಹಪತಿ** ಕುಟಿ। "ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ ಕಮ್ಮವಾಚಮವತ್ವಾ ಅಪಲೋಕನೇನಪಿ ಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ। ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವಾ ಅಪಲೋಕನೇನ ವಾ ಸಮ್ಮನಿತಬ್ಬಾತಿ **ಸಮ್ಮುತಿ** ಕುಟಿ। ಇತಿಸದ್ದೋ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ।

ಯಂ ಆಮಿಸಂ ವುತ್ತಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಆಮಿಸನ್ತಿಯೋಜನಾ। ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಪಹೋನಕೇ ಗೇಹೇ ವುತ್ತಂ ಠಪಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಂ ಪನ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ವಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸಂಯೇವಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಮೇವ । ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಠಪಿತಂ ಯಂ ಸನ್ತಕಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಿಕಾದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಪಹೋನಕಗೇಹೇ। **ಏತನ್ತಿ** ಅನ್ತೋವುತ್ಥಅನ್ತೋಪಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಂ ಯಾವಯಾಮಕಾಲಿಕಂ, "ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕಸ್ಸ ಅನ್ವಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ।

ತತ್ರಾತಿ ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ। ತತ್ರ ವಚನೇತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಾಮಣೇರೋ ದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ತಣ್ಡುಲಾದಿಕಂ ಆಮಿಸನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮುಖಸನ್ನಿಧಿ ನಾಮಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಯಾ ಮುಖೋ ಉಪಾಯೋ ಸನ್ನಿಧಿ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಮಹಾಪಚ್ಚರಿಯಂ, ಮುಖಸನ್ನಿಧಿಅನ್ತೋವುತ್ಥೇಸು ವಾ। ಭಿಕ್ಖು ಪಚಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಮಿಸಸಂಸಟ್ಠನ್ತಿ** ಆಮಿಸೇನ ಸಂಸಗ್ಗಂ।

ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾತಿ ಜಹಿತಂ ವತ್ಥು ಏತಾಸನ್ತಿ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ। ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ ಕತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಾತಿ** ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ। **ಯೋ ಯೋತಿ** ಥಮ್ಭೋ ವಾ ಭಿತ್ತಿಪಾದೋ ವಾ। ಇಟ್ಠಕಾದೀಹಿ ಕತಾ ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚಯಸ್ಸಾತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ। **ಯೇಹಿ ಪನ ಇಟ್ಠಕಾದೀಹೀತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ಥಮ್ಭಸಿಲಾಮತ್ತಿಕಾಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತದಞ್ಞೇಸೂತಿ** ತೇಹಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಇಟ್ಠಕಾದೀಹಿ ಅಞ್ಞೇಸು।

ಪಾಕಾರಾದಿಪರಿಕ್ಖೇಪೇತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಸ ಆರಾಮಸ್ಸ ಪಾಕಾರಾದಿನಾ ಪರಿಕ್ಖೇಪೇ ಕತೇ। **ಪಾಕಾರಾದೀತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ವತಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಗೋನಿಸಾದಿಕಾಯ ಅಭಾವೇನ ಸೇಸಾಸು ತೀಸು ಕಪ್ಪಿಯಕುಟೀಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಇತರಾ ಪನಾತಿ** ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಗೋನಿಸಾದಿಕಾಹಿ ಅಞ್ಞಾ। **ದ್ವೇತಿ** ಉಭೋ ಗಹಪತಿಸಮ್ಮುತಿಯೋ, ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಕ್ಖಪಾಸಕಮಣ್ಡಲನ್ತಿ** ದ್ವೇ ಪಕ್ಖೇ ಅಪತನತ್ಥಾಯ ಪಸತಿ ಬನ್ಧತೀತಿ ಪಕ್ಖಪಾಸಕೋ, **ಮಣ್ಡಲನ್ತಿ** ಛದನಕೋಟಿಗೋಪಾನಸೀನಂ ಉಪರಿ ಠಪಿತಕಟ್ಠವಿಸೇಸೋ, ಪಕ್ಖಪಾಸಕೋ ಚ ಮಣ್ಡಲಞ್ಚ ಪಕ್ಖಪಾಸಕಮಣ್ಡಲಂ।

ಯತ್ರಾತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದತ್ವಾತಿ** ಅನಪೇಕ್ಖವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದತ್ವಾ। ಚೀವರವಿಕಪ್ಪನಂ ವಿಯ ಸಾಪೇಕ್ಖವಿಸ್ಸಜ್ಜನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ತತ್ರಾತಿ** ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ। **ಸೋತಿ** ಕರವೀಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ, ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಥೇರೋತಿ** ಮಹಾಸಿವತ್ಥೇರೋ। **ಲೂಖದಿವಸೇತಿ** ಅಸಿನಿದ್ಧದಿವಸೇ। **ತತೋತಿ** ಬ್ರವನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನನ್ತಿ** ಮಹಾಸಿವತ್ಥೇರಂ। **ಪಮುಖೇತಿ** ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪಮುಖೇ। **ತನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಿಕುಮ್ಭಿಂ। **ಬಹೀತಿ** ವಿಹಾರಸ್ಸ ಬಹಿ। **ಸೋತಿ** ಮಹಾಸಿವತ್ಥೇರೋ।

೧೮೦. ಮೇಣ್ಡಕಗಹಪತಿವತ್ಥುಕಥಾ

೨೯೬. "ಬಹಿದ್ವಾರೇ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಸ್ಸ ಬಹಿದ್ವಾರೇತಿ ಆಹ "ಧಞ್ಞಾಗಾರಸ್ಸ ಬಹಿದ್ವಾರೇ"ತಿ। **ಆಳಕಥಾಲಿಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಆಳಕತಣ್ಡುಲಪಚನಕಂ ಗಣ್ಡಕಥಾಲಿ ಆಳಕಥಾಲಿ, ತಾಯ ಪಚಿತಂ ಭತ್ತಂ ಆಳಕಥಾಲಿಕನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆಳಕತಣ್ಡುಲಪಚನಕಥಾಲಿಕ"ನ್ತಿ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಭಣ್ಡಿಕನ್ತಿ** ಬ್ಯಞ್ಜನಪರಿಕ್ಖಾರಿಕಂ, ಬ್ಯಞ್ಜನಪರಿವಾರಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ **ಸೂಪಭಿಞ್ಜನಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸೂಪಸದ್ದೋ ಬ್ಯಞ್ಜನವಾಚಕೋ, ಭಿಞ್ಜನಕಸದ್ದೋ ಭಣ್ಡಿಕಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ದಾಸಪೋರಿಸಾ ಚ ಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸಾ ಚ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸಂ, ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೋ ಪುಬ್ಬಪದೇ ಉತ್ತರಲೋಪೋ, ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದಾಸಪುರಿಸೇ ಚ ಕಮ್ಮಕರಪುರಿಸೇ ಚಾ"ತಿ। **ಪೋರಿಸಸದ್ದೋಪಿ** ಪುರಿಸಸದ್ದೇನ ಸಮಾನೋ "ಪುರಿಸೋ ಏವ ಪೋರಿಸೋ"ತಿ ಅತ್ಥೇನ। **ಧುವಭತ್ತೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಧುವ**ಸದ್ದೋ ನಿಚ್ಚಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ನಿಚ್ಚಕಾಲ"ನ್ತಿ। ದುಯ್ಹೇನ ಖೀರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಮೇಣ್ಡಕವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪನಾ"ತಿ ಪಾರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ "ಖಣಞ್ಞೇವ ದುಯ್ಹೇನಾ"ತಿ ಪಾಠಾ ಕೇಸುಚಿಯೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಪೋತ್ಥಕೇಸು ಅತ್ಥಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಮೇಣ್ಡಕವತ್ಥುಮ್ಹಿ। **ಗೋರಸೇತಿ** ಗವಯೇಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇ

ಖೀರದಧಿತಕ್ಕನವನೀತಸಬ್ಬಿಸಙ್ಖಾತೇ ರಸೇ। **ಪಾಥೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಪಥಸ್ಸ ಹಿತಂ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ। **ಇಚ್ಛಾತಿ** ಪಾಥೇಯ್ಯಮಿಚ್ಛತೀತಿ ಇಚ್ಛಾ। **ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವತ್ತೇನ ವಾತಿ** ಅಞ್ಞಾತಕಅಪ್ಪವಾರಿತಟ್ಠಾನತೋ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವತ್ತೇನ ವಾ। **ಯಾಚಿತ್ವಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವತ್ತೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯತ್ತಕೇನ ಪಾಥೇಯ್ಯೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೧. ಕೇಣಿಯಜಟಿಲವತ್ಥುಕಥಾ

೩೦೦. **ಕಾಜೇಹೀತಿ** ಏತ್ಥ ಕಾಜಸ್ಸ ಗಣನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಜಸತೇಹೀ”ತಿ। ಏಕೇನ ಕಾಜೇನ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕುಟಾನಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ಕುಟಸಹಸ್ಸ”ನ್ತಿ। **ವೋತಿ** ತುಮ್ಹೇ। ಸುಟ್ಠು ಪಸನ್ನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥಾತಿ “ಅಟ್ಠ ಪಾನಾನೀ”ತಿ ಪಾಠೇ, ಅಟ್ಠಸು ಪಾನೇಸು ವಾ। “ಅಮ್ಬೇಹಿ ಕತಪಾನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಜ್ಝೇಲೋಪಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಆಮಪಕ್ಕೇಸು। ಕರೋನ್ತೇನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆದಿಚ್ಚಪಾಕೇನಾತಿ** ಆದಿಚ್ಚಹೇತುನಾ ಪಚನೇನ। **ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ಕಪ್ಪತೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಯಂ ಕತತ್ತಾ ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ಕಪ್ಪತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹೀ”ತಿಆದಿ। ಕತಂ ಅಮ್ಬಪಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬಪಾನೇಸೂತಿ** ಜಮ್ಬುಪಾನಾದೀಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪಾನೇಸು।

ತೇಸೂತಿ ಜಮ್ಬುಪಾನಾದೀಸು ಸತ್ತಸು ಪಾನೇಸು। **ಪನ**ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ। **ಜಮ್ಬುಫಲೇಹೀತಿ** ಆಮೇಹಿ ವಾ ಪಕ್ಕೇಹಿ ವಾ ಜಮ್ಬುಫಲೇಹಿ। **ಅಟ್ಠಿಕೇಹೀತಿ** ಅಟ್ಠಿ ಅಸ್ಮಿಮತ್ಥೀತಿ ಅಟ್ಠಿಕಂ ಫಲಂ। **ಜಾತಿರಸೇನಾತಿ** ಯಥಾಜಾತೇನ ರಸೇನ। ಇಮಿನಾ ಮಧುಸಕ್ಖರಕಪ್ಪುರಾದೀಹಿ ನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಮಧುಕಪಾನಂ ಪನ। **ಮುದ್ದಿಕಾತಿ** ಮುದ್ದಿಕಫಲಾನಿ। **ಸಾಲುಕೇತಿ** ಕನ್ದೇ। **ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ಫಲರಸನ್ತಿ** ತಣ್ಡುಲಧೋವನೋದಕಂ। “ಪಕ್ಕಡಾಕರಸ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಪಕ್ಕಡಾಕರಸಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ವಿತ್ಥಾರೋ ವಾ। **ರಸೋತಿ** ಪಕ್ಕರಸೋ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪಿತಸಬ್ಬಿಆದೀಹಿ ಪಕ್ಕಾನಂ ಯಾವಜೀವಿಕಾನಂ ಪತ್ತಾನಂ ರಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಕ್ಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಪತ್ತರಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಾವಕಾಲಿಕಪತ್ತಾನಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಯಾವಜೀವಿಕಪತ್ತಾನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಂ ಪಾನನ್ತಿ** ಯಂ ಮಧುಕಪುಪ್ಫರಸಪಾನಂ। **ಸೋತಿ** ಮಧುಕಪುಪ್ಫರಸೋ। **ತೇನಾತಿ** ಮಧುಕಪುಪ್ಫೇನ। ಯತೋ ಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಜ್ಜಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ತತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಚ್ಛುರಸೋ** ನಿಕಸಟೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ವಟ್ಟತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕತ್ತಾ। **ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ರಸಾತಿ** ಫಲಪತ್ತಪುಪ್ಫಉಚ್ಛುರಸಸಙ್ಖಾತಾ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ರಸಾ। **ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಮುಖಾತಿ** ಯಞ್ಞಾ ಅಗ್ಗಿಹುತಮುಖಾ, ಅಗ್ಗಿಹುತಸೇಟ್ಠಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೨. ರೋಜಮಲ್ಲಾದಿವತ್ಥುಕಥಾ

೩೦೧. **ಸಙ್ಖರಮಕಂಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಸಙ್ಖರಸದ್ದಸ್ಸ ಯುದ್ಧತ್ಥಾದೀಸು ಪವತ್ತನತೋ ಇಧ ಪಟಿಞ್ಞಾತತ್ಥೇತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕತಿಕಮಕಂಸೂ”ತಿ। **ಕತಿಕನ್ತಿ** ಪಟಿಞ್ಞಾತಸಙ್ಖಾತಂ ಕತಿಕಂ। **ಉಳಾರಂ ಖೋತಿ** ಏತ್ಥ ಉಳಾರಸದ್ದೋ ಸೇಟ್ಠವಾಚಕೋ। **ಸೇಟ್ಠನ್ತಿ** ಚ ಸುನ್ದರಮೇವಾತಿ ಆಹ “ಸುನ್ದರಂ ಖೋ ತೇ ಇದ”ನ್ತಿ। **ತೇತಿ** ತುಯ್ಹಂ। **“ಬಹುಕತೋ”**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕತಬಹುಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಸಾದಬಹುಮಾನೇನಾ”ತಿ। “ಪಿಟ್ಠಮಯಂಖಾದನೀಯ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಮಯಸದ್ದಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೦೩. **ಪಟಿಭಾನೇಯ್ಯಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಟಿಭಾನೇ ನಿಯುತ್ತಾ ಪಟಿಭಾನೇಯ್ಯಕಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಟಿಭಾನಸಮ್ಪನ್ನಾ”ತಿ। “ನಿದ್ದೋಸಸಿಪ್ಪಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರಿಯೋದಾತಸಿಪ್ಪಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ಓದಾತಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಏತೇಸನ್ತಿ ಪರಿಯೋದಾತಸಿಪ್ಪಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಿಪ್ಪತ್ಥಿಕೇಹಿ ಸಿಯತಿ ಸೇವಿಯತೀತಿ **ಸಿಪ್ಪಂ,** ಸಿಪ್ಪಿಕಾನಂ ಹಿತಾಯ ಸೇತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ವಾ **ಸಿಪ್ಪಂ,** ಓಟ್ಠಜೋ ಪಠಮಕ್ಖರೋ। **ನಾಳಿಯಾವಾಪಕೇನಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ದ್ವನ್ದಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ನಾಳಿಯಾ ಚೇವ ಆವಾಪಕೇನ ಚಾ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ಯಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಮತ್ತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ನಾಳಿಯಾ ವಾ ಪಸಿಬ್ಬಕೇನಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋ ಅಪಾಠೋಯೇವ। ಕೋ

ಆವಾಪಕೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ **“ಆವಾಪಕೋ ನಾಮ ಯತ್ಥಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಥವಿಕೇ। ಇಮಿನಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಲದ್ಧಂ ವಪನ್ತಿ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಆವಾಪಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಪ ಬೀಜನಿಕ್ಖೇಪೇತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೫ ಪಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ ಪಕ್ಖಿಪನೇತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೀ”ತಿ। **ಪರಿಹರಿತುಮೇವಾ**ತಿ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಹರಿತುಮೇವ। **ವೇತನ**ನ್ತಿ ಭತಿಂ। **ಯೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। **ತಂ ವಾ**ತಿ ಪರಿಹರಿತಖುರಭಣ್ಡಂ ವಾ। **ಅಞ್ಞಂ ವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ವಾ।

೩೦೪. **ಇದ**ನ್ತಿ ದಸಮಭಾಗದಾನಂ। **ದಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ**ತಿ ದಸ ಪಟಿವೀಸೇ।

೧೮೫. ಚತುಮಹಾಪದೇಸಕಥಾ

೩೦೫. **ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿಆದೀ**ತಿ “ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ”ತಿಆದಯೋ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಪಸ್ಸಯಂ ಕತ್ವಾ ದಿಸಿಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಪದೇಸಾ** ಓಕಾಸಾ, ಅಪಸ್ಸಯಂ ಕತ್ವಾ ದಿಸಿಯನ್ತಿ ಏತೇಹೀತಿ ವಾ **ಅಪದೇಸಾ** ಕಾರಣಾ, “ಮಹನ್ತಾ ಅಪದೇಸಾ **ಮಹಾಪದೇಸಾ। ತಞ್ಞಾ**ತಿ ಮಹಾಪದೇಸಸಙ್ಖಾತಂ ತಞ್ಞ ಸುತ್ತಂ, ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಮದ್ದನ್ತಾ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮದ್ದನ್ತಾ, ಉಪಪರಿಕ್ಖನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಕಾರಣಂ। **ತ**ನ್ತಿ ನವಮಹಾಫಲಅಪರಣ್ಣಂ। **ತಾನೀ**ತಿ ಖುದ್ದಕಫಲಪಾನಾನಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ।

ತೇಸನ್ತಿ ಛನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಛಸು ಅನುಲೋಮಚೀವರೇಸು। “ಪಾಣಕೇಹಿ ಸಞ್ಜಾತವತ್ಥ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೋಸೇಯ್ಯವತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದ್ವೇ ಪಟಾ**ತಿ ಚೀನಪಟಸೋಮಾರಪಟಾ। ದುಕೂಲಂ ಸಾಣಸ್ಸ ಅನುಲೋಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತೇಸಂಯೇವಾತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪತ್ತಾನಮೇವ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ತುಮ್ಬಾನಮೇವ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಾನಮೇವ। **ಸೇತಚ್ಛತ್ತ**ನ್ತಿ ಸೇತೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಕತಂ ಛತ್ತಂ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಛತ್ತಾನಮೇವ।

ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸನ್ತಿ ಸಂಸಗ್ಗರಸಂ। ಏತ್ಥ ಭಿಜ್ಜಿತ್ಥಾತಿ **ಭಿನ್ನೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಭಿದಿಧಾತು ದ್ವಿಧಾಕರಣಸಙ್ಖಾತೋ ಭೇದತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಧಾತ್ವತ್ಥಬಾಧಕೇನ ಸಂತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೇನ ಭಿದಿಧಾತುಯಾ ಭೇದತ್ಥಂ ಬಾಧೇತ್ವಾ ಸಂಸಗ್ಗತ್ಥವಾಚಕೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಛಲ್ಲಿಮ್ಪೀ**ತಿ ತಚಮ್ಪಿ। **ಸಕಲೇನೇವಾ**ತಿ ಛಲ್ಲಿಯಾ ಏವ। ಪಾಯಾಸೇನ ಅಸಂಸಟ್ಠಂ ಯಂ ಸಬ್ಬೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಾನೀ**ತಿ ತಕ್ಕೋಲಜಾತಿಫಲಾದೀನಿ। **ಯಟ್ಠಿಮಧುಕಾದೀಸುಪೀ**ತಿ ಮಧುಲಟ್ಠಿಕಾದೀಸುಪಿ। “ಲಟ್ಠಿಮಧುಕಾದೀಸುಪೀ”ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ಸೋ ಅಪಾಠೋಯೇವ। **ಯಂ ಯ**ನ್ತಿ ವತ್ಥು। **ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ, ಧೋವಿಯಮಾನೇ ತಚ್ಛಿಯಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಸಂಸಟ್ಠ”ನ್ತಿ। **ಸಭಾವ**ನ್ತಿ ಯಾವಕಾಲಂ ಕಪ್ಪಿಯಸಭಾವಂ । **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಉಪನೇತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತೇನಾ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ। **ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ತದಹೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। ದ್ವೀಹಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಕಾಲಿಕಸಂಸಗ್ಗೇ। **ಆಪತ್ತಿಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧೮೭. ಕಥಿನಾನುಜಾನನಕಥಾ

೩೦೬. ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಪಾವೇಯ್ಯಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾವಾರಟ್ಠೇ ನಿವಸನ್ತೀತಿ ಪಾವೇಯ್ಯಕಾತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಾವಾರಟ್ಠವಾಸಿನೋ”ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪಾವಾನಾಮಕೇ ರಟ್ಠೇ। ಏಕೋ ಪಿತಾ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಏಕಪಿತುಕಾ**। ತೇ ಚ ತೇ ಭಾತರೋ ಚೇತಿ **ಏಕಪಿತುಕಭಾತರೋ,** ತೇಸಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ “ಪಾವೇಯ್ಯಕಾ”ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಪಾವೇಯ್ಯಕೇಸು। “ಧುತಙ್ಗಸಮಾದಾನವಸೇನಾ”ತಿ ವಿಸೇಸನಸ್ಸ ಬ್ಯವಚ್ಛೇದಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ನ ಅರಞ್ಞವಾಸಮತ್ತೇನಾ”ತಿ। ವಿಸೇಸನಞ್ಹಿ ದುವಿಧಂ ಬ್ಯವಚ್ಛೇದಂ, ತಪ್ಪಾಕಟೀಕರಣಞ್ಚಾತಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಪಾವೇಯ್ಯಕಾನಂ। ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾದಿಭಾವೇಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಆರಞ್ಞಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಏತ**ನ್ತಿ “ಸಬ್ಬೇ ಆರಞ್ಞಕಾ”ತಿಆದಿ ಏತಂ ವಚನಂ। **ಇಮೇ ಪನಾ**ತಿ ಪಾವೇಯ್ಯಕಾ ಪನ। **ಉದಕಸಂಗಹೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉದಕೇನ ಸಂಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಉದಕೇನ ಸಂಗಹಿತೇ”ತಿ। “ಥಲೇ ಚ ನಿನ್ನೇ ಚಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಉದಕಸಂಗಹೇ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಉದಕಚಿಕ್ಖಲ್ಲೋತಿ ಉದಕೇನ ಲೋಳಿತೋ ಚಿಕ್ಖಲ್ಲೋ ಉದಕಚಿಕ್ಖಲ್ಲೋ। **ಓಕಪುಣ್ಣೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಓಕಸದ್ದೋ ಉದಕವೇವಚನೋತಿ ಆಹ “ಉದಕಪುಣ್ಣೇಹೀ”ತಿ। ಉದಕಞ್ಹಿ ಉಚಯತಿ ಸಮವಾಯಭಾವೇನ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಓಕ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಪಾವೇಯ್ಯಕಾನಂ। **ಘನಾನೀ**ತಿ ನಿರನ್ತರಾನಿ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಚೀವರೇಸು। **ತೇನಾ**ತಿ ಚೀವರಾನಂ ಘನತ್ತಾ, ಉದಕಸ್ಸ ಚ ನ ಪಗ್ಘರಣತ್ತಾ। ಭಗವತಾ “ಅವಿವದಮಾನಾ ಫಾಸುಕಂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಾಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಥಾಪುಚ್ಛಿತಂ ಅವತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಫಾಸುಕಪದಂ ಅಪನೇತ್ವಾ “ಅವಿವದಮಾನಾ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಮ್ಹಾ”ತಿ ಅವೋಚುನ್ತಿ ಆಹ “ಅವಿವದಮಾನಾ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಮ್ಹಾತಿ ಏತ್ಥಾ”ತಿಆದಿ। **ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತತಾಯ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**ಸದ್ದೋ “ಫಾಸುತಾಯ ಅಭಾವೇನಾ”ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಸೇನಾಸನಫಾಸುತಾಯ ಅಭಾವೇನ ಚ ಭಗವತೋ ದಸ್ಸನಾಲಾಭೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತತಾಯ ಚಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಮತಗ್ಗಿಯಕಥ**ನ್ತಿ ಸಂಯುತ್ತನಿಕಾಯೇ ಅನಮತಗ್ಗಿಯಸುತ್ತನ್ತಕಥಂ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೩೪)। ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಪಾವೇಯ್ಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಅನಮತಗ್ಗಿಯಕಥಂ। **ತತೋ**ತಿ ಧಮ್ಮಕಥನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭಗವಾ ಆಮನ್ತೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಂ ಚೀವರ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ। **ಸನ್ತರುತ್ತರೇನಾ**ತಿ ಸಹ ಅನ್ತರೇನಾತಿ ಸನ್ತರಂ, ಸನ್ತರಞ್ಚ ತಂ ಉತ್ತರಞ್ಚೇತಿ ಸನ್ತರುತ್ತರಂ, ತೇನ। **ಅಸ್ಸು**ತಿ ಭವೇಯ್ಯುಂ। ಅಭವಿಸ್ಸಂಸೂತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಸತ್ತಮೀವಿಭತ್ತಿಕಾಲಾತಿಪತ್ತಿವಿಭತ್ತೀನಂ ಸಮಾನತ್ಥಭಾವೋ ಸದ್ದಸತ್ಥೇಸು ವುತ್ತೋಯೇವ। **ಚ**ಸದ್ದೋ ಉಪನ್ಯಾಸತ್ಥೋ। ಏಸ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನುಜಾನಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥಾತಿ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ವೋ**ಕಾರಸ್ಸ ನಿಪಾತಮತ್ತೇ ಸತಿ ಕಥಮತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಆಹ “ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ”ತಿ। ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಲದ್ಧಗುಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏವಞ್ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಹಿ**ಸದ್ದೋ ಲದ್ಧಗುಣಜೋತಕೋ। **ಪರತೋ**ತಿ ಪರಮ್ಹಿ। “ಸೋ ತುಮ್ಹಾಕ”ನ್ತಿ ವಾ “ಸೋ ವೋ”ತಿ ವಾ ಅವತ್ವಾ “ಸೋ ನೇಸಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **ವೋ**-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। “ವೋತಿ ಸಾಮಿವಚನಮೇವೇತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ವೋ** ತುಮ್ಹಾಕನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಂ ಸತಿ “ಪರತೋ ಸೋ ನೇಸ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಥಮತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಆಹ “ಸೋ ನೇಸನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ಯೇ ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ಥತಕಥಿನಾ, ತೇಸಂ ತುಮ್ಹಾಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಥಿನ**ಸದ್ದೋ ಥಿರತ್ಥವಾಚಕೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕೋ । ಅನಾಮನ್ತಚಾರಾದಿಕಾನಂ ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಾನಂ ಅನ್ತೋಕರಣಸಮತ್ಥಭಾವೇ ಥಿರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಅನಾಮನ್ತಚಾರಾದೀಸು ಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸೇಸು। **ಅನಾಮನ್ತಚಾರೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚರಣಂ ಚಾರೋ, ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಚಾರೋ ಅನಾಮನ್ತಚಾರೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಚರಣ”ನ್ತಿ। “ಅಸಮಾದಾಯ ಚರಣ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಸಮಾದಾನಚಾರೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪುಬ್ಬಪದೇ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅನಾದೇಸಂ ಕತ್ವಾ ಅಸಮಾದಾನಚಾರೋತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಾವತತ್ಥಚೀವರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಕಾರಲೋಪೇನ ಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ “ಯಾವತಾ ಚೀವರೇನ ಅತ್ಥೋ”ತಿ। “ಯಾವದತ್ಥಚೀವರ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಏವಂ ಸತಿ ದಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಮತ್ತೋ। ಯಾವಸದ್ದೋ ಪರಿಚ್ಛೇದತ್ಥವಾಚಕೋ, ನ ಅಭಿವಿಧಿಅತ್ಥವಾಚಕೋ। ಅತ್ಥಸದ್ದೇನ

ಸಮಾಸೋ ಹೋತಿ। **ಯೋ ಚ ತತ್ಥ ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ತತ್ಥಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಥಿನತ್ಥಾರಸೀಮಾಯ"ನ್ತಿ। **ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇನಾ**ತಿ ತತ್ರ ಕಥಿನತ್ಥಾರಸೀಮಾಯಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ ಮೂಲೇನ। "ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚೀವರಮೇವ ಉಪ್ಪಾದೋ ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋತಿ ವಿಸೇಸನಪರಪದತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಕೇತಿ ಕಿತ್ತಕಾ। ಇದಂ "ಗಣವಸೇನಾ"ತಿ ವಚನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ವಾ **ಕೇ**ತಿ ಕಿನ್ನಾಮ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ। ಇದಂ "ವುತ್ಥವಸ್ಸವಸೇನಾ"ತಿ ವಚನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜನಾ ಲಭನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ತತೋ ಅಧಿಕಮ್ಪಿ ಲಭನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾ ವಾ**ತಿ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾ ವಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ**ತಿ ಕಥಿನತ್ಥಾರವಿಹಾರತೋ ಅಪರಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। ಸಬ್ಬೇ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾದಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸೂಪಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಗಣಪೂರಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತರೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಠಮಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತಾನಮೇವ। **ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸೋ**ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ ವೀಸತಿವಸ್ಸೋ, ಅಚ್ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ವಾ। **ಸೋ**ತಿ ಸಾಮಣೇರೋ। **ಇತಿ ಏತ್ಥಾಪೀ**ತಿ ಏವಂ ಏತೇಸು ತೀಸು ವಾರೇಸುಪಿ।

ಕೇನ ದಿನ್ನಂ ಕಥಿನಚೀವರಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ವತ್ತಂ। **ಅಜಾನನ್ತೋ**ತಿ ಅಜಾನನಹೇತು। ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಹಿ ಅನ್ತಪಚ್ಚಯೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಥಿನದಾಯಕಸ್ಸ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ। ಅಞ್ಞತರಪಹೋನಕಂ ವತ್ಥನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಥಿನಚೀವರಸ್ಸ। ಏತ್ತಕಾ ನಾಮ ಸೂಚಿಯೋ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕಥಿನತ್ಥಾರಕೇನಾಪಿ ವತ್ತಂ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಕಥಿನದಾಯಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ವತ್ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ತನ್ತವಾಯಗೇಹತೋ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಆಭತಸನ್ತಾನೇನೇವಾ**ತಿ ಆಭತಸನ್ತತಿಯಾ ಏವ। **ಖಲಿಮಕ್ಖಿತಸಾಟಕೋ**ತಿ ಅಹತಸಾಟಕೋ। ಸೋ ಹಿ ಖಲೇನ ತಕ್ಕೇನ ಕಞ್ಜಿಕೇನ ಮಕ್ಖಿತಸಾಟಕತ್ತಾ "ಖಲಿಮಕ್ಖಿತಸಾಟಕೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕಥಿನತ್ಥಾರಸಾಟಕ**ನ್ತಿ ಕಥಿನತ್ಥಾರತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಂ ಸಾಟಕಂ। **ತದಹೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದಿನ್ನಅಹನಿ ಏವ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಪಠಮಂ ದಿನ್ನೇ ಕಥಿನತ್ಥಾರಸಾಟಕೇ। **ಅಞ್ಞಾನಿ ಚಾ**ತಿ ಕಥಿನಸಾಟಕತೋ ಅಞ್ಞಾನಿ ಚ। ಚಸದ್ದೇನ ನ ಕಥಿನಸಾಟಕಮೇವ ಆಹರತಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ಚಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯೋ**ತಿ ಕಥಿನದಾಯಕೋ। **ಇತರೋ**ತಿ ಪಠಮಂ ಕಥಿನದಾಯಕೋ। **ಯಥಾ ತಥಾ ಓವದಿತ್ವಾ**ತಿ ತವ ಸನ್ತಕತೋ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಬಹುಪಕಾರಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಬಹುಪಕಾರತ್ತಂ ತಯಾಪಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ, ಏವಮಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಬಹುಪುಞ್ಞನ್ತಿ ಯೇನ ತೇನಾಕಾರೇನ ಓವದಿತ್ವಾ।

ಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೋ ಕಥಿನಚೀವರಂ ದೇತಿ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಹತೀ ಪರಿಸಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಮಹಾಪರಿಸೋ** ಥೇರೋ। "ನವಕತರೋ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅನೇಕನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪಿ ಚಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಪಿ ಚಾ**ತಿ ಏಕನ್ತೇನ। **ತದತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಪೇಲವೋ**ತಿ ವಿರಳೋ। **ತೇನಾಪೀ**ತಿ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕೇನಾಪಿ। **ತ**ನ್ತಿ ವಿಧಿಂ। **ದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ**ತಿ ದಾನಕಾರಣಕಮ್ಮವಾಚಾ।

ಏವಂ ದಿನ್ನೇ ಪನ ಕಥಿನೇ ನಿಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕೇನಾಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ಬಹೂಹಿ ಪನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಬುದ್ಧಪ್ಪಸತ್ಥ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧೇಹಿ ಪಸತ್ಥಂ। ಅತೀತೇ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ । ಕಥಿನಂ ಗಣ್ಹಿ ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಕಥಿನಂ, ಸತ್ಥಾ ಅಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕತಪರಿಯೋಸಿತಂ ಕಥಿನಂ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಕತಪರಿಯೋಸಿತಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಕಥಿನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ತೇನ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿ ಪದಂ "ವಚನೀಯೋ"ತಿ ಪದೇ ಸುದ್ಧಕತ್ತಾ, "ಅನುಮೋದಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕತ್ತಾ। ಕಿಂ ವಚನೀಯೋತಿ ಆಹ "ಅತ್ಥತಂ…ಪೇ॰… ಅನುಮೋದಥಾ"ತಿ। "ತೇಹಿ ಅನುಮೋದಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ"ತಿ ಪದಂ

“ವಚನೀಯೋ”ತಿ ಪದೇ ಅವುತ್ತಕತ್ತಾ, “ಅನುಮೋದಾಪೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಂ, ವಾ। “ಕಥಿನ”ನ್ತಿ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ ವಾ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ ವಾ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ಕಿಂ ವಚನೀಯೋತಿ ಆಹ “ಅತ್ಥತಂ…ಪೇ॰… ಅನುಮೋದಾಮಾ”ತಿ। **ಇತರೇಹಿ ಚಾತಿ** ಅನುಮೋದಕೇಹಿ ಚ। **ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ** ಅತ್ಥಾರಕಅನುಮೋದಕಾನಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಏತನ್ತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅತ್ಥತಭಾವಂ, “ದ್ವಿನ್ನಂ… ಪೇ॰… ಅನುಮೋದಕಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ವಚನಂ ವಾ।

ಏವಂ ಕಥಿನೇ ಅತ್ಥತೇ ಸತಿ ಪನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾವಾತಿ** “ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ವಾ “ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ವಾ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಏವ। **ಸೇಸಚೀವರಾನಿಪೀತಿ** ಕಥಿನತ್ಥಾರಚೀವರತೋ ಸೇಸಚೀವರಾನಿಪಿ। ಸಙ್ಘೇನ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಿಚ್ಚಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಟ್ಠಿತಿಕಾಯಾತಿ** ವಸ್ಸಾವಾಸಕಾಲೇ ಪವತ್ತಾಯ ಠಿತಿಕಾಯ। **ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ** ಮಞ್ಚಬಿಬ್ಬೋಹನಾದಿಗರುಭಣ್ಡಂ। **ಏಕಸೀಮಾಯಾತಿ** ಏಕಾಯ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ।

೩೦೮. **ಯಥಾ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಯಥಾ**ಸದ್ದೋ ಯಂಸದ್ದತ್ಥೋ। ಯೇನ ವಿಧಿನಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಾಭೂಮಿಕನ್ತಿ** ಮಹಾವಿಸಯಂ। ಚತುವೀಸತಿಆಕಾರವನ್ತತಾಯ ಮಹಾವಿತ್ಥಾರಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತತೋತಿ** ಅನತ್ಥತಲಕ್ಖಣತೋ। **ಪರಿವಾರೇಪೀತಿ ಪಿ**ಸದ್ದೋ ನ ಇಧ ಏವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಸು। **ಉಲ್ಲಿಖಿತಮತ್ತೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಮಾಣಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ನಖಾದೀಹಿ ಲಿಖನಂ ಉಲ್ಲಿಖಿತಂ, ಉಲ್ಲಿಖಿತಂ ಮತ್ತಂ ಪಮಾಣಂ ಉಲ್ಲಿಖಿತಮತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ದೀಘತೋ ಚ ಪುಥುಲತೋ ಚ ಪಮಾಣಗಹಣಮತ್ತೇನಾ”ತಿ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಮಾಣಂ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಉಲ್ಲಿಖತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಞ್ಚಕನ್ತಿ** ಪಞ್ಚಪಮಾಣಂ, ಪಞ್ಚಸಮೂಹಂ ವಾ ಖಣ್ಡಂ। **ವಾ**ಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ತೇರಸಕಾದೀನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಮೋಘಸುತ್ತಕಾರೋಪನಮತ್ತೇನಾತಿ** ಮೋಘಸುತ್ತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸೂಪರಿ ಆರೋಪನಮತ್ತೇನ। **ದೀಘಸಿಬ್ಬಿತಮತ್ತೇನಾತಿ** ದೀಘತೋ ಸಿಬ್ಬಿತಮತ್ತೇನ। **ಮುದ್ದಿಯಪಟ್ಟಬನ್ಧನಮತ್ತೇನಾತಿ** ಮುದ್ದಿಯಪಟ್ಟಸ್ಸ ಬನ್ಧನಮತ್ತೇನ। **ದ್ವೇ ಚಿಮಿಲಿಕಾಯೋತಿ** ದ್ವೇ ಪಿಲೋತಿಕಾಯೋ। **ಪರಮಚಿಮಿಲಿಕಾತಿ** ಕಥಿನಚಿಮಿಲಿಕತೋ ಅಞ್ಞಾ ಅತ್ತನೋ ಪಕತಿಚಿಮಿಲಿಕಾ ಘಟೇತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ತಂ ಪರಮಚಿಮಿಲಿಕ”ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಕಥಿನಸಾಟಕಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿಚಿಮಿಲಿಕಂ ಕತ್ವಾತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಪಕತಿಚೀವರಸ್ಸಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪಕತಿಚೀವರಸ್ಸ। **ಪಕತಿಪಟ್ಟಬನ್ಧಚೀವರನ್ತಿ** ಪಕತಿಪಟ್ಟೇನ ಬನ್ಧಚೀವರಂ। **ಪಿಟ್ಠಿಅನುವಾತಾರೋಪನಮತ್ತೇನಾತಿ** ದೀಘತೋ ಅನುವಾತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸೂಪರಿ ಆರೋಪನಮತ್ತೇನ। ದೀಘಾನುವಾತಞ್ಹಿ ಪಾರುಪನಕಾಲೇ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಠಿತತ್ತಾ ಪಿಟ್ಠಿಅನುವಾತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕುಚ್ಛಿಅನುವಾತಾರೋಪನಮತ್ತೇನಾತಿ** ಪುಥುಲತೋ ಅನುವಾತಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸೂಪರಿ ಆರೋಪನಮತ್ತೇನ। ಪುಥುಲಾನುವಾತಞ್ಹಿ ಪಾರುಪನಕಾಲೇ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಠಿತತ್ತಾ ಕುಚ್ಛಿಅನುವಾತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಾರೋಪನಮತ್ತೇನಾತಿ** ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸೂಪರಿ ಆರೋಪನಮತ್ತೇನ। **ವಾತಿ** ಅಥವಾ।

ಸಾರುಪ್ಪನ್ತಿ ಸಮಣಾನುಚ್ಛವಿಕಂ। **ಪರಿಕಥಾಯಾತಿ** ಪರಿಯಾಯೇನ ಉಪ್ಪಾದಿತಾಯ ಕಥಾಯ। **ಅತಿಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ವಟ್ಟತೀತಿ** ಅತಿಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ಏವ ವಟ್ಟತಿ। **ಓತಿಣ್ಣಸದಿಸಮೇವಾತಿ** ಓತಿಣ್ಣೇನ ವತ್ಥೇನ ಸದಿಸಮೇವ ಕಥಿನಚೀವರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದುವಿಧೇಸು ಸನ್ನಿಧೀಸು। **ತದಹೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ದಿನ್ನಅಹನಿ ಏವ।

ರತ್ತಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನಾತಿ ರತ್ತಿಅತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಹುತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ। **ಅಞ್ಞೇನಾತಿ** ತಿಚೀವರತೋ ಅಞ್ಞೇನ। **ಸಮಣ್ಡಲಿಕತನ್ತಿ** ಸಹ ಮಹಾಮಣ್ಡಲಅಡ್ಢಮಣ್ಡಲೇನ ಕತಂ।

೩೦೯. ಏವಂ ಚತುವೀಸತಿಆಕಾರಂ ಅನತ್ಥತಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸತ್ತರಸಾಕಾರಂ ಅತ್ಥತಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಹತೇನಾ”ತಿಆದಿ । ತತ್ಥ ಪರಿಭೋಗಂ ನ ಹನಿತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛಿತ್ಥಾತಿ **ಅಹತಂ,** ಪರಿಭೋಗೇನ ನ ಹನಿತಬ್ಬಂ ನ ಹಿಂಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾ

ಅಹತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಪರಿಭುತ್ತೇನಾ”ತಿ। “ಅಹತಸದಿಸೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಹತಕಪ್ಪೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಕಪ್ಪ**ಸದ್ದೋ ಸದಿಸತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಾಪಣಿಕೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಸಾರಿತೋ ಆಪಣೋ ಪಾಪಣೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿತಂ ಪಾಪಣಿಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಆಪಣದ್ವಾರೇ ಪತಿತ”ನ್ತಿ। “ಪಿಲೋತಿಕ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವುತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೇನೇವಾ**ತಿ ವುತ್ತೇಹಿ “ನಿಮಿತ್ತಕತೇನಾ”ತಿಆದೀಹಿ ವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ಏವ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪರಿವಾರೇ । **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಇಧಾ**ತಿ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕೇ। ಅವುಚ್ಚಮಾನೇನ ತೇನ ವಚನೇನ ಪರಿಹಾಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೧೦. **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ಉಬ್ಭತಂ ಹೋತಿ ಕಥಿನ”ನ್ತಿಆದಿಪಾಠೇ। ಜನೇತ್ತಿಯೋ ಮಾತರೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಧಮ್ಮೇನ ಪುತ್ತೇ ಮಾನೇತೀತಿ **ಮಾತಾ,** ಧಮ್ಮೇನ ಪುತ್ತೇಹಿ ಮಾನಿಯತೀತಿ ವಾ **ಮಾತಾ,** ಸಾ ವಿಯ ಹೋನ್ತೀತಿ **ಮಾತಿಕಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಥಿನುಬ್ಭಾರ**ನ್ತಿ ಚ **ಕಥಿನುದ್ಧಾರ**ನ್ತಿ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಸದಿಸಂ। **ಏತಾ**ತಿ ಏತಾ ಪದಜಾತಿಯೋ। **ತಾಸೂ**ತಿ ಅಟ್ಠಸು ಮಾತಿಕಾಸು। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರಸ್ಸ।

೧೮೮. ಆದಾಯಸತ್ತಕಕಥಾ

೩೧೧. **ನ ಪಚ್ಚೇಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪತೀತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಪುನತ್ಥಂ, ಇಧಾತುಯಾ ಚ ಗತ್ಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ನ ಪುನ ಆಗಮಿಸ್ಸ”ನ್ತಿ। ಏವಂ ಪಕ್ಕಮತೋ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏತಞ್ಚಾತಿ ಪಕ್ಕಮನನ್ತಿಕಂ, ಕಥಿನುದ್ಧಾರಞ್ಚ। **ತಾಹ**ನ್ತಿ ತೇ ಅಹಂ। **ತೇ**ತಿ ತುಯ್ಹಂ।

ಅಞ್ಞನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರತೋ ಅಞ್ಞಂ। **ಏವಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಏಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಹೋತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧೋ। ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನಾ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ದ್ವೇ ಪಲಿಬೋಧಾ ಏಕತೋ ಭಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮ**ನ್ತಿ ಏಕಪಹಾರೇನೇವ। ಸೋ ಪಲಿಬೋಧೂಪಚ್ಛೇದೋ ಕಸ್ಮಾ ವಿತ್ಥಾರತೋ ನ ವುತ್ತೋತಿ ಆಹ “ಸೋ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ಸೋ ಪನಾ**ತಿ ಪಲಿಬೋಧೂಪಚ್ಛೇದೋ ಪನ। ನ ವುತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನುಬ್ಭಾರೇ। ಕಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ “**ನಾಸನನ್ತಿಕೋ**”ತಿ ವುತ್ತೋತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ”ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕೇ ಭಿಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯಂ ಪನಾ**ತಿ ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕೋ ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ ಪನ। ಅನೇಕಪಭೇದೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ವುತ್ತೋ**ತಿ ಅಯಂ ಆಸಾವಚ್ಛೇದಿಕೋ ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥ ಪನಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸೀಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಿಕೇ।

೩೧೨-೩೨೫. **ಏವ**ನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ಸತ್ತಕೇ**ತಿ ಅಟ್ಠಸು ಮಾತಿಕಾಸು ಆಸಾವಚ್ಛೇದತೋ ಸೇಸೇ ಸತ್ತಪಮಾಣೇ, ಸತ್ತಸಮೂಹೇ ವಾ। **ತೇಯೇವಾ**ತಿ ಸತ್ತಕೇ ಏವ। **ತತೋ**ತಿ ವಾರತೋ। **ಯೇ ಯೇ**ತಿ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಾ। **ಇತರೇಹೀ**ತಿ ಆಸಾವಚ್ಛೇದತೋ ಅಞ್ಞೇಹಿ। ಯೇ ಪಲಿಬೋಧಾ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆವಾಸೋ ಚಜೀಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಚತ್ತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯೇನ ಚಿತ್ತೇನಾ”ತಿಆದಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ। “ಏಸೇವ ನಯೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಆವಾಸೋ ವಮೀಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ವನ್ತಂ**। ಆವಾಸತೋ ಮುಚ್ಚತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಮುತ್ತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧೦೨. ಜೀವಕವತ್ಥುಕಥಾ

೩೨೬. ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಪದಕ್ಖಿಣಸದ್ದಸ್ಸ ಅಪಸಬ್ಯತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಛೇಕಾ ಕುಸಲಾ"ತಿ। **ಅಭಿಸಟಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸರಧಾತುಯಾ ಗತಿಚಿನ್ತಾಸು ಇಧ ಗತ್ಯತ್ಥೇತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಭಿಗತಾ"ತಿ। **ಅಭಿಗತಾತಿ** ಅಭಿಮುಖಂ ಗನ್ತಬ್ಬಾ। ನನು ಪಾಳಿಯಂ **"ಅತ್ಥಿಕಾನಂ ಅತ್ಥಿಕಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಕಸ್ಮಾ ಪನ "ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಕರಣತ್ಥೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಇಮಿನಾ ಛಟ್ಠೀಕತ್ತಾ ನಾಮ ತತಿಯಾಕತ್ತುನಾ ಸಮಾನೋಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ನಿಗಮೇ ವಸತೀತಿ **ನೇಗಮೋತಿ** ವುತ್ತೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಗಣೋ ನೇಗಮೋ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಕುಟುಮ್ಬಿಯಗಣೋ"ತಿ।

೩೨೭. ನಗರೇ ನಿವಸನ್ತೀತಿ **ನಾಗರಾ**। ದತ್ವಾ, ವುಟ್ಠಾಪೇಸುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆರಾಮುಯ್ಯಾನವಾಹನಾದೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**ಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಾನಿ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಗಣಿಕಟ್ಠಾನೇತಿ** ಗಣಿಕಾಯ ಠಾನೇ। **ಗಣಿಕಾತಿ** ಚ ನಗರಸೋಭಿನೀ। ಸಾ ಹಿ ಅತ್ಥಿಕೇನ ಜನಗಣೇನ ಅಭಿಗನ್ತಬ್ಬಾತಿ **ಗಣಿಕಾತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ಪಟಿಸತೇನ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಚ**ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣತ್ಥೋ। ರತ್ತಿಂ ಗಮನಸ್ಸ ಪಟಿನಿಧಿಸಙ್ಖಾತೇನ ಸತೇನ ಏವಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಿಲಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಭಾವಪಚ್ಚಯೇನ ವಿನಾಪಿ ಭಾವತ್ಥೋ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಗಿಲಾನಭಾವ"ನ್ತಿ। "ಜಾನಾಪೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಟಿವೇದೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ವಿದಧಾತುಯಾ ಞಾಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕತ್ತರಸುಪ್ಪೇತಿ** ಏತ್ಥ **ಕತ್ತರ**ಸದ್ದೋ ಜಿಣ್ಣಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಜಿಣ್ಣಸುಪ್ಪೇ"ತಿ। ಸುಪನ್ತಿ ಸುನಖಾದಯೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸುಪ್ಪಂ,** ಕತ್ತರಂ ಸುಪ್ಪಂ ಕತ್ತರಸುಪ್ಪಂ।

೩೨೮. **ತನ್ತಿ** ಜೀವಕಂ। ಅಞ್ಞೇ ರಾಜದಾರಕಾ ವದನ್ತಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನತ್ಥಿ ಮಾತಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ನಿಮ್ಮಾತಿಕೋ। ಯಥಾ ಚಾತಿ**ಆದೀಸು ಯಥಾ ಪೇಸನ್ತಿ, ತಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚ**ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಂ ವದನ್ತಿಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ನ ಕೋಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪೇಸೇತೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞೇಸನ್ತಿ** ಜೀವಕತೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಜೀವಕಸ್ಸ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ। **ಸೋತಿ** ಜೀವಕೋ। **ತಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ** "ನಿಮ್ಮಾತಿಕೋ ನಿಪ್ಪಿತಿಕೋ"ತಿ ವದನಞ್ಚ ಪಣ್ಣಾಕಾರಸ್ಸ ಅಪೇಸನಞ್ಚಾತಿ ತಂ ಸಬ್ಬಂ।

ಯಂನೂನಾತಿ ಸಾಧು ವತ। ಅಹಂ ವಜ್ಜಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯಂ ಸಾಧು ವತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಜೀವಕಸ್ಸ। **ಏತದಹೋಸೀತಿ** ಏತಂ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಅಹೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರೂಪಘಾತಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾನೀತಿ** ಪರಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ, ಉಪ ಭುಸೇನ ವಾ ಹನನೇನ ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾನಿ। **ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗನ್ತಿ** ಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪವತ್ತಾ ಮೇತ್ತಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗಂ। ಇತಿ ಅಹೋಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪುರಿಮಚಿನ್ತಾಯ ಅನೇಕನ್ತಭಾವತೋ ಏಕನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪಿ ಚಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಪಿ ಚಾತಿ** ಏಕನ್ತೇನ। **ಅಯನ್ತಿ** ಜೀವಕೋ। **ಇತೋತಿ** ಭದ್ದಕಪ್ಪತೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ಉಪಾಸಕೋ । **ಚತುಪರಿಸನ್ತರೇತಿ** ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ। **ಪತ್ಥತಗುಣನ್ತಿ** ಪತ್ಥರಿತಗುಣಂ। **ಠಾನನ್ತರನ್ತಿ** ಠಾನಭೇದಂ, **ಅಹಮ್ಪೀತಿ** ನ ಅಯಂ ಉಪಾಸಕೋಯೇವ, ಅಹಮ್ಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಗವಾತಿ** ಆಲಪನಪದಮೇತಂ। **ಪತ್ಥನನ್ತಿ** ಇಚ್ಛಿತವರಂ। **ಚೋದಿಯಮಾನೋಪೀತಿ** ಉಯ್ಯೋಜಿಯಮಾನೋಪಿ। **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ಪುರಿಮಚಿನ್ತನಮಪೇಕ್ಖತಿ। **ಏಸಾತಿ** ಏಸೋ ಜೀವಕೋ।

೩೨೯. **ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋತಿ** ಪದಸ್ಸ ದಿಸಾಸು ಪಾಮೋಕ್ಖೋ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಬ್ಬದಿಸಾಸೂ"ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇತಿ** ಜೀವಕಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಚಿನ್ತನಸಮಯೇ ಚ, ಆಗಮಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇತಿ** ವಾಣಿಜೇ, ಪುಚ್ಛೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕುತೋತಿ** ನಗರತೋ। **ತಕ್ಕಸೀಲತೋತಿ** ತಕ್ಕಸೀಲನಗರತೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಕ್ಕಸೀಲೇ। **ಆಮಾತಿ** ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ಆಮ ಅತ್ಥೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇತಿ** ವಾಣಿಜಾ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಜೀವಕೋ ಆಹ, ತಥಾ ಅಕಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋತಿ** ಜೀವಕೋ। **ಪಿತರನ್ತಿ** ಅಭಯರಾಜಕುಮಾರಂ। **ತೇಹೀತಿ** ವಾಣಿಜೇಹಿ।

ತನ್ತಿ ಜೀವಕಂ, ಪುಚ್ಛೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಜೀವಕೋ। ಕಸ್ಮಾ ತಾತ ತ್ವಂ ಇಧಾಗತೋ ಅಸಿ ಪನಾತಿ ಪುಚ್ಛೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋತಿ** ಪುಚ್ಛತೋ। **ಸೋತಿ** ಜೀವಕೋ। ಸಿಕ್ಖಿತುಂ ಆಗತೋ ಅಮ್ಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬಹುಞ್ಚ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ**ಆದೀಸು ಸೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಸ್ಸೇವ ಸಿಕ್ಖಿತತ್ತಾ ಬಹುಞ್ಚ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಆಹ "ಯಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯಥಾ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿಯೇವ, ಏವಂ ತಥಾ ಸೋ ನ

ಸಿಕ್ಖತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋ ಪನಾ**ತಿ ಜೀವಕೋ ಪನ, ಕರೋತಿ ಸಿಕ್ಖತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಂ ಕಾಲ**ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಸ್ಮಾ ಸೋ ಬಹುಞ್ಚ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಆಹ "ಏವಂ ಸನ್ತೇಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಮೇಧಾವಿತಾಯಾ**ತಿ ಖಿಪ್ಪಂ ಗಹಣಧಾರಣಪಞ್ಞತಾಯ, ಬಹುಞ್ಚ ಸಿಪ್ಪನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಸ್ಸ ಜೀವಕಸ್ಸ ಗಹಿತಞ್ಚ ಸಿಪ್ಪಂ ನ ಸಮ್ಮುಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯತ್ತಕಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಆಚರಿಯೋ ಜಾನಾತಿ, ತತ್ತಕಂ ಅಯಂ ಜೀವಕೋ ಜಾನಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯ**ನ್ತಿ ಸಿಪ್ಪಂ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಜೀವಕೋ, ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ**ನ್ತಿ ಜೀವಕಂ। **ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ। **ಕಮ್ಮವಿಪಾಕ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಂ ರೋಗಂ। "ನ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸೀ"ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ, "ಭೇಸಜ್ಜಯೋಜನ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ। **ಭೇಸಜ್ಜಯೋಜನ**ನ್ತಿ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ರೋಗಸ್ಸ ಯೋಜನಂ। **ಸೋ ಪನಾ**ತಿ ಜೀವಕೋ ಪನ। **ಇಮಿನಾ**ತಿ ಜೀವಕೇನ ನ ಉಗ್ಗಹಿತಂ, ಉಗ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕೇನ ದ್ವಾರೇನಾ**ತಿ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ಏಕೇನ ದ್ವಾರೇನ। **ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೋ**ತಿ ವಿಚರನ್ತೋ। **ಪರಿತ್ತಂ ಪಾಥೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪರಿತ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಆರಕ್ಖನತ್ಥೇಪಿ ಪವತ್ತನತೋ ಇಧ ಅಪ್ಪತ್ಥೇ ಪವತ್ತತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪ್ಪಮತ್ತಕ"ನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಅದಾಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಜೀವಕೋ, ಲಭಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ಲಭನತೋ। **ಖೀಣೇ ಪಾಥೇಯ್ಯೇ**ತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯೇ ಖೀಣೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೩. ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾದಿವತ್ಥುಕಥಾ

೩೩೦. ಯಾ ನಾಮಾತಿ ಯಾ ನಾಮ ಘರಣೀ। **ಕಿಮ್ಪಿ ಮಾಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕಾರಲೋಪಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ "ಕಿಮ್ಪಿ ಮೇ ಅಯ"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಯಕಾರಾದೇಸಸನ್ಧಿಂ ನಿವತ್ತೇತಿ, "ಮ್ಯಾಯ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಏವಂ ಸತಿ ಆದೇಸಸನ್ಧಿಯೇವ, ನ ಲೋಪಸನ್ಧಿ। ಅಯಂ ಘರಣೀ ಮೇ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಕಿಮ್ಪಿ ದಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಿಸ್ಸ ಚ, **ಕತಸ್ಸಾ**ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ರೋಗೂಪಸಮಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಮಮ ರೋಗಸ್ಸ ಉಪಸಮಸ್ಸ ಚ, ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ **ಸಂಯಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಉಪಕಾರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಪಜಾನಾಮೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ**ತಿ ಘರಣಿಯಾ ಆಸಯೋ।

೩೩೧. "ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಂ ತುಯ್ಹಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ರಾಜಾ ಸಭಾವತೋ ಆಹ, ಉದಾಹು ಕಿಞ್ಚಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾತಿ ಆಹ "ರಾಜಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಇಮ**ನ್ತಿ ಅಲಙ್ಕಾರಂ। **ಪಮಾಣಯುತ್ತೇ**ತಿ ಕಾರಣಾನುರೂಪೇ। **ನ**ನ್ತಿ ಜೀವಕಂ। **ನಾಟಕಾನಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಞ್ಚಸತಿಕಾನಂ ನಾಟಕಾನಮ್ಪಿ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ಜೀವಕೋಪಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅಭಯಕುಮಾರನಾಟಕಾನಂ। **ಮೇ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ, ನ ಪತಿರೂಪನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯ್ಯಿಕಾನ**ನ್ತಿ ಮಾತಾಮಹೀನಂ। ಕತಸ್ಸ ಮೇ ಉಪಕಾರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಅಧಿಕಾರೋ ಚ ಉಪಕಾರೋ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಸದಿಸನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ರಾಜಾ ಪಸನ್ನೋ ದತ್ವಾ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೪. ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥುಕಥಾ

೩೩೨. ಇರಿಯಾಪಥಸಮ್ಪರಿವತ್ತನೇನಾತಿ ಇರಿಯಾಪಥಸ್ಸ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪರಿವತ್ತನೇನ। ತೀಹಿ ಸತ್ತಾಹೇಹಿ ನಿಚ್ಚಲಸ್ಸ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಅಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಮತ್ಥಲುಙ್ಗನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಪ್ಪೇವ ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನ**ನ್ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಂ। **ತೇನೇವಾ**ತಿ ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ। ಸೀಸಂ ಛಾದೇತೀತಿ **ಸೀಸಚ್ಛವೀ**ತಿ ವುತ್ತೇ ಸೀಸಪಟಿಚ್ಛಾದನಚಮ್ಮನ್ತಿ ಆಹ "ಸೀಸಚಮ್ಮ"ನ್ತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ। **ತೀಹಿ ಸತ್ತಾಹೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪುಬ್ಬಪದೇನ ಪಚ್ಛಿಮಪದಂ ಗುಣಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ತೀಹಿ ಪಸ್ಸೇಹಿ ಏಕೇನೇಕೇನ ಸತ್ತಾಹೇನಾ"ತಿ।

೩೩೩. ಜನಂ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾತಿ ಜನಂ ಅಪಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ।

೧೦೬. ಪಜ್ಜೋತರಾಜವತ್ಥುಕಥಾ

೩೩೪. ವಿಚ್ಛಿಕಸ್ಸ ಜಾತೋತಿ ವಿಚ್ಛಿಕಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಜಾತೋ, ವಿಚ್ಛಿಕಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಬ್ಬಿ ಚ ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಿಚ್ಛಿಕಾನಂ ಪಟಿಕೂಲಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಞ್ಞಾಸಯೋಜನಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಹೋತೀ"ತಿ। **ಅಸ್ಸ ರಞ್ಞೋತಿ** ಚನ್ದಪಜ್ಜೋತನಾಮಕಸ್ಸ ಅಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ। **ಹತ್ಥಿನೀಯೇವಾತಿ** ಭದ್ದವತಿಕಾ ನಾಮ ಹತ್ಥಿನೀಯೇವ। **ವೀಸಯೋಜನಸತನ್ತಿ** ವೀಸಾಧಿಕಂ ಯೋಜನಸತಂ।

ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ದ್ವಾರೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ, ಆರೋಚೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಕುಲಪುತ್ತೋ, "ಆಹರಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತರೋತಿ** ಪುರಿಸೋ। **ತನ್ತಿ** ಪತ್ತಂ। **ಯತ್ಥ ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಭವೇ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಾಹನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋತಿ** ಪುರಿಸೋ। ಪಜ್ಜೋತೋ ನಾಮ ಅಯಂ ರಾಜಾ ಜಾತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಬ್ಬಿಂ ಪಾಯೇತ್ವಾತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಬ್ಬಿಞ್ಚ ಪಾಯೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। ಸಬ್ಬಿಞ್ಚ ಪಾಯೇತ್ವಾ, ಪರಿಚಾರಕಾನಂ ಆಹಾರಾಚಾರೇ ವಿಧಿಞ್ಚ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಲುಮ್ಪೇತ್ವಾತಿ** ಲುಪಿಧಾತು ಓದಹನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಓದಹಿತ್ವಾ"ತಿ। **ವಿರೇಚೇಸೀತಿ** ಉದ್ಧಞ್ಚ ಅಧೋ ಚ ವಿರೇಚೇಸಿ।

೧೦೮. ಸಿವೇಯ್ಯಕದುಸ್ಸಯುಗಕಥಾ

೩೩೫. ಸಿವಥಿಕನ್ತಿ ಸಿವಾ ಜಮ್ಬುಕಾ ಕುಣಪಖಾದನತ್ಥಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸಿವಟ್ಠಂ,** ತದೇವ **ಸಿವಥಿಕಂ,** ಇಮಿನಾ ಸಿವಥಿಕಾಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಿವೇಯ್ಯಕಂ ಥಿಕಸದ್ದಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಉತ್ತರಕುರೂಸು। **ತನ್ತಿ** ಮತಂ। **ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಕಸಕುಣಾತಿ** ಹತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಿಹಙ್ಗಮಾ। ತೇ ಹಿ ಹತ್ಥಿನೋ ಸೋಣ್ಡೋ ವಿಯ ಸೋಣ್ಡೋ ಏತೇಸು ಅತ್ಥೀತಿ **ಹತ್ಥೀಸೋಣ್ಡಕಾ,** ತೇ ಚ ತೇ ಸಕುಣಾ ಚೇತಿ ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಕಸಕುಣಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ರಞ್ಞೋ ಆಹರನ್ತೀತಿ** ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಾಯ, ಸನ್ತಿಕಂ ವಾ ಆಹರನ್ತಿ। **ಇದನ್ತಿ** ಸಿವೇಯ್ಯಕಂ ದುಸ್ಸಯುಗಂ। ಸಿವಿರಟ್ಠೇ ವಾಯಿತಂ **ಸಿವೇಯ್ಯಕನ್ತಿ** ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಥವಾ"ತಿಆದಿ। **ತೇನಾತಿ** ಕಾರಣೇನ। "ಸಿವೇಯ್ಯಕನ್ತಿ…ಪೇ॰… ವದನ್ತೀ"ತಿ ಪೋರಾಣಾ ಆಹೂತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೯. ಸಮತ್ತಿಂಸವಿರೇಚನಕಥಾ

೩೩೬. ಕಿಂಪನಾತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮತ್ಥೋ। ಲೂಖೋ ಕಿಂ, ನ ಲೂಖೋ ಕಿನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸಿನೇಹಪಾನಂ ಪನ ತೇಮೇತೀ"ತಿ ಚ "ಕರೋತೀ"ತಿ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಕಲಕಾಯೇ। **ಸಿರಾತಿ** ಕಣ್ಡರಾ। **ಅಯನ್ತಿ** ಜೀವಕೋ। **ಓಳಾರಿಕದೋಸಹರಣತ್ಥನ್ತಿ** ಓಳಾರಿಕಸ್ಸ ದೋಸಸ್ಸ ಅಪನಯನತ್ಥಂ। **ಪಕತತ್ತೇತಿ** ಪಕತಿಸಙ್ಖಾತೇ ಸಭಾವೇ ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭಗವಾ ಭನ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕುತೋತಿ** ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ। ವಟ್ಟತಿ ನು ಖೋತಿ ಚಿನ್ತೇಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋತಿ** ಚಿನ್ತನತೋ। **ಸೋಣೋತಿ** ಕೋಳಿವೀಸಸೋಣೋ, ಭುಞ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ಸೋಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸೋಣಸ್ಸ। **ಸೋತಿ** ಸೋಣೋ। **ಥೇರಸ್ಸಾತಿ** ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ। ಇದಂ "ಪತ್ತ"ನ್ತಿಪದೇ ಸಾಮೀ, "ಅದಾಸೀ"ತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। ಅಞ್ಞಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ರಾಜಾಪಿ ಖೋ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಞ್ಚ ಸುಜಾತಾ ಅದಾಸಿ, ಯಞ್ಚ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ, ಭಾಜನಗತೇಸು ದ್ವೀಸುಯೇವ ತೇಸು ಪಿಣ್ಡಪಾತೇಸು ದೇವತಾ ಓಜಂ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞೇಸೂತಿ** ದ್ವೀಹಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಸು। **ಇಚ್ಛನ್ತಿ** ರುಚಿಂ। **ಸೋತಿ** ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ರಾಜಾ। **ತವೇವಾತಿ** ತುಯ್ಹಮೇವ। ತನ್ತಿ ಭಗವತೋ ವಚನಂ। ರಾಜಾ ಅಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇತಿ** ಅಸೀತಿಕುಲಪುತ್ತಸಹಸ್ಸಾ। **ಏತದತ್ಥಮೇವಾತಿ** ಸೋಣಸ್ಸ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನತ್ಥಮೇವ, ನ ರಞ್ಞೋ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೧೦. ವರಯಾಚನಕಥಾ

೩೩೭. ಕತಂ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಯೇನಾತಿ **ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ** ರಾಹುಲವತ್ಥುಮ್ಹಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೫) ವುತ್ತನಯೇನೇವ। **ಇದಂ ವತ್ಥನ್ತಿ** ಇದಂ ಸಿವೇಯ್ಯಕಂ ವತ್ಥಂ, ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ತಾವಾ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ। **ಏತ್ಥನ್ತರೇತಿ** ಏತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಪ್ಪನ್ನಕಾಲಮಜ್ಝೇ। **ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾತಿ** ಪಂಸುಕೂಲಿಕಹೇತುನಾ। **ಅಯನ್ತಿ** ಜೀವಕೋ। **ಗಹಪತಿಚೀವರನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಗಹಪತೀನಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಗಹಪತೀಹಿ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರ"ನ್ತಿ । **ವತ್ಥದಾನಾನಿಸಂಸಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯಾತಿ** "ವತ್ಥದೋ ಹೋತಿ ವಣ್ಣದೋ"ತಿಆದಿಕಾಯ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೪೨) ವತ್ಥದಾನಸ್ಸ ಆನಿಸಂಸೇನ ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ। ವಿಚ್ಛಾವಸೇನ ವುತ್ತೋ "ಇತರೀತರೇನಾ"ತಿ ಸಬ್ಬನಾಮಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅಪ್ಪಗ್ಘೇನಪಿ ಮಹಗ್ಘೇನಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚೀ"ತಿ। **ಪಾವಾರೋತಿ** ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ। ಸೋ ಹಿ ಪಾರುಪನತ್ಥಾಯ ವರಿಯತಿ ಇಚ್ಛಿಯತೀತಿ ಪಾವಾರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಕಪ್ಪಾಸಾದಿಭೇದೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಕತಿಕೋಜವಮೇವಾತಿ** ಪಕತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಾರುಪ್ಪಂ ಕೋಜವಮೇವ। ಸೋಳಸನಾಟಕಿತ್ಥೀನಂ ಠತ್ವಾ ನಚ್ಚಯೋಗ್ಯತ್ತಾ ಮಹತೀ ಪಿಟ್ಠಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಮಹಾಪಿಟ್ಠಿಯಂ,** ತಮೇವ ಕೋಜವಂ **ಮಹಾಪಿಟ್ಠಿಯಕೋಜವಂ।** ತಸ್ಸ ಕಿರ ಲೋಮಾನಿ ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

೧೧೧. ಕಮ್ಬಲಾನುಜಾನನಾದಿಕಥಾ

೩೩೮. **ಕಾಸೀನನ್ತಿ** ಕಾಸೀನಂ ಜನಪದಾನಂ, ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ನಿವಾಸೀನಂ ಜನಾನಂ ವಾ। **ಪಸೇನದಿಸ್ಸಾತಿ** ಪಚ್ಚುಟ್ಠಂ, ಪಟಿಪಕ್ಖಂ ವಾ ಸೇನಂ ಜಿನಾತೀತಿ **ಪಸೇನದಿ** ಜಕಾರಸ್ಸ ದಕಾರಂ ಕತ್ವಾ। **ಏಸಾತಿ** ಏಸೋ ಕಾಸಿರಾಜಾ। "ಸಹಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕಾಸಿ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಸಙ್ಕೇತಸಙ್ಖ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಂಅಗ್ಘನಕೋತಿ** ತೇನ ಕಾಸಿನಾ ಅಗ್ಘನಕೋ। ಕಸ್ಮಾ ಅಡ್ಢಕಾಸೀತಿ (ಥೇರೀಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫) ವುತ್ತೋತಿ ಆಹ "ಅಯಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಯನ್ತಿ** ಕಮ್ಬಲೋ। **ಪನಾತಿ** ಕಾರಣತ್ಥಜೋತಕೋ। ಯಸ್ಮಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩೯. ಭಙ್ಗಿತಬ್ಬಂ ಖೋಮಾದೀನಿ ಪಞ್ಚ ಸುತ್ತಾನಿ ಮಿಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅವಮದ್ದಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಭಙ್ಗನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಙ್ಗಂ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। **ವಾಕಮಯಮೇವಾತಿ** ಭಙ್ಗನಾಮಕೇನ ವಾಕೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಮೇವ।

೩೪೦. **ತೇತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ, ಸಲ್ಲಕ್ಖಿಂಸು ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತಸ್ಸಾತಿ** ಪದಸ್ಸ, ಅತ್ಥನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ಅಚ್ಛಿಂಸೂತಿ** ನ ಆಸಿಂಸು, ನ ವಸಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾಕಾಮಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಮುಧಾತು ಇಚ್ಛತ್ಥೋ ಯಕಾರಲೋಪೋತಿ ಆಹ "ನ ಅನಿಚ್ಛಾಯಾ"ತಿ। **ದಾತಬ್ಬೋತಿ** ಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ। **ಉಪಚಾರೇತಿ** ಸುಸಾನಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ। "ಅಕಾಮಾ ಭಾಗಂ ದಾತು"ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅನೇಕನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಯದಿ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಂ ಸುಸಾನಂ। "ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ದೇನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಸದಿಸಾ ಓಕ್ಕಮಿಂಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಸದಿಸಸದ್ದೋ ಸಮಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಸಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸೂ"ತಿ। **ಸಮನ್ತಿ** ಭಾವನಪುಂಸಕೋ। ಸಮಾನದಿಸಾಯಾತಿ ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕದಿಸಾಯ ವಾ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಪನ ಯಕಾರಲೋಪೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಬಹಿಮೇವಾತಿ** ಸುಸಾನತೋ ಬಹಿ ಏವ। **ಕತಿಕನ್ತಿ** ಕತೇನ ಪವತ್ತಂ ಸಙ್ಗರಂ।

೧೧೩. ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸಮ್ಮುತಿಕಥಾ

೩೪೨. "ಯೋ ನ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿಆದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಞಾತಕಾದೀನಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಚ್ಚಸ್ಸಿನ್ತಿ** ಜನೇ। **ವಾ**ಸದ್ದೋ ವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। ಏತೇಸು ತೀಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಕಾರಣೇನ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ನಾಮಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಗತಸ್ಸಾಪಿ ಚೀವರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ। ಪಗೇವ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಸ್ಸಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅವಮಞ್ಞನ್ತಿ** ಉಞ್ಞಾತಂ। **ವೋತಿ** ತುಮ್ಹಾಕಂ। ನತ್ಥಿ ಕಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಮುಟ್ಠಾ ಸತಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ।** ಆಗತಾನಮ್ಪಿ ಚೀವರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ। ಪಗೇವ ಪಠಮಂ ಆಗತಾನನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತಂ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮಾತಿ

ಯೋಜನಾ। **ಸನ್ತಸನ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಖೇದಖೇದೋ ವಾ। **ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚಾ**ತಿ ಇದಞ್ಚ ಇದಞ್ಚ ಚೀವರಂ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಚ ಗಚ್ಛತಿ, ಯಸ್ಮಾ ಚ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಯೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವರೂಪೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಪಲೋಕನೇನಪೀತಿ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಂ ಕಾತುಂ ಸಙ್ಘಂ ಅಪಲೋಕೇಮೀ"ತಿ ಅಪಲೋಕನೇನಪಿ, ಸಮ್ಮನ್ನಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯತ್ಥ ಪನಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಧುರವಿಹಾರೇ।

"ಗಹಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಜ್ಝಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಝಧಾತುಯಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಚೀವರಪಟಿಸಾಮಕ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚೀವರಂ ಗಹಿತಟ್ಠಾನತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ದಹತಿ ಠಪೇತೀತಿ **ಚೀವರನಿದಹಕೋ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯೋ ನ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛತೀತಿಆದೀಸು **ಏತ್ಥ** ಏತೇಸು ಚ ಇತೋ ಪರಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೪. ಭಣ್ಡಾಗಾರಸಮ್ಮುತಿಆದಿಕಥಾ

೩೪೩. ಯೋ ವಿಹಾರೋ ವಾ ಯೋ ಅಡ್ಢಯೋಗೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಸೋ ವಿಹಾರಾದಿಕೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಆರಾಮಿಕಸಾಮಣೇರಾದೀಹೀ"ತಿ ಪದಂ ವಿವಿತ್ತತ್ಥೇ ಅಪಾದಾನಂ, ಕರಣಮ್ಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। ಪಚ್ಚನ್ತಸೇನಾಸನಂ ಪನ ನ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಂ ಚೋರಾದಿಉಪದ್ದವತ್ತಾ। **ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವಾ**ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವ।

ಯಸ್ಸಾತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರಸ್ಸ। ಇದಂ ಪದಂ "ಛದನಾದೀಸೂ"ತಿ ಪದೇ ಸಾಮೀ, "ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ । **ಯಸ್ಸ ಪನಾ**ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರಸ್ಸ ಪನ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಸ್ಮಿಂಚಿ ಠಾನೇ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಪತಿತಹೇತುನಾ। ಮೂಸಿತ್ವಾ ಖಾದತೀತಿ **ಮೂಸಿಕೋ**। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಗೋಧಾಮಙ್ಗುಸಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಉಪ ಭುಸಂ, ಉಪಗುಹಿತ್ವಾ ವಾ ಚಿನನ್ತೀತಿ **ಉಪಚಿಕಾ**। **ತ**ನ್ತಿ ಓವಸ್ಸನಾದಿಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏವ**ನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾದೀಹೀತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಚೀವರನಿದಹಕಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು। ಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇನ ನ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾವಾ**ತಿ ಚೀವರನಿದಹಕಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಾನಂ, ತೇಹಿ ವಾ ಪಠಮಂ। **ಯಂ ಯ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹತಿ, ತಥೇವ। **ಚೀವರನಿದಹಕೇನಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇನೇವ, ಅಥ ಖೋ ನಿದಹಕೇನಪೀತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ನಿದಹಕೋ ಆಚಿಕ್ಖತಿ, ತಥೇವ। **ತತೋ**ತಿ ತೇಹಿ ಚೀವರೇಹಿ, ವಿಭತ್ತಅಪಾದಾನಂ, ತೇಸು ಚೀವರೇಸು ವಾ ನಿದ್ಧಾರಣಂ। **ತದೇವಾ**ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ವುತ್ತಚೀವರಮೇವ।

ಇತೀತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಣ್ಡಾಗಾರ**ನ್ತಿ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಠಪನೋಕಾಸಂ ಅಗಾರಂ। **ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ**ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ನಿಯುತ್ತೋ। **ಬಾಹುಲ್ಲಿಕತಾಯಾ**ತಿ ಪಚ್ಚಯಬಾಹುಲ್ಲೇನ ನಿಯುತ್ತಭಾವತ್ಥಂ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಿಮತ್ಥಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತೋತಿ ಆಹ "ಅಪಿ ಚಾ"ತಿಆದಿ। ಅನುಗ್ಗಹಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। ನೇವ ಜಾನೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ದ್ವೇ ದ್ವೇ ವಾ ಚೀವರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತು**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ।

ನ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥುದ್ಧಾರವಸೇನ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಅವುಟ್ಠಾಪನೀಯೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಞೇಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚತೂಸು। ಸಙ್ಘೋ ಪನ ದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಕಾರತಾಯ ಚಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪಕಾರತಾಯ ಚ। ಏತ್ಥ ಚ ಪುರಿಮೇಸು ತೀಸು ಏಕೋಯೇವ ಹೇತು, ಪಚ್ಛಿಮೇ ಪನ ದ್ವೇ ಹೇತವೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನಾತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಮುಖೇ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನೋ, ಸನ್ನಿಪತಿತೋ ವಾ **ಸಮ್ಮುಖೋ,** ಸಮ್ಮುಖೋ ಹುತ್ವಾ ಭೂತೋ **ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೋ**। ಭೂಸದ್ದಯೋಗತ್ತಾ ಅಕಾರಸ್ಸೀಕಾರೋ ಹೋತಿ, ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೋ ಸಙ್ಘೋ । ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇನಾ"ತಿ। **ಕೋಲಾಹಲ**ನ್ತಿ ಬಹುಜನೇಹಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಏಕತೋ ಕತಂ ಅಬ್ಯತ್ತಸದ್ದಂ। ತದಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿಆದಿ। "ಚೀವರಭಾಜಕೇಸೂ"ತಿಆದಿನಾ ಅಗತಿಗಮನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। **ತುಲಾಭೂತೋ**ತಿ ತುಲಾಯ ಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಭೂತೋ, ತುಲಾಯ ಸದಿಸಭಾವಂ ಪತ್ತೋ ವಾ। **ಮಜ್ಝತ್ತೋ**ತಿ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತೋ ಅತ್ತಾ ಸಭಾವೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮಜ್ಝತ್ತೋ।

ಇದನ್ತಿ ಚೀವರಂ। **ಘನ**ನ್ತಿ ನಿರನ್ತರಂ। **ತನುಕ**ನ್ತಿ ವಿರಳಂ। ಏತ್ಥ "ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವತ್ಥಸ್ಸ ಪಮಾಣೇನ ಉಚ್ಚಿನನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ತುಲಯಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಗ್ಘೇನ ತುಲನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಣ್ಣಾವಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಅವಣ್ಣಞ್ಚ ಖುದ್ದಕಞ್ಚ ಪಮಾಣಂ, ಮಹನ್ತಞ್ಚ ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕಚ್ಚಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಅಪ್ಪಗ್ಘಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚಾನಿ ಮಹಗ್ಘಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ದಸದಸಅಗ್ಘನಕ**ನ್ತಿ ದಸಹಿ ದಸಹಿ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ಅಗ್ಘನಕಂ। **ಯ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ, **ಬನ್ಧಿತ್ವಾ**ತಿ ನವಗ್ಘನಕಂ ಏಕಗ್ಘನಕೇನ, ಅಟ್ಠಗ್ಘನಕಞ್ಚ ದ್ವಿಅಗ್ಘನಕೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮೇ ಪಟಿವೀಸೇ**ತಿ ಸಮಪಮಾಣೇ ಪಟಿವೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ, ಇಮಿನಾ "ವಣ್ಣಾವಣ್ಣ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ವಣ್ಣ**ಸದ್ದೋ ಪಮಾಣತ್ಥೋತಿ ದೀಪೇತಿ। **ದಸ ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ ಅಞ್ಞೇನಾಕಾರೇನಾಪಿ ಗಣೇತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ। **ಭಣ್ಡಿಕ**ನ್ತಿ ಚೀವರಭಣ್ಡೇನ ನಿಯುತ್ತಂ ಪುಟಂ। **ಕುಸೋ**ತಿ ಸಲಾಕದಣ್ಡೋ।

ಅತ್ತಿಸ್ಸರಾತಿ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಇಸ್ಸರಾ। ಅಞ್ಞೇಸಂ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಡ್ಢಭಾಗೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಲದ್ಧಭಾಗತೋ ಉಪಡ್ಢೋ ಭಾಗೋ। **ಯೇ ಪನಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಾ ಪನ। **ಸಮಭಾಗೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಾಗೇನ ಸಮೋ ಭಾಗೋ। **ಇದಞ್ಚಾ**ತಿ "ಉಪಡ್ಢಪಟಿವೀಸ"ನ್ತಿ ವಚನಞ್ಚ, ಕಥಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮಕಮೇವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಾಮಣೇರಾನಂ ಸಮಪಮಾಣಮೇವ। **ತತ್ರುಪ್ಪಾದವಸ್ಸಾವಾಸಿಕ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಉಪ್ಪಾದೇನ ಮೂಲೇನ ಉಪ್ಪಾದಿತಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ। **ಫಾತಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಡ್ಢನಕಮ್ಮಂ "ಯತ್ತಕೇನ ವಿನಯಾಗತೇನ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಬನ್ಧನಾದಿನಾ ಹತ್ಥಕಮ್ಮೇನ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಊನತಾ ನ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಫಾತಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಗಹಣಂ । **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ತತ್ರುಪ್ಪಾದವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಗಹಣೇ। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಅಖಿಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಸಾಮಣೇರಾನಂ। **ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಚೀವರೇಪೀ**ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಠಪಿತೇ ಅಕಾಲಚೀವರೇಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ತತ್ರುಪ್ಪಾದವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಮಪೇಕ್ಖತಿ। ಸಾಮಣೇರಾ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪಹರಿತಕ**ನ್ತಿ ಹರಿತವಿರಹಿತಂ। **ರಜ್ಜಛಲ್ಲಿ**ನ್ತಿ ರಜನಚ್ಛವಿಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಕರಣತೋ ಸಮಭಾಗದಾನಂ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇ ಚಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ। **ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕರೋನ್ತೀ**ತಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಾಲೇಸು ಅಕತ್ವಾ ಯಥಿಚ್ಛಿತಕ್ಖಣೇ ಕರೋನ್ತಿ। **ತೇ**ತಿ ಸಾಮಣೇರೇ। **ಸಮಪಟಿವೀಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ**ತಿ "ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಾತಮತ್ತೇನ ಸಮೋ ಪಟಿವೀಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ।

"ಸಕಂ ಭಾಗಂ ದಾತು"ನ್ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಭಣ್ಡಾಗಾರತೋ...ಪೇ॰... ಸನ್ಧಾಯಾ"ತಿ। **ಪಹತಾಯಾ**ತಿ ಪಹರಿತಬ್ಬಾಯ, ಪಹನಿತಬ್ಬಾಯ ವಾ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ। **ಅನೀಹಟೇಸೂ**ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರತೋ ಅನೀಹರಿತೇಸು। **ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಉತ್ತರಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತುಲಾಯಾ**ತಿ ಮಾನೇನ।

ತೇಸೂತಿ ಸಾಟಕೇಸು, ಏಕೋ ಸಾಟಕೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಬ್ಬೇಸು ಪಾತಿತೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ತಕೇನಾ**ತಿ ದ್ವಾದಸಗ್ಘನಕೇನ। **ತಂ ಸುತ್ವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಗಣಸನ್ತಕೇ। ಅನುಪ್ಪದಾನೇನ ಖಿಪಿಯತಿ ಪಕ್ಖಿಪಿಯತೀತಿ **ಅನುಕ್ಖೇಪ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನುಕ್ಖೇಪಂ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। ಯತ್ತಕಂ ಅಗ್ಘನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ತಕೇನ ಅಗ್ಘೇನ ಅಗ್ಘನಕೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಕಲ್ಲಕಾ**ತಿ ವಿಕಲಸ್ಸ ಭಾವೋ ವಿಕಲ್ಲಂ, ಚೀವರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅಪಹೋನಕಭಾವೋ, ತದೇವ ವಿಕಲ್ಲಕಾ। "ತತ್ಥಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ತೇಸು ದ್ವೀಸು ವಿಕಲ್ಲಕೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥೀ**ತಿ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ನಿಪಾತೋಯಂ। ಛಿನ್ದನ್ತೇಹಿ ಚ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದಾತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಚ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾನಿ। ದಾಸದ್ದೋ ಹಿ ಅವಖಣ್ಡನತ್ಥೋ। **ದಾತು**ನ್ತಿ ಅವಖಣ್ಡಿತುಂ। **ಏವ**ನ್ತಿಆದಿ

ನಿಗಮನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಏತೇಸು ವಿಕಲ್ಲಕೇಸು। **ತನ್ತಿ** ಚೀವರಂ । **ಅಥಾತಿ** ತೋಸಿತತೋ ಪರಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ। **ಸಾಮಣಕನ್ತಿ** ಸಮಣಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ। **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ತೇನಾತಿ** ಪರಿಕ್ಖಾರೇನ। **ಇದಮ್ಪೀತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಸಾಮಣಕಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸ ಠಪನಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಪುರಿಮಂ ವತ್ಥಭಿನ್ದನಮಪೇಕ್ಖತಿ।

ವಗ್ಗನ್ತಿ ಸಮೂಹಂ। ಅಟ್ಠ ವಾ ನವ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ **ಹೋನ್ತೀತಿ** ಯೋಜನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಅಟ್ಠನ್ನಂ ವಾ ನವನ್ನಂ ವಾ। **ಏವನ್ತಿಆದಿ** ನಿಗಮನಂ। ಅಯಂ ಅಪಹೋನಕಭಾವೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಪುನ ಚೀವರಸ್ಸೇವ ವಿಕಲ್ಲಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಥವಾ"ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥ ಪುರಿಮನಯೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಚ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಚ ವಿಕಲ್ಲಕಂ ಹೋತಿ, ಪಚ್ಛಿಮೇ ಚೀವರಸ್ಸೇವಾತಿ ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ।

೧೧೫. ಚೀವರರಜನಕಥಾ

೩೪೪. **ಗಿಹಿಪರಿಭುತ್ತಂ ಪನಾತಿ** ಗಿಹಿನಾ ಪರಿಭುತ್ತಂ ವತ್ಥಂ ಪನ, ಕಿಞ್ಚಿ ಫಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸೀತುದಕಾತಿ ಸೀತಂ ಉದಕಂ। ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಹಿ ಅಯಂ। **ಉತ್ತರಾಳುಮ್ಪನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಉತ್ತರ ಉಳುಮ್ಪನ್ತಿ ಪದಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅಕಾರತೋ ಉಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ, ಪುಬ್ಬಸರಸ್ಸ ಚ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ "ಉತ್ತರಾಳುಮ್ಪ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಉತ್ತರಾಳೂತಿ** ಉತ್ತರಉದಕಂ। **ಉಳು**ಸದ್ದೋ ಹಿ ಉದಕವಾಚಕೋ, ತಂ ಪಾತಿ ರಕ್ಖತೀತಿ ಉತ್ತರಾಳುಮ್ಪಂ। ತಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಟ್ಟಾಧಾರಕ"ನ್ತಿ। **ರಜನನ್ತಿ** ರಜನಛಲ್ಲಿಂ। **ಹೀತಿ** ಫಲಜೋತಕೋ। **ರಜನನ್ತಿ** ರಜನುದಕಂ। **ಹೀತಿ** ವಿತ್ಥಾರೋ। **ಥೇವೋತಿ** ರಜನಬಿನ್ದು। **ನ ವಿಸರತೀತಿ** ನ ಪಗ್ಘರತಿ। **ರಜನಾಳುಙ್ಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪದಸಿದ್ಧಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ರಜನಉಳುಙ್ಕನ್ತಿ** ರಜನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಕರಿಯತೀತಿ ರಜನಉಳುಙ್ಕಂ। ದಣ್ಡಕೇನ ನಿಯುತ್ತಂ ಥಾಲಕಂ **ದಣ್ಡಕಥಾಲಕನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಮೇವ ಸದಣ್ಡಕ"ನ್ತಿ। **ರಜನಕುಣ್ಡನ್ತಿ** ರಜನಪಕ್ಖಿಪನಂ ಮಹಾಘಟಂ। **ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ। **ಪತ್ಥಿನ್ನ**ಸದ್ದೋ ಥದ್ಧಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಥದ್ಧ"ನ್ತಿ। **ದನ್ತಕಾಸಾವಾನೀತಿ** ಏತ್ಥ ದನ್ತಸದ್ದೇನ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಸೋ ಏತೇಸಮತ್ಥೀತಿ ದನ್ತಾನಿ, ದನ್ತಾನಿ ಚ ತಾನಿ ಕಾಸಾವಾನಿ ಚೇತಿ ದನ್ತಕಾಸಾವಾನಿ, ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದನ್ತವಣ್ಣಾನೀ"ತಿ। ದನ್ತವಣ್ಣಾನಿ ಕಾಸಾವಾನಿ ಧಾರೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೬. ಛಿನ್ನಕಚೀವರಾನುಜಾನನಕಥಾ

೩೪೫. **ದೀಘಮರಿಯಾದಬದ್ಧನ್ತಿ** ದೀಘೇನ ಮರಿಯಾದೇನ ಬದ್ಧಂ। **ಚತುಕ್ಕಸಣ್ಠಾನನ್ತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮೋಧಾನಸಣ್ಠಾನಂ। **ಉಸ್ಸಹಸಿ ತ್ವನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪುಬ್ಬೋ ಸಹಧಾತು ಸಮತ್ಥತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಸಕ್ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ। ಪಪುಬ್ಬೋ ಪನ ಅಭಿಭವನತ್ಥೋ ಹೋತಿ "ಪಸಹತೀ"ತಿಆದೀಸು। **ಯೋ ನಾಮಾತಿ** ಯೋ ಆನನ್ದೋ ಆಜಾನಿಸ್ಸತಿ ನಾಮ, ಸೋ ಆನನ್ದೋ ಪಣ್ಡಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಕುಸೀ"ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ ಅಧಿವಚನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನುವಾತಾದೀನನ್ತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪರಿಭಣ್ಡಾದೀನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಅಡ್ಢಕುಸೀ"ತಿ ಏತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಗೀವೇಯ್ಯಕನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗೀವಾಯಂ ಸುತ್ತಸಂಸಿಬ್ಬಿತಂ ಗೀವೇಯ್ಯಕನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಗೀವಾವೇಠನಟ್ಠಾನೇ"ತಿಆದಿ। "ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಯ್ಯಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ **ಜಙ್ಘೇಯ್ಯಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಏತಂ ನಾಮನ್ತಿ** "ಗೀವೇಯ್ಯಕಂ, ಜಙ್ಘೇಯ್ಯಕ"ನ್ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ। **ಏತನ್ತಿ** "ಅನುವಿವಟ್ಟ"ನ್ತಿಆದಿ ಏತಂ। "ಅನುವಿವಟ್ಟ"ನ್ತಿ ಏತಂ ನಾಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿವಟ್ಟಸ್ಸಾತಿ** ಮಜ್ಝಿಮಖಣ್ಡಕಸ್ಸ। **ಬಾಹನ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಬಾಹಾಯ ಉಪರಿ ಠಪಿತಾ ಅನ್ತಾ ಬಾಹನ್ತಾತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬಾಹಾಯಾ"ತಿಆದಿ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಉಭಿನ್ನಮನ್ತಾನಂ। **ಏತನ್ತಿ** "ಬಾಹನ್ತ"ನ್ತಿ ಏತಂ।

೧೧೭. ತಿಚೀವರಾನುಜಾನನಕಥಾ

೩೪೬. “ಉಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡಿಕಭಾವಂ ಆಪಾದಿತೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಬ್ಭಣ್ಡಿತೇತಿ** ಏತ್ಥ ಉಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ ಉಬ್ಭಣ್ಡಂ, ಉಬ್ಭಣ್ಡಭಾವಂ ಇತಾ ಆಪಾದಿತಾತಿ ಉಬ್ಭಣ್ಡಿತಾತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇ ಉಬ್ಭಣ್ಡಿತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅದ್ದಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಿಸಿಸಙ್ಖೇಪೇನಾತಿ** ಭಿಸಿಯಂ ಪಕ್ಖೇಪೇನ, ಪವೇಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಭಿಸಿಆಕಾರೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದಕ್ಖಿಣಾಗಿರಿಂ। ಗಚ್ಛನ್ತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜನಾ। “ಅಟ್ಠಪಮಾಣಾಸೂ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನ್ತರಟ್ಠಕಾಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಕಪಚ್ಚಯೋ ಪಮಾಣತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಕೇಸುಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪಮಾಣಸದ್ದೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಗಳಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ರತ್ತೀಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಗವನ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ “ಭಗವತೋ”ತಿ। **ಸೀತಾಲುಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸೀತಂ ಪಕತಿ ಏತೇಸನ್ತಿ ಸೀತಾಲುನೋ , ತೇಯೇವ **ಸೀತಾಲುಕಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸೀತಪಕತಿಕಾ”ತಿ । ಯೇ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಪಕತಿಯಾವ ಸೀತೇನ ಕಿಲಮನ್ತಿ, ತೇ ಸೀತಾಲುಕಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕಚ್ಚೀಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಏಕಚ್ಚಸದ್ದೋ ಏಕಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಏಕಂ ಪಟ್ಟ”ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಏಕೋಯೇವ ಏಕಚ್ಚೋತಿ ಕತ್ವಾ ಸಕತ್ಥೇ ಅಚ್ಚಪಚ್ಚಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಪಟ್ಟ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕಚ್ಚೇನ ನಿಯುತ್ತಂ ಏಕಚ್ಚೀಯನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ಕತ್ವಾ ನಿಯುತ್ತತ್ಥೇ ಪವತ್ತಸ್ಸ ಇಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ। ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತರೇತಿ** ಸಙ್ಘಾಟಿತೋ ಇತರೇ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಅನ್ತರವಾಸಕೇ।

೧೧೮. ಅತಿರೇಕಚೀವರಾದಿಕಥಾ

೩೪೮. **ಅಚ್ಛುಪೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಚ್ಛಿ** ವುಚ್ಚತಿ ನೇತ್ತಮಣ್ಡಲಂ, ತಂ ವಿಯಾತಿ ಅಚ್ಛಿ ಛಿದ್ದೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ ಉಪನೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಚ್ಛುಪೇಯ್ಯಂ। “ಲಗ್ಗಾಪೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಂಸುಕೂಲೇ। **ಸಬ್ಬಮಿದನ್ತಿ** “ದಿಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿ”ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಇದಂ ವಚನಂ। **ಉದ್ಧರಿತ್ವಾತಿ** ಅಪನೇತ್ವಾ। **ಸಂಸಿಬ್ಬಿತನ್ತಿ** ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಂ।

೩೫೧. **ಸೋವಗ್ಗಿಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸುನ್ದರಾನಿ ಅಗ್ಗಾನಿ ರೂಪಾದೀನಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಸಗ್ಗೋ, ಪುಬ್ಬಪದೇ ಉಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪೋ, ಉಕಾರಸ್ಸ ಉವಾದೇಸೇ “ಸುವಗ್ಗೋ”ತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಸುವಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಹೇತುಕಂ ಸೋವಗ್ಗಿಕಂ, ದಾನಂ, ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಹೇತುಕ”ನ್ತಿ। “ಅಪನೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ನುದಧಾತುಯಾ** ಅಪನಯನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನಾಮಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಮಯಸದ್ದೋ ರೋಗಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಅರೋಗಾ”ತಿ। ನತ್ಥಿ ಆಮಯೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಅನಾಮಯಾ।

೩೫೩. **ಝಾನಲಾಭಿನೋತಿ** ಝಾನಲಾಭೀನಂ ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದನೀವರಣಸ್ಸ ವಿಕ್ಖಮ್ಭನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ।

೩೫೬. ಸಮೋಧಾನವಸೇನ ದಸ್ಸಿಯಿತ್ಥಾತಿ **ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ**। ಸಮೋಧಾನವಸೇನ ಭಜಿಯಿತ್ಥಾತಿ **ಸಮ್ಭತ್ತೋ**। ಅಭಿಮುಖಂ ಲಪಿತ್ಥಾತಿ **ಆಲಪಿತೋ**। **ಇಮೇಹೀತಿ** ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ।

೧೨೧. ಪಚ್ಛಿಮವಿಕಪ್ಪನುಪಗಚೀವರಾದಿಕಥಾ

೩೫೯. **ಕತಪಂಸುಕೂಲೋತಿ** ಕತೋ ಪಂಸುಕೂಲೋ। ಇಮಿನಾ **“ಪಂಸುಕೂಲತೋ”**ತಿ ಪದಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಪರಪದತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಗ್ಗಳಾರೋಪನೇನಾತಿ** ಅಗ್ಗಳಸ್ಸ ಆರೋಪನೇನ। “ಸುತ್ತೇನೇವಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಸದ್ದೇನ ಪಿಲೋತಿಕಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಅಞ್ಛಿತ್ವಾ ಅಞ್ಛಿತ್ವಾತಿ** ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ। **ಅಭಿಧಾತು** ಹಿ ಆಕಡ್ಢನತ್ಥೋ। “ಸಙ್ಘಾಟಿಕೋಣೋ ದೀಘೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಿಕಣ್ಣೋತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಸಮೋ ಕಣ್ಣೋ ವಿಕಣ್ಣೋತಿ ಕತ್ವಾ ಕಣ್ಣಸದ್ದಸ್ಸ ಕೋಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತೋತಿ** ಗಳನತೋ। **ಲುಜ್ಜನ್ತೀತಿ** ವಲಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। **ಅಟ್ಠಪದಕನ್ತಿ** ಪದಸ್ಸ ಅಟ್ಠಪದೇನ ಸಿಬ್ಬಿತಂ ಅಟ್ಠಪದಕನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಟ್ಠಪದಕಚ್ಛಿನ್ನೇನ ಪತ್ತಮುಖಂ ಸಿಬ್ಬಿತು”ನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಅಟ್ಠಪದಕಚ್ಛಿನ್ನೇನ ಪತ್ತಮುಖಂ ಸಿಬ್ಬಿತುನ್ತಿ** ಅಟ್ಠಪದಲಿಖನೇನ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗಬ್ಭಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಮುಖಂ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ। “ಅಟ್ಠಪದಕಚ್ಛನ್ನೇನಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಟ್ಠಫಲಕಾಕಾರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೯೦. “ಆಗನ್ತುಕಪತ್ತಮ್ಪಿ ದಾತು”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನ್ವಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅನುಪಚ್ಛಾ ಆಗನ್ತುಕಭಾವೇನ ದೀಯತೀತಿ ಅನ್ವಾದಿಕನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೇನಪಿ ಪಾಠೋ, ಅನುಪಚ್ಛಾ ಆಗನ್ತುಕಭಾವೇನ ಧೀಯತಿ ಠಪೀಯತೀತಿ **ಅನ್ವಾಧಿಕ**ನ್ತಿ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಇದಂ ಪನಾ**ತಿ ಅನ್ವಾಧಿಕಂ ಪನ।

೩೯೧. **ಸೇಸಞಾತೀನ**ನ್ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸೇಸಞಾತೀನಂ। **ವಿನಿಪಾತೇತಿಯೇವಾ**ತಿ ವಿನಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಪಾತೇತಿಯೇವ।

೩೯೨. “ವಸ್ಸಿಕೋ”ತಿ ಸಞ್ಞೇತೀಯತಿ ಗಣ್ಹೀಯತೀತಿ **ವಸ್ಸಿಕಸಞ್ಞಿತ**ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾತಿ ಆಹ “ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ”ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಆರಞ್ಞಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಆರಞ್ಞಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ।

೧೧೨. ಸಙ್ಘಿಕಚೀವರುಪ್ಪಾದಕಥಾ

೩೯೩. **ಅಞ್ಞತ್ಥಾ**ತಿ ದಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ। ಹಟಾನಿಪಿ ಚೀವರಾನಿ ತುಯ್ಹೇವ ಸನ್ತಕಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಚೀವರಾನಂ। **ಅಞ್ಞೋ**ತಿ ಏಕಕವಸ್ಸಾವಾಸಿಕತೋ ಅಞ್ಞೋ। ಪಞ್ಚಮಾಸೇ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಚೀವರಮ್ಪಿ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು, ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಸ್ಸಾವಾಸತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ವಸ್ಸಂ ಆವಾಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅತ್ಥಾಯ। **ಠಪಿತಉಪನಿಕ್ಖೇಪತೋ**ತಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೇಹಿ ವಡ್ಢಿಂ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಠಪಿತಉಪನಿಕ್ಖೇಪತೋ। **ತತ್ರುಪ್ಪಾದತೋ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಉಪ್ಪಾದತೋ ನಾಳಿಕೇರಆರಾಮಾದಿತೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ “ತಸ್ಸೇವ ತಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಯಾವ ಕಥಿನಸ್ಸ ಉಬ್ಭಾರಾಯಾ”ತಿ ವಚನೇ। **ಯ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ। **ಪನ** ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪದಾಲಙ್ಕಾರಮತ್ತಂ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। ಅಭಿಲಾಪಮತ್ತನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಅನತ್ಥತಕಥಿನಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಅತ್ಥತಕಥಿನಸ್ಸಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ । **ಪಞ್ಚಮಾಸೇ**ತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ತತೋ**ತಿ ಪಞ್ಚಮಾಸತೋ। ಅತೀತವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸ ಇದಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇತಿ ಕಿಂ? ಉದಾಹು ಅನಾಗತವಸ್ಸೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೇ**ತಿ ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಠಮದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಸ್ಸಯುಜಪುಣ್ಣಮೀ, ತಾವ ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೇ।

ವಸ್ಸಾನತೋತಿ ವಸ್ಸಾನಮಾಸತೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಚೀವರೇಸು। ಕೇಚಿ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಮತ್ಥ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕಚೀವರಸ್ಸ ಕಾರಣಂ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಏವ। **ಏಸಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಚೀವರಹಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತತ್ರಾ**ತಿ ವಿಹಾರಾದೀಸು। ನನ್ತಿ ಚೀವರಹಾರಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ।

ವತ್ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇನ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಭಾಜೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸೇವ।

ಏಕೇಕಂ ಭಾಗನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಠಾನೇ ಅಹಮೇವ ಅಸ್ಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದುಗ್ಗಹಿತಾನಿ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಾನೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮಯ್ಹಿಮೇವಿಮಾನಿ ಚೀವರಾನೀ**ತಿ ಇಸ್ಸರವಸೇನ ಗಹಣೇ ದುಗ್ಗಹಿತಾನಿ। **ಮಯ್ಹೇತಾನಿ ಪಾಪುಣನ್ತೀ**ತಿ ಅನಿಸ್ಸರವಸೇನ ಗಹಣೇ ಸುಗ್ಗಹಿತಾನೀತಿ ವಿಸೇಸೋ।

ಪಾತಿತೇ ಕುಸೇತಿ ಏತ್ಥ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಕಾಲಿಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸೇ”ತಿಆದಿ। **ಗಹಿತಮೇವಾ**ತಿ ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತಿತಸ್ಸ ಕುಸದಣ್ಡಸ್ಸ ವಸೇನ “ಇಮಸ್ಸಿದ”ನ್ತಿ ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸೇ ವಿದಿತೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಿದಿತತ್ತಾ ಗಹಿತಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇತೋವಾತಿ ಸಚೀವರಭತ್ತತೋವ। **ವಿಸುಂ ಸಜ್ಜಿಯಮಾನೇ**ತಿ ಚೀವರೇ ಚ ಭತ್ತೇ ಚ ವಿಸುಂ ಸಜ್ಜಿಯಮಾನೇ।

ಯಥಾ ಪುರಿಮೇಸು ದ್ವೀಸು ವತ್ಥೂಸು "ಅದಂಸೂ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ ಅವತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಇಧ "ದೇನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಸಣಿಕಂ ಸಣಿಕಂ ದೇನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ। ಸಣಿಕಂ ಸಣಿಕಂ ದೇನ್ತೇ ದಾನಕಿರಿಯಾಯ ಅನುಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ "ದೇನ್ತೀ"ತಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪಚ್ಛಿನ್ನದಾನತ್ತಾ**ತಿ ಪಚ್ಛಿನ್ನದಾನಕಿರಿಯಭಾವತೋ। ಇದಂ ಪನ ವತ್ಥು ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮೇ ಚ ಥೇರಾ**ತಿ ನಿಲವಾಸಿಆದಯೋ ವಿನಯಧರಪಾಮೋಕ್ಖಾ ಇಮೇ ಚ ಥೇರಾ।

೧೧೩. ಉಪನನ್ದಸಕ್ಯಪುತ್ತವತ್ಥುಕಥಾ

೩೬೪. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪನನ್ದವತ್ಥುಮ್ಹಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪನನ್ದಸ್ಸ। **ಗಾಮಕಾವಾಸಿನೋ**ತಿ ಗಾಮಕೇ ಆವಾಸಿನೋ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಉಪನನ್ದೋ। **ಮುಖರೋ**ತಿ ಮುಖಂ ಖರಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮುಖರೋ ಖಕಾರಲೋಪೋ, ಅಥ ವಾ ಮುಖಂ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಮುಖರೋ ಮನ್ತುತ್ಥೇ ಪವತ್ತೋ ರಪಚ್ಚಯೋ ನಿನ್ದತ್ಥವಾಚಕೋ। **ಲಹುಕಾಪತ್ತೀ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಗಹಿತಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ। ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅಧಿಪ್ಪಿಯತೇ ಇಚ್ಛಿಯತೇತಿ **ಏಕಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ,** ಏಕಪುಗ್ಗಲಪಟಿವೀಸೋ, ತೇನಾಹ "ಏಕಪುಗ್ಗಲಪಟಿವೀಸಮೇವಾ"ತಿ। **ಯಥಾ ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನ ಯೇನಾಕಾರೇನ। **ಯೋ**ತಿ ಪಟಿವೀಸೋ। "ತಥಾ ತಥಾ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಇಧ ಪನಾ"ತಿಆದಿವಚನೇ। ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಾಸದ್ದೋ ಅಞ್ಞೇಪಿ ದ್ವೀಹದ್ವೀಹಾದಿವಾರೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಪಟಿವೀಸಂ। **ಏಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ**ತಿ ಏಕೋ ನಿಚ್ಚಾವಾಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಉಪಡ್ಢೇ ದಿಯ್ಯಮಾನೇ। **ಯತ್ಥ ವಾ ಪನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಏವಂ ಪುರಿಮಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ। ಪುರಿಮಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ತತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬಹುತರಂ ವಸಿತವಿಹಾರತೋ"ತಿ। **ಇದಞ್ಚಾ**ತಿ "ಅಮುತ್ರ ಉಪಡ್ಢೋ ಚೀವರಪಟಿವೀಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಚನಞ್ಚ। **ಏಕಸೀಮವಿಹಾರೇಹೀ**ತಿ ಏಕಿಸ್ಸಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇಹಿ ವಿಹಾರೇಹಿ। **ನಾನಾಸೀಮವಿಹಾರೇ**ತಿ ನಾನಾಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇ ವಿಹಾರೇ। **ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ**ತಿ ಪುರಿಮಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪಸ್ಸಮ್ಭನವಿಹಾರೇ। **ಸೇಸ**ನ್ತಿ ಚೀವರತೋ ಸೇಸಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ವಿಹಾರೇಸು। **ಅನ್ತೋಸೀಮಗತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಗತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚೀವರಂ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಸ್ಸೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಸೇಸಂ ಪನ ಆಮಿಸಭೇಸಜ್ಜಾದಿಸಬ್ಬಂ ಅಞ್ಞವಿಹಾರತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸೀಮಗತಸ್ಸ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೧೪. ಗಿಲಾನವತ್ಥುಕಥಾ

೩೬೫. **ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಾತೇಸು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಾತನಂ ನಾಮ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪನನ್ತಿ ಆಹ "ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸು"ನ್ತಿ। **ಮುತ್ತಕರೀಸಕಿಲಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಮುತ್ತಕರೀಸೇಹಿ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ। **ಯೋ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ। **ಮ**ನ್ತಿ ಮಮ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಓವಾದಾನುಸಾಸನೀಕರಣೇನಾ"ತಿ। ಮಮ ಓವಾದಸ್ಸ ಚ ಅನುಸಾಸನಿಯಾ ಚ ಕರಣೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಯೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। ಸುತ್ತಸ್ಸ ನೇಯ್ಯತ್ಥತ್ತಾ ಅಗಹೇತಬ್ಬತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭಗವತೋ ಚಾ"ತಿಆದಿ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಾದಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಆಚರಿಯಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸಮಾನುಪಜ್ಝಾಯಕಸಮಾನಾಚರಿಯಕಸಙ್ಖಾತೇ ಪಞ್ಚ ಜನೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏಕಚಾರಿಕೋ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋಪೀತಿ ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಅಞ್ಞೇಸನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೬೬. **ಅಭಿಕ್ಕಮನ್ತಂ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಭಿಮುಖಂ ಕಮತೀತಿ ಅಭಿಕ್ಕಮನ್ತೋತಿ ವುತ್ತೇ ವಡ್ಢನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ವಡ್ಢನ್ತಂ ವಾ"ತಿ। ಆಬಾಧಂ ನಾವಿಕರೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಅನ್ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇದಂ ನಾಮ ಭೋಜನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಂವಿಧಾತುನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂವಿಪುಬ್ಬೋ ಧಾಧಾತು ಕರಧಾತ್ವತ್ಥೋ, ಕರಧಾತು ಚ ಸಬ್ಬಧಾತ್ವತ್ಥೋ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ಭೇಸಜ್ಜಂ ಯೋಜೇತು"ನ್ತಿ । **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ। ಅನ್ತರಸದ್ದಸ್ಸ ಮಜ್ಝತ್ಥಾದಯೋ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಕಾರಣಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ।

೧೧೫. ಮತಸನ್ತಕಕಥಾ

೩೬೭. ಕಾಲಙ್ಕತೇತಿ ಏತ್ಥ ಕರಣಂ ಕತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ। **ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ**ತಿ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲಙ್ಕತೋ, ತಸ್ಸ ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತಞ್ಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ದಾತುಂ ಸಙ್ಘಂ ಅಪಲೋಕೇಮೀ"ತಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ।

೩೬೯. ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಲಾಭೇತಿ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ಲಭಿತಬ್ಬೇ।

ಸಬ್ಬೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಙ್ಕತೇ। ಕಿಂ ವದನ್ತಿ? "ಸಬ್ಬೇಪಿ...ಪೇ॰... ಸಾಮಿನೋ"ತಿ ವದನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ದ್ವೀಸು ವಾದೇಸು ಪಚ್ಛಿಮವಾದೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ ರುಚ್ಚತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ವತ್ಥು। "ಯಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ।

ಸಮಕೋತಿ ಸಮಂ ಪಮಾಣಮೇತಸ್ಸ ಭಾಗಸ್ಸಾತಿ ಸಮಕೋ। **ಸಂವಿದಹನಮತ್ತಮೇವಾ**ತಿ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕರೋಹೀತಿ ಸಜ್ಜನಮತ್ತಮೇವ। **ಜೇಟ್ಠಕಭಾಗೋ**ತಿ ದಿಗುಣಭಾಗೋ।

ಯೋ ಪನಾತಿ ಭಿಕ್ಖು ಪನ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಬಹೂಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। **ಯೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ, ದಿನ್ನಂ ಪಟಿಯಾದಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕದಿವಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ದ್ವೀಹಾದಿಕೇತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ಬಹುದಿವಸಂ ಉಪಟ್ಠಾಕೋಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ಸೋಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಮೀಪ**ನ್ತಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ। **ಆಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಸಮೀಪಮಾಗಚ್ಛತಿ।

ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಯಾತಿ ಭಾಗಸ್ಸ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಯ। "ಪುನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪುನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನ ಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ನ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ**ತಿ ಉಪಟ್ಠಹನೇ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ।

ಮಾತುಗಾಮೋಪಿ ಹೋತೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಕಾಲಙ್ಕತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। ಸಚೇಪಿ ಸಹಸ್ಸಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂಯೇವ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಪತ್ತಚೀವರತೋ ಅಞ್ಞಂ। **ತೇ**ತಿ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾ। **ಅವಸೇಸ**ನ್ತಿ ಪತ್ತಚೀವರತೋ ಅವಸೇಸಂ। **ತತೋ**ತಿ ಬಹುಕಮಹಗ್ಘತೋ। **ತಿಚೀವರಪರಿಕ್ಖಾರೋ**ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಪರಿವಾರೋ। **ಸಬ್ಬಞ್ಚೇತ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಮೇವ ಏತಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ। **ಲಭತೀ**ತಿ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕೋ ಲಭತಿ।

ಸೋತಿ ಕಾಲಙ್ಕತೋ। **ಕಸ್ಸಚೀ**ತಿ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ದಿನ್ನಗಾಹಕಸ್ಸೇವ। **ರುಚಿಯಾ ಏವಾ**ತಿ ಕಾಮಾ ಏವ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಠಿತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ। ಇದಂ ವಿಹಾರೇ ಠಪಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಗಾಮೇ ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ಠಪಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಕಲೋವ ಸಙ್ಘೋ ಇಸ್ಸರೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ದಾಯಜ್ಜಭಾವತೋ। **ಬಹೂನಮ್ಪೀ**ತಿ ತೀಹಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಬಹೂನಮ್ಪಿ। ಈದಿಸವಚನಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಸಾಸನೇಪಿ ಏಕೋ ದ್ವೇ ಬಹೂತಿ ತೀಣಿ ವಚನಾನಿ ಅತ್ಥೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸದ್ದೇ ಪನ ದ್ವಿವಚನಬಹುವಚನಾನಂ ವಿಸೇಸಾಭಾವತೋ ದ್ವಿವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಅದಿನ್ನಮೇವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋಯೇವ ಅಸನ್ತಕತ್ತಾ, ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ ಚ ಅದಿನ್ನಮೇವ। ಸಚೇ ಸಬ್ಬೇ ಮತಾ ಅನುಮತಿಯಾ ದೇನ್ತಿ, ಸುದಿನ್ನಮೇವ। **ತ**ನ್ತಿ ಸನ್ತಕಂ। **ತೇಸೂ**ತಿ ತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು।

೧೧೬. ಕುಸಚೀರಾದಿಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಥಾ

೩೭೧. “ಅಕ್ಕನಾಳಮಯ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಕ್ಕನಾಳೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ **ಅಕ್ಕನಾಳ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಕಚಿಮಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಕಚಿಸದ್ದೇನ **ಪೋತ್ಥಕ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಗನ್ಥಾದಯೋ ಅತ್ಥೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಮಯಸದ್ದೇನ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತತದ್ಧಿತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೇಸಾನೀ**ತಿ ಅಕ್ಕನಾಳಪೋತ್ಥಕೇಹಿ ಸೇಸಾನಿ ಕುಸಚೀರಾದೀನಿ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಕುಸಚೀರಾದೀಸು।

೩೭೨. **ತಿಪಟ್ಟಚೀವರಸ್ಸ ವಾ**ತಿ ಇದಂ ದ್ವಿಪಟ್ಟಚೀವರಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬನೀಲಕಾದೀನಂ। **ಕಞ್ಚುಕ**ನ್ತಿ ವಾರಣಂ। ತಞ್ಹಿ ಕಚಿಯತಿ ಕಾಯೇ ಬನ್ಧಿಯತೀತಿ ಕಞ್ಚುಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ವೇಠನೇಪೀ**ತಿ ಉಣ್ಹೀಸೇಪಿ। ತಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಯೇನ ಸೀಸೇ ವೇಠಿಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ವೇಠನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ರುಕ್ಖಛಲ್ಲಿಮಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ರುಕ್ಖಛಲ್ಲಿಸದ್ದೇನ **ತಿರೀಟ**ಸದ್ದಸ್ಸ ವಕ್ಕಲತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಕ್ಕಲಞ್ಹಿ ನಿವಸನಾನಂ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಂ ತಿರೋಭಾವಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಭಾವಂ ಏತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಅನೇನಾತಿ ವಾ ರುಕ್ಖಂ ತಿರೋಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಹುತ್ವಾ ಏತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ವಾ **ತಿರೀಟ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಭಿಧಾನೇ (ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೪೪೨ ಗಾಥಾಯಂ) ಪನ **ತರೀಟ**ನ್ತಿ ತಕಾರೇ ಇಕಾರವಿರಹಿತೋ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ। **ಪಾದಪುಞ್ಛನ**ನ್ತಿ ಪಾದೋ ಪುಜಿಯತಿ ಸೋಧಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ ಪಾದಪುಞ್ಛನಂ, ತಾಲುಜೋ ತತಿಯಕ್ಖರೋ।

೩೭೪. **ಸನ್ತೇ ಪತಿರೂಪಕೇ ಗಾಹಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪತಿರೂಪಕೋ ನಾಮ ಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತೋ। ಇಮಿನಾ ಪತಿರೂಪಕೇ ಗಾಹಕೇ ಅಸತಿ ಅದತ್ವಾ ಸಙ್ಘೇನ ಭಾಜಿತೇ ಸುಭಾಜಿತಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸತ್ತ ಜನಾ**ತಿ ಪಕ್ಕಮನ್ತಉಮ್ಮತ್ತಕಖಿತ್ತಚಿತ್ತವೇದನಟ್ಟಾ ಚತ್ತಾರೋ, ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಾ ತಯೋತಿ ಸತ್ತ ಜನಾ।

೧೩೦. ಸಙ್ಘೇ ಭಿನ್ನೇ ಚೀವರುಪ್ಪಾದಕಥಾ

೩೭೬. **ಸಙ್ಘೋ ಭಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಿಕೋಟ್ಠಾಸವಸೇನ ಭಿಜ್ಜನಮೇವಾಧಿಪ್ಪೇತಂ, ನ ಅಞ್ಞನ್ತಿ ಆಹ “ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ”ತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಚೀವರಾನಿ ದೇನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ದ್ವಿಪಕ್ಖಂ ಸನ್ಧಾಯ “**ಸಕಲಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ। **ತಸ್ಸೇವ ಚೀವರ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಸ್ಸ ಚೀವರಮೇವ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ। **ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಮೇವ ಪಮಾಣಂ, ನ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ। ತಸ್ಮಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸಾಮಿನೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಉಭೋಹಿಪಿ ಪಕ್ಖೇಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಸಮುದ್ದೇ**ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ। ಸೋ ಹಿ ಸೀಹಳದೀಪತೋ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಪಾರತ್ತಾ ಪರಸಮುದ್ದೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಇತರೋ ಪಕ್ಖೋ**ತಿ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಸ್ಸ ಚ ಚೀವರಸ್ಸ ಚ ಲದ್ಧಪಕ್ಖತೋ ಇತರೋ ಅಲದ್ಧೋ ಪಕ್ಖೋ।

೧೩೧. ಅಟ್ಠಚೀವರಮಾತಿಕಾಕಥಾ

೩೭೯. ಇದಾನಿ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುಗ್ಗಲಾಧಿಟ್ಠಾನನಯೇನಾ**ತಿ “ಸೀಮಾಯ ದೇತೀ”ತಿ ಕತ್ತುವಾಚಕೇನ ಕಿರಿಯಾಪದೇನ ದಾಯಕಪುಗ್ಗಲಸಙ್ಖಾತಕತ್ತುನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ನಯೇನ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಾಸು ಅಟ್ಠಸು ಮಾತಿಕಾಸು। ಅಟ್ಠಿಮಾ ಮಾತಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಸು ಮಾತಿಕಾಸು। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು “ಕತಿಕಾಯ ದೇತೀ”ತಿಆದೀಸು।

ಸೀಮಾಯ...ಪೇ॰... ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿಆದಿಮ್ಹಿ ಮಾತಿಕಾನಿದ್ದೇಸೇ ಪನ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೀಮಾಯ ದೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ್ನರಸ ಸೀಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಪನ್ನರಸಸು ಸೀಮಾಸು। ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ತಕಂ ಠಾನನ್ತಿ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಏಕನ್ತೇನ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಏಕನ್ತೇನ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “**ಅಪಿಚಾ**”ತಿಆದಿ। ಧುವಸನ್ನಿಪಾತತೋ ವಾ ಖಿಪಿತಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಪರಿಯನ್ತೇ”ತಿ ಪದಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖಂ। ತಸ್ಮಾ ತೀಸು ನಿಸ್ಸಕ್ಕಪದೇಸು

ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಾ ಪನಾ**ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ಪನ। ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಡ್ಢನ್ತೇಸು ಆವಾಸೋಪಿ ವಡ್ಢತೀತಿ ಮನಸಿಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ "ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಡ್ಢನ್ತೇಸೂ"ತಿ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ತಮೇವಾ**ತಿ ಸೀಮಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೩೮, ೧೪೪) ವುತ್ತಮೇವ।

ಅಪಿಚ ಖೋತಿ ಏತ್ಥ ಅಪಿಸದ್ದೋ ಪುಚ್ಛತ್ಥವಾಚಕೋ। ಕೇಹಿ ಠಪಿತಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾ ಠಪೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲಾಭಸೀಮಾ**ತಿ ಲಾಭಸ್ಸ ಮರಿಯಾದೋ। **ಯನ್ತಿ** ಯೋ ಲಾಭೋ। **ಏತ್ಥನ್ತರೇ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಗಾವುತಾದಿಅನ್ತರೇ। **ಲಾಭಸೀಮಾ ನಾಮಾ**ತಿ ಲಾಭೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಸೀಮಾ ನಾಮ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಬಹೂಸು ಜನಪದೇಸು। **ಅನ್ತರದೀಪಾ ಚಾ**ತಿ ಮಹಾದೀಪತೋ ಅಞ್ಞದೀಪಾ ಚ, ಖುದ್ದಕದೀಪಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏತ್ಥೇವ ಸೀಮಾಯಾತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಏವ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಗತಾನಂಯೇವ। ಏವತ್ಥಫಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಞೇಸ"ನ್ತಿಆದಿ। ರುಕ್ಖೇ ವಾ ಪಬ್ಬತೇ ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವೀಮಜ್ಝಗತಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಠಿತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾಯಾ**ತಿ ಮಹಾಸೀಮಾಯ। **ಖಣ್ಡಸೀಮಸೀಮನ್ತರಿಕಾಸೂ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಞ್ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೀಮಾನಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯಞ್ಚ। ತತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗಾಮಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯ ದಿನ್ನಂ ಗಾಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ "ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ।

ಜಮ್ಬುಯಾ ಲಕ್ಖಿತೋ ದೀಪೋ **ಜಮ್ಬುದೀಪೋ**। ತಮ್ಬೋ ಲೋಹಿತೋ ಪಾಣಿ ಹತ್ಥೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ತಮ್ಬಪಾಣಿನೋ**। ವಿಜಯಕುಮಾರಾದಯೋ ಸತ್ತಸತಾ ಜನಾ। ತೇಸಂ ನಿವಾಸೋ **ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿ,** ಸೋಯೇವ ದೀಪೋತಿ **ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪೋ,** ತಸ್ಮಿಂ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಾಗನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ರೇವಾ**ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪೇಯೇವ। **ಏವನ್ತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ಯೋ ಪನ ಭಣತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ಕಥನತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನನ್ತಿ** ಮಹಾಸಿವತ್ಥೇರಂ। **ತಿಯೋಜನಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ತತೋ ಊನಾಪಿ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬಂಪೇತ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂಪಿ ಏತಂ ಲಾಭಗಣ್ಹನಾದಿಂ। ಇತಿ ಆಹಂಸೂತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕತಿಕಾನಂ ಯಥಿಚ್ಛಿತಕತೇನ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಬಹು ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಇಚ್ಛಿತಕತಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಮಾನಲಾಭಕತಿಕಾಯಾ"ತಿ । **ತತ್ರಾ**ತಿ "ಕತಿಕಾಯ ದೇತೀ"ತಿ ಪಾಠೇ। ಸನ್ನಿಪತಿತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ। **ಬುದ್ಧಾಧಿವುತ್ಥೋ**ತಿ ಬುದ್ಧೇನ ಅಧಿ ಇಸ್ಸರವಸೇನ ವಸಿಯಿತ್ಥಾತಿ ಬುದ್ಧಾಧಿವುತ್ಥೋ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನ ಸಾವನಮತ್ತೇನ। **ನಿಸಿನ್ನೋವಾ**ತಿ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏವ ಹೋತಿ, ನಿಸಿನ್ನೋ ಇವ ವಾ। **ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇಪೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪೋರಾಣಕಾದಿವಿಹಾರೇಪಿ। **ಏವಮೇವಾ**ತಿ "ಅಯಂ ಪೋರಾಣಕೋ ವಿಹಾರೋ ತೇನ ನವವಿಹಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಾನಲಾಭಂ ಕಾತುಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಏವಮೇವ। **ಇಧಾ**ತಿ ಪೋರಾಣಕವಿಹಾರೇ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ನವವಿಹಾರೇ। **ಏವನ್ತಿ** ಯಥಾ ಏಕೇನ ವಿಹಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕೋ ವಿಹಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ತಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಭಿಕ್ಖಾಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖಾ ಪಞ್ಞಪಿಯತಿ ನಿಚ್ಚವಸೇನ ಠಪಿಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಭಿಕ್ಖಾಪಞ್ಞತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ತನೋ ಪರಿಚ್ಚಾಗಪಞ್ಞಾಪನಟ್ಠಾನೇ"ತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಯತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಧುವಕಾರಾ ಕರಿಯನ್ತೀ"ತಿಪಾಠಸ್ಸ। ಅತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯತ್ಥ ವಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ವಾ ಠಾನೇ। **ಅನೇನಾ**ತಿ ಚೀವರದಾಯಕೇನ। ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಿ ವಾ ನಿಬದ್ಧಾನಿ ಕಾರಿತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇನ ಪನಾ**ತಿ ಚೀವರದಾಯಕೇನ ಪನ। **ಸಕಲೋಪಿ ವಿಹಾರೋ**ತಿ ಸಕಲೋಪಿ ಸಆರಾಮೋ ವಿಹಾರೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚೀವರದಾಯಕೇ। **ಇಮೇ**ತಿ ಪಾಕವತ್ತಸ್ಸ ವತ್ತನಟ್ಠಾನಾದಯೋ ವಿಹಾರಾ। ಧುವೇನ ಕರಿಯನ್ತೀತಿ **ಧುವಕಾರಾ** ವಿಹಾರಾ। **ಸೋ**ತಿ ಚೀವರದಾಯಕೋ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಬಹೂಸು ವಿಹಾರೇಸು।

ತೇಹೀತಿ ಬಹುತರೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ। **ಧುವಕಾರೇಸೂ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಏಕತ್ಥಾ**ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಧುವಕಾರೇ। "ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾಯ ಗಣ್ಹಥಾತಿ ವದತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಚೇ ನ ವದತಿ, ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾಯ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ವಿಹಾರಗಣನಾಯ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತಥಾ**ತಿ ಯಥಾ "ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾಯ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವದತಿ, ತಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಭಾಜೇತಬ್ಬವತ್ಥೂಸು। **ತನ್ತಿ** ಮಞ್ಚಪೀಠಕಂ, ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ**ತಿ ದಾಯಕಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, **ವದತೀ**ತಿ ದಾಯಕೋ ವದತಿ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ದಾಯಕಸ್ಸೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ಸೀಮಟ್ಠಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಸ್ಸ। **ಅಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಭಾಜನಟ್ಠಾನಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸಾಪಿ। **ಅಲಸಜಾತಿಕಾ**ತಿ ಕೋಸಜ್ಜಜಾತಿಕಾ। **ಠಿತಿಕಾ**ತಿ ಪಬನ್ಧವಸೇನ ಠಿಯತೇ **ಠಿತಿ,** ಸಾಯೇವ **ಠಿತಿಕಾ।** ಅಥ ವಾ "ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ತಿಟ್ಠತಿ ಪಬನ್ಧವಸೇನ ಏತ್ಥಾತಿ **ಠಿತಿ,** ಸಾಯೇವ **ಠಿತಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಠಿತಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸಙ್ಖಾತಂ ಠಿತಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಥೇರಾನಂ।

ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಾನನ್ತಿ ಭಾಜನಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ। ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರದ್ವಾರೇ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೀಮಾ**ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ। ಥೇರಾಸನಂ ಆರೂಳ್ಹೇ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಸ್ಸಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ವಸ್ಸಗಣನಾಯ।

ಪಾಟೇಕ್ಕನ್ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ। ಸಬ್ಬಾನೇವ ಚೀವರಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದುಬ್ಭಾಸಿತದುಗ್ಗಹಿತಾನಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಸಙ್ಘಿಕಾನೇವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। **ಏಕನ್ತಿ** ದಸಸು ವತ್ಥೇಸು ಏಕಂ।

ವತ್ಥಸ್ಸೇವ ಪುಪ್ಫಂ ವಾ ವಲಿ ವಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫವಲಿನಾ। **ಏಕಂ ತನ್ತನ್ತಿ** ಏಕಂ ಸುತ್ತಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಠಿತಿಕಾಯ ಠಾನಾಟ್ಠಾನೇಸು। ದ್ವೀಹಿಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಠಿತಿಕಾಯ ಅಭಾವತೋ।

ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಯಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ವಾ "ತುಯ್ಹಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವಾ ಅವತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇಮ, ಥೇರಾನಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಭಿಕ್ಖುಥೇರಾ ನಾಮ ಹಿ ನ ಅತ್ತನಾಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತಿ। "ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅತ್ತನಾ ಏಕನ್ತೇನ ಸಙ್ಘೋಯೇವ, ತಸ್ಮಾ "ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪಗೇವ "ತುಯ್ಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ।

ತತೋತಿ ಬಹುವತ್ಥತೋ। **ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾನಂ ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಯನ್ತಿ ವತ್ಥಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು। **ಸುತ್ತನ್ತಿ** ತನ್ತಂ।

ಏವಂ ಅನ್ತೋಸೀಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ದಿನ್ನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಬಹಿಸೀಮಾಯ ದಿನ್ನೇ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಏಕಬದ್ಧಾ ಚಾ**ತಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಮನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕತೋಬದ್ಧಾ ಚ। **ಯೇ ಪನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಪನ।

ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತೀತಿ ಏತ್ಥ ಚತುನ್ನಂ ವಾಕ್ಯಾನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತೇಪಿ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತಿಯೇವ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀತಿ ವುತ್ತೇಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಉಭತೋಸಙ್ಘಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಉಭತೋಸಙ್ಘಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕವೀಸತಿಪಟಿವೀಸೇ ಕತ್ವಾ ಏಕೋ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ನಯಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಪಾಪುಣನಕೋಟ್ಠಾಸೋ** ನಾಮ ನತ್ಥಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಉಭತೋಸಙ್ಘಗ್ಗಹಣೇನ ಅಗಹಿತತ್ತಾ।

ತತ್ಥಾತಿ ಉಭತೋಸಙ್ಘಪುಗ್ಗಲಚೇತಿಯೇಸು। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಪುಬ್ಬೇತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧರಮಾನಕಾಲೇ। **ತದಾ**ತಿ ಯದಾ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ ಧರತಿ, ತದಾ। **ಪಟಿಮಂ ವಾ**ತಿ ಪಟಿಬಿಮ್ಬಂ ವಾ। ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ ಪಟಿ ಸದಿಸಂ ಮಾನೀಯತೀತಿ ಪಟಿಮಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಚೇತಿಯಂ ವಾ**ತಿ ಥೂಪಂ ವಾ। ಸೋ ಹಿ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಚಿತಿತಬ್ಬಂ, ಪೂಜೇತಬ್ಬಂ, ಇಟ್ಠಕಾದೀಹಿ ವಾ ಚಿನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಚೇತಿಯನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇಸು। **ಯನ್ತಿ** ಕಿರಿಯಾಪರಾಮಸನಂ। ಯಂ ದೇನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದಾನೇ। ಅನಿಯಮವಾಚಕಸ್ಸ "ಯೋ"ತಿ ಸಬ್ಬನಾಮಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ ಗಹಟ್ಠೋ ವಾ"ತಿ। **ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬಕಾಲಅಪರಕಾಲಕಿರಿಯಾನಂ ವಿಕಾರವಸೇನ ಅನಿಯತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಪಿ ವತ್ತಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ।

"ದೂರಮ್ಪಿ ಹರಿತ್ವಾ ಪೂಜೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಕಕಮ್ಮಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಹರನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಚ್ಛತೋ**ತಿ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಹಟಭತ್ತಂ।

ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ಥಾತಿ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋ। ಅಲುತ್ತಕಿತನ್ತಸಮಾಸೋಯಂ, ಸೋಯೇವ ಸಙ್ಘೋ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸಙ್ಘೋ, ತಸ್ಸ। **ಯಾವತಿಕಸದ್ದೋ** ಯತ್ತಕಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಯತ್ತಕಾ"ತಿ। **ದಿಸಾಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ದಿಸಂ ಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸಪಿ, ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವದನ್ತೀ**ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ಅಪರೇ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ। **ಏತ**ನ್ತಿ ವಚನಂ।

ಸಮ್ಪತ್ತಾನನ್ತಿ ದಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ವಿಹಾರೇ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವದನೇ ಸತಿ, ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಾ। ವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತೀತಿ **ವಸ್ಸಂವಸನ್ತಾ,** ತೇಸಂ। **ಚೀವರಮಾಸೇ**ತಿ ಚೀವರೇನ ಲಕ್ಖಿತೇ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ।

ಹೇಮನ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ದಿವಸೋತಿ ಫಗ್ಗುಣಪುಣ್ಣಮೀಸಙ್ಖಾತೋ ಹೇಮನ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ದಿವಸೋ। **ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಂ ಆವಸನ್ತಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಚೀವರಂ। ಆರೋಪೇತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತೀತವಸ್ಸಾವಾಸಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅತೀತವಸ್ಸಾವಾಸಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತೀತವಸ್ಸಂ, ಅತೀತವಸ್ಸೇ ವಾ ಆವಾಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ। **ತ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ।

ಠಪೇತ್ವಾತಿ ವಿಹಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಸಮ್ಪತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ। **ಇತೋ**ತಿ ಚೀವರದಾನಕಾಲತೋ। **ತೇ**ತಿ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ವುತ್ಥಭಿಕ್ಖೂ।

ಆದಿಸ್ಸಾತಿ ಪದಸ್ಸ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆದಿಸಿತ್ವಾ"ತಿ। ಅಯಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ರಾ**ತಿ "ಯಾಗುಯಾ ವಾ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ಅಜ್ಜತನಾಯ ವಾ**ತಿ ಅಜ್ಜ ಭವಾನಂ ಪುಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ವಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ನಿಮನ್ತಕಾನಂ, ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇಹಿ ನಿಮನ್ತಿತೇಹೀ**ತಿ ನಿಮನ್ತಿತೇಹಿ ಯೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ। ಯೇಸಂ ವಾ ಪತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸಂ ನ ಪಾಪುಣಾತೀ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ತೇಸಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಕಸ್ಮಾ? ಅನಿಮನ್ತಿತತ್ತಾ। **ತೇಸಂ ನ ಪಾಪುಣನ್ತಿ,** ಕಸ್ಮಾ? ನಿಮನ್ತಿತಗೇಹಂ ಅಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ। **ಸೋ**ತಿ ದಾಯಕೋ।

ಪುಬ್ಬೇಪೀತಿ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇಪಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ದಾಯಕಸ್ಸ। **ವಾಸೇತ್ವಾ**ತಿ ವಾಸಾಪೇತ್ವಾ। **ಸೋ**ತಿ ದಾಯಕೋ। **ಯೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು, ವಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾನೀ**ತಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ।

"ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಞ್ಚಾ"ತಿ ಪದೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ಉದ್ದೇಸಾದಿವಸೇನ ಅನ್ತೇ ವಸನಸೀಲತ್ತಾ। **ಉದ್ದೇಸಂ ಗಹೇತುಂ ಆಗತೋ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚಾ**ತಿ ಇಮೇ ಅನ್ತೇ ಅವಸನಸೀಲಾಪಿ ರೂಳ್ಹೀವಸೇನ **ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ** ನಾಮ। ಇಮಿನಾ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗಹೇತುಂ ಆಗತೋ ಚ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗಹಿತಪುಬ್ಬೋ ಚ **ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ** ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಉದ್ದೇಸನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ

ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕನಿಸ್ಸಯನ್ತೇವಾಸಿಕಉಪಸಮ್ಪದನ್ತೇವಾಸಿಕಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತೇವಾಸಿಕಾಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ನಿಬದ್ಧಚಾರಿಕಭಿಕ್ಖುಭಾವತೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧೨೪. ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥುಕಥಾ

೩೮೦. ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಗಗ್ಗರಸದ್ದಸ್ಸ ನಾಮಸದ್ದಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಗಗ್ಗರನಾಮಿಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಗಗ್ಗರಸದ್ದೋ ಗಗ್ಗರಇತಿ ನಾಮಂ ಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಇತ್ಥಿದಬ್ಬಂ ವದತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತನ್ತಿಪಟಿಬದ್ಧೋತಿ** ತನ್ತಿಯಾ ಪಟಿಬದ್ಧೋ। "ಉಸ್ಸುಕ್ಕಮ್ಪಿ ಅಕಾಸಿ ಯಾಗುಯಾ"ತಿಆದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ । **ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತನಾಮಕಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ವಾಸಭಗಾಮೇಯೇವ।

೩೮೧. ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀತಿಆದೀನಂ ನಾನಾಕರಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨೬. ಞತ್ತಿವಿಪನ್ನಕಮ್ಮಾದಿಕಥಾ

೩೮೫. **ಅಞ್ಞತ್ರಾಪಿ ಧಮ್ಮಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಧಮ್ಮಾತಿ** ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಮೇತನ್ತಿ ಆಹ "ಅಞ್ಞತ್ರ ಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ। "ಅಞ್ಞತ್ರಾ"ತಿ ನಿಪಾತಪಯೋಗೇ ದುತಿಯಾತತಿಯಾಪಞ್ಚಮೀಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಸಮ್ಭವತೋ ಉಪಯೋಗವಚನಮ್ಪಿ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ"ತಿ। "ಭೂತೇನ ವತ್ಥುನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಧಮ್ಮಸದ್ದಸ್ಸ ಸಚ್ಚತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ದಸಭಾವಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ಅತಿದಿಸತಿ, ನ ಅತ್ಥಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಏತ್ಥ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಸತ್ಥುಸಾಸನನ್ತಿ** ಸತ್ಥು ಆಣಾ। **ಸತ್ಥುಆಣಾ** ನಾಮ ಞತ್ತಿಅನುಸಾವನಾನಂ ಸಮ್ಪದಾತಿ ಆಹ "ಞತ್ತಿಸಮ್ಪದಾ ಅನುಸಾವನಸಮ್ಪದಾ ಚಾ"ತಿ। "ಪಟಿಕುಟ್ಠಞ್ಚೇವ ಕತಞ್ಚಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಟಿಕುಟ್ಠಕತನ್ತಿ** ಪದಸ್ಸ ದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಟಿಕುಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಪಟಿಕುಟ್ಠಂ,** ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ **ಕತಂ,** ಕಮ್ಮಂ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂ ಅಞ್ಞೇಸೂ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ।

೩೮೭. **ಪಾಳಿಯಾತಿ** ವಿನಯಪಾಳಿಯಾ। **ಯನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ, ನ ಕರಿಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ। **ಸೋ ಚ ಖೋತಿ** ಸೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರೋ, ಆಗತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಾನಮೇವ ವಸೇನ ಆಗತೋ, ನನು ಞತ್ತಿಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮವಸೇನಪಿ ಆಗತೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಞತ್ತಿದುತಿಯಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇಸು ಹಾಪನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ ಕರಣಂ ವಾ ಅತ್ಥಿ ವಿಯ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಞತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ಞತ್ತಿಟ್ಠಪನತೋ ಅಞ್ಞಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವತೋ ಹಾಪನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ ಕರಣಂ ವಾ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತಾನೀತಿ** ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಾನಿ। **ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಾನನ್ತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ। **ಪರತೋತಿ** ಪರಸ್ಮಿಂ ಪರಿವಾರಾವಸಾನೇ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೨)।

೧೨೭. ಚತುವಗ್ಗಕರಣಾದಿಕಥಾ

೩೮೮. ಯದಿದಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಾನಂ। **ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮೇನ, ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಕಮ್ಮಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ। "ಸಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸು ಕಮ್ಮಪತ್ತೋ"ತಿ ಪಾಳಿನಯೇನ "ಕಮ್ಮೇಸು ಪತ್ತೋ"ತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। ಲೋಕವೋಹಾರವಸೇನ "ಕಮ್ಮೇನ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಪತ್ತೋ"ತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ।

೩೮೯. **ಪರಿಸತೋತಿ** ಪರಿಸಕಾರಣಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** “ಚತುವಗ್ಗಕರಣಞ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದಿಪಾಠೇ, ಚತುವೀಸತಿಪುಗ್ಗಲೇಸು ವಾ। **ಕಮ್ಮನಾನಾಸಂವಾಸಕೋತಿ** ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕತೋ। **ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೋತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಕೋ। “ಹುತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಭಿಕ್ಖುನೀಚತುತ್ಥೋ”ತಿಆದೀಸು ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಠಾನೇಸು ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚತುತ್ಥೀ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಚತುತ್ಥೋ, ಚತುವಗ್ಗೋ ಸಙ್ಘೋತಿಆದಿನಾ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

೩೯೩. **ಪರಿವಾಸಾದೀ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಮೂಲಾಯಕಸ್ಸನಮಾನತ್ತಅಬ್ಭಾನಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಪರಿವಾಸಾದಿಕಮ್ಮಾನಂ। **ಪರತೋತಿ** ಪರಸ್ಮಿಂ ಚೂಳವಗ್ಗೇ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೫ ಆದಯೋ)।

೩೯೪. **ಪಟಿಕುಟ್ಠಕತಕಮ್ಮಸ್ಸಾತಿ** ಪಟಿಕುಟ್ಠಸ್ಸ ಹುತ್ವಾ ಕತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ। **ಪಕತತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಕತಿಸೀಲಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ತಾ ಸಭಾವೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಪಕತತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅವಿಪನ್ನಸೀಲಸ್ಸಾ”ತಿ। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಅನಾಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅವಿಪನ್ನಸೀಲತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಜ್ಝಾಪನ್ನಸ್ಸಾ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋಪಿ ಪಕತತ್ತೋಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೋಪಿ ಹಿ ಇಧ ಅವಿಪನ್ನಸೀಲೋ ನಾಮ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಭಾವತೋ ತಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋಪಿ ವಿಪನ್ನಸೀಲೋಯೇವ ನಾಮ। **ಆನನ್ತರಿಕಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅನನ್ತರಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಞ್ಚ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅತ್ತನೋ ಅನನ್ತರಂ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾ”ತಿ। ತತ್ಥ “ಅತ್ತನೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನನ್ತರಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೩೯. ದ್ವೇನಿಸ್ಸಾರಣಾದಿಕಥಾ

೩೯೫. **ವತ್ಥುತೋತಿ** ವತ್ಥುಕಾರಣಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** “ದ್ವೇಮಾ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದಿಪಾಠೇ। “ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ “ಅಪ್ಪತ್ತೋ”ತಿಆದಿಸುತ್ತಸ್ಸ ನೇಯ್ಯತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತನ್ತಿ** ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಂ। ಪುನ **ತನ್ತಿ** ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಮೇವ। ಏಸ ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾ ಅಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ”ತಿಆದಿ। **ಆವೇಣಿಕಲಕ್ಖಣೇನಾತಿ** ಅವಿನಾ ಹುತ್ವಾ ಪವತ್ತೇನ ಲಕ್ಖಣೇನ। ಅತ್ತನಾ ಅವಿನಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇನ ವಿಸುಂ ಭೂತೇನ ಲಕ್ಖಣೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಅಪ್ಪತ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಸುನಿಸ್ಸಾರಿತೋತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ ಪನಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಂ ಚೇ ಸಙ್ಘೋ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ನಿಸ್ಸಾರೇತಿ, ಸುನಿಸ್ಸಾರಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। ಯಸ್ಮಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಸ್ಮಾ ಸುನಿಸ್ಸಾರಿತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿತ್ತಕೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ಆಹ “ಏಕೇನಪಿ ಅಙ್ಗೇನಾ”ತಿ।

೩೯೬. **ಓಸಾರಣಾತಿ** ಏತ್ಥ ಓತ್ಯೂಪಸಗ್ಗವಸೇನ ಸರಧಾತು ಪವೇಸನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಪವೇಸನಾ”ತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** “ಓಸಾರಣಾ”ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ಓಸಾರೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅಬ್ಭಾನಾದಿವಸೇನ ಪವೇಸನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮವಸೇನಾ”ತಿ। **ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ** ಗರಹತ್ಥೋ। ಏಕವಾರಾದಿಕೇ ಪನ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾತಿಸಾರಾತಿ** ಸದೋಸಾ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ಸಾತಿಸಾರಾ, ತಥಾ। ಸೇಸೋ ಕಾರಕಸಙ್ಘೋ ಸಾತಿಸಾರೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಯೋ ಪನ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಸುಓಸಾರಿತಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನ್ಧಮೂಗಬಧಿರಾನಂ ಅಪಬ್ಬಜಿತಾನಮ್ಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ರುಹತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತೇತಿ** ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನಾದಯೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸ।

೩೯೭. **ಅಭೂತವತ್ಥುವಸೇನಾತಿ** ಅಸಚ್ಚವತ್ಥುವಸೇನ, ಅಸಂವಿಜ್ಜಮಾನವತ್ಥುವಸೇನ ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** “ಇಧ ಪನ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ”ತಿ।

೧೪೦. ಉಪಾಲಿಪುಚ್ಛಾಕಥಾ

೪೦೦. **ತತ್ಥಾತಿ** ಉಪಾಲಿಪಞ್ಹೇಸು। ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾ ಪುಚ್ಛಾ ಕತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ವಾರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಿಸದ್ದೇನ "ನ ಕೇವಲಂ ಉಪಾಲಿಪಞ್ಹೇಸುಯೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನಿ, ಅಥ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಾರೇಪೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೨೪೨. ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಕಥಾ

೪೦೭. "ಇಧ ಪನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಭಿಕ್ಖು ಭಣ್ಡನಕಾರಕೋ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಇಧ ಪನ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ಅನಪದಾನೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅಪಪುಬ್ಬೋ ದಾಸದ್ದೋ ಅವಖಣ್ಡನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅಪದಾನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ"ತಿ। ನತ್ಥಿ ಅಪದಾನಂ ಅವಖಣ್ಡನಂ ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಅನಪದಾನೋತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಾಯೇವ ಪಾಳಿ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಸಂ ಪಾಳಿಯಂ। ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪಾಳಿಅನುಸಾರೇನ ವಿದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೨೭೧. ಕೋಸಮ್ಬಕವಿವಾದಕಥಾ

೪೫೧. ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಅಯಮನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ವಿನಯಂ ಪಾಳಿತೋ ಚ, ತದತ್ಥತೋ ಚ ಧಾರೇತೀತಿ **ವಿನಯಧರೋ,** ತಥಾ ಸುತ್ತನ್ತಂ ಧಾರೇತೀತಿ **ಸುತ್ತನ್ತಿಕೋ। ತೇಸೂತಿ** ದ್ವೀಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। ಸುತ್ತನ್ತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ನಿಕ್ಖಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಚಮನಉದಕಾವಸೇಸನ್ತಿ** ಆಚಮೇತಿ ಧೋವತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಆಚಮನಂ,** ತಮೇವ ಉದಕಂ ಆಚಮನಉದಕಂ, ತಮೇವ ಅವಸೇಸಂ ಆಚಮನಉದಕಾವಸೇಸಂ, ಅವಸೇಸಆಚಮನಉದಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ** ಸುತ್ತನ್ತಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಆಚಮನಉದಕಾವಸೇಸಟ್ಠಪನೇ। "ಸಚೇ ಹೋತಿ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಸುಬ್ಬಚಭಾವಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇತಿ** ತಯಾ, ಕಥನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ ತೇತಿ ತುಯ್ಹಂ, ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅಸತಿಯಾ ಕತತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿಪಕ್ಖೋಪಿ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಪನ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। **ಸೋತಿ** ಸುತ್ತನ್ತಿಕೋ।

ವಿನಯಧರೋಪೀತಿ ವಿನಯಧರೋ ಪನ, ಆರೋಚೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಪಜ್ಜಮಾನೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ। **ತೇತಿ** ವಿನಯಧರಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಿತಕಾ, ಆಹಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸುತ್ತನ್ತಿಕಸ್ಸ। **ತೇತಿ** ಸುತ್ತನ್ತಿಕಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಿತಕಾ, ಆರೋಚೇಸುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಸುತ್ತನ್ತಿಕೋ। **ಮುಸಾವಾದೀತಿ** ಅಭೂತತಥೋ, ಅಭೂತಂ ವಾ ವಚನಂ ವದನಸೀಲೋ। **ಏಸೋತಿ** ವಿನಯಧರೋ। **ತೇತಿ** ಸುತ್ತನ್ತಿಕಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಿತಕಾ, ಆಹಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ಕಲಹವಡ್ಢನಕಾರಣಾ। ವಿನಯಧರೋ ಅಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೫೩. "ನ ತಾವ ಭಿನ್ನೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಭಿನ್ನೋತಿ** ಏತ್ಥ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅವಸ್ಸಮ್ಭಾವಿಯತ್ಥೇ ಅನಾಗತಕಾಲಿಕತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಮೇವತ್ಥಂ ಸಹ ಉಪಮಾಯ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪಿಚಾ"ತಿಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ಸಸ್ಸಂ। "ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ **ಭಿನ್ನೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋ ಚ ಖೋತಿ** ಸಙ್ಘೋ। ಕಲಹವಸೇನ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮ್ಭಮಅತ್ಥವಸೇನಾತಿ** ಸಂವೇಗಅತ್ಥವಸೇನ। ಸಮ್ಭಮಸದ್ದೋ ಹಿ ತೀಸು ಅತ್ಥೇಸು ವತ್ತತಿ ಗಾರವೇ, ಭೀತಿಯಂ, ಸಂವೇಗೇ ಚಾತಿ। ಇಧ ಪನ ಸಂವೇಗೇ ವತ್ತತಿ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಿನ್ನೇ ಸಂವೇಗಅತ್ಥವಸೇನಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಇದಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತಾಯ "ಭಯೇ ಕೋಧೇ ಪಸಂಸಾಯ"ನ್ತಿ ಗಾಥಾಯ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೫) ಚಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತಂ ಸಮ್ಭಮಅತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಭಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ"ತಿ ಪಾಠೇ। **ಆಮೇಡಿತನ್ತಿ** ಆ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಭಯಾದಿಪೀಳಿತತ್ತಾ ಮೇಡೇನ ಉಮ್ಮಾದೇನ ಇತಂ ಕಥಿತಂ ಆಮೇಡಿತಂ।

೪೫೪. **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। ಭಗವಾ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಅಪನೇನ್ತೀತಿ **ಉಕ್ಖೇಪಕಾ**। ಉಕ್ಖಿತ್ತಮನುವತ್ತನ್ತೀತಿ **ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಕಾ**। **ಏತೇಸ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಕಾನಂ। ಪುನ **ಏತೇಸ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಖೇಪಕಾನಂ। **ಪಕ್ಖೋ**ತಿ ಸಖಾ। **ತನ್ತಿಮೇವಾ**ತಿ ಪಾಳಿಮೇವ, ಬ್ಯಾಪಾರಮೇವ ವಾ।

೪೫೫. **ಯೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತುಮ್ಹೇ**ತಿ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಕಿಂ ಭಣಥಾ**ತಿ ಕಿಂ ವಚನಂ ಭಣಥ। ಇತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸಞ್ಚಾ**ತಿ ಧಮ್ಮವಾದೀನಞ್ಚ। **ಇತರೇಸಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಧಮ್ಮವಾದೀನಞ್ಚ। **ಇಮೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಕ್ಖೇ ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅಧಮ್ಮವಾದೀನಂ। **“ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀ”**ತಿ “ನಾನಾಸಂವಾಸಕಚತುತ್ಥೋ ಚೇ ಭಿಕ್ಖವೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಕಮ್ಮಂ, ನ ಚ ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೯) ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ। **ಇತರೇಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಧಮ್ಮವಾದೀನಮ್ಪಿ। ಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಪಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಲದ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ಹೋತಿಯೇವ, ಅಯಂ ನಯೋ ವುತ್ತನಯಸ್ಸ ಅತ್ಥತೋ ಸಿದ್ಧೋತಿ ಕತ್ವಾ ಇಧ ನ ವುತ್ತೋ। **ಏವ**ನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ಯೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು, ಪವಿಸತಿ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಿಸಿನ್ನೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಮೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಕ್ಖೇ ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ। **ಇತರೇ**ತಿ ಪರಪಕ್ಖೇ ಇತರೇ ಭಿಕ್ಖೂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮವಾದೀನಂ। **ಯತ್ಥ ತತ್ಥ ವಾ ಪನ ಪಕ್ಖೇ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಸ್ಮಿಂಚಿ ವಾ ಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಪಕ್ಖೇ। **ಇಮೇ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋತಿ ಗಣ್ಹಾತೀ**ತಿ ತಂತಂಪಕ್ಖಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಾಥಾವತೋ ವಾ ಅಯಾಥಾವತೋ ವಾ “ಇಮೇ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ”ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ।

೪೫೬. ಕಾಯೇನ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ **ಕಾಯಕಮ್ಮಂ,** ವಚಿಯಾ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ **ವಚೀಕಮ್ಮಂ**। ತತ್ಥ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಉಪದಂಸೇನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಹರನ್ತಾ ಉಪದಂಸೇನ್ತಿ। ವಚೀಕಮ್ಮಂ ಉಪದಂಸೇನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಫರುಸಂ ವದನ್ತಾ ಉಪದಂಸೇನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಕಾಯೇನ ಪಹರನ್ತಾ”ತಿಆದಿ। **ಉಪದಂಸೇನ್ತೀ**ತಿ ಪವತ್ತೇನ್ತಿ। “ಕೋಧವಸೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪೇಮವಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಅಧಮ್ಮಿಯಾನೀ**ತಿ ಅಧಮ್ಮೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಾನಿ। “ಕಿಚ್ಚಾನೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಇಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸಮ್ಮೋದಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಕಾರಲೋಪೋತಿ ಆಹ “ಅಸಮ್ಮೋದಿಕಾಯಾ”ತಿ। “ಕಥಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಸಮ್ಮೋದಂ ಜನೇತೀತಿ ಅಸಮ್ಮೋದಿಕಾತಿ ಕತ್ವಾ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಚಾರಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಚಾರೋ ನಾಮ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಹರನ್ತಾನಂ ಹತ್ಥಸ್ಸ ಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನಂ, ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಸನನ್ತರಿಕಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕಂ ಆಸನಂ ಅನ್ತರಂ ಬ್ಯವಹಿತಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ನಿಸಿನ್ನಕಿರಿಯಾಯಾತಿ ಆಸನನ್ತರಿಕಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏಕೇಕಂ ಆಸನಂ ಅನ್ತರ”ನ್ತಿ। “ಕತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೫೭-೮. ಅಯಂ ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಕಿರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತೇ**ತಿ **ಕೋಧಾಭಿಭೂತೇ** ಭಿಕ್ಖೂ। ಭಗವಾ ಪನ ಕಥೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅನತ್ಥೋ ಅತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನತ್ಥತೋ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಓಕಾರಲೋಪಸನ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇಸಂ ಪದಾನಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏತಸ್ಮಾ”ತಿಆದಿ। “ಅಥ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ “ಅನತ್ಥದೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ “ಸುಗತೋ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ದ-ಕಾರಸ್ಸ ತ-ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ **ಅನತ್ಥತೋ**ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನತ್ಥದೋ**ತಿ ಅನತ್ಥಂ ದದಾತೀತಿ ಅನತ್ಥದೋ।

೪೬೪. **ಪುಥುಸದ್ದೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪುಥುಸದ್ದೋ ಮಹನ್ತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಮಹಾ”ತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಸ್ಸ ಜನಸ್ಸ। **ಸಮಜನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮಸದ್ದೋ ಸದಿಸಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಏಕಸದಿಸೋ”ತಿ, ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಸಮಾಸೋಯಂ। ಭಣ್ಡನಕಾರಕೋ ಅಯಂ ಜನೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಭಣ್ಡನಕಾರಕೇಸು ಜನೇಸು। ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಇದಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ಮಞ್ಞಿತ್ಥಾ**ತಿ ಕೋಚಿ ಏಕೋಪಿ ನ ಮಞ್ಞಿತ್ಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ **ಅಮಞ್ಞರು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆವಿಭತ್ತಿಯಾ “ರು”ನ್ತಿ ಆದೇಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ।

ಪರಿಮುಟ್ಠಾತಿ ಪರಿಮುಟ್ಠಾ ಸತಿ ಏತೇಸನ್ತಿ ಪರಿಮುಟ್ಠಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿಮುಟ್ಠಸತಿನೋ"ತಿ। ಅಟ್ಠಕ್ಖರಗಾಥಾಯಂ "ಪಞ್ಚಮಂ ಲಘು ಸಬ್ಬತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಞ್ಚಮಸ್ಸ ರಾಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ರಾಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸಾದೇಸೋ ಕತೋ"ತಿ। **ಕಥಂ ಭಾಣಿನೋತಿ** ವಾಚಂ ಭಾಣಿನೋ। **ಮುಖಾಯಾಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಯಾಮಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಪರಿಯಾಯೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಚ ನಾಮ ಪಸಾರಣನ್ತಿ ಆಹ "ಪಸಾರೇತು"ನ್ತಿ। ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥಜೋತಕೇನ ತುಂಪಚ್ಚಯೇನ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನೀತಾತಿ** ಕಮ್ಮವಾಚಕಸ್ಸ ಕಿತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಧಾನಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇಮಂ ನಿಲ್ಲಜ್ಜಭಾವ"ನ್ತಿ। ದ್ವಿಕಮ್ಮಕಧಾತುಭಾವತೋ "ಅತ್ತನೋ"ತಿ ಪಧಾನಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಕಲಹಂ। "ಜಾನ"ನ್ತಿ ಪದೇನ "ವಿದೂ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಞ್ಚ ವಾಕ್ಯಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿದನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೀತಿ **ವಿದೂತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸಾದೀನವೋತಿ**ಆದೀನವೇನ ದೋಸೇನ ಸಹ ಪವತ್ತೋ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಕಲಹೋ।

ಯೇ ಚ ತಂ ಉಪನಯ್ಹನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಆಘಾತ"ನ್ತಿ। **ಯೇತಿ** ಜನಾ। ಉಪನಯ್ಹನ್ತಿ ಉಪನಹನ್ತಿ ಬನ್ಧನ್ತಿ। **ಸನನ್ತನೋತಿ** ಏತ್ಥ ಸನನ್ತನಸದ್ದೋ ಪುರಾಣಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಪೋರಾಣೋ"ತಿ।

"ಅಞ್ಞೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರೇತಿ** ಏತ್ಥ ಪರಸದ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಭಾಗತ್ಥಾದಯೋ ನಿವಾರೇತಿ। **ಮಯಮೇತ್ಥ ಯಮಾಮಸೇತಿ** ಏತ್ಥ ಏತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ"ತಿ। ಯಮುಧಾತು ಉಪಯಮನತ್ಥೋ ಸೇಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತೋತಿ ಆಹ "ಉಪಯಮಾಮಾ"ತಿ। "ಸತತಂ ಸಮಿತಂ ಮಚ್ಚುಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ನ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಮಹಾಜನಕಾಯೇ ಯೇ ಪಣ್ಡಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವಂ ಹೀತಿ** ಏವಮೇವ। ಜಾನನ್ತಾ ತೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಮೇಧನ್ತಾ ಹಿಂಸನ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ **ಮೇಧಗಾ** ಕಲಹಾ। ಕೇಚಿ ಮೇಧಧಾತುತೋ ಣ್ವುಪಚ್ಚಯಂ ವದನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಮತೇನ ಮೇಧಕಾತಿ ಪಠಮಕ್ಖರೇನ ಪಾಠೋ ಭವೇಯ್ಯ।

ತೇಸಮ್ಪೀತಿ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತದೀಘಾವುಕುಮಾರಾನಮ್ಪಿ। **ಸಙ್ಗತೀತಿ** ಸಮಾಗಮೋ। **ವೋತಿ** ತುಮ್ಹಾಕಂ। ಯೇಸಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ನೇವ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಟ್ಠೀನಿ ಛಿನ್ನಾನಿ, ನ ಪಾಣಾ ಹತಾ, ನ ಗವಸ್ಸಧನಾನಿ ಹಟಾನಿ। ತೇಸಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗತಿ ನ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಬ್ಬಾನಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾನೀತಿ ಏತ್ಥ **ಸಬ್ಬಾನೀತಿ** ವುತ್ತಕಾರಣಞ್ಚ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಾಕಟಪರಿಸ್ಸಯೇ ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿಸ್ಸಯೇ ಚಾ"ತಿ। "ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಭಿಭುಯ್ಯಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇನಾತಿ** ನಿಪಕೇನ ಸಹಾಯೇನ।

ರಾಜಾವಾತಿ ಏತ್ಥ ರಾಜಾ ಇವಾತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜಸದ್ದಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಮಹಾಜನಕ, ಅರಿನ್ದಮರಾಜಾನೋ ಚ ಇವಸದ್ದಸ್ಸ ಓಪಮ್ಮತ್ಥಜೋತಕಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾ"ತಿಆದಿ। ರಟ್ಠವಿಜಿತಸದ್ದಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿಯಾಯಾ। ವಿಸೇಸನವಿಸೇಸ್ಯಾನಂ ಕಾಮಾಚಾರತೋ ಗಮ್ಯಮಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ವಿಜಿತಂ ರಟ್ಠ"ನ್ತಿ। "ಮಾತಙ್ಗೋ ಅರಞ್ಞೇ ನಾಗೋ ಇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪದವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇಸಂ ಪದಾನಂ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಾತಙ್ಗೋತಿ ಹತ್ಥೀ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿಆದಿ। "ಹತ್ಥೀ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಹನ್ತೋ ಅಙ್ಗೋ ಸರೀರಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಮಾತಙ್ಗೋತಿ** ವಚನತ್ಥೇನ ಹತ್ಥೀ ಮಾತಙ್ಗೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮಹನ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಮಾತಾದೇಸೋ। **ನಾಗ**ಸದ್ದೋ ಉರಗೇ ಚ ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಚ ನಾಗರುಕ್ಖೇ ಚ ಉತ್ತಮೇ ಚ ನಾಮಪಣ್ಣತ್ತಿಯಞ್ಚಾತಿ ಪಞ್ಚಸು ಅತ್ಥೇಸು ವತ್ತತಿ, ಇಧ ಉತ್ತಮತ್ಥೇತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಾಗೋತಿ ಮಹನ್ತಾಧಿವಚನಮೇತ"ನ್ತಿ। **ಮಾತಙ್ಗರಞ್ಞೇವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಇವಸದ್ದಸ್ಸ ಓಪಮ್ಮತ್ಥಜೋತಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅತ್ಥಯೋಜನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। "ಯಥಾ ಚ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಾತಙ್ಗನಾಗಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ಉಪಲಕ್ಖಣೇನ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೭೫. ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಗಮನಕಥಾ

೪೭೭. ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕನ್ತಿ ಪಲಿಲವನಸಣ್ಡೇ ವಸನ್ತಹತ್ಥಿನಾಗಂ। “ಹತ್ಥೀ”ತಿ ಚ “ನಾಗೋ”ತಿ ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಪರಿಯಾಯಭಾವೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಧಿಕತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಮಹಾಹತ್ಥೀ”ತಿ। ಪುರತೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ತೇಹಿ ಹತ್ಥಿಆದೀಹಿ ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಧೋಪಾತಿತಂ ಓಭಗ್ಗನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾತಿತ”ನ್ತಿ। “ಉಚ್ಚಟ್ಠಾನತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅಧೋತ್ಥಂ ನಯೇನ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತಸ್ಸಾ**ತಿ ಹತ್ಥಿನಾಗಸ್ಸ। **ತೇ**ತಿ ಹತ್ಥಿಆದಯೋ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಹತ್ಥಿಆದೀಹಿ। ಪಿವನ್ತೇಹಿ ತೇಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕದ್ದಮೋದಕಾನೀ**ತಿ ಕದ್ದಮೇನ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಉದಕಾನಿ।

ಈಸಾದನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಈಸಾಯ ಸದಿಸೋ ದನ್ತೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಈಸಾದನ್ತೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ರಥಈಸಾಸದಿಸದನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ। “ರಥಈಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ನಙ್ಗಲಈಸಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಯದೇಕೋ**ತಿ ಯಂ ಏಕೋ। ಯಂಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ”ತಿ। **ಅಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸಾ**ತಿ ಹತ್ಥಿನಾಗಸ್ಸ। **ನಾಗೇನಾ**ತಿ ಬುದ್ಧನಾಗೇನ।

ಯಥಾಭಿರನ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ರಮತೀತಿ ಆಹ “ತೇಮಾಸ”ನ್ತಿ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನ ತೇಮಾಸವಿಹರಣೇನ। ಪತ್ಥಟಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ।

“ಕೋಸಮ್ಬಿನಿವಾಸಿನೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ನಿವಸನ್ತೀತಿ **ಕೋಸಮ್ಬಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೨೭೯. ಅಟ್ಠಾರಸವತ್ಥುಕಥಾ

೪೭೦. “ಲದ್ಧಿಗ್ಗಹಣ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಆದೀಯತೇ **ಆದಾಯೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೭೫. ತಂ ದಿವಸಮೇವಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಕರಣದಿವಸೇಯೇವ।

೪೭೯. ನ ಮೂಲಾ ಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾತಿ ಮೂಲತೋ ಮೂಲಂ ನ ಗನ್ತ್ವಾವ। “ಅತ್ಥತೋ ಅಪಗತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥತೋ ಅಪೇತಾ **ಅತ್ಥಾಪೇತಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತಂ ಉಪೇತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತಂ ಉಪೇತಾ ಉಪಗತಾ **ಬ್ಯಞ್ಜನೂಪೇತಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೭೭. ಅತ್ಥೇಸು ಜಾತೇಸೂತಿ ಏತ್ಥ ಜಾತಸದ್ದೋ ಉಪ್ಪನ್ನಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ವಿನಯಅತ್ಥೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೇಸೂ”ತಿ। ತಞ್ಚ ಪದಂ “ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚೇಸೂ”ತಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬಪದೇಸು ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಮಹತ್ಥಿಕೋ**ತಿ ಮಹನ್ತೋ ಉಪಕಾರಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ಥೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಮಹತ್ಥಿಕೋತಿ ದಸ್ಸನ್ತೋ ಆಹ “ಮಹಾಉಪಕಾರೋ”ತಿ।

ಅನಾನುವಜ್ಜೋ ಪಠಮೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಪಠಮಸದ್ದೋ ತಾವಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತಾವಾ”ತಿ। **ಸೀಲತೋ**ತಿ ಸೀಲೇನ। **ಉಪೇಕ್ಖಿತಾಚಾರೋ**ತಿ ಉಪಪತ್ತಿತೋ ಇಕ್ಖಿತಾಚಾರೋ। “ಅಪೇಕ್ಖಿತಾಚಾರೋ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಾಚಾರೋ**ತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತೋ ಆಚಾರೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಾಚಾರೋ।

ವಿಸಯ್ಹಾತಿ ಏತ್ಥ ವಿಪುಬ್ಬೋ ಸಹಧಾತು ಅಭಿಭವನತ್ಥೋ, ತ್ವಾಪಚ್ಚಯೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ”ತಿ। **ಅನಪಗತ**ನ್ತಿ ಕಾರಣತೋ ಅನಪೇತಂ। ಭಣನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು, ನ ಹಾಪೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಉಸೂಯಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ದೋಸಾಗತಿಗಮನಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ “ಅಗತಿಗಮನವಸೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾರಿಸೇಸನಯೇನ ಅವಸೇಸಅಗತಿಗಮನಮೇವಾಧಿಪ್ಪೇತಂ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। **ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಚೇವಾ**ತಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಚೇವ, ಧದ್ಧಂ ಕರೋತಿ ಚೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇಧತಿ ಚಾ**ತಿ ಕಮ್ಪತಿ ಚ। **ಯೋ ಚಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಪನ। **ಈದಿಸೋ**ತಿ ಉಸೂಯಾಯ ವಾ ಅಗತಿಗಮನೇನ ವಾ ಭಣನಸಙ್ಖಾತೋ ಏದಿಸೋ ನ ಹೋತಿ।

ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋತಿ ನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋ, ತತೋ ವುತ್ತತೋ ಅತಿರೇಕಂ ಕಥೇತಬ್ಬಂ ಕಿಂ ಪನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಕಾಲಾಗತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗಹೇತಬ್ಬಕಾಲಞ್ಚ ಸತ್ತಮೀತಪ್ಪುರಿಸಸಮಾಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಥೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಾಲೇ ಆಗತ"ನ್ತಿ। **ವಚೋತಿ** ಪದಂ ನ ವಚನಪಧಾನಂ, ವಚನವನ್ತಪುಗ್ಗಲೋಯೇವ ಪಧಾನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವದನ್ತೋ"ತಿ।

ಆಚೇರಕಮ್ಹಿ ಚ ಸಕೇತಿ ಏತ್ಥ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಏಸೋ **ಆಚೇರಕೋ,** ಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಏಸೋ **ಸಕೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯವಾದೇ"ತಿ। ಗಾಥಾಭಾವತೋ ಆಚರಿಯಸದ್ದಸ್ಸ ಆಚೇರಾದೇಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। "ವಾದೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಇದಮತ್ಥೇ ಪವತ್ತಸ್ಸ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಲಂ ಪಮೇತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಲಂಸದ್ದೋ ಸಮತ್ಥತ್ಥೋ, ಪಮಸದ್ದೋತುಲನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ತುಲಯಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ। **ಕಥೇತವೇತಿ** ಏತ್ಥ ತವೇಸದ್ದೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಭಾವವಾಚಕೋ, ಇಧ ಪನ ಕಮ್ಮವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಕಥೇತಬ್ಬೇ"ತಿ। **ವಿರದ್ಧಟ್ಠಾನಕುಸಲೋತಿ** ವಿರದ್ಧಟ್ಠಾನೇ ಕುಸಲೋ।

ಅಯಂ ಗಾಥಾ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಕಥೇತಬ್ಬಂ। **ಅಯಂ ಹೇತ್ಥತ್ಥೋತಿ** ಅಯಂ ಏವ ಏತ್ಥ ಗಾಥಾಯಂ ಅತ್ಥೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಜನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಜಧಾತುಯಾ ಗತ್ಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯವಾದ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸಕಂ ಆದಾಯ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಆಚರಿಯವಾದೋ ಹಿ ಆದಾತಬ್ಬತೋ ಗಹೇತಬ್ಬತೋ **ಆದಾಯ**ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ। **ತದನುರೂಪ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ವತ್ಥುಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ। ಬ್ಯಾಕರಮಾನೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಟ್ಠಹಿ ದೂತಙ್ಗೇಹೀತಿ** "ಸೋತಾ ಚ ಹೋತಿ, ಸಾವೇತಾ ಚ, ಉಗ್ಗಹೇತಾ ಚ, ಧಾರೇತಾ ಚ, ವಿಞ್ಞಾತಾ ಚ, ವಿಞ್ಞಾಪೇತಾ, ಚ ಕುಸಲೋ ಚ ಸಹಿತಾಸಹಿತಸ್ಸ, ನೋ ಚ ಕಲಹಕಾರಕೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೪೭; ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೧೬) ಏವಂ ವುತ್ತೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ದೂತಸ್ಸ ಅಙ್ಗೇಹಿ। ಕಸ್ಸ ದೂತೇಯ್ಯಕಮ್ಮನ್ತಿ ಆಹ "ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ। ದೂತಸ್ಸ ಏತಾನಿ **ದೂತೇಯ್ಯಾನಿ,** ತಾನಿಯೇವ ಕಮ್ಮಾನಿ **ದೂತೇಯ್ಯಕಮ್ಮಾನಿ,** ತೇಸು। **ಇದ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಜಾಕಂ, ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ **ಇದ**ನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ। **ವುತ್ತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ವುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಪಚ್ಛಿಮನಯೇ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಆನೇತ್ವಾ ಹವನ್ತಿ ಪೂಜೇನ್ತೀತಿ **ಆಹವೋ** ದಾಯಕಾ, ತೇಸಂ ಆಹೂನಂ। ಆನೇತ್ವಾ ಹುನಿತಬ್ಬಂ ಪೂಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಆಹುತಿ,** ತಂ ಆಹುತಿಂ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚೇಸೂತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಸ್ಸಾ"ತಿ। **ಕರವಚೋತಿ** ಏತ್ಥ "ವಚೋಕರೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಭಾವತೋ ಪದವಿಪರಿಯಾಯವಸೇನ "ಕರವಚೋ"ತಿ ವುತ್ತೋತಿ ಆಹ "ವಚನಂ ಕರೋನ್ತೋ"ತಿ। "ವಚನಕರಣೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ನ **ತೇನ ಮಞ್ಞತೀ**"ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಆಪಜ್ಜಮಾನೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸ್ಮಾವಚನಸ್ಸ ಸ್ಸಾದೇಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ, ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೇಸೂತಿ** ಯತ್ತಕೇಸು ವತ್ಥೂಸು। ಉಭಯೇ ಏತೇ ವಿಭಙ್ಗಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಪದಸ್ಸಾತಿ** ಪದಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋ, ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಕಾರಣೇ"ತಿ। "ಕುಸಲೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಛೇಕೋ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಕುಚ್ಛಿತಂ ಪಾಪಂ ವಿದತಿ ಜಾನಾತೀತಿ **ಕೋವಿದೋತಿ** ವಚನತ್ಥೇನ ಕೋವಿದೋ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಆಚರನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ವತ್ತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಓಸಾರಣಂ ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಏತಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏತಸದ್ದಸ್ಸ ಅನಿಯಮನಿದ್ದೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಮಹಾವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ

යෝජනා සමත්තා।

ජාදිලඤ්ඡිතනාමේන, නේකානං වාචිතෝ මයා।
මහාවග්ගඛන්ධකස්ස, සමත්තෝ යෝජනානයෝති॥

॥ නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස॥

පාචිත්යාදියෝජනා

ಚೂಳವಗ್ಗಯೋಜನಾ

ಮಹಾವಗ್ಗಖನ್ಧಕಸ್ಸೇವಂ , ಕತ್ವಾನ ಯೋಜನಾನಯಂ।
ಅಧುನಾ ಚೂಳವಗ್ಗಸ್ಸ, ಕರಿಸ್ಸಂ ಯೋಜನಾನಯಂ॥

೧. ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧. ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಕಥಾ

೧. ಚೂಳವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮೇ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। “ಚೂಳವಗ್ಗಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಂ “ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ”ತಿ ಪದೇ ಅವಯವಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾವಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಾದಿತೋ , ಪಾರಿವಾಸಿಕ್ಖನ್ಧಕಾದೀನಂ ವಾ ಪಠಮಂ। ಚೇವಸದ್ದೋ ಚ ಚಸದ್ದೋ ಚ “ಪಣ್ಡುಕಲೋಹಿತಕಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದೀಪೇನ್ತಿ। ನಿಸ್ಸಯಾನಂ ನಾಮಂ ನಿಸ್ಸಿತೇಸು ಉಪಚಾರವಸೇನ ತೇಸಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾಪಿ ಪಣ್ಡುಕಲೋಹಿತಕನಾಮಾಯೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇಸಂ ನಿಸ್ಸಿತಕಾಪೀ”ತಿಆದಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಉಪಚಾರತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। “ಸುಟ್ಠು ಬಲವ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಬಲವಾಬಲವನ್ತಿ** ದ್ವಿನ್ನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಪರಿಯಾಯಭಾವೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅತಿಸಯತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಬಲವಬಲವ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಾಚಾಸಿಲಿಟ್ಠವಸೇನ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। **ಪಟಿವದಥಾತಿ** ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಕಥೇಥ। ಇಮಿನಾ **ಪಟಿಮನ್ತೇಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ಮನ್ತಧಾತುಯಾ ಗುತ್ತಭಾಸನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅತ್ಥೇಸು ಕರಣಭಾಸನಕಿಚ್ಚೇಸು ಅಲಂ ಸಮತ್ಥಾತಿ ಅಲಮತ್ಥಾ, ತೇಸಂ ವಿಸೇಸೇನಾತಿ **ಅಲಮತ್ಥತರಾತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಮತ್ಥತರಾ”ತಿ।

ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮದ್ವಾದಸಕಕಥಾ

೪. ಅಸಮ್ಮುಖಾ ಕತನ್ತಿಆದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಮ್ಮುಖೇಹಿ ವಿರಹಿತಾ **ಅಸಮ್ಮುಖಾತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಙ್ಘಧಮ್ಮವಿನಯಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುಖಾನಂ ವಿನಾ ಕತ”ನ್ತಿ। “ಅಪ್ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಪ್ಪಟಿಪುಚ್ಛಾತಿ** ಏತ್ಥ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸಾಕಾರಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಚುದಿತಕಸ್ಸೇವ। **ಅದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅಕಾರಸ್ಸ ಅಞ್ಞತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಾರಾಜಿಕಾ…ಪೇ॰… ವಾ”ತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮೇ। **ನವ ಪದಾತಿ** ನವಸು ಪದೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಚೇತಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। ಪುರಿಮಕೇಸು ತೀಸು ತಿಕೇಸು ವುತ್ತೇಸು ನವಸು ಪದೇಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। “ಏಕೇಕ”ನ್ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಇಮೇಹೀತಿ** ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಪದೇಹಿ। **ದ್ವಾದಸ ತಿಕಾತಿ** ಪುರಿಮೇಹಿ ತೀಹಿ ತಿಕೇಹಿ ನವ ತಿಕೇ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ದ್ವಾದಸ। **ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇಸುಪೀತಿ** ಪಟಿಸೇಧವಿರಹವಸೇನ ಸುಕ್ಕೇಸು ಪಕ್ಖೇಸುಪಿ।

೬. “ಪಬ್ಬಜಿತಾನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಿಹೀನಂ ಅನನುಲೋಮಿಕತಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಸಹಸೋಕಿತಾದೀಹೀತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಸಹನನ್ದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಪೋತ್ಥಕೇಸು “ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಹುತ್ವಾ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪಾಠತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ “ನ ಸಮ್ಪಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಲಹೋ ನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ತಾವ ಅಟ್ಠಾರಸಸಮ್ಮಾವತ್ತನವತ್ತಾನಂ ಸಂವಣ್ಣನಾಪಾಠೋ ಲಿಖಿತೋ, ಸೋ ಪಾಠೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನ ಲಿಖಿತಬ್ಬೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಪಾಳಿಕ್ಕಮಾನುಪ್ಪತ್ತಾಭಾವತೋ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ “ಅಟ್ಠಾರಸ ಸಮ್ಮಾವತ್ತನವತ್ತಾನಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ, ಯಥಾವಚನಞ್ಚ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೭೬) ಸಂವಣ್ಣಿತತ್ತಾ ಚ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಪಾಠೋ ನ ಪೋರಾಣಪಾಠೋ ಹೋತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತಪಾಠೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ತಿಣ್ಣಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕೇಕೇನಾಪೀ**ತಿ ತೀಸು ಅಙ್ಗೇಸು ಏಕೇಕೇನಾಪಿ। ಇಮಿನಾ ಅವಯವವಾಕ್ಯನಿಬ್ಬತ್ತಿವಸೇನ ಕಮ್ಮಾರಹಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ನಿಯಸ್ಸಸ್ಸ ವಿಸೇಸೇನ ಅಭಿಣ್ಹಾಪತ್ತಿಕತ್ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಇತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಆಕಾರವಾಚಕೋ ಇತಿಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಅನನ್ತರೇಪಿ। ತಜ್ಜೀಯತಿ ಅನೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನಾತಿ **ತಜ್ಜನೀಯಂ,** ತಮೇವ ಕಮ್ಮಂ **ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಂ**। "ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇ ವತ್ಥಬ್ಬ"ನ್ತಿ ನಿಯಸ್ಸೀಯತಿ ಬಾಲೋ ಭಜಾಪೀಯತಿ ಅನೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನಾತಿ **ನಿಯಸ್ಸಂ,** ದಿವಾದಿಗಣಿಕತ್ತಾ ಸಕಾರಸ್ಸ ದ್ವೇಭಾವೋ ಹೋತಿ "ನಸ್ಸಂ ವಸ್ಸ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ, ನಿಯಸ್ಸಮೇವ ಕಮ್ಮಂ **ನಿಯಸ್ಸಕಮ್ಮಂ**। ಗಾಮಾದಿತೋ ಪಬ್ಬಾಜಿಯತಿ ಅನೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನಾತಿ **ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಂ,** ತಮೇವ ಕಮ್ಮಂ **ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಂ**। **ತೀಸೂ**ತಿ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಅಭಿಣ್ಹಾಪತ್ತಿಕಕುಲದೂಸಕವಸೇನ ತಿವಿಧೇಸು ಅಙ್ಗೇಸು। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಙ್ಗೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯದಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಸತಿ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೪೦೦ ಆದಯೋ) ವುತ್ತಂ ಇದಂ ವಚನಂ ವಿರುಜ್ಝತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಚನತ್ಥನಾನತ್ತತೋ**ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಚ ನಾನಾಭಾವತೋ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾತಿ ಇಮಸ್ಸ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ತಿಣ್ಣಂ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿವಚನಸ್ಸ ಅಙ್ಗಸಮ್ಭವೋ ಅತ್ಥೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ನ ವಿರುಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಮಾ। ಸಙ್ಘೇನ ಕತಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಕಮ್ಮಸನ್ನಿಟ್ಠಾನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗಸಮ್ಭವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಸ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾದೀಸೂ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಭಿಣ್ಹಾಪತ್ತಿಕಕುಲದೂಸಕಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಮ್ಮಾರಹ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ, ಕಮ್ಮೇ ವಾ ಅರಹಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಪುಬ್ಬೇನಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೇನ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇನ। **ಅಪರ**ನ್ತಿ ಅಪರೇ ವುತ್ತಂ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಂ। **ಸಮೇತೀ**ತಿ ಸಮಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ಕಮ್ಮೇಸು, ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅಙ್ಗೇಸು ವಾ, ಭಣ್ಡನಕಾರಕವಸೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಥ ಖೋ**ತಿ ತಥಾ ವುತ್ತಾಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕರೋನ್ತೇನ** ಕಮ್ಮವಾಚಾವಾಚಕೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಫಲಜೋತಕೋ। **ಭೂತೇನ ವತ್ಥುನಾ**ತಿ ತಚ್ಛೇನ ವತ್ಥುನಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಾ**ತಿ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ। ಕಸ್ಮಾ ಬಾಲಸ್ಸ ಅಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಬಹುಲಸ್ಸ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇದಮ್ಪೀ**ತಿ ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಮ್ಪಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಕಮ್ಮೇಸು।

ನಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಬ್ಬಅಟ್ಠಾರಸಕಾದಿಕಥಾ

೮. **ಪನ್ನಲೋಮಾ**ತಿ ಪತಿತಮಾನಲೋಮಾ। **ಏತ**ನ್ತಿ ವತ್ತಂ। **ನೇತ್ಥಾರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಫುಟ್ಠಕ್ಖರಸಂಯೋಗೇ ಪರಸ್ಸ ತಕಾರಸ್ಸ ಥಕಾರೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ದುತಿಯಕ್ಖರೇನ ಪಾಠೋ ಯುತ್ತೋ। **ಯೇನಾ**ತಿ ವತ್ತೇನ। **ನಿಸ್ಸಾರಣಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಾರಣತೋ। ದಸ ವಾ ದಿವಸಾನಿ, ಪಞ್ಚ ವಾ ದಿವಸಾನಿ ಪೂರೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಏತ್ತಕೇನಾ**ತಿ ಏತಪ್ಪಮಾಣೇನ ದಸಪಞ್ಚದಿವಸೇನ।

೨. ನಿಯಸ್ಸಕಮ್ಮಕಥಾ

೧೧. **ಅಪಿಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಪಾತಾನಮನೇಕತ್ಥತ್ತಾ ಇಧ ಅಪಿಸ್ಸುಸದ್ದೋ ನಿಚ್ಚತ್ಥೋ ಹೋತಿ। ಪಕತಸದ್ದೋ "ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತಾ"ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ತತಿಯಸಙ್ಗೀತಿಕಥಾ; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೩೮) ಅಭಿಭವನತ್ಥೋ, ಇಧ ಪನ ಬ್ಯಾವಟತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಿಚ್ಚಂ ಬ್ಯಾವಟಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ।

೩. ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಕಥಾ

೨೭. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅಸ್ಸಜಿಪುನಬ್ಬಸುಕವತ್ಥುಮ್ಹಿ। **ಕಾಯಿಕೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಯೇನ ಕೀಳತೀತಿ ಕಾಯಿಕೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಾಯಕೀಳಾ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಾಚಾಯ ಕೀಳತೀತಿ **ವಾಚಸಿಕೋ,** ಕಾಯಿಕೋ ಚ ವಾಚಸಿಕೋ ಚ

ಕಾಯಿಕವಾಚಸಿಕೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಪಚ್ಛಿಮವಚನತ್ಥೋ ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೋ, ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೇಪಿ ಕತ್ಥಚಿ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗಮಿಚ್ಛನ್ತಿ ಸದ್ದವಿದೂ "ಧಮ್ಮವಿನಯೋ"ತಿಆದೀಸು (ವಿಭ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೦೯) ವಿಯ। ಕಾಯದ್ವಾರಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮತೀತಿ **ಕಾಯಿಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಾಯದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದವೀತಿಕ್ಕಮೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। ಕಾಯೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮೇತೀತಿ **ಕಾಯಿಕೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। "ಉಪಹನನಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಹನನಂ ಉಪಘಾತಂ, ತಮೇವ **ಉಪಘಾತಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ನಾಸನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಹನಧಾತುಯಾ ಹಿಂಸನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ತೇಲಪಚನಅರಿಟ್ಠಪಚನಾದೀನಿ ಕಾಯಿಕೋ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪. ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಕಥಾ

೩೩. ಸುಧಮ್ಮವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ ಅಪಪುಬ್ಬೋ ಲೋಕಸದ್ದೋ ಆಪುಚ್ಛನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ನ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ"ತಿ।

೩೪. **ಕಿನ್ತಿ** ಕಿಂ ನಾಮ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ। **ವೋ**ತಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ। **ಗಹಪತೀ**ತಿ ಆಲಪನಪದಂ। ಥೇರಾನಂ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಟಿಯತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಯಾದಿತಂ। "ಏತಂ ಅವೋಚಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಏತದವೋಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಗ್ಗಹಿತಾದೇಸಸನ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯದಿದ**ನ್ತಿ ಸದ್ದೋ "ತಿಲಸಂಗುಳಿಕಾ"ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜಿತತ್ತಾ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗೋತಿ ಆಹ "ಯಾ ಅಯ"ನ್ತಿ। **ತಿಲಸಕ್ಖಲಿಕಾ**ತಿ ತಿಲೇನ ಸಂಸಟ್ಠಾ ಸಕ್ಖಲಿಕಾ। "ಸಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉತ್ತರವಾಕ್ಯೇ ಯಂಸದ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬವಾಕ್ಯೇ ತಂಸದ್ದಾಪೇಕ್ಖತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಕೋ ಪುರಿಸೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪೂವಿಯೋ**ತಿ ಪೂವಂ, ಪೂವೇನ ವಾ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಕಾರಣೇನ। **ನ**ನ್ತಿ ಗಹಪತಿಂ। **ಥೇರೋ**ತಿ ಸುಧಮ್ಮತ್ಥೇರೋ। **ಯದೇವ ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಏವ ಯಂ ವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ತಿಲಸಂಗುಳಿಕಾವಚನ"ನ್ತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಅತ್ಥಂ। **ಸೋ**ತಿ ಕುಕ್ಕುಟಪೋತಕೋ। **ಕಾಕವಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ ಕಾಕಸ್ಸ ವಸ್ಸಿತಂ, ನೇವ ಅಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಯಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಕುಕ್ಕುಟಪೋತಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ನೇವ ಭಿಕ್ಖುವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಗಿಹಿವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಾದಿದ್ವಾದಸಕಕಥಾ

೩೯. ಪುರಿಮೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಙ್ಗೇಸು। ಯಥಾ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯಮಾನೇ ಗಿಹಿನೋ ಲಾಭಂ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪರಿಪುಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಧಾತು ಪರಕ್ಕಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪರಕ್ಕಮನ್ತೋ"ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅನತ್ಥಾದೀಸು । **ಅತ್ಥಭಙ್ಗೋ**ತಿ ಗಿಹೀನಂ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಭಙ್ಗೋ। **ಅವಸನ**ನ್ತಿ ಗಿಹೀನಂ ಅವಸನಂ। **ಗಿಹೀನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಗಿಹೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ। ಯಥಾ ಕರಿಯಮಾನೇ ಸಚ್ಚೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ನ ಕರೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕಙ್ಗೇನಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ, ತತೋ ಅಧಿಕೇಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮೇ। ಪಟಿಮುಖಂ ಅತ್ತನೋ ದೋಸಂ ಸರಾಪೇತಬ್ಬಂ ಅನೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನಾತಿ **ಪಟಿಸಾರಣೀಯಂ,** ತಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಂ।

೫. ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಕಥಾ

೪೬. **ಸಂಸಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಸಧಾತುಯಾ ಕಥನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆರೋಚೇಥಾ"ತಿ। ತುಮ್ಹೇ ಸಂಸಥ, ಕಥೇಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೦. **ಭಣ್ಡನಕಾರಕೋ ಹೋತೀ**ತಿಆದಿ ಕಾರಣೂಪಚಾರವಸೇನ ವುತ್ತೋತಿ ಆಹ “ಭಣ್ಡನಾದಿಪಚ್ಚಯಾ”ತಿಆದಿ। ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾದಿ ಕಾರಣಂ, ತೇನ ಆಪನ್ನಾ ಆಪತ್ತಿ ಫಲಂ, ತಸ್ಸಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ।

೫೧. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮೇ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಚತ್ತಾಲೀಸವತ್ತೇಸು। **ಅನುದ್ಧಂಸೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಧಂಸಧಾತುಯಾ ಗತ್ಯತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ನ **ಚೋದೇತಬ್ಬೋ**”ತಿ। “ರಜೋನುದ್ಧಂಸತೀ”ತಿಆದೀಸು (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೦೧) ಹಿ ಧಂಸಧಾತು ಗತ್ಯತ್ಥೇ ವತ್ತತಿ। “ನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಸೋಯೇವ ಭಿಕ್ಖು ತೇಹೇವ ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಅತ್ಥಂ ನಿವಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ”ತಿ। ನ ಗಿಹಿದ್ಧಜೋತಿ ಏತ್ಥ ಗಿಹೀನಂ ಧಜೋ **ಗಿಹಿದ್ಧಜೋ**ತಿ ವುತ್ತೇ ಓದಾತವತ್ಥಾದೀನೀತಿ ಆಹ “ಓದಾತವತ್ಥಾನೀ”ತಿಆದಿ। **ನ ತಿತ್ಥಿಯಾದಿಪದತ್ತಯ**ನ್ತಿ “ನ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖೂ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ, ಭಿಕ್ಖುಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ತಯಂ। “ನ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ನ **ಆಸಾದೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಪುಬ್ಬಸದಧಾತುಯಾ ಅಪಪುಬ್ಬಸದಧಾತುಯಾ ಸಮಾನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **“ಅನ್ತೋ ವಾ ಬಹಿ ವಾ**ತಿ” ಏತ್ಥ ಕಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ವಾ ಬಹಿ ವಾತಿ ಆಹ “ವಿಹಾರಸ್ಸಾ”ತಿ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂವತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಮಿನಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮೇನ।

೬೫. **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ। **ಇಧಾ**ತಿ ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಕತೇ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮೇ। ಆಪತ್ತಿಅದಸ್ಸನಾದೀಸು ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಖಿಪೀಯತಿ ಅಪನೀಯತಿ ಅನೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನಾತಿ **ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಂ,** ತಮೇವ ಕಮ್ಮಂ **ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ**।

ಇತಿ ಕಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧. ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾ

೭೫. ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಪಾರಿವಾಸಿಕಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಪರಿವಾಸಂ ಪರಿವಸನ್ತೀತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪರಿವಾಸಂ ಪರಿವಸನ್ತಾ”ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಪರಿವಾಸಂ ಪರಿವಸನ್ತಾ”ತಿ ತದ್ಧಿತವಾಕ್ಯೇ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧೇಸು ಪರಿವಾಸೇಸು। **ತಿತ್ಥಿಯಪರಿವಾಸೋ**ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿವಾಸೋ, ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ ಪರಿವಾಸೋ, ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ವಾ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬೋ ಪರಿವಾಸೋ ತಿತ್ಥಿಯಪರಿವಾಸೋ। **ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ಪರಿವಾಸೋ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೇ। **ಯ**ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ಅಯಂ ಪನಾ**ತಿ ಅಯಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ ಪನ। **ಇಧಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಸೇಸಾ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸತೋ ಸೇಸಾ। **ತಯೋ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸಾದಯೋ ತಯೋ, ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ “ಯೇನಾ”ತಿಆದಿ। **ಆಪನ್ನಾ ಚೇವಾ**ತಿ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ ಚೇವ। **ತೇಸೂ**ತಿ ತಿವಿಧೇಸು ಪರಿವಾಸೇಸು। **ಏತೇ ಪನಾ**ತಿ ತಯೋ ಪನ। **ಇಧಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ತಸ್ಮಾ। **ಏತೇಸೂ**ತಿ ತಿವಿಧೇಸು ಪರಿವಾಸೇಸು।

ಪಕತತ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪೇತಪಕತತ್ತೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಠಪೇತ್ವಾ”ತಿಆದಿ। **ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಾದೀನಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಮಾನತ್ತಾರಹಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಅಬ್ಭಾನಾರಹಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಪಕತಿಪಕತತ್ತಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ತೇ**ತಿ ಪಕತತ್ತಾ। ಯಂ ಅಭಿವಾದನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಾದಿಯನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಾದಿಯನಂ ನಾಮ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನನ್ತಿ ಆಹ “ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೀ”ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಭಿವಾದನಾದೀಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ। **ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಸ್ಸ ಅಧಿವಚನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಭಿವಾದನಾದೀನೀ**ತಿ ಅಭಿವಾದನಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಾನಿ। **ಬೀಜನವಾತದಾನಾದಿನೋ**ತಿ ಬೀಜನಿಯಾ ಪಹರಿತೇನ ಪವತ್ತಸ್ಸ ವಾತಸ್ಸ ದಾನಾದಿನೋ। **ಆಸನಾಭಿಹಾರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಭಿಹರಣಂ ಅಭಿಹಾರೋ, ಆಸನಸ್ಸ ಅಭಿಹಾರೋ ಆಸನಾಭಿಹಾರೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ

“ಆಸನಸ್ಸ ಅಭಿಹರಣ”ನ್ತಿ। ಪಞ್ಞಾಪನಮ್ಪಿ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಪಿತತ್ತಾ ಅಭಿಹಾರೋಯೇವ ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ಪಞ್ಞಾಪನಮೇವ ವಾ”ತಿ। “ಪಾದಧೋವನಉದಕ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾದಸ್ಸ ಧೋವನಂ ಉದಕಂ **ಪಾದೋದಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಪಾದಟ್ಠಪನಕ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾದಸ್ಸ ಠಪನಕಂ ಪೀಠಂ **ಪಾದಪೀಠ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಪಾದಘಂಸನಂ ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾದಸ್ಸ ಘಂಸನಂ ಕಥಲಿಕಂ **ಪಾದಕಥಲಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಮ್ಪಿ ಅಭಿವಾದನಾದಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇ**ತಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾ। **ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾ**ತಿ ಸದ್ಧಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಾ। **ಕುಲಪುತ್ತಾ**ತಿ ಜಾತಿಕುಲಪುತ್ತಾ, ಆಚಾರಕುಲಪುತ್ತಾ ಚ। ಕರೋನ್ತಿ, ಆಪುಚ್ಛನ್ತಿಯೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಾರಿತಮ್ಪಿ ಅಸಾದಿಯನಂ ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ವಾರಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನಾಪತ್ತೀ”ತಿ। **ಮಿಥು ಯಥಾವುಡ್ಢ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಮಿಥುಸದ್ದೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿಯಾಯೋ, ಯಥಾಸದ್ದೋ ಯಂಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋ, ವಿಚ್ಛತ್ಥೋ ಚಾತಿ ಆಹ “ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಯೋ ಯೋ ವುಡ್ಢೋ”ತಿ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಞ್ಚ ಮಿಥತಿ ಸಙ್ಗಮಂ ಕರೋತೀತಿ **ಮಿಥೂ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತೇನ ತೇನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ, “ಸಾದಿತು”ನ್ತಿ ಪದೇ ಭಾವಕತ್ತಾ। ಸಾದಿತುಂ ಅನುಜಾನಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

“ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಪಟಿಪಾಟಿ **ಯಥಾವುಡ್ಢ**ನ್ತಿ ಚತುತ್ಥೀಅಬ್ಯಯೀಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪುರಿಮಪದೇ ಪನ ಪಠಮಾಅಬ್ಯಯೀಭಾವೋ। **ಪಾಳಿಯಾ**ತಿ ಪನ್ತಿಯಾ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಸಙ್ಘನವಕಟ್ಠಾನೇ ಏವ। **ಪವಾರಣಾಯಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಉಪೋಸಥೇಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ಪವಾರಣಾಯಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಙ್ಘೇನ ಭಾಜಿಯಮಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಓಣೋಜನನ್ತಿ ಅವನುದತೇ ಓಣೋಜನಂ। ಅವಪುಬ್ಬೋ ನುದಧಾತು ನಕಾರಸ್ಸ ಣಕಾರಂ, ದಕಾರಸ್ಸ ಚ ಜಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಓಣೋಜನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ನುದಧಾತು ಅಪನಯನತ್ಥೋ, ತೇನ ವುತ್ತಂ “ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ। **ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀನೀ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ। **ತಾನೀ**ತಿ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀನಿ। **ಹೇಟ್ಠಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಹೇಟ್ಠಾ। **ಗಾಹೇಥಾ**ತಿ ನವಕತರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಹಾಪೇಥ। **ಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಾ**ತಿ ಭತ್ತಮೇವ ಪಚ್ಚಾಸಾ ಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಾ, ಪಚ್ಚಾಸಾಭತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। “ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವನುದಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಓಣೋಜನ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಮಾನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಾನೀ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀನಿ। **ಯದಿ ಪನ ನ ಗಣ್ಹಾತೀ**ತಿ ಸಚೇ ಸಙ್ಘತೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀ**ತಿ ಸಚೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ। **ಓದಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। ಸಙ್ಘನವಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭತ್ತಗ್ಗೇ**ತಿ ಭತ್ತಸ್ಸ ಗಹಣಟ್ಠಾನೇ। **ಸೋ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ, ಮಾ ಕಿಲಮಿತ್ಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಓಣೋಜನಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ, ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಆಗತಾಗತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚತುಸ್ಸಾಲಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಚತುಮುಖಾ ಸಾಲಾ ಚತುಸ್ಸಾಲಾ ಭೋಜನಸಾಲಾ, ತತ್ಥ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ದಿನ್ನಂ ಭತ್ತಂ ಚತುಸ್ಸಾಲಭತ್ತಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಚತುಸ್ಸಾಲಭತ್ತಂ। **ಪಾಳಿಯಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಳಿಯಾ। **ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಸಕ್ಕಿತ್ವಾ। **ಹತ್ಥಪಾಸೇ**ತಿ ಭತ್ತದಾಯಕಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ। **ಸೇನೋ**ತಿ ಕುಲಲೋ। “ಆರಾಮಿಕಸಮಣುದ್ದೇಸೇಹೀ”ತಿ ಪದಂ “ಆಹರಾಪೇತು”ನ್ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ಸಯಮೇವಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ಅನಾಣತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಯಮೇವ। **ಮಹಾಪೇಳಭತ್ತೇಪೀ**ತಿ ಮಹತಿಯಂ ಪೇಳಾಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ಭತ್ತೇಪಿ। **ಯತ್ಥ ಪನಾ**ತಿ ಪರಿವಿಸಟ್ಠಾನೇ ಪನ।

೭೬. ತತ್ರಾಯಂ ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ಅನಿಯಮನಿದ್ದೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಇದಾನಿ ಯಾ ಅಯಂ ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾ ವುತ್ತಾ”ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ಏತಾಯಾತಿ **ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾ**। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಾಯಂ। **ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಚರಿಯೇನ ಹುತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಸಾವನಮ್ಪಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದನಮೇವಾತಿ ಆಹ “ಆಚರಿಯೇನ ಹುತ್ವಾಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ನ ಸಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಅಸತೀ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾವಾಚಕೇ ಅಸತಿ। ನ ನಿಸ್ಸಯೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ಆಗನ್ತುಕಾನಮೇವ ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ದಾತಬ್ಬೋ, ನ ದಿನ್ನನಿಸ್ಸಯಾನಮ್ಪೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿಆದಿ, ಯೇಹಿಪಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗಹಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಞ್ಞೋ ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಪಕತತ್ತಕಾಲೇ ಉಪಜ್ಝಂ ದತ್ವಾ ಗಹಿತಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಅಞ್ಞೋ ಸಾಮಣೇರೋ। **ಆಧಿಪಚ್ಚಟ್ಠಾನಭೂತಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸಮ್ಮುತೀನಂ ಅಧಿಪತಿಭಾವಸ್ಸ ಠಾನಭೂತಾ। **ಪಟಿಬಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದಿತುಂ ಪಟಿಬಲಸ್ಸ। ಇಮಿನಾ ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕೇನ ಆಣತ್ತೋ ಅಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕೋಪಿ ಗರುಧಮ್ಮೇಹಿ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದಿತುಂ ಲಭತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಆಗತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವೋ**ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। **ವೋ**ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ, ದಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಯಾತಿ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಆಪತ್ತಿಕಾರಣಾ। ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಾದಿಗರುಕಾಪತ್ತಿಂ ನಾಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧವಸೇನ ಆಪತ್ತಿವತ್ಥೂನಂ ಪಾಪಿಟ್ಠಭಾವಞ್ಚ ಪಾಪಿಟ್ಠತರಭಾವಞ್ಚ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸತ್ತಸು ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಪಾಪಿಟ್ಠತರಾ**ತಿ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾಪತ್ತಿತೋ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಪಾಪಿಟ್ಠತರಾ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಸತ್ತನ್ನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ। **ಪುರಿಮನಯೇನೇವಾ**ತಿ ಪುರಿಮಾನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ನಯೇನೇವ। **ಭೇದೋ**ತಿ ವತ್ಥೂನಂ ವಿಸೇಸೋ। ಏವಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧವಸೇನ ಆಪತ್ತಿವತ್ಥೂನಂ ಪಾಪಿಟ್ಠಪಾಪಿಟ್ಠತರಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದವಸೇನ ತೇಸಂ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಉಭಯಮ್ಪೀ**ತಿ ವತ್ಥುಆಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ।

ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣಭೂತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕಾರಿಯಭೂತಾಯಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಂ ಉಪಚಾರವಸೇನ ಕಾರಿಯಭೂತಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಆಹ "ಪರಿವಾಸಕಮ್ಮವಾಚಾ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। ಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ಸತಿ, ಕಮ್ಮೇನ ವಾ ವಚಿತಬ್ಬಾತಿ **ಕಮ್ಮವಾಚಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಕಸಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಕಸಿಸಙ್ಖಾತಂ ಕಮ್ಮಂ। **ಗೋರಕ್ಖಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಗೋರಕ್ಖಸಙ್ಖಾತಂ ಕಮ್ಮಂ। "ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ **ಕಮ್ಮಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇ**ತಿ ಕಮ್ಮಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ನ ಗರಹಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ವಚಿತಬ್ಬಂ ಅನೇನ ದೋಸೇನಾತಿ **ವಚನೀಯಂ,** ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ವಚನೀಯಂ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಸವಚನೀಯಂ,** ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಲಿಬೋಧತ್ಥಾಯ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ಯಾವ ನ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಾವ ಇಮಮ್ಹಾ ಆವಾಸಾ ಏಕಪದಮ್ಪಿ ಮಾ ಪಕ್ಕಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇ**ತಿ ತುಯ್ಹಂ।

ಅನುವಾದೋತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಸಾಸನವಸೇನ ಅಞ್ಞೇ ವದತೀತಿ ಅನುವಾದೋತಿ ವುತ್ತೇ ಜೇಟ್ಠಕಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಆಹ "ವಿಹಾರೇ ಜೇಟ್ಠಕಟ್ಠಾನಂ ನ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಜೇಟ್ಠಕಟ್ಠಾನಂ ಸರೂಪೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ಮೇ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ। **ತ**ನ್ತಿ ತವಂ। **ನ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇನ ನ ಚೋದೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ವತ್ಥುನಾ ವಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ವಾ"ತಿ। **ನ ಸಾರೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ನ ಸರಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಮ್ಪಯೋಜೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ತನಾ ಕಲಹವಸೇನ ನ ಸಮ್ಪಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಲಹೋ ನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ।

ಸಬ್ಬತ್ಥೇರೇನ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥೇರೇನ ಹೋನ್ತೇನಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪುರತೋ ಅಗನ್ತಬ್ಬೇ ಸಮಾನೇ ಕಿಂ ಪಚ್ಛತೋ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ದ್ವಾದಸಹತ್ಥ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಆಸನಪರಿಯನ್ತೋ**ತಿ ಆಸನಮೇವ ಪರಿಯನ್ತೋ ಲಾಮಕೋತಿ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೋ, ತದತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಙ್ಘನವಕಾಸನಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। **ಸ್ವಾಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೋ ಅಸ್ಸ। **ಸೋ**ತಿ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೇ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ, ನ ಲಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಹಿತಾವಸೇಸಾ**ತಿ ಗಹಿತಾಹಿ ಸೇಯ್ಯಾಹಿ ಅವಸೇಸಾ। **ಮಙ್ಗುಲಗೂಥಭರಿತಾ**ತಿ ಮಙ್ಗುಲಾನಂ ಗೂಥೇಹಿ ಪೂರಿತಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ। ರಜೇಹಿ ಹತಾ ನಾಸಿತಾ ಭೂಮಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ರಜೋಹತಭೂಮಿ। ಜತುಕಮೂಸಿಕಭರಿತಾ**ತಿ ಜತೂಹಿ ಚ ಮೂಸಿಕಾಹಿ ಚ ಪೂರಿತಾ। **ಪಣ್ಣಸಾಲಾ**ತಿ ಪಣ್ಣೇಹಿ ಛಾದಿತಾ ಸಾಲಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಆವಾಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತೇಹೀ**ತಿ ಪಕತತ್ತೇಹಿ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಆವಾಸೇಸು। **ಯ**ನ್ತಿ ಆವಾಸಂ। **ಪಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭಂ। **ಏಕಪಸ್ಸೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ, ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ ಏವಾತಿ** ಆಸನಾದಿಪರಿಯನ್ತೋ ಏವ। ಞಾತಿಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇ ನಿಮನ್ತಿತೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಂ ಕುಲಂ। **ಸಂವಿಧಾಯಾತಿ** ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಕುಲಸ್ಸ, ಭವೇಯ್ಯ ವಾ।

ಹರಾಯಮಾನೇನಾತಿ ಲಜ್ಜಮಾನೇನ। **ಯೇನಾಪೀತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನಪಿ। **ಸಮಾದಿನ್ನನ್ತಿ** ಆರಞ್ಞಿಕಧುತಙ್ಗಸಮಾದಿನ್ನಂ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಆರಞ್ಞಿಕಙ್ಗಂ ನ ಸಮಾದಾತಬ್ಬಂ, ತಥಾ। **ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಧುತಙ್ಗಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಆರಞ್ಞಿಕಙ್ಗಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಯೋ ಪನಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಪನ।

ಅನಾರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಮೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನಾರೋಚೇನ್ತೇ ಸತೀತಿ ವಾ ಯೋಜನಾ। "ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಚ್ಚಯಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋ, ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಞ್ಚ ಕಾರಣತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಏವ ಪಚ್ಚಯೋ **ತಪ್ಪಚ್ಚಯೋತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। "ಸಾಮಣೇರೇಹೀ"ತಿ ಪದಂ "ಪಚಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಪಕತಿಯಾ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾಪಿ ವಿಹಾರೇ ಪಚಾಪೇತ್ವಾಪಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧೋ ನತ್ಥಿ। ಕಸ್ಮಾ? "ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ಗಾಮೇತಿ** ಮಹಾಗಾಮೇ, ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಅನೇಕಸತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅವಿವಿತ್ತೇ ಗಾಮೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಾಮಕಾವಾಸನ್ತಿ** ಗಾಮೋಯೇವ ಖುದ್ದಕಟ್ಠೇನ ಗಾಮಕೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾರಿತೋ ಆವಾಸೋ ಗಾಮಕಾವಾಸೋ, ತಂ।

ಗತೇನ ಆಗನ್ತುಕಪಾರಿವಾಸಿಕೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ವಿಹಾರೇ, ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಿತಟ್ಠಾನೇ। ನ ಏಕಚ್ಚೇ ಪಸ್ಸತಿ, ಅಪಸ್ಸಿತತ್ತಾ ನಾರೋಚೇತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏಕಸ್ಸ ವಾ ಬಹೂನಂ ವಾ ಆಗನ್ತುಕಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದೇ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ** "ಆಗನ್ತುಕೇನ ಆರೋಚೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। ತಂ ವುತ್ತನಯಮಾವಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ"ತಿಆದಿ। **ತೇಸಮ್ಪೀತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾನಮ್ಪಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ। **ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಅನಾದರೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಅಯಞ್ಚ ಪನಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಚ। **ಗತಕಾಲೇತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಗತಕಾಲೇ। **ಯೇಪೀತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾಪಿ। **ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ** ಓಸರಿತ್ವಾ, ಪವಿಸಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಯಞ್ಚಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಚ, ಜಾನಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನೇಸನ್ತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ಯೋಪೀತಿ** ಆಗನ್ತುಕೋಪಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ। **ಅಞ್ಞಾತತ್ತಾತಿ** ಆಗತಭಾವಸ್ಸ ಅಜಾನಿತತ್ತಾ। "ಅಬ್ಭಾನ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಕರೋತೀ"ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ, "ಹೋತೀ"ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ। **ಅಧಿಕಾ ರತ್ತಿಯೋತಿ** ಆಪತ್ತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನರತ್ತಿತೋ ಅಧಿಕಾ ರತ್ತಿಯೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತಪಟಿಪದಾ। **ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಾತಿ** ಅವಿರದ್ಧಪಟಿಪದಾ, ಏಕಂಸಪಟಿಪದಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಗಚ್ಛನ್ತಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಾವೇತುನ್ತಿ** ಸುಣಾಪೇತುಂ। **ವಿಸಯಾವಿಸಯೇನಾತಿ** ಆರೋಚೇತುಂ ದೇಸಾದೇಸೇನ। ಕರವೀಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಪೋಸಥೇತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪೋಸಥಸದ್ದಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಾದಯೋ ಅತ್ಥೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಪವಾರಣಾಯಪೀತಿ** ಪವಾರಣದಿವಸೇಪಿ। **ಗನ್ತುನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತುಂ। **ದೂತೇನಾಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅನಧಿಪ್ಪೇತದೂತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತದೂತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ...ಪೇ॰... ಆರೋಚಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

ಸುಞ್ಞವಿಹಾರೋತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಿವಿತ್ತವಿಹಾರೋ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಆವಾಸೇ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸುಞ್ಞವಿಹಾರೇ। ದಸವಿಧನ್ತರಾಯೇ ಸತಿ ಪನ ಗನ್ತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಾನಾಸಂವಾಸಕೇಹೀತಿ** ಕಮ್ಮನಾನಾಸಂವಾಸಕಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೇಹಿ।

೮೧. ಆವಾಸಾದೀನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆವಾಸೋ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। **ತತಿಯಪದೇನಾತಿ** "ಆವಾಸೇ ವಾ ಅನಾವಾಸೇ ವಾ"ತಿ ತತಿಯಪದೇನ। **ಏತೇಸೂತಿ** ಆವಾಸಾದೀಸು। **ಛದನತೋತಿ** ಛದನಕೋಟಿತೋ। **ಅನ್ತೋಆವಾಸೇತಿ** ಭಿತ್ತಿಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಅನ್ತೋಆವಾಸೇ। **ಅವಿಸೇಸೇನಾತಿ** "ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ"ತಿ ವಾ "ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ"ತಿ ವಾ ವಿಸೇಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞೇನ। **ಉದಕಪಾತೇನಾತಿ** ಛದನತೋ ಉದಕಂ ಪತತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಉದಕಪಾತೋ, ತೇನ। **ಪಞ್ಚವಣ್ಣಚ್ಛದನಬದ್ಧಟ್ಠಾನೇಸೂತಿ** ಪಞ್ಚಪಮಾಣೇನ ಛದನೇನ ಬದ್ಧಟ್ಠಾನೇಸು ಏತೇಸು ಆವಾಸೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಚ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸ ಚ ಪಕತತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಾರಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಾನೂಪಚಾರೇಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ಏಕೂಪಚಾರೇ ಪನ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ । **ಏತ್ಥಾತಿ** ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಆವಾಸಾದಿಕೇ, ಸಚೇ ನಿಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೇಪಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೇ।

ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ನಿಮನ್ತೇತಬ್ಬೋತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢತರಂ ಪಕತತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ನಿಮನ್ತೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ತದಹುಪಸಮ್ಪನ್ನಮ್ಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಓಬುದ್ಧನ್ತಿ** ಪಲಿಬುದ್ಧಂ। **ಏಕಾಸನೇತಿ** ಏತ್ಥ ಏಕಸದ್ದೋ ಸಮಾನಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಾಸನೇ"ತಿ, ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಾನಂ ಆಸನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಛಮಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇತಿ** ಏತ್ಥ ಛಮಾಸದ್ದೋ ಭೂಮಿಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಭೂಮಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇ"ತಿ। **ಇತರೇನಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ। ಸಹಾಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಏಕಸ್ಮಿಂ ಚಙ್ಕಮೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕಚಙ್ಕಮಸದ್ದಸ್ಸ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಸಮಾಸವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಛಮಾಯಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಛಮಾಯಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ"ತಿ। **ಅಯಂ ಪನಾತಿ** ವಕ್ಖಮಾನೋ ಪನ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಛಮಾಯಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ"ತಿ ಪಾಠೇ। **ಚಙ್ಕಮನ್ತೇತಿ** ಪಕತತ್ತೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ। **ನ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕೇನ ನ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ। ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ಇಟ್ಠಕಾಚಯಸಮ್ಪನ್ನೇ ವೇದಿಕಾಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಇತಿ ಅತ್ಥೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಬ್ಬತನ್ತರವನನ್ತರಗುಮ್ಬನ್ತರೇಸೂತಿ** ಪಬ್ಬತಮಜ್ಝವನಮಜ್ಝಗುಮ್ಬಮಜ್ಝೇಸು, ಪಬ್ಬತವಿವರವನವಿವರಗುಮ್ಬವಿವರೇಸು ವಾ। **ಉಪಚಾರನ್ತಿ** ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಉಪಚಾರಂ।

೮೨. **ಇತರೋತಿ** ನವಕೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ನವಕಸ್ಸ। **ನ ವತ್ತಭೇದೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಅಞ್ಞಾತತ್ತಾ ನ ವತ್ತಭೇದೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ। **ಅಪಚ್ಛಾಪುರಿಮನ್ತಿ** ಅಪಚ್ಛಾ ಅಪುರಿಮಂ, ಏಕಪಹಾರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮವಸ್ಸಾ ದ್ವೇ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ ಏಕತೋ ವಸನದೋಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಹಿ ದ್ವೇ"ತಿಆದಿ। **ನೇಸನ್ತಿ** ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಾರಿವಾಸಿಕಾನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪರಿವಾಸದಾನಾದೀನೀತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಮಾನತ್ತದಾನಅಬ್ಭಾನಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏತೇಸ್ವೇವಾತಿ** ಪರಿವಾಸದಾನಾದೀಸು ಏವ। **ಅಯನ್ತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ।

೮೩. "ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲೀ"ತಿಆದಿವಚನಸ್ಸ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇಮಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ । ರಹೋಗತಸ್ಸ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತೇ। **ಸೋತಿ** ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತೀಸು ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೇಸು। **ಯ್ವಾಯನ್ತಿ** ಯೋ ಅಯಂ, ಏಕತೋ ವಾಸೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೋ ವಾಸೋ ಸಹವಾಸೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಪ್ಪವಾಸೋತಿ** ಏತ್ಥ ಪಕತತ್ತೇನ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವಾಸೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕಕಸ್ಸೇವ ವಾಸೋ"ತಿ। **ಆಗನ್ತುಕಾದೀನನ್ತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಆವಾಸಿಕಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ।

೮೪. **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ತಂ ತಂ ಠಾನಂ। **ದ್ವೀಸು ಪದೇಸೂತಿ** ದ್ವೀಸು ವಾಕ್ಯಸಞ್ಞಾತೇಸು ಪದೇಸು। **ಏಕೇನೇಕೇನಪೀತಿ** ಏಕೇನ ಏಕೇನ ವಾಕ್ಯಪದೇನಪಿ। ಪರಿವಸಿಯಿತ್ಥಾತಿ ಪರಿವುತ್ಥೋ, ಪರಿವುತ್ಥೋ ಪರಿವಾಸೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸೋ,** ತಸ್ಸ। **ಹೀತಿ**

ಸಚ್ಚಂ। **ಏಸಾತಿ** ಏಸೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುದ್ಧನ್ತೇತಿ** ಸುದ್ಧಕೋಟ್ಠಾಸೇ। **ದುಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ** ವಟ್ಟದುಕ್ಖಸ್ಸ। **ಅನ್ತನ್ತಿ** ಅವಸಾನಂ, ವಿನಾಸಂ ವಾ।

೨. ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹವತ್ತಕಥಾ

೮೯. ನವಕತರಂ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪಕತತ್ತಾ ಏವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನೇಸನ್ತಿ** ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಮಾನತ್ತಾರಹಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಅಬ್ಭಾನಾರಹಾನಂ ಚತುನ್ನಂ, ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಾದಿಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಸ್ಸ ವತ್ತೇ। **ಇತೋತಿ** ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಸ್ಸ ವತ್ತತೋ।

೮೭. ಯಥೇವ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಗಣಪೂರಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಏತೇಪಿ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪. ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕವತ್ತಕಥಾ

೯೨. **ಊನೇ ಗಣೇತಿ** ಏತ್ಥ ಗಣೋ ನಾಮ ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ (ಪಾಚಿ॰ ೨೦೭ ಆದಯೋ) ವಿಯ ಹೋತೀತಿ ಆಹ ''ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಅತಿರೇಕಾ ವಾ''ತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧. ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಕಥಾ

ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ತತ್ಥಾತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧೇಸು ಮಾನತ್ತೇಸು। ಯಂ ಮಾನತ್ತಂ ದಿಯ್ಯತಿ, ಇದಂ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಅನನ್ತರವಾಕ್ಯೇಸುಪಿ। **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾತಿ** ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ, ಕಾರಣತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ ವಾ। **ಅದ್ಧಮಾಸನ್ತಿ** ಪನ್ನರಸದಿವಸಕಾಲಂ। **ಓಧಾಯಾತಿ** ಸಮೂಹಂ ಕತ್ವಾ। ''ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ''ತಿ ಇಮಿನಾ ''ಓಧಾಯಾ''ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಸೂತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧೇಸು ಮಾನತ್ತೇಸು। **ಇದನ್ತಿ** ಮಾನತ್ತಂ। **ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ...ಪೇ॰... ವಚನತೋತಿ** ಞಾಪಕಹೇತು। ಏತೇನ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ದಾತಬ್ಬಂ ಮಾನತ್ತಂ **ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತನ್ತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಿಸ್ಸಂ ಪಾಳಿಯಂ। **ತತುತ್ತರೀತಿ** ತತೋ ತೀಹಿಪಿ ಉತ್ತರಿ। ನಾನಾವತ್ಥೂನಿ ಏತಾಸನ್ತಿ **ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ**। **ತಾಸನ್ತಿ** ನಾನಾವತ್ಥುಕಾನಂ।

ಮಾಳಕಸೀಮಾಯಮೇವಾತಿ ಸೀಮಮಾಳಕೇ ಏವ, ಸೀಮಙ್ಗಣೇ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಮಾಳಕಸೀಮಾಯಮೇವ।

ವೇದಯಾಮಹನ್ತಿ ವೇದಯಾಮಿ ಅಹಂ। ಮಮ ಮಾನತ್ತಚರಭಾವಂ ಸಞ್ಞಂ ಜಾನಾಪೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇದಯತೀತಿ ಮನ್ತಿ** ಜಾನಾಪೇತಿ, ಇತಿ ಮಂ ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತೂತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ** ಪಾರಿವಾಸಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। **ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ''ಮಾನತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಮೀ''ತಿ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। **ಮಾಳಕತೋತಿ** ಸೀಮಙ್ಗಣತೋ। **ಸೋಪೀತಿ** ಸಹ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ। ''ಮಾಳಕೇ ನಾರೋಚಿತ''ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಸ್ಸ ಮಾಳಕೇ ಆರೋಚಿತಂ, ತಸ್ಸ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ವಿಸಭಾಗೇಹಿ ಸಹ ವಸನ್ತಸ್ಸ ವತ್ತಸ್ಸ ದುಪ್ಪೂರಿತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ"ಸಭಾಗಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತೀ"ತಿ। **ಚತೂಹಿ, ಪಞ್ಚಹಿ ವಾತಿ ವಾ**ಸದ್ದೇನ ತತೋ ಅತಿರೇಕಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನತೋ**ತಿ ಚೇವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೯) ವುತ್ತಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನತೋ। "ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಜ್ಝಾಯಾದಿಸದ್ದಸವನೂಪಚಾರಪಹಾನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ಸವನೂಪಚಾರತೋ ನ ಮುಚ್ಚತಿ, ತತೋ ಅತಿರೇಕಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ। **ಓಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಚನಸದ್ದಸವನೂಪಚಾರಪಹಾನತ್ಥಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। "ಗುಮ್ಬೇನ ವಾ ವತಿಯಾ ವಾ"ತಿ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಪಹಾನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಉಪಚಾರೋ ನಾಮ ಯತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಪಸ್ಸತಿ ಸುಣಾತಿ, ಸೋಯೇವ ದೇಸೋ। **ಅಞ್ಞೋ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಞ್ಞೋ। **ಏಸಾ**ತಿ ಏಸೋ ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕೋ।

"ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಂ ಉಪಚಾರಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ನತ್ಥಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ದಿಟ್ಠರೂಪಾನಂ ಸುತಸದ್ದಾನಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೂಪಚಾರತೋ ಬಹಿ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಅದಿಟ್ಠಾಸುತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೂಪಚಾರಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸತಿ ಕರಣೀಯೇ**ತಿ ಇದಂ ಗನ್ತುಸ್ಸ ಕಾರಣದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ಅಸತಿ ಕರಣೀಯೇಪಿ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖುಪಿ। "ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆರೋಚೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನಾರೋಚನೇ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿಯಮಾನೇ ಕಿಂ ಊನೇ ಗಣೇ ಚರಣದೋಸೋ ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ವಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಅಯಞ್ಚಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅಯಞ್ಚಾ**ತಿ ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕೋ ಪನ। ಯಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ ವಸಿ, ತೇನ ಕಾರಣೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಕತತ್ತಾಗತಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೂಪಚಾರೇ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ "ಗಣಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಊನೇ ಗಣೇ ಚರಣದೋಸಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಪ್ಪವಾಸದೋಸಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಾರೋಚಿತಂ ಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ । **ಅಯ**ನ್ತಿ ಪಠಮಂ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ। "ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಹಾರೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅಯನ್ತಿ ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕೋ, ಠಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾಪೀ**ತಿ ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕೇನಪಿ, ಯಾಚಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋ**ತಿ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತತ್ರಾ**ತಿ "ಸೋ ಅಬ್ಭೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಚನೇ। ಅಯಂ ಅಬ್ಭಾನವಿಧಿ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಯಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಬ್ಭಾನವಿಧಿ ಚ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಆಪತ್ತೀನಂ। **ಏವ**ನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ ಪನ ದಾತಬ್ಬಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ದಾತಬ್ಬಂ ಮಾನತ್ತಂ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನನ್ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ।

೨. ಪರಿವಾಸಕಥಾ

೧೦೨. **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಸ್ಸ। **ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ**ತಿ ಇಧೇವ ಪರಿವಾಸಕಥಾಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ। **ಇಧೇವ** ಪರಿವಾಸಕಥಾಯಂ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಧೇವಸದ್ದೋ ಹಿ ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖೋ।

ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ ಪರಿವಾಸಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಯಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ ಪರಿವಾಸೋ ನಾಮ ತಿವಿಧೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಿವಿಧೇಸು ಪರಿವಾಸೇಸು। "ಯಥಾಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಸ್ಸಚಿ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ಯಥಾ ಉದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಅಯಂ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಥಾ ಚ ಪರತೋ ಆಗತಾ ಉದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದ್ವಿಹಾದಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನ ಪರತೋಪಿ ನಯೋ ನೇತಬ್ಬೋ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಏಕಾಹಾದಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಏಕಾದಿಆಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಭಾವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಯಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ದಸಹಾಕಾರೇಹೀ"ತಿ ಪಾಠೇ। ಆಪತ್ತಿಇತಿ ಸಞ್ಞಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಆಪತ್ತಿಸಞ್ಞೀ । ಪಹು ಚಾತಿ** ಸಮತ್ಥೋ ಚ। ಪಪುಬ್ಬೋ ಹೂಧಾತು ಸಮತ್ಥತ್ಥೇ ಹೋತಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಸಂ ಮಾತಿಕಾಯಂ। **ಯನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಿಂ। **ಸೋಪಿ ಚಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಪಿ ಚ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಸಂ ಆಪತ್ತಿಯಂ। **ಅಯನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ತತ್ಥಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಯಂ। **ಅಲಜ್ಜಿಪಕ್ಖೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ** "ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಪರಿಗೂಹತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೫೯) ವುತ್ತಪಕ್ಖೇ ಠಿತತ್ತಾ ಅಲಜ್ಜಿಪಕ್ಖೇ ತಿಟ್ಠತಿ।

ಪಕತತ್ತೋತಿ ಏತ್ಥ "ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಜ್ಝಾಪನ್ನೋ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ತಿವಿಧಂ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ ಅಕತೋ"ತಿ। **ಏತನ್ತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಭಾವಂ, "ಆಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಕುಸಲೇಹಿ ಚಿನ್ತಿತಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಾ।

ಗಾಥಾಯ "ಸಾವಸೇಸ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಗರುಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಮೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನಾದರಿಯನ್ತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಅನಾದರಿಯಂ। **ವಜ್ಜನ್ತಿ** ದುಕ್ಕಟಂ। ಉಕ್ಕಿತ್ತಕೇನ ಕರಣಭೂತೇನ।

ಯಸ್ಸಾತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭೀರುಕಜಾತಿಕತಾಯಾತಿ** ಭೀರುಕಸಭಾವತಾಯ। ಪಬ್ಬತವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಬ್ಬತವಿಹಾರೇತಿ** ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ತಲೇ, ಅನ್ತರೇ ವಾ ಕಾರಿತೇ ವಿಹಾರೇ। **ಏತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಏತಾದಿಸೇ। ಅನ್ತರಾಯೇ ಸತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಸ ಅಛನ್ನಾವ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞಾಯ ಛಾದಯತೋ ಅಛನ್ನಾವಾತಿ** ಅನನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞಾಯ ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಏಕನ್ತೇನ ಅನ್ತರಾಯಿಕತ್ತಾ ಅಛನ್ನಾವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಹನುಕವಾತೋತಿ** ಹನುಕಸ್ಸ ಗೇಲಞ್ಞಕರೋ ವಾತೋ। **ವಿಜ್ಝತೀತಿ** ಹನುಕಂ ವಿಜ್ಝತಿ। **ಇಮಿನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಾ। ಪಹುಸಞ್ಞಿನೋ ಛಾದಿತಾಪಿ ಏಕನ್ತೇನ ಅಪಹುತ್ತಾ ಅಚ್ಛಾದಿತಾವ ಹೋತಿ।

ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಚಾತಿ ಏತ್ಥ ಇದಂ ಚತುಕ್ಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಛಾದೇತಿ, ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ನಚ್ಛಾದೇತಿ, ಅಚ್ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಛಾದೇತಿ, ನಚ್ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ನಚ್ಛಾದೇತೀತಿ। ತತ್ಥ ಪಠಮಪದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಇದಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾ"ತಿ। ಏವಂ ಸೇಸಾಸುಪಿ ಮಾತಿಕಾಸು ಚತುಕ್ಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ । ಚತೂಸು ಚತುಕ್ಕೇಸು ಪಠಮಪದೇ ಏವ ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ, ನ ಸೇಸಪದೇಸು। ಅನುತ್ತಾನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಪುರೇಭತ್ತೇ ವಾತಿ** ಪುರೇಭತ್ತಂ ವಾ, ಭತ್ತತೋ, ಭತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪುರೇತಿ **ಪುರೇಭತ್ತಂ**। ಅಬ್ಯಯೀಭಾವಸಮಾಸೇ ಸತ್ತಮೀವಿಭತ್ತಿಯಾ ಅಮಿತಿಕಾರಿಯಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಚಭಾವತೋ ವುತ್ತಂ "ಪುರೇಭತ್ತೇ"ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ಪಚ್ಛಾಭತ್ತೇ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। ದುತಿಯಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತತಿಯಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಸ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಠಾನೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಆಗಮೇನ್ತಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅನಾದರೇ ಚೇತಾನಿ ಸಾಮಿವಚನಾನಿ।

ಚತುತ್ಥಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯೋ ಪನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖು ಪನ, ಆವಿ ಕರೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಭಾಗನ್ತಿ** ಅವೇರಿಂ। **ಅಯನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖು। ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಇತಿ ವಾ ಆಚರಿಯೋ ಇತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಲಜ್ಜಾಯಾತಿ** ಲಜ್ಜನಿಮಿತ್ತಂ, ಲಜ್ಜಕಾರಣಾ, ಲಜ್ಜಹೇತು ವಾ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ, **ಇಧಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಆರೋಚನಟ್ಠಾನೇ। **ಅವೇರಿಸಭಾಗಸ್ಸಾತಿ** ಅವೇರೀ ಹುತ್ವಾ ಸಭಾಗಸ್ಸ।

ಪಕಾಸೇತುಕಾಮೋತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪಕಾಸೇತುಕಾಮೋ। **ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಆರೋಚನಟ್ಠಾನೇ। **ಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸನ್ತಿ** ವತ್ಥುಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ। **ಸುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ**

ವತ್ಥುಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತೋ ಸುದ್ಧಸ್ಸ। ಆವಿಕರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಚಾ”ತಿಆದಿ। **ಇತಿ ಇಮಾನೀತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ತತೋತಿ ಜಾನಿತಬ್ಬತೋ, ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾತಿ** ಏಕಾಹೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ। ಯಾವ ಚುದ್ದಸ ದಿವಸಾನಿ, ತಾವ ದಿವಸವಸೇನ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಕ್ಖಪಟಿಚ್ಛನ್ನನ್ತಿ** ಪಕ್ಖೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। **ಅತಿರೇಕಪಕ್ಖಪಟಿಚ್ಛನ್ನನ್ತಿ** ಪಕ್ಖತೋ ಅತಿರೇಕೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ।

ಸಂವಚ್ಛರಪಟಿಚ್ಛನ್ನನ್ತಿ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। **ತತೋ ವಾತಿ** ಅತಿರೇಕಸಟ್ಠಿಸಂವಚ್ಛ ರತೋ ವಾ। **ಭಿಯ್ಯೋಪೀತಿ** ಅತಿರೇಕಮ್ಪಿ।

ತತೋತಿ ತೀಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ। **ಪರನ್ತಿ** ಅತಿರೇಕಂ। **ಗಣನವಸೇನಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಗಣನವಸೇನ। **ವತ್ಥುಕಿತ್ತನವಸೇನ ವಾತಿ** ಆಪತ್ತೀನಂ ವತ್ಥುಕಿತ್ತನವಸೇನ ವಾ। **ನಾಮಮತ್ತವಸೇನ ವಾತಿ** “ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಯೋ”ತಿ ಏವಂ ನಾಮಸ್ಸೇವ ವಸೇನ ವಾ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಮತ್ತಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣತ್ಥೋ, ತೇನ ವತ್ಥುಂ ನಿವತ್ತೇತಿ।

ತತ್ಥಾತಿ “ನಾಮಮತ್ತವಸೇನಾ”ತಿ ಪದೇ। **ಸಜಾತಿಸಾಧಾರಣನ್ತಿ** ಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿ ಸಜಾತಿ, ತಾಯ ಸಾಧಾರಣಂ ಸಜಾತಿಸಾಧಾರಣಂ। ಸಬ್ಬೇಸಂ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಾ ಆಪತ್ತೀಹಿ ಸಾಧಾರಣಂ **ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಂ। ತತ್ಥಾತಿ** ದುವಿಧೇಸು ನಾಮೇಸು। **ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣನಾಮವಸೇನಾಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೋ “ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ”ತಿ ಏವಂ ಸಜಾತಿಸಾಧಾರಣನಾಮವಸೇನಪಿ “ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಏಕಾಹಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ”ತಿ ಏವಂ ಉಭಯಸಾಧಾರಣವಸೇನಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪರಿವಾಸಾದಿಕಂ ಇದಂ ವಿನಯಕಮ್ಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ವಸತಿ ಆಪತ್ತಿ ಏತ್ಥ ತದಾಯತ್ತವುತ್ತಿತಾಯಾತಿ **ವತ್ಥು**। ಗೋ ವುಚ್ಚತಿ ವಚನಂ ವಾ ಞಾಣಂ ವಾ, ತಂ ತಾಯತೀತಿ **ಗೋತ್ತಂ**।

ತತ್ಥಾತಿ ವತ್ಥಾದೀಸು ಚತುಬ್ಬಿಧೇಸು। **ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ವಚನೇಸು। **ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗನ್ತಿಆದಿನಾ ವಚನೇನಾಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದಿವಚನಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಇಧ ಪನಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ। **ಯೋ ಯೋತಿ** ತಿಸ್ಸೋ ವಾ ಫುಸ್ಸೋ ವಾ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಂ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ? “ಅಹಂ ಭನ್ತೇ… ಪೇ॰… ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತು” ಇತಿ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ವೇದಯಾಮಹನ್ತಿ ವೇದಯಾಮಿ ಅಹಂ। ಮಮ ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಾವಂ ಸಙ್ಘಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಜಾನಾಪೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇದಯತೀತಿ ಮನ್ತಿ** ವೇದಯತಿ ಇತಿ ಮಂ। ಪಾರಿವಾಸಿಕಭಾವಂ ಸಙ್ಘಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಜಾನಾಪೇತೀತಿ ಮಂ ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಬಹೂಸು ಅಟ್ಠಕಥಾಪೋತ್ಥಕೇಸು “ತಿಣ್ಣಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಾನಂ ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಧಾರೇನ್ತೂ”ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ । ಕೇಸುಚಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಪೋತ್ಥಕೇಸು “ತಿಣ್ಣಂ ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಧಾರೇನ್ತೂ”ತಿ ಏತ್ತಕೋಯೇವ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ಮಾನತ್ತಕಥಾಯಮ್ಪಿ ಏವಮೇವ ಅತ್ಥಿ। ತತ್ಥ “ಅತಿರೇಕಾನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತೀಹಿ ಅತಿರೇಕಾನಂ ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಸಙ್ಘಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ, ಸಚೇ ಏಕವಚನವಸೇನ ವತ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, “ಮಂ ಸಙ್ಘೋ ಧಾರೇತೂ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಅಥ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ, ಸಚೇ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವತ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಯಥಾ ತಿಣ್ಣಂ, ಏವಂ “ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಧಾರೇನ್ತೂ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇದಞ್ಚ ಸದ್ದಸತ್ಥವಸೇನೇವ ವುತ್ತಂ, ನ ವಿನಯಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿವಸೇನಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

“ವಿಹಾರೇಯೇವ ರತ್ತಿಪರಿಗ್ಗಹೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮ್ಪಿ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಚಾರಸೀಮ**ನ್ತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಂ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಂ। **ಏಸಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

ತತೋತಿ ಆಪತ್ತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನದಿವಸತೋ। **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವಿನೋದನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನದಿವಸೇನ ಸಮಂ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬಂ ನುಖೋ, ನ ನುಖೋತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಸ್ಸ ವಿನೋದನತ್ಥಾಯ। **ಪರಿವುತ್ಥತ್ತಾ**ತಿ ಪರಿವಸಿತತ್ತಾ। **ಸೋ**ತಿ ಪರಿವುತ್ಥೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಇದ**ನ್ತಿ ದಾತಬ್ಬಮಾನತ್ತಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ। **ಭಾರತ್ತ**ನ್ತಿ ಭರತ್ತಿಯೋ ಸಮಾಹಟಾತಿ ಭಾರತ್ತಂ, ಸಮಾಹಾರೇ ದಿಗು। “ಭರತ್ತ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಸುಖುಚ್ಚಾರಣತ್ಥಂ ಭಕಾರಸ್ಸ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ವುತ್ತಂ, ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ।

ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪತ್ತಿಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಮೂಲಮಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕಥಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಮಾನತ್ತಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ। **ತದನುರೂಪ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಯಾಚನಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ। **ಸಚೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ದ್ವೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ದ್ವೇ**ತಿ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ ತತೋ ಅತಿರೇಕಮ್ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಏಕಬಹೂಸು। **ತದನುರೂಪಮೇ ವಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಮಾನತ್ತದಾನಸ್ಸ ಅನುರೂಪಮೇವ। **ಇಧ ಪನಾ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತೇ ಪನ। **ಇತೀ**ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಯಂ ಮಾನತ್ತಂ ದಿಯ್ಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಾನತ್ತೇ।

ಅವಸೇಸಾತಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೇಹಿ ಅವಸೇಸಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅವಸೇಸೇಸು ದ್ವೀಸು ಪರಿವಾಸೇಸು। ಅಧಮ್ಮಿಕಮಾನತ್ತಚಾರಾವಸಾನೇ ಅನುಞ್ಞಾತಪರಿವಾಸೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಅನುಞ್ಞಾತೋತಿ ಆಹ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ। **ಏಸಾ**ತಿ ಸುದ್ಧನ್ತೋ, ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಜಾನನಾಜಾನನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ದ್ವೀಸು ಸುದ್ಧನ್ತೇಸು, ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು, ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆರೋಚಿತದಿವಸತೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಆರೋಚಿತದಿವಸತೋ।

ತನ್ತಿ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತಂ, ಪರಿವಸನ್ತೇನ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಗ್ಗಹೇಸೀ**ತಿ ಪರಿವಾಸಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಗಹಿತಮಾಸತೋ ಅಞ್ಞಂ। “ಪರಿವಾಸದಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿವಾಸಗಹಣಕಿಚ್ಚಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸೇವ ದಾತಬ್ಬತ್ತಾ, ದೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ ವಾ। **ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ಆರೋಹತೀ**ತಿ ಪರಿವಾಸಗಹಣಕಾಲತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಕಾಲಂ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ಆರೋಹತಿ। **ಹೇಟ್ಠಾಪಿ ಓರೋಹತೀ**ತಿ ಪರಿವಾಸಗಹಣಕಾಲತೋ ಊನಮ್ಪಿ ಕಾಲಂ ಪರಿವಸಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಹೇಟ್ಠಾಪಿ ಓರೋಹತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಆರೋಹನೋರೋಹನಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಸ್ಸ। ಏಕಮೇವ ಪಟಿಚ್ಚ ದ್ವೇ, ತಿಸ್ಸೋ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ವಾ ಭವನ್ತೀತಿ ಆಹ “ಏಕಂ ವಿನಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಅಭಾವತೋ”ತಿ।

ಏವಂ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯೋ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತಂ। **ಯಾವ** ಯತ್ತಕೋ ಉಪಸಮ್ಪದದಿವಸೋ **ಹೋತಿ**, **ತಾವ** ತತ್ತಕಂ ಕಾಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉದ್ಧಂ ನಾರೋಹತೀ**ತಿ ಉದ್ಧಂ ಆರೋಹನಕಾಲಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ ಉದ್ಧಂ ನ ಆರೋಹತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೇ। **ಅಯಂ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ನಾಮಾ**ತಿ ನಿಗಮನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಿವಿಧೇಸು ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೇಸು। “ಓಧುನಿತ್ವಾ ಸಮೋದಹಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಪರಿವಾಸೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಓಧುನಿತ್ವಾ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ ಪರಿವಾಸೋ **ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಪರಿವಾಸೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ

ತದ್ಧಿತಣಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅವಧುನಿಯತೇ, ಅವಧುನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾ **ಓಧಾನಂ,** ಸಂ ಏಕತೋ ಓದಹೀಯತೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೀಯತೇ, ಉದಹಿಯತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿಯತೀತಿ ವಾ **ಸಮೋಧಾನ**ನ್ತಿ ಅವಯವವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। "ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಧುಧಾತುಯಾ ಪಪ್ಫೋಟನಧಂಸನಧೋವನಾನಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋತಿ** ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೋ, ಆಗತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೇ। **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು, ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರಿವಸನ್ತೋ ವಾ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ವಾ ಮಾನತ್ತಂ ಚರನ್ತೋ ವಾ ಅಬ್ಭಾನಾರಹೋ ವಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜನಾ। "ಪುರಿಮಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಪದಂ "ಸಮಾ ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಸಹಾದಿಯೋಗೋ। "ಊನತರಾ"ತಿಪದೇ ವಿಭತ್ತಿಅಪಾದಾನಂ, ಅನುಮೇಯ್ಯವಿಸಯಅಪಾದಾನಂ ವಾ। "ಅದಿವಸೇ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಓಧುನಿತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಧುಧಾತುಯಾ ಯಥಾವುತ್ತತ್ಥೇಯೇವ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಊನಕಪಕ್ಖಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ**ತಿ ಪಕ್ಖತೋ ಊನಕೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ। **ಏತೇನುಪಾಯೇನಾ**ತಿ ಪಕ್ಖೇ ವುತ್ತೇನ ಏತೇನ ಉಪಾಯೇನ।

ತತ್ಥಾತಿ ಮೂಲಾಪತ್ತಿತೋ ಅತಿರೇಕಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ। **ಆವಿ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಮೂಲಾಪತ್ತಿತೋ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಭಾವಂ ಆವಿ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ। **ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಕಾರಣಂ। **ಯಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಮೂಲಭಾವೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಾಯಂ ಮೂಲಿಆಪತ್ತಿಯಂ। **ಇತರ**ನ್ತಿ ಮೂಲಿಭಾವೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಮೂಲಾಪತ್ತಿಂ। **ಸಮೋಧಾಯಾ**ತಿ ಸಮೋದಹಿತ್ವಾ। ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏಕಾ ವಾ ಯಾ ಆಪತ್ತಿ ಸಬ್ಬಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ**ತಿ ಸಬ್ಬಾಸಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಚಿರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಆಪತ್ತೀನಂ। **ಅಗ್ಘೇನಾ**ತಿ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ। ಅಗ್ಘಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಪರಿಚ್ಛೇದತ್ಥವಾಚಕೋ। ಅಭಿಧಾನೇ (ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೧೦೪೮ ಗಾಥಾಯಂ) ವುತ್ತಂ "ಅಗ್ಘೋ ಮುಲ್ಯೇ ಚ ಪೂಜನೇ"ತಿ। ಏತ್ಥ "ಮುಲ್ಯೇ ಚಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಮೂಲಪರಿಚ್ಛೇದೇತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಾಸಂ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನಾ"ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಅಗ್ಘೇನ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ ಪರಿವಾಸೋ **ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ಸಬ್ಬಚಿರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಕೋಟಿಅತ್ಥವಾಚಕೋ ತತಿಯಕ್ಖರೇನ ಪಾಠೋ ಯುತ್ತೋ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ತಥಾಪಿ ಸೋ ಪಾಠೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಕಸ್ಮಾ? ಬಹೂಸು ಪಾಳಿಪೋತ್ಥಕೇಸು, ಅಟ್ಠಕಥಾಪೋತ್ಥಕೇಸು ಚ ಅಲಿಖಿತತ್ತಾ। ಬಹೂಸು ಹಿ ಪೋರಾಣಪೋತ್ಥಕೇಸು ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೇನ ಪಾಠೋಯೇವ ಲಿಖಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಪಾಠೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ನ ಅಞ್ಞೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸೋತಿ** ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ। ಆಗತೋಯೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯಸ್ಸ ಪನಾತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಕಲಂ। ಆಪತ್ತಿಸಹಸ್ಸಗಾಥಾಯ -

ದಸಸತಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ರತ್ತಿಸತಂ ಛಾದಯಿತ್ವಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನಪಿ **ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಗ್ಘಸದ್ದಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೇನ ಪಾಠಸ್ಸ ಯುತ್ತಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಗ್ಘೇನ ದಸರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸಮೋಧಾಯ ದಾತಬ್ಬೋ **ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ।**

ಯೋ ಪರಿವಾಸೋ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಯೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ದಿಯ್ಯತಿ, ಅಯಂ ಪರಿವಾಸೋ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ವತ್ಥುವಸೇನ ಮಿಸ್ಸಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ ಪರಿವಾಸೋ **ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೇ। **ತದನುರೂಪಾಯಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಯಾಚನಸ್ಸ ಅನುರೂಪಾಯ।

ಏತ್ಥ ಚಾತಿ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೇ ಚ, ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

“ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಞ್ಚ …ಪೇ॰… ಕಥಯಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಯಂ ವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ಓಕಾಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಪನ। “ಅಡ್ಢಮಾಸಮೇವ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಕ್ಖಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ ಮಾನತ್ತಂ **ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಪನ, ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅತ್ತನೋ ಸೀಮನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರಸೀಮಂ, ಮಹಾಸೀಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋಧೇತ್ವಾತಿ** ಸಬ್ಬಾಸಂ ಹತ್ಥಪಾಸನಯನವಸೇನ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದನಯನವಸೇನ, ಸೀಮತೋ ಬಹಿಕರಣವಸೇನ ಚ ಸೋಧೇತ್ವಾ। **ಚತುವಗ್ಗಗಣನ್ತಿ** ಚತುವಗ್ಗಸಙ್ಘಂ। **ಗಣೋತಿ** ಚೇತ್ಥ ಸಙ್ಘೋಯೇವಾಧಿಪ್ಪೇತೋ।

ತತ್ರಾತಿ “ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ”ತಿ ವಚನೇ। **ಮುಖಮತ್ತದಸ್ಸನನ್ತಿ** ಉಪಾಯಮತ್ತದಸ್ಸನಂ, ಆದಿಮತ್ತದಸ್ಸನಂ ವಾ। “ಆಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ”ತಿ ಪದಂ “ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ”ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ, “ಯಾಚಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। “ಬ್ಯತ್ತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ”ತಿ ಪದಂ “ಞಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕತ್ತಾ, “ಸಙ್ಘೋ”ತಿ ಪದಂ ತತ್ಥೇವ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। “ಏತಂ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। ತಬ್ಬಪಚ್ಚಯೇನ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಞಾಪೇತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸುಣಾತು ಮೇ”ತಿಆದಿ।

ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತನ್ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಮಾಳಕಸೀಮಾಯಮೇವ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಮಾ ಕತ್ತಬ್ಬವಿನಯಕಮ್ಮಭಾವತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನೋತಿ** ಅಮ್ಹಾಕಂ, ಸನ್ತಿಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚತೂಹಿ ಪಕತತ್ತಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಾಮೂಪಚಾರತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ** ಇದಂ ಭಿಕ್ಖುನೀವಿಹಾರೂಪಚಾರಾತಿಕ್ಕಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ವಿಹಾರೂಪಚಾರತೋಪೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುವಿಹಾರೂಪಚಾರತೋಪಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ। ಕುರುನ್ದಿಮಹಾಪಚ್ಚರೀಸು ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಹಾರಸ್ಸ ಚಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುವಿಹಾರಸ್ಸ ಚ। ಗಾಮಸ್ಸ ಉಪಚಾರಂ ಮುಞ್ಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಮಾ ಗಾಮೂಪಚಾರೇಪಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥೇವಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನೇಯೇವ। **ಠಾನನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಠಾನಂ। **ಏತೀತಿ** ಆಗಚ್ಛತಿ। **ಪಗೇವಾತಿ** ಪಾತೋಯೇವ। **ತಾಯಾತಿ** ಮಾನತ್ತಚಾರಿನಿಯಾ।

ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಾಯ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಜಾನನಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಅಜಾನನಕಾರಣಾ। **ತನ್ತಿ** ವಚನಂ। **ಪಾರಿವಾಸಿಕವತ್ತಾದೀನನ್ತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಪೂರಣನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ । **ಯುತ್ತತರಂ ದಿಸ್ಸತೀತಿ** ಯುತ್ತತರಂ ಹುತ್ವಾ ದಿಸ್ಸತಿ। ಇಮಿನಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಭಿಕ್ಖುನಾ ವಿಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾಪಿ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಗತಾನಂಯೇವ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ನ ಗಾಮೇ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಉಪೋಸಥೇತಿ** ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಪವಾರಣಾಯಪಿ। **ದೇವಸಿಕನ್ತಿ** ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ। **ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಸನಗಾಮೇ। **ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಸನಗಾಮತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ। **ತತ್ರಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಸನಗಾಮಂ। **ದಸ್ಸೇತ್ವಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ। **ತಾಯಾತಿ** ಮಾನತ್ತಚಾರಿನಿಯಾ। **ವಿಹಾರನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಹಾರಂ। **ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಾತಿ** ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ಮಾನತ್ತಚಾರಿನೀ।

ವೀಸತಿ ಗಣೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ವೀಸತಿಗಣೋ,** ಸಙ್ಘೋ, ತಸ್ಮಿಂ। ಮಾನತ್ತಂ ಚರಮಾನಾ ಭಿಕ್ಖುನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇದಂ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ನಾಮಾತಿ** ಇದಂ ಪುಬ್ಬವಚನಸ್ಸ ನಿಗಮವಸೇನ ಪರವಚನಸ್ಸ ಕಥನತ್ಥಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಿವಿಧೇಸು ಮಾನತ್ತೇಸು। ಯದೇತಂ ಮಾನತ್ತಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರತೋ**ತಿ ಪರಸ್ಮಿಂ। ಪರಿವಾಸಂ ಪರಿವಸನ್ತಸ್ಸ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸಿತಸ್ಸ ಉದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಆಪಜ್ಜನತೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಮಾನತ್ತಂ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಓಧಾನಸಮೋಧಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಚನತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋಯೇವ। **ತಮ್ಹೀ**ತಿ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತವಚನಮ್ಹಿ।

ತನ್ತಿ ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನಂ, ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತಪರಿಮಾಣೇನ ವಚನಕ್ಕಮೇನ, "ಅಯಞ್ಹಿ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ ಪರಿವಾಸೋ ನಾಮಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ವಚನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ "ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚನಂ, ತಾವ ವಚನಕ್ಕಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ತೇನ ಹಿ ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅತ್ಥತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ದೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಅವಿನಾಭಾವತೋ।

ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸಕಥಾ

೧೦೨. ಯಾ ಪಾಳಿ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೮. **ತತೋ**ತಿ ಪಾಳಿತೋ। **ತಂ ಆಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ತಂ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಹುತ್ವಾತಿ ವಾ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು, ಠಿತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಯಾ। **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಅನ್ತರಾಪತ್ತಿಪಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ । **ತಸ್ಮಿಮ್ಪೀ**ತಿ ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸನೇಪಿ। **ಮಕ್ಖಿತಾ**ತಿ ಪಿಸಿತಾ, ಧಂಸಿತಾ ವಾ। ಮಕ್ಖಿಯನ್ತಿ ಪಿಸಿಯನ್ತಿ, ಧಂಸಿಯನ್ತೀತಿ ವಾ **ಮಕ್ಖಿತಾ,** ಪರಿವುತ್ಥದಿವಸಾ। **ತತೋ**ತಿ ಪಾಳಿತೋ ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರತೋಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಏವ**ನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಪಟಿಚ್ಛನ್ನವಾರೇ ದಸ್ಸಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಕಥಾ

೧೨೫. **ತತೋ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನವಾರತೋ, ಪರಂ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥ ಚಾ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ವಾರೇ ಚ। **ಯಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ, ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ವಾ। **ತೇನೇವಾ**ತಿ ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ, ತಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ ವಾ, "ಮೂಲಾಯ…ಪೇ॰… ದೇತೂ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ಮಕ್ಖಿತಾವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋ**ತಿ ವಾರತೋ ಪರಂ ನಿಟ್ಠಾಪಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸಕಥಾ

೧೩೪. **ತತೋ**ತಿ ವಾರತೋ ಪರಂ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ವಾರತೋ ಪರಂ ಪಾಳಿ ಠಪಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಲಜ್ಜಿಧಮ್ಮೋ ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ। **ತತೋ**ತಿ ವಾರತೋ ಪರಂ ತಥೇವ ಪಾಳಿ ಠಪಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೩೮. **ತತೋ**ತಿ ವಾರತೋ ಪರಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪಾಳಿ ಠಪಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸಾದಿಕಥಾ

೧೫೬. **ತತೋ**ತಿ ವಾರತೋ ಪರಂ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೦. **ತತೋ**ತಿ ಪಾಳಿತೋ ಪರಂ ಪಾಳಿ ಠಪಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೫. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪಾಳಿಯಂ। **ಅನ್ತರಾ**…ಪೇ॰… **ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ**ತಿಆದೀಸು ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೬. **ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಮಿಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇತಿ** ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಭೇದಭಾವತೋ ಕಿಂ "ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಮಿಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಏಕೋವ ಸೋ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೋ"ತಿ। ಅಥ ಕಸ್ಮಾ "ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಮಿಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಛಾ ಛಾದಿತತ್ತಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥ ಪನಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥವಾಚಕೋ, ತಥಾಪೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕೋಪಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪಚ್ಛಾ ಛಾದಿತತ್ತಾ ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಮಿಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೮೦. "ವವತ್ಥಿತಾ ಸಮ್ಭಿನ್ನಾ"ತಿ ಏತಂ ವಚನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೮. ದ್ವೇಭಿಕ್ಖುವಾರಏಕಾದಸಕಾದಿಕಥಾ

೧೮೧. **ತತೋತಿ** ಪಾಳಿತೋ ಪರಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಾಳಿಯಂ। **ಮಿಸ್ಸಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಕೇಹಿ ಮಿಸ್ಸಕನ್ತಿ ಆಹ "ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದೀಹಿ ಮಿಸ್ಸಕ"ನ್ತಿ।

೧೮೪. **ತತೋತಿ** ಪಾಳಿತೋ ಪರಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಇಧ ಪನ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ತಞ್ಚಾತಿ** "ಇಧ ಪನ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿವಚನಞ್ಚ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅವುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಂ ವಚನಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧. ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಕಥಾ

೧೮೬-೭. ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಛ ಮಾತಿಕಾಪದಾನೀತಿ** ವಾಕ್ಯಮ್ಪಿ ಸಮಾಸೋಪಿ ಯುತ್ತೋಯೇವ। **ತತ್ಥ** ಸಮಾಸೋ ಪನ ಅಸಮಾಹಾರದಿಗುಯೇವ। "ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ"ತಿ ಪದಂ "ವುತ್ತೋ"ತಿ ಪದೇ ಪುಬ್ಬಕಾಲಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ, ತುಲ್ಯತ್ಥೋ ವಾ। **ವಿತ್ಥಾರೋತಿ** ವಿಭಙ್ಗೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ವಿಭಙ್ಗೇ। **ಸಞ್ಞಾಪೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಜಾನಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿತೋಸೇತ್ವಾ ಜಾನಾಪೇತೀ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಸಂಪುಬ್ಬೋ ಞಾಧಾತು ಪರಿತೋಸನತ್ಥಂ ಅನ್ತೋಕತ್ವಾ ಅವಬೋಧನತ್ಥೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಾರಣಪತಿರೂಪಕಾನೀತಿ** ಕಾರಣಸ್ಸ ಪಟಿಭಾಗಾನಿ। **ನಿಜ್ಝಾಪೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಝೇಧಾತು ಓಲೋಕನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಓಲೋಕೇತೀ"ತಿ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ, ಕರಿಯಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಧಮ್ಮವಾದೀ। ಪರತೋಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। "ಪುನಪ್ಪುನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನುಪೇಕ್ಖತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅನುಸದ್ದೋ ನ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪೇಕ್ಖತಿ ಅನುಪೇಕ್ಖತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಇಕ್ಖಧಾತು "ದಸ್ಸೇತಿ ಅನುದಸ್ಸೇತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ದಿಸಧಾತುಯಾ ಸದಿಸತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ದಸ್ಸೇತಿ...ಪೇ॰... ಪರಿಯಾಯವಚನಾನೀ"ತಿ। **ತೇಸಞ್ಞೇವಾತಿ** "ಪೇಕ್ಖತಿ ಅನುಪೇಕ್ಖತೀ"ತಿ ಪದಾನಞ್ಞೇವ। **ಪರಿಯಾಯವಚನಾನೀತಿ** ವೇವಚನಸದ್ದಾ ಅತ್ಥೇ ಪರಿಬ್ಯತ್ತಿಂ ಅಯನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಇಮೇಹೀತಿ **ಪರಿಯಾಯಾನಿ,** ತಾನಿಯೇವ ವಚನಾನಿ ಪರಿಯಾಯವಚನಾನಿ। **ಸೋತಿ** ಅಧಮ್ಮವಾದೀ। **ಮೋಹೇತ್ವಾತಿ** ಧಮ್ಮವಾದೀಪುಗ್ಗಲಾದಿಂ ಮೋಹಾಪೇತ್ವಾ।

೧೮೮. ಧಮ್ಮವಾದೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಮೋಹೇತ್ವಾತಿ** ಅಧಮ್ಮವಾದೀಪುಗ್ಗಲಾದಿಂ ಅಮೋಹಾಪೇತ್ವಾ, ಅವಿಪರೀತಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨. ಸತಿವಿನಯಕಥಾ

೧೯೫. ಪರಮ್ಮುಖಂ ವಿನೇತಿ ವಿನಾಸೇತೀತಿ **ವಿನಯೋ,** ಪರಮ್ಮುಖಂ ವಿನೇತಿ ವಿನಾಸೇತಿ ಅನೇನಾತಿ ವಾ **ವಿನಯೋ,** ವಿನಯಕಮ್ಮಂ। ಸಙ್ಘಧಮ್ಮವಿನಯಪುಗ್ಗಲಸಮ್ಮುಖಾನಂ ದಾತಬ್ಬೋ ವಿನಯೋ **ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೋ।** **ಪಞ್ಚಿಮಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। ಅನುವದಿತಸ್ಸ ದಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತಾನೀ**ತಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। "ಏಕೇಕಅಙ್ಗವಸೇನ ನ ಲಬ್ಭನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮುದಾಯವಾಕ್ಯನಿಬ್ಬತ್ತಿಭಾವತೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗವಸೇನೇವ ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದೇಸನಾಮತ್ತಮೇವೇತ**ನ್ತಿ "ಪಞ್ಚಿಮಾನೀ"ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ ದೇಸನಾಮತ್ತಮೇವ, ನ ಅವಯವವಾಕ್ಯನಿಬ್ಬತ್ತಿವಚನನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಭೂತಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ತತ್ಥ ಚಾ**ತಿ "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿಆದಿವಚನೇ ಚ। **ಅನುವದನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುದ್ಧಂಸನೇನ ವದನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಚೋದೇನ್ತೀ"ತಿ। ಅಯಂ ಪನ ಸತಿವಿನಯೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನಾಗಾಮಿನೋಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನೇ, ಸಕದಾಗಾಮಿಆದಿಕೇ ಪನ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೋ ಚ ಖೋ**ತಿ ಸತಿವಿನಯೋ ಚ। **ಚೋದಿಯಮಾನೇಯೇವಾ**ತಿ ಚೋದಿಯಮಾನಸ್ಸೇವ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸತಿವಿನಯಸ್ಮಿಂ ದಿನ್ನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಚೋದಿತತ್ತಾ ಕಥಾ ನ ರೂಹತೀತಿ ಆಹ "ಚೋದೇನ್ತೋಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಆಪಜ್ಜತೀ**ತಿ ಚೋದಕೋ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಚೋದನಾದಿಅಸಾರುಪ್ಪೇ ವಿನೇತಿ ವಿನಾಸೇತೀತಿ **ವಿನಯೋ,** ವಿನೇತಿ ವಿನಾಸೇತಿ ಅನೇನಾತಿ ವಾ **ವಿನಯೋ,** ವಿನಯಕಮ್ಮಂ। ಸತಿವೇಪುಲ್ಲಪತ್ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ ವಿನಯೋ **ಸತಿವಿನಯೋ।**

೩. ಅಮೂಳ್ಹವಿನಯಕಥಾ

೧೯೬. **ಭಾಸಿತಪರಿಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭಾಸಿತಪರಿಕನ್ತಸದ್ದಾನಂ ಕರಣಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ವಿಸುಂ ಕರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಾಚಾಯ ಭಾಸಿತಂ, ಕಾಯೇನ ಪರಿಕನ್ತ"ನ್ತಿ। "ಪರಿಕ್ಕಮೇತ್ವಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಕಮತೀತಿ **ಪರಿಕನ್ತಂ,** ಪರಿಕನ್ತಂ ಹುತ್ವಾ ಕತಂ **ಪರಿಕನ್ತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪರಿಕ್ಕಮೇತ್ವಾ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। **ಸರತಾಯಸ್ಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಕಾರಲೋಪಸನ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸರತು ಆಯಸ್ಮಾ"ತಿ। "ಏವರೂಪಿಯಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆಪಜ್ಜಿತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತುಪಚ್ಚಯಯೋಗಭಾವತೋ ಕಮ್ಮತ್ಥಛಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಸಮ್ಭವಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತುಪಚ್ಚಯಯೋಗೇ ಕಮ್ಮತ್ಥಛಟ್ಠೀ ಅನಿಚ್ಚಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಾಳಿಯಂ "ಏವರೂಪಿಯಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಕಮ್ಮತ್ಥಛಟ್ಠೀಭಾವೇನ ಅವತ್ವಾ "ಏವರೂಪಿಂ ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿ ಕಮ್ಮತ್ಥದುತಿಯಾಭಾವೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ "ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸ್ಸ। "ಪಠಮಂ ಪಚ್ಛಾ"ತಿ ಪದೇಹಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚೋದಕಸ್ಸ ಕಥಂ ವಿನೇತಿ ವಿನಾಸೇತೀತಿ **ವಿನಯೋ,** ಚೋದಕಸ್ಸ ಕಥಂ ವಿನೇತಿ ವಿನಾಸೇತಿ ಅನೇನಾತಿ ವಾ **ವಿನಯೋ।** ಪಠಮಂ ಮೂಳ್ಹಭಾವಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ ವಿನಯೋ **ಅಮೂಳ್ಹವಿನಯೋ।**

೪. ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣಕಥಾ

೧೦೦. ಪಟಿಜಾನಿಯತೇ, ಪಟಿಜಾನನಂ ವಾ **ಪಟಿಞ್ಞಾ,** ತಾಯ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ।

೫. ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಾಕಥಾ

೧೦೧. **ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪವತ್ತಾ ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಾ, ಧಮ್ಮವಾದೀನಂ ಯೇಭುಯ್ಯತಾಸಮ್ಪಾದಿಕಾ ಕಿರಿಯಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಸಾ ಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸಾ ಕಿರಿಯಾಯಾ**ತಿ ಯಸ್ಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯತಾಸಮ್ಪಾದಿಕಾಯ ಕಿರಿಯಾಯ। **ಏಸಾ**ತಿ ಯೇಭುಯ್ಯತಾಸಮ್ಪಾದಿಕಾ ಕಿರಿಯಾ।

೧೦೪. **ಓರಮತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಓರಸದ್ದೋ ಚ ಮತ್ತಸದ್ದೋ ಚ ಸಮೂಹಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿತ್ತವಾಚಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಪರಿತ್ತಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕ"ನ್ತಿ। "ಭಣ್ಡನಮತ್ತಮೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ಮಹನ್ತಂ ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ । **ನ ಚ ಗತಿಗತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚಿರಕಾಲಭಾವಂ ನ ಚ ಗತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದ್ವೇ ತಯೋ…ಪೇ॰… ಅವಿನಿಚ್ಛಿತ"ನ್ತಿ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ

ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಜಾತಆವಾಸೇ ಏವ, ನ ಚ ಸರಿತಸಾರಿತಪದಾನಂ ಸುದ್ಧಕಾರಿತಕಿರಿಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಯಂ ಸರಿತಂ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಾರಿತಂ ವಾ ನ ಹೋತೀ”ತಿ। **ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ**ತಿ ವಿವಾದಕಾರಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ। “ಸಲಾಕಂ ಗಾಹೇನ್ತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಜಾನಾತೀ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕತ್ತಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ। **ಅಪಿ ನಾಮಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಪ್ಪೇವನಾಮ**ಸದ್ದೋ ಅಪಿನಾಮಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸೂ**ತಿ ಭವೇಯ್ಯುಂ। ಇಮಿನಾ “ಪಾಳಿಯಂ ಅಧಮ್ಮವಾದೀ ಬಹುತರಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಸಾಧೂ”ತಿ ಯೋಜನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅಯಮಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಲಾಕಗಾಹಸ್ಸ। **ದ್ವೀಸುಪೀ**ತಿ “ಜಾನಾತಿ ಸಙ್ಘೋ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚ “ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಸಙ್ಘೋ ಭಿಜ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಚ ದ್ವೀಸುಪಿ ಪದೇಸು।

“ಅಧಮ್ಮೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ “ಗಣ್ಹನ್ತೀ”ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದಸ್ಸ ಅಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಏವ ಕತ್ತಾ ನಾಮಾತಿ ಆಹ “ಅಧಮ್ಮವಾದಿನೋ”ತಿ। “ದ್ವೇ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ವಗ್ಗಾ ಗಣ್ಹನ್ತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ “ಗಣ್ಹನ್ತೀ”ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದಸ್ಸ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಏವ ಕತ್ತಾ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಚ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಗಣ್ಹನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮವಾದಿಸಲಾಕಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮವಾದಿಸಲಾಕಸ್ಸ ಗಹಣಂ ನ ಚ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಹುತ್ವಾ”ತಿಆದಿ। **ಪಟಿವತ್ತೇತ್ವಾ**ತಿ ಇಮಮೇವತ್ಥಂ ಪಟಿಸೇಧೇತ್ವಾ। “ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಹೇಟ್ಠುಪರಿಯಾಯಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇ**ತಿ ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

೯. ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಾಕಥಾ

೧೦೯. **ಅಸುಚೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ನತ್ಥಿ ಸುಚೀನಿ ಕಾಯವಚೀಕಮ್ಮಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಅಸುಚೀತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಸುಚೀಹಿ ಕಾಯವಚೀಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ”ತಿ । ಏಸೇವ ನಯೋ **ಅಲಜ್ಜೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಸಾನುವಾದೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುವಾದಉಪವಾದಸದ್ದಾನಂ ಪರಿಯಾಯತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ಸಉಪವಾದೋ”ತಿ। **ಇತಿ ಪಞ್ಚಾ**ತಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಕಮ್ಮೇ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಾಪಿಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಾಪುಸ್ಸನ್ನತಾಯಾ**ತಿ ಲಾಮಕುಸ್ಸನ್ನತಾಯ। ಇಮಿನಾ ಅಯಞ್ಚ ಪಾಪೋ ಅಯಞ್ಚ ಪಾಪೋ, ಅಯಮಿಮೇಸಂ ವಿಸೇಸೇನ ಪಾಪೋತಿ **ಪಾಪಿಯೋ**ತಿ ಚ ಪಾಪಾನಂ ಅತಿಸಯೇನ ಪಾಪೋತಿ **ಪಾಪಿಯೋ**ತಿ ಚ ವಚನತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಪಾಪಿಯಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಂ **ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಂ,** ತಮೇವ ಕಮ್ಮಂ **ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕೇಸುಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಯಕಾರೇ ದ್ವೇಭಾವೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಯುತ್ತೋಯೇವ। “ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಯಕಾರೇ ದ್ವೇಭಾವಸ್ಸ ದಸ್ಸನತೋ ಏತ್ಥಾಪಿ ದ್ವೇಭಾವೋ ಯುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಲಿಖನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೮. ತಿಣವತ್ಥಾರಕಾದಿಕಥಾ

೧೧೧. **ಕಕ್ಖಳತಾಯ ವಾಳತಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಕ್ಖಳಸ್ಸ ಭಾವೋ ಕಕ್ಖಳತಾ, ವಾಳಸ್ಸ ಭಾವೋ ವಾಳತಾತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕಕ್ಖಳಭಾವಾಯ ಚೇವ ವಾಳಭಾವಾಯ ಚಾ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ತಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸಮೂಹತ್ಥಞ್ಚ ಸ್ವತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। “ಕಕ್ಖಳತಾಯ ವಾಳತಾಯಾ”ತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನತೋಯೇವ ನಾನಂ, ನ ಅತ್ಥತೋ। **ಭೇದಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭೇದಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಸಙ್ಘಭೇದಾಯಾ”ತಿ। **ಗಿಲಾನೇಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಅಞ್ಞೇ ಪನ ಕಾ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮಟ್ಠಾನೇಯೇವ। “ಏಕತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಏಕಜ್ಝ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ “ಏಕತೋ”ತಿ ಪದೇನ ಸಮಾನತಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಏಕಸದ್ದತೋ ಜ್ಝಪಚ್ಚಯೋ ಚ ತೋಪಚ್ಚಯೋ ಚ ವಿಸೇಸೋ, “ತಿಣವತ್ಥಾರಕಸದಿಸತ್ತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೂಪಚಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಿಣೇಹಿ ಅವತ್ಥರಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ತಿಣವತ್ಥಾರಂ,** ಗೂಥಮುತ್ತಂ, ತಿಣವತ್ಥಾರಮಿವ **ತಿಣವತ್ಥಾರಕಂ**। ಏತ್ಥ ಅಧಿಕರಣಮೇವ ಮುಖ್ಯತೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಸಮಥೋ ಪನ ಫಲೂಪಚಾರತೋ, ಸದಿಸತ್ಥೇ ಕಪಚ್ಚಯೋ। ತಮೇವತ್ಥಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ **“ಯಥಾ ಹೀ”**ತಿಆದಿ। ಘಟ್ಟಿಯಮಾನಂ

ಗೂಥಂ ವಾ ಮುತ್ತಂ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ಘಟ್ಟಿಯಮಾನ”ನ್ತಿ ಪದಂ ಹೇತುಅನ್ತೋಗಧವಿಸೇಸನಂ, “ಬಾಧತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಸುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಸ್ಸ ಪನ ಅಸ್ಸ ಗೂಥಮುತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ಸುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಮ್ಪಿ ಹೇತುಅನ್ತೋಗಧವಿಸೇಸನಮೇವ, “ನ ಬಾಧತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಯಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಸಂವತ್ತತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮೂಲಾನುಮೂಲ**ನ್ತಿ ಮೂಲಞ್ಚ ಅನುಮೂಲಞ್ಚ ಮೂಲಾನುಮೂಲಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಅಧಿಕರಣಂ। **ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ** ತಿಣವತ್ಥಾರಕಕಮ್ಮೇನ। ಗೂಥಂ ತಿಣೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಸುವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿಯ ತಿಣವತ್ಥಾರಕೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಸುವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೀತಿ** ತಸ್ಮಾ।

೨೧೩. **ಥುಲ್ಲವಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾಪಿ ಥುಲ್ಲವಜ್ಜತ್ತಾ ಇಧ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಮೇವಾಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ಆಹ “ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚೇವ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಞ್ಚಾ”ತಿ। **ಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗಿಹೀನಂ ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಗಿಹೀನ”ನ್ತಿಆದಿ। “ಹೀನೇನಾ”ತಿ ಪದಂ “ಖುಂಸನವಮ್ಭನ” ಇತಿ ಪದೇನೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಧಮ್ಮಿಕಪಟಿಸ್ಸವೇಸೂತಿ** ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ।

೨೧೪. ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ವುಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮಟ್ಠಾನೇ। **ಅಞ್ಞಾವಿಹಿತಾಪೀತಿ** ಅಧಿಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಚಿತ್ತಂ ಆವಿಹಿತಾಪಿ ಠಪಿತಾಪಿ। **ಉಪಸಮ್ಪದಮಣ್ಡಲತೋತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಸೀಮಬಿಮ್ಬತೋ, **ಯೇ ಪನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ ಪನ, ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ವಾ ಅನಾಗತಾತಿ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾತಿ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಹಿ ವಾತಿ** ಅಧಿಕರಣಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಧಿಕರಣವಿನಿಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ। **ಛನ್ದಂ ದತ್ವಾತಿ** ಛನ್ದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದತ್ವಾ। **ಪರಿವೇಣಾದೀಸೂತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ಆವಾಸಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತೇತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ।

೮. ಅಧಿಕರಣಕಥಾ

೨೧೫. **ವಿಪಚ್ಚತಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಕಾರಭಾವೇನ ಪತತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ವಿಪಚ್ಚಂ,** ಚಿತ್ತದುಕ್ಖಂ, ತದೇವ **ವಿಪಚ್ಚತಾ,** ತದತ್ಥಾಯಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಚಿತ್ತದುಕ್ಖತ್ಥ”ನ್ತಿ। “ಫರುಸವಚನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ವೋಹಾರ** ಸದ್ದೋ ವಚನಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯೋ ತತ್ಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇಸು ಅನುವದನ್ತೇಸೂ”ತಿ। ಯೋ ಉಪವಾದೋತಿ ಯೋಜನಾ। “ಅನುವದನಾ”ತಿ ಏತಂ ಪದನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಕಾರದಸ್ಸನ**ನ್ತಿ ಅನುವದನಸ್ಸ ಆಕಾರದಸ್ಸನಂ, ದಸ್ಸನಹೇತು ವಾ। “ಪುನಪ್ಪುನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನುಸಮ್ಪವಙ್ಕತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅನುಸದ್ದಸ್ಸ ನ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಅನುವದನೇ ಏವ। **ಸಮ್ಪವಙ್ಕತಾತಿ** ಸಮ್ಮಾ ಪಕಾರೇನ ನಿನ್ನಪೋಣಪಬ್ಭಾರತಾ। **ಅಬ್ಭುಸ್ಸಹನತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅತಿರೇಕಂ ಉಸ್ಸಾಹನತಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕಸ್ಮಾ”ತಿಆದಿ। **ಅನುಬಲಪ್ಪದಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಬಲಸ್ಸ ಪದಾನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪುರಿಮವಚನಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿ।

ಕಿಚ್ಚಯತಾತಿ ಏತ್ಥ “ಮಾ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚಯ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧) ವಿಯ ಬ್ಯಞ್ಜನವಡ್ಢನವಸೇನ ಯಕಾರಾಗಮೋತಿ ಆಹ “ಕಿಚ್ಚಮೇವ ಕಿಚ್ಚಯ”ನ್ತಿ। “ಉಭಯಂಪೇತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಅಧಿವಚನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿಚ್ಚಕರಣೀಯಸದ್ದೋ ಕತ್ತುವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸಙ್ಘೋ ಹಿ ಕರೋತೀತಿ ವಚನತ್ಥೇನ **ಕಿಚ್ಚೋತಿ** ಚ **ಕರಣೀಯೋತಿ** ಚ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಸ ಭಾವೋ, **ಕಿಚ್ಚಯತಾ ಕರಣೀಯತಾತಿ** ವುತ್ತೇ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂಯೇವ ಲಬ್ಭತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಉಭಯಂಪೇತಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಸ್ಸೇವ ಅಧಿವಚನ”ನ್ತಿ। ಯದಿ ಕಮ್ಮವಾಚಕೋ ಭವೇಯ್ಯ, “ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಕಿಚ್ಚಂ, ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇಯೇವ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಸ್ಸ ಲಭನತೋ ತಾಪಚ್ಚಯೋ ಸ್ವತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಕಿಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಕಿಚ್ಚಯತಾ** ಕರಣೀಯಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಕರಣೀಯತಾತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ನ ಕತ್ತಬ್ಬೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಕತೋ ಚ, ತಸ್ಮಾ ನ ಕಮ್ಮವಾಚಕೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಸ್ಸೇವ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಪಲೋಕನಾದೀಸು ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು। **ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘ**ನ್ತಿ “ಉಪಚಾರಸೀಮಾದೀಸು ಠಿತಂ ಸಙ್ಘಂ। **ಸೋಧೇತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸೋಧನಂ ನಾಮ ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸನಯನಂ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಸ್ಸ ಆಹರಣಂ, ಸೀಮತೋ ಬಹಿಕರಣಂ। ತಮೇವತ್ಥಂ ಏಕದೇಸತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ

ಆಹರಿತ್ವಾ"ತಿ। ಅಪಲೋಕೇತಿ ಆಪುಚ್ಛತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಅಪಲೋಕನಂ,** ತಂಯೇವ ಕಮ್ಮಂ **ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ। ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ** "ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। "ಸುಣಾತು ಮೇ"ತಿಆದಿನಾ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲೇ ಞಾಪೇತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಞತ್ತಿ,** ಸಾಯೇವ ಕಮ್ಮಂ **ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ,** ಞತ್ತಿಯೇವ ದುತಿಯಂ **ಞತ್ತಿದುತಿಯಂ,** ತಮೇವ ಕಮ್ಮಂ **ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ।** ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಞತ್ತಿ ಪಠಮಂ ಠಪಿತಾ, ಕಮ್ಮವಾಚಾಯೇವ ದುತಿಯಾ ಹೋತಿ, "ಫಸ್ಸಪಞ್ಚಮಾ"ತಿಆದೀಸು (ಧಾತು॰ ೩೧೬) ವಿಯ ಪನ ಪಟಿಲೋಮವಸೇನ ವೋಹಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಞತ್ತಿದುತಿಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಫಸ್ಸಪಞ್ಚಮಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಣಿಯಂ (ಧ॰ ಸ॰ ೧ ಆದಯೋ) "ಫಸ್ಸೋ ಹೋತಿ, ವೇದನಾ ಹೋತಿ, ಸಞ್ಞಾ ಹೋತಿ, ಚೇತನಾ ಹೋತಿ , ಚಿತ್ತಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಫಸ್ಸಂ ಪಠಮಂ ವುತ್ತಂ, ಪಟಿಲೋಮವಸೇನ ಪನ ವೋಹಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಫಸ್ಸಪಞ್ಚಮಾ"ತಿ ಧಾತುಕಥಾಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಞತ್ತಿ ಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇಪಿ। **ಏಕಾಯ ಚ ಅನುಸಾವನಾಯಾತಿ** ಞತ್ತಿತೋ ಅನುಪಚ್ಛಾ ಸಾವೇತಬ್ಬಾತಿ **ಅನುಸಾವನಾ,** ತಾಯ, **ತೀಹಿ ಚ ಅನುಸಾವನಾಹೀತಿ** ಞತ್ತಿತೋಅನು ಪಚ್ಛಾ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತಬ್ಬಾತಿ **ಅನುಸಾವನಾ,** ತಾಹಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು।

ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾವಾತಿ ಏತ್ಥ ಏವಫಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ನ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಮೇವ, ಅಥ ಖೋ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಮ್ಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಪನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪನಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಜೋತಕೋ, ಪಕ್ಖನ್ತರಜೋತಕೋ ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದ್ವೀಸು ಕಮ್ಮೇಸು। **ಗರುಕಾನೀತಿ** ಅಲಹುಕಾನಿ। **ಅವಸೇಸಾನೀತಿ** ಛಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಅವಸೇಸಾನಿ, ಏವರೂಪಾನಿ ಲಹುಕಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅವಸೇಸಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸಮ್ಮುತಿಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾಪೀತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ಅಞ್ಞತ್ಥಾಪೋಹನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮವಸೇನ ಪನ ನ ಕಾತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ। ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪನ ಆಗತೋಯೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತೇಸನ್ತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ। ಯಂ ಪನ ಅತ್ಥಜಾತಂ ಅನುತ್ತಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು। **ತನ್ತಿ** ಅತ್ಥಜಾತಂ। **ಏವನ್ತಿ** ಏವಂ ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇಯೇವ ವಣ್ಣಯಮಾನೇ। **ಹೀತಿ** ಲದ್ಧಗುಣಜೋತಕೋ। **ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾತಿ** ಸುಖೇನ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಾ।

೧೧೯. **ಪಾಳಿವಸೇನೇವಾತಿ** ನ ಅಟ್ಠಕಥಾವಸೇನಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೨೦. **ಯೇನಾತಿ** ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೇನ। ಇಮಿನಾ ವಿವದನ್ತಿ ಅನೇನಾತಿ **ವಿವಾದೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಮಥೇಹಿ ಚಾತಿ** ಚಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ತೇನ ನ ಕೇವಲಂ ವಿವಾದೋಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ಅಧಿಕರಣಞ್ಚಾತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ, ಅಥ ವಾ **ಸಮಥೇಹಿ ಚಾತಿ** ಸಮಥೇಹಿ ಏವ। ಇಮಿನಾ ಸಮಥೇಹಿ ಅಧಿಕರೀಯತಿ ವೂಪಸಮೀಯತೀತಿ **ಅಧಿಕರಣನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿವಾದೋಯೇವ ಅಧಿಕರಣಂ **ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಂ। ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನಾತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅನುದ್ಧಂಸನೇನ ವದನ್ತಿ ಅನೇನ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೇನಾತಿ **ಅನುವಾದೋತಿ**ಆದಯೋ ವಚನತ್ಥೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೨೧. **ಸನ್ಧಾಯಭಾಸಿತವಸೇನಾತಿ** ಲೋಕವಜ್ಜಂ ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ವಸೇನ। ಸನ್ಧಾಯಭಾಸಿತತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಿಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಪಥವಿಖಣನಾದಿಕೇ ಯಸ್ಮಿಂ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಕುಸಲಚಿತ್ತಙ್ಗೇ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣೇ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ, ತಸ್ಮಾ। **ಇದನ್ತಿ** "ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ವಚನಂ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸನ್ಧಾಯ ಅವುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇದಂ ಪನ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಇದಂ ಪನಾತಿ** ಕಾರಣಂ ಪನ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಂ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಲೋಕವಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಪದೇ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಂ। ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಲೋಕೇಹಿ ವಾ ವಜ್ಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಲೋಕವಜ್ಜಂ। ತನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣೇ। **ವಿಕಪ್ಪೋತಿ** ವಿವಿಧಾ

ಕಪ್ಪನಂ, ವಿವಿಧತಕ್ಕೋ ವಾ। **ಯಂ ಪನಾತಿ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಪನ। "ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಪದೇ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಂ। ಭಗವತೋ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಹೇತುಭೂತಾಯ ವಜ್ಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ **ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಂ। ತನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ, ಅಕುಸಲಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಿಞ್ಚೀತಿ** ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ, ಆಪತ್ತಾನಾಪತ್ತಿಂ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಆಪಜ್ಜನತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಭೂತೇ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣೇ। "ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ...ಪೇ॰... ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯದಿ ಕುಸಲಚಿತ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಅಥ ನನು ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ಕುಲಲನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಆಹ "ಸಚೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಯನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ। "ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ...ಪೇ॰... ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯ ಸಚೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಳಕಲೋಮಞ್ಚ ಪದಸೋಧಮ್ಮಞ್ಚ ಏಳಕಲೋಮಪದಸೋಧಮ್ಮಾನಿ, ತಾನಿ ಆದೀನಿ ಯೇಸಂ ತಾನೀತಿ **ಏಳಕಲೋಮಪದಸೋಧಮ್ಮಾದೀನಿ,** ತಾನಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಯಾಸನ್ತಿ **ಏಳಕಲೋಮಪದಸೋಧಮ್ಮಾದಿಸಮುಟ್ಠಾನಾ,** ತಾಸಂ ಆಪತ್ತೀನಮ್ಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಏಳಕಲೋಮಪದಸೋಧಮ್ಮಾದಿಸಮುಟ್ಠಾನಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು। **ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರಣಂ। ಏವಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅನಙ್ಗಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಅಙ್ಗಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಾಯವಚೀವಿಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಚಲಿತಪ್ಪವತ್ತಾನನ್ತಿ** ಚಲಿತೇನ ಹೇತುಭೂತೇನ ಪವತ್ತಾನಂ। ಅಥ ವಾ ಚಲಿತೋ ಚ ಕಾಯೋ, ಪವತ್ತಾ ಚ ವಾಚಾತಿ **ಚಲಿತಪ್ಪವತ್ತಾ,** ತಾಸಂ ಚಲಿತಪ್ಪವತ್ತಾನಂ ಕಾಯವಾಚಾನಂ। **ತಞ್ಚಾತಿ** ಕಾಯವಾಚಾನಂ ಅಞ್ಞತರಞ್ಚ। **ಅಬ್ಯಾಕತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಇತಿಸದ್ದೋ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ।

ಅಯಮತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನಾತಿ** ಚಿತ್ತೇನ। "ಇದಂ...ಪೇ॰... ಸದ್ಧಿ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಞ್ಞಾನನ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಸಂಸದ್ದಸ್ಸ ಸುನ್ದರತ್ಥಂ ಸಹ ಆಕಾರೇನ ದಸ್ಸೇತಿ। "ವೀತಿಕ್ಕಮ...ಪೇ॰... ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಚೇಚ್ಚಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಸಹ ವಿಸೇಸನೇನ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಉಪಕ್ಕಮವಸೇನ...ಪೇ॰... ಪೇಸೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಭಿವಿತರಿತ್ವಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಾಳಿಯಂ ಯಂಸದ್ದೋವೀತಿಕ್ಕಮವಿಸಯೋತಿ ಆಹ "ಯಂ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ವೀತಿಕ್ಕಮ"ನ್ತಿ। "ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಂ ವೀತಿಕ್ಕಮತೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಬ್ಯಾಕತವಾರೇಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಅಕುಸಲವಾರಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಚಿತ್ತಸ್ಸ। **ಅಜಾನನ್ತೋತಿ**ಆದೀನಂ ಪದಾನಮತ್ಥೋ ಅಕುಸಲವಾರೇ ವುತ್ತಪಟಿಪಕ್ಖವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಂ ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣನ್ತಿಆದೀನಂ ಪದಾನಮತ್ಥೋ ಅಕುಸಲವಾರೇನ ಸದಿಸೋಯೇವ।

೨೨೪. **ಅಯಂ ವಿವಾದೋ ನೋ ಅಧಿಕರಣ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೯. ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮನಸಮಥಕಥಾ

೨೨೮. **ಚತುವಗ್ಗಕರಣೇ ಕಮ್ಮೇತಿ** ಸೀಮಸಮ್ಮುತಿಆದಿಕಮ್ಮೇ। **ಪಞ್ಚವಗ್ಗಕರಣೇತಿ** ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮೇ। **ದಸವಗ್ಗಕರಣೇತಿ** ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮೇ। **ವೀಸತಿವಗ್ಗಕರಣೇತಿ** ಅಬ್ಭಾನಕಮ್ಮೇ। **ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾತಿ** ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪತ್ತಾ ಯುತ್ತಾ ಅನುರೂಪಾ।

೨೩೦. **ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ। ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಣ್ಡಕನ್ತಿ** ಚೇವರಾದಿಭಣ್ಡಕಂ। **ಮಾನನಿಗ್ಗಹತ್ಥಾಯಾತಿ** ಭಣ್ಡನಜಾತಾನಂ ಮಾನಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ। **ಕತಿಪಾಹನ್ತಿ** ಕತಿಪಯಾಹಂ, ದ್ವೀಹತೀಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೩೧. **ಅನನ್ತಾನಿ ಚೇವ ಭಸ್ಸಾನೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅನನ್ತಸದ್ದೋ ಅಪರಿಮಾಣಸದ್ದೇನ ಅತ್ಥತೋ ಏಕೋತಿ ಆಹ "ಅಪರಿಮಾಣಾನೀ"ತಿ। "ವಚನಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಭಸ್ಸ**ಸದ್ದೋ ವಚನಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಸಮ್ಮನಿತಬ್ಬೋತಿ** ಕೇನ ಸಮ್ಮನಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ವಾ"ತಿಆದಿ। ಇಮಿನಾ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇನ ವಾ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇನ ವಾ

ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅನನ್ತಾನಿ ಭಸ್ಸಾನಿ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಬಾಹತಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಿ ಇಮಾಯ ಸಮ್ಮುತಿಯಾತಿ **ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾ,** ತಾಯ। ಏವಂ ಸಮ್ಮತೇಹಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಿಸುಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಪರಿಸಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞೇಹೀತಿ** ಸಮ್ಮತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ।

೨೩೩. **ತತ್ರಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ತತ್ರ ಅಸ್ಸಾತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ತಸದ್ದೋ ಪರಿಸವಿಸಯೋ ಪಸಿದ್ಧವಿಸಯೋ, ಅಸ್ಸಸದ್ದೋ ಆಖ್ಯಾತಿಕೋತಿ ಆಹ "ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸತಿ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ। "ನೇವ ಸುತ್ತಂ ಆಗತ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ "ನೋ ಸುತ್ತವಿಭಙ್ಗೋ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಮಾತಿಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ನ ಮಾತಿಕಾ ಆಗತಾ"ತಿ। **ವಿನಯೋಪೀತಿ** ಖನ್ಧಕವಿನಯೋಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಸುತ್ತವಿಭಙ್ಗಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಚ್ಛಾಯಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಛಾಯಾ**ಸದ್ದೋ ಪಟಿಬಿಮ್ಬೇ ಚ ಪಭಾಯ ಚ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತಮೇವಾ"ತಿ, ಬ್ಯಞ್ಜನಪಟಿಬಿಮ್ಬಿಕಬ್ಯಞ್ಜನಪಭಾವನ್ತಭೂತಂ ಅತ್ಥಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಪಟಿಬಿಮ್ಬಬ್ಯಞ್ಜನಪಭಾಮತ್ತಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। "ಪಟಿಸೇಧೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಟಿಬಾಹ**ಸದ್ದೋ ಪಟಿಸೇಧತ್ಥೋಯೇವ, ನ ಮದ್ದನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಟಿಬಾಹನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಜಾತರೂಪರಜತಖೇತ್ತವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದೀಸೂ"ತಿಆದಿ। **ಕಿನ್ತಿ** ಕೇನ ಕಾರಣೇನ, ಕಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ ವಾ। **ಇಮೇತಿ** ಜಾತರೂಪಾದಿಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ। **ಕಾರೇಥಾತಿ** ತುಮ್ಹೇ ಕಾರೇಯ್ಯಾಥ। ಏಯ್ಯಾಥಸ್ಸ ಹಿ ಏಥಾದೇಸೋ। ಪುಚ್ಛಾಯಂ ಸತ್ತಮೀವಿಭತ್ತಿ ಹೋತಿ। **ಸುತ್ತೇತಿ** ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕೇ। ಅಪರೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮೇಸನ್ತಿ** ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ನಿವಾಸೇನ್ತಾನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ನಿವಾಸನೇ।

೨೩೪. **ಬಹುತರಾ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಏತ್ಥ ದ್ವಿಗುಣತಿಗುಣಾದಿನಾ ಅಧಿಕಾ ಏವ ಬಹುತರಾ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಏಕೇನಪಿ ಅಧಿಕಾ ಬಹುತರಾವಾ"ತಿ। "ಕೋ ಪನ ವಾದೋ"ತಿಆದಿನಾ "ಏಕೇನಪೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದಸ್ಸ ಗರಹತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತಿವಿಧಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಕಥಾ

೨೩೫. **ಸಞ್ಞತ್ತಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಞ್ಞಾಪನಂ ಸಞ್ಞತ್ತಿ, ತದತ್ಥಾಯಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಞ್ಞಾಪನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। ಗೂಹಿತಬ್ಬೋತಿ **ಗೂಳ್ಹೋ,** ಸೋಯೇವ **ಗೂಳ್ಹಕೋ,** ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಿವರಿತಬ್ಬೋತಿ **ವಿವಟೋ,** ಸೋಯೇವ **ವಿವಟಕೋ।** ಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕಣ್ಣಸಮೀಪೇ ಜಪ್ಪೀಯತಿ ಕಥೀಯತೀತಿ **ಸಕಣ್ಣಜಪ್ಪೋ,** ಸೋಯೇವ **ಸಕಣ್ಣಜಪ್ಪಕೋ।** "ನಿಮಿತ್ತಸಞ್ಞಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಣ್ಣಾವಣ್ಣಾಯೋ ಕತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಣ್ಣಸದ್ದೋ ಸಣ್ಠಾನವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸುಸಣ್ಠಾನದುಸಣ್ಠಾನಾ ಸಲಾಕಾಯೋ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋತಿ** ವಿಸಭಾಗಕರಣತೋ ಪರಂ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಬ್ಬಾಪಿ ತಾ ಸಲಾಕಾಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕತ್ವಾತಿ** ಪಕ್ಖಿಪನಂ ಕತ್ವಾ। **ವುತ್ತನಯೇನಾತಿ** "ಅಲಜ್ಜುಸ್ಸನ್ನಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತನಯೇನ। "ಯಾವತತಿಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉದ್ಧಂ ಕಡ್ಢಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅತಿರೇಕಜಾತೇತಿ** ಅಧಮ್ಮವಾದೀಹಿ ಅತಿರೇಕತೋ ಜಾತೇ ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಾವತತಿಯಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ತತೋ ಊನೇ ಏಕದ್ವೇವಾರೇ ಪನ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಕಣ್ಣಜಪ್ಪಕೇ ಪನ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಚೇ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ। **ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಮವಯಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ। **ಏತನ್ತಿ** ಅಧಮ್ಮವಾದಿಸಲಾಕಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ। **ಇತರಾ ಸಲಾಕಾತಿ** ಅಧಮ್ಮವಾದಿಸಲಾಕಾಹಿ ಅಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮವಾದಿಸಲಾಕಾ। **ಸೋತಿ** ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ। **ತನ್ತಿ** ಧಮ್ಮವಾದಿಸಲಾಕಂ। **ತತೋತಿ** ನೇವ ಅವಬುಜ್ಝನಕಾರಣಾ। **ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ** ಗೂಳ್ಹಕೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ವಿವಟೋ ಅತ್ಥೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ವಿವಟತ್ಥೋ।**

ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಾವಿನಯಕಥಾ

೨೩೮. ಪಾರಾಜಿಕಸಾಮನ್ತಂ ನಾಮಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಆಸನ್ನಂ ನಾಮ। **ಅದಿನ್ನಾದಾನಾದೀಸೂತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ನಿಬ್ಬೇಠಯಮಾನನ್ತಿ** ವೇಠನರಹಿತಂ, ತಮೇನಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ **ನಿಬ್ಬೇಠೇನ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅನ್ತಸದ್ದೋ ಮಾನಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅತಿವೇಠೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಕೇಹಿ ಅತಿವೇಠೇತೀತಿ ಆಹ "ಇಙ್ಘಾಯಸ್ಮಾತಿಆದಿವಚನೇಹೀ"ತಿ। **ತೇನಾತಿ** ಚೋದಕೇನ। **ಮನ್ತಿ** ಮಮಂ। **ಆಹಾತಿ** ಚುದಿತಕೋ ಆಹ। **ಏತಸ್ಸಾತಿ** ಅವಜಾನನಪಟಿಜಾನನಾದಿಕಾರಕಸ್ಸ ಪಾಪಿಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ಸೀಲವಾ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ** ಪಾಪಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಚೇ ಸೀಲವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿನ್ತಿ** ಪಾಪಿಯಭಾವತೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನಂ। **ನೋ ಚೇತಿ** ಸೀಲವಾ ನೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಚೇ। **ತಥಾ ನಾಸಿತೋತಿ** ತೇನ ತಸ್ಸ ಪಾಪಿಯಸಿಕಕಮ್ಮಕರಣೇನ ನಾಸಂ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕಂ

ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕಥಾ

೨೪೩. ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಮುಟ್ಠಿಕಮಲ್ಲಾತಿ** ಮುಟ್ಠಿಕೇನ ಮಥನ್ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಹಿಂಸನ್ತೀತಿ ಮುಟ್ಠಿಕಮಲ್ಲಾ। ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ ಪದಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠುಪರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಗಾಮಮುದವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಛವಿರಾಗಮಣ್ಡನಾನುಯುತ್ತೇನ ಮುದೋ ಮೋದನಂ ಏತೇಸಮತ್ಥೀತಿ **ಮುದವಾ,** ಗಾಮೇ ವಸನ್ತಾ ಮುದವಾ **ಗಾಮಮುದವಾತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಛವಿರಾಗಮಣ್ಡನಾನುಯುತ್ತಾ ನಾಗರಿಕಮನುಸ್ಸಾ"ತಿ। "ವಣ್ಣವಾ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೧೯೩; ಪಾಚಿ॰ ೬೭) ವಿಯ ವಚನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಥಮ್ಭೇತಿ** ಏತ್ಥ ನ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಥಮ್ಭೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ನ್ಹಾನತಿತ್ಥೇ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಠಪಿತಥಮ್ಭೋಯೇವಾತಿ ಆಹ "ನ್ಹಾನತಿತ್ಥೇ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಠಪಿತತ್ಥಮ್ಭೇ"ತಿ।

ಇಟ್ಠಕಾಸಿಲಾದಾರುಕುಟ್ಟಾನನ್ತಿ ಇಟ್ಠಕಾಕುಟ್ಟಸಿಲಾಕುಟ್ಟದಾರುಕುಟ್ಟಾನಂ। **ಅಟ್ಠಪದಾಕಾರೇನಾತಿ** ಅಟ್ಠಪದಫಲಕಾಕಾರೇನ। **ರಾಜಿಯೋತಿ** ಲೇಖಾಯೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಟ್ಟಾನೇ, ಆಕಿರಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗನ್ಧಬ್ಬಹತ್ಥಕೋತಿ** ಗನ್ಧಬ್ಬಾನಂ ವೀಣಾಹತ್ಥೋ ವಿಯಾತಿ ಗನ್ಧಬ್ಬಹತ್ಥಕೋ। ದಾರೂಹಿ ಕತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ದಾರುಮಯಹತ್ಥೇನಾ"ತಿ। **ತೇನಾತಿ** ಗನ್ಧಬ್ಬಹತ್ಥೇನ, ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕುರುವಿನ್ದಕಪಾಸಾಣಚುಣ್ಣಾನೀತಿ** ಏವಂನಾಮಕಸ್ಸ ಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಚುಣ್ಣಾನಿ। **ತನ್ತಿ** ಕತಗುಳಿಕಕಲಾಪಕಂ, ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಗ್ಗಯ್ಹಾತಿ** ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಸರೀರೇ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸರೀರೇನ ಸರೀರ"ನ್ತಿ। **ಮಕರದನ್ತಕೇತಿ** ಮಕರನಾಮಕಸ್ಸ ಮಚ್ಛಸ್ಸ ದನ್ತಸದಿಸೇ ದನ್ತೇ। **ಮಲ್ಲಕಮೂಲಸಣ್ಠಾನೇನಾತಿ** ಖೇಳಪಟಿಗ್ಗಹಪಾದಸಣ್ಠಾನೇನ। **ಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೨೪೪. **ದನ್ತೇತಿ** ಮಕರದನ್ತೇ। ಅಕತಂ ಮಲ್ಲಕಂ **ಅಕತಮಲ್ಲಕಂ। ಕಪಾಲಖಣ್ಡಂ ವಾತಿ** ವಾಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। ಕಾಸಫುಲ್ಲವಿರಹಿತತ್ತಾ ವತ್ಥವಟ್ಟಿ **ಉಕ್ಕಾಸಿಕಾ** ನಾಮ। ನತ್ಥಿ ಕಾಸಂ ಫುಲ್ಲಮೇತಿಸ್ಸಾತಿ **ಉಕ್ಕಾಸಾ,** ಸಾ ಏವ **ಉಕ್ಕಾಸಿಕಾ। ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚೀತಿ** ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನಸ್ಸ ವಾ ಜರಾದುಬ್ಬಲತರುಣಬಲವಸ್ಸ ವಾ। **ಪಿಟ್ಠಿನ್ತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಯಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ಪಾಣಿತಲಸ್ಸ ಪುಥುಟ್ಠಾನಂ **ಪುಥುಪಾಣಿ,** ತೇನ ಕತಂ **ಪುಥುಪಾಣಿಕಂ,** ಹತ್ಥಪರಿಕಮ್ಮಂ, ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಹತ್ಥಪರಿಕಮ್ಮಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। **ಸಬ್ಬೇಸನ್ತಿ** ನ್ಹಾಯನ್ತಾನಂ ವಾ ಅನ್ಹಾಯನ್ತಾನಂ ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ।

೨೪೫. **ಕಣ್ಣತೋತಿ** ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದತೋ। ಮುತ್ತೋಲಮ್ಬಕಾದಿವಲ್ಲಿಸದಿಸತ್ತಾ **ವಲ್ಲಿಕಾ** ನಾಮ। **ಪಲಮ್ಬಕಸುತ್ತನ್ತಿ** ಪರಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಲಮ್ಬಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ ಪಲಮ್ಬಕಂ, ತಮೇವ ಸುತ್ತಂ ಪಲಮ್ಬಕಸುತ್ತಂ। **ವಲಯನ್ತಿ** ನಿಯುರಂ।

೧೪೬. ದ್ವೀಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ನಿಯುತ್ತಂ **ದುಮಾಸಿಕಂ**। **ದ್ವೇ** ಅಙ್ಗುಲಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ದುವಙ್ಗುಲಂ,** ಕೇಸೋ। **ಉಭಯೇನಪೀತಿ** ದುಮಾಸಿಕದುವಙ್ಗುಲಸಙ್ಖಾತೇನ ಉಭಯೇನಪಿ । ಅಯಮ್ಪಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋವ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋತಿ** ದುಮಾಸಿಕದುವಙ್ಗುಲತೋ।

ಓಸಣ್ಹೇನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ಓಲಿಖಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಓಲಿಖಿತ್ವಾ ಸನ್ನಿಸೀದಾಪೇನ್ತೀ"ತಿ। **ದನ್ತಮಯಾದೀಸೂತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಟ್ಠಿಮಯಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಹತ್ಥಫಣೇನಾತಿ** ಹತ್ಥಸಙ್ಖಾತೇನ ಫಣೇನ। **ಚಿಕ್ಖಲ್ಲೇನಾತಿ** ಚಿಕ್ಖಲ್ಲಸದಿಸೇನ ನಿಯ್ಯಾಸೇನ। **ಉದಕತೇಲೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಉದಕಞ್ಚ ತೇಲಞ್ಚಾತಿ ಚ ಉದಕಸಙ್ಖಾತೇನ ತೇಲೇನಾತಿ ಚ ಅತ್ಥಂ ನಿವತ್ತೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉದಕಮಿಸ್ಸಕೇನ ತೇಲೇನಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಉದಕೇನ ಮಿಸ್ಸಕಂ ತೇಲಂ **ಉದಕತೇಲ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಟ್ಠಲೋಮೇತಿ** ಉಟ್ಠಿತಲೋಮೇ। **ಹತ್ಥಂ ತೇಮೇತ್ವಾತಿ** ಹತ್ಥಂ ಉದಕತೇಲೇನ ತೇಮೇತ್ವಾ। **ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತರಜೋಕಿಣ್ಣಸಿರಾನಮ್ಪೀತಿ** ಉಣ್ಹೇನ ಅಭಿತತ್ತೋ ಚ ರಜೇಹಿ ಓಕಿಣ್ಣಸಿರೋ ಚ ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತರಜೋಕಿಣ್ಣಸಿರಾ, ಅಥ ವಾ ಉಣ್ಹೇನ ಅಭಿತತ್ತೋ ಸಿರೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತಸಿರಾ, ರಜೇಹಿ ಓಕಿಣ್ಣೋ ಸಿರೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ರಜೋಕಿಣ್ಣಸಿರಾ , ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತಸಿರಾ ಚ ರಜೋಕಿಣ್ಣಸಿರಾ ಚ ಉಣ್ಹಾಭಿತತ್ತರಜೋಕಿಣ್ಣಸಿರಾ, ಪುಬ್ಬಪದೇ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೋ, ತೇಸಮ್ಪಿ। **ಅಲ್ಲಹತ್ಥೇನಾತಿ** ಅದ್ದಹತ್ಥೇನ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

೧೪೭. ಯೇಸು ಕಂಸಪತ್ತಾದೀಸು ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಕಂಸಪತ್ತಾದೀನಿಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಸ್ಮಿಂಚಿ ಆದಾಸೇ ವಾ ಉದಕಪತ್ತೇ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಞ್ಛವಿ ನು ಖೋತಿ** ಸಞ್ಜಾತಾ ಛವಿ ನು ಖೋ, ಅಹಂ ಜಿಣ್ಣೋ ಅಮ್ಹಿ ನು ಖೋ, ನೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಮುಖಂ ಆಲಿಮ್ಪನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ಕೇಹಿ ಆಲಿಮ್ಪನ್ತೀತಿ ಆಹ "ವಿಪ್ಪಸನ್ನಛವಿರಾಗಕರೇಹಿ ಮುಖಲೇಪನೇಹೀ"ತಿ। "ಮನೋಸಿಲಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮನೋಸಿಲಾ ಏವ **ಮನೋಸಿಲಿಕಾತಿ** ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಾನೀತಿ** ಲಞ್ಛನಾನಿ। **ಹರಿತಾಲಾದೀಹಿಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಮನೋಸಿಲಿಕಾಯ ಏವ, ಅಥ ಖೋ ಹರಿತಾಲಾದೀಹಿಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೪೮. **ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ನಚ್ಚಂ ವಾತಿ**ಆದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಚ್ಚಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾತಿ** ಪರೇಹಿ ನಚ್ಚಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ। **ಸಾಧುಗೀತ**ನ್ತಿ ಸುನ್ದರಂ ಅನಿಚ್ಚತಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಗೀತಂ, ಸಜ್ಜನಾನಂ ವಾ। ದನ್ತಗೀತಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಗೀತಂ। **ಪುಬ್ಬಭಾಗೇತಿ** ಗಾಯನತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ। **ಗಾಯಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಪರೇಹಿ ವಾ ಗಾಯಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ। **ಯಂ ಪನಾತಿ** ಕಿರಿಯಾಪರಾಮಸನಂ। ಯಂ ಪಹರತಿ, **ತತ್ಥ** ಪಹರಣೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಅಖಿಲಂ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಂ। **ಪಸ್ಸತೋತಿ** ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಚ ಸುಣನ್ತಸ್ಸ ಚ। ಸವನಮ್ಪಿ ಹಿ ಏಕಸೇಸೇನ ವಾ ಸಾಮಞ್ಞನಿದ್ದೇಸೇನ ವಾ ಪಸ್ಸನೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ವಿಹಾರತೋತಿ** ಅನಚ್ಚಅಗೀತಅವಾದಿತಟ್ಠಾನವಿಹಾರತೋ। **ವಿಹಾರ**ನ್ತಿ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಟ್ಠಾನವಿಹಾರಂ। **ಅಸನಸಾಲಾಯಾತಿ** ಗಾಮೇ ಠಿತಾಯ ಅಸನಸಾಲಾಯ।

೧೪೯. **ಸರಕಿರಿಯ**ನ್ತಿ ಸರಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ। ಇಮಿನಾ **ಸರಕುತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸರಸ್ಸ ಕರಣಂ ಸರಕುತ್ತೀತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಲದ್ಧಂ ಸಮಾಧಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಚ್ಛಿಮಾ ಜನತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮೂಹಿಂ ಅವಯವಂ ವಿನಾ ಸಮೂಹಸ್ಸ ಅವಯವಿನೋ ಅಭಾವಾ ತಾಪಚ್ಚಯೋ ಸ್ವತ್ಥೋಪಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಛಿಮೋ ಜನೋ"ತಿ। **ತಂ ತಂ ವತ್ತ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತನ್ತವತ್ತಾದಿಂ ತಂ ತಂ ವತ್ತಂ। **ಅಕ್ಖರಾನಿ ವಿನಾಸೇತ್ವಾತಿ** ಅಞ್ಞಥಾ ವತ್ತಬ್ಬಾನಿ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಅಞ್ಞಥಾ ವದನೇನ ಚ ದೀಘಾದೀನಿ ರಸ್ಸಾದಿವದನೇನ ಚ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ। **ಧಮ್ಮೇ ಪನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸದ್ದೋ **ಪನ** ವಿಸೇಸಜೋತಕೋ। ಗೀತತೋ ವಿಸೇಸೋವ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುತ್ತನ್ತವತ್ತ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತನ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಚಾರಣಂ ವತ್ತಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ "ಜಾತಕವತ್ತಂ ಗಾಥಾವತ್ತ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। **ತ**ನ್ತಿ ವತ್ತಂ। ಯದಿ ಪನ ತಂ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಅತಿದೀಘಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಯಥಾ ಸುತ್ತನ್ತವತ್ತಾದೀನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಥಾ ಕಥಂ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಆಹ "ಚತುರಸ್ಸೇನ

ವತ್ತೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಚತುರಸ್ಸೇನ ವತ್ತೇನಾ**ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣೇನ ಉಚ್ಚಾರಣವತ್ತೇನ। **ಪರಿಮಣ್ಡಲಾನೀ**ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ಮಣ್ಡಲಾನಿ ಬಿಮ್ಬಾನಿ ಪುಣ್ಣಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸರೇನ ಭಣಿತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸರಭಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸರೇನ ಭಣಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸರಭಞ್ಞನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸರಭಞ್ಞೇ ಕಿರ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ತರಙ್ಗವತ್ತಾ**ದೀನಂ ಉಚ್ಚಾರಣವಿಧಾನಾನಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨೪೯; ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೪೯; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೨.೨೪೮-೯) ಏತರಹಿ ನತ್ಥಿ। **ದ್ವತ್ತಿಂಸವತ್ತಾನೀ**ತಿ ಚ ಸಙ್ಖ್ಯಾಮತ್ತಮೇವ ಅತ್ಥಿ, ನ ಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ। ತಸ್ಮಾ ಟೀಕಾಸು (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೨೪೯; ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ॰ ೨೪೯) "ತರಙ್ಗವತ್ತಾದೀನಂ ಉಚ್ಚಾರಣವಿಧಾನಾನಿ ನಟ್ಠಪಯೋಗಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅತ್ಥೀ**ತಿ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಅತ್ಥಿಸದ್ದೋ ನಿಪಾತೋ। **ತೇಸೂ**ತಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸವತ್ತೇಸು। **ಯ**ನ್ತಿ ವತ್ತಂ। ಉಚ್ಚಾರಣವಿಧಾನಾನಿ ನಟ್ಠಪಯೋಗಾನಿಪಿ ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಬ್ಬೇಸ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸವತ್ತಾನಂ, ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅವಿನಾಸೇತ್ವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ವಿಕಾರಂ ಅಕತ್ವಾ"ತಿ। ತತ್ಥ **ವಿಕಾರಕರಣಂ** ನಾಮ ಯತ್ತಕಾಹಿ ಮತ್ತಾಹಿ ಅಕ್ಖರಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ತತೋ ಅಧಿಕಮತ್ತಾಯುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕಥನಂ, ತಥಾ ಅಕತ್ವಾ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪೇನ ಚತುರಸ್ಸೇನ ನಯೇನ ಪವತ್ತನಂಯೇವ ಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಬಾಹಿರಲೋಮಿಂ ಉಣ್ಣಿನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಬಾಹಿರಲೋಮಿ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಭಾವನಪುಂಸಕನ್ತಿ ಆಹ "ಉಣ್ಣಲೋಮಾನಿ ಬಹಿ ಕತ್ವಾ"ತಿ। "ಉಣ್ಣಪಾವಾರ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಣ್ಣೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉತ್ತರಪದಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಥ ವಾ ಪಾವಾರಪದೇನ ಉಣ್ಣಾ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಉಣ್ಣೀ**ತಿ ಕತ್ವಾ ತದ್ಧಿತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ತಥಾ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಲೋಮಾನಿ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ।

೨೫೦. **ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಅಙ್ಗಜಾತಮೇವ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಹಿಕೀಟದಟ್ಠಾದೀಸು ನಿಮಿತ್ತಭೂತೇಸು ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೫೨. **ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಪಟಿಲಾಭವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಸೋ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸೋ**ತಿ ರಾಜಗಹಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ, ಕೀಳತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ। ಇದಂ ಪದಂ "ಜಾಲೇ"ತಿ ಪದೇ ಸಾಮ್ಯತ್ಥಛಟ್ಠೀ, "ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಹೋತೀ"ತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಚನ್ದನಗಣ್ಠಿಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ। ಇದಂ ಪದಂ "ಪುರಿಸಾ"ತಿ ಪದೇ ಸಾಮ್ಯತ್ಥಛಟ್ಠೀ, "ಅದಂಸೂ"ತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। **ವಿಕುಬ್ಬನಿದ್ಧೀ**ತಿ ವಿವಿಧಂ, ವಿಕಾರಂ ವಾ ಕುಬ್ಬನವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ಇದ್ಧಿ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೩.೧೨-೧೭; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೨.೩೬೯-೩೭೩)। **ಅಧಿಟ್ಠಾನಿದ್ಧೀ**ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ಇದ್ಧಿ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೩.೧೨-೧೭; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೨.೩೬೯-೩೭೩)।

ಗಿಹೀ ಉಪನಾಮೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಕ್ಖಿಪನಂ ಕತ್ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣತಟ್ಟಿಕಾದಿಂ। **ಆಮಸಿತುಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾ**ತಿ **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಪನಸದ್ದತ್ಥೋ। ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ಪನಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಿಹಿವಿಕಟಾನಿ ವಾ**ತಿ **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ಗಿಹಿವಿಕಟಾನಿ ಭಾಜನಾನಿಪಿ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಂಸಲೋಹವಟ್ಟಲೋಹಾನಂ ಸಭಾಗತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಕಂಸ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಗಹಿತೋ"ತಿ।

೨೫೩. "ಲಿಖಿತು"ನ್ತಿ ಏತಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಕತಿಮಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಮಕರದನ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಛಿನ್ನಮಣ್ಡಲನ್ತಿ ಆಹ "ಮಕರದನ್ತಛಿನ್ನಕಮಣ್ಡಲಮೇವಾ"ತಿ।

೨೫೪. **ಪಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ಆವಟ್ಟನತೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಹರಿತ್ವಾ। ತಯೋ ಪತ್ತೇ ಉಪರುಪರಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭೂಮಿಆಧಾರಕೋ** ನಾಮ ಭೂಮಿಯಾ ಆಸನ್ನೋ ದನ್ತಾದೀಹಿ ಕತೋ ವಲಯಾಧಾರಕೋ। **ದಾರುಆಧಾರಕೋ** ನಾಮ ಏಕದಾರುನಾ ಕತೋ ಆಧಾರಕೋ। **ದಣ್ಡಾಧಾರಕೋ** ನಾಮ ಚತುದಣ್ಡತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬಹೂಹಿ ದಣ್ಡೇಹಿ ಕತೋ ಆಧಾರಕೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಭಮಕೋಟಿಸದಿಸದಾರು ಆಧಾರಕತಿದಣ್ಡಕಾಧಾರೇಸು। **ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಾ**ತಿ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏವ, ಏಕಮೇವ ಠಪೇತಬ್ಬಂ ಇತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥೇವಾತಿ ಮಿಡ್ಢನ್ತೇಯೇವ। **ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಾಯಾ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರಾಯ। **ಬಾಹಿರಪಸ್ಸೇ**ತಿ ಕುಟ್ಟಸ್ಸ ಬಾಹಿರಪಸ್ಸೇ। **ಕತಾಯಾ**ತಿ ಕುಟ್ಟಸ್ಸ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಕತಾಯ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇ।

ಯಂ ವತ್ಥಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪತ್ತೋ ಠಪಿಯತೀತಿ ವತ್ಥಂ **ಚೋಳಕಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಿಂ ಪನಾ**ತಿ ಚೋಳಕೇ ಪನ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಸಂ ವಾಲಿಕಾಯಂ। **ನ ದುಸ್ಸತೀ**ತಿ ಪತ್ತೋ ನ ದುಸ್ಸತಿ। **ಪತ್ತಮಾಳಕ**ನ್ತಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ಠಪನತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಅಟ್ಟಂ। **ಭಣ್ಡಕುಕ್ಖಳಿಕಾ**ತಿ ಪತ್ತಾದಿಭಣ್ಡಕಾನಂ ಪಕ್ಖಿಪನಾ ಉಕ್ಖಳಿಕಾ। **ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚೀ**ತಿ ಭಿತ್ತಿಖೀಲಾದಿಕೇ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಸ್ಮಿಂಚಿ। **ಲಗ್ಗೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪತ್ತಂ ಥವಿಕಾಯ ಲಗ್ಗೇನ್ತಸ್ಸ। ನಿಸೀದನಸಯನತ್ಥಂ ವಾ ಕತಂ **ಹೋತೂ**ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಙ್ಕೇನಾ**ತಿ ಪತ್ತತೋ ಅಙ್ಕೇನ। **ಅಟ್ಟಕಛನ್ನೇನಾ**ತಿ ಅಟ್ಟಪತಿರೂಪೇನ, ಅಟ್ಟಕಸದಿಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಟ್ಟಕಛನ್ನೇನ ಠಪಿತೇ ಮಞ್ಚಪೀಠೇ। ಅಂಸೇ ಬದ್ಧಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಅಂಸಬದ್ಧೋ,** ಸೋಯೇವ **ಅಂಸಬದ್ಧಕೋ,** ತೇನ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭತ್ತೇ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭತ್ತೇನ ಪೂರೋ **ಭತ್ತಪೂರೋ,** ಪತ್ತೋ। ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತೇ ಭತ್ತೇ ವಾ ಅಟ್ಟಕಂ ಕತ್ವಾ ಠಪಿತೇ ಭತ್ತೇ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೋ ಕೋಚಿ ಭತ್ತಪೂರೋಪಿ ತುಚ್ಛಪತ್ತೋಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೫೫. **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ। ಹತ್ಥೇ ಪತ್ತೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಏವ ಭಿಕ್ಖು **ಪತ್ತಹತ್ಥೋ** ನ ಹೋತಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾದೇ ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇ ಪತ್ತಸ್ಮಿಂ ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಅನನ್ತರವಾಕ್ಯೇಪಿ। ಇಮೇಹಿ ವಾಕ್ಯೇಹಿ "ಪತ್ತಹತ್ಥೋ"ತಿ ಚ "ಕವಾಟಂ ಪಣಾಮೇತು"ನ್ತಿ ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೂಚಿಂ ವಾ ಅವಾಪುರಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕುಞ್ಚಿಕಾಯ ವಾತಿ ವಾ**ಸದ್ದೋ "ಸರೀರಾವಯವೇನಾ"ತಿ ಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ।

ಲಾಬುಕಟಾಹನ್ತಿ ಲಮ್ಬತೀತಿ **ಲಾಬು,** ಲಾಬುಯಾ ಕಟಾಹಂ ಲಾಬುಕಟಾಹಂ। "ತಾವಕಾಲಿಕ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕವಾರಮೇವ ತೇನ ಆಮಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಘಟಿಕಪಾಲ**ನ್ತಿ ಭಾಜನಕಪಾಲಂ। **ಅಭುಂ ಮೇ**ತಿ ಅವಡ್ಢಿ ಮಯ್ಹಂ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಭು ಮೇ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೪೯; ಮ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೨.೧೪೯) ವತ್ತಬ್ಬೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮವಸೇನ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। **ಉತ್ರಾಸವಚನ**ನ್ತಿ ಉತ್ರಾಸೇನ ವಚನಕಾರಣಂ ಪದಂ। **ದಿನ್ನಕಮೇವಾ**ತಿ ಪರೇಹಿ ದಿನ್ನಕಮೇವ ಆಮಿಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಚಮ್ಮೇತ್ವಾತಿ ಮುಖೇನ ಚಮ್ಮೇತ್ವಾ। **ಅಪವಿದ್ಧಾಮಿಸಾನೀ**ತಿ ಛಡ್ಡಿತಾನಿ ಆಮಿಸಾನಿ। **ಏತೇಸೂ**ತಿ ಚಲಕಾದೀಸು। **ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಂ ಸುದ್ಧಪತ್ತ**ನ್ತಿ ನತ್ಥಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠೋ,** ಸುದ್ಧಪತ್ತೋ, ತಂ। **ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥೇನಾ**ತಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೀತಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋ, ಸೋಯೇವ ಹತ್ಥೋ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥೋ, ತೇನ। ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸುದ್ಧಪತ್ತೇ। **ಏತ್ತಾವತಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನ ಏಕಉದಕಗೇಣ್ಡುಸಗಹಣಮತ್ತೇನಾಪಿ। **ಸೋ**ತಿ ಸುದ್ಧಪತ್ತೋ। **ಹತ್ಥಂ ಪನಾ**ತಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥಮ್ಪಿ। ಪನಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ಯಂ ಅಟ್ಠಿಂ ವಾ ಯಂ ಚಲಕಂ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಮಚ್ಛಮಂಸಫಲಾದೀಸು। **ತ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಿಚಲಕಂ। **ಯಂ ಪನಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಿಚಲಕಾದಿಂ ಪನ, ಪಟಿಖಾದಿತುಕಾಮೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಪುನ ಖಾದಿತುಕಾಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಪತ್ತೇ ಏವ। **ಕತ್ವಾ**ತಿ ಠಪನಂ ಕತ್ವಾ। ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಟ್ಠಿಕಣ್ಟಕಾದಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೫೬. **ಸತ್ಥಕವೇಠನಕ**ನ್ತಿ ಸತ್ಥಕಸ್ಸ ವೇಠನಕರಣಂ। ಪಿಪ್ಫಲಿಕಂ ವಾ ದಣ್ಡಸತ್ಥಕಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಿಪ್ಫಾಲೇತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಪಿಪ್ಫಲಿ,** ಸಾಯೇವ **ಪಿಪ್ಫಲಿಕಂ। ಅಞ್ಞಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಪ್ಫಲಿಕತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ದಣ್ಡಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಸತ್ಥಕಂ ವಾ ದಣ್ಡಸತ್ಥಕಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ದಣ್ಡೇನ ಯೋಜಿತಂ ಸತ್ಥಕಂ **ದಣ್ಡಸತ್ಥಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಮಲಗ್ಗಹಿತಾತಿ ಅಯಮಲಗ್ಗಹಿತಾ। **ಕಿಣ್ಣೇನಾತಿ** ಮದಿರಾದಿಬೀಜೇನ ಕಿಣ್ಣೇನ। **ತೇನಾತಿ** ಪಾಸಾಣಚುಣ್ಣಸಙ್ಖಾತೇನ ಸರಿತಕೇನ। **ಮಕ್ಖೇತುನ್ತಿ** ಸೂಚಿಂ ಮಕ್ಖೇತುಂ। ಮಕ್ಖಿತಮಧುಸಿತ್ಥಕಂ ತಂ ಸರಿತಕಂ ಪರಿಭಿಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಧುಸಿತ್ಥಕಪಿಲೋತಿಕನ್ತಿ** ಮಧುಸಿತ್ಥಕೇನ ಮಕ್ಖಿತಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಂ। ಯಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ಕಥಿನೇ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ಸಾ ರಜ್ಜು **ಕಥಿನರಜ್ಜು** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದೀಘಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಮಾಣೇನ ಕತೇ ಕಥಿನೇ। **ದಣ್ಡಕೇತಿ** ಕಥಿನದಣ್ಡಕಮ್ಹಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ದೀಘಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಮಾಣೇನ ಕತಸ್ಸ ಕಥಿನಸ್ಸ। **ಇತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ದೀಘಭಿಕ್ಖುತೋ ಇತರಸ್ಸ ರಸ್ಸಭಿಕ್ಖುನೋ।

ದಣ್ಡಕಥಿನಪಮಾಣೇನ ಕತಸ್ಸ ಕಟಸಾರಕಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ದುಗುಣಕರಣ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಿದಲಕನ್ತಿ** ದುಗುಣಕರಣಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸಸ್ಸ ನಾಮನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿನನ್ಧನರಜ್ಜುನ್ತಿ** ವಿಸೇಸೇನ ನಹಿಯತಿ ಬನ್ಧಿಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ ವಿನನ್ಧನಾ, ಸಾಯೇವ ರಜ್ಜು ವಿನನ್ಧನರಜ್ಜು, ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ವಿನನ್ಧಿತುಂ ರಜ್ಜು"ನ್ತಿ। **ವಿನನ್ಧನಸುತ್ತಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ತೇನ ಸುತ್ತಕೇನಾತಿ** ವಿನನ್ಧನಸುತ್ತಕೇನ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಖುದ್ದಕನಿಸ್ಸೇಣಿಯಂ ಕಾಚಿ ಸುತ್ತನ್ತರಿಕಾಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಮಾಣಸಞ್ಞಾಕರಣನ್ತಿ** ಸುತ್ತನ್ತರಿಕಪಮಾಣಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾಕರಣಂ। ಕಾಳಸುತ್ತೇನ ಸಞ್ಞಾಕರಣಂ ವಿಯ ಹಲಿದ್ದಿಸುತ್ತೇನ ಸಞ್ಞಾಕರಣನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ "ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ"ತಿ ಕರಣಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸೂಚಿಮುಖ"ನ್ತಿ। **ಅಙ್ಗುಲಿಕೋಸಕನ್ತಿ** ಅಙ್ಗುಲಿಕಞ್ಚುಕಂ।

೨೫೭. **ಪಾತಿಚಙ್ಕೋಟಕಾದಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಪಾತಿ** ನಾಮ ಪಟಿಗ್ಗಹಸಣ್ಠಾನೇನ ಕತೋ ಸೂಚಿಆದಿಭಣ್ಡಟ್ಠಪನೋ ಭಾಜನವಿಸೇಸೋ। **ಆಕಿರಿತ್ವಾತಿ** ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಓಧುನಿತ್ವಾತಿ** ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ। **ಘನದಣ್ಡಕನ್ತಿ** ನಿರನ್ತರದಣ್ಡಕಂ। **ಅನ್ತೋಕತ್ವಾತಿ** ಕಥಿನಸ್ಸ ಅನ್ತೋಕತ್ವಾ।

೨೫೮. **ವಿನನ್ಧಿತ್ವಾತಿ** ಚೋಳಕೇನ ವಿನನ್ಧಿತ್ವಾ।

೨೫೯. ಅಪರಿಸ್ಸಾವನಕಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೋ ಪನ ಯಾಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಜ್ಝೇದಣ್ಡಕೇತಿ** ದಣ್ಡಕಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ। **ಉದಕನ್ತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಉದಕಂ। **ತನ್ತಿ** ಉದಕಂ। **ಯನ್ತಿ** ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ। ಉದಕಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಹುತ್ವಾ ಸವತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಪವತ್ತತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ।** ಯಂ ಉದಕೇ ಓತ್ಥರಿತ್ವಾ ಘಟೇನ ಉದಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ತಂ **ಓತ್ಥರಕಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ, ಬನ್ಧಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸೂತಿ** ಚತೂಸು ಖಾಣುಕೇಸು। **ಸಬ್ಬಪರಿಯನ್ತೇತಿ** ಸಬ್ಬಪರಿಸ್ಸಾವನಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತೇ ಮೋಚೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓತ್ಥರಿತ್ವಾತಿ** ಓಗಾಹೇತ್ವಾ। **ಚೀವರಕುಟಿಕಾತಿ** ಚೀವರೇನ ಕತಾ ಕುಟಿಕಾ, ಸಾ ಮಕಸಾನಂ ಪರಿತ್ತಾಣತ್ಥಂ ಕತತ್ತಾ **ಮಕಸಕುಟಿಕಾತಿ** ವುಚ್ಚತಿ।

೨೬೦. **ಸೇಮ್ಹಾದಿದೋಸುಸ್ಸನ್ನಕಾಯಾತಿ** ಸೇಮ್ಹಾದಿದೋಸೇಹಿ ಉಸ್ಸನ್ನಕಾಯಾ। **ಅಗ್ಗಳತ್ಥಮ್ಭೋತಿ** ಕವಾಟತ್ಥಮ್ಭೋ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಅಗ್ಗಳತ್ಥಮ್ಭೇ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದ್ವಾರಬಾಹಾಯ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಗ್ಗಳಪಾಸಕೇ। **ಧೂಮೋ ನಿಕ್ಖಮತಿ ಏತೇನಾತಿ ಧೂಮನೇತ್ತೋ,** ಛಿದ್ದೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಧೂಮನಿಕ್ಖಮನಛಿದ್ದ"ನ್ತಿ । "ಗನ್ಧೇಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ವಾಸೇತು"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಉದಕಟ್ಠಪನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉದಕಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಉದಕಸ್ಸ ಠಪನಂ ಠಾನಂ ಉದಕಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಮಜ್ಝೇಪದಲೋಪಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಉದಕಟ್ಠಾನೇ। **ಕೋಟ್ಠಕೋತಿ** ಏತ್ಥ ನ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ವಾ ಕೋಟ್ಠಕೋ ಹೋತಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಪನ ದ್ವಾರೇ ಏವ, ದ್ವಾರಸ್ಸೇವ ವಾ ಕೋಟ್ಠಕೋತಿ ಆಹ "ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೋ"ತಿ।

೨೬೧. **ಪರಿಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಆದಿಪರಿಕಮ್ಮಂ। ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ,** ವತ್ಥಮೇವ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ **ವತ್ಥಪಟಿಚ್ಛಾದಿ।** **ಉದಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಾನೋದಕಂ ನಿವತ್ತೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ್ಹಾನೋದಕಂ ನ ಹೋತೀ"ತಿ।

೨೬೨. ಪಣ್ಣಿಕಾನಂ ತುಲಂ ವಿಯ ಉದಕಉಬ್ಬಾಹನಕತುಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೀಘವರತ್ತಾದೀಹೀತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ರಜ್ಜು ಆದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅರಹಟ್ಟಘಟಿಯನ್ತಂ** ನಾಮ ಚಕ್ಕಸಣ್ಠಾನಂ ಅನೇಕಾರಂ ಅರೇ ಅರೇ ಘಟಾನಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕೇನ ವಾ ದ್ವೀಹಿ ವಾ

ಪರಿಬ್ಭಮಿಯಮಾನಂ ಯನ್ತಂ। ಅರಸಙ್ಘಾತೇಸು ಹತ್ಥೇಸು ಘಟಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅರಹತ್ಥಘಟಿ,** ತಮೇವ ಯನ್ತಂ ಅರಹತ್ಥಘಟಿಯನ್ತಂ। **ಚಮ್ಮಭಾಜನ**ನ್ತಿ ಚಮ್ಮಮಯಂ ಭಾಜನಂ। **ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಚನ್ದನಿಕಾ ಅಪಾಕಾರಾ ಹೋತಿ। ಉದಕಪುಞ್ಛನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಉದಕಪುಞ್ಛನೇ। "ಉದಕಪುಞ್ಛನೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಏವಂ ಸತಿ ತಾಯ ಉದಕಪುಞ್ಛನಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತು**ನ್ತಿ ಅಪನೇತುಂ।

೧೬೩. ಆ ಸಮನ್ತತೋ ವಿದ್ಧಂ ಪಕ್ಖಪಾಸಕಮೇತ್ಥಾತಿ **ಆವಿದ್ಧಪಕ್ಖಪಾಸಕಂ। ಮಣ್ಡಲೇ**ತಿ ಕಣ್ಣಿಕಮಣ್ಡಲಮ್ಪಿ। ಕತಂ ಕೂಟಞ್ಚ ಛದನಞ್ಚ ಏತ್ಥಾತಿ **ಕತಕೂಟಚ್ಛದನಂ,** ಜನ್ತಾಘರಂ, ತಸ್ಸ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ನಿಲ್ಲೇಖಜನ್ತಾಘರ"ನ್ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ। "ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ "**ಚತುಮಾಸ**"ನ್ತಿ ದಿಗುಸಮಾಸಸ್ಸ ವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೬೪. **ನಮತಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಮತಕತೋ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೮) ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಳಕಲೋಮೇಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಅವಾಯಿಮ**ನ್ತಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ನ ಕತಂ। **ಚಮ್ಮಖಣ್ಡಪರಿಹಾರೇನಾ**ತಿ ಚಮ್ಮಖಣ್ಡಂ ವಿಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನಅಪನಯನೇನ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೇಳಾಯಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಂಸಾದಿಆಕಾರೇನ ಕತಾಯ ಮಞ್ಜೂಸಾಯ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನ"ನ್ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ। **ದಾರುಮಯಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ತಮ್ಬಲೋಹರಜತಮಯಾ ಏವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಮಳೋರಿಕಾಯಮೇವ। **ಆಧಾರಕಸಙ್ಖೇಪಗಮನತೋ**ತಿ ಆಧಾರಕೇ ಸಙ್ಖೇಪಂ ಗಮನತೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಪುಬ್ಬೇ ಪತ್ತರಕ್ಖನತ್ಥಂ ಆಧಾರಕೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ಇದಾನಿ ಭುಞ್ಜನತ್ಥನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೇಸಕ**ನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಫಲಪೂವೇಹಿ ಸೇಸಕಂ। **ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಭುಞ್ಜನಕ್ಖಣೇ।

೧೬೫. **ಏಕೇಕೇನಪಿ ಅಙ್ಗೇನಾ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ, ತತೋ ಪನ ಅಧಿಕೇಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಪಗೇವಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ। **ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಅಸುಕಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಕ್ಕುಜ್ಜನಕಾಲೇ**ತಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ಉಕ್ಕುಜ್ಜನಕಾಲೇ। **ಯಾಚಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಪತ್ತನಿಕುಜ್ಜಿತೇನ ಉಪಾಸಕೇನ ಯಾಚಾಪೇತ್ವಾ। **ಹತ್ಥಪಾಸ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ।

೧೬೮. **ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪುರಸದ್ದಸ್ಸ ಅಗ್ಗತ್ಥಭಾವಞ್ಚ ಕರಸದ್ದಸ್ಸ ಖಾದೇಸಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಗ್ಗತೋ ಕತ್ವಾ"ತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಬೋಧಿರಾಜಕುಮಾರೋ, ಸನ್ಥರೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲಚ್ಛಾಮೀ**ತಿ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಸ ಬೋಧಿರಾಜಕುಮಾರೋ ಪುತ್ತಲಾಭಾಯ ಅಭಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಕ್ಕಮನೇ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯದೀ"ತಿಆದಿ। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಅಕ್ಕಮನತೋ ಪಚ್ಛಾ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಭಗವಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಕಾರಣಂ। **ತಾವಾ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿತೋ, ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ವಾ ಪಠಮಂ। **ಪರಿಭವತೋ**ತಿ ಗಿಹೀನಂ ಪರಿಭವತೋ।

ಮಙ್ಗಲತ್ಥಾಯಾತಿ ಅರೋಗಾದಿಕಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ। **ಧೋತಪಾದಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಧೋತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕಮನಟ್ಠಾನೇ ಅತ್ಥರಿತಂ ಧೋತಪಾದಕನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಧೋತಪಾದಕಂ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಅತ್ಥತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಧೋತಪಾದಕ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತ್ಥರಿತತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೬೯. **ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಕಾರ**ನ್ತಿ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಸಣ್ಠಾನಂ। ಕತಂ ಪಾದಘಂಸನಂ **ಕತಕಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಕತಕಂ, ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಮೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪೋತ್ಥಕೇಸು** ತಂಸದ್ದೋ ಗಲಿತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಬಾಹುಲ್ಲಿಕಾನುಯೋಗತ್ತಾ**ತಿ ಪಚ್ಚಯಬಹುಲಭಾವಾಯ ಅನುಯೋಗತ್ತಾ। **ಪಾಸಾಣಫೇಣಕೋಪೀ**ತಿ ಪಾಸಾಣಅಬ್ಬುದಮ್ಪಿ। **ಬೀಜನೀ**ತಿ ಚತುರಸ್ಸಬೀಜನೀ। **ತ**ನ್ತಿ ವಿಧೂಪನಂ, ಕತಂ ಹೋತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಧಾಪಿ ತಂಸದ್ದೋ ಗಲಿತೋ। ವೇಳುದನ್ತವಿಲೀವೇಹಿ ವಾ ಮೋರಪಿಞ್ಛೇಹಿ ವಾ ಚಮ್ಮವಿಕತೀಹಿ ವಾ ಕತಂ **ಹೋತೂ**ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಬ್ಬಂ ವಿಧೂಪನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಾಳಿಯಂ **ತಾಲವಣ್ಟ**ನ್ತಿ ಸಹ ವಣ್ಟೇನ ಕತಂ ತಾಲಂ ತಾಲವಣ್ಟಂ, ತಾಲಸದ್ದೇನ ತಂಮಯಾ ಮಣ್ಡಲಬೀಜನೀ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ವಿಕಾರೀವಿಕಾರಭಾವೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ।

ಮಕಸಬೀಜನೀತಿ ಮಕಸಾನಂ ಪಲಾಯನಕಬೀಜನೀ, ದನ್ತಮಯವಿಸಾಣಮಯದಣ್ಡಕಾಪಿ ಮಕಸಬೀಜನೀ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ವಾಕಮಯಬೀಜನಿಯಾ”ತಿ ಪದಂ “ಸಙ್ಗಹಿತಾ”ತಿ ಪದೇ ಆಧಾರೋ, ಕರಣಂ ವಾ।

೨೭೦. **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಂ ವಾ ದುಬ್ಬಲಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞೋ**ತಿ ಕಾಯಡಾಹಾದೀಹಿ ಆಬಾಧೇಹಿ ಅಞ್ಞೋ, ಕೋಚಿ ಆಬಾಧೋ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ವಸ್ಸೇ ಪನಾ”ತಿ ಪದಂ “ಚೀವರಗುತ್ತತ್ಥ”ನ್ತಿ ಪದೇ ಏವ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಚೀವರಗುತ್ತತ್ಥ**ನ್ತಿ ಚೀವರಸ್ಸ ವಸ್ಸತೇಮನತೋ ಗುತ್ತತ್ಥಂ, ವಾಳಮಿಗಚೋರಭಯೇಸು ಸನ್ತೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಾಲಪಣ್ಣಾದಿನಾ ಏಕೇನ ಪಣ್ಣೇನ ಕತಂ ಛತ್ತಂ **ಏಕಪಣ್ಣಛತ್ತಂ। ಸಬ್ಬತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಏವ ಗಾಮಾರಞ್ಞೇಸು।

“ಅಸಿ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಸಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅನವಕಾಸವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸೀ**ತಿ ಖಗ್ಗೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೋರಸ್ಸ, ಅಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಜ್ಜೋತಲತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಲಪಚ್ಚಯೋ ರೂಪಸಿದ್ಧಿಮತ್ತೋವಾತಿ ಆಹ “ವಿಜ್ಜೋತತೀ”ತಿ। “ಚತುಹತ್ಥೋಯೇವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಮಾಣಯುತ್ತೋತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತೋ**ತಿ ಚತುಹತ್ಥತೋ। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನಾನಂ। “ಸಕ್ಕಾ ಪನಾ”ತಿ ಪದಂ “ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪದೇ ಕತ್ತಾ, “ದಾತಬ್ಬಾ”ತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ। ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾವ ದಾತಬ್ಬಾ, ನ ವಿನಾ ಸಮ್ಮುತಿಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೨೭೩. **ಆಗತ**ನ್ತಿ ಉದರಿಯತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಆಗತಂ। **ಉಗ್ಗಾರ**ನ್ತಿ ಗಲತೋ ಉಗ್ಗಾರಂ ಭೋಜನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸನ್ಧಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ। ಅಸನ್ಧಾರಿತಮೇವ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯನ್ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ, ಪತಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ, ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ವಚನಂ।

೨೭೪. **ಕುಬ್ಬಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕರಿಯತಿ ಉಚ್ಚಾರಿಯತೀತಿ ಕುಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸದ್ದೋತಿ ಆಹ “ಸದ್ದಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। **ಸದ್ದ**ನ್ತಿ “ಅಯಂ ಮಂ ಭಿಕ್ಖು ವಿಪ್ಪಕರೋತೀ”ತಿ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ। **ನಖಾದೀಹೀ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಮುಖಕುಟ್ಟೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅನುರಕ್ಖನತ್ಥ**ನ್ತಿ ಅನುದಯೇನ ಪಾಲನತ್ಥಂ। **ನಖಚ್ಛೇದನ**ನ್ತಿ ನಖಂ ಛಿನ್ದತಿ ಅನೇನಾತಿ ನಖಚ್ಛೇದನಂ, ಸತ್ಥಕಾದಿ। ವೀಸತಿಮಟ್ಠನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವೀಸತಿಯಾ ನಖಾನಂ ಮಟ್ಠಂ ವೀಸತಿಮಟ್ಠನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವೀಸತಿಪಿ ನಖೇ”ತಿಆದಿ। **ಲಿಖಿತಮಟ್ಠೇ**ತಿ ಲಿಖಿತೇ ಹುತ್ವಾ ಮಟ್ಠೇ। **ಕಾರಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ನಹಾಪಿತೇ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿ। **ನಖತೋ**ತಿ ನಖತೋ ವಾ ನಖನ್ತರತೋ ವಾ। **ಅಪಕಡ್ಢಿತು**ನ್ತಿ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಅಪನೇತುಂ।

೨೭೫. **ಖುರಕೋಸಕ**ನ್ತಿ ಖುರಸ್ಸ ಠಪನಕಂ। **ಕತ್ತರಿಯಾ**ತಿ ಕನ್ತಿಯತಿ ಛಿನ್ದಿಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ ಕತ್ತರಿ, ಅಯೋಮಯೋ ಏಕೋ ಉಪಕರಣವಿಸೇಸೋ, ತಾಯ। “ಛೇದಾಪೇನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕಪ್ಪಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಪ್ಪಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಧ್ಯತ್ಥಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಸ್ಸುಂ ವಡ್ಢಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಸ್ಸುಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ರುಹಾಪೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಮಸ್ಸುಂ ದೀಘಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತೀ”ತಿ। **ಏಳಕಮಸ್ಸೂ**ತಿ ಏಳಕಸ್ಸ ವಿಯ ಮಸ್ಸೂತಿ ಏಳಕಮಸ್ಸು। “ಗೋಲೋಮಿಕ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಚತುಕೋಣ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಚತುರಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಂಸಸದ್ದೋ ಕೋಣತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚತುರಸ್ಸನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಹಿ “ಚತುರಂಸ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಸಕಾರಸ್ಸ ದ್ವೇಭಾವಂ ಕತ್ವಾ “ಚತುರಸ್ಸ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಲೋಮಸಂಹರಣ**ನ್ತಿ ಲೋಮಾನಂ ಅಪನಯನಂ। **ಲೋಮರಾಜಿಟ್ಠಪನ**ನ್ತಿ ಲೋಮಲೇಖಾಠಪನಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು, ಮಸ್ಸುಕಪ್ಪನಾದೀಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಣ್ಡವಣರುಧಿಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ಗಣ್ಡೋ ಚ ವಣೋ ಚ ರುಧಿ ಚ ಗಣ್ಡವಣರುಧಯೋ, ತೇಯೇವ ಆಬಾಧಾ ಗಣ್ಡವಣರುಧಿಆಬಾಧಾ, ತೇಸಂ ಪಚ್ಚಯಾ। **ವಣೋ**ತಿ ಮಹನ್ತೋ ವಣೋ। **ರುಧೀ**ತಿ ಖುದ್ದಕೋ ವಣೋ। **ಸಕ್ಖರಾದೀಹೀ**ತಿ ಸಕ್ಖರಮಧುಸಿತ್ಥಕೇಹಿ। **ಸಣ್ಡಾಸೋ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಲೋಮಂ ಡಂಸತೀತಿ ಸಣ್ಡಾಸೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಲೋಮಂ, ಠಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕತ್ಥ ಠಿತನ್ತಿ ಆಹ “ಭಮುಕಾಯ ವಾ”ತಿಆದಿ। ಕಿಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತನ್ತಿ ಆಹ - “ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಭಚ್ಛಂ ಠಿತ”ನ್ತಿ, ವಿಭಚ್ಛಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ವಿಸೇಸೇನ ಸೋಭಣಂ ಭಕ್ಖತೀತಿ

ವಿಭಚ್ಛೋ, ಅಸೋಭಣೋ। "ವಿಗಚ್ಛ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ವಿರೂಪಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಗಮಯತೀತಿ ವಾ **ವಿಗಚ್ಛೋ**। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಪಾಠೋಯೇವ ಮೂಲಪಾಠೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ। ಪಲಿತಂ ವಾ ಅಪಲಿತಂ ವಾ ತಾದಿಸಂ ಲೋಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೭೭. **ಕಂಸಪತ್ಥರಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಂಸಆಪಣೇ ಪತ್ಥರನ್ತಿ ಪಸಾರೇನ್ತೀತಿ ಕಂಸಪತ್ಥರಿಕಾತಿ ವುತ್ತೇ ಕಂಸಭಣ್ಡವಾಣಿಜಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಕಂಸಭಣ್ಡವಾಣಿಜಾ"ತಿ। ವಾಸಿದಣ್ಡಾದೀನಂ ಅಪಾತನತ್ಥಂ ಬನ್ಧತಿ ಅನೇನ **ಲೋಹೇನಾತಿ ಬನ್ಧನಂ,** ತಮೇವ ಮತ್ತಂ ಅಪ್ಪನ್ತಿ ಬನ್ಧನಮತ್ತಂ।

೨೭೮. **ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇನಾತಿ** ಆರಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇನ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। "ಸರಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಸರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಬಹುರಜ್ಜುಕನ್ತಿ** ಬಹೂ ರಜ್ಜುಯೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಬಹುರಜ್ಜುಕಂ। ಇಮಿನಾ ಕಲಾಪೇನ ಬಹುರಜ್ಜೂನಂ ಸಮೂಹೇನ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ **ಕಲಾಪುಕನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಇಕಾರಸ್ಸುಕಾರೋ। **ದೇಡ್ಡುಭಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ದೇಡ್ಡುಭಸದ್ದೇನ ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಏಕದೇಸೂಪಚಾರೇನ, ದೇಡ್ಡುಭಂ ವಿಯಾತಿ ದೇಡ್ಡುಭಕಂ, ಸದಿಸತ್ಥೇ ಕಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಉದಕಸಪ್ಪಸೀಸಸದಿಸ"ನ್ತಿ। "ಮುರಜವಟ್ಟಿಸಣ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಮುರಜಸದ್ದೇನ ಮುರಜವಟ್ಟಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ತಸ್ಸ ವಿಕಾರತ್ತಾ, ತೇನ ಸದಿಸಂ **ಮುರಜನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವೇಠೇತ್ವಾತಿ** ಬಹುರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ವೇಠೇತ್ವಾ। **ಮದ್ದವೀಣಸದ್ದೋ** ಪಾಮಙ್ಗಪರಿಯಾಯೋ। ಮದ್ದವೀಣಂ ವಿಯಾತಿ **ಮದ್ದವೀಣಂ।** ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। "ಪಗೇವ ಬಹೂನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಏಕಮ್ಪೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕವಾಯಿಮಾತಿ** ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಂ ವಿಯ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಾಯಿಮಾ। **ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಿಕಾದಿಭೇದಾತಿ** ವಾರಣಅಚ್ಛಿಕಾದಿಭೇದಾ। ವಾರಣೋ ಹಿ ಕುಂ ಭೂಮಿಂ ಜರಾಪೇತೀತಿ **ಕುಞ್ಜರೋತಿ** (ವಿ॰ ವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧; ಅ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೧.೨) ಚ ಕುಞ್ಜೇ ನಿಕುಞ್ಜೇ ರಮತೀತಿ **ಕುಞ್ಜರೋತಿ** ಚ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಸ ಅಚ್ಛಿ ವಿಯಾತಿ **ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಿಕಂ,** ತಂ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತಾನೀತಿ ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಿಕಾದೀನಿ, ತೇಸಂ ಭೇದಾತಿ **ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಿಕಾದಿಭೇದಾ।** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಗೋಣಚ್ಛಿಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। "ಕುಞ್ಚಿಕಾಕೋಸಕಸಣ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸೂಕರಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ವಿಯ **ಸೂಕರನ್ತಕನ್ತಿ** ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೂಕರಸ್ಸ ಹಿ ಅನ್ತಂ ಕುಞ್ಚಿಕಾಕೋಸಕಂ ವಿಯ ಮಜ್ಝೇ ಸುಸಿರೋ ಹೋತಿ। **ಸೂಕರನ್ತಕಂ ಅನುಲೋಮೇತೀತಿ** ಸೂಕರನ್ತಕೇನ ಅನುಲೋಮೇತಿ। **ದಸಾಸುಯೇವಾತಿ** ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ಅನ್ತೇಸುಯೇವ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ದಸಾಸು। "ಚತುನ್ನಂ ಉಪರಿ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮುರಜದಸಾ ತತೋ ಉಪರಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವೇಠೇತ್ವಾತಿ** ರಜ್ಜುಂ ವತ್ಥೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ। **ಮುದ್ದಿಕಸಣ್ಠಾನೇನಾತಿ** ವರಕಸೀಸಸಣ್ಠಾನೇನ। **ಏವಂ ಸಿಬ್ಬಿತಾತಿ** ಏವಂ ಸಿಬ್ಬಿಯಮಾನಾ। **ಹೀತಿ** ಫಲಜೋತಕೋ। **ಪಾಸನ್ತೋತಿ** ಪಾಸಕೋಟಿ।

೨೮೦. ಓಲಮ್ಬಕಂ ಕತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ **ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಕಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚೋಳಿಕಇತ್ಥೀನನ್ತಿ** ಚೋಳರಟ್ಠೇ ನಿವಾಸೀನಂ ಇತ್ಥೀನಂ। ಹತ್ಥಿಯಾ ಸೋಣ್ಡೋ ವಿಯ ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಕಂ ನಿವತ್ಥಂ। ಮಚ್ಛವಾಲಂ ವಿಯಾತಿ **ಮಚ್ಛವಾಲಕಂ।** ಚತ್ತಾರೋ ಕಣ್ಣಾ ಏತಸ್ಸ ನಿವತ್ಥಸ್ಸಾತಿ **ಚತುಕಣ್ಣಕಂ।** ತಾಲವಣ್ಟಂ ವಿಯಾತಿ **ತಾಲವಣ್ಟಕಂ।** ಸತಂ ವಲಿನೋ ಏತಸ್ಸ ನಿವತ್ಥಸ್ಸಾತಿ **ಸತವಲಿಕಂ।** "ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸತವಲಿಕ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸತಸದ್ದಸ್ಸ ಅನೇಕತ್ಥವಾಚಕತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ವಾಮದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇಸು ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಿಮನಿವತ್ಥಂ ಕಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿವತ್ಥಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಂವಲ್ಲಿತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಂ **ಸಂವಲ್ಲಿಯಂ।** ಮಲ್ಲೋ ಚ ಕಮ್ಮಕಾರೋ ಚ **ಮಲ್ಲಕಮ್ಮಕಾರಾ,** ತೇ ಆದಯೋ ಯೇಸಂ ತೇತಿ ಮಲ್ಲಕಮ್ಮಕಾರಾದಯೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಧುತ್ತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ ನಿವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿವತ್ಥಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕಂ ವಾ ಕೋಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕೋಣೇತಿ** ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ಕೋಣೇ। "ತಥಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಕೋಣೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ಉಪರಿ ಲಗ್ಗೇನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಅನ್ತೋಕಾಸಾವಸ್ಸ ದಸ್ಸೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದ್ವೇ ನಿವಾಸೇನ್ತೇನ ಅಗಿಲಾನೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಗುಣನ್ತಿ** ಅನ್ತೋಕಾಸಾವೇನ ಬಹಿಕಾಸಾವಂ ಸಮಾನಗುಣಂ ಕತ್ವಾ। **ಇತೀತಿಆದಿ** ನಿಗಮನಂ। **ಯಞ್ಚಾತಿ** ಯಂ ನಿವತ್ಥಞ್ಚ। **ಇಧಾತಿ** ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕೇ। ಯಞ್ಚ ಸೇಖಿಯವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೭೬

ಆದಯೋ) ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿವತ್ಥನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ನಿಬ್ಬಿಕಾರಂ ಕತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ಠಿತೇ ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇ ಉಪರಿ ಚ ಠಿತೇ ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇ। **ತನ್ತಿ** ಪರಿಮಣ್ಡಲಪಾರುಪನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ "ಗಿಹಿಪಾರುತ"ನ್ತಿ ವಚನೇ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಅಞ್ಞಥಾಪಾರುತಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಗಿಹಿಪಾರುತಂ ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ, ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಯಥಾ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಠಪೇನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ದೀಘಸಾಟಕಸ್ಸೇವ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಸಾಟಕಸ್ಸೇವ। **ಪಾಳಿಕಾರಕೋತಿ** ಪಾಳಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತಂ ವಾ ವಾಚೇನ್ತಂ ವಾ ಕಾರಕೋ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಪಾರುಪನ್ತಿ, ತಥಾ।

೨೮೧. ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತೋ ರಞ್ಞೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಪರಿಕ್ಖಾರಭಣ್ಡವಹನಮನುಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಮುಣ್ಡಂ ಸೀಸಂ ಚೋಳಕೇನ ವೇಠೇನ್ತೀತಿ **ಮುಣ್ಡವೇಠಿನೋ** ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ** ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅನ್ತರಾಕಾಜನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅನ್ತರಾಸದ್ದೋ ಮಜ್ಝತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಮಜ್ಝೇ"ತಿ। "ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ಕಾಜಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ವಹಿತಬ್ಬಂ ಅನ್ತರಾಕಾಜನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೨೮೨. "ಚಕ್ಖೂನಂ ಹಿತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಚಕ್ಖುಸ್ಸನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸ್ಸಪಚ್ಚಯೋ ಚಕ್ಖುಸದ್ದತೋ ಹಿತತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಮಾಣಙ್ಗುಲೇನಾತಿ** ವಡ್ಢಕೀನಂ ಪಮಾಣಯುತ್ತೇನ ಅಙ್ಗುಲೇನ।

೨೮೩. "ತಿಣವನಾದೀಸೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ದಾಯಂ ಆಲಿಮ್ಪೇನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ದಾಯಸದ್ದೋ ವನವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಗ್ಗಿಂ ದೇನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಪುಬ್ಬೋ ಲಿಪಿಧಾತು ಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ಅಗ್ಗಿದಾನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪರಿತ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮನ್ತತೋ ತಾಯತಿ ಅನೇನಾತಿ ಪರಿತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪ್ಪಹರಿತಕರಣೇನ ವಾ ಪರಿಖಾಖಣೇನ ವಾ ಪರಿತ್ತಾಣ"ನ್ತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪರಿತ್ತಕರಣೇ। **ದಾತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ** ಸಯಂ ದಾತುಂ ಲಬ್ಭತಿ। **ಹರಿತುನ್ತಿ** ಅಪನೇತುಂ। ಪತ್ತಂ ವಾ ಅಪತ್ತಂ ವಾ ಅಗ್ಗಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಥಾತಿ** ಅಗ್ಗಿದಾನಾದಿನಾ ಆಕಾರೇನ। ಉದಕೇನ ನಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೮೪. **ಸತಿ ಕರಣೀಯೇತಿ** ಏತ್ಥ ಕರಣೀಯಸದ್ದೋ ಕಿಚ್ಚಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಸುಕ್ಖಕಟ್ಠಾದಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚೇ"ತಿ। "ಸುಕ್ಖಕಟ್ಠಾದಿಗ್ಗಹಣ" ಇತಿ ಪದೇನ ಕಿಚ್ಚಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪುರಿಸಪ್ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪೋರಿಸಿಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಣಿಯಪಚ್ಚಯೋ ಪಮಾಣತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪುರಿಸಪ್ಪಮಾಣಂ ನಾಮ ಉಪರಿ ಬಾಹುದ್ವಯತತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ। ದಿಸ್ವಾ ವಾ ಹುತ್ವಾ ವಾ ದಿಸ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅತಿಉಚ್ಚಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ। ನೀಚಂ ಪನ ರುಕ್ಖಂ ಪಗೇವಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೮೫. **ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕರಿಯತಿ ಉಚ್ಚಾರಿಯತೀತಿ **ಕರಣೋ,** ಸದ್ದೋ, ವಾಚಾಯೇವ ಕರಣೋ **ವಾಕ್ಕರಣೋ,** ಕಲ್ಯಾಣೋ ವಾಕ್ಕರಣೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಧುರಸದ್ದಾ"ತಿ। **ವೇದಂ ವಿಯಾತಿ** ಸುತಿಂ ವಿಯ। **ವಾಚನಾಮಗ್ಗನ್ತಿ** ವಾಚನಾಯ ಉಪಾಯಂ। **ಸಕಾತಿ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಏಸಾ ಸಕಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನಾ"ತಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಹಿ ಮಾಗಧನಿರುತ್ತಿಯಾ ಏವ ಧಮ್ಮೋ ಭಾಸಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಮಾಗಧನಿರುತ್ತಿ ಸಕಾ ನಾಮಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ನಿರುತ್ತೀತಿ** ಅತ್ಥಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ವುಚ್ಚತೇ ಇಮಾಯ ಸದ್ದಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾತಿ ನಿರುತ್ತಿ, ವಚಧಾತುಸ್ಸ ವಕಾರಸ್ಸ ಉಕಾರೋ, ಸಬ್ಬವೋಹಾರೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಇಧ ಪನ "ಸಕಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಮಾಗಧವೋಹಾರೋ ಏವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಮಾಗಧವೋಹಾರೋ"ತಿ। "ಸಭಾವನಿರುತ್ತೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಸಭಾವೇನ ಪವತ್ತಾ ಮೂಲಭಾಸಾಭೂತಾ ಮಾಗಧನಿರುತ್ತಿಯೇವ।

೨೮೬. ಲೋಕಾಯತಂ ನಾಮ ತಿತ್ಥಿಯಸತ್ಥನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮಿನಾವ ಕಾರಣೇನಾತಿ** "ಸೇತೋ ಕಾಕೋ, ಕಸ್ಮಾ? ಅಟ್ಠೀನಂ ಸೇತತ್ತಾ। ರತ್ತೋ ಬಕೋ, ಕಸ್ಮಾ? ಲೋಹಿತಸ್ಸ ರತ್ತತ್ತಾ" ಇತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೨೩; ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೫.೧೦೮೦; ಅ॰ ನಿ॰

೧೦.೯೯-೭೦) ಇಮಿನಾ ಏವ ಕಾರಣೇನ।

೧೮೮. **ಅನ್ತರಾ ಅಹೋಸೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅನ್ತರಸದ್ದೋ ಬ್ಯವಧಾನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅನ್ತರಿತಾ ಅಹೋಸಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ"ತಿ। ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಧಮ್ಮಕಥಾ ಬ್ಯವಧಾನಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೯. **ಆಬಾಧಪ್ಪಚ್ಚಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಬಾಧಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಸಙ್ಖಾತೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। ಇಮಿನಾ ಆಬಾಧೋಯೇವ ಪಚ್ಚಯೋ ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯೋತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ।

೧೯೩. ದುಕ್ಕಟವತ್ಥು ನಾಮ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರಾದಿನಾ ಮಾಲಾವಚ್ಛರೋಪನಾದಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯವತ್ಥು ನಾಮ ಮಾಲಾವಚ್ಛರೋಪನಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಪಥವೀಖಣನಾದಿ। **ಪಹರಣೀತಿ** ಪಹರತಿ ಇಮಾಯಾತಿ ಪಹರಣೀ। **ಏತನ್ತಿ** "ಪಹರಣೀ"ತಿ ಏತಂ ನಾಮಂ। ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಆವುಧಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ **ಲೋಹಭಣ್ಡಸ್ಸಾತಿ** ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ಆವುಧಸಙ್ಖಾತಂ ಲೋಹಭಣ್ಡಂ। **ವುತ್ತಮೇವಾತಿ** "ಕತಕಂ ನಾಮ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಕಾರ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೯) ವುತ್ತಮೇವ। **ಧನಿಯಸ್ಸೇವಾತಿ** ಧನಿಯಸ್ಸ ಏವ। ಅಞ್ಞೇಸಞ್ಚಿ ಕತಾಯ ಸಬ್ಬಮತ್ತಿಕಾಮಯಕುಟಿಯಾ ಅಪಾಕಟತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಧನಿಯಸ್ಸೇವಾ"ತಿ। ಅಥ ವಾ ಧನಿಯಸ್ಸ ಸಬ್ಬಮತ್ತಿಕಾಮಯಕುಟಿ ಇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕಂ

ವಿಹಾರಾನುಜಾನನಕಥಾ

೧೯೪. ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ನ ಇಪಧಾತು ಹೋತಿ, ಅಪಿಚ ಞಾಧಾತುಯೇವ, ಸೋ ಚ ಖೋ ಅನುಜಾನನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅನನುಞ್ಞಾತಂ ಹೋತೀ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಞಾಧಾತುಸ್ಸ ಅವಬೋಧನಾದಯೋ ಅತ್ಥೇ ನಿವತ್ತೇತಿ, ಅನುಜಾನನತ್ಥಂಯೇವ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಡ್ಢಯೋಗಾದೀನಂ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ವಿಹಾರಸದ್ದೇನ ಪಾರಿಸೇಸತೋ ಅವಸೇಸಾವಾಸೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಅಡ್ಢಯೋಗಾದಿಮುತ್ತಕೋ ಅವಸೇಸಾವಾಸೋ"ತಿ। **ಸುವಣ್ಣವಙ್ಗಗೇಹನ್ತಿ** ಸುವಣ್ಣವಙ್ಗಛದನೇನ ಛಾದಿತಂ ಗೇಹಂ। **ಇಟ್ಠಕಾಗುಹಾತಿ** ಇಟ್ಠಕಾಯ ಕತಾ ಗುಹಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಆಗತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೇನ ದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಆಗಚ್ಛತೀತಿ **ಆಗತೋ,** ನ ಆಗತೋ **ಅನಾಗತೋ,** ಸಙ್ಘೋ। ಆಗತೋ ಚ ಅನಾಗತೋ ಚ **ಆಗತಾನಾಗತೋ,** ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೋ ಪುಂಲಿಙ್ಗೋ, ತಸ್ಸ। "ಅಪ್ಪಟಿಹತಚಾರಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಅಪ್ಪಟಿಹತಚಾರೋ **ಚಾತುದ್ದಿಸೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೯೫. ಅನುಮೋದನಗಾಥಾಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉತುವಿಸಭಾಗವಸೇನಾತಿ** ಸೀತಉಣ್ಹಾನಂ ಉತೂನಂ ವಿಸಭಾಗವಸೇನ। **ಸಂಫುಸಿತಕವಾತೋತಿ** ಸಹ ಉದಕಬಿನ್ದುನಾ ಆಗತೋ ವಾತೋ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಸಂಸದ್ದೋ ಸಹತ್ಥೋ, ಫುಸಿತಸದ್ದೋ ಉದಕಬಿನ್ದುವಾಚಕೋ। **ಉಜುಕಮೇಘವುಟ್ಠಿಯೋ ಏವಾತಿ** ವಾತೇನ ಅಪಹರಿತತ್ತಾ ಉಜುಕಂ ಪತಿತಾ ಮೇಘವುಟ್ಠಿಯೋ ಏವ। ಪಾಳಿಯಂ **ತತೋತಿ** ಏತ್ಥ ತೋಪಚ್ಚಯೋ ಪಚ್ಚತ್ತತ್ಥೇ ವತ್ತತಿ। ಸೋ ವಿಹಾರೋತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾಳಮಿಗಾನಿ ಚಾತಿ** ವಾಳಮಿಗೇ ಚ। ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಹೇಸ। **ಏತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನೀತಿ** "ಸೀತ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸತ್ತ ಪದಾನಿ। **ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನೀತಿ** ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಸೀತಂ ಪಟಿಹನತಿ…ಪೇ॰… ವುಟ್ಠಿಯೋ ಪಟಿಹನತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ವಿಹಾರೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ **ತತೋತಿ** ಏತ್ಥ ತೋಪಚ್ಚಯೋ ಕತ್ತುತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನ ವಿಹಾರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಹಞ್ಞತೀತಿ** ಪಟಿಹನೀಯತಿ। **ಸುಖತ್ಥನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೋತಿ ಆಹ "ಸುಖವಿಹಾರತ್ಥ"ನ್ತಿ। "ಲೇಣತ್ಥಞ್ಚ

ಸುಖತ್ಥಞ್ಚಾ”ತಿ ಪದದ್ವಯಂ “ಹೋತೀ”ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ವಿಹಾರದಾನಂ ಲೇಣತ್ಥಞ್ಚ ಸುಖತ್ಥಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದನ್ತಿ** ಅಯಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವುತ್ತನ್ತಿ** ವುತ್ತೋ। ವಿಹಾರದಾನಂ ಸುಖತ್ಥಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಝಾಯಿತುಂ ವಿಪಸ್ಸಿತುಞ್ಚ ಯಂ ಸುಖಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತದತ್ಥನ್ತಿ** ತಸ್ಸ ಸುಖಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ। **ಪರಪದೇನಪೀತಿ** “ಝಾಯಿತುಞ್ಚ ವಿಪಸ್ಸಿತು”ನ್ತಿ ಪದದ್ವಯತೋ ಪರಂ ಠಿತೇನ “ವಿಹಾರದಾನ”ನ್ತಿ ಪದೇನಪಿ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। **ವಿಹಾರದಾನನ್ತಿ** ವಿಹಾರಸ್ಸ ದಾನಂ, ದಾತಬ್ಬವಿಹಾರಂ ವಾ, ವಣ್ಣಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ತನ್ತಿ** ಸಂಯುತ್ತನಿಕಾಯೇ ವುತ್ತಂ। ಸಾಧಕಪಾಳಿಯಂ ಯೋ ಉಪಸ್ಸಯಂ ದದಾತಿ, ಸೋ ಚ **ಸಬ್ಬದದೋ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಬಲಾದೀನಂ ದದೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ ಚಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣತ್ಥೋ। ಸೋ ಏವಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ।

“ವಿಹಾರೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಾಸಯೇತ್ಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ಏತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಾಸಯೇತಿ** ವಾಸೇಯ್ಯ। **ತೇಸಂ ಅನ್ನಞ್ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ “ತೇಸ”ನ್ತಿ ಪದಂ “ಅನುಚ್ಛವಿಯ”ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇಸಂ ಅನುಚ್ಛವಿಯ”ನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಅನುಚ್ಛವಿಯಂ ಅನ್ನಞ್ಚ ಅನುಚ್ಛವಿಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ **ತೇಸನ್ತಿ** ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಮ್ಪದಾನವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇಸೂ”ತಿ, ಭಿಕ್ಖೂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಜುಭೂತೇಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ ಕತ್ವಾ ಉಜುಭೂತಾನಂ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। “ಅಕುಟಿಲಚಿತ್ತೇಸೂ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಉಜುಭೂತೇಸೂ”ತಿ ಏತ್ಥ ಉಜುಸದ್ದಸ್ಸ ಅಕುಟಿಲತ್ಥಞ್ಚ ಭೂತಸದ್ದೇನ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಜುಭೂತಂ ಚಿತ್ತಮೇತೇಸನ್ತಿ **ಉಜುಭೂತಾತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ನಿದಹೇಯ್ಯಾತಿ** ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಠಪೇಯ್ಯ। “ನ ಚಿತ್ತಪಸಾದಂ ವಿರಾಧೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಏವತ್ಥಫಲಂ ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥಾಪೋಹನಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಫಲಜೋತಕೋ। ಏವಂ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರದಾಯಕಸ್ಸ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೯೭. **ಆವಿಞ್ಛನಛಿದ್ದನ್ತಿ** ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಅವ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅಞ್ಛತಿ ಆಕಡ್ಢತಿ ಏತ್ಥ, ಏತೇನಾತಿ ವಾ **ಆವಿಞ್ಛನಂ**। ಅವಪುಬ್ಬೋ ಅಛಿಧಾತು, ಉಪಸಗ್ಗಅಕಾರಸ್ಸ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ, ಧಾತುಅಕಾರಸ್ಸ ಚ ಇಕಾರಂ ಕತ್ವಾ “ಆವಿಞ್ಛನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಮೇವ ಛಿದ್ದಂ ಆವಿಞ್ಛನಛಿದ್ದಂ। **ಆವಿಞ್ಛನರಜ್ಜುನ್ತಿ** ಕವಾಟಚ್ಛಿದ್ದೇ ಅವ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅಞ್ಛತಿ ಆಕಡ್ಢತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ಆವಿಞ್ಛನಾ,** ಸಾಯೇವ ರಜ್ಜೂತಿ ಆವಿಞ್ಛನರಜ್ಜು। ಕಾಚಿ ರಜ್ಜು ನ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ ನ ಹೋತಿ, ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೀಣಿ ತಾಲಾನೀತಿ** ಏತ್ಥ ತಾಲಸದ್ದೋ ಕುಞ್ಚಿಕಾಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ತಿಸ್ಸೋ ಕುಞ್ಚಿಕಾಯೋ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ತಾಲಸದ್ದಸ್ಸ ರುಕ್ಖತೂರಿಯವಿಸೇಸೇ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಯಂ ಯನ್ತಿ** ಉಪಕರಣಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಯನ್ತಕಸ್ಸ। **ವೇದಿಕಾವಾತಪಾನನ್ತಿ** ವಾತಂ ಪಿವತಿ ಅನೇನಾತಿ **ವಾತಪಾನಂ,** ವೇದಿಕಾಯ ಕತಂ ವಾತಪಾನಂ ವೇದಿಕಾವಾತಪಾನಂ। **ಚಕ್ಕಲಿಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಚಕ್ಕಾಕಾರೇನ ಅಲತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಚಕ್ಕಲಂ,** ಚೋಳಕಪಾದಪುಞ್ಛನಂ। ತೇನ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಚಕ್ಕಲಿಕನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಚೋಳಕಪಾದಪುಞ್ಛನಂ ಬನ್ಧಿತು”ನ್ತಿ। “ವಾತಪಾನಪ್ಪಮಾಣೇನ ಭಿಸಿಂ ಕತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಾತಪಾನಪಮಾಣೇನ ಕತಾ ಭಿಸಿ **ವಾತಪಾನಭಿಸೀತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೨೯೭. “ಉಚ್ಚಕಮ್ಪಿ ಆಸನ್ದಿಕ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕತೋಭಾಗೇನ ದೀಘಪೀಠಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಾದಕಮೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತೋ ಅಧಿಕಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತೋಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಪಮಾಣಯುತ್ತೋ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸತ್ತಙ್ಗೋತಿ** ತೀಸು ದಿಸಾಸು ಅಪಸ್ಸಯೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದಾತಿ ಸತ್ತ ಅಙ್ಗಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸತ್ತಙ್ಗೋ। **ಅಯಮ್ಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಆಸನ್ದಿಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಏಳಕಪಾದಪೀಠಂ ನಾಮ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಳಕಸ್ಸ ಪಾದೋ ವಿಯ ಪಾದೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಏಳಕಪಾದಂ,** ತಮೇವ ಪೀಠಂ **ಏಳಕಪಾದಪೀಠಂ। ಆಮಲಕವಣ್ಣಿಕಪೀಠನ್ತಿ** ಆಮಲಕಾಯ ವಣ್ಣೋ ಸಣ್ಠಾನೋ ಆಮಲಕವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಯೋಜಿತಂ ಆಮಲಕವಣ್ಣಿಕಂ, ತದೇವ ಪೀಠಂ ಆಮಲಕವಣ್ಣಿಕಪೀಠಂ। “ಆಕಾರೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಣ್ಣಸದ್ದಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇಮಾನೀತಿ** ಪೀಠಾನಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪೀಠೇ। **ಮುಞ್ಚಪಬ್ಬಜಮಯನ್ತಿ** ಮುಞ್ಜೇನ ಚ ಪಬ್ಬಜೇನ ಚ ಕತಂ।

ಮನುಸ್ಸಾನನ್ತಿ ವಡ್ಢಕೀಮನುಸ್ಸಾನಂ। **ಭವಿಸಂರಕ್ಖನತ್ಥಾಯಾತಿ** ಭವಿಯಾ ವಿನಾಸನತೋ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ। **ಸಿಮ್ಬಲಿರುಕ್ಖಾದೀನನ್ತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ತೂಲನಿಬ್ಬತ್ತಕೇ ಸಬ್ಬರುಕ್ಖೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಖೀರವಲ್ಲಿಆದೀನನ್ತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ತೂಲನಿಬ್ಬತ್ತಕಾ ಸಬ್ಬಾ ಲತಾಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಪೋಟಕೀತಿಣಾದೀನನ್ತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ತೂಲನಿಬ್ಬತ್ತಕಾ ಸಬ್ಬಾ ತಿಣಜಾತಿಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತೀಹೀತಿ** ರುಕ್ಖಲತಾಪೋಟಕೀಹಿ। ನನು ಭೂತಗಾಮಾನಂ ಅನೇಕತ್ತಾ ಏತೇಹಿ ತೀಹಿ ಮುತ್ತೋ ಭೂತಗಾಮೋ ಅತ್ಥಿ, ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಸಬ್ಬಭೂತಗಾಮಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ **ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಆಹ "ರುಕ್ಖವಲ್ಲಿತಿಣಜಾತಿಯೋ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ **ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ। ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಏತಂ ತೂಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಬಿಬ್ಬೋಹನೇ ಲೋಮಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲೋಮಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೇನ ತೂಲಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಪುಪ್ಫ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುಪ್ಫಂ। ಪತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧಂ ತಮಾಲಪತ್ತಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅವಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತಂ ಸುದ್ಧಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪಞ್ಚವಿಧ**ನ್ತಿ ಉಣ್ಣಚೋಳವಾಕತಿಣಪಣ್ಣವಸೇನ ಪಞ್ಚಪಕಾರಂ।

"ಉಪಡ್ಢಕಾಯಪಮಾಣಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಡ್ಢಕಾಯಿಕಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಡ್ಢಸ್ಸ ಕಾಯಸ್ಸ ಪಮಾಣೇನ ಕತಾನಿ **ಅಡ್ಢಕಾಯಿಕಾನೀ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯೇಸು ಬಿಬ್ಬೋಹನೇಸು ಕಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸೀಸಂ ಉಪದಹನ್ತಿ, ತಾನಿ ಬಿಬ್ಬೋಹನಾನಿ ಅಡ್ಢಕಾಯಿಕಾನಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಬಿಬ್ಬೋಹನಸ್ಸ। ವಿತ್ಥಾರತೋ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ **ಹೋತೀ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಯತ್ಥ ಸಹ ಗೀವಾಯ ಸಕಲಂ ಸೀಸಂ ಠಪೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಸ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ ವಿತ್ಥಾರಪಮಾಣನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ತೀಸು ಕಣ್ಣೇಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣಾನ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಬಿಬ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ಠಪೇತಬ್ಬಚೋಳಪಮಾಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಇದಂ ಪನ ಬಿಬ್ಬೋಹನಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ಠಪಿತಚೋಳಸ್ಸ **ಕೋಟಿಯಾ ಕೋಟಿಂ** ಆಹಚ್ಚ ದ್ವಿಗುಣಂ ಕತಂ ತಿಕಣ್ಣಂ **ಹೋತಿ**, ತೇಸು ತೀಸು ಕಣ್ಣೇಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣಾನಮನ್ತರಂ ವಿದತ್ಥಿ ಚತುರಙ್ಗುಲಂ **ಹೋತಿ**, ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ **ಕೋಟಿತೋ ಕೋಟಿ**ಮಾಹಚ್ಚ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ **ಹೋತಿ**, ಇದಂ ಪನ ಬಿಬ್ಬೋಹನಂ ತಿಕಣ್ಣಂ **ಹೋತಿ**। ವಟ್ಟಂ ವಾ ಚತುರಸ್ಸಾದಿಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಂ ಯಥಾ **ಕೋಟಿತೋ ಕೋಟಿ** ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪುಥುಲಟ್ಠಾನಂ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ **ಹೋತಿ**, ಏವಂ ಸಿಬ್ಬಿತಬ್ಬಂ। ಇತೋ ಅಧಿಕಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಊನಂ ಪನ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ಸೀಸೂಪಧಾನ**ನ್ತಿ ಸೀಸಂ ಉಪದಹನ್ತಿ ಠಪೇನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಸೀಸೂಪಧಾನಂ। **ಬಿಬ್ಬೋಹನಾನೀ**ತಿ ವಿಸೇಸೇನ, ವಿಸೇಸಂ ವಾ ಸುಖಂ ವಹನ್ತೀತಿ ಬಿಬ್ಬೋಹನಾನಿ। **ಉಪರೀ**ತಿ ಬಿಬ್ಬೋಹನಾನಂ ಉಪರಿ। ಯಾನಿ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯತೂಲಾನಿ ಸನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಹನ್ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಖುದ್ದಕಂ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿನಯಧರಉಪತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಪನ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ವಿನಯಧರ" ಇತಿ ಪದೇನ ಫುಸ್ಸದೇವತ್ಥೇರತೋ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಕಪ್ಪಿಯತೂಲಂ ವಾ**ತಿ ಭಿಸಿಯಂ ಅಕಪ್ಪಿಯತೂಲಂ ವಾ। ಬಿಬ್ಬೋಹನೇ ಹಿ ಅಕಪ್ಪಿಯತೂಲಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ಪಞ್ಚಭಿಸಿಯೋತಿ ಏತ್ಥ ವಾಕ್ಯಭಾವಞ್ಚ ಅಸಮಾಹಾರದಿಗುಭಾವಞ್ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಪಞ್ಚಹಿ ಉಣ್ಣಾದೀಹಿ ಪೂರಿತಾ ಭಿಸಿಯೋ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಣ್ಣಾದೀಹಿ ಪೂರಿತಾ ಭಿಸಿಯೋ ಪಞ್ಚಭಿಸಿಯೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅತ್ಥತೋ ಪನ ವಾಕ್ಯಮ್ಪಿ ಅಸಮಾಹಾರದಿಗುಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। ಕಸ್ಮಾ ಪಞ್ಚಗಣನಾ **ಹೋತೀ**ತಿ ಆಹ "ತೂಲಗಣನಾಯ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ತೂಲಗಣನಾಯ ಏತಾಸಂ ಗಣನಾ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಪಞ್ಚಭಿಸಿಯೋ **ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉಣ್ಣಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು। ಉಣ್ಣಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಮ್ಬಲಮೇವಾ**ತಿ ಉಣ್ಣಾಮಯಂ ಕಮ್ಬಲಮೇವ। ಉಣ್ಣಾಯ, ಉಣ್ಣಂ ವಾ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಾ ಭಿಸಿ **ಉಣ್ಣಾಭಿಸಿ**। ಏಸೇವ ನಯೋ **ಚೋಳಭಿಸಿ**ಆದೀಸು।

ಪಮಾಣನಿಯಮೋತಿ ಏತ್ತಕಾ ಪಮಾಣಾತಿ ಪಮಾಣಸ್ಸ ನಿಯಮೋ। ಮಞ್ಚೇ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಾ ಭಿಸಿ **ಮಞ್ಚಭಿಸಿ**। **ಏತಾಸ**ನ್ತಿ ಮಞ್ಚಭಿಸಿಆದೀನಂ। ಯಂ ಏತಂ ತೂಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೂರಕೇಪೀ**ತಿ ಚಮ್ಮಮಯಭಿಸಿಯಮ್ಪಿ। **ಏತೇನಾ**ತಿ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತವಚನೇನ ಸಿದ್ಧಂ **ಹೋತೀ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಮಜ್ಝಭಿಸಿನ್ತಿ ಮಜ್ಝೇ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ ಭಿಸಿಂ। “ಅತ್ಥರಣತ್ಥಾಯ ಸಂಹರನ್ತೀತಿ ಯುಜ್ಜತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಅತ್ಥರನ್ತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಿಯೂಪಚಾರೇನ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅತ್ಥರಣಾಯ ಹಿ ಸಂಹರಣಂ ಕಾರಣಂ ನಾಮ, ಅತ್ಥರಣಂ ಕಾರಿಯಂ ನಾಮ। **ಉಪರೀತಿ** ಭಿಸಿಭವಿಯಾ ಉಪರಿ। **ಫುಸಿತಾನೀತಿ** ಬಿನ್ದೂನಿ। **ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಭಿತ್ತಿಯಂ ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ರಾಜಿಕರಣಂ ವಿಯ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ।

೧೯೮. **“ಇಕ್ಕಾಸ”**ನ್ತಿ ನಾಮಂ ನಿಯ್ಯಾಸಸಿಲೇಸಾನಂ ನಾಮನ್ತಿ ಆಹ “ರುಕ್ಖನಿಯ್ಯಾಸಂ ವಾ ಸಿಲೇಸಂ ವಾ”ತಿ। “ಕುಣ್ಡಕಮಿಸ್ಸಕಮತ್ತಿಕ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕುಣ್ಡಕೇನ ಮಿಸ್ಸಕಾ ಮತ್ತಿಕಾ **ಕುಣ್ಡಕಮತ್ತಿಕಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾಸಪಪಿಟ್ಠನ್ತಿ** ಸಾಸಪಚುಣ್ಣಂ। “ಬಿನ್ದು ಬಿನ್ದು ಹುತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಚ್ಛುಸ್ಸನ್ನಂ ಹೋತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಕಾರಣೂಪಚಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಚ್ಛುಸ್ಸನ್ನಞ್ಹಿ ಕಾರಣಂ ಹೋತಿ, “ಬಿನ್ದು ಬಿನ್ದು ಹುತ್ವಾ”ತಿ ಠಾನಂ ಕಾರಿಯಂ ಹೋತಿ। “ಪುಞ್ಛಿತು”ನ್ತಿ ಸೋಧೇತುಂ। **ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದಗೂಥಮತ್ತಿಕನ್ತಿ** ಮಹಿಲತಾಯ ಗೂಥಮಯಂ ಮತ್ತಿಕಂ। ಇಮಿನಾ **ಲಣ್ಡಮತ್ತಿಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಲಣ್ಡಸದ್ದೋ ಗೂಥಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೯೯. **ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಟಿಭಾನಚಿತ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ “ಇತ್ಥಿರೂಪಕಂ ಪುರಿಸರೂಪಕ”ನ್ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಿಂ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸರೂಪಮೇವ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ “ನ ಕೇವಲ”ನ್ತಿಆದಿ। ತಿರಚ್ಛಾನರೂಪಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ವಾ “ಕರೋಹೀ”ತಿ ವತ್ತುಂ ವಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದ್ವಾರಪಾಲನ್ತಿ** ದ್ವಾರಪಾಲರೂಪಂ। **ಪಸಾದನೀಯಾನೀತಿ** ಪಸಾದೇತಬ್ಬಾನಿ, ಪಸಾದೇತುಂ ಅರಹಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦೦. **ಏಕಙ್ಗಣಾತಿ** ಅವಿಹಾರಟ್ಠಾನೇನ ಸಮಾನಭೂಮಿಭಾಗಾ। **ಮುಣ್ಡಚ್ಛದನಗಬ್ಭೋತಿ** ಮುಣ್ಡೇನ ಛಾದೇತಬ್ಬೋ ಗಬ್ಭೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ವಿಞ್ಛಿತಬ್ಬರುಕ್ಖೇ। “ಕತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕುಲಙ್ಕಪಾದಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಂ ಆಹರಿಮಂ ಭಿತ್ತಿಪಾದಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಸ್ಸಪರಿತ್ತಾಣತ್ಥನ್ತಿ** ವಸ್ಸೋದಕಪರಿತ್ತಾಣತ್ಥಂ। “ಮದ್ದಿತಮತ್ತಿಕ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉದ್ದಸುಧನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸುಧಾಸದ್ದಸ್ಸ ಲೇಪನಸುಧಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಭೋಜನಸುಧಂ ನಿವತ್ತೇತಿ।

ಪಮುಖನ್ತಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪಮುಖಂ। **ಯನ್ತಿ** ಪದೇಸಂ, ಹನನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಸ್ಸ ಕತಪದೇಸಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **“ಪಘಾನ”ನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ** ದೀಘವಸೇನ “ಪಘಾನ”ನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಮಿನಾ ಪುರಿಮಪಾಠೇ ರಸ್ಸಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। **“ಪಕುಟ್ಟ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋತಿ** ಸಸಂಯೋಗವಸೇನ “ಪಕುಟ್ಟ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಇಮಿನಾ ಪುರಿಮಪಾಠೇ ನಿಸಂಯೋಗಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಂಸನ್ತಿ** ವೇಳುಂ। **ತತೋತಿ** ವಂಸತೋ। “ಓಸಾರೇತ್ವಾ ಕತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಓಸಾರೇತ್ವಾ ಕತಂ **ಓಸಾರಕನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಛದನಪಮುಖ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚಕ್ಕಲಯುತ್ತೋತಿ** ಚಕ್ಕಲೇನ ಯುತ್ತೋ।

೨೦೧. **ಪಾನೀಯದಾನಭಾಜನನ್ತಿ** ಪಾನೀಯಂ ದೇತಿ ಅನೇನಾತಿ ಪಾನೀಯದಾನಂ, ತಮೇವ ಭಾಜನಂ ಪಾನೀಯದಾನಭಾಜನಂ। “ಉಳುಙ್ಕೋ ಚ ಥಾಲಕಞ್ಚಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ದ್ವೇ ಪಾನೀಯಸಙ್ಖಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೦೨. **ದ್ವಾರಥಕನಕನ್ತಿ** ದ್ವಾರಂ ಥಕೇತಿ ಅನೇನಾತಿ ದ್ವಾರಥಕನಕಂ। ಗಾಮದ್ವಾರೇಸು ದ್ವಾರಥಕನಕಂ ವಿಯ ಚಕ್ಕಲಯುತ್ತಂ ದ್ವಾರಥಕನಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೨೦೪. **ಅಸ್ಸತರಿರಥಾತಿ** ಅಸ್ಸಾನಂ ವಿಸೇಸೇನ, ಅತಿಸಯೇನ ವಾತಿ **ಅಸ್ಸತರೋ,** ಅಥ ವಾ ಪಕತಿಅಸ್ಸೇ ತರತಿ ಅತಿಕ್ಕಮತೀತಿ ಅಸ್ಸತರೋ, ಸೋ ಏತೇಸು ರಥೇಸು ಯುಜ್ಜಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಸ್ಸತರೀ, ತೇಯೇವ ರಥಾತಿ ಅಸ್ಸತರಿರಥಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಸ್ಸತರಯುತ್ತಾ ರಥಾ ಅಸ್ಸತರಿರಥಾ”ತಿ। ತತ್ಥ “ಅಸ್ಸತರಯುತ್ತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **“ಅಸ್ಸತರೀ”**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅಸ್ಸತ್ಥಿತದ್ಧಿತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾತಿ** ಪದಸ್ಸ “ಸತಂ ಕಞ್ಞಾ ಸಹಸ್ಸಾನೀ”ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬತ್ತಾ ವುತ್ತಂ

“ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾನೀ”ತಿ। ಇಮಿನಾ ನಿಕಾರಸ್ಸ ಆಕಾರೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಣ್ಣೇಸು ಆಮುತ್ತಂ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಂ ಏತಾಸನ್ತಿ **ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾ** ಕಞ್ಞಾಯೋ।

ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಕಿಲೇಸಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ”ತಿ। **ಸೀತಿಭೂತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಲೇಸಾತಪಾನಂ ಅಭಾವೇನೇವ ಸೀತಿಭೂತೋ, ನ ಅಞ್ಞೇಸನ್ತಿ ಆಹ “ಕಿಲೇಸಾತಪಾಭಾವೇನಾ”ತಿ। “ಕಿಲೇಸೂಪಧಿಅಭಾವೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ನಿರುಪಧೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಖನ್ಧೂಪಧಿಅಭಿಸಙ್ಖಾರೂಪಧಿಅಭಾವೇನಾತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ।

ಆಸತ್ತಿಯೋತಿ ಏತ್ಥ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಿಸಯೇಸು, ಭವೇಸು ವಾ ಸಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಆಸತ್ತಿಯೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ರೂಪಾದೀಸೂ”ತಿಆದಿ। **ಪತ್ಥನಾಯೋ**ತಿ ತಣ್ಹಾಯೋ। ಇಮಿನಾ ಆಸತ್ತೀನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಛೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಛೇಧಾತುಯಾ ಛೇದನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿನೇಯ್ಯ ಹದಯೇ ದರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ವಿನೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಭಾವಞ್ಚ ಹದಯಸದ್ದಸ್ಸ ಚಿತ್ತವಾಚಕಭಾವಞ್ಚ ದರಥಸರೂಪಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಚಿತ್ತೇ ಕಿಲೇಸದರಥಂ ವಿನೇತ್ವಾ”ತಿ। ತತ್ಥ “ಚಿತ್ತೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಹದಯಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಕಿಲೇಸ” ಇತಿ ಪದೇನ ದರಥಸರೂಪಂ, “ವಿನೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಯಕರಣ**ನ್ತಿ ಪರಿಬ್ಬಯಮೂಲಂ। ತಞ್ಹಿ ವಯಂ ಕರಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ ವಯಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಮಿನಾ ವಯಸ್ಸ ಕರಣಂ ವಯಾಯಿಕಂ, ಕರಣತ್ಥೇ ಆಯಿಕಪಚ್ಚಯೋ, ವಯಾಯಿಕಮೇವ **ವೇಯ್ಯಾಯಿಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೦೭. **ಆದೇಯ್ಯವಾಚೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಯಿತಬ್ಬಾತಿ **ಆದೇಯ್ಯಾ,** ಸಾ ವಾಚಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಆದೇಯ್ಯವಾಚೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತಸ್ಸ ವಚನ”ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ। **ಸಧನಾ**ತಿ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನ ಧನಾ, ಅತ್ತನೋ ವಾ ಧನವನ್ತೋ। **ಮನ್ದಧನಾ**ತಿ ಅಪ್ಪಧನಾ। **ಅದಾಸೀ**ತಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಅದಾಸಿ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ, ದತ್ವಾ ಕತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ**ತಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ, ಅಗಮಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕಹಾಪಣೇ ಸನ್ಥರೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕೋಟಿಯಾ ಕರಣಭೂತಾಯ, ಆಧಾರಭೂತಾಯ ವಾ। **ಪಟಿಪಾತೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಟಿಹನಾಪೇತ್ವಾ । ತತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಯೇ ರುಕ್ಖಾ ವಾ ಯಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ತಾಸಂ ರುಕ್ಖಪೋಕ್ಖರಣೀನಂ। ಸಾಮಞ್ಞಞ್ಹಿ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಪರಿಕ್ಖೇಪಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಪರಿಣಾಹಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ।

ಏವಂ ಬಹುಧನಂ ಚಜನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಗಹಪತಿನೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕೋಟ್ಠಕಂ ಮಾಪೇಸೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞೇ ಕೋಟ್ಠಕೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಪಾಸಾದ”ನ್ತಿ।

ವಿಹಾರಾದಯೋತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತೇ ಪರಿವೇಣಾದಯೋ ಚುದ್ದಸ ಉಪಕರಣೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ವಿಹಾರಕಾರಾಪನಪಸಙ್ಗೇನ ಸತ್ತನ್ನಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ವಿಹಾರಕಾರಾಪನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ವಿಹಾರಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೨) ಕಾರಾಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಭೂಮಿಂ ಸುವಣ್ಣಯಟ್ಠಿಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಕಾರಾಪೇಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಪರತೋಪಿ। ಅಟ್ಠಕರೀಸಪ್ಪಮಾಣಾ ಭೂಮಿ ಉಸಭೇನ ದಸಉಸಭಪ್ಪಮಾಣಾ ಯಟ್ಠಿಯಾ ದ್ವಿಸತಯಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। “ಏವಂ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಜನಂ ಸಂವೇಜೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಲಮೇವ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತೀಸು ವಿರಜ್ಜಿತುಂ, ಅಲಂ ಏವ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ವಿಮುಚ್ಚಿತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತೀಸೂ”ತಿ ಪದಞ್ಹಿ “ವಿಮುಚ್ಚಿತು”ನ್ತಿ ಪದೇನ ವಿಭತ್ತಿಪರಿಣಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ।

೩೦೮. ಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಸದ್ದಾನಂ ಅಧಿಕರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಖಣ್ಡನ್ತಿ ಛಿನ್ನೋಕಾಸೋ। ಫುಲ್ಲನ್ತಿ ಫಲಿತೋಕಾಸೋ”ತಿ। ತತ್ಥ “ಛಿನ್ನೋಕಾಸೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಖಣ್ಡತಿ ಛಿಜ್ಜತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಖಣ್ಡ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಫಲಿತೋಕಾಸೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಫುಲ್ಲತಿ ಫಲತಿ

ಏತ್ಥಾತಿ **ಫುಲ್ಲನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಟಿಸಙ್ಖರಿಸ್ಸತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಾಟಿಸದ್ದಸ್ಸ ಪಾಕತಿಕತ್ಥಭಾವಂ, ಸಙ್ಖರಿಸ್ಸತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಕರಧಾತುಯಾ ನಿಪ್ಫನ್ನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಪಾಕತಿಕಂ ಕರಿಯತೀ"ತಿ।

೩೧೦. **ಥೇರೋತಿ** ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ, ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇದನ್ತಿ** ಗಿಲಾನಪಟಿಜಗ್ಗನಾದಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಥೇರಸ್ಸ। **ಅಗ್ಗಾಸನನ್ತಿಆದೀಸು** ಅಗ್ಗಸದ್ದೋ ಪರಮತ್ಥೋಪಿ ಉತ್ತಮತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಥೇರಾಸನ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಅನ್ತರಾ ಸತ್ಥೀನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಅನ್ತರಾತಿ** ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ। ಸತ್ಥಿಸದ್ದೋ ಚ ಊರುಸಙ್ಖಾತೋ ಪಾದವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ ಅನ್ತರೇ"ತಿ।

೩೧೫. **ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀತಿ** ಏತ್ಥ ಕಂ ವಯಂ ಕತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀತಿ ಆಹ "ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ। **ಏವನ್ತಿಆದಿ** ನಿಗಮನಂ।

ಆಸನಪ್ಪಟಿಬಾಹನಾದಿಕಥಾ

೩೧೬. **ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಪ್ಪಕತಸದ್ದೋ ಅನಿಟ್ಠಿತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಅನಿಟ್ಠಿತೇ ಭೋಜನೇ"ತಿ। ಪಕಿರಿಯಿತ್ಥ, ಪಕಿರಿಯಿಸ್ಸತೇ ವಾ **ಪಕತಂ,** ನ ಪಕತಂ **ವಿಪ್ಪಕತನ್ತಿ** ವಿಗ್ಗಹೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಅತ್ಥತೋ ಪನ "ಕರಿಯಮಾನೋ ಅನಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಠಾನೇ। **ಅತಿಸಮೀಪನ್ತಿ** ಭುಞ್ಜಮಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅತಿಆಸನ್ನಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭುಞ್ಜಮಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಪಿವಿತ್ವಾ ವಾತಿ** ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ವಾ। **ಖಾದಿತ್ವಾ ವಾತಿ** ಖಜ್ಜಕಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ವಾ। **ರಿತ್ತಹತ್ಥಮ್ಪೀತಿ** ತುಚ್ಛಹತ್ಥಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಆಮಿಸಹತ್ಥಂ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಸೋತಿ** ರಿತ್ತಹತ್ಥೋ ಭಿಕ್ಖು।

ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ। **ಯನ್ತಿ** ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ। **ಸೋತಿ** ಪಚ್ಛಾ ಆಗತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಅಯಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನೋ ಅಯಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು। **ತೇನಾತಿ** ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನೇನ ನವಕೇನ ವಾ ವುಡ್ಢತರೇನ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ। ಕಿಂ ನವಕೇನ ವುಡ್ಢತರಂ ಆಣಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ವುಡ್ಢತರಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಸೋತಿ** ವುಡ್ಢತರೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತತೋತಿ** ಉದಕಂ ಆಹರಾಪೇತುಂ ಆಣತ್ತಿತೋ। **ಯನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ।

ಯೋತಿ ಭಿಕ್ಖು। "ಏವರೂಪಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದೇನ ತಸ್ಸ ನಿಯಮನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಕಾಸಸ್ಸ ಖೇಳಮಲ್ಲಕಂ ಠಪೇತಬ್ಬಂ। ಭಗನ್ದರಅತಿಸಾರಾನಂ ವಚ್ಚಕಪಾಲಂ ಠಪೇತಬ್ಬಂ । ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅಞ್ಞಾನಿ ಠಪೇತಬ್ಬಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಖೇಳ...ಪೇ॰... ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। **ಯಸ್ಮಿಂತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಗಿಲಾನೇ। ಯೋಪಿ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲೇಸಕಪ್ಪೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಲೇಸಕಪ್ಪಸದ್ದಾನಂ ಅತ್ಥತೋ ಏಕತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಅಪ್ಪಕೇನ ಸೀಸಾಬಾಧಾದಿಮತ್ತೇನಾ"ತಿ। **ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಗಣಂ ಇತ್ವಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಇತ್ವಾ"ತಿ। ತತ್ಥ "ಪರಿಚ್ಛೇದ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಣಸದ್ದಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಇಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಕಥಾ

೩೧೮. **ಸೇಯ್ಯಾತಿ** ಕಾಯಪಸಾರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಸಯನಕಿರಿಯಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಸಙ್ಖಾತಂ ಸೇಯ್ಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಾನೀ"ತಿ। "ಸೇಯ್ಯಾಪರಿಚ್ಛೇದೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸೇಯ್ಯಗ್ಗೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅಗ್ಗಸದ್ದಸ್ಸ ಪೂಜನತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛೇದನತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅಗ್ಗಸದ್ದಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೇನ ಯುತ್ತಭಾವೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೦೨) ಯೋಜನಾಯ ವುತ್ತೋಯೇವ। **ಕಾಲನ್ತಿ** ಸೇಯ್ಯಾಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ಕಾಲಂ। **ಗಾಹಿಯಮಾನಾತಿ** ಗಾಹಾಪಿಯಮಾನಾ। "ಅತಿರೇಕಾನಿ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಸ್ಸಾರಯಿಂಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಉದ್ಧಂ ಸಾರಯಿಂಸು ಗಚ್ಛಿಂಸು ಪವತ್ತಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅತಿರೇಕಾನೀತಿ ಚ ಭಿಕ್ಖುಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಸೇಯ್ಯಾಪರಿಚ್ಛೇದಾನಿ ಅತಿರೇಕಾನಿ। **ಅನುಭಾಗ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನು ಪಚ್ಛಾ ದಾತಬ್ಬೋ ಭಾಗೋ ಅನುಭಾಗೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪುನ ಅಪರಮ್ಪಿ ಭಾಗಂ ದಾತು"ನ್ತಿ। **ಅತಿಮನ್ದೇಸೂತಿ**ಆದಿವಚನೇನ ಕಿಞ್ಚಿಮನ್ದೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಏಕೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ಸೇಯ್ಯಾ ದಾತಬ್ಬಾ। ಯತೋ ಕಿಞ್ಚಿಮನ್ದೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ದ್ವೇ ತಯೋ ವಿಹಾರಾ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ನ ಅಕಾಮಾ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಚನೇ। ಅನುಭಾಗೇ ಗಹಿತೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಯೇನ ಅನುಭಾಗೋ ಚ ಪಠಮಭಾಗೋ ಚ ಗಹಿತೋ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ನಿಸ್ಸೀಮೇತಿ** ಏತ್ಥ ಸೀಮತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ, ನಿಸಿನ್ನಂ ವಾ ನಿಸ್ಸೀಮನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಆವಾಸವಡ್ಢನವಸೇನ ಅತಿವಿತ್ಥಾರತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ದೂರೇ ಠಿತಸ್ಸಾಪೀ"ತಿ। **ಉತುಕಾಲೇಪೀತಿ** ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹಕಾಲೇಪಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಸೀತಉಣ್ಹಉತು ತಿಖಿಣೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸೇವ ವಿಸೇಸೇನ ಉತುಕಾಲೋತಿ ನಾಮಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹಕಾಲೇಪೀ"ತಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ವಸ್ಸಕಾಲಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಪುರಿಮವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಗಾಹೋ **ಪುರಿಮಕೋ,** ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಗಾಹೋ **ಪಚ್ಛಿಮಕೋ।**

ಅನ್ತರಾ ದ್ವೀಹಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇಹಿ ಮುತ್ತೇ ಕಾಲೇ ಗಾಹೋ **ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇತಿ** ಏಕಿಸ್ಸಂ ವಿಹಾರಸೀಮಾಯಂ। **ಸೇನಾಸನಸಾಮಿಕಾತಿ** ಸೇನಾಸನದಾಯಕಾ, ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಂ। ಆವಾಸಿಕಾ ನ ಓಲೋಕೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಸೇನಾಸನೇ। **ಪಲುಜ್ಜನ್ತಮ್ಪೀತಿ** ವಿನಸ್ಸನ್ತಮ್ಪಿ। ಭಗವಾ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸೇನಾಸನಸ್ಸ। **ಅಪರಜ್ಜೂತಿ** ಅಪರಸ್ಮಿಂ ಅಹನಿ ಅಪರಜ್ಜು। **ಗತಾಯಾತಿ** ಅತಿಕ್ಕಮಿತಾಯ। **ಪವಾರಣಾಯ ಗತಾಯ** ಪವಾರಣದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತೇ ಸತಿ ಅಪರಜ್ಜು ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕೋ ಗಾಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ತನ್ತಿ ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕಂ। **ಗಾಹೇನ್ತೇನಾತಿ** ಗಾಹಾಪೇನ್ತೇನ। **ತೇನಾತಿ** ಗಣ್ಹನ್ತೇನ। **ಅಟ್ಠಮಾಸೇತಿ** ಚತ್ತಾರೋ ಹೇಮನ್ತಮಾಸೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಗಿಮ್ಹಮಾಸೇತಿ ಅಟ್ಠಮಾಸೇ। ಕದಾಚಿ ಪಞ್ಚ ಗಿಮ್ಹಮಾಸೇತಿ ನವಮಾಸೇ ವಾ। **ಖಣ್ಡಂ ವಾತಿ** ಛಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ವಾ। **ಫುಲ್ಲಂ ವಾತಿ** ಫಲಿತಟ್ಠಾನಂ ವಾ। **ಪಟಿಸಙ್ಖರಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪಾಕತಿಕಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ದಿವಸಂ ಖೇಪೇತ್ವಾತಿ** ಪರಿವೇಣೇ ದಿವಸಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಗಹಿತಸೇನಾಸನೇ। **ರತ್ತಿನ್ದಿವ**ನ್ತಿ ರತ್ತಿ ಚ ದಿವೋ ಚ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ, ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೋ, ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ** ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇನ ನ ಲಬ್ಭತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಂ।

ಅನ್ತರಾಮುತ್ತಕಗಾಹೇನ ಅಗಹೇತಬ್ಬಸೇನಾಸನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಿಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನಾತಿ** ತಿಣ್ಣಂ ಮಾಸಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇನ ತಿಣ್ಣಂ ಮಾಸಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇನ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಯಸ್ಮಿಂ ಪನಾತಿ** ಸೇನಾಸನೇ ಪನ। **ಸಕಿದೇವಾತಿ** ಏಕವಾರಮೇವ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಏಸಾ ಕಥಾ।

ತತ್ಥಾತಿ ದುವಿಧೇಸು ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೇಸು। **ಉತುಕಾಲ**ನ್ತಿ ಉತುಕಾಲೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇಸಂ ತದಾವ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಕಾಲೋ ನಾಮಾತಿ** ಉಟ್ಠಾಪನಸ್ಸ ಅಕಾಲೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕಂ ವಾ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಠಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕೋ ವಾ ಥೇರೋ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಬ್ಭಣ್ಡಿಕಾತಿ** ಉಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡಿಕಾ।

ಬಹೂಸೂತಿ ತಯೋ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಬಹೂಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। **ಪಹೋತೀತಿ** ಏಕೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಹೋತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪರಿವೇಣೇ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಪರಿವೇಣಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ। **ಏವಂ ಅಪಹೋನ್ತೇಸೂತಿ** ಏವಂ ಪರಿವೇಣಗ್ಘೇನ ಅಪಹೋನ್ತೇಸು। **ಪಾಸಾದಗ್ಘೇನಾತಿ** ವಿಹಾರಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ। **ಓವರಕಗ್ಘೇನಾತಿ** ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ। **ಸೇಯ್ಯಗ್ಘೇನಾತಿ** ಚತುಪಞ್ಚಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಾಯ ಸೇಯ್ಯಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ। **ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನೇನಾತಿ** ದ್ವಿಹತ್ಥವಿತ್ಥಾರಸ್ಸ ಚತುಹತ್ಥಆಯಾಮಸ್ಸ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಠಾನೇನ। ಏಕಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪೀಠಕಾನಂ ಠಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಏಕಪೀಠಕಟ್ಠಾನವಸೇನಾ"ತಿ। ಇದಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಸಚೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ನಿಸೀದಿತುಂ, ನ ದಾತಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪನ ಠಿತೋಕಾಸಮತ್ತಂ ನ

ಗಾಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಏತನ್ತಿ** ಠಿತೋಕಾಸಮತ್ತಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಏಕಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಜನಾನಂ ಏಕಪೀಠಕಟ್ಠಾನಭಾವೇನ ಅಪಹೋನ್ತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "ಏಕಂ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಂ ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ಜನಾನಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। "ಸೀತಸಮಯೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಣ್ಹಸಮಯೇಪಿ ಸಬ್ಬದಿವಸಂ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ದೀಪೇತಿ। ಪರಿಳಾಹಸಮಯೇ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ವಸಿತುಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಕ್ಕಾ, ಸೀತುಣ್ಹಕಾಲೇ ಪನ ನ ದಾತಬ್ಬತ್ತಾ ಪರಿಳಾಹಸಮಯೇಪಿ ನ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏಕಮಞ್ಚಟ್ಠಾನೇ ವಾ ಏಕಪೀಠಕಟ್ಠಾನೇ ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ಜನಾನಂ ನಿಸೀದನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಹಾಥೇರೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಮಹಾಥೇರೇನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿದ್ದಾಗರುಕೋತಿ** ನಿದ್ದಾಯ ಗರುಕಾರಕೋ। **ಸೀತಂ ಅನುದಹತೀತಿ** ಸೀತಂ ಮಂ ಪೀಳೇತಿ। **ತೇನಾತಿ** ಮಹಾಥೇರೇನ। **ದುತಿಯತ್ಥೇರೇನಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಮಹಾಥೇರಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾತಿ** "ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ। **ಏವನ್ತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಹೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಪೀಠಟ್ಠಾನಂ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಯನ್ತಿ**ಆದಿ ಪುರಿಮವಚನಸ್ಸ ನಿಗಮನವಸೇನ ಪಚ್ಛಿಮವಚನಸ್ಸ ಕಥನತ್ಥಾಯ ವುತ್ತವಚನಂ।

ವಸ್ಸಾವಾಸೇ ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಗನ್ತುಕವತ್ತನ್ತಿ** ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ವತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞತ್ಥಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿತುಕಾಮೇನ ಆಗನ್ತುಕೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸಮೇವಾತಿ** ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಮನದಿವಸೇಯೇವ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ। ನಗನ್ತಬ್ಬಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ। **ತತ್ರಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ತೇನಾತಿ** ಸಮ್ಬಾಧಅಸಮ್ಪುಜ್ಜನಕಾರಣಾ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ನ ಫಾಸುಂ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ। **ತಂ ವಿಹಾರನ್ತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ವಸಿತುಕಾಮೋ, ತಂ ವಿಹಾರಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ವಿಹಾರೇ, ವಸನ್ತೋ ಸುಖಂ ವಸಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉದ್ದೇಸತ್ಥಿಕೋತಿ** ಉದ್ದೇಸಂ ಅತ್ಥಿಕೋ, ಉದ್ದೇಸೇನ ವಾ। **ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸಪ್ಪಾಯತನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇನ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸ್ಸ ವಾ ಸಪ್ಪಾಯಭಾವಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ಅಞ್ಞವಿಹಾರಂ। ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಘಟ್ಟೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಘಟ್ಟೇತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ತತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾತಿ** ಸಕಟ್ಠಾನೇ। ಕಿಂ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ತುಮ್ಹೇ"ತಿಆದಿ। ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಿ ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ವಾ ನತ್ಥಿ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಉಪೋಸಥಾಗಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಇದಂ ತಾಳಞ್ಚೇವ ಇಮಂ ಸೂಚಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಮಿಯವತ್ತನ್ತಿ** ಗಮಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವತ್ತಂ। "ದಹರೇಹೀ"ತಿ ಪದಂ "ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಚ "ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಚ ಪದದ್ವಯೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ, "ಪತ್ತಚೀವರಭಣ್ಡಿಕಾಯೋ"ತಿ ಪದಂ "ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ, "ತೇಲನಾಳಿಕತ್ತರದಣ್ಡಾದೀನೀ"ತಿ ಪದಂ "ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಧಾತುಕಮ್ಮಮೇವ। **ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನಾತಿ** ಅತ್ತಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೇನ। **ವಿತಕ್ಕನ್ತಿ** ಪಚ್ಚಯಬಾಹುಲ್ಲಿಕವಿತಕ್ಕಂ। "ಸಪರಿವಾರ"ನ್ತಿ ಪದಂ "ಗಚ್ಛನ್ತಞ್ಚಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ। ಏವಞ್ಚಿ ಸತಿ ಸಪರಿವಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಞ್ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **"ನ"**ನ್ತಿ ಪದೇ ಪನ ಕಾರಕವಿಸೇಸನಂ। ಏವಞ್ಚಿ ಸತಿ ಸಪರಿವಾರಂ ನಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ದಿಸ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಚ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಮೇವ। ಏವಞ್ಚಿ ಸತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಞ್ಚ ನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಪರಿವಾರಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮನುಸ್ಸಾ ವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸೂತಿ** ಮನುಸ್ಸೇಸು। ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಯಂ ಕಾಲೋ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕಾಲೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಠಾನೇ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಏಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸಸ್ಸ, ವಚನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಯಾಚನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ಅಞ್ಞತ್ಥಾತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ। ಮೇಜ್ಜನ್ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಿನೇಹನ್ತೀತಿ **ಮಿತ್ತಾ**। ಸುಖದುಕ್ಖೇಸು ಅಮಾ ಸಹ ವತ್ತನ್ತೀತಿ **ಅಮಚ್ಚಾ**। ಮಿತ್ತಾಯೇವ ಅಮಚ್ಚಾತಿ **ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾ, ತೇ**। **ಸಮ್ಮನ್ತಯಿತ್ವಾತಿ** ಸಮಂ, ಸಮ್ಮಾ ವಾ ಮನ್ತಯಿತ್ವಾ। **ಇಧೇವಾತಿ** ಗಾಮೇ ಏವ, ವಿಹಾರೇ ಏವ ವಾ। ಕಸ್ಮಾ ಸಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನನು ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ಸಾವಜ್ಜಞ್ಚಾತಿ ಆಹ "ಸಬ್ಬಞ್ಹೇತಂ ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚೇವ ಅನವಜ್ಜಞ್ಚಾ"ತಿ। ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಏತಂ ಸಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ಅನವಜ್ಜಞ್ಚ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬಂ ಸಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಭಯಮ್ಪೀತಿ** ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಕುರುನ್ದೀಸು ವುತ್ತವಚನವಸೇನ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಏತಂ ವಚನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಆವಾಸಿಕವತ್ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಪಟಿಕಚ್ಚೇವಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಆಗತತೋ ಪಠಮಮೇವ। **ಪಧಾನಘರವಿಹಾರಮಗ್ಗೋ**ತಿ ಪಧಾನಘರಮಗ್ಗೋ ಚ ವಿಹಾರಮಗ್ಗೋ ಚ। **ಮುದ್ದವೇದಿಕಾಯಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಹಮ್ಮಿಯವೇದಿಕಾಯ। ಕಸ್ಮಾ ಇದಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ವಸ್ಸಂ ವಸಿತುಕಾಮಾ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ವಸ್ಸಂ ವಸಿತುಕಾಮಾ ಸುಖಂ ವಸಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕತಪರಿಕಮ್ಮೇಹಿ ಆವಾಸಿಕೇಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯತೋ ಕುಲತೋ ಪಕತಿಯಾ ಲಬ್ಭತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ನ ದಿನ್ನಪುಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ನ ದಿನ್ನಂ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। **ಉಪದ್ದುತಾ**ತಿ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ, ಭುಸಂ ವಾ ಪೀಳಿತಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು। **ಯೇ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾ। **ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕೇ ಗಾಹಿತೇ**ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕೇ ಸೇನಾಸನೇ ಗಾಹಾಪಿಯಮಾನೇ। **ಗಾಹಿತಭಿಕ್ಖೂನ**ನ್ತಿ ಗಾಹಾಪಿತಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಂ ಆವಸನ್ತಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಚೀವರಂ। **ಗಾಹಣಕಾಲೋ**ತಿ ಗಾಹಾಪನಕಾಲೋ। **ಉಪಕಟ್ಠೋ**ತಿ ಆಸನ್ನೋ। **ಛಾತಕಾದೀಹೀ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ರೋಗಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ। **ತತೋ**ತಿ ಚೀವರತೋ। **ತ**ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ತದನುರೂಪೇನಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಚನಸ್ಸಾನುರೂಪೇನ। **ತೇಸಂ ತೇಸ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಚೀವರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯಸ್ಸಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। ಇತಿ ವದನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಚೀವರಂ। **ಪಟಿಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। ವಿಹಾರತೋ ಅಪಸಕ್ಕಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಗಾಮೇ। **ಉಪನಿಕ್ಖೇಪಂ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ವಾ ಆರಾಮಿಕಾದೀನಂ ಹತ್ಥೇ ಉಪನಿಕ್ಖೇಪಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ವಿಹಾರೇ**ತಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ, ವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತಸ್ಸ ವಾ। **ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೇನ “ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಪೀ”ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿಕುಲಾನಂ। **ವತ್ತ**ನ್ತಿ ಜಗ್ಗನಾದಿವತ್ತಂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಕುಲಾನಂ। **ಆಗತಞ್ಚ ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಂ ಆಗತಞ್ಚ ವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕೇನ। **ದಾತುಂ ನ ಇಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೇಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾತುಂ ನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ। **ಸಭಾಗೋ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಸಭಾಗೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಏತ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ। ಪಂಸುಕೂಲಿಕಸ್ಸ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಕಸ್ಮಾ? ಗಹಪತಿಚೀವರತ್ತಾ। **ಇತೀ**ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯೇ**ತಿ ಸದ್ಧಾಯ ದಾತಬ್ಬೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭವಿಸಯೇ।

ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಲಾಭವಿಸಯೇ। **ಭಣ್ಡಪಟಿಚ್ಛಾದನ**ನ್ತಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದನಚೀವರಭಣ್ಡಂ। ಚೀವರಭಣ್ಡಮೇವ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಅನೇನ ಸರೀರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಣ್ಡಪಟಿಚ್ಛಾದನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಗಾಹೇಥಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗಾಹಾಪೇಥ। **ಗಾಹೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗಾಹಾಪೇತಬ್ಬಂ। **ವತ್ಥು ಪನಾ**ತಿ ಸಾಟಕತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ವತ್ಥು ಪನ। ಕಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತಿಯೇವ, ನನು ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥು ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ “ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಞ್ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ದಿನ್ನವತ್ಥುತೋ ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯನ್ತಿ ವತ್ಥು ದಿನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಂ ಹತ್ಥೇ ದಿನ್ನವತ್ಥೂಸು। **ತ**ನ್ತಿ ವತ್ಥು ಉಪನಾಮೇನ್ತೇಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ, ಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ನ ಉಪನಾಮೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪುಗ್ಗಲವಸೇನೇವಾ**ತಿ “ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರೇನ ಕಿಲಮನ್ತಿ, ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ತಣ್ಡುಲಭಾಗಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರಂ ಕಾತುಂ ರುಚ್ಚತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿನಾ ಪುಗ್ಗಲಂ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲವಸೇನೇವ। **ಸಙ್ಘವಸೇನಾ**ತಿ “ಸಙ್ಘೋ ಚೀವರೇನ ಕಿಲಮತೀ”ತಿಆದಿನಾ ಸಙ್ಘವಸೇನ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಪುಗ್ಗಲವಸೇನ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕತ್ತಬ್ಬತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ತಸ್ಸೇವ ಅಕತ್ತಬ್ಬತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಜಾತರೂಪರಜತವಸೇನಾಪೀ”ತಿಆದಿ। **ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡವಸೇನಾ**ತಿ ಚೀವರತಣ್ಡುಲೇಹಿ ಅವಸೇಸಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಸ್ಸ ವಸೇನ। ಚೀವರತಣ್ಡುಲಾನಞ್ಹಿ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ “ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡವಸೇನಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ತೇಹಿ ಅವಸೇಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ತಂ ಪನಾ**ತಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಪನ। ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಇದಾನೀ”ತಿಆದಿ। **ಸುಭಿಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಸಮಿದ್ಧಭಿಕ್ಖಂ। **ಸುಲಭಪಿಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಸುಖೇನ ಲಭಪಿಣ್ಡಂ। ದ್ವೀಹಿ ಪದೇಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸುಭಿಕ್ಖತ್ತಾ ಸುಲಭಪಿಣ್ಡಂ, ಸುಲಭಪಿಣ್ಡತ್ತಾ ಸುಭಿಕ್ಖನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಚೀವರಪಚ್ಚಯಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಾಲೇ**ತಿ ಗಾಹಾಪನಸ್ಸ ಕಾಲೇ। **ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವುತ್ತಂ। ಕಸ್ಮಾ ದ್ವೇ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ, ನನು ಏಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ “ಏವಞ್ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಗಾಹೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವೇ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕೇನ ಹಿ ಸಮ್ಮುತಿಲದ್ಧೇನ ಸಕ್ಕಾ ಪರಂ ಗಾಹಾಪೇತುಂ, ಅತ್ತನಾ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವೀಸು ಸಮ್ಮತೇಸು ನವಕೋ ವುಡ್ಢಸ್ಸ, ವುಡ್ಢೋ ಚ ನವಕಸ್ಸಾತಿ ಉಭೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಗಾಹೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏಕತೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾ। **ಅಟ್ಠಪಿ ಸೋಳಸಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೇನ ತತೋ ಅಧಿಕಮ್ಪಿ ಏಕತೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಸತ್ತಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಉಬ್ಬಾಹಿಕಸಮ್ಮುತಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೪೫೬) ಅಟ್ಠಪಿ ಜನಾ ಏಕತೋವ ಸಮ್ಮತಾತಿ ವಚನಞ್ಚೇತ್ಥ ಸಾಧಕಂ। ನಿಗ್ಗಹಕಮ್ಮಮೇವ ಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನ ಕರೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಸೋಳಸಜನಾನಂ, ಸಮ್ಮುತಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ಚೇತಿಯಘರ”ನ್ತಿಆದಿ।

ಆಸನಘರನ್ತಿ ಪಟಿಮಾಘರಂ। ಮಗ್ಗಪೋಕ್ಖರಣೀನಂ ಸಮೀಪೇ ಕತಾ ಸಾಲಾಯೋ ಉಪಚಾರವಸೇನ ವುಚ್ಚನ್ತಿ “ಮಗ್ಗೋ”ತಿ ಚ “ಪೋಕ್ಖರಣೀ”ತಿ ಚ। ತಾ ಹಿ ಸಾಲಾಯೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಬ್ಭನ್ತರಗತೇ ಗಾಮಾಭಿಮುಖಮಗ್ಗೇ ಚ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಖಣಿತಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಚ ಕರೀಯನ್ತಿ, ಇತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಸೇನಾಸನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಿಹಾರೋ”ತಿಆದಿ। **ರುಕ್ಖಮೂಲ**ನ್ತಿ ಛನ್ನಕವಾಟಬದ್ಧರುಕ್ಖಮೂಲಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ವೇಳುಗುಮ್ಬೇಪಿ। ಗಾಹೇನ್ತೇನ ಚ ಗಾಹೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಘಿಕೋ**ತಿ ತತುಪ್ಪಾದೋ। **ತೇಸೂ**ತಿ ದ್ವೀಸು ಚೀವರಪಚ್ಚಯೇಸು। **ಯ**ನ್ತಿ ಚೀವರಪಚ್ಚಯಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೀವರಪಚ್ಚಯಸ್ಸ। **ಠಿತಿಕತೋ**ತಿ ಪಬನ್ಧವಸೇನ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ। **ಇತರೋ**ತಿ ಪಠಮಂ ಗಹಿತಚೀವರಪಚ್ಚಯತೋ ಇತರೋ।

ಅಪ್ಪತಾಯಾತಿ ಅಪ್ಪಭಾವತೋ, ಗಾಹಿಯಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿವೇಣಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ಪರಿವೇಣಪರಿಚ್ಛೇದೇನ। **ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಪರಿವೇಣಸಾಮಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಲಭನ್ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಪರಿವೇಣಂ। **ವಿಜಟೇತ್ವಾ**ತಿ ವಿಜಟಂ ಕತ್ವಾ, ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ**ತಿ ಭಾಗಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ನ ಏವಂ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಮಹಾಸುಮತ್ಥೇರೋ ಆಹ, ತಥಾ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಕಾತಬ್ಬಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಮನುಸ್ಸಾ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪರಿವೇಣೇ, ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ ಇತಿ ಆಹಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಗಾಹಣಟ್ಠಾನೇ। **ಪಟಿಕ್ಕೋಸತೀ**ತಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಿ। ಪಟಿಕ್ಕೋಸನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಮಾ ಆವುಸೋ”ತಿಆದಿ। ಇತಿ ವುತ್ತಂ, ಇತಿ ಪಟಿಕ್ಕೋಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕೋ ಹಿ ಇತಿಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ। **ಸಙ್ಗಹ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಙ್ಗಹಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಥೇರಂ।

ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಂ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಪಚ್ಚಯಂ ಧಾರೇಥ, ಇತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಾಪುಣಾತಿ ಆವುಸೋ ಇತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। “ಗಹಿತಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಗಣ್ಹಥ, ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಕಾಲವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಗಹಿತಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅತೀತಅನಾಗತಕಾಲವಸೇನ ಅಗಹಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಚೇ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ಸತುಪ್ಪಾದಮತ್ತ**ನ್ತಿ ಗಹಣೇ ಸತಿಯಾ ಉಪ್ಪಾದನಮತ್ತಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಪಚ್ಚಯಗಹಣಟ್ಠಾನೇ।

ಯೋಪೀತಿ ಯಮ್ಪಿ। ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ, ಯಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ಚ ಚೀವರಪಚ್ಚಯಂ। **ಅಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚಯೋ। ಪಿಸದ್ದೋ ಮಹಾಲಾಭಪರಿವೇಣೇ ಪಚ್ಚಯಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪರಿವೇಣೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಂಸುಕೂಲಿಕೇನ ಗಹಿತಪರಿವೇಣೇ ಏವ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। ಪಂಸುಕೂಲಿಕೋ “ಅಹಂ ವಸಾಮೀ”ತಿ ಸೇನಾಸನಂ ಜಗ್ಗಿಸ್ಸತಿ। ಇತರೋ “ಅಹಂ ಪಚ್ಚಯಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿ ಸೇನಾಸನಂ ಜಗ್ಗಿಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹೀ**ತಿ ವಸನಗಹಣವಸೇನ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ। ಪಂಸುಕೂಲಿಕೇ ಗಣ್ಹನ್ತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಧಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನೇ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕೇನ। **ಹೇಟ್ಠಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ, ಠಿತಂ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕೇನ , ಕಿಞ್ಚಿ

ವಚನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವುತ್ಥವಸ್ಸಸ್ಸ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಟ್ಟತೀತಿ** ಪಂಸುಕೂಲಿಕಸ್ಸ ವಟ್ಟತಿ। **ತಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನೇತಿ** ಪಂಸುಕೂಲಿಕೇನ ಗಹಿತಸೇನಾಸನೇ। **ಯೇಸಂ ಪನಾತಿ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪನ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ।

ಥೂಪಂ ಕತ್ವಾತಿ ಚೇತಿಯಂ ಕತ್ವಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಥೂಪಸ್ಸ। **ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಗಾಹಕಭಿಕ್ಖುನಾ। **ತನ್ತಿ** ಭೋಜನಸಾಲಂ। ಗಾಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬಮಿದನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಂ ಇದಂ ವಚನಂ।

ಪಾಟಿಪದಅರುಣತೋತಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಪಾಟಿಪದಸ್ಸ ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ। **ವಿತಕ್ಕಚಾರಿಕೋತಿ** "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಿತಕ್ಕೇನ ಚರಣೇ ಅನುಯುತ್ತೋ। **ಸೇನಾಸನಂ ಯಾಚತೀತಿ** ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹಾಪಕಂ ಸೇನಾಸನಂ ಯಾಚತಿ। **ಗಹಿತನ್ತಿ** ಸಚ್ಚೇನ ಗಹಿತಂ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಠಾನೇ। ವಸ್ಸೂಪಗತೇಹಿ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುನಪ್ಪುನಂ, ಸಮಂ ವಾ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದಿಂ ಮುಞ್ಚನ್ತಿ ಸೋಧೇನ್ತಿ ಇಮಾಹೀತಿ **ಸಮ್ಮುಞ್ಚನಿಯೋ**। ಮುಚಿಧಾತು ಸೋಧನತ್ಥೇ ಯುಪಚ್ಚಯೋ ಕರಣತ್ಥೇ ಹೋತಿ। ತಾಲುಜೋ ಪರಮಕ್ಖರೋ। ಸುಲಭಾ ಚೇ ದಣ್ಡಕಾ, ಏಕೇಕೇನ ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ಯಟ್ಠಿಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಯೋ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾ। ಸುಲಭಾ ಚೇ ಸಲಾಕಾ, ಛಪಞ್ಚಮುಟ್ಠಿಸಮ್ಮುಞ್ಚನಿಯೋ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ಉಕ್ಕಾತಿ** ಅರಞ್ಞವಿಹಾರೇಸು ಪರಿಸ್ಸಯವಿಜಾನನತ್ಥಂ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ಅಗ್ಗಿಉಕ್ಕಾ ಕೋಟ್ಟೇತಬ್ಬಾ ಥಿನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ನಿಬದ್ಧವತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕತ್ತಬ್ಬವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಚಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಚ ಏವರೂಪಂ ಅಧಮ್ಮಿಕವತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಸಬ್ಬೇವ ಏತೇ ಉದ್ದೇಸಾದಯೋ ಪಪಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಪಞ್ಚೇನ್ತಿ ಸಂಸಾರೇ ಚಿರಂ ಠಪೇನ್ತೀತಿ **ಪಪಞ್ಚಾ**। **ಮೂಗಬ್ಬತನ್ತಿ** ಮೂಗಾನಂ ವತಂ, ಮೂಗೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವಾ, ಮೂಗೇನ ವಿಯ ವಾ ಅಮೂಗೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವತಂ। ಏವಂ ಅಕಾತಬ್ಬವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಾತಬ್ಬವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। **ತಿವಿಧಮ್ಪೀತಿ** ಪರಿಯತ್ತಿಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧವಸೇನ ತಿಪ್ಪಕಾರಮ್ಪಿ। ಅವಯವಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋಪಿ ಅವಯವಿಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮಂ, ಅವಯವಿಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ವಾ ಅವಯವಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ಅತ್ತನಾಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಉದ್ದಿಸಥಾತಿ** ಪರಿಯತ್ತಿಂ ಉದ್ದಿಸಥ। **ಸೋಧೇತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸೋಧನಂ ನಾಮ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆಚಾರಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖನಂ। **ಸೋಧೇತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಯಂ ದೇಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸೋಧನಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಸಭಾಗತಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖನಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಕುಲಪುತ್ತೋತಿ** ಆಚಾರಕುಲಪುತ್ತೋ। ಯತ್ತಕಾನಿ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ನಾಮೇತನ್ತಿ** ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಮೇತಂ। ಏತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿಆದೀಸು ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಸಕಲದಿವಸನ್ತಿ** ಸಕಲದಿವಸಮ್ಪಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೇಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಚಾರಿಕವತ್ತನ್ತಿ** ಏಕಕೇನ ಚರಿತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ। **ಭಸ್ಸೇತಿ** ವಚನೇ। **ದಸವತ್ಥುಕಕಥನ್ತಿ** ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾದಿದಸವತ್ಥುಕ ಕಥಂ।

ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಪಿಸುಣಫರುಸವಚನಾನೀತಿ ವಿಗ್ಗಹಂ ಕಲಹಂ ಜನೇತೀತಿ ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಂ, ವಿಗ್ಗಾಹಿಕವಚನಞ್ಚ ಪಿಸುಣವಚನಞ್ಚ ಫರುಸವಚನಞ್ಚ ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಪಿಸುಣಫರುಸವಚನಾನಿ। ಮನಸಿಕಾರಬಹುಲಾ ವಿಹರಥ ಇತಿ ಓವದಿತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ದನ್ತಕಟ್ಠಖಾದನವತ್ತನ್ತಿ** ಹೇಟ್ಠಾ ಅದಿನ್ನಾದಾನವಣ್ಣನಾಯಂ ವುತ್ತಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಖಾದನೇ, ದನ್ತಕಟ್ಠಖಾದನಸ್ಸ ವಾ ವತ್ತಂ। "ಪತ್ತಂ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ನ ಕಥೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಥೇನ್ತೇ ಪಮಾದೇನ ಪತ್ತೋ ಭಿಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ಗುತ್ತತ್ಥಾಯ ಕಥನಂ ನಿವಾರೇತಿ। **ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾತಿ** ಇತಿಸದ್ದೋ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ।

ಕೋಚಿ ದಾಯಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಚೀವರಗ್ಗಾಹಿತತೋ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತೋ ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋತಿ** ಆವಾಸಿಕಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ। **ಪಠಮಭಾಗನ್ತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ಗಾಹಿತಂ ಪಠಮಭಾಗಂ, **ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ಗಾಹಿತಭಾಗೇನ ಪಚ್ಛಾ ದಾತಬ್ಬಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ। ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ತಸ್ಮಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ವುತ್ತಂ। **ಪಠಮವಸ್ಸೂಪಗತಾತಿ**

ಪಠಮವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ। “ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರೀ”ತಿ ವಚನಸ್ಸ ವಾ ಬಹೂನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಾ ಬ್ಯಾಪನತ್ಥಾಯ “ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ವಿಚ್ಛಾವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ತೇನ ಪನಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕೇನ ಪನ। ಪಠಮವಸ್ಸೂಪಗತೇಹಿ ಅಪ್ಪಕೇ ಲದ್ಧೇ ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ದಾತಬ್ಬಾನಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಾನಂ ಬಹುಕೇಪಿ ಅಯಂ ನಯೋ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಕತ್ವಾ ನ ವುತ್ತೋ।

ದ್ವೀಸುಪೀತಿ ಪಠಮ ದುತಿಯವಸೇನ ದ್ವೀಸುಪಿ। ವಸ್ಸೂಪಗತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಕಿಲಮನ್ತಾ ವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಧಾ**ತಿ ಠಾನೇ। **ವಸನ್ತಾ**ತಿ ಏಕತೋ ವಸನ್ತಾ। ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಹೋಮ ಸಾಧು ವತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಾಧು ವತಾ**ತಿ ಏಕಂಸೇನ ಸುನ್ದರಾ ಭವೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಞಾತಿಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇಸು। **ಪವಾರಣಾಯಾ**ತಿ ಪವಾರಣಾದಿವಸೇ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಸು। **ಯೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಞಾತಿಪವಾರಿತಟ್ಠಾನೇಸು। ಕಸ್ಮಾ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ, ನನು ತೇ ಸಾದಿಯನ್ತೀತಿ ಆಹ “ಸಾದಿ ಯನ್ತಾಪಿ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। “ನೇವ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಸ್ಸ ಸಾಮಿನೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ತೇಸಂ ವಸ್ಸಚ್ಛಿನ್ನತಂ ದೀಪೇತಿ। **ನೇವ ಅದಾತುಂ ಲಭನ್ತೀ**ತಿ ಪಠಮಮೇವ ಕತಿಕವತ್ತಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಅದಾತುಂ ನೇವ ಲಭನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ನೋ ಅಮ್ಹಾಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಧಾ**ತಿ ಠಾನೇ। **ತ**ನ್ತಿ ಕತಿಕವತ್ತಂ। ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸಭಾಗಟ್ಠಾನೇ। ವಸಿತ್ವಾ ಆಗತಾನಂ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ನ ಲಬ್ಭತಿ ಇತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಮೇಸ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಅಪ್ಪತ್ತಕಾನಂ ಏಕಚ್ಚಾನಂ। **ಗಾಹಿತಸದಿಸಮೇವಾ**ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಸ್ಸ ಗಾಹಿತೇನ ಸದಿಸಮೇವ। **ತೇಸಮೇವಾ**ತಿ ಏಕಚ್ಚಾನಮೇವ।

ಪಕ್ಕನ್ತೋಪೀತಿ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ ಪಕ್ಕಮನ್ತೋಪಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕತಂ ಪಾನೀಯಉಪಟ್ಠಪನಾದಿಕಮ್ಮಂ **ಭತಿನಿವಿಟ್ಠಂ** ಭತಿಯಾ ಠಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಹಿತಂ ಸಙ್ಘಿಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಘಿಕ**ನ್ತಿ ತತ್ರುಪ್ಪಾದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ವಿಬ್ಭನ್ತೋಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಚ್ಚಯವಸೇನೇವಾ**ತಿ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಪಚ್ಚಯವಸೇನ। **ವದನ್ತೀ**ತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ।

ದಿಸಂಗಮಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಬ್ಭಮತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮನುಸ್ಸೇ**ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕದಾಯಕಮನುಸ್ಸೇ। **ಸಮ್ಮುಖಾ**ತಿ ಆವಾಸಿಕಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ। **ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ “ಸುಟ್ಠು ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ। **ಯಸ್ಸ ಗಾಹಿತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಗಾಹಿತಂ। **ಸೇನಾಸನಸಾಮಿಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನದಾಯಕಸ್ಸ ಪುತ್ತಧೀತಾದಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೇನಾಸನೇ ದೇಮಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ದೇಮ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನೇ। ಏಕಮೇವ ವತ್ಥಂ ದಾತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅದತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಸ್ಸೇವ ದಾತಬ್ಬತ್ತಾ। **ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಟ್ಠಿತಿಕಾಯಾ**ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಗಾಹಿತಸ್ಸ ಠಿತಿಕಾಯ। **ಏಸೇವ ನಯೋ**ತಿ ಸೇನಾಸನಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ತಸ್ಸೇವ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನತ್ತಾ ತಸ್ಸೇವ ಹೋನ್ತಿ।

ದುತಿಯೋ ಥೇರಾಸನೇ ಗಾಹಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಠಮಭಾಗಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಗಾಹಿತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ವರಭಾಗಂ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದತ್ವಾ”ತಿ। **ಉಭೋಪೀ**ತಿ ದ್ವೇ ಥೇರಸಾಮಣೇರೇಪಿ। **ಸಯಮೇವಾ**ತಿ ದಾಯಕೋ ಸಯಮೇವ। **ಯ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ವಾ।

ಇತೋತಿ ವುತ್ತನಯತೋ। **ದಹರಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾ**ತಿ ತರುಣಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಸೋ**ತಿ ಘರಸಾಮಿಕೋ। **ನ**ನ್ತಿ ಪತ್ತಜನಂ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ। **ಯಥಾಭೂತಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ವಿಬ್ಭಮಕಾಲಙ್ಕತಕಾರಣಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। **ಸುದ್ಧಪಂಸುಕೂಲಿಕಾಯೇವಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಾ ಸುದ್ಧಾ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾಯೇವಾತಿ। **ಇದಂ ನೇವಾಸಿಕವತ್ತ**ನ್ತಿ ನಿಗಮನಂ।

ಉಪನನ್ದವತ್ಥುಕಥಾ

೩೦೯. **ಅಯಮತ್ಥೋತಿ** ಅಯಂ ವಕ್ಖಮಾನೋ ಅತ್ಥೋ, ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಗಾಮಕೇ । **ತನ್ತಿ** ಸೇನಾಸನಂ, ಗಣ್ಹನ್ತೇನೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಧಾತಿ** ಸಾವತ್ಥಿಯಂ। **ಮುತ್ತನ್ತಿ** ತೇ ಸೇನಾಸನಂ ಮುಞ್ಚಿತಂ ಹೋತಿ। **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ಗಾಮಕೇಪಿ। **ಉಭಯತ್ಥಾತಿ** ಸಾವತ್ಥಿಯಂ, ಗಾಮಕೇ ಚಾತಿ ಉಭಯತ್ಥ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಉಪನನ್ದವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। **ಕಥನ್ತಿ** ಕೇನ ಪಕಾರೇನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। **ಇಧಾತಿ** ಸಾಸನೇ। ಏಕಚ್ಚೋ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇಪಿ । **ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಇಧಾತಿ** ಸೇನಾಸನೇ। **ಆಲಯಮತ್ತನ್ತಿ** ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತಂ। **ಇಚ್ಚಸ್ಸಾತಿ** ಇತಿ ಅಸ್ಸ, ಏವಂ ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ "ಗಹಣೇನ ಗಹಣ"ನ್ತಿಆದಿಕೇ ಚತುಕ್ಕೇ। ಯೋ ಪನ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿಕ್ಕಮೇತಿ** ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ, ಭಾವೇನ ಭಾವಲಕ್ಖಣೇ ವಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಪಚ್ಛಾಗಚ್ಛತಿ, ವಟ್ಟತಿ, ಸೇನಾಸನಗ್ಗಾಹೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೧೦. **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ಮಹನ್ತತರೋ ವಾ ದಹರತರೋ ವಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಮಹನ್ತತರೋ ವಾ ದಹರತರೋ ವಾ ಹೋತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಿವಸ್ಸನ್ತರೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಿಣ್ಣಂ ವಸ್ಸಾನಮನ್ತರೇ ಠಿತೋ ತಿವಸ್ಸನ್ತರೋ ಅಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತತ್ಥಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಸು। **ಇಮೇ ಸಬ್ಬೇತಿ** ತಿವಸ್ಸನ್ತರದ್ವಿವಸ್ಸನ್ತರಸಮಾನವಸ್ಸಿಕೇ ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ, ಲಭನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಹೋತೀತಿ** ಮಞ್ಚಪೀಠವಿನಿಮುತ್ತಂ ಯಂ ಆಸನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸುಖಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಪಹೋತಿ, ತಥಾರೂಪೇ ಆಸನೇಪಿ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಪಿಸದ್ದೇನ ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಿ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಇದಂ ಪಚ್ಛಿಮದೀಘಾಸನಂ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಹತ್ಥಿಕುಮ್ಭೇತಿ ಹತ್ಥಿಸಿರೋಪಿಣ್ಡೇ। ಇಮಿನಾ ಹತ್ಥಿಸದ್ದೇನ ಹತ್ಥಿಕುಮ್ಭೋ ಗಹಿತೋ ಅವಯವೂಪಚಾರೇನ ವಾ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಹತ್ಥೇ ವಿಯಾತಿ ಹತ್ಥೀ, ಭೂಮಿಭಾಗೋ, ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪಾದಸಙ್ಖಾತೋ ನಖೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಹತ್ಥಿನಖಕೋ,** ಪಾಸಾದೋ। ಏತಂ "ಹತ್ಥಿನಖಕೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಏವಂಕತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ನಾಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿವಿಚಿತ್ರಾನೀ"ತಿ ಪದಂ "ಕವಾಟಾನಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಿ ತಾಲವಣ್ಟಾನೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಪದೇಸು ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಕತಂ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಾಸಾದಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾಟೇಕ್ಕನ್ತಿ** ಪಾಸಾದತೋ ವಿಸುಂ। **ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವಾತಿ** ಸಬ್ಬಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ। ಗೋನಕಾದೀನಿ ಅಟ್ಠಾರಸ ಅತ್ಥರಣಾನಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಿಹಿವಿಕಟನೀಹಾರೇನಾತಿ** ಗಿಹೀಹಿ ವಿಸೇಸೇನ ಯಥಾಕಾಮಂ ಕರಿಯತೀತಿ **ಗಿಹಿವಿಕಟಂ,** ಗಿಹಿಸನ್ತಕಂ। "ಗಿಹಿವಿಕಟ"ನ್ತಿ ನೀಹಾರೋ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಗಿಹಿವಿಕಟನೀಹಾರೋ, ತೇನ। **ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ** ನಿಸೀದಿತುಮೇವ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। **ತತ್ರಾಪೀತಿ** ಧಮ್ಮಾಸನೇಪಿ।

ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯವತ್ಥುಕಥಾ

೩೨೧. **ಏತಾನೀತಿ** ಗರುಭಣ್ಡಾನಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ರಾಸಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಸು ಸರೂಪವಸೇನ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಗರುಭಣ್ಡೇಸು। ಆಗನ್ತ್ವಾ, ಆಭುಸೋ ವಾ ರಮನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಆರಾಮೋ। ತೇಸಂಯೇವಾತಿ** ಪುಪ್ಫಾರಾಮಫಲಾರಾಮಾನಮೇವ। "ಠಪಿತೋಕಾಸೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವತ್ಥುಸದ್ದಸ್ಸ ಭೂಮಿಭೇದತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಸತಿ ಆರಾಮೋ ಪತಿಟ್ಠಹತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಆರಾಮವತ್ಥು। ತೇಸು ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೇನ ನವಭೂಮಿಭಾಗತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪೋರಾಣಭೂಮಿಭಾಗಸ್ಸಪಿ ಆರಾಮವತ್ಥುಭಾವಂ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ। ವಿಸೇಸೇನ ಚತುಇರಿಯಾಪಥೇ ಹರತಿ ಪವತ್ತೇತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವಿಹಾರೋ। ತಸ್ಸಾತಿ** ವಿಹಾರಸ್ಸ। **ಚತುನ್ನಂ ಮಞ್ಚಾನನ್ತಿ** ನಿದ್ಧಾರಣತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಅಞ್ಞತರೋ ಮಞ್ಚೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। "ಲೋಹೇನ ಕತಾ ಕುಮ್ಭೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಲೋಹಕುಮ್ಭೀತಿ** ಏತ್ಥ ಮಜ್ಝೇಲೋಪಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಲೋಹಮಯಾ ಕುಮ್ಭೀ **ಲೋಹಕುಮ್ಭೀತಿ** ವಚನತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಲೋಹೇನ ಕತಂ **ಭಾಣಕಂ,** ಲೋಹೇನ ಕತೋ **ವಾರಕೋ,** ಲೋಹೇನ ಕತಂ **ಕಟಾಹನ್ತಿ** ಅತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ**

ಭಾಣಕವಾರಕಕಟಾಹೇಸು। **ಅರಞ್ಜರೋ**ತಿ ಅತಿಮಹನ್ತತ್ತಾ ಅರಂ ಖಿಪ್ಪಂ ಜರತಿ ವಿನಾಸೇತೀತಿ ಅರಞ್ಜರೋ। ಅಥ ವಾ ಜಲಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಲನ್ತಿ ಅರಞ್ಜರೋ ಲಕಾರಾನಂ ರಕಾರೇ ಕತ್ವಾ।

ಗಾಥಾವಸೇನ ನಿಗಮನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏವ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಏವಂ ಪಕಾಸಯೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದ್ವೇ ಗರುಭಣ್ಡಾನಿ **ದ್ವಿಸಙ್ಗಹಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತತಿಯಂ** ಗರುಭಣ್ಡಂ ಚತುಸಙ್ಗಹಂ **ಹೋತಿ, ಚತುತ್ಥಂ** ಗರುಭಣ್ಡಂ ನವಕೋಟ್ಠಾಸಂ **ಹೋತಿ, ಪಞ್ಚಮಂ** ಗರುಭಣ್ಡಂ ಅಟ್ಠಭೇದನಂ **ಹೋತಿ, ಇತಿ** ಇಮಿನಾ ಪಕಾರೇನ **ಪಞ್ಚನಿಮ್ಮಲಲೋಚನೋ** ನಾಥೋ ಪಞ್ಚಹಿ ರಾಸೀಹಿ **ಪಞ್ಚವೀಸವಿಧಂ** ಗರುಭಣ್ಡಂ ಪಕಾಸಯೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ರಾತಿ ಗರುಭಣ್ಡೇ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಇದಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। ಪರಿವಾರೇ ಪನ ಆಗತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪಞ್ಚ ರಾಸಯೋ ಮಹೇಸಿನಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪರಿವಾರೇ।

ತತ್ರಾತಿ "ಪರಿವತ್ತನವಸೇನಾ"ತಿ ವಚನೇ। ಇದಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಉಪನೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಿಚ್ಚಂ ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ **ಥಾವರಾ,** ಠಾಧಾತು ವರಪಚ್ಚಯೋ, ಠಾಕಾರಸ್ಸ ಥಾಕಾರೋ। ಇಮಿನಾ ಆರಾಮಆರಾಮವತ್ಥುವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥೂನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಅವೇಭಙ್ಗಿಯತ್ತಾ ಗರು ಅಲಹುಕಂ ಭಣ್ಡಂ **ಗರುಭಣ್ಡಂ**। ಇಮಿನಾ ಮಞ್ಚಾದೀನಿ ಏಕವೀಸತಿ ಗರುಭಣ್ಡಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಥಾವರೇ**ತಿ ಆಧಾರೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಪರಿಯಾಪನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಥಾವರೇಸೂತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಖೇತ್ತನ್ತಿಆದೀಸು ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಖಿಪತಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಬೀಜಮೇತ್ಥಾತಿ **ಖೇತ್ತಂ**। ವಸತಿ ಅಪರಣ್ಣಬೀಜಂ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವತ್ಥು,** ತಲೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಏಕತೋ ವಾ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾ ಠಾನೇಹಿ ಆವರಣಂ ಕರೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ತಳಾಕೋ,** ಸರೋ। ಕಸ್ಸಕಾನಂ ಮತೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಾತಿ **ಮಾತಿಕಾ**। ಆರಾಮೇನ ಪರಿವತ್ತೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಾನಿ ಪರಿವತ್ತೇತುನ್ತಿ ಆಹ "ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿಪೀ"ತಿ। **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಅವಯವಸಮ್ಪಿಣ್ಡನೋ।

ತತ್ರಾತಿ "ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಚನೇ। **ದೂರೇ**ತಿ ಸಙ್ಘಾರಾಮತೋ ದೂರಟ್ಠಾನೇ। **ಯಮ್ಪೀ**ತಿ ನಾಳಿಕೇರಫಲಮ್ಪಿ। **ಹರನ್ತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಹರನ್ತಿ। **ಅಞ್ಞೇಸ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘತೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾ। ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ರುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾರಾಮೇನ ಮನುಸ್ಸಾನಮಾರಾಮಂ, ಮನುಸ್ಸಾನಮಾರಾಮೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾರಾಮಂ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ರುಚೇಯತಿ ಇಚ್ಛೇಯತಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರಾಮೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಮಾರಾಮೋ। **ಖುದ್ದಕೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಾರಾಮತೋ ಖುದ್ದಕೋ। **ಆಯ**ನ್ತಿ ಅಯತಿ ಆಯಸಾಮಿಕೋ ಧನೇನ ವಡ್ಢಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಅನೇನಾತಿ ಆಯೋ, ತಂ। **ಸಮಕಮೇವಾ**ತಿ ಸಮಪ್ಪಮಾಣಮೇವ, ಆಯಂ ಸಚೇ ದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಮಾಣತ್ಥೇ ಕಪಚ್ಚಯೋ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ರುಕ್ಖಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅತಿರೇಕಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ "ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೭೬) ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನಸ್ಸ ಆನಿಸಂಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ। ಫಲಧಾರಿನೋ **ಹೋನ್ತಿ** ನನೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವ**ನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ಏತೇನೇವ ನಯೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ನಯೇನ ಆರಾಮೋ ಆರಾಮೇನ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬೋ, ಏತೇನೇವ ನಯೇನ। ಮಹನ್ತೇನ ವಾ ಖುದ್ದಕೇನ ವಾ ಆರಾಮವತ್ಥುನಾ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಆರಾಮ ಆರಾಮವತ್ಥುವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥೂನಿ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಉಭೋಪೀತಿ ಗೇಹಪಾಸಾದವಸೇನ ಉಭೋಪಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಗೇಹೇ। **ಇದಂ ಪನಾ**ತಿ ಪಾಸಾದಸಙ್ಖಾತಂ ಗೇಹಂ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಗೇಹನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಹಗ್ಘೇನ ವಾ ಅಪ್ಪಗ್ಘೇನ ವಾ ವಿಹಾರವತ್ಥುನಾ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ವಿಹಾರವಿಹಾರವತ್ಥುಆರಾಮಆರಾಮವತ್ಥೂನಿ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏವ**ನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ಗರುಭಣ್ಡೇನ ಗರುಭಣ್ಡಪರಿವತ್ತನೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಂಸ್ವಾಗಾರಕೇಸೂತಿ** ಪಂಸುಕೀಳನತ್ಥಾಯ ಕತೇಸು ಅಗಾರಕೇಸು। **ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಕಪ್ಪಿಯಾ ಸುವಣ್ಣರಜತಾದೀಹಿ ಅಕತಾ ಮಞ್ಚಾ। ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪನ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಯಾದಿಕಾಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಾ ಮಞ್ಚಾ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬಹಿಸೀಮಾಯಾ**ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮತೋ ಬಹಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನೇ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ। **"ಮಹಗ್ಘೇನಾ"**ತಿ ವುತ್ತವಚನಂ ನಿಯಮೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸತಗ್ಘನಕೇನ ವಾ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೇನ ವಾ"ತಿ। **ಮಞ್ಚಸತನ್ತಿ** ಮಞ್ಚಬಹುಂ। **ಏತೇಸುಪೀತಿ** ಪೀಠಭಿಸಿಬಿಬ್ಬೋಹನೇಸುಪಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪೀಠಭಿಸಿಬಿಬ್ಬೋಹನೇಸು। ಕಪ್ಪಿಯಂ ಪೀಠಾದೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಮಹಗ್ಘಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ವಾ ಮಹಗ್ಘಕಪ್ಪಿಯೇನ ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ವುತ್ತವತ್ಥೂನೀ"ತಿ ಪದಂ "ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಂ, "ಗಹೇತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ, ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖಪದಂ।

ಪಸತಮತ್ತಉದಕಗಣ್ಡಿಕಾನಿಪೀತಿ ಏತ್ಥ ಪಸತೋ ನಾಮ ಕುಞ್ಚಿತಪಾಣಿ। **ಸೀಹಳದೀಪೇ**ತಿ ಸೀಹಂ ಲಾತಿ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ **ಸೀಹಳೋ** ಲಕಾರಸ್ಸ ಳಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ಸೀಹಬಾಹುನಾಮಕೋ ರಾಜಾ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತತ್ತಾ ವಿಜಯಕುಮಾರೋಪಿ ಸೀಹಳೋ ನಾಮ, ತೇನ ಆದಿಮ್ಹಿ ನಿವಾಸಭಾವೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ ದೀಪೋ **ಸೀಹಳದೀಪೋ** ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ। ಪಾದಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ **ಪಾದಗಣ್ಹನೋ,** ಸೋಯೇವ **ಪಾದಗಣ್ಹನಕೋ। ಪಾದೋ ನಾಮಾ**ತಿ "ಪಾದಗಣ್ಹನಕೋ"ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾದೋ ನಾಮ। ಯೋ ಲೋಹವಾರಕೋ ಮಗಧನಾಳಿಯಾ ಪಞ್ಚನಾಳಿಮತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಲೋಹವಾರಕೋ ಪಾದೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಪಮಾಣಸ್ಸ ನಾಮಂ ಪಮಾಣವನ್ತೇ ಉಪಚಾರತೋ ವೋಹಾರನಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತೋ**ತಿ ಪಞ್ಚನಾಳಿಮತ್ತಗಣ್ಹನಕವಾರಕತೋ। **ಇಮಾನೀ**ತಿ ಲೋಹಕುಮ್ಭೀಆದೀನಿ।

ಭಿಙ್ಗಾರ ...ಪೇ॰... ಕಟಚ್ಛುಆದೀನೀತಿ ಭಿಙ್ಗಾರೋ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ಚ ಉಳುಙ್ಕೋ ಚ ದಬ್ಬಿ ಚ ಕಟಚ್ಛು ಚ ಪಾತಿ ಚ ತಟ್ಟಕೋ ಚ ಸರಕೋ ಚ ಸಮುಗ್ಗೋ ಚ ಅಙ್ಗಾರಕಪಲ್ಲೋ ಚ ಧೂಮಕಟಚ್ಛು ಚ **ಭಿಙ್ಗಾರ...ಪೇ॰... ಧೂಮಕಟಚ್ಛುಯೋ,** ತಾ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತಾನೀತಿ **ಭಿಙ್ಗಾರ...ಪೇ॰... ಕಟಚ್ಛುಆದೀನಿ।** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಾನಿ ಉಪಕರಣಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಭಾಜನೀಯಾನೀ**ತಿ ಭಾಜೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಕಂಸಲೋಹಾದೀ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ವಟ್ಟಲೋಹಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವಟ್ಟಲೋಹಂ ನಾಮ** ಪೀತಲೋಹಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಪಾರಿಹಾರಿಯ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜನಂ, "ಅತ್ತಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ವಾ ಪರಿಗ್ಗಹೇನ ಹರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಗಿಹಿವಿಕಟನೀಹಾರೇನೇವಾ**ತಿ "ಗಿಹಿವಿಕಟ"ನ್ತಿ ಅಭಿನೀಹಾರೇನೇವ।

ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಲೋಹಭಣ್ಡೇ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಜನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ **ಕಪ್ಪಿಯಲೋಹಭಣ್ಡೇ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, "ಅಞ್ಜನೀ"ತಿಆದಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಸೂಚೀ**ತಿ ಚೀವರಾದಿಸಿಬ್ಬನಕಾ ಸೂಚಿ। **ಪಣ್ಣಸೂಚೀ**ತಿ ಪಣ್ಣೇ ಲಿಖನಾ ಸೂಚಿ। **ಅಞ್ಞಮ್ಪೀ**ತಿ ಅಞ್ಜನಿಆದಿತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ। ಧೂಮನೇತ್ತಞ್ಚ ಫಾಲಞ್ಚ ದೀಪರುಕ್ಖೋ ಚ ದೀಪಕಪಲ್ಲಕೋ ಚ ಓಲಮ್ಬಕದೀಪೋ ಚ **ಧೂಮನೇತ್ತ...ಪೇ॰... ಓಲಮ್ಬಕದೀಪಾ।** ಇತ್ಥಿಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಸಙ್ಖಾತಾನಿ ರೂಪಾನಿ ಏತೇಸು ಅತ್ಥೀತಿ **ಇತ್ಥಿಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತರೂಪಕಾನಿ।** ಧೂಮನೇತ್ತ...ಪೇ॰... ಓಲಮ್ಬಕದೀಪಾ ಚ ತೇ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತರೂಪಕಾನಿ ಚೇತಿ **ಧೂಮನೇತ್ತ...ಪೇ॰... ರೂಪಕಾನಿ,** ವಿಸೇಸನಪರನಿಪಾತೋ। ತಾನಿ ವಾ ಅಞ್ಞಾನಿ ವಾ ಭಿತ್ತಿಚ್ಛದನಕವಾಟಾದೀಸು ಉಪನೇತಬ್ಬಾನಿ ಲೋಹಭಣ್ಡಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲೋಹಖಿಲಕ**ನ್ತಿ ಲೋಹಮಯಂ ಆಣಿಂ। **ಪರಿಹರಿತ್ವಾ**ತಿ "ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಪರಿಗ್ಗಹೇನ ಹರಿತ್ವಾ, ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗಗಿಹಿವಿಕಟಾನಿ ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ। **ಖೀರಪಾಸಾಣಮಯಾನೀ**ತಿ ಖೀರವಣ್ಣೇನ ಪಾಸಾಣೇನ ಕತಾನಿ।

ಸುವಣ್ಣಞ್ಚ ರಜತಞ್ಚ ಹಾರಕೂಟಞ್ಚ ಜಾತಿಫಲಿಕಞ್ಚ **ಸುವಣ್ಣ...ಪೇ॰... ಜಾತಿಫಲಿಕಾನಿ,** ತೇಹಿ ಕತಾನಿ ಭಾಜನಾನಿ **ಸುವಣ್ಣ...ಪೇ॰... ಭಾಜನಾನಿ। ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿಸಬ್ಬಂ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ವಟ್ಟತಿ।

ವಾಸಿಆದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ವಾ ಭುಮ್ಮಂ। ಯಾಯ ವಾಸಿಯಾ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ವಾಸಿತೋ। **ಮಹತ್ತರೀ**ಸದ್ದೋ ಮಹನ್ತಪರಿಯಾಯೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕೋ। ಮಹತ್ತರೀ ವಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವೇಜ್ಜಾ**ನನ್ತಿ ಭಿಸಕ್ಕಾನಂ। **ಸಿರಾವೇಧನಫರಸುಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೇನ ತತೋ ಮಹನ್ತಂ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಾ ಪನ ಕುಠಾರೀ ಆವುಧಸಙ್ಖೇಪೇನ ಕತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ ಆವುಧಸಙ್ಖೇಪೇನ ಕತಾ ಯಾ ಪನ ಕುಠಾರೀ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನಾಮಾಸಾ**ತಿ ಅನಾಮಸಿತಬ್ಬಾ, ಅನಾಮಾಸಾರಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತೋಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ತತೋ ಅಧಿಕೋ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಖಾದತೀತಿ **ನಿಖಾದನಂ।** ಚತುರಸ್ಸಂ ಮುಖಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಚತುರಸ್ಸಮುಖಂ।** ದೋಣಿಸದಿಸಂ ಮುಖಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ದೋಣಿಮುಖಂ।** ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿದಣ್ಡವೇಧನಮ್ಪಿ ನಿಖಾದನಂ ದಣ್ಡಬದ್ಧಂ ಹೋತಿ ಚೇತಿ ಯೋಜನಾ। ದಣ್ಡೇನ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ದಣ್ಡಬದ್ಧಂ,** ದಣ್ಡಂ ಬದ್ಧಮೇತಸ್ಸಾತಿ ವಾ ದಣ್ಡಬದ್ಧಂ। "ಅದಣ್ಡಕ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಫಲಮತ್ತಮೇವಾ"ತಿ। ನತ್ಥಿ ದಣ್ಡಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಅದಣ್ಡಕಂ। ಯ**ನ್ತಿ ನಿಖಾದನಂ। **ಪರಿಹರಿತು**ನ್ತಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಹರಿತುಂ, ಸಙ್ಘಿಕಭಾವಂ ಅಪನೇತುಂ ವಾ। ಸಿಖರಮ್ಪಿ ನಿಖಾದನೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ಲಕ್ಖಣಹಾರನಯೇನ ಸಮಾನಕಿಚ್ಚಭಾವತೋ। **ಸಿಖರ**ನ್ತಿ ಯೇನ ಪರಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಛಿನ್ದನ್ತಿ, ಯೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ದಿನ್ನಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾ, ವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನೋ**ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ। **ಪಾಕತಿಕೇ**ತಿ ಪಕತಿಯಾ ಠಿತೇ, ಯಥಾ ಪಠಮಂ ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಥಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಚೇ ಆಹರನ್ತೀ**ತಿ ಸಚೇ ಆಯಾಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಹರನ್ತಿ। **ಅನಾಹರನ್ತಾಪೀ**ತಿ ಪುನ ಅನಾಹರನ್ತಾಪಿ।

ಕಮ್ಮಾರೋ ಚ ತಟ್ಟಕಾರೋ ಚ ಚುನ್ದಕಾರೋ ಚ ನಳಕಾರೋ ಚ ಮಣಿಕಾರೋ ಚ ಪತ್ತಬನ್ಧಕೋ ಚ **ಕಮ್ಮಾರ...ಪೇ॰... ಪತ್ತಬನ್ಧಕಾ,** ತೇಸಂ। ಅಧಿಕರಣೀ ಚ ಮುಟ್ಠಿಕೋ ಚ ಸಣ್ಡಾಸೋ ಚ ತುಲಾ ಚ **ಅಧಿಕರಣಿ...ಪೇ॰... ತುಲಾ। ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ। ತಿಪುಂ ಛಿನ್ದತಿ ಅನೇನಾತಿ **ತಿಪುಚ್ಛೇದನಂ,** ತಮೇವ ಸತ್ಥಕಂ **ತಿಪುಚ್ಛೇದನಸತ್ಥಕಂ।** ಮಹಾಕತ್ತರಿಞ್ಚ ಮಹಾಸಣ್ಡಾಸಞ್ಚ ಮಹಾಪಿಪ್ಫಲಿಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಸ್ಮಾ ಠಪಿತಾನೀತಿ ಆಹ "ಮಹಾಕತ್ತರಿಆದೀನಿ ಗರುಭಣ್ಡಾನೀ"ತಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕತ್ತರಿಆದೀನಿ ಗರುಭಣ್ಡಾನಿ, ತಸ್ಮಾ "ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಕತ್ತರಿ"ನ್ತಿ ಆದಿ ಮಯಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ವಲ್ಲಿಆದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ವೇತ್ತವಲ್ಲಿಆದಿಕಾ**ತಿ ವೇತ್ತಸಙ್ಖಾತವಲ್ಲಿಆದಿಕಾ। **ಅಡ್ಢಬಹುಪ್ಪಮಾಣಾ**ತಿ ಏತ್ಥ -

"ಬ್ಯಾಮೋ ಸಹಕರಾ ಬಾಹು, ದ್ವೇಪಸ್ಸದ್ವಯವಿತ್ಥತಾ"ತಿ॥ -

ಅಭಿಧಾನೇ (ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೨೬೯ ಗಾಥಾಯಂ) ವುತ್ತತ್ತಾ ಬಾಹು ನಾಮ ಇಧ ಬ್ಯಾಮೋವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ತಸ್ಮಾ ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ವಿತ್ಥತಾನಂ ಬ್ಯಾಮಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಸಹಕರಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬಾಹೂನಂ ಅಡ್ಢೋತಿ **ಅಡ್ಢಬಾಹು,** ತಸ್ಸ ಪಮಾಣಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಅಡ್ಢಬಾಹುಪ್ಪಮಾಣಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ದೀಘತೋ ದ್ವಿಹತ್ಥಾ ವಲ್ಲೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತತ್ಥಜಾತಕಾ**ತಿ ತಿಸ್ಸಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭೂಮಿಯಂ ಜಾತಕಾ। **ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಾ**ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಸಯಂ ರಕ್ಖಿತಾ, ಪರೇಹಿ ಗೋಪಿತಾ। ಇಮಿನಾ ಅರಕ್ಖಿತಅಗೋಪಿತಾ ಗರುಭಣ್ಡಂ ನ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾ**ತಿ ವಲ್ಲಿ। ಅತಿರೇಕಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪನೇತು**ನ್ತಿ ತಂ ವಲ್ಲಿಂ ಉಪನೇತುಂ। ಸುತ್ತಞ್ಚ ಮಕಚಿವಾಕಞ್ಚ ನಾಳಿಕೇರಹೀರಞ್ಚ ಚಮ್ಮಞ್ಚ **ಸುತ್ತ...ಪೇ॰... ಚಮ್ಮಾನಿ,** ತೇಹಿ ಕತಾ **ಸುತ್ತ...ಪೇ॰... ಚಮ್ಮಮಯಾ।** ರಜ್ಜುಕಾ ವಾ ಯೋತ್ತಾನಿ ವಾ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕವಟ್ಟಾ ವಾ ದ್ವಿವಟ್ಟಾ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೇನ ತಿವಟ್ಟಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅವಟ್ಟೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಸುತ್ತಞ್ಚ ಅವಟ್ಟೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾ ಮಕಚಿವಾಕನಾಳಿಕೇರಹೀರಾ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯೋ ಕೋಚಿ ವೇಳೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ವೇಳುಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಿಸದ್ದೇನ ವಲ್ಲಿಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಇದಮೇತ್ಥಾ**ತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಏತ್ಥ ವೇಳುಮ್ಹಿ, ವೇಳೂಸು ವಾ ಇದನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮಕಂ** ವಾತಿ ಗಹಿತವೇಳುನಾ ಸಮಪ್ಪಮಾಣಂ ವಾ। **ಅತಿರೇಕಂ ವಾ**ತಿ ತತೋ ಅತಿರೇಕಂ ವಾ। **ತಂಅಗ್ಘನಕ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ವೇಳುನೋ ಅಗ್ಘನಾರಹಂ। **ಫಾತಿಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಡ್ಢಿಕಮ್ಮಂ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ

ಗಣ್ಹನಟ್ಠಾನೇವ। **ಗಮನಕಾಲೇತಿ** ಗಣ್ಹನಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಮನಕಾಲೇ। "ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಯಂ ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಲಕ್ಖಣಹಾರನಯೇನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಸಮಾನಕಿಚ್ಚತ್ತಾ।

ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜಸದ್ದೇನ ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜತಿಣಾನಂ ಪಾಳಿಯಂ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ತಿಣಸದ್ದೇನ ತಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾರಿಸೇಸಞಾಯೇನ ಅವಸೇಸತಿಣಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮುಞ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। ಸಮಾನಫಲತ್ತಾ ಲಕ್ಖಣಹಾರನಯೇನ ಪಣ್ಣಮ್ಪಿ ತಿಣೇನೇವ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ, **ಇತೀತಿ** ಏವಂ। ತಿಣಞ್ಚ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಜಾತಕಂ ವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮೇ ಜಾತಕಂ ವಾ। **ಬಹಾರಾಮೇತಿ** ಸಙ್ಘಾರಾಮತೋ ಬಹಿ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ತಿಣಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ವಲ್ಲಿವೇಳೂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೋಪೀತಿ** ದೀಘತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಮಾಣೋಪಿ । **ರಿತ್ತಪೋತ್ಥಕೋತಿ** ಅಲಿಖಿತತ್ತಾ ತುಚ್ಛೋ ಮಕಚಿವತ್ಥಾದಿಕೋಪಿ ಪಣ್ಣಮಯೋಪಿ ಪೋತ್ಥಕೋ। ಇದಞ್ಚ ಪಣ್ಣಪಸಙ್ಗೇನ ವುತ್ತಂ।

ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ವಾತಿ ನೀಲಪೀತಲೋಹಿತೋದಾತಮಞ್ಜಿಟ್ಠವಸೇನ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ವಾ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ಮತ್ತಿಕಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ವಲ್ಲಿವೇಳುತಿಣಾನಿ ಅಪೇಕ್ಖತಿ।

ದಾರುಭಣ್ಡೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತೋ ಯೋ ಕೋಚಿ ದಾರುಭಣ್ಡಕೋ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ವುತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ರಾತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ, "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನಾ"ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ವಾ। **ಇಮೇಸೂತಿ** ಆಸನ್ದಿಕಾದೀಸು। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪೀಠೇಸು, ಪಲಾಲಪೀಠೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬ್ಯಗ್ಘಚಮ್ಮಓನದ್ಧನ್ತಿ** ಬ್ಯಗ್ಘಚಮ್ಮೇನ ಅವನದ್ಧಂ। **ವಾಳರೂಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ತನ್ತಿ** ವಾಳರೂಪೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಂ। **ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತನ್ತಿ** ರತನಸುತ್ತೇನ ಸಮನ್ತತೋ ಸಿಬ್ಬಿತಂ।

ಏತೇಸುಪೀತಿ ವಙ್ಕಫಲಕಾದೀಸುಪಿ। "ಸಬ್ಬಥಾಲಕಂ ಪನ ಭಾಜನೀಯ"ನ್ತಿ ಪಾಠಸ್ಸಾನನ್ತರಂ "ತಥಾ"ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಏತ್ಥ ನ ಯುಜ್ಜತಿ, ಪರತೋ ಪನ "ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕತಂ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವಾ"ತಿ ಪಾಠಸ್ಸಾನನ್ತರಂ ಯುಜ್ಜತಿ। ತತ್ಥ ಹಿ ಯಥಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕತಂ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಥಮ್ಭತುಲಾಸೋಪಾನಫಲಕಾದೀಸು ದಾರುಮಯಂ ವಾ ಪಾಸಾಣಮಯಂ ವಾ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಗೇಹಸಮ್ಭಾರರೂಪಂ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಬ್ಬನ್ತಿ ಸಕಲಂ ಉದಕತುಮ್ಬಪಾದಕಥಲಿಕಮಣ್ಡಲಂ। **ಏತೇಸುಪೀತಿ** ಆಧಾರಕಾದೀಸುಪಿ। **ತಥಾ ಥಮ್ಭತಲಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಥಾಸದ್ದೇನ 'ಗರುಭಣ್ಡಮೇವಾ"ತಿ ಪದಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ। **ಭೂಮತ್ಥರಣನ್ತಿ** ಭೂಮಿಯಂ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ಏಳಕಚಮ್ಮಮ್ಪಿ।

ಉದುಕ್ಖಲಂ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ **ಮುಸಲನ್ತಿ**ಆದೀಸುಪಿ। **ಏತೇಸೂತಿ** ಮಞ್ಚಪಾದಾದೀಸು। **ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿಯಾತಿ** ಭಾಜನತ್ಥಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿಯಾ। **ಧಮಕರಣೋತಿ** ಏತ್ಥ "ಸಙ್ಘಂ ಧಮತಿ, ಸಙ್ಘಧಮಕೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ನಿಸ್ಸಂಯೋಗಪಾಠೋಯೇವ ಯುಜ್ಜತಿ। ತಸ್ಮಾ ಧಮತಿ ವಾತೇನ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಧಮೋ,** ವಾತಹೇತುಕೋ ಸದ್ದೋ, ಧಮಂ ಕರೋತೀತಿ **ಧಮಕರಣೋತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಸಬ್ಬಮೇತನ್ತಿ** ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿದಣ್ಡಾದಿಕಂ ಏತಂ ಸಬ್ಬಂ। **ತತೋತಿ** ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿದಣ್ಡಾದಿಕತೋ, ಮಹನ್ತತರಂ ವಾಸಿದಣ್ಡಾದಿಕಂ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯಥಾಜಾತಮೇವಾತಿ ಯಥಾಪವತ್ತಮೇವ। **ತೇಹೀತಿ** ಹತ್ಥಿದನ್ತಾದೀಹಿ, "ಕತ"ಇತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ತಚ್ಛಿತನಿಟ್ಠಿತೋಪೀತಿ** ತಚ್ಛಿತಕಮ್ಮೇನ ನಿಟ್ಠಿತೋಪಿ।

ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಉಪಭೋಗೋ ಚ ಪರಿಭೋಗೋ ಚ **ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಂ,** ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೋ। ಇದಂ ಪದಂ "ಘಟಪಿಧಾನಾದಿಕುಲಾಲಭಾಜನ"ನ್ತಿ ಪದೇನೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಥುಪಿಕಾತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇತಿಸದ್ದೋ ಇಮಸದ್ದತ್ಥೋ। ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅನತಿರಿತ್ತಪಮಾಣೋ"ತಿ ವಿಸೇಸನಪದಂ "ಘಟಕೋ"ತಿ ವಿಸೇಸ್ಯಪದೇನೇವ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡೇ, ಆಧಾರೇ ವಾ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ವಾ ತ್ಥ ಪಚ್ಚಯೋ। ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡೇ ಕುಣ್ಡಿಕಾ ಭಾಜನೀಯಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಭಜತಿ, ಏವಂ ಲೋಹಭಣ್ಡೇಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಗರುಭಣ್ಡವಿನಿಚ್ಛಯೇ।

ನವಕಮ್ಮದಾನಕಥಾ

೩೨೩. **ಭಣ್ಡಿಕಾಟ್ಠಪನಮತ್ತೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭಣ್ಡಿಕಾಟ್ಠಪನಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಿಕಯೋಜನನ್ತಿ ಆಹ "ಕಪೋತಭಣ್ಡಿಕಯೋಜನಮತ್ತೇನಾ"ತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಚಿತಕಧೂಮೋ**ತಿ ಚಿತಕೇ ಉಟ್ಠಿತೋ ಧೂಮೋ। **ಏತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಏವ ವಿಹಾರೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಧೂಮಕಾಲೇ**ತಿ ಧೂಮಸ್ಸ ಉಟ್ಠಿತಕಾಲೇ। "ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಧೂಮಕಾಲೇ ಅಪಲೋಕಿತಂ **ಧೂಮಕಾಲಿಕಂ**। ಧೂಮಕಾಲಿಕಂ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥಯೋಜನಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಳಿಯಂ "ಪರಿಯೋಸಿತವಿಹಾರ"ನ್ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕತಪರಿಯೋಸಿತವಿಹಾರ**ನ್ತಿ ಕತಪರಿಯೋಸಿತೋ ವಿಹಾರೋ ಇಮಸ್ಸ ನವಕಮ್ಮಸ್ಸಾತಿ ಕತಪರಿಯೋಸಿತವಿಹಾರಂ। ಇದಂ ನವಕಮ್ಮಂ ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಾವ ಗೋಪಾನಸಿಯೋ ನ ಆರೋಹನ್ತಿ, ತಾವ ವಿಪ್ಪಕತೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋ**ತಿ ಗೋಪಾನಸಿಆರೋಹನತೋ। **ಕಞ್ಚಿದೇವ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಕಾರೇಸ್ಸತೀ**ತಿ ವಿಹಾರಸಾಮಿಕೋಯೇವ ಕಞ್ಚಿ ಭಿಕ್ಖುಂಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಕಾರೇಸ್ಸತಿ। ಪಞ್ಚಹತ್ಥೇ ವಿಹಾರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಛವಸ್ಸಿಕಂ ನವಕಮ್ಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅಡ್ಢಯೋಗೇ। **ಸೋ**ತಿ ಅಡ್ಢಯೋಗೋ। ಮಹಲ್ಲಕಂ ನಿಯಾಮೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದಸಹತ್ಥೇ ಏಕಾದಸಹತ್ಥೇ"ತಿ। ದಸವಸ್ಸಿಕಂ ವಾ ಏಕಾದಸವಸ್ಸಿಕಂ ವಾ ನವಕಮ್ಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥತೋ। ಲೋಹಪಾಸಾದಸದಿಸೇಪಿ ಪಾಸಾದೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ದ್ವಾದಸವಸ್ಸಿಕನವಕಮ್ಮತೋ।

ನವಕಮ್ಮಿಕೋತಿ ನವಕಮ್ಮೇ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತೋ। **ಉತುಕಾಲೇ**ತಿ ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹಕಾಲೇ। **ಪಟಿಬಾಹಿತು**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಸೇಧೇತುಂ। **ಆವಾಸಸಾಮಿಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಆವಾಸದಾಯಕಸ್ಸ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಆವಾಸಸಾಮಿಕಸ್ಸ। **ವಂಸೇ**ತಿ ಅನ್ವಯೇ। **ತೇ**ತಿ ತವ। **ಸೋ**ತಿ ಆವಾಸಸಾಮಿಆದಿಕೋ। ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಜಗ್ಗಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಪೀ**ತಿ ಞಾತಿಉಪಟ್ಠಾಕಾಪಿ। **ತಸ್ಮಿಮ್ಪೀ**ತಿ ಸಜ್ಝಿಕಪಚ್ಚಯೇಪಿ। ಬಹೂ ಆವಾಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕಂ ಆವಾಸನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏಕಂ ವಾ ಆವಾಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ವಿಸಜ್ಜಿತಾವಾಸೇಹಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ ವುತ್ತಂ, ಕಿನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕಂ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಏಕಂ ಮಞ್ಚಟ್ಠಾನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನ ಗಹೇತ್ವಾ। **ತಿಭಾಗ**ನ್ತಿ ತತಿಯಭಾಗಂ। ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನಟ್ಠವಿಹಾರೇ। **ಪುಗ್ಗಲಿಕಮೇವಾ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಏವ, ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಇವ ವಾ। **ಜಗ್ಗಾ**ತಿ ಜಗ್ಗಾಹಿ। **ಹೀ**ತಿ ಫಲಜೋತಕೋ। **ಏವಂ ಜಗ್ಗಿತೋ ಪನಾ**ತಿ ಏವಂ ಜಗ್ಗಿತೋ ವಿಹಾರೋ ಪನ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಜಗ್ಗನ್ತೇ। **ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭಣ್ಡಟ್ಠಪನಂ ವಾ ನವಕಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಅದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋಯೇವ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। **ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ದಾತುಂ ಲಬ್ಭತೀ**ತಿ ಸಬ್ಬವಿಹಾರಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕದೇಸಸ್ಸೇವ ಗಹಿತತ್ತಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ದಾತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಜಗ್ಗಾಪೇತಬ್ಬೋ ಇತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ "ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಪಾಠೋಯೇವ "ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಆಕಾರತ್ತಾ।

ಅಞ್ಞಂ ಇದಮ್ಪಿ ಚ ವಕ್ಖಮಾನವಚನಂ ತತ್ಥೇವ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿಆದಿ। ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಸೋಯೇವ ಸಾಮೀ**ತಿ ಯೇನ ಸಾ ಭೂಮಿ ಪಠಮಂ ಗಹಿತಾ, ಸೋಯೇವ

ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪತಿರೂಪೇ ಠಾನೇ**ತಿ ಪತಿರೂಪೇ ಸೇನಾಸನಟ್ಠಾನೇ। **ತ**ನ್ತಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಕರಣಂ। ಯಂ ಪನ ವಯಕಮ್ಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ **ವಯಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಕತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಮೂಲಂ। ವಿಹಾರಸ್ಸ ಮೂಲಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಕತವಿಹಾರೇ ಏವ। **ಕತಾವಾಸೇ**ತಿ ಸಮೀಪತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ, ಕತಾವಾಸಸಮೀಪೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಛಾಯೂಪಗಫಲೂಪಗಾ**ತಿ ಛಾಯಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚ ಫಲಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚ, ಛಾಯಾಫಲಾನಿ ಉಪಹರನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ। **ಸಾಮಿಕಾ**ತಿ ರುಕ್ಖಸಾಮಿಕಾ। **ಹಾರೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಅಪನೇತಬ್ಬಾ।

"ಸಙ್ಘಿಕವಲ್ಲಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಸಚೇ ವಿಹಾರಂ ಕರೋತಿ, ಸಙ್ಘಿಕಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ದ್ವಿಭೂಮಕತಿಭೂಮಕಾದೀಸು ಪಾಸಾದೇಸು ಉಪಡ್ಢಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಾಸಾದೋ ಚೇವ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿ। ಉಪರಿ ಪಾಸಾದೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ**ತಿ ವಿಹಾರಕಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಹಾರೇ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ, ವಿಹಾರಸಮೀಪೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಕತಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ಚಯಪಮುಖಾನಂ ಅಕತಪುಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ। **ಚಯಂ ವಾ ಪಮುಖಂ ವಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ಚಯಂ ವಾ ಪಮುಖಂ ವಾ। **ಬಹಿಕುಟ್ಟೇ**ತಿ ಕುಟ್ಟಸ್ಸ, ಕುಟ್ಟತೋ ವಾ ಬಹಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚಯಪಮುಖಕಾರಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ವಿಸಮಂ** ಪಬ್ಬತಕನ್ದರಾದಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪದೇ**ತಿ ಸುಕರಸ್ಸ ಅಕಾರಣೇ। **ಕತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ಚಯಂ ವಾ ಪಮುಖಂ ವಾ ಕತಂ ಹೋತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚಯಪಮುಖೇಸು, ಸಙ್ಘೋ ಅನಿಸ್ಸರೋ ಇತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ವರಸೇಯ್ಯಂ ಗಹೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪುನ ಆಗನ್ತ್ವಾತಿ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುನ ಆಗನ್ತ್ವಾ । **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನವಕಮ್ಮಗಾಹಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಂ।

ಅಞ್ಞತ್ರಪರಿಭೋಗಪಟಿಕ್ಖೇಪಾದಿಕಥಾ

೩೨೪. **ನಾತಿಹರನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅತಿಸದ್ದೋ ಹರಣತ್ಥೋ, ಹರಸದ್ದೋ ಪರಿಭುಞ್ಜನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಅಞ್ಞತ್ರ ಹರಿತ್ವಾ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೀ"ತಿ। ಯಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉನ್ದ್ರಿಯಮಹಾವಿಹಾರೇ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅನುಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಂ। **ಅಞ್ಞತ್ರಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ವಿಹಾರಂ। **ಅರೋಗ**ನ್ತಿ ಅನಟ್ಠಾಜಿಣ್ಣತ್ತಾ ಅರೋಗಂ। **ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ**ತಿ ಉನ್ದ್ರಿಯವಿಹಾರೇ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಉನ್ದ್ರಿಯವಿಹಾರೇ। **ತತೋ**ತಿ ಉನ್ದ್ರಿಯವಿಹಾರತೋ। **ಸುಯೋಜಿತಾನೀ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಯೋಜಿತಾನಿ। ಮೂಲದಾನಂ ವಾ ಪಟಿಪಾಕತಿಕಂ ವಾ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಭಿಡ್ಡಿತವಿಹಾರತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅನಪೇಕ್ಖೇನ ಛಡ್ಡಿತಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರತೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸಾಪೇಕ್ಖೇನ ಛಡ್ಡಿತಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರತೋ ಚ। **ಆವಾಸಿಕಕಾಲೇ**ತಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಠಿತಕಾಲೇ। **ತತೋ**ತಿ ಛಡ್ಡಿತವಿಹಾರತೋ।

ಫಾತಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಫಾತಿಸದ್ದೋ ವಡ್ಢನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ವಡ್ಢಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ಫಾತಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಪಾಠೇ।

ಚಕ್ಕಲಿಕನ್ತಿ ಚಕ್ಕಾಕಾರೇನ ಲಾತಿ ಪವತ್ತತಿ, ಚಕ್ಕಾಕಾರಂ ವಾ ಲಾತಿ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ **ಚಕ್ಕಲಂ,** ತದೇವ **ಚಕ್ಕಲಿಕಂ,** ಪಾದಪುಞ್ಛನಂ, "ಕಮ್ಬಲಾದೀಹಿ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಕರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯೇಹೀ**ತಿ ಪಾದೇಹಿ । **ಉದಕ**ನ್ತಿ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ತಿನ್ತಕಂ ಉದಕಂ। ಉದಕಂ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಉಪಾಹನೇನ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸುಧಾಭೂಮಿಯನ್ತಿ ಸುಧಾಯ ಲಿತ್ತಾಯಂ ಭೂಮಿಯಂ। **ಪರಿಭಣ್ಡಭೂಮಿಯ**ನ್ತಿ ಗೋಮಯಕಸಾವಪರಿಭಣ್ಡಭೂಮಿಯಂ। **ಪಾದಾ**ತಿ ಮಞ್ಚಪಾದಾ। **ತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಚೋಳಕೇ। **ಠಪೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ಠಪೇನ್ತಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು । **ನೇವಾಸಿಕಾ**ತಿ

ನಿಬದ್ಧಂ ವಸನ್ತೀತಿ ನೇವಾಸಿಕಾ। **ಠಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ಠಪೇನ್ತಿ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ನೇವಾಸಿಕಾ ವಳಞ್ಜನ್ತಿ, ತಥೇವ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ವಳಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೇತಭಿತ್ತಿ ವಾತಿ ಏತ್ಥ ವಾಸದ್ದೇನ ನೀಲಭಿತ್ತಿಆದಯೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। "ದ್ವಾರಮ್ಪಿ ವಾತಪಾನಮ್ಪೀ"ತಿಆದಿನಾ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ ದ್ವಾರವಾತಪಾನಾದಯೋ ಅಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಪಿ ನ ಅಪಸ್ಸಯಿತಬ್ಬಾ। ಕೇನಚಿ ವಾ ವತ್ಥಾದಿನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಹುತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಧೋತಪಾದಕಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ "ನಿಪಜ್ಜಿತು"ನ್ತಿ ಪದೇ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಪದೇ ಕಾರಕವಿಸೇಸನಭಾವಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತೀತಿ ಆಹ "ಧೋತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ"ತಿ। "ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಧೋತಪಾದಕೇ"ತಿ ಪಾಠಸ್ಸ ಧೋತೋ ಪಾದೋ ತಿಟ್ಠತಿ ಏತ್ಥ ಠಾನೇತಿ **ಧೋತಪಾದಕಂ,** ತಸ್ಮಿಂ ಧೋತಪಾದಕೇತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಧೋತಪಾದಕೇ"ತಿ ನಾಮಂ। **"ಪಚ್ಚತ್ಥರಿತ್ವಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಿತ್ವಾತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇನಾ"ತಿ। "ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಿಕೇನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ನಿದ್ದಾಯತೋಪೀ**ತಿ ನಿದ್ದಾಯಕಾರಣಾಪಿ, ಸಂಕುಟಿತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ **ನಿದ್ದಾಯತೋಪೀ**ತಿ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸಪಿ। "ಸರೀರಾವಯವೋ"ತಿ ಪದೇ ಸಾಮ್ಯತ್ಥಛಟ್ಠೀ, "ಆಪತ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। ಲೋಮೇಸು ಫುಸನ್ತೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಪರಿಭೋಗಸೀಸೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಭೋಗಂ ಅಕತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮೇನ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಫುಸನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಹತ್ಥತಲೇನ ಫುಸಿತುಂ ಪಾದತಲೇನ ಫುಸಿತುಂ ವಾ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ ವಾತಿ ಯಥಾಲಾಭಯೋಜನಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। "ಪರಿಭೋಗಸೀಸೇನಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ।

ಸಙ್ಘಭತ್ತಾದಿಅನುಜಾನನಕಥಾ

೩೨೫. "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಙ್ಘಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಆಭತಂ ಭತ್ತಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಉದ್ದೇಸಭತ್ತನ್ತಿಆದೀಸು ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಉದ್ದೇಸೇನ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭತ್ತಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉದ್ದೇಸೇನ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಉದ್ದೇಸಭತ್ತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಸಙ್ಘತೋ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖೂ, ತಥೇವ। **ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ "ಏಕಂ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖೂನಂ। ಇಮಿನಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ನಿಮನ್ತನಭತ್ತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸಲಾಕಾಯೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಲಾಕಾಯೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಸಲಾಕಭತ್ತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಕ್ಖಿಕನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಿಕನ್ತಿ ಪಾಟಿಪದಿಕನ್ತಿ ಏವಂ ನಿಯಾಮೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಞ್ಚಮೀಆದೀಸು ಪಕ್ಖೇಸು ಕಾತಬ್ಬಂ **ಪಕ್ಖಿಕಂ**। ಉಪೋಸಥೇ ಕಾತಬ್ಬಂ **ಉಪೋಸಥಿಕಂ**। ಪಾಟಿಪದೇ ಕಾತಬ್ಬಂ **ಪಾಟಿಪದಿಕಂ,** ತಮೇವ ಭತ್ತಂ **ಪಾಟಿಪದಿಕಭತ್ತಂ**। **ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ನಿಮನ್ತನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಇತಿಸದ್ದೋ ಆದ್ಯತ್ಥೋ, ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ನಿಮನ್ತನನ್ತಿಆದಿಂ ಇಮಂ ವೋಹಾರಂ ಪತ್ತಾನೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀನಿಯೇವ ಅನುಜಾನನಮಕತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಭತ್ತಮ್ಪಿ ಅನುಜಾನಾತೀತಿ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಸಙ್ಘಭತ್ತಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಾದೀನಿ ಅಪೇಕ್ಖತಿ।

ಸಙ್ಘಭತ್ತಾದೀನಂ ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿಪಾಠೇ, ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ, ಸಙ್ಘಭತ್ತಾದೀಸು ವಾ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಜ್ಜ ದಸ ದ್ವಾದಸ ದಿವಸಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞತೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಾ ಠಾನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಭತ್ತೇ। **ವತ್ತಬ್ಬಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ, ಧಾತುಕಮ್ಮಂ, "ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ।

ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಕಥಾ

ಅಯಂ ನಯೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ರಞ್ಞಾ ವಾ ಪಹಿತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಚೇ ಅತ್ಥೀತಿ** ಸಚೇ ಠಿತಿಕಾ ಅತ್ಥಿ। **ಉದ್ದೇಸಕೇನಾತಿ** ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೇನ । **ನ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ನ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಬ್ಬಂ। **ತೇ ಪನಾತಿ** ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾ ಪನ। **ಠಿತಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ** ಠಿತಿಕಂ ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮಹಾಥೇರಾನಂ। **ಯೋಜನನ್ತರಿಕವಿಹಾರತೋಪೀತಿ** ಯೋಜನೇನ ಬ್ಯವಧಾನೇ ಠಿತವಿಹಾರತೋಪಿ। **ಠಿತಟ್ಠಾನತೋತಿ** ಠಿತಿಕಾಯ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ। **ಅಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪೀತಿ** ಭತ್ತುದ್ದೇಸಟ್ಠಾನಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ। **ವಡ್ಢಿತಾ ನಾಮ ಸೀಮಾತಿ** ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ವಡ್ಢಿತಾ ನಾಮ। **ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ದಿನ್ನೇಪೀತಿ** ಯಾವ ದುತಿಯಭಾಗೋ ನ ದಾತಬ್ಬೋ, ತಾವ ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ದಿನ್ನೇಪಿ। **ವಸ್ಸಗ್ಗೇನಾತಿ** ಗಣಿಯತೀತಿ ಗಂ, ವಸ್ಸಮೇವ ಗಂ **ವಸ್ಸಗ್ಗಂ,** ತೇನ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ, ವಸ್ಸಗಣನಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯದಿ "ವಸ್ಸಗ್ಘೇನಾ"ತಿ ಚತುತ್ಥಕ್ಖರೇನ ಪಾಠೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸತಿ ವಸ್ಸಪರಿಚ್ಛೇದೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಅಯಮೇವ ಯುತ್ತತರೋ।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇತಿ ಏಕಿಸ್ಸಂ ವಿಹಾರಸೀಮಾಯಂ। **ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಟ್ಠಾನೇತಿ** ಏತ್ಥ ಏವಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಗಾಹಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಏಕೋತಿ** ಏಕೋ ದಾಯಕೋ। **ತೇನಾತಿ** ಪಹಿತಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಸೋ ಅತ್ಥೋತಿ** ಸೋ ಹೇತು। **ತಂದಿವಸನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಹಿತದಿವಸೇ। **ಪಮುಸ್ಸತೀತಿ** ಸತಿಪವಾಸೇನ ಮುಸ್ಸತಿ। **ಭೋಜನಸಾಲಾಯಾತಿ** ಭತ್ತುದ್ದೇಸಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತಾಯ ಭೋಜನಸಾಲಾಯ। ಯಾ ಪಕತಿಟ್ಠಿತಿಕಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥನ್ತರಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ"ತಿ। **ನವಂ ಠಿತಿಕನ್ತಿ** ಭತ್ತುದ್ದೇಸಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತಪಕತಿಟ್ಠಿತಿಕತೋ ಅಞ್ಞಂ ನವಂ ಠಿತಿಕಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತನ್ತಿ** ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ। "ಸ್ವೇ"ತಿ ನಿಯಾಮೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ನ ಲಬ್ಭತಿ।

ಕೋಚೀತಿ ದಾಯಕೋ। **ಸಕವಿಹಾರೇ ಠಿತಿಕಾವಸೇನೇವ ಗಾಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಯಂ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಅಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ ಸಕವಿಹಾರೇ ಠಿತಿಕಾವಸೇನೇವ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ। ದಿನ್ನಂ ಪನ ಭತ್ತಂ ಗಾಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮ್ಪತ್ತಾನನ್ತಿ** ದಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂಯೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸಾತಿ** ಪವಿಟ್ಠವಿಹಾರಸ್ಸ। **ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇತಿ** ಗಾಮದ್ವಾರವೀಥಿಚತುಕ್ಕಸಙ್ಖಾತೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಗತಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರೋ ನಾಮ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರಂ।

ಗಾಮದ್ವಾರೂಪಚಾರ ವೀಥಿಚತುಕ್ಕೂಪಚಾರ ಘರೂಪಚಾರೇಸು ತೀಸು ಘರೂಪಚಾರಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಘರೂಪಚಾರೋ ಚೇತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ತೀಸು ಉಪಚಾರೇಸು। ಘರೂಪಚಾರೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕೋ ಉಪಚಾರೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಏಕೂಪಚಾರಂ** ಘರಂ। **ಇಮೇಸನ್ತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಘರಾನಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಚತೂಸು ಘರೇಸು। ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಯಂ ಘರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕವಳಞ್ಜನ್ತಿ** ಏಕದ್ವಾರೇನ ಸಮಾನಪರಿಭೋಗಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಏಕೂಪಚಾರೇ।

ಯಂ ಪನ ಏಕಂ ಘರಂ ಕತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುಖವಿಹಾರತ್ಥಾಯಾತಿ** ಕಲಹಂ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸುಖವಿಹಾರತ್ಥಾಯ। **ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇತಿ** ಭಿತ್ತಿಯಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ।

ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಘರೇ ನಿಸೀದಾಪೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಮ್ಪಿ ನಿವೇಸನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯೋ ಪನ ಉದ್ದೇಸಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಥಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯೋ ಪನಾತಿ ಭಿಕ್ಖು ಪನ, ಲಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ। **ತೇನಾತಿ** ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ಲಭನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ।

ಕಾಲಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತೇಸೂತಿ ಭೋಜನಕಾಲಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು, ನಿಸಿನ್ನೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೋ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಙ್ಘುದ್ದೇಸಪತ್ತಂ ದೇಥ ಇತಿ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ಠಾನೇ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವುತ್ತೇ ಅತಿದಿಸತಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತೇ, ಏವಂವಚನೇ ವಾ। **ಪೇಸಲೋತಿ** ಪಿಯಸೀಲೋ। **ತೇನಾತಿ** ಉದ್ದೇಸಕೇನ। ಕಿನ್ತಿ ಜಾನಾತೀತಿ ಆಹ "ದಸವಸ್ಸೇನ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಉದ್ದೇಸಕಸ್ಸ, ವಚನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಪ್ಪಸದ್ದಾತಿ** ಸಣಿಕಸದ್ದಾ। "ಅಪಸದ್ದಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ನಿಸ್ಸದ್ದಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬನವಕಸ್ಸಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನವಕಸ್ಸ। **ಛಾಯಾಯಪಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಾಯಾತಿ** ಅನಾದರೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ, ಸಾಮಿವಚನಂ ವಾ। **ನ ಲಭತೀತಿ** ಪಾಪುಣಾಪಿತತ್ತಾ ನ ಲಭತಿ। **ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಅನಾದರೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸಾಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। ಏತಂ ಭಾಜನೀಯಭಣ್ಡಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಸ್ಸೇವ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ವಚನೇ। **ಉಪಚಾರೇನಾತಿ** ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೂಪಚಾರೇನ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅನ್ತೋಪರಿಕ್ಖೇಪೇ।

ಕೋಚಿ ಉಪಾಸಕೋ ಪಹಿಣಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಣೀತಭೋಜನಾನನ್ತಿ** ಪಣೀತಭೋಜನೇಹಿ। **ಉದಕಸ್ಸಾತಿ** ಉದಕೇನ, ಪೂರೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆಗತಾ ಮನುಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಯನ್ತಿ** ವತ್ಥು। **ತಿಚೀವರಪರಿವಾರನ್ತಿ** ತಿಚೀವರೇನ ಪರಿವಾರಿತಂ, ತಿಚೀವರಪರಿವಾರವನ್ತಂ ವಾ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಿ** ಸಚ್ಚಂ ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪುಞ್ಞವಿಸೇಸೋ ಈದಿಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ನನು ಉದಕಂಪಿಸ್ಸ ಪುಞ್ಞವಿಸೇಸಂ, ಕಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ಲಭತೀತಿ ಆಹ "ಉದಕಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ।

ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಮಹಾಥೇರಾದೀನಂ। **ದಹರಸಾಮಣೇರೇಹೀತಿ** ದಹರೇಹಿ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ, ಲದ್ಧೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತೇ। **ಪುರತೋತಿ** ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಪುರತೋ। **ಪತ್ತೇತಿ** ಸಙ್ಘುದ್ದೇಸಪತ್ತೇ, ಅಗಾಹಿತೇಯೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆಹಟಮ್ಪಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏಕೋ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋತಿ** ಮನುಸ್ಸೋ, ಭಣತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾ ತೇ ರುಚ್ಚತಿ, ತಥಾ ವತ್ವಾ ಆಹರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಸ್ಸಟ್ಠದೂತೋ ನಾಮಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ದೂತೋ ನಾಮ। **ಪಟಿಪಾಟಿಪತ್ತಂ ವಾತಿ** ಸಙ್ಘತೋ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಲದ್ಧಂ ಪತ್ತಂ ವಾ, ಇದಂ ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಯಂ ಇಚ್ಛತೀತಿ** ವಿಸ್ಸಟ್ಠದೂತೋ ಯಂ ಇಚ್ಛತಿ। **ಸೋತಿ** ಬಾಲೋ, ನ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುಚ್ಛಾಸಭಾಗೇನ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ವದನಕಾರಣಾ।

ಕೂಟಟ್ಠಿತಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತೇಹಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉಜುಕಟ್ಠಿತಿಕಾಯ ಪವತ್ತಿತ್ವಾ ಕೂಟೇನ ಪವತ್ತಾ ಠಿತಿಕಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ರಞ್ಞೋ ವಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಏಕಚಾರಿಕಭತ್ತಾನೀತಿ** ಪತಿ ಏಕಂ ಕತ್ವಾ ಚರಿತಬ್ಬಾನಿ ಭಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಏಕಚಾರಿಕಾನಿ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪತಿ ಏಕಂ ಕತ್ವಾ ಭಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಾನಿಯೇವ ಭತ್ತಾನಿ ಏಕಚಾರಿಕಭತ್ತಾನಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸೂತಿ** ಏಕಚ್ಚೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। **ತಙ್ಖಣಂಯೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸಿನ್ನಕ್ಖಣೇಯೇವ। ಪುನ **ತಙ್ಖಣಂಯೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಹಣಕ್ಖಣೇಯೇವ। "ಪಣೀತಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕತಿವಸ್ಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, "ಏತ್ತಕವಸ್ಸತೋ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಾಹಿತೇತಿ** ಠಿತಿಕಂ ಅಜಾನನ್ತೇಹಿ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಪತ್ತೇ ಗಾಹಿತೇ। ಆಗತೇಹಿಪಿ ಠಿತಿಕಂ ಜಾನನಕಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಪರತೋಪಿ। **ಭಿಕ್ಖೂಯೇವ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂತಿ** ಪತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಯೇವ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ನೇತಿ ಠಿತಿಕಂ ಅಜಾನನ್ತೇ ಆಗನ್ತುಕೇ। **ರಾಜಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ**ತಿ ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ಭೋಜೇತ್ವಾ। **ನೇಸನ್**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ, ಪತ್ತೇಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಂ ಆಹಟ**ನ್ತಿ ಯಂ ಭತ್ತಂ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಹಟಂ। **ತಂ ನ ಗಾಹೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತಂ ಭತ್ತಂ ಠಿತಿಕಾಯ ನ ಗಾಹೇತಬ್ಬಂ ಥೋಕತ್ತಾ। **ನೇಸನ್**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ಗೀವಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಇಣಂ ಹೋತಿ। ಇಣಂ ನಾಮ ಪಟಿದಾತಬ್ಬಸಭಾವೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಠಿತಿಕಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಭುತ್ತಟ್ಠಾನೇ। **ತಾವ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತಾವ ಆಗಮೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇನ ಗಾಹಣಮ್ಪಿ ಗೀವಾಸದಿಸೋತಿ ಪುರಿಮಥೇರಸ್ಸ ಮತಿ ಭವೇಯ್ಯ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಥೇರಾನಂ ವಾದೋ ಸದಿಸೋಯೇವ।

ಏಕೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಥಾರೂಪೋ**ತಿ ತಿಚೀವರಪರಿವಾರೋ ಸತಗ್ಘನಕೋ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ। ಇತಿ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು।

ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ತರಾಭಟ್ಠಕೋ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ವೇಮಜ್ಝೇ ಭಸ್ಸತಿ ಗಲತೀತಿ ಅನ್ತರಾಭಟ್ಠಕೋ। ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸೋ ಯೋ ಪನ ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಠಿತಿಕಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಪತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಸಮೀಪೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಮೀಪೇ। **ತಞ್ಚೇ ಥೇಯ್ಯಾಯ ಹರನ್ತೀ**ತಿ ತಂ ಪತ್ತಂ ಪತ್ತಹಾರಕಾ ಥೇಯ್ಯಾಯ ಹರನ್ತಿ ಚೇ। **ಗೀವಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಪತ್ತದಾಪಕಸ್ಸ ಗೀವಾ ಹೋತಿ। **ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಸಮೀಪೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಪತ್ತದಾಪಕಸ್ಸ। “ಅಯ”ನ್ತಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ನ ಸುನ್ದರೋ। **ತತೋ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಘರತೋ। “ಸುಹಟೋ”ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಭತ್ತಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಗೀವಾ ನ ಹೋತೀ”ತಿ।

ಸಾದಿಯನಕೋತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಸಾದಿಯನಕೋ, ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದಸಹಿಪಿ ಪತ್ತೇಹಿ ಭತ್ತಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಿಕ್ಖುದತ್ತಿಯಂ ನಾಮಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ದತ್ತಿಯಂ ನಾಮ। **ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಸಾದಿಯನಕೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ। ಏಥ ಭನ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಾ ಹೋಥ ಇತಿ ವತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಘರೇ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಸಾದಿಯನಕಸ್ಸೇವ। **ಇತರೇ**ತಿ ನವಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾ। **ನೇಸನ್**ತಿ ದಸನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ**ತಿ ಸಾದಿಯನಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ಭುತ್ತಾವೀನ**ನ್ತಿ ಭುತ್ತವನ್ತಾನಂ।

ತೇತಿ ನವಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾ, ವುತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಘರೇ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ದಸಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು। ಮಧುರೇನ ಸರೇನ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಕತಭಾಗೋ ನಾಮಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ನ ಕರಿಯಿತ್ಥಾತಿ ಅಕತೋ, ಸೋಯೇವ ಭಾಗೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋತಿ ಅಕತಭಾಗೋ, ಆಗನ್ತುಕಭಾಗೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮ**ನ್ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ। ಪತ್ತಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಪಕತಿಯಾ ಠಪೇತ್ವಾ। “ಸಬ್ಬೋ ಸಙ್ಘೋ ಭುಞ್ಜತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಚ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಚ ಗತೇಪಿ ಪಠಮಮೇವ “ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಪತ್ತಂ ದೇಥಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

ಪಾತಿಯಾ ಆಹರಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕೇಕಂ ಆಲೋಪ**ನ್ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಏಕೇಕಂ ಆಲೋಪಂ। **ಅಚ್ಛತೀ**ತಿ ವಸತಿ। **ಕಸ್ಸ ತೇ**ತಿ ಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ತಯಾ, ಆನೀತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ”ತಿ ಪದಂ “ಗಾಹೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ, “ಭತ್ತ”ನ್ತಿ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ ತಬ್ಬಪಚ್ಚಯೋ ವದತಿ।

ಕಿಂ ಆಹರೀಯತೀತಿ ಅವತ್ವಾತಿ ಕಿಂ ವತ್ಥು ತಯಾ ಆಹರೀತೀತಿ ಉಪಾಸಕಂ ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। “ಕಿಂ ಆಹರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಕಿಂ ವತ್ಥುಂ ತ್ವಂ ಆಹರಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಪರಿವಾರಾಯ ಯಾಗುಯಾ ಚ ಮಹಗ್ಘಾನಂ ಫಲಾನಞ್ಚ ಪಣೀತಾನಂ ಖಜ್ಜಕಾನಞ್ಚ

ತಥಾ ಆವೇಣಿಕಾ ಠಿತಿಕಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ । **ಏಕಾ ಏವ ಠಿತಿಕಾ**ತಿ ಸಮಾನಾ ಏವ ಠಿತಿಕಾ। **ತಥಾ ಫಾಣಿತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಥಾಸದ್ದೇನ "ಏಕಾ ಏವ ಠಿತಿಕಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪದಂ ಅತಿದಿಸತಿ।

ಇತಿ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಕಥಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಕಥಾ

ನಿಮನ್ತನಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಸಙ್ಘಿಕಞ್ಚಾತಿ ದುವಿಧಂ। ತತ್ಥ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಚೇ ಸಯಮೇವ ಇಸ್ಸರೋ"ತಿ। "ಏತ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಙ್ಘತೋ ಉದ್ದಿಸಥಾ"ತಿಆದೀನಿ ಅವತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ **ನಿಮನ್ತನಂ** ನಾಮ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ನಿಮನ್ತನೇ। **ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ**ತಿ ಸಙ್ಘತೋ ಲದ್ಧಪಟಿಪಾಟಿಯಾ। ಆಗತಮನುಸ್ಸೋ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ "ತುಮ್ಹೇ ಚ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ।

ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಘರತೋತಿ ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಸ್ಸ ದಿನ್ನಘರತೋ। ಏಕೋ ಆಹರತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪೂರೇತ್ವಾ**ತಿ ಭತ್ತಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಭತ್ತಂ। **ಇಧಾಪೀ**ತಿ ನಿಮನ್ತನೇಪಿ।

ತತೋತಿ ವದನಕಾರಣಾ। "ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಪದಂ "ಅಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದೇ ಪಕತಿಕತ್ತಾ, "ಜಿಗುಚ್ಛನೀಯೋ"ತಿ ಪದಂ ತತ್ಥೇವ ವಿಕತಿಕತ್ತಾ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಭವೇಯ್ಯ, ಹೋತಿ ವಾ। "ಪತ್ತತ್ಥಾಯ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪತ್ತೋ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭತ್ತಾಹರಣಕಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಭತ್ತಂ ಆಹರತಿ ಅನೇನಾತಿ ಭತ್ತಾಹರಣಕೋ, ಸೋಯೇವ ಪತ್ತೋ ಭತ್ತಾಹರಣಕಪತ್ತೋ, ತಂ। **ಪಟಿಪಾಟಿಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಲದ್ಧಂ ಭತ್ತಂ।

ಆಲೋಪಭತ್ತಟ್ಠಿತಿಕತೋತಿ ಏಕೇಕಆಲೋಪೇನ ಲದ್ಧಸ್ಸ ಭತ್ತಸ್ಸ ಠಿತಿಕತೋ। **ಆಲೋಪಸಙ್ಖೇಪೇನಾ**ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಆಲೋಪೇ ತಂಸಂಖಿಪನೇನ। ಅಯಂ ನಯೋ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತತೋ ವಿಸೇಸೋ। **ಕಸ್ಸ ತೇ ಆಭತ**ನ್ತಿ ಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ತಯಾ ಆಭತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮೇ ಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಮಯಾ ಭತ್ತಂ ಆಭತಂ। **ಥೇರಾನಂ ಮೇ ಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಥೇರಾನಂ ಮಯಾ ಭತ್ತಂ ಆಭತಂ।

ಉಪಾಸಕೋ ಪಹಿಣಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮೇ ತಯೋ ಜನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಚ ಗನ್ಧಧುತಙ್ಗವಸೇನ ಅಭಿಞ್ಞಾತೋ ಚ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೋ ಚಾತಿ ಇಮೇ ತಯೋ ಜನಾ। **ಪುಚ್ಛಿತು**ನ್ತಿ "ಕಿಂ ಸಙ್ಘತೋ ಗಣ್ಹಾಮಿ, ಉದಾಹು ಯೇ ಜಾನಾಮಿ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತುಂ। ಆರುಹಿಯಿತ್ಥಾತಿ **ಆರೂಳ್ಹಾ। ಅತ್ತನವಮೇಹೀ**ತಿ ಅತ್ತಾ ನವಮೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಅತ್ತನವಮಾ, ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। **ಏತೇ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಾದಯೋ ತಯೋ ಏತೇ ಭಿಕ್ಖೂ। **ತೇನಾ**ತಿ ಗನ್ಧಧುತಙ್ಗಾದೀಹಿ ಅನಭಿಞ್ಞಾತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಿಸ್ಸಿತಕೇ ವಾ, ಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಜಾನಾಥ, ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞೋ ಗಾಮೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋಯೇವ ಗಾಮೋ**ತಿ ನಿಮನ್ತನಗಾಮೋಯೇವ।

ತತ್ರಾತಿ ಅಸನಸಾಲಾಯಂ। **ಉಸ್ಸವಾದೀಸೂ**ತಿ ಛಣಾದೀಸು। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬಹುಸನ್ನಿಪಾತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತದಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಮನ್ತನಕಾಲೇ। **ಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನತೋ। **ಯಥಾಸತ್ತೀ**ತಿ ಸತ್ತಿಯಾ ಅನುರೂಪಂ, ಸತ್ತಿಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಸತ್ತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಕುನ್ತಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಸತ್ಥಸ್ಸಪಿ ವಾಚಕತ್ತಾ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾಬಲ"ನ್ತಿ।

ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಬಹುಕತ್ತಾರಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಏಕವಾರ**ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ, ಆಗಮನದಿವಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಬದ್ಧಕಾಲತೋ**ತಿ ತತ್ಥೇವ ಸಕಟ್ಠಾನೇ ವಾಸಸ್ಸ ನಿಬದ್ಧಕಾಲತೋ।

ದುತಿಯವಾರೇತಿ ದುತಿಯದಿವಸೇ। **ಅಭಿನವಆಗನ್ತುಕಾವಾತಿ** ಅನಾಗಮನಪುಬ್ಬಾ ಅಭಿನವಾ ಆಗನ್ತುಕಾವ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಅಭಿನವಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಅನಾಗತಪುಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ।

ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಸಕಟ್ಠಾನಆಗನ್ತುಕಟ್ಠಾನೇಸು। **ತೇನಾತಿ** ಅತಿಲಾಭಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಅವಿಸೇಸೇತ್ವಾತಿ** ವಿಸೇಸಮಕತ್ವಾ।

ಸಲಾಕಭತ್ತಕಥಾ

ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ವಚನತೋ"ತಿ ಪದಂ "ದಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಪದೇ ಞಾಪಕಹೇತು। **ಸಲಾಕಾಯ ವಾತಿ** ಕುಸದಣ್ಡೇ ವಾ। **ಅಸುಕಸ್ಸ ನಾಮಾತಿ** ಅಸುಕಸ್ಸ ನಾಮ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ। **ಉಪನಿಬನ್ಧಿತ್ವಾತಿ** ಲಿಖಿತ್ವಾ, ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಓಪುಞ್ಜಿತ್ವಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪುನಪ್ಪುನಂ ಹೇಟ್ಠುಪರಿಯವಸೇನ ಆಲೋಳೇತ್ವಾ"ತಿ। ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೇನ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ನ ಬಹುಕಾತಿ ಅಪ್ಪಕಾ। **ಗಾಮವಸೇನಪೀತಿ** ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಮಾನಲಾಭಗಾಮವಸೇನಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಕುಲಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಗಾಹೇನ್ತೇನ ಗಾಹಿತಾನೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಟ್ಠಿಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸನ್ತಿ** ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನಂ।

ತನ್ತಿ ಬಹುಸಲಾಕಭತ್ತಗಾಮಂ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಏಕಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಪನ। **ಏತೇಸೂತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಸು। **ನಿಗ್ಗಹೇನಾತಿ** ದೂರತ್ತಾ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಪಿ ಏಕಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹೇನ। **ತನ್ತಿ** ಸಲಾಕಭತ್ತಂ। **ಓರಿಮಗಾಮೇತಿ** ಓರಭಾಗೇ ಠಿತೇ ಗಾಮೇ। **ಗಾಹಿತಸಞ್ಞಾಯಾತಿ** ಗಾಹಿತಾ ಇತಿ ಸಞ್ಞಾಯ। **ಪುನ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾತಿ** ಪುನ ವಿಹಾರಂ ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಓರಿಮಗಾಮೇ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ಪಠಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪುನ ವಿಹಾರೋ ಆಗನ್ತಬ್ಬೋ, ನನು ಅಗಾಹಿತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತತ್ತಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ನ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ಬಹಿಸೀಮಾಯ ಸಙ್ಘಲಾಭೋ ಗಾಹೇತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಹಾರೋ ಆಗನ್ತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕಬಾಹವಸೇನ ವಾತಿ** ಏಕಾಯ ಘರಪಾಳಿಸಙ್ಖಾತಾಯ ಬಾಹಾಯವಸೇನ ವಾ। **ವೀಥಿಆದೀಸು ಚಾತಿ** ವೀಥಿಬಾಹಕುಲೇಸು ಚ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। ಸಲಾಕಾಸು **ಅಸತಿ** ಅಸನ್ತಾಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾಪೀತಿ** "ಅಸುಕಗಾಮಸ್ಸ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀ"ತಿ ಗಾಮಾದೀನಿ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾಪಿ।

ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ತೇನ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತೇನಾತಿ** ಸಲಾಕದಾಯಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। ಗಾಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಾರಗಾಮೇತಿ** ಅತಿದೂರತ್ತಾ ವಾರೇನ ಗನ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಮೇ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಂ ಗಾಮಂ।

ಅತಿರೇಕಗಾವುತೇತಿ ಗಾವುತತೋ ಅತಿರೇಕೇ ಠಾನೇ। **ತಂದಿವಸನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಲಾಕಭತ್ತಗಹಣದಿವಸೇ। ಯೋ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸ ನ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ। **ತೀಣಿ ಪನ ದಿವಸಾನೀತಿ** ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ತನ್ತಿ** ಓರಿಮವಾರಗಾಮಸಲಾಕಂ। ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಪನ ಕಿನ್ತಿ ಗಾಳ್ಹಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಸಟ್ಠಿತೋ ವಾ ಪಣ್ಣಾಸತೋ ವಾ ನ ಪರಿಹಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ವಿಹಾರವಾರೋತಿ** ವಿಹಾರಸ್ಸ ರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ವಾರೋ। **ವಿಹಾರವಾರಿಕಸ್ಸಾತಿ** ವಿಹಾರಂ ವಾರೇನ, ವಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ರಕ್ಖತೀತಿ ವಿಹಾರವಾರಿಕೋ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಹಾರಗೋಪಕಾತಿ** ವಿಹಾರಂ ಗೋಪೇನ್ತೀತಿ ವಿಹಾರಗೋಪಕಾ। **ಅಞ್ಞಥತ್ತನ್ತಿ** ಪಸಾದಞ್ಞಥತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞೇಸು ಕುಲೇಸು ದಾತಬ್ಬಾತಿ** ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕುಲಾನಂ ಯಾಗುಆದಯೋ ದಾತಬ್ಬಾ।

ವಾರಂ ಗಾಹೇತ್ವಾತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ। **ನೇಸನ್ತಿ** ವಿಹಾರವಾರಿಕಾನಂ। **ಸಲಾಕಾತಿ** ಪಕತಿಕತ್ತಾರಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಭವನ್ತೀ"ತಿ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಫಾತಿಕಮ್ಮಮೇವಾತಿ** ವಿಹಾರರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ಸಙ್ಘೇನ ದಾತಬ್ಬಫಾತಿಕಮ್ಮಮೇವ।

ಅಞ್ಞಮ್ಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೇನ ನ ಕೇವಲಂ ಘಾತಿಕಮ್ಮಮೇವ, ಅಞ್ಞಮ್ಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅತಿರೇಕಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಸ್ಸಾತಿ** ಅತಿರೇಕಂ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಮೇತಸ್ಸಾತಿ ಅತಿರೇಕಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಂ, ತಸ್ಸ।

ಸಲಾಕಾ ಲದ್ಧಾತಿ ಸಲಾಕಾ ಏವ ಲದ್ಧಾ। **ತಂದಿವಸನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಲಾಕಲದ್ಧದಿವಸೇ। **ಏಕಸ್ಸೇವಾತಿ** ಏಕೇಕಸ್ಸೇವ। **ವಿಜಟೇತ್ವಾತಿ** ತಾನಿ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಏಕಚಾರಿಕಭತ್ತಾನಿ ವಿಜಟಂ ನಿಗುಮ್ಬಂ ಕತ್ವಾ।

ಏಕಸಮ್ಭೋಗಾತಿ ಏಕತೋ ಸಮ್ಭೋಗಾ। ಗಾಹೇನ್ತೇನ ದಾತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಪಾಪೇತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ರಸಸಲಾಕನ್ತಿ** ಉಚ್ಛುಸಲಾಕಂ। "ರಸಾಲಸಲಾಕ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। ಖುದ್ದಕವಿಹಾರೇ ಗಾಹೇತಬ್ಬವಿಧಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಆವಾಸೇ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಹಾಆವಾಸೇ"ತಿಆದಿ।

"ತಕ್ಕಸಲಾಕಮ್ಪಿ …ಪೇ॰… ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇದಂ ಖುದ್ದಕವಿಹಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಮಹಾಆವಾಸೇ"ತಿಆದಿ। **ಭೇಸಜ್ಜಾದಿಸಲಾಕಾಯೋತಿ** ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಗನ್ಧಮಾಲಾಸಲಾಕಾಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಸಲಾಕಾಸು। **ಅಗ್ಗಭಿಕ್ಖಮತ್ತನ್ತಿ** ಅಗ್ಗತೋ ದಾತಬ್ಬಂ ಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತಂ। **ತಾದಿಸಾನಿ ಭತ್ತಾನೀತಿ** ಅಗ್ಗಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತಸಭಾವಾನಿ ಭತ್ತಾನಿ। **ನೋ ಚೇತಿ** ತಾದಿಸಾನಿ ಭತ್ತಾನಿ ಬಹೂನಿ ನೋ ಚೇ ಹೋನ್ತಿ। **ಲದ್ಧಾ ವಾ ಅಲದ್ಧಾ ವಾತಿ** ಲಭಿತ್ವಾ ವಾ ಅಲಭಿತ್ವಾ ವಾ।

ಸಲಾಕಾಸು ಗಾಹಿತಾಸೂತಿ ಅಞ್ಞಾಸು ಸಲಾಕಾಸು ಗಾಹಿತಾಸು। **ಸಮೀಪೇ ಠಿತಸ್ಸಾತಿ** ಹತ್ಥಂ ಅಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಸ್ಸ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಅಯಂ ಸಲಾಕಾತಿ** "ಅಯಂ ತಸ್ಸ ಸಲಾಕಾ"ತಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಧಮ್ಮಿಕಾತಿ** ಕತಿಕಾ ಅಧಮ್ಮಯುತ್ತಾ। **ಅನಾಗತಸ್ಸ ದೇಥಾತಿ** ಅನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಲಾಕಂ ದೇಥ।

ಸೋತಿ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೋ, ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಯಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಾಪಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಗಾಮೇ। ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾಥ ಇತಿ ವದೇಯ್ಯ, ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಅಸನಸಾಲಾಯಮೇವ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ। **ವಿಹಾರಂ ಆನೇತ್ವಾತಿ** ವಿಹಾರಂ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಆನೇತ್ವಾ। **ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಣಕಾಲೇತಿ** ಸಲಾಕಾಯ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗಾಹಾಪನಕಾಲೇ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದಿಸಾಭಾಗೇ। **ಅಞ್ಞೇನಾತಿ** ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞೇನ, ಲದ್ಧಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನ ಪನಾತಿ** ಗಮಿಕತೋ ಇತರೇನ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಗಮಿಕೇ। ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅನತಿಕ್ಕನ್ತೇಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ತತ್ಥಾತಿ ಛಡ್ಡಿತವಿಹಾರೇ। **ತೇಸೂತಿ** ಆವಾಸಿಕೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು, ಗತೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋವಾತಿ** ಆಗನ್ತುಕೋ ಏವ। ಯೋ ಪನ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ತಿ** ಸಲಾಕಭತ್ತಂ, ನ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪುಞ್ಞೇನಾತಿ ಪುಞ್ಞಸ್ಮಾ। **ತಾ ಚ ಖೋ ಪನಾತಿ** ಸಲಾಕಾಯೋ ಪನ। **ಪಚ್ಛಿಂ ಪನಾತಿ** ಸಲಾಕಪಚ್ಛಿಂ ಪನ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಚ್ಛಿಯಂ। **ಏತ್ತೋವಾತಿ** ಆಕಿರಣಟ್ಠಾನತೋವ। **ಏಕನ್ತಿ** ಏಕಂ ಸಲಾಕಂ। **ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಲಾಕದಾಯಕೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಗತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। ಮಹಾಥೇರೋಪಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಗತವಿಹಾರೇ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾವ ಗೋಚರಗಾಮಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪತ್ತಾ ನ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಹಾರಟ್ಠಕಂ ಭತ್ತನ್ತಿ** ವಿಹಾರೇ ಠಿತಂ ಭತ್ತಂ।

ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತಾದಿಕಥಾ

ಯನ್ತಿ ಭತ್ತಂ ದಿಯ್ಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚಾತುದ್ದಸೀಪಞ್ಚದ್ದಸೀಪಞ್ಚಮೀಅಟ್ಠಮೀತಿ ಅಭಿಲಕ್ಖಿತೇಸೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಮ್ಮಪ್ಪಸುತೇಹೀ**ತಿ ಕಮ್ಮೂಪಚಯೇಹಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಾಠೇಹಿ ಪಕ್ಖೇಸು ದಾತಬ್ಬಂ **ಪಕ್ಖಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತಂ। "ಹೋತೀ"ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತಕತ್ತಾ, "ಗಾಹೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದೇ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ, "ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಮನ್ದಾ**ತಿ ಅಪ್ಪಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ। **ಪಣೀತಂ ದೇನ್ತೀ**ತಿ ಪಣೀತಂ ಕತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ। **ಲೂಖಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಸಿನಿದ್ಧಭತ್ತಂ।

ಯಂ ಭತ್ತಂ ಅತ್ತನಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ತದೇವ ದಿಯ್ಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಉಪೋಸಥೇ ದಾತಬ್ಬಂ **ಉಪೋಸಥಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪೋಸಥೇ**ತಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ। ಏತ್ಥ ಚ ಪಞ್ಚದ್ದಸಿಯಂ ಸಚೇ ದಾಯಕಾ "ಪಕ್ಖಿಕ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, **ಪಕ್ಖಿಕಂ ನಾಮ**। ಅಥ "ಉಪೋಸಥಿಕ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, **ಉಪೋಸಥಿಕಂ** ನಾಮಾತಿ ವಿಸೇಸೋ। **ಪಾಟಿಪದೇ**ತಿ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ। **ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮೇನ ಹೇತುಭೂತೇನ। "ಪಾಟಿಪದೇ ದಿಯ್ಯನಕದಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಟಿಪದೇ ದಾತಬ್ಬಂ **ಪಾಟಿಪದಿಕ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಮ್ಪಿ ಉಭಯ**ನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಿಕಪಾಟಿಪದಿಕವಸೇನ ಉಭಯಮ್ಪಿ ತಂ ಭತ್ತಂ। **ಇತಿ ಇಮಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇಮಸದ್ದೇನ ಇತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಇಮಸದ್ದತ್ಥಭಾವೋ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ। **ಸತ್ತಪಿ ಭತ್ತಾನೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಆಗತಾನಿ ಸಙ್ಘಭತ್ತಾದೀನಿ ಸತ್ತಪಿ ಭತ್ತಾನಿ।

ಅಪರಾನಿಪಿ ಚತ್ತಾರಿ ಭತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚತೂಸು ಭತ್ತೇಸು। "ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿಆದಿನಾ **ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಚತುತ್ಥೀಮಜ್ಝೇಲೋಪಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪನ "ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಆಭತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಛಟ್ಠೀಮಜ್ಝೇಲೋಪಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಚತೂಸು ಭತ್ತೇಸು। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। ಏಕೋ ಆಗನ್ತುಕೋ ನಿಸೀದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪಠಮಆಗನ್ತುಕೇನ।

ಯೋತಿ ಆಗನ್ತುಕೋ। **ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ, ಪಚ್ಛಾ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ಆಗತದಿವಸೇಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ದುತಿಯದಿವಸಾದೀಸು ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಕತ್ಥಚೀತಿ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಠಾನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಂ। **ನಿಬನ್ಧಾಪಿತ**ನ್ತಿ ನಿಚ್ಚಂ ಠಪಿತಂ। **ಅಸನಸಾಲಾಯ**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಅಸನಸಾಲಾಯಂ। **ಅಸತೀ**ತಿ ಅಸನ್ತೇಸು।

ಆವಾಸಿಕೋಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಗಮಿಕೋಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾ ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಂ ದ್ವೇ ವಾ ತೀಣಿ ವಾ ಸತ್ತ ವಾ ದಿವಸಾನಿ ಲಬ್ಭತಿ, ಏವಂ ಇದಂ ಗಮಿಯಭತ್ತಂ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪನ್ಥ**ನ್ತಿ ಮಗ್ಗಂ। **ರುನ್ಧನ್ತೀ**ತಿ ಪಿದಹನ್ತಿ। ಉದಕಂ ವಾ ರುನ್ಧತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತೇ ಉಪದ್ದವೇ**ತಿ ಚೋರಾದಯೋ ಏತೇ ಉಪದ್ದವೇ। **ಓಡ್ಡೇತ್ವಾ**ತಿ ಠಪೇತ್ವಾ।

ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮಹಾಗಿಲಾನಸ್ಸ। ಪುನ **ಏತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನಾಗತಸ್ಸ ಮಹಾಗಿಲಾನಸ್ಸ। **ಸಪ್ಪಾಯಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಗಿಲಾನಾನಂ ಸಪ್ಪಾಯಭೋಜನಂ। **ಮಿಸ್ಸಕಯಾಗು**ನ್ತಿ ನಾನಾತಣ್ಡುಲೇ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಚಿತಂ ಯಾಗುಂ। **ನ ಕುಪ್ಪತೀ**ತಿ ನ ವಿಕಾರಂ ಕರೋತಿ।

ಇದಮ್ಪೀತಿ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತಮ್ಪಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸ। **ಏವಂ ದಿನ್ನಾನೀ**ತಿ ಏವಂ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ದಿನ್ನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। **ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ "ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಅಪರಾನಿಪಿ ತೀಣಿ ಭತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೀಸು ಭತ್ತೇಸು। **ಧುರಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಧುರಸದ್ದಸ್ಸ ಧುವಸದ್ದೇನ ಅತ್ಥತೋ ಸದಿಸತ್ತಾ ನಿಚ್ಚತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಧುರಭತ್ತಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ದುವಿಧೇಸು। "ಸಙ್ಘಿಕೇ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ

ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಪುಗ್ಗಲಿಕೇಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ “ಸಙ್ಘಿಕೇ”ತಿ ಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಪಚ್ಛಾತಿ** ಪಠಮಂ “ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತವಚನತೋ, ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ವಾ ಪರಂ।

ಕುಟಿಂ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಕುಟಿಭತ್ತನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕುಟಿಭತ್ತಂ ನಾಮಾ”ತಿಆದಿ। **ಯನ್ತಿ** ಭತ್ತಂ, ನಿಬನ್ಧಾಪಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಸೇನಾಸನವಾಸಿನೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಂ ಪನಾತಿ** ಭತ್ತಂ ಪನ, ದಿನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ। **ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಪುಗ್ಗಲೇ।

ವಾರೇನ , ವಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ದಿನ್ನಂ ಭತ್ತಂ **ವಾರಭತ್ತನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಾರಭತ್ತಂ ನಾಮಾ”ತಿಆದಿ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ವಾರಭತ್ತಮ್ಪಿ। ನಿಗಮನವಸೇನ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಇತಿ ಇಮಾನಿ ಚಾ”**ತಿಆದಿ।

ಅಟ್ಠಕಥಾಯನ್ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ, ವುತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಚತೂಸು ಭತ್ತೇಸು। ವಿಹಾರೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭತ್ತಂ **ವಿಹಾರಭತ್ತನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಿಹಾರಭತ್ತಂ ನಾಮಾ”ತಿಆದಿ। **ತತ್ರುಪ್ಪಾದಭತ್ತನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ದಿನ್ನಖೇತ್ತವತ್ಥುಆದೀಹಿ ಉಪ್ಪಾದಭತ್ತಂ। **ತನ್ತಿ** ವಿಹಾರಭತ್ತಂ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿಯಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಸಮೂಹೋ, ಅಟ್ಠ ಪರಿಮಾಣಾನಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಾ **ಅಟ್ಠಕೋ,** ತಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಭತ್ತಂ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ। ಏವಂ **ಚತುಕ್ಕಭತ್ತನ್ತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇಮಾ”ತಿಆದಿ। **ಮಹಾಭಿಸಙ್ಖಾರಿಕೇನಾತಿ** ಸಪ್ಪಿನೋನೀತಾದೀಹಿ ಮಹನ್ತೋ ಅಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಮಹಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ, ಸೋ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಮಹಾಭಿಸಙ್ಖಾರಿಕೋ, ತೇನ ಅತಿರಸಕಪೂವೇನ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಥಕೇತ್ವಾ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗೂಹಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ **ಗುಳ್ಹಕಂ,** ತಮೇವ ಭತ್ತಂ **ಗುಳ್ಹಕಭತ್ತನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಇಧಾತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ। ಏಕಚ್ಚೇ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಭಿಕ್ಖುಪರಿಚ್ಛೇದಜಾನನತ್ಥಂ ಗುಳಕೇ ದೇನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಗುಳಕೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ **ಗುಳಕಭತ್ತನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಪುರಿಮನಯೇ ಳಕಾರೇ ಹಕಾರಸಂಯೋಗೋ ಅತ್ಥಿ, ಪಚ್ಛಿಮನಯೇ ನತ್ಥೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಗುಳಪಿಣ್ಡಗಣನಾಯ ಭಿಕ್ಖುಗಣನಂ ಜಾನಾತಿ। **ಇತೀತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಚೀವರಭಾಜನೀಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಪ್ಪಿಆದೀಸು ಭೇಸಜ್ಜೇಸೂತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, “ಸಪ್ಪಿಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಂ “ಕುಮ್ಭಸತಮ್ಪೀ”ತಿ ಪದೇ ನಿಸ್ಸಿತಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾನಂ ದಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ದುತಿಯಭಾಗೇ ಅದಾತಬ್ಬೇಯೇವ ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾನಂ ದಾತಬ್ಬಮೇವ। **ಸಬ್ಬಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನೇಯೇವಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನೇವ। ಭಾಜನೀಯಭಣ್ಡಂ ನಾಮ ಭಾಜನಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ, ನ ಅಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ। ಸಬ್ಬಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನೇ ಚ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಮ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಸಬ್ಬಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನೇಯೇವಾ”ತಿ।

ಯಥಾಠಿತಂಯೇವಾತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಾಜೇತ್ವಾ ಯಥಾಠಿತಂಯೇವ। “ದುಗ್ಗಹಿತ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತದತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತಂ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಸಙ್ಘಿಕಮೇವ ಹೋತೀ”ತಿ। **ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾತಿ** ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ। **ತಮ್ಪೀತಿ** ಥಾಲಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಪ್ಪಿಮ್ಪಿ। **ಥಿನನ್ತಿ** ಘನಭಾವೇನ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಥಿನಂ, ಘನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ವುತ್ತಪರಿಚ್ಛೇದತೋತಿ** “ದಸ ಭಿಕ್ಖೂ, ದಸೇವ ಚ ಸಪ್ಪಿಕುಮ್ಭಾ”ತಿ ವುತ್ತಪರಿಚ್ಛೇದತೋ।

ಗಾಥಾಯಂ **ಪಾಳಿನ್ತಿ** ವಿನಯಪಾಳಿಂ। **ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚೇವಾತಿ** ತಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚೇವ। **ವಿಚಕ್ಖಣೋತಿ** ವಿವಿಧಂ ಅತ್ಥಂ ಚಕ್ಖತಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಿಚಕ್ಖಣೋ। **ಏವನ್ತಿ** ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ। ತತ್ರಾಯಂ ಯೋಜನಾ - ಏವಂ ವಿಚಕ್ಖಣೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಾಳಿಂ, ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚೇವ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋವ ಹುತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಭಾಜಯೇತಿ।

ಇತಿ ಪಚ್ಚಯಭಾಜನೀಯಕಥಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಉಪಡ್ಢಭಾಗೋತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಲದ್ಧಭಾಗತೋ ಉಪಡ್ಢೋ ಭಾಗೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಇತಿ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕಂ

ಛಸಕ್ಯಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಥಾ

೩೩೦. ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅಭಿಪುಬ್ಬೋ ಞಾತಸದ್ದೋ ಪಾಕಟತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪಾಕಟಾ ಪಾಕಟಾ"ತಿ। **ಕಾಳುದಾಯಿಪ್ಪಭೂತಯೋತಿ** ಕಾಳುದಾಯಿಆದಯೋ। ಪರಿವಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಸ ದೂತಾ ಚ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಬಹೂ ಜನಾ ಸಕ್ಯಕುಮಾರಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಮ್ಹೇಸೂತಿ** ಸಕ್ಯಕುಲಸಙ್ಖಾತೇಸು ಅಮ್ಹೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಇಮಿನಾ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಕುಲತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **"ಕುಲಾ"**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಘರಾವಾಸತ್ಥ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಘರೇ ಆವಸನ್ತಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಘರಾವಾಸೇ ಯ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯನ್ತಿ** ಯಂಕಿಞ್ಚಿ। **ಉದಕಂ ನಿನ್ನೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉದಕಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ನೇತಬ್ಬಂ ಅಪನೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾ ಉದಕಂ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಸು ಸುಸಮಂ ಹೋತೀ"ತಿ। **ಸುಸ**ನ್ತಿ ಸುಕ್ಖಂ। **ತಿಣಾನೀತಿ** ಸಸ್ಸದೂಸಕಾನಿ ತಿಣಾನಿ। "ಉದ್ಧರಿತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ನಿದ್ಧಾಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಧುಧಾತುಯಾ ಪಪ್ಫೋಟನಧಂಸನತ್ಥೇ ದಸ್ಸೇತಿ । **ಭುಸಾತಿ** ಸಸ್ಸನಾಳದಣ್ಡಾ, ತೇಹಿ ಮಿಸ್ಸಾ ಪಲಾಲಾ **ಭುಸಿಕಾ**। **ಓಪುಣಾಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪುಣಧಾತುಯಾ ಅವಕಿರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪನೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ತ್ವಞ್ಞೇವ ಘರಾವಾಸತ್ಥೇನ ಉಪಜಾನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಘರಾವಾಸತ್ಥೇನಾತಿ** ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ। **ಉಪಜಾನಾತಿ** ಉಪತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಧಾತ್ವತ್ಥಾನುವತ್ತಕೋ, ಹಿವಿಭತ್ತಿ ಚ ಲೋಪೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ "ತ್ವಞ್ಞೇವ ಘರಾವಾಸತ್ಥಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। **ಅಹ**ನ್ತಿ ಭದ್ದಿಯಕುಮಾರನಾಮಕೋ ಅಹಂ। **ತಯಾತಿ** ಅನುರುದ್ಧಕುಮಾರನಾಮಕೇನ ತಯಾ। "ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೇಸ**ನ್ತಿ "ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಚನಂ।

೩೩೧. ನಿಪ್ಪಾತಿತಾತಿ ಏತ್ಥ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಮಾಪಿತಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನಿಕ್ಖಾಮಿತಾ"ತಿ। **ಮಾನಸ್ಸಿನೋತಿ** ಏತ್ಥ ಮಾನಂ ಸಯನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಯನ್ತೀತಿ ಮಾನಸ್ಸಿನೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಾನಸ್ಸಯಿನೋ"ತಿ।

೩೩೨. ಯಸ್ಸನ್ತರತೋ ನ ಸನ್ತಿ ಕೋಪಾತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತರಸದ್ದೋ ಚಿತ್ತವಾಚಕೋ, ತೋಪಚ್ಚಯೋ ಚ ಸತ್ತಮ್ಯತ್ಥವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇ"ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಕೋಪಾ ನ ಸನ್ತೀತಿ ಆಹ "ತತಿಯಮಗ್ಗೇನ ಸಮೂಹತತ್ತಾ"ತಿ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ದೋಸಸ್ಸ ಸಮೂಹತತ್ತಾ ಯಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇ ಕೋಪಾ ನ ಸನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಇತಿ ಭವಾಭವತಞ್ಚ ವೀತಿವತ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ಪನ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ । ವಿಭವೋತಿ ಪಾಪಂ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನನು ಪಾಳಿಯಂ "ವಿಭವೋ"ತಿ ನತ್ಥಿ, "ಅಭವೋ"ತಿ ಏವ ಅತ್ಥಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ "ವಿಭವೋತಿ ಅಭವೋ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ವಿಭವೋತಿ ಚ ಅಭವೋತಿ ಚ ಅತ್ಥತೋ ಏಕಮೇವಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಸದ್ದತೋಯೇವ ನಾನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಾ ಏಸಾ ಭವಾಭವತಾ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಇತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಪಕಾರತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚತೂಹಿಪಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ವೀತಿವತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ।

೩೩೩. ಅಹಿಮೇಖಲಿಕಾತಿ ಮೇಖಲಾ ವಿಯ ಮೇಖಲಿಕಾ, ಅಹಿಮೇವ ಮೇಖಲಿಕಾ ಅಹಿಮೇಖಲಿಕಾ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಹಿಂ ಕಟಿಯಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ"ತಿ।

೩೩೪. ಸಮ್ಮನ್ನತೀತಿ ಏತ್ಥ "ಸಮ್ಮಾನೇತೀ"ತಿ ಚುರಾದಿಗಣಿಕಧಾತುವಸೇನ ವತ್ತಬ್ಬೇ ದಿವಾದಿಗಣಿಕಧಾತುವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಮ್ಮಾನೇತೀ"ತಿ। ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯೋ ಹಿ ಪಾಳಿನಯೋ। **ಸಮ್ಮಾನೇತೀತಿ** ಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋತಿ। **ಯನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ। **ಸೋತಿ** ಸತ್ಥಾ। ಇಮಿನಾ **ಯಂ ತುಮೋತಿ** ಏತ್ಥ **ತುಮೋತಿ** ರುಳ್ಹೀಸದ್ದೋ ಇಧ "ಸೋ"ತಿ ಸಬ್ಬನಾಮಸದ್ದೇನ ಸದಿಸತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪಕಾಸನೀಯಕಮ್ಮಾದಿಕಥಾ

೩೩೯. "ಖೇಳಸದಿಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಾನಂ ಸದಿಸೂಪಚಾರೇನ ಖೇಳಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಸ್ಮಾ ಖೇಳಾ ವಿಯಾತಿ **ಖೇಳೋ,** ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಪಚ್ಚಯಾ, ಖೇಳೇ ಅಸತಿ ಭಕ್ಖತಿ ಅಜ್ಝೋಹರತೀತಿ **ಖೇಳಾಸಕೋತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಏತರಹಿ ಪಾಳಿಯಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ **"ಖೇಳಾಪಕಸ್ಸಾ"**ತಿ ಓಟ್ಠಜೇನ ಪಠಮಕ್ಖರೇನ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ।

೩೪೦. ಪತ್ಥದ್ಧೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಭುಸೋ ಥದ್ಧೋ ಪತ್ಥದ್ಧೋ, ಬಾಳ್ಹಥದ್ಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ನಿಚ್ಚಲೇನಾ"ತಿ। **ಪೋತ್ಥಕರೂಪಸದಿಸೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪೋತ್ಥಕರೂಪಂ ನಾಮ ವತ್ಥದನ್ತಾದಿಮಯಂ, ತೇನ ಸದಿಸೋ ಪೋತ್ಥಕರೂಪಸದಿಸೋ, ತೇನ।

೩೪೧. ರಾಜಞಾತಕಾ ನಾಮಾತಿ ಏತ್ಥ ರಞ್ಞಾ ಜಾನಿಯನ್ತಿ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗರೂ"ತಿ **ರಾಜಞಾತಾ,** ತೇಯೇವ **ರಾಜಞಾತಕಾತಿ** ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತದತ್ಥಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ರಾಜಾ ಅಮ್ಹೇ ಜಾನಾತೀ"ತಿಆದಿ। **ಪಹಟ್ಠಕಣ್ಣವಾಲೋತಿ** ಪಹಟ್ಠೋ ಕಣ್ಣೋ ಚ ವಾಲೋ ಚ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಪಹಟ್ಠಕಣ್ಣವಾಲೋ। **ಬನ್ಧನಿಚ್ಚಲೇತಿ** ರಜ್ಜುವಲ್ಲೀಹಿ ಬನ್ಧೋ ವಿಯ ನಿಚ್ಚಲೇ, ಪಹಟ್ಠಕಣ್ಣವಾಲೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಕತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅಭಿಧಾವೀ"ತಿ ಪದೇ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ದುಕ್ಖಞ್ಹಿ ಕುಞ್ಜರ ನಾಗಮಾಸದೋತಿ ಏತ್ಥ ಕುಞ್ಜರಸದ್ದಸ್ಸ ಆಮನ್ತನಪದಭಾವಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಭೋ ಕುಞ್ಜರಾ"ತಿ। ನಾಗಸದ್ದಸ್ಸ ಅಹಿನಾಗಹತ್ಥಿನಾಗೇಸು ಪವತ್ತನತೋ ವುತ್ತಂ "ಬುದ್ಧನಾಗ"ನ್ತಿ। **ಆಸದೋತಿ** ಪದಸ್ಸ ಆಕೋಧೇನ ಸದನಂ ಉಪಗಮನಂ ಆಸದೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಧಕಚಿತ್ತೇನ ಉಪಗಮನಂ ನಾಮಾ"ತಿ। **ದುಕ್ಖನ್ತಿ** ಏತರಹಿ ಚ ಆಯತಿಞ್ಚ ದುಕ್ಖಕಾರಣಂ। **ದುಕ್ಖಂ ಹೀತಿ** ಹಿಸದ್ದೋ ಪದಪೂರಣಮತ್ತಂ, ಅಥ ವಾ ದುಕ್ಖಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಬುದ್ಧನಾಗಂ ಘಾತಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನಾಗಂ ಹನತೀತಿ **ನಾಗಹತೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪಟಿಕುಟಿಯೋವ ಓಸಕ್ಕೀತಿ ಏತ್ಥ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಟಿಮುಖಂ ಕುಟೇನ ಗಮನಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಪಟಿಕುಟಿಯೋ,** ಪಟಿಕುಟಿಯೋ ಏವ ಹುತ್ವಾ ಓಸಕ್ಕೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಥಾಗತಾಭಿಮುಖೋಯೇವ ಪಿಟ್ಠಿಮೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಓಸಕ್ಕೀ"ತಿ। "ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖ ದಸ್ಸನಙ್ಕೇಸೂತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಪಾಣಿನೀ ೧೫೩೯ ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೮ ದಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತೇಸು ಅತ್ಥೇಸು ಇಧ ದಸ್ಸನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಲಕ್ಖಿತಬ್ಬೋತಿ** ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ನ ಲಕ್ಖಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಣ್ಯಪಚ್ಚಯೋ ಕತ್ತುಕಮ್ಮೇಸು ಹೋತಿ, ಯಕಾರಸ್ಸ ಕಕಾರಂ ಕತ್ವಾ **ಅಲಕ್ಖಿಕೋತಿ** ವುತ್ತಂ।

೩೪೩. "ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ತಿಕಭೋಜನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಯುಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತನ್ತಿ** ತಿಕಭೋಜನಂ। **ಯಥಾಧಮ್ಮೋತಿ** "ಗಣಭೋಜನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೦೯) ವುತ್ತಾಯ ಮಾತಿಕಾವಿಭಙ್ಗಪಾಳಿಯಾ ಅನುರೂಪಂ । **ಪಞ್ಚವತ್ಥುಯಾಚನಕಥಾತಿ** ಪಞ್ಚ ವತ್ಥೂನಿ ಯಾಚನಸ್ಸ ಕಥಾ। **ಆಯುಕಪ್ಪನ್ತಿ** ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೇ ಆಯುಕಪ್ಪಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೇ ಆಯುಕಪ್ಪೋ ನಾಮ ಏಕೋ ಅನ್ತರಕಪ್ಪೋತಿ ಜಿನಾಲಙ್ಕಾರಟೀಕಾದೀಸು (ಮಿ॰ ಪ॰ ೪.೧.೩; ಕಥಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೫೪-೬೫೭; ಇತಿವು॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮; ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಚೂಳವಗ್ಗ ೩.೩೪೩; ಅ॰ ನಿ॰ ಟೀ॰ ೩.೬೬೨) ವುತ್ತೋ। "ಏಕೋ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪೋ"ತಿ ಸಮ್ಮೋಹವಿನೋದನಾದೀಸು (ವಿಭ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೦೯; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೧೨೮; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ೧.೪೧೦; ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾರಾಜಿಕಣ್ಡ ೪೧೦) ವುತ್ತೋ। **ಸೇಟ್ಠಂ ಪುಞ್ಞನ್ತಿ** ಮಹನ್ತಂ ಪುಞ್ಞಂ। ಇಮಿನಾ **ಬ್ರಹಂ ಪುಞ್ಞನ್ತಿ** ಬ್ರಹಸದ್ದೋ ಮಹನ್ತತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಬ್ರಹ ವುದ್ಧಿಯನ್ತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಪಾಣಿನೀ ೭೩೫; ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೯ ಹಕಾರನ್ತಧಾತು)

ವುತ್ತತ್ತಾ ಬ್ರಹಸದ್ದೋ ಮಹನ್ತವಾಚಕೋ ಹೋತಿ। ಬ್ರಹಧಾತುತೋ ಅಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ “**ಬ್ರಹಾ**”ತಿಪಿ, ಮಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ “ಬ್ರಹ್ಮಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ। **ಆಯುಕಪ್ಪಮೇವಾತಿ** ಸಗ್ಗೇಸು ಆಯುಕಪ್ಪಮೇವ।

ಸಙ್ಘಭೇದಕಥಾ

೩೪೪. **ಸೋತಿ** ದೇವದತ್ತೋ, ಗತೋ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ವಿಹಾರಸೀಮಾಯಮೇವ। **ಆವೇಣಿಕನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘತೋ ಆವೇಣಿಕಂ।

೩೪೫. **ಆಗಿಲಾಯತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಆತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಅಭಿಭವನತ್ಥೋ, ಗಿಲೇಧಾತು ಬಾಧನತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ವೇದನಾಭಿಭೂತಾ ಬಾಧತೀ”ತಿ। **ತನ್ತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಂ। ಪರಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಆದಿಸಿತ್ವಾ ದೇಸಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಆದೇಸನಾ,** ಸಾ ಏವ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ **ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ**। ಅನುಸಾಸತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಅನುಸಾಸನೀ,** ಇಮಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏವಮ್ಪಿ ತೇ”ತಿಆದಿ।

೩೪೬. **ಮಮಾನುಕುರುಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅನುತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಅನುಕಿರಿಯತ್ಥೋ ಕರಧಾತು ಅನ್ತಪಚ್ಚಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾದಿಗಣೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಮಮಾನುಕಿರಿಯಂ ಕುರುಮಾನೋ”ತಿ। “ದುಕ್ಖಿತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕಪಣೋತಿ** ಏತ್ಥ ಕಪಧಾತು ಹಿಂಸನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಹಾವರಾಹಸ್ಸಾತಿ** ವರಾಹಸದ್ದಸ್ಸ ಸೂಕರತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಮಹಾನಾಗಸ್ಸಾ”ತಿ। “ಪಥವಿ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಮಹಿಂ ವಿಕುಬ್ಬತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಮಹೀಸದ್ದಸ್ಸ ಏವಂನಾಮಕಂ ಮಹಾನದಿಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। “ಪದಾಲೇನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕರಧಾತುಯಾ ವಿತ್ಯೂಪಸಗ್ಗವಸೇನ ಪದಾಲನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭಿಸಂ ಘಸಮಾನಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಮಾನಸದ್ದೋ ಕತ್ವತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಭಿಸಂ ಘಸನ್ತಸ್ಸಾ”ತಿ। **ಘಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಭಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ। ನದೀನಾಮಕಂ ತಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ **ನದೀಸು ಜಗ್ಗತೋತಿ** ಏತ್ಥ ನದೀ ನಾಮ ಪೋಕ್ಖರಣೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಜಗ್ಗತೋತಿ** ಹತ್ಥಿಯೂಥಂ ಪಾಲೇನ್ತಸ್ಸ।

೩೪೮. “ಸುತಾತಿ ಸೋತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಾ ದ್ವಿಧಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಸನ್ದಿದ್ಧೋತಿ** ಏತ್ಥ ದಿಹಧಾತುಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ದಿಸಧಾತುಂ ನಿವತ್ತೇತಿ।

೩೫೦. **ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸೇನಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ, ಪಗೇವ ಏಕೇನ ಬುದ್ಧೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಸತ್ತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೋಟಿಸದ್ದಸ್ಸ ಪಧಾನಪದಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಟ್ಟಾತಿ** ಆಖ್ಯಾತಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಠಿತೋ”ತಿ। ದೇವದತ್ತೋತಿ ಮೇ ಸುತನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಮೇ”ತಿ ಪದಂ ಭಗವನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಭಗವತಾ”ತಿ। **ತದೇವಾತಿ** ಸುತಮೇವ। **ಇದನ್ತಿ** “ದೇವದತ್ತೋತಿ ಮೇ ಸುತ”ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ಅನುಚಿನಾತೀತಿ** ಅನುವಡ್ಢೇತಿ। “ಪತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆಸಜ್ಜನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸದಧಾತುಯಾ ಗತ್ಯತ್ಥಂ, ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅವೀಚಿನಿರಯಂ ಪತ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಇದಾನಿ ನ ದೇವದತ್ತೋ ಅವೀಚಿನಿರಯಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಆಯತಿಂ ಪನ ಅವೀಚಿನಿರಯೇ ಅವಸ್ಸಮ್ಭಾವಿಯತ್ತಾ “ಅವೀಚಿನಿರಯಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಆಸಂಸಾಯಂ ಅತೀತವಚನ”ನ್ತಿ। **ಆಸಂಸಾಯನ್ತಿ** ಅವಸ್ಸಮ್ಭಾವಿಯತ್ಥೇ। ಭೇಸ್ಮಾ ಹಿ ಉದಧೀ ಮಹಾತಿ ಏತ್ಥ **ಭೇಸ್ಮಾಸದ್ದೋ** ಭಯಾನಕಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಭಯಾನಕೋ”ತಿ।

ಉಪಾಲಿಪಞ್ಹಾಕಥಾ

೩೫೧. **ಏಕತೋತಿ** ಏತ್ಥ ತೋಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸತ್ತಮ್ಯತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಧಮ್ಮವಾದೀಪಕ್ಖೇ”ತಿ। “ಅನುನಯನ್ತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನುಸ್ಸಾವೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅನುಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನುನಯನ್ತೋತಿ** ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಯನ್ತೋ। ಸಾವನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ನ ತುಮ್ಹಾಕಂಯೇವಾ”ತಿಆದಿ। ಅಯಂ ಅಧಮ್ಮೋ ವಾ ಅಯಂ ಅವಿನಯೋ ವಾ ಇದಂ ಅಸತ್ಥುಸಾಸನಂ ವಾ ಯದಿ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ಬೋಧೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಾವೇತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಸುಧಾತುಯಾ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಅನುಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ಸಲಾಕಂ ಗಾಹೇತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಸ್ಸಾವನಕಿರಿಯಾ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪವತ್ತಾ, ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಕಿರಿಯಾ ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏತ್ತಾವತಾತಿ ಏತ್ತಕೇನ ಅನುಸ್ಸಾವನಸಲಾಕಗ್ಗಾಹಮತ್ತೇನ। ನ ಪನ ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅನುಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಸಲಾಕಂ ಗಾಹೇತ್ವಾ ಆವೇಣಿಕಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ ಕತೇಯೇವ ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಚೋದಕಸ್ಸ ಅನುಯೋಗೋ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿನ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಆಹ “ಏವಂ ದೇವದತ್ತೋ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏವ**ನ್ತಿ ಪಕತತ್ತೇ ಸಙ್ಘೇ ಭಿನ್ದೇ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಥ**ನ್ತಿ ಕೇನಾಕಾರೇನ। ಪುನ **ಕಥ**ನ್ತಿ ಕಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ। **ರಞ್ಞೋ**ತಿ ಅಜಾತಸತ್ತುರಞ್ಞೋ, ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **“ಘಾತಾಪಿತತ್ತಾ”**ತಿ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಾಜಾನಂ ಘಾತಾಪಿತತ್ತಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಭಿಕ್ಖು ಖೋ ಉಪಾಲೀ”ತಿಆದಿವಚನೇ, ಠತ್ವಾ ಪರಿಹಾರಂ ವದಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿರದ್ಧತ್ತಾ**ತಿ ವಿರಾಧಿತತ್ತಾ। ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ತೇನ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತೇನ ಹೀ**ತಿ ಉಯ್ಯೋಜನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ಏವಞ್ಚೇ**ತಿ ಏವಮೇವ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ। **ಕುಮಾರೋ ಪನಾ**ತಿ ಅಜಾತಸತ್ತುಕುಮಾರೋ ಪನ, ಕತಮತ್ತೇಯೇವ ನ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಭೇದತೋ ಪುಬ್ಬೇ ರುಹಿತುಪ್ಪಾದಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಚ್ಛಾ ಅಭಬ್ಬಭಾವೋ ರೋಪಿತೋ, ತಸ್ಮಾ।

ಭೇದಕರವತ್ಥೂಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮಾದೀನಂ ಸುತ್ತನ್ತವಿನಯಪರಿಯಾಯೇನ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸುತ್ತನ್ತಪರಿಯಾಯೇನಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸುತ್ತನ್ತಪರಿಯಾಯೇನಾ**ತಿ ಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಾಯ, ಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಾನಯತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಥಾ**ತಿ ತತೋ ಅಞ್ಞಥಾ।

ತತ್ಥಾತಿ ದ್ವೀಸು ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇಸು। **ಏವಂ ಅಮ್ಹಾಕ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಕರಿಯಮಾನೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ। ಏವಂ ಸುತ್ತನ್ತಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮಾನಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ವಿನಯಪರಿಯಾಯೇನ ತೇಸಂ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಿನಯಪರಿಯಾಯೇನ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ಭೂತೇನ ವತ್ಥುನಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ “ಅಭೂತೇನ ವತ್ಥುನಾ”ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ।

ಏವಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪರಿಯಾಯಾನಂ ವಸೇನ ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮದುಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ವಿನಯಾವಿನಯದುಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸುತ್ತನ್ತಪರಿಯಾಯೇನಾ”ತಿಆದಿ । ತತ್ಥ ಸುತ್ತನ್ತನಯೇನ ರಾಗಾದಯೋ ವಿನೇತೀತಿ **ವಿನಯೋ,** ವಿನಯನಯೇನ ಕಾಯಂ ವಾಚಂ ವಿನೇತೀತಿ **ವಿನಯೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

ಏವಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪರಿಯಾಯಾನಂ ವಸೇನ ವಿನಯಾವಿನಯದುಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಭಾಸಿತಾಭಾಸಿತದುಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸುತ್ತನ್ತಪರಿಯಾಯೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ”ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ತಥಾಗತೇನ ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏವಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪರಿಯಾಯಾನಂ ವಸೇನ ಭಾಸಿತಾಭಾಸಿತದುಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಆಚಿಣ್ಣಾನಾಚಿಣ್ಣದುಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸುತ್ತನ್ತಪರಿಯಾಯೇನ ದೇವಸಿಕ”ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ದೇವಸಿಕ”ನ್ತಿ ಪದಂ “ಸಮಾಪಜ್ಜನಂ, ವೋಲೋಕನ”ನ್ತಿ ತೀಸುಯೇವ ಪದೇಸು ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನಾ**ತಿ ಕಾರಣುಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನ। ಕಾರಣಞ್ಹಿ ಅರತಿ ಫಲಂ ಏತಸ್ಮಾತಿ **ಅತ್ಥೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಅತ್ಥಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿ ಅತ್ಥುಪ್ಪತ್ತಿ, ಸಾಯೇವ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿ ತ್ಥಕಾರಸ್ಸ ಟ್ಠಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಸೋ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿವಸೋ, ತೇನ। ಇದಂ ಪದಂ “ಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಾ ಜಾತಕಕಥಾ”ತಿ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸಮಾಪಜ್ಜನಾದಿ। **ಆಚಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಆ ಬನ್ಧಿತಂ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಾ ಉಪಚಿತಂ ವಡ್ಢಿತಂ, ಪಗುಣಂ ವಾ। **ಚಾರಿಯಪಕ್ಕಮನ**ನ್ತಿ ಚಾರಿಯತ್ಥಂ ಪಕ್ಕಮನಂ।

ಏವಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪರಿಯಾಯಾನಂ ವಸೇನ ಆಚಿಣ್ಣಾನಾಚಿಣ್ಣದುಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಞ್ಞತ್ತದುಕಸ್ಸ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸುತ್ತನ್ತಪರಿಯಾಯೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"ತಿಆದಿ। ತಂ ಭಾಸಿತಾಭಾಸಿತದುಕಸದಿಸಮೇವ। ಏವಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸುತ್ತನ್ತವಿನಯಪರಿಯಾಯಾನಂ ವಸೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ದುಕಾನಂ ವಿಸೇಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ।

ಆಪತ್ತಾನಾಪತ್ತಿದುಕೇ "ನ ಮೋಚನಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಾಠಸ್ಸ ಅನನ್ತರೇ ಪಚ್ಛಿಮವಾಕ್ಯೇ ಇತಿತೋ ಆದಿಸದ್ದೋ ಆನೇತಬ್ಬೋ। ಇತಿ ಆದಿನಾ ನಯೇನಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। ಇದಂ ಪದಂ ಪಚ್ಛಿಮವಾಕ್ಯೇಪಿ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬಂ।

ಲಹುಕಗರುಕದುಕೇ **ಪಞ್ಚಾಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ**ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯದುಕ್ಕಟದುಬ್ಭಾಸಿತವಸೇನ ಪಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿರಾಸಯೋ। **ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸವಸೇನ ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿರಾಸಯೋ।

ಸಾವಸೇಸಾನಾವಸೇಸದುಕೇ ಛ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿತೋ ಅವಸೇಸಾ ಛ ಆಪತ್ತಿರಾಸಯೋ।

ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲದುಕೇ ಲಹುಕಗರುಕದುಕಸದಿಸಮೇವ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಗರುಕಾಪತ್ತಿ **ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ** ನಾಮ , ಲಹುಕಾಪತ್ತಿ **ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ** ನಾಮಾತಿ ಏವಂ ವಿನಯಪರಿಯಾಯವಸೇನೇವ ಚತುನ್ನಂ ದುಕಾನಂ ವಿಸೇಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ।

ಏತ್ಥಾತಿ "ಅಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಚತುನ್ನಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ ಅಪಲೋಕನಾದಿವಸೇನ ಚತುನ್ನಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಂ। **ಕರೋನ್ತೇಹಿ** ಹೇತುಭೂತೇಹಿ, ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಕರಣವಚನಂ।

ತತ್ಥಾತಿ "ತೇ ಇಮೇಹೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಅಪಕಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಸಧಾತುಸ್ಸ ಗತ್ಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿಸಂ ಆಕಡ್ಢನ್ತೀ"ತಿ। **ವಿಜಟೇನ್ತೀ**ತಿ ವಿಜಟಂ ಕರೋನ್ತಿ, ವಿಸುಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಮನ್ತಂ ಉಸ್ಸಾದೇನ್ತೀ**ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೇ ಉಸ್ಸದಂ ಕರೋನ್ತಿ। **ಅವಪಕಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಉಪಸಗ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ಅತಿವಿಯತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಅತಿ ವಿಯ ಆಕಡ್ಢನ್ತೀ"ತಿ। ಅತಿವಿಯತ್ಥಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾ ವಿಸಂಸಟ್ಠಾವ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ। **ಯಥಾ**ತಿ ಯೇನಾಕಾರೇನ ಕರಿಯಮಾನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ವಿಸು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆವೇಣಿ**ಸದ್ದೋ "ವಿಸು"ನ್ತಿಅತ್ಥವಾಚಕೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವತ್ಥೂಸೂ**ತಿ ಭೇದಕರವತ್ಥೂಸು। **ಇಮಂ ಗಣ್ಹಥಾ**ತಿ ಇಮಂ ವಾದಂ ಗಣ್ಹಥ। **ವಿಸು**ನ್ತಿ ಆವೇಣಿಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಕೇ ವುತ್ತವಚನಂ ಪರಿವಾರಪಾಳಿಯಾ ಸಂಸನ್ದೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪರಿವಾರೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಪಞ್ಚಹಿ ಆಕಾರೇಹೀ**ತಿ "ಕಮ್ಮೇನ ಉದ್ದೇಸೇನ ವೋಹರನ್ತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನೇನ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇನಾ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೫೮) ಏವಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿವಾರೇ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ, ವುತ್ತೇನ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಭೇದಲಕ್ಖಣೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅತ್ಥತೋ ನಾನಾಕರಣಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ದತೋ ನಾನಾಕರಣಂ ಅತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಲಕ್ಖಣಸ್ಸ। ತಂ ಪನ ನಾನಾಕರಣಾಭಾವನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಪರಿವಾರೇ ಏವ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧. ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಕಥಾ

೩೫೭. ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ಆರಾಮ**ನ್ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಉಪಚಾರಸೀಮಸಮೀಪ"ನ್ತಿ। "ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ "ಉಪಾಹನಾ"ತಿ ಕಮ್ಮಂ ಪಾಕಟಂ, ಕರಣಂ ಪನ ಅಪಾಕಟಂ। ತಸ್ಮಾ ಕರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪಾಹನದಣ್ಡಕೇನ ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ "ಹತ್ಥೇನಾ"ತಿ ಕರಣಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪವಿಸನ್ತೀತಿ ಚ ಅಪಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ ಚ ಅತ್ಥಂ

ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಸನ್ನಿಪತನ್ತೀ”ತಿ। **ಉಪಾಹನಾ...ಪೇ॰... ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸಹ ಕಮ್ಮೇನ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕತರಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ಕತರಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಚೋಳಕ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಆವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಪತ್ಥರಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಜಧಾತುಯಾ ಚಜನತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಗೋಚರೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಗೋಚರಸದ್ದೋ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಸದ್ದೇನ ಅತ್ಥತೋ ಏಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೋ,** ಗೋಚರಗಾಮೋ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ। “ಕಿ”ನ್ತಿಆದಿನಾ **ಪಾನೀಯಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಂ ಕಾಲ**ನ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ।

ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸಾತಿ ವಿಹಾರತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ। **ನಿಲ್ಲೋಕೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬೋ। “ಯದಿ ಸಕ್ಕೋತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಚೇ ಉಸ್ಸಹತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇಸದ್ದೋ ಯದಿಪರಿಯಾಯೋ, ಉಸ್ಸಹತಿಸದ್ದೋ ಸಕ್ಕೋತಿ ಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸೋಧನವತ್ತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨. ಆವಾಸಿಕವತ್ತಕಥಾ

೩೫೯. ಆವಾಸಿಕವತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಬ್ಬಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ। “ಪಣ್ಡಿತೋ”ತಿಆದಿನಾ ಸಚೇ ಬಾಲೋ “ಸಮ್ಮಜ್ಜಾಹಿ ತಾವ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣ”ನ್ತಿ ನ ವದತಿ, ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವತ್ತಮೇವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭೇಸಜ್ಜಮೇವ ಕಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಹಾವಧಾರಣೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಬಾಲೋ “ಕರೋಹಿ ತಾವ ಭೇಸಜ್ಜ”ನ್ತಿ ಅವದನ್ತೋಪಿ ಭೇಸಜ್ಜಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। “ಪಣ್ಡಿತೋ ಹೀ”ತಿಆದಿನಾ ಪನ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ವತ್ತಬ್ಬಭಾವಮತ್ತಮೇವ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಅಪಿಚಾ”**ತಿಆದಿ। **ಬೀಜನೇನಾ**ತಿ ಬೀಜನಿಯಾ। “ಬೀಜನ”ನ್ತಿ ಹಿ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋ, “ಬೀಜನೀ”ತಿ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗೋ। “ಬೀಜಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ಚ “ಬೀಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಚ ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ಬೀಜಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಬೀಜನಂ,** ಬೀಜಿಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಬೀಜನೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ವುಡ್ಢತರಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ। **ಮಕ್ಖೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಅಞ್ಜೇತಬ್ಬಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪಾಹನಪುಞ್ಛನೇ। **ಕತ್ಥಾ**ತಿ ಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। ಪುಚ್ಛಿತೇನ ಆವಾಸಿಕೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

“ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ...ಪೇ॰... ನ ಲಭತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ವತ್ತಂ ಅಕಾತುಂ ನ ಲಭತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩. ಗಮಿಕವತ್ತಕಥಾ

೩೬೦. ಗಮಿಕವತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕೇ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯತ್ಥ ಯೇಸು ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣತ್ಥಮ್ಭೇಸು ಉಪಚಿಕಾ ನಾರೋಹನ್ತಿ, ತಸ್ಸಂ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠಿಯಂ ವಾ ತೇಸು ಪಾಸಾಣತ್ಥಮ್ಭೇಸು ವಾ ಯಂ ಕತಸೇನಾಸನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಅನಾಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಚತೂಸು ಪಾಸಾಣೇಸೂತಿಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಉಪಚಿಕಾನಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ಕತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಆನಿಸಂಸೋ। ಓವಸ್ಸಕಗೇಹೇ ಪನ ಠಪಿತಾನಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪. ಅನುಮೋದನವತ್ತಕಥಾ

೩೬೧. **ಇದ್ಧಂ ಅಹೋಸೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇಧಧಾತುಯಾ ವಡ್ಢನತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಹೋಸೀ”ತಿ। ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇ ನಿಸಿನ್ನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನುಥೇರೇ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇನ ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೇಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನುಮೋದಕೋ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನು ಪುನಪ್ಪುನಂ, ಪಚ್ಛಾ ವಾ ದಾಯಕೇ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಮೋದೇತೀತಿ **ಅನುಮೋದಕೋ।**

“ಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ ಸಚೇ ವದತಿ ಅನುಮೋದಕೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಅನುಮೋದಕಸ್ಸ। ಮನುಸ್ಸಾ ಕಾರೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಏಕೇನಾ”ತಿ ಪದಂ “ಕಾರೇನ್ತೀ”ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಕಾರಿತಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಅನುಮೋದನತೋತಿ** ಅನುಮೋದನಕಾರಣಾ। **ಉಪನಿಸಿನ್ನಕಥಾತಿ** ಉಪಸಮೀಪೇ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಕಥಿಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ ಉಪನಿಸಿನ್ನಕಥಾ। **ಅನುಮೋದನಾಯಾತಿ** ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ। **ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೋವಾತಿ** ಸಯಂ ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೋ ಏವ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಅನುಮೋದನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ। “ಸಞ್ಞಾತವಚ್ಛೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಚ್ಛೋ ಸಞ್ಞಾತೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ವಚ್ಛಿತೋತಿ** ಕತ್ವಾ ಸಞ್ಞಾತತ್ಥೇ ಇತ ಪಚ್ಚಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೫. ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತಕಥಾ

೩೬೪. ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತೇತಿ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಭತ್ತಗ್ಗಂ, ಪರಿವಿಸನಟ್ಠಾನಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪರಿವಿಸನಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಯತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಪುತ್ತದಾರಾ ಆವಸಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭೋಜೇನ್ತಿ। “ಅತಿಅಲ್ಲೀಯಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನುಪಖಜ್ಜಾತಿ** ಏತ್ಥ ಖದಧಾತುಸ್ಸ ಹಿಂಸನಂ ನಾಮ ಅತಿಅಲ್ಲೀಯನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಸನೇಸು ಸತೀತಿ** ಆಸನೇಸು ಸನ್ತೇಸು। ನಿಸೀದನ್ತಸ್ಸ ನವಕಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಪಜ್ಜತೀತಿ** ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಆಪುಚ್ಛಿತೇ ಅನನುಜಾನನ್ತೋ ಥೇರೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಙ್ಘಾಟಿನ್ತಿ** ಪಾರುತಸಙ್ಘಾಟಿಂ।

ಪತ್ತಧೋವನಉದಕನ್ತಿ ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಪತ್ತಾನಂ ಧೋವನಉದಕಂ। **ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ** ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಯಥಾ ಗಣ್ಹಿಯಮಾನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮತ್ತಾಯಾತಿ** ಪಮಾಣಾಯ। **ಸಬ್ಬಿಆದೀಸು ಏವಾತಿ** ಏವಸದ್ದೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ। **ಸಬ್ಬಿಆದೀಸೂತಿ** ಸಬ್ಬಿತೇಲಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೇಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಯನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಿಆದಿಕಂ। **ಅಪ್ಪಹೋತೀತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। **ತನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಿಆದಿಕಂ, ಸಮ್ಮಾದೇಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಾದಿಸಂ ಸಬ್ಬಿಆದಿಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯಂ ಭತ್ತಗ್ಗನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹತ್ಥಧೋವನಉದಕನ್ತಿ** ಭುತ್ತಾವೀನಂ ಹತ್ಥಸ್ಸ ಧೋವನಉದಕಂ। **ಅನ್ತರಾತಿ** ಭೋಜನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ। **ಪಿಪಾಸಿತೇನಾತಿ** ಪಿವಿತುಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ। **ಗಲೇತಿ** ಕಣ್ಠೇ।

ನಿವತ್ತನ್ತೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಕಸ್ಮಾ ಠಾನಾ ನಿವತ್ತನ್ತೇನಾತಿ ಆಹ “ಭತ್ತಗ್ಗತೋ”ತಿ। ಕಥಂ ಕೇನಾಕಾರೇನ ನಿವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಸ್ಮಾ ನವಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪಠಮತರಂ ನಿವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ಸಮ್ಬಾಧೇಸು ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ನಿಕ್ಖಮನೋಕಾಸೋತಿ** ಪಠಮತರಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಕಾಸೋ। **ಪಟಿಪಾಟಿಯಾತಿ** ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ। **ಧುರೇತಿ** ಗೇಹದ್ವಾರಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ। ಧುರಸದ್ದೋ ಹಿ ಇಧ ಸಮೀಪವಾಚಕೋ। ನವಕಾ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಚೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನ್ತರೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿವರೇನ, ಮಜ್ಝೇನ ವಾ। **ವಿರಳಾಯಾತಿ** ತನುಕಾಯ।

೬. ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಕಥಾ

೩೬೬. ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಪ್ಪಾಸಂ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಞ್ಚಾತಿ** ಯಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ಥುಂ, ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕರೋನ್ತೀ ಠಿತಾ ವಾತಿ** ಕರೋನ್ತೀ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಾ ವಾ। **ತನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ। **ನ ಚ ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಕಾಯಾತಿ** ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಏವ ಮುಖಂ ನ ಉಲ್ಲೋಕೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಇತ್ಥೀ ವಾ ಹೋತೂ”ತಿಆದಿ। “ಭಿಕ್ಖಾದಾನಸಮಯೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋಪಿ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ದದಮಾನಾಯ ಸಬ್ಬಕಾಲಮ್ಪಿ ನ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅನಿಚ್ಛಿತತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ।

೭. ಆರಞ್ಞಿಕವತ್ತಕಥಾ

೩೮೮. ಆರಞ್ಞಿಕವತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇನಾಸನಾ ಓತರಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅರಞ್ಞೇ ರುಕ್ಖಮೂಲಾದೀಸು ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ವಿಹಾರಾಭಾವತೋ ಸೇನಾಸನಂ ನಾಮ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

ಪತ್ತಂ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ ಕಥಂ ಪತ್ತೋ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಸಚೇ ಬಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಪತ್ತೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಧೋವಿತ್ವಾ ಕತ್ವಾತಿ** ಪದೇಸು "ಪತ್ತಂ ವೋದಕ"ನ್ತಿ ವಿಭತ್ತಿಪರಿಣಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ತಮ್ಬೀತಿ** ವೇಳುನಾಳಿಕಮ್ಪಿ। **ಸಮೀಪೇತಿ** ಆರಞ್ಞಕಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ। ಯಥಾ ಚ ಆರಞ್ಞಕಸ್ಸ ಅರಣಿಸಹಿತಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಕನ್ತಾರಂ ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಅರಣಿಸಹಿತಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಣವಾಸಿನೋತಿ** ಗಣೇನ ಸಹ ವಾಸಿನೋ, ಆರಞ್ಞಕಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾತಿ** ಅರಣಿಸಹಿತೇನ। "ನಕ್ಖತ್ತಾನೇವ ನಕ್ಖತ್ತಪದಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಸ್ಸಯುಜಾದಿನಕ್ಖತ್ತಾನೇವ (ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೫೮-೬೦ ಗಾಥಾಸು) ದಿಸಾಭಾಗಜಾನನಸ್ಸ, ಚ ಸಮಯಜಾನನಸ್ಸ ಚ ಕಾರಣತ್ತಾ **ನಕ್ಖತ್ತಪದಾನಿ ನಾಮಾತಿ** ದಸ್ಸೇತಿ।

೮. ಸೇನಾಸನವತ್ತಕಥಾ

೩೭೯. ಸೇನಾಸನವತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ದ್ವಾರಂ ನಾಮಾತಿ** ಮಹಾದ್ವಾರಂ। **ಮಹಾವಳಞ್ಜನ್ತಿ** ಮಹನ್ತೇಹಿ ಜನೇಹಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದ್ವಾರೇ। **ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವಾತಿ** ವುಡ್ಢಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ, ಸಭಾಗಸ್ಸ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ** ಯಥಾಸುಖಂ ವಿಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ಪರಿವತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಪರಿಮುಖಂ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ।

೯. ಜನ್ತಾಘರವತ್ತಾದಿಕಥಾ

೩೭೧. ಜನ್ತಾಘರವತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬಹಿಜಗತೀತಿ** ಬಹಿಆಲಿನ್ದೋ।

೩೭೩. ಆಚಮನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ನೀಹರಿತ್ವಾತಿ** ಉದಕಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ। **ಆಚಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಧೋವಿತಬ್ಬಂ। "ಆಪುಬ್ಬೋ ಚಮು ಧೋವನೇ"ತಿ ಹಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಇದಂ ಅತಿವಿವಟನ್ತಿ** ಇದಂ ಠಾನಂ ಅತಿವಿವಟಂ, ನ ಕೇನಚಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉದಕಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಉದಕಂ ಅಲಭನ್ತೇಯೇವ।

೩೭೪. ವಚ್ಚಕುಟಿವತ್ತೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಯನ್ತಿ** ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದತೋ ವಚ್ಚಕರಣಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥೇವಾತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಏವ ಠಾನೇ। "ನ ಫರುಸೇನ ಕಟ್ಠೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ನ ಕೇವಲಂ ಖರಕಟ್ಠಮೇವ, ಫಾಲಿತಕಟ್ಠಾದಯೋಪಿ ಛವಿಅವಲೇಖನಕಟ್ಠಾ ಫರುಸಾಯೇವ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಫಾಲಿತಕಟ್ಠೇನ ವಾ"ತಿಆದಿ। **ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ** ವಚ್ಚಕುಟಿಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ।

ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಾ ಸಾಧಾರಣಂ ವಚ್ಚಕುಟಿಸಙ್ಖಾತಂ ಠಾನಂ। **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣೇ ಠಾನೇ। **ನಿಬದ್ಧಗಮನತ್ಥಾಯಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ನಿಬದ್ಧಗಮನತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಯಂ ಠಾನಂ ವಾ ಯಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಊಹತಾತಿ ಏತ್ಥ ಉಪುಬ್ಬೋ ಹದಧಾತೂತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಊಹದಿತಾ"ತಿ। "ಹದ ಕರೀಸೋಸ್ಸಗ್ಗೇ"ತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಪಾಣಿನೀ ೯೭೭ ಧಾತುಪಾಠೇ; ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೫ ದಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತತ್ತಾ ವಚ್ಚಕೂಪತೋ ಬಹಿ ಕರೀಸಸ್ಸ ಓಸ್ಸಜ್ಜನನ್ತಿ ಆಹ "ಬಹಿ ವಚ್ಚಮಕ್ಖಿತಾ"ತಿ। **ಧೋವಿತಬ್ಬಾತಿ** ಉದಕೇನ ಧೋವಿತಬ್ಬಾ। **ಏತಮ್ಪೀತಿ** ಉದಕಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧. ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಯಾಚನಕಥಾ

೩೮೩. ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನನ್ದಿಯತಿ ತುಸಿಯತೀತಿ ನನ್ದಿ, ಇಕಾರನ್ತೋಯಂ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋ। "ನನ್ದಿಸೇನೋ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೪.೧) ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ"ತಿಆದೀಸು ಇಕಾರನ್ತೋಯಂ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗೋ ಹೋತಿ, ಇಧ ಪನ ಮುಖಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಇಕಾರನ್ತೋ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋ ಹೋತಿ। ಅರುಣುಟ್ಠಿತಕಾಲೇ ಓದಾತದಿಸಾಮುಖತಾಯ ನನ್ದಿ ಮುಖಂ ಏತಿಸ್ಸಂ ರತ್ತಿಯನ್ತಿ ನನ್ದಿಮುಖೀ, ರತ್ತಿ, ತಾಯ ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ, ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಅರುಣುಟ್ಠಿತಕಾಲೇಪಿ ಹಿ ನನ್ದೀಮುಖಾ ವಿಯ ರತ್ತಿ ಖಾಯತೀ"ತಿ। **ಅನ್ತೋಪೂತಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಯಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಕುಣಪಪೂತಿನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಪಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ತಚಿತ್ತಸನ್ತಾನೇ"ತಿಆದಿ। "ಕಿಲೇಸವಸ್ಸನವಸೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉದಕವಸ್ಸನವಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಅವಸ್ಸುತ**ನ್ತಿ ತಿನ್ತಂ, ಕಿಲಿನ್ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಸಮ್ಬುಜಾತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಕಸಮ್ಬೂ**ತಿ ಸಙ್ಕಾರೋ। ಸೋ ಹಿ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಯಾ ಕಸಿಯಮಾನೇ ವಿಲೇಖಿಯಮಾನೇ ಸಮ್ಬತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋತೀತಿ **ಕಸಮ್ಬು,** ತಂ ವಿಯ ಜಾತನ್ತಿ ಕಸಮ್ಬುಜಾತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಅಧಿಪ್ಪಾಯವಸೇನ "ಆಕಿಲಿಟ್ಠಜಾತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಅತಿವಿಯ ಕಿಲಿಟ್ಠಜಾತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಆಕಿಣ್ಣದೋಸತಾಯ ಕಿಲಿಟ್ಠಜಾತ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **"ಯಾವ ಬಾಹಾಗಹಣಾಪಿ ನಾಮಾ"ತಿ** ಇಮಿನಾ ಪಾಠೇನ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಪದಪೂರಣಮತ್ತಂ। **ತೇನಾ**ತಿ ಮೋಘಪುರಿಸೇನ। "ಯಾವಾ"ತಿ ನಿಪಾತಪಯೋಗತ್ತಾ "ಬಾಹಾಗಹಣಾಪೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಮೀವಿಭತ್ತಿ ಅವಧಿಅತ್ಥೇ ಹೋತಿ। **ನಾಮ**-ಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥಜೋತಕೋ, ತಸ್ಸ ಪಯೋಗತ್ತಾ "ಆಗಮೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಅತೀತತ್ಥೇ ಅನಾಗತವಚನಂ (ಸದ್ದನೀತಿಸುತ್ತಮಾಲಾಯ ೮೯೩ ಸುತ್ತೇ)। ಆಗಮೇಸ್ಸತಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಗಮೇಸ್ಸತೀ**ತಿ ಈಸಂ ಅಧಿವಾಸೇಸ್ಸತಿ। "ಆತೋ ಗಮುಈಸಮಧಿವಾಸನೇ"ತಿ ಹಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೮ ಮಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತಂ।

೩೮೪. **ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ದೀಘೇನೇವ ಪಪಾತೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ಪಠಮಮೇವ ಗಮ್ಭೀರೋ"ತಿ। ಆಯತಸದ್ದೋ ಹಿ ದೀಘಪರಿಯಾಯೋ। "ನ ಆಯತಕೇನ ಗೀತಸ್ಸರೇನ ಧಮ್ಮೋ ಗಾಯಿತಬ್ಬೋ"ತಿಆದೀಸು (ಚೂಳವ॰ ೨೪೯) ವಿಯ ಪಪಾತೋ ದೀಘೇನ ತೀರಸ್ಸ ಆದಿಮ್ಹಿ ನ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪಠಮಮೇವಾ**ತಿ ತೀರಸ್ಸ ಆದಿಮ್ಹಿಯೇವ। "ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಗಮ್ಭೀರೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ನ ಪಠಮಮೇವ ಗಮ್ಭೀರೋ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಠಿತಧಮ್ಮೋ**ತಿ ತೀರಸ್ಸ ಅನ್ತೋಯೇವ ಠಿತಸಭಾವೋ । **ವೇಲಂ ನಾತಿವತ್ತತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವೇಲಾಸದ್ದಸ್ಸ ತೀರಮರಿಯಾದತ್ಥೇಸು ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಓಸಕ್ಕನಕನ್ದರಂ ಮರಿಯಾದವೇಲ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ಓಸಕ್ಕನಕನ್ದರ"ಇತಿ ಪದೇನ ತೀರತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಮರಿಯಾದ" ಇತಿ ಪದೇನ ಮರಿಯಾದತ್ಥಂ। ಕೇನ ಉದಕೇನ ದರಿತಬ್ಬೋತಿ **ಕನ್ದರೋ,** ಉದಕೇನ ಓಸಕ್ಕನೋ ಕನ್ದರೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಓಸಕ್ಕನಕನ್ದರಂ,** ತೀರಂ। ಓಸಕ್ಕನಕನ್ದರಭೂತಞ್ಚ ಮರಿಯಾದಭೂತಞ್ಚ ವೇಲಂ ತೀರಂ ನಾತಿಕ್ಕಮತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೀರಂ ವಾಹೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಹಧಾತುಯಾ ಪಾಪುಣನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತೀರಂ ಅಪ್ಪೇತೀ"ತಿ। ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪೇತೀ**ತಿ ಪಾಪುಣಾಪೇತಿ। "ಉಸ್ಸಾರೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ "ಥಲಂ ಉಸ್ಸಾರೇತೀ"ತಿ ಪದೇನ "ತೀರಂ ವಾಹೇತೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ಉಸ್ಸಾರೇತೀ**ತಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಗಮಾಪೇತಿ। **ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಜಾನಾತಿ, ಆಜಾನಿತ್ಥಾತಿ ವಾ **ಅಞ್ಞಂ** ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ವಾ, ತಸ್ಸ ಪಟಿವಿಜ್ಝನಂ ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ, ಸುಖುಚ್ಚಾರಣತ್ಥಂ ಮಜ್ಝೇ ದೀಘೋ, ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ ನಾಮ ಅರಹತ್ತುಪ್ಪತ್ತಿಯೇವ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಅರಹತ್ತುಪ್ಪತ್ತೀ"ತಿ।

೩೮೫. **ಛನ್ನಮತಿವಸ್ಸತೀ**ತಿ ಉದಾನಪಾಳಿಯಾ ಸನ್ಧಾಯಭಾಸಿತಪಾಳಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಇದ**ನ್ತಿ "ಛನ್ನಮತಿವಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ ನವಾಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪. ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸವನಾರಹಕಥಾ

೩೮೬. **ಪುರೇ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಾ**ತಿ ಇತ್ತಿತೋ ಪುರೇ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಾ। **ಖೇತ್ತೇ**ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಸ್ಸ ಖೇತ್ತೇ। ಖೇತ್ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಸ್ಮಾ"ತಿಆದಿ। **ರೇಕಾರಂ ಭಣತೀ**ತಿ ಛತ್ತಿಂಸತ್ಯಕ್ಖರೇಸು ರೇ-ಕಾರಂ ಇತ್ತಿಟ್ಠಪನಕೋ ಭಣತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚತಿಂಸತ್ಯಕ್ಖರಾನಂ ಉಚ್ಚಾರಣಟ್ಠಾನಂ। **ವುತ್ತೇ**ತಿ ಇತ್ತಿಟ್ಠಪನಕೇನ ವುತ್ತೇ। "ಸುಣಾತು ಮೇ"ತಿ ವಚನೇ ಅನಾರದ್ಧೇಯೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫. ಧಮ್ಮಿಕಾಧಮ್ಮಿಕಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕಥಾ

೩೮೭. **ತೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಚುದಿತಕೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ। **ಸಾ ವಿಪತ್ತೀ**ತಿ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಆದಿಸಙ್ಖಾತಾ ಸಾ ವಿಪತ್ತಿ। **ಸಞ್ಞಾಅಮೂಲಿಕವಸೇನಾ**ತಿ "ಕತಾ" ಇತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಮೂಲಿಕವಸೇನ। **ಕತಞ್ಞಾ**ತಿ ಏಕನ್ತೇನ ಕತಞ್ಚ। **ಅಕತಞ್ಞಾ**ತಿ ಏಕನ್ತೇನ ಅಕತಞ್ಚ।

ಕೋಪೇತುಕಾಮತಾಯ ನೇವ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಅನಾಗಮನಾದಿಕಾರಣೇನ। **ಆಪಜ್ಜತೀ**ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕೋ ಆಪಜ್ಜತಿ। **ಇಚ್ಚಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಇತಿ ಏವಂ ಅಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕಸ್ಸಾಪಿ । **ಪಚ್ಚಾದಿಯತೀ**ತಿ ಪತಿ ಆದಿಯತಿ, "ಅಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಪುನ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪುನ ಆದೀಯತಿ, ಪುನ ಆರಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬. ಧಮ್ಮಿಕಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕಥಾ

೩೮೮. **ಮಗ್ಗಪಟಿಪಾದನಾದೀಸೂ**ತಿ ಮಗ್ಗಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಪಾದನಾದೀಸು। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಅವಹಾರಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಆಕಾರಾದಿಸಞ್ಞಾ**ತಿ ಆಕಾರಸಞ್ಞಾ ಲಿಙ್ಗಸಞ್ಞಾ ನಿಮಿತ್ತಸಞ್ಞಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಪರಿಸಙ್ಕಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೭. ಅತ್ತಾದಾನಅಙ್ಗಕಥಾ

೩೯೮. **ಅತ್ತಾದಾನಂ ಆದಾತುಕಾಮೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಅತ್ತಾದಾನನ್ತಿ ಆಹ "ಸಾಸನಂ ಸೋಧೇತುಕಾಮೋ"ತಿಆದಿ। ಇಮಿನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಂ ಅತ್ತನಾ ಆದಾತಬ್ಬಂ ಅಧಿಕರಣಂ **ಅತ್ತಾದಾನ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಕಾಲೋ ಇಮಂ ಅತ್ತಾದಾನಂ ಆದಾತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಾಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ರಾಜಭಯ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ವಸ್ಸಾರತ್ತೋ**ತಿ ವಸ್ಸಕಾಲೋ। ಸೋ ಹಿ ವಸ್ಸೋ ಅತಿವಿಯ ರಞ್ಜತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಲೇತಿ ವಸ್ಸಾರತ್ತೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವಸ್ಸಾರತ್ತೋಪಿ ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮತ್ಥಂ ಲಜ್ಜಿಪರಿಸಾಯ ದೂರತೋ ಆನಯನಸ್ಸ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ ಅಕಾಲೋ ನಾಮ। **ಇತೀ**ತಿ ಅಯಂ ರಾಜಭಯಾದಿಕಾಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಪರೀತೋ**ತಿ ರಾಜಭಯಾದೀನಂ ಅಭಾವಕಾಲೋ।

ಅಭೂತಂ ಇದಂ ಅತ್ತಾದಾನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಭೂತಸದ್ದೋ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಅಸನ್ತಮಿದ"ನ್ತಿ, ಇದಂ ಅತ್ತಾದಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಮಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಯಾ ಗಹಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೀಲವಾ ಪುಗ್ಗಲೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯ**ನ್ತಿ ಅತ್ತಾದಾನಂ ಸಂವತ್ತತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಅತ್ತಾದಾನಂ।

ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠೇ, ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠೇತಿ ಏತ್ಥ "ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇದಂ ಕಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪೇಕದಾ**ತಿ ಅಪಿ ಏಕದಾ। **ಹಿ**ಸದ್ದೋ ವಿತ್ಥಾರಜೋತಕೋ। **ಏವರೂಪಾ**ತಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತಸಭಾವಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಕಭಿಕ್ಖುಲಭನಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕೋಸಮ್ಬಕಾನಂ ಭಣ್ಡನಾದಿ ಭವತಿ ವಿಯ ಭಣ್ಡನಾದಿ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಚ್ಛಾಪಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಕರಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಕೇಸಂ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಕರಂ ಭವತಿ ವಿಯ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಾಗತಂ ಅತ್ತಾದಾನಂ ಆದಿಯತೋ ಪಚ್ಛಾಪಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಕರಂ ಭವತೀತಿ ಆಹ "ಸುಭದ್ದಂ ವುಡ್ಢಪಬ್ಬಜಿತ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಪಞ್ಚಸತಿಕಸಙ್ಗೀತಿ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಾದೀಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗೀತಿಂ। ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾ ಸಮನುಸ್ಸರಣಕರಂ ಹೋತಿ ಇವ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಸಮನುಸ್ಸರಣಕರ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಮೋದವಸೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಅನುಸ್ಸರಣಸ್ಸ ಕರಂ। ಇಮಿನಾ "ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಕರ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಚ್ಛಾಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದಸ್ಸ ಅವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾಸನಸ್ಸ ಚಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಸಾಸನಸ್ಸ ಚ ಸಸ್ಸಿರಿಕತಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಿಗತಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ವಿಯ ಸಾಸನಸ್ಸ ಚ ಸಸ್ಸಿರಿಕತಾಯ ಸಂವತ್ತತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೮. ಚೋದಕೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಧಮ್ಮಕಥಾ

೩೯೯. "ಅಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಅಪ್ಪಟಿಮಂಸೇನಾ"ತಿಆದೀಸು ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಛಿದ್ದಸಪ್ಪಟಿಮಂಸಂ ಪಠಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಿಪರೀತವಸೇನ ಅಚ್ಛಿದ್ದಅಪ್ಪಟಿಮಂಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯೇನ ಕತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಛಿಜ್ಜತೀತಿ **ಛಿದ್ದೋ,** ಪಟಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮಸಿಯತಿ ಆಮಸಿಯತೀತಿ **ಪಟಿಮಂಸೋ,** ನಿಗ್ಗಹಿತಾಗಮೋ, ಭಾವಪ್ಪಧಾನೋಯಂ ಕಮ್ಮನಿದ್ದೇಸೋ। ಸಹ ಪಟಿಮಂಸೇನಾತಿ **ಸಪ್ಪಟಿಮಂಸೋ,** ಕಾಯಸಮಾಚಾರೋ। **ವಿಪರೀತೋತಿ** ವಿಪರಿವತ್ತವಸೇನ ಇತೋ ಪವತ್ತೋ, ಕಾಯಸಮಾಚಾರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಮೂಲಕಾನುದ್ಧಂಸನಾದೀಹೀ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಮೇತ್ತಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪ್ಪನಾಭಾವಪ್ಪತ್ತಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಮೇವಾಧಿಪ್ಪೇತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪಲಿಬೋಧೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಪಲಿಬೋಧೇತಿ** ಆವಾಸಪಲಿಬೋಧಾದಿಕೇ ಪಲಿಬೋಧೇ। "ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಸೇನ ವಿಹತಾಘಾತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಪ್ಪನಾಭಾವಪ್ಪತ್ತಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಮೇವ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇದಂ ಪನಾವುಸೋ ಕತ್ಥ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಇದಂಸದ್ದಕಿಂಸದ್ದಾನಂ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಕತರಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ"ತಿ।

೯. ಚೋದಕೇನ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಕಥಾ

೪೦೦. "**ಕಾಲೇನ ವಕ್ಖಾಮೀ**"ತಿಆದೀಸು ಚೋದನಾಯ ಕಾಲಅಕಾಲಾದಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕೋ ಏಕ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏಕೋತಿ** ಏಕಕೋ ಚೋದಕೋ। **ಏಕನ್ತಿ** ಏಕಕಂ ಚುದಿತಕಂ। ಸಙ್ಘಮಜ್ಝ...ಪೇ॰... ಅಸನಸಾಲಾದೀಸು ವಾ ಪರಿವಾರಿತಕ್ಖಣೇ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ "ಸಙ್ಘಮಜ್ಝ...ಪೇ॰... ಅಸನಸಾಲಾದೀಸೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಠಾನಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಉಪಟ್ಠಾಕೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಕ್ಖಣೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾಲಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಠಾನಮ್ಪಿ ಕಾಲೇನ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಕಾಲೇನ ವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಚ್ಛೇನಾತಿ** ಸಚ್ಚೇನ। **ಹಮ್ಭೋತಿ** ನಿಪಾತೋ ಪಚ್ಛಿಮಪದೇಸು ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಹಮ್ಭೋ ಮಹಲ್ಲಕ, ಹಮ್ಭೋ ಪರಿಸಾವಚರ, ಹಮ್ಭೋ ಪಂಸುಕೂಲಿಕ, ಹಮ್ಭೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ। **ಕಾರಣನಿಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ ಮಹಲ್ಲಕಭಾವಕಾರಣಾದೀಸು ನಿಸ್ಸಿತಂ। "ಭನ್ತೇ"ತಿ ನಿಪಾತೋಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥ ಚ "ಹಮ್ಭೋ"ತಿ ನಿಪಾತೇನ ಲೋಕವೋಹಾರವಸೇನ ಅನಾದರಸ್ಸ ಪಕಾಸಕತ್ತಾ ಫರುಸೇನ ವದತಿ ನಾಮ, "ಭನ್ತೇ"ತಿ ನಿಪಾತೇನ ಸಾದರಸ್ಸ ಪಕಾಸಕತ್ತಾ ಸಣ್ಹೇನ ವದತಿ ನಾಮ। **ಕಾರಣನಿಸ್ಸಿತಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವೀತಿಕ್ಕಮೇ ಅಯಂ ನಾಮ ದೋಸೋತಿ ಕಾರಣನಿಸ್ಸಿತಂ ಕತ್ವಾ। "ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋತಿ** ಪದಸ್ಸ "ವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಪದೇ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನೋ ದೋಸನ್ತರೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅನ್ತರಸದ್ದಸ್ಸ ಚಿತ್ತವಾಚಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ"ತಿ। "ಹುತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೦. ಚೋದಕಚುದಿತಕಪಟಿಸಂಯುತ್ತಕಥಾ

೪೦೧. **ಅಜ್ಝತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಚಿತ್ತವಾಚಕಭಾವಞ್ಚ ಸತ್ತಮೀವಿಭತ್ತಿಯಾಪಿ ಅಮಾದೇಸಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತೇ"ತಿ। **ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಾರುಞ್ಞತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವೀಸು ಣ್ಯಪಚ್ಚಯತಾಪಚ್ಚಯೇಸು ಏಕಸ್ಸೇವ ಭಾವವಾಚಕತ್ತಾ ಏಕೋ ಸ್ವತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕರುಣಭಾವೋ"ತಿ। ತತ್ಥ ಕರುಣಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಕಾರುಞ್ಞಂ,** ತದೇವ **ಕಾರುಞ್ಞತಾ**। ಅಥ ವಾ ಕರುಣೋ ಏವ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಾರುಞ್ಞಂ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಕಾರುಞ್ಞತಾತಿ ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಇಮಿನಾ**ತಿ "ಕಾರುಞ್ಞತಾ"ತಿ ಪದೇನ। **ಕರುಣಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಪ್ಪನಾಪತ್ತಂ ಕರುಣಞ್ಚ। **ಕರುಣಾಪುಬ್ಬಭಾಗಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಪ್ಪನಾಪತ್ತಾಯ ಕರುಣಾಯ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪರಿಕಮ್ಮೂಪಚಾರವಸೇನ ಪವತ್ತಂ ಕಾಮಾವಚರಕರುಣಞ್ಚ। **ದ್ವೀಹಿಪೀ**ತಿ "ಹಿತೇಸಿತಾ, ಅನುಕಮ್ಪಿತಾ"ತಿ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಪದೇಹಿ। **ಮೇತ್ತಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಪ್ಪನಾಪತ್ತಮೇತ್ತಞ್ಚ। **ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಪ್ಪನಾಪತ್ತಾಯ ಮೇತ್ತಾಯ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪರಿಕಮ್ಮೂಪಚಾರವಸೇನ ಪವತ್ತಂ ಕಾಮಾವಚರಮೇತ್ತಞ್ಚ। **ಸುದ್ಧನ್ತೇ**ತಿ ಸುದ್ಧೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ। **ಪಟಿಞ್ಞಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಚುದಿತಕಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ। **ಯೇ ಏತೇ**ತಿ "ಕಾರುಞ್ಞತಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಯೇ ಏತೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ **ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇಮಸದ್ದಸ್ಸ ಅನಿಯಮನಿದ್ದೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಚ್ಚೇ ಚ ಅಕುಪ್ಪೇ ಚಾತಿ ಏತ್ಥ ಸಚ್ಚಸದ್ದಸ್ಸ ವಿರತಿಸಚ್ಚಪರಮತ್ಥಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ವಚೀಸಚ್ಚೇ ಚಾ"ತಿ। "ಅಕುಪ್ಪನತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನಕುಪಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಅಕುಪ್ಪ**ನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಣ್ಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ವಿತ್ಥಾರೋ ವಾ। **ನ ಪರೋ ಘಟ್ಟೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ನ ಪರೋ ಕುಜ್ಝಾಪೇತಬ್ಬೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕಂ

ಮಹಾಪಜಾಪತಿಗೋತಮೀವತ್ಥುಕಥಾ

೪೦೨. ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಕಸ್ಮಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಚೋದನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಆಭೋಗಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನನೂ"ತಿಆದಿ। "ಕಾಮ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅಬ್ಭುಪಗಮಪರಿಹಾರವಸೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ। ತತ್ಥ **ಕಾಮಂ**ಸದ್ದೋ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥೋ, **ಪನ** ಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ, ಪನ ತಥಾಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಗೋತಮಿಂ। ಯಾಚಿತೇನ ಹುತ್ವಾ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ। **ಭದ್ದಕಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಲದ್ಧಕಂ ಕತ್ವಾ, ಮನಾಪಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦೩. **ಕುಮ್ಭಥೇನಕೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕುಮ್ಭೇ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ತೇನಾಲೋಕೇನ ಥೇನೇನ್ತೀತಿ **ಕುಮ್ಭಥೇನಕಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕುಮ್ಭೇ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿ।

ನಾಳಿಮಜ್ಝಗತನ್ತಿ ಸಸ್ಸನಾಳಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಗತಂ। **ಗಣ್ಡೀ**ನ್ತಿ ಫಳುಂ। "ಕಣ್ಡ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ದಣ್ಡನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೇನಾ**ತಿ ಪಾಣಕೇನ। ಅಯಞ್ಹಿ ಯಂಸದ್ದೋ ತಂಸದ್ದಾನಪೇಕ್ಖೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಅನ್ತೋರತ್ತಭಾವೋತಿ ಅನ್ತೋಲೋಹಿತಭಾವೋ। **ಏತಮತ್ಥ**ನ್ತಿ ಏತಂ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ। **ಆಳಿಯಾ**ತಿ ಆವರಣಾಯ। **ಅಬದ್ಧಾಯಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥೋ, ಬದ್ಧಾಯ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ। **ಯ**ನ್ತಿ ಉದಕಂ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಉದಕಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೋ ಅಬದ್ಧಾಯ ಠಿತಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉದಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಯೇ ಇಮೇ ಗರುಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಟಿಕಚ್ಚೇವಾ**ತಿ ಪಗೇವ , ಪಠಮಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸೂ**ತಿ ಗರುಧಮ್ಮೇಸು। ಅಪಞ್ಞತ್ತೇಸು ಸನ್ತೇಸುಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಠಮಂ ವುತ್ತ**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮೇವ ಠಸ್ಸತಿ ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "**ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸ**"ನ್ತಿ ಚ ಏತಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸತೋ। **ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಪಟಿವೇಧಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ದ್ವೀಸು

ಸದ್ಧಮ್ಮೇಸು ಠಿತೇಸು ಪಟಿಪತ್ತಿಸದ್ಧಮ್ಮೋ ಠಿತೋಯೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ನ ವುತ್ತಂ। **ತಾನಿಯೇವಾತಿ** ಪಞ್ಚವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿಯೇವ। ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಸತಿ ಪಟಿವೇಧೋ ನ ಹೋತೀತಿ ನಾಪಿ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಲಿಙ್ಗನ್ತಿ** ಸಮಣವೇಸಂ, ಸಮಣಾಕಾರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಸಮ್ಪದಾನುಜಾನನಕಥಾ

೪೦೪. **ಇಮಾಯ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾತಿ** ಮಹಾಪಜಾಪತಿಯಾ ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮಪಟಿಗ್ಗಹಣೂಪಸಮ್ಪದಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಅಯಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿ ನಾಮ, ತಾಯ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಾಪಜಾಪತಿಯಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿನಿಯೋ ಕತ್ವಾತಿ** ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಉಪಜ್ಝಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಸಾಕಿಯಾನಿಯೋ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿನಿಯೋ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತೀತಿ** ತಸ್ಮಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮಿನಾ ಓವಾದೇನಾತಿ** ಭಗವತೋ ಇಮಿನಾ ಓವಾದೇನ।

೪೧೦. **ಏತಿಸ್ಸಾತಿ** ಏತಿಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ। **ತನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ। **ಅಞ್ಞನ್ತಿ** ರೋಪಿತಬ್ಬಕಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಮ್ಮಂ।

೪೧೧. **ಕದ್ದಮೋದಕೇನಾತಿ** ಕದ್ದಮೇನ ಆಲುಳಿತೇನ ಉದಕೇನೇವ। **ಕದ್ದಮಾದೀಸುಪೀತಿ** ಪೀಸದ್ದೋ "ಯೇನ ಕೇನಚೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಯೇನ ಕೇನಚಿಪೀತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ। **ಅಪಸಾದನೀಯನ್ತಿ** ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। **ಏತ್ತಾವತಾತಿ** ಏತ್ತಕೇನ ಸಾವನಮತ್ತೇನ। **ಅವನ್ದಿಯೋತಿ** ನ ವನ್ದೇತಬ್ಬೋ, ವನ್ದಿತುಂ ನ ಅರಹೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋತಿ** ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇತಬ್ಬತೋ। ನ **ವನ್ದನ್ತೀತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ವನ್ದನ್ತಿ। **ದಿಸ್ವಾಪೀತಿ** ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ। **ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಅಪಸಾದನೀಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ, ಖಮಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಹಾರೇಯೇವಾತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಹಾರೇಯೇವ। **ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ** ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ, ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋತಿ** ವತ್ತಬ್ಬಕಾಲತೋ। **ಸೋತಿ** ಅಪಸಾದನೀಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಕಮ್ಮವಿಭಙ್ಗೇತಿ** ಪರಿವಾರಾವಸಾನೇ ಕಮ್ಮಾನಂ ವಿಭಙ್ಗಟ್ಠಾನೇ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೫-೪೮೭)।

ಓಭಾಸನ್ತೀತಿ ಅವ ಹೀನೇನ ಭಾಸನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇನ ಓಭಾಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಪಯೋಜೇನ್ತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮಕರಣೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪುರಿಸೇ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇನಾ"ತಿ। ಏತ್ಥ "ಪುರಿಸೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕರಣಂ। **ವಿಹಾರಪ್ಪವೇಸನೇತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಹಾರಪ್ಪವೇಸನೇ। **ಓವಾದಂ ಠಪೇತುನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಓವಾದಟ್ಠಪನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಓವಾದತ್ಥಾಯಾತಿ** ಓವಾದಪಟಿಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ। **ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾತಿ** ಮಾ ಕರೇಯ್ಯಾಥ।

೪೧೬. **ಗಿಹಿದಾರಿಕಾಯೋತಿ** ಗಿಹಿಭೂತಾ ದಾರಿಕಾಯೋ ಬನ್ಧನ್ತಿ ವಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಘನಪಟ್ಟಕೇನಾತಿ** ಘನಭೂತೇನ ಪಟ್ಟೇನ ನಿಯುತ್ತೇನ। **ಏಕಪರಿಯಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಏಕವಾರಂ ಕಟಿಯಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಏಕಪರಿಯಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕವಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನಕ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಪರಿಕ್ಖಿಪನಕನ್ತಿ** ಕಟಿಯಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನಾರಹಂ।

ವಿಲೀವೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಬಹುತ್ಥೇ ಏಕವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಸಣ್ಹೇಹಿ ವಿಲೀವೇಹೀ"ತಿ। "ಕತಪಟ್ಟೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ "ಕತೇನಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೇತವತ್ಥಪಟ್ಟೇನಾತಿ** ಸೇತವತ್ಥೇನ ಕತೇನ ಪಟ್ಟೇನ। **ಕತವೇಣಿಯಾತಿ** ಕತಾಯ ವೇಣಿಯಾ। ಇಮಿನಾ ದುಸ್ಸೇನ ಕತಾ ವೇಣಿ **ದುಸ್ಸವೇಣೀತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಪುರಿಮಪಚ್ಛಿಮಪದೇಸುಪಿ। **ಚೋಳಕಾಸಾವನ್ತಿ** ಚೋಳಮೇವ ಕಸಾವೇನ ರತ್ತತ್ತಾ ಚೋಳಕಾಸಾವಂ।

ಅಟ್ಠಿಲ್ಲೇನಾತಿ ಅದ್ದೇನ ಅಟ್ಠಿನಾ। “ಗೋಜಙ್ಘಟ್ಠಿಕೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಿನೋ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹತ್ಥಂ ಕೋಟ್ಟಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಹತ್ಥಂ ನಾಮ ಅಗ್ಗಬಾಹಮೇವಾಧಿಪ್ಪೇತಂ, ನ ಕಪ್ಪರತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಗ್ಗಬಾಹ”ನ್ತಿ। **ಪಿಟ್ಠಿಹತ್ಥ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಪಿಟ್ಠಿಂ। **ಪಿಟ್ಠಿಪಾದ**ನ್ತಿ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಂ।

೪೧೭. ವುತ್ತನಯಾನೇವಾತಿ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ ಮುಖಲಿಮ್ಪನಾದೀಸು (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೭) ವುತ್ತನಯಾನೇವ। **ಅಙ್ಗದೇಸೇ**ತಿ ಸರೀರಪ್ಪದೇಸೇ। **ಗಣ್ಡಪ್ಪದೇಸೇ**ತಿ ಕಪೋಲಪ್ಪದೇಸೇ। **ಸಾಲೋಕೇ ತಿಟ್ಠನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ಆಲೋಕೋ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸಾಲೋಕ**ನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ”ತಿ। **ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ। **ಸೂನಂ ಠಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸೂನಾಸದ್ದೋ ಮಂಸಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಮಂಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೀ”ತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ದಾಸೇನ। ಇದಂ ಪದಂ “ಕಾರೇನ್ತೀ”ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। “ಹರಿತಕಞ್ಚೇವ ಪಕ್ಕಞ್ಚಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಹರಿತಕಪಕ್ಕಿಕ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ದ್ವನ್ದವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ **ಹರಿತಕ**ನ್ತಿ ಹರಿತಮೇವ ಪಣ್ಣಂ। **ಪಕ್ಕ**ನ್ತಿ ಸೇದಿತಂ ಪಣ್ಣಂ।

೪೧೮. ಕಥಿತಾಯೇವಾತಿ ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಕಥಿತಾಯೇವ।

೪೧೯. ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಪಾಳಿಯಂ ವುತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ಮುತ್ತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಸಚೇ ಹೀ”**ತಿಆದಿ। ಯೋ ಕೋಚಿ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೋ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಮಚ್ಚಯೇನಾ**ತಿ ಮಮ ಅತಿಕ್ಕಮೇನ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ವುತ್ತೇಹಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದೀಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ । **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದೀನಂ। ನ **ಹೋತೀ**ತಿ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ನ ಹೋತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಅಚ್ಚಯದಾನ**ನ್ತಿ ಅಚ್ಚಯೇನ ಹೋತೂತಿ ದಾನಂ। ನ **ರುಹತೀ**ತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಚ್ಚಯದಾನಂ ತೇಸಂ ನ ರುಹತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ರುಹತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಗಿಹೀನಂ ಪನ ಅಚ್ಚಯದಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ರುಹತೀ**ತಿ ಗಿಹೀನಂ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಚ್ಚಯದಾನಂ ತೇಸಂ ರುಹತಿ, ತೇಸಂಯೇವ ಸನ್ತಕೋ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೪೨೦. ಪುರಾಣಮಲ್ಲೀತಿ ಏತ್ಥ ಮಲ್ಲಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಮಲ್ಲೀ, ಪುರಾಣೇ ಮಲ್ಲೀ ಪುರಾಣಮಲ್ಲೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪುರಾಣೇ”ತಿಆದಿ। “ಗಿಹಿಕಾಲೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಪುರಾಣೇ”ತಿ ಏತ್ಥ ಣಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಲ್ಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಮುಟ್ಠಿಮಲ್ಲಸ್ಸ। **ಪುರಿಸಬ್ಯಞ್ಜನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಬ್ಯಞ್ಜನ**ಸದ್ದೋ ನಿಮಿತ್ತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತ”ನ್ತಿ। **ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ರಾಗಚಿತ್ತಂ।

೪೨೧. ಯನ್ತಿ ಯಂ ವತ್ಥು, **ಅಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಪಠಮಭಾಗಂ। **ಅಸಪ್ಪಾಯ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಸಪ್ಪಾಯಂ।

ಹಿಯ್ಯೋತಿ ಅತೀತಾನನ್ತರಾಹನಿ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ। “ಭಿಕ್ಖುನೀಹೀ”ತಿ ಪದಂ “ಪಟಿಗ್ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ”ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

೪೨೬. “ಭೋಜನಕಾಲ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ “ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇಸು”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಲವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪುರೇತಿ ಆದಿಮ್ಹಿ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। **ಅಬ್ಭನ್ತರಿಮಾ**ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ। **ಅಞ್ಞಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಞ್ಞಾ। ನವಕತರಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಠಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತಗ್ಗ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಞ್ಞತ್ಥ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ನ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞಸದ್ದಸ್ಸ ಅಪಾದಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸ್ಮಿಂವಚನೇನ ತ್ಥಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಚತುಪಚ್ಚಯಭಾಜನೀಯಟ್ಠಾನೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೩೦. ದೂತೇನಪಿ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತುನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಸಬ್ಬಥಾ ದೂತೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ “ದೂತೇನ…ಪೇ॰… ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಾಯೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅಸತಿ ಅನ್ತರಾಯೇ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾವ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾವದೇವಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕ್ಖಣೇಯೇವ।

೪೩೧. ನವಕಮ್ಮಮ್ಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಉದ್ದೋಸಿತಉಪಸ್ಸಯೇ ಅಪೇಕ್ಖತಿ।

೪೩೨. ತಸ್ಸಾತಿ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ। **ಯಾವ ಸೋ ದಾರಕೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಾತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಥಂ ವಿಞ್ಞುಭಾವೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಯಾವ ಖಾದಿತು"ನ್ತಿಆದಿ।

ಠಪೇತ್ವಾ ಸಾಗಾರನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಕಾರೋ ಸಹಸದ್ದಕಾರಿಯೋ, ಅಗಾರನ್ತಿ ಚ ಸೇಯ್ಯಾಗಾರನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಹಾಗಾರಸೇಯ್ಯಮತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ। ಯಥಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪುರಿಸೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ತಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ **ಅಞ್ಞೇ ಪುರಿಸೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸ್ಮಿಂವಚನಸ್ಸ ಸಬ್ಬನಾಮತೋ ಏಕಾರಾದೇಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ, ತಂದಸ್ಸನೇನ ಚ ಕಚ್ಚಾಯನೇ (ಕಚ್ಚಾಯನೇ ೧೧೦ ಸುತ್ತೇ) ಸಬ್ಬನಾಮತೋ ಸ್ಮಿಂವಚನಸ್ಸ ಏಕಾರಾದೇಸನಿಸೇಧನಂ ಅನಿಚ್ಚನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೩೪. "ಯದೇವ ಸಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದಸ್ಸೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಯಸ್ಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಯದೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಂಸದ್ದಸ್ಸ ಕಾರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಓದಾತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ನಿವತ್ಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ತಸ್ಮಾಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ತದೇವಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಾರಣತ್ಥಮೇವ ದಸ್ಸೇತಿ। "ನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಏವತ್ಥಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಸಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ನ ಲಭತಿ।

ಪಬ್ಬಜ್ಜಮ್ಪಿ ನ ಲಭತೀತಿ ತಿತ್ಥಾಯತನಸಙ್ಕನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪಬ್ಬಜ್ಜಮ್ಪಿ ನ ಲಭತಿ, ಪಗೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಂ।

ಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹನ್ತಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹನ್ತಾ। **ಕೇಸೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಕೇಸೇ। **ತತ್ರಾ**ತಿ "ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಾ ನ ಸಾದಿಯನ್ತೀ"ತಿ ವಚನೇ। ಏಕೇ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಾರತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪುರಿಸಾನಂ ಅಭಿವಾದನಾದೀಸು। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪುರಿಸಾನಂ ಅಭಿವಾದನಾದಿ, "ಅನುಞ್ಞಾತ"ನ್ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ "ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತಕತ್ತಾ। ಅಥ ವಾ ಓದಿಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಇದಂ ಪುರಿಸಾನಂ ಅಭಿವಾದನಾದಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ "ಓದಿಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಹೇತುಅನ್ತೋಗಧವಿಸೇಸನಂ, ಓದಿಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತವಚನಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

೪೩೫. ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದನ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ಆಸನಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದನ್ತೀ"ತಿ। ತತ್ಥ **ಆಭುಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಆಬನ್ಧಿತ್ವಾ। **ಕೂಪೋ**ತಿ ವಚ್ಚಕೂಪೋ। **ಉಪರೀ**ತಿ ಕೂಪತೋ ಉಪರಿ। "ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮೇವ ಅತ್ಥಿ, ನ ಉಪರಿ ಛನ್ನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೩೬. ಕುಣ್ಡಕನ್ತಿ ಕಣಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೧. ಪಞ್ಚಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಂ

೧. ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಸಿಕ್ಖಾಪದಕಥಾ

೪೪೧. ಪಞ್ಚಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ "ಚತ್ತಾರಿ...ಪೇ॰... ಖುದ್ದಕಾನೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಯಾಯೇನಾ**ತಿ ಕಾರಣೇನ। **ಧೂಮಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಧೂಮಸ್ಸ ಕಾಲೋ ಧೂಮಕಾಲೋ, ಧೂಮಸ್ಸ ಉಟ್ಠಿತಕಾಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೋ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ

ಧೂಮಕಾಲಿಕಂ, ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಂ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯಾವಾ”ತಿಆದಿ।

೪೪೩. **ಇದನ್ತಿ** “ಕತಮಾನಿ ಪನ ಭನ್ತೇ ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀ”ತಿ ಅಪುಚ್ಛನಂ। **“ತಯಾ”**ತಿ ಇಮಿನಾ **ಇದಂ ತೇತಿ** ಏತ್ಥ ತೇಸದ್ದಸ್ಸ “ತುಯ್ಹಂ, ತವಾ”ತಿ ಅತ್ಥೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ** ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ತೇತಿ** ಥೇರಾ। “ಸಙ್ಘೋ…ಪೇ॰… ನ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತೀ”ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ ಅನುಸ್ಸಾವಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ದೇಸೇಹಿ ತಂ ಆವುಸೋ ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಚ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಥೇರೋ ಪನಾತಿ** ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಪನ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಪುಚ್ಛನೇ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ। **ಚತೂಸು ಠಾನೇಸೂತಿ** “ಭಗವತೋ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬೇಸೀ”ತಿಆದೀಸು ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಞ್ಚಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಪಞ್ಚಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೨. ಸತ್ತಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಂ

ದಸವತ್ಥುಕಥಾ

೪೪೭. ಸತ್ತಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ **ವಡ್ಢೇನ್ತಿ ಕಟಸಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಕಟಸೀಸದ್ದೋ ಸುಸಾನಭೂಮಿವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಳೇವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಮಾನಾ ಭೂಮಿಂ ವಡ್ಢೇನ್ತೀ”ತಿ। ತತ್ಥ **ಕಳೇವರನ್ತಿ** ದೇಹಂ। ತಞ್ಹಿ ಕಳೇ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಾನಂ ಅವಯವೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ವರಿಯತಿ ಇಚ್ಛಿಯತೀತಿ **ಕಳೇವರನ್ತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। ಏವಂ ಘೋರಂ ಕಟಸಿಂ ವಡ್ಢೇನ್ತಾವ ಪುನಬ್ಭವಂ ಆದಿಯನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೫೪. **ಪಾಪಕಂ ನೋ ಆವುಸೋ ಕತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ನೋ**ಸದ್ದೋ ಅಮ್ಹಸದ್ದಕಾರಿಯೋ, ಛಟ್ಠೀಕತ್ತಾ ಚ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಆವುಸೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಾಪಕಂ ಕತ”ನ್ತಿ।

೪೫೫. “ಪಿಯವಚನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕತಮೇನ ತ್ವಂ ಭೂಮಿ-ವಿಹಾರೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಭೂಮಿ**ಸದ್ದೋ ಪಿಯವಾಚಕೋ ರುಳ್ಹೀಸದ್ದೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಆಮನ್ತೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಲಪನಪದನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಆವುಸೋ ಭೂಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುಲ್ಲವಿಹಾರೋ** ನಾಮ ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೋ, ಸೋ ಚ ಹೇಟ್ಠಿಮಜ್ಝಾನತ್ತಯೇ ಯುತ್ತತ್ತಾ ಉತ್ತಾನವಿಹಾರೋತಿ ಆಹ “ಉತ್ತಾನವಿಹಾರೇನಾ”ತಿ।

೪೫೭. **ಸಾವತ್ಥಿಯಾತಿ** ಸಾವತ್ಥಿನಗರೇ। **ಸುತ್ತವಿಭಙ್ಗೇತಿ** ಪದಭಾಜನೀಯೇ। ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಭಾವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ತತ್ರ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ತತ್ರಾತಿ** ಸುತ್ತವಿಭಙ್ಗೇ, ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ರಾತಿ** “ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕೇ ಅಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸಞ್ಞೀ”ತಿಆದಿವಚನೇ। ಏಕೇ ಆಚರಿಯಾ ಏವಂ ಮಞ್ಞನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಿನ್ತಿ ಮಞ್ಞನ್ತೀತಿ ಆಹ “ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿಆದಿ। ಅಲೋಣಕಂ ಯಮ್ಪಿ ಆಮಿಸನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನಾತಿ** ಪುರೇಪರಿಗ್ಗಹಿತಲೋಣೇನ। **ತನ್ತಿ** ಆಮಿಸಂ। **ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಅಹನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ, ತಸ್ಮಾ। **ವದತೋತಿ** ವದನ್ತಸ್ಸ, ಭಗವತೋ ವಚನೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಅಲೋಣಕಾಮಿಸಪರಿಭುಞ್ಜನೇ, ದುಕ್ಕಟೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ ಇತಿ ಮಞ್ಞನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇತಿ** ಏಕೇ ಆಚರಿಯಾ। **ದುಕ್ಕಟೇನಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿಯೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಯಾವಜೀವಿಕಯಾವಕಾಲಿಕೇಸು। ಯಾವಜೀವಿಕಂ ನ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ಯಾವಕಾಲಿಕಮೇವ ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ ಯಾವಕಾಲಿಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಂ ದುಕ್ಕಟಂ ತುಮ್ಹೇ ಯದಿ ಮಞ್ಞಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಾವಜೀವಿಕಮಿಸ್ಸನ್ತಿ** ಲೋಣಸಙ್ಖಾತೇನ ಯಾವಜೀವಿಕೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತನ್ತಿ** ವಿಕಾಲೇ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತಂ।

ಏತ್ಥಾತಿ “ಯಾವಕಾಲಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿಆದಿವಚನೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೫) ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಾವಜೀವಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಾವಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಗತಿ ವಿಯ ಗತಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಯಾವಕಾಲಿಕಗತಿಕಂ**। ತಸ್ಮಾ ದುಕ್ಕಟಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ**

ಪುರೇಪಟಿಗ್ಗಹಿತಲೋಣೇನ ಆಮಿಸಪರಿಭುಞ್ಜನೇ। ತದಹುಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಾವಕಾಲಿಕೇನ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಂ ಯಾವಜೀವಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ, ವಿಕಾಲಭೋಜನಪಾಚಿತ್ತಿಯಾ ಏವ ಕಾರಣಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವನ್ತಿ** ತಥಾ, ಅಜ್ಜ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಯಾವಜೀವಿಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಪರಜ್ಜು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಯಾವಕಾಲಿಕೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ಯಾವಜೀವಿಕೇನ ಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ, ಅಜಾನನ್ತೋಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇದನ್ತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ। **ತತೋತಿ** ಸನ್ನಿಧಿಭೋಜನಪಾಚಿತ್ತಿಯತೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। "ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಸುತ್ತವಿಭಙ್ಗೇ"ತಿ ಇದಂ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

"ರಾಜಗಹೇ ಉಪೋಸಥಸಂಯುತ್ತೇ"ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪೋಸಥಸಂಯುತ್ತೇತಿ** ಉಪೋಸಥೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ। ಕಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೪೧) ಏತಂ ಸನ್ಧಾಯಾ"ತಿ। **ಅತಿಸಾರೇತಿ** ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸರಣೇ ಗಮನೇ ಪವತ್ತನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। "ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೇ ವಿನಯವತ್ಥುಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಆಗತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯೇ ಆಗತಂ **ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಧಮ್ಮಿಕನ್ತಿ ಭೂತೇನ ಪವತ್ತಂ। ಸುತ್ತವಿಭಙ್ಗೇ **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ಆಗತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದಸಾಯೇವಾತಿ** ದಸಾಯಮೇವ, ಆಧಾರೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। **ವಿದತ್ಥಿಮತ್ತಾತಿ** ವಿದತ್ಥಿಪಮಾಣಾ। **ದಸಾಯ ವಿನಾತಿ** ದಸಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ। **ತಂ ಪಮಾಣನ್ತಿ** ವಿದತ್ಥಿತ್ತಯಸಙ್ಖಾತಂ ತಂ ಪಮಾಣಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವುತ್ತಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಛೇದನಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩೩) ಇದಂ ವಚನಂ ಆಗತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಸತ್ತಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದ್ವಿವಗ್ಗಸಙ್ಗಹಾತಿ ಮಹಾವಗ್ಗಚೂಳವಗ್ಗವಸೇನ ದ್ವೀಹಿ ವಗ್ಗೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ದ್ವಾವೀಸತಿಪಭೇದನಾತಿ** ಮಹಾವಗ್ಗೇ ದಸ, ಚೂಳವಗ್ಗೇ ದ್ವಾದಸಾತಿ ಏವಂ ದ್ವಾವೀಸತಿಪಕಾರಾ। **ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧದುಕ್ಖಪ್ಪಹಾಯಿನೋತಿ** ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಸಙ್ಖಾತಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಜಹನಸೀಲಸ್ಸ, ಭಗವತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಸಾಪೀತಿ** ಇಚ್ಛಾಪಿ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ-ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧದುಕ್ಖಪ್ಪಹಾಯಿನೋ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ದ್ವಿವಗ್ಗಸಙ್ಗಹಾ ದ್ವಾವೀಸತಿಪಭೇದನಾ ಯೇ ಖನ್ಧಕಾ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಾ, ತೇಸಂ ಖನ್ಧಕಾನಂ ಏಸಾ ವಣ್ಣನಾ ಅನ್ತರಾಯಂ ವಿನಾ ಯಥಾ ಸಿದ್ಧಾ, ಏವಂ ತಥಾ ಪಾಣೀನಂ ಕಲ್ಯಾಣಾ ಆಸಾಪಿ ಸಿಜ್ಝನ್ತೂತಿ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಚೂಳವಗ್ಗಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಜಾದಿಲಞ್ಛಿತನಾಮೇನ, ನೇಕಾನಂ ವಾಚಿತೋ ಮಯಾ।
ಚೂಳವಗ್ಗಖನ್ಧಕಸ್ಸ, ಸಮತ್ತೋ ಯೋಜನಾನಯೋತಿ॥

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಪರಿವಾರವಗ್ಗಯೋಜನಾ

ಚೂಳವಗ್ಗಖನ್ಧಕಸ್ಸೇವಂ , ಕತ್ವಾನ ಯೋಜನಾನಯಂ।
ಅಧುನಾ ಪರಿವಾರಸ್ಸ, ಕರಿಸ್ಸಂ ಯೋಜನಾನಯಂ॥

ಸೋಳಸಮಹಾವಾರೋ

ಪಞ್ಞತ್ತಿವಾರಯೋಜನಾ

ಏವಂ ದ್ವಾವೀಸತಿಖನ್ಧಕಾನಂ ಸಂವಣ್ಣನಂ ಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ "ಪರಿವಾರೋ"ತಿ ಸಙ್ಗಹಮಾರೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಿನಯಸ್ಸ ಸಂವಣ್ಣನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅಯಮಾಚರಿಯೋ ಪಠಮಂ ತಾವ ಅನುಸನ್ಧಿದಸ್ಸನಮುಖೇನ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಆಹ "ವಿಸುದ್ಧಪರಿವಾರಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ವಿಸುದ್ಧಪರಿವಾರಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಚತುಪರಿಸಾಯ ಪರಿವಾರಿತಸ್ಸ, ಅಥವಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಚತುಪರಿಸಸಙ್ಖಾತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರಿವಾರೇ ಹಿ ವಿಸುದ್ಧೇ ತೇನ ಪರಿವಾರಿತೋ, ತಂಪರಿವಾರಿತೋ ವಾ ಭಗವಾಪಿ ವಿಸುದ್ಧೋಯೇವ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಇಮಿನಾ ಸಂವಣ್ಣಿಯಮಾನಸ್ಸ "ಪರಿವಾರೋ"ತಿ ಸಙ್ಗಹಮಾರೂಳ್ಹಸ್ಸ ದೇಸೇತಬ್ಬಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುರೂಪೇನ ದೇಸಕಭೂತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಥೋಮನಂ ಕತಂ ಹೋತಿ। **ಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸರೀರಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೀಲಾದಿಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸಙ್ಖಾತೇನ ಸರೀರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ, ಇಮಿನಾ ಸಂವಣ್ಣಿತಾನಂ ಖನ್ಧಕಾನಮನುರೂಪೇನ ಭಗವತೋ ಥೋಮನಂ ಕತಂ ಹೋತಿ। ಪಕತಿ ಹೇಸಾಚರಿಯಾನಂ ಯದಿದಂ ದೇಸೇತಬ್ಬಧಮ್ಮಾನುರೂಪೇನ ದೇಸಕಸ್ಸ ಥೋಮನಾ (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ಮಹಾಟೀ॰ ೧.೧)। **ಅನನ್ತರಾ**ತಿ ಅನನ್ತರೇ ಕಾಲೇ।

ಯೋತಿ ವಿನಯೋ। **ಪುಬ್ಬಾಗತ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೇಸು ವಿಭಙ್ಗಖನ್ಧಕೇಸು ಆಗತಂ। **ನಯ**ನ್ತಿ ಸದ್ದಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯನಯಸಙ್ಖಾತಂ ಸಬ್ಬಂ ನಯಂ। **ಹಿತ್ವಾ**ತಿ ಚಜಿತ್ವಾ। **ಅನುತ್ತಾನತ್ಥವಣ್ಣನ**ನ್ತಿ ಅನುತ್ತಾನಾನಂ ಪದಾನಮತ್ಥವಣ್ಣನಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ವಿಸುದ್ಧಪರಿವಾರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸರೀರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಖನ್ಧಕಾನಮನನ್ತರಾ "ಪರಿವಾರೋ"ತಿ ಯೋ ವಿನಯೋ ಸಙ್ಗಹಂ ಸಮಾರೂಳ್ಹೋ, ತಸ್ಸ ವಿನಯಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಾಗತಂ ನಯಂ ಹಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅನುತ್ತಾನತ್ಥವಣ್ಣನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

೧. ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ತಸ್ಸ ಅನುತ್ತಾನತ್ಥವಣ್ಣನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯೋ ಪರಿವಾರಸಙ್ಖಾತೋ ವಿನಯೋ ಸಂವಣ್ಣೇತಬ್ಬಭಾವೇನ ವುತ್ತೋ, ತತ್ಥ। **ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ**ತಿ ಸಮಾಸತ್ಥೋ। ಯಂ ತೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ಅನಿಯಮನಿದ್ದೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋ ಸೋ"ತಿ। ತತ್ಥ **ಯೋ**ತಿ ಅನಿಯಮ ನಿದ್ದೇಸೋ, ತಸ್ಸ "ತೇನಾ"ತಿ ನಿಯಮನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸೋ**ತಿ ಪದಾಲಙ್ಕಾರೋ। ದ್ವೀಸು ಹಿ ಸಬ್ಬನಾಮೇಸು ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪುಬ್ಬಮೇವ ಪಧಾನಂ, ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪನ ವಚನಾಲಙ್ಕಾರಂ। ಯೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕತ್ಥ**ನ್ತಿ ಚಿರಂ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಕಾಲಂ ಠಿತಿಕತ್ಥಾಯ, "ಯಾಚಿತೋ"ತಿ ಚ "ಪಞ್ಞಪೇಸೀ"ತಿ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನಾ ಯಾಚಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಾಚಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಪೇಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತೇನ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ"ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಕಮ್ಮಮೇವ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಸ್ಸ ತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **"ಪಞ್ಞತ್ತಿಕಾಲ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಜಾನತಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ, **"ದಸ ಅತ್ಥವಸೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪಸ್ಸತಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ।

ಏವಂ ಕಮ್ಮದಸ್ಸನೇನ ಯೋಜನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕರಣದಸ್ಸನೇನ ಅಪರಮ್ಪಿ ಯೋಜನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಅಪಿಚಾ"**ತಿಆದಿ। "ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾದೀಹೀ"ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಇದ್ಧಿವಿಧದಿಬ್ಬಸೋತಪರಚಿತ್ತವಿಜಾನನಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ "ಜಾನತಾ, ಪಸ್ಸತಾ"ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ

ಲೋಕಿಯಅಭಿಞ್ಞಾನಮೇವ ಕರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೀಹಿ ವಿಜ್ಜಾಹೀ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಆಸವಕ್ಖಯಞಾಣಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ತೀಹಿ ವಿಜ್ಜಾಹಿ। **ಛಹಿ ವಾ ಪನ ಅಭಿಞ್ಞಾಹೀ**ತಿ ಸಹ ಆಸವಕ್ಖಯಞಾಣೇನ ಪಞ್ಚಲೋಕಿಯಾಭಿಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ಛಹಿ ಅಭಿಞ್ಞಾಹಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ತೀಸು ಕಾಲೇಸು, ಪಞ್ಚಸುಪಿ ಞೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇಸು। **ಸಮನ್ತಚಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಅನಾವರಣಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸಙ್ಖಾತೇನ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖುನಾ। **ಪಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪಞ್ಞಾಯ। **ತಿರೋಕುಟ್ಟಾದೀ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ತಿರೋಪಬ್ಬತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಮಂಸಚಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಪಸಾದಚಕ್ಖುನಾ। **ಪಟಿವೇಧಪಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಮಗ್ಗಪಞ್ಞಾಯ। **ದೇಸನಾಪಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪಞ್ಞಾಯ। ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪಞ್ಞಾಯೇವ ಹಿ ಅತ್ಥತೋ ದೇಸನಾಪಞ್ಞಾ ನಾಮ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ತಸ್ಸಾ ಪಞ್ಞಾಯ ತೇಜಸಾ। ಅಭಿಧಮ್ಮಕಥಾಮಗ್ಗಂ, ದೇವಾನಂ ಸಮ್ಪವತ್ತಯೀ"ತಿ (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ ೫)। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಅವತ್ಥಾವಸೇನ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಕರಣಸಮ್ಭವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅರಹತಾ**ತಿ ಅರೀನಂ ಅರಾನಞ್ಚ ಹತತ್ತಾ, ಪಚ್ಚಯಾದೀನಞ್ಚ ಅರಹತ್ತಾ ಅರಹತಾ। **ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನಾ**ತಿ ಸಮ್ಮಾ ಸಾಮಞ್ಚ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಬುದ್ಧತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ, ತೇನ ಭಗವತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕೇನಾಭತ**ನ್ತಿ ತಂ ಪಠಮಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಕೇನ ಆಭತಂ, ಇತಿ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೧. ಪುಚ್ಛಾವಿಸಜ್ಜನೇ ಪನ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯಂ ತೇನ...ಪೇ॰... ಪಾರಾಜಿಕ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪದಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಣಮತ್ತಮೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪತಿಉದ್ಧರಣಮತ್ತಮೇವ, ನ ಅತ್ಥದಸ್ಸನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಪದೇಸು। **ಏಕಾ ಪಞ್ಞತ್ತೀ**ತಿ ಏಕಾ ಪಠಮಪಞ್ಞತ್ತಿ। **ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಯೋ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಠಪಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯೋ।

ಏತ್ತಾವತಾತಿ ಏತ್ತಕೇನ "ಏಕಾ ಪಞ್ಞತ್ತಿ, ದ್ವೇ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಯೋ"ತಿ ವಚನಮತ್ತೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತಿಯಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಮಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಪಞ್ಞತ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನತ್ಥೀತಿ ಆಹ "ಅಯಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ನತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ದೋಸೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ದೋಸೇ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಾತಿ **ಅನುಪ್ಪನ್ನಪಞ್ಞತ್ತೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾ**ತಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನಪಞ್ಞತ್ತಿ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಪಞ್ಞತ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಪಞ್ಞತ್ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥಪಞ್ಞತ್ತೀತಿ ಅಲುತ್ತಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಚೇವಾ"ತಿಆದಿ। "ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಚೇವ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಜನಪದೇಸು ಚಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸಬ್ಬತ್ಥಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪದೇಸಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಪಾರಿಸೇಸನಯೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿನಯಧರಪಞ್ಚಮೇನಾ"ತಿಆದಿ । ತತ್ಥ **ವಿನಯಧರಪಞ್ಚಮೇನಾ**ತಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಚರಿಯಪಞ್ಚಮೇನ। **ಏತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇಯೇವ। **ಏತೇಹೀ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ। **ಸೇಸಾನೀ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಸೇಸಾನಿ।

ಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ಸಾಧಾರಣಾ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಮೇವಾತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚೇವ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚಾ"ತಿ। **ಇದಂ ಪನಾ**ತಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ ಪನ, ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿನೀತಕಥಾಮತ್ತಮೇವಾ**ತಿ ವಿನೀತವತ್ಥುಪಕಾಸಕಂ ಕಥಾಮತ್ತಮೇವ। **ತಾಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತಮೇವಾ**ತಿ "ಸಾಧಾರಣಾ"ತಿ ಚ "ಉಭತೋ"ತಿ ಚ ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತಮೇವ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತಿಉಭತೋಪಞ್ಞತ್ತಿಪದೇ।

"ನಿದಾನೇ ಅನುಪವಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **"ನಿದಾನೋಗಧ"**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸತ್ತಮೀಸಮಾಸಞ್ಚ **ಓಗಧ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಅನುಪವಿಟ್ಠತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ಓಗಾಳ್ಹೋ ಹುತ್ವಾ ಧರತಿ ತಿಟ್ಠತೀತಿ **ಓಗಧಂ**। ನನು ನಿದಾನೋಗಧೇ ಸತಿ "ಪಠಮೇನ ಉದ್ದೇಸೇನಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಕಸ್ಮಾ "ದುತಿಯೇನ ಉದ್ದೇಸೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ನಿದಾನೋಗಧ"ನ್ತಿ। **ನಿದಾನಪರಿಯಾಪನ್ನಮ್ಪಿ ಸಮಾನ**ನ್ತಿ ನಿದಾನಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ಸಮಾನಮ್ಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಿಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ, ಪಗೇವ ದುತಿಯೇ ಉದ್ದೇಸೇ ಪರಿಯಾಪನ್ನೇತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಆದೀನ"ನ್ತಿ ವಚನಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಪಠಮಾ ಹೀ"**ತಿಆದಿ।

ದ್ವಙ್ಗಿಕೇನಾತಿ ಕಾಯಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾತೇನ ದ್ವಙ್ಗಿಕೇನ। ನನು “ಏಕೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನಾ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ “ಕಾಯತೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ “ಕಾಯತೋ ಚ ಚಿತ್ತತೋ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾತೀ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಏತ್ಥ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** “ಏಕೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನಾ”ತಿ ವಚನೇ। **ಚಿತ್ತನ್ತಿ** ಸೇವನಚಿತ್ತಂ। **ಆಪನ್ನೋಸೀತಿ** ತ್ವಂ ಆಪನ್ನೋ ಅಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಮ ಆಪನ್ನೋಮ್ಹೀತಿ** ಆಮ ಅಹಂ ಆಪನ್ನೋ ಅಮ್ಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಾವದೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಜಾನಕ್ಖಣೇಯೇವ। **ತಂ ಪುಗ್ಗಲನ್ತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಮಾಪನ್ನಂ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ। **ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾತಿ** ತಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಕಾರಣಾ। “ನ ಕತಮೇನ ಸಮಥೇನ ಸಮ್ಮತೀ”ತಿ ಯಂ ಪನ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ವಚನಂ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ವುತ್ತಮಾತಿಕಾ ಪಣ್ಣತ್ತೀತಿ ವುತ್ತಮಾತಿಕಾಸಙ್ಖಾತಾ ಪಣ್ಣತ್ತಿ ವಿನಯೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಾತಿಕಾ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಪಣ್ಣಪೇಯತಿ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ಠಪೇಯತಿ, ಪಕಾರಂ ಜಾನಾಪೇತಿ ವಾ, ತಸ್ಮಾ **ಪಣ್ಣತ್ತೀತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। “ಪದಭಾಜನಂ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಭಾಜಿಯತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ವಿಭತ್ತೀತಿ** ದಸ್ಸೇತಿ। **ವೀತಿಕ್ಕಮೋತಿ** ಕಾಯವಾಚಾವೀತಿಕ್ಕಮೋ। ಸೋ ಹಿ ನ ಸಂವರತಿ ಕಾಯವಾಚಂ ನ ಪಿದಹತೀತಿ **ಅಸಂವರೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ಯೇಸಂ ವತ್ತತೀತಿ** ಏತ್ಥ ವತ್ತತಿಕಿರಿಯಾಯ ಕತ್ತಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ವಿನಯಪಿಟಕಞ್ಚ ಅಟ್ಠಕಥಾ ಚಾ”ತಿ। **ಪಗುಣಾತಿ** ವಾಚುಗ್ಗತಾ। **ತೇತಿ** ತೇ ಪುಗ್ಗಲಾ, ಧಾರೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತಸ್ಸಾತಿ** ಪರಮಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। **ಕೇನಾಭತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಭರಧಾತುಯಾ ಧಾರಣಪೋಸನತ್ಥೇಸು (ಪಾಣಿನೀ ೧೦೮ ಧಾತುಪಾಠೇ) ಧಾರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕೇನ ಆನೀತ”ನ್ತಿ । “ಪರಮ್ಪರಾಯ ಆನೀತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರಮ್ಪರಾಭತನ್ತಿ** ಪದಸ್ಸ ತತಿಯಾಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಥವಾ “ಕೇನಾಭತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ ಅನುರೂಪಂ ಯಕಾರಲೋಪವಸೇನ ವಾಕ್ಯನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩. **ಉಪಾಲಿ ದಾಸಕೋ ಚೇವಾತಿ**ಆದಿಕಾ ಗಾಥಾಯೋ ಕಿಮತ್ಥಂ ಕೇಹಿ ಠಪಿತಾತಿ ಆಹ “ಇದಾನೀ”ತಿಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ಪರಂ ಪರಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಾಸು ಗಾಥಾಸು। **ಯನ್ತಿ** ವಚನಂ। **ಇಮಿನಾ ನಯೇನಾತಿ** ಪರಮಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾವಿಸಜ್ಜನೇ ವುತ್ತೇನ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ।

ಇತಿ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೇ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಕತಾಪತ್ತಿವಾರಾದಿವಣ್ಣನಾ

೧೫೭. **ಇತೋತಿ** ಪಣ್ಣತ್ತಿವಾರತೋ, ಪರಂ ವುತ್ತಾ ಸತ್ತ ವಾರಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾ ಏವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕತಾಪತ್ತಿವಾರೋತಿ** “ಕತಾಪತ್ತೀ”ತಿ ಪದೇನ ಲಕ್ಖಿತೋ ವಾರೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ತದನನ್ತರೋತಿ** ತೇಸಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ವಾರಾನಂ ಅನನ್ತರೇ ವುತ್ತೋ। **ಸಮುಚ್ಚಯವಾರೋತಿ** ಸಂ ಏಕತೋ ಆಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿಆದಯೋ ಉಚಿಯನ್ತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಸಮುಚ್ಚಯೋ, ಸೋಯೇವ ವಾರೋ ಸಮುಚ್ಚಯವಾರೋ।

೧೮೮. **ತತೋತಿ** ತೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವಾರೇಹಿ, ಪರಂ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಚ್ಚಯವಸೇನ ವುತ್ತೋ ಏಕೋ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಾರೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಚ್ಚಯವಸೇನಾತಿ** ಪಚ್ಚಯಸದ್ದಸ್ಸ ವಸೇನ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪಚ್ಚಯಸ್ಸ। **ತೇಪೀತಿ** ಅಟ್ಠ ವಾರಾಪಿ। **ಇತೀತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ತತೋತಿ** ಮಹಾವಿಭಙ್ಗತೋ, ಪರಂ ಆಗತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಇಮೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ವಾರಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ದ್ವತ್ತಿಂಸವಾರೇಸು।

ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸವಣ್ಣನಾ

೨೫೭. **ತದನನ್ತರಾಯಾತಿ** ತೇಸಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸವಾರಾನಂ ಅನನ್ತರಂ ವುತ್ತಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನಕಥಾಯ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನತ್ತಾ ಇತಿ ನಿಚ್ಛಿತಾತಿ** ಅನತ್ತಾತ್ವೇವ ವಿನಿಚ್ಛಿತಾ। ಇಮಿನಾ **ಅನತ್ತಾ ಇತಿ ನಿಚ್ಛಯಾತಿ** ಏತ್ಥ

ಚಿಧಾತುಯಾ ವಿನಿಚ್ಛಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅನಿಚ್ಚಾಕಾರಾದೀಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಭಾಗಧಮ್ಮಾ**ನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನಿಚ್ಚಾಕಾರಾದೀಹಿ ಸಮಾನೋ ಭಾಗೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಸಭಾಗಾ,** ತೇಯೇವ ಧಮ್ಮಾ **ಸಭಾಗಧಮ್ಮಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಾಮಮತ್ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಅನಿಚ್ಚಾದಿನಾಮಮತ್ತಮ್ಪಿ। **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ಪಗೇವ ನಾಮಿಕೋ ಅನಿಚ್ಚಾದಿಸಭಾವೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ**ತಿ ನ ಖಾಯತಿ। ಇಮಿನಾ **ನ ನಾಯತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಞಾಧಾತುಯಾ ಖಾಯನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದುಕ್ಖಹಾನಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದುಕ್ಖಂ ಜಹಾತೀತಿ **ದುಕ್ಖಹಾನೀ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದುಕ್ಖಘಾತನ"ನ್ತಿ। ದುಕ್ಖಂ ಹನತೀತಿ **ದುಕ್ಖಘಾತನೋ,** ಸದ್ಧಮ್ಮೋ, ತಂ। **"ಖನ್ಧಕಾ ಯಾ ಚ ಮಾತಿಕಾ"**ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಸುಖುಚ್ಚಾರಣತ್ಥಾಯ ರಸ್ಸವಸೇನ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥೀತಿ ಆಹ "ಖನ್ಧಕಾ ಯ ಚ ಮಾತಿಕಾ"ತಿ। **ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಿಯತೋಕತ**ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೮) ಏತ್ಥ "ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಿಯತಕತ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಪರೋಸಹಸ್ಸ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಓಕಾರಾಗಮವಸೇನ "ಸಮುಟ್ಠಾನನಿಯತೋಕತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಿಯತಕತ"ನ್ತಿ। **ಏತೇನಾ**ತಿ "ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಿಯತೋಕತ"ನ್ತಿ ಪಾಠೇನ। **ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಪತಿ ಏತಬ್ಬೋ, ಪಟಿಮುಖಂ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞೇಹೀ**ತಿ ತೀಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ಸಮ್ಭೇದನಿದಾನವಚನೇಸು। ಸಮ್ಭೇದವಚನೇನ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। ತಾನಿ ತೀಣಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಞ್ಞತ್ತಿದೇಸಸಙ್ಖಾತ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಿಟ್ಠಾನಭೂತದೇಸಸಙ್ಖಾತಂ। "ಇಮಾನಿ ತೀಣೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ದಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಯ ಕತ್ತಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪಞ್ಞಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದಿಸಧಾತುಯಾ ಖಾಯನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನನಿಯಮಸಮ್ಭೇದನಿದಾನಸಙ್ಖಾತೇಸು ತೀಸು, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಇತರಂ ಪನಾ**ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನನಿಯಮಸಮ್ಭೇದೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಪನ।

ಆಳವೀತಿ ಆಳವಿಯಂ। ಸಕ್ಕೇಸು ಭಗ್ಗೇಸು ಚಾತಿ ಏತ್ಥ ಜನಪದನಾಮತ್ತಾ ಬಹುವಚನವಸೇನ ವುತ್ತಂ।

ದ್ವೀಸು ವಿಭಙ್ಗೇಸು ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಯಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ವಿಭಙ್ಗೇಸೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಿಭಙ್ಗೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸುಕಾರಲೋಪೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। **ಯಥಾಞಾಯ**ನ್ತಿ ಯುತ್ತಿಯಾ ಅನುರೂಪಂ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಮೇ ಸುಣಾಥಾ**ತಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಸುಣಾಥ। **ಇತೀ**ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ।

ಕಥಿನನ್ತಿ ಪಠಮಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ಅನನುಞ್ಞಾತಾಯ ಸದ್ಧಿ**ನ್ತಿ ಅನನುಞ್ಞಾತಸಮುಟ್ಠಾನೇನ ಸದ್ಧಿಂ। **ಸದಿಸಾ ಇಧ ದಿಸ್ಸರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಇಧ**ಸದ್ದೋ ಅತ್ಥಪಕರಣವಸೇನ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗವಿಸಯೋತಿ ಆಹ "ಇಧ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗೇ"ತಿ। "ಸದಿಸಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸದಿಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಕಾರಸ್ಸಾಕಾರಾದೇಸೋ ದಸ್ಸಿತೋ। "ದಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ದಿಸ್ಸರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನ್ತಿಸದ್ದಸ್ಸ ರೇಕಾರೋ (ನಿರುತ್ತಿದೀಪನಿಯಂ ೫೭೦ ಸುತ್ತೇ) ದಸ್ಸಿತೋ।

ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸೋ

ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೨೫೮. ಕಿಮತ್ಥಂ "ಮೇಥುನಂ ಸುಕ್ಕಸಂಸಗ್ಗೋ"ತಿಆದಿವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಇದಾನೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಮೇಥುನಂ ಸುಕ್ಕಸಂಸಗ್ಗೋ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸ**ನ್ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಂ, ಸಮುಟ್ಠಾನೇಸು ವಾ ಸೀಸಂ। **ಸೇಸಾನೀ**ತಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕತೋ ಸೇಸಾನಿ ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕೇನ। "ಸುಕ್ಕಸಂಸಗ್ಗೋ"ತಿಆದಿವಚನಂ ಸಂವಣ್ಣೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಸುಕ್ಕಸಂಸಗ್ಗೋ"ತಿಆದಿವಚನೇ।

ಖುದ್ದಕವಣ್ಣನಾವಸಾನೇತಿ ಖುದ್ದಕಟ್ಠಕಥಾಯ ಅವಸಾನೇ।

ಲಿಙ್ಗವಿಪರಿಯಾಯೋತಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। **ಕಾಯಮಾನಸಿಕಾ ಕತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಯಮಾನಸೇಸು ಪವತ್ತಾ ಕಾಯಮಾನಸಿಕಾತಿ ವುತ್ತೇ ಸಮುಟ್ಠಾನಾತಿ ಆಹ "ಕಾಯಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಕತಾ"ತಿ।

ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೨೫೯. ಇದಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅದಿನ್ನಾದಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮುದಾಯನಾಮೇ ಏಕದೇಸವೋಹಾರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೇಸಾನೀ**ತಿ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕತೋ ಸೇಸಾನಿ ಏಕೂನಸತ್ತತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕೇನ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ವಿಗ್ಗಹುತ್ತರೀ"ತಿಆದಿವಚನೇ। **ವಿಗ್ಗಹುತ್ತರೀ**ತಿಆದಿಪದಾನಂ ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಆದರಮಕತ್ವಾ ಅತ್ಥಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀ"ತಿ। **ಅನಿಯತಾ ದುತಿಯಿಕಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗವಸೇನ ದುತಿಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಮುಟ್ಠಾನಾ ತಿಕಾ ಕತಾತಿ ಏತ್ಥ "ತಿಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಪದವಿಪರಿಯಾಯವಸೇನ ಕಕಾರಸ್ಸ ದೀಘವಸೇನ ಸಮುಟ್ಠಾನಾ ತಿಕಾತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಿಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಕತಾ"ತಿ।

ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೨೬೦. "ಸಞ್ಚರೀ"ತಿ ಇದಂ ತಾವ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ ನಾಮ ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ, ಸೇಸಾನಿ ತೇನ ಸದಿಸಾನಿ।

ವಿಭಙ್ಗೇ ಆಗತೇನ "ರಿಞ್ಚನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೭೬) ಪದೇನ ಏಳಕಲೋಮಧೋವಾಪನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಉಪಲಕ್ಖಿತ್ವಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ವಿಭಙ್ಗೇ ರಿಞ್ಚನ್ತಿ ಉದ್ದೇಸನ್ತಿ ಆಗತ"ನ್ತಿ।

"ಯಾವ ದ್ವಾರಕೋಸಾ ಅಗ್ಗಳಟ್ಠಪನಾಯ" ಇತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೩೫-೧೩೬) ಚ "ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೀವರಂ ದದೇಯ್ಯ"ಇತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೬೯) ಚ "ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇಯ್ಯ"ಇತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೭೬-೧೭೭) ಚ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದತ್ತಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಸಮಣಚೀವರೇನ ಚಾ"ತಿ ಏವಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಸಮಣಚೀವರಂ ದದೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಇದಂ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧೭) ವಚನಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಮನುಭಾಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೨೬೧. **ಭೇದ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಮನುಭಾಸನಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ, ಸೇಸಾನಿ ತೇನ ಸದಿಸಾನಿ।

ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೨೬೨. **ಉಬ್ಭತ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಕಥಿನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ, ಸೇಸಾನಿ ತೇನ ಸದಿಸಾನಿ।

ಆವಸಥೇನ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ ಆವಸಥಸದ್ದೇನ ಸದ್ಧಿಂ।

ಏಳಕಲೋಮಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೧೬೩. **“ಏಳಕಲೋಮಾ”**ತಿ ಇದಂ ಏಳಕಲೋಮಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ। **ಇತೋತಿ** ಯಥಾವುತ್ತತೋ। **ಪಾಳಿನ್ತಿ** ಮಾತಿಕಾಪಾಳಿಂ। **ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾತಿ** ಪುಬ್ಬಾಪರತೋ ವಿರಾಧೇತ್ವಾ। **ಯಥಾತಿ** ಯೇನಾಕಾರೇನ । **ಪನಸದ್ದೋ** ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥೋ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಲಿಖನ್ತಿ, ಪನ ತಥಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವನ್ತಿ** ತಥಾಕಾರೇನ। **ಅತ್ಥಾನುಕ್ಕಮೋತಿ** ಅತ್ಥಸ್ಸ ಅನುಕ್ಕಮೋ।

“ಅಭಿಕ್ಖುಕಾವಾ ಸೇನ ಚಾ”ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಆವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ವಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೪೭) ಇದಂ ವಚನಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **“ಭಿಕ್ಖುನೀ”**ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ “ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ಚ ಸಾಮಣೇರೀ ಗಿಹಿನಿಯಾ”ತಿ ಪಾಠಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಪದಸೋಧಮ್ಮಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೧೬೪. **ಪದನ್ತಿ** ಇದಂ ಪದಸೋಧಮ್ಮಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ, ಸೇಸಾನಿ ತೇನ ಸದಿಸಾನಿ। “ತಥಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇನ ಚಾ”ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಓವದೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೪-೧೫೫) ಇದಂ ವಚನಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅನೋಕಾಸೋ ಚ...ಪೇ॰... ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೧೯-೧೨೨೧) ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಅದ್ಧಾನಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೧೬೫. **ಅದ್ಧಾನನ್ತಿ** ಇದಂ ಅದ್ಧಾನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ, ಸೇಸಾನಿ ತೇನ ಸದಿಸಾನಿ।

ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೧೬೬. **ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥನ್ತಿ** ಇದಂ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ, ಸೇಸಾನಿ ತೇನ ಸದಿಸಾನಿ। **“ಬ್ಯಾಹೇನ ಸತ್ತಮಾ”**ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತದನನ್ತರಮೇವಾತಿ** ತಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅನನ್ತರಮೇವ, “ಆಗತ”ಇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೧೬೭. ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನೇ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸಂ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಏಕದಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಮುಟ್ಠಾನಾನೀತಿ ವುತ್ತಾನಿ। **ಏವನ್ತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ತೇಸಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ । **ಸಮ್ಭಿನ್ನಸಮುಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಸಂಸಗ್ಗಸಮುಟ್ಠಾನಂ। **ತಿವಿಧನ್ತಿ** ಭೂತಾರೋಚನಚೋರಿವುಟ್ಠಾಪನಅನನುಞ್ಞಾತಸಮುಟ್ಠಾನವಸೇನ ತಿಪ್ಪಕಾರಂ। **ತನ್ತಿ** ನಿಯತಸಮುಟ್ಠಾನಂ, ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುನ **ತನ್ತಿ** ನಿಯತಸಮುಟ್ಠಾನಂ, ದಸ್ಸೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುನ **ತನ್ತಿ** ವಚನಂ। **ನೇತ್ತಿಧಮ್ಮಾನುಲೋಮಿಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಕಾಯವಾಚಂ ನೇತಿ ವಿನೇತೀತಿ **ನೇತ್ತಿ,** ಕಾಯವಾಚಂ ನೇತಿ ವಿನೇತಿ ಏತ್ಥ, ಏತಾಯಾತಿ ವಾ **ನೇತ್ತಿ**। **ಧಮ್ಮೋತಿ** ಪಾಳಿ। ಸಾ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಅತ್ಥಂ ಧಾರೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ನೇತ್ತಿಯೇವ ಧಮ್ಮೋ **ನೇತ್ತಿಧಮ್ಮೋ,** ತಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ನೇತ್ತಿಧಮ್ಮಾನುಲೋಮಿಕಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ವಿನಯಪಾಳಿಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಲೋಮ”ನ್ತಿ।

ಇತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಸೀಸವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಅನ್ತರಪೇಯ್ಯಾಲ ಕತಿಪುಚ್ಛಾವಾರವಣ್ಣನಾ

೨೭೧. ಇದಾನಿ ವುತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಇದಾನೀ”ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ **ವುತ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ತ**ಪಚ್ಚಯೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಕಾಲಿಕೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಮಾತಿಕಾಯಂ, ಪುಚ್ಛಾಸು ವಾ। **ಆಗತಾಪತ್ತಿಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ಆಗತಾಪತ್ತಿಯಾ ಪುಚ್ಛಾ। **ಹೀ**ತಿ ವಿಸೇಸಜೋತಕೋ, ಹಿ ವಿಸೇಸಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ “ಕತಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ”ತಿ ದುತಿಯಪದೇ। “ರಾಸಿವಸೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಖನ್ಧ**ಸದ್ದಸ್ಸ ರಾಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿನೀತವತ್ಥೂನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿನೀತಸದ್ದೋ ವಿನಯಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ವಿನಯಪುಚ್ಛಾ”ತಿ। ನನು ವಿನೀತವಿನಯಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದತೋ ನಾನತ್ತಾ ಅತ್ಥತೋಪಿ ನಾನಂ, ಕಸ್ಮಾ ಪನ “ವಿನಯಪುಚ್ಛಾ”ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ವಿನೀತಂ…ಪೇ॰… ಏಕ”ನ್ತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪದತ್ತಯಂ। **ಅತ್ಥತೋ ಏಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥತೋಯೇವ ಏಕಂ, ನ ಸದ್ದತೋ। **ವಿನೀತವತ್ಥೂನೀ**ತಿ ಆಪತ್ತಿವಿನಯಕಾರಣತ್ತಾ ವಿನೀತವತ್ಥೂನಿ। **ಯೇಸೂ**ತಿ ಅಗಾರವೇಸು। **ಸತೀ**ತಿ ಸನ್ತೇಸು। ಏತ್ಥ ಚ ಯೇಸು ಸತಿ ಆಪತ್ತಿಯೋ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಅಸತಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ವಾಕ್ಯಮ್ಪಿ ಅವುತ್ತಸಿದ್ಧಿನಯೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಯೇಸೂ**ತಿ ಗಾರವೇಸು। **ತೇ**ತಿ ಅಗಾರವಗಾರವೇ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಪತ್ತಿಭಾವಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ವಿಪತ್ತಿಭಾವಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾ। ಪುಚ್ಛಿಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ಪುಚ್ಛಾ**। **ವಿವಾದಮೂಲಾನಿ ಅನುವಾದಮೂಲಾನೀ**ತಿ ಇಮಾ ಪುಚ್ಛಾಯೋ ಮೂಲಪುಚ್ಛಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು “ಇಮಾನೀ”ತಿ ನಿಕಾರೇನ ಸಹ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಪಾಠೋಯೇವ। **ಮೂಲಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯನ್ತಿ ಇಮಾಹೀತಿ ಪುಚ್ಛಾ, ಮೂಲಾನಂ ಪುಚ್ಛಾ ಮೂಲಪುಚ್ಛಾ। “ಅಧಿಕರಣ”ನ್ತಿಆದೀಸು “ವುತ್ತಂ” ಇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ಅಧಿಕರಣಾನಂಯೇವ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಮಾತಿಕಾ।

ನಿದ್ದೇಸೇ **ಮಾತಿಕಾಯಾ**ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ। **ವಿಭಙ್ಗೇ**ತಿ ಪದಭಾಜನಿಯಂ, ಆಗತವಸೇನ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಯಮೇತ್ಥ ನಿದ್ದೇಸೋ।

ಪಟಿನಿದ್ದೇಸೇ **ಆರತೀ**ತಿಆದಿಪದಾನಂ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಆರಕಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ಆರಕಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆರತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಉಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತೇಹೀ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಹಿ, ಆರಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ರಮತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ತಿಪಚ್ಚಯೋ ಕತ್ವತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ರತೀ**ತಿ ರಮನಂ। ಇಮಿನಾ ತಿಪಚ್ಚಯೋ ಭಾವತ್ಥೇಪಿ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿನಾ**ತಿ ಏತೇಹಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಹಿ ವಿನಾ। ಇಮಿನಾ **ವಿರತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಚ್ಚೇಕ**ನ್ತಿ ಪತಿ ಏಕಂ, **ಪಟಿ**ಸದ್ದೋ ವಿಚ್ಛತ್ಥಜೋತಕೋ, ವಿಸುಂ ವಿಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ **ಪಟಿವಿರತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಟಿತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿರತಿ ಪಟಿವಿರತೀತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ತಿಪಚ್ಚಯೋ ಭಾವತ್ಥೇಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ । **ವೇರ**ನ್ತಿ ಅನತ್ಥಕರತ್ತಾ ವಿರಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿರಂ, ತದೇವ ವೇರಂ, ರಾಗಾದಿಅಕುಸಲಧಮ್ಮಾ। ತೇ ಹಿ ವೇರಹೇತುತ್ತಾ ವೇರನ್ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಏತಾಯಾ**ತಿ ವಿರತಿಯಾ। ಇಮಿನಾ **ಅಕಿರಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ರಿರಿಯಪಚ್ಚಯೋ ಕರಣತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಕರಣನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಕರಣಸ್ಸ। **ಪಟಿಪಕ್ಖತೋ**ತಿ ವಿರುದ್ಧಭಾವತೋ। ಇಮಿನಾ **ಅಕರಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಾರೋ ವಿರುದ್ಧತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಅಜ್ಝಾಪತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜನಸ್ಸ। “ವೇಲನತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ವೇಲತೀತಿ **ವೇಲಾ,** ವೇಲನಂ ವಾ ವೇಲಾತಿ ವಚನತ್ಥೋ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಿಯ್ಯಾನ**ನ್ತಿ ಮಗ್ಗಂ। ಮಗ್ಗೋ ಹಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಕರಣವಸೇನ ಯಾತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ನಿಯ್ಯಾನ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। “ಬನ್ಧತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಿಧಾತುಯಾ ಬನ್ಧನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ನಿವಾರೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಬನ್ಧಧಾತುಯಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ “ಸೇತೂ”ತಿ ನಾಮಂ। **ತಂ ಸೇತು**ನ್ತಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಸಙ್ಖಾತಂ ತಂ ಸೇತುಂ। ಏತ್ಥ ಕೇಸುಚಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು “ಸೋ ಸೇತೂ”ತಿ ಚ “ಏತಾಯ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ”ತಿ ಚ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಪಾಠೋಯೇವ।

ಬುದ್ಧೇ ಅಗಾರವಾದೀಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೋ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ, ನ ಗಚ್ಛತೀತಿಆದೀಸು ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಧರಮಾನೇ**ತಿ ತಿಟ್ಠಮಾನೇ, ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಂ, ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಂ ವಾ। **ಏತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸವನ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಟ್ಠಾನಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಂ ವಾ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಗ್ಗೋ, ಧಮ್ಮಸವನಮಣ್ಡಪೋ। ಅಥ ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಗ್ಗೋ, ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಟ್ಠಾನೇ ಸಮಾಗಮಜನೋ, ತಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಗ್ಗಂ। **ಚಿತ್ತೀಕಾರ**ನ್ತಿ ಅಪಚಾಯನಾಕಾರಂ। ವಿಕ್ಖಿತ್ತೋ

ವಾ ಅನಾದರೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಾಯಪಾಗಬ್ಬಿಯ**ನ್ತಿ ಭುಸಂ ಗರತಿ ಅಞ್ಞೇ ಪೀಳೇತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪಗಬ್ಭೋ,** ಅತಿಮಾನೋ, ಓಟ್ಠಜೋ ತತಿಯಕ್ಖರೋ। ಪಗಬ್ಭಸ್ಸ ಭಾವೋ ಪಾಗಬ್ಬಿಯಂ, ಕಾಯೇನ ಪಾಗಬ್ಬಿಯಂ ಕಾಯಪಾಗಬ್ಬಿಯಂ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೧೭೧; ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೩.೧೭೧; ವಿ॰ ವಿ॰ ಟೀ॰ ಪರಿವಾರ ೨.೧೭೧ ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨.೧೪೬; ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೬.೮೨-೮೪; ಸು॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೪೪), ಕಾಯಾನಾಚಾರಂ। **ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾ**ತಿ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾದಿಕಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾ। ಪಮಜ್ಜನಂ **ಪಮಾದೋ** , ಸತಿವಿಪ್ಪವಾಸೋತಿ ಆಹ “ಪಮಾದೇ ಚ ಸತಿವಿಪ್ಪವಾಸೇ”ತಿ। **ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರ**ನ್ತಿ ಆಮಿಸೇನ ಅತ್ತನೋ, ಪರೇಸಞ್ಚ ಅನ್ತರಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಹನಂ ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ, ತಥಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ।

೧೭೨. **ಸತ್ಥರಿಪಿ ಅಗಾರವೋ**ತಿಆದೀನಂ ಅತ್ಥೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅನೀಚವುತ್ತೀ”ತಿಆದಿನಾ **ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸದ್ದತ್ಥೋ ಪನೇವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಪಟಿಮುಖಂ ಆದರೇನ ಸತ್ಥುವಚನಂ ಅಸುಣನ್ತೋ ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ ನಾಮಾತಿ। **ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಯಕಜ್ಝತ್ತಾದೀಸು ಚತೂಸು ನಿಯಕಜ್ಝತ್ತಭಾವಞ್ಚ ಸತ್ತಮೀವಿಭತ್ತಿಯಾ ಅಮಾದೇಸಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಾನೇ ವಾ”ತಿ। “ಅತ್ತನೋ ಪಕ್ಖೇ ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಸನ್ತಾನೇತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ತತ್ರ ತುಮ್ಹೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತಸ್ಮಿಂ ಅಜ್ಝತ್ತಬಹಿದ್ಧಾಭೇದೇ”ತಿ। **ಸಪರಸನ್ತಾನೇ**ತಿ ಅತ್ತಪರಸನ್ತಾನೇ। **ಪಹಾನಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಹಾಧಾತುಯಾ ಕರಣಞ್ಚ ಆಯಸದ್ದಸ್ಸ ತದತ್ಥಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾದೀಹಿ ನಯೇಹಿ ಪಹಾನತ್ಥ”ನ್ತಿ। **ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾದೀಹೀ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಕರುಣಾಭಾವನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ವಿವಾದಮೂಲಂ। “ಅಪ್ಪವತ್ತಿಭಾವಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನವಸ್ಸವಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅವಪುಬ್ಬ ಸುಧಾತುಯಾ ಪವತ್ತನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಪರಾಮಾಸೀತಿ ಏತ್ಥ ಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಇದಂ ಸಂ, ಸಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಪರತೋ ಆಮಸತೀತಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಪರಾಮಾಸೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಕಮೇವ ದಿಟ್ಠಿಂ ಪರಾಮಸತೀ”ತಿ। “ಯ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪರಾಮಸನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಧಾನಗ್ಗಾಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಭುಸೋ ಠಿಯತೇ ಆಧಾನನ್ತಿ ವಚನತ್ಥೇನ **ಆಧಾನ**ಸದ್ದೋ ದಳ್ಹಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ದಳ್ಹಗ್ಗಾಹೀ”ತಿ। ದಳ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ **ದಳ್ಹಗ್ಗಾಹೀ।**

೧೭೩. ಅನುವಾದಮೂಲನಿದ್ದೇಸೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಮಾನೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಥ ಖೋ**ತಿ ತಥಾ ಸಮಾನೋಪಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಿವದನ್ತಾನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಥಾ ವಿವದನ್ತಾ**ತಿ ತೇನಾಕಾರೇನ ವಿವದನ್ತಾ, ಅನುವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅಸುಕಂ ನಾಮ ವಿಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ”ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನೋಸೀ”ತಿಆದಿ । **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅನುವಾದಮೂಲೇ। **ವಿಸೇಸೋ**ತಿ ವಿವಾದಮೂಲತೋ ವಿಸೇಸೋ। ವಿವದನ್ತಾನಂ ಕೋಧೂಪನಾಹಾದೀನಿ ವಿವಾದಮೂಲಾನಿ, ಅನುವದನ್ತಾನಂ ಅನುವಾದಮೂಲಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೭೪. **ಮೇತ್ತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮೇತ್ತಾ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಮೇತ್ತಂ, ಕಾಯಕಮ್ಮಂ, ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಸಹಗತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಕತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ। ಸಮ್ಮುಖಪರಮ್ಮುಖಾನಂ ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತತ್ಥಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಸಮ್ಮುಖಪರಮ್ಮುಖೇಸು। **ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾ**ತಿ ಮೇತ್ತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ನಾಮ। ಥೇರಾನಂ ದಾನಞ್ಚಿತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಭಯೇಹಿಪೀ**ತಿ ನವಕತ್ಥೇರೇಹಿಪಿ। **ತೇಸೂ**ತಿ ನವಕತ್ಥೇರೇಸು। **ಅವಮಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಅವಮಾನಂ। ಅತ್ತನೋ ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಂ ಪಟಿಸಾಮನಂ ವಿಯ ಪಟಿಸಾಮನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। “ಮೇತ್ತಾಕಾಯಕಮ್ಮಸಞ್ಞಾತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಉಪರಿ ವಕ್ಖಮಾನೇ ಧಮ್ಮೇ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। “ಸರಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನೀಯ**ಸದ್ದೋ ಕಮ್ಮವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸತಿಜನಕೋ**ತಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಸತಿಜನಕೋ। ತಸ್ಸ ಪದಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯೋ ನ”ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯೋ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ನ**ನ್ತಿ ಮೇತ್ತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ। ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। **ತೇ**ತಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ। ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಪಿಯಂ ಕರೋತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಿಯಕರಣೋ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಪಿಯಂ ಕರೋತೀತಿ ಪಿಯಕರಣೋತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ

ಗರುಕರಣೋತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। “ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಭಾವಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಙ್ಗಹಾಯಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಭಾವಪ್ಪಧಾನಕಮ್ಮನಿದ್ದೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ **ಸಙ್ಗಹೋ,** ತದತ್ಥಾಯ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಹಿ। “ಸಮಗ್ಗಭಾವಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಸಾಮಗ್ಗೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪಗ್ಗಯ್ಹ ವಚನನ್ತಿ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಚನಂ। **ವಿಹಾರೇ**ತಿ ಆಧಾರೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಥೇರೇ ಅಸನ್ತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ತ**ನ್ತಿ ಥೇರಂ ಕದಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ ನುಖೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಮಾಯನವಚನ**ನ್ತಿ ಮಮಾಯನಾಕಾರೇನ ಪವತ್ತಂ ವಚನಂ। **ಮೇತ್ತಾಸಿನೇಹಸಿನಿದ್ಧಾನೀ**ತಿ ಮೇತ್ತಾಸಙ್ಖಾತೇನ ಸಿನೇಹೇನ ಸಿನೇಹಿತಾನಿ। **ನಯನಾನೀ**ತಿ ಚಕ್ಖೂನಿ। “ಅಪ್ಪಾಬಾಧೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅರೋಗೋ**ತಿ ಪದಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ನಿಚ್ಚಾಬಾಧೇನ ವಾ ಅರೋಗೋ, ಆಗನ್ತುಕಾಬಾಧೇನ ಅಪ್ಪಾಬಾಧೋ, ಅಜ್ಝತ್ತಾಬಾಧೇನ ವಾ ಅರೋಗೋ, ಬಹಿದ್ಧಾಬಾಧೇನ ಅಪ್ಪಾಬಾಧೋ, ಕಾಯಾಬಾಧೇನ ವಾ ಅರೋಗೋ, ಚಿತ್ತಾಬಾಧೇನ ಅಪ್ಪಾಬಾಧೋ। **ಸಮನ್ನಾಹರಣ**ನ್ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮನಸಿಕರಣಂ।

ನ ಪುಗ್ಗಲಂ ಪಟಿವಿಭಜಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತದತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ **“ಯೋ ಹೀ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯೋ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ, ಭುಞ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಏತ್ತಕಂ…ಪೇ॰… ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಮಿಸಪಟಿವಿಭತ್ತಭೋಗಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಏತ್ತಕಂ ವಾ ಅಸುಕಸ್ಸ ಚ…ಪೇ॰… ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುಗ್ಗಲಪಟಿವಿಭತ್ತಭೋಗಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಆಭತ**ನ್ತಿ ಗಾಮಾದಿತೋ ಆನೀತಂ। **ಅದಾತುಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೇನ ದಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ದಾನಞ್ಹಿ ನಾಮ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ವಾರಿತಂ। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ದುಸ್ಸೀಲಸೀಲವನ್ತಾನಂ। **ವುತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೪೧; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೯೨; ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೬.೧೧) ವುತ್ತಂ। **ವಿಚೇಯ್ಯಾ**ತಿ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ। **ದಾತುಮ್ಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೇನ ಅವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ದಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ನನು ಏವಂ ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲವಿಭಾಗೋ ಕತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಕಸ್ಮಾ ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ “ನ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। **ಏತೇ**ತಿ ಗಿಲಾನಾದಯೋ। ಇದಂ ಪದಂ ವಿಚಿನಿತ್ವಾತಿ ಪದೇ ಕಮ್ಮಂ, “ದೇನ್ತೇನಾ”ತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಇತಿ ಅಯ**ನ್ತಿ ಇತಿ ಮನಸಿಕತ್ವಾ ಅಯಂ ಸಾರಣೀಯಧಮ್ಮಪೂರಕೋ।

ಅಖಣ್ಡಾನೀತಿಆದೀಸು ಪಠಮಂ ತಾವ ಖಣ್ಡಛಿದ್ದಸಬಲಕಮ್ಮಾಸಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಟಿಪಕ್ಖವಸೇನ ಅಖಣ್ಡಾದೀನಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಭಿನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸತ್ತಸು ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಸೂ**ತಿ ಆಧಾರೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಸಿಕ್ಖಾಪದನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆಪತ್ತಿಞ್ಹಿ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಆಪತ್ತಿ ತಸ್ಸ ವಿಸಯೋ ಹೋತಿ। **ಆದಿಮ್ಹಿ ವಾ ಅನ್ತೇ ವಾ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಆದಿಮ್ಹಿ ವಾ ಅನ್ತೇ ವಾ। **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಭಿನ್ನೇ ಆಪತ್ತಿಸಮ್ಭವತೋ ವುತ್ತಂ “ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಭಿನ್ನ”ನ್ತಿ। **ಖಣ್ಡಂ ನಾಮಾ**ತಿ ಛಿನ್ನಂ ನಾಮ। **ವೇಮಜ್ಝೇ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ವೇಮಜ್ಝೇ। **ಭಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಭಿನ್ನಂ। **ಛಿದ್ದಂ ನಾಮಾ**ತಿ ವಿವರಂ ನಾಮ। ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬಲಂ ನಾಮಾ**ತಿ ಚಿತ್ರಂ ನಾಮ। **ಭಿನ್ನಾನೀ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಭಿನ್ನಾನಿ। **ಕಮ್ಮಾಸಂ ನಾಮಾ**ತಿ ವಿಚಿತ್ರಂ ನಾಮ। ಏತ್ಥ ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏಕೇನ ವಿಸಭಾಗವಣ್ಣೇನ ಚಿತ್ರಂ ಸಬಲಂ ನಾಮ, ನಾನಾಠಾನೇ ನಾನಾವಣ್ಣೇನ ವಿಚಿತ್ರಂ ಕಮ್ಮಾಸಂ ನಾಮಾತಿ ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ। ಖಣ್ಡಾದೀನಂ ವಿಪರಿವತ್ತನವಸೇನ ಅಖಣ್ಡಾದೀನಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯಸ್ಸ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ಅಭಿನ್ನಾನಿಸೀಲಾನೀ**ತಿ ಅಭಿನ್ನಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸೀಲಾನಿ। **ತಾನಿ ಪನಾ**ತಿ ಸೀಲಾನಿ ಪನ। **“ಏತಾನೀ”**ತಿ ಪದಂ ಪದಾಲಙ್ಕಾರಮತ್ತಂ। **ಭುಜಿಸ್ಸಭಾವಕರಣತೋ**ತಿ ತಣ್ಹಾದಾಸಬ್ಯತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಭುಜಿಸ್ಸಕರಣಭಾವತೋ। ಇಮಿನಾ “ಭುಜಿಸ್ಸಭಾವಕರಣಾನೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಪದಲೋಪವಸೇನ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಭುಜಿಸ್ಸಾನೀತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಞ್ಞೂಹೀ**ತಿ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ। **ಉಪಚಾರಸಮಾಧಿಂ ಅಪ್ಪನಾಸಮಾಧಿಂ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। ಉಪಚಾರಸಮಾಧಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪನಾಸಮಾಧಿಂ ಚಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। “ಸಂವತ್ತಯನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕಾ**ನೀತಿ ಏತ್ಥ ಅನೀಯಸದ್ದೋ ಬಹುಲಂ ಕತ್ತುವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೀಲಸಾಮಞ್ಞಗತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮಾನಸ್ಸ ಭಾವೋ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ತಂ ಗತೋತಿ ಸಾಮಞ್ಞಗತೋ, ಸೀಲೇನ ಸಾಮಞ್ಞಗತೋ ಸೀಲಸಾಮಞ್ಞಗತೋ, ಹುತ್ವಾ ವಿಹರತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಸಮಾನಭಾವೂಪಗತಸೀಲೋ ವಿಹರತೀ”ತಿ।

ಯಾಯಂ ದಿಟ್ಠೀತಿ ಏತ್ಥ “ದಿಟ್ಠೀ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞಗತಸ್ಸಾಪಿ ಸದ್ದಸ್ಸ “ಅರಿಯಾ”ತಿ ಸದ್ದನ್ತರಸನ್ನಿಧಾನೇನ ವಿಸೇಸವಿಸಯತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠೀತಿ ಆಹ “ಮಗ್ಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠೀ”ತಿ। “ಮಗ್ಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಲೋಕಿಯಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ನಿದ್ದೋಸಾತಿ** ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ, ಉತ್ತಮತ್ತಾ ವಾ ನಿದ್ದೋಸಾ। ಇಮಿನಾ **ಅರಿಯ**ಸದ್ದೋ ನಿದ್ದೋಸತ್ಥವಾಚಕೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಿಯ್ಯಾತೀತಿ** ನಿಬ್ಬಾನಂ ಯಾತಿ। ಇಮಿನಾ ಅನೀಯಸದ್ದೋ ಬಹುಲಂ ಕತ್ತುವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯೋ ತಥಾಕಾರೀ ಹೋತಿ, ತಕ್ಕರಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಥಾಕಾರೀತಿ** ತಾಯ ಮಗ್ಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಾಯ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕಾರೀ **ಹೋತಿ**। ಇಮಿನಾ ತಾಯ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕರೋತೀತಿ **ತಕ್ಕರೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಖೀಯನಂ ಖಯೋ, ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಖಯೋ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯೋ, ತದತ್ಥಾಯಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಸ್ಸ ಖಯತ್ಥ”ನ್ತಿ। **ಸೇಸನ್ತಿ** ವುತ್ತವಚನತೋ ಸೇಸಂ ವಚನಂ।

ಇತಿ ಕತಿಪುಚ್ಛಾವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಖನ್ಧಕಪುಚ್ಛಾವಾರೋ

ಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾವಣ್ಣನಾ

೩೨೦. **ಉಪಸಮ್ಪದಕ್ಖನ್ಧಕನ್ತಿ** ಮಹಾಖನ್ಧಕಂ। “ನಿದಾನೇನ ಚ ನಿದ್ದೇಸೇನ ಚ ಸದ್ಧಿ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹ ನಿದಾನೇನಾತಿ **ಸನಿದಾನಂ,** ಸಹ ನಿದ್ದೇಸೇನಾತಿ **ಸನಿದ್ದೇಸನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ **ನಿದಾನೇನಾತಿ** ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿದೇಸಸಙ್ಖಾತೇನ ನಿದಾನೇನ। **ನಿದ್ದೇಸೇನಾತಿ** ಪುಗ್ಗಲಾದಿನಿದ್ದೇಸೇನ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಸಮುಕ್ಕಟ್ಠಪದಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮುಕ್ಕಟ್ಠಸದ್ದೋ ಉತ್ತಮಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ “ಉತ್ತಮಾನೀ”ತಿ। **ಪದಾನೀತಿ** “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೦೨-೪೦೩; ಮಹಾವ॰ ೧೨೪) ಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತಾನಿ ಪದಾನಿ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ “ಸಮುಕ್ಕಟ್ಠಾನಿ ಪದಾನಿ **ಸಮುಕ್ಕಟ್ಠಪದಾನೀ”**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇತೀತಿ** ಅಯಮತ್ಥೋ। ಕಸ್ಮಾ ಪನೇತ್ಥ “ಸಮುಕ್ಕಟ್ಠಪದಾನಂ ಕತಿ ಆಪತ್ತಿಯೋ”ತಿ ಪದಾನಮೇವ ಸಾಮಿವಸೇನ ನಿದ್ದೇಸೋ ಕತೋ, ನನು ಆಪತ್ತಿಯೋ ನಾಮ ಪುಗ್ಗಲಾನಞ್ಞೇವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಆಹ **“ಯೇನ ಯೇನ ಹೀ”**ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ। ಯೇನ ಯೇನ ಪದೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಾ ಸಾತಿ** ಆಪತ್ತಿ। **ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಯೋತಿ** ಏತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆಪತ್ತೀನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ದುಕ್ಕಟ”ನ್ತಿ।

ನಸ್ಸನ್ತೇತೇತಿ ನಸ್ಸನ್ತು ಏತೇ। **ವಿನಸ್ಸನ್ತೇತೇತಿ** ವಿನಸ್ಸನ್ತು ಏತೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಹೀತಿ** ಭಿಕ್ಖೂಹಿ। **ವದತೋತಿ** ವದನ್ತಾನಂ। ಸೇಸೇಸು ಉಪೋಸಥಕರಣೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಏಕಾ ಆಪತ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅತ್ಥಪಕರಣಾದಿವಸೇನ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪವಾರಣಕ್ಖನ್ಧಕೇಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ।

ಚಮ್ಮಸಂಯುತ್ತೇಪೀತಿ ಚಮ್ಮೇನ ಸಂಯುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದೇಸಿತೇ ಖನ್ಧಕೇಪಿ, ಚಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕೇಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಪವಾರಣಕ್ಖನ್ಧಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇಪೀತಿ ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಚಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಸಮನ್ತಾತಿ** ಅಙ್ಗಜಾತಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಚೀವರಸಂಯುತ್ತೇತಿ** ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೇತಿ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಖನ್ಧಕೇಸುಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ।

ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕೇತಿ** ಖುದ್ದಕವತ್ಥುಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಗರುಭಣ್ಡವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇತಿ** ಗರುಭಣ್ಡಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ।

ಸಙ್ಘಭೇದೇತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಕ್ಖನ್ಧಕೇ। “ಸಮಾಚಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಮಾಚಾರ**ಸದ್ದೇನ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕಂ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾತಿ** ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ। “ತಥಾ”ತಿ ಪದೇನ “ಏಕಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ ಪದಂ ಅತಿದಿಸತಿ। “ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ **ಠಪನಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ “ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ”ನ್ತಿಆದಿಪದಸ್ಸ ಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಞ್ಚಸತಿಕಸತ್ತಸತಿಕೇಸೂ**ತಿ ಪಞ್ಚಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕಸತ್ತಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇಸು। **ಆರೋಪಿತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ರುಪಧಾತುಯಾ ದ್ವಿಕಮ್ಮಿಕತ್ತಾ, ನ್ಯಾದಿಗಣತ್ತಾ ಚ “ಧಮ್ಮೋ”ತಿ ಪಧಾನಕಮ್ಮಮೇವ ವುತ್ತಂ, ನ “ಸಙ್ಗಹ”ನ್ತಿ ಅಪಧಾನಕಮ್ಮಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಧಮ್ಮೋ ಸಙ್ಗಹ”ನ್ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಸತಿಕಸತ್ತಸತಿಕೇಸು।

ಇತಿ ಖನ್ಧಕಪುಚ್ಛಾವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ಏಕಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೧. ಏವಂ ಖನ್ಧಕಪುಚ್ಛಾಯ ವಣ್ಣನಂ ಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಏಕುತ್ತರಿಕನಯಸ್ಸ ತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ “ಆಪತ್ತಿ…ಪೇ॰… ನಯೇ”ತಿ। ತತ್ಥ ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೇ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। “ಛ ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾನೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೇನ **ಆಪತ್ತಿಕರಾ** ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತೇಸ**ನ್ತಿ ಛನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾನಂ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ, ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಚಾ**ತಿ ಮಾತಿಕಾಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಚ। **ಲಹುಕಾ ಆಪತ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪ್ಪಸಾವಜ್ಜತ್ತಾ ನ ಲಹುಕಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಲಹುಕೇನ ಪನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಆಹ “ಲಹುಕೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನ ವಿಸುಜ್ಝನತೋ”ತಿ। **ಪಞ್ಚವಿಧಾ**ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಪಕಾರಾ। **ಕೇನಚೀ**ತಿ ಲಹುಕೇನ ವಾ ಗರುಕೇನ ವಾ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ಗಿಹಿಭಾವತೋ ಅವಸೇಸೋ ಸಮಣಭಾವೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಸಾವಸೇಸಾ,** ಪಟಿಪಕ್ಖವಸೇನ **ಅನವಸೇಸಾ**। **ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸವಸೇನ ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ।

“ಕರೋನ್ತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಸಬ್ಬಥಾ ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಆಹ “ಅನ್ತರಾಯಿಕಂ ಆಪನ್ನಸ್ಸಾಪೀ”ತಿಆದಿ। ದೇಸೇತ್ವಾ ಸುದ್ಧಿಪತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲೋಕವಜ್ಜಾ**ತಿ ಲೋಕೇಹಿ ವಜ್ಜೇತಬ್ಬಾ। **ಪಣ್ಣತ್ತಿವಜ್ಜಾ**ತಿ ಭಗವತೋ ಪಣ್ಣತ್ತಿಯಾ ವಜ್ಜೇತಬ್ಬಾ। **ಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕರೋನ್ತೋ**ತಿ ಕಿರಿಯಮಾನತೋ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಮಾನಸದ್ದಸ್ಸ ಅನ್ತಾದೇಸೋ। ಇಮಿನಾ ಕರಣಂ **ಕಿರಿಯ**ನ್ತಿ ಭಾವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಪಜ್ಜತೀ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಕಿರಿಯತೋ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಾ ಆಪತ್ತಿ ವಿಯಾತಿ ಆಹ “ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ವಿಯಾ”ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಅನನ್ತರವಾಕ್ಯೇಸುಪಿ।

ಪುಬ್ಬಾಪತ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ಪುಬ್ಬಸದ್ದೋ ಪಠಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಪಠಮಂ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತೀ”ತಿ। “ಆಪನ್ನಾ”ತಿ ಪದೇನ ಮಜ್ಝೇಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಚ್ಛಾ ಆಪನ್ನಾಪತ್ತೀ**ತಿ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ। **ಮೂಲವಿಸುದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ಮೂಲೇ ಕಾಯಚಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಮಿಸ್ಸತ್ತಾ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇದಮ್ಪೀ**ತಿ ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತವಚನಮ್ಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಪುರಿಮಂ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಏಕೇನ ಪರಿಯಾಯೇನಾ**ತಿ ಏಕೇನ ಕಾರಣೇನ।

ಯಾತಿ ಆಪತ್ತಿ, ದೇಸಿತಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಯಂ ದೇಸಿತಾ ಗಣನೂಪಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಾ ದೇಸಿತಾ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ಅಗಣನೂಪಿಕಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಉಸ್ಸಾಹೇನೇವಾ**ತಿ ಪುನಪಿ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಹ ಉಸ್ಸಾಹೇನೇವ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। “ಗಣನಂ ನ ಉಪೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಣನಂ ನ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ **ಅಗಣನೂಪಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅಟ್ಠಮೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪೂರಣೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇದಂ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಪೂರಣವಸೇನ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಆಗತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಟ್ಠಾನೇ ಲಬ್ಭತಿಯೇವ।

ಥುಲ್ಲವಜ್ಜಾತಿ ಏತ್ಥ ಥುಲ್ಲಂ ವಜ್ಜಂ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಥುಲ್ಲವಜ್ಜಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಥುಲ್ಲದೋಸೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾ"ತಿ। ಯಾ ಚ ಧಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸವಸ್ಸ ಅಸಚ್ಚಾಪನೇ ಆಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ, ಸಾ ಚ ಗಿಹಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಞ್ಚಾನನ್ತರಿಯಕಮ್ಮಾಪತ್ತೀತಿ** ಪಞ್ಚಹಿ ಆನನ್ತರಿಯಕಮ್ಮೇಹಿ ಆಪನ್ನಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ। **ಸುದಿನ್ನತ್ಥೇರಾದೀತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಧನಿಯತ್ಥೇರಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಆದಿಕಮ್ಮಿಕೋತಿ** ಆದಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ನಿಯುತ್ತೋ ವಾ। **ಮಕ್ಕಟಿಸಮಣಾದೀತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯೋ ಕದಾಚಿ ಕರಹಚಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ **ಅಧಿಚ್ಚಾಪತ್ತಿಕೋ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಪರತೋಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

"ಚೋದೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚೋದೇತೀತಿ **ಚೋದಕೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಚೋದಿತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚೋದಿತಬ್ಬೋತಿ **ಚುದಿತೋ,** ಸೋಯೇವ **ಚುದಿತಕೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಞ್ಚದಸಸೂತಿ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕ್ಖನ್ಧಕೇ ವುತ್ತೇಸು ಪಞ್ಚದಸಧಮ್ಮೇಸು। **ತೇನಾತಿ** ಅಧಮ್ಮಚೋದಕೇನ, ಚೋದಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೪೦೧) ವುತ್ತೇ ಸಚ್ಚೇ ಚ ಅಕುಪ್ಪೇ ಚ ಅತಿಟ್ಠನ್ತೋಪಿ ಅಧಮ್ಮಚುದಿತಕೋಯೇವ ನಾಮ, ಸೋ ಪನ ಧಮ್ಮಚೋದಕೇನ ಚೋದಿತೇಯೇವ ಕುಪ್ಪನ್ತೋ ಅಧಮ್ಮಚುದಿತಕೋ ನಾಮ, ಅಧಮ್ಮಚೋದಕೇನ ಚೋದಿತೇ ಪನ ಕುಪ್ಪನ್ತೋಪಿ ಅಧಮ್ಮಚುದಿತಕೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ನ ವುತ್ತೋ। "ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಯತಾ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತೀತಿ **ನಿಯತೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಆಪಜ್ಜಿತುಂ ಭಬ್ಬಾತಿ **ಭಬ್ಬಾಪತ್ತಿಕಾ**। ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮೇನ ಅಕತೋಪಿ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಕೋಯೇವ ನಾಮ, ಸೋ ಪನ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಾಭಾವತೋ ಇಧ ನ ವುತ್ತೋ। **ಅಯನ್ತಿ** ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಕತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ, ನ ಕೋಪೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲಿಙ್ಗದಣ್ಡಕಮ್ಮಸಂವಾಸನಾಸನಾಹೀತಿ** ಲಿಙ್ಗನಾಸನೇನ ಚ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನೇನ ಚ ಸಂವಾಸನಾಸನೇನ ಚ। **ಯೇನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಸೋತಿ** ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ। ದ್ವಿನ್ನಂ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾನಂ ವಿಸೇಸೋ ಹೇಟ್ಠಾ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೨೮) ವುತ್ತೋಯೇವ। ಠಪನಂ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಠಪನಂ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನ"ನ್ತಿ।

ಇತಿ ಏಕಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ದುಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೨. ದುಕೇಸು ಅಚಿತ್ತಕಾ ಆಪತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭೂತಾರೋಚನಾಪತ್ತೀತಿ** ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ। **ಅಭೂತಾರೋಚನಾಪತ್ತೀತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿ। **ಪದಸೋಧಮ್ಮಾದಿಕಾತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ಉತ್ತರಿಛಪಞ್ಚವಾಚಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನನ್ತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ಭಿಸಿಆದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅನಾಪುಚ್ಛಾಗಮನಾದೀಸೂತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಗಮನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸಪುಗ್ಗಲೋತಿ** ಸೋ ಅತ್ತಸಙ್ಖಾತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಪುಗ್ಗಲೋ। **ಪರಪುಗ್ಗಲೋತಿ** ಪರೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಪುಗ್ಗಲೋ। **ಗರುಕ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ। **ಲಹುಕ**ನ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಪುನ **ಗರುಕ**ನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಪುನ **ಲಹುಕ**ನ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ।

ಅಙ್ಗುಲಿಮತ್ತಮ್ಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೇನ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪೀತಿ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ। ಗಮಿಯೋ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಆದಿಯನ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾ"ತಿಆದಿನಾ **ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿ ಆದಿಯನ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ** ಪಾಳಿಯಂ ಆದಿಯನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ ಆಪತ್ತಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ **"ಆಪಜ್ಜತೀ"**ತಿ ಆಖ್ಯಾತಪದಂ "ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಕಿರಿಯನ್ತರಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕತ್ತಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ಆದಿಯನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಯಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ

ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ। **ಮೂಗಬ್ಬತಾದೀನೀ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಗೋವತಕುಕ್ಕುರವತಾದೀನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪಾರಿವಾಸಿಕಾದಯೋ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಕತಾ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಸಮಾದಿಯನ್ತಾ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀ**ತಿ ಅಸಮಾದಿಯನ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ। **ತೇ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೇ। **ಕರೋನ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾ**ತಿ ಕರೋನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ **ದೇನ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾ**ತಿಆದೀಸುಪಿ।

ಏಕರತ್ತಛಾರತ್ತಸತ್ತಾಹದಸಾಹಮಾಸಾತಿಕ್ಕಮೇಸೂತಿ "ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೫-೪೭೬) ಚ "ಛಾರತ್ತಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೩) ಚ "ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೨-೬೨೩) ಚ "ದಸಾಹಪರಮಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಧಾರೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೨-೪೬೩) ಚ "ಮಾಸಪರಮಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೯೯-೫೦೦) ಚ ವುತ್ತಕಾಲಾತಿಕ್ಕಮೇಸು।

ಇಮಂ ಪನ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ನಿಸಿನ್ನೋತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಸಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಕ್ಖೇ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ, ನಾನಾಸಂವಾಸಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಸಕಪಕ್ಖೇ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ। **ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀ**ತಿ ನಾನಾಸಂವಾಸಕತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತಿ। **ಇತರೇಸ**ನ್ತಿ ಪರಪಕ್ಖೇ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ। ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅನಾಗತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಯೇಸಂ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಸಕಪಕ್ಖೇ ವಾ ಪರಪಕ್ಖೇ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಯೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। **ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತೋ**ತಿ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಭಾವತೋ। ಇಮಿನಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಛಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾತಿ **ಆಪತ್ತಿಯೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಮ್ಮೇನ ವಾ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇನ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉದ್ದೇಸೋ ಕಮ್ಮೇ ಲಕ್ಖಣಹಾರನಯೇನ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, ವೋಹಾರಾನುಸ್ಸಾವನಾ ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಉದ್ದೇಸೋ ಚೇವ...ಪೇ॰... ಏಕ"**ನ್ತಿ। **ಪುಬ್ಬಭಾಗಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪವತ್ತಾ। **ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಸ್ಸ ಕಾರಣಂ।

ಅದ್ಧಾನಹೀನೋ ನಾಮಾತಿ ಏತ್ಥ ಅದ್ಧಾನಸದ್ದೋ ಕಾಲಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ"ತಿ। **ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕಾದಯೋ**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಭಿಕ್ಖುನೀದೂಸಕಪಞ್ಚಾನನ್ತರಿಯಾ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಅಟ್ಠ ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಾ ಕರಣದುಕ್ಕಟಕಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ **ಕರಣಂ,** ಕಮ್ಮಂ, ದುಟ್ಠು ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ **ದುಕ್ಕಟಂ,** ಕಮ್ಮಮೇವ। ಕರಣಂ ದುಕ್ಕಟಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಕರಣದುಕ್ಕಟಕೋ।** ವಿಸೇಸನಪರನಿಪಾತೋ "ಅಗ್ಯಾಹಿತೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। ತದೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದುಕ್ಕಟಕಿರಿಯಾ"ತಿಆದಿ। **ನೋ ಚ ಯಾಚತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಾಚಧಾತುಯಾ ಪಧಾನಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ, "ಸಙ್ಘ"ನ್ತಿ ಅಪಧಾನಕಮ್ಮಮಾನೇತಬ್ಬಂ। **ತೇಪಿಟಕೋ**ತಿ ತಿಪಿಟಕಂ ವಾಚುಗ್ಗತವಸೇನ ಧಾರಕೋ। **ಆಣಾಯಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ "ಮತೇನಪೀ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಯಾಚನ್ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಯಂ ಆಚರಿಯಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸೇವ। ಯಂ ವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಝಾಚರನ್ತೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ವತ್ಥು **ಸಾತಿಸಾರಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಉಪಘಾತಿಕಾತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಹನನ್ತೀತಿ ಉಪಘಾತಾ, ತೇಯೇವ ಉಪಘಾತಿಕಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪಘಾತಾ"ತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ದ್ವೀಸು ಉಪಘಾತಿಕೇಸು। **ದ್ವೇ ವೇನಯಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ವಿನಯೇನ ಸಿದ್ಧಾ **ವೇನಯಿಕಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿನಯಸಿದ್ಧಾ"ತಿ। "ದ್ವೇ ಅತ್ಥಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಣಿಕಸದ್ದಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ । ಪಞ್ಞತ್ತಾನುಲೋಮಂ ನಾಮ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಚ್ಚಯಘಾತೋ**ತಿ ಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಘಾತೋ। ಇಮಿನಾ **ಸೇತುಘಾತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸೇತುಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚಯವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಚಿತ್ತಸ್ಸಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಪಗೇವ ಕಾಯವಾಚಾನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇತಿಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ದುತಿಯತ್ಥಸಮ್ಪಿಣ್ಡನೋ। "ಪಮಾಣೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಮತ್ತಕಾರಿತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮತ್ತಸದ್ದೋ ಪಮಾಣತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಕರಣ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕಾರಿತಾ**ತಿ ತದ್ಧಿತಭಾವಂ ಕಿತಭಾವೇನ ದಸ್ಸೇತಿ ಸಭಾಗತ್ತಾ।

ಕಾಯದ್ವಾರಿಕನ್ತಿ ಕಾಯದ್ವಾರೇ ಪವತ್ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ। ಇಮಿನಾ **ಆಪಜ್ಜತೀತಿ** ಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಾಯೇನೇವ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ** ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ದಾನತ್ತಾ ಕಾಯೇನೇವ ವುಟ್ಠಾತಿ। **ಸೀಸಮಕ್ಖನಾದೀತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪಾದಮಕ್ಖನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ತನ್ತಿ ಭಾರಂ। "ನಿತ್ಥರಿತುಂ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಹನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಥೇರೋ ಸಮಾನೋತಿ ಯೋಜನಾ। ನವಹನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನುಜಾನಾಮೀ"ತಿಆದಿ। "ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯಿತ್ವಾ ಕರೋತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಸದ್ದಸ್ಸ ನಾಮಧಾತುಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಆಸವವಡ್ಢನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ತೇಸು ವಿಭಙ್ಗಕ್ಖನ್ಧಕೇಸು।

ಇತಿ ದುಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ತಿಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೩. ತಿಕೇಸು ಭಗವತಿ ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ಯಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಪದೇಸು। ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾತಿ** ತಿಕೇಸು, ವಿತ್ಥಾರೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಾಪತ್ತೀತಿ** ಅನುಲೋಮಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ। "ಆವುಸೋವಾದೇನಾ"ತಿ "ಆವುಸೋ"ತಿ ವೋಹಾರೇನ। **ವೋತಿ** ತುಮ್ಹೇಹಿ।

ಕಾಲೇತಿ ಪುರೇಭತ್ತಕಾಲೇ। **ವಿಕಾಲೇತಿ** ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಕಾಲೇ। ಅವಸೇಸಂ ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದಸವಸ್ಸೋಮ್ಹೀತಿ** ಅಹಂ ದಸವಸ್ಸೋ ಅಮ್ಹಿ। **ನವೋತಿ** ಪಞ್ಚವಸ್ಸಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ। **ಮಜ್ಝಿಮೋತಿ** ಪಞ್ಚವಸ್ಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ದಸವಸ್ಸಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ। **ಕುಸಲಚಿತ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ** ಕುಸಲಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ। **ಅಬ್ಯಾಕತಚಿತ್ತೋತಿ** ಸುಪನ್ತಸ್ಸ ಭವಙ್ಗಚಿತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಯನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಿಂ। **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಿಂ, ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದುಕ್ಖವೇದನಾಸಮಙ್ಗೀ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಿಂ।

ತಯೋ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾತಿ ಏತ್ಥ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ"ತಿ। **ಕಿಲೇಸಸಲ್ಲೇಖನಕಪಟಿಪತ್ತಿಯಾತಿ** ಕಿಲೇಸಂ ಸಲ್ಲಿಖತಿ ತನುಂ ಕರೋತೀತಿ ಕಿಲೇಸಸಲ್ಲೇಖನಕಾ, ಸಾಯೇವ ಪಟಿಪತ್ತಿ ಕಿಲೇಸಸಲ್ಲೇಖನಕಪಟಿಪತ್ತಿ, ತಾಯ।

ಪರಿಸಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಬಾಲೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರಿಸಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅವಸೇಸಂ ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಾಳೇತಿ** ಕಾಳಪಕ್ಖೇ। **ಜುಣ್ಹೇತಿ** ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ।

ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಾತಿ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಾ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸುವುತ್ತಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಚಾತುಮಾಸ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ, ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಚ ನಿವಾಸೇನ್ತೋ ಚ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಯೋಜನಾ।

ವತ್ಥುನ್ತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಾದಿವತ್ಥುಂ।

ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಪಟಿಚ್ಛಾದೀತಿ** ಕರಣತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತಿ। ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। **ಏತದೇವಾತಿ** ಪರಿಕಮ್ಮಮೇವ। **ಉಭಯತ್ಥಾತಿ** ಉಭಯೇಸು ಜನ್ತಾಘರಪಟಿಚ್ಛಾದಿಉದಕಪಟಿಚ್ಛಾದೀಸು। **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಅಖಿಲಂ ಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಂ। **ನಿಯ್ಯನ್ತೀತಿ** ನಿಲೀಯಿತ್ವಾ ಯನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ **ವಹನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ವಹಧಾತು ಗತ್ಯತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಬ್ಭಮಹಿಕಾಧೂಮರಜರಾಹುವಿಮುತ್ತನ್ತಿ** ಅಬ್ಭೇನ ಚ ಮಹಿಕಾಯ ಚ ಧೂಮೇನ ಚ ರಜೇನ ಚ ರಾಹುನಾ ಚ ವಿಮುತ್ತಂ। **ತೇಸೂತಿ** ಅಬ್ಭಾದೀಸು। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ವಿರೋಚತಿ, ತಥಾ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ।

ಕರಣೀಯೇನ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕಪ್ಪೇನ್ತೋತಿ ಕರೋನ್ತೋ। ಆಗನ್ತುಕೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋ**ತಿ ಅನಜ್ಝೇಸಿತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಿಣವತ್ಥಾರಕಸಮಥೇ **ಕಾಯೇನ ವುಟ್ಠಾ**ತಿ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ದಾನತ್ತಾ।

ಆಗಾಳ್ಹಾಯ ಚೇತೇಯ್ಯಾತಿ ಆಗಾಳ್ಹಸದ್ದೋ ದಳ್ಹಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ದಳ್ಹಭಾವಾಯಾ"ತಿ। ಆ ಭುಸೋ ಗಾಹಿಯತೇ **ಆಗಾಳ್ಹೋ,** ಗಾಳ್ಹೋ ಬಾಳ್ಹೋ ದಳ್ಹೋತಿ ಅತ್ಥತೋ ಏಕಂ। **ಚೇತೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪಕಪ್ಪೇಯ್ಯ। **ನ ಪೂರಯತೋ**ತಿ ನ ಪೂರಯನ್ತಸ್ಸ। **ಅಲಜ್ಜೀ ಚ ಹೋತಿ ಬಾಲೋ ಚ ಅಪಕತತ್ತೋ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಬಾಲಮತ್ತಅಪಕತತ್ತಮತ್ತೇನ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಆಪತ್ತಿವಸೇನೇವ ಪನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಬಾಲೋ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಬಾಲೋ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಬಾಲೋ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನ ಅಜಾನನಮತ್ತೇನ। ಬಾಲಭಾವಮೂಲಕಂ ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸವಸೇನ ದ್ವೇ ಆಪತ್ತಿರಾಸಯೋ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ, ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕಾಯಿಕೋ ದವೋ ನಾಮಾತಿ ಕಾಯಿಕೋ ಪರಿಹಾಸೋ ನಾಮ। **ಮುಖಾಲಮ್ಬರಕರಣಾದಿಭೇದೋ**ತಿ ಮುಖೇನ ಆಲಮ್ಬರನಾಮಕತೂರಿಯಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಕರಣಾದಿಭೇದೋ । **ದ್ವೀಹಿಪಿ ದ್ವಾರೇಹೀ**ತಿ ಕಾಯವಚೀವಸೇನ ದ್ವೀಹಿಪಿ ದ್ವಾರೇಹಿ। **ಕಾಯದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದವೀತಿಕ್ಕಮೋ**ತಿ ಕಾಯದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಞತ್ತಸ್ಸ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ವೀತಿಕ್ಕಮೋ। **ವಚೀದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದವೀತಿಕ್ಕಮೋ**ತಿ ವಚೀದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಞತ್ತಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ವೀತಿಕ್ಕಮೋ। **ಕಾಯಿಕೇನ ಉಪಘಾತಿಕೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಘಾತಿಕಂ ನಾಮ ಅಸಿಕ್ಖನನ್ತಿ ಆಹ "ಅಸಿಕ್ಖನೇನಾ"ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಅಸಿಕ್ಖನಂ ಉಪಘಾತಂ ನಾಮಾತಿ ಆಹ "ಯೋ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯೋ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಕಾಯದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। **ನ**ನ್ತಿ ಏವಮೇವ। ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಉಪಘಾತೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಾಸನಉಗ್ಗಹಣಆರೋಚನಾದಿನಾ ವಾಚಸಿಕೇನ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ।

"ಮಾ ಭಣ್ಡನಂ ಕರೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಮಾ"ತಿ ಪಟಿಸೇಧಸ್ಸ "ಕರೀ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ವೋಹರಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಪುಬ್ಬಅವಪುಬ್ಬ-ಹರಧಾತು ಕಥನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಬೀಜನಗ್ಗಾಹಾದಿಕೇ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಧಮ್ಮಜ್ಝೇಸನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಓಕಾಸಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಓಕಾಸ"ನ್ತಿ ಚ "ಓಕಾಸಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಚ ಸದಿಸನ್ತಿ ಆಹ "ಓಕಾಸಂ ಕಾರೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ। **ನ ಆದಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ನ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯತ್ಥ ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿಆದಿ।

ಯನ್ತಿ ವಿನಯಂ। **ಸೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು। **ಸೋ**ತಿ ವಿನಯೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ। **ಅಞ್ಞಂ ಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ಮಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪುಚ್ಛಾಹೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ। **ಸೋ**ತಿ ತೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ತೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ। ನ **ಸಾಕಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ**ತಿ ನ ಸಹ ಕಥೇತಬ್ಬೋ।

"ಲದ್ಧಿ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಇದಮಪ್ಪಹಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಇದಂಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಹಾಧಾತು ತ್ವಾಪಚ್ಚಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬಥಾ ಕಿಲೇಸಸುದ್ಧೋ ಖೀಣಾಸವೋವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಖೀಣಾಸವಂ ಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ। "ಪಾತಬ್ಯಭಾವ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಾತಬ್ಯತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಾಪಚ್ಚಯೋ ಭಾವತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪಟಿಸೇವನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾತಬ್ಯಸದ್ದೋ ಯಥಾಕಾಮಪರಿಭುಞ್ಜನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ । **ಗತಿವಿಸೋಧನ**ನ್ತಿ ದುಗ್ಗತಿತೋ ಸುಗತಿಯಾ ವಿಸುಜ್ಝನಂ । "ಅಕುಸಲಾನಿ ಚೇವ ಮೂಲಾನಿ ಚಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಕುಸಲಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಮೂಲಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಮೂಲಾನಿ **ಅಕುಸಲಮೂಲಾನೀ**ತಿ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಸಮಾಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ದುಚ್ಚರಿತಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ದುಸದ್ದಸ್ಸ ದುಟ್ಠುವಿರೂಪತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದುಟ್ಠು ಚರಿತಾನಿ, ವಿರೂಪಾನಿ ವಾ ಚರಿತಾನೀ"ತಿ। **ವಿರೂಪಾನೀ**ತಿ ವಿಕಾರಸಭಾವಾನಿ। "ಕರಣಭೂತೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕತ್ತುಭೂತೇನಾ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಕೇ।

ಇತಿ ತಿಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ಚತುಕ್ಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೪. ಚತುಕ್ಕೇಸು ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಿಣವತ್ಥಾರಕಸಮಥಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ತಿಣವತ್ಥಾರಕಸಮಥೇನ ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮಿತಟ್ಠಾನಂ। **ಪರಸ್ಸ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾ**ತಿ ಪರಸ್ಸ ಕರಣಭೂತಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ। **ತತೋ**ತಿ ಚತುಕ್ಕತೋ। **ಪರೇಸೂ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಸು ಚತುಕ್ಕೇಸು ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಮೇವಾ**ತಿ ಕಾಯದ್ವಾರಿಕಮೇವ। ಪುನ **ತಮೇವಾ**ತಿ ವಚೀದ್ವಾರಿಕಮೇವ। ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಪತ್ತಿಞ್ಚ ಸಹಾಗಾರಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಜಗ್ಗನ್ತೋ**ತಿ ಜಾಗರನ್ತೋ।

ಅಚಿತ್ತಕೋ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾತಿ "ಅಚಿತ್ತಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾ"ತಿ ವಾ "ಅಚಿತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮಾ"ತಿ ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ಸಭಾಗ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುಸಭಾಗಂ। **ತಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತರಂ ತಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ।

ಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಸಮನುಭಾಸನಕಮ್ಮೇನ। **ಕಮ್ಮೇನ ವುಟ್ಠಾತೀ**ತಿ ಕಮ್ಮೇನ ಏವ ವುಟ್ಠಾತಿ।

ಸೋತಿ ಗಿಹಿಪರಿಕ್ಖಾರೋ, ಆಹಟೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅವಾಪುರಣ**ನ್ತಿ ಕುಞ್ಚಿಕಂ। **ಅನ್ತೋ**ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ।

ಸಮ್ಮುಖಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ ಸಮ್ಮುಖಾ ಏವ ವುಟ್ಠಾತಿ।

ಸಯಿತಾಯ ಏವ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಸಹಾಗಾರಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿಂ, ಪಟಿಚ್ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ "ಲಿಙ್ಗಪಾತುಭಾವೇನಾ"ತಿ ವಚನಂ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಭಿನ್ನಮ್ಪೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಮ್ಪಿ । **ಲಿಙ್ಗಪಟಿಲಾಭೇನಾ**ತಿ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಪಟಿಲಾಭೇನ। **ಪಠಮ**ನ್ತಿ ಆದಿಕಪ್ಪಕಾಲೇ। "ಪಠಮಂ ಉಪ್ಪನ್ನವಸೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ **ಪುರಿಮ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಸೇಟ್ಠಭಾವೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಭಾವೇನ ಸೇಟ್ಠಭಾವೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ **ಪುರಿಮ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಇಮಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪುರಿಸಕುತ್ತಪುರಿಸಾಕಾರಾದೀ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಾನಿ ಛಚತ್ತಾಲೀಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನ ದುತಿಯಚತುಕ್ಕೇಪಿ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ತೇಹೀ**ತಿ ತಿಂಸಾಧಿಕೇಹಿ ಸತಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ।

ಮಹಾಪದೇಸಾತಿ ವಿನಯೇ (ಮಹಾವ° ೩೦೫) ಆಗತಾ ಮಹಾಪದೇಸಾ। ಕಸ್ಮಾ ಮಹಾಪದೇಸಾ "ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಆಹ **"ತೇ ಹೀ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತೇ**ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸಾ, ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಸಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಸದ್ದಸ್ಸ ಸಯಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಕ್ಕಂಸ**ಸದ್ದೋ ಉಕ್ಖಿಪನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಠಪಿತತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಯಂ ಉಕ್ಕಂಸಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ **ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಪರಿಭೋಗಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಉದಕಂ ಪನಾ**ತಿ ಕೇನಚಿ ಅಸಂಸಗ್ಗಂ ಪಸನ್ನೋದಕಂ ಪನ। **ಕಾಲೇ**ತಿ ಸಪ್ಪದಟ್ಠಕಾಲೇ। "ಪಞ್ಚ ವಾ ದಸ ವಾ ಸೀಲಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚ ವಾ ದಸ ವಾ ಸೀಲಾನಿ ಉಪಾಸಕಸೀಲನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತತ್ಥ ಚಾತಿ ವಿಹಾರೇ ಚ। **ಉಭೋಪೀ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾವಾಸಿಕವಸೇನ ಉಭೋಪಿ। **ಅಸಾಧಾರಣ**ನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಂ। **ಆಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿಯೇವ ಸಾಧಾರಣಂ ಆಪತ್ತಿಂ। **ಗಮಿಯಚತುಕ್ಕೇಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಆಗನ್ತುಕಚತುಕ್ಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ವತ್ಥುನಾನತ್ತತಾವಾ**ತಿ ಮೇಥುನಾದಿವತ್ಥುನಾನತ್ತತಾ ಏವ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಸಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿ। **ತಥಾ**ತಿ ಯಥಾ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೇ, ತಥಾ ಲಸುಣಖಾದನೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ವತ್ಥುನಾನತ್ತತಾದಿಚತುಕ್ಕೇ । **ಚತ್ತಾರಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಆಗತಾನಿ। ವಿಸುಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪುರಿಮಚತುಕ್ಕೇತಿ ವತ್ಥುನಾನತ್ತತಾದಿಚತುಕ್ಕೇ। ಯೋ ಪಠಮೋ ಪಞ್ಹೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಧಾ**ತಿ ವತ್ಥುಸಭಾಗತಾದಿಚತುಕ್ಕೇ। **ಯೋ ಚಾ**ತಿ ಯೋ ಚ ಪಞ್ಹೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ವತ್ಥುನಾನತ್ತತಾದಿಚತುಕ್ಕೇ। ತತಿಯಚತುತ್ಥೇಸು ಪಞ್ಹೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಂ "ಕತ್ತಬ್ಬ"ಇತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ।

ಗರುಕನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಲಹುಕ**ನ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ವಾ ದುಕ್ಕಟಂ ವಾ।

ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬತೋ ವುತ್ತಂ "ನವಮಭಿಕ್ಖುನಿತೋ"ತಿ। **ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಾರಹಾ**ತಿ ಪಟಿಮುಖಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಅರಹಾ। **ಅವಿಸೇಸೇನ ಚಾ**ತಿ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವಾ "ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ವಾ ವಿಸೇಸ, ಮಕತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಚ। "ಆಸನಾರಹಚತುಕ್ಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಂ "ಪಠಮಪದ"ನ್ತಿ ಪದೇ ಅವಯವಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅಸಾಧಾರಣನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಂ। **ವಿಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತೀ**ತಿ ತದಹುವಿಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತಿ। **ಕಾಲಾತೀತ**ನ್ತಿ ಕಾಲಯಾಮಸತ್ತಹಾತೀತಂ। ಯಾವಕಾಲಿಕಾದಿತ್ತಯಞ್ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಞ್ಚ ಉಗ್ಗಹಿತಕಞ್ಚ ಅಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಞ್ಚ ಧುವನ್ಹಾನಞ್ಚ ಚಮ್ಮತ್ಥರಣಞ್ಚ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಧುವನ್ಹಾನಚಮ್ಮತ್ಥರಣಾನಿ। **ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರೀ**ತಿ ಪಞ್ಚವಗ್ಗೇನ ಗಣೇನ ಉಪಸಮ್ಪದದಾನಾದೀನಿ। **ಇಧಾ**ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು। **ಇಧಾ**ತಿ ಮಜ್ಝಿಮೇಸು। **ಇದ**ನ್ತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವತ್ಥು। **ದೀಪೇತುಮ್ಪೀ**ತಿ ದೀಪನಮ್ಪಿ। ತುಂಪಚ್ಚಯೋ ಹಿ ಕತ್ವತ್ಥಜೋತಕೋ। ಏಸೇವ ನಯೋ **ದೀಪೇತುಂ ಪನಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। ಸೇಸಂ ಅನುಞ್ಞಾತಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಭಯತ್ಥಪೀ**ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಮಜ್ಝಿಮವಸೇನ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ।

ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಅಕ್ಖಾನಂ ಏಕಂ ಕತ್ವಾ **"ಚತ್ತಾರೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಚತ್ತಾರೋ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾ**ತಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ, "ಚತ್ತಾರಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನೀ"ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ವುತ್ತಾನಿ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಆಗತಾ ಸಮ್ಮುತಿಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಚತುಕ್ಕೇಸು।

ಇತಿ ಚತುಕ್ಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ಪಞ್ಚಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೫. ಪಞ್ಚಕೇಸು "ಪಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ನಿಯತಾ"ತಿ ಏತಂ ಆನನ್ತರಿಯಾನಮೇವ ಗಹಣನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಞ್ಚ ಛೇದನ ಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ನಾಮ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಾ ವಿಕಪ್ಪನಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಉಸ್ಸಙ್ಕಿತೋ**ತಿ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಙ್ಕಿತೋ। **ಪರಿಸಙ್ಕಿತೋ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಙ್ಕಿತೋ। ಅಕುಪ್ಪೋ ಅರಹತ್ತಫಲಸಙ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ **ಅಕುಪ್ಪಧಮ್ಮೋ,** ಖೀಣಾಸವೋ। ಖೀಣಾಸವೋ ಸಮಾನೋಪಿ ಉಸ್ಸಙ್ಕಿತೋ ಚೇವ ಪರಿಸಙ್ಕಿತೋ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಾ**ತಿ ಅಪನೇತಬ್ಬಾ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತೇಸೂ**ತಿ ಅಗೋಚರೇಸು। **ಥೂಪಚೀವರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಥೂಪಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕತಂ ಚೀವರಂ ಥೂಪಚೀವರನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಮ್ಮಿಕ"ನ್ತಿಆದಿ। ವಮ್ಮಿಕೋ ಹಿ ಥೂಪಯತಿ ಉದ್ಧಂ ಆರೋಹತೀತಿ **ಥೂಪೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ । **ನ್ಹಾನಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನ್ಹಾನಟ್ಠಾನೇ। ತಞ್ಹಿ ಉದಕೇನ ಕಾಯಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಭಿಸೇಕ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಭಿಸೇಕೇ ಛಡ್ಡಿತಂ **ಆಭಿಸೇಕಿಕಂ,** ಚೀವರಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಛಡ್ಡಿತಚೀವರ"ನ್ತಿ। **ಭತಪಟಿಯಾಭತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭರಧಾತುಯಾ ಪೋಸನತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಧಾರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಪುನ ಆನೀತಕ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ಸುಸಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಪುನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಟಿಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಸುಸಾನಂ ಭತಂ ಹುತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಟಿಆಭರಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಭತಪಟಿಯಾಭತ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಯಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ। ಪಾಳಿಯಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ಪೋತ್ಥಕೇಸು "ಗತಪಟಿಯಾಗತ"ನ್ತಿ ಕಣ್ಠಜತತಿಯಕ್ಖರೇನ ಪಾಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಸುನ್ದರೋ।

ಕಾಯೋ ಪಠಮಂ, ವಾಚಾ ದುತಿಯಂ, ಕಾಯವಾಚಾ ತತಿಯಂ, ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ "**ತತಿಯೇನಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಅನ್ತರಪೇಯ್ಯಾಲೇ ಏವ।

ಅದಿನ್ನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಾರಸ್ಸ ನಕಾರಿಯಭಾವಞ್ಚ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮವಾಚಕಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಞ್ಞೇನ ನ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ಅಞ್ಞೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮವಾಚಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ನಕಾರೇನ ಅಕಾರಸ್ಸ ಕಾರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಅವಿದಿತನ್ತಿ ಆಹ "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀತಿ ಚೇತನಾಯ ಅಭಾವೇನಾ"ತಿ। **ಅವಿದಿತ**ನ್ತಿ ಅಪಾಕಟಂ। **ನಟಸಮಜ್ಜಾದಿದಾನ**ನ್ತಿ ನಟಸಮಜ್ಜಾದೀನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಾನಂ। **ಉಸಭವಿಸ್ಸಜ್ಜನ**ನ್ತಿ ಉಸಭಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ। ಇದಂ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಸಬ್ಬಾಸಮ್ಪಿ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸಾನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಮೇಥುನರತಿವಸೇನ ಪುರಿಸಾನಂ ದಾನಮ್ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಇತ್ಥಿದಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯಾಸಂ ಕಾಸಞ್ಚಿ ಇತ್ಥೀನಂ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪುರಿಸಾನಂ ದಾನಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಪಟಿಭಾನಚಿತ್ತಕಮ್ಮದಾನ**ನ್ತಿ ಮೇಥುನಸೇವನಪಟಿಭಾನಚಿತ್ತಕಮ್ಮದಾನಂ। **ಲೋಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಲೋಕೇನ। **ಕಥೇತುಕಮ್ಯತಾ**ತಿ ಕಥೇತುಕಾಮತಾ। "ನ ಸುಪ್ಪಟಿವಿನೋದಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದುಕ್ಖೇನ ಪಟಿವಿನೋದೇತಬ್ಬಾತಿ **ದುಪ್ಪಟಿವಿನೋದಯಾ,** ಪಟಿವಿನೋದೇತುಂ ನ ಸುಕರಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಾಯೇನಾ**ತಿ ಯುತ್ತಿಯಾ।

ಫುಸ್ಸದೇವತ್ಥೇರೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕಂಸ**ನ್ತಿ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಂಸೇತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಗುಣಾರಮ್ಮಣಂ। **ಮಾರೋ**ತಿ ದೇವಪುತ್ತಮಾರೋ, ಗತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗೋಮಯ**ನ್ತಿ ಗೋಮೀಳ್ಹಂ। **ಜರಗ್ಗವೋ**ತಿ ಜರಗೋಣೋ। **ತಾದಿಸಮೇವಾ**ತಿ ಗೋಮಯವಿಪ್ಪಕಿರಣಸಭಾವಮೇವ। **ವಿಪ್ಪಕಾರ**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸಪಕಾರೇನ ಕರಣಂ। **ವಙ್ಕಪಾದ**ನ್ತಿ ಕುಟಿಲಪಾದಂ। **ಪರಿಕಸನ್ತೋ**ತಿ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಿಲೇಖನ್ತೋ। **ವಿಗಚ್ಛಪುರಿಸೋ**ತಿ ವಿಕಾರಂ, ವಿರೂಪಂ ವಾ ಗತಪುರಿಸೋ। "ವಿಭಚ್ಛಪುರಿಸೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ವಿಸೇಸೇನ ಸೋಭಣಂ ಭಕ್ಖಪುರಿಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಮೇವ ಪಾಠೋ ಅಭಿಧಾನಾದೀಸು (ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೧೦೨ ಗಾಥಾಯಂ) ದಿಸ್ಸತಿ। **ಸಮನ್ತಾ**ತಿ ಕಟಅನ್ಧಕಾರವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ। ಮಾರೋ ಸಿಯಾ ನು ಖೋತಿ ಯೋಜನಾ। ನ ಅಸಕ್ಖಿಂ ಇತಿ ಆಹಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ದಿಟ್ಠೋ। **ಮಹಾನುಭಾವೋ**ತಿ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ಮಹಾನುಭಾವೋ। **ಇಙ್ಘಾ**ತಿ ಉಯ್ಯೋಜನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ಉಯ್ಯೋಜೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ತಭಾವ**ನ್ತಿ ತವ ಅತ್ತಭಾವಂ। **ತಾದಿಸಂ ರೂಪ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅತ್ತಭಾವಸದಿಸಂ ರೂಪಂ। **ತಂಸರಿಕ್ಖಕ**ನ್ತಿ ತೇನ ರೂಪೇನ ಸದಿಸಂ। ಪತಿರೂಪಮೇವ ಸದಿಸಟ್ಠೇನ **ಪತಿರೂಪಕಂ,** ನ ಏಕಂಸಸದಿಸಂ ರೂಪಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸದಿಸರೂಪನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಕತ್ತಭಾವ**ನ್ತಿ ಸಸ್ಸ ಏಸೋ ಸಕೋ, ಸೋಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೋ ಸಕತ್ತಭಾವೋ, ತಂ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಮಾರೋ। **ಕಥ**ನ್ತಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಭಗವಾ ನ ಸೋಭತಿ ನು ಖೋ, ಸೋಭತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತದೇವ ಸಮತ್ಥೇತುಂ ವುತ್ತಂ "ಸಬ್ಬಸೋ ವೀತರಾಗದೋಸಮೋಹೋ"ತಿ। **ವಞ್ಚಿತೋಮ್ಹೀ**ತಿ ಅಹಂ ವಞ್ಚಿತೋ ಅಮ್ಹಿ। **ಕಿಂ ಅತ್ಥೀ**ತಿ ಕಿಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಮಮ ವಞ್ಚನಚಿತ್ತಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ದಹರಭಿಕ್ಖು ಪಟಿಲಭತೀತಿಆದಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ।

ದಹರಭಿಕ್ಖು ಅಟ್ಠಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಙ್ಖಾರರಭಡ್ಡನಿಂ ಪಚ್ಛೇನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಙ್ಖಾರಂ ಭಡ್ಡೇತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ಸಙ್ಖಾರಭಡ್ಡನೀ।** ತಿಸ್ಸದತ್ತತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಪುಚ್ಛೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಾವಾತೋ**ತಿ ಪೋತತೋ। **ಪಞ್ಹಾಸಹಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇಸು ಪುಚ್ಛಾಸಹಸ್ಸಂ। **ಪುಚ್ಛೀ**ತಿ ದಹರಂ ಪುಚ್ಛಿ। **ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಕಾತಬ್ಬವತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋನಕವಿಸಯತೋ**ತಿ ಯೋನಕಲೋಕತೋ। **ಅಟ್ಠ ಕಪ್ಪೇ ಅನುಸ್ಸರೀ**ತಿ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಸೀದನತೋ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಞಾಣೇನ ಅಟ್ಠ ಕಪ್ಪೇ ಅನುಸ್ಸರಿ।

ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಗತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದೇವತಾ ಪುಪ್ಫಹತ್ಥಾ ಅಟ್ಠಂಸೂ**ತಿ ಮನುಸ್ಸವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಕತರಗಾಮವಾಸಿಕಾತ್ಥಾ"ತಿ। ತುಮ್ಹೇ ಕತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಸನಸೀಲಾ ಅತ್ಥ ಭವಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಧೇವಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ। **ರಿತಾಮ್ಹಾ**ತಿ ಮಯಂ ರಿತಾ ಅಮ್ಹಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಯಂ ಕಥಾತಿ ಅಯಂ ವಕ್ಖಮಾನಕಥಾ। ಕಿಂ ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ನು ಖೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ನೇ**ತಿ ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತಅಭಯತ್ಥೇರೇ। ಞಾತಕಾ ಅಗಮಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಥೇರಮಾತಾಪಿ ಪಹಿಣೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ಞಾತಕೇ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಪಹಿಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ"ತಿಆದಿ। ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತೋ ಆರೂಳ್ಹೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಭಯತ್ಥೇರೋ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತೇನ। **ಯುಗಗ್ಗಾಹ**ನ್ತಿ ಯುಗಸ್ಸ ಗಾಹಂ। "ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಮ್ಮಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಕಚವರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ"ತಿ ವಚನಂ ಆವಿ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ **"ಅತೀತತತ್ತಭಾವೇ ಕಿರಾ"**ತಿಆದಿ। ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತೋ ಛಡ್ಡೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತನ್ತಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನವತ್ತಂ। **ತತ್ರಾ**ತಿ "ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ ಕತಮಂ ಹೋತೀ"ತಿವಚನೇ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನಿಸೀದಿ ಕಿರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭಗವಾ ಪಚ್ಚಾಗಞ್ಛೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾದಾನೀ**ತಿ ಪಾದಸ್ಸ ಅಕ್ಕಮನಟ್ಠಾನಾನಿ, ಪಾದಚೇತಿಯಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಥೇರೋ ನಿಸೀದೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಪತಿಟ್ಠಾಯ "ಪಾದಚೇತಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ। ಮೇ ನಿಸಿನ್ನಭಾವಂ ಮೇ ಸತ್ಥಾ ಅಞ್ಞಾಸಿ ವತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಮೇಸದ್ದೋ ಹಿ ಪುಬ್ಬಪರಾಪೇಕ್ಖೋ। **ಚೋದನ**ನ್ತಿ ದೋಸಾರೋಪನಂ। **ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ದಸಬಲಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಿ। ಭಗವಾ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗತೋಸೀ**ತಿ ತ್ವಂ ಗತೋ ಅಸಿ, ವಿಚರನ್ತಸ್ಸ ತುಯ್ಹಂ ನ ಪತಿರೂಪನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತೋ**ತಿ ಚೋದನಕಾಲತೋ।

ಏತ್ತಕೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಉಪಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಾಸಪರಿಯನ್ತ**ನ್ತಿ ವಚನಪರಿಚ್ಛೇದಂ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಕಥಾ। ಏತ್ತಕಂ ವಚನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಯ್ಹೂಪಗ**ನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಭಾವಂ ಉಪಗಮನಂ, ಗಣ್ಹಿತುಂ ಖಮನೀಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಾನೀ**ತಿ ದ್ವೇ ಮೂಲಾನಿ। ಪುನ **ತಾನೀ**ತಿ ಸಮುದಯಭೂತಾನಿ ಛ ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ। **ವತ್ಥು**ನ್ತಿ ಮೇಥುನಾದಿವತ್ಥುಂ। **ಇತಿಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ಪಠಮನಯಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ಏತ್ಥ ಪಠಮನಯೇ ಮೂಲೇನ ಸಮುದಯಸ್ಸ ಪಾಯತೋ ಅಭೇದೋ ಹೋತಿ, ಪಚ್ಛಿಮನಯೇ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ ಭೇದೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಪಚ್ಛಿಮನಯೋಯೇವ ಯುತ್ತತರೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ವೂಪಸಮ್ಮತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ನಿರುಜ್ಝತೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸಮುಚ್ಛೇದನಿರೋಧಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವುಟ್ಠಾನೇನಾ**ತಿ ಪರಿವಾಸಾದಿವಿನಯಕಮ್ಮೇನ।

ತೇತ್ತಿಂಸಮೂಲಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಸ್ಸ ದ್ವಾದಸ ಮೂಲಾನೀ"ತಿಆದಿ। ಏಕಂ ಮೂಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾನೀ**ತಿ ತೇತ್ತಿಂಸ ಮೂಲಾನಿ। **ಪರತೋ**ತಿ ಪರಸ್ಮಿಂ। "ಅಟ್ಠಾರಸ ಭೇದಕರವತ್ಥೂನೀ"ತಿಆದಿನಾ ಅಧಿಕರಣಾನಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಛಿಕಿಚ್ಚಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ವತ್ಥು। **ಸತ್ತನ್ನಂ ನಿದಾನ**ನ್ತಿ ಸತ್ತನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತಂ ನಿದಾನಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಠಾನೇ। **ಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ಪಠಮಪಞ್ಞತ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಪಠಮಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। **ಅನುಪಞ್ಞತ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಸದ್ದೋ ನಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। ಪಚ್ಛಾತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ ಪಠಮಪಞ್ಞತ್ತಿತೋ ಪಚ್ಛಾ ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ। **ಅನುಸನ್ಧಿವಚನಪಥ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಸನ್ಧೀನಂ ವಸೇನ ವಚನಪಥನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಥಾನುಸನ್ಧಿವಿನಿಚ್ಛಯಾನುಸನ್ಧಿವಸೇನ ವತ್ಥು"ನ್ತಿ। **ಞತ್ತಿಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಞತ್ತಿಯಾ ಕಿಚ್ಚಂ । ಇಮಿನಾ **ಞತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಕರಧಾತುಸಮ್ಬನ್ಧೇ ಕರಣವಚನಮ್ಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। **ಕರಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚ ಯುಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮತ್ಥಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ಏವ ಞತ್ತಿಕಿಚ್ಚಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಅಥ ಖೋ ಞತ್ತಿದುತಿಯಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇಸುಪಿ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಞತ್ತಿದುತಿಯಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇಸೂ"ತಿಆದಿ। **ಪುಬ್ಬೇ ಠಪೇತಬ್ಬಾ**ತಿ ಞತ್ತಿ ನಾಮ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಪುಬ್ಬೇ ಠಪೇತಬ್ಬಾತಿ ನ ಜಾನಾತಿ। ಇಮಿನಾ ನಪುಬ್ಬಕುಸಲಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪಚ್ಛಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನಅಪರಕುಸಲಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ಪಠಮನಯಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। "ಕಾಲಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಕಾಲಞ್ಞೂ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ವಿಗ್ಗಹವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಾಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋ"ತಿಆದಿ।

"ಧುತಙ್ಗೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮನ್ದಮೋಮೂಹಾನಂ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಾಪಿಚ್ಛೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚಯಲಾಭಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾತಿ ಆಹ "ಪಚ್ಚಯಲಾಭಂ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ"ತಿ। ಕಾಯವಿವೇಕೋ ಚ ಚಿತ್ತವಿವೇಕೋ ಚ ಉಪಧಿವಿವೇಕೋ ಚ **ಕಾಯಚಿತ್ತಉಪಧಿವಿವೇಕಂ,** ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೋ, ಪುಬ್ಬಪದೇಸು ಉತ್ತರಪದಲೋಪೋ। **ಏತಸ್ಸಾ**ತಿ

ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ। ಇಮಿನಾ ಇಮಾಯ ಅತ್ಥೋ **ಇದಮತ್ಥೋ,** ಸೋ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಇದಮತ್ಥೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಞ್ಞೇವಾ**ತಿಆದೀಸು **ಏವ**ಸದ್ದಾನಂ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಲೋಕಾಮಿಸ"ನ್ತಿ।

ನವವಿಧನ್ತಿ ದಿವಸವಸೇನ ತಿವಿಧಂ, ತಥಾ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರವಸೇನ, ತಥಾ ಕಾರಕವಸೇನಾತಿ ನವವಿಧಂ ಉಪೋಸಥಂ।

ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿ ಯಸ್ಮಾ ನ ಪಸಾದಂ ಸಂವತ್ತೇತಿ, ನ ಪಸಾದಾಯ ವಾ ಸಂವತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಅಪಾಸಾದಿಕ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಅಪಾಸಾದಿಕನ್ತಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿ ಅಕುಸಲ"ನ್ತಿ। **ವೇಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಭೋಜನಾದಿಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। ಇಮಿನಾ **ಅತಿವೇಲ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮನತ್ಥಞ್ಚ "ಅತಿವೇಲ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ "ವಿಹರತೋ"ತಿ ಪದೇ ಕಿರಿಯವಿಸೇಸನಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಪ್ಪಂ ಕಾಲನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅವತರಣಂ **ಓತಾರೋ**ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಓತರಣ"ನ್ತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಪಞ್ಚಕೇಸು।

ಇತಿ ಪಞ್ಚಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ಛಕ್ಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೬. ಛಕ್ಕೇಸು ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ। ಇಮಾ ಛ ಸಾಮೀಚಿಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಛಸು ಆಕಾರೇಸು। **ಸತಿಸಮ್ಮೋಸೇನಾ**ತಿ ಸತಿಯಾ ವಿಪ್ಪವಾಸೇನ।

ತತ್ಥಾತಿ ಚುದ್ದಸಸು ಪರಮೇಸು। **ತತೋ**ತಿ ಛಕ್ಕತೋ। **ಏಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ**ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಏಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ। **ಸೇಸೇಸೂ**ತಿ ಛಹಿ ಪರಮೇಹಿ ಸೇಸೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಪರಮೇಸು। **ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಛಕ್ಕಾನೀ**ತಿ ಪಠಮಛಕ್ಕತೋ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅಟ್ಠ ಛಕ್ಕಾನಿ।

ಛ ಆಪತ್ತಿಯೋತಿ ತೀಣಿ ಛಕ್ಕಾನೀತಿ "ಛ ಆಪತ್ತಿಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಾನಿ ತೀಣಿ ಛಕ್ಕಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ । ವುತ್ತದ್ವಯಂ ಏಕಂ ಕತ್ವಾ। **ನ್ಹಾನೇ**ತಿ ನ್ಹಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಛಕ್ಕದ್ವಯ**ನ್ತಿ ಆದಾಯಸಮಾದಾಯವಸೇನ ಛಕ್ಕದ್ವಯಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಛಕ್ಕೇಸು।

ಇತಿ ಛಕ್ಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ಸತ್ತಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೭. ಸತ್ತಕೇಸು ಛಸು ಸಾಮೀಚೀಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಏವ।

ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೇತಿ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **"ಅಸದ್ಧಮ್ಮಾ"**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಭೇದನಿಸ್ಸಿತತುಲ್ಯನಿಸ್ಸಿತಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಸತಂ ಧಮ್ಮಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಅಸತಂ ಧಮ್ಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಭೇದನಿಸ್ಸಿತಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಅಸನ್ತೋ ವಾ ಧಮ್ಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತುಲ್ಯನಿಸ್ಸಿತಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಸತ್ತಕೇಸು। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಇತಿ ಸತ್ತಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ಅಟ್ಠಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೮. ಅಟ್ಠಕೇಸು ಅಟ್ಠಾನಿಸಂಸಾದೀನಂ ದೇಸನಾಕಾರದೇಸನಟ್ಠಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ನ ಮಯ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ನ ಮಯಂ…ಪೇ॰… ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದೇಸನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದೇಸನಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ದುತಿಯಅಟ್ಠಕಮ್ಪಿ।

ತೇರಸಕೇ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕುಲಾನಿ ದೂಸೇತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ದೂಸೇತೀ"ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದಸ್ಸ ಕರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಪುಪ್ಫೇನ ವಾ"ತಿಆದಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ದೂಸೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಲಾಭೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ **"ಅಟ್ಠಹಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹೀ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾರಾಗೋ**ತಿ ಸಂರಾಗೋ, ಭುಸಂ ರಜ್ಜನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿವಿರೋಧೋ**ತಿ ದೋಸೋ। ಸೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಲಾಭಾದೀಸು ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿವಿರೋಧೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪಾಳಿಯ**ನ್ತಿ ವಿನಯಪಾಳಿಯಂ।

ಪಾಣನ್ತಿಆದಿಕಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾಯೋ ದ್ವಾದಸಕ್ಖರೇನ ಬನ್ಧಿತಾ। ಪಠಮಗಾಥಾಯ ತತಿಯಪಾದೇ ಚರಿಯಸದ್ದೇನ ಯುತ್ತತ್ತಾ ಏಕಕ್ಖರೋ ಅಧಿಕೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಪಾಣಂ **ನ ಹನೇ** ನ ಘಾತೇಯ್ಯ, ಆದಿನ್ನಞ್ಚ **ನ ಆದಿಯೇ** ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, **ಮುಸಾ** ವಿತಥವಚನಂ **ನ ಭಾಸೇ** ನ ಕಥೇಯ್ಯ, **ಮಜ್ಜಪೋ** ಮಜ್ಜಪಾನಂ ನ ಚ ಸಿಯಾ, **ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ** ಮೇಥುನಾ ವಿರಮೇಯ್ಯ, ರತ್ತಿಂ ವಿಕಾಲಭೋಜನಂ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ।

ಮಾಲಂ ನ ಧಾರೇ ನ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಗನ್ಧಞ್ಚ ನ ಆಚರೇ, ಸನ್ಥತೇ ಮಞ್ಚೇ ಚ ಛಮಾಯಞ್ಚ ಸಯೇಥ। ಏತಞ್ಹಿ ಉಪೋಸಥಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಉಪೋಸಥಂ ಇತಿ ದುಕ್ಖನ್ತಗುನಾ ಬುದ್ಧೇನ ಪಕಾಸಿತನ್ತಿ ಆಹು ಪಣ್ಡಿತಾತಿ।

ಸಙ್ಘಭೇದಕೇತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ತಾಸಂಯೇವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಮೇವ। "ಉಪಾಸಿಕಾ ಅಟ್ಠ ವರಾನಿ ಯಾಚತೀ"ತಿ ಏವಂ ಸಾಮಞ್ಞವಚನಸ್ಸಾಪಿ ಅತ್ಥಪಕರಣಾದಿನಾ ವಿಸೇಸವಿಸಯೋ ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ವಿಸಾಖಾ"**ತಿ। ಸಾ ಹಿ ವಿವಿಧಾ ಪುತ್ತನತ್ತುಸಙ್ಖಾತಾ ಸಾಖಾ ಏತಿಸ್ಸಾತ್ಥೀತಿ **ವಿಸಾಖಾ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಅಟ್ಠಕೇಸು। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಇತಿ ಅಟ್ಠಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ನವಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೨೯. ನವಕೇಸು **ಅಚರೀತಿಆದೀನೀ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ "ಚರತಿ, ಚರಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದೀನಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೦; ಅಟ್ಠ॰ ನಿ॰ ೯.೨೯-೩೦) ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ತ**ನ್ತಿ ಅನತ್ಥಚರಣಂ, ಕೋಪಕರಣಂ ವಾ। **ಕುತೋ**ತಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅನತ್ಥಚರಕಪುಗ್ಗಲೇ। **ಲಬ್ಭಾ**ತಿ ಲದ್ಧಾ, ಸಕ್ಕಾ ಲದ್ಧುಂ ನ ಲಬ್ಭಾ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನವನ್ನಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಾರಣಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಣ್ಹ**ನ್ತಿ ದ್ವೀಸು ಏಸನತಣ್ಹಾಏಸಿತತಣ್ಹಾಸು ಏಸನತಣ್ಹಂ। **ಪಟಿಚ್ಚಾ**ತಿ ಆರಬ್ಭ। **ಪರಿಯೇಸನಾ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಏಸನಾ। **ಲಾಭೋ**ತಿ ರೂಪಾದಿಆರಮ್ಮಣಲಾಭೋ। **ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ಞಾಣತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿವಿತಕ್ಕವಸೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಹಿ ಧಮ್ಮೋ "ಏತ್ತಕಂ ಮಯ್ಹಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಿನಿಚ್ಛಿನತಿ ಅನೇನಾತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಛನ್ದರಾಗೋ**ತಿ ಬಲವರಾಗೋ। **ಅಜ್ಝೋಸಾನ**ನ್ತಿ "ಅಹಂ ಮಮ"ನ್ತಿ ಬಲವಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ, **ಪರಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿವಸೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹಣಂ। **ಮಚ್ಛರಿಯ**ನ್ತಿ ಪರೇಸಂ ಸಾಧಾರಣಭಾವಸ್ಸ ಅಸಹನತಾ। **ಆರಕ್ಖಾ**ತಿ ದ್ವಾರಪಿದಹನಮಞ್ಜೂಸಗೋಪನಾದಿವಸೇನ ಆಭುಸೋ ರಕ್ಖನಂ। **ಆರಕ್ಖಾಧಿಕರಣ**ನ್ತಿ ಆರಕ್ಖಕಾರಣಾ, ಹೇತ್ವತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। ದಣ್ಡಾದಾನಾದೀಸು ಪರನಿಸೇಧನತ್ಥಂ ದಣ್ಡಸ್ಸ ಆದಾನಂ **ದಣ್ಡಾದಾನಂ**। ತಥಾ ಏಕತೋಧಾರಾದಿನೋ ಸತ್ಥಸ್ಸ ಆದಾನಂ **ಸತ್ಥಾದಾನಂ**। **ಕಲಹೋ**ತಿ ಕಾಯಕಲಹೋಪಿ ವಾಚಾಕಲಹೋಪಿ। **ವಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ವಿರುದ್ಧವಸೇನ ಗಹಣಂ। **ವಿವಾದೋ**ತಿ ವಿರುದ್ಧವಸೇನ ವದನಂ। "ತುವಂ ತುವ"ನ್ತಿ ಅನಾದರವಸೇನ ವದನಂ **ತುವಂತುವಂ ವಾದೋ,** ಪೇಸುಞ್ಞವಸೇನ ವದನಂ **ಪೇಸುಞ್ಞವಾದೋ,** ಮುಸಾವಸೇನ ವದನಂ **ಮುಸಾವಾದೋ,** ದಣ್ಡಾದಾನಞ್ಚ ಸತ್ಥಾದಾನಞ್ಚ ಕಲಹೋ ಚ ವಿಗ್ಗಹೋ ಚ ವಿವಾದೋ ಚ ತುವಂತುವಂವಾದೋ ಚ ಪೇಸುಞ್ಞವಾದೋ ಚ ಮುಸಾವಾದೋ ಚ **ದಣ್ಡಾದಾನ...ಪೇ॰... ಮುಸಾವಾದಾ। ಮುಸಾವಾದಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾದ**ಸದ್ದೋ "ತುವಂ ತುವ"ನ್ತಿ ಚ "ಪೇಸುಞ್ಞ"ನ್ತಿ ಚ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। "ಅಹಂ ಸೇಯ್ಯೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ ಪವತ್ತಮಾನಾದಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಧಿಟ್ಠಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನಂ ಏಕತೋ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅಧಿಟ್ಠಿತೇ ನ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪರಿಣತಂ ಲಾಭಂ ಪರಿಣಾಮೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏತೇಸಂಯೇವ ದಾನಾನನ್ತಿ ಏತೇಸಂಯೇವ ಅಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ದಾನಾನಂ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನತಂ, ನಾಮಿತಂ ವಾ ಲಾಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಮತಿ, ನಾಮಿಯತೀತಿ ವಾ **ನಿನ್ನಂ। ತೇಸಂಯೇವಾ**ತಿ ತೇಸಂಯೇವ ತಿಣ್ಣಂ ಧಮ್ಮಿಕದಾನಾನಂ। ತಯೋ ತಯೋ ದಾನಪಟಿಗ್ಗಹಪರಿಭೋಗೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ನವಕೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಸಮಥಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಏವ। **ಓವಾದವಗ್ಗಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದವಗ್ಗಸ್ಸ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಓವಾದವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಏವ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ನವಕೇಸು।

ಇತಿ ನವಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ದಸಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೩೦. ದಸಕೇಸು **ಅಟ್ಠಾನೇ ವಾ ಪನಾ**ತಿ ಅಕಾರಣೇ ವಾ ಪನ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ನವಕೇಸು। "ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿಆದಿವಸೇನಾ"ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ "ನತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠಂ ನತ್ಥಿ ಹುತ"ನ್ತಿಆದಯೋ (ಧ॰ ಸ॰ ೧೨೨೧; ಮ॰ ನಿ॰ ೯೪.೨೨೫; ೩.೯೧, ೧೧೬; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೨೧೦; ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೭೬) ನವ ನತ್ಥಿಕಾ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **"ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋತಿ ಆದಿವಸೇನಾ"**ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೩೧; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೬೯) "ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ"ತಿಆದಯೋ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೬೯) ನವ ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವಿಪರೀತಾ ಸಮ್ಮತ್ತಾ**ತಿ ದಸಹಿ ಮಿಚ್ಛತ್ತೇಹಿ ವಿಪರೀತಾ ದಸ ಸಮ್ಮತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತೀತಿ।

ದಸ ಆದೀನವಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉನ್ದೂರಕ್ಖಾಯಿತ**ನ್ತಿ ಮೂಸಿಕೇನ ಖಾದಿತಂ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಖೇಧಾತು ಖಾದನತ್ಥೋ ಹೋತಿ। **ಅಗ್ಗಿದಡ್ಢ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿನಾ ದಡ್ಢಂ। **ಏತೇಸೂ**ತಿ ಏತೇಸು ದಸಸು ಪಂಸುಕೂಲೇಸು। **ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ವಾ ಸಂಕಚ್ಚಿಕಂ ವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ವಾ ಸಂಕಚ್ಚಿಕಂ ವಾ। ಏತ್ಥ **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ।

ಪಣ್ಣಸನ್ಥರೋ ತಿಣಸನ್ಥರೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ದಸಕೇಸು।

ಇತಿ ದಸಕವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕುತ್ತರಿಕನಯೋ ಏಕಾದಸಕವಾರವಣ್ಣನಾ

೩೩೧. ಏಕಾದಸಕೇಸು **ತಿಣಪಾದುಕಾ**ತಿ ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜೇಹಿ ಅವಸೇಸಾ ತಿಣಮಯಪಾದುಕಾ। **ಕಟ್ಠಪಾದುಕಸಙ್ಗಹಮೇವಾ**ತಿ ಕಟ್ಠಪಾದುಕೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಏವ। **ತಮ್ಬಲೋಹಮಯೇನ ವಾ ದಾರುಮಯೇನ ವಾ**ತಿ **ವಾ**ಸದ್ದೋ ಅನಿಯಮವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ। **"ನಸಿ ಅನಿಮಿತ್ತಾ"**ತಿಆದಯೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೪೨೩) ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ। **ತೇ ಸಬ್ಬೇ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಗಣ್ಠಿಕವಿಧಾ। **ನಗ್ಗೇನಾ**ತಿ ಅಚೇಲಕೇನ। **ತೇ ಸಬ್ಬೇ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅವನ್ದಿಯಪುಗ್ಗಲಾ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ದಸಕೇ। **ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ**ತಿ ಅವಸಾನೇ ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ।

ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಂ ನ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಏತಂ ನ ನಿಗತಂ ಅಟ್ಠಾನಂ ಅನವಕಾಸೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ **ಯಂ**ಸದ್ದೋ ಕಿರಿಯಾಪರಾಮಸನೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ವಾ ಯಂ ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ನ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಏತಂ ಕಾರಣಂ ಅಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅನಧಿಗತಂ ಸಮಾಧಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸದ್ಧಮ್ಮಾಸ್ಸಾ**ತಿ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ ಅಸ್ಸ। ಅಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸಕಪರಿಭಾಸಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ ನ ವೋದಾಯನ್ತಿ ನ ಪರಿಯೋದಪೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರೋಗಾತಙ್ಕ**ನ್ತಿ ರೋಗಸಙ್ಖಾತಂ ಆತಙ್ಕಂ। **ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತೀ**ತಿ ನಿರಯಮ್ಹಿ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। **"ಉಪಪಜ್ಜತೀ"**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಇತಿ ಕಮ್ಮಪ್ಪವಚನೀಯಉಪಸಗ್ಗೇನ ಯುತ್ತತ್ತಾ "ನಿರಯ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಏತ್ಥ** ಏತಸ್ಮಿಂ ಅಙ್ಗುತ್ತರಪಾಳಿಯಂ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೬)।

ಆಸೇವಿತಾಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಆತ್ಯೂಪಸಗ್ಗೋ ಆದಿಕಮ್ಮತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೇವಿತಾಯಾ"ತಿ। "ನಿಪ್ಫಾದಿತಾಯಾ"ತಿಇಮಿನಾ **ಭಾವಿತಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಭೂಸದ್ದೋ ಸತ್ತತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, "ವಡ್ಢಿತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಡ್ಢನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಬಹುಲೀಕತಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಬಹುಲಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಪುನಪ್ಪುನನ್ತಿ ಆಹ "ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕತಾಯಾ"ತಿ। **ಸುಯುತ್ತಯಾನಸದಿಸಾಯಾತಿ** ಸುಟ್ಠು ಯುತ್ತೇನ ಯಾನೇನ ಸದಿಸಾಯ। ಇಮಿನಾ **ಯಾನೀಕತಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ನ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಯಾನಂ ವಿಯ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಕ್ಖಣೇ ಆರೋಹನೀಯತ್ತಾ ಸುಯುತ್ತಯಾನಂ ವಿಯ ಕತಂ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾ ಕರಿಯಮಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವತ್ಥುಕತಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ವತ್ಥುಸದ್ದೋ ಪತಿಟ್ಠತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಸತಿ ಪತಿಟ್ಠಹತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ವತ್ಥೂತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಅನುಟ್ಠಿತಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಅನು**ಸದ್ದೋ ನಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ಥೋ, ಠಾಧಾತು ಉಪ್ಪಜ್ಜನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅನು ಅನು ಪವತ್ತಿತಾಯಾ"ತಿ। "ಸಮನ್ತತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರಿಚಿತಾಯಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಪರಿ**ಸದ್ದೋ ಸಮನ್ತತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಭಿವಡ್ಢಿತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಚಿ**ಧಾತು ವಡ್ಢನತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಮಾರದ್ಧಾಯಾತಿ** ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಆರಾಧಿತಾಯ। **ರಾಧ**ಧಾತು ಹಿ ಸಾಧನತ್ಥೋ ಹೋತಿ। "ವಸೀಭಾವಂ ಉಪನೀತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತದತ್ಥಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ದಸ್ಸೇತಿ। **"ನ ಪಾಪಕಂ ಸುಪಿನಂ ಪಸ್ಸತೀ"**ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಭದ್ರಕಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ವುದ್ಧಿಕಾರಣಭೂತ**ನ್ತಿ ವುದ್ಧಿಯಾ ಕಾರಣಭೂತಂ ಸುಪಿನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದೇವತಾ ರಕ್ಖನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತೇಪಿ ಆರಕ್ಖದೇವತಾಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ "ಆರಕ್ಖದೇವತಾ"ತಿ। ಆರಕ್ಖದೇವತಾ ನಾಮ ಭುಮ್ಮದೇವಾದಯೋ। **ಖಿಪ್ಪ**ನ್ತಿ ಭಾವನಪುಂಸಕಂ। ಇಮಿನಾ **ತುವಟಂ ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತುವಟಸದ್ದೋ ಖಿಪ್ಪಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉತ್ತರಿಮಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಉತ್ತರಿ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅವಧಿಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಅವಧಿ ಚ ಉತ್ತರಿಸದ್ದಸ್ಸ ಇಧ ಅರಹತ್ತವಾಚಕಭಾವಞ್ಚ ವಿಧಧಾತುಯಾ ಸಚ್ಛಿಕರಣತ್ಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಮೇತ್ತಾಝಾನತೋ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಮೇತ್ತಾಝಾನತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಅರಹತ್ತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಉತ್ತರಿ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸರೂಪತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಅಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಧಧಾತುಯಾ ಸಚ್ಛಿಕರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಏಕಾದಸಕೇಸು।

ಇತಿ ಏಕಾದಸಕವಾರವಣ್ಣನಾಪರಿಯೋಸಾನಾಯ

ಏಕುತ್ತರಿಕವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಉಪೋಸಥಾದಿಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ

೩೩೨. ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗೀ ಆದಿ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಓಸಾರಣಕಿರಿಯಾತಿ** ಕಥನಕಿರಿಯಾ। **ಛನ್ದಪವಾರಣಂ ಆಹರಿತ್ವಾತಿ** ಛನ್ದಞ್ಚ ಪವಾರಣಞ್ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ। **ಪವಾರಣಾಕಥಾತಿ** "ಸಙ್ಘಂ ಭನ್ತೇ ಪವಾರೇಮೀ"ತಿಆದಿಕಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೦) ಪವಾರಣಾಕಥಾ। ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಾದೀಸು ವತ್ಥು ನಾಮ ಕಿಂ? ಪುಗ್ಗಲೋ ನಾಮ ಕೋತಿ ಆಹ "ವತ್ಥು ನಾಮಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಯೇನ ವತ್ಥುನಾತಿ** ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾದಿನಾ ಯೇನ ವತ್ಥುನಾ ಕರಣಭೂತೇನ, ಹೇತುಭೂತೇನ ವಾ । **ಯೇನಾತಿ** ಪುಗ್ಗಲೇನ ಕತ್ತುಭೂತೇನ, ಕತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ತಸ್ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯಾ"ತಿ ಪದಂ "ಅವಸಾನವಚನ"ನ್ತಿ ಪದೇ ಅವಯವಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇಸು।

ಇತಿ ಉಪೋಸಥಾದಿಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ

ಸಮತ್ತಾ।

ಅತ್ಥವಸಪಕರಣವಣ್ಣನಾ

೩೩೪. ಅತ್ಥವಸಪಕರಣೇತಿ ಅವಯವಿಆಧಾರೋ। **ದಸ ಅತ್ಥವಸೇತಿಆದೀಸೂತಿ** ಅವಯವಾಧಾರೋ। **ಯನ್ತಿ** ವಚನಂ। **ಉಪರಿಮಂ ಉಪರಿಮಂ ಪದನ್ತಿ** "ಸಙ್ಘಫಾಸುತಾಯಾ"ತಿಆದಿಕಂ ಉತ್ತರುತ್ತರಿ ವುತ್ತಂ ಪದಂ। **ಹೇಟ್ಠಿಮಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮಸ್ಸ ಪದಸ್ಸಾತಿ** "ಸಙ್ಘಸುಟ್ಠುತಾಯಾ"ತಿಆದಿಕಸ್ಸ ಅಧೋ ಅಧೋ ವುತ್ತಸ್ಸ ಪದಸ್ಸ।

ಯದೇತಂ ಪದಸತಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪದಸತೇ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, **ಅತ್ಥಸತನ್ತಿ** ಅಭಿಧೇಯ್ಯಸತಂ। **ಧಮ್ಮಸತನ್ತಿ**ಅಭಿಧಾನಸತಂ, ಪಾಳಿಸತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅತ್ಥಸತಂ ಧಮ್ಮಸತ"ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಅತ್ಥನ್ತರವಿಕಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಅಥ ವಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಯೇ ದಸ ಅತ್ಥವಸೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ತೇಸಂ ದಸಅತ್ಥವಸಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ, ಯೇ ದಸ ಅತ್ಥವಸೇ ಪುಬ್ಬೇ ವಣ್ಣಿತಾ, ತೇಸಂ ದಸಅತ್ಥವಸಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೯) ವಣ್ಣಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಸಙ್ಘಸುಟ್ಠುತಾಯಾ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ಸುಟ್ಠು ದೇವಾತಿ** ಸುಟ್ಠು ಮಹಾರಾಜ। ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಆಣಾಬಲಭೋಗಬಲಇಸ್ಸರಿಯಬಲೇಹಿ ದಿಬ್ಬತಿ, ತಸ್ಮಾ **ದೇವೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ಯೋ ಚಾತಿ** ಗಹಟ್ಠೋ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ। ಆನಿಸಂಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ನ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇಧಾತಿ** ಅತ್ಥವಸಪಕರಣೇ। **ತದತ್ಥಜೋತಕಾನನ್ತಿ** ಸೋಯೇವ ಅತ್ಥೋ ತದತ್ಥೋ, ತಸ್ಸ ಜೋತಕಾ ತದತ್ಥಜೋತಕಾ, ತೇಸಂ। ಇದಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅತ್ಥಂ ಜೋತೇನ್ತೀತಿ **ಅತ್ಥಜೋತಕಾ,** ಸದ್ದಾ। ನೀಹರಿತ್ವಾ, ನಿಯಮೇತ್ವಾ ವಾ ಅತ್ಥೋ ವುಚ್ಚತೇ ಇಮಾಹಿ ಸದ್ದಪಞ್ಞತ್ತೀಹೀತಿ **ನಿರುತ್ತಿಯೋ।**

ಅತ್ಥಸತನ್ತಿ ಗಾಥಾಯಂ ಅತ್ಥವಸೇ ಪಕರಣೇ ಅತ್ಥಸತಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ಇತಿ ಹೀತಿ** ಇತಿ ಏವ। **ಹಿ**ಸದ್ದೋ ಹಿ ಏವಸದ್ದತ್ಥೋ। **ಇದನ್ತಿ** "ಅತ್ಥಸತ"ನ್ತಿಆದಿವಚನಂ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತನ್ತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಂ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಚ್ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಮಹಾವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಪಠಮಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕಂ

ಸತ್ತನಗರೇಸು ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ

೩೩೫. ಏಕಂಸನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಂಸೇ"ತಿ। **ದಸನಖಸಮೋಧಾನಸಮುಜ್ಜಲನ್ತಿ** ದಸನ್ನಂ ನಖಾನಂ ಸಮೂಹೇನ ಸುಟ್ಠು ಉಜ್ಜಲಂ। ಏತ್ಥ "ಸಮುಜ್ಜಲ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಞ್ಜಲಿನ್ತಿ** ಪದಸ್ಸ ಆದರೇನ, ಅಭಿಮುಖಂ ವಾ ಜಲತಿ ದಿಬ್ಬತೀತಿ ಅಞ್ಜಲೀತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಆಸೀಸಮಾನರೂಪೋವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಸೀಸಮಾನರೂಪೋ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಪಚ್ಚಾಸೀಸಮಾನರೂಪೋ ವಿಯಾ"ತಿ। ಏತ್ಥ "ವಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಆಸೀಸಮಾನೋ ಇವಾ"ತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ **ಇವ**ಸದ್ದೋ ಉಪಮತ್ಥಜೋತಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಿಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕರಣತ್ಥೇ ಛಟ್ಠೀವಿಭತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ಕೇನ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ। **ಇಧಾತಿ** ಮಮ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ। "ಆಗತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಇಧಮಾಗತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಮಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರಮತ್ತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಉಪಾಲಿಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಪಞ್ಹೇಸು। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ।

ತತ್ಥಾತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ। **ಭದ್ದಕೋ ತೇ ಉಮ್ಮಙ್ಗೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಉಮ್ಮಙ್ಗ**ಸದ್ದೋ ಪಞ್ಞವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಭದ್ದಕಾ ತೇ ಪಞ್ಞಾ"ತಿ। ತತ್ಥ **ತೇತಿ** ತವ। ಕಸ್ಮಾ ಪಞ್ಞಾ "ಉಮ್ಮಙ್ಗೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಆಹ "ಪಞ್ಞಾ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾ ಉಮ್ಮಙ್ಗೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಞ್ಞಾ ಉಮ್ಮಙ್ಗೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಉಮ್ಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಠಿತತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜತೀತಿ **ಉಮ್ಮಙ್ಗೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮುಜಧಾತು ಉಕಾರಸ್ಸ ಅಕಾರೋ, ಅವಿಜ್ಜನ್ಧಕಾರಸಙ್ಖಾತಾ ಉದಕತೋ ಉಮ್ಮುಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ತಗ್ಘಾ"**ತಿ ನಿಪಾತಸ್ಸ ತಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಯಸ್ಮಾ"**ತಿಆದಿ। "ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನತ್ಥೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಗ್ಘಸದ್ದೋ ಸಾಧುಅತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಗ್ಘ ಸಾಧೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೀಣಿಯೇವಾತಿ** "ಸಮಾದಹಿತ್ವಾ ವಿಸಿಬ್ಬೇನ್ತೀ"ತಿ ಏಕಂ, "ಸಾಮಿಸೇನಾ"ತಿ ಏಕಂ, "ಸಸಿತ್ಥಕ"ನ್ತಿ ಏಕನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿಯೇವ।

ಚತುವಿಪತ್ತಿವಣ್ಣನಾ

೩೩೯. ಯಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಿಮ್ಹಾತಿ ಏತ್ಥ ನಿಗ್ಗಹಿತತೋ ಪರಂ ಅಕಾರಲೋಪೋತಿ ಆಹ "ಯಂ ತಂ ಅಪುಚ್ಛಿಮ್ಹಾ"ತಿ । ತತ್ಥ **ಯನ್ತಿ** ಪಞ್ಹಂ। **ತನ್ತಿ** ತುವಂ। "ತ್ವ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। **ತಂ ತದೇವಾತಿ** ತಂ ತಂ ಏವ ಪಞ್ಹಂ। **ಅಞ್ಞಥಾತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಆಕಾರಂ।

ಯೇ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ ಸಾ ಸೀಲವಿಪತ್ತೀತಿ ಏತ್ಥ ನನು ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಞ್ಹೋ ನತ್ಥಿ, ಕಸ್ಮಾ ಪನ "ಸಾ ಸೀಲವಿಪತ್ತೀ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಕಿಞ್ಚಾಪೀ"ತಿಆದಿ। **ಏತನ್ತಿ** "ಯೇ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ ಸಾ ಸೀಲವಿಪತ್ತೀ"ತಿ ವಚನಂ। ತಮೇವತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಚತೂಸು ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ವತ್ವಾತಿ** ಸಂಖೇಪೇನ ವತ್ವಾ।

ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ವಿಪತ್ತೀನನ್ತಿ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿತೋ ಅವಸೇಸಾನಂ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ವಿಪತ್ತೀನಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿಆದಿವಚನೇ।

"ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನ್ತೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕತ್ತಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವದನ್ತಾ"ತಿ। "ತಥಾಹ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವದನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

"ಅಯಂ ಭಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಯಂ ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಸಾ**ಸದ್ದೋ ಪದಾಲಙ್ಕಾರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ತಾವತಾತಿ** ಏತ್ತಕೇನ "ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ"ನ್ತಿಆದಿವಚನಮತ್ತೇನ। ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಭೇದನಕಾದಿವಣ್ಣನಾ

೩೩೮. ಕತಿ ಭೇದನಕಾನೀತಿಆದಿಪುಚ್ಛಾನಂ ಅನುಸನ್ಧಿಪುಚ್ಛಾಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ"**ತಿಆದಿ। ಪುಚ್ಛಾ ಹಿ ಅನುಸನ್ಧಿಅನನುಸನ್ಧಿವಸೇನ ದುವಿಧಾ। ತತ್ಥ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ಅನುಸನ್ಧಿವಸೇನ ಪುಚ್ಛಾ **ಅನುಸನ್ಧಿಪುಚ್ಛಾ** ನಾಮ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಮನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಯಥಾಕಾಮಪುಚ್ಛಾ **ಅನನುಸನ್ಧಿಪುಚ್ಛಾ** ನಾಮ। ತಾಸಂ ವಿತ್ಥಾರೋ ನೇತ್ತಿಅಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಇಧಾಪಿ "ಏಕಾದಸ ಯಾವತತಿಯಕಾ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ಅನುಸನ್ಧಾನತ್ತಾ ಅನುಸನ್ಧಿಪುಚ್ಛಾ ನಾಮ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಖ್ಯಾವಸೇನಾತಿ** ಏಕಾದಸಾ"ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಾಯ ಸತ್ತಿಯಾ, ಆಯತ್ತೇನ ವಾ। **ಸಙ್ಖ್ಯಾನುಸನ್ಧಿವಸೇನೇವಾತಿ** "ಕತೀ"ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಾಯ ಅನುಸನ್ಧಿವಸೇನ ಏವ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಪಞ್ಹಾನಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ಛ ಭೇದನಕಾನೀ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ಇದಮೇವಾತಿ** ಇದಂ ಏವ ವಚನಂ। **ಅಪುಬ್ಬನ್ತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ನ ವುತ್ತಂ, ಅಪೋರಾಣಂ ನವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಂ ಪನೇತನ್ತಿ** ಯಂ ಪನ ಏತಂ ವಚನಂ। "ಸೋಳಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸೋದಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ದಕಾರಸ್ಸ ಳಕಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಸೋಳಸಾ"ತಿ ಪಾಠೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಜಾನನ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಏವಂ ವತ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಜಾನ"ನ್ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ"ತಿ। **ತೇತಿ** "ಜಾನ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವನ್ತಿ** ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ। **ಪವಿಸೇಯ್ಯಾತೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಇತಿ**ಸದ್ದೋ ಪರಿಸಮಾನತ್ಥೋ। ಇತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಸಾಧಾರಣಾದಿವಣ್ಣನಾ

೩೩೮. **ಪುರಿಮ ಪಞ್ಹನ್ತಿ** "ಕತಿ ಛೇದನಕಾನೀ"ತಿಆದಿಪಞ್ಹಾನಂ ಪುರೇ ವುತ್ತಂ ಪಞ್ಹಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ವೀಸಂ ದ್ವೇ ಸತಾನೀ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **"ದ್ವೇಅನಿಯತೇಹೀ"**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅಸಮಾಹಾರದಿಗುವಾಕ್ಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದ್ವೀಹಿ ಅನಿಯತೇಹೀ"ತಿ। **"ಸದ್ಧಿ"**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹಾದಿಯೋಗೇ ಕರಣವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಗಾಥಾಯಂ "ಧೋವನಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ದ್ವೇ ಲೋಮಾತಿ** ದ್ವೇ ಏಳಕಲೋಮಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ।

"ಸಕಲೋ"ತಿಆದಿಕಾಯ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಗಾಥಾಯ ಯೋಜನಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವ।

ಸಬ್ಬಮ್ಪಾ ದಸ ನಿಸ್ಸರೇತಿ ಏತ್ಥ "ಸಬ್ಬಮ್ಪಾ ನಿಸ್ಸಾರೀಯತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೮೦, ೭೩೦) ಏವಂ ವುತ್ತಾ ದಸಾತಿ ಯೋಜನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಬ್ಬಮ್ಪಾ ನಿಸ್ಸಾರೀಯತೀ"ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಭಙ್ಗೇ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಖುದ್ದಕಾ, ತಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ।

ತೇಸನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಂ। ಕಣ್ಹಸಪ್ಪಾದಯೋ ದುರಾಸದಾ ವಿಯ ದುರಾಸದಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **"ದುರೂಪಗಮನಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಸದಧಾತುಯಾ ಗತ್ಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದುರಾಸಜ್ಜನಾತಿ** ದುಕ್ಖೇನ ಆಸಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ, ಆಸಜ್ಜಿತುಂ ನ ಸುಕರಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮೂಪಮಾತಿ** ಸಮಉಪಮಾ। ಸಮೂಪಮಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಯಥಾ"**ತಿಆದಿ।

ಸಾಧಾರಣನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಪಾರಾಜಿಕೇಹಿ ಸಾಧಾರಣಂ। ಏಕೇಕಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅವಿರೂಳ್ಹೀ ಭವನ್ತಿ ತೇತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪಮಾನೋಪಮೇಯ್ಯಾನಂ ಪಾಕಟಭಾವಂ ಕತ್ವಾ ಯೋಜನಾನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಥಾ ಏತೇ"ತಿಆದಿ। **ಅವಿರೂಳ್ಹಿಧಮ್ಮಾತಿ** ಅವಿರೂಳ್ಹೀಸಭಾವಾ। **ಪಕತಿಸೀಲಭಾವೇನಾತಿ** ಪಕತಿಯಾ ಸೀಲವನ್ತಭಾವೇನ, **"ಪಕತಿಸೀಲಾಭಾವೇನಾ"**ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಪಕತಿಸೀಲಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ, ಅಭಾವಹೇತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತ್ತಾವತಾತಿ** ಏತ್ತಕೇನ "ಅಟ್ಠೇವ ಪಾರಾಜಿಕಾ"ತಿಆದಿವಚನಮತ್ತೇನ, ದಸ್ಸಿತಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿಭತ್ತಿಯೋತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಾದಿವಸೇನ ವಿಭಜಿತಬ್ಬಾತಿ ವಿಭತ್ತಿಯೋತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ತೇವೀಸತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ । **ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕವಚನನ್ತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಮಥಾನಂ, ಸಬ್ಬಾಸಂ ವಾ ಆಪತ್ತೀನಂ ಸಮಥಾನಂ ಸಙ್ಗಾಹಿಕವಚನಂ। **"ದ್ವೀಹಿ ಸಮಥೇಹೀ"**ತಿ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯೇನ ಚ ಪಟಿಞ್ಞಾತಕರಣೇನ ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಿ ಸಮಥೇಹಿ।

ಏತನ್ತಿ "ದ್ವೇ ಉಪೋಸಥಾ ದ್ವೇ ಪವಾರಣಾ"ತಿ ವಚನಂ। **ವಿಭಜನಾನೀತಿ** ವಿಭಜಿತಬ್ಬಾನಂ ವಿಭಜನಕಿರಿಯಾಯ ಅವಿನಾಭಾವತೋ ಭಾವವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ವಿಭಜಿತಬ್ಬಾತಿ **ವಿಭತ್ತಿಯೋತಿ** ವಚನತ್ಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಅಪರಾಪಿ ಇಮಾ ವಿಭತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಸ್ಸ "ವಿಭತ್ತಿಮತ್ತದಸ್ಸನೇನೇವ ಚೇತಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಸಮಥೇಹಿ ವೂಪಸಮನವಸೇನಾ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥನಯತೋ ಅಞ್ಞಂ ಅತ್ಥನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಅಥವಾ"**ತಿಆದಿ, "ಇಮಾಪಿ ವಿಭತ್ತಿಯೋ"ತಿ ಪದಂ "ನಿಸ್ಸಾಯಾ"ತಿ ಪದೇ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಂ । ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾತಿ** ಆಪತ್ತಿಯೋ। **ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಹೇವಾತಿ** ತೀಹಿ ಸಮಥೇಹೀತಿ ವುತ್ತಪಕಾರೇಹೇವ। **ತಂಮೂಲಿಕಾನನ್ತಿ** ತೇ ಏವ ಉಪೋಸಥಾದಯೋ ಮೂಲಮೇತಾಸನ್ತಿ ತಂಮೂಲಿಕಾ, ತಾಸಂ। ಇಮಿನಾ ಕಾರಿಯೂಪಚಾರೇನ ವುತ್ತನಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಾ ವಿಭತ್ತಿಯೋತಿ** ಉಪೋಸಥಾದಿವಿಭತ್ತಿಯೋ।

ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಆಪತ್ತಿವಣ್ಣನಾ

೩೩೯. ಏವಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯದಿದಂ ಆಪತ್ತಿಪಾರಾಜಿಕಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಪತ್ತಿಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ** ಆಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ। "ಪರಾಜಯಮಾಪನ್ನೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಾಸನತೋ ಪುಗ್ಗಲಂ ಪರಾಜೇತೀತಿ **ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ

ದಸ್ಸೇತಿ। ಣ್ಯಪಚ್ಚಯೋ ಹೇತುಕತ್ತತ್ಥವಾಚಕೋ, ಯಕಾರಸ್ಸ ಕಕಾರೋ। **ಚುತೋ**ತಿ ಚವಕೋ। **ಪರದ್ಧೋ**ತಿ ವಿರದ್ಧೋ। **ಭಟ್ಠೋ**ತಿ ಪತಿತೋ। **ನಿರಙ್ಕತೋ**ತಿ ಸಙ್ಘಮ್ಹಾ ಅಪಸಾರಿತೋ। **ಅನೀಹತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸಙ್ಘಮ್ಹಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ನ ಹರಿತೇ, ಅನಪನೀತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಉಪೋಸಥಪವಾರಣಾದಿಭೇದೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಂವಾಸಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಆದರಮಕತ್ವಾ "ಏತಂ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಯಂ ಹೀ**ತಿ ಅಯಂ ಏವಂ ವಕ್ಖಮಾನೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಗಾಥಾಯಂ। **ತೇನ ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಏತ್ಥ "ತಸ್ಮಾ"ತಿ ಪದೇನ "ತೇನಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಾರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏತ್ಥಾತಿ ದುತಿಯಗಾಥಾಯಂ। ಆದಿಮ್ಹಿ ಚೇವ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪರಿವಾಸದಾನಾದೀಸು ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು। "ಸಙ್ಘೋ"ತಿಆದಿವಚನತ್ಥೋ ತಿಪದಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋ ಹೋತಿ, ಚೇವಸದ್ದಚಸದ್ದೇಹಿ ಆದಿಸೇಸಪದಾನಂ ಉಭಯಪದತ್ಥಪಧಾನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದಂ ಕಾರಕಾನಂ ಕಿರಿಯಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ ಕಿರಿಯತ್ಥಾಯ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ, ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಪದಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬತ್ಥೇ ಅಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ ತದ್ಧಿತನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಲಹುಕನಯೋ ಪನೇಸ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಗರುಕನಯೋ - ಆದಿ ಚ ಸೇಸೋ ಚ **ಆದಿಸೇಸಾ,** ಸಙ್ಘೋ ಆದಿಸೇಸೇಸು ಅಸ್ಸಾ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋತಿ **ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ**ತಿ।

ಅನೇಕಂಸಿಕತಂ ಪದನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಪದ**ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ। ಅನೇಕಂಸೇನ ಕತಂ **ಅನೇಕಂಸಿಕತ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅನೇಕಂಸೇನ ಕತ"ನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಕತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅನಿಯತೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅನಿಯತೇ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ। **ಸೋಪೀ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಧಮ್ಮೋಪಿ।

ಅಚ್ಚಯೇಸೂತಿ ದೋಸೇಸು। ತೇ ಹಿ ನಿದ್ದೋಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಯನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ **ಅಚ್ಚಯಾ**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಅಚ್ಚಯೇನ। **ಥೂಲೋ**ತಿ ಓಳಾರಿಕೋ। "ಥೂಲತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **"ತೇನೇತ"**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತೇನಸದ್ದಸ್ಸ ಕಾರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಚ್ಚಯಸ್ಸ ಥೂಲತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಆಪತ್ತಿಧಮ್ಮಂ। ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಲಹುಕಾಪತ್ತೀನಂ ಥೂಲೋ ಅಚ್ಚಯೋ **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯೋ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ದ್ವೇಭಾವೇ ಸತಿ ಸಂಯೋಗಪರತ್ತಾ ರಸ್ಸೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

"ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ದೇಸೇತಬ್ಬತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ **ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ,** ಆಪತ್ತಿದೇಸನತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಕತ್ತಬ್ಬಸ್ಸ ವಿನಯಕಮ್ಮಸ್ಸೇತಮಧಿವಚನಂ, ಸೋ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಕುಸಲಧಮ್ಮಸದ್ದೇನ ಕುಸಲಚಿತ್ತಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಕುಸಲಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ಕುಸಲಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಕುಸಲಚಿತ್ತಂ ಪಾತೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಾತೇತೀತಿ **ಪಾಚಿತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ "ಚಿತ್ತಪಾತಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಪದವಿಪರಿಯಾಯಂ ಕತ್ವಾ, ತಕಾರಸ್ಸ ಚ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ "ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯೋ ಹಿ ಪಾಳಿನಯೋ। ಣ್ಯಪಚ್ಚಯೋ ಹೇತುಕತ್ತತ್ಥವಾಚಕೋ। ನನು "ಪಾತೇತಿ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾವ "ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಚನಂ ಸಿದ್ಧಂ, ಕಸ್ಮಾ ಪನ "ಅಪರಜ್ಝತಿ ಚಿತ್ತಸಮ್ಮೋಹನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಯಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಯಸ್ಮಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾಸು ನಿಬ್ಬಚನಮೇವ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ "ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞಾತಕೋ ಸನ್ತೋ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ವುತ್ತಗಾರಯ್ಹಭಾವಕಾರಣದಸ್ಸನತ್ಥಮೇವಾ"ತಿ। "ಪಟಿದೇಸೇತಬ್ಬತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಾಪತ್ತಿದೇಸನಾನಯತೋ "ಗಾರಯ್ಹ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪಟಿ ವಿಸುಂ ವತ್ವಾ ದೇಸೇತಬ್ಬಾತಿ **ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾ**ತಿ ನಿಬ್ಬಚನಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದುಸದ್ದೋ ದುಟ್ಠುಅತ್ಥೋ ಚ ವಿರೂಪತ್ಥೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದುಟ್ಠು ಕತಂ, ವಿರೂಪಂ ವಾ ಕತ"ನ್ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ। **ತಂ ಪನೇತ**ನ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ, ಖಲಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ

ಯೋಜನಾ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। ಯಂ ಪಾಪನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯದೀ**ತಿ ಅಥ। **ಯದಿ**ಸದ್ದೋ ಹಿ ಅಥಪರಿಯಾಯೋ। **ಇದಮ್ಪೀ**ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ, ಪಾಪನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

“ಲಪಿತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ದುರಾಭಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭಾಸಧಾತುಯಾ ಕಥನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ಕಿಞ್ಚಿ ಭಿಯ್ಯೋ**ತಿ ತತೋ ಅತಿರೇಕಂ ಕಥೇತಬ್ಬವಚನಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಞ್ಚ ಯಂ ಪದ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚಕಾರೋ ಪಿಸದ್ದತ್ಥೋ “ಪದ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, **ಯಂ**ಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಯಸ್ಮಾ ತಮ್ಪಿ ಪದ”ನ್ತಿ। **ತಮ್ಪಿ ಪದ**ನ್ತಿ ತಮ್ಪಿ ವಚನಂ। **ಪದ**ಸದ್ದೋ ಹಿ ವಚನವಾಚಕೋ। ತಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಯಸ್ಮಾ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಥಂ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಯಸ್ಮಾ”ತಿ ಪದೇನ **ಯಂ**ಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಪದಂ। **“ಏತಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತೀ”**ತಿ ಸಂವಣ್ಣೇತಬ್ಬಪದಂ। “ದುಬ್ಭಾಸಿತನ್ತಿ ಏತಂ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ ಸಂವಣ್ಣನಾಪದಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಪದಂ, ಏತಂ ವಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಸೇಖಿಯಗಾಥಾಯ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಆಪತ್ತೀನಂ ನಿಬ್ಬಚನದೀಪಕಂ ವಚನಂ, ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಸ ದೀಪನತ್ಥಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಸಙ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದೀಪನತ್ಥ”ನ್ತಿ।

ತತ್ಥಾತಿ “ಛನ್ನಮತಿವಸ್ಸತೀ”ತಿಆದಿವಚನೇ। **ಗೇಹ**ನ್ತಿ ಪಕತಿಗೇಹಂ। ಇದಂ ಪನ ಗೇಹನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಮೂಲಾಪತ್ತಿಞ್ಚೇ”ತಿಆದಿ। “ಅವಿವಟ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ “ಸುಚ್ಛನ್ನ”ನ್ತಿ। **ವಿವಟ**ನ್ತಿ ಅಚ್ಛನ್ನಂ। ನಾತಿವಸ್ಸನಭಾವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಮೂಲಾಪತ್ತಿಞ್ಚೇ”ತಿಆದಿ। ವಿವರನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುದ್ಧನ್ತೇ**ತಿ ಸುದ್ಧಕೋಟ್ಠಾಸೇ। “ತಸ್ಮಾ”ತಿ ಚ “ತೇನಾ”ತಿ ಚ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅತ್ಥತೋ ಏಕಂ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ “ತೇನ ಕಾರಣೇನಾ”ತಿ। **ಏವಞ್ಚೇತಂ ವಿವಟ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಏತಂ ಛನ್ನಂ ಚೇ ವಿವಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪರಿಪಾತಿಯಮಾನಾನನ್ತಿ ಅಭಿಭೂಯಮಾನಾನಂ। “ರುಕ್ಖಾದಿಗಹನಂ ಅರಞ್ಞ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪವನ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅರಞ್ಞಪರಿಯಾಯತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಗತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಭವಭೇದಾದಿಅತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಟಿಸ್ಸರಣತ್ಥೇ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಟಿಸ್ಸರಣಂ ಹೋತೀ”ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಪವನಂ। **ತೇ**ತಿ ಮಿಗಾ। **“ಅಸ್ಸಸನ್ತೀ”**ತಿ ಪದೇನ “ಪಸ್ಸಸನ್ತೀ”ತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಅವಿನಾಭಾವತೋ, ಆನಾಪಾನಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಕಾಸೋ**ತಿ ಅಜಟಾಕಾಸೋ। **ಪಕ್ಖೀನ**ನ್ತಿ ವಿಹಙ್ಗಮಾನಂ। “ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಙ್ಖತಧಮ್ಮಾನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಧಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಙ್ಖತಧಮ್ಮೋಯೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ವಿನಾಸೋವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ವಿಭವ**ಸದ್ದೋ ವಿನಾಸವಾಚಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಸಙ್ಖತಧಮ್ಮಾನಂ। **ಗತೀ**ತಿ ಪತಿಟ್ಠಾ। ಕಸ್ಮಾ ವಿಭವೋ ಧಮ್ಮಾನಂ ಗತಿ ಹೋತೀತಿ ಆಹ “ನ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। **ತೇ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಙ್ಖತಧಮ್ಮಾ। **ವಿನಾಸ**ನ್ತಿ ವಿಭವಂ। **ಸುಚಿರಮ್ಪೀ**ತಿ ಅಸೀತಿವಸ್ಸಾದಿಕಾಲಮ್ಪಿ। **ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅರಹತೋ ಗತೀ**ತಿ ಸಂವಣ್ಣೇತಬ್ಬಪದಂ। “ಖೀಣಾಸವಸ್ಸಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅರಹತೋ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಅನುಪಾದಿಸೇಸನಿಬ್ಬಾನಧಾತೂ”ತಿ ಇಮಿನಾ **“ನಿಬ್ಬಾನ”**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತನಿಬ್ಬಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಗಾಥಾಯ ತೇ ತೇ ಅತ್ಥಾ ಸಂಗಹೇತ್ವಾ ಗಣಿಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕಂ।**

ಇತಿ ಪಠಮಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಅಧಿಕರಣಭೇದಂ

ಉಕ್ಕೋಟನಭೇದಾದಿವಣ್ಣನಾ

೩೪೦. ಅಧಿಕರಣಭೇದೇ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದ್ವೇ ಸಮಥೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮಥಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಞ್ಚ ಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಞ್ಚಾ”ತಿ। “ಪಟಿಸೇಧೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ

ಉಕ್ಕೋಟೇತೀತಿ ಏತ್ಥ ಕುಟಧಾತುಯಾ ಭೇದನತ್ಥಂ ಅತ್ಥತೋ ದಸ್ಸೇತಿ। ಭೇದನಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಥಪಟಿಸೇಧನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪೧. ದ್ವಾದಸಸು ಉಕ್ಕೋಟೇಸೂತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಅಕತಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿಆದಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ "ದುಕ್ಕಟಂ ಕಮ್ಮಂ, ಪುನ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ದ್ವೇ ಉಕ್ಕೋಟಾ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಅನಿಹತಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿಆದಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ "ದುನ್ನಿಹತಂ, ಪುನ ನಿಹನಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ದ್ವೇ ಉಕ್ಕೋಟಾ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಅವಿನಿಚ್ಛಿತನ್ತಿಆದಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ "ದುವಿನಿಚ್ಛಿತಂ, ಪುನ ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ದ್ವೇ ಉಕ್ಕೋಟಾ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಅವೂಪಸನ್ತನ್ತಿಆದಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ "ದುವೂಪಸನ್ತಂ, ಪುನ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ದ್ವೇ ಉಕ್ಕೋಟಾ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। **ಅಪಿಚಾ**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಪನ।

ತತ್ಥ ಜಾತಕನ್ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಸ್ಮಿಂವಿಹಾರೇ"ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂವಿಹಾರೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಅತ್ಥೇಸು, ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ಪಟಿಪಕ್ಖಂ ಅತ್ಥಯನ್ತಿ ಇಚ್ಛನ್ತೀತಿ **ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ**। **ಪಾಳಿಮುತ್ತಕವಿನಿಚ್ಛಯೇನೇವಾ**ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಆಗತೇಹಿ ಸಮಥೇಹಿ ಮುತ್ತಕೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಮತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೇನೇವ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಅಧಿಕರಣಂ। **ಯೇನಾಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೇನಾ**ತಿ ಪಾಳಿಮುತ್ತಕೇನ ಯೇನಾಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೇನ।

ಅಞ್ಞೋತಿ ನೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಅಞ್ಞೋ ವಿನಯಧರೋ ಪುಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಹಿ ಚಾ**ತಿ ನೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಚ।

ಏತಸ್ಸಾತಿ ವಿನಯಧರಸ್ಸ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ವಿನಯಧರೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಂ ಗಾಮಂ। **ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಾ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಾ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿ। **ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ತೇ ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ। **ನಿಜ್ಝಾಪೇನ್ತೀ**ತಿ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿ। **ಉಕ್ಕೋಟೇತಿ ಯೋ**ತಿ ಯೋ ಉಕ್ಕೋಟೇತಿ। **ಏತೇ**ತಿ ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ, ದಿಸ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಗಾಮಂ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏವ।

ತತ್ಥೇವಾತಿ ಗಾಮಮೇವ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ। **ತತ್ಥ ಗತ**ನ್ತಿ ತಂ ಗಾಮಂ ಗತಂ।

"ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮೇವ ಅತಿದಿಸತಿ।

ಸಙ್ಘೇನ...ಪೇ॰... ಅಧಿಕರಣೇ ವದನ್ತೋಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಂ ಪನೇತಂ ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಂ। **ವದನ್ತೋಪೀ**ತಿ **ಪಿ**ಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ತಿಣವತ್ಥಾರಕಂ ಉಕ್ಕೋಟೇನ್ತೋಯೇವ ಉಕ್ಕೋಟೇತಿ ನಾಮ, ಅಥ ಖೋ ವದನ್ತೋಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋತಿಆದೀಸು ಅಗತಿಗಮನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿನಯಧರೋ ಹುತ್ವಾ"ತಿಆದಿ। ಅತ್ಥಾಯ ಉಕ್ಕೋಟೇನ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನತ್ಥಂ ಚರನ್ತಸ್ಸ। ಮನ್ದೋ ಪನ ಉಕ್ಕೋಟೇತಿ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕೋ ಬಲವನಿಸ್ಸಿತೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಹನಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ**ನ್ತಿ ಗಹನಸದಿಸಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಪವನಸದಿಸಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಲವನ್ತೋ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚ**ಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸು ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ನಿಸ್ಸಿತತ್ತಾ**ತಿ ಏಕಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಿತತ್ತಾ। **ಬಲವನಿಸ್ಸಿತೋ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಚ ಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬಕತ್ತೂಸು ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿಸಮಾದಿನಿಸ್ಸಿತಸ್ಸ।

ಸೋತಿ ಸಾಮಣೇರೋ। **ಮಙ್ಕುಭೂತಾತ್ಥಾ**ತಿ ಮಙ್ಕೂ ಹುತ್ವಾ ಭೂತಾ, ಮಙ್ಕುಂ ವಾ ಪತ್ತಾ ಅತ್ಥ ಭವಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇ**ತಿ ಪರಾಜಯಭಿಕ್ಖೂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ। **ಸೋ**ತಿ ಸಾಮಣೇರೋ। **ತೇ**ತಿ ಪರಾಜಯಭಿಕ್ಖೂ। **ತ**ನ್ತಿ ಸಾಮಣೇರಂ। **ಸೋ**ತಿ ದಹರೋ। **ತತೋ**ತಿ ಸನ್ನಿಪಾತಕಾರಣಾ। **ಹಿಯ್ಯೋ**ತಿ ಅನನ್ತರಾತೀತಾಹೇ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ ವದೇತಿ। **ಸೋ**ತಿ ದಹರೋ। ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಗಚ್ಛಾ**ತಿ ಗಚ್ಛಾಹಿ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಗತಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಿಸ್ಸಾತಿ** ಕೇನ ಕಾರಣೇನ। ಏವಂ ಇಮಿನಾಕಾರೇನ ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ನನೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋತಿ** ವಿನಿಚ್ಛಯಕಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು। ಛನ್ದದಾಯಕೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋಯೇವ।

ಅಧಿಕರಣನಿದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

೩೪೧. ಕಿಂನಿದಾನನ್ತಿಆದೀಸು ಛಸು ಪದೇಸು ಸಮಾಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕಿಂನಿದಾನಮಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಸ್ಸ। "ಕಿಂನಿದಾನ"ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಸತಿಪಿ ಸಮಾಸಭಾವೇ ಬ್ಯಞ್ಜನನ್ತಪಕತಿಕತ್ತಾ "ಕಿ"ನ್ತಿ ನಿಗ್ಗಹಿತನ್ತಭಾವೇನ ಉಚ್ಚಾರಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬಾನೇತಾನೀತಿ** ಸಬ್ಬಾನಿ ನಿದಾನನ್ತಿಆದೀನಿ ಏತಾನಿ ಪದಾನಿ। **ವೇವಚನಾನೀತಿ** ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ "ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಅತ್ಥೇ ವಿವಿಧಾನಿ ವಚನಾನಿ **ವಿವಚನಾನಿ,** ತಾನಿಯೇವ **ವೇವಚನಾನಿ**। ಅಥ ವಾ ವಿವಿಧಂ ವಚನಮೇತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸಾತಿ ವಿವಚನಂ, ಕಾರಣಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಭಿಧೇಯ್ಯಅಭಿಧಾನಭಾವೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ ವಿವಚನಸ್ಸ ಏತಾನಿ **ವೇವಚನಾನಿ,** ಪದಾನಿ।

"ಅಟ್ಠಾರಸಭೇದಕರವತ್ಥುಸಙ್ಖಾತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿವಾದಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿವಾದನ್ತಿ** ಅಟ್ಠಾರಸಭೇದಕರವತ್ಥುಸಙ್ಖಾತಂ ವಿವಾದಂ। **ಏತನ್ತಿ** "ವಿವಾದನಿದಾನ"ನ್ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಅನುವಾದಾಧಿಕರಣಸ್ಸ। **ಇದಮ್ಪೀತಿ** "ಅನುವಾದನಿದಾನ"ನ್ತಿ ವಚನಮ್ಪಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಸ್ಸ। **ಏತನ್ತಿ** "ಆಪತ್ತಿನಿದಾನ"ನ್ತಿ ವಚನಂ। ಕಿಚ್ಚಮೇವ ಬ್ಯಞ್ಜನವಡ್ಢನವಸೇನ **ಕಿಚ್ಚಯನ್ತಿ** ವುತ್ತಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಸ್ಸ। ಸಮನುಭಾಸನಾದೀನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಕಿಚ್ಚಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತನ್ತಿ** "ಕಿಚ್ಚಯನಿದಾನ"ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ಏಕಪದಯೋಜನಾತಿ** ಏಕೇನ **"ನಿದಾನ"**ನ್ತಿ ಪದೇನ ಯೋಜನಾ। **ಸಬ್ಬಪದಾನೀತಿ** ಸಬ್ಬಾನಿ ಸಮುದಯಾದೀನಿ ಪದಾನಿ।

ನವನ್ನನ್ತಿ ಜಾತಿವಸೇನ ಛನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ನವಸು ಅನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ತಿಕವಸೇನೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಮತ್ತನ್ತಿ** ಹೇತುಪಚ್ಚಯವಸೇನ ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ತತಿಯಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ।

೩೪೩. ದ್ವಾದಸ ಮೂಲಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಾದಸನ್ನಂ ಮೂಲಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕೋಧಉಪನಾಹಯುಗಳಕಾದೀನೀ"ತಿಆದಿ । ಏತ್ಥ (ವಿಭ॰ ೮೩೩, ೯೪೪) ಆದಿಸದ್ದೇನ ಮಕ್ಖಪಳಾಸಯುಗಳ ಇಸ್ಸಾಮಚ್ಛರಿಯಯುಗಳ ಮಾಯಾಸಾಠೇಯ್ಯಯುಗಳ ಪಾಪಿಚ್ಛಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯುಗಳ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಪರಾಮಾಸಿಆಧಾನಗ್ಗಾಹಿದುಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯುಗಳವಸೇನ ಪಞ್ಚ ಯುಗಳಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅಜ್ಝತ್ತಸನ್ತಾನಪ್ಪವತ್ತಾನೀತಿ** ನಿಯಕಜ್ಝತ್ತಸನ್ತಾನೇ ಪವತ್ತಾನಿ।

ಅಟ್ಠಾರಸಭೇದಕರವತ್ಥೂನಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಭಾವಂ ನಿಬ್ಬಚನೇನ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ತನ್ತಿ** ಅನುವಾದಾಧಿಕರಣಂ, ಸಮುಟ್ಠಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಚ "ಏತೇಸೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಕರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಏತೇಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇನಾತಿ** ಕಾರಣೇನ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ವಿವಾದಾಧಿಕರಣಸ್ಸ। **ಏತಾನೀತಿ** ಅಟ್ಠಾರಸಭೇದಕರವತ್ಥೂನಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಧಿಕರಣಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸು ಸಮುಟ್ಠಾನೇಸು।

೩೪೪. ಏಕೇನ ಅಧಿಕರಣೇನ ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣೇನಾತಿ ಇದಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತಾನೀತಿ** ಅಧಿಕರಣಾನಿ। **ಏಕಂಸತೋತಿ** ಏಕಂಸೇನ, ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ।

ಸಾವಸೇಸಾಪತ್ತಿ ಸಮ್ಮತಿ ವಿಯ ಅನವಸೇಸಾಪತ್ತಿ ನ ಸಮ್ಮತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಸ್ಮಾ ನ ಸಮ್ಮತೀತಿ ಆಹ "ನ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಯಸ್ಮಾ। **ಸಾತಿ** ಅನವಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿ। **ತತೋತಿ** ಅನವಸೇಸಾಪತ್ತಿತೋ। ಏತ್ಥ ಚ "ನ ಸಕ್ಕಾ ದೇಸೇತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಯಾ ಅಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ…ಪೇ॰… ಪತಿಟ್ಠಾತು"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನಿಯಾ ಅಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ।

೩೪೯. ತತೋತಿ ನಯತೋ। **ಯತ್ಥ ಸತಿವಿನಯೋತಿ**ಆದಿಕಾ ಛ ಯಮಕಪುಚ್ಛಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಾಸನ್ತಿ** ಪುಚ್ಛಾನಂ। **ಪಕಾಸಿತೋತಿ** ಪಾಕಟೋ।

೩೫೦. ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಮಥಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಸತಿವಿನಯವಸೇನ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಮಥಾನಂ। **ಯಸ್ಮಾತಿ** ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪತ್ತವಟ್ಟೀನಂ ನಾನಾಕರಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಸತಿವಿನಯಾನಂ ನಾನಾಕರಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಯಸ್ಮಾ ಕದಲಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಪತ್ತವಟ್ಟೀನಂ ನಾನಾಕರಣಂ ವಿನಿಬ್ಭುಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ವಿಯ ತೇಸಂ ನಾನಾಕರಣಂ ವಿನಿಬ್ಭುಜ್ಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ। **ತೇನಾತಿ** ಕಾರಣೇನ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇಸು।

ಸತ್ತಸಮಥನಿದಾನವಣ್ಣನಾ

೩೫೧. ಅಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಸ್ಸ। **ತತ್ಥಾತಿ** "ನಿದಾನನಿದಾನೋ"ತಿ ಪಾಠೇ। **ಇದನ್ತಿ** ಸಮ್ಮುಖಾಚತುಕ್ಕಂ। **ಲದ್ಧುಪವಾದೋತಿ** ಲದ್ಧೋ ಪರೇಸಂ ಉಪವಾದೋ ಯೇನಾತಿ ಲದ್ಧುಪವಾದೋ, ಖೀಣಾಸವೋ। **ಯಸ್ಸ ಚಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಚ ಸನ್ತಿಕೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಭಿನ್ನನ್ತಿ** ದೇಸಕಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ।

೩೫೩. ನನು ಪುಚ್ಛಾಯಂ "ಸತ್ತನ್ನಂ ಸಮಥಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಕಸ್ಮಾ ಪನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾಯಂ ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಸ್ಸ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಕಿಞ್ಚಾಪೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ **ಕಿಞ್ಚಾಪಿ**ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ, **ಪನ**ಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ। ತಥಾ ವುತ್ತಮ್ಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಮ್ಮಸಙ್ಗಹಾಭಾವೇನಾತಿ** ಕಮ್ಮೇ ಸಙ್ಗಹಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ "ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। ಕಮ್ಮಂ ಕರೀಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ ಕಿರಿಯಾ, ಇತ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾತಿ ಇತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಕರಿಯತೇ ಠಪಿಯತೇ **ಕರಣಂ**। ಸಯಂ ಉಪಗಮಿಯತೇ **ಉಪಗಮನಂ**। ಅಜ್ಝೇಸನೇನ ಪರಂ ಉಪಗಮಾಪಿಯತೇ **ಅಜ್ಝುಪಗಮನಂ**। ಅಧಿವಾಸಿಯತೇ **ಅಧಿವಾಸನಾ**। ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಯತೇ **ಅಪಟಿಕ್ಕೋಸನಾ**। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕರಣನ್ತಿ ತಸ್ಸಾಯೇವಾ"ತಿಆದಿ। **ಏತನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಂ। **ಮೇತಿ** ಮಯ್ಹಂ। ಖಮುಧಾತುಪಯೋಗೇ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಸಮ್ಪದಾನವಚನಂ। ಅಥ ವಾ ಮೇತಿ ಮಯಾ। ಕತ್ವತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ, ಸಾಮಿವಚನಂ ವಾ। **ಖಮತೀತಿ** ಕತ್ತುರೂಪಸದಿಸಂ ಕಮ್ಮರೂಪಂ। ರೂಪಞ್ಹಿ ಕತ್ತುರೂಪಸದಿಸಂ ಕಮ್ಮರೂಪಂ "ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ೧೨೭) ವಿಯ। ಕಮ್ಮರೂಪಸದಿಸಂ ಕತ್ತುರೂಪಂ "ಉಪಾಸಕೋ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯತೀ"ತಿಆದೀಸು (ಪಟ್ಠಾ॰ ೧.೧.೪೨೩) ವಿಯ। ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮತ್ಥೇ ಪವತ್ತೋ ಯಪಚ್ಚಯೋ ಲೋಪೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸತ್ತಸಮಥನಾನಾತ್ಥಾದಿವಣ್ಣನಾ

೩೫೪. ಮಾತಾಪುತ್ತಾದೀನಂ ಅಯಂ ವಿವಾದೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ವಿರುದ್ಧವಾದತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವದನಂ ವಾದೋ, ವಿರುದ್ಧೋ ವಾದೋ **ವಿವಾದೋತಿ** ನಿಬ್ಬಚನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಧಿಕರಣೀಯತಾಯಾತಿ** ವೂಪಸಮಿತತಾಯ। ಇಮಿನಾ ಅಧಿಕರಿಯತಿ ಸಮಥೇಹಿ ವೂಪಸಮಿಯತೀತಿ **ಅಧಿಕರಣನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಅಧಿಕರಣಭೇದೇಸು।

ಇತಿ ಅಧಿಕರಣಭೇದವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕಂ

ಚೋದನಾದಿಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾವಣ್ಣನಾ

೩೫೯. ದುತಿಯಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಯಂ ಚೋದನಾ ನಾಮ ಕಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚೋದನಾತಿ ಆಹ "ವತ್ಥುಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚೋದನಾ"ತಿ। ದೋಸಂ ಸರಾಪೇತೀತಿ **ದೋಸಸಾರಣಾ। ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೋತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ನಿಪತನಂ। ಇಮಿನಾ **ಸಙ್ಘೋತಿ** ಏತ್ಥ ಉತ್ತರಪದಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮತಿಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಮತಿಸದ್ದೋ ಇಚ್ಛತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ವುಚ್ಚತಿ ಮನ್ತಗ್ಗಹಣ"ನ್ತಿ। **ತನ್ತಿ** ಮತಿಕಮ್ಮಂ।

"ತೇನ ಚುದಿತಕಪುಗ್ಗಲೇನಾ"ತಿ ಪದಂ "ಸಾರಣತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ। **ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾತಿ** ತಸ್ಸ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ, ಇಮಿನಾ "ನಿಗ್ಗಹತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇ। **ಪರಿಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯಾತಿ** ಪರಿ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹಣತ್ಥಾಯ। **ಧಮ್ಮಾ-ಧಮ್ಮನ್ತಿ** ಭೂತಾಭೂತಂ। "ವಿನಿಚ್ಛಯಸನ್ನಿಟ್ಠಾಪನತ್ಥ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಮಾ ಖೋ ಪಟಿಘನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಟಿಘಸದ್ದೋ** ಕೋಪಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಕೋಪಂ ಮಾ ಜನಯೀ"ತಿ। "ಚುದಿತಕೇ ವಾ ಚೋದಕೇ ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಸಚ್ಚೇ"ತಿ ಆಧಾರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಸಚೇ ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ ತುವನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಅನುವಿಜ್ಜಕಸದ್ದೋ** ವಿನಯಧರಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ವಿನಯಧರೋ"ತಿ। ವಿನಯಧರೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಚೋದಕಚುದಿತಕಾನಂ ವಚನಂ ಅನುಮಿನಿತ್ವಾ ವತ್ಥುಆಪತ್ತಾದಿವಸೇನ ವಿದತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಅನುವಿಜ್ಜಕೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ।

ವಿರುದ್ಧಂ ಗಾಹಂ ಸಂವತ್ತೇತೀತಿ **ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಂ।** "ನ ತ್ವ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಣಿಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಾಯಾತಿ** ಕಥಾಯ। ಸುತ್ತಾದೀನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಸುತ್ತಂ ನಾಮಾ"**ತಿಆದಿ।

ಅನುಯುಞ್ಜನವತ್ತನ್ತಿ ಅನುಯುಞ್ಜನಸ್ಸ, ಅನುಯುಞ್ಜನೇ ವಾ ವತ್ತಂ। ಕುಸಲೇನ ಬುದ್ಧಿಮತಾತಿ ಏತ್ಥ **ಕುಸಲಸದ್ದೋ** ಛೇಕಪರಿಯಾಯೋ, **ಬುದ್ಧಿಮನ್ತುಸದ್ದೋ** ಪಣ್ಡಿತಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಛೇಕೇನ ಪಣ್ಡಿತೇನಾ"ತಿ। "ಞಾಣಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಬುದ್ಧಿಮತಾತಿ** ಏತ್ಥ ನ ಕೇವಲಂ ಞಾಣಸಾಮಞ್ಞಂ, ಅಥ ಖೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಯನ್ತಿ** ಏಸೋ ಯಥಾವುತ್ತೋ ಅತ್ಥೋ। **ಅಯಂ ಪನಾತಿ** ಏಸೋ ವಕ್ಖಮಾನೋ ಪನ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಾಸು ಗಾಥಾಸು। ಸಚೇ ತ್ವಂ ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ ಹೋಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಂ ಪನ ಅನುಯೋಗವತ್ತಂ ಕತಂ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಂ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಅನುಲೋಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ಅನುಯೋಗವತ್ತಂ। **ಇತೀತಿ** ಅಯಂ ಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಸಙ್ಖೇಪವಣ್ಣನಾ। **ಅತ್ತನೋತಿ** ಅನುವಿಜ್ಜಕಸ್ಸ। **ಸಮ್ಪರಾಯೇತಿ** ಪರಲೋಕೇ। **ಯೋತಿ** ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ। **ತನ್ತಿ** ಅನುಯೋಗವತ್ತಂ । **ಗತಿನ್ತಿ** ಸುಗತಿಂ। **ಹಿತನ್ತಿ** ಚೋದಕಚುದಿತಕಾನಂ ಹಿತಂ। **ಗವೇಸನ್ತೋತಿ** ಞಾಣೇನ ಏಸನ್ತೋ। ಇಮಿನಾ ಹಿತಂ ಏಸನ್ತೋತಿ **ಹಿತೇಸೀತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮೇತ್ತಞ್ಚಾತಿ** ಅಪ್ಪನಾಪತ್ತಂ ಮೇತ್ತಞ್ಚ। **ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗಞ್ಚಾತಿ** ಅಪ್ಪನಾಮೇತ್ತಾಯ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಕಮ್ಮಉಪಚಾರಮೇತ್ತಞ್ಚ। ತವ ಭಾರೇ ಸಙ್ಘೇನ ಕತೇ ಏವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯೋತಿ ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ। **ಏತೇಸನ್ತಿ** ಚೋದಕಚುದಿತಕಾನಂ। "ಭಾಸಿತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ವೋಹಾರಸದ್ದೋ** ಭಾಸಿತಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತನ್ತಿ** ಸಹಸಾ ವೋಹಾರಂ।

ಅನುಸನ್ಧಿತನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಾನುಸನ್ಧಿಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ಕಥಾನುಸನ್ಧಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। ಕಥಾಯ ಅನುರೂಪಂ ಸನ್ದಹನಂ **ಕಥಾನುಸನ್ಧಿ। ಪಟಿಞ್ಞಾನುಸನ್ಧಿತೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಟಿಞ್ಞಾಸದ್ದಅನುಸನ್ಧಿಸದ್ದಾನಂ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣತೋ ಅಞ್ಞಂ ಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಅಥವಾ"**ತಿಆದಿ। ಲಜ್ಜಿಂ ಪುಗ್ಗಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಗಾಥಾಯಂ। **ವತ್ತಾನುಸನ್ಧಿನಾತಿ** ಆಚಾರಸಙ್ಖಾತೇನ ವತ್ತೇನ ಅನುಸನ್ಧಿನಾ ಅಸ್ಸ ಅಲಜ್ಜಿಸ್ಸ ವತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯಾ ಪಟಿಞ್ಞಾ ಸನ್ಧಿಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಜಾನನ್ತೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಜಾನನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಇಮಿನಾ **ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಸಞ್ಚೇತೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವೀತಿಕ್ಕಮಚೇತನಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಚೇತೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ನ ದೇಸೇತಿ ನ ವುಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರಿಗೂಹತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಪರಿಗೂಹನಂ

ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ನ ದೇಸನಂ ನ ವುಟ್ಠಾನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಯನ್ತಿ “ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ವಚನಂ। **ತುಮ್ಹೇಹೀ**ತಿ ಪರಿಹಾರಕಾರಕೇಹಿ। **ಸಚ್ಚ**ನ್ತಿ ತಥಂ ಅವಿತಥಂ। **ಅಹಮ್ಪೀ**ತಿ ಚೋದಕೋಪಿ। **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ಪರಿಹಾರಕಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ನ**ನ್ತಿ “ಸಞ್ಚಿಚ್ಚಾ”ತಿಆದಿವಚನಂ। **ತ**ನ್ತಿ ತುವಂ, ತ್ವಂ ವಾ।

ಪುಬ್ಬಾಪರನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪುಬ್ಬೇ ಕಥೇತಬ್ಬಂ **ಪುಬ್ಬಂ,** ಅಪರಮ್ಹಿ ಕಥೇತಬ್ಬಂ **ಅಪರಂ,** ಪುಬ್ಬಞ್ಚ ಅಪರಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಾಪರನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪುರೇ”ತಿಆದಿ। “ತಸ್ಮಿಂ ಪುಬ್ಬಾಪರೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ **ಪುಬ್ಬಪರಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ದ್ವೀಹೀತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸವಸೇನ ದ್ವೀಹಿ। **ಪಞ್ಚಹೀ**ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಹಿ। **ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ**ತಿ “ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಧ॰ ಸ॰ ೧೨೨೧) ದಸವತ್ಥುಕಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ। **ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕದಿಟ್ಠಿಯಾ**ತಿ “ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ”ತಿಆದಿನಾ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೩೧; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೬೯) ದಸವತ್ಥುಕಾಯ ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕದಿಟ್ಠಿಯಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ದುತಿಯಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕೇಸು।

ಇತಿ ದುತಿಯಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಚೋದನಾಕಣ್ಡಂ

ಅನುವಿಜ್ಜಕಕಿಚ್ಚವಣ್ಣನಾ

೩೬೦-೧. ಇದಾನಿ ಆರದ್ಧನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಏಕೇನ ಮಾತುಗಾಮೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋ**ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ತ**ನ್ತಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಂ ಪವಿಸನ್ತಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಂ। **ಇತರೋ**ತಿ ಚುದಿತಕೋ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೋದಕಸ್ಸ। **ನ ಉಪೇತೀ**ತಿ ನ ಉಪಗಚ್ಛತಿ। **ನ ಪಟಿಜಾನಾತೀ**ತಿ ನ ಪಟಿಸ್ಸವಂ ಕರೋತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಪವಿಸನ್ತಟ್ಠಾನೇ। **ಯ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ। **ತೇನಾ**ತಿ ಚೋದಕೇನ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೋದಕಸ್ಸ ವಚನೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತರೋ**ತಿ ಚುದಿತಕೋ। **ಅಸುದ್ಧಪರಿಸಙ್ಕಿತೋ**ತಿ ಅಸುದ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠಾನೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ಪರಿಸಙ್ಕಿತೋ। ತದತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ “ಅಮೂಲಕಪರಿಸಙ್ಕಿತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ। **ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಅನುವಿಜ್ಜಕಕಿಚ್ಚೇಸು।

ಇತಿ ಅನುವಿಜ್ಜಕಕಿಚ್ಚವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಚೋದಕಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ

೩೬೨-೩. ಸಚ್ಚೇ ಚ ಅಕುಪ್ಪೇ ಚಾತಿ ಪಧಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪತಿಟ್ಠಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। “ಯ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಸಚ್ಚೇ ಪತಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ। “ನ ಚಾ”ತಿಆದಿನಾ ಅಕುಪ್ಪೇ ಪತಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಓತಿಣ್ಣಞ್ಚಾ**ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಓತಿಣ್ಣಞ್ಚ। “ವಚನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಓತಿಣ್ಣಾನೋತಿಣ್ಣಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ। “ಓತಿಣ್ಣಾನೋತಿಣ್ಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಚನೇತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚೋದಕಸ್ಸ ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ “ಧಮ್ಮೋ”ತಿ ವಾ “ಅಧಮ್ಮೋ”ತಿ ವಾ “ಬಾಲೋ”ತಿ ವಾ “ಪಣ್ಡಿತೋ”ತಿ ವಾ ಚೋದಕಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ। **ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಚುದಿತಕೋ ನು ಖೋ, ನೋತಿ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ। **ಅನುವಿಜ್ಜಕಸ್ಸ ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ವಿನಿಚ್ಛಿತುಂ, ನೋತಿ ಅನುವಿಜ್ಜಕಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ। ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇನ ಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿಆದೀಸು ಧಮ್ಮಾದೀನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಧಮ್ಮೋತಿ ಭೂತಂ ವತ್ಥೂ”ತಿಆದಿ। ಏತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಚ ಏತೇನ ವಿನಯೇನ ಚ ಏತೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇನ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಮಾ ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ವೂಪಸಮೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅನುವಿಜ್ಜಕಸ್ಸ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ।

ಅವಞ್ಞನ್ತಿ ಅವಜಾನನಂ। **ಇಮೇತಿ** ಥೇರಾ। “ಖತತ್ತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾ ಖಞ್ಞತೀತಿ **ಖತೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಉಪಹನಿಯನ್ತೀತಿ **ಉಪಹತಾನಿ,** ಉಪಹತಾನಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅನೇನಾತಿ **ಉಪಹತಿನ್ದ್ರಿಯೋ।** “ಪಞ್ಞಾಯ ಅಭಾವತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ದುಮ್ಮೇಧೋತಿ** ಏತ್ಥ ದುಸದ್ದೋ ಅಭಾವತ್ಥೋ, ಮೇಧಾಸದ್ದೋ ಪಞ್ಞಾಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ನತ್ಥಿ ಮೇಧಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ದುಮ್ಮೇಧೋತಿ** ನಿಬ್ಬಚನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಖತೋ…ಪೇ॰… ದುಮ್ಮೇಧೋ ಸೋ ಅನುವಿಜ್ಜಕೋ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಉಪಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಪಾಠಸ್ಸ, ಗಾಥಾಯ ವಾ। ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಚುದಿತಕಚೋದಕೇಸು ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಉಭೋಪೇತೇತಿ** ಉಭೋಪಿ ಏತೇ ಆಮಿಸಪುಗ್ಗಲನಿಸ್ಸಯೇ। **ಧಮ್ಮೋತಿ** ಸಾಸನಧಮ್ಮೋ। **ಇತೀತಿ** ಅಯಮತ್ಥೋ।

ಉಪಕಣ್ಣಕಂ ಜಪ್ಪತೀತಿ ಏತ್ಥ ಕಣ್ಣಸ್ಸ ಸಮೀಪಂ ಉಪಕಣ್ಣಂ, ತದೇವ ಉಪಕಣ್ಣಕನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏವಂ ಕಥೇಹೀ”ತಿಆದಿ। “ಕಣ್ಣಮೂಲೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಕಣ್ಣಕನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಸದ್ದಸ್ಸ ಸಮೀಪತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮನ್ತೇತೀತಿ** ಕಥೇತಿ। ಇಮಿನಾ ಜಪ್ಪಧಾತುಯಾ ಕಥನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಜಿಮ್ಹಂ ಪೇಕ್ಖತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಜಿಮ್ಹಸದ್ದೋ ಕುಟಿಲವಾಚಕೋ, ಕುಟಿಲಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಇಧ ದೋಸೋತಿ ಆಹ “ದೋಸಮೇವಾ”ತಿ।

ಕಥಾನುಸನ್ಧೀತಿ ಚುದಿತಕಅನುವಿಜ್ಜಕಾನಂ ಕಥಾಯ ಅನುಸನ್ಧಿ। **ವಿನಿಚ್ಛಯಾನುಸನ್ಧೀತಿ** ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ ಕತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಾನಾಪತ್ತಿವಿನಿಚ್ಛಯಸ್ಸ ಅನುಸನ್ಧಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಚೋದನಾಕಣ್ಡೇ।

ಇತಿ ಚೋದನಾಕಣ್ಡವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಚೂಳಸಙ್ಗಾಮಂ

ಅನುವಿಜ್ಜಕಸ್ಸ ಪಟಿಪತ್ತಿವಣ್ಣನಾ

೩೬೫. ಚೂಳಸಙ್ಗಾಮೇ ಸಮಾಗಮನಂ **ಸಙ್ಗಾಮೋ,** ಸಮಾಗಮೇನ್ತಿ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವಾ **ಸಙ್ಗಾಮೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಙ್ಗಾಮೋ ವುಚ್ಚತಿ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೋ”ತಿ। ಸನ್ನಿಪತನಂ **ಸನ್ನಿಪಾತೋ,** ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದೇಸೇತಿ ವಾ ಸನ್ನಿಪಾತೋ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ನಿಪಾತೋ **ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೋ।** ಸಙ್ಗಾಮ ಯುದ್ಧೇತಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೮ ಮಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಯುದ್ಧಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಅಧಿಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತದತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ತತ್ರ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ರಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಗಾಮೇ, ಸಮೋಸರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಪಕ್ಖಂ ಅತ್ಥಯನ್ತಿ। **ಉದ್ಧಮ್ಮನ್ತಿ** ಧಮ್ಮತೋ ವಿಯೋಗಂ। ದೀಪೇನ್ತಾ ಹುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಕೇ ವಿಯಾತಿ ಆಹ “ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾ ವಿಯಾ”ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪವತ್ತೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲದ್ಧಿನ್ತಿ** ಉದ್ಧಮ್ಮಾದಿವಾದಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸಙ್ಗಾಮೇ। **ಅವಚರತೀತಿ** ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಚಾರೇತಿ ಪವತ್ತೇತಿ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪವತ್ತೇತೀ”ತಿ। ಏತ್ಥ “ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅವತ್ಯೂಪಸಗ್ಗಸ್ಸ** ಓಗಾಹತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪವತ್ತೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಚರಧಾತುಸ್ಸ ಕಾರಿತನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ಸಹಕಾರಿತಕಮ್ಮೇನ ಪವತ್ತನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಗಾಮೇ ಅವಚರತೀತಿ **ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೋತಿ** ನಿಬ್ಬಚನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕೋ ವಿಯಾತಿ ಆಹ “ಯಸತ್ಥೇರೋ ವಿಯಾ”ತಿ। **ಮಾನದ್ಧಜನ್ತಿ** ಕೇತುಕಮ್ಯತಾಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಮಾನಸಙ್ಖಾತಂ ಧಜಂ। **ರಜೋಹರಣಸಮೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ರಜಂ ಹರತಿ ಅಪನೇತಿ ಅನೇನಾತಿ **ರಜೋಹರಣಂ,** ಪಾದಪುಞ್ಛನಂ, ತೇನ ಸಮೇನಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಾದಪುಞ್ಛನಸಮೇನಾ”ತಿ। ಪಾದಂ ಪುಞ್ಛತಿ ಸೋಧೇತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪಾದಪುಞ್ಛನಂ,** ತೇನ ಸಮೋ **ಪಾದಪುಞ್ಛನಸಮೋ,** ತೇನ। ಸಮಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಯಥಾ”ತಿಆದಿ। ರಜೋಹರಣಸ್ಸ ನೇವ ರಾಗೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಥಾಪತಿರೂಪನ್ತಿ** ಪತಿರೂಪಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಂ, ಪತಿರೂಪಾನತಿಕ್ಕನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಕಥೇನ್ತೇನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಾಮಂ ವಾ ಧಮ್ಮೋತಿ** ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಕೋತಿ ಆಹ “ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯನಿಸ್ಸಿತಾ ವಾ”ತಿಆದಿ। ರೂಪಾರೂಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ಸಮಥಾಚಾರೋ ಚ

ವಿಪಸ್ಸಾನಾಚಾರೋ ಚ ಠಾನವತ್ತಞ್ಚ ನಿಸಜ್ಜವತ್ತಞ್ಚ, ಆದಿಸದ್ದೇನ ಚಙ್ಕಮವತ್ತಾದೀನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಚುದ್ದಸಮಹಾವತ್ತಾದೀನಂ "ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯನಿಸ್ಸಿತಾ"ತಿ ಪದೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ ವತ್ತಸದ್ದೇನ ಠಾನವತ್ತಾದೀನಿ ಏವ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ, ಆದಿಸದ್ದೇನ ಚಙ್ಕಮವತ್ತಾದೀನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಪರೋ ವಾ ಅಜ್ಝೇಸಿತಬ್ಬೋ**ತಿ ಯೋವಾ ಸೋ ವಾ ಕೋಚಿ ಅಜ್ಝೇಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಯೋ"ತಿಆದಿ। ಇಮಿನಾ ನ ಯೋ ವಾ ಸೋ ವಾ ಕೋಚಿ ಅಜ್ಝೇಸಿತಬ್ಬೋ, ಸಮತ್ಥೋಯೇವ ಪನ ಅಜ್ಝೇಸಿತಬ್ಬೋತಿ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಆವುಸೋ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅರಿಯೋ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ನ ಕೇವಲಂ ಕಥೇತುಂ ಅಸಮತ್ಥವಸೇನ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರವಸೇನ ಪನಾತಿ ಆಹ "ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರವಸೇನ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ"ತಿ। ಅರಿಯಾನಂ ಏಸೋ **ಅರಿಯೋ,** ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ। "ನಾವಜಾನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ನಾತಿಮಞ್ಞಿತಬ್ಬೋ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನ ಮಞ್ಞಿತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಉಪಜ್ಝಾಯೋತಿ ಚೋದಕಚುದಿತಕಾನಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು "ನ ಆಚರಿಯೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿಪದೇಸು। ಕುಲಮೇವ ಜಾತಿನಾಮಗೋತ್ತವಸೇನ ಅಯನ್ತಿ ಅಪದಿಸಿಯತೀತಿ **ಕುಲಪದೇಸೋ। ಅತ್ರಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ರ ಅಸ್ಸಾತಿ ಪದಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ರಸದ್ದೋ ಪುಗ್ಗಲವಿಸಯೋ, ಅಸ್ಸಸದ್ದೋ ಆಖ್ಯಾತಿಕೋತಿ ಆಹ "ಅತ್ರ ಪುಗ್ಗಲೇ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಸ್ಸಸದ್ದಸ್ಸ ಸಬ್ಬನಾಮತ್ತಞ್ಚ "ಭವತೀ"ತಿ ವತ್ತಮಾನಿಕಭಾವಞ್ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಪರಿಸಾನುವಿಧಾಯಕೇನಾ**ತಿ ಪರಿಸಾಯ ಅನುಮತಂ ಕರೋನ್ತೇನ। ಇಮಿನಾ **ನೋ ಪರಿಸಕಪ್ಪಿಕೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಕಪ್ಪ**ಸದ್ದೋ ವಿರುಜ್ಝತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ನ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾ**ತಿ ಮುದನ್ತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಮುದ್ದಾ,** ಸಕ್ಖರಮಙ್ಗುಲಿಯಂ ಹತ್ಥಸ್ಸ ಮುದ್ದಾ ಅವಯವಿಅವಯವವಸೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾತಿ **ಹತ್ಥಮುದ್ದಾ।** ತಸ್ಸಾ ವಿಕಾರೋ "ಹತ್ಥಮುದ್ದಾ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಹತ್ಥವಿಕಾರೋ"ತಿ।

"ಅತ್ಥಂ ಅನುವಿಧಿಯನ್ತೇನಾ"ತಿ ಏತ್ಥ **ಅತ್ಥ**ನ್ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯತ್ಥಂ। **ಅನುವಿಧಿಯನ್ತೇನಾ**ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನ। ಇತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿನಿಚ್ಛಯಪಟಿವೇಧಮೇವ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನಾ"ತಿ। **ಸನ್ನಿಪಾತಮಣ್ಡಲೇ**ತಿ ಸನ್ನಿಪಾತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಸಮೂಹೇ, ಸನ್ನಿಪಾತಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ವೀತಿಹಾತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವೀತಿಹರಣಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಹಾಪನನ್ತಿ ಆಹ "ನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಹಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ। **ದುರುತ್ತವಾಚ**ನ್ತಿ ಚೋದಕಚುದಿತಕಾನಂ ದುರುತ್ತವಾಚಂ। **ಹಿತಪರಿಸಕಿನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಹಿತಂ ಪರಿ ಏಸತೀತಿ ಹಿತಪರಿಸಕೋ, ಕರುಣಾ ಚ ಕರುಣಾಪುಬ್ಬಭಾಗೋ ಚ, ಸೋ ಏತಸ್ಸತ್ಥೀತಿ **ಹಿತಪರಿಸಕೀ,** ಪುಗ್ಗಲೋ, ತೇನ ಹಿತಪರಿಸಕಿನಾ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಹಿತೇಸಿನಾ ಹಿತಗವೇಸಿನಾ"ತಿ । **ಕರುಣಾ**ತಿ ಅಪ್ಪನಾಪತ್ತಾ ಕರುಣಾ। **ಕರುಣಾಪುಬ್ಬಭಾಗೋ**ತಿ ಅಪ್ಪನಾಪತ್ತಾಯ ಕರುಣಾಯ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪವತ್ತಾ ಪರಿಕಮ್ಮಉಪಚಾರಕರುಣಾ। **ಪದದ್ವಯೇಪೀ**ತಿ "ಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನಾ ಕಾರುಣಿಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಹಿತಪರಿಸಕಿನಾ ಅಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಿನಾ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪದದ್ವಯೇಪಿ। ಅಯಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅಸುನ್ದರವಚನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಅಸುರುತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸುನ್ದರಂ ಉತ್ತಂ **ಸುರುತ್ತಂ,** ನ ಸುರುತ್ತಂ ಅಸುರುತ್ತನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪರಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಪರಿವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ತಸ್ಸಾತಿ ಅಧಮ್ಮಚೋದಕಸ್ಸ। **ಅನೋಸಟಂ ವತ್ಥು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ "ಚೋದಕಚುದಿತಕೇಹಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಅಧಿಕಾರವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಚ **ಅನೋಸಟ**ನ್ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅನೋಸಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ನನು ತ್ವ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಅನುಯೋಗವತ್ತ**ನ್ತಿ "ಕಾಲೇನ ವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೩೯೯; ಪರಿ॰ ೩೬೨, ೪೩೭) ವುತ್ತಂ, "ಸಚ್ಚೇ ಚ ಅಕುಪ್ಪೇ ಚಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೦೧) ಚ ವುತ್ತಂ ಅನುಯುಞ್ಜನವತ್ತಂ। ತಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಅನೇನ ವತ್ತೇನ ಚೋದಕೋ ಚುದಿತಕಂ, ಚುದಿತಕೋ ವಾ ಚೋದಕಂ ಅನುಯುಞ್ಜತಿ, ಚೋದಕೇನ ಚುದಿತಕೋ, ಚುದಿತಕೇನ ವಾ ಚೋದಕೋ ಅನುಯುಞ್ಜೀಯತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಅನುಯೋಗವತ್ತ**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕಥಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಚೋದಕಚುದಿತಕೇಹೇವ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೋದಕಸ್ಸ ವಾ ಚುದಿತಕಸ್ಸ ವಾ, **ಸಾರಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಭಯಂ। **ತೇ**ತಿ ತವ। **ವತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಮುಖೇನ ವತ್ವಾಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಕಾಯವಿಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾಪೀತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। "ಅನುಯೋಗವತ್ತ"ನ್ತಿ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ, "ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ತಬ್ಬಪಚ್ಚಯೋ ವದತಿ। **ಅಸುಚಿ ವಿಭಾವೇತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ನತ್ಥಿ ಸುಚಿ ಸೀಲಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಅಸುಚೀ**ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಲಜ್ಜೀತಿ ಆಹ "ಅಲಜ್ಜಿ"ನ್ತಿ। ಉಜು ಸೀಲವಾ ಕಾಯವಙ್ಕಾದಿರಹಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಾಯವಙ್ಕಾದಿರಹಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಉಜುನೋ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಕಾಯವಙ್ಕಾದಿರಹಿತತ್ತಾ ಉಜು ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ಮದ್ದವೇನೇವಾತಿ** ಮುದುಭಾವೇನೇವ। **ಉಪಚರಿತಬ್ಬೋತಿ** ಕಥೇತಬ್ಬೋ। ಇಮಿನಾ **ಉಜುಮದ್ದವೇನಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಟ್ಠಾನಂ ಪಾಠಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ಅಯಮೇವಾತಿ** ಏವಸದ್ದೇನ ನ ಧಮ್ಮಗರುಕೋ, ಪುಗ್ಗಲಗರುಕೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ಚ ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಚ ನ ಮಜ್ಝತ್ತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೭೭. ತೇನ ಚ ಪನ ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸುತ್ತಾದೀಸೂತಿ** ಆದಿಸದ್ದೇನ ವಿನಯಅನುಲೋಮ ಪಞ್ಞತ್ತಅನುಲೋಮಿಕಾನಿ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। ಸುತ್ತಂ ಸಂಸನ್ದನತ್ಥಾಯ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕೇಸಂ ಸಂಸನ್ದನತ್ಥಾಯಾತಿ ಆಹ "ಆಪತ್ತಾನಾಪತ್ತೀನಂ ಸಂಸನ್ದನತ್ಥ"ನ್ತಿ। ಓಪಮ್ಮಂ ಅತ್ಥದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಪಚ್ಚೇಕಟ್ಠಾಯಿನೋ ಅವಿಸಂವಾದಕಟ್ಠಾಯಿನೋತಿ** ಏತ್ಥ ಪಚ್ಚೇಕಸ್ಮಿಂ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ **ಪಚ್ಚೇಕಟ್ಠಾಯಿನೋ,** ಅವಿಸಂವಾದಕೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ **ಅವಿಸಂವಾದಕಟ್ಠಾಯಿನೋತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇಸ್ಸ…ಪೇ॰… ರಿತಾ"ತಿ। "ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಜೇಟ್ಠಕಟ್ಠಾನೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಚ್ಚೇಕಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇತಿ** ಸಙ್ಘೇನ ಅನುಮತಾ ಪುಗ್ಗಲಾ।

ಕಿಮತ್ಥಂ "ವಿನಯೋ ಸಂವರತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಇದಾನೀ"ತಿಆದಿ। ಇದಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೇ ಮನ್ದಾ ಮನ್ದಬುದ್ಧಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಮನ್ದಾ ಮನ್ದಬುದ್ಧಿನೋ ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಕಲಾಪಿ ವಿನಯಪಞ್ಞತ್ತಿ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ "ಸಂವರತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದೀಸು "ಅನುಪಾದಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾಯಾ"ತಿಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ತೇರಸವಾಕ್ಯೇಸು "ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪಚ್ಚಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯೋತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ದ್ವಾದಸವಾಕ್ಯೇಸು। ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪಿಚೇತ್ಥಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಅಪಿಚ** ವಿಸೇಸಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** "ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದೀಸು। **ತನ್ತಿ** ಸುಖಂ। ತರುಣವಿಪಸ್ಸನಾ ನಾಮ ಕಸ್ಸ ಅಧಿವಚನನ್ತಿ ಆಹ "ಉದಯಬ್ಬಯಞಾಣಸ್ಸೇತಮಧಿವಚನ"ನ್ತಿ। ನನು "ವಿರಾಗೋ"ತಿ ಏತ್ಥ ಚತುಬ್ಬಿಧಸ್ಸ ಅರಿಯಮಗ್ಗಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ "ವಿಮುತ್ತೀ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಫಲಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಕಸ್ಮಾ ಪನ "ವಿಮುತ್ತೀತಿ ಅರಹತ್ತಫಲ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಚತುಬ್ಬಿಧೋಪಿ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಅಪಚ್ಚಯಪರಿನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾಯಾತಿ** ಅಸಙ್ಖತಪರಿನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾಯ। ನತ್ಥೇತ್ಥ ಹಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇ ಕೋಚಿ ಪಚ್ಚಯೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಪಚ್ಚಯಪರಿನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತನ್ತಿ** ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। **ತಸ್ಮಿಂಅನುಪ್ಪತ್ತೇತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪತ್ತೇ। **ಅವಸ್ಸನ್ತಿ** ಧುವಂ ಏಕನ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತದತ್ಥಾತಿ** ಏಸೋ ಅನುಪಾದಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ಥೋ ಪಯೋಜನಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕಥಾಯಾತಿ ಏತದತ್ಥಾ। **ಕಥಾತಿ** ಅತ್ಥಸ್ಸ ಕಥಾ। **ಮನ್ತನಾತಿ** ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಮನ್ತನಾ। **ಏತದತ್ಥಾ ಉಪನಿಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಉಪನಿಸಾಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚಯವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಪರಂಪರಪಚ್ಚಯತಾಪೀ"ತಿ। ಪರಂಪರಪಚ್ಚಯೋ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಪರಂಪರಫಲಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಉಪನಿಸಾತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। "ವಿನಯೋ ಸಂವರತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದಿಕಾ ಅಯಂ ಪರಂಪರಪಚ್ಚಯತಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋತಾವಧಾನ**ನ್ತಿ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಧಿಯತೇ ಠಪಿಯತೇ **ಅವಧಾನಂ,** ಸೋತಸ್ಸ ಅವಧಾನಂ ಸೋತಾವಧಾನಂ। **ಇಮಂ ಕಥ**ನ್ತಿ "ವಿನಯೋ ಸಂವರತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದಿಂ ಇಮಂ ಕಥಂ। ಯಂ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಮ್ಪಿ ಏತದತ್ಥನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯದಿದಂ ಅನುಪಾದಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಯದಿದ"ನ್ತಿ ನಿಪಾತೋ "ವಿಮೋಕ್ಖೋ"ತಿ ಪದಮಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಯೋ ಅಯನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ವದತಿ। **ಅನುಪಾದಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ"ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ೧೧) ವಿಯ ಯಕಾರಲೋಪೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಪದಸ್ಸ ಕರಣಂ ಪನ "ಚತೂಹಿ ಉಪಾದಾನೇಹೀ"ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇತಿ ಇಮ ಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋ ಅಯಂ ಚತೂಹಿ ಉಪಾದಾನೇಹಿ ಅನುಪಾದಿಯಿತ್ವಾ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಚತೂಹಿ ಉಪಾದಾನೇಹಿ ಅನುಪಾದಿಯಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಫಲಸಙ್ಖಾತೋ ಯೋ ಅಯಂ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋಪಿ ಏತದತ್ಥಾಯ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಅರಹತ್ತಫಲಸಙ್ಖಾತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ವಿಮೋಕ್ಖೋ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅರಹತ್ತಫಲಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ವಿರುದ್ಧೇಹಿ, ವಿಸೇಸೇನ ವಾ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚಿತ್ಥ, ತಸ್ಮಾ **ವಿಮೋಕ್ಖೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। "ಅಪಚ್ಚಯಪರಿನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾಯ ಏವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಏತದತ್ಥಾಯಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೩೯೭. ವತ್ಥುಂ…ಪೇ॰… ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ತಸ್ಮಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಇಮಾಸು ಗಾಥಾಸು। **ಸಮೇನ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಸಮೇನಾ"ತಿ ಪದಂ "ಅಞ್ಞಾಣೇನಾ"ತಿ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಾಚಕಂ ರೂಳ್ಹೀಪದನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ತೇನೇವ ಪುಬ್ಬಾಪರಂ ಅಜಾನನಸ್ಸ ಸಮೇನ ಅಞ್ಞಾಣೇನಾ"ತಿ। ಪಾಳಿಯಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಕತಾಕತಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಆಹ "ಸಮೇನಾ"ತಿ। ಸಮೇನ ಪುಬ್ಬಾಪರಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾಣೇನ ಕತಾಕತಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವನ್ತಿಆದಿ** ನಿಗಮನಂ । ಯಂ ಪನೇತಂ ವಚನಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। "ತತ್ಥಾ"ತಿ ಚ "ಆಕಾರಅಕೋವಿದೋ"ತಿ ಚ ಆಧಾರಾಧೇಯ್ಯಾನಮಭೇದೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅವಯವೀ ಆಧಾರೋ, ಅವಯವೋ ಆಧೇಯ್ಯೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಆಕಾರಸದ್ದೋ ಇಙ್ಗಿತತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಕಾರಣಾಕಾರಣೇ"ತಿ। ಕಾರಣಅಕಾರಣಸಙ್ಖಾತೇ ಇಙ್ಗಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಕಾರಸ್ಸಾತಿ** ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಆಕಾರಸ್ಮಿನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಥೇವಾತಿ ಯಥಾ ವತ್ಥುಆದೀನಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಥೇವ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ। **ಯ್ವಾಯನ್ತಿ** ಯೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು। "ಭಯೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಭಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಾರಣತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಭಯಾ ಭಯೇನ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ **ಸಮ್ಮೋಹೇನ ಮೋಹಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ। **ಛನ್ದಾತಿ** ಛನ್ದೇನ। **ದೋಸಾತಿ** ದೋಸೇನ। ಅತ್ತನಾ ಞಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥತಾಯ ನ ಸಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಕುಸಲೋತಿ ಆಹ "ಪರಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಅಸಮತ್ಥತಾಯಾ"ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ನಿಜ್ಝತ್ತಿಯಾ ಚ ಅಕೋವಿದೋತಿ ಆಹ "ಕಾರಣಾ…ಪೇ॰… ತಾಯಾ"ತಿ। "ಪರಿಸಾಯ ಲದ್ಧತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಲದ್ಧೋ ಪರಿಸಸಙ್ಖಾತೋ ಪಕ್ಖೋ ಯೇನಾತಿ **ಲದ್ಧಪಕ್ಖೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಚೇ ತಾದಿಸಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು "ಅಪಟಿಕ್ಖೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಹೇಟ್ಠಾಪಿ। "ನ ಪಟಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಟಿಮುಖಂ ನ ಇಕ್ಖಿತಬ್ಬೋತಿ **ಅಪಟಿಕ್ಖೋತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ನ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಇಕ್ಖಧಾತುಯಾ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಇತಿ ಚೂಳಸಙ್ಗಾಮವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಮಹಾಸಙ್ಗಾಮಂ

ವೋಹರನ್ತೇನ ಜಾನಿತಬ್ಬಾದಿವಣ್ಣನಾ

೩೯೮-೯೯. ಮಹಾಸಙ್ಗಾಮೇ ಏತೇನೇವ ನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವತ್ಥುಸಙ್ಕಮನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅವಜಾನನಪಟಿಜಾನನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಯೋ ಪನ ವದತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಸೇವಾತಿ** ಏಸೋ ಏವ, ಅವಜಾನನಪಟಿಜಾನನಭಿಕ್ಖೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೫. ನೀಲಾದಿವಣ್ಣಾವಣ್ಣವಸೇನಾತಿ ನೀಲಾದಿವಣ್ಣವಸೇನ ಚ ಆರೋಗ್ಯತ್ಥಾದಿಅವಣ್ಣವಸೇನ ಚ। ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ ಯಸ್ಮಾ ಅನೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಧನಂ ಅನುಪದೀಯತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಧನಮನುಪ್ಪದಾನನ್ತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ಪುಬ್ಬಪಯೋಗೋತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ಪಯುಜ್ಜಿತಬ್ಬೋ।

ಅಗತಿಅಗನ್ತಬ್ಬವಣ್ಣನಾ

೩೭೬. ಬಹುಜನಅಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತೀತಿ ಪಾಳಿಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಿನಯಧರೇನ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ವಿನಯಧರೇನಾತಿ** ಅನುವಿಜ್ಜಕೇನ, ವಿನಿಚ್ಛಿತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓವಾದೂಪಜೀವಿನಿಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓವಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿನಿಯೋ। **ಉಪಾಸಕಾಪೀತಿ** ರತನತ್ತಯಂ ಪಟಿಸ್ಸರಣನ್ತಿ ಉಪಾಸಕಾಪಿ। **ದಾಯಕಾಪೀತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಚಯದಾಯಕಾಪಿ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಉಪಾಸಕಾದೀನಂ। **ತಥೇವಾತಿ** ಯಥಾ ಉಪಾಸಕಾದಯೋ ದ್ವಿಧಾ ಭಿಜ್ಜನ್ತಿ, ತಥೇವ। **ತತೋತಿ** ಆರಕ್ಖದೇವತಾಹಿ ಪರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನಾತಿ** ದ್ವಿಧಾಕಾರಣೇನ।

೩೮೨. ಗಹನನಿಸ್ಸಿತೋತಿ ಏತ್ಥ ಗಹನಸದ್ದೋ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕದಿಟ್ಠಿಸಙ್ಖಾತಂ ಗಹನ"ನ್ತಿ।

೩೯೩. ತಸ್ಸ ಅವಜಾನನ್ತೋತಿ ಏತ್ಥ “ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಂ “ವಚನ”ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ತಸ್ಸ ವಚನ”ನ್ತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನವಕಸ್ಸ। **ತ**ನ್ತಿ ನವಕಂ।

೩೯೪. “ಯಂಅತ್ಥಾಯಾ”ತಿ ಏಸೋ ಸದ್ದೋ ಸಮಾಸೋತಿ ಆಹ “ಯದತ್ಥಾಯಾ”ತಿ। **“ತಂ ಅತ್ಥ”**ನ್ತಿ ಏಸೋ ಸದ್ದೋ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋತಿ ಆಹ “ಸೋ ಅತ್ಥೋ”ತಿ। **ಅತ್ಥ**ಸದ್ದೋ ಹಿ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗೋ, ಪಾಳಿಯಂ **ನ ಪರಿಹಾಪೇತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಸಙ್ಗಾಮೇ।

ಇತಿ ಮಹಾಸಙ್ಗಾಮವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಕಥಿನಭೇದಂ

ಕಥಿನಅತ್ಥತಾದಿವಣ್ಣನಾ

೪೦೩. ಕಥಿನೇ ಖನ್ಧಕೇತಿ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

೪೦೪. ಪಯೋಗಸ್ಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಪಯೋಗೋ ನಾಮ ಕೋತಿ ಆಹ “ಚೀವರಧೋವನಾದಿನೋ”ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ವಿಚಾರಣಛೇದನಬದ್ಧನಸಿಬ್ಬನರಜನಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಆದಿಯನಾನಿ ಛ ಪುಬ್ಬಕರಣಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಉದಕಾಹರಣಾದಿಕೋ ಯೋ ಪಯೋಗೋ ಕರೀಯತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನನ್ತರೋ** ನಾಮ ಅತೀತಾನನ್ತರಅನಾಗತಾನನ್ತರವಸೇನ ದುವಿಧೋ, ಇಧ ಅನಾಗತಾನನ್ತರೋಯೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ಆಹ “ಅನಾಗತವಸೇನಾ”ತಿ। ಉದಕಾಹರಣಾದಿಪಯೋಗೇ ಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಪಚ್ಛಾ ಧೋವನಾದಿಪುಬ್ಬಕರಣಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ತಪ್ಪಯೋಗಸ್ಸ ಅನಾಗತವಸೇನೇವ ಪಚ್ಚಯೋ। **ಸಮನನ್ತರಪಚ್ಚಯೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಸಂ**ಸದ್ದೋ ಸುಟ್ಠುಅತ್ಥೋತಿ ಆಹ “ಸುಟ್ಠು ಅನನ್ತರಪಚ್ಚಯೇನಾ”ತಿ। “ಆಸನ್ನತರ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸುಟ್ಠುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಪಯೋಗಸ್ಸಾ”ತಿ ಪದಂ “ಆಧಾರಭಾವ”ನ್ತಿ ಪದೇ ಸಾಮೀ, “ಪಚ್ಚಯಾ **ಹೋನ್ತೀ**”ತಿ ಪದೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। “ನಿಸ್ಸಯ”ನ್ತಿ ಪದಂ “ಆಧಾರಭಾವ”ನ್ತಿ ಪದೇನ ಸಂವಣ್ಣೇತಿ। “ಉಪೇತೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಉಪ**ಸದ್ದಸ್ಸ ಉಪಗಮನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಬಲವತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಪಠಮ**ನ್ತಿ ಪಯೋಗತೋ, ಪಯೋಗಸ್ಸ ವಾ ತಾವ। ಇಮಿನಾ **ಪುರೇಜಾತಪಚ್ಚಯೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪುರೇಸದ್ದೋ ಪಠಮತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಪಯೋಗತೋ, ಪಯೋಗಸ್ಸ ವಾ ಪರಂ। **ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮ**ನ್ತಿ ಏಕಪಹಾರೇನ। ಇಮಿನಾ ಸಹಜಾತಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏವಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಜಾತಂ। ಇದಾನಿ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಯೋಗಾದಿಕಸ್ಸ। **ತದೇವಾ**ತಿ ಧಮ್ಮಜಾತಮೇವ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ “ಪುಬ್ಬಕರಣಂ ಪಯೋಗಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। “ಪಯೋಗಸ್ಸ ಕತಮೇ ಧಮ್ಮಾ”ತಿಆದಿ ಯಂ ವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಮಯಾ ವುಚ್ಚತೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಇಮಿನಾ ಪಾಳಿಯಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ಪಯೋಗಸ್ಸ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ಪಯೋಗಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕರಣಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉದ್ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇಸೂ**ತಿ “ಅನನ್ತರಪಚ್ಚಯೇನ ಪಚ್ಚಯೋ”ತಿಆದಿನಾ ಉದ್ದಿಟ್ಠೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪುರೇಜಾತಪಚ್ಚಯೋ ಪನೇಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ **ಉದ್ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇಸೂ**ತಿ ಪುಬ್ಬಕರಣವಸೇನ ಉದ್ದಿಟ್ಠೇಸು ಧೋವನಾದಿಧಮ್ಮೇಸು ಏಕಧಮ್ಮಮ್ಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಉದಕಾಹರಣಾದಿಪಯೋಗಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ನ ಲಭತಿ। **ಅಯ**ನ್ತಿ ಉದಕಾಹರಣಾದಿಪಯೋಗೋ। **ಪಚ್ಛಾಜಾತಪಚ್ಚಯಂ ಪನ ಲಭತೀ**ತಿ ಉದಕಾಹರಣಾದಿಪಯೋಗೋ ಪಚ್ಛಾಜಾತಪಚ್ಚಯಂ ಲಭತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಲಭತೀತಿ ಆಹ “ಪಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಸ್ಸ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಪಯೋಗಸ್ಸ, ಪಯೋಗತೋ ವಾ ಪರಂ। ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಕಯಿರತಿ, ತಸ್ಮಾ ಲಭತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಂ ಪನ ನ ಲಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಾತಿಕಾಪಲಿಬೋಧಾನಿಸಂಸಸಙ್ಖಾತೇ**ತಿ ಅಟ್ಠಮಾತಿಕಾದ್ವೇಪಲಿಬೋಧಪಞ್ಚಾನಿಸಂಸಸಙ್ಖಾತೇ। **ಅಞ್ಞೋ**ತಿ ಪನ್ನರಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ

ಅಙ್ಗೋ। **ಪಯೋಗಾದೀಸೂತಿ**ಆದಿಸದ್ದೇನ ಪುಬ್ಬಕರಣಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಅಧಿಟ್ಠಾನಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಏತೇನುಪಾಯೇನಾ**ತಿ ಏತೇನ ಯಥಾವುತ್ತಉಪಾಯೇನ।

ಪುಬ್ಬಕರಣನಿದಾನಾದಿವಿಭಾಗವಣ್ಣನಾ

೪೦೬-೭. ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪುಚ್ಛಿತತ್ತಾ "ಪುಚ್ಛಾದ್ವಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಹೇತುಪಚ್ಚಯಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಛ ಚೀವರಾನೀ"ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಆಹ "ಪುಬ್ಬಪಯೋಗಾದೀನಙ್ಗೀ"ತಿಆದಿ। **ಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ। **ತಾನಿಯೇವಾ**ತಿ ಛ ಚೀವರಾನಿ ಏವ। ಏವಸದ್ದೋ ಪಚ್ಛಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ತಾನಿ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಪುಬ್ಬಕರಣಾದೀನಿ ನ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೦೮. "ಇಮಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ವಚೀಭೇದಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಥಿನತ್ಥಾರಕೇನ ಯಸ್ಮಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಕರೀಯತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಕಿರಿಯಾ**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ಚೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚಾ"ತಿ।

೪೧೧. ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಾದೀನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಕಪ್ಪಿಯದುಸ್ಸಂ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿ। ವಿನಾಸಂ, ವಿಕಾರಂ ವಾ ಪಜ್ಜತೀತಿ **ವಿಪನ್ನಂ,** ವತ್ಥುಮೇವ ವಿಪನ್ನಂ **ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಂ**।

ಕಥಿನಾದಿಜಾನಿತಬ್ಬವಿಭಾಗವಣ್ಣನಾ

೪೧೨. **ತೇಸಞ್ಞೇವ ಧಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೇಸು ರೂಪಾದಿಧಮ್ಮೇಸೂ"ತಿ। ತತ್ಥ **ರೂಪಾದಿಧಮ್ಮೇಸೂ**ತಿ ವಣ್ಣಗನ್ಧಾದೀಸು ಸುದ್ಧಟ್ಠಕರೂಪಕಲಾಪಧಮ್ಮೇಸು। **ಸತೀ**ತಿ ಸನ್ತೇಸು। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ರೂಪಾದೀನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ। "ಸಮೋಧಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಙ್ಗಹೋ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಮಿಸ್ಸೀಭಾವೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಮವಾಯೋ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅವಯವಧಮ್ಮಾನಂ ಸಂ ಏಕಭಾವಸ್ಸ ಗಹಣಂ **ಸಙ್ಗಹೋ**। ಅವಯವಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಂ ಅಯನಂ ಪವತ್ತನಂ **ಸಮವಾಯೋ**। **ಬಹೂಸು ಧಮ್ಮೇಸೂ**ತಿ ಬಹೂಸು ಪರಮತ್ಥಪಞ್ಞತ್ತಿಧಮ್ಮೇಸು। **ನಾಮಮತ್ತ**ನ್ತಿ ನಾಮಪಞ್ಞತ್ತಿಮತ್ತಂ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಕಥಿನಕ್ಖನ್ಧಕೇ।

"ಕಾರಣೇಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಆಕಾರ**ಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯ**ನ್ತಿ ವಚನಂ।

೪೧೬. **ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ**ತಿ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। **ಕಿ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ಅತ್ಥಜಾತಂ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಕಥಿನುದ್ಧಾರೇಸು। **ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ**ತಿ ಅನ್ತರುಬ್ಭಾರಸಹುಬ್ಭಾರವಸೇನ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ। **ಏತೇಸಞ್ಚಾ**ತಿ ಪುರಿಮಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಞ್ಚ। **ಇತರೇ**ತಿ ಅವಸೇಸಾ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಾ। **ತೇಸುಪೀ**ತಿ ಇತರೇಸು ಕಥಿನುದ್ಧಾರೇಸು। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಕಥಿನವಿನಿಚ್ಛಯೇ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ಪಞ್ಞತ್ತಿವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಉಪಾಲಿಪಞ್ಚಕಂ

ಅನಿಸ್ಸಿತವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೦೭. ಉಪಾಲಿಪಞ್ಹೇಸು "ಕತಿ ಹಿ ನು ಖೋ ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನತ್ಥೀತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಮಞ್ಞನಂ ನಿವಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಯ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ"ತಿ। **ಥೇರೋತಿ** ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರೋ, ಪುಚ್ಛೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇಮೇಸನ್ತಿ** ಪಞ್ಚಕಾನಂ ತನ್ತಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ತನ್ತಿಂ ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಆಹ "ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನಕಾರೀನಂ ಅತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। ವಸನಕಾರೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಪಞ್ಹಾನಂ।

ಆಪನ್ನೋ ಕಮ್ಮಕತೋತಿ ಏತ್ಥ "ಆಪನ್ನೋ"ತಿ ಪದಂ "ಕಮ್ಮಕತೋ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಾರಣದಸ್ಸನನ್ತಿ ಆಹ "ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ, ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾವ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಹೋತೀ"ತಿ। **ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾವಾತಿ** ತಂಆಪತ್ತಿಆಪನ್ನಸಙ್ಖಾತಾ ಕಾರಣಾ ಏವ।

ನಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೧೦. **ಅಯನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಕತೋ ಭಿಕ್ಖು, ನ ವತ್ತತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನುಲೋಮವತ್ತೇತಿ** ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಲೋಮೇ ವತ್ತೇ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ। **ಸರಜ್ಜುಕೋತಿ** ಸಹ ಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಾಯ ರಜ್ಜುಯಾತಿ ಸರಜ್ಜುಕೋ।

೪೧೧. ಸಮಗ್ಗೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾತಿ** ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದೋಸಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ। **ತಿಣವತ್ಥಾರಕಸಮಥಂ ವಾತಿ ವಾ**ಸದ್ದೋ ಅತ್ಥನ್ತರವಿಕಪ್ಪೋ। **ತತ್ರ ಚೇತಿ** ಏತ್ಥ **ತ**ಸದ್ದೋ ಕಮ್ಮವಿಸಯೋ, **ಚೇ**ಸದ್ದೋ ಸಚೇಪರಿಯಾಯೋತಿ ಆಹ "ಸಚೇ ತಾದಿಸೇ ಕಮ್ಮೇ"ತಿ। **ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಕತ್ವಾತಿ** ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಿ**ಸದ್ದೇನ ಅಕತ್ವಾಪೀತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ಯತ್ರ ಪನಾತಿ** ಕಮ್ಮೇ ಪನ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಕಮ್ಮೇ। **ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೇನ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ।

೪೧೨. **ಉಸ್ಸಿತಮನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಉಸ್ಸಿತಂ ಮನ್ತೀ ಉಸ್ಸಿತಮನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಲೋಭ…ಪೇ॰… ಭಾಸಿತಾ"ತಿ। ತತ್ಥ "ಲೋಭದೋಸ ಮೋಹಮಾನುಸ್ಸನ್ನಂ ವಾಚ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಸ್ಸಿತಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಭಾಸಿತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಮನ್ತೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಿಸ್ಸಿತಜಪ್ಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞನಿಸ್ಸಿತಂ ಜಪ್ಪಮೇತಸ್ಸಾತಿ ನಿಸ್ಸಿತಜಪ್ಪೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ತನೋ"ತಿಆದಿ। ಏತ್ಥ **ಜಪ್ಪನ್ತಿ** ವಚನಂ। ಜಪ್ಪ ವಚನೇತಿ ಹಿ ಧಾತುಪಾಠೇಸು ವುತ್ತಂ। **ಉಸ್ಸದಯುತ್ತನ್ತಿ** ಲೋಭಾದಿಉಸ್ಸದಯುತ್ತಂ, ವಚನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏವಮಞ್ಞನ್ತಿ** ಏವಂ ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞಂ। **ಕಥಾನುಸನ್ಧಿವಚನೇತಿ** ಚೋದಕಚುದಿತಕಾನಂ ಕಥಾಯ ಅನುಸನ್ಧಿವಚನೇ। ಏತ್ಥ "ವಚನೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಭಾಸಾನುಸನ್ಧೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಭಾಸಸದ್ದೋ ವಚನಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಉಸ್ಸಾರೇತೀತಿ ಉದ್ಧಂ ಗಮಾಪೇತಿ। ಇಮಿನಾ ಉಸ್ಸಾದೇತಿ ಉಪರಿ ಗಮಾಪೇತೀತಿ **ಉಸ್ಸಾದೇತಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ ಹಿ ದಕಾರರಕಾರಾ ಸದಿಸತ್ಥಾ । ತೇ ಹಿ ದ್ವೇ ಅಕ್ಖರಾ ಕದಾಚಿ ಕತ್ಥಚಿ ಸದಿಸತ್ಥಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಅವಸಾರೇತೀತಿ** ಹೀನಭಾವಂ ಗಮಾಪೇತಿ। ಇಮಿನಾ ಅವಸಾದೇತಿ ಅಧೋಭಾವಂ ಗಮಾಪೇತೀತಿ **ಅವಸಾದೇತಾತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಅಪಸಾದೇತಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಉಪಸಗ್ಗಮತ್ತಮೇವ ನಾನಂ। **ಸಮ್ಫಞ್ಚ ಬಹುಂ ಭಾಸತೀತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮ್ಫಸದ್ದೋ ನಿರತ್ಥಕಕಥಾವಚನೋತಿ ಆಹ "ನಿರತ್ಥಕಕಥ"ನ್ತಿ। ನಿರತ್ಥಕಕಥಾ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಂ ಹಿತಸುಖಂ ಫಲತಿ ವಿನಾಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಮ್ಫನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಫಾ ಧಾತೂತಿ ಚ ಫಲಧಾತೂತಿ ಚ ಧಾತುಪಾಠೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೭ ಲಕಾರನ್ತಧಾತು) ವುತ್ತಂ।

ಭಾರೇ ಅನಾರೋಪಿತೇತಿ "ತವ ಭಾರೋ"ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಭಾರೇ ಅನಾರೋಪಿತೇ। **ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾತಿ** ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ । ಇಮಿನಾ **ಪಸಯ್ಹ ಪವತ್ತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಸಯ್ಹಸದ್ದಸ್ಸ ಅಭಿಭವನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನಧಿಕಾರೇತಿ** ಅನಧಿಪಚ್ಚಟ್ಠಾನೇ। "ಕಥೇತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವತುಧಾತುಯಾ ಕಥನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನೋಕಾಸಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ನಕಾರಸ್ಸ ಅಯುತ್ತಯೋಗಭಾವತೋ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಓಕಾಸಕಮ್ಮಂ ಅಕಾರೇತ್ವಾ"ತಿ। **ಯಸ್ಸಾತಿ** ಯಾ ಅಸ್ಸ। ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅತ್ತನೋ ಯಾ ದಿಟ್ಠಿ ಅತ್ಥೀತಿ

ಯೋಜನಾ, ಅಥವಾ ಅತ್ತನೋ ಯಾ ದಿಟ್ಠಿ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ದಿಟ್ಠಿಂ। “ಕಥೇತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಬ್ಯಾಕತಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಿ ಆ ಪುಬ್ಬಕರಧಾತುಯಾ ಕಥನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ವೋಹಾರವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೨೪. “ನೇವ ದೇಸನಾಯ ನ ವುಟ್ಠಾನೇನಾ”ತಿ ಇದಂ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ದೋಸಾನುರೂಪನ್ತಿ** ವತ್ಥುಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ದೋಸಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ।

ಪಯೋಗಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಪಯೋಗೋ ಮೂಲೇನ ವಿಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಭಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಮೂಲಪಯೋಗನ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ಅಧಿಕರಣಾನಂ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ। ಮೂಲಮೇವ ಪಯೋಗಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಕಾತಬ್ಬಂ ಇತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕರಣಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ವತ್ಥೂತಿ** ಭಣ್ಡನಕಲಹಾದಿವತ್ಥು, ನಿಯಸ್ಸಾದೀನಂ ವತ್ಥೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ಚತುನ್ನನ್ತಿ** ತಜ್ಜನೀಯನಿಯಸ್ಸಪಬ್ಬಾಜನೀಯಪಟಿಸಾರಣೀಯವಸೇನ ಚತುನ್ನಂ। **ಯಾಚತೀತಿ** ಸಙ್ಘಂ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವೂಪಸಮಂ ಯಾಚತಿ।

ವತ್ಥುನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾನಮೇವ ವತ್ಥುನ್ತಿ ಆಹ “ಸತ್ತನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾನ”ನ್ತಿ। ಪದೇಸಪಞ್ಞತ್ತಿಸಬ್ಬತ್ಥಪಞ್ಞತ್ತಿಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತಿಅಸಾಧಾರಣಪಞ್ಞತ್ತಿಏಕತೋಪಞ್ಞ- ತ್ತಿಉಭತೋಪಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ಛನ್ನಂ ಪಞ್ಞತ್ತೀನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಂ ಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ತಿವಿಧಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿ”ನ್ತಿ। “ಹೇಟ್ಠುಪರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಪದಂ ಯೋಜೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪದಪಚ್ಚಾಭಟ್ಠನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಪದಾನಂ ಹೇಟ್ಠುಪರಿಯವಸೇನ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆಭಸ್ಸನಂ ಗಳನಂ ಚುತಂ ಪದಪಚ್ಚಾಭಟ್ಠನ್ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ವಿನಯೇತಿ ಏತ್ಥ ನ ಕೇವಲಂ ಪಾಳಿಯಂಯೇವ, ಅಥ ಖೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪೀತಿ ಆಹ “ವಿನಯಪಾಳಿಯಞ್ಚೇವ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚಾ”ತಿ।

ಞತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಏತ್ಥ ಞತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಸಙ್ಖೇಪತೋ”ತಿಆದಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ದುವಿಧಾಸು ಞತ್ತೀಸು। **ಕಮ್ಮಞತ್ತೀತಿ** ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಠಾನೇ ಠಿತಾ ಞತ್ತಿ। ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಸಯಮೇವ ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಮ್ಮಪಾದಞತ್ತೀತಿ** ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಾದಭೂತಾ ಮೂಲಭೂತಾ ಞತ್ತಿ। **ನವಸು ಠಾನೇಸೂತಿ** ಓಸಾರಣಾದೀಸು ನವಸು ಠಾನೇಸು। **ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸೂತಿ** ಞತ್ತಿದುತಿಯಞತ್ತಿಚತುತ್ಥವಸೇನ ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು, ಕಮ್ಮಪಾದಞತ್ತಿಯಾ ಕರಣಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯ್ವಾಯಂ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಸಮಥೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತನ್ತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಸಮಥಂ। **ಞತ್ತಿಯಾತಿ** ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಯಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವೂಪಸಮತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಅಧಿಕರಣಸ್ಸ। ತಂ ವೂಪಸಮಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸುತ್ತಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಏತ್ಥ ಸುತ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಕದಾಚಿ ಕತ್ಥಚಿ ಮಾತಿಕಾಯಞ್ಚ ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕೇ ಚ ಪವತ್ತನತೋ ಇಧ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗೇತಿ ಆಹ “ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗ”ನ್ತಿ। **ವಿನಯಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ** ಏತ್ಥ ವಿನಯಸದ್ದಸ್ಸ ಸಕಲೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ವತ್ತಮಾನಸ್ಸಾಪಿ ಸುತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ ಇಧ ಖನ್ಧಕಪರಿವಾರಾವ ಗಹೇತಬ್ಬಾತಿ ಆಹ “ಖನ್ಧಕಪರಿವಾರಂ ನ ಜಾನಾತೀ”ತಿ।

ವಿನಯಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಏತ್ಥ ವಿನಯಪಿಟಕಸ್ಸ ಗಹೇತಬ್ಬತ್ತಾ ವುತ್ತಂ “ಠಪೇತ್ವಾ ವಿನಯಪಿಟಕ”ನ್ತಿ। **ಸುತ್ತನ್ತಿಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸೇತಿ** (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೮೭ ಆದಯೋ; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೧೮೦)

ಬುದ್ಧಾಪದೇಸಸಙ್ಘಾಪದೇಸಸಮ್ಬಹುಲತ್ಥೇರಾಪದೇಸಏಕತ್ಥೇರಾ ಪದೇಸವಸೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಪದೇಸೇ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಞ್ಚಕೇ। **ಯನ್ತಿ** ವಚನಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಪಞ್ಚಕೇಸು।

ಇತಿ

ಅನಿಸ್ಸಿತವಗ್ಗ-ನಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನವಗ್ಗ-ವೋಹಾರವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ

ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೨೫. ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ **ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆವಿ ಕರೀಯತೇ **ಆವಿಕಮ್ಮಂ,** ದಿಟ್ಠೀನಂ ಆವಿಕಮ್ಮಂ **ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮನ್ತಿ** ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ ''ದಿಟ್ಠೀನಂ ಆವಿಕಮ್ಮಾನೀ''ತಿ। ''ಲದ್ಧಿಪಕಾಸನಾನ''ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ದಿಟ್ಠಿ**ಸದ್ದೋ ಲದ್ಧಿಪರಿಯಾಯೋ, **ಆವಿಕಮ್ಮ**ಸದ್ದೋ ಪಕಾಸನಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತನ್ತಿ** ''ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮ''ನ್ತಿ ನಾಮಂ। ಅದೇಸನಾಗಾಮಿನೀ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಗರುಕನ್ತಿ ಆಹ ''ಗರುಕಾಪತ್ತಿಯಾ''ತಿ। **ಲಹುಕಾಯಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಗರಹತ್ಥೋ। ಲಹುಕಾಯಪಿ ದೇಸಿತಾಯ ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ಹೋತಿ, ಪಗೇವ ಗರುಕಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯಥಾ ...ಪೇ॰... ಹೋತೀತಿ ಯಥಾ ಆವಿಕತೇ ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಏಕೀಭೂತೇಹಿ ಆವಿಕತಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹೀತಿ** ಅನ್ತಿಮಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನಂ। ತತೋ ಅತಿರೇಕೇಹಿಪಿ ಏಕತೋ ದೇಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ದೇಸಿತಾ ಚ ಆಪತ್ತಿ ನ ವುಟ್ಠಾತಿ, ದೇಸನಾಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತಿ। ''ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹೀ''ತಿ ಅನ್ತಿಮಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತತ್ತಾ ದ್ವೀಹಿ ತೀಹಿ ಪನ ಏಕತೋ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಮನೋಮಾನಸೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಮನೋಸದ್ದೇನ ಮಾನಸಸದ್ದಸ್ಸ ರಾಗಅರಹತ್ತೇಸುಪಿ ಪವತ್ತನತೋ ತದತ್ಥೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತೇ ಏವ ವತ್ತತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ ''ಮನಸಙ್ಖಾತೇನ ಮಾನಸೇನಾ''ತಿ। ಇಮಿನಾ ಮನಭೂತಂ ಮಾನಸಂ **ಮನೋಮಾನಸ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸ್ಸಾಪೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಸ್ಸಪಿ ನಾನಾಸೀಮಾಯ ಠಿತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆವಿಕಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ಹೋತಿ, ಪಗೇವ ನಾನಾಸಂವಾಸಕಸ್ಸಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಾಳಕಸೀಮಾಯಾತಿ** ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಅಙ್ಗಣೇ। **ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾಯಾತಿ** ಮಹಾಸೀಮಾಯ, ಠಿತಸ್ಸಾಪಿ ಸನ್ತಿಕೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಿಸದ್ದೇನ ''ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯ ಠಿತಸ್ಸಪೀ''ತಿ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ।

೪೨೦. ನ ಪರಿಯತ್ತನ್ತಿ ನ ಸಮತ್ಥಂ। ಇಮಿನಾ **ನಾಲನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅಲಂಸದ್ದೋ ಪರಿಯತ್ತತ್ಥೋವ, ನಾರಹಭೂಸನವಾರಣತ್ಥೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇಧಾಪೀತಿ** ಪಞ್ಚಕೇಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ಪುರಿಮಪಞ್ಚಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। ''ಸಾಸನತೋ''ತಿ ಇಮಿನಾ ಚುಧಾತುಯಾ ಅಪಾದಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ''ಕಾಮೋ''ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಸದ್ದೋ ಕಾಮಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೨೧. ಮನ್ದತ್ತಾ ಮೋಮೂಹತ್ತಾತಿ ಏತ್ಥ ತ್ತಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಭಾವತ್ಥೇ, ಪಞ್ಚಮೀವಿಭತ್ತಿಯಾ ಚ ಕಾರಣತ್ಥೇ ಪವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ ''ಮನ್ದಭಾವೇನ ಮೋಮೂಹಭಾವೇನಾ''ತಿ। **ಪರಿಭವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪರಿಭವಕಾಮಾತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ ''ಪರಿಭವಂ ಆರೋಪೇತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ''ತಿ। **ಅಞ್ಞಬ್ಯಾಕರಣೇಸುಪೀತಿ** ಅರಹತ್ತಬ್ಯಾಕರಣೇಸುಪಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ। **ಯನ್ತಿ** ವಚನಂ।

ಇತಿ ದಿಟ್ಠಾವಿಕಮ್ಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೪೪. ಧಮ್ಮಪಧಾನಂ ಧಮ್ಮಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಪಾರಾಜಿಕಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಪಾರಾಜಿಕಗಾಮೀ”ತಿ ಸುದ್ಧಕತ್ತುವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಪುಗ್ಗಲಪಧಾನಂ ಪುಗ್ಗಲಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಪಾರಾಜಿಕಂ ಗಚ್ಛತಿ ಅನೇನ, ಗಮಾಪೇತೀತಿ ವಾ ಪಾರಾಜಿಕಗಾಮೀ”ತಿ ಕರಣಹೇತುಕತ್ತುವಸೇನಪಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸನ್ತೋ ಆಹ “ತತ್ಥಾ”ತಿಆದಿ । ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ “ಮುಸಾವಾದೋ ಪಾರಾಜಿಕಗಾಮೀ”ತಿಆದಿಪಾಠೇ, ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇಸು “ಮುಸಾವಾದೋ ಪಾರಾಜಿಕಗಾಮೀ”ತಿಆದೀಸು ವಾ, ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ।

ಅದಸ್ಸನೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಕಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನೇನಾತಿ ಆಹ “ವಿನಯಧರಸ್ಸಾ”ತಿ। ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯೇಸು ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ತ**ನ್ತಿ ವಿನಯಧರಂ। **ಅಸ್ಸವನೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇಸಂ ವಚನಂ ಅಸ್ಸವನೇನಾತಿ ಆಹ “ಏಕವಿಹಾರೇಪೀ”ತಿಆದಿ। **ಏಕವಿಹಾರೇಪೀ**ತಿ ವಿನಯಧರೇನ ಏಕವಿಹಾರೇಪಿ। ಪಿಸದ್ದೇನ ನಾನಾವಿಹಾರೇ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಂ ವಾ। ವುಚ್ಚಮಾನಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಚನಂ ಅಸುಣನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಸುತ್ತಕತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯಕಾರಲೋಪೋತಿ ಆಹ “ಪಸುತ್ತಕತಾಯಾ”ತಿ। **ಪಸುತ್ತಕಭಾವೇನಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅದಸ್ಸನಾದಿಕಾರಣಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। **ತಥಾಸಞ್ಞೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಥಾಸದ್ದೋ ಕೋವಿಸಯೋತಿ ಆಹ “ಅಕಪ್ಪಿಯೇ...ಪೇ॰... ಆಪಜ್ಜನ್ತೋ”ತಿ। **ಏಕರತ್ತಾತಿಕ್ಕಮಾದಿವಸೇನಾ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಛಾರತ್ತಾತಿಕ್ಕಮಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗೇ।

ಇತಿ ಮುಸಾವಾದವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೫೦. ಭಿಕ್ಖುನಿವಗ್ಗೇ **ಅಲಾಭಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಲಭಧಾತುಯಾ ಕಮ್ಮಂ, ಸಮ್ಪದಾನವಚನಸ್ಸ ಚ ತದತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಚತುನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಅಲಾಭತ್ಥಾಯಾ”ತಿ। “ವಾಯಮತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪರಿಸಕ್ಕತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಕ್ಕಧಾತುಯಾ ಸಮತ್ಥತ್ಥಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾಯಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕಲಿಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಪಾಪಪರಾಜಯಆಣಂ। **ನೀಹರಣತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ನಿದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಪನಯನತ್ಥಾಯ।

೪೫೧. “ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ವುತ್ತತ್ತಾ “ಸತ್ತನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಅಞ್ಞತರ”ನ್ತಿ।

೪೫೪. **ನ ಸಾಕಚ್ಛಾತಬ್ಬೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕೋ ನಾಮ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ ನ ಸಾಕಚ್ಛಾತಬ್ಬೋ, ನನು ವಿನಯೋಯೇವಾತಿ ಆಹ “ಕಪ್ಪಿಯಾ...ಪೇ॰... ಕಥಾಮಗ್ಗೋ”ತಿ। “ನ ಕಥೇತಬ್ಬೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಚ್ಛಸದ್ದಸ್ಸ ಕಥಧಾತುಯಾ ನಿಪ್ಫನ್ನಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಪಠಮಪಞ್ಚಕೇ “ನ ಅಸೇಕ್ಖೇನಾ”ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದುತಿಯಪಞ್ಚಕೇ “ಅಸೇಕ್ಖೇನಾ”ತಿಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ಇತರೋ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ನ ಕಥೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ನ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪತ್ತೋತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ನಾಮ ಅಟ್ಠಕಥಾಯೇವಾಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ಆಹ “ಅಟ್ಠಕಥಾಯಾ”ತಿ। “ಪಭೇದಗತಞಾಣಪ್ಪತ್ತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥಾದೀಸು ಪತಿ ವಿಸುಂ ಸಮ್ಭಿಜ್ಜತೀತಿ **ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ,** ಪಞ್ಞಾ, ತಂ ಪತ್ತೋತಿ **ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪತ್ತೋ** । ಅತ್ಥೇ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪತ್ತೋ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪತ್ತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಪಾಳಿಧಮ್ಮೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪತ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವೋಹಾರನಿರುತ್ತಿಯ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಿನಿರುತ್ತಿಯಂ। ಇಮಿನಾ **ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪತ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿರುತ್ತಿಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪತ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಟಿಭಾನಂ ನಾಮ ಹೇಟ್ಠಿಮಞಾಣತ್ತಯಮೇವಾತಿ ಆಹ “ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದೀನಿ ಞಾಣಾನೀ”ತಿ, **ತೇಸೂ**ತಿ ಞಾಣೇಸು, ಯಂ ಯಂ ವಿಮುತ್ತಂ **ಯಥಾವಿಮುತ್ತಂ,** ಚಿತ್ತಂ। **ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಓಲೋಕಿತಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿವಗ್ಗೇ।

ಇತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಉಬ್ಬಾಹಿಕವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೫೫. ಉಬ್ಬಾಹಿಕವಗ್ಗೇ **ಅತ್ಥಕುಸಲೋ**ತಿಆದಿಪದಾನಂ ಭೇದನಿಸ್ಸಿತಸಮಾಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಟ್ಠಕಥಾಕುಸಲೋ"ತಿಆದಿ। **ಆಚರಿಯಮುಖತೋ**ತಿ ಆಚರಿಯವದನತೋ, ಆಚರಿಯಸಮ್ಮುಖೇ ವಾ, **ಸಿಥಿಲಧನಿತಾದೀ**ತಿ ಆದಿಸದ್ದೇನ ದೀಘರಸ್ಸಾದೀನಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೫; ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೨) ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಅಕ್ಖರಪರಿಚ್ಛೇದೇ**ತಿ ಏತ್ತಕೋ ಸಿಥಿಲೋ, ಏತ್ತಕೋ ಧನಿತೋತಿಆದಿನಾ ಅಕ್ಖರಪರಿಚ್ಛೇದೇ। ಇಮಿನಾ **ಬ್ಯಞ್ಜನಕುಸಲೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ಯಞ್ಜನಸದ್ದೋ ಅಕ್ಖರಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಪುಬ್ಬಾಪರಕುಸಲೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪುಬ್ಬಾಪರೋ ನಾಮ ಪುರಿಮಾನಂ ಚತುನ್ನಞ್ಚೇವ ಕಥಾಯ ಚ ಪುಬ್ಬಾಪರೋತಿ ಆಹ "ಅತ್ಥಪುಬ್ಬಾಪರೇ"ತಿಆದಿ।

ಕೋಧನೋತಿಆದೀನಿ ವುತ್ತಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಸ್ಮಾ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಸಾರೇತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸರಧಾತು ಉಪಸಗ್ಗವಸೇನ ವೇಚಿತ್ತವಾಚಕೋತಿ ಆಹ "ಮೋಹೇತಾ"ತಿ।

ಇತಿ ಉಬ್ಬಾಹಿಕವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೫೭. ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮವಗ್ಗೇ ಸಙ್ಘಗರು ನಾಮ ಕೋತಿ ಆಹ "ಧಮ್ಮಞ್ಚ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘಗರು ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ। **ತಾನೀ**ತಿ ಚೀವರಾದೀನಿ।

೪೫೮. **ಪಞ್ಚಹುಪಾಲಿ ಆಕಾರೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಕಾರಸದ್ದೋ ಕಾರಣತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾರಣೇಹೀ"ತಿ। **ಕಮ್ಮೇನಾ**ತಿಆದೀಸು ಕಮ್ಮಾದೀನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪಲೋಕನಾದೀಸೂ"ತಿಆದಿ। **ಉಪಪತ್ತೀಹೀ**ತಿ ಯುತ್ತೀಹಿ। ಮಯ್ಹಂ ಉಚ್ಚಾಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಞ್ಚ ಬಹುಸ್ಸುತಭಾವಞ್ಚ ತುಮ್ಹೇ ಜಾನಾಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಾದಿಸೋ ನಾಮ...ಪೇ॰... ತುಮ್ಹಾಕಂ ಯುತ್ತಂ ನನೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಣ್ಣಮೂಲೇ**ತಿ ಕಣ್ಣಸಮೀಪೇ। **ಅನುಸ್ಸಾವನೇನಾ**ತಿ ಅನುಸಮೀಪೇ ಸಾವಾಪನೇನ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ। **ಅನಿವತ್ತಿಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಅನಿವತ್ತನಸಭಾವೇ। **ಸಲಾಕಗ್ಗಾಹೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಲಾಕಾಯ ಗಾಹಾಪನೇನ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಕಮ್ಮಾದೀಸು। **ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಭೇದಸ್ಸ ಕಾರಣಂ। **ಪುಬ್ಬಭಾಗಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಭೇದತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪವತ್ತಾ। ಪುಬ್ಬಭಾಗಭಾವಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಅಟ್ಠಾರಸವತ್ಥುದೀಪನವಸೇನ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ವೋಹರನ್ತೇಪೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ವೋಹಾರೇ। ಕದಾ ಪನ ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋತಿ ಆಹ "ಯದಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಯದಾ ಪನ ಕರೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಮ್ಮಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಉದ್ದೇಸ**ನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ। ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯಂ "ಏವಂ...ಪೇ॰... ಪಕಾಸಯಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೧) ಯಂ ವಚನಂ ಅವೋಚುಮ್ಹಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸಾತಿ ಪಾಠಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ "ಸ್ವಾಯಂ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ।

ಪಞ್ಞತ್ತೇತನ್ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಗ್ಗಹಿತಲೋಪಸನ್ಧೀತಿ ಆಹ "ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಏತ"ನ್ತಿ। **ಕ್ವಾ**ತಿ ಕಿಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಕೇ। **ತತ್ರಾ**ತಿ ವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಕೇ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಾದಿಅಕರಣಮತ್ತೇನ। **ಅನುಪುಬ್ಬೇನಾ**ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ। **ಯಥಾರತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯಥಾಸದ್ದೋ ಅನುರೂಪತ್ಥವಾಚಕೋ, ರತ್ತಿಸದ್ದೇನ ರತ್ತಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ರತ್ತಿಪರಿಮಾಣಾನುರೂಪ"ನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅನುರೂಪಂ **ಯಥಾರತ್ತ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಚನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ರತ್ತಿಪರಿಮಾಣಾನುರೂಪ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ರತ್ತಿಪರಿಮಾಣಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕನ್ತತ್ತಾ ಅತ್ಥತೋ ಥೇರೋತಿ ಆಹ "ಯಥಾಥೇರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। **ವವತ್ಥಾನ**ನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ। ಸೋ ಹಿ ವಿಸುಂ ಅವಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ವವತ್ಥಾನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಪದವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಅಕಾರೋ ವುದ್ಧತ್ಥೋತಿ ಆಹ

“ಖುದ್ದಕಾನಿ ಚೇವ ಮಹನ್ತಾನಿ ಚ ಕಮ್ಮಾನೀ”ತಿ। ಸತಿ ಚ ಅಕಮ್ಮಸ್ಸ ಮಹನ್ತಭಾವೇ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಖುದ್ದಕನ್ತಿ ಅತ್ಥತೋ ಸಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಖುದ್ದಕಾನಿ ಚೇವಾ”ತಿ। ಅಕಾರಸ್ಸ ಅಪ್ಪತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಮಹನ್ತಾನಿ ಚೇವ ಖುದ್ದಕಾನಿ ಚ ಕಮ್ಮಾನೀ”ತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। ಸೋ ಪನ ಇಧ ನ ಗಹಿತೋ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪನ ದಿಸ್ಸತಿ। “ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಮ್ಮಾನೀ”ತಿ ಹಿ ವಾಕ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಉಚ್ಚಸದ್ದೇನ ಮಹನ್ತತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅವಚಸದ್ದೇನ ಖುದ್ದಕತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಸ್ಮಾ ಮಹನ್ತಖುದ್ದಕಾನಿ ಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸತಿ ಚ ಅಕಮ್ಮಸ್ಸ ಖುದ್ದಕಭಾವೇ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಮಹನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥತೋಪಿ ಸಿದ್ಧನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಸಙ್ಘಭೇದವಗ್ಗದ್ವಯವಣ್ಣನಾ

೪೫೯. ಸಙ್ಘಭೇದವಗ್ಗದ್ವಯೇ **ಏತೇತಿ** ಸಭಾವಾ। **ತೇತಿ** ಅಧಮ್ಮಾದಯೋ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ। ಯಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ದಿಟ್ಠಿಂ ವಿನಿಧಾಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಚಕೇ ಅಯಂ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾಪೀತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಚಕೇಪಿ। **ಪಿಸದ್ದೇನ** ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಂ ಪಞ್ಚಕಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಸಬ್ಬೇಸು ಪಞ್ಚಕೇಸು। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। ಪುಬ್ಬೇ ಅವುತ್ತನಯಂ ಯಂ ವಚನಮತ್ಥಿ, ತಂ ವಚನಂ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಕೇಸು ನ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಆವಾಸಿಕವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೬೦. ಆವಾಸಿಕವಗ್ಗೇ “ಹರಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಯಥಾಭತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಭರಧಾತುಯಾ ಹರಣತ್ಥಞ್ಚ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಠಪಿತೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಖಿಪಧಾತುಯಾ ಠಪನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೬೧. **ಪರಿಣಾಮೇತೀತಿ** ಪರಿಣತಂಪಾಪೇತಿ। “ನಿಯಾಮೇತಿ ಕಥೇತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ, **ಏತ್ಥಾತಿ** ಆವಾಸಿಕವಗ್ಗೇ।

ಕಥಿನತ್ಥಾರವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೬೭. ಕಥಿನತ್ಥಾರವಗ್ಗೇ **ಓತಮಸಿಕೋತಿ** ಏತ್ಥ ಅವತಮಂ ಗತೋ ಓತಮಸಿಕೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅನ್ಧಕಾರಗತೋ”ತಿ। ಅನ್ಧಕಾರಸದ್ದೇನ ತಮಸದ್ದೋ ಅನ್ಧಕಾರಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತನ್ತಿ** ಓತಮಸಿಕಂ । **ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೋತಿ** ತಂ ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಅಸಮನ್ನಾಹರನ್ತೋತಿ ಆಹ “ಕಿಚ್ಚಯಪಸುತತ್ತಾ ವನ್ದನ”ನ್ತಿ। **ಏಕತೋತಿ** ಕೋಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ। ವೇರೀ ವಿಸಭಾಗಪುಗ್ಗಲೋ ಏಕತೋ ಆಕೋಧೇನ ವತ್ತನಟ್ಠೇನ **ಏಕಾವತ್ತೋತಿ** ವುಚ್ಚತಿ। **ಪಹರೇಯ್ಯಾತಿ** ವನ್ದನ್ತಂ ಪಹರೇಯ್ಯ। “ಅಞ್ಞಂ ಚಿನ್ತಯಮಾನೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿದಹತಿ ಠಪೇತೀತಿ **ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋತಿ** ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಙ್ಘತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಖಿಪಿತಬ್ಬೋ ಅಪನೇತಬ್ಬೋತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಸೋಯೇವ **ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ**। **ತೇಹೀತಿ** ಚತೂಹಿ। ಅವನ್ದಿಯೇಸು ಪನ್ನರಸಪುಗ್ಗಲೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ತರಾ ವುತ್ತಕಾರಣೇನ ಚಾತಿ** ಅನ್ತರೇ ವುತ್ತೇನ “ತಞ್ಚೇ ವನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಮಞ್ಚಪಾದಾದೀಸುಪಿ ನಲಾಟಂ ಪಟಿಹಞ್ಞೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಚ। **ಇತೋತಿ** ಪನ್ನರಸಪುಗ್ಗಲಮ್ಹಾ । **ಇತೀತಿ** ಏವಂ। ಸಚೇ ಉದ್ದೇಸಾಚರಿಯೋ ಚ ಓವಾದಾಚರಿಯೋ ಚ ನವಕೋ ಹೋತಿ, ನ ವನ್ದನೀಯೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾತಿ** ಕಥಿನತ್ಥಾರವಗ್ಗೇ।

ಇತಿ ಕಥಿನತ್ಥಾರವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ನಿಟ್ಠಿತಾ ಚ ಉಪಾಲಿಪಞ್ಚಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ।

ಆಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾನವಣ್ಣನಾ

೪೭೦. “ಅಚಿತ್ತಕೋ ಆಪಜ್ಜತೀ”ತಿಆದೀಸು ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಚಿತ್ತಕೋ ಆಪಜ್ಜತೀ**ತಿ ಅಚಿತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ **ಅಚಿತ್ತಕೋ ವುಟ್ಠಾತೀ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇತರಂ ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಧಮ್ಮದಾನಂ ಕರೋಮೀ**ತಿ “ಸಬ್ಬದಾನಂ ಧಮ್ಮದಾನಂ ಜಿನಾತೀ”ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೫೪) ಚ “ಅಮತಂದದೋ ಚ ಸೋ ಹೋತಿ, ಯೋ ಧಮ್ಮಮನುಸಾಸತೀ”ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೪೨) ಚ ಭಗವತಾ ವುತ್ತವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮದಾನಂ ಕರೋಮಿ। **ದೋಮನಸ್ಸಿಕೋ**ತಿ ದೋಮನಸ್ಸೇನ ಯುತ್ತೋ, ದೋಮನಸ್ಸವನ್ತೋ ವಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅಬ್ಯಾಕತಮೂಲೇ।

೪೭೩. **ಯಸ್ಸ ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ। **ತಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಂ ತಂತಂಸಮುಟ್ಠಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

ಅಪರದುತಿಯಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕಂ

(೧) ಕಾಯಿಕಾದಿಆಪತ್ತಿವಣ್ಣನಾ

೪೭೪. **ಛ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಕಾಯಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಛ ಆಪತ್ತಿಯೋ ನಾಮ ಕಾತಿ ಆಹ “ಅನ್ತರಪೇಯ್ಯಾಲೇ”ತಿಆದಿ। ಅನ್ತರಪೇಯ್ಯಾಲೇ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಕಾಯದ್ವಾರೇ ಸಮುಟ್ಠಿತತ್ತಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾಯೇ ಸಮುಟ್ಠನ್ತೀತಿ **ಕಾಯಿಕಾ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅನ್ತರಪೇಯ್ಯಾಲೇ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾಯಾ”ತಿಆದಿನಾ **ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಿಣ್ಣಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ”ತಿಆದಿನಾ **ಪಞ್ಚ ಸಂಸಗ್ಗಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಏಕರತ್ತ”ಇತಿಆದಿನಾ **ಅರುಣುಗ್ಗೇ ತಿಸ್ಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಿಣ್ಣಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದ್ವೇ ಯಾವತತಿಯಕಾ**ತಿ ಸಂವಣ್ಣೇತಬ್ಬೇನ “ಏಕಾದಸ ಯಾವತತಿಯಕಾ ನಾಮಾ”ತಿ ಸಂವಣ್ಣನಾಯ ವಿರುದ್ಧಭಾವಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ “ಪಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಏತ್ಥಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏಕೇನ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಹೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕೋ ನಾಮ ಕೋ, ಸಬ್ಬಾನಿ ನಾಮ ಕಾನೀತಿ ಆಹ “ಯಸ್ಸ ಸಿಯಾ”ತಿಆದಿ। “ನಿದಾನುದ್ದೇಸೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕಸ್ಸ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಞ್ಚ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಾನಞ್ಚಾ”ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಸಬ್ಬಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಙ್ಗಹ ಸದ್ದೇನ ಕಮ್ಮಛಟ್ಠೀಸಮಾಸೋ।

“ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾಯಾ”ತಿಆದಿನಾ **ದ್ವೇ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಚ್ಛಾದನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ”ತಿಆದಿನಾ **ಗಾಮನ್ತರೇ ಚತಸ್ಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚತಸ್ಸನ್ನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪುನ “ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ”ತಿಆದಿನಾ **ಚೇತಸ್ಸಾ ನದಿಪಾರಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚತಸ್ಸನ್ನಮೇವ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಚೀವರದಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಭಾವೇನ ಸದಿಸತ್ತಾ ಸಙ್ಖ್ಯಾವಿಸೇಸೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

(೨) ದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಯಾದಿವಣ್ಣನಾ

೪೭೫. **ಏಕೇತ್ಥಾ**ತಿ ಏತ್ಥಸದ್ದೋ ಸಾಸನವಿಸಯೋ।

ಏಕಸಿಕ್ಖಾಪದಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಬಹುಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ಚ ಆಪತ್ತಿ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ಚ ಆಪತ್ತೀಪಿ ನತ್ಥೀತಿ ಚ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಸಕಲೇಪಿ ವಿನಯೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ದ್ವೇತ್ಥಾ**ತಿ ಪಾಠೇ ಏತ್ಥಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಭಿನ್ನನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। ಅಞ್ಞಥಾ ಪನ ಕಿತ್ತಕಾ ಪಠಮಾಪತ್ತಿಕಾತಿ ಆಹ “ಇತರಥಾ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಇತರಥಾ**ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಿತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಪಕಾರೇನ। **ಕಮ್ಮಞ್ಚಾ**ತಿ

ಕಮ್ಮಂ ಇತ್ತಿ ಚ। **ಕಮ್ಮಪಾದಿಕಾ ಚಾತಿ** ಕಮ್ಮಪಾದಙತ್ತಿ ಚ। **ನವಸು ಠಾನೇಸೂತಿ** ಓಸಾರಣಾದೀಸು ನವಸು ಠಾನೇಸು। **ದ್ವೀಸೂತಿ** ಞತ್ತಿದುತಿಯ, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇಸು।

ವಜ್ಜಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾಯ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಾಯ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾಯ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಇತಿ ಇಮೇ ತಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಾರಣಭೂತೇನಾತಿ** ಹೇತುಭೂತೇನ, “ಕರಣಭೂತೇನಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸಾಧಕತಮಸತ್ತಿಭೂತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇಸನ್ತಿ ಅದ್ಧಾನಹೀನಾದೀನಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** “ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಾ”ತಿ ಪಾಠೇ, ಏತೇಸು ಅಙ್ಗಹೀನಾದೀಸು ವಾ। **ಯೋತಿ** ಪುಗ್ಗಲೋ। ಅಪರಿಪೂರೋ ನ ಯಾಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಾತುಘಾತಕಾದಯೋ ಕರಣದುಕ್ಕಟಕಾ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತೇಸು ಞತ್ತಿಕಪ್ಪನಾದೀಸು। **ಞತ್ತಿಕಪ್ಪನಾತಿ** ಞತ್ತಿವಿಧಿ। **ವಿಪ್ಪಕತಪಚ್ಚತ್ತನ್ತಿ** ವಿಪ್ಪಕತಂ ಪಚ್ಚತ್ತಂ। **ಅತೀತಕರಣನ್ತಿ** ಅತೀತಸ್ಸ ಕರಣಂ। ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ “ವತ್ಥುಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೀ”ತಿಆದಿ। **ತಯೋ ಕಮ್ಮಾ ನ ಸಙ್ಗಹಾತಿ** ಏತ್ಥ ಛನ್ದಭೇದರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ನಕಾರೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಲೋಪೋ। **ನಾಸಿತಕಾತಿ** ನಾಸೇತಬ್ಬಾ ಪುಗ್ಗಲಾ, ನಾಸಿತಬ್ಬಾತಿ **ನಾಸಿತಾ,** ನಾಸಿತಾ ಏವ ನಾಸಿತಕಾ। **ತಿಣ್ಣಂ ಜನಾನನ್ತಿ** ತಿಣ್ಣಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಜನಾನಂ ಏಕೂಪಜ್ಝಾಯೇನ ನಾನಾಚರಿಯೇನ ಹುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕಾನುಸ್ಸಾವನಾತಿ** ಏಕತೋ ಅನುಸ್ಸಾವನಾ।

ಪಾದೋ ನಾಮ ಕಹಾಪಣಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಭಾಗೋ। **ಮಾಸಕೋ** ನಾಮ ಪಾದಸ್ಸ ಪಞ್ಚಮಭಾಗೋ। **ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ** ವನಪ್ಪತಿಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಂ (ಪಾರಾ॰ ೧೧೦)। **ಅನೋದಿಸ್ಸಾತಿ** “ಮನುಸ್ಸೋ ಮರತೂ”ತಿಆದಿನಾ ನ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ। **ತೇನಾತಿ** ವಿಸೇನ।

ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕವಗ್ಗಸ್ಮಿನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞಾಧಾರೋ। **ದಸಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸೂತಿ** ವಿಸೇಸಾಧಾರೋ। **ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಮ್ಹಿಯೇವಾತಿ** ದಸಸು ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಪಠಮಸಿಕ್ಖಾಪದಮ್ಹಿಯೇವ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ಚೀವರೇನಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

“ಚತಸ್ಸೋ ಏವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ತತ್ತಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪರಿಮಾಣಾ ಯಾಸಂ ಆಪತ್ತೀನನ್ತಿ **ತತ್ತಿಕಾ। ನಿಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ತತ್ತಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೀ।

(೩) ಪಾಚಿತ್ತಿಯವಣ್ಣನಾ

೪೭೯. ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನೀತಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ। ಇಮಂ ಆಪತ್ತಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಚ್ಛಾ ಆಪನ್ನೋತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏಕಂ ಕಬಳನ್ತಿ ಏಕಂ ಆಲೋಪಂ, **ತುಮ್ಬಮೂಲೇತಿ** ತುಮ್ಬಂ ಸನ್ತಿಕೇ।

ಯಥಾವತ್ಥುಕನ್ತಿ ವತ್ಥುಅನುಲೋಮಂ, ಆಪತ್ತಿಯೋ ದೇಸಿತಾವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕೋಕಾಲಿಕಾದೀನನ್ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಕಟಮೋದಕತಿಸ್ಸಕಾದಯೋ (ಪಾರಾ॰ ೪೧೭) ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಚಣ್ಡಕಾಳಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಯುತ್ತವಾಚಾಪಚ್ಚಯಾತಿ** ವಿಞ್ಞತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಾದೀಹಿ ಪಕಾರೇನ ಯುತ್ತಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಚ್ಚಯಾ। **ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಆಪಜ್ಜನಂ। ಅಥವಾ **ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾತಿ** ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ವಾ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಆಪತ್ತಿ ಅಸ್ಸ ಭವತೀತಿ ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। **ಇತೀತಿ** ಇಮಾ ಛ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಭೋಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಜ್ಝೋಹರಮಾನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಥೇವಾತಿ** ಯಥಾ ಖಾದನೇ, ತಥೇವ ಮಂಸಂ ಲಸುಣಂ ಅಜ್ಝೋಹರಮಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಪಣೀತಭೋಜನಾನೀ"ತಿ ಚ "ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸ"ನ್ತಿ ಚ ಪದಾನಿ "ಅಜ್ಝೋಹರಮಾನಾ"ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಾನಿ।

ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನೀತಿ ಪಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಠಾನಾನಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು। **ದ್ವಿನ್ನನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಸಿಕ್ಖಮಾನಾದೀನಂ। **ಪಞ್ಚನ್ನಮೇವಾತಿ** ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂಯೇವ। **ವಿನಿಚ್ಛಯವೋಹಾರೋತಿ** ವಿನಿಚ್ಛಯವಚನಂ। ಇಮಿನಾ ಚತ್ತಾರಿ ಅಧಿಕರಣಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಅಡ್ಡಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ** ಅಭಿಯುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ।

"ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ** ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೋಭಣಭಾವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕತವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಹೀ"ತಿಆದಿ। **ಅಬ್ಭುಣ್ಹಸೀಲೋತಿ** ಅಭಿನವುಪ್ಪನ್ನಸೀಲೋ। ಅಬ್ಭುಣ್ಹಸೀಲೋ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಪಾಕತಿಕಸೀಲೋತಿ ಆಹ "ಪಾಕತಿಕೋ"ತಿ, ಪಕತಿಸೀಲೇನ ನಿಯುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

"ಕಾಯದ್ವಾರಸಮ್ಭವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕಾಯಿಕಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ತದ್ಧಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಏತ್ಥ** ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಚತುನ್ನಂ ದೇಸನಾಯ ಚಾತಿ ಏತ್ಥ "ದೇಸನಾಯಾ"ತಿ ಪದಂ ಆದಿಪದಲೋಪನ್ತಿ ಆಹ "ಅಚ್ಚಯದೇಸನಾಯಾ"ತಿ। **ಸಾತಿ** ಅಚ್ಚಯದೇಸನಾ। ಅಭಿನಿಲೀಯಿತ್ವಾ ಧನುನಾ ಮಾರೇನ್ತೀತಿ **ಅಭಿಮಾರಾ।**

ಭೇಜ್ಜಂ ಹೋತೀತಿ ಏತ್ಥ ಭೇಜ್ಜಂ ನಾಮ ಪಾರಾಜಿಕಾಪಜ್ಜನಮೇವಾತಿ ಆಹ "ದೇವದತ್ತೋ ವಿಯ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ। **ಇಮಾ ಪನ ಆಪತ್ತಿಯೋತಿ** ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿಯೋ।

(೪) ಅವನ್ದನೀಯಪುಗ್ಗಲಾದಿವಣ್ಣನಾ

೪೭೭. ತೇಸನ್ತಿ ದಸನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ। "ಸದ್ಧಿ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಸಾಮೀಚೇನಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಹತ್ಥೇ ಕರಣವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಾಮೀಚೇನಾತಿ** ಚ ಸಾಮೀಚಿನಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ **ಸಾಮೀಚಂ** ಕಮ್ಮಂ, ತೇನ ಸಾಮೀಚೇನ। **ದಸ ಚೀವರಧಾರಣಾತಿ** ಪದಸ್ಸ ಸಮಾಸಭಾವಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಆಹ "ದಸ ದಿವಸಾನಿ ಅತಿರೇಕಚೀವರಸ್ಸ ಧಾರಣಾ"ತಿ।

ಕತಿಸತನ್ತಿಆದೀಸು ದ್ವೀಸು ಗಾಥಾಪಾದೇಸು ಚತೂಸು ವಿಭತ್ಯನ್ತಪದೇಸು ಪುರಿಮಂ ಪುರಿಮೇನ, ಪಚ್ಛಿಮಞ್ಚ ಪಚ್ಛಿಮೇನ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಕತಿಸತಂ ಆಪತ್ತಿಯೋ ರತ್ತಿಸತಂ ಛಾದಯಿತ್ವಾನಾ"ತಿ। ಪಚ್ಛಿಮಗಾಥಾಯ ಪುಬ್ಬಡ್ಢೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಅಯಂ ಹೀತಿ** ಅಯಂ ಏವ ವಕ್ಖಮಾನೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಗಾಥಾಯಂ। **ಯೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು, ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತೀತಿ** ಅಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ।

ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೇಸು ಚತೂಸು ಚತುಕ್ಕೇಸು ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ದ್ವಾದಸ ಕಮ್ಮದೋಸಾ ವುತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಂ, ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಕಮ್ಮನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಛಸು ಕಮ್ಮೇಸು। **ಏತದೇವಾತಿ** ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಕಮ್ಮಮೇವ।

ಯಂ ದೇಸಿತಾತಿ ಏತ್ಥ ಯಂಸದ್ದೋ ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೋತಿ ಆಹ "ಯಾನಿ ದೇಸಿತಾನೀ"ತಿ। "ದೇಸಿತಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ದೇಸಿತಾತಿ** ಏತ್ಥ ನಿಕಾರಸ್ಸ ಆಕಾರಾದೇಸಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಪರಿಯನ್ತಪರಿಚ್ಛೇದಭಾವರಹಿತತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನತ್ಥಿ ಅನ್ತಂ

ಪರಿಯನ್ತಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಅನನ್ತನ್ತಿ** ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತನ್ತಿ** ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಜಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕೇನ ಕಂ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಜಿತನ್ತಿ ಆಹ "ಭಗವತಾ ಕಿಲೇಸಗಣಂ ಅಭಿಮದ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ। ಕೇನ ಕಂ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಕಿಂ ಜಿತಂ ವಿಯಾತಿ ಆಹ "ರಞ್ಞಾ ಸಪತ್ತಗಣಂ ಅಭಿಮದ್ದಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ವಿಯಾ"ತಿ। ತತ್ಥ "ರಞ್ಞಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕೇನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। "ಸಪತ್ತಗಣ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। "ಅಭಿಮದ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। "ರಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕಿ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। **ಸಪತ್ತಗಣನ್ತಿ** ವೇರಿಗಣಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ರಞ್ಞಾ ಸಪತ್ತಗಣಂ ಅಭಿಮದ್ದಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ರಾಜಭಾವಂ ಜಿತಂ ವಿಯ, ಭಗವತಾ ಕಿಲೇಸಗಣಂ ಅಭಿಮದ್ದಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಜಿತನ್ತಿ। **ಸ್ವೇವಾತಿ** ಭಗವಾ ಏವ। "ನಿಬ್ಬಿಕಾರತಾಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಾದಿಸದ್ದೋ ನಿಬ್ಬಿಕಾರತ್ಥವಾಚಕೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನಪಾಟಿಪದಿಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ವಿವೇಕಪಞ್ಚಕ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾಯಚಿತ್ತಉಪಧಿವಸೇನ ವಿವೇಕತ್ತಯಮ್ಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ವಿವೇಕಭಾವೇನ ಸಮಾನತ್ತಾ। ತೇನ ಭಗವತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಯಾನಿ ಸತ್ತ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ **ಏಕೇತ್ಥಾತಿ** ಏತ್ಥ ಏಕಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸತ್ತಸು ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಸು। **ಏತ್ಥ ಪನಾತಿ** ಸಮಥೇಸು ಪನ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಸ್ಸ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಸೂತಿ** ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು। **ಮಯಂ ಪನಾತಿ** ಸಙ್ಗಹಕಾರಕಾ ಅಮ್ಹೇ ಪನ, ಬುದ್ಧಘೋಸನಾಮಕಾ ಮಯಂ ಪನಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ರೋಚಯಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಸ ಕಿಮತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರೋಚೇಸೀತಿ ಆಹ "ವಿನಾತಿ ನಿಪಾತಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧನಮತ್ಥಮತ್ತ"ನ್ತಿ। "ವಿನಾತಿ ನಿಪಾತಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದಂ "ಅತ್ಥಮತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದೇ ವಾಚಕಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅತ್ತನೋ ಸಾಧ್ಯವಚನಂ ಬುದ್ಧವಚನಸಙ್ಖಾತೇನ ಸಾಧಕವಚನೇನ ಸಾಧೇನ್ತೋ ಆಹ "ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತ"ನ್ತಿಆದಿ।

ಅಟ್ಠಾರಸ ಅಟ್ಠಕಾನೀತಿ ಅಧಮ್ಮದಿಟ್ಠಿಭೇದ, ಧಮ್ಮದಿಟ್ಠಿಭೇದ, ವೇಮತಿಕಭೇದೇಸು ತೀಸು ಏಕಮೇಕಂ ಮೂಲಂ ಕತ್ವಾ ತಯೋ ತಯೋ ಮೂಲಿಂ ಕತ್ವಾ ನವ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸು ಧಮ್ಮದಿಟ್ಠಿಭೇದೇಸು ಧಮ್ಮದಿಟ್ಠಿಭೇದಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಅಟ್ಠಾರಸ ಭೇದಕರವತ್ಥೂಸು ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸ ಅಟ್ಠಕಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಛಊನದಿಯಡ್ಢಸತನ್ತಿ** ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಾಧಿಕಂ ಸತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏಕೇಕವತ್ಥುಸ್ಮಿನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಸು ಭೇದಕರವತ್ಥೂಸು ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ।

ಇತಿ ಗಾಥಾಸಙ್ಗಣಿಕವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಸೇದಮೋಚಿಕಗಾಥಾ

(೧) ಅವಿಪ್ಪವಾಸಪಞ್ಹಾವಣ್ಣನಾ

೪೭೯. ಸೇದಮೋಚಿಕಗಾಥಾಸೂತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯತ್ಥಸ್ಸ ಗಮ್ಭೀರತ್ತಾ ತಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತಾನಂ ವಿನಯಧರಾನಂ ಕಾಯೇ ಸೇದಂ ಮೋಚೇತೀತಿ **ಸೇದಮೋಚಿಕಾ,** ಸಾಯೇವ ಗಾಥಾ ಸೇದಮೋಚಿಕಗಾಥಾ, ತಾಸು। "ಅಕಪ್ಪಿಯಸಮ್ಭೋಗೋ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಪ್ಪಿಯಸಮ್ಭೋಗೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕಪ್ಪಿಯಸಮ್ಭೋಗಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ನಹಾಪನಭೋಜನಾದೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅನಾಪತ್ತೀತಿ** ಮಾತುಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಏಸಾ ಪಞ್ಹಾತಿ** ಏತ್ಥ ಪಞ್ಹಸದ್ದೋ ಸಭಾವತಿಲಿಙ್ಗೋತಿ ಸದ್ದಸತ್ಥೇಸು (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾಯಂ ೧೬ ಹಕಾರನ್ತಧಾತು; ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾಯಂ ೧೧೫ ಗಾಥಾಯಂ) ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತೋ। "ಪಣ್ಡಿತೇಹೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪಣ್ಡಿತತ್ತಾ ಕುಸಲೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಪಞ್ಹಾಯ। **ಏತನ್ತಿ** ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಗಾಥಾಯ।

ಏಕಾದಸ ವಿವಜ್ಜಿಯಾತಿ ಅವಿಭತ್ತಿಕನಿದ್ದೇಸೋ, ಏಕಾದಸ ವಿವಜ್ಜಿಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಯೇ"ತಿಆದಿ। **ತೇಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ಗಾಥಾಯಂ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠಗಮ್ಯಮಾನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅಯನ್ತಿ ನ್ಹಾಪಿತಪುಬ್ಬಕೋ ಭಿಕ್ಖು। **ನಿಮ್ಮಿತಬುದ್ಧನ್ತಿ** ಬುದ್ಧೇನ ನಿಮ್ಮಿತಂ ಬುದ್ಧರೂಪಂ।

ವಿವಜ್ಜಿಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಯಕಾರೋ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಕಾರಿಯೋತಿ ಆಹ "ವಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ"ತಿ। ಅಸೀಸಕಂ ಯಂ ತಂ ಕಬನ್ಧಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಸೀಸಕತ್ತಾ ಕೇನ ಸರೀರೇನ ಜೀವಿತಂ ಬನ್ಧತೀತಿ **ಕಬನ್ಧೋ। ಯಸ್ಸಾತಿ** ಕಬನ್ಧಸ್ಸ।

ಹೀತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ತೇತಿ** ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಾ।

ವಾಚಾತಿ ಏತ್ಥ ಯಕಾರಲೋಪೋತಿ ಆಹ "ವಾಚಾಯಾ"ತಿ। **ಇತಿ ಮೇತಿ** ಏವಂ ಮಮ। ಏವಂ ವದಮಾನೇ ಮಮ ವಚನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥವಾ **ಇತಿಮೇತಿ** ಏವಂ ಇಮೇ, ಏವಂ ವದಮಾನೇ ಇಮೇ ಜನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸದ್ದಮ್ಪೀತಿ ಇಮಿನಾ ಗಿರಸದ್ದೋ ಸದ್ದಪರಿಯಾಯೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹೀತಿ** ಸಚ್ಚಂ। ತುಣ್ಹೀಭೂತಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಯದಿ ಮನೋದ್ವಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಕಸ್ಮಾ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ವಾಚಸಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಹ "ಯಸ್ಮಾ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ತೇನಾತಿ** ತಸ್ಮಾ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

ಸಾತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀ, ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರನ್ತಿ** "ಗಾಮನ್ತರಪರಿಯಾಪನ್ನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ।

ತಾಸೂತಿ ದ್ವೀಸು ಭಿಕ್ಖುನೀಸು।

ಚತುರೋ ಜನಾತಿ ಏತ್ಥ ಚತುನ್ನಂ ಜನಾನಂ ಸರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಆಚರಿಯೋ ಚ ತಯೋ ಚ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ"ತಿ । **ಸಾಹತ್ಥಿಕಾತಿ** ಸಹತ್ಥಾ ಅವಹರಿತಾ। **ಆಣತ್ತಿಯಾಪೀತಿ** ಆಣತ್ತೇನ ಅವಹರಿತಾಪಿ। **ಇತರೇಸನ್ತಿ** ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ, ಏಕೇಕೋ ಮಾಸಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪರಿವಾರೇ ಸೇದಮೋಚಕಗಾಥಾಯಂ।

(೨) ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಪಞ್ಹಾವಣ್ಣನಾ

೪೮೦. ಸನ್ಥತಪೇಯ್ಯಾಲಞ್ಚಾತಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಿಭಙ್ಗೇ (ಪಾರಾ॰ ೬೫) ವುತ್ತಂ ಸನ್ಥತಪೇಯ್ಯಾಲಞ್ಚ।

ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಸತಿ ಲಿಙ್ಗೇ ಪರಿವತ್ತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ವಿಜಹನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

ಯೋತಿ ಭಿಕ್ಖು, ಪರಿಣಾಮೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಗಾಥಾಯ। **ಕಾಕಊಹದನ್ತಿ** ಕಾಕೇಹಿ ಕರೀಸುಸ್ಸಗ್ಗಂ। **ಕದ್ದಮಮಕ್ಖಿತನ್ತಿ** ಕದ್ದಮೇನ ಮಕ್ಖಿತಂ। ಕಾಯಗತಾನೇವ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಹೀತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। ಅನರಿಯಂ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ವಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ವಾ ಹನೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತೇನ ಹೇತುಭೂತೇನ ಇತ್ಥಿಭೂತಂ, ಪುರಿಸಭೂತಞ್ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತ್ಥಿಭೂತನ್ತಿ** ಚ ಇತ್ಥೀ ಹುತ್ವಾ ಭೂತಂ, ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ಪತ್ತಂ।

ಮಿಗಸಿಙ್ಗತಾಪಸಸೀಹಕುಮಾರಾದೀನಂ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಮಾತಾಪಿತರೋ ವಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಿಗಸಿಙ್ಗತಾಪಸೋತಿ** ಮಿಗಸಿಙ್ಗನಾಮಕೋ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫.೧೭.೯೬ ಆದಯೋ) ತಾಪಸೋ। **ಸೀಹಕುಮಾರೋತಿ** ಸೀಹಬಾಹುಕುಮಾರೋ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಭೂರಿದತ್ತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಆಗತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

“ಸಚ್ಚಂ ಭಣನ್ತೋತಿ ಗಾಥಾಯಾ”ತಿ ಪದಂ “ಸಚ್ಚಂ ಭಾಸತೋ ಲಹುಕಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಇತಿಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। “ಸಚ್ಚಂ ಭಣನ್ತೋ”ತಿ ಗಾಥಾಯ ಇತಿ ಅತ್ಥೋತಿ ಯೋಜನಾ।

(೩) ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾದಿಪಞ್ಹಾವಣ್ಣನಾ

೪೮೧. ಸಲಾಕಂ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಛೇಜ್ಜಂ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। “ಪಾರಾಜಿಕಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಹೋತಿಛೇಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತನಿಗ್ರೋಧಸದಿಸಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ, ತಮೇವ ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ತಿಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋತಿ ಏತ್ಥ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ ವಾತಿ ಆಹ “ತಾಸುಪೀ”ತಿ। “ಯಂ ತಂ ಮೇಥುನಂ ನಾಮ ತ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ “ಮೇಥುನಂ ಯಂ ತ”ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ನ ಸೇವತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ನ ಸೇವೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಿಕಾರಸ್ಸ ಏಕಾರಾದೇಸಭಾವಂ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪.೧೧.೭೮ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಪಿತರಂ ಯಾಚೇ ವಿಯ) ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಯೋ ಪುರಿಸೇ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಉಪಗನ್ತ್ವಾ”ತಿ ಪದಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ“ತಯೋ ಪುರಿಸೇಪಿ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ”ತಿ। ಇಮಿನಾ **ತಯೋ ಪುರಿಸೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪುರಿಮನಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏತ್ಥಾಪಿ “ತೀಸು ಪುರಿಸೇಸೂ”ತಿ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। ಇಮಂ ನಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಪದೇಪಿ ತಿಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋ ಉಪಗನ್ತ್ವಾತಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ದ್ವೇ ನಯಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೋಪದೇಸದಾಯಕನಯಾ ನಾಮಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। “ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಸಞ್ಞಾತೇ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನರಿಯಸದ್ದೇನ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನೋವ ಇಧ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ನಾಚರತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ನ ಚಾಚರೇ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಏಕಾರಾದೇಸಭಾವಮೇವ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಆಪಜ್ಜಿತುಂ ವಾಯಮನ್ತಿಯಾ ತಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಗಾಥಾಯ, ತಿತ್ಥಿಯೋ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ತಿತ್ಥಿಯವತ್ತೇ ಏವ। **ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಸ್ಸ। **ತಮೇವಾ**ತಿ ತಿತ್ಥಿಯವತ್ತಮೇವ।

ಸಞ್ಚಾದಿಸೇಸನ್ತಿಆದಿಗಾಥಾ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತ**ನ್ತಿ ಅಜ್ಝೋಹರಣಂ।

ಆಕಾಸಗತಂ ಸಾಮಣೇರನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಚ್ಛೇನಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಕಮ್ಮಾರಹೇನೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ನ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಚ್ಛೋಪಿ ಕಮ್ಮಾರಹೋಪಿ ಭೂಮಿಗತೋವ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅಸ್ಸಾತಿ ಗಾಥಾಯ ವಿನಿಚ್ಛಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

“ನ ದೇತಿ, ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ”ತಿ ಕಿರಿಯಾಪದಾನಂ ಕತ್ತಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ನಾಪಿ ಉಯ್ಯೋಜಿಕಾ”ತಿಆದಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅವಸ್ಸುತಪುರಿಸಸ್ಸ। “ಕಾರಣೇನಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ತೇನಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಕಾರಣತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏವಸದ್ದೋ ಪನ ಸಮ್ಭವವಸೇನ ಯೋಜಿತೋ, ನ ಅಞ್ಞೇನ ಕಾರಣೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಹಣೇ**ತಿ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಗಹಣೇ। **ತಞ್ಚ ಪರಿಭೋಗಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ, ಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತಞ್ಚ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ಆಪತ್ತಿ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ತಸ್ಸಾ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ।

ಸತ್ತರಸಕೇಸು ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಜ್ಜಂ ನ ಫುಸತೀ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಅಞ್ಞಂ ನವಂ ಆಪತ್ತಿ”ನ್ತಿ।

ಇತಿ ಸೇದಮೋಚಕಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಪಞ್ಚವಗ್ಗೋ

ಕಮ್ಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ

೪೮೨. ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇ “ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದವಚನ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ಪಮಾಣವಚನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಾನಂ ತತೋ ಊನಾತಿರೇಕಭಾವಂ ನಿವಾರೇತಿ। ಗಣಿಯತೇ **ಗಣನಂ,** ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪರಿಚ್ಛೇದೋ,** ಗಣನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ **ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೋ**। ಅಥ ವಾ ಗಣಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ ಗಣನಂ, ತಮೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಸೋಯೇವ ವಚನಂ **ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದವಚನಂ**। ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ**ತಿ “ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತೇನ ಏವ ನಯೇನ।

ತತ್ಥಾತಿ ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು, ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಪನ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥಾತಿ ದ್ವೀಸು ಕಮ್ಮೇಸು। **ಅವಸೇಸಾ**ತಿ ಛಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಅವಸೇಸಾ। ಯದಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಕತಂ ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮಂ ನ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಕಿನ್ತಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ “ಸಚೇ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ “ಅಕ್ಖರಪರಿಹೀನಂ ವಾ ಪದಪರಿಹೀನಂ ವಾ”ತಿ ಇದಂ ಅಕ್ಖರಪದಾನಂ ಗಳಿತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। “ದುರುತ್ತಪದಂ ವಾ”ತಿ ಇದಂ ಸಿಥಿಲಧನಿತಾದಿಅಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ “ದುರುತ್ತಕ್ಖರಂ ವಾ”ತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಚನಂ। **ಕಮ್ಮಂ ಹುತ್ವಾ**ತಿ ಸುಕಮ್ಮಂ ಹುತ್ವಾ।

೪೮೩. ಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಅಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯೇಸು ಅಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಾನಿ ಅಪ್ಪಕತ್ತಾ ಪಠಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತತ್ಥಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ದ್ವೀಸು, ಅಸಮ್ಮುಖಾಕರಣೀಯಂ ನಾಮ ಅಟ್ಠವಿಧಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ತೇಸು ಖನ್ಧಕೇಸು। “ಸುಕತಂ ಹೋತೀ”ತಿ ವಚನಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಸಮ್ಮುಖಾಕತಮ್ಪಿ ಸುಕತಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

ಸೇಸಾನೀತಿ ಅಟ್ಠಕಮ್ಮೇಹಿ ಸೇಸಾನಿ। **ಏತಾನೀ**ತಿ ಕಮ್ಮಾನಿ। **ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಾನೀ**ತಿ ವತ್ಥುನಾ ವಿಪನ್ನಾನಿ।

ತೇಸಮ್ಪೀತಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಾಕರಣೀಯಾನಮ್ಪಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ “ಪಟಿಪುಚ್ಛಾಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ ಪದೇ। “ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ **ಪಟಿಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ಪದಸ್ಸ ತ್ವಾಪಚ್ಚಯನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ **ಕರಣೀಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅನೀಯಸದ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮತ್ಥಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಥಾದಿನ್ನಾಯಾ**ಹಿ ಚುದಿತಕೇನ ಯಥಾದಿನ್ನಾಯ। **ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿಕಾರೇನ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ವಚನಂ ಪಲಪನ್ತಸ್ಸ ಚುದಿತಕಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು “ತಜ್ಜನೀಯಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸಾ”ತಿಆದೀಸು।

ಅನುಪೋಸಥದಿವಸೇತಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ। ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಉಪೋಸಥದಿವಸೋ ನಾಮಾ”ತಿಆದಿ। **ಕತ್ತಿಕಮಾಸ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಮಾಸಂ। ತಸ್ಸ ಪವಾರಣಮಾಸತ್ತಾ “ಠಪೇತ್ವಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಾಮಗ್ಗಿದಿವಸೋ ಚ ಯಥಾವುತ್ತಾ ಚಾತುದ್ದಸಪನ್ನರಸಾ ಚ ಉಪೋಸಥದಿವಸೋ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯತ್ರಹೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ವಿಹಾರೇ, ಠಪೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ತರಾ**ತಿ ಚಾತುದ್ದಸೀಪನ್ನರಸೀನಂ ಮಜ್ಝೇ।

ಪಚ್ಛುಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಪಿತದಿವಸೋತಿ ಪಚ್ಛಾ ಉಪರಿ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಕತ್ತಿಕಕಾಳಪಕ್ಖಚಾತುದ್ದಸಿಂ ವಾ ಪಞ್ಚದಸಿಂ ವಾ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ಇಧಾಪೀ**ತಿ ಅಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಣಟ್ಠಾನೇಪಿ। ಪಾಳಿಯಮಾಗತನಯತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅಪಿಚಾ"ತಿಆದಿ। **ಅನ್ತಿಮವತ್ಥು**ನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಂ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಾರಹೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವತ್ಥು ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೮೪. ದಬ್ಬಸ್ಸ ಅಗ್ಗಹಣಂ ವತ್ಥುಅಪರಾಮಸನಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ನಾಮಸ್ಸ ಅಗ್ಗಹಣಮೇವಾತಿ ಆಹ "ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ನ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ। ಅಪರಾಮಸನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸುಣಾತು ಮೇ"ತಿಆದಿ।

ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪರಾಮಸತೀತಿ ಏತ್ಥ **ಪುಗ್ಗಲೋ** ನಾಮ ಉಪಜ್ಝಾಯೋತಿ ಆಹ "ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ"ತಿ। **ತ**ನ್ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ।

ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬನ್ತಿ ಸಬ್ಬಥಾ ಸಬ್ಬಂ, ನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋಯಂ, ಸಬ್ಬೇನ ವಾ ಆಕಾರೇನ ಸಬ್ಬಂ ಞತ್ತಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಞತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ಪಠಮಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಞತ್ತಿಟ್ಠಪನಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಾ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತಿಯೇವ ನಾಮ। **ಇತಿ ಇಮೇಹೀ**ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

೪೮೫. "ವುತ್ತನಯೇನೇವಾ"ತಿ ಅತಿದಿಸಿತ್ವಾಪಿ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮವಾಚಾನಂ ಅಸದಿಸತ್ತಾ ಅಪರಾಮಸನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏವಂ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ನೇಸ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುಸಙ್ಘಪುಗ್ಗಲಾನಂ, ಪಠಮಾನುಸ್ಸಾವನೇ ವಾ ದುತಿಯತತಿಯಾನುಸ್ಸಾವನಾಸು ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವದನ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತೀತಿ ಏತ್ಥ ಅನುಸದ್ದೋ ಲೋಪೋತಿ ಆಹ "ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ನ ಕರೋತೀ"ತಿ। "ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ನ ಕೇವಲಂ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಅನುಸ್ಸಾವನಂ ಅಕರೋನ್ತೋಯೇವ ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತಿ ನಾಮ, ಅಥ ಖೋ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಯ ದುರುತ್ತಛಡ್ಡನಮ್ಪಿ ಹಾಪೇತಿಯೇವ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯೋಪೀ"ತಿಆದಿ। "ಸಕಿಮೇವ ವಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಪರಿಪೂರೇನ್ತೋಯೇವ ಸಾವನಂ ಹಾಪೇತಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇಮಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇ ಏಕಕ್ಖತ್ತುತೋ, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುತೋ ಅತಿರೇಕಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಕರೋನ್ತೋ ನ ಹಾಪೇತೀತಿ ಞಾಯತಿ।

"ಛಡ್ಡೇತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಛಡ್ಡನಸ್ಸ ಪದಕ್ಖರಾನಂ ಗಳಿತಭಾವೇನ ಪಾಕಟತ್ತಾ ತಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ದುರುತ್ತಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ದುರುತ್ತಮೇವ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ದುರುತ್ತಂ ಕರೋತೀತಿ ಏತ್ಥ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। ಕರೋನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಲಕ್ಖೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

"ಸಿಥಿಲ…ಪೇ॰… ಪಭೇದೋ"ತಿ ಯ್ವಾಯಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಪ್ಪಭೇದೋ ವುತ್ತೋ, ಅಯಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಪ್ಪಭೇದೋತಿ ಯೋಜನಾ । ಗಾಥಾಯಂ **ದಸಧಾ**ತಿ ದಸಪ್ಪಕಾರೇನ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ವದ್ಧೇತೀತಿ **ಬುದ್ಧಿ,** ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ಅಕ್ಖರಮೇವ ಸಿಥಿಲಾದಿವಸೇನ ದಸಧಾ ಬುದ್ಧಿ **ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿ,** ತಾಯ। ಏತ್ಥ "ದಸಧಾ"ತಿ ಪದೇನ "ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧೀ"ತಿ ಸಮಾಸಪದಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ದಸಧಾಸದ್ದಸ್ಸ ಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ "ಕಮ್ಮಜಂ ಏವಾ"ತಿಆದೀಸು (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೨.೪೫೦; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ಮಹಾಟೀ॰ ೨.೪೫೦) ವಿಯ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಏವಸದ್ದೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಏವ ಜಾತಂ **ಕಮ್ಮಜ**ನ್ತಿ ಸಮಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾಸಮಜ್ಝೇ ಏವಸದ್ದಲೋಪಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಭೇದೋ**ತಿ ವಿಸೇಸೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಸಿಥಿಲಞ್ಚ ಧನಿತಞ್ಚ ದೀಘಞ್ಚ ರಸ್ಸಞ್ಚ ಗರುಕಞ್ಚ ಲಹುಕಞ್ಚ ನಿಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧಞ್ಚ ವವತ್ಥಿತಞ್ಚ

ವಿಮುತ್ತಞ್ಚಾತಿ ದಸಧಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾವ ಪಭೇದೋ ವಿಸೇಸೋ ಞಾತಬ್ಬೋತಿ। “ಸಿಥಿಲ”ನ್ತಿ ಆದೀನಿ ದಸ ಪದಾನಿ “ಅಕ್ಖರಂ ಪದಂ ಬ್ಯಞ್ಜನ”ನ್ತಿ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತಪಾಠಂನಿಸ್ಸಾಯ ವುತ್ತಾನೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಗಾಥಾಯ ವಿತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಏತ್ಥ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ಅಗಾಳ್ಹೇನ ವಚೀಪಯೋಗೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅಕ್ಖರಂ **ಸಿಥಿಲಂ**। ಗಾಳ್ಹೇನ ವಚೀಪಯೋಗೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅಕ್ಖರಂ **ಧನಿತಂ**। **ತೇಸ್ವೇವಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಏವ ವಗ್ಗೇಸು। ನ ಕೇವಲಂ ದೀಘಮೇವ ಗರುಕಂ ನಾಮ, ಅಥ ಖೋ ಸಂಯೋಗಪರಮ್ಪೀತಿ ಆಹ “ಯಂ ವಾ”ತಿಆದಿ। ಯಂ ಅಕ್ಖರಂ ಸಂಯೋಗಪರಂ ಕತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಮ್ಪಿ **ಗರುಕಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಂಯೋಗೋ ಪರೋ ಯಸ್ಸ ಅಕ್ಖರಸ್ಸಾತಿ **ಸಂಯೋಗಪರಂ**। “ಸಂಯೋಗಪದ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಯಂ ಅಸಂಯೋಗಪರಂ ಕತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಮ್ಪಿ **ಲಹುಕಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಂ ಸಾನುನಾಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ **ನಿಗ್ಗಹಿತಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ **ನಿಗ್ಗಹಿತಂ** ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ಠಾನಕರಣಾನಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಅಮುಞ್ಚನನ್ತಿ ಆಹ “ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ”ತಿ। ಯಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ **ಸಮ್ಬನ್ಧಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಂ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ **ವವತ್ಥಿತಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಂ ಅನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ **ವಿಮುತ್ತಂ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಅನಿಗ್ಗಹಂ ನಾಮ ಅತ್ಥತೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನನ್ತಿ ಆಹ “ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ”ತಿ।

ಏವಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಉಚ್ಚಾರಣವಿಸೇಸಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ತತ್ಥಾ”ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಾಸು ದಸಸು ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧೀಸು। ತಥಾಸದ್ದೇನ ತಕಾರಸ್ಸ ಥಕಾರಕರಣಞ್ಚ ಸಿಥಿಲಸ್ಸ ಧನಿತಕರಣಞ್ಚ ಅತಿದಿಸತಿ, ತಥಾ “ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ ಏಸಾ ಞತ್ತೀ”ತಿಆದಿವಚನಞ್ಚ ಸಿಥಿಲಸ್ಸ ಧನಿತಕರಣಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತೀತಿ ಏವಂ। ಸಿಥಿಲೇ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಧನಿತಂ ಕರೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚತ್ತಾರಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನೀ**ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಕ್ಖರಾನಿ। ಬ್ಯಞ್ಜನಸದ್ದೋ ಹಿ ಇಧ ಅಕ್ಖರವಾಚಕೋ। ಚತಸ್ಸನ್ನಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧೀನಂ ಕಮ್ಮದೂಸನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇತರಾಸಂ ಅದೂಸನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “ಇತರೇಸು ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ಅನುಕ್ಕಮಾಗತ**ನ್ತಿ ಅರಿಯೇಹಿ ಓತರಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಆಗತಂ। **ಪವೇಣಿ**ನ್ತಿ ಸನ್ತತಿಂ। ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತೇ ಕಿಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಕೋಪೋ **ಹೋತೀ**ತಿ ಆಹ “ಸಚೇ ಪನಾ”ತಿಆದಿ। **ನ ಕುಪ್ಪತೀ**ತಿ ನ ನಸ್ಸತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ನ ಕುಪ್ಪತಿ, ನನು ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇನ್ತೀ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಆಹ “ಇಮಾನಿ ಹೀ”ತಿಆದಿ। ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ನ ಕೋಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ನ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯಂ ಪನ ವಚನಂ ಸುತ್ತನ್ತಿಕತ್ಥೇರಾ ವದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಚ್ಚಾಯನಾದಿಸುತ್ತನ್ತಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ **ಸುತ್ತನ್ತಿಕಾ,** ಕಚ್ಚಾಯನಾದಯೋ, ಸುತ್ತನ್ತಿಕಾ ಚ ತೇ ಥೇರಾ ಚೇತಿ **ಸುತ್ತನ್ತಿಕತ್ಥೇರಾ**। **ನ ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಅಕ್ಖರವಿಕಾರೋ ನ ವಟ್ಟತಿ। ವಿನಯಧರೇನ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಥಾಪಾಳಿಯಾ**ತಿ ಭಗವತಾ ಯಥಾವುತ್ತಾಯ ಪಾಳಿಯಾ। **ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಿಯಂ। **ಇತರಥಾ**ತಿ ವುತ್ತದೋಸಪರಿಹರಣತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಪಕಾರೇನ।

ಅಕಾಲೇ ವಾ ಸಾವೇತೀತಿ ಏತ್ಥ **ಅಕಾಲೋ** ನಾಮ ಅನೋಕಾಸೋತಿ ಆಹ “ಅನೋಕಾಸೇ”ತಿ। ಅನೋಕಾಸೋ ನಾಮ ಞತ್ತಿಅನುಸ್ಸಾವನಾನಂ ಪುಬ್ಬಾಪರವಿತಥನ್ತಿ ಆಹ “ಞತ್ತಿಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ”ತಿಆದಿ। ಪಠಮಂಯೇವ ಞತ್ತಿಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪಠಮಂಯೇವ ಅನುಸ್ಸಾವನಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। “ಪಠಮಂಯೇವಾ”ತಿ ಹಿ ಪದಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖಂ। **ಇತೀ**ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

೪೮೬. ಯಾ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಯಂ **ಅತಿಖುದ್ದಕಸೀಮಾ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಅಬ್ಭಾನಕಮ್ಮೇ ಕಮ್ಮಾರಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖೂ। ಯತ್ಥ ಸೀಮಾಯಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಅತಿಖುದ್ದಕಸೀಮಾ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನಿಸೀದಿತು**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಪರಿಮಣ್ಡಲಾಕಾರೇನ ನಿಸೀದಿತುಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅತಿಖುದ್ದಕೇ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸೇಸಸೀಮಾಸು। ಯಾ ಸಮ್ಮತಾ ಹೋತಿ, ಅಯಂ **ಅತಿಮಹತೀ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತೇನಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ತತೋ ಅತಿರೇಕೇನ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಘಟಿತಂ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಂ ನಿಮಿತ್ತಂ

ಇಮಿಸ್ಸಾತಿ **ಅಘಟಿತನಿಮಿತ್ತಾ**। ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಭಾವಂ ಅಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತದಸ್ಸನೇನ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯಾ"ತಿಆದಿ। **ಪುಬ್ಬಕಿತ್ತಿತ**ನ್ತಿ ಪಠಮಕಿತ್ತಿತಂ। **ತತ್ಥೇವಾ**ತಿ ಉತ್ತರಾಯ ಏವ ದಿಸಾಯ। **ಅಪರಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ದುತಿಯತ್ಥಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ಯಾ ಸಮ್ಮತಾ **ಹೋತಿ**, **ಖಣ್ಡನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನಿಮಿತ್ತುಪಗ**ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಕಥನವಿಸೇಸನಮೇವ, ನ ಬ್ಯವಚ್ಛೇದವಿಸೇಸನಂ ತಚಸಾರಾದಿಗ್ಗಹಣೇನ ಅನಿಮಿತ್ತುಪಗಭಾವಸ್ಸ ಪಾಕಟತ್ತಾ। **ಅನ್ತರಾ**ತಿ ಮಜ್ಝೇ। ಯಾ ಸಮ್ಮತಾ **ಹೋತಿ**, ಸಾ **ಛಾಯಾನಿಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ, ಅನಿಮಿತ್ತಾ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಬಹಿ ಠಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ನತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪನ ಬಹಿ ಠತ್ವಾಪಿ ಕಿತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ । **ಏವಂ ಸಮ್ಮತಾಪೀ**ತಿ ಪಿಸದ್ದೋ ಅಸಮ್ಮತಾ ಪನ ಪಗೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೀಮಾಯ ಸೀಮ**ನ್ತಿ ಪದಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಪೇಕ್ಖತ್ತಾ, ತಸ್ಸ ಚ ಅಸಮಾನಭಾವತೋ ತೇಸಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯ ಪರೇಸಂ ಸೀಮ"ನ್ತಿ। **ಸಮ್ಭಿನ್ದತೀ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಕರೋತಿ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಭಿದಿಧಾತು ದ್ವಿಧಾಕರಣತ್ಥವಾಚಕೋ, ಧಾತ್ವತ್ಥಬಾಧಕೇನ ಸಂಇತ್ಯುಪಸಗ್ಗೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧವಾಚಕೋ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಾಸು ದ್ವೀಸು ಸೀಮಾಸು। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ। **ತಾಸೂ**ತಿ ಸೀಮಾಸು।

೪೮೭-೮. ಯಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಛನ್ದಾರಹಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸತೋ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಯಂ। **ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಛನ್ದಾರಹಲಕ್ಖಣಮ್ಪಿ, ವುತ್ತಮೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ"ತಿ ಪಾಠೇ। **ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಾ**ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕತತ್ತಾ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಾ। **ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಅನಜ್ಝಾಪನ್ನತ್ತಾ ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾ। ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಪಕತಿ ಅತ್ತಾ ಸಭಾವೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಪಕತತ್ತಾ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅರಹಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ **"ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ"**ತಿ ಪದಸ್ಸ ಛಟ್ಠೀಸಮಾಸಞ್ಚ ಪತ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಅರಹಅನುಚ್ಛವಿಕತ್ಥಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಹೀ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಪಕತತ್ತೇಹಿ। **ಏತೀ**ತಿ ಆಗಚ್ಛತಿ। **ಅವಸೇಸಾ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಪಕತತ್ತೇಹಿ ಅವಸೇಸಾ। **ಯಸ್ಸ ಪನಾ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ। **ಕಮ್ಮಾರಹೋ**ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅರಹೋ।

೪೮೯. **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಕಾದೀನಂ ಅವತ್ಥುಭಾವದಸ್ಸನಟ್ಠಾನೇ।

ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಕಥಾ

೪೯೫-೬. **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಓಸಾರಣಾದಿಪಾಠೇ। **ಪದಸಿಲಿಟ್ಠತಾಯಾ**ತಿ ಲೋಕೇ ಪದಾನಂ ಸಿಲಿಟ್ಠಭಾವತೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಓಸಾರಣಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು। ಕಣ್ಟಕಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಯಾ ಸಾ ದಣ್ಡಕಮ್ಮನಾಸನಾ ಅತ್ಥಿ, ಸಾ ನಿಸ್ಸಾರಣಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮೇವತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಹಿ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ಕಾರಣಂ ಹೋತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಸಾಮಣೇರೋ, "ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಪದೇ ಕಾರಿತಕಮ್ಮಂ, ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ ವಾ। **ತಂ ಲದ್ಧಿ**ನ್ತಿ ಧಾತುಕಮ್ಮಂ, ಅವುತ್ತಕಮ್ಮಂ ವಾ। ಕಿನ್ತಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ಏವಞ್ಚ ಪನ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

ಕಾತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಙ್ಘಂ ಭನ್ತೇ"ತಿಆದಿ। ಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಹಸೇಯ್ಯಸ್ಸ। **ಅಲಾಭಾಯಾ**ತಿ ಅಲಾಭತ್ಥಾಯ। "ಚರ ಪಿರೇ ವಿನಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಸ್ಸಾರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅತ್ಥೋ ಪನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋಯೇವ।

ಸೋತಿ ಸಮಣೇರೋ, ಓಸಾರೇತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸ್ವಾಯನ್ತಿ ಸೋ ಅಯಂ ಸಾಮಣೇರೋ, ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋರತೋ**ತಿ ಸುನ್ದರಲದ್ಧಿಯಂ ರತೋ, ದುಲದ್ಧಿತೋ ವಾ ಸುಟ್ಠು ಓರತೋ। **ಯಥಾ ಪುರೇ**ತಿ ಯಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ರುಚ್ಚತಿ, ತಥಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಾಯಸಮ್ಭೋಗಸಾಮಗ್ಗಿದಾನ**ನ್ತಿ

ಕಾಯೇನ ಚ ಸಮ್ಭೋಗೇನ ಚ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ದಾನಂ।

ಏವನ್ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೋ ಪಞ್ಚಸತಿಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೪೪೫) ಛನ್ನಸ್ಸೇವ ಪಞ್ಞತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸೇವ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ನ ಕೇವಲ"ನ್ತಿಆದಿ। **ಏಸಾತಿ** ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೋ, ಅಞ್ಞೋಪಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಸಪಿ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿನ್ತಿ ದಾತಬ್ಬೋತಿ ಆಹ "ಏವಞ್ಚ ಪನ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ। ದಾತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ"ತಿಆದಿ।

ಯಂ ವಚನಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಂ ವಚನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಖಮಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಸಙ್ಘಂ ಖಮಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಪಟಿಸಙ್ಖಾತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ, ಞಾಣೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯನ್ತಿ ಅವನ್ದಿಯಕಮ್ಮಂ, ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕೇನ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಆಹ "ಭಗವತಾ"ತಿ। ಕಿಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಕೇ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಆಹ "ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕೇ"ತಿ। ಕೇಸು ವತ್ಥೂಸು ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಆಹ "ತೇನ ಖೋ ಪನ...ಪೇ॰... ಇಮೇಸು ವತ್ಥೂಸೂ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೧೧)। ಕಿಂ ಕತ್ವಾ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಆಹ "ದುಕ್ಕಟಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ"ತಿ। ಕಿನ್ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಆಹ "ಅನುಜಾನಾಮಿ...ಪೇ॰... ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಅವನ್ದಿಯಸ್ಸ। "ನ ಓಸಾರಣಾದೀನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಏವಸದ್ದಸ್ಸ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಭೂತಸ್ಸ ಅವನ್ದಿಯಸ್ಸ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನಿಕ್ಖನ್ಧಕೇಯೇವ। ನನ್ತಿ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ। **ಇಧಾಪೀತಿ** ಪರಿವಾರೇ ಕಮ್ಮವಗ್ಗೇಪಿ।

ಅಪಾಸಾದಿಕನ್ತಿ ಅಪಸಾದಾವಹಂ, ಅಪಸಾದಜನಕಂ ವಾ।

ತತೋತಿ ಅವನ್ದಿಯಕರಣತೋ। **ಇಮನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುಂ। **ವನ್ದಿಯನ್ತಿ** ವನ್ದಿತಬ್ಬಂ, ವನ್ದನಂ ವಾ।

ಏತ್ಥಾತಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇ, ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಮೂಲಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸಾಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪನ**ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ, ತಥಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಮೂಲಕಂ ಪಞ್ಞತ್ತಮ್ಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಲಭಿತಬ್ಬಭಾವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಯಂ ಹೀ"ತಿಆದಿ। ಯಂ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕರೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಿಸ್ಸಜ್ಜಕೇನ ಪನ ದಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ಸೂಚಿಆದೀನಂ। **ಸೋಯೇವಾತಿ** ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಿಸ್ಸಜ್ಜಕೋಯೇವ। **ತತೋತಿ** ಅಪ್ಪಮತ್ತಕತೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸೇನಾಸನಕ್ಖನ್ಧಕವಣ್ಣನಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೧)। ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಗಿಲಾನಭೇಸಜ್ಜಮ್ಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೋಪಿ ಚಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಪಿ ಚ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ರುಪ್ಪಾದತೋತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಮಹಾವಾಸೇ ಉಪ್ಪಾದಪಚ್ಚಯತೋ, ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಪೇಸಲಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ದುಸ್ಸೀಲಾದೀನಂ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಜಗ್ಗಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಏತ್ಥ ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಜಗ್ಗಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿಆದಿ। **ಓದಿಸ್ಸಾತಿ** ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ।

ಆಸನಘರಂ ವಾತಿ ಪಟಿಮಾಘರಂ ವಾ, ಕಾರಕೋ ಮನುಸ್ಸೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಪನಿಕ್ಖೇಪತೋ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಘಿಕೇನಪೀತಿ** ಪಿಸದ್ದೋ ನ ಕೇವಲಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಉಪನಿಕ್ಖೇಪೇನೇವ, ಅಥ ಖೋ ಸಙ್ಘಿಕೇನಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಅಲಭನ್ತೇಹಿ ಕರೋನ್ತೇಹೀತಿ ಯೋಜನಾ, ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೇಹಿ ಹುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ವತ್ತಂ ಕರೋಮಾ"ತಿಆದಿನಾ "ಯಾಪನಮತ್ತ"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿಹಾರೇ ರೋಪಿತಾ ಯೇ ಫಲರುಕ್ಖಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೇಸನ್ತಿ** ರುಕ್ಖಾನಂ। **ತೇಸೂತಿ** ರುಕ್ಖೇಸು। **ಯೇ ಪನಾತಿ** ರುಕ್ಖಾ ಪನ, ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಂ ಪನಾತಿ** ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಪನ। ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಸಲಾಕಗ್ಗಂ,** ಠಾನಂ। **"ಯಾಗಗ್ಗಭತ್ತಗ್ಗ"**ಇತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇತಿ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಗಹಣಟ್ಠಾನೇ, ಉಪೋಸಥಗೇಹೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ। **ತ**ನ್ತಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ।

ಯಂ ಮೂಲತಚಪತ್ತಅಙ್ಕುರಪುಪ್ಫಫಲಖಾದನೀಯಾದೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞೋತೇಸೀಮಾಯಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೋ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ।

ಸುಕತಮೇವಾತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಕತಮೇವ। **ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ**ತಿ ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಸ್ಮಿಂಚಿ ದಿವಸೇಪಿ ಕತತ್ತಾ।

ಫಲವಾರೇನಾತಿ ರುಕ್ಖಾನಂ ಫಲಗಹಣವಾರೇನ। **ರುಕ್ಖಾ ಧರನ್ತೀ**ತಿ ರುಕ್ಖಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ವಾ । **ಯೇಹೀ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ರೋಪಿತಾ, ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಾ ಏವ ಕತಿಕಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಾ ಸಾ ಏವ ಕತಿಕಾ, ಅಞ್ಞಾ ಕತಿಕಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇತಿ ರುಕ್ಖಾನಂ ಠಿತವಿಹಾರತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ರುಕ್ಖಾನಂ, ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯೇಪೀ**ತಿ ರುಕ್ಖಾಪಿ, ರೋಪಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಞ್ಞತೋ ಠಾನತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇಸೂ**ತಿ ರುಕ್ಖೇಸು। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ವಿಹಾರೇ। **ತೇಹಿ ಪನಾ**ತಿ ಪರಿವೇಣಸಾಮಿಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪನ। **ದಸಭಾಗ**ನ್ತಿ ದಸಮಭಾಗಂ। "ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ದಸಭಾಗಂ ದತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥಂ ಅತಿದಿಸತಿ।

ಸಮ್ಭಾವನೀಯಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಸೀಲಸುತಾದೀಹಿ ಸಮ್ಭಾವನೀಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಪೋರಾಣವಿಹಾರೇ। **ಮೂಲೇ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ, ಆದಿಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಕ್ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇನಾ**ತಿ "ಅಭಾಜಿತಮಿದ"ನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವಿರಹೇನ। **ಖಿಯ್ಯನಮತ್ತಮೇವ ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಖಿಯ್ಯನಂ ಖಿಯ್ಯನಮತ್ತಮೇವ, ನ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಖಿಯ್ಯನಂ ರುಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪನಸರುಕ್ಖನ್ತಿ ಕಣ್ಟಕೀಫಲರುಕ್ಖಂ। **ಅಯಂ ಸಾಮೀಚೀ**ತಿ ಅಯಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಖಾದನಂ ಅನುಧಮ್ಮತಾ। **ಖಾಯಿತ**ನ್ತಿ ಖಾದಿತಂ। ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಕತಿಕಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನಂ ನಯೇನ ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ತಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸೇವ ಕತಿಕಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಏಕಭಿಕ್ಖುಕೇ ಪನಾ"ತಿಆದಿ। **ಪುರಿಮಕತಿಕಾ**ತಿ "ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೯೫-೪೯೬) ಪುರೇ ಕತಾ ಕತಿಕಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ, ಫಾತಿಕಮ್ಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಾಜೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ। ಇಮಿನಾ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಫಾತಿಕಮ್ಮಂ ನ ದಾತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಭಾಗಂ ಭಾಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸಾಮನ್ತಗಾಮೇಹೀತಿ ಆಸನ್ನಗಾಮೇಹಿ, ಆಗನ್ತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕಂ ಅಮ್ಬಂ ಏಕಂ ಲಬುಜನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅದಿಯ್ಯಮಾನೇ ದೋಸೇ ದಸ್ಸಿತೇ ದಿಯ್ಯಮಾನೇ ಆನಿಸಂಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥತೋ ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಅದಿಯ್ಯಮಾನೇ ಹೀ"ತಿಆದಿ।

ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತೋ**ತಿ ಕತಿಕವತ್ತಟ್ಠಪನತೋ। **ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ**ತಿ ಫಲದಾನಕುಲದೂಸಕತ್ತಾ ನ ವತ್ತಬ್ಬಾ। ಕಿನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಆಹ "ನಾಳಿಕೇರಾದೀನೀ"ತಿಆದಿ। **ಅನುವಿಚರಿತ್ವಾ**ತಿ ಪದಾನಮನುಕ್ಕಮೇನ ವಿಚರಿತ್ವಾ। **ಉಪಡ್ಢಭಾಗೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಲದ್ಧಭಾಗತೋ ಉಪಡ್ಢೋ ಭಾಗೋ। **ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ।

ಮಗ್ಗಗಮಿಯಸತ್ಥವಾಹೋತಿ ಮಗ್ಗಂ ಗಮಿಕೋ ಸತ್ಥವಾಹೋ। **ಸೋ**ತಿ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೋ। **ಛಾಯಾದೀನ**ನ್ತಿಆದಿಸದ್ದೇನ ಆರಾಮವನಾನಿ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಸಚೇ ಅತ್ಥೀ**ತಿ ಸಚೇ ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ। **ಫಲಭರಿತಾ**ತಿ ಫಲೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ। "ಫಲಭಾರಿತಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಫಲಸಞ್ಜಾತೇನ ಭಾರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ದಾನಪಟಿದಾನಂ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನ। **ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಮೇವಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಸಙ್ಘಿಕಟ್ಠಾನೇ "ಕುದ್ಧೋ ಹಿ ಸೋ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಮೇವ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಟ್ಠಾನೇ।

ತನ್ತಿ ಫಲಾರಾಮಂ। **ಸೋತಿ** ಪಟಿಬಲೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಜಗ್ಗನಕಮ್ಮಂ ಭಾರಿಯಂ। **ಏತ್ತಕೇನಾತಿ** ತತಿಯಭಾಗಉಪಡ್ಢಭಾಗಮತ್ತೇನ। ಸಬ್ಬಂ ಫಲಾರಾಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮೂಲಭಾಗನ್ತಿ** ಪಠಮಭಾಗಂ। "ದಸಭಾಗಮತ್ತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತದತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದತ್ವಾತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದತ್ವಾ। **ಸೋತಿ** ಭಿಕ್ಖು। **ಅಕತಾವಾಸನ್ತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ಅಕತಂ ನವಂ ಸೇನಾಸನಂ। **ಆರಾಮನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರಾಮಂ। **ತೇಹಿಪೀತಿ** ನಿಸ್ಸಿತಕೇಹಿಪಿ। ಪಿಸದ್ದೋ ಆಚರಿಯಂ ಅಪೇಕ್ಖತಿ। **ತೇಸನ್ತಿ** ನಿಸ್ಸಿತಕಾನಂ। **ಜಗ್ಗಿತಕಾಲೇತಿ** ಜಗ್ಗಿತಾನಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಪುಪ್ಫಫಲಭರಿತಕಾಲೇ। **ಜಗ್ಗನಕಾಲೇತಿ** ಜಗ್ಗನಮತ್ತಕಾಲೇ, ಜಗ್ಗನಮತ್ತಮೇವ, ನ ಜಗ್ಗನಕಾರಣಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುಪ್ಫಂ ವಾ ಫಲಂ ವಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಬಹು"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಾರೇತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಘಾತಿಕಮ್ಮೇನ ಜಗ್ಗನ್ತೋ ನ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವಾತಿ** ಸಙ್ಘಂ ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾವ। **ಇತೀತಿ** ಏವಂ।

ಇತ್ತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಭೇದೇ ಪನ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಓಸಾರೇತಿ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂ ಪವೇಸೇತಿ ಇಮಾಯ ಇತ್ತಿಯಾತಿ **ಓಸಾರಣಾ**।

ನಿಸ್ಸಾರಿಯತಿ ಸಙ್ಘತೋ ಬಹಿ ಕರಿಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ನಿಸ್ಸಾರಣಾ**। **ಇತ್ತಿ ಉಪೋಸಥೋ ನಾಮಾತಿ** ಇದಂ ಕಾರಣೂಪಚಾರವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ "ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮವಸೇನ ಠಪಿತಾ"ತಿ। ಏಸೇವ ನಯೋ **ಇತ್ತಿಪವಾರಣಾ ನಾಮಾತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ।

ಅನುಸಾಸೇಯ್ಯಾತಿಆದಿನಾ ಪಠಮಪುರಿಸಏಯ್ಯವಿಭತ್ತಿವಸೇನ ಠಪಿತಾ ಇತ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಪರಂ ಸಮ್ಮನಿತುಂ ಠಪಿತಾ ಇತ್ತಿ ನಾಮ। **ಅನುಸಾಸೇಯ್ಯನ್ತಿ**ಆದಿನಾ ಉತ್ತಮಪುರಿಸಏಯ್ಯಂವಿಭತ್ತಿವಸೇನ ಠಪಿತಾ ಇತ್ತಿ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮನಿತುಂ ಠಪಿತಾ ಇತ್ತಿ ನಾಮ। ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾ ವಾ ಪರೋ ವಾ ಸಮ್ಮನಿಯತಿ ಇಮಾಯ ಇತ್ತಿಯಾತಿ **ಸಮ್ಮುತಿ**। ನಿಸ್ಸಟ್ಠಪತ್ತಚೀವರಾದೀನಿ ದೀಯನ್ತಿ ಅನೇನಾತಿ **ದಾನಂ,** ಇತ್ತಿ। ವಚ್ಚಂ ಅನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ವಾಚಕಸ್ಸ ನಿಯತನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗತ್ತಾ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗವಸೇನ ವುತ್ತಂ।

ಆಪತ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಪಟಿಗ್ಗಹೋ**।

ಪಟಿಮುಖಂ ಉಪರಿ ಕಡ್ಢಿಯತಿ ಇಮಾಯಾತಿ **ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢನಾ**।

ಕಮ್ಮಮೇವಾತಿ ಲಕ್ಖಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ**।

"ತಥಾ"ತಿ ಪದೇನ "ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಪದಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ತತೋತಿ** ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕಇತ್ತಿತೋ। ಪರಾ ದ್ವೇ ಇತ್ತಿಯೋ ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣಂ ನಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೀತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಭೇದೇ ಓಸಾರಣಾದೀನಂ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ವಡ್ಢಸ್ಸ ಲಿಚ್ಛವಿನೋ"ತಿಆದಿ। ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿ ಚಾತಿಆದಿನಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

ಯಾ ಪನ ದ್ವೇ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತೀತಿ**ಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಭೇದೇ ಯೋಜನಾನಯೋ ಪಾಕಟೋಯೇವ।

೪೯೭. ಚತುವಗ್ಗಕರಣೇ ಕಮ್ಮೇತಿಆದಿಕಾಯ ದೇಸನಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇತಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಚಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಇತೀತಿ** ಏವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸತ್ಥೋತಿ** ತಸ್ಸ "ಚತುವಗ್ಗಕರಣೇ ಕಮ್ಮೇ"ತಿಆದಿವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಇತಿ ಕಮ್ಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಅತ್ಥವಸವಗ್ಗಾದಿವಣ್ಣನಾ

೪೯೮. ಏವಂ ಕಮ್ಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾನನ್ತರೇ ವುತ್ತಾಯ "ದ್ವೇ ಅತ್ಥವಸೇ ಪಟಿಚ್ಚಾ"ತಿಆದಿಕಾಯ ದೇಸನಾಯ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಇದಾನೀ"ತಿಆದಿ, ಇದಾನಿ ಆರದ್ಧನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕವೇರಾನ**ನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಚ ವಿರಮಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಚ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ವೇರಾನಂ। **ಸಂವರಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಂಪುಬ್ಬೋ ವರಧಾತು ಪಿದಹನತ್ಥೋ, ಆಯಸದ್ದೋ ಚ ತದತ್ಥೋತಿ ಆಹ "ಪಿದಹನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। **ವಿಪಾಕದುಕ್ಖಸಙ್ಖಾತಾನ**ನ್ತಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಂ ವಿಪಾಕಭೂತಾನಂ ದುಕ್ಖಸಙ್ಖಾತಾನಂ। **ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಾನ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಪವತ್ತಾನಂ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಾನಿಸಂಸಟ್ಠಾನೇ। "ವಜ್ಜನೀಯಭಾವತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನೀತಿ **ವಜ್ಜಾನೀ**ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಭಾಯನ್ತಿ ಏತೇಹೀತಿ **ಭಯಾನಿ**। **ಅಕ್ಖಮಟ್ಠೇನಾ**ತಿ ಅಸಹಣೀಯಟ್ಠೇನ। "ಅಕುಸಲಾನೀತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಪಾಕದುಕ್ಖಾನಿ ಫಲೂಪಚಾರೇನ ಅಕುಸಲಾನಿ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಗಣಬನ್ಧಭೇದನತ್ಥಾಯ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ ಏವಮೇವ ಪಾಠೋ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಾಠೋ ಲಿಖಿತೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥವಸವಗ್ಗೇ। **ಯ**ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಗ್ಗೇ।

ಇತಿ ಅತ್ಥವಸವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪೯೯. ವತ್ತೇಸು ವತ್ತಮಾನೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಓಸಾರೀಯತಿ ಅನೇನಾತಿ **ಓಸಾರಣೀಯಂ,** ಕಮ್ಮಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಓಸಾರೀಯತಿ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಪಞ್ಞತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಯೇನ ಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾದಯೋ ನಿಸ್ಸಾರೀಯನ್ತಿ ಅನೇನ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ **ನಿಸ್ಸಾರಣೀಯ**ನ್ತಿ ವಚನತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೫೦೦. ಸತ್ತಾಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ತರಾ**ತಿ ಕಕುಸನ್ಧಾದೀನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಚ ಅನ್ತರೇ। "ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಅಪಞ್ಞತ್ತೇ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮಕ್ಕಟೀವತ್ಥುಆದಿವಿನೀತಕಥಾ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಂ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ಪಞ್ಞತ್ತೇ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಆನಿಸಂಸವಗ್ಗೇ।

ಇತಿ ಆನಿಸಂಸವಗ್ಗವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫೦೧. ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಸಙ್ಗಹನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ "ನವ ಸಙ್ಗಹಾ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಯೋಜನಾ। "ವತ್ಥುನಾ ಸಙ್ಗಹೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ "ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ, ವತ್ಥೂನಂ ಸಙ್ಗಹೋ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ನಿವಾರೇತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ "ವತ್ಥುಸಙ್ಗಹೋ"ತಿಆದಿಪಾಠೇ। **ಹೀ**ತಿ ವಿತ್ಥಾರೋ। ಯಸ್ಮಾ ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ। "ಸಙ್ಗಹಿತಾನೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಗಹಿತಬ್ಬೋತಿ **ಸಙ್ಗಹೋ**ತಿ ನಿಬ್ಬಚನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏವಂ ತಾವಾ**ತಿಆದಿ ನಿಗಮನಂ।

ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏವಮೇತ್ಥಾತಿಆದಿನಾ ಖನ್ಧಸಮುಟ್ಠಾನಅಧಿಕರಣಸಮಥೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಗಮನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಸಙ್ಗಹವಗ್ಗೇ।

ಇತಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಯ

ನವಸಙ್ಗಹಿತವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ನಿಟ್ಠಿತಾತಿ ನಿಟ್ಠಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಇತಾ ಗತಾತಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ, ಅಥ ವಾ ನಿಟ್ಠೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಯಂ ಇತಾ ರಿತಾತಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ। **ಚಸದ್ದೋ** ಅವಧಾರಣತ್ಥೋ, ನಿಟ್ಠಿತಾ ಏವಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನುತ್ತಾನತ್ಥಪದವಣ್ಣನಾತಿ** ಅನುತ್ತಾನಾನಂ ಅತ್ಥವನ್ತಪದಾನಂ, ಅತ್ಥಾನಞ್ಚ ಪದಾನಞ್ಚ ವಣ್ಣನಾ।

ಇತಿ ಪರಿವಾರವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ನಿಟ್ಠಿತಾ ಚ ಪಾಚಿತ್ಯಾದಿವಣ್ಣನಾಯ ಯೋಜನಾತಿ।

ಜಾದಿಲಞ್ಛಿತನಾಮೇನನೇಕಾನಂ ವಾಚಿತೋ ಮಯಾ।
ಪರಿವಾರವಿನಯಸ್ಸ, ಸಮತ್ತೋ ಯೋಜನಾನಯೋ॥

ನಿಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

ಏವಂ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಂ ಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಂ ನಿಗಮೇನ್ತೋ ಆಹ ''ಏತ್ತಾವತಾ''ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಏತ್ತಾವತಾತಿ** ಏತ್ತಕೇನ ''ಯೋ ಕಪ್ಪಕೋಟೀಹಿಪಿ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯ''ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ) ಪಟ್ಠಾಯ ''ನವಸಙ್ಗಹಿತವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ''ತಿ ವಚನಪರಿಯೋಸಾನಾನಂ ಅಕ್ಖರಪದಬ್ಯಞ್ಜನಾನಂ ಸಮುದಾಯಭೂತೇನ ವಚನಕ್ಕಮೇನ, ಸಮತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಖನ್ಧಕಪರಿವಾರವಿಭತ್ತಿದೇಸನನ್ತಿ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗೇನ ಚ ಖನ್ಧಕೇನ ಚ ಪರಿವಾರೇನ ಚ ವಿಭಜಿತಬ್ಬದೇಸನಂ ವಿನಯಪಿಟಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಾಥೋತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಹಿತಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಯಾಚನಟ್ಠೇನ ಚ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಉಪತಾಪನಟ್ಠೇನ ಚ ವೇನೇಯ್ಯಾನಂ ಹಿತಸುಖಂ ಆಸೀಸನಟ್ಠೇನ ಚ ಚಿತ್ತಿಸ್ಸರಿಯಟ್ಠೇನ ಚ ನಾಥೋ। **ವೇನೇಯ್ಯನ್ತಿ** ವಿನೇತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ವೇನೇಯ್ಯಂ। **ಜಿನೋತಿ** ಪಞ್ಚಮಾರಾನಂ ಜಿತಟ್ಠೇನ ಜಿನೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ನಾಥೋ ವೇನೇಯ್ಯಂ ವಿನೇನ್ತೋ ಜಿನೋ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗಖನ್ಧಕಪರಿವಾರವಿಭತ್ತಿದೇಸನಂ ಯಂ ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಆಹಾತಿ।

ಸಮಧಿಕಸತ್ತವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತೇನಾತಿ ಸಹ ಅಧಿಕೇನ ಸತ್ತಸಹಸ್ಸಪ್ಪಮಾಣೇನ ಚ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಪ್ಪಮಾಣೇನ ಚ ಗನ್ಥೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ವಿನಯಪಿಟಕಸ್ಸ। **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾತಿ** ಸಮನ್ತತೋ ಪಸಾದಂ ವಹಿಕಾ, ಜನಿಕಾ ವಾ। ತತ್ರಾಯಂ ಯೋಜನಾ - ತಸ್ಸ ಸಮಧಿಕಸತ್ತವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತೇನ ಗನ್ಥೇನ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾ ನಾಮ ಸಂವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾತಿ।

ತತ್ರಿದನ್ತಿ ತತ್ರ ಇದಂ। ''ತತ್ರಾ''ತಿ ಪದಂ ಪುರಿಮವಚನಾಪೇಕ್ಖಂ। ತತ್ರ ''ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾ ನಾಮಾ''ತಿ ವಚನೇತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತ್ತಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಪಚ್ಚತ್ತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮವಚನಂ ಹೋತಿ ''ಇದಮ್ಪಿ ಸೀಲಸ್ಮಿ''ನ್ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೪ ಆದಯೋ) ವಿಯ, ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾತತ್ರ ''ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾ ನಾಮಾ''ತಿ ವಚನೇ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ಇದಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ ಅಯಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಭಾವೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಆಚರಿಯಪರಂಪರತೋತಿಆದೀಸು ಗಾಥಾಸು ವುತ್ತಂ ನವವಿಧಂ ವಿಸೇಸನಪದಂ ''ನ ದಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಸಮ್ಪಸ್ಸತನ್ತಿ** ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ವಿಞ್ಞೂನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯತೋತಿ** ಯಸ್ಮಾ, ನ ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಸಂವಣ್ಣನಾಯಂ। **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾತ್ವೇವಾತಿ** ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾ ಇತಿ ಏವ ನಾಮ। **ವಿನಯಸ್ಸಾತಿ** ವಿನಯಪಿಟಕಸ್ಸ। **ವಿನೇಯ್ಯದಮನಕುಸಲೇನಾತಿ** ವಿನೇಯ್ಯಾನಂ ದಮನೇ ಛೇಕೇನ। **ಲೋಕನಾಥೇನಾತಿ** ಲೋಕಾನಂ ನಾಥೇನ। **ಲೋಕಮನುಕಮ್ಪಮಾನೇನಾತಿ** ಲೋಕಂ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೇನ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಆಚರಿಯಪರಂಪರತೋ...ಪೇ॰...

ವಿಭಙ್ಗನಯಭೇದದಸ್ಸನತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸತಂ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಪಾಸಾದಿಕಂ ಯತೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿನೇಯ್ಯದಮನಕುಸಲೇನ ಲೋಕನಾಥೇನ ಲೋಕಮನುಕಮ್ಪಮಾನೇನ ಭಗವತಾ ವುತ್ತಸ್ಸ ವಿನಯಸ್ಸ ಅಯಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾತ್ವೇವ ಸಂವಣ್ಣನಾ ಪವತ್ತಾತಿ।

ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಇಮಾ ಸೀಹಳಟ್ಠಕಥಾಯೋ ಸುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸುತನ್ತಿ ಆಹ "ಬುದ್ಧಮಿತ್ತೋ…ಪೇ॰… ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ। "ಬುದ್ಧಮಿತ್ತೋ"ತಿ ನಾಮೇನ ವಿಸ್ಸುತಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ ವಿನಯಞ್ಞುಸ್ಸ ಧೀರಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸುತ್ವಾ"ತಿ ಪದಂ "ಆರದ್ಧಾ"ತಿ ಪದೇ ಪುಬ್ಬಕಾಲಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ।

ಮಹಾಮೇಘವನುಯ್ಯಾನೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಸತ್ಥು ಮಹಾಬೋಧಿವಿಭೂಸಿತೋ ಯೋ ಮಹಾವಿಹಾರೋ ಅತ್ಥೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ತಸ್ಸ ಮಹಾವಿಹಾರಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣೇ ದಿಸಾಭಾಗೇ **ಪಧಾನಘರಂ** ಪಧಾನಘರನಾಮಕಂ ಉತ್ತಮಂ ಸುಚಿಚಾರಿತ್ತಸೀಲೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸೇವಿತಂ ಯಂ ಪರಿವೇಣಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಕಾರಯೀತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕೋನಾಮೋ ಕಾರಯೀತಿ ಆಹ "ಉಳಾರಕುಲಸಮ್ಭೂತೋ…ಪೇ॰… ವಿಸ್ಸುತೋ"ತಿ। ತತ್ಥ ಉಳಾರಕುಲಸಮ್ಭೂತೋ ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾಯಕೋ ಸದಾ ಅನಾಕುಲಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ "ಮಹಾನಿಗಮಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ ಉಪಾಸಕೋ ಕಾರಯೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕಂ ಕಾರಯೀತಿ ಆಹ "ಚಾರು…ಪೇ॰… ಸಮ್ಪನ್ನಸಲಿಲಾಸಯ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಚಾರುಪಾಕಾರಸಂಚಿತಂ** ಸೋಭನೇನ ಪಾಕಾರೇನ ಸುಟ್ಠು ಚಿತಂ ಚಿನಿತಂ ಮನೋರಮಂ **ಸೀತಚ್ಛಾಯತರೂಪೇತಂ** ಸೀತಚ್ಛಾಯೇನ ರುಕ್ಖೇನ ಉಪೇತಂ **ಸಮ್ಪನ್ನಸಲಿಲಾಸಯಂ** ಮಧುರಜಲಾಧಾರಂ ಯಂ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರಯೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಮಹಾನಿಗಮಸಾಮಿನೋ ತತ್ರ ಪಾಸಾದೇ ವಸತಾಮಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಕೀದಿಸಾ ಕಾ ಆರದ್ಧಾತಿ ಆಹ "ಸುಚಿಸೀಲಸಮಾಚಾರಂ…ಪೇ॰… ವಿನಯವಣ್ಣನಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ಸುಚಿಸೀಲಸಮಾಚಾರಂ **ಬುದ್ಧಸಿರಿ**ವ್ಹಯಂ ಥೇರಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ **ಇದ್ಧಾ** ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಾದೀಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಯಾ ವಿನಯವಣ್ಣನಾ ಆರದ್ಧಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಕಿಂನಾಮಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಕತಮೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಆರದ್ಧಾ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಾತಿ ಆಹ "ಪಾಲಯನ್ತಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ಸಕಲಂ ಲಙ್ಕಾದೀಪಂ ನಿರಬ್ಬುದಂ ಕತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಾಲಯನ್ತಸ್ಸ ಸಿರಿನಿವಾಸಸ್ಸ **ಸಿರಿಪಾಲ**ಯಸಸ್ಸಿನೋ ರಞ್ಞೋ ಜಯಸಂವಚ್ಛರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಮವೀಸತಿಮೇ ಖೇಮೇ ಜಯಸಂವಚ್ಛರೇ ಅಯಂ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾ ಆರದ್ಧಾ, **ಏಕವೀಸಮ್ಹಿ** ರಞ್ಞೋ ಏಕವೀಸತಿಮೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸತಿ ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಯಥಾ ಅತ್ತನೋ ಸಂವಣ್ಣನಾ ನಿರುಪದ್ದವಾ ಸೀಘಂ ನಿಟ್ಠಂ ಉಪಗತಾ, ಏವಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಾ ಸೀಘಂ ಗಚ್ಛನ್ತೂತಿ ಆಸೀಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಉಪದ್ದವಾಕುಲೇ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಉಪದ್ದವಾಕುಲೇ** ಉಪದ್ದವೇಹಿ ಆಕುಲೇ **ಲೋಕೇ** ಸತ್ತಲೋಕೇ **ನಿರುಪದ್ದವತೋ** ಉಪದ್ದವವಿರಹತೋ ಯಥಾ ಅಯಂ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾ ಏಕಸಂವಚ್ಛರೇನೇವ ನಿಟ್ಠಂ ಉಪಾಗತಾ, ಏವಂ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಆರದ್ಧಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಾ ಅತ್ಥಾ ನಿರುಪದ್ದವಾ ಸೀಘಂ ನಿಟ್ಠಂ ಗಚ್ಛನ್ತೂತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅತ್ತನಾ ಸಮಾಚಿತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಇಚ್ಛಿತತ್ಥೇ ಪರಿಣಾಮನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ "ಚಿರಟ್ಠಿತತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚಿರಟ್ಠಿತತ್ಥಂ ಇಮಂ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಸದ್ಧಮ್ಮಬಹುಮಾನೇನ ಮಯಾ ಯಞ್ಚ ಪುಞ್ಞಂ ಸಮಾಚಿತಂ, ಸಬ್ಬಸ್ಸ ತಸ್ಸ

ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಾಣಿನೋ ಧಮ್ಮರಾಜಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸದ್ಧಮ್ಮರಸಸೇವಿನೋ ಭವನ್ತು।

ಸದ್ಧಮ್ಮೋ ಚಿರಂ ತಿಟ್ಠತು, ದೇವೋ ಕಾಲೇ **ವಸ್ಸಂ** ವಸ್ಸನ್ತೋ ಚಿರಂ **ಪಜಂ** ಸತ್ತಸಮೂಹಂ ತಪ್ಪೇತು। ರಾಜಾ ಧಮ್ಮೇನ ಮೇದನಿಂ ರಕ್ಖತೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಇತಿಸದ್ದೋ** ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೋ। ಇತಿ ಪರಿನಿಟ್ಠಂ ಸುಟ್ಠು ಆಪನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸದ್ಧಾ ಚ ಬುದ್ಧಿ ಚ ವೀರಿಯಞ್ಚ **ಸದ್ಧಾಬುದ್ಧಿವೀರಿಯಾನಿ,** ವಿಸುದ್ಧಾನಿ ಚ ತಾನಿ ಸದ್ಧಾಬುದ್ಧಿವೀರಿಯಾನಿ ಚೇತಿ **ವಿಸುದ್ಧಸದ್ಧಾಬುದ್ಧಿವೀರಿಯಾನಿ,** ಪರಮಾನಿ ಚ ತಾನಿ ವಿಸುದ್ಧಸದ್ಧಾಬುದ್ಧಿವೀರಿಯಾನಿ ಚೇತಿ **ಪರಮವಿಸುದ್ಧಸದ್ಧಾಬುದ್ಧಿವೀರಿಯಾನಿ,** ತೇಹಿ ಪರಿಮಣ್ಡಿತೋ **ಪರಮವಿಸುದ್ಧಸದ್ಧಾಬುದ್ಧಿವೀರಿಯಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ,** ತೇನ, ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೀಲಞ್ಚ ಆಚಾರೋ ಚ ಅಜ್ಜವಞ್ಚ ಮದ್ದವಞ್ಚ **ಸೀಲಾಚಾರಜ್ಜವಮದ್ದವಾನಿ,** ತಾನಿ ಆದೀನಿ ಯೇಸಂ ತೇತಿ **ಸೀಲಾಚಾರಜ್ಜವಮದ್ದವಾದಯೋ,** ಆದಿಸದ್ದೇನ ಖನ್ತಿಸೋರಚ್ಚಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತೇಯೇವ ಗುಣಾತಿ **ಸೀಲಾಚಾರಜ್ಜವಮದ್ದವಾದಿಗುಣಾ,** ತೇಸಂ ಸಮುದಯೋತಿ **ಸೀಲಾಚಾರಜ್ಜವಮದ್ದವಾದಿಗುಣಸಮುದಯೋ,** ತೇನ **ಸಮುದಿತೋ** ಸುಟ್ಠು ಪಾಕಟೋತಿ **ಸೀಲಾಚಾರಜ್ಜವಮದ್ದವಾದಿಗುಣಸಮುದಯಸಮುದಿತೋ,** ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸಕಸಮಯೋ ಚ ಸಮಯನ್ತರೋ ಚ **ಸಕಸಮಯಸಮಯನ್ತರಾ,** ತೇಯೇವ ಪನ ಗಹನಸದಿಸತ್ತಾ ಗಹನನ್ತಿ **ಸಕಸಮಯಸಮಯನ್ತರಗಹನಂ,** ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝೋಗಾಹಣಂ **ಸಕಸಮಯಸಮಯನ್ತರಗಹನಜ್ಝೋಗಾಹಣಂ,** ತಸ್ಮಿಂ ಸಮತ್ಥೋ **ಸಕಸಮಯಸಮಯನ್ತರಗಹನಜ್ಝೋಗಾಹಣಸಮತ್ಥೋ।** ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಿಸೇಸೇನ ಅಞ್ಞತಿ ಪಾಕಟಂ ಕರೋತೀತಿ **ವಿಯತ್ತೋ,** ಪುಗ್ಗಲೋ, ವಿಯತ್ತಸ್ಸ ಇದಂ **ವೇಯ್ಯತ್ತಿಯಂ,** ಸತಿ। ಪಞ್ಞಾ ಚ ವೇಯ್ಯತ್ತಿಯಞ್ಚ **ಪಞ್ಞಾವೇಯ್ಯತ್ತಿಯಂ,** ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನೀತಿ **ತಿಪಿಟಕಂ,** ತಮೇವ ಪರಿಯಾಪುಣಿತಬ್ಬತ್ತಾ **ಪರಿಯತ್ತೀತಿ ತಿಪಿಟಕಪರಿಯತ್ತಿ,** ತಸ್ಸ ಪಭೇದೋ ಏತ್ಥ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇತಿ **ತಿಪಿಟಕಪರಿಯತ್ತಿಪಭೇದಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। ಸಹ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಾತಿ **ಸಾಟ್ಠಕಥಂ,** ಸತ್ಥು ಸಾಸನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸತ್ಥುನೋ ಪರಿಯತ್ತಿಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧವಸೇನ ತಿವಿಧಂ ಸಾಸನಂ **ಸತ್ಥುಸಾಸನಂ,** ಬ್ಯಾಸೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ, ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ "ಅಪ್ಪಟಿಹತ"ಇತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಅಪ್ಪಟಿಹತಂ ಞಾಣಂ **ಅಪ್ಪಟಿಹತಞಾಣಂ,** ಇದಂ ತಸ್ಮಿಂ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾಕಾಲೇ ಥೇರಸ್ಸ ಪಟಿವೇಧಞಾಣಾಭಾವತೋ ಸುತಮಯಚಿನ್ತಾಮಯಞಾಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಪ್ಪಟಿಹತಞಾಣಸ್ಸ ಪಭಾವೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಅಪ್ಪಟಿಹತಞಾಣಪಭಾವೋ,** ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಹನ್ತಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಮಹಾವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ,** ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಾನಿರುತ್ತಿಆದೀಹಿ ಛಳಙ್ಗೇ ಮಹನ್ತವೇಯ್ಯಾಕರಣೇ ಥೇರಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಹತಞಾಣಪಭಾವತಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನ ಮಹಾವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕರಣಂ ವುಚ್ಚತಿ ಠಾನಂ ಕರಿಯತಿ ಉಚ್ಚಾರಿಯತಿ ಏತ್ಥ, ಏತೇನಾತಿ ವಾ ವಚನತ್ಥೇನ, ಕರಣಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿ **ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿ,** ತಾಯ ಜನಿತಂ **ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಂ।** ಸುಖೇನ ಥೇರಮುಖತೋ ವಿನಿಗ್ಗತಂ **ಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಂ,** ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತೇನ ಹೇತುಭೂತೇನ ಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಂ **ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಂ।** ಮಧುರವಚನಞ್ಚ ಉದಾರವಚನಞ್ಚ **ಮಧುರೋದಾರವಚನಂ,** ಪುಬ್ಬಪದೇ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೋ, ಇಮಿನಾ ಕೇಟುಭಪಕರಣೇ (ಸುಬೋಧಾಲಂಕಾರೇ ೧೨೭-೧೪೨ ಗಾಥಾಸು) ವುತ್ತೇಸು ದಸಸು ಸದ್ದಗುಣೇಸು ಮಧುರತಾಗುಣೇನ ಚ ಉದಾರತಾಗುಣೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಞ್ಚ ತಂ ಮಧುರೋದಾರವಚನಞ್ಚೇತಿ **ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಮಧುರೋದಾರವಚನಂ।** ಅಥ ವಾ ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಞ್ಚ ತಂ ಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಮಧುರೋದಾರವಚನಞ್ಚೇತಿ ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಮಧುರೋದಾರವಚನಂ। **ಏಲಂ** ವುಚ್ಚತಿ ದುರುತ್ತದೋಸೋ, ನತ್ಥಿ ಏಲಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ನೇಲಾ,** ಸೋಯೇವ ವಣ್ಣೋ **ನೇಲವಣ್ಣೋ,** ತೇನ ಯುತ್ತಂ **ನೇಲವಣ್ಣಯುತ್ತಂ,** ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಮಧುರೋದಾರವಚನಂ ನೇಲವಣ್ಣಯುತ್ತಮೇತಸ್ಸಾತಿ

ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಮಧುರೋದಾರವಚನನೇಲವಣ್ಣಯುತ್ತೋ, ಥೇರೋ। ವಿಸೇಸನಪರಪದಸಮಾಸೋ, ನೇಲವಣ್ಣಯುತ್ತಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿ ಜನಿತಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಮಧುರೋದಾರವಚನೋತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ, ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯುತ್ತಞ್ಚ ಪರಿಸಾಯ ಸೋತೇನ ಅನುರೂಪತ್ತಾ, ಮುತ್ತಞ್ಚ ಪರಿಸಾಯ ವಿಸಾರದತ್ತಾತಿ **ಯುತ್ತಮುತ್ತಂ,** ವಚನಂ, ತಂ ವದತಿ ಸೀಲೇನಾತಿ **ಯುತ್ತಮುತ್ತವಾದೀ,** ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಕಮ್ಮಸಸ್ಸತಉಚ್ಛೇದಇಸ್ಸರನಿಮ್ಮಾನಾದಿವಸೇನ ನಾನಾ ವಾದಾ ಏತೇಸನ್ತಿ **ವಾದಿನೋ,** ನಾನಾವಾದಾ ಜನಾ, ವಾದೀನಂ, ವಾದೀಸು ವಾ ವರೋ ಕಮ್ಮಕಿರಿಯವಾದತ್ತಾತಿ **ವಾದಿವರೋ,** ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಾಳಿಯಾ ಅತ್ಥಂ ವಣ್ಣೇತುಂ ಸಮತ್ಥತ್ತಾ ಮಹನ್ತೋ ಕವಿ **ಮಹಾಕವಿ,** ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅತ್ಥಧಮ್ಮನಿರುತ್ತಿಪಟಿಭಾನವಸೇನ ಪಭಿನ್ನಾಯ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಪರಿವಾರಿತೋತಿ **ಪಭಿನ್ನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪರಿವಾರೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಚ **ಛಳಭಿಞ್ಞಾಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ,** ತಾ ಆದಯೋ ಯೇಸಂ ತೇತಿ **ಛಳಭಿಞ್ಞಾಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಯೋ,** ಆದಿಸದ್ದೇನ ತೇವಿಜ್ಜಾದಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಛಳಭಿಞ್ಞಾಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಯೋ ಪಭೇದಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ಛಳಭಿಞ್ಞಾಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಿಪ್ಪಭೇದೋ,** ಸೋಯೇವ ಗುಣೋ ಛಳಭಿಞ್ಞಾಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಿಪ್ಪಭೇದಗುಣೋ, ತೇನ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ **ಛಳಭಿಞ್ಞಾಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಿಪ್ಪಭೇದಗುಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಾನಂ ಝಾನಲಾಭೀಆದೀನಂ ಧಮ್ಮೋ **ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋ,** ಅಥ ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮತೋ ಉತ್ತರೀತಿ **ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋ,** ಝಾನಾದಿಧಮ್ಮೋ, ತಸ್ಮಿಂ, "ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತ" ಇತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ಬುದ್ಧಿ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಬುದ್ಧಿನೋ,** ತೇಸಂ ಥೇರಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಥೇರಾನಂ ವಂಸೇ ಪಕಾರೇನ ದಿಪ್ಪನ್ತಿ, ಪದೀಪೋ ವಿಯಾತಿ ವಾ **ಥೇರವಂಸಪ್ಪದೀಪಾ,** ತೇಸಂ। ಥಿರೋ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತೋ ಗುಣೋ ಏತೇಸಮತ್ಥೀತಿ **ಥೇರಾ,** ತೇಸಂ, ವಂಸಾಲಙ್ಕಾರಭೂತೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಹಾವಿಹಾರೇ ವಸನಸೀಲಾ ವಸನಧಮ್ಮಾ, ವಸನೇ ಸಾಧುಕಾರೀತಿ ವಾ **ಮಹಾವಿಹಾರವಾಸಿನೋ,** ತೇಸಂ, ಥೇರಾನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । ವಂಸೇ ಅಲಙ್ಕಾರೋ, ವಂಸಸ್ಸ ವಾತಿ **ವಂಸಾಲಙ್ಕಾರೋ,** ಸೋ ಹುತ್ವಾ ಭೂತೋ, ವಂಸಾಲಙ್ಕಾರಭಾವಂ ವಾ ಪತ್ತೋತಿ **ವಂಸಾಲಙ್ಕಾರಭೂತೋ,** ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ವಿಪುಲಾ ಚ ಸಾ ವಿಸುದ್ಧಾ ಚೇತಿ **ವಿಪುಲವಿಸುದ್ಧಾ,** ವಿಸೇಸನೋಭಯಪದೋ, ವಿಪುಲವಿಸುದ್ಧಾ ಬುದ್ಧಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ವಿಪುಲವಿಸುದ್ಧಬುದ್ಧಿ,** ತೇನ ಥೇರೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಾಮಮೇವ **ನಾಮಧೇಯ್ಯಂ,** ಗಹಿತಂ ನಾಮಧೇಯ್ಯಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಗಹಿತನಾಮಧೇಯ್ಯೋ** , ತೇನ ಥೇರೇನ ಕತಾ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾ ನಾಮ ಅಯಂ ವಿನಯಸಂವಣ್ಣನಾ ತಿಟ್ಠತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ "ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ನಾಮಮ್ಪಿ ಯಾವ ಲೋಕಮ್ಹಿ ಪವತ್ತತಿ, ತಾವ ಲೋಕನಿತ್ಥರಣೇಸೀನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಾಯ ನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ತಿಟ್ಠತೂತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇತಿ ನಿಗಮನಸ್ಸ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ನಿಗಮನಕಥಾ

ಏತ್ತಾವತಾ ಚ –

ರತನಪುಣ್ಣನಾಮಸ್ಸ, ಪುರಸ್ಸ ರಾಜಧಾನಿಯಾ।
ದಕ್ಖಿಣೇ ಮುನಿರೂಪಸ್ಸ, ಈಸಂಪಾಚೀನನಿಸ್ಸಿತೇ॥

ಯೋ ವಿಹಾರೋ ಸಪಾಸಾದೋ, ಕಾರಿತೋ ರಾಜದೇವಿಯಾ।

යා වසතා මයා තත්‍ර, කතා පාචිත්‍යාදියොජනා॥

මාපිතරත්නපුණ්ණස්ස, සත්තරසෙව රාජිනො।
ජයවස්සෙට්ඨාරසම්හි, සම්පත්තෙයං සුනිට්ඨිතා॥

"රතනපුණ්ණ"තිව්හයස්ස රාජධානීනගරස්ස දක්ඛිණස්මිං දිසාභාගෙ පඤ්චයොජනප්පමාණෙ ඨානෙ ද්වීහි මහාතළාකෙහි සුසොභිතස්ස මිථිලනාමනගරස්ස පුරත්ථිමස්මිං දිසාභාගෙ දියඩ්ඪගාවුතප්පමාණෙ ඨානෙ අනෙකතාලපන්තීහි සුසොභිතො චතුන්නං කුලානං රමණීයභූතො **"කඵ්‍යූ"** ඉති වොහරිතො යො සො මහාගාමො පතිට්ඨිතො, තත්ථ පටිසන්ධියා ජාතෙන සීලාදිගුණෙහි පසංසිතෙන **"ජාගරො"**ති ගරූහි ගහිතනාමධෙය්‍යෙන තික්ඛත්තුං රාජූහි රාජමුද්දිනා ලඤ්ඡිතෙන මෙ කතායං පාචිත්‍යාදිවණ්ණනාය යොජනා සම්පත්තෙ ජිනචක්කෙ තෙරසාධිකචතුවස්සසතාධිකං ද්විසහස්සං, සක්කරාජෙ පන එකතිංසාධිකද්විවස්සසතාධිකං සහස්සං ගිම්හානෙ ජෙට්ඨමාසෙ ජුණ්හපක්ඛස්ස පඤ්චමෙ සුක්කවාරෙ නිට්ඨං පත්තා අනායාසෙනාති।

යොජනාය ඉමිස්සාහං, රචනස්සානුභාවතො।
භවෙය්‍යානෙකජාතීසු, පිටකත්තයධාරකො॥

කුසලො චුභයත්ථෙසු, පරිසාසු විසාරදො।
සමිජ්ඣන්තු සුසඞ්කප්පා, මය්හඤ්ච සබ්බපාණිනං॥

වප්පාදිමනතික්කම්ම, සම්මා දෙවො පවස්සතු।
අත්තජමිව රක්ඛන්තු, රාජානො චාපි මෙදිනින්ති॥

ඉති භදන්තජාගරත්ථෙරෙන කතා

පාචිත්‍යාදිවණ්ණනාය යොජනා සමත්තා।